SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM,

SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ

ad personas Religiosas vtriusq; sexus valde spectantibus.

Iuxta noua Decreta, Constitutiones, & Declarationes Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationum, ipsorumque Regularium priuilegia.

PER P. M. IO: BAPTISTAM DE LEZANA

Hispanum, Matritensem, Socium Generalem Carmelitarum, & S. Congreg. Indicis Consultorem, ac in Sapientia Romana publicum Lectorem.

Opus quinque distinctum Partibus, Prælatis Regularibus, illorumque subditis, necnon & omnibus Theologiæ Moralis professoribus apprimè vtile, ac necessarium.

Quinta Editio, ex diligenti per ipsum Auctorem recognitione, emaculata, & singulis ferè paginis, nouis additionibus, quas notæ conspepientes indicant, locupletata.

Volumen Primum continens Primam, & Secundam Partem.

Cum duplici Indice, Capitulorum videlicet, necnon Rerum, ac Verborum magis notabilium alphabetica serie concinnato.

VENETIIS. *Apud Iuntas.* M DCLIV.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM,

SEV DE CASIBVS CONSCIENTIAE

ad personas Religiosas vtriusq; sexus valde spectantibus.

[illegible] Decreta, Constitutiones, & Declarationes Summorum Pontificum.
Sacrarum Congregationum, ipsorumque Regularium prudentia.

PER P. M. IO: BAPTISTAM DE LEZANA

[illegible] Carmelitarum, & S. Congreg. Indicis Consultorem, ac in Sapientia Romana publicum Lectorem.

[illegible]

VENETIIS [illegible] M DC LIV.

[illegible]

DEIPARÆ VIRGINI MARIÆ

DE MONTE CARMELO NVNCVPATÆ,
SEMPER IMMACVLATÆ, SEMPER ILLIBATÆ,
AB IPSO PRIMO CONCEPTIONIS MOMENTO
COELESTIBVS DONIS,
VIRTVTIBVS CVNCTIS DIVINITVS
DECORATÆ,
SANCTITATIS EXEMPLO,
MIRACVLORVM MIRACVLO,
IMMO MIRACVLORVM OFFICINÆ,
SINGVLARI DEI SIMVLACRO,
A NEMINE SATIS, A SOLO DEO DIGNE LAVDANDÆ,
OMNIVM PIISSIMÆ MATRI,
OMNIVM AD OMNIA PARATISSIMO
PROFVGIO,
OPTIMÆ VIVENTIVM PARENTI,
MAXIMÆ TOTIVS ORBIS DOMINÆ.
REGINÆ,
SEMPER AVGVSTISSIMÆ,
THESAVRIS SAPIENTIÆ, ET SCIENTIÆ DEI
DITISSIMÆ,
VIRGINEO CANDORE,
VIRTVTVM OMNIVM DECORE,
DONIS EXIMIIS
PRÆROGATIVIS SINGVLARIBVS,
SEMPER MAGIS ADMIRANDÆ,
PLVRIMVM ADAMANDÆ,
INCLITÆ:
OMNIPOTENTIS DEI MATRI,
SPONSÆ, FILIÆ GRATISSIMÆ,
ANTE PARTVM, IN PARTV,
POST PARTVM PVRISSIMÆ,

DE MORTE TRIVMPHATRICI
REDIVIVÆ,
GLORIOSIS AVREOLIS
REDIMITÆ,
BEATITATE OMNIBVS SANCTIS
MAIORI,
SOLO, QVEM PEPERIT, DEO
MINORI,
CVIVS IN EMPYREO POTENS IMPERIVM
AGNOSCVNT COELITES,
BENEFICVM EXPERIVNTVR HOMINES,
TERRIFICVM SENTIVNT DOEMONES.
OB
INNVMERA SIBI COLLATA BENEFICIA
PLVRA, QVÆ EXPECTAT
IN VITA, ET MORTE,
FILII TITVLM, QVEM INDIGNE PRÆFERT
IN PVERITIA, IVVENTVTE, ET SENECTA,
SVMMAM HANC QVÆSTIONVM REGVLARIVM
QVANTA POTEST ANIMI DEMISSIONE
DICAT, OFFERT, CONSECRAT,
RATVS
TALI PRÆSIDIO
HOC QVALECVNQVE MVNVSCVLVM
DEO GRATIVS,
HOMINIBVS VTILIVS
IPSI IVCVNDIVS
FVTVRVM.
FRATER IOANNES BAPTISTA DE LEZANA
CARMELITA.

INDEX

INDEX CAPITVLORVM,

Quæ in Primo Tomo huius Summæ continentur.

NDEX CAPITVLORVM,

Quæ in Secundo Tomo huius Summæ continentur.

IN-

INDEX RERVM MAGIS NOTABILIVM;

Quæ in primo, & Secundo Volumine huius Summæ continentur, nu. 1. Primum, num. 2. Secundum Volumen denotat.

ligiosæ

ris

1 Exa-

L

etiam

tur

INDEX.

FINIS.

SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM,

SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ

ad personas Religiosas vtriusque sexus valde spectantibus.

SVMMARIVM. CAP. I.

Triplex in Ecclesia status. n. 1.
Religiosi sunt in secundo statu, tendentium scilicet ad perfectionem. ibid.
Status religiosus adumbratus in lege Moysi, & naturæ perfectus tempore Episcopi, & amplexatus ab Elia, & Eliseo filijsque Prophetarum. n. 2.
Quæcunque persona religiosa tenetur tendere ad perfectionem. num. 3.
Non tenetur esse perfecta in facto esse. n. 4.
Nec tenetur tendere ad perfectionem nisi per ea opera quæ sunt secundum Regulam, & obseruantias sui ordinis. n. 5.
Nec tenetur sibi persuadere se facere profectum. n. 6.
Perfectio Christiana in quibus consistat. n. 7.
Finis religiosi status quis sit ibid.
Obligatio procurandi perfectionem Religiosis est sub mortali peccato. n. 8.
An sit distincta ab obligatione seruandi vota, & obseruantias regulares. n. 9.
Quando peccet contra præceptum procurandi perfectionem. num. 10. & 11.
Quando censeatur contemnere perfectionem sui status. n. 12.
An transgredi regulam, & ordinationes Ordinis ex prauo vsu aut consuetudine in rebus parua materiæ sit mortale. num. 13.
An teneatur ex vi huius præcepti habere domitas, seu superatas omnes suas passiones. n. 14.
An peccata Religiosi grauiora sint peccatis secularium. n. 15.
An teneantur ex iustitia erga religionem efficere actus ad quos destinantur. n. 16.
Mendicantes præsertim tenentur ex præcepto charitatis saluti proximorum subuenire. n. 17.

DE OBLIGATIONIBVS Regularium ratione status perfectionis, quem profitentur. Cap. I.

1 EX triplici statu in Ecclesia reperto; quorum primus est coniugatorum, qui vitam communem, & adimpletionem solùm præceptorum communium exigit: & secundus Religiosorum, qui ad perfectionem tendere, consiliaq; Euangelica sectari

profitentur; & tertius Episcoporum, seu Prælatorum, qui perfectionem consummatam, & in facto esse debent habere; certum est omnes personas Regulares cuiuscumque sexus sint, in secundo statu esse, sub eoque militare. S. Thom. 2. 2. *quæst.* 183. & 186. Gregor. de Valentia *tom.* 3. *disp.* 10. *q.* 1. *punct.* 3. Hic autem status bene sic definitur, *status hominum ad perfectionem Christianam per paupertatis, castitatis, & obedientiæ vota tendentium.* Bellar. *tom.* 2. *l.* 2. *de Monach. c.* 2.

2 Adumbratus est in lege Moysi, & in lege naturæ. Plat. *de bono stat. Relig. l.* 2. *cap.* 19. Perfectus, & consummatus à tempore Christi, & Apostolorum, qui fuerunt veri, & perfecti Religiosi. Vasq. t. 2. *disp.* 165. *cap.* 5. Et amplexatus à Sanctissimis nostris Patribus Elia, & Eliseo, filijsque Prophetarum successoribus eorum D. Hieronym. *in epist. ad Paul.* D. Isid. *l.* 2. *de offic. cap.* 16. Sixt. IV. Gregor. XIII. & alij Pontifices.

3 Hinc omnis persona Religiosa quæcumque illa sit, tenetur ex vi suæ professionis, tendere, progredi, & niti ad perfectionem. Ratio est, quia hæc est obligatio sui status, & in quo differt à laicis: vnde statui laicorum solum dicitur à Christo *Serua mandata*; statui verò Religiosorum, qui insinuatur in illis verbis; *Si vis perfectus esse.* vlteriùs dicitur; *Vade, & vende omnia, &c. & sequere me*, per quod denotantur Consilia, ac per consequens perfectionis sequela. Suarez *l.* 1. *de oblig. Relig. cap.* 4. Et nouissimè Ioannes Euseb. *in doctrina Ascetica lib.* 1. *doctr.* 4. *cap.* 25. specialiter *cap.* 27. vbi religiosos non tendentes ad perfectionem vocat simulatores, mendaces, & hypocritas, iuxta doctrinam S. Thom. 2. 2. *quæst.* 184. *art.* 4. *ad* 2. & Tab. *in sum. v. Relig.* Tenentur etiam Religiosi tendere ad perfectionem propter periculum labendi in peccatum graue, in quod regulariter cadunt Religiosi perfectionem non procurantes. Euseb. *sup. cap.* 30. ex Azotio, & alijs. Item secundum aliquos, ne obfirment animum contra Spiritus sancti inspirationes. Idem Author ex Caiet. Azotio, & Valentia.

4 Non tamen tenetur Religiosus ex vi suæ professionis esse perfectus in facto esse. Ratio est; quia status Religionis non est status perfectionis iam acquisitæ, qualis est status Episcoporum, sed est status perfectionis adquirendæ. Ideò enim vocatur Religio schola perfectionis. Quemadmodum ergo studentes in schola non tenentur esse docti, & sapientes, sed tendere, & conari ad doctrinam, & sapientiam

adquirendam, ita etiam Religiosus non tenetur esse perfectus, sed tendere ad perfectionem. S. Thom. 2.2. q. 184. *art.* 5. *&* 186. *art.* 2. Abul. *in c.* 19. *Matth.*

5 Nec etiam tenetur Religiosus niti, aut tendere ad perfectionem per omnia opera consiliorum, aut supererogationis, sed per illa tantum, quæ sunt secundum Regulam, & Obseruantias sui Ordinis. Ratio est, quia non se obligauit ad aliam perfectionem nisi eam, quæ medijs institutis suæ Religionis comparari potest: neque Ecclesia obligat illum ad aliam. Solùm ergo obligatur ad eam perfectionem, quæ media obseruantia suæ Regulæ, & Constitutionum adquiri potest. S. Thomas 2.2. q. 186. *art.* 2. Sanchez *lib.* 6. *in Decalogum c.* 5. *num.* 2.

6 Nec prǽterea tenetur Religiosus sibi persuadere se facere profectum quotidie in perfectione. Quia hoc pugnat cum humilitatis exercitio, per quod iudicare debet oppositum. Hieronym. Gratian. *de discipl. Regul. cap.* 9. § 1.

7 Perfectio Christiana, quam profitentur Religiosi, & ad quam procurandam tenentur, consistit principaliter in actibus charitatis erga Deum, & proximos; minus principaliter in actibus aliarum virtutum. Ratio est, quia perfectio hominis in hac vita est illud bonum, quod est ipsi optimum; exercitium autem charitatis principaliter, & exercitium aliarum virtutum minus principaliter est optimum homini, cum nihil illi melius. S. Thom. 2.2. *quæst.* 184. *artic.* 1. Suarez *tom.* 3. *de Relig. l.* 1. *cap.* 3. Hinc finis Religiosi status est vnio per charitatem cum Deo, & proximis. Indicatur hoc Act. 5. vbi de Apostolis, qui erant veri Religiosi, & eorum discipulis dicitur: *Multitudinis credentium erat cor vnum, & anima vna.* S. Thom. 2.2. *quæst.* 186. *art.* 1. Suarez *tom.* 3. *de Relig. l.* 2. *c.* 1. Hieron. Gratian. *in discipl. Reg. c.* 4.

8 Hæc obligatio procurandi perfectionem, seu tendendi ad illam in Religiosis est sub mortali peccato. Ratio est, quia est de re grauissima, quam vouerunt, & in qua consistit substantia status Religiosi. Cordub. in Reg. D. Francisc. *cap.* 1. Rodriguez 3. *tom. Quæst. Regul. quæst.* 48. *art.* 1. Ista veritas (secundum Nauarr. *in cap. quia portio* 12. *quæst.* 1. *num.* 10.) est terribilis multis Religiosis, qui neque actu, seu actualiter; nec virtute, seu virtualiter habent animum se in dies magis perficiendi in charitate, neque curant plusquam boni clerici sæculares, vel laici, ad eam tendere. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 5. *num.* 10.

9 Num verò huiusmodi obligatio tendendi ad perfectionem in Religiosis sit distincta ab obligatione seruandi vota, & obseruantias Regulares, vel sit eadem cum illa? Probabilius est esse eandem, & imbibitam in illa, sicut obligatio obediendi Deo, placendi Deo, & constituendi in ipso nostrum vltimum finem, non est obligatio distincta ab obligatione seruandi mandata Dei, sed in illa includitur. Ratio est, tum quia vt diximus *num.* 5. non tenetur Religiosus ad aliam perfectionem comparandam, nisi ad eam, quæ medijs institutis suæ Religionis haberi potest. Tum etiam, quia aliàs quoties Religiosus transgrederetur votum aliquod peccaret duplici peccato, altero contra votum, altero contra perfectionem, quam tenetur procurare. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 5. *n.* 5.

10 Peccat tamen Religiosus mortaliter contra hoc præceptum procurandi perfectionem. Primò, quando contemnit ea, quibus venitur ad perfectionem. Quia hoc est contra votum professionis, quo Religiosus promisit vitam Regularem S. Thom. 2.2. q. 186. *art.* 2. *&* 9. Caietan. *ibid.* Secundò, quando transgreditur Regulam (etiamsi ad venialem solam, vel ad nullam culpam obligaret) eo fine, vt impediat perfectionem. Quia hoc etiam est directè contra id, quod promisit. Valentia 1.2. *disp.* 7. *q.* 5 *punct.* 6. *vers. primus casus est.* Vasquez 1.2. *disp.* 158. *c.* 6. *n.* 57. Tertiò, quando firmiter statuit apud se, nullo modo curare de perfectione sui status. Propter eandem rationem. Quartò ad idem, quando in animum inducit non progredi ad vitæ perfectionem, ita vt apud se statuat, & dicat: Nolo ad perfectionem tendere. Quia in hoc deficit à fine suæ professionis. Bartholomæus à S. Fausto *de Vit. propriet. c.* 1. *n.* 10. Tandem quintò, quando eius prauo exemplo alios induceret ad deprauatam vitam, vel relaxationem Regulæ. Quia tunc graue nocumentum Religioni, quam professus est, inferret. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 4. *n.* 18.

11 Addunt etiam alij peccare Religiosos, si intendant nunquam proficere in perfectione, seu non facere alia bona, neque alio modo meliora, quam Regula, vel Constitutiones præcipiunt. Quia hoc est ponere obicem gratiæ Spiritus sancti. Cordub. *in Regul. B. Franc. cap.* 1. *quæst.* 3. Tho. de Iesu *in Epilog. Regul. Carmelit.* §. *ex his ergo.* Ad minus tamen Religiosus, qui habet propositum operandi contra omnia statuta suæ Religionis, vel præcipua, vt sunt orationis, silentij, ieiunij, &c. quamuis non obligent ad mortale, peccat mortaliter. Quia est perniciosius Religioni suo prauo exemplo, & quantum est ex parte sua veluti procurat destructionem ipsius. Tambur. *de Iure Abbat. tom.* 3. *disp.* 3. *q.* 6. *n.* 7. idem dicit *n.* 12. conformiter ad doctrinam Caietani, Valentiæ, & Vasquez de Religioso transgrediente statuta suæ Religionis ad solam pœnam obligantia eo animo vt impediat finem ipsorum.

12 Tunc censebitur Religiosus contemnere perfectionem sui status, ac per consequens peccare mortaliter contra hoc præceptum, quando transgreditur leges suæ Religionis ex animo, aut voluntate non se subijciendi illis, aut Superioribus præcipientibus. Ratio est, quia contemptus est actus formalis inobedientiæ, includens duo, scilicet transgressionem præcepti, & intentionem nolendi se subijcere præcepto, aut præcipienti, Lessius *de iust. & iur. cap.* 41. *dub.* 9. *num.* 76. Vasquez 1.2. *disput.* 158. *cap.* 4. Vide dicenda *cap.* 8. *num.* 17.

13 Transgredi verò Regulam, & Ordinationes Religionis ex prauo vsu aut consuetudine in rebus paruæ, aut leuis materiæ non est peccatum mortale contra hoc præceptum. Ratio est, quia actus isti quantumuis replicati ob paruitatem materiæ solùm possunt esse peccata venialia. Azor. *lib.* 4. *Instit. moral. cap.* 9. *quæst.* 11. Quando autem per accidens possit hæc consuetudo esse peccatum mortale dicimus *cap.* 8. *num.* 18.

14 Non tenetur Religiosus ex vi huius obligationis, seu præcepti, domitas, seu superatas habere omnes suas inordinatas passiones; sed sufficit, vt ad eas vincendas, quantum potuerit conetur. Hoc declaratur exemplo à S. Thoma adducto de duobus militibus, quibus Dux præcipit, vt fortiter pugnent, ac dimicent; quorum vnus ita hoc adimplet, vt inimicum vincat, & occidat: alter verò, etsi fortiter dimicet, & pugnet, inimicum tamen non occidit, aut vincit. Vterque enim suæ obligationi satisfacit. Sic ergo in nostro proposito. Ludouic. Mirand. *in Manual. Prælator. tom.* 1. *quæst.* 5. *artic.* 5.

15 Peccata Religiosi absolutè loquendo debent censeri grauiora, cæteris paribus, peccatis secularium. Primò, quia Religiosus cum sit specialiter dicatus Deo tenetur habere maiorem aduertentiam ad non peccandum, & placendum Deo. Secundò ratione aliqualis ingratitudinis ob maiora beneficia recepta. Caietan. 2. 2. *quæst.* 187. *artic.* 4. Suarez 4. *tom. de Relig. cap.* 11. Per accidens tamen erunt aliquando leuiora. Quia si talia peccata sunt venialia, multitudine bonorum operum, in quibus Religiosus versatur veluti obruuntur. Si verò fuerint mortalia, facilius ob pristinam consuetudinem bonorum operum; & bonum exemplum aliorum retractari solent. S. Thom. 2. 2. *quæst.* 186. *art.* 10. Valentia 2. 2. *disput.* 10. *quæst.* 4. *punct.* 6.

16 Aliqui dicunt, eo ipso quòd Religiosi ex vi sui status, & professionis deputantur ad aliquos actus, v. gr. chorum, vel spiritualia ministeria; vel opera corporalia, si sint conuersi; teneri ex iustitia illa non omittere, ita vt si omittant peccent mortaliter. Eo quòd inter Religionem, & Religiosum interuenit pactum quoddam, vt scilicet Religio ministret omnia ad vitam necessaria, Religiosus verò munus suum exerceat. Quemadmodum ergo Prælatus, si non tribuat vitæ necessaria Religioso, peccabit contra iustitiam, sic & Religiosus si non efficiat ea, quæ sui muneris sunt. Hoc verò ad minus erit verùm, quando Prælatus præcipiat Religioso aliquid rigorosè, & exigendo ius suum Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap. vlt. num. vlt.*

17 Præter obligationem communem omnium Religiosorum tendendi ad perfectionem, Mendicantes specialiter tenentur ex præcepto charitatis saluti proximorum subuenire, scilicet confessionibus, prædicationibus, lectionibus, &c. Ratio est, tum quia finis prædictorum est salus animarum.

matum. Tum quia sunt coadiutores Episcoporum, quorum proprium est hoc munus. Vt habetur in Conc. Meld. cap. 3. Rotomag. *apud Burchard. lib. 1. c. 88.* & in Clement. Dudum §. *ceterum de sepulturis*. & in Extrauag. supr. Cathedra §. *finale eodem tit. iuncto c. inter cætera de off. ordin.* Bannez 2. 2. q. 33. *art. 3.* Thomas de Iesu *supr. cap. non dicatis p. 5. c. 1.* Vide dicenda *tom. 2. c. 1. n. 9. 10. & 11.*

18 De specialibus autem obligationibus Religiosorum ad perfectionem quærendam in specialibus materijs, seu medijs ad illam adquirendam, agimus sigillatim in sequentibus capitibus.

SVMMARIVM CAP. II.

Ad substantiam, & essentiam veri Religiosi status quatuor conditiones requiruntur. n. 1.
Religiosus ex vi votorum non tam suus quàm Religionis est. ib.
Etiam vota militarium Ordinum religiosum statum constituunt. n. 2.
Item vota simplicia Iesuitarum post biennium. n. 3.
Quid de Conuersis oblatis seu donatis. n. 4.
An professio tacita Religiosum constituat. n. 5.
An Pontifex dispenset in votis solemnibus. n. 6.
Quinquennij tempus determinatum Religiosis ad reclamandum quomodo intelligendum. n. 7.
Quid teneatur facere inualide professus transacto quinquennio. ibid.
Quid requiratur vt reclamatio Professi audiatur. n. 8.
An requiratur reiteratio nouitiatus cum aliquis fecit professionem inualidam. n. 9.
Requiritur ratificatio professionis inualida. ibid.
De tempore professionis. n. 10.
Quomodo intelligenda. ibid.
Nouitiatus non continuatus nũ sufficiens sit ad professionẽ. n. 11.
Professus incapax est ad contrahendum matrimonium. n. 12.
Peccat qui facit professionem parentibus in necessitate graui constitutis, & quomodo id accipiendum. n. 13.
Num possit reclamare professi eò quòd habuerint parentes aut filios in necessitate constitutos. n. 14.
An professio ob malum finem facta valida sit. n. 15.
An facta ab excommunicato vel per simoniam. ibid.
Quomodo professus dicatur mortuus sæculo. n. 16.
Quid de beneficijs Professorum. n. 17.
Quid de debitis contractis à Professis. n. 18.
Quid de bonis Religiosi qui propter fraudem dolum aut cupiditatem Prælati emisit professionem. n. 19.
Quid de professione illius qui sexum mentitur. n. 20.
Quid de Hermafroditi professione. ibid.
De professione serui sine licentia sui Domini. n. 21.
De professione illius qui impotens est ad seruanda Regulæ præcepta. n. 22.
Occultatio defectus seu morbi, an irritet professionem. n. 23.
An dementia perpetua. n. 24.
Professio fieri debet in manu Prælati, vel alterius habentis potestatem. n. 25.
An professio facta in manu Episcopi simplicis religiosi, vel laici valida sit. ibid.
An professio sub conditione valida sit. num. 26.
An professio ficta. n. 27.
Quomodo obliget professio inualida. n. 28.
An professio per Procuratorem siue facta ab absente, aut nutibus valida sit. n. 29.
An illius qui fecit votum ingrediendi religionem strictiorem & ingressus est laxiorem. n. 30.
De professione coniugatorum. n. 31.
De religiosis factis Cardinalibus, Episcopis, aut Abbatibus electis vel expulsis. n. 32.

De obligationibus Regularium ratione professionis trium votorum Religionis in communi. Cap. II.

1 AD substantiam, & essentiam veri, & proprij Religiosi, quatuor conditiones requiruntur. Prima est, profiteri obedientiam, paupertatem, & castitatem, Innoc. III. *in cap. cum ad Monast.* Secunda, vt hæc tria voto aliquo firmentur. S. Thom. 2. 2. q. *vlt.* Tertia, vt tale votum emittatur in Religione aliqua per Sedem Apostolicam (saltem his temporibus) approbata. Nauarrus *commen. 1. de Regularibus n. 18.* Vnde Professio facta in Religione reprobata solum habebit vim voti simplicis. Quia ad hoc solum potest obligare. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 4. num. 86.* Vide dicenda *infra n. 28.* Quarta, vt promittens hæc vota constituatur sub iurisdictione, & potestate alterius. Vazquez 1. 2. *disput. 165. cap. 4.* Non tamen videtur necessarium hoc loquendo de vera, & propria Iurisdictione, quæ est potestas spiritualia pertinens ad claues Ecclesiæ. Cùm constet Moniales sub Abbatissis viuentes Religiosam vitam gerere, cum tamen Abbatissæ capaces non sint iurisdictionis Ecclesiasticæ. Idemque argumentum sumi potest ex antiquis Monachorum Monasterijs. Sufficit ergo constitui sub potestate dominatiua, vel domestica alterius. Suarez 3. *tom. de Relig. l. 2. cap. vlt.* Vnde Religiosus ex vi trium votorum, quæ in professione emittit, non est tam suus, & sui iuris, quam Religionis, sub cuius potestate, & iurisdictione se constituit. Rursus, omnino prorsus sæculo remittit, ei moritur, & ad vitam Spiritualem se omninò transferens, Dei obsequio se mancipat. Sanchez *lib. 5. de precept. Decal. cap. 1. n. 16.*

2 Etiam vota, quæ emittunt milites S. Iacobi, & S. Ioannis, &c. constituunt illos veros Religiosos. Ratio est, quia promittunt obedientiam, & paupertatem accomodata instituto ipsorum: & castitatem, vel simpliciter, vt milites S. Ioannis; vel secundum quid, scilicet coniugalem, vt milites sancti Iacobi, &c. Sunt ergo veri Religiosi, siquidem profitentur statum non vitæ ordinariæ, & communis, sed altioris. Nauarr. *consil. 11. de Regul.* Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 4.* Dicuntur tamen habere, saltem aliqui illorum, priuilegium Pontificium, vt non comprehendantur sub iure aliquo Religiosorum, quantum ad odia, & rigores. Quaranta *in Sum. Bull. ver. Mon.* Vide dicenda de illis *tom. 2. c. 5.*

3 Non solùm vota solemnia, qualia fiunt in omnibus Religionibus transacto anno nouitiatus; sed etiam vota simplicia, quæ emittunt Patres Societatis Iesu post biennium approbationis constituunt verè Religiosum vouentem. Ita definitum est à Gregor. XIII. *Extrauagant. Ascendente Domino.* Vnde de hoc non licet dubitare. Ratio etiam est, nam illis conueniunt quatuor conditiones assignatæ supra *num. 1.* Neque obstat, quòd talia vota non sint perpetua ex parte acceptantis, cum sic vouentes à societate expelli possint. Sufficit enim quòd ex parte vouentium sint perpetua. Vazquez 1. 2. *disp. 165. n. 19. & alibi.* Sanchez *de precept. Decalog. lib. 5. c. 1. n. 6. & sequent.*

4 Etiam conuersi, oblati, seu donati Religionum, qui veram professionem trium votorum sub Regula approbata emittunt, sunt verè Religiosi. Quia id sufficit ad statum Religiosum. Graffis *1. p. decis. lib. 3. cap. 5. à num. 85.* Hinc tales sunt etiam personæ Ecclesiasticæ, & gaudent priuilegio canonis, & fori. Syluest. *verb. Ecclesia 1. quæst. 5.* Miranda *in man. tom. 1. quæst. 29. artic. 3.* Vide dicenda *cap. 3. num. 18.*

5 Non solùm professio expressa (illa scilicet, quæ fit verbo, vel scripto vouentis tria vota) sed etiam tacita (illa scilicet, quæ fit portando habitum proprium, vel exercendo propria professorum) constituit verum Religiosum, seruatis conditionibus à Concil. Trid. *sess. 25. c. 5.* designatis. Ratio est, quia antiquitus vtraque erat valida, & per Concilium non est sublata professio tacita. Nauarr. *comm. 4. de Regul.* Miranda *in Man. tom. 1. q. 24. art. 12.*

6 Quauis obligatio orta ex votis solemnibus emissis in professione Religiosorum sit perpetua, potest nihilominus Sum. Pont. ex suprema potestate, quam habet, in illis dispensare. Tum quia id sæpius fecisse testantur historiæ; tum à simili de matrimonio rato, in quo etiam potest idem Pontifex dispensare: tum etiam, quia in tali dispensatione nihil fieret contra ius naturale, aut diuinum Caiet. 2. 2. q. 88. *art. 11. in quodl.* Michael Medin. *de Sacror. Homin. contin. lib. 4. contr. 7. c. 9.* Vt hoc licitè fiat, desideratur publicæ vtilitatis causa, & vrgentissima. Sanch. *lib. 5. de precept. de-*

calog.c.2.n.5. Vbi etiam in sequentibus, an sit integrum Pontifici dispensare cum Professo, vt matrimonium ineat ad tempus, ad habendum prolem.

7 Post Concilium Triden. quinquennij tempus determinatum est Religiosis ad reclamandum, seu allegandum non esse professos: quo tempore elapso, nullatenus id possunt facere. Conc. Trid. *sess.25.c.19.* Bonacina *in tr. de clau.q.2. p.19. præsertim diffic.4.* Hoc tamen intellige, nisi allegauerint legitimas causas, ob quas non potuerint intra prædictum tempus reclamare. Quia ita piè interpretanda est mens Concilij. Ita probabiliter Nau. *comm.4. de Reg. à n. 71.* Intelligitur etiam quoad forum exterius; nam quoad interius forum, si professio fuit nulla propter metum, vel consensum coactum, nulla erit per se obligatio. Cum nec Summus Pontifex possit efficere, vt consensus coactus, durante coactione, sit liber, & spontaneus, qualis requiritur ad professionem. Nauarrus *vt sup. n.71. & 72.* Miranda *in man. to.1. q.30. art.1.* Hoc tamen decreto non obstante, poterunt Prælati Religionum, etiam transacto quinquennio, eijcere Religiosum, quem nouerint habuisse in professione defectum alicuius conditionis irritantis illam. Quia Concilium solùm videtur determinare illud quinquennium pro reclamatione Professorum. Laur. de Peirinis *to.1. de Subdito q.1. de obed. c.25. §.4.* Ipse autem Religiosus inualidè professus, dum ei tempus non vacat ad reclamandum, quia est transactum quinquennium, tenetur ad ratificandum professionem, saltem, quando sua culpa inualidè professus est. Ratio est, quia cum à Religione habeatur vt professus verus, ipse vt talis se gerere debet erga ipsam, ne illam decipiat. Rodriguez *2.p. summ. c.92. n.5.* Bon. *vt sup. diff.1. à n.2.* Ad quam ratificationem licet requiratur nouus consensus ex parte professi, cum prior fuerit inualidus, probabile tamen est, non requiri nouum consensum Religionis, cum iam illa ex parte sua verum consensum præstiterit. Sanch. *lib.7. de matrim. disp.37. n.6.* Bonacina *vt supra à n.3.*

8 Vt reclamatio professi audiatur, oportet, quod fiat cum habitu. Ita statuit Conc. Trid. *sess.25. c.19.* Hoc tamen intellige, in foro exteriori, non in interiori, si causa subsit aliter faciendi. Quia ita piè interpretanda est mens Concilij. Nauarr. *in c. statuum. com.4. de Reg. n.77.* Bonac. *de clauf. q.2. p.10. diff.3.* Vnde si quis temerè habitum dimittit, & postea reassumit, audiendus est. Portellus *in dubijs Reg. ver. Professionis nullitas num.45.* Diana *tract.2. de dub. Regular. Resol.53.*

9 Cum aliquis fecit professionem inualidam ob defectum ætatis, anni approbationis, vel aliam causam similem, vt puta propter defectum consensus, &c. postea adimpleta ætate seu anno approbationis, vel suppletis ijs quæ primo defecerunt non requiritur reiteratio nouitiatus, quia per eum qui habitus est, sufficienter satisfactum est menti Ecclesiæ. Sanchez *lib.7. de matrim. disp.37. n.45.* Requiritur tamen ratificatio illius professionis inualidæ, saltem internè facta, Quia cum prior professio inualida fuerit, & nulla, non reuiuiscet nisi reiteretur. Religiosus autem sic inualidè professionem emittens non censetur ratificare illam, etiam si portet habitum proprium professorum, aut faciat actus solum ad professos pertinentes, nisi hoc faciat sciens, volens, & prudens, & cum animo ratificandi dictam professionem. Ratio est, quia ista omnia non inducunt professionem etiam tacitam nisi fiant isto modo. Nauarr. *in c. statuimus. n.71. & lib.1. Consil. de his quæ vi cons. 6.* Mir. *in Manuali to.1. q.30. art.3.*

10 In quacunque Religione tam virorum, quàm Mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum: nec qui minori tempore, quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit ad professionem admittatur. Professio autem antea facta sit, nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, vel alios quoscumque effectus. Ita Concil. Trident. *sess.25. cap.15.* Hoc decretum non comprehendit Ordines Militares. Quis ita dicitur declarasse Sacram Congregationem Cardinalium. Azor. *lib.13. Instit. mor. cap.4. quæst.2.* Vide dicenda *to.2. cap.5. num.17.* Tantùm ergo comprehendit alios Religiosos, etiam illos, qui in Societate Iesu post biennium profitentur. Sanchez *lib.5. de precept. Decal. cap.4. num.7.* Ætas pro nouitiatu requisita etiam includit diem illum super additum in anno bissextili. Quia anni commutandi sunt secundum ritum Ecclesiæ. Bonacina *de clausura quæst.2. punct.10. difficultat.2. §.3.* Computanda etiam est ætas professionis a die natiuitatis extra vterum. Quia communis vsus ita habet. Sanchez *lib.4. in Decalog. cap. 35. num.4.* Bonacina *vt supr.* Annus Nouitiatus sumendus est à momento in momentum, quod est dicere, si quis suscepit habitum die prima Ianuarij post meridiem non potest anno sequenti facere professionem eadem die prima Ianuarij ante meridiem. Quia ille reuera non stetit in nouitiatu per annum prout requiritur à Concilio. Portellus *in dub. Reg. verb. nouitij annus. 48.* non tamen requiritur annus, & dies ad nouitiatum, vt quidam vulgariter dicunt. quia Concilium solum petit vnum integrum annum. Diana *tract.2. de dubijs Regul. Resolut.57.* Professio facta ante legitimam ætatem, vel non completo nouitiatu, neque per modum voti simplicis valet, vt colligitur ex verbis Tridentini adductis, & constabit ex dicendis *n.28.*

11 Nouitiatus non continuatus per annum integrum non est sufficiens ad professionem, si sit interpollatus per notabile tempus. Propter doctrinam Concilij. Graffis *Decis. p.1. lib.3. c.5. n.14.* Quidam tamen dicunt propter priuilegium Iulij II. Minoribus concessum sufficere annum interpollatum. Quod non audeo affirmare. Rodriguez *to. 3 quæst.15. art.8.* Miranda *to.1. quæst.22. art.4.* In casu tamen, quod Nouitius cum licentia Prælati, & cum habitu, aliqua de causa rationabili, extra Monasterium per aliquod tempus commoretur, non propter hoc discontinuabitur annus probationis. Ratio est, quia eo ipso, quòd manet cum licentia, & habitu Religionis, est sub obedientia illius; ac per consequens tale tempus reputatur pro Nouitiatu. Nauarr. *lib.3. consil. de Regular. consil.42.* dicens. Congregationem Cardinalium idem censuisse. Vide dicenda *c.24. num.22.* Semper tamen requiritur, quod Nouitius portet habitum Religionis, tum propter auctoritatem Concilij adductam, tum quia alias non rectè experiretur austeritatem Monachalem, quæ præcipuè consistit in habitu Religioso. Syluest. *verb. Relig.5. quæst. quinta* Suarez *tom 3. de relig. lib.5. capit.13. num.3.* Bonacina *de clauf. q.2. punct.10. difficul 2. §.2.* Non sic de habitu proprio Nouitiorum. Suarez *ibid. c.14. à n.10.*

12 Professio facta in Religione reddit omnino incapacem Religiosum ad contrahendum postea matrimonium. Ita habetur in Concil. Trident. *sess.24. can.9.* & alijs Concilijs. Sanchez *lib.7. de Matrimon. disp.26. n.1.* Idem dicendum est de professione, quàm emittunt Patres Societatis peracto biennio. Quia ita habetur in proprio motu Gregor. XIII. qui incipit: *Ascendente Domino.* Valentia *to.4. disp.10. q.5. puncto 5.* Quin etiam professus, qui contrahit Matrimonium excommunicatur 27. q.1. specialiter *c. impudicas. c. si quis sacrum c. monacho*, Et punitur à Sacræ Inquisitionis tribunali. Simanc. *de Catholic. inst. tit.40. de matrim.* Toletus *in sum. lib.7. c.4.* Et est irregularis iuxta dicenda infrà *c.5. n.2.*

13 Qui facit professionem in aliqua Religione, parentibus in extrema necessitate constitutis, eiusque auxilio, & ope indigentibus, peccat mortaliter: imo etiam si necessitas non extrema, sed tantùm grauis sit, dummodo possit filius illis subuenire in seculo. Nec sit alius qui hoc faciat. Ratio est, quia præcepta præponi debent consilijs; subuenire autem parentibus in prædictis casibus est præceptum naturale: esse verò Religiosum solùm est consilium. Graffis *p.1. decis. lib.3. cap.5. num.27.* Suarez *3. to. de Relig. l.5. c.5.* Si verò ex huiusmodi seruitio, & obsequio parentibus exhibendo, sequatur filio notabile dispendium salutis spiritualis, potest prouidendo animæ suæ intrare Religionem & in ipsa profiteri. Quia bonum spirituale filij debet præferri bono corporali, aut temporali parentum S. Thom. *2. 2. quæst.101. artic.4.* Caietan. *ibidem.* Idem dicendum est de Patre habente filios in necessitate constitutos. Propter eandem imò maiorem rationem. S. Thom. *2.2. quæst. 189. artic. 6.* In casibus autem, in quibus Pater, aut Filius non possunt intrare Religionem, aut profiteri in illa, sed peccant ita facientes, possunt

ad mi-

ad minus, facta professione, egredi è Religione (seruatis tamen seruandis) vt succurrant prædictis necessitatibus: imò forsan tenentur. Hoc enim petit ius naturæ, & vinculum obligationis, quod est inter Patrem, & Filios. Toletus *in Summ. lib. 5. cap. 1. num. 6.* Vide dicenda *cap. 24. de Nouitijs num. 40.*

14 Non tamen possunt reclamare professi, eo quòd habeant, vel etiam habuerint tempore professionis parentes, aut filios in extrema necessitate constitutos. Ratio est, quia licet talis professio fuerit illicita, vt vidimus supra *n. 13.* tamen fuit valida Nauar. *lib. 3. conf. de Reg. consil. 3.* Tenentur tamen illis succurrere modo congruo, & non contrario suæ Regulæ. Quia hoc est præceptum naturale. Cordub. *sup. cap. 2. Regul. D. Francisci quæst. 6. artic. 2.* Vide dicta sup. *num. 13.*

15 Professio facta ob malum finem, qui non sit contra substantiam Religionis valida est. Ratio est, quia nullus malus finis, qui non sit contrarius substantiæ Religionis potest illi derogare. Syluester *verbo Religio 3. quæst. 6.* Professio etiam facta ab excommunicato valida est. Ratio est, quia per excommunicationem non tollitur facultas faciendi contractus cùm Deo, qualis professio. Vincent. Filliucius *part. 3. tract. 12. cap. 8.* Professio etiam Religionis per Simoniam facta est valida. Ratio est, quia licet potuerit ab Ecclesia irritari, non tamen irritata est. Suarez *3. tom. de Relig. lib. de Simon. cap. 57.* Professionem tamen emittens Simoniacè expellendus est ab eo Conuentu, in quo illam emisit. Suarez vt supra. Vide dicenda *cap. 24. num. 29. 30. & 31.*

16 Religiosus professus licet quoad professionem propriæ voluntatis, & bonorum temporalium dicatur mortuus seculo, vt diximus num. 1. non tamen quoad nobilitatem. Ratio est, quia cum nobilitas sit quoddam ius sanguinis, & sequatur naturam non potest deperdi per professionem. Guilelm. Bened. *cap. Raynutius.* Rebuf. *de Nominationibus q. 12. num. 31.*

17 Per professionem in Religione approbata vacant quæcunque beneficia ante habita. *Ex cap. Beneficium, de Regularibus in 6.* Sanchez *lib. 7. in Decalogum cap. 29. num. 2.* Non tamen redduntur Religiosi incapaces ad obtinenda beneficia secularia etiam curata ex vi professionis. Cum ex natura rei non sint incompossibilia obligatio votorum, & obtentio beneficiorum. Lessius *lib. 2. de iustit. cap. 41. dub. 12.* De facto tamen nullus Regularis potest suscipere beneficium curatum sine licentia Papæ. Tum quia ita consuetudine obtentum est, tum quia ita videtur declarasse Sacram Congregationem Cardinalium. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 29. num. 71.* Idem etiam dico de beneficijs simplicibus. Grattis *2. part. decis. libr. 3. cap. 20. num. 12.* Idem quoque dico de Pensionibus. Istæ enim solum à Papa conceduntur. Sot. *lib. 9. de iust. & Iure quæst. 7. artic. 2.* Casu etiam dato quòd Regularis præsentatus esset Episcopo ad Ecclesiam aliquam parochialem à suo Superiori, posset ab eodem, etiam sine consensu Episcopi, remoueri. Quia etiam sic præsentatus non liberatur à iugo obedientiæ. Nauarrus *comm. 2. de Regularibus num. 95.* Vide dicenda *cap. 24. num. 37. & tom. 2. cap. 2. à num. 21. & cap. 18. per totum.*

18 Debita contracta à Professo ex licentia superiorum debent solui à Monasterio. Illa enim sunt quasi debita ipsius Monasterij. Idem dico si talia debita sunt, vel fuerunt vtilia Monasterio saltem quoad illam partem. Propter eandem rationem. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 31. num. 9.* Debita verò orta ex delicto Religiosi professi, etiam si Prælatus sit, non debent solui à Monasterio, nisi quatenus ex illo delicto aliquid vtilitatis ipsi obuenerit, vel in illud consenserit. Quia aliàs nullo pacto spectat illud delictum, aut damnum ex illo secutum ad Monasterium. Nauarr. *comment. 62. de Regular.* Molina *tomo primo, de iustit. disput 140.* Hinc tenetur Monasterium soluere expensas necessarias factas à Monacho Professo, qui de licentia Superiorum est extra Monasterium in aliquo negotio, vel itinere, verbi gratia, medicinas, quas expendit pro infirmitate, &c. Ratio est, quia eo ipso, quod Religio dat illi Monacho licentiam existendi extra Monasterium videtur ea omnia concedere, sine quibus viuere non potest. Nauarr. *comment. 2. num. 65.* Molina vt supra. Pro debitis contractis à Religiosis Apostatis, seu fugitiuis, vide *cap. 16. num. 19.* Ex dictis autem collige obligari Monasterium ad debita Prælati, seu Procuratoris quæ contraxerunt contractibus consentaneis suæ administrationi. Quia illa etiam sunt quasi debita Monasterij. Cardin. Lugo *de Iust. & Iur. tom. 1. disput 3. sect. 10. num. 218.* Secus autem si illi excedant limites suæ administrationis, aut si contractus tales fuerint ad vsus turpes aut vanos. Propter oppositam rationem. Lugo *ibidem.* Idem dico cum eodem Authore de deposito secularis quod erat apud aliquem Religiosum consentiente Monasterio, & tale depositum perditum est, vel à furibus sublatum; tunc enim tenetur Monasterium damnum illud resarcire, non autem si illud depositum esset in manu alicuius Religiosi non consentiente Monasterio, propter rationem adductam. Idem dicendum si talis Religiosus esset Prælatus, quia Monasterium non obligatur ex delicto Prælati in quod non consensit Monasterium.

19 Bona Religiosi, qui propter fraudem, dolum, & cupiditatem Prælati Religionis ad ipsa inhiantis, emisit professionem, non pertinent ad Religionem, sed ad hæredes. Ratio est, quia ita deciditur *in c. fin. 20. q. 3.* qui textus est vniuersaliter ab Ecclesia admissus, vt constat ex communi sententia Doctorum, illum explicantium. Nauarr. *comment. 2. num. 31. de Regular.* Azor. *tom. 1. Instit. moral. lib. 12. cap. vigesimo.* Imò nulla exigitur iudicis sententia, ne Monasterium succedat in talia bona. Couarr. *4. decret. 2. part. cap. 28. §. primo, num. 9.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. capite trigesimoquarto, num. vltim.* Desideratur tamen ad hoc quod decisio prædicti textus locum habeat, primò vt dolus, seu fraus sit causa professionis, ita vt ea non esset, fraude, & dolo cessante; secundo vt decipiens ductus fuerit cupiditate obtinendi bona professi. Sanchez *vt supra num. 3. & 4.*

20 Professio illius, qui ementio sexu in aliquo Monasterio profitetur, vt si vir in Monasterio Monialium, aut fœmina in Monasterio virorum profiterentur, est omnino inualida. Ratio est, quia ad valorem professionis requiritur non solùm consensus profitentis, sed etiam admittentis professionem: at verò in hoc casu, etiam si detur fuisse consensum profitentis (cum tamen semper fictum illum habuisse credendum sit) ad minus tamen deficit consensus ex parte admittentis, cum nullus Prælatus talem professionem admittere possit, nec Ecclesia ad id concedat authoritatem. Nauarr. *lib. 1. consil. in 1. editione tit. de ætat. & qualit. consil. 8. num. 1. in 2. lib. 3. de Regular. cons. 47. num. 1.* Henriquez *lib. 14. de Regular. cap. 8. num. 6.* Hermaphroditi autem professio, si in eo præualeat sexus virilis, valida erit in Monasterio virorum, si præualeat sexus fœmineus in Monasterio Monialium. Ratio est, quia hic iudicatur vir, aut fœmina iuxta sexum prædominantem. Si verò vterque sexus sit æqualis, & aptus ad coitum in neutro Monasterio potest etiam validè profiteri. Quia tunc respectu fœminarum erit vir, & respectu virorum fœmina. Henriquez vt supra. Sanchez *lib. 5. de precept. Decalog. cap 4. n. 41.* Qui bene animaduertit, etiam in casu quod hermaphroditus haberet sexum præualentem, v. gr. viri, non esse admittendum inter illos, quia afferret maximum periculum incontinentiæ Religiosis, sed expellendum esse. Rodriguez *2. tom. Sum. c. 6.*

21 Professio serui sine licentia Domini sui est inualida. Quia non est sui iuris. Cum ea tamen valida est. Quia nullo iure interdicitur, imò id supponitur. *c. si quis incognitus 17. q. 2.* Sanchez *lib. 5. in Decalog. c. 4. n. 42.* Si seruus ingrediatur Religionem, & à Domino, id sciente, intra triennium non repetatur, non potest transacto triennio ab ipso repeti. *Dicto cap si quis incognitus.* Et ratio legis est, quia censetur Dominus tacitè consensisse. D. Antonin. *3. p. tit. 16. cap. 3. §. 4.* Vnde professio ipsius valida erit transacto illo triennio, licet non antea. Eo quòd transacto triennio, & non antea cessauit ius, quod habeat Dominus ad reclamandum, & repetendum seruum. Sanchez vt sup. *n. 44. & 49.* Vide dicenda *c. 24. num. 20.*

22 Professio illius, qui præ morbo, aut senectute impotens est ad seruanda Regulæ præcepta, valida est. Tum quia potest seruare tria Vota, quæ sunt essentialia Religioni; tum quia erunt multa in Regula, quæ ab isto absque dubio

seruari poterunt. Rodriguez 3. *tom. Summ. c.6. n.13.*

23 Defectus, seu morbus corporalis non repugnans substantiæ Religionis, vt si quis lepram, vel aliam infirmitatem, etiam interrogatus, occultaret, non facit professionem irritam. Ratio est, quia talis defectus, & occultatio illius non tollunt aliquid de essentialibus Religionis. Nauarr. *lib.3. consil. tit. de Regul. consil.25. vel 48.* Nec ob id delictum potest expelli. Cum enim expulsio sit res grauissima maiorem exigit causam. Rodriguez 3. *tom. q. regul. q.17. art.9.* Secus verò quando illi protestatum fuit tempore professionis, quod si talem defectum haberet, professio nulla esset. Quia tunc deficit consensus Religionis ad professionem requisitus, ac per consequens illa est nulla. Iuxta dicenda *c.24. num.36.*

24 Dementia perpetua, quæ non in vna, vel altera materia, sed omnino mente priuat. Professionem, & nouitiatum irrita reddit. Quia impedit liberam voluntatem ad illam necessariam. Syl. *verb. Religio* 5. q.2. Bonacina *in tract. de claus. quæst.2. punct.10. diff.2. §.1.* Si autem post factam professionem, vel per naturam, artem, aut miraculum ad sanam mentem redeat, consciusq; professionis à se emissæ non contradicat, non statim, reuiuiscit eius professio, sed tenebitur portare habitum, & habere nouitiatum, & postea profiteri. Quia cum talis professio, & nouitiatus fuerint irrita, necessarium erit facere de nouo ea, quæ ad ipsorum valorem sunt requisita. Azor. *lib.12. Instit. mor. cap.2. quæst 5.* Vide dicenda *cap.24. num.15.* Nota etiam quod prædictis non obstantibus, Nouitium qui toto tempore Nouitiatus infirmus fuit posse ad professionem recipi: quia quantum ex se erat annum probationis legitimè expleuit, maximè cum non teneatur Nouitius experiri asperitates omnes Religionis, sed satis est si probetur in genere per annum sub obedientia perseuerando, tenent satis probabiliter Rodrig. *tom.3. q. Regul. q.15. art.10.* Bartholomæus a S. Fausto *lib.5. Thes. relig. q.249.* & Tambur. *tom.3. de Iure Abb. disp.6. q.3. n.21.* post Nau. & Sanch.

25 Redditur professio nulla si non sit facta in manus Prælati, vel alterius habentis potestatem admittendi Religiosos ad Ordinem. Sicut enim Professio includit traditionem potentis se tradere Religioni, ita etiam debet esse aliquis, qui habeat potestatem acceptandi. Sanchez *lib.1. de præcept. Decalog. c.4. n.62.* Quamuis autem, quoad illos, ad quos spectat hæc authoritas, attendendum sit ad iura propria Religionis (idem num.64.) de iure tamen communi non sufficit consensus Prælati, sed etiam maioris partis Conuentus. Tum quia sic habet consuetudo plurium Religionum; tum quia res est ex grauioribus Monasterij, & ita ad totum illud spectare videtur. Sà *in Summ. verb. Religio num.65.* Rodriguez *tom.3. q.17. art.7.* Vide dicenda *cap.18. num.66.* & Portellum *in responsion. moral. tom.2. casu 94.* vbi agit de ijs qui possunt ferre suffragia in tali electione. Maximè Tambur. *tom 3. de Iure Abbatum disp.6. q.1.* vbi latè de hoc puncto, & resoluit quod etiamsi militantes sub Regula S. Benedicti non possint aliter recipere Nouitios, nisi accedente consilio Monachorum, & quod in vnaquaque Religione tenenda sit consuetudo, nihilominus quod ex vi Constitutionum Sixti V. & Clementis VIII, (addo etiam, & Gregorij XIV.) quas refero infra *c.24. n.12.13. & 14.* requiratur consensus Monasterij. Non tamen requiritur consensus omnium fratrum, aut Monachorum de Iure communi, sed sufficit, vt dixi, maioris partis. Peirinis *tom.2. de Prælato q.3. cap.1. num.19.* Bartholomæus de Vecchijs *in praxi Nouit. disput.7. dub.3. num.9.* Tambur. *sup. num.10.* Professio etiam facta in manus Episcopi inualida est. Cum ille non sit Prælatus Regularium exemptorum. Rosella *verb. nouit. num.21.* Azor *lib. 12. Instit. mor. cap.5. quæst.4.* Professio verò acceptata à Laico habente commissionem à legitimo Prælato valida erit. Sicut potest beneficium nomine alieno acceptare, & esse Procurator in causa Spirituali. Rodriguez *tom. 3. art. 17. num.12.* Vnde multò magis valida erit professio acceptata a simplici Religioso de licentia sui Superioris. Propter eandem, & maiorem rationem. Diana *tract. 2. de dubijs Regular. Resol.70.* Quando Professio est inualida solùm ex defectu potestatis in admittente, satis est, vt habens talem potestatem eam ratam habeat, non mutata Professi voluntate. Ratio est, quia ratihabitio retrotrahitur, & comparatur mandato. *Regul. ratihabit. de regul. in 6.* Nauarr. *lib.3. consil. de Regul. consil.6. vel 40.* Azor. *lib.12. Instit. mor. cap.5. quæst.7.* Incipiet autem valere illa professio à die ratihabitionis. Quia sine illa non erat valida. Sanchez *lib.5. in Decal. cap.4. num.80.* Quoad antiquitatem porrò, & alia iura Religionis computanda credo à die professionis emissæ si illa bona fide fuit facta vt colligitur ex Nauarro *lib.3. cons. de Regular. consil.46. in 1. editione.*

26 Professio facta sub conditione de futuro (quæ validè apponitur) licèt obligationem suspendat; adueniente conditione statim absque nouo alio consensu est valida. Ratio est, quia iam ille consensus conditionatus transit in absolutum, ergo dummodò non sit retractatus sufficiet ad professionem. Sanchez *lib.5. in Decal. cap.4. num.88.* Professio autem facta sub conditione contraria eius substantiæ, vt si quis profiteatur sub conditione habendi proprium, vel non seruandi castitatem, sine dubio est irrita. Ratio est à simili de Matrimonio, & Voto simplici, si fiant cum conditione contraria substantiæ illorum. Azor. *lib 12. Instit. moral. cap.5. quæst.2. & lib.11. cap.15. quæst.9.* Rodriguez 3. *tom. quæst.17. art.6.* Vnde si quis dum emittit professionem intendat sibi retinere dominium alicuius rei, ita vt non sit paratus reddere illam, quando Superior voluerit, inualide profitetur. Quia de ratione professionis est abdicatio dominij, aut vsus independentis à Superiore. Lessius 2 *de Iust. cap.41. dub.8.* Si profiteretur quis sub hac conditione reseruandi sibi aliqua quoad vsum, & dependenter à voluntate Superioris, valeret talis professio, saltem quantum est ex natura professionis; cum illa conditio non deroget eius substantiæ. Ita tenent ijdem authores, & Nauarr. *Comm.2. de Reg. num.16.* Idem dico de eo, qui profiteretur sub conditione manendi in propria domo. Propter eandem rationem. Nauarr. *vt sup.* Sà *in Sum. verb. Religio. n.6.* Vide dicenda *c.6. n.16.*

27 Professio facta fictè, id est, sine intentione profitendi, quoad Deum non est valida, quia non est vera, sed ficta promissio, sicut homo pictus non est verus homo. Quoad Ecclesiam verò, & forum exterius valida est, quia Ecclesia non iudicat nisi de externis, signa autem externa huius professionis, vt supponimus, eam esse veram iudicabant. Professio autem facta animo promittendi, sed non se obligandi, quoad Deum, & homines valida est. Quia ex natura promissionis sequitur naturaliter obligatio, sicut illuminatio ex Sole. Secus verò si talis professio non fuit cum animo promittendi, quia eo ipso destruxit se ipsam, cum enim de ratione essentiali professionis sit promissio, si promissio non est, nec professio erit, ac per consequens valida non erit, saltem quoad Deum. Professio verò facta animo non adimplendi, quoad vtrumque forum obligat. Ratio est, quia cum professio sit essentialiter promissio, quæ intrinsecè includit rationem obligationis, non potest impediri per extrinsecam voluntatem non adimplendi promissum. Azor. *tom.1. Institut. moral. lib.12. cap.5. dub.7.* & in simili de contractu Sponsalitio. Cornexo *tom.2. in 3. par. tract.6. de Matrimon. disp.2. dub.5.*

28 Quando professio est inualida ob defectum ætatis legitimæ, aut anni nouitiatus nondum expleti, non obligat, neque vt Votum simplex ad Vota promissa. Ratio, quia Concil. Trident. loquens de illa *sess.25. cap.15.* inquit, *nullam inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, vel alios quoscumque effectus*, Caietan. 2. 2. *quæst.88. artic.9.* Sotus 7. *de Iust. quæst.3. artic.2.* Idem dico de eo, qui sic profitens inualidè, expressè voluerit solùm obligari ad illa Vota in Religione. Quia eo ipso declarauit se nolle obligari ad illa, vt Vota simplicia. Sanchez *lib.5. in Decalog. cap.4. num. 105.* In casibus autem, quòd professio sit nulla ex defectu acceptantis illam; propter seruitutem eius, qui profitetur; propter sexum ementitum, vel similes causas talis professio habet vim Voti simplicis, & vt talis obligat. Ratio sumitur ex regula tradita *c. vnico de despons. impuber. in 6.* nempe, quando actus non valet eo modo, quo fit, valet eo modo, quo valere potest; ac proinde cum talis professio non valeat vt Professio, ad minus tamen valebit, vt simplex promissio, & Votum. Nauar.

*lib.3. consil. tit. de Regular. consil.*18.*vel* 19. Azor. *lib.*12. *instit. mor. c.*1. *q.*3.

29 Professio facta per Procuratorem valida est. Nullibi enim excipitur ex his actibus, qui per Procuratorem fieri possunt. Idem dico de professione facta ab absente. Propter eandem rationem. Syl. *verb. Relig.* 3. *q.* 15. Miranda *to.* 1. *Man. Prelat. q.* 24. *art.* 1. Idem etiam dico de Professione facta nutibus, aut scripto sine verbis. Propter similem rationem. Vnde infertur mutum posse validè profiteri. Sanchez *lib.*5. *in Decal. c.*3. *n.*2.

30 Professio etiam illius, qui fecit Votum ingrediendi Religionem strictiorem, & ingressus in laxiorem professus est in illa, valida est. Ratio est, quia Votum illud simplex Religionis strictioris commutatum fuit per solemnem professionem iuxta dicenda *c.*2. *n.*7. Graffis 1. *p. decis. lib.*3. *c.*5. *n.*31. Suarez 2. *to. de Relig. lib.*4. *de Voto c.*16. An vero etiã ante professionem factam possint aliqui Prælati Regulares dispensare cum eo qui fecit votum strictioris Religionis, vt admittatur in laxiori, tractat idem Suarez 3. *to. de Relig. l.*4. *c.*8. *n.*9.

31 Professio etiam facta à coniugatis etiam post consommatum Matrimonium, si fiat cum consensu vtriusque coniugis, valida est. *Ex c. qui vxorem* 33. *q.* 5. Et ratio est, quia cum vterque possit cedere iuri suo, si cedat vnus, alter manet liber, Henriq. *lib.* 11. *c.*8. Bonacina *q.*3. *de matrim. punc.* 4. *propos.* 3. Imò quando vnus coniux potest facere perpetuum diuortium propria authoritate, potest etiam ingredi Religionem, & valide profiteri, inuito altero coniuge. Quia sicut in tali casu potest perpetuo abstinere à consortio illius, ita liber manet ad dicandum se Deo per professionem. Rebell. *lib.*3. *q.*4. Bonacin. vt sup. *n.*10. Altero autem coniuge nesciente, vel consentiente per dolum, aut per metum, non potest alter profiteri validè. Deficit enim in his casibus consensus necessarius alterius compartis. Bonacin. *vt sup. num.*9. Cornexo *to.*2. *in* 3. *par. tract.*6. *de matrim. disput.*6. *dub.*2. Imò etiam postquam alter coniux dedit facultatem ingrediendi religionem potest illam reuocare ante professionem, sicut, & qui ingressus est Religionem; potest etiam ante professionem redire ad matrimonium. Quia annus probationis deseruit vtrique vt videat an sibi expediat illa separatio. Suarez 3. *tom. de Relig. l.*5. *c.*4. *à n.*6. Vide dicenda *cap.*3. *num.*3.

32 Religiosi facti Cardinales, Episcopi, aut Abbates manent etiam post assumptionem cum eadem obligatione trium Votorum professionis, iuxta dicenda *cap.*17. *num.*3. Eiecti etiam, & expulsi à Religionibus manent etiam cum eadem obligatione Votorum Religionis sicut antea, iuxta dicenda *c.*23. *n.*11. Qualiter ad eadem vota obligentur, vel non, Nouitij, dicetur c.24. Qualiter etiam Moniales *c.*25. *num.*1. *& seqq.*

SVMMARIVM CAP. III.

*Per professionem religiosam consequitur Professus condonationem totius pene temporalis pro suis peccatis debita. n.*1.
*Tollitur etiam irregularitas ex defectu natalium ad ordines suscipiendos. num.*2.
*Dissoluuntur per eam non solum sponsalia de futuro, sed etiam matrimonium ratum precedens. num.*3.
*Item expiatur macula quo ad actus temporales. n.*4.
*Tollitur etiam crimen ingratitudinis erga patrem. num.*5.
*Liberatur filius familias à patria potestate. n.*6.
*Omnia vota in seculo facta commutantur in professionẽ. n.*7.
*Gaudent Religiosi priuilegio fori. n.*8.
Coram quo debeant conueniri. ibid.
*Accusari non possunt Religiosi à laicis nisi in aliquibus casibus. n.*9.
*Qui inferunt iniuriam ordinibus mendicantibus in aliquibus casibus sunt excommunicati. n.*10.
*Habent facultatem plures Religiosi eligendi sibi iudices conseruatores. n.*11.
Quomodo illi eligendi. ibid.
*Canonica portio parochialis an debeatur solui à Regularibus num.*12.
*An quarta funeralis. n.*13.
*An à solutione gabellarũ, & contributionũ sint exempti. n.*14.
*An à solutione decimarum. n.*15.
*Percutiens quemcunque Religiosum est excommunicatus excommunicatione Papa reseruata. n.*16.
*Gaudent plures religiones priuilegio communicationis priuilegiorum aliarum. num.*17.
*De conuersis, & Donatis Religionum. n.*18.
*De indulgentijs Regularium. n.*19.
Qua censeantur vel non reuocata. ibid.
*Oleum pro ministranda extrema vnctione Carmelitis ministratur. n.*20.
*Priuilegia per viua vocis oracula quomodo reuocata. n.*21.
*De Tertiarijs Regularium. n.*22.

De Regularium immunitatibus, & priuilegijs in communi. Cap. III.

1 INter multas Religiosæ professionis prærogatiuas illa videtur primum locum tenere, quod per illam, professus, omnium peccatorum suorum antea commissorum condonationem, quoad omnem pœnam temporalem pro illis in Purgatorio debitam, obtineat. Ita enim habet fere communis Sanctorum Patrum, antiquorum Monachorum, & Scholasticorum, quasi per traditionem, consensus. S. Tho. 2.2. *q. vlt. art.*3. Thom. Vuald. *de Sacramental. titul.*9. *c.*80. *n.* 8. & 9. Non tamen per eam remittuntur peccata quoad culpam. Cum nec sit Sacramentum, nec actus contritionis, aut charitatis. Sanchez *lib.*5. *in Decalog. c.*5. *n.*3. Nec reuiuiscit, si fuit facta in mortali peccato, per subsequentem iustificationem. Quia hoc solùm competit Sacramentis. Caietan. 2. 2. *q. vlt. art.*3. Huiusmodi autem condonatio non est per modum indulgentiæ plenariæ. Quia etsi in effectu illi assimiletur, non est ex applicatione meritorum Christi ab eius dispensatore Summo Pontifice facta, sed ex vi, & merito ipsius professionis; eo quod per illam profitens renuntiet mundo, & se cum suis omnibus perpetuò dedicet Deo. Nauarr. *de Indulgent. notab.* 20. *n.*17. Platus *de bono stat. Relig. lib.*1. *cap.*13. Similiter hæc condonatio, non quoties professio renouatur, sed sola prima vice obtinetur. Tabiena *verb. Nouitiatus in fine*, Sanchez *vt supra n.* 5. Addens *n.*7. hanc prærogatiuam etiam competere professioni factæ in Societate Iesu biennio Nouitiatus transacto.

2 Deinde per professionem in Religione approbata tollitur irregularitas, quæ est ex defectu natalium; ita vt, qui in sæculo erat irregularis, quia illegitimus, factus professus habilis fit ad Ordines suscipiendos. Suarez 5. *to. in* 3. *p. decis.* 41. *sect.*1. Nauarr. *Comm.*2. *de Regul. n.*60. Cornexo *to.*2. *in* 3. *par. disput.* 15. *de Irregul. dub.*2. Extendit hoc in ordine ad vsum Ordinem susceptorum ante professionem Sanchez *lib.*5. *de Precep. Decal. c.*5. *n.*10. Non tamen hæc irregularitas tollitur quantum ad dignitates Ecclesiasticas & Præfecturas, seu prælatias. Ita habetur *in cap.*1. *de Fil. Presby.* Sotus *in* 4. *dist.*25. *quæst.*1. *art.*3. Nauarr. *in c. Non dicatis n.* 60. Quicquid immerito dicat Rodriguez *to.*1. *q. Regul. quæst.*13. *artic.*5. Nec etiam competit hoc priuilegium ingressui Religionis per Nouitiatum. Quia textus *c.*1. *de Fil. Presbyt.* petit ad hoc illegitimos fieri Monachos, per ingressum autem in Religionem, qui est per Nouitiatum non fit homo verus Monachus, aut Religiosus. *cap. Religio.* §. *quamuis de senten. excommunicat. in* 6. Suarez *tom.*5. *in* 3. *par. disput.* 50. *sect.*5. *à num.* 12. Graffis 1. *part. Decis. lib.*4. *cap.*27. *num.*54. Extenditur tamen hoc priuilegium etiam ad professionem quæ fit in Societate Iesu per Vota simplicia. Quia per illa profitens fit verus Religiosus. Sanch. *lib.* 5. *in Decal. cap.*5. *num.*13.

3 Similiter per professionem Votorum solemnium non solùm dissoluuntur Sponsalia de futuro, eò quod fortius vinculum sit professio quam contractus Sponsalitius. Sot. 7. *de Iust. & iur. quæst.*5. *art.*3. Sed etiam dissoluitur Matrimonium ratum præcedens. Sylu. *Verb. Religio* 2. *q.*9. & *verb. Matrimonium* 8. *q.*12. Per professionem autem Votorum simplicium Societatis non dissoluitur. Vasquez 1.2. *disp.*165. *c.*10. Nec etiam dissoluitur Matrimonium quomodocunque consummatum per quamcunque professionem. Quia nullo iure hoc constat, imò oppositum habetur 27. *quæst.*2. *cap. si quis coniugatus.* Rebellus *lib.*1. *sect.*2. *n.*17. Reginald. *lib.*31. *num.*39. Probabiliter tamen

quidam putant, quòd sponsa cognita per vim, aut metum intra bimestre possit ingredi Religionem, & validè profiteri. Par enim est, vt non patiatur damnum ob alterius culpam, & iniuriam sibi illatam. Reginald. lib. 31. num. 39. Bonac. *de Matrimonio quæst. 3. punct. 4. propos. 3.* Vir tamen per vim cognoscens vxorem non potest, illa renitente, Religionem ingredi. Quia per voluntariam consummationem Matrimonij amisit ius ingrediendi Religionem. Cornexo *2. tom. in 3 p. tract. de Matrim. disp. 6. dub. 2.* Probabile etiam est Matrimonium quantumuis consummatum infidelium dissolui per Votum solemne Religionis. Cum strictius vinculum sit Matrimonium ratum fidelium quam consummatum infidelium, si ergo illud dissoluitur per Vota solemnia, etiam istud dissoluetur. Sotus *in 4. d. 39 q. vnica artic. 4.* Cornexo *vt sup. dub. 3.* Vide dicta *cap. 5. num. 31.*

4 Præterea per professionem in Religione approbata expiatur macula quoad actus temporales, ita vt ineptus ad testificandum ob periurium, vel furtum commissum, fiat per professionem aptus ad testimonium ferendum. Quia ita intelligi potest *auth. de Monac. in princ.* Sanchez *lib. 5. in Decalog. c. 5. n. 27.* Hoc etiam extendens ad simplicia Vota in Societate Iesu, post biennium Nouitiatus.

5 Tollitur etiam per professionem crimen ingratitudinis Filij profitentis erga Patrem, ob quam exhæredari poterat. Quare ob illam exhæredari nequibit, etsi in testamento Patris ante professionem facto exhæredatus sit. Quia ita decidit *in c. fin. 19. q. 3.* *Molina tom. 1. de Iust. disput. 176. dub. vlt.* Rodrig. *tom. 1. q. 13. ar. 3.* Idemque probabiliter tribuit Votis simplicibus Societatis post biennium Sanchez *lib. 5. in decalog. c. 5. n. 34.*

6 Per professionem etiam Filius Familias à Patria potestate liberatur. Eò quòd omnino transit in Abbatis potestatem, ac proinde Patria potestas in ipsum cessat. Syl. *verbo Patria potestas num. 1.* Nauarr. *Comm. 3. de Regul. n. 41.* Hoc etiam priuilegium extendit ad professos Societatis post biennium Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 5. n. 31.*

7 Per professionem etiam Votorum Religionis omnia Vota in Seculo facta commutantur in illam. Ita habetur *c. Script. de Voto.* D. Tho. 2. 2. q. 88. *art. 12. ad primum.* Ad hoc autem non requiritur aliqua intentio in profitente commutandi talia Vota. Eò quòd ex natura professionis id oriatur, quia est mors vitæ præteritæ, Caiet. & Aragon. 2. 2. q. 88. *art. 12.* Similiter extinguuntur tam vota realia, quàm personalia. Propter eandem rationem. Petrus de Ledesma *2. to. tract. 10. c. vlt.* Extinguuntur etiam Iuramenta de rebus pijs ad Deum solum facta. Quia hæc se habent quasi Vota quædam. Suar. *2. tom. de Relig. lib. 6. de Voto c. 24. n. 12.* Si autem iuramentum esset homini præstitum, & ab eo acceptatum non posset in Religionis professionem commutari. Quia est ius adquisitum tertio. Sanchez *lib. 5. in Decalog. c. 5. n. 45.* vbi multa de hoc priuilegio. Vide dicta supra *c. præced. n. 30.*

8 Gaudent etiam Religiosi, præsertim professi, priuilegio fori, ita vt, etiam in debitis ciuilibus conueniri nequeant coram iudice sæculari, sed coram suo Prælato. Quia ipse solus est verus ipsorum iudex, Nauarr. *comm. 2. de Regul. sup. cap. non dicatis.* Rodriguez *tom. 1. q. 65. art. 13.* Coram Iudicibus Conseruatoribus bene possunt conueniri. Ita colligitur ex Bulla Gregor. XV. adducenda infra *num. 11.* vbi ait: *Coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ supra scriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant.* imò, & Religiosi extra Monasterium degentes possunt conueniri in causis ciuilibus mercedum, & miserabilium personarum coram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipsa Sede Apostolica delegatis. Concil. Trid. *sess. 7. cap. 14.* Nauarr. *comm. 2. de Regul. num. 63.* At verò Religiosi intra claustra degentes nullatenus possunt, aut debent conueniri coram Ordinarijs, etiam in causis ciuilibus, aut in prima instantia, aut propter *cap. Volentes de priuileg. in 6.* aut etiam propter Concil. Trident. *sess. 24. cap. 20.* Ita declarauit S. Congregatio Cardinalium interpretum Concilij, & Paulus V. In Bulla *Religiosorum* ann. 1607. edita ad instantiam Procuratoris Generalis Carmelitarum 3. tom. Bullarij inter Bullas Pauli V. *num. 34. alias 23.* In illa autem præcipitur Ordinarijs in virtute S. Obedientiæ, ne Fratres nostros contra prædictam declarationem perturbare, vel inquietare audeant. Vnde à S. Congregatione Ann. 1586. sic declaratur. *Ordinarij in cognitionibus causarum Fratrum Mendicantium, tam ciuilium, quàm criminalium minime sese ingerant, pariter nec in visitatione eorundem Fratrum, vel Ecclesiarum suarum, nisi quatenus eis per Concil. Trid. decreta contra conceditur.* Vide Dianam *tract. de Immunit. Ecclesiast. Resol. 129.* Quaranta in *Sum. Bullar. verb. confessor.* Vide dicenda *cap. 11. à num. 2.* & pro Nouitijs *cap. 24.*

9 In fauorem etiam status Religiosis, seu Clericalis habemus in Iure, quòd Laici Clericum (etiam intellige Religiosum) accusare non possunt, nisi suam, suorumve iniuriam prosequantur. *c. 2. & c. 6. Laicus 2. q. 7.* Secus in criminibus publicis læsæ maiestatis diuinæ, vel humanæ, in Simonia, in Sacrilegio, in dilapidatione bonorum Ecclesiasticorum. Alderete *lib. 1. de Relig. discipl. c. 4. à n. 7.* Nec Laicus aduersus Religiosum testis idoneus est in criminalibus, licet non omnino reijciendus maximè in ciuilibus, *c. veniens. c. de cætero de test. & c. Laicos 2. q. 7.* Rodriguez *tom. 2. q. 10. art. 5.* Alderete *lib. 2. de Relig. discipl. c. 4. n. 14.*

10 Qui inferunt iniuriam Ordinibus Prædicatorum, & Minorum (idem dicito de alijs Ordinibus propter communicationem priuilegiorum) in quinque casibus assignandis sunt excommunicati: Primus, libellos famosos, cantilenas, vel titulos edendo, vel retinendo, vel publicando in infamiam Ordinis. Secundus, dicendo, & defendendo, quòd Ordo illorum non sit in statu perfectionis, & quod non liceat eis de eleemosynis viuere, prædicare, confessiones audire de licentia Papæ, aliorum Ordinum consensu minime requisito (id tamen non excludit approbationem à Concil. Trident. requisitam) Tertius, exercendo violentiam in locis illorum, impediendo ne possint in suis Ecclesijs celebrare, recipere eleemosynas, vel prædicare: Quartus est, eos eijciendo ab Vniuersitate Parisiensi. Quintus, retinendo apostatas Ordinis Prædicatorum. D. Anton. *3. p. tit. 24. cap. 70.* Vincentius Fillilucius *tom. 1. tract. 15. c. 5.*

11 Habent facultatem Religiosi, præsertim Mendicantes eligendi sibi Iudices Conseruatores pro suis causis. Quod constat ex multis priuilegijs, de quibus Casarubius *verb. Conseruat. Ordin.* Sed illa sunt his temporibus valde restricta, & limitata. Primò enim S. Congregatio Concilij iussu Gregorij XIII. declarauit, quòd *Regulares omnes in ciuitatib. Italiæ existentes sibi Conseruatores eligerent, corā quibus conuenirentur, ac semel electos non nisi in capitulis Prouincialibus mutarent. Eorumq; nomina intra mensem à die electionis Episcopis Locorum Ordinarijs indicarent. Alioquin coram ipsis Ordinarijs conueniri possent.* Quaranta *in Summa Bullarij verbo priuilegium Regularium.* Postea Clem. VIII. in Bulla edita Ann. 1592. (habetur 3. tomo Bullari, Laertij fol. 3.) reuocauit omnes, & quascumque Iudicum Conseruatorum deputationes, quæ non habuerint qualitates requisitas à Bonif. VIII. in Const. quæ incipit: *Statutum*, & qui non fuissent electi in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis. Maximè tamen modò seruanda est Gregorij XV. Constitutio de Conseruatoribus edita Ann. 1621. quæ incipit: *Sanctissimus in Christo Pater* 4. tom. Bullarij inter Bullas huius Pontificis *n. 9.* In ea verò in primis reuocat, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quascunq; Iudicum Conseruatorum electiones quomodocunq; hactenus factas. Deinde statuit, & decreuit vt in posterum *Iudices Conseruatores huiusmodi, siue principales, siue subrogati, eligi, nominari aut deputari non possint, nisi non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione similis recordationis Bonifacij Papæ Octaui, etiam Prædecessoris sui, quæ incipit:* Statutum, *ita vt vel Dignitate Ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant, sed etiam in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis iuxta decretum Concilij, prædicti Iudices electi, seu designati sint. Quodque deinceps litteræ Conseruatoriæ per Sedem Apostolicam concedendæ, supra scriptis tantum dirigantur, & si quæ litteræ aliter expediantur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti.* Deinde; designatis pœnis pro illis, qui contra præscriptam formam Conseruatores elegerint, aut illis vti ausi fuerint præcipit, *Vt Regulares,*

gres, ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiam, verò infra sex menses à die publicationis in Vrbe præsentis constitutionis inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores iuxta formam superius propositam, eiusque electionis, seu assumptionis documentū infra tempus huiusmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur, alioquin eo termino elapso, quamdiu Conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinarijs conueniantur, quodque Conseruatores huiusmodi semel legitime deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijsdem Regularibus, & alijs supradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio à die deputationis, amoueri, aut mutari nullatenus possint, aut valeant. Prætetea sic statuit Sanctitas sua; *vt coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ suprascriptæ conuenire quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint: itaut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij Actores fuerint, nullam prorsus Iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quibus Rei extiterint, neque extra Ciuitates, seu Diœceses, in quibus fuerint deputati, contra quoscumque procedere præsumant. Si qua verò inter Iudices Conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controuersia super competentia Iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per Arbitros in forma Iuris electos super Iurisdictionis competentia fuerit iudicatum. Quod si qui Conseruatores siue in hac parte, siue alias quomodolibet suos limites excesserint per annum ab officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars quæ hoc fieri procurauerit sententiam excommunicationis incurrat, iuxta formam alterius Constitutionis eiusdem Bonifacij Prædecessoris, quæ incipit:* Hac Constitutione, *quam Sanctitas sua in his omnibus, quæ præsenti Constitutioni non aduersantur, innouauit. Per hoc tamen non intendit Sanctitas sua prohibere, quominus Regulares, & alij supradicti in casibus à Iure permissis petant Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus Sæcularibus, dum tamen hæc iura copulatiuè concurrant videlicet, vt Regulares, & alij prædicti sint Actores non autem Rei, vtque agant contra Laicum, non autem contra Ecclesiasticum, vel alias à Iurisdictione Sæculari exemptum, atque vt causa, in qua Iudex deputatur, fuerit prophana, non autem Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum dispositionem Laicus, vt præfertur eligendus, Iudex competens existat.* Vide Bullam cum multis ipsam concernentibus apud Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Const. 5. Gregor. XV.* & dicenda à nobis *tom. 2. cap. 10 per totum.* aduertendo vlterius à S. Congregatione, & Sanct. D. N. Vrbano VIII. vt patet ex Bulla inter Constitutiones ipsius 4. *tom. Bull. num. 78.* declaratum fuisse, hanc Gregorij Constitutionem non afficere Religionem Hierosolymitanam, nisi quoad Iudices Conseruatores. Pro Iudicibus etiam Conseruatoribus vide Erasmum ChoKier in speciali tractatu de hac re. Quia verò in prædicta Constitutione statuitur, *Vt coram Conseruatoribus Regulares conueniri quidam, trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, itaut memorati Conseruatores in causis in quibus Regulares, & alij Actores fuerint nullam prorsus Iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quib. Rei extiterint.* Ideo dubitatum fuit, an per hæc verba sublata sit facultas, quam habent Conseruatores defendendi Regulares, & alios à manifestis iniurijs, & violentijs, quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deijciuntur, & proprijs bonis vti, ac frui impediuntur, *Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum censuit, eiusmodi verbis minime sublatam fuisse facultatem, quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs, dummodo el seruent formam præscriptam Constitutionibus Innocentij IV. & Bonifacij VIII. relatis in cap. 1. & fin. de offic. deleg. in sexto.*

12 Canonica portio Parochialis (quæ debetur de omnibus, quæ obueniunt ratione funeris, seu in die funeris, & de omnibus Legatis factis Ecclesiæ, ad quam quis eligit sepulturam. (Sa. *verba Can. Port. num. 7. q. 9.*) Non debetur solui à Regularibus propter multa priuilegia de quibus Casar. *in Comp. v. Can. Portio.* Maximè ex priuilegio Nicolai V. & Sixti IV. Carmelitanis concesso. Casarub. *vt sup.* Miranda *in Man. 2. tom. qu. 48. art. 6.* Referens etiam decisionem Rotæ circa hanc causam. Nec huiusmodi Priuilegia abrogata sunt per Conc. Trid. nisi solum quoad ea Monasteria, quæ ante annos quadraginta portionem Canonicam solita erant persoluere Concil. Trident. *sess. 25. c. 3.* Miranda *vt sup. artic. 7.* Imò Conuentus, qui tenentur soluere Canonicam portionem solùm debent illam soluere de illis, quæ allata sunt cum corpore Defuncti. Ita habetur expressè in motu proprio Pij Quinti Anno 1567. edito, qui incipit, *Et si Mendicantium.* Qui non est reuocatus per Greg. XIII. in Bulla quæ incipit, *In tanta negotiorum mole.* Quamuis enim in ea reuocauerit Pontifex iste, & ad terminos Iuris communis reduxerit omnia quæcunque concesserat suus prædecessor prædictus Pius Quintus contra formam Concil. Trid. non tamen reuocauit explicationes, & declarationes ab eodem factas circa dictum Conc. qualis est illa. Miranda *vt sup art. 8.* Petrinis *tom. 2 priuil. Minim. in Const. 7. Pij V. num. 3.* Addunt alij prædictam Constitutionem Gregorij XIII. non fuisse sufficienter promulgatam, nec in praxi receptam. Henriquez *lib. 7. de Indulg. cap. 24. num. 8.* cui fauet Thomas à Iesu *de procur. omnium gent. salute lib. 12. c. 8.* Sed vide dicenda *to. 2. c. 1. num. 16.*

13 Specialiter à solutione quartæ funeralium excepit Carmelitarum Conuentus à quadraginta annis ædificatos Paulus Quintus in Bulla quæ incipit, *Decet Romanum,* Anno 1605. edita per hæc verba. *Volumus, mandamus, decernimus, & declaramus, omnia, & singula huius Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo Monasteria, seu Domos in quibuscumque Mundi partibus à quadraginta Annis ædificata, illorumque Conuentus, & Fratres, nullo modo, nullaue ratione teneri ad solutionem dictæ Quartæ Funeralium, & ob non solutionem huiusmodi aliquas sententias, Censuras, & pœnas incurrere posse.* Extat etiam alia declaratio S. Congregationis Conc. Trident. videlicet *Congregatio Concilij censuit non comprehendi Monasteria ædificata à quadraginta Annis, citra, aut quæ in dies ædificantur, vel in futurum ædificabuntur, præsupposito quod huiusmodi Monasteria sint eius Religionis; cui à Sede Apostolica indultum sit, vt Quartam Funeralem non debeant soluere Episcopo* Rodriquez *to. 1. quæst. Regul. artic. 39. quæst. 2.* Aliam etiam declarationem Sacræ Congregationis ad instantiam, & fauorem Conuentus Sanct. Ludouici de Neapoli Ordinis Minimorum refert Quaranta *in Summ. Bull. ver. Priuilegia Regularium.* Vide Augustinum Barbosam de Officio Parochi *cap. 25. a num. 4.* Et dicenda *to. 2. c. 1. n. 29. & 30.*

14 A solutione etiam gabellarum, & quarumcunque contributionum, onereque hospitandi milites, exempti sunt ordines Mendicantium à Pio V. in Bulla Anno 1566. edita, quæ incipit; *Dum ad vberes.* Nec hoc Priuilegium derogatum est à Greg. XIII. in Bulla edita Anno 1573. de qua supra num. 12. Vbi derogat priuilegia à Pio V. Regularibus concessa; quia non numeratur illud. Sicut nec ista Bulla. Quaranta *in Sum. Bull. verb. priuil. Regul.* Flau. Cherub. *in 2. to. Comp. Bull. sup prædict. Bull. Pij V.* Vide dicenda *tom. 2. c. 1. n. 32.*

15 A solutione quoque Decimarum sunt exempti Religiosi. Tum ex iure communi in *c. p. q. & in cap. decimas 16. q. 1.* Tum ex multis priuilegijs, de quibus Casarubius *in Compend. verb. decima,* & Miranda *in Manual. 2. to. q. 49. art. 12. & 13.* Quoad hoc tamen attendenda est consuetudo patriæ, & Religionum. vide Bullam Sixti IV. *Dum attenta* pro Carmelit. Specul. Ordin. fol. 85. & dicenda *tom. 2. cap. 1. num. 32.*

16 Percutiens quemcunque Religiosum est excommunicatus excommunicatione Papæ reseruata *c. si quis 27. q. 4.* Per Religiosum autem, seu Monachum intelligitur quicumque Regularis, etiam Conuersus. *cap. non dub. de sentent. excommunic.* Imò Nouitius, quia in fauorabilibus Monachus reputatur. Tolet. *in Summ. lib. 1. cap. 32.* extenditurque hoc priuilegium secundum aliquos ad illos, qui ante legitimam ætatem recipiuntur ad educationem sub habitu Religioso. Angelus *verb. Nouitius num. 21.* & Suarez *3. to. de Relig. lib. 5. cap. 11. num. 12.* Nec solum iniicientes manus in Religiosos sunt excommunicati, sed etiam mandantes,

tes, ratificantes, consentientes, & potentes obuiare. Tolet. vt sup. Bonacina *de Censur. disp.* 2. q. 4.

17 Gaudent Religiones priuilegio Communicationis, quo communicant, & participant aliarum Religionum priuilegia, ac si illis fuissent concessa, vt videre licet in particularibus ipsarum Religionum Compendijs. Miranda *in Man. 2. tom. q.* 46. Nos Specialiter Carmelitæ habemus priuilegium hoc Communicationis à Leone X. in Bulla, quæ incipit. *Dudum per nos*, vbi omnia priuilegia concessa, & concedenda Mendicantibus nobis concedit. Laert. Cherub. *in Bullar. tom. 1. fol.* 524. Deinde ex Clement. VII. in Bulla, quæ incipit: *Ex Clementi*, Ann. 1530. Vbi etiam omnia priuilegia concessa, & concedenda quibuscunque Ordinibus, concedit Carmelitis, & inter ea maximum illud, quo scilicet: *Gloriosissima Dei Genitrix, semperque Virgo Maria, Confratrum, seu Religiosorum, ac Sororum animas post earum transitum suis intercessionibus continuis, pijs suffragijs, & speciali protectione adiuuabit.* Laertius Cherub. *tom. 1. Bull. fol.* 599. De alijs autem Religionibus Mendicantibus hoc ipsum probat Miranda *in Man. to. 2. q. 46. art.* 5. affirmans, idem etiam intelligi debere de priuilegijs concedendis alijs Religionibus pro tempore futuris. Ita quòd ex vi priuilegij Communicationis, quod habemus ex Clement. VIII. possimus etiam vti priuilegijs concessis Societati Iesu, Theatinis, & Clericis ministrantibus infirmis, etiam si istæ Religiones aliquo tempore post istos Pontifices fuerint institutæ. In communicatione rursum priuilegiorum non tam vsus, quam ius vtendi debet attendi; ita vt Religiones habentes priuilegium Cõmunicationis possint vti priuilegio concesso alteri Religioni, quo ipsa, propter aliquam causam non vtitur. Syluester *verb. priuilegium quæst.* 21. Deinde priuilegia Religionum non tolluntur per non vsum, aut per vsum contrarium, nisi per spatium quadraginta annorum, vt patet ex Innocent. III. *in cap. accedentibus de priuilegijs*, vel per sexaginta, ex priuilegio Eug. IV. concesso Monachis Benedictinis Vallisoleti, (si illud non fuit viuæ vocis oraculum, alias nihil valebit, iuxta dicenda num. 21.) vbi habetur, quòd *Contraria priuilegia dictæ Congregationis non incurrat præscriptio, nisi post lapsum sexaginta annorum.* Miranda *in Man. 2. tom. q. 42. art.* 4. qui etiam ibidem q. 46. *art.* 8. adiungit, neque etiam in prædicto tempore amitti, si non casus euenerit vtendi huiusmodi priuilegio: neque quando quispiam ex aliquo legitimo impedimento, sua culpa non causato, eodem vti non potuit, aut interuenit ignorantia eiusdem. Laurentius Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Const.* 15. *Iulij II. num.* 1. Amitti autem prædicta priuilegia, saltem in foro conscientiæ, ex eo quòd Religiosi non viuant regulariter, aliqui volunt. Miranda *2. to. q. 43. art.* 3. Vide dicenda *to. 2. c. 1. n. 52. & seq.*

18 Conuersi etiam, Donati, seu Oblati Religionum, qui veram professionem trium votorum emittunt, gaudent omnibus priuilegijs aliorum Regularium respectiuè; Ratio est, tum quia sunt verè Religiosi, tum ex concessione Sixti IV. Carmelitis facta, vt habetur *in Compend. priuileg. ver. Oblati fratram.* Quod idem concessit idem Sixt. IV. Augustinianis. Miranda *in Man. tom. 1. q. 29. art.* 6. Vide dicenda *tom.* 2. *c.* 8.

19 Quamuis multæ, variæque Indulgentiæ concessę sint à Summis Pontificibus vtriusque sexus Regularibus, eas tamen reuocauit, & cassauit Paul. V. in Bulla edita Ann. 1606. quæ incipit: *Romanus Pontifex*, & est 3. to. Bullar. 21. inter Bullas huius Pontificis, alias 16. vbi tantum quasdam ibi scriptas ipsis concedit. Addit insuper idem Pontifex. *Volumus autem, vt omnes supradictæ Indulgentiæ, & gratiæ Religiosis Regularibus cuiusuis Ordinis tã Monastici, quàm Mendicantis dumtaxat, vt præfertur concessa, etiam omnibus Monialibus cuiusuis Regulæ approbatæ, & intra clausura cum tribus votis solemnibus viuentibus, & perpetuam clausuram seruantibus, tam Ordinarijs locorum, quam etiam Regularibus, cuiuscumque Ordinis, Regulæ, & Instituti subiectis suffragentur.* Est verò aduertendum, quòd quamuis per hanc Constitutionem reuocentur omnes aliæ Indulgentiæ Regularibus concessę præter assignatas, non tamen reuocantur Indulgentię concessæ Ecclesijs Regularium pro Secularibus. Ita enim declaratum fuit à S. Congreg. vt refert Laurentius de Peirinis *to. 1. de subdito q. 4. §. vlt.* Pium etiam, & probabile est, nec esse reuocatas Indulgentias concessas Regularibus defunctis, aut etiam in articulo mortis constitutis. Nam ea, quæ speciali digna sunt nota, non censentur esse sublata, nisi expresse nominentur vt colligitur ex *l. item apud Labeon. §. aut Prætor ff. de iniur.* In hac verò Constitutione non fit mentio harum Indulgentiarum. Sicque decet credere de Summorum Pontificum pietate Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Const.* 8. *Paul. V. num.* 10. Nec etiam videntur derogatæ Indulgentię concessæ Regularibus ipsis prodefunctis. Propter eandem rationem, & quia sic dicitur declarasse eumdem Paulum V. Peregrinus 1. *par. sui Compend. verb. Indulgentia num.* 9. Peirinis *vt sup. num. 5. & in Constitut. 4. Clem. VIII. num.* 2. Lege ipsum Peirinis *super prædictam Const. 8. Paul. V. à num.* 1.

20 In fauorem etiam Religiosorum Carmelitarum Clem. VIII. in Bulla edita anno 1599. quæ incipit, *Exponi nobis*, præcepit Dominis Archiepiscopis, & Episcopis, vt prædictis fratribus oleum pro ministranda extrema vnctione petentibus, promptè ac liberaliter exhiberi faciant, ac quoscunque suffraganeos, vt id faciant moneant. *3. to. Bullar. 57. Clem. VIII.*

21 Quamuis multa, variaque priuilegia Regularibus concessa sint per viuæ vocis Oracula, illaque eamdem vim habeant, ac aliæ Constitutiones Papales (Laurentius Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Const. 17. Iulij II. §. 1.*) imo reuocatis alijs priuilegijs non reuocentur hæc viuæ vocis Oracula, nisi aliud expresse specificetur (Henriq. *lib. 7. de Indulgent. c. 24. n. 8.*) nihilominus Greg. XV. per suam Constitutionem, quæ incipit *Romanus Pontifex, to. 4. Bullarij, inter Bullas huius Pontificis, n.* 27. reuocauit omnia, exceptis illis, quæ propria manu. S. R. E. Cardinalium firmata essent, *& de quibus ijdem*. S. R. E. *Cardinales testimonium in scriptis præbuerunt.* Postea verò SS. D. N. Vrban. motu proprio Ann. 1631. die 20. Decembr. edito, omnia prædicta viuæ vocis Oracula per ipsum, aut alios Summos Pontifices data, etiamsi à Cardinalibus firmata sint, quibuscunque Religiosis tam in particulari, quàm in vniuersali, cassauit, abrogauit, & annullauit, præcipiens sua excommunicatione, & alijs pœnis ipso facto incurrendis, Superioribus Generalibus, vt infra tres menses omnes, & singulos Prouinciales de prædicto motu proprio certiores facerent, & ipsis Prouincialibus, vt illum in Conuentibus suarum Prouincialium publicare facerent sub eisdem pœnis. Circa quam SS. D. N. Constitutionem animaduertendum est, per illam non videri cassari, & aboleri viuæ vocis Oracula, quibus sanctitas sua, aut alij Summi Pontifices, priuilegia Religionibus concessa, aut decreta Summorum Pontificum, aut etiam Sacrorum Canonum, & Concilij Trid. aut aliorum Conciliorum, explicant, aut declarant in concernentibus ad Religiosos ipsos, dummodò prædicta viuæ vocis Oracula non contineant aliquam gratiam, priuilegium, aut indultum. Solùm reuocantur, & cassantur, *Omnia, & singula priuilegia, facultates, licentiæ, & gratiæ quocumque viuæ vocis Oraculo concessa*, vt in eisdem litteris habetur. Alia ergo viuæ vocis Oracula, quæ priuilegia, facultates, licentiæ, & gratiæ non sunt, sed meræ declarationes, aut explicationes non sunt abrogata à sanctissimo. (Peirinis, *to. 2. priuil. Minim. in Constit. 8. Paul. V. n.* 1.) Deinde aduertendum, quod quamuis per Constitutionem Gregor. XV. adductam non reuocentur concessiones factæ per viuæ vocis Oracula, quæ sunt sortita suum effectum, ante prædictam Constitutionem, vt in illa habetur, & declarauit S. Congregatio Regularium die 2. Aprilis 1625. (Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Constit. 3. Greg. XV.*) per Constitutionem tamen SS. D. N. Vrbani, cum nihil tale dicatur, videntur reuocari, saltem quatenus respiciunt effectum pro futuro tempore. Vnde si aliquis Religiosus habuit gratiam, v. gr. à Pontifice, solo viuæ vocis Oraculo, quòd esset Magister, Præsentatus, aut quid simile, à tempore huius Constitutionis SS. D. N. neutiquam potest vti tali concessione. Licet contrarium etiam probabiliter dici possit, cum id non exprimatur in constitutione SS. D. N. Vrbani; si enim Sanctitas sua vellet in hoc coarctare constitutionem Gregorij debebat illud declarare. Sicque video aliquos sentire. Nota etiam per hanc Bullam SS. D. N. Vrbani reuocari quoque Con-

firmatio-

firmationem priuilegiorum viuæ vocis Oraculo concessorum, quam pro Societate Iesu dedisse dicitur idem Vrbanus, vt refert Portellus *in dub. Regular. p. 3. casu* 52. Quia hæc posterior reuocatio anno 1631. fuit facta, illa autem confirmatio anno 1624. Nota demum quod quamuis ipse Portellus *in Responsionibus Moralibus to. 1. casu* vltimo dixerit, priuilegia viuæ vocis oraculo ab Vrbano VIII. reuocata iterum ab eodem reualidata fuisse, meritò tamen id postea retractauit *in 2. to. Respons. moral. casu vlt.* Non enim extat talis reualidatio, saltem generalis & communis.

22 Possunt Religiosi, Mendicantes, præsertim, dare habitum suæ Religionis personis Secularibus vtriusque sexus, vocatis Tertiarijs, seu Tertij Ordinis. Primò enim quoad fratres Minores, id constat ex pluribus priuilegijs relatis à Casarubio *in Comp. priuileg. Mendican. ver. Tertiarij*. Et quoad fratres S. Dominici id constat ex priuilegio Sixti Quarti inferius adducendo pro fratribus Carmelitanis. Imò referente S. Antonino *3. p. Histor. tit. 23. c. 14. §. 2.* B. Dominicus etiam instituit tertium Ordinem, seu Tertiarios fratres, seu Sorores de penitentia. Lege Baptistam Confettium *in collect. lit. apos. & Relig. mendic. n. 8. in Sixto IV*. De Augustinianis etiam, id quoque patet ex priuilegio Pauli II. relato ab eodẽ Baptista Confettio *in prædicto Paulo II. n. 1. & Sixto IV. n. 2.* Quoad Carmelitas autem constat primo ex Nicolao V. in Bulla relata ab eodem Baptista Confettio num. 1. Secundò, & maximè ex Sixto Quarto in Bulla *Dum attenta*, quæ est mare magnum Religionis, Romæ apud S. Petrum Anno 1476. 4. Cal. Decembris, per hæc verba. [Statuentes præterea Apostolica auctoritate, & præsentium tenore concedentes volumus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus tam Magistro Generali, quàm cuilibet dicti ordinis Officiali, ac Prioribus dicti Ordinis secundum morem, & instituta eiusdem Ordinis, in quibuscunque Prouincijs constitutis tam præsentibus, quàm futuris sit licitum, ac permissum, quascumque mulieres, & vtriusque sexus personas, si alias sint idoneæ, & aliud Canonicum non obsistat, quæ habitum regularem prædicti Ordinis ad instar mantellatarum, seu Pinzocherarũ, aut fratrum de pœnitentia tertij Ordinis ordinum fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Heremitarum S. Augustini habere voluerint, & gestare, tam Virgines, ac matronas, quam viduas, ac mantellatas, seu Pinzocheras, & vtriusque sexus personas dicti Ordinis Carmelitarum recipere, & admittere; ac earum singulis habitum regularem, ac regulam eiusdem Ordinis Carmelitarum ad instar huiusmodi mantellatarum, seu Pinzocherarum vtriusque sexus Ordinum, & vtriusque sexus personarum Ordinum fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Heremitarum S. Augustin. præfatorum, prout secundum Deum saluti animarum earundem personarum salubrius visum fuerit expedire, etiam exhibere, quæ sic receptæ, & impostetum recipiendæ auctoritate præfata gaudeant, & gaudere possint, & debeant tam exemptionis priuilegijs, quàm omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentijs, & alijs priuilegijs quibuscumque præfato Ordini Beatæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli, eiusque fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam iam concessis, & quæ inposterum concedentur, quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, indulgentiæ, ac quæcunque alia priuilegia ipsis Prioribus, & fratribus Ordinis de Monte Carmeli competunt, vel competere possunt, seu poterunt, & Priores & fratres, ac loca ipsa esse capacia. Eorundem, Constitutionibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus, tam vestri, quàm aliorum ordinum quorumcunque, & alijs contrarijs non obstantibus quibuscunque.] Vide Bullam in speculo Ordinis fol. 88. Religiosi quoque Minimi S. Francisci de Paula habent etiam suos Tertiarios ex multis priuilegijs Summorum Pontificum, quæ refert Laurentius de Peirinis *to. 1. priu. Minim.* Huiusmodi autem Tertiarios Religionum, quantumuis priuilegia Religionum illis concessa sint, vt patet ex authoribus relatis, obseruentque regulam sui ordinis iuxta eorum statum, nihilominus regulariter personas religiosas, non esse dicendos, constat ex eo, quia regulariter non promittunt tria vota essentialia Religionis, neque solemnia, neque simplicia, sed duo tantum, scilicet Castitatis, & Obedientiæ. Rodrig. *3. tom. q. regul. quæst. 72. art. 3.* Licet illi, qui prędicta tria vota sub regimine Prælatorum promiserint veri Religiosi appellari possint. Rodr. *ibid. ar. 1. 2.* Cassarub. *in compend. verb. Tertiarij fratres num. 7* & 24. Possunt tamen huiusmodi Tertiarij Religionum Fratres aut Sorores tertij ordinis nuncupari. Primò quia sic vocantur aliqui ipsorum à Summis Pontificibus in Priuilegijs relatis. Secundò specialiter de Carmelitis ex priuilegio Sixti IV. adducto, vbi dicitur, posse Prælatos Carmelitarum concedere habitum, & Regulam sui Ordinis *ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum, aut Fratrum de Pœnitentia tertij Ordinis Fratrum Minorũ, & Prædicatorum, &c.* Cum ergo prædictarum Religionum Tertiarij, Fratres, & Sorores tertij Ordinis nuncupantur, idem dici debet de Tertiarijs Carmelitarum, Heremitarum S. Augustini, & Minimorum, particula enim illa, *ad instar*, habet hanc vim, vt constat ex Suarez *lib. 8. de legib. c. 15. num. 2.* Vbi inquit, quod priuilegium ad instar significat propriam, adæquatam similitudinem, vt mensura ad mensuratum, & concedit omnem fauorem, & gratiam formaliter contentam in suo exemplari, & in eodem sensu, in quo in suo exemplari continetur, & cum eadem extensione. Tertiò etiam id apparet ex etimologia nominis, tales enim personæ, ideò Tertiariæ, vel Tertiarij dicuntur, vel quia est triplex genus personarum, quæ regulam illius Religionis profitentur, scilicet Fratrum Religiosorum, Sororum Monialium, & Laicorum Secularium, vt inquit glos. *in Clem. 3. de sent. excomm.* Vel quia Tertiarij illi sunt quasi quoddam tertium genus hominum quasi tertium, & medium inter Religiosos, & Laicos Seculares, quia etsi simpliciter seculares sint nihilominus aliqua, quę pertinent ad Religiosos obseruant, videlicet Regulam cum obseruantia aliquorum votorum. Et sanè cum omnes pręDicti Tertiarij ab omnibus nuncupentur, & sint Tertiarij Ordinis, non est cur illis negetur posse vocari tertij Ordinis; hæc enim correlatiua videntur. Vide decretum S. Congregationis super huiusmodi Tertiarijs Ann. 1616. editum apud Erasmum à Chokier. *de iurisdict. Ordin. in exempt. par. 1. q. 17.* Dianam *tract. de immunit. ecclesiast. Resol. 89.* & dicenda *tom. 2. c. 14.*

23 De Priuilegijs specialibus Regularium, quoad Officium Diuinum persoluendum agimus *c. 12.* De priuil. etiam Prelatorum Regularium *c. 18.* Confessariorum *c. 19.* Concionatorum c. 20. Sacerdotum *c. 21.* Nouitiorum *c. 24.* & Monialium *c. 25.* Si autem quæras quas causas, quæue motiua habuit Ecclesia, aut Sedes Apostolica, vt tot, tantaque priuilegia Regularibus concesserit. Respondeo ad id motam fuisse tum ex magnis meritis Regularium personarũ; tum etiam ex multis varijsque grauaminibus, quibus ab Ordinarijs vexabantur, quorum plura refert Pius V. in Bulla Etsi Mendicantium *in 2. to. Bull. num.* 41. quam refero *to. 2. c. 1. n. 12.* vbi viginti sex ex prædictis grauaminibus refert hic Pontifex. Alia habentur in *c. Nimis praua de excessibus Prælatorum, & in c. Nimis iniqua. eod. tit. & in Clem. Frequens. eod. tit.* quæ in vnum collegit. Laurent. de Franchis *in suis controuersijs, pag. 30. q. 4.* & ex ipso Tamburin. de Iure Abbatum *to. 3. disp. 5. q. 11. n. 110.* quæ hic recensere mihi visum est. [Plerique tam Ecclesiarum Prælati, quàm alij, viros Religiosos ad Synodos suas accedere ac suis constitutionibus subiacere compellebant, Capitula & scrutinia in locis Fratrum pro his corrigendis facturos se comminantes fidelitatem iuramento firmatam ab eorum Ministris & custodibus exigebant. Ipsis vt tam extra ciuitates, quam intra, cum eis processionaliter venirent, ex leui causa mandabant. Excommunicationis sententiam pronunciabant in ipsorum benefactores, id ipsum Fratribus comminantes. Ne Fratres ad honorabiliores ciuitates, & villas vbi Religiosè ac honestè possent commorari à populis deuotè vocati accederent, inhibebant; tam in accedentes Fratres, quam in receptatores ipsorum excommunicationis sententiam fulminabant. Ab ipsis de hortorum fructibus decimas, necnon de habitaculis Fratrum, sicut de Iudæorum domibus extorquebant. Eos de locis, in quibus Deo seruiebant, amouere conabantur. Nonnulli statuta faciebant, per quæ derogabant priuilegijs exemptorum, vt ipsos suæ subderent totaliter ditioni; eidem Ministros, & Custodes volebant præficere pro suæ arbitrio voluntatis. Et generaliter quam plures Prælati, Religiosis præsenim

ex.m-

exemptis, & priuilegiatis in rebus & personis suis, ac iuribus spiritualibus, & temporalibus, contra iustitiam & eorum priuilegia graues inferebant iniurias, & iacturas. Volebant contra ipsorum Regulam a Sede Apostolica approbatam, & Ordinis Instituta, ipsorum Confessiones audire, ac eis iniungere pœnitentias, & Eucharistiam exhibere. Nolebant, vt Corpus Christi in eorum Oratorijs reseruaretur, Fratres ipsorum defunctos apud Ecclesias suas sepeliri, & eorum exequias celebrari compellebant. Si quis decedentium Fratrum alibi, quam in suis Ecclesijs elegisset sepulturam, funus prius ad Ecclesias suas deferri cogebant, vt oblatio suis vsibus cederet. Nec sustinentes eos habere campanam, & cœmeterium benedictum certis horarum temporibus permittebant ipsos celebrare diuina. Volebant in eorum domibus certum numerum Fratrum Sacerdotum, Clericorum, & Laicorum, necnon cereorum, lampadarum, & ornamentorum pro sua voluntate taxare; residuum cereorum quando nouiter apponebantur ab ipsis exigentes. Nec permittebant, quod noui Sacerdotes eorum alibi, quam in suis Ecclesijs primas Missas celebrarent; eos nihilominus cogentes, vt in quotidianis Missis, quas in suis locis, & Altaribus celebrabant, oblationes ad opus eorum reciperent & reseruarent. Quidquid eis inter Missarum solemnia intra domorum suarum ambitum pia fidelium deuotione donabatur ab ipsis earorquere oblationis nomine contendebant. Viros religiosos, etiam exemptos, capiebant, & carcerabant, etiam in casibus non concessis a Iure. Per grauium interminationem pœnarum impediebant, ne debentes exemptis decimas seu redditus, illos soluerent eisdem, neue aliquis Missas eorum audirent. Contra molentes in molendinis Monachorum, & coquentes in furnis eorum seruitutes quoque & vassallos, & domesticos eorumdem, vel alios qualitercumque contrahentes & participantes cum ipsis suspendebant, interdicebant, & excommunicabant absque causa rationabili pro libito voluntatis. Appellationibus, quas prædicti exempti ob præfata vel alia grauamina rationabiliter interponebant quandoque minimè deferentes, appellantes, occasione appellationum huiusmodi, interdum capi, & carceri mancipari præcipiebant. Capellanos in Ecclesijs pleno iure spectantibus ad eosdem (licet nulla causa subesset legitima) celebrare non sinebant, nec ministrare Parochianis Ecclesiastica Sacramenta. Contra Abbates, & Monachos, & Conuersos exemptos, nec non & Clericos ipsis pleno iure subiectos, eis non parentes, in quibus non tenebantur, inconsulta facilitate in carceribus detentos, suspensionis, & excommunicationis sententiam proferebant; loca & Ecclesias ipsorum interdicentes. In exigendo ab ipsis exemptis, eorumque subditis subsidia charitatis, nimium contra eos excedebant, insolitas, ac indebitas ipsis contra iura exactiones imponentes. Ecclesijs vacantibus, in quibus Monasteria Iuspatronatus obtinebant (repulsis personis idoneis ad eas præsentatis) personas inhabiles instituebant & indignos. Processus iustè factos, seu sententias iustè latas à delegatis Sedis Apostolicæ, vel a Conseruatoribus pro exemptis publicari seu executioni demandari à suis subditis non permittebant. Tabellionibus publicis, ne instrumenta conficerent, inhibebant; & Iudicibus, ne iustitiam redderent; & Iurisperitis ne consilium vel auxilium præberent in causis seu negotijs ipsorum. Nouos census & indebita onera Parochialibus imponebant Ecclesijs in quibus exempti Ius obtinebant patronatus. Ecclesias curam animarum habentes ad mensam Abbatum spectantes, quarum fructus Clericis secularibus quandoque ad firmā concedebant ipsis decedentibus, suis Clericis conferebant; quamuis Ecclesiæ in rei veritate non vacarent. In Ecclesijs Monachorum iura ipsorum sibi iniustè appropriantes equos, boues, thesaurum, & alia bona Monasteriorum mobilia & immobilia illicitè occupantes; de ipsorum redditibus pro libito voluntatis ordinabant, ita vt Rectoribus ipsarum non remaneret, vnde possent sustentari. Quandoque cum armis, & vexillo erecto molendina, & alia exemptorum bona contra iustitiam destruebant, quæ etiam tanto tempore possederant, quod de contrario memoria non existeret. Frequenter mittebant ad Monasteria suarum ciuitatum, & diœcesium suos consanguineos, nepotes, & interdum animalia sua cum custodibus, vt eis de bonis Monasteriorum prouideretur. Abbates & Priores Monasteriorum sæpissimè compellebant vt suis consanguineis & nepotibus Monasteriorum suorum & Prioratuum possessiones concederent in perpetuum, vel ad tempus. Permittebant etiam, & tacitè consentiebant, quod in suo dominio temporali per milites, vassallos, & ipsorum temporales Officiales Monasteriorum bona mobilia & immobilia per violentiam occuparentur in casibus non permissis à Iure, varias iniurias personis Ecclesiasticis inferentes. Interdum Abbates, Priores, & alios beneficiatos suis beneficijs iniustè priuabant, vt sic fructus beneficiorum vacantium primi anni possent percipere. Cogebant sæpissimè Abbates, & Priores Monasteriorum ad sibi præsentandum suos familiares consanguineos, vel nepotes ad Ecclesias vacantes, in quibus Ius obtinebant patronatus. Sine iusta causa impediebant ne exempti loca sua possent reparare.] Hæc habent Franchus, & Tamburinus relati; & ex illis facilè dignoscitur quam rationabiliter ad obuianda talia grauamina Sedes Apostolica veluti pia Religiosorum mater plura priuilegia, quæ in tota hac Summa Quæstionum Regularium passim referimus, eisdem concesserit.

SVMMARIVM. CAP. IV.

Obedientia votum essentiale est, & præcipuum in Religione. num. 1.
Eius obligatio solum extenditur ad licita & honesta. n. 2.
Quid si Prælatus præcipiat res solum concernentes vtilitati temporali. n. 3.
Non tenetur Religiosus obedire Prælato præcipienti vana, & impertinentia, vel quæ non pertinent ad Regulam. num. 4.
Nec præcipienti actus merè internos per se sumptos. num. 5.
Non obligatur Religiosus ex voto obedientiæ ad obedientiam formalem. num. 6.
Nec ad id quod scit suum superiorem velle si non manifestatur. num. 7.
Nec ad ea quæ Prælatus proponit solum sub consilium. n. 8.
Bene tamen præceptis quomodocumque intimatis. n. 9.
De ijs quæ aliquo modo continentur in Regula. n. 10.
Quid si Prælatus præcipiat ieiunium quod non est in regula? num. 11.
Tenetur obedire Prælato præcipienti præcepta communia? num. 12.
An teneatur ad austeritates quæ omnino sunt supra Regula. num. 13.
An ad pœnam sibi impositam. n. 14.
An ire ad partes remotissimas. n. 15.
An ire ad commorandum in aliquo loco aeris intemperie laborante. n. 16.
Tenetur obedire Prælato præcipienti, vt accipiat aliquod officium intra Religionem. n. 17.
Quid de officio extra ordinem. n. 18.
Quid de ministrando infirmis tempore pestis. n. 19.
Quid de Assistentia in aliquo loco tempore hæresis. n. 20.
Quid quando duo Prælati contraria præcipiunt. n. 21.
Religiosi hospites seu Peregrini num obligentur præceptis Prouinciæ vel Conuentus. n. 22.
Quando Religiosi interrogati de delicto se prodere debeant. num. 23.
In dubijs tenetur Religiosus obedire. n. 24. & 25.
Item quando iudicat probabiliter solum, vt malum id quod superior præcipit. n. 26.
Item quando Prælatus præcipit rem illam in qua poterit dispensare. n. 27. & 28.
Concessio Leonis Decimi pro dubijs, & scrupulis Religiosorum. n. 29.
Quid quando est dubium circa factum in irregularitate? num. 30.
Ex vi voti obedientiæ tenetur obedire Religiosi Summo Pontifici. n. 31.
Si Pontifex, & Prælati contraria præcipere Pontifici obediendum est. n. 32.
Quando Religiosus fit Generalis Ordinis manet votum obedientiæ quoad Papam. n. 33.
Religiosus grauatus à Prælato recurrere potest ad superiorem. num. 34.

Si

Si Prælatus præcipit Religioso vt celebret pro Petro, & ipse celebret pro Francisco, & si peccet, missa tamen prodest Francisco. n.35.
Corrigunt aliquando subditi suos Prælatos. n.36.
Præcepta superiorum obligant inferiores etiam absentes. n.32.
An teneatur subditus obedire suo Superiori excommunicato. num.38.

De obligationibus Religiosorum ratione Voti Obedientiæ emissi in Professione. Cap. IV.

1 OBEDIENTIÆ Votum non solum est essentiale Religioni iuxta dicta *cap. 2. num. 1.* sed etiam est præcipuum inter tria substantialia Vota Religionis. Eò quòd per illud offertur Deo propria voluntas, quæ potior est, quàm corpus, quòd offertur per Castitatem, & exteriora bona, quæ per Votum Paupertatis Deo offeruntur. Præsertim, quia Votum obedientiæ continet sub se Vota Castitatis, & paupertatis. D. Thom. 2. 2. *quæst. 186. art. 8. & q. 104. art. 3.*

2 Obligatio Voti Obedientiæ solùm extenditur ad res licitas, & honestas; ita vt cum certò constat, rem, quæ præcipitur esse illicitam, & malam, aut contra Regulam, aut præceptum Superioris altioris, nullo pacto teneatur Religiosus obedire quantumuis ad obediendum astringatur pœnis, & Censuris. Ratio est, non solùm, quia nulla lex humana obligare potest ad peccatum; sed etiam quia Religiosus solùm tenetur obedire in his, quæ sunt materia Voti, materia autem Voti non est, nec potest esse res illicita, & inhonesta. D. Th. *quodlib. 10. art. 10. & 2. 2. quæst. 104. art. 5.* Lessius *2. de Iust. c. 41. dub. 9. n. 76.*

3 Hinc si Prælatus præcipiat res solùm concernentes vtilitati temporali sui, aut suorum, & non vtilitati Spirituali, vt si præciperet subdito, vt ageret aliqua negotia alicuius sui consanguinei, aut amici, non tenetur subditus obedire, cum hæc non sint secundum Regulam. Hieronym. Grat. *in Discipl. Regul. part. 2. c. 1. §. 4.*

4 Nec etiam tenetur Religiosus obedire Prælato præcipienti vana, & impertinentia, vel quæ explicitè, siue implicitè non pertinent ad Regulam. Ratio est, quia obligatio obedientiæ in Religiosis solùm consurgit ex Voto obedientiæ, quod emiserunt, hoc autem Votum solùm est secundum Regulam illius Ordinis; & ita quicquid est vanum, & impertinens nulloque pacto ad regulam spectans non cadit sub obligatione. D. Thom. *quodlib. 10. art. 10.* Sanch. *lib. 6. in Decalog. cap. 2. num. 15.*

5 Nec etiam est obligatus Religiosus obedire Superiori præcipienti actus merè internos, verbi gr. Fidei, Spei, Charitatis, &c. Ratio est, quia non potest Superior creatus, aut potestas humana præcipere, aut prohibere actus merè internos, cum Ecclesia non iudicet de illis, aut cogat ad illos. Quando tamen actus internus est modus necessarius externi, qui præcipitur, tunc actus internus cadit sub eodem præcepto, quo externus, & obligatur Religiosus ad illum. Vt si Superior præcipiat Religioso, quòd recitet Officium Diuinum, aut dicat Missam pro aliquo, tunc enim tenetur habere actus interiores attentionis, & intentionis, quia sunt modi necessarij actuum externorum, qui præcipiuntur. D. Thom. 2. 2. q. 104. *art. 5.* Angelus *in Summ. verb. Obedientia num. 1.*

6 Nec obligatur Religiosus ex Voto Obedientiæ ad Obedientiam Formalem, illam scilicet, per quam subditus exequitur præcepta Superiorum, quatenus præcepta sunt. Ratio est, quia non vouit Religiosus Obedientiam sub motiuo obedientiæ, sed solùm Obedientiam materialem, idest executionem rei, quæ præcipitur. Ergo per illam sufficienter satisfacit suo Voto, sicut generaliter Fideles hoc etiam modo satisfaciunt alijs præceptis humanis. Suarez *4. tom. de Relig. lib. 4. cap. 14.* Lessius *de Iust. & iur. lib. 2. cap. 46. dub. 6. num. 12.*

7 Nec tenetur ex vi Voti Obedientiæ Religiosus exequi id, quòd scit suum Superiorem velle, vt faciat, nisi hæc voluntas aliquo præcepto manifestetur. Ratio est, quia non obligatur, nisi ad Obediendum præceptis sui Superioris, voluntas autem Superioris, nisi sit intimata, non habet rationem præcepti. Vasquez *1. 2. disp. 155. ad fin.* Tolet. *in Summ. tract. de Sept. pec. mort. c. 15. n. 10.* Obedire autem voluntati Superiorum, etiam non intimatæ, est perfectissima Obedientia. Eò quòd sic faciens, non solùm facit id, ad quod tenetur, sed, & id, ad quod non tenetur; & quod tantum cadit sub Consilio. D. Gregor. *lib. 35. mor. cap. 13.* D. Thom. *in 2. dist. 44. q. 2. art. 3.*

8 Hinc etiam non tenetur Religiosus ad ea, quæ Prælatus proponit solùm sub consilio. Ratio est, quia ea quę sunt sub consilio, vt ex ipso nomine patet, ad nihil obligant; sicut Vota Obedientię, Paupertatis, & Castitatis, quia Secularibus sunt solùm proposita vt consilia, ad nihil obligant illos. Valent. *2. 2. disp. 7. q. 3. punct. . .* Less. *de iust. li. 2. c. 46. dub. 4. num. 23.* Obseruare tamen ea, quæ sub consilio solùm à Prælatis proponuntur, erit magna perfectio Obedientiæ, quam aliqui super obedientiam appellant. Sanch. *lib. 6. in Decal. cap. 1. num. 2.*

9 Obligatur ergo solùm Religiosus ex vi Voti Obedientiæ, ad Obediendum præceptis suorum Superiorum, quomodocunque intimatis, siue ore tenus, siue scripto, siue alio modo. Ratio est, quia Obiectum Obedientiæ solùm est præceptum superioris. D. Thom. 2. 2. *quæst. 186. art. 9.* Azor. *to. 1. Inst. Mor. lib. 12. cap. 13. quæst. 1.* Non tamen tenetur Religiosus ad Obediendum superiori, nisi in ijs, quę concernunt Regulam Religionis. Ratio est, quia Votum Obedientię Religiosorum, solùm est secundum regulam Ordinis. Syl. *verb. Relig. 6. n. 6.* Sanch. *lib. 6. in Decal. c. 2. n. 15.*

10 Non tamen tenetur solùm Religiosus obedire Prçlato in illis, quæ expressè continentur in regola, sed in illis etiam quæ continentur implicitè, qualia sunt illa, quæ necessaria sunt ad regulæ Obseruantiam. Ratio est, quia ad hæc omnia se obligauit Religiosus eo ipso, quo fecit professionem secundum regulam. Vasq. *1. 2. disp. 154. cap. 4.* Less. *lib. 2. de Iust. & Iur. cap. 41. dub. 9.*

11 Hinc si Prælatus præcipiat subdito ieiunare aliqua die, qua non tenetur ex Regula, vel aliam Corporis afflictionem subire, vel in pœnam delicti commissi, vel in cautelam ne in aliud incidat, tunc tenetur Religiosus obedire. Ratio est, quia hoc totum pertinet, & est necessarium ad Regulæ obseruantiam. Vasq. *1. 2. disp. 154. c. 4.* Angl. *in Flor. 2. p. q. 1. de Voto art. 2.*

12 Tenetur etiam Subditus obedire Prælato præcipienti præcepta communia omnibus Christianis, vel etiam omnibus Ecclesiasticis, aut Religiosis, vt audire Sacrum diebus Festis, dicere Officium Diuinum, &c. Ratio est, quia quamuis ista non contineantur in Regula, sunt tamen quasi præambula quædam ad illam necessaria. Caiet. 2. 2. q. 186. *art. 5.* id colligens ex D. Thom. ibidem.

13 Ea, quę sunt omninò supra Regulam, vt sunt verbi gratia, nimis macerare Corpus, magnæ austeritates, subire Martyrium, imò, & facere mortificationes aliquas extraordinarias, vel solùm pro libito Superiorum, non possunt præcipi à Prælato Regulariter, nec ad ea tenetur Religiosus. Ratio est, quia vt dixi Votum Obedientiæ solùm obligat ad ea, quæ Regulam concernunt, siue explicitè, siue implicitè. S. Thom. 2. 2. *quæst. 104. art. 5. ad 3.* Gers. *lect. 4. de Vit. Spir. als. 62. litt. R.* Imò nec Generalis cum toto Capitulo Generali possunt noua aliqua statuta Regulam non concernentia pręcipere. Vasq. 1. 2. *disput. 154. cap. 4. num. 25.* Miranda *in Manua. tom. 1. quæst. 36. artic. 10.* Si tamen in Regula dicatur Obediendum esse Superioribus, etiam si supra Regulam aliquid præcipiant (prout in Regula Minorum *cap. 10.* & in Constit. Societ. Iesu *part. 3. cap. 1. §. 23. & par. 6. cap. 1. §. 1.* videtur haberi) tunc Subditus tenetur obedire. Eò quòd in tali casu id, quod præcipitur, est conforme Regulæ. Less. *2. de Iust. c. 41. dub. 9. n. 77.*

14 Si Prælatus imponat aliquam pœnitentiam subdito propter suspicionem delicti, quod reuera non commisit, non tenetur subire talem pœnam. Eò quòd innocens, non debet puniri. In publico autem ratione scandali aliorum tenetur obedire. Nauarr. *in Summ. cap. 23.* Vasqu. *1. 2. disput. 174. cap. vlt.*

15 Similiter quando Regula non pręcipit obedire Superioribus, etiam supra ipsam, Religiosi illam profitentes non tenentur ex vi Voti Obedientiæ obedire Superioribus præcipientibus ire ad remotissimas partes, videlicet Indiarum, ad conuertendos infideles ad fidem. Non solùm

quia

quia id est expositum multis periculis corporis, & animæ, sed etiam, quia hoc nullo modo concernit Regulam, quam sunt professi. Ludouic. Lopez 1. *par. Instruct. c.* 56. *colum.* 1. Rodriguez 2. *to. Summ. c.* 9. *n.* 5. *& tom.* 3. *q. Regul. q.* 19. *art.* 7. Excipiuntur ab hoc Religiosi Societatis, quia speciali voto ad hoc se alligant. Ijdem Authores.

16 Tenetur Religiosus obedire Prælato iubenti, vt eat ad commorandum in aliquo loco aeris intemperie laboranti. Quia hoc est conforme Regulæ, & necessarium pro conseruatione locorum Regularium. Excipe casum, quando subditus certò sciret Prælatum hoc illi præcipere solùm ex odio, & mala voluntate erga ipsum. Quia tunc Prælatus abutitur sua potestate, Laurentius de Peirinis *to.* 1. *q.* 1. *de obedientia c.* 11.

17 Tenetur etiam Religiosus obedire Prælato præcipienti, vt accipiat munus Prælati, seu aliquod officium intra Religionem. Ratio est, quia hoc est conforme Regulæ, & potest esse conueniens Religioni. Imò etiam si dubitet de sua sufficientia D. Anton. 3. *p. tit.* 16. *c.* 1. §. 7. *c.* 16. Paludan. *in* 4. *distinct.* 19. *q.* 1. *art.* 1. Si verò Religiosus habeat impedimentum aliquod, quod nec ipse, nec Prælatus præcipiens accipere officium possit amouere, vt si habeat aliquam incapacitatem, vel irregularitatem soli Papæ reseruatam, non tenetur obedire. Eò quòd nemo obligari potest ad illicitum. S. Thom. 2. 2. *q.* 185. *art.* 2. *ad* 2. Sot. *de iustit. q.* 2. *art.* 2. Secus est quando dubitat an sit dignus. Quia in dubijs obediendum est. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. c.* 3. *n.* 11.

18 Non tamen potest Prælatus Religionis Papa inferior præcipere suo Subdito, vt accipiat Episcopatum, (idem dico de quocumque alio officio extra Ordinem) neque iste tenetur obedire, licet laudabiliter statis Sancti aliqui viri suis Superioribus in hoc etiam obedientes fuerint, prout de B. Thoma de Villanoua, & Illustriss. Bartholomæo de Martyribus, vtroque ex grauissima Augustiniensi familia, dicitur, ille etenim Archiepiscopatum Valentinum, & iste Bracharensem, iubentibus Superioribus, acceperunt. Ratio est, quia fieri Episcopum non pertinet directè, aut indirectè ad obseruantiam Regulæ, quàm professus est Religiosus, cum potius eximat ab illa; neque ordinatur per se ad bonum Religionis, sed tantùm ad bonum Ecclesiæ. Solùm ergo à Papa, ad quem pertinet cura Ecclesiæ, potest cogi Religiosus ad hoc munus subeundum. Valent. 2. 2. *disp.* 10. *q.* 3. *punct.* 3. Sanch. *lib.* 6. *in Decal. c.* 2. *n.* 49.

19 Tempore pestis, vel alterius mali Contagiosi, ex quo imminet periculum mortis tenetur Religiosus obedire Prælato suo, præcipienti, vt ministret infirmis Religiosis illius Religionis. Non tamen tenetur obedire illi si præcipiat ministrare extraneis, nisi in casu, quo deessent Parochi, qui illis ministrarent Sacramenta, vel Parochi, qui essent, non sufficerent ad id præstandum. Ratio primæ partis est, quia præstare Religiosos sibi inuicem mutua hæc ministeria ad conseruationem Religionis spectantia concernit Regulam, quàm professi sunt, & ita tenentur ad eam, etiam cum periculo vitæ, sicut tenentur milites præliari, vel esse in tali loco, cum eodem periculo. Ratio secundæ partis est, quia Religiosum seruire extraneis peste infectis, cum periculo vitæ, non est secundum Regulam, sed supra illam. Ratio etiam tertiæ partis est, quia Religiosi, præsertim Mendicantes, & alij? quorum institutum est saluti proximorum incumbere, sunt coadiutores Episcoporum, & parochorum in salute proximorum procuranda, & ob id Fidelium Eleemosynis sustentantur Rodrig. 3. *to. q.* 71. *art.* 3. *&* 4. Sanchez *lib.* 6. *in decal. c.* 2. *ad n.* 54. Vide dicta c. 1. *n.* 17.

20 Idem dico de tempore hæresis, scilicet posse Prælatum præcipere Religiosis, vt assistant alicui loco ad prædicandum, disputandum, & defendendum Ecclesiam contra Hæreticos, etiam cum periculo vitæ. Ratio est eadem, quia hoc non excedit Regulam, quam professi sunt, sed potius concernit illam, cum ex illa sint coadiutores Episcoporum, & Parochorum. S. Thom. *opusc.* 18. *c.* 14. Rodr. *vt supra*.

21 Duobus Prælatis contraria præcipientibus non licet obedire minori neglecto maiori. Quia potestas minoris subordinata est maiori, & ita illi subiecta, & minus obligans. Lancel. *in Gnome Vit. Rel. lib.* 2. *sect.* 1. *art.* 3. *ref.* 6. Si tamen contingeret (quod rarò eueniet) quòd duo Prælati, æquali omninò auctoritatis aliquid Religioso præciperent, tunc parendum vel ei, qui præcipit in ordine ad nobiliorem finem, vel ei qui primò præcipit, vel si cætera sint paria, cui magis placuerit. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *q.* 1. *de obedientia cap.* 7.

22 Religiosi hospites, seu peregrini in aliqua Prouincia; vel Conuentu non obligantur specialibus præceptis eius prouinciæ, vel Conuentus. Ratio est, quia illa præcepta tantùm sunt posita pro subditis. Attendendum tamen est in hoc, tum ad Constitutiones Religionis; tum ad consuetudinem, & ne inde oriatur scandalum. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2 *cap.* 8. *num.* 21. Oppositum affirmant de legibus: ita vt ad illas etiam obligentur Religiosi Hospites, & Peregrini. Idem *n.* 23. Hoc tamen precipuè intelligo in foro exteriori: Eo quòd si hospites, & forenses non se conformant habitatoribus, oritur turbatio, & scandalum. Rodriguez *to.* 1. *quæst. q.* 68. *art.* 4. Miranda 2. *tom. Manual. q.* 29. *art.* 6. Qui etiam bene addunt, etiam in foro interiori obligari, quando est scandalum, & non subest rationabilis causa illos excusandi.

23 Non tenentur Religiosi interrogati, etiam sub iuramento ad manifestandum eum; quem deliquisse norunt, neque ipsi delinquentes tenentur se prodere, etiam ad quodcunque præceptum suorum Superiorum, quando adeò est occulta persona, vt nulla infamia laboret; iuxta dicenda c. 27. *n.* 11. *&* 12. Ratio est, quia iudex, seu Prælatus non potest de tali persona delinquente, quando est occulta iuridicè interrogare. Ergo neque subditi manifestare. Caietan. 2. 2. *q.* 33. *art.* 7. Suarez 4 *to. de Relig. lib.* 10. *c.* 11. *n.* 7. *& c.* 12. *à n.* 1. Secus vero, quando præcedit aliqua infamia. Quia tunc iuridicè interrogantur. Sotus 5. *de iustit. q.* 6. *artic.* 1. *conclus.* Azor. *tom.* 3. *lib.* 13. *c.* 25. *dub.* 3. Vide dicenda *cap.* 27. *num. vt sup.*

24 Non solùm tenetur Religiosus Prælato suo obedire in rebus, quas certò cognoscit esse licitas, & honestas, sed etiam quando dubitat, an res, quæ illi præcipitur, sit licita, necne; dummodò non sciat euidenter esse malam, & illicitam. Ratio sumitur, tum ex doctrina D. Augustini *lib.* 22. *contra Faustum cap.* 74. *&* 75: scilicet, quòd etiam Regi iniquo indicenti bellum obediendum est à subditis, dum non constat bellum esse iniustum ex quo sequitur, idem dicendum esse de obedientia Religiosi erga suum Prælatum. Tum etiam, quia quoties Subditus potest habere iudicium prudentiale, quòd res, quæ illi præcipitur sit licita, & honesta, tenetur obedire: in casu autem præsenti potest habere hoc iudicium, etiam si habeat dubium speculatiuum, an res, quæ illi præcipitur, sit licita, vel non; eò quòd, cùm Prælatus habeat possessionem suæ iurisdictionis, & in dubijs melior sit conditio possidentis, poterit iudicare Subditus Prælatum licitè præcipere; ac per consequens ipsi tenere obedire. Nauarr. *cap. si quis autem. n.* 114. *de Pænit. dist.* 7. *& in Summ. cap.* 23. Bannez 2. 2. *q.* 40. *art.* 1. *dub.* 6. Male ergo Scioli quidam Religiosi, qui, vix Theologia, vel Casibus Conscientiæ à limine salutatis, arundine mathematica, quid Superiores ijs, vel illis præscribendis authoritatis habeant cum scandalo pusillorum factiosè metiuntur. Cùm, teste Diuo Gregorio *in primo Reg. lib.* 2. *cap.* 4. *Vera Obedientia, nec Præpositorum intentionem discutit, nec præcepto discernit, quia omne vita sua iudicium maiori subdidit. Nescit enim iudicare quisquis perfectè didicerit obedire.*

25 Idem dico in casu, quo Subditus dubitat rem præceptam excedere Regulam, & limites potestatis Superioris, aut Prælatum non esse legitimè electum, aut confirmatum, esto sit in pacifica possessione. Propter eandem rationem. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 3. *n.* 4. 29. *&* 30.

26 Item quando Religiosus iudicat probabiliter, vt malum id, quod Superior præcipit, dum enim hoc non constet ei euidenter tenetur obedire. Tum propter eandem rationem. Tum quia esset confusio, & destructio Communitatis, si prætextu Opinionis probabilis nollet, quis Superiori obedire. Tum etiam, qui aliàs cogendi essent Superiores ad non præcipiendum nisi ex certa, & euidenti notitia honestatis rei, quæ præcipitur, quod est supra humanam facultatem. Cordub. *lib.* 3. *qq. quæst.* 9. Valentia 2. 2. *disp.* 7. *q.* 7. *punct.* 2.

27 Similiter quando Prælatus præcipit aliquid contra, aut supra Regulam, si tamen constet euidenter, aut etiam probabili-

babiliter, imò etiam si res sit speculatiuè dubia, quòd possit in illo dispensare, tenetur Religiosus obedire. Ratio est, quia in his casibus tenetur credere, quòd præcipiendo illam rem dispensat in Regula, ac per consequens, quòd potest dispensare, quòd debeat ipsi se conformare. Angel. *verb. Relig. num* 29. Sylu. *verb. Relig. 6. quæst.* 6. Idem dicendum est quando dubitat Religiosus, an Prælatus ex iusta causa dispenset. Propter eandem rationem. Nauarr. *in Summ. disput. cap.* 23. Less. 2. *de instit. capit.* 41. *disput.* 9. *num.* 76. Quando autem Prælatus præcipit contra Regulam, in qua non potest dispensare, nullo modo tenetur subditus illi obedire. Quia Prælatus nullatenus habet dominium supra Regulam, & subditus non promisit ipsi obedire, nisi secundum ipsam. Tamburinus *de Iure Abbat. tom* 3. *disp.* 4. q. 3. *num.* 10. Idem dico si Prælatus præcipiat aliquid infra Regulam casu quo non possit in illa dispensare, aut non sit causa sufficiens ad dispensandum, vt si Regula iubente quod habeatur vna hora orationis mentalis, & Prælatus præciperet vt solum esset pro media hora Peyrinis *tom.* 1. *de subdito* q. 1. *ante* 1. *conclus.* Tamburinus *supr. num.* 12. Possunt autem Prælati compellere suos subditos ad recipiendum dispensationem ab ipsis factam in Regula, Constitutionibus &c. casu quo in illis possint dispensare, & subsit causa ad id faciendum, tunc enim dispensatio est iusta, & res dispensata licita, & honesta, ac per consequens materia obedientiæ. Angelus *in Summ verb. Religiosus num.* 29. Syluest. *verb. Religio* 6. q. 6. Sanchez 6. *in decalog. c.* 3. *n.* 8. Tamburinus *supra quæstio* 13.

28 Etiam cum Religiosus valetudine, aut aliquo impedimento probabili, dubius est, an teneatur, verbi gratia ieiunare, abstinere à carnibus, dicere Officium Diuinum, &c. tenetur obedire Prælato præcipienti ne ieiunet, aut quòd carnibus vescatur, aut quòd officium non persoluat. Propter eandem rationem. *Sot. de Sacram. membr.* 3. *quæst.* 2. *conclus.* 1. Salas 1. 2. *quæst.* 21. *tract.* 8. *disput. vnica sect.* 17. *num.* 155.

29 Imò generaliter loquendo, quòd subditi debeant, & possint stare determinationibus suorum Superiorum in dubijs, scrupulis ipsorum subditorum conscientiam tangentibus, cum consilio aliquorum Patrum si res magni ponderis fuerit, concessit Leo X. Franciscanis, & per consequens omnibus alijs, qui per communicationem ipsorum priuilegijs vtuntur. Cordub. *in Regula D. Franc. cap.* 10. q. 2. *punct.* 3. Miranda *in Manual tom.* 1. q. 26. *art.* 5. Quæ concessio, licet quia viuæ vocis Oraculo facta fuit, his temporibus nihil valeat quatenus nouam gratiam concedit; quatenus tamen explicatiua est iuris, quod habent Prælati supra subditos, vt veri ipsorum Pastores, & Doctores, deseruit ad intentum. Vide dicenda *c.* 18. *num.* 56.

30 Cum verò est dubium Religiosi circa factum in irregularitate, vt si dubitet an commiserit homicidium, tunc iussus à Superiore non potente in illa irregularitate dispensare, vt celebret, non tenetur obedire. Quia dubius de homicidio iudicandus est irregularis *ex c. significasti, & ex cap. ad audientiam de homicid.* Vasquez t. 2. *disp.* 66. *c. vlt. num.* 50. Sayrus *in clau. Reg. lib.* 1. *c.* 13. *num.* 38. Cum verò dubium non est multum vrgens, si communicato cum prudenti Superiore, dixerit, illud non esse sufficiens fundamentum ad dubitandum, deponendum est, & standum iudicio Superioris. Vasquez vt sup. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 3. *num.* 22.

31 Ex vi Voti Obedientiæ, quod Religiosi emittunt, tenentur obedire in his, quę concernunt Regulam non solùm Prælatis Religionis, sed etiam specialiter Summo Pontifici, non solùm quatenus est Caput Ecclesiæ, quo titulo omnes etiam sæculares illi obedire debent, sed specialiter, etiā ratione Voti obedientiæ emissi in professione. Ratio est, quia Summus Pont. est supremus omnium Religionum Generalis, cum omnis potestas iurisdictionis Generalis, & aliorum Prælatorum Religionis ab illo deriuetur; atque ita per obedientiæ Votum illi subduntur Religiosi, & tenentur obedire. S. Thom. 2. 2. q. 186. *art.* 5. *ad* 3. Bannez. 2. 2. q. 11. *art.* 10. *dub.* 6. *ad finem.* Idem dico de S. Congreg. Cardinalium super Regulares, quia illa specialiter instituta fuit à Sixt. V. & alijs Pontificibus pro regimine Regularium. Th. de Iesu *tr.* 3. *de visitat. Reg. c.* 17. *n.* 7.

32 Hinc si Pontifex, & Prælati Religionum contraria præciperent, obediendum est, etiam ex vi Voti Obedientiæ, Pontifici. Cum omnis iurisdictio Prælatorum Religionis sit in illo principaliùs, & ab illo deriuetur. S. Thom. *in* 2. *dist.* 44. *in expos. liter.* Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 1. *num.* 10.

33 Hinc etiam quandu Religiosus fit Generalis suæ Religionis, quamuis eximatur ab obedientia inferiorum Prælatorum manet Votum obedientiæ illius quoad Papam. Cùm non eximatur ab ipsius obedientia, nec dispensetur cum illo in Voto emisso. Aragon. 2. 2. q. 88. *art.* 11. Valentia 2. 2. *disp.* 10. q. 5. *punct.* 8. Hinc quoq; si Pontifex præcipiat aliquid, quod sit simpliciter supra Regulam, ita vt illam nullo modo concernat, non tenetur Religiosus obedire ex vi voti obedientiæ. Quia debitum speciale quod habent Religiosi obediendi Pontifici vltra alios Christianos est solùm ratione Voti Regulæ, quod emiserunt, ac proinde non poterunt obligari supra illam. Lessius 2. *de instit. cap.* 41. *dub.* 9. *n.* 77. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 2. *n.* 22. Hinc præterea potest Pontifex eximere quemcunque Religiosum ab Obedientia inferiorum Prælatorum, & sibi reseruare. Quia hoc est vti iure supremi Prælati Religionum quod habet. Quamuis non possit licitè hoc facere sine causa. Quia hoc esset potius in destructionem, quam in ædificationem. Suar. 4. *to. de Relig. tr.* 8. *li.* 3. *c.* 11. *n.* 7. & 8.

34 Non est contra Votum Obedientiæ, quod Religiosus grauatus à Prælato, causa querelæ recurrat ad Superiorem Prælatum, vt si est grauatus à Priore, quòd recurrat ad Prouincialem, & à Prouinciali ad Generalem. Ratio est, quia potestas minoris Prælati est subordinata maiori, & illi subiecta, ac per consequens ab illo discutienda. Nauarr. *lib.* 2. *consil. in* 1. *edit. tit. de sent. & re iudicat. cons.* 2. *n.* 8. *in* 2. *tit. de appell. cons.* 5. *n.* 8. Sayrus *lib.* 12. *clau. reg. c.* 17. *n.* 38. An autem liceat appellatio a Iudice Regulari, vel illum recusare, dicimus *c.* 9. *à n.* 4.

35 Si Prælatus præcipiat Religioso, vt celebret Missam pro Petro, v. grat. & ipse celebret pro Francisco, licet sine dubio peccet sic faciendo, cùm in re licita, & honesta, & conformi Regulæ transgrediatur præceptum Superioris, nihilominus Missa illa proderit Francisco, non Petro. Ratio est, quia Sacerdos in administratione Sacramentorum, & applicatione sacrificiorum operatur, vt minister Christi, & vt habens solùm ab ipso potestatem, ergo solùm illi subijcitur non alij Superiori, quoad has actiones. Suarez *to.* 3. *in* 3. *pag. disp.* 79. *sect.* 9. Ledesma 1. *p. Summ. de Euchar. c.* 18. *conclus.* 18.

36 Non est contra Votum Obedientię, quod aliquando subditi suos Prælatos corrigant, possunt enim id, & quandoque debent facere. Nam illud Matth. 18. & Lucæ 17. *Si peccauerint in te Frater tuus corripe illum*, omnes comprehendit, tam subditos quàm Prælatos. Valentia *to.* 3. *disp.* 3. q. 10. *punct.* 4. Rodriq. *to.* 2. q. *Regul.* q. 8. *art.* 2. Quando tamen Prælatus est corrigendus propter aliquos defectus, corrigi debet à personis grauibus, & authoritatis, & leniter, humiliter, & reuerenter. Probat id D. Tho. 2. 2. q. 33. *art.* 4. ex illo Pauli 1. *ad Thimoth.* 5. *Seniorem ne increpaueris, sed obsecra vt patrem* Valentia, & Rodrig. citati.

37 Præcepta Superiorum Regularium, etiam si adiunctas habeant censuras, ligant inferiores, quamuis existant extra eorum Monasteria, & prouincias. Ratio est, quia Prælati Religiosorum non habent territoria diuisa sicut Episcopi, sed eorum iurisdictio est in ordine ad personas subditas secundum se, & vbicumque sint, cum ratione Voti Obedientiæ se illis absolutè subiecerint, ergo vbicunque fuerint possunt illis præcepta imponere. Sylu. *verb. excommunicatio* 2. *n.* 15. vbi refert quosdam dicentes, totum mundum esse territorium Prælatorum Regularium. Cornexo *to.* 2. *in* 3. *p.* S. Thom. *tract.* 5. *de censur. disp.* 6. *dub.* 2.

38 Non tenetur subditus obedire suo Superiori excommunicato publico, seu non tollerato, quia tunc caret iurisdictione circa subditos. Imò neque potest licitè Superiori sic excommunicato obedire, quia hoc esset recognoscere in illo potestatem iurisdictionis, quem non habet, & communicare cum illo, quod non licet. Cornexo 2. *to. in* 3. *p. disp.* 10. *de excommunic.* §. 5. *dub.* 1. Vide Suarez *tom.* 5. *de cens. disp.* 15. *sect.* 7.

39 De Obedientia debita à Religiosis Regulæ suorum Ordinum dicimus *c.* 7. & de obedientia ad Constitutiones, seu

Statu-

Statuta c.8.& de obedientia ad decreta Conciliorum, Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationum c.9. & 10. Insuper, in quibus teneantur obedire Dominis Episcopis, & Prælatis Ecclesiarum, aut etiam principibus secularibus c.11. Deinde de Obedientia Regularium ad Episcopatum, vel alias dignitates assumptorum c.17. Et de obedientia, quam Religiosi eiecti à suis Ordinibus obseruare debent, c.23. De Nouitijs c.24. Et de Monialibus c.25.

SVMMARIVM. CAP. V.

De obligationibus Religiosorum propter Votum Castitatis. Cap. V.

1 QVi Castitatem in Religionibus vouerunt, non solùm peccant contrahendo Matrimonium, sed & Matrimonium ipsum est irritum, & inualidum, etiam si consummatum sit. Ita habetur in Concil. Vien. *Clem. vnica de Consang.* Trident. *sess.24.Can.9.* & alijs Concilijs. Sanchez *lib.7.de Matrim.disp.26.* Cornexo *to.2. in 3.p. disp.7. de Matrim. dub.9.* Num autem Matrimonium celebratum post professionem sit irritum iure naturali, an solùm iure Ecclesiastico alijs relinquimus Less. *de iust. & iur. lib.4.c.41.n.68.* Vide dicta supra *cap.2. n.12.* & Cornexo vt supra, vbi etiam de excommunicatione ipso facto, quam incurrunt Religiosi, si scienter contrahant matrimonium, *ex Clem. vnica de Consang. & affinit.*

2 Religiosi professi aliquam, siue Virginem, siue Viduam in Matrimonium ducentes sunt irregulares irregularitate bigamiæ similitudinariæ *Ex c. Monacho 27. q.1.* Ius enim interpretatur istos contraxisse duo Matrimonia, alterum spirituale cum Christo, & alterum carnale, licet inualidum, cum fœmina. Sanchez *lib.7. de Matrim. disp.85. n.5.& 6.* Cornexo *to.2.in 3.p.disp.10.de irregularit.dub.2.* adde: Imò Religiosi qui post votum Religionis contraherent cum vidua, aut duo matrimonia, essent irregulares irregularitate bigamiæ interpretatiuæ iuxta ea quæ dico *to.3. verbo Bigamus & Bigamia n.6.* vbi etiam *est n.5.* An Prælati Regulares possint in hac irregularitate dispensare, esto quod possint id facere irregularitate orta ex bigamia purè similitudinaria, de qua eo loco dico.

3 Per castitatem promissam tenetur Religiosus abstinere ab omni actu venereo, siue interno, siue externo, qualiscunque ille sit, vt à turpibus cogitationibus, delectationibus morosis, consensu, actibus externis, &c. Ratio est, quia Votum Castitatis est noua obligatio, quam sibi Religiosus imponit supra obligationem Iuris naturalis, & diuini. Ius autem naturale, & diuinum prohibet hæc omnia extra coniugium. Suarez *tom.1. de Relig. lib.3. cap.3.*

4 Hinc fit, quod omnis actus venereus, qui in secularibus extra coniugium est peccatum contra Castitatem, fit in Religioso sacrilegium. Eò quòd ratione voti emissi talis actus opponitur virtuti Religionis. Lessius *2.de iust. cap.41.dub.9. num.78.* Hęc autem malitia sacrilegij est mortalis in illis actibus, in quibus malitia libidinis est in secularibus mortalis; venialis verò, in quibus illa est venialis. Ratio est, quia circumstantia voti Castitatis non immutat obligationem iuris naturalis, sed solùm addit circumstantiam sacrilegij, quæ circumstantia sequitur naturam actus, cui adiungitur. Lessius vt supr. Sanchez *lib.5.in Decalog. cap.6. num.9.*

5 Contingere tamen poterit, quòd actus venereus, qui in sæcularibus solùm est venialis, v. gr. verbum inhonestum, gestus impudicus, vsus vestis lasciuæ, &c. sit mortalis in Religioso ratione scandali. Ratio est, quia cum talia vident in Religioso sæculares graue scandalum concipiunt. Eò præsertim, quòd Religiosus debet esse, & apparere omnimodè ab huiusmodi alienus. Imò credo tale peccatum mortale scandali esse contra votum Castitatis promissæ à Religioso (cum peccatum scandali reducatur ad eandem speciem, ad quam pertinet peccatum illud ad quod inducit) ac perinde in casu, quo violatio Castitatis sit casus reseruatus Religioso, maneat quoque reseruata hæc culpa. Quidquid dicat Sanch. *lib.5. in Decalog.c.6.n.11.*

6 Castitas Religiosa non solùm excludit commixtionem veneream, aut aliam actionem exterius consummatam; sed etiam aspectum, locutionem, tactus, litterarum, vel munusculorum missionem, frequentem accessum, aut locutionem cum fœminis, &c. Ratio est, quia sicut ista in sæcularibus sunt contra Castitatem, vel continentiam, ita in Religiosis sunt contra votum. Lancillotus *ignom. vlt. Relig. lib.2. sect.2.art.1. resolut.2.*

7 Probabile est Religiosum militarem, v. gr. S. Iacobi, &c. peccare contra Castitatem, quando debitam militiam omittit ex affectu ad rem vxorem. Ratio est, quia licet votum Castitatis illorum militum non obliget illos, nisi ad Castitatem coniugalem, ac per consequens possint habere vxores; obligat tamen illos etiam ad dimittendam vxorem, quando id necessarium est, vt bello intersint; si ergo id non faciunt, peccant contra votum Castitatis promissum. Suarez *4.to.de Relig. tract.9. lib.1.c.4.num.19.* Vide dicenda *tom.2. c.5. num.10.*

8 Religiosus Sacerdos, seu in sacris Constitutus peccans contra Castitatem tenetur secundum aliquos manifestare in confessione circumstantiam voti Castitatis Religiosæ, & voti Castitatis annexi Sacerdotio, aut Ordini sacro. Videntur enim ibi esse duæ malitiæ specie diuersæ, altera contra Castitatem Religiosam, & altera contra Castitatem debitam Sacerdotio, aut Ordini Sacro. Petrus de Ledesma *capit. 19. de pœnis.* Alij verò probabilissimè docent oppositum, & dicunt sufficere, quòd dicat, se contra Castitatis Votum deliquisse. Eò quod duplex illa malitia non est specie diuersa, sed contra eandem virtutem; nec diuersitas præceptorum facit malitias diuersæ speciei. Sanchez *lib.7.de Matrimonio disput.27.à num.22.* Bonacina *quæst.4. de Matrimon. punct.vltim.num.28.* In casu autem, quod Confessarius cognoscat pœnitentem esse Religiosum, Sacerdotem, aut Diaconum, nec tenetur dicere circumstantiam aliquam voti Religiosi, aut Ordinis sacri. Eò quòd Confessarius sciens pœnitentem esse Religiosum, Sacerdotem, vel Diaconum, &c. sufficienter, etiam scit peccata ipsius carnalia habere oppositionem cum Voto solemni Castitatis, & esse sacrilegia Bonacin. *vt sup. num.31.*

9 Religiosus, qui vltra votum solemne Castitatis, fecit etiam votum simplex Castitatis, & peccat contra illam, licet secundùm aliquos teneatur confiteri vtramque circumstantiam; eò quod obligatio seruandi Castitatem ex Votu solemni sit maior, & diuersa, quàm illa, quæ nascitur ex Voto simplici (Aragon. *2.2. quæst. 88. artic.7.*) Alij tamen docent oppositum, Eò quòd vtrumque Votum est eiusdem speciei, solùm accidentaliter diuersum, ac per consequens in tali peccato solùm est vna malitia sacrilegij, quæ sufficienter explicatur, dicendo se violasse votum Castitatis. Sanchez *lib.7.de Matrimon. disp.27.*

10 Pec.

10 Peccatum Religiosi contra Castitatem, seu *lapsus carnis voluntarius opere consummatus* reseruari potest à Superioribus Regularium. Ita Clem. VIII. Ann. 1593. in decreto de reseruatione casuum, vbi inter eos, quos permittit posse reseruari, ponitur iste nouo loco. Quarant. *in Summ. Bullar. verb. casus reseruat.* Per lapsum autem carnis voluntarium opere consummatum, intelligitur non solùm, fornicatio, adulterium, incestus, &c. sed etiam quæcumque voluntaria pollutio, aut mollities. Eò quòd etiam est lapsus carnis in sua specie opere consummatus, licet aliàs in ordine ad alium actum, videlicet copulam, consummatus non sit. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 12. An autem comprehendantur etiam tactus impudici, oscula, litterulæ, munuscula? Credo quod non, quia ista etiam si sint contra castitatem, non tamen sunt *lapsus carnis opere consummati*, quia hoc denotat actus consummatus in sua specie. Diana *tract.* 2. *de dubys Regul. Resolut.* 118.

11 Religiosus (quod absit) peccatum Sodomiæ committens, non solum peccat contra Castitatem, vt constat; sed etiam vltra pœnas dispositas in Conc. Later. sub Alex. III. relato *in cap. clerici de excess. prælat.* incurrit in pœnas taxatas à Pio V. in Constitutione, quæ incipit; *Horrendum illud* Ano. 1568. edita *in* 2. *tom. Bullar. num.* 72. vbi hæc habentur. *Omnes, & quoscumque Presbyteros, & alios Clericos Seculares, & Regulares, cuiuscumque gradus, & dignitatis, tam dirum nefas exercentes, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico præsentis canonis authoritate priuamus. Ita quod per iudicem Ecclesiasticum degradati, potestati statim sæculari tradantur, qui de eis illud idem capiat supplicium, quod in laicos hoc in exitio deuolutos, legitimis reperitur sanctionibus constitutum.* Extenditur præsentis Constitutionis dispositio, ad eum, qui fœminam præpostera libidine cognouerit. Quia hic etiam est verè Sodomita. Prosp. Aug *in addit. ad* Quarant. *in Summ. Bullar. verb. Sodomia.* Et ad illum, qui crimen bestialitatis perpetrauerit. Propterea quòd videtur esse eadem ratio. Rodrig. *in Summ. par.* 1. *cap.* 209. Limitatur tamen ab aliquibus vt non procedat huius Constitutionis dispositio in eo qui copulam Sodomiticam non consummauit intra vas contra naturam semen effundendo. Quia per hoc solum consummatur actus Sodomiticus. Nauarr. *in Man. cap.* 27. *num.* 250. Prosper. Aug. *in addit. ad* Quarant. vt supr. In odium tamen tanti criminis existimo sufficere copulam, seu coniunctionem contra naturam cum alio habere, etiam sine effusione seminis. Quia tunc sufficientissimè intelligitur consummatus actus iste abominabilis. Rodr. *tom.* 1. *quæst. Regul. quæst.* 30. *art.* 19. Consentio tamen prædictis authoribus, quatenus dicunt non sufficere ad incurrendas pœnas prædictæ Constitutionis habere cum alio pollutionem. Vide dicenda *cap.* 10. *num.* 8.

12 Difficilius est decidere, an incurrendas illas sufficiat, quod quis, vel per vnam vicem tantùm hoc crimen perpetrauerit. Multi, & probabiliter, dicunt, quòd non. Eò quòd non sine causa Pontifex posuit illam particulam *exercentes*, quæ denotat actum per aliquas vices continuatum. Nauarrus vt supr. Prosper. Aug. *etiam vt sup.* Quamuis autem per vnam vicem solùm non incurrantur pœnæ huius Constitutionis, incurruntur tamen alię taxatæ ab eodem Pontifice in alia Constitutione Ann. 1566. edita, quæ incipit; *Cum primum*, vbi dicit. *Si quis crimen nefandum contra naturam, propter quod ira Dei in filios diffidentiæ venit, perpetrauerit, curiæ seculari puniendus tradatur, & si clericus fuerit, omnibus Ordinibus degradatus simili pœna subijciatur.* Rodriquez *to.* 1. *q.* 30. *art.* 19.

13 De Religioso autem solùm attentante hoc scelus perpetrare, & de facto non perpetrante ob resistentiam, vel impedimentum, quidam volunt incurrere pœnas supradictas; alij verò negant. Ego verò existimo, quoad forum conscientiæ non incurrere illas, quia leges pœnales, maximè cum graues pœnas infligunt, non debent ampliari vltra id quod sonant; in his autem legibus solùm est sermo de ijs, qui actum Sodomiticum committunt, non de ijs, qui solùm committere attentant. Quoad forum verò exterius secus dicendum videtur, maximè si vsus patriæ ita ferat. Quia in delictis atrocissimis punitur affectus, & conatus, etiam si effectus non sequatur. Rodriguez, & Prosper August. *vt supra citati.* Et fauet maximè *l. si quis non dicam C. de Episcop. & Cleric.*

14 Propter Castitatem à Religiosis viris conseruandam prohibitum est illis ab Ecclesia, præsertim Pio V. & Gregorio XIII. admittere intra sua monasteria fœminas cuiuscunque qualitatis, & conditionis sint. De quo latè *cap.* 10. *à num.* 9. Similiter propter eandem Castitatem à Religiosis fœminis, seu Monialibus obseruandam præcipitur etiam illis non admittere intra sua Monasteria quascunque personas, siue viros, siue fœminas, aut egredi è suis Monasterijs, paucissimis casibus exceptis. De quo *cap.* 25. *a num.* 19.

15 Ob maiorem etiam honestatem, & Religiosum decorem conseruandum à viris Religiosis præcipiuntur hæc illis à Clem. VIII. *in decret. pro reformat. Regular.* Innouatus à S. Congregatione iussu SS. D.N. Vrbani VIII. *Habeat Superior Clauem ita fabrefactam, vt cum sibi videbitur cellas omnes reserare possit, & propterea nullus cellam, etiam noctu ita claudat, quin semper à Superiore aperiri possit.* Item *In medio dormitorij totam noctem lampas colluceat.* Itemque *Sigillatim suo quisque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.* Quæ quidem decreta vtpotè concernentia Regulam, & votum Castitatis Religiosorum, absque dubio obligant illos ad mortale, veniale iuxta materiæ grauitatem, & alias circunstantias temporibus, loci, &c.

16 Religiosi, qui in peccatum carnis lapsi sunt, varias pœnas incurrunt, iuxta diuersa statuta Religionum, & pro nostra vide 3. *part. Constitut. cap.* 7. De iure autem communi loquendo Religiosi fornicarij pœnam quidam volunt esse depositionem, quod multò magis est verum si fornicatio fuit sacrilega, quæ vocatur adulterium spiritale, scilicet cum Moniali. Nauarrus *de pœnit. distin.* 5. *num.* 121. Alderete *lib.* 2. *de Religios. disciplin. cap.* 15. §. 1. Imò qui Virginem Deo sacram cognouit, iure ciuili vltimo supplicio traditur, iure autem Pontificio deponitur, atque incarceratur. Alderete vt sup. §. 4. Similiter, qui stuprum commiserunt, iure ciuili capite plectuntur, si per vim stuprarunt: iure autem Canonico perpetuo deponuntur. Alderete *vt supr.* §. 2. Adulteri etiam perpetuò sunt deponendi, & in Monasterium detrudendi. Rodriguez *tom.* 2. *quæst.* 28. *artic.* 3. Incestuosi etiam iure ciuili vltimo supplicio puniebantur olim, hodie verò variè puniuntur, sed iure Canonico perpetuò deponuntur. Rodriguez *tom.* 2. *quæst.* 26. *art.* 1. Alderete *vt sup.* §. 4. Illi verò, qui Sacramento pœnitentiæ abutentes aliqua in confessione, vel circa illam, aut in loco ad confessiones deputato contra Castitatem perpetraria audent, à S. Inquisitione puniuntur, iuxta dicenda *cap.* 19. *num.* 33.

SVMMARIVM CAP. VI.

Sancta & Religiosa paupertatis excellentia. n. 1.

Quomodo diffinienda, & qui effectus illius. n. 2.

Religiosus nullius rei temporalis habet dominium, nec etiam fructum, vsum, possessionem aut administrationem pro vt quid iuris importans. n. 3.

Solum habent vsum facti. ibid.

Bonorum etiam spiritualium seu internorum animæ habere possunt dominium. n. 4.

Habere etiam possunt in communi bonorum temporalium, dominium exceptis minoribus de obseruantia, & capucinis. n. 5.

Tenentur Religiosi non habere proprium ex vi quoque præcepti Ecclesiastici. n. 6.

Viuere debent vita communi. n. 7. 8. *&* 9.

Quis numerus Religiosorum in conuentibus constituendus. num. 10.

Quomodo peccet Religiosus dicens aliquid esse suum. n. 11.

Peccat peccato proprietatis retinens aut possidens quamcunque rem sine licentia sui superioris. n. 12.

Superfluum autem tenere, nec de licentia sui superioris potest. num. 13.

Quid declaratum circa hoc à S. Congregatione Cardinalium. num. 14.

Nec potest etiam Prelato permittente res pretiosas habere. num.15.

In taxatione rerum necessariarum quæ attendenda sint. num.16.

Religiosus occultans aliquid Prælato, vel non manifestans proprietarius est. num.17.

Habere peculium siue redditus annuos quomodo prohibitum sit Religiosis. n.18. 19. & 20.

Quid, de Conuentibus in quibus vita communis obseruari nequit. n.21.

Quid de illis in quibus non prouidetur de necessarijs simpliciter. n.22.

Quid de depositis pecuniarum. n.23.

Quomodo possint Religiosis ad vsus necessarios & honestos quæ adquisiuerunt concedi. n.24.

Quomodo ea à publicis officialibus monasterij possideri colligi, & expendi debeant. n.25.

Non potest concedi monacho aliqua res ad vsum irreuocabilem. n.26.

Peccat Religiosus contra paupertatem si superiori volenti auferre quæ concesserat resistat. n.27.

Vel quæ ipse alio modo acquisiuit. n.28.

An possit fieri professio sub conditione habendi aliquod peculium. n.29.

Ex vi voti paupertatis obligantur Religiosi ad non recipiendum aliquid sine licentia superiorum. n.30.

Quid quando Monasteria non dant illis necessaria simplicibus. n.31.

Quid si seculari volenti dare pecunias dicat Religiosus quod eas ponet in depositum apud alium. n.32.

Quid si Religiosus furetur aliquid & tradat monasterio. num.33.

De legatis relictis Monacho ea conditione vt ad ipsum, & non ad Conuentum spectent. n.34.

Religiosus accipiens aliquid clanculum ab aliquo cui applicatum est, est proprietarius. n.35.

Item recipiens aliquid contra voluntatem superioris. num.36.

Acceptans donationem aut legatum absque licentia superioris peccat. n.37.

Recipiens aliquid ob inhonestum finem, peccat contra castitatem & paupertatem. n.38.

An accipiens aliquid à seculari, vt det pauperi peccet. num.39.

Quidquid Monachus acquirit monasterio acquirit. n.40.

Quid de fratribus minoribus. ibid.

Quid de iniuste adquisitis. ibid.

Etiam quando Religiosus viuit extra monasterium adquirit ipsi. n.41.

Etiam habens pensionem Ecclesiasticam. n.42.

Licitum est Religiosis mendicare. n.43.

Quid declaratum à Sacra Congregatione. n.44.

Qui Religiosi possint succedere, vt hæredes. n.45.

Expendere non possunt aliquid sine licentia superiorum. num.46.

Quod si Religiosus seculari volenti sibi dare aliquid dicat, vt det consanguineo. n.47.

Vel si petat ab amico vt ponat in depositum apud aliquem aliquas pecunias, vt ex illis subuenire possit suis necessitatibus. n.48.

An dantes, vel recipientes litteras sine licentia peccent contra paupertatem. n.49.

Ludentes pro pecunia, vel re pretio æstimabili peccent contra paupertatem. n.50.

Quid quando ludus est honesta recreationis gratia. ibid.

An ludentes cum Religiosis, vel ipsi Religiosi cum secularibus teneantur ad restitutionem. n.51.

Non possunt Religiosi donare aliquid sine licentia. n.52.

An per modum eleemosynæ. ibid.

Recipientes à Religioso aliquid quod donare non poterat tenentur ad restitutionem. n.53.

Inter ipsos quoque Religiosos donationes sunt illicitæ. num.54.

Quæ licentia superioris requiratur, vt Religiosus possit tenere, accipere, dare, vel expendere aliquid. n.55.

An consuetudo aliquid retinendi, accipiendi, dandi, vel expendendi sine licentia excuset Religiosum. n.56.

Licentia ista debet esse voluntaria, & non coacta. ibidem.

In materia proprietatis dari potest materia leuis. numero 57.

An Religiosi successiue minima retinentes accipientes, seu expendentes peccent mortaliter. n.58.

Pœnæ proprietariorum quales sint. n.59.

An non obseruantes vitam communem sint proprietarij, & pœnas proprietariorum incurrant. n.60.

Quantum obliget vita communis Religiosos. ibid.

De obligationibus Religiosorum ratione Voti Paupertatis. Cap. VI.

1 SANCTÆ, & Religiosæ Paupertatis excellentia ex eo conspicitur, quòd eam Saluator noster inter Beatitudines potiùs, quàm inter virtutes numerauerit, Matthæi 5. dicens; *Beati Pauperes spiritu, quoniam ipsorum est Regnum cælorum.* Quasi ostendere volens, per ipsam quendam fœlicitatis gradum homines in hac vita consequi posse. Et Matth. 19. ostendere volens adolescenti viam perfectionis dixit: *Si vis perfectus esse vade, & vende omnia quæ habes, &c.* Sanè ostendens primum perfectionis Religiosæ fundamentum paupertatem esse. Cuius exacta cognitio maximè necessaria est Religiosorum conscientijs; alijs laxiùs, alijs strictiùs de ipsa sentientibus, ex quo non mediocres scrupuli oriri solent, multaque peccata. Ideò ergo in hoc puncto accuratiùs plura nobis dicenda erunt.

2 Paupertas Religiosa est vltronea, & voluntaria rerum temporalium abdicatio, per quam Religiosus ipsorum proprietate priuatur. Ratio est, quia opponitur proprietati, quæ est facultas possidendi, & vtendi aliqua re ad libitum. Sanctus Thom. 2. 2. *quæst.* 186. *art.* 3. Azor. *tom.* 1. *Institut. mor. lib.* 12. Vnde Paupertas Religiosa priuat primò dominio cuiuscumq; rei temporalis. Est enim dominium ius perfectè disponendi de re corporali; per paupertatem autem tollitur hoc ius perfectè disponendi. Priuat secundò vsufructu, quod est ius vtendi, & fruendi aliena re, salua illius substantia. Nam per paupertatem etiam priuatur Religiosus hoc iure, nisi dependenter à voluntate Superioris. Priuat tertiò vsu iuris, qui est ius vtendi aliena re. Propter eamdem rationem. Non tamen priuat vsu facti. Quia iste non opponitur paupertati, cum constet etiam seruos, qui nihil omninò habent proprij, habere hunc vsum respectu, ver. gr. vestium, & ciborum, quæ illis à Dominis suis conceduntur. Azor. vt supra. Lessius 2. *de iust. & iure c.* 4. *&* 41.

3 Ex quo infertur Religiosum non solùm non posse habere dominium, vsumfructum, aut vsum alicuius rei, prout important quid iuris, sed etiam neque possessionem, administrationem, aut peculium, prout etiam quid iuris important. Ratio est, quia ista omnia hoc modo sumpta denotant facultatem vtendi aliqua re ex propria voluntate, & independenter à voluntate alterius. Quod repugnat Voto Paupertatis. Quemadmodum enim per Votum Obedientiæ Religiosus omnes suas actiones voluntati superioris subiecit, ita per Votum paupertatis omnem temporalium vsum voluntati superioris submisit. Nauarr. *comm.* 2. *de Regular.* Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 18. *num.* 25. Solùm possunt dici Religiosi habere vsum facti, id est, vsum rerum necessariarum dependenter à voluntate superiorum. Quia hic vsus non pugnat cum paupertate. Nauarr. vt supra. Rodriquez *tom.* 3. *quæst. Regul. q.* 29. *art.* 4.

4 Possunt tamen Religiosi dici habere dominium, seu proprietatem iurium, aut bonorum spiritualium, seu internorum animi. Eò quòd per Votum Paupertatis non renunciant prædictis bonis, aut iuribus spiritualibus, sed solum bonis temporalibus S. Thom. 2. 2. *quæst.* 186. *art.* 7. *ad* 4. Lessius *de Iustit. lib.* 2. *cap.* 4. Imo etiam quarumdam rerum, quæ non sunt pretio æstimabiles, v. gr. paucarum reliquiarum, Agnus Dei, &c. Quia per Votum paupertatis solum abdicarunt a se dominium rerũ pecunia, aut

pretio

pretio æstimabilium. Ita colligo ex S. Thom. vt sup. Hinc si habeant, vel accipiant iura aliqua Ecclesiastica, v. gr. facultatem excommunicandi, absoluendi, dispensandi, &c. sine licentia non erunt proprietarij. Propter eandem rationem. Nauarr. *comm. 2. num. 2. de Regul.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 19. num.* 58. Secus dico de iure moderandi cathedras in vniuersitatibus. Quia hoc est pecunia æstimabile, & habet annexam pecuniam. Sanchez *ibidem*. Qui hoc etiam extendit ad gradus Doctoratus, & Magisterij.

5 Possunt etiam dici Religiosi habere dominium bonorum temporalium in communi. Ratio est, quia hoc non repugnat Voto Paupertatis, quod solùm dicit abdicationem dominij priuati bonorum temporalium. Et ita Conc. Trident. *sess. 25 de Regularib. cap. 3.* sic habet. *Concedit S. Synodus omnibus Monasterijs, & Domibus tam virorum, quàm mulierum, & Mendicantium, exceptis Domibus Fratrum S. Francisci Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de Obseruantia vocantur, etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico non erat concessum, vt deinceps bona immobilia eis possidere liceat, &c.* Prædicti autem Minores de Obseruantia, nec in particulari, nec in communi dici possunt habere dominium bonorum, quæ possident. Quia ita determinarunt Nicolaus III. *cap. exijt de verb. signific. in 6.* Clem. V. *clem. 1. §. proinde cum vir Sanctus*. Quare dominium earum rerum, quas isti Patres possident, pertinent ad Summum Pontificem, vel Sedem Apostolicam, maximè post Bullam quandam Martini V. & Pauli III. Rodriguez 2. *tom. quæst. Regul. quæst. 125. art. 6.* Vel saltem dominium pecuniarum, quæ illis dantur pertinet ad dantem illas, dominium verò aliarum rerum, quas possident, ad Summum Pontificem. Quia hoc videtur determinatum à Pontifice prædicto *cap. exijt §. cæterum. cum in eandem*. Sotus 4. *de Iustit. quæst. 1. art. 1.* Rebellus *de Iust. par. 1. lib. 1. quæst. 7. sect. 4.* Domus etiam professæ Societatis Iesu nequeunt habere, nec in particulari, nec in communi redditus aliquos, aut bona stabilia, vel possessionem, præter eam, quæ illis ad habitationem, vel vsum fuerit necessaria. Ita habetur in Bulla Iulij III. *& in Constitut. Societ. part. 6. cap. 2. §. 5.* Non obstante etiam, quòd Religiosi Mendicantes in communi bona quamuis immobilia possideant, possunt tamen dici Mendicantes. Ita declarauit Pius V. in Bulla, quæ incipit. *Romanus Pontifex* Anno 1567. edita, & est in secundo tomo Bullarij Laertij *num. 44.* Vide dicenda *tom. 2. cap. 1. num. 2.*

6 Non solùm tenentur Religiosi ad non habendum proprium ex vi Voti paupertatis, quod emittunt; sed etiam ex vi præcepti Ecclesiastici, illis hoc prohibentis. Patet hoc *ex cap. Non dicatis 12. quæst. 1. & ex cap. Cum ad Monasterium de statu Monach.* vbi sic habetur. *Prohibemus in virtute Sanctæ Obedientiæ, ne quis Regularis proprium aliquo modo possideat, sed si quis aliquid habeat proprij totum in continenti resignet.* Idem habetur *in cap. Monach. de statu Monach. & in cap. Super quidam.* Insuper in Concil. Trident. *sess. 25. cap. 2.* sic habetur. *Nemini Regularium tam Virorum, quàm Mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere, vel tenere, sed statim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur.* Sunt etiam alia Decreta Pontificum circa hoc, de quibus infra.

7 Nec solùm tenentur Religiosi quomodolibet non habere proprium, aut seruare paupertatem, sed etiam specialiter viuendo vita communi in victu, vestitu, lectisternijs, & alijs, dispensatis, & distributis à Superiore, inspectis etatibus, & necessitatibus singulorum. Ratio est, quia licet sine tali vita communi possit obseruari simpliciter Votum paupertatis, cum substantialiter in eo consistat, vt non habeatur dominium alicuius rei temporalis, aut vsus ipsius sine licentia Superioris. Nauarrus *comment. 3. de Regularibus num. 25.* Thomas de Iesu *super cap. non dicatis 4. part. cap. 3.* nihilominus tamen Ecclesia à Spiritu sancto edocta videns, quòd sine prædicta vita communi difficilè obseruari possit Paupertas religiosa, ideo omnibus Religiosis illum specialem modum paupertatis, qui in vita communi consistit obseruandum præscripsit. Primò in Concil. Trident. in loco supra adducto, vbi postquam dixit. [Nemini Regularium, tam virorum, quàm mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis adquisita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur, Subiungit immediatè. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regularium concedere, etiam ad vsumfructum, vel vsum, administrationem, vel commendam. Administratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conuentuum, ad solos officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium verò vsum ita Superiores permittant, vt eorum suppellex statui Paupertatis, quam professi sunt, conueniat. Nihilq; superflui in ea sit: nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur.] *Quod decretum iuxta hoc intentum intellexit Concil. Mediol. parte 3. tom. de Comm. Vit. vsus*. Loquens de Monialibus sic inquiens. In omnib. Monasterijs, quoad cibum, potum, somnum, vestitum, cæteraque res attinet, omnes communiter viuant, vt à Sancto Concil. Trident. decretum est. *Et Concil. Camerac.* to. de Monach. c. 9. & 10. dicens; *Cum Sacrosancta synodus Tridentina præceperit ea, quæ ad communem vitam, victum, & vestitum pertinent fideliter obseruari: mandat hæc Synodus omnibus Religiosis, vt diligentissimè Paupertatis Votum, tanquam ineffabilis cuiusdam, & dulcissimæ quietis causam custodiant; neque proprietatis vitio violent. Caueant igitur ne quid sibi ita retineant, vel retinere desiderent, vt communitati nolint esse commune, neue ad peculiares vsus eo vtantur sine Superioris consensu.* Thom. de Iesu *vt sup. c. 2.*

8 Secundò ex Clem. VIII. in decretis pro Reformat. Regul. quæ habentur inter Bullas huius Pontificis *in 3. t. Bullar. num. 60.* & nuper approbata, & innouata sunt à Sacra Congreg. Concil. authoritate S. D. N. Papæ Vrbani VIII. *in Decr. de Apostat. & Eiectis* per hæc verba [Quò Tridentini Concil. Decreta de Paupertatis Voto custodiendo fideliùs obseruentur, præcipitur, vt nullus ex Fratribus, etiã si Superior sit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, prouentus, census, eleemosynas siue ex concionibus, siue ex lectionibus, aut pro Missis, tam in propria Ecclesia, quàm vbicumque celebrandis, alioue ipsorum iusto labore, & causa, & quocumque nomine acquisita, etiamsi subsidia consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere possit sed ea omnia statim Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecunijs, ac prouentibus confundantur, quò communis inde victus, & vestitus omnibus suppeditari possit. Neque Superioribus quicumque illi sint, vllo pactu liceat, eisdem Fratribus, aut eorum alicui bona stabilia, etiam ad vsumfructum, vel vsum, administrationem, aut commendam, etiam depositi, aut custodiæ nomine concedere. Eorum verò quæ ad necessitatem concessa erunt, nullus quicquam possideat, vt proprium; neque vt proprio vtatur. Qui in præmissorum aliquo deliquerit, pœnas nedum à Concilio Tridentino præscriptas sed alias quoque multò grauiores, Superiorum arbitrio imponendas, incurrat. Nulla quæcumque Superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia vel mobilia, fratres excusare possit quominus culpæ, & pœnæ ab eiusdem Concilij Decretis impositæ, & ipso facto incurrendæ, obnoxij sint etiamsi Superiores asseuerent huiusmodi dispensationes, aut licentias concedere posse, quib. in ea re fidem minimè adhiberi volumus. Fratrum vestitus, & suppellex cellarum, ex cõmuni pecunia comparetur, & omninò vniformis sit Fratrum, & quorumcunque Superiorum, statuique Paupertatis, quam professi sunt, conueniant: ita vt nihil superflui admittatur, nihil etiam, quod sit necessarium, alicui denegetur. Quæcunque Fratrum vestes, siue laneæ, siue lineæ, omnisque alia suppellex in aliquem commodum Conuentus locum deferantur, ibiquè ab vno, vel duobus Fratribus huic muneri deputatis diligenter custodiantur, vt inde Superioris arbitrio, prout vnicuique opus fuerit, subministrari opportunè possint.]

9 Neque audiendi sunt aliqui dicentes mentem Concilij, Summorum Pontificum, & SS. Congregationum, eam solummodò esse, quòd Religiosi nihil habeant inamoui-

bile, & independens à voluntate Superiorum, non verò quòd non possint habere quæcumque bona siue mobilia, siue immobilia, amouibiliter tamen, & dependenter à voluntate Superiorum. Hæc enim doctrina non solùm est contra praxim Monasteriorum, & Regularium reformatè viuentium, sed nec stat vllo modo cum verbis Concilij, Pontificum, & S. Congregationum, quin potius inuenta videtur ad illudendum ipsa, & illaqueandas animas Regularium. Intentum enim Ecclesiæ, nisi cæci esse velimus, in his, & alijs testimonijs, non solùm est quod Religiosi nihil habeant independenter à voluntate Prælatorum (hoc enim intrinsecum est, & essentiale naturæ Voti Paupertatis, neque erat necessarium illud præcipere,) sed, vt dicitur in prædictis Decretis, quod omnia quæ Religiosi quomodocunque adquisierint *statim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur*, ac cum alijs ipsius bonis *confundantur*, ita vt administratio illorum tam in recipiendo, quam in retinendo, seu expendendo *ad solos Officiales* Monasteriorum, non ad ipsos Religiosos priuatim, pertineat, vt inde *communis, victus, & vestitus omnibus suppeditari possit*, non obstante quacunque licentia, seu dispensatione Superiorum. Vide dicenda inferius à num. 21. Vbi etiam dicetur, an in aliquo casu, quando scilicet Monasteria de necessarijs non prouident Religiosis, liceat oppositum, non obstantibus Decretis adductis.

10 Vt verò vita hæc communis exactius obseruetur, *in Monasterijs, & Domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus constituatur, ac in posterum conseruetur, qui, vel ex redditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commode possit sustentari.* Ita ad Verbum in Conc. Trid. *sess. 25. de Regular. cap. 3.* Quod idem de Monialibus statutum fuerat *in cap. vnico §. sanè de statu Regul. in 6.* Et in Constitutione Pij V. Ann. 1566. quæ incipit: *Circa pastoralis officij.* Idem quoque tam de Monasterijs virorum, quàm mulierum determinatum fuit in Conc. Arelatensi 4. *cap.* 8. & in Mogunt. *cap.* 19. Et à Clem. VIII. in decretis adductis supra numero præcedenti, approbatis, & innouatis a S. Congregat. Concilij iussu SS. D. N. Vrbani VIII. per hæc verba. *In vnoquoque Conuentu Fratrum is tantum deinceps constituatur, & in posterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius proprijs, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulorum eleemosynis, aliisue quibuscunque obuentionibus, in commune, vt præfertur, conferendis, commodè possit sustentari.* Idem etiam præcipitur à Paul. V. in Bulla *Sanctissimus in Christo* Anno 1605. Vbi etiam præcipit Superioribus Religionum sub pœnis grauissimis, vt habita ratione introituum, & expensarum per decem Annos cuicunque Conuentui prædictus certus numerus Fratrum, qui commodè possit sustentari tantummodo præfigatur; & intra Annum omnia hæc in authenticam formam redacta ad Sac. Congregationem Reformationis mitterent. Tandem Sac. Congregat. Concilij *in decretis de celebrat. Missarum num. 7.* Idem præcipit obseruandum authoritate SS. D. N. Papæ Vrbani VIII. Ratio verò huius tam Sanctæ legis ea est, ne ob multitudinem Religiosorum, qui commodè in vno Monasterio, sustentari non possint, cogantur, vel vitam communem relinquere, vel a Monasterijs abesse, vel plura stipendia Missarum, quàm illa, quibus satisfacere possunt, recipere, vel tandem cum sæcularibus implicari, nimium rebus temporalibus adquirendis addicti. Vnde hoc præceptum sine dubio obligat ad mortale, vtpote de re grauissima, valdeque necessaria statui Religioso. Sanchez *lib. 7. in Decalog. capit. 23. per totum.* Thom. de Iesu *in cap. non dicatis, parte quarta, cap. 6* Addit verò Sanchez *numer.* 6. posse excusari Prælatos plures admittentes, si iusta causa subsit. Quod non concederem, nisi valdè rationabilis talis causa esset.

11 Religiosus dicens aliquid esse suum, v. gr. mea vestis, meus liber, secundum aliquos peccat mortaliter, secundùm alios non. Veritas est, quod si id dicat intendens se habere dominium illius rei, vel vsum independenter à Superiore, & mentitur, quia dicit falsum, & peccat peccato proprietatis, quod opponitur Paupertati. Graffis 2. *par. decis. l.* 4. *cap.* 19. *num.* 8. Si autem solùm velit dicere illam rem esse suam quoad vsum dependentem à voluntate Prælati, nullo modo peccat, neque contra veritatem, neque contra paupertatem. Nauarr. *comment.* 2. *num.* 1. *de Regular.*

12 Peccat etiam Religiosus peccato proprietatis, tenens, retinens, aut possidens quamcunque rem sine licentia sui Superioris, etiamsi talis res, sit ex illis, quæ vsu consumuntur. Ratio est, quia per Votum paupertatis astringitur ad non exercendum actum aliquem proprietatis. Est autem præcipuus actus proprietatis tenere, possidere, aut retinere aliquid sine licentia Superioris. Maior. *in* 4. *dist.* 38. *quæst.* 9. Azor. *tom.* 1. *Instit. lib.* 12. *cap.* 12.

13 Similiter nec possunt habere, etiam de licentia suorum Superiorum, Religiosi, aliquid superfluum, aut non necessarium naturæ, aut personæ, aut statui. Ratio est, tum quia secundùm tutiorem sententiam Theologorum non possunt sæculares habere superflua, quanto minus Religiosi paupertatem professi. Tum etiam, quia Votum Paupertatis solùm permittit ea, sine quibus vita transigi non potest. Syluest. *verb. Religio* 6. *quæst.* 7. Valent. *tom.* 3. *disput.* 10. *quæst.* 4. Tum præcipuè, quia Prælati non possunt talem licentiam concedere, & lethaliter peccant concedendo. Cum enim non sint Domini, sed dispensatores debent prudenter suam potestatem exercere. Vsus autem superfluus non potest esse secundum prudentiam. Nauarr. *comment.* 2. *de Regularib. num.* 21. Thomas de Iesu *super cap. non dicatis par.* 4. *cap.* 7. Imò credo peccare peccato proprietatis tam Religiosos habentes superflua, etiam cum licentia Superiorum, quàm Superiores talem licentiam concedentes. Quia ex vi Voti paupertatis sicut astringuntur Religiosi ad non habendum nisi necessaria secundùm decentiam status, sic etiam Prælati ad non dispensandum nisi eodem modo. Nauarr. & Thomas de Iesu vt supr. Bartholomæus à S. Fausto *in opusc. de vitio proprietat.* Prælato autem dicenti se posse concedere licentiam Religioso ad habendum superflua, non est credendum. Ita declarauit Sacra Congregatio Eminentiss. Cardin. Quaranta *in Sum. Bull. ver. cas. reformat. fol.* 157. Bartholomæus à S. Fausto, vt supra. Si autem non constat de excessu, & superfluitate standum est iudicio Prælatorum. Quia in dubijs stare debent subditi sententiæ suorum Prælatorum. Ijdem Authores *vt supra*. Habere tamen Religiosum picturas sumptuosas, tapetes mundanos, specula inaurata, raritates Indicas, horologia, statuas, & alia mobilia huiusmodi sine dubio est graue peccatum. Cum moraliter loquendo non possint non esse superflua ista. Lancillotus *in gnom. Vita Relig. lib.* 2. *sect.* 3. *artic.* 5. Idem dici debet si Religiosus haberet res non conuenientes statui Religioso, vt puta arma, vestes pretiosas, aut curiosas, & alia huiusmodi. Propter similem rationem Hieronymus Gratianus *Disciplin. Regularium, par.* 2. *cap.* 8. 9. 4.

14 Vt verò hæc, & alia inferiùs dicenda magis elucescant placuit declarationes Eminentiss. Cardinalium S. Congreg. afferre, quæ sunt sequentes. *Quæritur primò, An ex dispensatione inferiorum à Summo Pontefice liceat Regularibus possidere, vel tenere agros, annuos redditus, aliaque bona, mobilia videlicet, & mobilia superflua, non obstante decreto Concilij sess. 25. de Regular. cap. 2. Secundo, An propter talem dispensationem, seu scientiam Superiorum, possidentes, vel tenentes immobilia, vel mobilia superflua à culpa, vel a pœna excusentur? Tertiò, An Superioribus asseuerantibus huiusmodi se licentias posse concedere fides adhibenda sit. Quartò, An Superiorum arbitrio, & præfinitioni stari debeant Regulares quoad mobilium superfluitatem, & conuenientiam? Quinto, An Superiore quantumuis requisito necessaria sibi Regularibus negante, vel subtrahente, liceat ipsis clam, vel inuito eo, illa sibi comparare, seu retinere? Sexto, Et quatenus liceat, an ibidem liceat cum necessaria adeo negantur, vel subtrahuntur, quia Monasterij facultates non suppetunt? Septimò, An dicti Superiores regulares dictum cap. 2. declarare, & interpretare possint.* Ad primum Congregatio Concilij respondit *non licere. Ad secundum non excusari neque a culpa, neque à pœna ipso facto incurrenda. Ad tertium minimè adhibendam.*

Ad

Ad quartum nisi de excessu arbitrij constiterit, vtique stare debere, habita videlicet ratione Personæ, officij, & regulæ, statusque paupertatis, quam professi sunt. &c. qualitatum. Ad quintum non licere. Hoc verò solùm intelligo de rebus non simpliciter necessarijs. pro quibus Vide dicenda num. 31. *Ad sextum licere si præcisa necessitas sit ad tuendam sustentationem, cæterum communem pecuniam ab omnibus percipiendam, vsque adeo, vt si quid priuatim alicui delatum, vel ab ipso partum fuerit, id omne ad Superiorem rectè deferri oporteat, qui ex eo primùm succurrat eius necessitati tunc saturita illud obuenerit, si peculiari aliqua necessitate vltra communem prematur; reliquum Conuentui incorporetur, & in communem cedat vtilitatem. Ad septimum non posse.* Vide Quarantam *verb. Casus reseruati pag.* 156. & Bartolomæum à S. Fausto *de Voto Paupert. quæst.* 198.

15 Nec potest Religiosus habere, aut Prælatus ipsi permittere res pretiosas, verb. gr. vasa aurea, aut argentea, gemmas, annulos, vestes sericas, pretiosas picturas, scriptoriola curiosa, & alia huiusmodi. Primò ex *Clement.* 5. *de statu Monachor.* vbi illis interdicitur omnis cultus, & ornatus pretiosus. Secundò ex Concilio Trident. *sess.* 25. *cap.* 2. illis verbis *Mobilium verò vsus ita Superiores permittant, vt eorum supellex statui Paupertatis, quam professi sunt conueniat.* Tertiò ex decretis Clem. VIII. & Sanctissimi Domini nostri Vrbani Octaui adductis illis verbis. Fratrum vestitus, & suppellex cellarum ex communi pecunia comparetur, & omnino vniformis sit Fratrum, & quotcumque Superiorum statuique Paupertatis, quam professi sunt conueniat, ita vt nihil superflui admittatur, nihil etiam quod sit necessarium alicui denegetur. Quartò ratione ex Voto Paupertatis petita, cum illud solùm petat necessaria secundum naturam, personam, & decentiam status ac perindè excludat omnia ista pretiosa, omnino superflua. Nauar. *Commentar.* 4. *de Regular. num.* 27. Rodriquez *tom.* 3. *quæst.* 29. *artic.* 11. Nec audiri possunt qui dicunt se illa possidere cum licentia Prælatorum. Cum enim hoc non solùm sit prohibitum iure positiuo, vt constat, sed etiam iure naturali, scilicet natura Voti Paupertatis, nullus Prælatus potest concedere talem licentiam, nec talis concessio esset dispensatio, sed dissipatio. Turrecrem. *cap. non dicatis num.* 4. Aluarus Pelagius *lib.* 2. *de planct. Eccles. cap.* 64.

16 In taxatione autem, seu dispensatione rerum necessariarum Religiosis attendenda est in primis necessitas naturæ, quæ est communis omnibus; deinde necessitas personæ, quæ est particularis in singulis, vt si est senex, vel iuuenis, sanus, vel infirmus, delicatæ, vel debilis complexionis, &cet. Similiter vsus approbatus inter prudentes, & timoratos Religionis: ac tandem omnes circumstantiæ temporis, loci, officij, &c. Ratio est quia si ad hæc omnia non attendatur non potest esse prudens dispensatio. Corduba *in Regula. B. Francisc. cap.* 6. *quæst.* 5. Thomas de Iesu *in cap. non dicatis p.* 4. *cap.* 7.

17 Religiosus etiam habens de licentia Superioris, qui fuit sui Conuentus, aliquid, & illud celans, & occultans præsenti Prælato ne videat, & auferat illud, est proprietarius. Ratio est, quia retinet aliquid contra voluntatem Superioris præsentis sui Monasterij, qui hic, & nunc est Superior verus ipsius. Diuus Antonius 3. *part. titulo* 16. *cap.* 11. Graffis *part.* 1. *decis. lib.* 3. *capit.* 5. *num.* 48. Imo generaliter loquendo Religiosus occultans à suo Superiori aliquid, quod possidet, vel non manifestans, quando Prælatus id interrogat, vel visitat cameram, vel præcipit vt fiat inuentarium rerum, quas possidet; peccat peccato proprietatis contra paupertatem. Ratio est, quia sic faciens vult retinere aliquid contra voluntatem sui Superioris, quod est esse proprietarium. Corduba *in Regul. D. Francisc. cap.* 7. *quæst.* 4. Mendoza *in quodlib. quæstione octaua, consil.* 4. Imò etiam, propter eandem rationem, tenetur esse paratus ad dimittendum quidquid possidet, si id Superior præcipiat. Less. 2. *de iustit. cap.* 4. *dub.* 5. *num.* 25. & *cap.* 41. *dub.* 9. Nauarra 3. *de restit. tit. cap.* 1. *punct.* 3. *dub.* 1.

18 Habere peculium, siue redditus aliquos annuos, seu rem aliquam immobilem, dummodo hæc sint amouibilia, & à voluntate Superioris dependentia, non est prohibitum Religiosis, neque ex natura Voti Paupertatis, nec ex vi iuris communis. Ratio primæ partis est, quia Votum paupertatis solùm excludit possidere, aut vti aliqua re independenter à voluntate Superioris. Ratio secundæ est, quia licet *cap. Ioannes de Regular. & cap. Monachi de statu. Monachor. & cap. cum ad Monaster.* prohibeatur Religiosis habere aliquod peculium, hoc tamen intelligitur, tum de peculio concessu sine rationabili causa, tum de peculio irreuocabili, & independenti à voluntate Superioris. Cuius signum est quòd dicto *cap. Monach.* permittitur Monachis peculium habere pro administratione iniuncta, & *cap. fin. Qui Clerici, vel vouentes* approbatur professio Religionis sub conditione permanendi in propria domo cum omni sua substantia, quoad vsum illius. Nauarr. *Comment.* 2. *num.* 14. & *Comment.* 3. *num.* 27. *de Regul.* Azor. *tom.* 1. *Institut. Moral. lib.* 12. *cap.* 9. *quæst.* 2. Cordub. *in Summ. quæst.* 54. *Opusc.* 2.

19 Nihilominus attento nouo Iure Concil. Trident. & Summorum Pontificum, non licet Religiosis habere annuos redditus, peculium, seu aliquam rem immobilem, etiam à voluntate Superioris dependentem, aut reuocabilem. Ratio est primò, quia sine dubio hæc fuit mens Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 2. illis verbis. *Nemini Regularium liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo adquisita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur.* Vbi pondero primò illud *etiam nomine Conuentus*, quod denotatur, nec Conuentum ipsum, aut Superiorem posse talem licentiam concedere. Secundò illud *statim ea Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur.* Quid enim est incorporari, nisi confundi, aut misceri cum alijs bonis communitatis Conuentus, sine vllo discrimine peculij? Tertiò, quia intentum Concilij sine dubio fuit extirpare abusus, qui erant in aliquibus Religiosis ante ipsum Concilium, sed hic abusus non tantum consistebat, in hoc quòd Religiosi haberent peculium, aut annuos redditus independenter à voluntate Prælati (quia hoc semper est, & fuit euidenter peccatum proprietatis) ergo præcipuè in hoc, quod haberent peculium, vel annuos redditus, etiam dependenter à voluntate Prælati. Vnde quartò id colligitur ex his, quæ subdit Concilium. *Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vsumfructum, vsum, administrationem, vel commendam.* Quasi diceret, si ante Concilium hoc licebat, modò non liceat. Ac tandem quintò ita intelligunt Concilium, & obseruari ab omnibus Regularibus præcipiunt Summi Pontifices Clem. VIII. & Sanctissimus D. N. Vrbanus VIII. in decretis adductis supra *num.* 8. Vnde clarè constat mentem Ecclesiæ esse tollere à Religiosis omne peculium, annuos redditus, & omnia bona immobilia. Molina 2. *tomo de iustit. disp.* 276. Lessius 2. *de Iustit. c.* 4. *dub.* 5.

20 Hanc verò esse mentem Concilij Tridentini constat clarè ex declarationibus Sacræ Congregationis supra *num.* 14. adductis. Quibus adiungo alias ad idem intentum. Primò enim, cum Domina Aldonza de Toledo, viro mortuo, facta fuisset Monialis sibique reseruasset ducentos aureos annuos, interrogata à Sacra Congregatione Cardinalium, an securè id posset facere? Respondit, esse contra Concilium illam Dominam annuos redditus apud se retinere, sed potius dandos esse Abbatissæ, quæ illius necessitatibus prouideret. Thom. de Iesu *in cap. non dicatis par.* 4. *cap.* 5. Deinde adiungo alias ex Quaranta *in Summa Bull. verb. casus reseruat. pag.* 157. per hæc verba. In aliquibus Monasterijs Monialium reperiuntur nonnullæ Moniales, quæ census, & annuos quosdam redditus, & prouentus, seu fructus percipiunt sub diuersis contractuum speciebus. Nam aliquæ in ipsarum persona emerunt certos redditus à personis laicis. Aliquæ ab alijs Monialibus. Aliquæ ab ipsis Monasterijs. Aliæ verò dederunt pecuniam Monasterio, vt ex earum pecunijs fieret emptio nomine Monasterij ad rationem septem, vel octo pro centenario, & Abbatissæ dabant dictis Monialibus illos redditus, quos ex dictis emptionibus exigebant singulis annis. Aliquæ Monasterijs, seu eorum superio-

ribus certas pecuniarum summas manualiter pro Monasterij indigentijs dederunt, pacto adiecto, vel etiam tacita conuentione adhibita, vt Monasterium, seu Abbatissa certos redditus ad rationem tot pro centenario, eorum vita durante, concedat. Quæritur, an huiusmodi casibus liceat Monialibus dictos redditus, fructus, & prouentus percipere absque incursu proprietatis, vel potius tanquam proprietariæ incurrant in pœnas per *Conc. Trid.* sess. 25. cap. 2. de Regularibus in proprietarios inflictas, etiam si de licentia Abbatissæ, & Abbatissæ nutu, vel Conuentu, seu Monasterij nomine percipiant. *Congregatio Concilij censuit*: In nullo supradictorum casuum licere Monialibus dictos fructus, seu redditus percipere; & si perceperint incidere in pœnas propositas decreto dict. cap. 2. sess. 25. de Regular. neque ab huiusmodi pœnis excusari ob licentiam Abbatissæ, quæ eam, dicti Concilij decreto, in supradictis casibus concedere quidem prohibetur, sed debet pro suo munere ex Monasterij redditibus, vel eleemosynis, Monialium necessitatibus in dies subuenire.] *Quaranta vt supra.*

21 His tamen non obstantibus. In illis Monasterijs, in quibus, vel ob nimiam paupertatem, qua premuntur, vel ob malitiam, incuriam, aut negligentiam Superiorum, non potest obseruari vita communis, dando singulis, & omnibus Religiosis ea, quæ sunt simpliciter ipsis necessaria secundum decentiam status; vel de facto non dantur, potest permitti Religiosis aliquod peculium, etiam rei stabilis, annuus redditus, vel census, &c. in ordine tantùm ad vsus simpliciter necessarios, & amouibiliter à voluntate Superiorum, si aliter commodè viuere non possint. Ducor ad id primò, quia cum habere ista modo prædicto non sit contra naturam Voti paupertatis, aut iuris communis, vt vidimus *num.* 18. sed solùm contra præcepta Ecclesiastica Concilij Triden. & Summorum Pontificum, vt vidimus *num.* 19. præcepta autem Ecclesiastica non obligent cum morali impossibilitate, qualis censetur esse in casibus propositis, videtur tunc non obligare prædicta præcepta. Ducor secundò, & est confirmatio præcedentis. Nam eatenus Concilium Tridentinum, & Summi Pontifices post ipsum probibuere Religiosis prædicta omnia, quatenus, vel supponebant Monasteria, vel Superiores ipsorum, concedere singulis Religiosis omnia necessaria, vel præcipiebant illis vt ita facerent, vt constat ex mente, & verbis ipsorum decretorum. Ergo in casibus à nobis propositis, in quibus, vel Monasteria non possunt ita de necessarijs prouidere, vel de facto non prouident, cessat hæc lex Ecclesiastica. Ducor etiam ad id tertiò, quo etiam declarantur præcedentia. Nam in prædictis Monasterijs, tam ipsa, quam eorum Superiores, tenentur concedere Religiosis ea, quæ necessaria sunt ad vitam, & decentiam status. Pono ergo aliquem Religiosum ad hoc indigere viginti scutis. Tenetur ergo Monasterium, aut Superior ipsius totidem illi concedere. Si ergo hoc; vel ob Paupertatem Monasterij fieri non potest, vel ob malitiam, aut negligentiam Superiorum de facto non fit, si aliàs Religiosus non possit alio modo prædictæ suæ necessitati succurrere, nisi mediante aliquo peculio, aut re stabili, censu scilicet, aut annuo redditu, &c. poterit illi permitti peculium, aut res stabilis prædictorum viginti scutorum. Cum non sit quid maius hoc peculium viginti scutorum, quam ipsa viginti scuta, & totum hoc pendeat à voluntate Superioris, & propter subleuandam necessitatem Religiosi, cui alio modo subueniri non potest in prædictis Monasterijs, vt suppono. Hæc verò dixerim non vt abusibus ansam præbeam, sed vt timoratis conscientijs Religiosorum, qui in prædictis Monasterijs aliter viuere non possunt, satisfaciam. Valentia 3. 2. *disput.* 5. *quæst.* 4. *puncto* 3. Vega 2. *tom. Summ. cap.* 32. *cas.* 19. Rodriquez 1. *tom. Sum. in* 2. *edit. c.* 90. *num.* 9. *concl.* 4.

22 Similiter in prædictis Conuentibus, in quibus non prouidetur Religiosis de necessarijs simpliciter ad vitam, & decentiam status, licita est aliquarum Religionum consuetudo, in quibus de bonis Monasteriorum certi annui redditus, aut certa portio pecuniarum, taxantur Religiosi, dummodò aliter sustentari non possint, & hoc fit ad vsus solùm necessarios, & dependenter à voluntate Superiorum. Propter rationes adductas sup. *num.* 21. Præsertim, quia hoc non est aliud, quam superiorem applicare de bonis Monasterij necessaria Religiosis, quod sine dubio est licitum. Nauarr. *comm.* 3. *num.* 26. *&* 27. *&* 32. *de Regular.* Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 22. *num.* 34. Idem dico de administratione alicuius boni stabilis, vel possessionis Monasterij, in prædictis casibus, & cum prædictis conditionibus. Propter easdem rationes. Grassis 1. *p. decis. lib.* 3. *cap.* 5. *à num.* 53.

23 Idem etiam dico, loquendo de prædictis Conuentibus, & casibus, & cum eisdem conditionibus, de depositis pecuniarum, quæ solent esse in aliquibus Monasterijs, ex his quæ Religiosi adquirunt, aut Monasteria ipsis concedunt, ex quibus extrahuntur expendenda pro singulorum necessitatibus. Propter similem rationem. Ita respondit Azor. à quadam Religione de hoc interrogatus *ann.* 1598. *die* 10. *May*. In talibus autem Monasterijs, vbi à Superioribus assignantur depositarij, ad hoc quòd apud illos reponant Religiosi suas pecunias, si id non faciant, sed apud se retineant, peccant peccato proprietatis. Quia possident illas contra voluntatem sui superioris, & contra decreta Summorum Pontificum afferenda infra *num.* 25. Quæ omnia constant ex decreto Sac. Congregat. Apostolicæ visitationis iussu Sanctissimi Domini nostri Vrbani Octaui *die* 13. *July Ann.* 1627. pro Franciscanis Conuentualibus Monasterij SS. Apostolorum Romæ per hęc verba. *Pecunia verò, aliaque res quæcunque Fratrum intra viginti quatuor horas tradantur Superiori in commune Conuentus Aerarium, reponenda triplicique claue custodienda, quarum vna penes Guardianum pro tempore existentem, duæ verò aliæ penes duos alios Fratres singulo quoque anno per Conuentum eligendos conseruentur, ex quibus subministrato exhibitori, quantum Religiosa eius necessitates (status, valetudinis, laborumque ratione habita) expostulare videbuntur: reliquum penes Aerarium remaneant, & arbitrio duarum ex tribus partibus Capituli, seu Congregationis Prouincialis singulis annis faciendæ erogetur.* Quo decreto videntur approbari prædicta deposita, positis tamen conditionibus, à nobis adductis.

24 Similiter dico, loquendo de prædictis Conuentibus, & casibus, & cum eisdem conditionibus assignatis, non esse contra paupertatem, sed licitum, quòd ea, quæ Religiosi proprio labore, industria, aut donatione adquirunt, concedantur ipsis ad vsus necessarios, & honestos. Propter easdem rationes assignatas. Valentia *tom.* 3. *disput.* 10. *quæstio* 4. *punct.* 3. Grassis *parte prima*, *lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 55.

25 Semper tamen, etiam in prædictis Monasterijs, & casibus assignatis, seruari debet, quoad fieri possit, quòd pecuniæ, ex prædicto peculio, bono stabili vel censu, prouenientes, quas vel Monasterium ipsis Religiosis concessit, vel quas ipsi suo labore, aut industria adquisiuerunt, vel ab alijs acceperunt, non possideantur, colligantur, aut expendantur ab ipsi Religiosis sed à publicis Officialibus Monasterij ab ipso ad id munus designatis. Primò, quia id maximè videtur intendere Concil. Trident. *sess.* 25. *capit.* 2. dicens: *Administratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conuentuum ad solos Officiales eorundem ad nutum Superiorum amouibiles pertineat.* Secundò, quia id expressè prohibent Clement. VIII. & Sanctissimi Domini nostri Vrbani Octaui in decretis adductis supra *num.* 8. illis verbis. [Nullus ex Superioribus locorum, administrationem bonorum, aut aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum, & redituum sui Conuentus, etiam nomine Conuentus per se ipsum habere, siue exercere possit; sed vniuersum id opus tribus Fratribus eiusdem Conuentus, à generali ita demandetur, vt vnus rerum, & bonorum, redituumque colligendorum, ac exigendorum, curam habeat: alter tanquam depositarius, pecunias ac cætera ab illo collecta & exacta fideliter asseruet: alius de pecunijs, & rebus à Depositario acceptis Priori, & Fratribus, ac Conuentui victu de necessarijs, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed iuxta charitatis regulam veluti bonus dispensator prouideat, officiorũ huiusmodi confusione penitus interdicta. Cæterum hi tres tàm impensi, quàm accepti singulis mensibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus

fra-

fratribus eiusdem Conuentus probatioribus, rerumq; vsu peritis, rationem reddant. Deinde ipsimet rursus, præsentibus Priore, & peritis prædictis, Generali cum aduenerit: [denique ipse Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali saltem coram tribus Iudicibus, ab ipso Capitulo ad hoc constitutis, illorum omnium, vniuersamque suæ administrationis tam publicæ, quam priuatæ rationem reddere teneatur, cuius etiam exemplum autenticum ex actis Capituli describatur, ad hoc vt ad omne mandatum nostrum, vel Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit.] quod etiam antea ordinatum fuerat à Pio V. in motu proprio *Ad extirpandos* Anno 1568. edito pro Minoribus Cōuentualibus S. Francisci. Tertiò, quia aliàs non saluaretur illa confusio, & incorporatio bonorum Religiosorum cum bonis Monasteriorum quam Concilium, & prædicti Summi Pontifices intendunt. Præsertim, quia si huiusmodi bona pendeant hoc modo quoad administrationem solum ab Officialibus Monasterij, non solùm tollitur occasio proprietatis Religiosis; sed etiam censentur esse in poestate Superioris, & ex eius voluntate administrari, quod maximè etiam Concilium, & Pontifices intendunt, Sorbus *in compend. priuileg. mendicant. ver. paupertas ad finem.* Nauarr. *lib. 3. de restitut. cap. 1. parte prima in noua edit. dub. 1. num.* 161. Less. 2. *de iustit. cap. 4. dub. 5. num.* 31.

26 Numquam tamen potest Superior concedere Monacho aliquam rem, quæcunque illa sit, ad vsum irreuocabilem. Ratio est, quia hoc est esse directè proprietarium, cum de essentia paupertatis sit nihil habere nisi dependenter à voluntate Superioris. Ludouic. Lopez. *1. p. instruct. cap.* 154. Corduba. *in Sum. q. 54. notab.* 2. Qui etiam bene addunt nec Summum Pontificem posse hanc licentiam Religioso concedere, nisi cum ipso dispenset in Votu Paupertatis, propter eandem rationem. Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 17. n.* 29. Vel etiam nisi fortè Pontifex auferat Superioritatem omnium aliorum Prælatorum Religionis, & velit peculium illud Religioso concessum solùm esse reuocabile ab ipso: Cordub. *in Summ. qq.* 54. Nauarrus *cons. 47. de Regul. n. 1. & 3.* Vnde Religiosus, qui accepit aliqua à Pontifice, tenetur manifestare suo Superiori. Quia semper est credendum Pontificem velle seruari iura Ordinis. Nisi constet ipsum concedere illa solùm dependenter à se, tanquam à Superiore Religionis; quia tunc non potest dici Religiosum possidere aliquid contra voluntatem sui Superioris, cum illud possideat voluntate Papæ, qui est supremus Superior Religionum. Vide dicenda *n. 41. & 42.* & Augustinum Barbosam *de Canonic. & dignit. c. 1. n.* 24. Si autem superior concessit aliquid Religioso promittens se non reuocaturum, si reuocat, tenet reuocatio, eò quod vtitur iure suo; peccabit tamen contra promissionem, quia non stat promissis. Syluest. *ver. Abbas q. 4. num.* 7. Nauarr. *lib. 3. consil. in 1. edit. tit. de Regul. consil. 20. & in 2. tit. de Stat. Monach. cons.* 14

27 Peccat etiam semper Religiosus contra Votum Paupertatis, si Superiori volenti ea, quæ illi concessa sunt, auferre, resistat, aut si non sit paratus ad eius nutum se illis abdicare. Raio est, quia tunc est manifesta proprietas, cum velit aliquid tenere, aut possidere contra voluntatem sui Superioris. Nauarra *lib. 3. de restit. c. 1. p. 3. in noua edit. dub. 3. num.* 160. & 161. Lessius 2. *de iust. cap. 4. dub. 5. num.* 31. & 32.

28 Similiter est proprietarius ille Religiosus, qui cellam quam proprijs expensis, vel parentum, aut consanguineorum construxit, non vult dare alij, cui illam concedit Superior, vel non est paratus illam relinquere ad nutum Superioris, Propter eandem rationem. Graffis *lib. 2. decis. lib. 3. c. 19. n.* 27.

9 Potest Religiosus, saltem ex licentia Pontificis, facere professionem sub hac cōditione, quod possit habere aliquod peculium, solùm quoad vsum facti. Ratio est, quia hoc non repugnat essentiæ paupertatis, vt vidimus supra n. 18. cuius signum est, quòd *in c. fin. qui clerici, vel vouentes*, approbatur similis professio. Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 21. n.* 24. Nauar. *comm. 2. n. 16. de Regularib.* referens se ita consuluisse, & permisisse Pium V. cuidam nobili fœminæ. Similiter Nouitius professionem facturus, qui erat vsufructuarius per vitam aliquorum redituum vel multa bona reliquit Monasterio, potest illud obligare, vt sibi soluat quotannis aliquam pecuniam, vel illum vsufructum pro suis necessitatibus; cum conditionibus tamen assignatis supra à n. 21. & pro Conuentibus, de quibus ibidem loquimur. Propter eandem rationem, Laurentius de Peiriuis *to. 1. de subdito q. 2. de paupertate c. 2. §. 1.* Vide dicta *cap. 2. num.* 26. Et nota Sacram Congregationem declarasse valere professionem illius, qui sibi reseruauit facultatem testandi de suo patrimonio. Ita referunt Barbosa *de Iure Ecclesiastico lib. 1. c. 42. n.* 153. et Tamburinus *de Iure Abbatum to. 3. disp. 6. quæst. 16. n.* 15.

30 Ex vi Voti Paupertatis obligantur Religiosi ad non recipiendum aliquid à quocumque sine licentia Superiorum, ita vt sine tali licentia aliquid accipientes peccent peccato proprietatis. Ratio est, quia accipere aliquid independenter à voluntate Superioris est actus proprietatis. Vnde ita est illis prohibitum ab Ecclesia *in cap. Cum ad Monasterium de stat. Monac.* Illis verbis; *Si cuiquam aliquid fuerit specialiter designatum, non præsumat illud accipere, sed Abbati, vel Priori assignetur.* Mendoza *in quodlib. quæst. 8. concl.* 5. Rodriguez *tom. 3. quæst. 29. artic.* 10. Extenditur hoc etiam respectu domesticorum, aut aliorum Religiosorum eiusdem Ordinis. Propter eundem rationem Less. 2. *de iustit. & iur. cap. 41. dub 9. num.* 79. Azor. *tom. 1. Instit. moral. lib. 12. cap. 12 quæst.* 7. Extenditur etiam ad Religiosum recipientem aliquid ab aliquo, quod apud se non retinet, sed deponit apud alium, & vtitur eo ad suum libitum. Quia totum hoc est actus proprietatis, si non fiat de licentia Superioris. Sanchez *lib. 7. in Decalogum cap. 19. num.* 48. Extenditur ad res quoque comestibiles. Quia cum illæ sint quoque pretio existimabiles accipere illas, sicut & retinere, sine licentia Superiorum, est actus propretatis. Idem Sanchez *vt supr. num.* 53.

31 Quando tamen superiores, vel Monasteria non dant Religiosis ea, quæ sunt necessaria simpliciter ad vitam, quia vel non possunt, vel nolunt, possunt ipsi Religiosi accipere taliter sibi necessaria, si sibi concedantur, tam ab alijs Religiosis sui Ordinis, quam etiam ab extraneis, etiam sine licentia suorum superiorum, & ipsis inuitis. Ratio est, quia in tali casu superiores iniustè negarent talem facultatem, cum non possint cogere subditos, vt careant necessarijs simpliciter ad vitam, nec ipsi ad hoc se obligauerint per professionem. Possunt ergo vti iure suo, sibi taliter concessa; accipiendo, imò, & postulando. Rodrig. 2. *to. Sum. c. 31. n.* 6. Valent. *2. 2. disp. 10. q.* 4. Imò etiam quando Conuentus commodè prouidere potest de simpliciter necessarijs; & Prælati malitiosè nolunt ea concedere, non solùm peccant grauiter tales Prælati, quia præbent causam peculijs, (Sylu. *verb. Religio 6. q.* 7.) sed etiam tunc licitum est Religiosus vsurpare sibi simpliciter necessaria ad vitam, etiam inuitis superioribus. Propter eandem rationem, qua supra. Nauarra *lib. 3. de Restit. c. 1. p. 3. dub.* 3. Sayr. *in Clau. reg. lib. 9. c.* 16. Animaduertant tamen Religiosi, ne sub prætextu necessariorum simpliciter ad vitam, minus necessaria etiam exquirant; ex Voto enim paupertatis carere debent rebus aliquo modo necessarijs. Vnde vsurpans sibi à Monasterio res non simpliciter necessarias, peccat contra Paupertatem, quia vtitur re sine vlla licentia, etiam præsumpta, sui Superioris, & etiam peccato furti, quia vsurpat vsum rei, rationabiliter inuito vero domino ipsius. Petrus Nauarra *lib. 3. de restitut. cap. 1. num.* 195. Molina *disput.* 276. & 140. Vide dicta de declaratione Sac. Congregat. circa hoc supra *num. 14. ad quintam dubitationem.*

32 Si religiosus seculari volenti illi dare aliquas pecunias dicat, quòd eas ponat in depositum apud alium, vt illis vtatur de licentia sui Superioris, & dominium illarum maneat apud secularem, non erit proprietarius. Ratio est, quia in tali casu non acquirit dominium, aut proprietatem talium pecuniarum, nec etiam vsum Iuris, sed solum vsum facti ex licentia Superiotia, quod non repugnat Voto Paupertatis. Diu. Bonauent. *in Exposit. Regul. Min. c. 4. & in quæstionibus q.* 26. Sanchez *in Decal. c. 19. n.* 50. Vide infra *num.* 48.

33 Similiter Religiosus, qui furatur aliquid, & illud tradit Monasterio, vt vtatur illo cum licentia Superioris, li-

eet committat peccatum furti, sed non proprietatis. Cum talis rei non acquirat sibi dominium, aut vsum sine licentia Prælati. Nauarrus *lib. 3. Consil. in prima edit. tit. de Regul. consil. 75. num. 40. & in 2. tit. de statu Monac. consil. 3. num. 40.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 19. num. 55.*

34 Si Religioso relinquatur aliquod legatum ea conditione, vt ad ipsum tantùm, non autem ad Conuentum pertineat, credendum est testatorem solùm velle vsum illius rei pertinere solùm ad Religiosum, & non ad Monasterium. Ratio est, quia voluntas testatoris semper est seruanda omni meliori modo, quo fieri possit, cum autem voluntas relinquentis hoc legatum non possit seruari quantùm ad hoc, quòd Monachus acquirat dominium, aut proprietatem illius, quia hoc est contra Votum Paupertatis, solùm erit seruanda modo dicto. Molina *tom. 1. de Iust. disput. 140. colum. 9.* Azor. *tom. 1. lib. 12. cap. 10. quæst. 3.* Si autem testator expresè ponat hanc conditionem, vt scilicet dominium, & proprietas talis legati solùm pertineat ad Monachum, valebit legatum, & talis conditio habetur pro non adiecta. Ratio est, quia conditiones turpes adiectæ legatis non vitiant, sed vitiantur, ac proinde habentur pro non adiectis, hæc autem conditio est turpis, & sacrilega, vtpote contra Votum Paupertatis. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 17. num. 12. cum alijs.* Si verò Testator vltra procedat, & dicat se velle, quòd illud legatum pertineat solum, & quoad dominium, & proprietatem ad Monachum, & non ad Monasterium, & quòd si secus fiat, pertineat ad alium extraneum, tunc tale legatum est validum pro Conuentu, & illa conditio habetur pro non adiecta. Ratio est, quia adiectio pœnæ actui interdicto est ipso iure nulla *leg. vnica in fin. C. de his quæ pœnæ nomine relinquuntur*, hic autem apponitur pœna actui malo, & per consequens interdicto, quale est quod Religiosus habeat proprium. Ergo est nulla talis adiectio pœnæ, & habenda pro non adiectâ. Silu. *v. Relig. 6. q. 7. dec. 3.* Cordub. *in Sum. q. 154.* Sanchez *vt sup. num. 17.* Vide dicenda *tom. 2. cap. 19. à num. 45.*

35 Religiosus, qui ex eo quod alteri ad vsum concessum est, clam sibi aliquid assumit, v.g. librum, vestem, imaginem, &c. peccat peccato proprietatis. Ratio est, quia sine consensu Superioris assumit sibi aliquid alteri destinatum. Azor. *tom. 2. Instit. l. 12. c. 12.* Llamas. *3. part. Sum. cap. 9.* Si tamen constaret aliquem Religiosum habere aliquid superfluum, & contra voluntatem sui Superioris, & alius indigeret tali re, nec aliter subuenire posset suæ necessitati: si illam ab illo acciperet, non peccaret contra paupertatem. Ratio est, quia in tali casu debet præsumi voluntas Superioris, quòd talis res superflua vni, applicetur alteri indigenti. Attendendum tamen est, ne inde sequantur scandala, notæ, suspiciones, querelæ, & alia huiusmodi, quæ euenire solent.

36 Similiter Religiosus recipiens aliquid, quod Superior præcepit, aut non vult recipi nisi ab alio Religioso, vt qui recipit Missarum stipendia, quę Prælatus non vult recipi nisi à Sacrista, vel Procuratore, peccat peccato proprietatis, etiamsi dicat tales Missas. Eò quòd recipit aliquid contra sui Superioris beneplacitum. Hieronym. Gratian. *in Discipl. Regular. 2. part. cap. 8. §. 3.* Vide dicenda *cap. 21. num. 4.*

37 Religiosus acceptans donationem, aut legatum absque licentia sui Superioris peccat. Ratio est, quia vel acceptat sibi, vel Monasterio; si sibi est proprietarius; si Monasterio, si ad hoc non habet consensum saltem implicitum, vsurpat authoritatem illius. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 31. num. 34.* Talis tamen acceptatio, si est in fauorem Monasterij tenet, quia semper præsumitur voluntas Monasterij, & Ecclesiæ, in illis, quæ cedunt in ipsius vtilitatem. Nauarr. *Comm. 2. num. 32. de Regular.* Azor. *tom. 1. Instit. mor. lib. 12. c. 12. quæst. 2.*

38 Religiosa recipiens aliquid ab aliquo ob inhonestum finem, (& idem dico de Religioso aliquid eodem modo à fœmina recipiente) non solùm peccat contra Castitatem ob periculum transgrediendi hoc Votum, sed etiam contra Paupertatem. Eò quod recipit aliquid contra voluntatem, & licentiam legitimam sui Superioris, quæ non potest esse in prædicto casu. Hieronymus Gratian. *de Discipl. Regul. 2. par. c. 8. §. 3.*

39 Religiosus accipiens sine licentia sui Superioris aliquid à seculari, vt illud det pauperi alicui à seculari determinato, illique dans non peccat contra Paupertatem. Ratio est, quia in hoc casu se habet instar ministri, seu famuli non habentis dominium, aut administrationem, aut vsum iuris talis rei. Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 30. n. 2.* Addit ipse *à n. 3.* nec etiam peccare contra Paupertatem, quando secularia dans talem eleemosynam non designat pauperem, cui dari debet, sed hoc remittit arbitrio Religiosi. Sed probabilius est, hoc casu peccare Religiosum contra Paupertatem. Quia in eo habet se sicut administrator talis eleemosynæ, siquidem potest illam dare cui voluerit, quando, & quantum voluerit, quod est habere administrationem talis rei. Hoc autem est prohibitum Religiosis ex vi Voti Paupertatis, maximè sine licentia Superioris. Lessius *2. de iustit. cap. 41. dub. 9. num. 78.* Si autem in hoc casu eleemosynam, quam accepit applicandam pauperibus, sibi, aut suo Monasterio, verè indigentibus applicaret, non peccaret sic faciendo. Cum intentio dantis eleemosynam solùm fuerit, vt supponimus, vt veris pauperibus applicaretur. Nauar. *lib. 3. Consil. titulo de mend. vnico.* Rodrig. *in Sum. titulo 1. c. 202. in 2. edit.*

40 Regula generalis est, quòd *Quidquid Monachus adquirit Monasterio adquirit*, vt habetur argumento *l. placet de adquir. hered. & cap. in præsentia de probation.* Cum enim non sit capax dominij, nec etiam vsus, nisi dependenter à Monasterij voluntate, illi adquirit totum. Nauarr. *Comm. 1. de Regul. num. 23.* Si verò Monasterium non est capax dominij, vt si est Minorum de obseruantia, tunc dominium adquirit Papæ detentio verò, & vsus facti ad Monasteriū. Thom. de Iesu *supra cap. non dicatis part. 2. cap. 5.* Extenditur ad ea, quæ Religiosus proprio labore, & industria adquirit. Propter eandem rationem. Nauarrus. *cap. non dicatis num. 40.* De iniustè verò adquisitis distinguendum est, aut enim iniustè aliqua adquisiuit, quæ non solùm adquirere non potuit, sed nec possidere, vt si per furtum, aut vsuram aliquid comparauit, & hæc, nec sibi, nec Conuentui adquirit. Eò quòd illa tenetur restituere veris dominis. Aut verò iniustè adquisiuit aliqua, quę iustè retinere posset, vt si (quod absit) Religiosa per fornicationem aliquid comparauerit & hæc adquirit Monasterio. Eò quòd quamuis iniustè comparata, non tamen tenetur ad restitutionem. Sotus *4. de iustit. q. 7. art. 3.* Thomas de Iesu *vt sup. §. mihi vero.* Nomine autem Monasterij cui Religiosus adquirit intelligitur, in Religiosis Mendicantibus, seu alijs qui non habent perpetuam affiliationem in vno Conuentu, sed superioris nutu ex vno in alium transferuntur, totus Ordo, vel Prouincia, in quibus Religiosus professionem emisit. Quia cum totus Ordo, seu Prouincia sentiant onus alendi & sustentandi tales Religiosos, etiam debent sentire commodum, iuxta Regulam Iuris in 6. *Qui sentit &c.* Azor. *tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 10. quæst. 4.* Sanchez *lib. 7. in decal. cap. 32. num. 53.* post alios. In Religiosis autem alijs habentibus perpetuam affiliationem in vno Monasterio vbi professi sunt, acquirit tali Conuentui, propter eandem rationem. Sanchez *sup. num. 55.* Obseruandæ etiam sunt circa hoc Constitutiones, & Statuta Religionum. Lugo *de Iust. & Iur. tom. 1. disput. 3. sect. 11. num. 226.* Tamburinus *de Iure Abbatum tom. 3. disput. 11. quæsit. 4. num. 6.*

41 Etiam quando Religiosus ex legitima sui Superioris, aut etiam Papæ, licentia, viuit extra Monasterium adquirit ipsi, & Religioni, Cum adhuc maneat verus Religiosus, & per consequens sit eadem ratio de illo, ac de alijs Molina *tom. 1. de iust. disput. 140.* Sanchez *lib. 7. in Decal. cap. 32. num. 60.* Qui etiam bene addunt bona talis Religiosi è vita decedentis pertinere etiam ad Religionem. Propter eandem rationem. Hodie tamen, si talis Religiosus extra Monasterium decedat, bona illius post mortem pertinent ad Cameram Apostolicam, nisi habuerit facultatem testandi, & testatus fuerit. Propter motum proprium Gregor. XIII. *Officij nostri.* Azor. *tom. 2. Institut. mor. lib. 8. cap. 3. quæst. 15.* Sanchez *lib. 7. in Decal. cap. 32. num. 61.* Vide *d. n. 26.* & dicenda *cap. 16. num. 20. 21. 22. & 31.*

42 Similiter Religiosus habens pensionem non Ecclesiasticam ex Pontificis adulto adquirit Monasterio, cum

per talem pensionem non extrahatur à iurisdictione Religionis. Emanu. Sà *in Summ. verb. Religio n.* 27. Cui autem adquirant Religiosi facti Episcopi, Cardinales, Abbates, vel Prælati aliarum Religionum dicimus *cap.* 17. *n.* 12. Cui etiam adquirant Apostatæ, & fugitiui dicimus *cap.* 16. *n.* 20. Cui verò Electi dicimus *c.* 23. *n.* 13.

43 Licitum est Religiosis sine præiudicio Voti Paupertatis mendicare, seu ex eleemosynis mendicatis viuere: Ita definitur in Conc. Constant. *sess.* 8. & in Bulla Mart. V. & à Leo. X. contra errores Lutheri. & ratio est, tum exemplo Apostolorum, tum quia ipsa mendicatio est actus humilitatis, & paupertati Religiosæ conformis. Th. Vuald. *lib.* 4. *Doctr. fidei c.* 3. *&* 4. Castro *contra heres. verb. mendicitas.* Vnde Innoc. IV. dantibus eleemosynas Carmelitis decem dies Indulgentiæ concessit. alij etiam Pontifices similia fecerunt. *Speculum Ord. Carm. fol.* 64. Vide etiam magnum priuilegium Sixti IV. pro Carmelitis, de quo Rodrig. *to.* 1. *q Regul. q.* 57. *art.* 7. Per accidens tamen potest esse malum, & prohibitum Religiosis mendicare. Primò si id faciant, vt otiosam & inutilem transigant vitam, actibus Religiosis non insistendo, Eo enim fine dantur eleemosynæ Religiosis à secularibus, vt religiosam vitam gerant, & bonorum operum ipsorum participes fiant. Quo fine defraudantur si prædicto modo viuant. D. Thom. 2. 2. q. 187. *art.* 4. Caiet. *ibid.* Ledesma 2. *p.* 4. q. 15. *art.* 8. Vnde in tali casu peccant Religiosi eleemosynas accipiendo. Quia debent illas accipere animo gratificandi per sua bona opera, quod non faciunt. Valentia 2. 2. *disp.* 10. *quest.* 5. *punct.* 3. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. cap.* 24. *num.* 8. Non tamen tenentur ad restitutionem. Eò quòd non peccant contra iustitiam, cum nullum pactum ineant cum dantibus illas eleemosynas. Valent. *vt sup.* Angles *in floreb.* 1. *p. tract. de eleemos. q.* 9. *de mendicit. diff.* 5. Secundò etiam peccabunt per accideus Religiosi viuendo ex mendicitate, si id faciant animo aggregandi opes, vel vt laute viuant, vel talibus eleemosynis non indigeant. Pro quo vide dicta à nobis *in lib. de reformat. Reg. cap.* 16. *&* 17. & dicenda *tom.* 2. *cap.* 1. *à num.* 3.

44 Pro hac etiam doctrina extat declaratio S. Congregat. Concilij, qua decernitur, *Fratres Ord. Mendicantium nequaquam posse ab Episcopis prohiberi, quo minus per se ipsos in Diœcesibus vbi habent Conuentus, eleemosynas quærant, sed tantum si extra loca, vbi Monasteria existant, quæritare voluerint, teneri suorum Superiorum licentiam Ordinario ostendere.* Vide Laurentium de Peirinis *to.* 1. *de priuileg. Minim. in const.* 4. *Sixti IV.* §. 8. *à num.* 40.

45 Possunt Religiosi succedere vt hæredes in bonis temporalibus, quæ ad illos iure spectant, vel ipsis legantur. Tum quia hoc non repugnat voto paupertatis, cum non sibi, sed Monasterio adquirant; tum quia ita concessit Prædicatoribus, & Minoribus Clem. IV. in Bulla quæ incipit *Obtentu diuini numinis.* Tum quia ita colligitur ex *l. fi.* §. *hoc etiam C. de episc. & Cler. & ex l. regia* 2. *tit.* 3. *p.* 6. Molina *to.* 1. *de iust. disp.* 140. Sanch. *lib.* 7. *in Dec. c.* 26. Excipiuntur tamen ab hac regula fratres Minores de Obseruãtia, & Capuccini. Quia nulla ratione sunt capaces successionis hæreditariæ, sicut neque in particulari, neq; in particulari, neq; in cõmuni possũt habere aliquod dominiũ, vt habetur *in Clẽ. exiuit* §. *cum. n. de v. sign.* Corduba *in Reg. D. Francisci c.* 6. *q.* 11. *punct.* 1. Rodr. *to.* 1. *q.* 78. *ar.* 2. Nec possunt capere hæreditatem vt eam vendãt. Quia in dicta Clem. *exiuit* dicitur nullatenus esse capaces hæreditatis Rodr. *vt sup.* Potest tamẽ ipsis aliquid legari. Quia hoc expresse definitum *in c. exijt* §. *ad hec quia fratribus de verb. signific. in* 6. Rodrig. *to.* 2. *q.* 125. *art.* 6. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 26. *à n.* 9. vbi multa in sequentibus. Aliæ quoque Religiones habent peculiaria iura circa hæreditates, de quibus Thom. de Iesu *sup. c. non dicatis p.* 5. *à c.* 2. Vide dicenda *t.* 2. *c.* 19. *à n.* 44. 46. Peccant Religiosi contra paupertatem peccato proprietatis expendentes aliquid etiam ex his quæ habent ad vsum, sine licentia suorum Superiorum. Hoc enim modo disponere de rebus temporalibus est actus propietatis. Valen. 2. 2. *disput.* 10. *q.* 4. *punct.* 3. Mendoza *quodlibet.* 8. *con.* 3. Idem dico si permutent, mutuent, aut accomodent, aut alio modo contrahant de illis sine prædicta licentia. Propter eandem rationem Less. 2. *de iust. c.* 41. *dub.* 9. *n.* 79. Sanchez *lib.* 7. *in Deca. c.* 19. *n.* 65. Idem etiam dico, si bona sibi à Superiore deputata ad certos vsũs, in alio expendant sine prædicta licentia. Propter eandem etiã rationem, Nauarr. *lib.* 3. *de Restit. c.* 1. *num.* 183. Rodrig. 3. *to. q.* 29. *art.* 6. Peccant similiter contra paupertatem non adhibentes diligentiam, quam homines solent communiter adhibere in conseruandis rebus sibi ad vsum permissis. Quia non conseruare illas modò dicto est quasi expendere, & consumere contra voluntatem sui Superioris. Less. 2. *de iust. c.* 41. *dub.* 9. *n.* 79. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 19. *n.* 115.

47 Si tamen Religiosus alicui seculari volenti sibi dare aliquam rem, v. g. pecuniam, dicat, obsecro vt des tali consanguineo meo, etiam si id faciat sine licentia Prælati non peccat contra Paupertatem. Ratio est, quia in istu casu nihil donat, aut expendit, sed solum rogat secularem, vt donet id quod sibi dare volebat. Sanchez *lib.* 6. *de Matr. disp.* 4. *n.* 7. *& lib.* 7. *in Decal. c.* 19. *n.* 74. *&* 75. Qui bene etiam addit, posse tunc peccare contra charitatem illum Religiosum, si absque iusta causa non acceptauit, quod sibi dabat secularis, si quidem priuanit Monasterium illa re aut pecunia, quæ ad ipsum pertinebat si acceptasset.

48 Similiter si Religiosus petat ab amico, vt ponat in deposito apud aliquem aliquas pecunias, vt ex illis subuenire possit suis necessitatibus, si id intendat facere de licentia sui Prælati non est proprietarius. Cum non adquirat dominium, aut vsum talium pecuniarum sine licentia Superiorum. D. Bonauent. *in Regul. c.* 4. *prope finem.* Cordub. *in Reg. D. Franc. q.* 8. *&* 9. Addit etiam idem D. Bonauent. id verum esse, etiam si ille, qui pecuniam deponit, intendat se statim priuare dominio illius, & transferre in Religiosum. Quia quandiu ille non acceptat dominium, manet semper penes dantem Pecuniam. Thom. de Iesu *sup. c. non dicatis p.* 3. *c.* 5. Vide dicta *n.* 32.

49 Multi volunt Religiosos dantes, aut recipientes litteras sine licentia Superiorum peccare contra paupertatem. Hoc verò intelligo, quando litteræ, quæ dantur, vel accipiuntur, sunt pretio æstimabiles, vt si essent auratæ, vel miniatæ, &c. vel quando sunt contra vtilitatem Monasterij, vel alicuius Religiosi, aut expenditur aliquid in illis dandis, vel recipiendis, tunc enim sunt materia proprietatis. In alijs verò casibus solum erit peccatum contra obedientiam, si id fiat contra præceptum Superiorum. Nauarr. *lib.* 3. *consil. de stat. monac. consil.* 3. *& comm.* 2. *de Regul.* Peirinis *to.* 1. *de subdito q.* 2. *de paupertate c.* 2. §. 10.

50 Religiosi etiam ludentes pro pecunia, vel re pretio æstimabili peccant contra Votum paupertatis. Quia expendunt res, quas habent ad vsum, & exponunt iacturæ illicitæ, quod est actus proprietatis Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 19. *n.* 76. Ludentes autem gratia honestæ recreationis moderatam aliquam quantitatem de licentia sui Prælati non peccant contra paupertatem. Quia tunc ludus est actus honestus, & ille vsus pecuniæ licitus Maior *in* 4. *d.* 18. *q.* 13. *in sol. ad* 2. Ledesma 2. *p.* 4. *q.* 15. *art.* 5. Secus esset si talis ludus esset prohibitus, vel à iure, vel à Regula, constitutionibus, aut Superioribus Religionum, aut esset scandalosus, &c. Quia tunc nec paruam, nec magnam quantitatem liceret ludere, etiam de licentia Prælati. Cum non posset illam concedere. Salon. 2. 2. *tract. de Dom.* 4. 5. *art.* 6. *du. penult.* Molina *to.* 2. *de iust. disp.* 520.

51 Hinc ludens cum Religioso, & lucrans vltra eam quantitatem, quam Religiosus potuit ludere, & Prælatus concedere licentiam tenetur ad restitutionem illius excessus. Ratio est, quia cum Religiosus non possit perdere illam quantitatem, nec etiam ludens coram illo poterit illam lucrari; ac perinde si accipiat, tenebitur ad restitutionem. Per Led. 2 *p. Sum. tr.* 31. *c.* 1. *post.* 10. *concl.* Alcozer *lib. de ludo c.* 39. Similiter è contra, si Religiosus ludens vltra eam quantitatem, quam potest ludere, & perdere ex licentia sui Prælati, vel quia non habet talem licentiam, vel quia ludus est illi prohibitus, & contingat tunc lucrari, non potest id accipere, & si accipit tenetur ad restitutionem. Ratio est (quidquid alij dicant) quia ludus est quidam quasi contractus conditionalis, in qua vnusquisque exponit suam pecuniam periculo perdendi, & lucrandi. Qui ergo non potest perdere, non potest lucrari sicut qui non potest lucrari non potest perdere. Ac per consequens cum Religiosus non possit vltra illam quantitatem perdere nec poterit vltra illam lucrari. Salon. 2. 2. *post. q.* 61. *q.* 5. *de domi-*

mia

nio art.6. dub.penult. Valent.2.2.*disp.*5.*punct.*5. Limitatur tamen probabiliter hæc sententia quod in casu, quo Religiosus ludit cum illo, qui scit eum non posse ludere aut non posse perdere vltra illam quantitatem, si iste perdat vltra illam posse Religiosum lucrari illam, nec teneri ad restitutionem. Nam eo ipso, quòd habens talem scientiam ludit cum Religioso, censetur cedere iuri suo, ita, vt possit perdere, & non lucrari, cum scienti, & volenti nulla fiat iniuria Angles *in flor.2.p. de ludo restit. art. vn. dub.*1. Sayrus *in clau. reg. lib.*11. *c.*13. *n.*9.

52 Nec etiam possunt Religiosi aliquid dare, seu donare alicui, siue de bonis Monasterij, siue de his, quæ habent ad vsum, aut quomodolibet adquisierunt, sine licentia Superioris. Quia dare aliquid hoc modo est actus proprietatis, & dominij. Cordub. *in Regul. D. Francisc. cap.*6. Mend. *in quodlib. quæst.*8. *con.*3. Pro quo etiam extat Const. Clem. VIII. anno 1594. edita, in qua sub grauissimis pœnis huiusmodi largitionem, seu missionem munerum Religiosis interdicit (*in 3.tom.bull. Laertij inter Const. Clement. VIII. num* 28.) Bonacin. *de larg. mun. disp.*3. Diana *tract.6.de Pauper. Religiosa super hanc Bullam*. Neque etiam per modum eleemosynæ possunt aliquid dare sine prædicta licentia. Propter eandem rationem. S. Thom. 2.2.q.32.*art.*8. D. Antonin. 3 *p.tit.*16.*c.*1.§.11.*not.*4. Quando tamen pauper est in extrema necessitate potest Religiosus, etiam sine licentia Superioris, illi subuenire; Quia in tali necessitate omnia sunt communia. Angles *in flor.*1.*p. tract. de Eleemos. quæst.*4. Rodriq. *tom.*2. *quæst.*57. *art.*2. Similiter quando Religiosus est cum licentia sui Superioris absens a Monasterio potest ex his, quæ sibi sunt donata, facere aliquas moderatas eleemosynas. Quia ad hoc præsumitur licentia tacita sui Superioris. Med. *C. de Pænit. tract. de eleemos. quæst. de quib. bon. fit eleemos.* Ledesm. 2.*tom. sum. tract.*3. *cap.*3.*concl.*31. Idem etiam dico probabiliter quando Religiosus etiam in Monasterio existens aliquid sibi subtrahit de his, quæ sibi à Monasterio ad sustentationem tribuuntur, posse scilicet de illis eleemosynam facere. Propter eandem rationem. Valentia 2.2.*disp.*10. *quæst.*4. *punct.*3. Sanchez *lib.*7.*in Decalog. cap.*19.*num.*100. & 101. Monasteria autem, & Superiores nomine ipsorum possunt, & tenentur facere eleemosynas de superfluis. Ratio est, quia obligantur præcepto communi dandi eleemosynam sicut alij Molin. *tom.*2. *de iustit. disput.*276. Res autem magni momenti, aut pretij nequeunt donare Religiosi, aut Monasteria, *nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione re maturè discussa vnanimi consensu omnium, Superiorumque permissu approbata fuerit*. Ita enim habetur in dicta Constitutione Clementis VIII. & quamuis nouissimè sub Vrbano VIII. anno 1640. moderata sit talis Constitutio ita vt Religiosi possint aliquid dare, quibusdam conditionibus seruatis sine tali consensu Capituli Generalis, &c. de sola Superiorum licentia, id tamen intelligitur de rebus minoris momenti, & pretij, vt patet ex verbis dictæ moderationis, scilicet, *modestè tamen ac discretè*. Consule quæ dico *tom.*3. *verbo Dare seu donare quoad Regulares*, præsertim *à num.*10. vbi de conditionibus requisitis pro talibus donationibus. Et Portellum *in Responsionibus moral. tom.*2.*cas.*67. vbi propterea reprobat donationem factam à quodam Religioso pro maritanda nepte.

53 Hinc fit, quòd recipientes à Religioso aliquid, ad quod non habebat facultatem, tenentur ad restitutionem. Eò quòd accipiunt aliquid ab eo, qui donare non potest. Nauarrus *lib.*3. *Cons. in* 1.*edit. tom. de Regul. consil.*75. *n.*33. Less. 2. *de iustit. c.*41. *num.*73. *dub.*8. Vnde in prædicta Constit. Clem. VIII. contra recipientes aliquid à Religiosis dicitur. *Ipso facto absque aliqua monitione, Iudicis decreto, sententia, aut declaratione ad illius restitutionem omnino in vtroque foro teneantur, adeò vt restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientiæ absolui possint*. Bonacina *de largit. mun. disp.*3.*puncto quarto*. Si tamen daretur casus, quòd Religiosus expenderet aliqua, quæ nullo modo pertinerent ad Monasterium, vt si de licentia Papæ haberet administrationem aliquorum bonorum independenter ab alio, tunc accipiens non teneretur ad restitutionem rei acceptæ facienda Monasterio: Quia res illa non pertinebat ad Monasterium. Molina *tom.*1. *de Iustit. disp.* 320. Similiter si aliquis secularis Religioso alicui daret aliquam pecuniam solùm sub conditione, vt ex illa luderet; aut fornicaretur, accipiens, nulli tenetur restituere. Cum illa pecunia solum pertineat ad sæcularem, & ille illam concesserit voluntariè. Abul. *in cap.*6. *Matth. quæst.*37. Sanchez *lib.*7. *in Decalog.*19. *num.*35. Quando autem aliquis Religiosus daret aliquid propter vsum vanum aut superfluum, v.g. si daret aliquid meretrici, vel parasito, aut mimo ob vanam delectationem; cum ad tales donationes non possit habere licentiam à Prælato, qui solùm illam dare possunt pro rebus licitis aut honestis, accipientes ab illo ea dona, tenentur ad restitutionem, vt pote accepta à non potente transferre dominium eorum ob defectum licentiæ, est quia ita habetur in Constitutione relata Clementis VIII. nouissimè confirmata quoad hoc sub Vrbano VIII. Lugo *de Iust. & Iur. tom.*1.*disp.*3.*sect.*7.*num.*141. ex Sanchez, & alijs.

54 *Inter ipsos quoque Religiosos, ne praua ambitione impulsi, pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupetur, quæcumque largitio, aut donatio munerum nisi rerum minimarum de licentia expressa, & in scriptis Superiorum, est penitus interdicta*. Ita Clem. VIII. in Constitut. *Religiosæ Congregationes* Anno 1594. edita de qua supra *num.*52. D. Bonan. *in speculo Discipl. tom.*2. *cap.*4. Imò hæc largitio munerum inter ipsos Religiosos est peccatum proprietatis, si fiat sine licentia Superiorum. Quia sine illa est vsus rei temporalis contra voluntatem Superiorum, Papæ præsertim, qui est supremus Prælatus Religionum. Hieronym. Gratian. *Discipl. Regul.* 2.*p. c.*8.§.3.

55 Licentia autem Superioris, quæ requiritur, & regulariter sufficit ad hoc, quòd Religiosus possit tenere, vel possidere, accipere, dare, vel expendere, sufficit, quòd sit tacita, vel prudenter præsumpta, quando scil. prudenter creditur Superiorem ita velle. Ratio est, tum quia taciti, & expressi eadem est virtus, *leg. cum quid ff. de reb. cred. & cap.*2. *de rescriptis*. Tum, quia id, quod fit cum licentia implicita, & prudenter præsumpta Superioris dicitur fieri cum eius consensu. D. Thom. 2.2. *quæst.*32. *art* 8. *ad primum*. Corduba *in Summ. quæst.*109. Quando tamen fuerit præceptum Superioris de non accipiendo, retinendo, vel dando sine licentia expressa, tunc non sufficit implicita, aut præsumpta. Quia Superior declarauit non aliter consentire. Ludouic. Lopez 1.*p. Instruct. consc. versu penult. cap.*156. Rodrigu. *in Summ.* 2.*tom. cap.*31.*num.*7. Vnde quia in prædicta Constitut. Clem. VIII. prohibetur largitio munerum, aut quæcumque donatio Religiosis, ex quocunque prætextu, aut causa, *nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione, re maturè discussa, vnanimi consensu omnium, Superiorumque permissu causa approbata fuerit*, ita obseruari debet, quoad fieri possit. Præsertim cum prædicta Constitutio Clement. VIII. videatur innouata à S. Congregatione Concilij, quæ in decretis *de Apostatis, & eiectis* iussu SS. D. N. Vrbani VIII. editis sic habet. *Curent Superiores, vt Constitutio interdicens largitiones munerum, & præscribens hospitalitatis formam ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obseruetur*. Et ita nihil videtur obstare, quòd illa Constitutio in partibus Hispaniarum recepta non sit, vt testatur Sanchez *lib.*7.*in Decalog. cap.*19.*num.*42. 100. & 105. Et in Italia abierit in desuetudinem, vt testatur etiam Laurentius de Peirinis *tom.*1. *de subdito*, q.2. *de paupertat. c.*2.§.6.

56 Consuetudo etiam aliquid retinendi, accipiendi, dandi, vel expendendi sine licentia Superiorum, quando est recepta, & viget consentientibus ipsis, excusat Religiosum, saltem regulariter. Quia talis consuetudo habet vim licentiæ. Sanchez *lib.*7.*in Decalog. c.*19. *num.*7. Secus si talis consuetudo introducta est, aut viget, contra voluntatem Superiorum. Propter oppositam rationem. Graffis 2.*p. decis. lib.*3.*c.*9 *à num.*4. Dixi etiam, saltem regulariter, quia quoad largitiones munerum, seu donationes attendenda est Constitutio Clement. VIII. adducta. Taciturnitas verò Superioris videntis Religiosum aliquid possidere, accipere, expendere, &c. sine licentia, & non contradicentis non excusat Religiosum, nisi quando ex alijs signis constat illam esse virtualem approbationem. Ratio est quia huiusmodi taciturnitas sæpè nascitur ex pusillanimitate Superioris, vel ex proteruia subditi, ergo non semper arguit licentiam

impli-

implicitam, nisi quando ex alijs signis id constat. Graffis vt supra *cap.* 19. *n.* 31. Sanchez *n.* 12. Similiter non excusat Religiosum credere quòd Prælatus concedet licentiam, si ab ipso petatur, quando scit ipsum velle vt petatur. Quia tunc non censetur habere licentiam, aut consensum Prælati. Nauarr. *Comm.* 2. *de Regular. num.* 20. Mendoza q. 8. *post septimam conclus.* Quando tamen Religiosus procedit sub spe ratihabitionis, seu approbationis à Prælato excusatur. Quia tunc operatur ex licentia saltem virtuali. S. Tho. *in* 4. *dist.* 15. *quæst.* 2. *art.* 5. q. 4. Toletus *in Sum. de pecc. mort.* c. 28.

56 Licentia ista requisita ad hoc, quòd Religiosus possideat, accipiat, det, aut expendat, &c. aliquid, debet esse voluntaria, & non coacta, vel precibus importunis, vel fauoribus, metu, aut dolo. Ratio est, quia aliàs talis licentia, potiùs esset violentia, nec Religiosus per eam operaretur secundùm voluntatem sui Superioris, sed suam. Nauarr. *Comm.* 3. *n.* 21. *corol.* 7. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 19. *à n.* 16. Idem dico, quando Prælatus dat istam licentiam subdito, eo quòd timeat ipsum, quia est susurro, rixosus, contentiosus, & excitabit rumores in Conuentu si non illi concedisur. Propter eandem rationem. Cordub. *in Sum.* q. 54. Lessius 2. *de iustit. c.* 4. *dub.* 5. Similiter debet esse legitima ista licentia, vnde, si sit ad prauos, inhonestus, aut inutiles vsus non est valida. Cum Superior nequeat illam concedere. Nauarr. *lib.* 3. *consil. in* 1. *edit. tit. de Regular. consil.* 74. *n.* 33. Molina *tom.* 2. *de Iust. disput.* 276. Vnde neque etiam Monasterium potest concedere talem licentiam ad prædictos prauos vsus. Eò quòd quamuis Monasterium sit dominus suorum bonorum, hoc tamen est in ordine ad bonum status Religiosi. Menduza *quodlib.* 8. *art.* 6. Lessius 2. *de iust. c.* 18. *dub.* 11.

57 Quamuis aliqui putent in materia proprietatis non posse dari materiam leuem, propter quam solum peccetur venialiter (Viuald. *in Candelab. sacram.* 3. *p. c.* 14. *n.* 68. Passarellus *sup. priuil. Minim. tit. de propriet. abdic.*) tamen probabilissima sententia est, posse crimen proprietis, quantumuis ex suo genere mortale, reddi veniale ex materiæ paruitate, ita vt si Religiosus aliquid leue possideat, accipiat, expendat, &c. sine licentia sui Superioris solum venialiter peccet. Ratio est, quia peccatum proprietatis solùm habet malitiam quasi furti contra iustitiam, quatenus importat vsum rei alienæ inuito domino, & malitiam sacrilegij, seu contra Religionem, quatenus est contra Votum. Vtroque autem modo est capax materiæ leuis, vt patet in furto vnius quatrini, & in transgressione Voti dicendi semel *Aue Maria*. Ergo etiam in peccato proprietatis, potest esse materia leuis ratione, cuius solùm sit peccatum veniale. Corduba *in Summ.* q. 109. Mendoza *quodlib.* 8. *conclus. vlt.* Vnde illa materia, quæ in furto est leuis, etiam in peccato proprietatis erit leuis. Propter similem rationem Corduba vt supra Rebellus *tract. de iustit. p.* 1. *lib.* 3. q. 15. *sect.* 3. *num.* 22. In furto autem communiter, & regulariter loquendo, & seclusis circumstantijs personarum temporis loci, &c. duo Iulij, aut Reales Hispani, putantur grauis materia, & minùs prædictis duobus Iulijs, seu Realibus, materia leuis. Mendoza, & Rebellus *supra citati*. Addunt aliqui, eam materiam, quæ in furto est dubium, an sit materia sufficiens ad peccatum mortale, esse sufficientem ad peccatum mortale proprietatis. Tho. de Iesu *sup. cap. non dicatis p.* 3. *c.* 6.

58 Hinc Religiosi successiuè minima retinentes, accipientes, seu expendentes, &c. sine licentia Superiorum, peccant mortaliter contra Votum paupertatis, quando perueniunt ad grauem, seu notabilem quantitatem. Ratio est ex similitudine furti. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. c.* 21. *n.* 30. Limitatur hoc, vt non intelligatur de rebus minimis comestibilibus, aut potabilibus. Quia in his non est credendum Prælatos prudentes fore inuitos. Rebell. *de iust. p.* 1. *lib.* 1. q. 15. *sect.* 3. *n.* 22. Graffis 1. *p. decis. lib.* 3. *c.* 5. *n.* 51. Limitatur etiam, vt hoc solùm sit verum, quando isti actus expendendi, retinendi, &c. sunt aliquo modo vniti, vel ratione temporis, vel loci, si enim sunt omnino disparati, credo non committi peccatum mortale, etiam quando peruenitur ad magnam, seu grauem quantitatem, ad modum, quo multi Theologi loquuntur de furtis paruis. Nauarrus *in Summ. cap.* 17. *n.* 139. *vel* 140. *& lib.* 3. *consil. in* 1. *edit. tit. de Regular. consil.* 75. *n. vigesimoseptimo, in* 2. *tituli de stat. Monach. cons.* 3. *n.* 27. Lessius 2. *de iust. c.* 2. *dub.* 8.

59 Pœnæ communes proprietariorum, vltra illas, quæ habentur in propria Regula, aut Constitutionibus, sunt. Prima quod Religiosus tempore mortis habens proprium non potest sepeliri in loco Sacro *cap. Monachi de stat. Monach.* sed debet in sterquilinio sepeliri cum pecunia (saltem parte ipsius) per eum possessa *c. cum ad Monasterium eodem tit.* Insuper, si in loco sacro sepultus est, est extrahendus, si sine magno scandalo fieri possit *c. super quodam. eod. tit.* In his tamen aduerti debet, quòd debet esse certitudo, & non solùm dubium, quòd Religiosus mortuus sit proprietarius, certitudo inquam moralis, quæ ex eius acta vita desumi potest. Laurentius de Peitinis *to.* 1. *de subdito* q. 2. *de paupertate c.* 2. §. 9. Barbosa. *de offic. Parochi c.* 26. *n.* 47. Secunda est, ex Conc. Trident. *sess.* 25. *c.* 2. quod si quis deprehensus; vel conuictus fuerit de hoc peccato *is biennio actiua, & passiua voce priuatus sit*. Aliqui tertio dicunt Religiosum proprietariorum esse ipso facto à iure excommunicatum. Sed talis excommunicatio non reperitur expressa, nisi solùm in quibusdam Concilijs Prouincialibus Coloniensibus. Thomas de Iesu *supra cap. non dicatis par.* 2. *c.* 2. Ex *cap.* etiam. *Monachi de statu Monachor.* Monachus habens peculium à communione altaris iubetur remoueri. Bartholomæus à Sancto Faosto *de Voto Paupert. quæst.* 198. Ac tandem *ex capite cum ad Monasterium* de Monasterio est expellendos, licet *capite fin. de Regular.* talis expulsio correcta sit, & iubeatur talem monachum deputandum Monasterij ergastulo, quo pœnitentiam agat. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 20. *num.* 12. Sed notandum huiusmodi assignatas pœnas non incurri nisi solùm ab illis, qui retinent, vel possident aliqua contra voluntatem Superiorum. Etsi enim etiam dantes aliquid sine licentia peccent contra Paupertatem, imò incurrant pœnas Constitutionis Clem. VIII. adductæ supra *n.* 52. *&* 55 pœnæ autem modo assignatæ præcipuè sunt impositæ pro prædictis retinentibus. Sanchez 7. *in Decalog. c.* 20. *n.* 11, & 13. Peitinis *to.* 1. *de subdito* q. 2. *de paupert. cap.* 2. §. 9. Potest præterea peccatum proprietatis, si sit mortale, reseruari à Superioribus. Ex decreto Clem. VIII. *de reseruat. casum.* Graffius 2. *par. decis. lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 5. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. c.* 20. *à num.* 11. Pro quo etiam vide Quarantam *in Summ. verb. cas. reseru.* Coriolanum *de casibus reseruatis* 2. *par.*.

60 Si quæras tandem an Religiosi non obseruantes Vitam Communem, de qua egimus *à num* 7. sint proprietarij, & incurrant prædictas pœnas? Dico primò. In illis Conuentibus, in quibus talis Vitæ Communis obseruantia viget, si aliqui Religiosi eam non obseruent, sunt proprietarij, & proprietariorum pœnis plectendi. Ratio est, tum ex dictis in Superioribus ex Decretis Summorum Pontificum, & Conciliorum, tum quia, cum prædicti Religiosi teneant & possideant aliqua peculia, seu portiones, singularitatemque sequantur contra intentionem Regulæ, quam professi sunt, & voluntatem suorum Superiorum, præsertim Summorum Pontificum, qui supremi Superiores Religionum sunt, absque dubiò erunt proprietarij, & talium pœnis plectendi. Quod confirmatur ex Concil. Trid. *sess.* 25. *de Regular. c.* 1. vbi præcipit omnibus Regularibus tam viris, quam mulieribus, vt *Communem Vitam, victum, & vestitum fideliter obseruent*, Qui ergo hæc non obseruant, contra voluntatem Ecclesiæ, & Superiorum aguot, & si aliqua possident, vel retinent, contra Superiorum voluntatem id faciunt, ac perinde proprietarij, & proprietariorum pœnis puniendi sunt. Bartholomæus à S. Fausto *de Voto Paupertat. quæst.* 195. Dico tamen secundo. In alijs Conuentibus, in quibus prædicta Communis Vita non viget, vel propter impotentiam, aut nequitiam Superiorum, qui nequeunt, aut nolunt dare singulis Religiosis necessaria ad vitam licet prædicti Vitam Communem non obseruantes in periculo magno suæ salutis, & transgressionis ferè quotidianæ Voti paupertatis versentur, excusari tamē possunt à peccato proprietatis, si alio modo commodè viuere non possint, positis tamen conditionibus, & propter rationes assignatas supra à *n.* 21. *& seqq.* Vide Bartholomæum à S. Fausto *de Voto Paupert. quæst.* 196. *&* 197. Addendum tamen est, & valdè notandum, religiosos sic viuentes, quia commodè alter viuere

re

re non possint, aut vitam communem obseruare in prædictis Conuentibus, paratos esse debere ad recipiendum reformationem, & introductionem Vitæ Communis, si à Prælatis de nouo instituatur, seu restauretur, nec posse vllo modo tali reformationi, & institutioni Vitæ Communis resistere sub grauissimo peccato mortali. Ratio est, quia cum prædicta Vita Communis obliget omnes Religiosos sub peccato mortali, nec ab illius obseruantia excusari possint; nisi quia Prælati Monasteriorum non prouident illis de necessariis ad vitam, absque dubio cum constaret prædictis necessitatibus sufficienter prouidendum fore, nulla superesset ratio excusationis. Et hæc est communis sententia Theologorum, specialiter Syluest. *verb. Religio 6. quæst. 7.* Valentiæ *2.2. disp. 10. quæst. 4. p. 2.* Lessij *lib. 2. c. 4. dub. 5.* Nauarri *Comment. 3. de Regularib. num. 36.* Rodriguez *2. p. Summ. cap. 31.* Bartholomæi à S. Fausto *de Voto Paupert. quæst. 195. & 196.* Quorum plures præsertim loquuntur de obligatione Prælatorum ad prædictam Vitam Communem in omnibus Conuentibus introducendam, prout & nos dicimus *cap. 18. num. 14.* Vide etiam dicenda *cap. 7. num. 19.*

SUMMARIUM CAP. VII.

Regula Religionum quid sit. n. 1.
Quicumque Religiosus ascriptus est ad Regulam obseruandam. num. 2.
Quot sint Regulæ in Ecclesia approbatæ. n. 3.
Tenentur Religiosi ad Regulam non solum ratione professionis sed etiam præcepti Pontificij. n. 4.
Qualiter teneantur Carmelitæ obseruantes ad regulam Alberti. num. 5.
Aliqua quæ continentur in Regula obligant ad mortale, alia ad veniale, alia ad neutrum. n. 6.
Quæ spectant ad obseruantiam votorum obligant ad mortale. num. 7.
Quæ ponuntur vt opera supererogationis, & de consilio ad nullam culpam. n. 8.
Quid quando Regula præscribit aliqua quæ aliàs erant ex præcepto. num. 9.
Si Regulæ institutor explicuerit quod nolit Religiosos obligare ad culpam non obligat ad illam quoad obseruantiam Regulares. n. 10.
Quando tamen non explicuit suam mentem, acceptio, & existimatio Religionis attendi debet. n. 11.
Quid quando nec de hoc constat. n. 12.
Attendendum est ad grauitatem vel leuitatem materiæ. ibidem.
Item ad verba quibus Regulæ institutor vtitur. n. 13.
Quænam sit obligatio regulæ Carmelitarum. n. 14.
Transgressio præceptorum Regulæ quamuis ad lethale crimen non pertingat, inter limites tamen venialis offensæ graue peccatum est. n. 15.
Quando Regula Religionis alicuius fuerit relaxata quomodo ad illam teneantur Religiosi. n. 16. 17. & 18.
Si tamen Summus Pontifex, vel alij superiores Regulam sic relaxatam reformare vellent tenentur Religiosi non resistere. n. 19.
Quid in casu talis reformationis dicendum de Religiosis qui sunt delicatis viribus. n. 20.
An possint Religiosi ex vi Regulæ obligari ad confessionem venialium. n. 21.
Quid sentiendum de operibus supererogationis quæ sunt supra Regulam. n. 22.
Quid de præcepto Regulæ ad laborandum. n. 23.
Quid de oratione mentali. n. 24.
Silentium regulæ quomodo obliget. n. 25.
Ieiunia Regulæ quomodo obligent Iuuenes. n. 26.
Quid in casu quo Natiuitas Domini inciderit in Feria sexta vel Sabbatum. n. 27.
Quid præcipiatur circa obseruationem Regulæ à Concilio Trident. n. 28.
An dispensari possit à Prælatis in obseruantia Regulæ. n. 29.
Quid quando Prælatus præcipit aliquid contra Regulam. num. 30.

De obligationibus Religiosorum ratione Regulæ sui Ordinis. Cap. VII.

1 Regula Religionum est quasi exemplar, & mensura eorum, quæ ex vi votorum tenentur exequi Religiosi, ita, vt, sicut non tenentur obedire nisi in his, quæ aliquo modo Regulam professam concernunt, vt diximus *cap. 4. num. 9.* sic è contra, omnia, quæ ex vi votorum facere tenentur debent esse in Regula contenta. Dicitur enim regula, vt inquit Isidorus *6. Ethimol. cap. 16.* eò quòd ducit, nec aliquando aliorsum trahit, vel quòd regat, vel quòd normam rectè viuendi præbeat, vel quòd distortum, prauumque corrigat. Suarez *4. tom. de Relig. lib. 1. c. 1. §. 1.*

2 Quicumque Religiosus astrictus est suam regulam obseruare. Eò quòd omnes profitentur Regulam, & promittunt obedientiam secundum regulam: quemadmodum Carmelitæ, qui expressè dicunt in professione sua, promittere *Obedientiam, & Castitatem, & Paupertatem secundum Regulam prædicti Ordinis.* Vnde regula imponit aliquam necessitatem operandi, siue ad culpam, siue ad pœnam, quia hoc est de ratione legis, & per quod differt à consilio. Suarez *4. tom. de Relig. lib. 1, c. 2. n. 2.*

3 Præter quatuor in Ecclesia approbatas regulas, scilicet Sanctorum Basilij, Augustini, Benedicti, & Francisci, est etiam quinta alia Regula à Diuo Alberto Ierosolymitano Patriarcha Carmelitis tradita, approbataque, & confirmata ab Honorio III. Greg. IX. Innoc. IV. Alex. IV. Vrbano IV. Nicolao IV. & Bonifac. VIII. Correcta, & mitigata ab Eugenio IV. Insuper ante illos approbata etiam, & confirmata ab Innoc. III. & implicitè à Concilio Lateranensi *cap. 13.* & Lugdunensi, vt refertur *in cap. vnico de Religiosis domibus in 6.* Thom. de Iesu *in exposit. sup. Regul. par. 2. dub. 3.* Ioannes Pintus de Victoria *in Hierar. Carmelit. tract. 2. c. 13.* Eius autem scopus est, tum vita contemplatiua, tum actiua, quæ ad proximorum salutem, & ipsorum conuersionem attendit. Thom. Vualdens. *de Sacramental. tit. 9. c. 74. n. 7.* Thom. de Iesu *vt sup. à dub. 4.*

4 Tenentur etiam Religiosi ad obseruantiam Regulæ non solùm, quia professi sunt secundùm ipsam viuere, sed etiam, quia Pontifices approbantes illam, præcipiunt etiam, vel explicitè, vel saltem implicitè illius obseruantiam. Hoc patet in Regula Carmelitarum ab Alberto ita tradita, quàm declarantes, & mitigantes nomine Innocentij IV. Hugo Cardinalis S. Sabinæ, & Guiliel. Anteradensis Episcopus sic dicunt. *Quæ iungimus authoritate mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus, deuote recipientes, eam firmiter obseruetis.*

5 Non verò tenentur Carmelitæ ad obseruantiam Regulæ Alberti, prout ab ipso tradita est, sed prout mitigata fuit ab Eugen. IV. vt sup. num. 3. visum est. Ratio est, quia ipse Eugenius hoc exposuit dicens: *Decernentes eos, & eorum singulos circa præmissa ad arctiorem obseruantiam, quæ supra præmittitur, occasione professionis in dicto Ordine emissæ, vel in posterum emittendæ, minimè teneantur.* Conditiones autem illæ à Pontifice assignatæ, (scilicet quòd concessio non valeat ijs, qui ex confidentia ipsius illicita perpetrauerint, & quod teneantur Religiosi per vnum annum, vna die septimanæ cuiuslibet ieiunare, vel simile pium opus efficere) non sunt positæ pro gratia mitigationis Regulæ potienda, sed pro obtinenda Indulgentia Plenaria remissionis in articulo mortis, quam ijsdem Religiosi ibidem concessit. Ita enim infertur ex contextu Bullæ, & ex alia simili ab eodem Pontifice Fratribus Benedictinis Vallisoletani Monasterij concessa. Ioannes Pintus de Victoria in *Hierarch. Carmelit. tract. 2. c. 16.*

6 Non tenentur Religiosi obseruare omnia, quæ continentur in Regula sub culpa mortali, sed aliqua sub mortali, alia sub veniali, alia etiam neque sub veniali. Ratio est, quia eo modo obligantur Religiosi obseruare ea, quæ continentur in Regula, secundùm quòd ipsa Regula præscribit: Regula autem quædam præscribit vt obligatoria ad mortale, alia solum ad veniale, alia ad nullam culpam. D. Thom. *2. 2. quæst. 186. artic. 9.* Vasquez *1. 2. disp. 162.*

disp. 162. *cap.* 4. *num.* 16. De ijs autem modo dicemus.

7 Et in primis, ea quæ sunt in Regula, & spectant ad obseruantiam Votorum essentialium Religionis, videlicet, castè, & sine proprio viuere, &c. sine dubio obligant ad mortale, quantum est ex genere suo, nisi fortè ratione paruitatis materiæ solùm obligent ad veniale. Ratio est, quia hoc modo obligant ipsa Vota. S. Thom. & Caiet. 2. 2. q. 186. *art.* 9. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 9. *num.* 8.

8 Ea autem, quæ sunt in Regula, & solùm ab illa præscribuntur, vt opera supererogationis, & de consilio qualia sont abnegare se in omnibus, habere Deum præsentem, exercitia humilitatis, mortificationis, &c. non obligant ad culpam neque mortalem, neque venialem. Ratio est, quia ista opera non proponuntur vt præcepta, sed solùm pertinent ad maiorem charitatem Religiosorum exercenda, non ergo obligant ad culpam; cum illa tantùm sit in transgressionibus præceptorum. S. Thom. & Caietan. ut sup. Sanchez *vt sup. n.* 10.

9 Quando Regula præscribit aliqua, quæ aliàs sunt sub præcepto, v.g. diligere Deum, aut proximum, dicere horas Canonicas, &c. illa obligant ad mortale, uel ueniale secundùm quòd aliàs obligarent. Ratio est, quia Regulariter loquendo non proponuntur hæc in Regula tanquam noua præcepta, sed solùm cum intentione reducendi in memoriam es, quæ aliàs præcepta sunt à Deo, uel Ecclesia, & illa commendandi. Caietan. *vt supra*. Valentia 2. 2. *disp.* 10. *q.* 4. *punct.* 5. Dato autem. quòd in Regula ponerentur cum intentione inducendi nouam obligationem seu præceptum, (quod ex circunstantijs attendendum est) transgressio talium includit duas malitias, alteram ex proprio obiecto, alteram ex circunstantia Voti, quod frangitur transgrediendo Regulam ex Voto promissam. Ratio est, quia licet diuersitas præceptorum non faciat diuersitatem specificam in peccatis, (cum constet non committere duplex peccatum eum, qui frangit ieiunium die, quo est duplex præceptum ieiunandi, alterum ratione Quadragesimæ, alterum ratione temporum, uel Vigiliæ, tamen quando peccatum habet oppositionem ad diuersas uirtutes est in illo duplex malitia. In proposito autem transgressio Regulæ habet oppositionem ad uirtutem Religionis ultra eam, quam habet ad illam, cui opponitur obiectum talis peccati. Valentia 2. 2. *disp.* 10. *quæst.* 4. *punct.* 4. Sanch. *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 4. *num.* 6. Hæc autem malitia ex circunstantia contra Religionem sequitur naturam malitiæ ex obiecto, ita ut sit mortalis, uel uenialis sicut illa fuerit. *Authores vt sup.*

10 Loquendo de obseruantijs Religionis à regula præscriptis, quæ nō proponuntur vt mera consilia, neque sunt directè de Votis promissis, aut de rebus alias præceptis, sed sunt obseruantiæ quædam externæ ordinatæ ad obseruantiam Votorum essentialium, v.g. ieiunia, silentia, abstinentia à carnibus, uti talibus vestibus, sequela chori, & alia huiusmodi; si Regulę Institutor mentem suam explicuerit, quòd noluerit quoad illa Religiosos ad culpam obligare (prout dicitur in Regula Patrum Prædicatorum, *Nolumus obligare ad culpam*, & in Regula Minimorum, vt refert Passarellus *in priuileg. Minim. cap.* 25. & in Regula Patrum Societatis Iesu, *vt habetur* 6. *p. Constit. cap.* 25.) tunc talis Regula non obligat ad culpam quoad ista. Qui cum in potestate instituentis Regulam fuerit obligare, vel non obligare ad culpam, si ipse declarauit non habuisse intentionem obligandi, absque dubio non obligabit. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 4. *num.* 11. *& sequentibus.*

11 Quando tamen Institutor Regulæ non explicuit suam mentem circa obligationem, vel non obligationem ad culpam, attendenda est communis acceptio, existimatio, & sensus Religionis, cui Regula fuit tradita. Si enim communis sensus, & existimatio Religiosorum fuit illam Regulam obligare ad mortale, ad mortale obligabit, & si ad veniale, ad veniale, & si ad solam pœnam, & non ad culpam, ad nullam culpam obligabit. Eò quod communis acceptatio, & consuetudo est optima legum interpres, vt habetur *c. cum dilectus de consuetud. l. si de interpretat. ff. de legibus*. Nec lex aliter obliget, quam, prout communiter ab omnibus accipitur. Nauarr. *in Summ. cap.* 23. Valentia 2. 2. *disp.* 10. *q.* 4. *punct.* 5. Addens vix posse tradi aliam vniuersalem regulam quoad hoc, nisi istam.

12 Si autem nec Regulæ Institutor, nec communis consensus, acceptatio, seu consuetudo Religionis declarauit modum obligationis regulæ, prout contingere poterit in nouis Religionibus, institutis, aut instituendis, tunc si materia, aut res quæ præcipitur, vel prohibetur, non est grauis, sed exigua, aut leuis, non poterit obligare ad culpam mortalem. Cum enim peccatum mortale sit grauis offensa Dei, cadere non potest, nisi supra materiam grauem, & sola illa est capax talis malitiæ, etiam si legislator intenderet oppositum, Castro *lib.* 1. *de lege penal. cap.* 5. *docum.* 2. Medina 1. 2. *quæst.* 96. *art.* 4. *in prima regula*. Quæ vero materia sit grauis, licet difficilè assignetur, & prudentis arbitrio sæpius relinquatur, dicendum est illā esse grauem, quæ, vel ratione sui, vel ratione circūstātiarū boni communis multū conducit ad finem à legislatore intentum, e contra verò eam esse leuem quæ nec ratione sui, nec ratione talium circunstantiarum ad prædictum finem multùm conducit. Suarez 5. *tom in* 3. *p. disp.* 4. *sect.* 6. *num.* 11. & 12. & *disp.* 18. *sect.* 3. *à num.* 16. Vasquez 1. 2. *disp.* 158. *cap.* 6. *num.* 59. Addendum verò est, quòd etiam dato, quòd res quæ præcipitur sit materia grauis, & capax peccati mortalis, si tamen legislator declaret solùm velle obligare ad veniale, tunc transgressio solùm venialis erit. Ratio est, quia probabilissimum est, etiam posita grauitate materiæ, posse in lege positiua esse tantùm transgressionem venialem; eò quòd tota obligatio legis positiuæ pendet ex voluntate legislatoris; si ergo de illa constet, transgressio talis legis solùm erit venialis. Suarez *de legibus lib.* 3. *c.* 27. & 4. *tom. de Religion. lib.* 1. *cap.* 2. Sanchez *lib.* 1. *de Matrim. disp.* 9. *n.* 6.

13 Similiter in eisdem casibus, quando nec regula ipsa, nec consuetudo aut consensus Religionis declarauit modum obligationis ipsius regulæ, si res quæ in illa continentur, non exprimuntur per verba præcepti, vt sunt, *mandamus, præcipimus, prohibemus, inhibemus*, nec præcepto æquipollentia vt sunt *statuimus, ordinamus, decernimus*, sed per alia communia, v.gr. *volumus, monemus, hortamur*, tunc est probabilissimum ad nullam culpam obligare. Ratio est, quia cum illa verba communia sint præceptis, & consilijs, dubia sunt, & obscura, an scilicet obligent, vel non, ad culpam, in obscuris autem, & dubijs amplectendum est id, quod est minimum, vt habetur *regul. in obscuris de reg. iuris in* 6. quod maximè debet procedere in Institutoribus regularum, qui cum summopere curent vtilitati spirituali religiosorum prospicere, illis autem sæpiùs sit nociua multiplicatio præceptorum ad culpam obligantium, credendum est, simul cum verbis nolle obligare ad culpam. Vasquez 1. 2. *disput.* 158. *cap.* 3. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 4. *num.* 42.

14 Ex his autem patet, quanta sit obligatio specialiter regulæ Carmelitarum, quoad illas obseruantias, quæ conducunt ad seruanda Vota Religionis, dicendum enim est, quòd quamuis secundum se obligare videretur ad peccatum mortale, eò quòd sæpius vtitur verbis imperatiui modi, qualia sunt illa in confirmatione Innoc. IV. *Quæ fungimur authoritate mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus deuotè recipientes, eam firmiter obseruetis*, & in fine regulæ. *Hac breuiter scripsimus vobis Religionis vestræ formulam statuentes, secundum quam in posterum viuere debeatis*. Verba autem imperatiui supposita grauitate materiæ arguant obligationem sub mortali, iuxta dicta supra num. 13. Nihilominus, quia in Religione nostra nunquam fuit regula cum tanta obligatione recepta, aut acceptata, vt ioret pios, & doctos communiter circumfertur, dicendum est non obligare ad culpam mortalem, etiam quoad istas obseruantias, quæ deseruiunt ad Vota essentialia commodius seruanda ieiunia videlicet, abstinentiam à carnibus, silentia, &c. obligare tamen ad minus ad culpam venialem. Tum propter dicta, tum quia est conforme doctrinæ S. Thom. 2. 2. *quæst.* 186. *art.* 9. & *quodlib.* 1. *art.* 20. Tum etiam, quia iste videtur esse communis consensus Religionis. Thom. de Iesu supr. *Reg. p.* 2. *tit. de obligat. nostræ Regulæ*. Ioannes Pintus de Victoria *de Hierarch. Carmelit. tract.* 2. *cap.* 23. Vnde bene Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 3. *num.* 8. de regula Carmelitarum loquens, dicit; *Consilia, & exhortationes per se nullam aliam obligationem inducunt, præter eam, quam ex natura rei, vel ex Euangelio habent res, de quibus fiunt. Statuta verò videntur*

tur inducere obligationem saltem sub veniali culpa, vbi aliud non explicatur. Quamuis multum in hoc valeat consuetudo, & communis sensus Religionis. Cui doctrinæ congruit ea, quam adduximus supra *num.* 11. & in præsenti.

15 Transgressio verò præceptorũ regulæ, quamuis ad lethale crimen non pertingat, intra limites tamen venialis offensæ, graue peccatum est. Ratio est quia talis offensa est circa illa, quæ maximè pertinent ad Religiosum, & quæ illi sunt maximè propria. Thomas de Iesu, & Ioan. Pintus de Vict. ut sup.

16 Quando regula religionis alicuius fuerit deformata, seu relaxata quoad substantialia Religionis, scil. tria Vota obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis, tenentur religiosi professores ipsius illam seruare non sic relaxatam, aut deformatam, sed in suo pristino rigore, quoad obseruantiam dictorum Votorum. Ratio est, quia quamuis Religiosi illam regulam profitentes non habuerint intentionem expressam se obligandi nisi ad illam prout sic relaxatam, & deformatam, quia tamen habuerunt intentionem expressam profitendi statum religiosum, & status Religiosus essentialiter includat obseruantiam trium Votorum, ideò virtualiter, & implicitè habuerunt intentionem se obligandi ad illam regulam integram, & perfectam quoad tria Vota, sicut suscipiens Ordinem Sacrum quantumuis non intendat ad Castitatem se obligare, manet tamen ad illam obligatus ex vi talis status, eò quòd illi est Votum Castitatis annexum. Maior. *in* 4. *dist.* 38. *quæst.* 20. Nauarr. *in Summ. cap.* 12. *num.* 50. qui benè propterea addit peccare eum, qui filios, vel filias offert Monasterijs vbi nimia cum libertate, aut licentia viuitur, & promissa secundum regulam non obseruantur, intellige quoad substantialia Votorum. Nauarr. vt sup. num. 51.

17 Quando verò regula Religionis est deformata, seu relaxata, non quoad Vota substantialia Religionis, sed quoad aliàs obseruantias regulares, præsertim si talis relaxatio legitima consuetudine introducta sit, Religiosi, qui illam sunt professi non peccant obseruando illam sic relaxatam. Ratio est, quia nullo modo se obligarunt ex vi professionis nisi ad regulam, prout erat in viu, & prout de facto obseruabatur, neque ex vi status Religiosi, quem sunt professi aliud exigitur, cùm solùm obseruantia trium Votorum ad illud sufficiat. Corduba *in Reg. Diui Francis. cap.* 2. q. 16. *p.* 3. Azor. *lib.* 13. *Inst. cap.* 11. q. 16.

18 Similiter, qui professi sunt in Religione cuius regula relaxata est (saltem per legitimam consuetudinem) quoad modos, vel circumstantias trium votorum essentialium, non tenentur ad illam obseruandam in primo sui rigore, sed sufficit, si istam sic relaxatam obseruent. Propter rationem adductam. Præsertim, quia voti obligatio non excedit vouentis intentionem, Religiosi autem isti, vt supponitur, non habetunt intentionem vouendi nisi regulam prout communiter in illa Religione obseruabatur. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. c.* 2. *n.* 26. *in fine.*

19 Si tamen Summus Pontifex, vel alij Superiores Religionum regulam sic collapsam, & relaxatam reformare vellent, & ad suum pristinum rigorem reducere, Religiosi illam professi tenentur non resistere tali reformationi. Quia eo ipso quòd sunt membra illius Religionis, & professi sunt illam regulam, tenentur, etiam cum proprio dispendio, bonum, & conseruationem ipsius procurare. Euidens autem est, bonum, & conseruationem regulæ, & Religionis ex reformatione pendere, cum propter relaxationem quotidie Religiones extinguantur. Præsertim secundo, quia, qui vouit regulam, vouit etiam consequenter, & implicitè ea, quæ concernunt regulam, reformatio autem regulæ maximè illam concernit, cum experientia compertum sit, quòd regula, & religio quæ non reformatur, quotidie ad ruinam, & maiorem relaxationem tendat. Vnde meritò Summi Pontifices conseruationi Religionum attendentes, eas sæpissimè ad pristinum decorem Decretis Pontificijs, & præceptis reducere conantur, quod non facerent, si Religiosi prædictæ reformationi resistere possent. Imò secundum aliquos ob prædictum finem possunt obligare Religiosos ad profitendum, & obseruandum clausuram, sicut Bonifacius VIII. Fœminas Religiosas ad illam obligauit. Hinc etiam Pius V. Ann. 1567. Fratres Minores Conuentuales in Hispania commorantes, vt transirent ad aliquem Ord. Mendicantium coegit. Multò ergo magis poterunt Religiosi ad recipiendam reformationem propriæ Regulæ, & Religionis obligari. Vasquez 1. 2. *disput.* 154. *cap.* 4. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 2. *num.* 35. Vide dicta *cap.* 6. *num.* 60.

20 In tali tamen casu, Religiosi, qui ita sunt delicati viribus, vt non possint regulam reformatam, & restitutam sustinere, non tenentur obseruare reformationem regulæ. Ratio est, quia censendi non sunt se obligasse explicitè, aut implicitè ad regulam reformatam, propter impotentiam. Nauarr. *lib.* 3. *consil. tit. de Regular. in* 1. *edit. consil.* 9. *in* 2. 43. & Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 2. *num.* 38. & 39. Pro quo notandum quod cum Regula vel Religio est deformata, Generales cum Capitulo Generali possunt, & debent eam ad statum prioris obseruantiæ reducere, adeo vt Religiosi iam professi ad ipsius obseruantiam teneantur, propter rationes adductas; & eam præsertim quia subijciens se in ordine ad aliquem finem, consequenter etiam subijcitur in ordine ad medium, quod est necessarium ad conseruationem talis finis: Reformatio autem Regulæ, & Religionis necessaria est ad conseruationem illarum. Pro quo non solùm Vazquez, & Sanchez relati, sed etiam Syluester, Tabiena, Azor. Reginaldus, & alij afferri possunt, quos citat Tamburinus *de Iure Abbatum tom.* 3. *disput.* 4. *quæsit.* 6. *num.* 3. Adhibet tamen tres limitationes. Primam, quam nos adduximus ex Nauarro, & Sanchez, vt scilicet, non teneantur ad talem nouam Reformationem Religiosi delicati viribus, qui eam sustinere non possunt, vel saltem hæc est iusta causa vt cum præfatis Religiosis dispensari posit, vt ait Nauarrus relatus. Secundum ex eodem Nauarro, Tabiena, & Sanchez quod talis mutatio Regulæ, vel Religionis non obliget illos qui tempore professionis solum nouerunt Regulam, prout tunc obseruabatur, aut non habuerunt animum adstringendi se nisi ad illam pro eo modo quo obseruabatur: quia votum non obligat vltra intentionem vouentis. Tertiam, quando Regula illa authoritate Summi Pontificis, vel consuetudine legitimè præscripta abrogata erat tempore quo Religiosi professionem emiserunt. Ex Nauarro, Sanchez, Salas, & Bannez Specialiter id tenet Bonacina *de legibus disput.* 1. *quæst.* 1. *punct.* 3. *num.* 18. Secus autem dicendum quando Regula, aliquorum culpa, non authoritate Pontificis, aut consuetudine legitima abrogata erat, Bonacina *supra* Tamburinus *supra num.* 6. Nota autem quod licet ad inducendam strictiorem vitam in Religionibus requiratur consensus singulorum in Capitulo, ad reducendam tamen ad pristinum statum sufficit consensus maioris partis. Innocentius *in cap. Super eo, de Regular.* Panormit. *ibid. num.* 6. Felinus *in cap. Cum omnes. vers. Pro qua fallentia*, & alij cum Tamburino *supr. num.* 3. Qui etiam addit *num.* 7. & 8. ex Panormitano, Sanchez, & Peyrinis posse Prælatos etiam sine Capitulis facere quod cum illis quantum ad Reformationem Regulæ, & Religionis.

21 Possunt Religiosi ex vi regulæ suæ Religionis obligari ad Confessionem Venialium. Ratio est, quia sæculares possunt hoc vouere, & alias potest hoc concernere regulam. Emanuel Sà *in Summ. verb. Confessio num.* 12. Nulla tamen regula est ad id obligans saltem quo ad omnia venialia. Viualdus *de Confess. n.* 51.

22 Religiosum facere aliqua opera supererogationis supra regulam sui Ordinis non est contra ipsam regulam, nec peccatum, etiamsi fiat sine licentia Prælati. Ratio est, quia eo ipso, quòd regula, aut Prælatus non prohibent talia opera, cum aliàs sint bona, censeri debent conformia statuti Religioso. Maximè quando regula consulit fieri talia opera, aut ea permittit; sicut in regula Carmelitarum in cuius Epilogo sic dicitur: *Si quis autem supererogauerit, ipse Dominus cum redierit reddet ei.* Thom. de Iesu *sup. Regul. in Epilog. dub.* 2. Addens bene, consultius, & magis meritorium esse facere hæc opera de consensu Prælati. D. Benedictus *in sua Regul. c.* 49. D. Basil. *Serm.* 5. *exercitat.*

23 Regula præcipiens Religiosis laborare, qualis est regula Alberti Carmelitanis tradita, quæ *cap.* 15. sic habet. *Faciendum est vobis aliquid operis, vt semper vos Diabolus occupatos inueniat, ne ex otiositate vestra aliquem intrandi*

aditum

aditum ad animas vestras valeat inuenire, sufficenter impletur laboribus, & exercitijs spiritualibus vt sunt audire Confessiones, Predicare, Legere, Scribere, Docere, &c. Ratio est, tum quia hæc agere est verè laborare, tum quia vt docet S. August. sup. Psalm. 118. *Non est otiosus, qui verbo Dei studet, nec pluris est æstimandus, qui extra operatur, quam qui in studio cognoscendæ veritatis exercetur.* Thomas Vualdensis *lib. 4. Doctrin. Fidei c. 22.* Miranda *in Man. Prælat. to. 1. q. 11. art. 5.* Laborare autem manibus non est vllo modo iure communi, aut etiam naturali, & diuino præceptum Religiosis, cum nullius textus, nullaque ratio id conuincat. S. Thom. 2. 2. *quæst. 187. art. 3. & 4.* Laborare autem aliquo genere exercitij, siue Spiritualis, siue Corporalis, ita vt choro designati Spiritualibus exercitijs incubant, Laici verò, & Conuersi Corporalibus, adeò est necessarium religiosis, vt aliqui putent peccare mortaliter Religiosos id omittentes. Quod ad minus est verissimum respectu illius Religiosi, qui nullo exercitio occupati vellet, sed vitam otiosam duceret. Nam iste peccaret primò contra iustitiam religionis, per professionem enim fecit quasi quædam contractum cum Religione, vt ipsa eius necessitatibus succurret, ipse verò in aliquo exercitio illi deseruiret. Secundò contra gratitudinem, cum regulariter Religiosi viuant ex eleemosynis secularium, quæ eo fine illis conceduntur, vt bonis operibus vacantes, ipsos illorum participes efficiunt, quo fine defraudantur, si viuant otiosè. Vide dicta supra *c. 1. n. 16. & c. 6. num. 43.* S. Tho. 2. 2. *quæst. 187. art. 4.* Thomas de Iesu *supr. Regul. Carmel. p. 4. de labor. manuum dub. 5.* Vide dicenda *to. 2. cap. 1. num. 9.*

24 Quamuis de Oratione mentali habenda à Religiosis, iuxta præscriptum suæ regulæ, & Constitutionum, non sit aliquod diuinum præceptum illos obligans, cum nullibi reperiatur expressum. Nauarrus *in Enchirid. c. 20. num. 67.* Est tamen hoc exercitium Orationis mentalis moraliter loquendo, simpliciter necessarium Religiosis, ad consequendum finem intentum per Religiosum statum. Hoc latè probauimus in nostro libro *de reformatione Regularium c. 3. & 4.* Vnde Caietanus 2. 2. q. 82. *art. 3.* dixit *Non posse vocari Religiosum, qui saltem semel in die ad huiusmodi exercitium se non transfert.*

25 Silentium regulare, quod per regulas Religiosorum obseruari præcipitur, vltra obligationem regulæ, videtur etiam maiorem aliam inducere. Eò quòd *in c. cum ad Monaster. de Stat. Monach.* Videatur præcipi Religiosis, illis verbis. *In Oratorio, Refectorio, & Dormitorio continuum semper silentium obseruetur.* Hierony. Gratian. *2. p. discipl. Regul. c. 10. §. 3.*

26 Quamuis præceptum Ecclesiasticum ieiunij non obliget ante vigesimum primum annum, secundum communem sententiam, quia vsque ad illud tempus indigent adolescentes cibo ad nutritionem, & augmentum. (Toletus *in Summ. lib. 6. c. 4.*) Ieiunia tamen regulæ, & Constitutionum obligant professos iuuenes, etiam ante illam ætatem. Ratio est, quia ipsi se ad hoc voluntariè obligarunt per professionem Voti Obedientiæ, & regulæ. Azor. *lib. 7. Instit. Mor. c. 27. q. 3.* Sanchez *lib. 4. de præcept. Decal. c. 11. n. 56.* Vnde meritò reprehenditur Medina *lib. 1. Summ. cap. 14.* oppositum affirmans. Vide Petrum de Ledesma *2. to. Summ. tract. 27. c. 2. post 5. conc. dub. 2.* Vnde ieiunare diebus præceptis ab Ecclesia tenebuntur prædicti professi, non ratione Ecclesiastici præcepti, sed ratione regulæ, vel Constitutionis, & iuxta modum obligationis, quem regula, & Constitutiones præscribunt.

27 Similiter quamuis iure communi in casu, quo Natiuitas Domini inciderit in feriam sextam, (& idem est, si inciderit in Sabbathum, propter consuetudinem Ecclesiæ) licitum sit comedere carnes: qui tamen ex regula, vel Constitutionibus sunt adstricti, quales sunt Religiosi, non possunt in prædicta feria 6 aut etiam Sabbatho carnes comedere. Ratio est, quia in *c. fin. de Obseru. ieiun.* dicitur: *Quod illi, qui nec Voto, nec Regulari obseruantia sunt astricti, in sexta feria si festum Natiuitatis Dominicæ, die ipso venire contigerit, carnibus, propter festi excellentiam vesci possunt.* Vbi in communi præcepto non comedendi carnes feria sexta dispensantur omnes pro illa die, exceptis illis, qui Voto, vel Regulari obseruantia sunt adstricti. Sanchez *lib. 4. in Decal. c. 11. num. 59.* An autem Religiosi prædictis diebus carnes comedentes peccent contra ius commune; an verò solùm contra regulam, aut Constitutiones? Aliqui tenent priorem partem. (Medina *lib. 1. Summ. cap. 14. §. 10.*) Eò quod consentum Ecclesiæ videatur esse dispensare in præcepto communi de non edendo carnibus feria sexta, pro die in quam inciderit Natale Domini, solùm cùm illis, qui non sunt obligati ex Voto, aut regulari obseruantia, ac proindè istos ex vi iuris communis teneri, ad non comedendum carnes, etiam illa die. Alij verò tenent posteriorem partem, dicentes cum omnibus fidelibus, etiam Voto, & Regulari obseruantia astrictis dispensari in illo capite, relicta solùm pro istis, Voti, vel obseruantiæ Regularis obligatione. Quia id videtur indicare verbum illud, *propter Festi excellentiam.* Sanchez vt supra *n. 64.* sequens alios. Prior sententia conformior videtur textui, posterior verò intentioni Pontificis, & vtraque probabilis. Quod diximus de feria 6. & Sabbatho, dic suo modo de feria 4. pro Carmelitis. Pro quibus aduertendum, quòd quamuis, qui prædictis diebus carnes comederint, regulam, & Constitutiones nostras transgrediantur, non ex eo tamen perdent priuilegium Bullæ vulgò Sabbathinæ, vt enim patet ex Bullis Summorum Pontificum, & decreto S. Congregationis Inquisitionis, ad lucrandum prædictum priuilegium non est necessarium à carnibus abstinere feria quarta, & Sabbato, in quibus festum Natalis Domini occurrerit.

28 Circa obseruationem regulæ, aliorumque Votorum Religionis hæc præcipit S. Concil. Trid. *sess. 25. de reform. c. 1.* *Vt omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres ad Regulæ, quàm professi sunt præscriptum vitam instituant, & componant, atq; in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, vt Obedientiæ, Paupertatis, Castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria Vota, & præcepta ad eorum respectiuè essentiam, necnon ad Communem Vitam, Victum, & Vestitum obseruanda pertinentia, fideliter obseruent. Omnisque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, quam in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur, cum compertum sit ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent relaxari. Si enim illa, quæ bases, sunt, & fundamenta totius Regularis disciplinæ exactè non fuerint conseruata, totum corruat ædificium necesse est.* Ex quibus primò habetur obligari Religiosos ad obseruantiam suæ Regulæ, etiam ex vi præcepti huius. Non credo tamen propter illud intendisse Concilium dare maiorem vim obligandi regulæ, quam ipsa habet, ita vt si illa non obligabat nisi ad pœnam, obliget ad culpam ratione huius præcepti, aut si obligabat ad veniale, obliget ad mortale. Habetur secundò Vitam Communem Religiosorum in victu, vestitu, &c. maximè esse intentam à Concilio iuxta dicta supra *c.* præcedenti num. 60 Qualiter autem, & quomodo Regularis obseruantia à Patribus commendetur, habetur ex nostro opere de reformatione Regularium, *cap. 5. & 6.*

29 Dispensare possunt in regulæ obseruantijs Prælati Religionum, iuxta dicenda *cap. 18. num. 54.* Ad hoc tamen requiritur iusta causa. Cum potestas prælatorum sit illis data *in ædificationem, non in destructionem 2. Corinth. 10.* D. Thomas 2. 2. *quæst. 88. art. 12. ad 2.* Causæ autem istæ, licet variè assignentur communiùs tamen occurrere solent. Prima ex parte temporis, quando nimirum propter tempus videtur conueniens regulæ rigorem mitigare. Hac enim ratione in ieiunio feriæ 5. post Pasca dispensatur in nostris Constitutionibus *p. 1. cap. 4. §. 1.* Secunda ex parte personæ, vt si Religiosus sit infirmus, debilis, senex, &c. Tertia ad euitandum scandalum, murmurationem, vel iram grauis personæ, vt si Princeps, vel Prælatus inuitarent ad prandium Religiosum aliquem, & ipsi solùm apponeret carnes die, quo secundum regulam nec potest illas comedere. De his tamen, & alijs. Syluest. *verb. dispensatio q. 1. num. 3.* Angelus *num. 2.* Imò quando adest causa rationabilis dispensandi tenetur Prælatus dispensare, maximè si Religiosus id petat. Quia potestas Prælatorum præcipuè attendere debet ad bonum subditorum, & finem charitatis. Sà *verb. dispensatio 2.* Miranda *tom. 2. Man. quæst. 30. artic. 6.* Si autem Religiosus habeat suffi-

cien-

cientem, & certam causam, vt dispensetur, & non adest Prælatus, qui id faciat, multi dicunt posse tunc secum per Epicheiam dispensare. Rodriguez *tom,1. quæst.26. artic.5.* Laurentius de Peirinis *tom.1. quæst.1. de Obedient. cap.8.* Addens, si manifesta necessitas, vel vtilitas adsit, & Prælatus ex odio, aut malitia nolit dispensare, ipso iure dispensatum esse. Henriquez *lib.6. de Pænit. c.13. n.4.*

30 Quando Prælatus præcipit aliquid contra regolam, seu contra aliquod statutum Religionis, causa rationabili subsistente, censetur dispensare in regula, si potest, & subditos tenetur obedire. Ratio est, quia præcepta Superiorum obligant in quantum possunt, cum autem Prælatus non possit præcipere quidquam contra Regulam, nisi in ea dispensando ex causa rationabili, ideo credendus est sic facere, & obediendus à subdito. Caietan. 2.2. *quæst.104. art.5. ad 3.* Prælatum autem posse in obseruantijs regulæ dispensare dicimus *cap. & num. relatis.*

31 De obligatione ad Regulam, quam habent Religiosi ad Episcopatum, Cardinalatum, vel Abbatiam aliquam extra Ordinem assumpti, dicimus *c.17. n.8.* De Eiectis dicimus *c.23. n.17.* De Nouitijs, *cap.24. n.2.* De Monialibus autem *cap.25. num.1.*

SVMMARIVM CAP. VIII.

De obligationibus Religiosorum ratione Constitutionum, seu statutorum Religionis. Cap. VIII.

1 Constitutiones, seu Ordinationes in Religione comparantur cum regula, sicut in naturalibus, perfectiones, seu formæ accidentales, cum forma substantiali, seu anima, quæ est perfectio substantialis compositi. Vnde licèt non possit dari vera Religio sine regula, quia est quasi anima Religionis, & ab ipsa Religiosi Regulares dicuntur, sicut Canonici à Canone, vt constat *ex Rubric. de Regularib.* tamen potest dari vera religio sine Constitutionibus, aut ordinationibus à regula distinctis, qualis est religio Carthusiensium, Minimorum, & Societatis Iesu. Soarez *4. tom. de Relig. lib.1. c.1. n.6.*

2 Differunt præcipuè Constitutiones, & regula, quia regula, vt in plurimum est ab aliquo antiquo Patriarcha constituta, à Summis Pontificibus approbata, & in Religione perpetua. Constitutiones verò non ita, sed à Prælatis, aut Capitulis Religionum ordinatæ sunt, & multæ sine Pontificia authoritate, aut approbatione, & pro temporum varietate mutari possunt, & de facto sæpius mutantur. Suarez *vbi sup. num.5.*

3 Possunt in Religionibus condi, seu institui Leges, aut Constitutiones obligantes Religiosos in conscientia ad earum obseruantiam. Sumitur hæc veritas ex illo ad *Rom. 13. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit.* Ad Hebræ. 13. *Obedite præpositis vestris, & subiacete illis.* Et ratio est, quia in religionibus est potestas regendi, & gubernandi Religiosos, ad illam verò spectat facultas hæc condendi Leges, seu Constitutiones. Vasquez 1.2. *disp.153. c.1.* Hæc verò potestas condendi Leges, aut Constitutiones regulariter solùm spectat ad Generalem cum Capitulo Generali pro tota Religione, vel ad Prouincialem cum Capitulo Prouinciali pro tota Prouincia. Ratio est, quia licet quilibet Superior, siuè Generalis, siuè Prouincialis, siuè etiam localis possit imponere præcepta, aut mandata, quæ solùm pro tempore determinato sui Officij durent (nisi aliud in specialibus Ordinationibus Religionum habeatur) Statuta tamen, seu Constitutiones non possunt edi in Religionibus nisi ab eo, quod repræsentat totam communitatem, qualis est Generalis cum Capitulo Generali, vel Prouincialis cum Capitulo Prouinciali, tum quia condere Leges spectat ad Communitatem, vt docet S. Thom. 1.2. q.90. *art.1.* tum quia ita regulariter est illis concessum à Summis Pontificibus, & in praxi apud ipsas Religiones versatur. Vasquez 1.2. *disp.153. cap.1.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.2. num.17.* Dixi autem *regulariter*, quia existente consuetudine, vel praxi Religionis, vel aliquo priuilegio, tunc poterit Generalis, aut alius Superior condere aliquas Leges, vel Statuta; præsertim cum habeant authoritatem quasi Episcopalem. Et in hoc sensu intelligendi sunt aliqui authores, qui hoc videntur concedere. Suarez *lib.4. de legibus c.5.* Bonacina *tract. de legibus, disp.1. q.1. punct.3.* Similiter quantum est ex natura rei, & iure communi, possunt Leges pro tota Religione condere Diffinitores in Capitulo Generali, etiam ante electionem Generalis. Tum quia Religionem totam repræsentant, tum quia semper est cum illis aliquis, siuè Præses, siuè Vicarius Generalis, qui simul cum Diffinitoribus repræsentent etiam totam Religionem. Suarez *tom.4. de Relig. tract.8. lib.2. cap.8. n.9.* Vide dicenda *c.18. n.90. & tom.2. c.12. n.6.*

Huius-

4 Huiusmodi autem Constitutiones, seu statuta Religionum, ad hoc quòd obligent in conscientia, debent esse de rebus concernentibus explicitè, vel implicitè regulam; explicitè quidem, si illa etiam habeantur in regula, implicitè verò, si sint necessaria ad regulam obseruandam. Ratio est, quia vt diximus *cap.4. num.9.* Religiosi non tenentur ex vi Voti Obedientiæ nisi ad ea, quæ aliquo modo ex prædictis concernunt regulam, sub qua viuere professi sunt. D. Thom. *quodlib.10. art.10.* Cordub. *in exposit. Regul. D. Francisc. c.10. quæst.2.*

5 Hinc etiam ad hoc quòd obligent in conscientiam istæ Leges, aut Constitutiones Religiosæ, non debent continere peculiares asperitates, magnas corporis afflictiones, vigilias, aut diuturnas orationes, quæ non concernunt regulam explicitè, aut implicitè, sed omninò sunt supra illam, iuxta dicta *cap.4. num.13.* Propter eandem rationem, scilicet, quia cum Religiosi solùm vouerint obedientiam secundùm Regulam, non possunt ad maiora obligari, etiam à Capitulo Generali Ordinis. Vasquez 1.2. *disp.154. cap.4. num.25.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.2. num.18.* Nec etiam Summum Pontificem ex vi Voti Obedientiæ, quod ipsi Regulares emittunt posse tales Leges condere tradunt Cordub. *in exposit. Regula D. Francisc. cap.15. quæst.2. d.6.* Lessius *lib.2. de Iust. c.41. dub.9. n.77.*

6 Poterunt tamen non solùm Summus Pontifex, sed etiam Prælati Religionum cum Capitulis condere Leges continentes austeriorem vitam omninò supra Regulam, obligantes in posterum professuros. Cum enim isti nondum emiserint professionem non possunt conquæri, quod obligentur ad ea, quæ non promiserunt, sicut conquæri possent ante istas nouas Leges professi. Sanchez *vt supra num.20. & 23.* Non tamen possunt præcipere, aut ordinare aliquid contra Ius commune. Quia Ius est à Papa cui subduntur Prælati, & Capitula Religiosorum. Peirin. *tom.1. Priuileg. minim. in constitut. Pyrrhi §.4.* Portellus *in Dubijs Regularib. verb. statutum n.9.* Possunt tamen constitutiones iuris communis declarare innouare, & vbi pœna deficit apponere, vel augere. Quia hoc non est ius commune subuertere, sed adiuuare, quod licitum esse dicitur in *cap.1. de non oper. nunciat.* Peirinis *vt sup.*

7 Similiter possunt fieri Leges, aut Constitutiones obligantes Religiosos ad opera mortificationis, seu austeritates ob publicam necessitatem, ver. gr. bellum, pestem, famem, hæresim, &c. Ratio est, quia hæc non sunt censenda omninò supra Regulam, sed aliquo modo concernentia ipsam, vt potè conducentia ad vtilitatem publicam. Cordub. *in Regul. D. Francisc. cap.10. quæst.2.* Lessius 2. *de Instit. cap.41. dub.9. n.77.*

8 Obligatio obseruandi Constitutiones Religionum, aliquando est ad mortalem culpam, aliquando ad venialem, aliquando ad nullum peccatum, sed ad meram pœnam ab ipsis Constitutionibus taxatam, iuxta dicta *cap. præcedenti à num.6.* Quando enim Author Constitutionum declarauit se nolle ad culpam obligare, sed ad pœnas, qualiter in Constitutionibus Carmelitarum exprimitur *5. par. cap.1.* dum dicitur: *Constitutiones nostri Ordinis neminem ex se intendunt obligare ad culpam, sed ad pœnas*, tunc certum est solum ad pœnas obligare. Quando verò nihil tale declaratum est, attendi debet ad communem sensum, & acceptationem Religionis, ex hoc enim capite præsertim desumitur quantitas obligationis. Si verò de hoc non constet; si materia, quæ præcipitur non est grauis, sed leuis, certum est obligationem non posse esse sub mortali, culpa enim mortalis, necessariò petit grauem materiam. Similiter si verba, quibus ponitur lex non sint præceptiua, qualia sunt *Præcipimus, mandamus, statuimus, &c.* Sed alia communia præceptis, & consilijs, vt *Volumus, Monemus, &c.* tunc est probabilissimum non obligare ad culpam, præsertim mortalem. Solùm ergo possunt esse obligatoria ad culpam mortalem ea quæ per verba præceptiua statuuntur, & circa grauem materiam. Leuis enim materiam solùm poterit inducere leuem culpam, videlicet venialem. Vide dicta *capite præcedenti à numero sexto*, Thomas de Iesu *de Regul. Carmelit. p.2. dub.8. part.1.*

9 Quando ea quæ habentur in Constitutionibus, vel Statutis Religionum, sunt de rebus aliàs præceptis iure naturali, diuino, aut positiuo, transgressio illorum est qualis fuerit transgressio talium præceptorum. Similiter quando fuerint res directè spectantes ad tria Vota, transgressio illarum est mortalis, nisi per accidens ratione paruitatis materiæ, vel inaduertentiæ, solum sit venialis. Quando fuerint res, quæ solum sub consilio proponuntur, ad nullam culpam obligabunt. Quorum ratio sumitur ex dictis *capite præcedenti à num.7.*

10 Etiam quando Constitutiones Religionum obligant solùm ad pœnam, possunt dici obligare saltem indirectè ad aliquam culpam. Ratio est, quia adhuc tales Constitutiones obligant in conscientia ad patiendum pœnam impositam, & dant ius Superiori ad puniendum transgressionem illatum tali pœna, ergo si Religiosus resistat passionis talis pœnæ, peccabit iuxta grauitatem materiæ, & circunstantiarum; ac per consequens tales Constitutiones ad aliquam culpam obligant, saltem indirectè Confirmetur, quia aliàs prædictæ Constitutiones non differrent à mero Consilio, nec essent vera præcepta. Suar. *4. tom. de Relig. tract.8. lib.1. cap.2. n.6.*

11 Quotiescumque tamen, siue in Regula, siue in Constitutionibus, siue in alijs Ordinationibus, aut præceptis Superiorum, præcipitur, aut prohibetur aliquid *in virtute S. Obedientia*, vel *in virtute Spiritus sancti*, vel *in virtute Voti*, aut *iuramento facti*, transgressio erit peccatum mortale. Vsus enim obtinuit, vt talia, vel similia verba obligationem sub mortali indicent. Azor. *tom.1. Instit. mor. lib.5. cap.6. quæst.5.* Aragon. 2.2. *quæst.62. art.3.* Idem dico, si dicatur sub interminatione gehennæ. Quia ea comminatio solùm debet correspondere culpæ mortali. Castro *lib.1. de lege pœna. cap.5. docum.4.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.4. num.43.* Idem, si dicatur sub pœna maledictionis æternæ, aut indignationis Dei. Propter eandem rationem. Vasq. 1.2. *disp.158. cap.5.* & Sanchez *vt supra.* Idem; ob eandem rationem, si dicatur sub pœna maledictionis Dei. Tolet. *in fin. Summ. cap.19. num.6.* Idem sub obtestatione diuini Iudicij. Propter similem rationem. Nauarr. *in Sum. cap.23. num.51. vel 53.* Valent. 1.2. *disp.7. quæst.5. part.6. & 2.2. disp.10. quæst.4. part.5.* Non sic credo de verbo strictè, aut arctè mandamus, neque de verbo sub præcepto. Quia hæc omnia indifferentia sunt ad peccatum mortale, vel veniale, Est autem prudenter sanè inter Patres Discalceatos nostri Ordinis statutum, Constitutiones, ac Superiorum præcepta, & mandata ad peccatum mortale non obligare, nisi per contemptum, aut nisi per Prælatum quidpiam præcipiatur in scriptis, in virtute Spiritus Sancti, & S. Obedientiæ.

12 Si tamen Prælatus, vel aliqua Constitutio, seu Statutum Religionis præciperet rem parui momenti, & circa materiã leuem, seu exiguam, prædictis modis, scilicet *in virtute S. Obedientia, in virtute Spiritus Sancti*, transgressio non erit mortalis, sed tantùm venialis. Ratio est, quia materia leuis, seu exigua inobedientiæ, aut transgressionis Voti, non est capax obligationis sub mortali, etiam si Prælatus hoc intenderet. Castro *lib.1. de leg. pœn. cap.5. docum.2.* Sanchez *lib.1. in Decalog. cap.4. num.4.* Debet tamen certò, & indubitanter constare esse leuem materiam eam, quæ hoc modo præcipitur, vel prohibetur, vt iudicemus Constitutionem, vel præceptum, quod aliàs ex tenore verborum ad mortale obligabat, solùm obligare ad veniale. Ratio est, quia in dubio semper est credendum Superiorem, aut Legislatorem rectè, & ordinatè præcipere Suarez *5. tom. in 3. part. disp.4. sect.6. num.11.* Aragon. 2.2. *quæst.62. art.3.*

13 Similiter quoties in Constitutionibus, aut Statutis Religionum (idem dico de quocumque alio mandato) præcipitur aliquid sub pœna excommunicationis maioris latæ sententiæ, transgressio illius est mortalis. Ratio est, quia tam grauis pœna solùm imponi potest pro culpa mortali. Vnde hoc etiam extenditur, si id quod præcipitur, aut prohibetur sit sub pœna excommunicationis ferendæ. Propter eandem rationem. Salon. 2.2. *quæstione 77. artic.1.* Henriquez *libro 13. de Excommunicat. capit.17. numero 2.* Quòd intellige, nisi euidenter constet esse leuem materiam eam, quæ præcipitur, aut prohibetur, propter quam præsumatur talem excommunicationem ferendam exigere admonitionem.

Henriquez *vt supra* Sanchez *lib.6. in Decal.c.4.n.51.* Casu autem dato quòd pro re leui imponeretur maior excommunicatio, illa esset non solùm iniusta, sed etiam inualida. Quia non solùm esset contra Sacros Canones, sed & supra potestatem Prælati, Ita vt dici possit continere errorem intolerabilem Cornexo *t.2. in 3. par. tract. 5. de Excommunicat. disput.3. dub.3.*

14 Si tamen poneretur (quòd non est admittendum) Constitutio, seu Præceptum sub pœna excommunicationis minoris, non inde inferretur transgressionem illius esse mortalem, sed posse esse venialem. Quia hæc leuis pœna potest solo peccato veniali incurri, vnde quod transgressio illius sit mortalis, vel venialis aliunde pensandum est, videlicet ex parte materiæ. Vasquez 1. 2. *disputat.* 158. *num.40.*

15 Item quoties in Constitutionibus, vel Statutis Religionum præcipitur, aut Ordinatur aliquid sub pœna Suspensionis, Interdicti, vel Irregularitatis, transgressio illius est mortalis. Ratio est, quia istæ pœnæ sunt grauissimæ, atque ita nequeunt imponi nisi propter culpam mortalem. Suarez *tom.5. in 3.par. dis.4. sect.4.n.7.* Vasquez 1.2.*disp.* 158. *c.5.* Excipe quando Suspensio, vel Interdictum essent alicuius actus particularis, & ad breue tempus. Quia tunc non arguerent transgressionem mortalem. Suarez *vt supra*. Pœna autem degradationis, priuationis Ecclesiasticæ Sepulturæ, & similes, sine dubio arguunt transgressionem mortalem. Quia etiam sunt grauissimæ pœnæ. Castro *de leg.pæn. cap.5. docum.4.* Medina *C. de Ieiun. q. de necess.serm. secun.*

16 Similiter si in aliqua Constitutione, vel Statuto Religioso statueretur pro aliqua culpa pœna mortis, mutilationis alicuius membri, carceris perpetui, triremium, & grauis infamiæ, credendum est transgressionem illius culpæ esse mortalem. Eò quòd pœnæ tam atroces non possint nisi propter culpam mortalem. De pœna mortis, & mutilationis membri Syluester *verb.præceptum quæst.3. in fine* Sotus *1.de Iust. & Iure quæst.6. art.5.* De pœna perpetui carceris. Corduba *in Regul. D.Francis. cap.10. q.3. punct.1.* Azor. *to.1. Institut.moral. l.5.c.6. q.5.* De pœna triremium Salon. 2.2. q.77. *art.1. controu.7.* Sanchez. *lib.6. in Decalog. c.4. n.64.* De pœna grauis infamiæ Castro *lib.1.de lege pœnali c.5. docum.4.* & Azor. *loc.cit.*

17 Similiter quoties Religiosus transgreditur aliquam Constitutionem seu Statutum suæ Religionis, etiam aliàs non obligantia ad culpam, ex contemptu, peccat mortaliter. Ratio est, quia contemptus est actus formalis inobedientiæ directè oppositus Voto Obedientiæ, quo in professione se astrinxit subijciendo se voluntati Superiorum. S.Th. 2.2. q.186. *art.9.* Caiet. *ibid.* Consistit autem huiusmodi contemptus, non in eo, quòd quis ex malitia, parua consuetudine, indignatione, aut alia causa, transgrediatur præcepta aut legem, sed in hoc, quod quis violet legem, aut præceptum, quia non vult subijci ipsi, aut Superiori præcipienti, ita vt habeat duos actus, alterum quo vult non subijci legi, aut Superiori, alterum, qui ex illo oritur, scilicet transgredi tale præceptum, vel legem. S.Thom. *vt supra ad 3.* Caiet. *ibi, & in Summ.v.contemptus*. Imò ad hoc quòd contemptus sit peccatum mortale, non sufficit quòd sit contemptus secundum quid idest, quo Religiosus nolit subijci Superiori, aut præcepto, hic, & nunc, sed requiritur quòd sit contemptus simpliciter, id est, quod nolit simpliciter subijci præcepto, aut Superiori. Caiet. *vt sup. vers. aduerte hic* Val. *vt infra*. Si quis tamen transgrederetur Constitutionem, aut Legem Religionis, non ex contemptu talis legis, aut Constitutionis, sed ex contemptu executionis illius, quia scilicet reputat illam rem parui momenti, non semper peccaret mortaliter. Quia hoc non est velle non subijci legi Superioris, sed æstimare illam minus, quàm decet Valentia 2. 2. *disputat.10. quæst.4. punct.5.* Sanchez *lib.1. in Decalog. cap. 15. num. 10.* Vide *cap.1. num.12.*

18 Praua autem consuetudo, seu vsus non seruandi Constitutiones, aut Statuta Religionis, quæ non obligant ad culpam, vel solùm ad venialem, non facit ex se, quòd transgressio illorum sit peccatum mortale. Ratio est, quia actus replicati sunt eiusdem speciei, ac proinde eiusdem malitiæ, si ergo prima transgressio Constitutionis Religiosæ fuit tantum peccatum veniale, etiam si millies replicetur, non fiet mortalis. S. Thomas 2. 2. *quæst.* 186. *artic.9.* Caietanus *ibidem*. Potest tamen huiusmodi praua consuetudo, seu vsus trasgrediendi Constitutiones fieri mortalis, primò ratione periculi, cui se exponit sic transgrediens, contemnendi illas. Azor. *lib.4. Instit.moral. cap.9. quæst.11.* Secundò, quia sic operans est valde perniciosus Religioni, suo prauo exemplo alios ad relaxationem inducens. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.4. num.18.* Vide *cap.1. num.13.*

19 Constitutiones, & Statuta Religionum non obligant quando sunt impeditiua operum Charitatis: vt si sit Statutum in aliqua Religione de non intrando in cellam alterius Religiosi, & contingat aliquem infirmari, potest Religiosus in illam intrare. Ratio est, quia nec aliæ Leges Ecclesiasticæ obligant in istis casibus. Rodrigu. *to.1. qq.q.67. ar.3.* Nec etiam obligant cum metu, aut probabili periculo vitæ. Quia nulla lex humana hoc pacto obligare potest. Vnde licet Charthusiani satis laudabiliter à carnibus abstineant, etiam cum periculo vitæ post ponentes bonum particulare vitæ bono communi Religionis in perpetua abstinentia à carnibus consistente. (Sanch. *lib.6. in Decalog. cap.15. num.39.*) Quod intelligo in casu quo est alius cibus, quo vti possint, nam si non est alius cibus, inhumanum est, & contra ius naturale, ita facere Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 9. lib.2. cap.4.* In nullo tamen casu tenetur à carnibus abstinere cum periculo vitæ. Quia nulla lex, aut etiam votum Religionis potest obligare contra præceptum naturale conseruandi vitam cuius homo non est dominus, sed solus Deus. Victoria *in Relect. de temperantia à n.8.* Secus dicerem si esset scandalum, quia tunc lege naturali, & diuina teneretur illud vitare. Bonacina *de legib. disp.1. q.8. punct. 2. nu.16.*

20 In casibus, in quibus obseruantia Constitutionis, seu Statuti Religionis, ita deficit à ratione, vt repugnet bono communi dispositio ipsius, non obligat. Ratio est, quia tunc concurrunt duo contraria, scilicet lex naturalis, & lex positiua, ac per consequens standum est legi naturali, quæ est strictior. Caiet. 2.2. q.12. *art.1.* Rodriguez *t.1. q. Regul. q.67. art.4.* Non verò deficit Lex, aut Constitutio, quando ratio ipsius in particulari casu, & persona deficit. Eò quòd Lex, seu Constitutio respicit bonum commune. Rodriguez *vt supra* referens Sotum. Ex quo colligo etiam teneri Prælatos superiores quoad eandem vim directiuam ad obseruantiam legum particularium aliquarum Prouinciarum, vel Conuentuum, in quibus manent, tum propter bonum exemplum subditorum; tum quia eo ipso quod subditi viderent Superiores eas non obseruare, saltem pro multis occasionibus, crederent ab eis abrogari. Suarez 3. *de legibus cap.35. num.74.* Salas *de Legibus disput.14. sect. 2. n.23.* & ex ipsis Tamburinus *de Iure Abbatum to.3. dis. 3. quæsit.4.*

21 Omnes Superiores Religionum, etiam ipse Generalis tenentur Legibus, & Constitutionibus suorum Ordinum quoad vim directiuam. Eò quò sint membra Religionis præsertim, cum Lex, siuè Constitutio, non ab ipsis solùm, sed à Capitulis habuerit suam vim. D.Thomas 1. 2. *quæst. 96. artic.5.* Sotus *lib.1. de Iustit. quæst.6. artic.7.* Imo aliquo modo dici possunt obligari ad illas, etiam quoad vim coactiuam, quatenus finito officio suo, vel tempore Capitulorum possunt ob earum transgressionem puniri. Rodriquez *1.tom. quæst.68. artic.3.* Miranda *in Man. Prælat. quæst.29. art.4.*

22 Constitutiones, seu Statuta Religionum confirmata authoritate Papæ non possunt mutari ab ipsis Religionibus, seu Capitulis ipsarum. Eò quòd inferior non potest tollere facta à Superiore. Nauarrus *lib.1. Consil. tit. de const. cons.8.* Hoc tamen intellige, quando prædicta confirmatio Papalis fuit facta in bonum Religionis, seu per modum decreti, mandati, aut ordinationis, quando enim facta fuit in fauorem statuentium tales leges, tunc confirmatio Papæ habet vim cuiusdam priuilegij, & ita liberè ab illa possunt recedere priuilegiati. Ita probabiliter Rodriguez *1. tom. quæst.10. articulo 4.* Miranda *2. tomo. Manual. q.29. artic. 8.* Clariùs dici potest quòd quando confirmatio Summi Pontificis fuit substantialis, & essentialis, hoc est quando Summus Pontifex confirmando dicta statuta dat ipsis

nouum

nouum robur ea propria faciens aut volens quod ea nomine suo subsistant, proculdubio tunc non possunt mutari, aut alterari à Capitulis, aut Religionibus: quia tunc censentur veluti ab ipso Papa lata, ac per consequens ab inferioribus inuariabilia. Si tamen talis confirmatio solum fuit accidentalis, vt si ea Pontifex solum laudauerit, & approbauerit vt legitimè facta à Religionibus vel Capitulis, non faciendo ea veluti propria ipsius, aut eis nouum robur tribuendo, tunc possunt à Religionibus, vel Capitulis immutari. Ita Bonac. *de legib. disp.* 1. *q.* 1. *p.* 1. *num.* 16. Tambur. *de Iure Abbat. tom.* 3. *disp.* 3. *q.* 7. *n.* 6. *& seq.* post Salas, Rodrig. & Mirandam. Adde Portellum in *dub. Regul. v. Statutum n.* 11. Qui tamen oppositum dicit, si Papa praeciperet alicui Capitulo, vt nomine ipsius Papae conderet tale, vel tale statutum, quia tunc esset veluti essentialiter Papale. Tamburinus *sup. n.* 9. Vbi etiam in sequentibus de interpretatione, seu declaratione talium statutorum. Pro quo vide quae dico *tom.* 1. *c.* 18. *n.* 76.

23 Quamuis de iure communi non possint Superiores Religionum dispensare vniuersaliter in Legibus constitutionibus, aut Statutis ipsarum, nisi quando illis talis facultas conceditur expressè, vel interpretatiuè; eò quòd inferiores non possunt in Legibus latis à suis Superioribus dispensare, Constitutiones autem Religionum factae sint à tota Religione, vel Prouincia, quae sunt Superiores Generali, & Prouinciali (Syluester. *v. dispensatio quaest.* 4. *& 9. cum sequentib.* Nauarr. *in Man. praelud.* 9. *n.* 15.) In aliquibus casibus tamen id possunt, scilicet in casibus leuibus, in quibus recurrere ad Superiores, vel Capitulum esset intolerabile, & in casibus, qui frequenter accidunt, in quibus etiam durum, & asperum videtur tantum tempus spectare. Ratio huius est, quia in his casibus praesumitur licentia interpretatiua concedi a iure, & maioribus Superioribus, idq; consuetudine, quae est optima Legum interpres, obseruatur. Medina 1. 2. *q.* 97. *art.* 4. *concl.* 3. Miranda *in* 2. *tom. Man. q.* 30. *art.* 11. Vide *cap.* 18. *n.* 54.

24 Consuetudo legitimè praescripta, & debitis circunstantijs vestita, v. gr. quod sit rationabilis, vniuersalis, & cum notitia Superioris, habet vim legis, seu Constitutionis, & potest tollere legem contrariam, aut Constitutionem, seu Statutum, quod erat prius in Religione. Ratio est, quia consuetudo hoc modo censetur quasi quaedam Lex, aut Constitutio Religionis. Rodrig. 1. *tom. quaest. Reg. quaest.* 69. *art.* 1. Miranda 2. *tom. Man. quaest.* 28. *per totam.* Praescribit autem huiusmodi consuetudo si est contra legem, quadraginta annis Nauarr. *in man. c.* 21. *n.* 13. Si autem est praeter legem, decem annis. Rodrig. *tom.* 1. *q.* 68. *art.* 1. Sà *in Sum. verb. consuet. n.* 3.

25 Constitutio, seu Ordinatio Religionis permittens in ea Magistros, aut Doctores, tolerari potest, dummodo, qui accipit tales gradus sit idoneus, alias, qui scit non esse idoneum, & petit illos, peccat mortaliter sicut qui scienter admittit. Syluester *verb. Doctor. quaest.* 4. Sà *in summ. verb. docere num.* 2. Aduertendum etiam est Decretum Clement. VIII. & SS. D. N. Vrbani circa huiusmodi graduatos, videlicet. *Nullus nisi actu legat vel praedicet, aliquo sui gradus priuilegio gaudeat.* Vide alia circa illos *cap.* 10. *num.* 20. *&* 24. Animaduerti tamen debet *actu legere*, dici etiam Lectores, quando tempore vacationum student vt legant. Laurentius de Peitinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Constit.* 2. *Iuly* 2. §. 5. *n.* 21.

26 De mandato Clem. VIII. *in decretis pro reformatione Regularium* innouatis à S. Congregat. iussu SS. D. N. Vrbani praecipitur *Generalibus, ac omnibus alijs quibuscumque Superioribus, ad quos hoc spectat, vt curent, ac efficiant, praedicta omnia decreta inter alias eorundem Ordinum Constitutiones perpetuò valituras redigi.* An autem inde inferatur haec Decreta non inducere aliam obligationem ad sui obseruantiam, quam Constitutiones Religionum? Mihi videtur verior pars negatiua. Ac proinde quòd de obligatione horum Decretorum loquendum sit iuxta generales regulas, quae de iure communi sunt ad cognoscendam obligationem aliarum Legum Pontificalium, de quibus nos egimus supra, & *cap* 7. *a n.* 7.

27 Ad hoc quod Leges, seu Constitutiones Religionum obligent subditos requiritur aliqualis promulgatio ipsarum. Hoc enim necessariò requiritur pro cuiuscumque Legis obligatione. Licet autem promulgatio in singulis Monasterijs, seu Domibus Religionis optima sit, non videtur tamen necessaria, sed sufficiet quòd in Capitulo Generali, vel Prouinciali respectiuè, fiat. Sicut generaliter Lex Pontificia sufficienter promulgatur. Romae, Episcopalis in Cathedrali Ecclesia, Regia in Curia Regis. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *n.* 15. *&* 16.

28 Immunitates, & libertates concessae Religiosis in Constitutionibus (imò & Regula) Ordinum, possunt à Praelatis ipsorum aliquibus coarctari, ex iusta causa, nisi talis coarctatio sit expressè prohibita praedictis Superioribus. Ratio est, quia eo ipso quòd non est illis prohibita, censetur concessa; eò praesertim quia ad bonum regimen Religionis spectat ita facere; saltem in aliquibus casibus. Corduba *in Regul. D. Franc. c.* 10. *quaest.* 2. *punct.* 6. Sanchez *lib* 6. *in Decalog. cap.* 3. *n.* 9. Idem etiam dicendum est de Praelato inferiori respectu licentiae, & immunitatis Religiosis à Superioribus Praelatis concessarum. Laurent. de Peitinis *tom.* 1. *quaest.* 1. *de obed. c.* 8. *in fine.*

29 Licita est, & honesta Constitutio praecipiens Religiosis studia litterarum. Vt latè probauimus in tractatu de *Reformat. Regular. cap.* 11. Laurentius de Peitinis *tom.* 1. *de Subdito quaest.* 1. *de Obedient. c.* 30. Religiosi etiam ad studia deputati notabiliter negligentes in studendo, saepe peccant mortaliter. Tum quia occupant aliorum locum. Tum quia abutuntur commoditate illis ad studendum à Religione concessa, videnturq; scientias contemnere. Nauarrus *in sum. cap.* 25. *n.* 59. Peitinis *vt supra.*

30 Licita quoque est Constitutio prohibens nè litterae missae ad Superiores aperiantur, vel detineantur à subditis. Vnde inter casus reseruabiles à Superioribus designauit Clemens VIII. *malitiosum impedimentum, aut retardationem, aut aperitionem litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores missarum.* Ratio est, quia per hoc impeditur maximè bonum regimen Religionis, & fraterna charitas inter Religiosos. Pro explicatione autem huius casus reseruabilis, quando scilicet in eo quis peccet consule Quarantam *in Compend. Bullar. verb. casus reseruat. num.* 12. & Coriolanum *in tract. de cas. reseru. par.* 2. *casu* 11. Deinde qui aperit litteras obseruatas, vel alienas scripturas animo nocendi, vel cum graui detrimento aliorum, peccat mortaliter. Quia in re graui offendit proximum. Rodriguez *tom.* 2. *quaest. Regular. quaest.* 36. *art.* 2. Non tamen peccat mortaliter qui aperit litteras, ex quibus sibi vel alteri timet periculum alicuius damni notabilis iniustè inferendi. Quia in tali casu praeceptum naturale de euitando damno iniustè inferendo, praeponitur praecepto de obseruando secreto. Nauarr. *in Sum. cap.* 18. *num.* 52. Laurent. de Peitinis *tom.* 1. *de Subdit. quaest.* 2. *de paupert. cap* 2. §. 13.

31 Scribere litteras ad Praelatum sine nomine, continentes delicta occulta contra aliquem, est ex suo genere mortale peccatum. Quia est reuelare crimen occultum fratris, quod mortale est. Nisi forsan hoc fieret ex charitate, non ex odio, aut maleuolentia: vltionem, & punitionem non quaerens, sed solùm correctionem, & emendationem, & celatur nomen scribentis, quia si fortè perueniat ad notitiam illius contra quem scribitur, redderetur illi inimicus. Laurent. de Peitinis *tom.* 1. *de Subdito quaest.* 2. *de paupert. cap.* 2. §. 12. Non possunt tamen Praelati ea huiusmodi litteris ad inquisitionem procedere delictorum, quae continent. Rodriguez *tom.* 2. *quaest. Regul.* 6. *art.* 10. Vide dicenda *cap.* 27. *n.* 4.

32 De obligatione obseruandi Ceremonialia, seu Ordinalia Religionum phylosophandum est eodem modo, ac de alijs Legibus, Statutis, ac Constitutionibus Ordinum. Ac proinde dicendum, transgressionem eorum, quae in illis praecipiuntur, esse peccatum mortale, vel veniale iuxta quantitatem materiae, & alias circunstantias, iuxta dicta in hoc capite, & praecedenti. Ex parte tamen materiae, scilicet eorum, quae in illis praecipiuntur, est sine dubio maior obligatio ea obseruandi, quàm alia, quae per alias Constitutiones ordinantur, ac per consequens transgressio magis peccaminosa; nam quae in praedictis Ceremonialibus praecipiuntur immediatiùs, & proximius concernunt cultum Dei, in quo vix potest aliquid minimum reperiri. Specialiter verò de ceremoniali Carmelita-

rum illud occurrit monendum, quod quamuis in illo dicatur *Sub obedientia præcepto vobis omnibus, & singulis, præsertim vero Superioribus, ad quos ista spectant, iniungimus, vt quibuslibet alijs ritibus Ceremoniarum, & Rituum obseruationibus relictis, in omnibus, quoad fieri poterit, hunc nostro Ordinario, & Ceremoniali conformemini, illudque ad vnguem sequamini*: nihilominus, non obstante huiusmodi præcepto Obedientiæ, non erit peccatum mortale, vnam, aut aliam, aut etiam aliquas, saltem paucas, Ceremonias non obseruare, si non sit contemptus, aut voluntas non se conformandi prædicto Ceremoniali, aut notabilis, & magna negligentia in nunquam studendo addiscendo, aut legendo illud. Sic enim interpretatur hoc præceptum communis vsus Religionis, & Reuerendissimi Generales Ordinis à me super hoc interrogati, ita responderunt. Semper tamen erit veniale peccatum, nisi adsit negligentia, obliuio, aut ignorantia inculpabilis.

33 Pœnæ priuationis officiorum, dignitatum, graduum, & administrationum, &c. seu inhabilitatis, ad illa: seu aliæ, quæ apponi solent in Constitutionibus, & Statutis Religionum, etiam si ponantur sub verbis, *ipso facto, ipso iure, eo ipso*, aut similibus, non incurruntur in foro interiori conscientiæ, nisi præmissa declaratione Superioris, qua ad minus constet Religiosum perpetrasse illud crimen, propter quod imponuntur tales pœnæ iuxta dicenda *cap.* 10. *num.* 30. Eò quòd ita videtur esse praxis Ecclesiæ, saltem quoad plures doctos, & timoratos. Quando autem adduntur vlterius illæ particulæ *absque vlla declaratione absque vlla sententia, ante declarationem, sententiam, &* cap. aut similia, tunc obligat reus ad tales pœnas etiam in foro interiori, & conscientiæ soluendas, iuxta dicenda etiam eodem *cap.* 10. *n.* 41. Licet aliqui non improbabiliter dicant contrarium, vt ibidem notabimus. Consuetudo tamen, & vsus, seu acceptio Religionum maximè attendenda est, seu declaratio illius, qui Constitutiones, seu Statuta fecit. In nostris autem Constitutionibus *p.* 5. *c.* 1. § dicitur: *Item cum in Constitutionibus Nostris frequenter ponatur pœna depositionis ab officio Prælatorum, & aliorum Officialium ipso facto, propter multa pericula, quæ possent inde contingere declaramus, quod intelligitur ipso facto, postquam in Capitulo, vel Visitatione fuerint conuicti, & confessi coram Superiore*. Idem habetur *c.* 9. & 10.

34 De obligatione, quam habent Religiosi assumpti ex Ordinibus ad Dignitates, ad obseruandum Constitutiones, & Statuta Religionum dicimus *cap.* 17. *num.* 8. De prælatis, etiam Generalibus *capit.* 18. *num.* 11. De electis *capit.* 23. *num.* 17. De Nouitijs *cap.* 23. *num.* 2. De Monialibus *cap.* 25. *num.* 1.

SVMMARIVM CAP. IX.

Excommunicantur Religiosi habitum suæ Religionis temerè dimittentes. n. 1.
Item accedentes ad studia nisi à suo Prælato, & conuentu licentiam habuerint. n. 2.
Quomodo excommunicatio intelligenda. ibidem.
Item Religiosi de Claustris exeuntes ad audiendum medicinam, vel leges. n. 3.
Ad quos extendatur hæc excommunicatio. ibid.
Interdicta est Religiosis appellatio à correctione suorum superiorum. n. 4. 5. & 6.
Ad quæ tribunalia id intelligatur. ibid.
An in casu graui, & raro licita sit appellatio. n. 7.
Quibus conditionibus. ibid.
Quid de facultate recusandi Prælatos. num. 8.
An religiosus possit esse executor testamenti. n. 9.
Qua licentia. ibid.
Nequeunt sibi eligere sepulturas. n. 10.
Non possunt comparere in iudicio, siue vt rei, siuè vt actores sine licentia superiorum. n. 11.
Nec possunt munus Aduocati, vel Procuratoris exercere. num. 12.
Nec munus Tabellionis. n. 13.
Nec esse Iudices etiam arbitri nisi &c. n. 14.
Possunt tamen esse Assessores, & Vicarij Episcoporum aliquorum, & cum quibusdam conditionibus. ibidem.
Non possunt exercere artem Chirurgiæ cum incisione, vel adustione. n. 15.
An possint esse testes. n. 16.
Interdicitur Religiosis suscipere tutelam alicuius personæ. num. 17.
De qua tutela id intelligendum. ibid.
Nec possunt esse fideiussores. n. 18.
Nec possunt testari nisi de licentia. n. 19.
An possint venari seu assistere venationibus. n. 20.
Lineis vti prohibitum est Religiosis. n. 21.
An teneantur semel in mense peccata confiteri. n. 22.
Circa decimas Ecclesiæ quid prohibitum Religiosis sub excommunicatione. n. 23. & 26.
Balnea ingredi quomodo illis prohibitum. n. 24.
Qui inducunt aliquos ad hoc vt sepulturas eligant, excommunicationem incurrunt. n. 25.
Intra septa monasterij arma tenentes quas pœnas incurrant. n. 27.
Benedicere mensam an sit illis præceptum. n. 28.
Tempore interdicti quid illis prohibitum vel præceptum. num. 29.
Beguinas fouentes sunt excommunicati. n. 30.
An liceat illis baptizare, esse Patrinis, aut ministrare aliqua Sacramenta. n. 31.
Transferentes se ad partes transmarinas quando incurrant excommunicationem. n. 32.
Qui prohibeantur ad curias Principum accedere. n. 33.
Prohibitum est Religiosis noua loca adire, vel antiqua mutare. num. 34.
Quæ obseruãda in erigẽdis siue construẽdis monasterijs. n. 35
Saltem duodecim fratres debent in eis sustentari. ibid.
Deserere monasteria semel accepta non possunt. n. 36.
Dantes seu accipientes ex pacto pro ingressu Monasterij quando sint excommunicati. n. 37.
Vinum temperatum bibendum quoties, & quomodo. n. 38.
Qualiter & quomodo mercatura prohibita sit Religiosis. num. 39.
An ludus prohibitus sit Religiosis. n. 40.
Monasteria Regularium debent habere carcerem. n. 41.
Pœna Religiosi falsi testis. n. 42.
Pœna furis seu latronis. n. 43.
Pœnæ homicidæ seu venenum propinantis. n. 44.
Quid prohibitũ Religiosis circa pulsationẽ campanarũ. 45.
Obseruare debent festa ab Episcopis indicta. n. 46.
Quid circa processiones seruandum a Religiosis. n. 47.
Lectio Sacræ Scripturæ habenda in Monasterijs. n. 48.

De obligationibus Religiosorum, quæ habentur in Iure, vel Concilijs. Cap. IX.

1 IN primis *cap.* 2. *ne Clerici, vel Monachi in* 6. excommunicantur Religiosi professi habitum suę Religionis in Scholis, vel alibi temere dimittentes. De quo latius agimus c. 13. *à num.* 2. Solùm est aduertendum huiusmodi excommunicationem nulli esse reseruatam.

2 Secundò excommunicantur eodem genere excommunicationis nulli reseruatæ, professi accedentes ad quæuis studia, nisi à suo Prælato cum consilio Conuentus, vel maioris partis illius, licentia primitus obtenta. Ita habetur dicto *cap. secundo Ne Clerici*. Vnde ad hanc excommunicationem incurrendam non requiritur; quod Religiosus habitum deponat, sed etiam si cum habitu vadat, illam incurrit. Eò quòd textus non petit hanc conditionem dimissionis habitus. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 8. *n.* 72. Nec requiritur, quòd studia sint aliàs prohibita, sed etiam si sint permissa, adhuc incurretur talis excommunicatio. Quia textus expressè dicit ad quęuis Studia Syluester *verb. Excommunic.* 9. Non incurritur tamen hæc excommunicatio si Religiosus vadat etiam sine licentia ad alium Conuentum propter Studia, quæ sunt intra suæ Religionis Claustrum. Quia intentum huius Legis, solùm videtur fuisse prohibere Studia extra Claustra Religionis. Caietan. *in Sum. verb. Excommunic. cap.* 61. Bonacina *in tract. de Clausura quæst.* 2. *punct.* 6. § 5. Nec et aiu incurritur

situr

ditur si vadat ad Studia extra Claustra Religionis, mansurus tamen in Conuentu illius Ciuitatis, vel Oppidi, vbi sunt talia Studia. Eò quòd textus, solùm videatur prohibere, ne Religiosus studeat manens extra Claustra sui Monasterij. Suarez 5. *tom. in 3. par. disput. 23. sect. 4.* Bonacina *vt supra* §. 5. Licentia autem, quæ ex hoc Capite requiritur, pensanda est secundum consuetudinem Religionum. Si enim fuerit talis consuetudo, quòd solum concedatur à Generali, vel Prouinciali, non sufficiet licentia immediati Prælati. Suarez *vt supra num.* 37. In quo casu non videtur necessarius consensus Monasterij, quia textus solùm videtur loqui, quando licentia conceditur à Prælato immediato, non autem quando à Generali, vel Prouinciali conceditur. Syluester *verb. Excommunicat. 9. casu 25. num. 55. quæst. 2.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num. 87.*

3 Deinde Religiosi de Claustris exeuntes ad audiendam medicinam, vel Leges, nisi intra duorum mensium spatium redierint, sunt excommunicati, & reuersi ad Conuentum, in Choro, Mensa, Capitulo, &c. debent esse vltimi. Ita habetur *in cap. fin. ne Clerici, vel Monachi.* Bonacina *in tract. de Clausura q. 2. punct. 7.* Nulli verò est reseruata hæc excommunicatio. Nec comprehendit Religiosos intra Claustra audientes istas scientias, vel foris, manentes tamen intra Claustra. Nec comprehendit docentes illas, nec habentes priuati in Cellis Lectores Legum, nec eos, qui student Legibus, in quantum conducunt ad intelligentiam Canonum. Toletus *in Sum. lib. 1. c. 37.* Diana *tr. 2. de dubijs Regul. Resolut. 79.* Extenditur hæc excommunicatio ad Doctores, siuè Magistros, qui Religiosos, habitu suo dimisso, Leges, vel Physicam audientes, scienter docere, aut in Scholis suis præsumpserint retinere *cap. 2. ne Clerici, vel Monachi in 6.* Caietan. *in Summ. verb. excommunic. cap. 61.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num. 89.* Bonacina *punct. 8.*

4 Præterea, Religiosis omnibus maximè interdictum est à correctione suorum Superiorum appellare ad Iudices extraneos. Primò quidem Iure Communi *cap. ad nostram de appellationibus, & c. reprehensibilis, eodem tit. in fine ibid. Ne Religiosi cum pro aliquo excessu fuerint corrigendi, contra Regularē Prælati sui, & Capituli disciplinam, appellare præsumant.* Secundò propter multa priuilegia Religionibus concessa specialiter Bonifac. VIII. pro Franciscanis, Sixti IV. pro Carmelitis, & Augustinianis, & Iulij II. pro Fratribus, & Sororibus Ordinis Prædicatorum, vt refert Cassarubius *in Compend. Priuil. Mendic. v. appellare.* Vbi etiam habetur Greg. XIII. in quodam motu proprio Anno 1575. Interdixisse Franciscanis de Obseruantia, sub pœna excommunicationis Summo Pontifici reseruata, & alijs pœnis, appellationem ad Tribunalia Sæcularia; concessisse tamen eis appellationem, ad Generalem, vel Protectorem, vel Pontificem. Sac. quoque Congregationem Cardinalium edidisse decretum Ann. 1587. vt appellatio hoc ordine interponatur; à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem, refertur que hanc appellationem esse permissam à Sixto V. Extat etiam Bulla Clem. VIII. quæ est 110. *in 3. to. Bullarij* edita *Ann.* 1604. Vbi appellatio prohibetur Carmelitis *sub excommunicationis latæ Sententiæ pœna, à qua, non nisi à nobis, seu Romano Pontifice pro tempore exystente, preterquam in mortis articulo absolui possint, nec non priuationis perpetua officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcunque dicti Ordinis Officia exercenda, ac vocis, tam actiua, quam passiua, eo ipso absque alia declaratione incurren. pœnis.* Subiungit etiam Pontifex; *Districtius inhibemus, ne ad ipsa Tribunalia Sæcularia, quouis prætextu, aut quæsito colore appellare, vel ad illa confugere, aut ea propterea quoquo modo adire audeant, vel præsumant. Sed si se a Prælatis grauari prætendant, ad Priorem Generalem ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut Viceprotectorem in Romana Curia, vel ad nos, siue Romanum Pontificem pro tempore exystentem, Supremum in Ecclesia Dei Iudicem, sicut antiquitus semper facere consueuerunt, recursum habeant, vnde illis breui manu iustitia ministrabitur. Volentes, & ita Declarantes, quod nedum dicti Ordinis Regulares personæ contra facientes, verum etiam eorum quomodolibet directè, vel indirectè fautores, & consultores, easdem pœnas eo ipso omnino incurrant. Decernentes irritum, & inane quidquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.* Vide Bullam *tertio tom. Bullarij pag.* 159. Similem prohibitionem habent Augustiniani ab eodem Clem. VIII. in Bulla *Quoniam nostr.* Anno 1604. edita, & Seruitæ in alia Bulla eiusdem tituli, Anno 1593.

5 Circa quæ alia animaduertenda sunt. Primum est, hæc Iura, & Decreta Pontificum congruentissima ratione pro Religiosis edita fuisse, vt ab eis abominabilis iste appellandi à suis Prelatis vsus omninò exularet. Est enim appellatio à correctione Regulari, seu sententia Superiorum ad tribunalia sæcularia, inuentum Diabolicum, honorem Religionis inhonestans, & pacem, & tranquillitatem Religiosorum perturbans, signumque maximæ relaxationis, cum regulariter loquendo, solùm apud aliquos ambitiosos, & superbos, & deformatos locum habeat. Sotus *de Iust. & Iure lib. 5. quæst. 6. artic. 3.* Aragon. 2. 2. *quæst. 69. artic. 3.*

6 Secundum est, Religiosis non solùm esse prohibitam appellationem ad Iudices non competentes, vt ad Laicos, aut Sæculares Magistratus, vel Iudices, hoc enim de se patet iniquissimum esse, & omni pœna, & supplicio dignum, sed etiam aliquando ad Iudicem competentem, scilicet Sedem Apostolicam, Dominos Nuncios, Legatos, &c. Ratio est quia licet Sedes Apostolica, aut Apostolica Tribunalia, sint Supræmi Iudices Ecclesiæ, tamen ipsi Summi Pontifices Ecclesiæ capita, attendentes maximum detrimentum Religiosæ disciplinæ ex prædicta appellatione oriri, Iuri suo cedentes, prohibent Religiosis prædictam appellationem, propter bonum Religionum. Cuius signum est, quod Cisterciensibus interdicta est appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam sub pœna excommunicationis. Idemque priuilegium dicitur concessum Canonicis Regularibus, & Minoribus à Iulio Secundo Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 11. num. 2. 13. & 16.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num. 108. & 109.* Nota autem quod Sac. Congregatio Regularium Iure Computari debet inter Tribunalia Religionis. Thomas de Iesu *de visit. Regul. tract. 3. cap. 17. num. 7.*

7 Tertium est, quod in raro, & graui casu, in quo euidenter constaret Religioso fieri notabilem iniuriam, in fama, honore, & reputatione à suis Superioribus, licita illi esset appellatio ad Summum Pontificem, vel Sac. Congregationem. Ratio est, quia hoc videtur permissum à Summis Pontificibus, vt conforme Iuri Naturali, non solùm in aliquibus Decretis ex adductis, sed à Iure *in cap. de Priore de appellation. cap. licet de Offic. Ordinar. & cap. supr. quæst. versic. nos autem de Officio Legat.* Nauarrus *Comm. 3. de Regular. num. 51. & lib. 2. Consil. in 1. edit. tit. de Sentent. & re Iudicata, consil. vnico num. 6. & tit. de appellat. consil. 4. num. 1.* Azor. *lib. 12. Instit. Mor. cap. 11. quæst. 8.* In tali autem casu appellatio executionem sententiæ regulariter suspendit, vt colligitur ex *cap. venientes de Iure iurand. & cap. Pastoralis §. præterea de Offic. Iudic. deleg.* Nauarrus *lib. 2. Consil. de appellat. cons. 6. num. 1.* Necesse est etiam in appellatione causam grauaminis exprimere. Quia eo tummodò admittitur appellatio cum modus exceditur. Sanchez *to. 2. de præcept. Decalog. lib. 6. c. 8. n. 105.* Thomas de Iesu *de Visit. Regul. tract. 3. c. 17. n. 8.* Vnde si talis causa non assignatur, vel causa assignata friuola, vel iniusta vita fuerit ipsi Iudici, & alijs hoc consiliarijs adhibendis, nihil de illa curare debet Iudex, quia talis appellatio non suspendit executionem sententiæ. Alderete *lib. 2. de disciplin. Relig. cap. 28. num. 28.* In alijs autem casibus non est toleranda appellatio Religiosorum, etiam si illis aliqua iniuria fiat: cum recta, & bona æstimatio Religionis anteponi debeat, etiam secundùm Ius naturale, bono priuato alicuius, sicut eodem Iure Naturali dictante, manus recipit ictum, aut vulnus, ad seruandam incolumitatem corporis, vel capitis. Rodriguez *tomo 1. quæst. Regular. quæst. 29. artic. 3.* Laurentius Peyrinis *tomo 1. quæst. 1. de Obed. cap. 20.* Cùm verò appellatio ad Sedem Apostolicam conceditur licet re-

gulariter loquendo fieri debeat modo dicto *num.4.* scilicet à Priore, vel Guardiano ad Prouincialem, & ab hoc ad Generalem, casu tamen dato, quod à prædictis non speretur remedium contra iniuriam illatam appellanti, vel similibus casibus licitè fieri poterit appellatio immediatè ad Apostolicam Sedem. Portell. *in Dubijs regular. v. appellare num.3.*

8 Idem etiam suo modo dicendum est, & propter eandem rationem, de facultate recusandi Prælatos Regulares, istam scilicet, esse omninò illicitam, & abominabilem Religiosis, nisi in casu rarissimo, quo licita esset appellatio, Videlicet quando euidenter constaret, Prælatum Regularem omnino iniquè se gerere contra bonam famam, & opinionem alicuius Religiosi in materia graui. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.8. num. vltim.* Qualiter autem se gerere debeant tam recusans, quàm recusatus. Vide Laurentium de Petrinis *tom.1. q.1. de Obedient. c.19. §.1.*

9 Nullus etiam Religiosus potest esse executor testamenti, seu testamentarius siuè ad causas prophanas, siuè ad pias, absque obtenta sui Superioris licentia. Quia ita habetur *in cap.2. de testamentis in 6. illis verbis: Religiosus executor ab aliquo in sua vltima voluntate deputatus, non potest, cum velle, vel nolle non habeat, huiusmodi officium suscipere, vel exequi, nisi à Superiore suo petita super hoc licentia, & obtenta.* Sufficiet autem tacita licentia, cum textus non dicat expressam esse necessariam. Syluest. *v. testament. 1. quæstione secunda, distinct. tertia,* Sanchez *libro sexto, in Decalog. cap.11. num.11.* Eamque potest quilibet Superior, etiam immediatus, concedere. Cum circa hoc nihil dicatur in prædicto capite: Molina *tom.1. de Iust. disput.247.* Nisi fortè in Religionibus hoc esset determinatum, vt solùm id ad Prælatos Superiores spectaret. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.11. num.16.* Fratres autem Minores de Obseruantia nequeunt esse executores testamentorum, adhuc obtenta suorum Superiorum licentia. Quia ita habetur *in Clem. exiuit. §. proinde cum vir Sanctus, versic. verum etiam de verbor. significat.* Rodrig. *3. tom. quæst. Regul. quæst.70. art.2.* Religiosi verò executores testamentorum tenentur reddere rationem Episcopo. Ex Concil. Trid. *sess.22. cap.8.* Alphonsus Villagut *in Spec. Visitator. fol.32. n.9.*

10 Religiosi nequeunt sibi eligere sepulturas, nisi à proprijs Monasterijs adeò forsitan sint remoti, quòd ad ea, cum moriuntur, non possint commodè portari. Ratio est, quia ita deciditur *in cap. fin. de Sepult. in 6.* Syluester *verb. Sepultur. quæst.6.* Nauarrus *Comm.2. num.43. de Regular.* Augustinus Barbosa *de Officio, & Potest. Parochi cap 26. num.30.* vbi etiam alia ad intentum. Prælatis autem conceduns id posse facere, forsan, quia in suis Monasterijs habent authoritatem, Tabiena *verb. Sepultura quæstion.4. num.5.* Rodriguez *tomo tertio, quæst. Regul. quæst. 60. artic.1.*

11 Religiosi etiam non possunt comparere in iudicio, siuè tanquam Actores ad agendum, siuè tanquam Rei ad se defendendum sine licentia sui Superioris. Ratio est, quia in hoc æquantur in Iure Religiosi cum seruis, aut filijs familias, & quasi pro mortuis habentur, vt tradunt Doctores Communiter *cap cum dilect. de rescript. & authentica causa, quæ fit cum Monacho C. de Episcopo, & Clerie.* Nauarr. *Comm.2. de Regular. num.64.* & Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.12.* Vnde neque pro iniuria sibi illata, siuè in persona, honore, aut bonis possunt in Iudicio comparere, sed hoc competit Prælato. Syluest. *v. Relig.8. quæst.4.* Nauarr. *Comm.2. de Regular. num.29. & 64.* Quando tamen Monachus est extra Monasterium, videlicet in Studio, aut alibi cum licentia sui Superioris, aut quando is Superior est ita absens, vt commodè absque periculo in mora non possit habere eius responsum, tunc agere potest in Iudicio, ratione licentiæ præsumptæ in istis casibus. Nauarr. *Comm.2. de Regul. num 65.* Azor. *lib.12. Instit. moral. cap.11. quæst.9.* Similiter si agere velit contra Prælatos, vt in Religione teneatur, vel vt ab ea repulsus admittatur, vel ne ei, quæ de Iure Ordinis debentur, denegentur, tunc poterit sine licentia ipsius litem agere, seruatis tamen alijs seruandis. Quia in hoc casu ipsa Religio, vel Ius naturale dat talem licentiam. Sanchez *lib. sexto in Decalog. cap. 12. num.16.*

12 Nec potest Religiosus munus Aduocati, vel Procuratoris in causa aliqua tenere, nisi propter vtilitatem Monasterij, & iubente Prælato. Quia ita habetur *in cap. Monachi el 2. 16. quæst.1. illis verbis: Nullus Monachorum forensis negotij susceptor, vel executor existat, nisi quod Monasterij poscit vtilitas, Abbate sibi nihilominus imperante.* Syluester *verb. Aduocat. quæst.6.* Sayrus *Claues Regia libro duodecimo, cap. vigesimosecundo, num.3.* Nota autem hanc prohibitionem exercendi munus aduocati non solum ad Monachos, sed ad quoscumque veros Religiosos extendi, siue Monachi sint, siue Canonici Regulares, Mendicantes &c. *c. a. de postuland. & Clem. Religiosus.* Sanch. *lib.6. in Decal. c.13. n.1.* Lugo *2. tom. de Iust. & Iure disp.41. sect.1. n.3.* Non autem comprehenduntur Nouitij; quia nomine Religiosi non veniunt in odiosis Nouitij. Sanch. *n.2.* Lugo *supr.* De licentia autem illa, & vtilitate Monasterij quali debeat esse, vt Religiosus exercere possit munus aduocati, latè Sanchez *dicto c.13.* & Tamburinus *de Iure Abbatum tom.3. disp.3. q.6. n.27.*

13 Nec etiam potest exercere munus Tabellionis. Ratio est, quia ita habetur *in cap sicut ne Clerici, vel Monachi, & ex cap. vt inquisitiones §. verum quia versicul. ad conscribendas de hæretic. in 6.* Vbi tanquam quid speciale conceditur fauore Fidei, vt Monachus, qui in sæculo erat Tabellio, possit etiam in Religione id munus exercere. Potest tamen Monachus, qui in sæculo erat Tabellio complere etiam post professionem, & signare instrumenta, quæ in sæculo solùm fecerat. Quia hoc non est tam exercere de nouo Officium Tabellionis, quàm supplere defectus factos in alio tempore. Nauarr. *Comm.2. de Regular. num.42.* Rodrig. *tom.2. quæst. Regular. quæst.8. artic. vltim.* Possunt etiam Religiosi exercere munus Notariorum in quibuscumque causis Sanctæ Fidei, & Inquisitionis. Ita decreuit Pius IV. in Bulla, quæ incipit *Pastoralis Officij* Anno 1561. Affertur etiam alia Iulij III. similia concedentis General Ordinis Prædicatorum. Flau. Cherub. *in Compend. huius Bullæ.* Vide dicenda *c.18. n.95.*

14 Nec etiam potest Religiosus esse Iudex, etiam Arbiter, in aliqua causa, nisi concurrente duplici conditione, scilicet licentia Superioris, & vtilitate Monasterij. Ratio est, quia ita deciditur *in cap. Monachi el 2. 16. quæst.1. & cap. de præsentium 16. quæst.1. & cap.2. de postuland.* Ita communiter Summistæ *v. arbiter,* & Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.13. a num.55.* vbi multa de hoc. Possunt tamen Prælati Religionum eligi in Iudices Conseruatores aliarum Religionum. Propter priuilegia illis concessa, de quibus Rodrig. *tom.1. q. Reg. quæst.65. art.3.* An autem modò post decreta Summorum Pontificum, præsertim Gregorij XV. hoc ita sit tenendum, constat ex dictis *c.3. n.11.* & dicendis *tom.2. cap.10.* Possunt similiter Religiosi esse Assessores. Eò quòd Assessor non est Iudex, sed Consultor, aut Instructor Iudicis, quod nullibi est illis prohibitum. Sanchez *lib.6. in Decalog. c.13. num.85.* Possunt etiam Religiosi, saltem ex v Iuris Communis, esse Vicarij Episcoporum, duabus illis conditionibus subsistentibus, scilicet licentia Superioris, & vtilitatem Conuentus. Cum enim munus Vicariatus sit Officium pertinens ad Iudicia, erit prohibitum Religiosis, nisi subsint illæ duæ conditiones. Azor. *tom.2. Instit. Moral. lib.3. cap.43. quæst.10.* Rodriguez *tom.3. quæst. Regul. quæst 76. artic. vlt.* Contrarium verò tenet Peirinis *tom.1. Priuileg. Minimor. in 4. Const. Sixti IV. § 10. n.48.* Ab ijs tamen muneribus Arbitri, Assessoris, & Vicarij Episcoporum arcent multi Franciscanos propter Clementiam *Exiui.* Arcentur etiam illi, quibus propter speciales Constitutiones sui Ordinis est hoc prohibitum. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.13. à n.66.*

15 Religiosi non possunt vllo modo exercere artem Chirurgiæ cum incisione, vel adustione. Ratio est, quia ita habetur *ex cap. Tua nos de homicidio, & c. sententia sanguinis ne Clerici vel Monachi.* Ita Summistæ *v. Medicus,* vel *Medicina.* Extenditur, vt neque causa pietatis id liceat. Propter eandem rationem. Armilla *in Summ. v. Irregularitas num.47.* Nauarr. *in Summ. cap.25. n.110.* Vnde oppositum facientes sunt Irregulares, si inde sequatur mors, quantumcumque diligentiam adhibeant, ne sequatur. Quia dant operam rei sibi prohibitæ ratione periculi homicidij. Comexo *tom.2. in 3. p. tract.5. de Irregul. disp.3. dub.2.* An

autem

autem possint Religiosi artem istam absque vlla incisione, & adustione exercere, res est dubia. Sed probabilius est, non posse. Eò quòd quamuis nullus textus expresse id prohibeat, tamen implicitè prohibetur in toto titulo *Ne Clerici, vel Monachi* vbi sæpius habetur, Religiosos non posse exercere negotia Secularia, & eorum statum decẽtia, munus autem Chirurgiæ indecens pro illis videtur. Nauarr. *in Sum. cap. 25. num.* 110. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap.* 14. *num.* 18. Qui addit, in Societate Iesu esse priuilegium à Gregorio XIII. concessum, vt Religiosi Medicinæ periti, possint mederi quibuscumque infirmis, quando Medici Seculares commodè haberi non possunt, dummodo id fiat ex Superioris licentia, & citra adustionem, & incisionem per ipsos faciendam. Addit etiam Cornexo *vt supra*, quòd si Clericus (idem est de Religioso) curet citra incisionem, vel adustionem, & omni diligentia adhibita infirmus moriatur, non erit Irregularis, quia, etsi curare hoc modo sit prohibitum, non tamen est prohibitum ratione periculi homicidij, sed ratione indecentiæ.

16 Non est in Iure prohibitum Religiosis esse testes, cum nullus textus id prohibeat, potius esse illis permissum colligitur ex *cap. nuper de testibus, & authent. de Monach. §. cogitandum collat.* Et ita videtur dicendum posse esse testes, tam iudiciales, quàm cuiuscunque instrumenti. Syluest. *verb. testament.* 1. *q.* 5. *dict.* 1. Molina *tom.* 1. *de Iustit. disp.* 127. *§. vtrum autem*. Quod etiam extenditur ad testamentum, in quo aliquid relinquitur Monasterio Religiosi, qui est testis. Quando enim aliquid non est speciale singulorum commodum, sed Vniuersitatis, vel Collegij, potest quilibet ex illa Vniuersitate vel Collegio testificari. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap.* 13. *n.* 102. Ad hoc tamen, vt Religiosus sit testis alicuius causæ Iudicialis, requiritur licentia Superioris. Quia cum Iudex sæcularis non sit Superior Religiosi testificantis, non potest ab illo exigere testimonium nisi Religiosus se illi subijciat, ad quod est necessaria licentia proprij Prælati. Angelus *verb. testis num.* 3. Sanchez *num.* 103. Si tamen testificetur sine tali licentia, testimonium valebit. Cum nullibi sit irritatum, & potius interpretanda sit res vt valeat, quàm vt pereat. Syluester *verb. testis quæst.* 2. *dict.* 1. Molina *tom.* 1. *de Iustit. disput.* 127.

17 Interdicitur etiam Religiosis suscipere tutelam alicuius personæ. Ratio est, quia ita habetur *cap. fin. q.* 86. *& auth. de Sanctissimis Episcop. §. Deo autem amabilis collat.* 9. *& l. Regia* 14. *tit.* 16. *par.* 6. Ita tradunt Angelus, Syluester, & Tabiena *in Summ. verb. tutela*. Addentes, etiam ex licentia suorum Superiorum non posse hoc munus exercere. Eò quòd illi in prohibitione Iuris nequeunt dispensare. Hoc tamen intellige de tutela testamentaria, idest, data in testamento, & de tutela datiua, quæ scilicet solet designari à Iudice. De tutela namque legitima, illa scilicet, quæ Lege defertur consanguineis successuris ab intestato, posse suscipi à Religiosis de licentia Prælatorum, videtur haberi *in prædicto c. fin. d.* 86. Azor. *to.* 1. *Instit. Moralib. lib.* 12. *c.* 11. Tutelas quoque miserabilium personarum posse admitti à Religiosis, concedit Graffis 1. *p. dec. lib.* 3. *c.* 5. *n.* 112.

18 Nec possunt Religiosi esse Fideiussores, nisi de licentia Prælati, & maioris partis Capituli. Ratio est, quia ita habetur expressè *cap. penult. de fideiuss. & l. Regia* 2. *tit. Moral. lib.* 12. *p.* 5. Exigitur quoque vtilitas Monasterij *c.* 1. *de postulat.* Syluester, Angelus, & Tabiena *in Summ. v. fideiussor.* Lessius 2. *de Iustit. c.* 28. *dub.* 2. *n.* 20. Vnde si Religiosus fideiubeat, non solum peccat, sed fideiussio est irrita, & nulla. Cum non habeat aliquid proprium, quod alteri possit obligare, quod est necessarium ad fideiussionem. Mol. 2. *t. de Iust. disp.* 540. Azor. *t.* 1. *Inst. Mor. l.* 12. *c.* 11. *q.* 2.

19 Nec etiam possunt Religiosi Professi testari, & testamentum ab ipsis factum est omnino irritum, & nullum, *ex authent. ingressi C. de Sacrosanct. Eccles. & cap. quia ingredientib.* 19. *quæst.* 3. *& c.* 2. *de testament.* Et ratio est, quia testari supponit habere proprium, aut dominium, quòd repugnat Religioso Professo. Nauarrus *Comm.* 2. *de Regul. n.* 22. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap.* 8. *à n.* 1. Possunt tamen facere aliquam schedulam, qua rogent Prælatum, vt det alicui ea, quæ ipsi habent ad vsum. Cum hoc non sit facere testamentum, aut codicillum, nec sit alicubi prohibitum, aut deroget Voto Paupertatis. Nauarrus *in Summ. lat. cap.* 27. *& Comm.* 2. *de Regular. num.* 22. Graffis 1. *par. Decis. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 58. Possunt etiam testari ex licentia Pontificis. Quia cum sit Summus Prælatus Religiosorum potest Religiosis concedere facultatem disponendi de quibuslibet bonis, & potest etiam dispensare in Lege positiua prohibente ne Religiosi testentur. Graffis 1. *par. Decis. lib.* 3. *cap.* 5. *n.* 57. *&* 59. Lessius 2. *de Iustit. c.* 41. *dub.* 8. *num* 73. Possunt præterea testamentum à se factum ante professionem interpretari, & declarare, si declaratione, aut interpretatione egeat. Quia hoc non est disponere de aliquibus bonis, sed declarare dispositionem à se factam quando poterant illam facere. Diana *Tract.* 2. *de Dub. Regular. Resolut.* 75. An vero possint illud reuocare, vide Barbosam *in Collectaneis Concil. sess.* 25. *cap.* 16. *num.* 22.

20 Prohibitum est etiam Religiosis, sicut, & Clericis, venari, aut interesse venationibus *d.* 6. *§. vltim.* Credo autem hanc prohibitionem venandi non esse sub mortali, cessante scandalo, & alijs prauis circunstantijs extrinsecis, quando solùm sit venatio honestæ recreationis gratia. Nauarr. *Comm.* 4. *de Regular. num.* 26. Suarez *to.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 11. *n.* 2. Rebellus *lib.* 1. *q.* 14. *n.* 10.

21 Lineis vti est etiam prohibitum Religiosis *in cap. cum ad Monasterium de statu Monachor.* Proprius enim Religiosorum habitus, etiam internus; laneus esse debet. Sed hoc tantum est veniale regulariter loquendo, imò nullum peccatum, si communis vsus Religionis oppositum habeat multò magis, si est aliqua infirmitas corporalis. Syluester *v. Relig.* 7. Graffis 1. *p. Decis. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 69. *&* 70. Fratres autem Minores lineis camiseis vtentes, peccare mortaliter, tenet Petrus Marchant. *in exposit. Reg. D. Franc. cap.* 2. *quæst.* 5. Eò quòd in prædicta Regula hoc illis prohibeatur.

22 Licet aliqui teneant Religiosos præsertim Benedictinos, teneri semel in mense sua peccata confiteri propter *Clement. ne in agro* (Caietanus *tom.* 1. *Opuscul. tract.* 5. *quæst.* 1.) Nihilominus probabilius est, vel non esse talem obligationem ad culpam, vel solùm esse venialem. Quia Clementina illa nihil aliud postulare videtur. Henriquez *lib.* 1. *de Sacram. Pœnit. cap.* 4. *num.* 10. Sotus *in* 4. *dist.* 18. *quæst.* 1. *art.* 3.

23 Religiosi non habentes aliquam administrationem, vel beneficium, qui Decimas Ecclesiæ debitas vsurpare præsumunt; nisi post requisitionem desistant à præmissis infra mensem, & damnificatis Ecclesijs emendam infra duos menses faciant, sunt excommunicati. *Clement. Relig. de Decimis, & Primit.* Tolet. *in Summ. lib.* 1. *c.* 40. *à num.* 5. Miranda *in Manuali Prælat. tom.* 2. *q.* 35. *art.* 18.

24 Balnea ingredi prohibitum est etiam Religiosis. *cap. Omnis qui* 24. *q.* 1. Ex necessitate tamen id licet Graffis 1. *par. Decis. lib.* 3. *c.* 5. *n.* 115.

25 Religiosi, qui aliquos ad vouendum, seu alias promittendum, inducunt, vt sepulturas apud eorum Ecclesias eligant vel iam electas non mutent incurrunt sententiam excommunicationis ipso facto Sedi Apostolicæ reseruatam *Clement. cupientes de pœnis*. Miranda 2. *to. quæstione trigesima quinta, articulo decimo octauo*. Simpliciter tamen inducentes ad hoc, non comprehenduntur, nec etiam, qui prædicto modo inducunt alios ad sepulturam in alia Ecclesia. Tolet. *in Summ. lib.* 1. *c.* 37.

26 Religiosi, quia aliqua in sermonibus suis, vel alibi, proferre præsumunt, vt audientes à Decimarum Ecclesijs debitarum solutione retrahant, incidunt in Excommunicationem ipso facto. Si verò scienter post posuerint confitentibus conscientiam facere de soluendis Decimis Ecclesijs debiti, ab officio prædicationis tandiù manent ipso facto suspensi, donec confitentibus ipsis conscientiam fecerint. Et; si prædicta diligentia non facta, prædicare præsumpserint, incidunt in excommunicationem ipso facto *Clement. cupientes de pœnit.* Nauarr. *in Man. c.* 27. *num.* 145. *&* 146. Miranda *in Man. to.* 2. *q.* 35. *art.* 18.

27 Monachi intra Septa Monasterij sine licentia Abbatum suorum arma tenentes excommunicationis sententiam ipso facto incurrunt. *Clement. ne in agro de stat. Monach.* Miranda *in Man. to.* 2. *q.* 35. *art.* 18. Vnde ista excommunicatione non afficiuntur habentes arma extra septum Monasterij, nec Monachi venientes ad Monasterium cũ armis,

non animo ea tenendi. Tolet. *sum. in lib.* 1. *cap.* 36. *à n.* 6. Contra Regulares etiam retinentes arma probibita in statu Mediolanensi, extat decretum S. Congregat. Regular. quo id illis prohibetur sub pœna excommunicationis, & alijs, ipso facto incurrendis. Naldus *in Summ. v. Religiosus num.* 50. Peirinis *tom.* 2. *Priu. Minim. in Const.* 4. *Clem.* 8. *num.* 9. Vide August. Barbos. *de Offic. Parochi cap.* 6. *à num.* 31.

28 Non est de Iure communi aliqua obligatio imposita Religiosis benedicendi mensam ante, vel post prandium, aut cœnam. Ratio est, quia *in capite non liceat dist.* 44. quod adduci solet, non est aliquod verbum includens præceptum. Suarez 3. *tom. de Relig. lib.* 3. *de Orat. voc. cap.* 7. Peccare tamen saltem venialiter, qui hoc non faciunt, tenet Nauarr. *in Man. c.* 25. *n.* 110.

29 Sunt excommunicati à Iure, excommunicatione tamen non reseruata, Religiosi, qui Interdicti tempore in Cœmeterio sepeliunt cadauera defunctorum extra casus à iure concessos, aut publicos excommunicatos, aut nominatim interdictos, aut manifestos vsurarios. *Clem.* 1. *de Sepultur.* Toletus *in Summ. lib.* 1. *cap.* 40. Tenentur etiam Religiosi quæcunque Interdicta generalia, tam authoritate Sedis Apostolicæ, quam Ordinariorum posita obseruare, sub pœna excommunicationis. *Clem.* 1. *de sent. excomm.* Tolet. *in Summ. lib.* 1. *cap.* 40. Imò etiam in Concil. Trid. *sess.* 25. *cap.* 12. sic habetur. *Censura, & Interdicta, ne dum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum Ecclesijs publicentur, atque seruentur.* Propter quod decretum dicunt aliqui derogata esse omnia priuilegia, quæ antiquitus Religiosi habebant circa suspensionem interdictorum. Nauarrus *in man. cap.* 27. *n.* 189. Alij verò volunt, tantùm ea priuilegia reuocari à Concilio, quibus omnino liberabantur Religiosi ab obseruantia Interdictorum, non autem, quibus in Festis Sanctorum Religionis concedebatur suspensio à prædictis Interdictis. Rodriguez 2. *tom. quest. Regul. quest.* 112. *artic.* 1. Mirand. *in Man. tom.* 2. *quest.* 37. *artic.* 12. Quæ autem sunt huiusmodi priuilegia, vide in Casarubio *in compend. priuileg. Mendic. verb. Interdictum.* Tenentur autem Regulares obseruare dicta Interdicta, siuè valeant, siuè non, quando ea obseruat Cathedralis, Matrix, aut Parochialis Ecclesia. Ex Nauarro *in cap. contingat*, & Rodriguez *tom.* 2. *quest.* 108. *art.* 4. Vide dicenda *cap.* 21. *num.* 19. & *tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 21. *cap.* 14. *num.* 36. *cap.* 15. *num.* 36. *c.* 16. *num.* 12. 24. & 27. & *cap.* 17. *num* 6.

30 Sunt etiam excommunicati Religiosi, qui Beguinas fouent in earum statu, seu, vt assumant earum habitum, dant consilium, auxilium, fauorem, directè, vel indirectè. *De Religios. Domib.* Tolet. *in summ. lib.* 1. *c.* 40.

31 Non licet Religiosis baptizare, nisi in casu necessitatis, & de licentia Parochi. *cap. placuit el* 2. 16. *quest.* 1. Hoc enim est proprium officium Ordinarij. Nec etiam possunt esse Patrini, aut leuare aliquem de fonte. *c. non liceat de consecrat. dist.* 4. Nauarrus *de stat. Monach. lib.* 3. *cons.* 5. Graffis 1. *par. decis. lib.* 3. *c.* 5. *n.* 136. Præterea Religiosi, qui Clericis, aut laicis, Sacramentum Extremæ Vnctionis, vel Eucharistiæ ministrant, vel Matrimonia solemnizant, nõ habita prius Parochialis Presbyteri licentia speciali, contrahunt excommunicationem Papalem. *Clem. Relig. in principale de priu.* Sylnester *v. excommunicatio.* Toletus *in summ. l.* 1. *c.* 37. Specialiter etiam ex Concil. Trid. *sess.* 24. *de Matrimon c.* 1. Parochus etiam Regularis, qui alterius Parochiæ sponsos, *sine illorum Parochi licentia Matrimonio coniungere, aut benedicere vsus fuerit ipso iure tandiu suspensus maneat, quandiu ab Ordinario eius Parochi, qui Matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat absoluatur* Rodriguez 2. *tom. q.* 62. *art.* 11. Barbosa *de Offic. Parochi c.* 22. *à n.* 3. Aliqui tamen Religiosi in Indiarum partibus existentes, possunt exercere officium Parochi, Matrimonia celebrando, & Sacramenta Ecclesiastica ministrando. Ex Pio V. in Bulla edita anno 1567. quæ incipit: *Exponi nobis nuper* 2. *tom. Bullar. n.* 34. Vide dicenda cap. 21. *n.* 8. 9. & 10.

32 Religiosi euntes vltra mare sine licentia Superiorum sunt excommunicati excommunicatione Papæ reseruata *Extrauag. ad nostrum de Regul.* Vincentius Filiucius *to.* 1. *quest. Moral. tract.* 15. *cap.* 8. Est autem ibi sermo de Religiosis transferentibus se ad partes transmarinas, in quibus pauci fideles reperiuntur, vnde non comprehendit hæc excommunicatio trasferentes se ad partes transmarinas in quibus multitudo fidelium existit. Bonac. *de Clausura q.* 2. *punct.* 4. §. 4. Vide dicenda c. 18. *n.* 99.

33 Monachi etiam, aut Canonici Regulares, administrationem aliquam non habentes, non possunt ad Curias Principum accedere absque speciali Prælatorum suorum licentia. Imò, si vt damnum aliquod Prælatis suæ Religionis, aut Monasterio inferant, se conferunt, excommunicationis sententiam ipso facto incurrunt. *Clement. ne in agro de stat. Monach.* Toletus *in sum. lib.* 1. *c.* 40. *à n.* 17. Miranda 2. *to. quest.* 35. *art.* 18. Qui autem accedunt ad prædictas Curias bono animo, & ibi existentes malum concipiunt nocendi suis Prælatis, secundùm aliquos incurrunt prædictam excommunicationem. Suarez *de Censuris disputatione vigesima secunda, sectione quinta, n.* 6. Probabile etiam est contrarium. Bonacina *in tract. de Clausura, q.* 2. *punct.* 5. §. 4. Qui benè etiam hanc excommunicationem non incurri, si Religiosus accedat animo nocendi priuato Religioso aut etiam Religioso alterius Ordinis quamuis non Prælato, nec etiam incurri nisi solum à Monachis, & Canonicis Regularibus, non verò à cæteris Religiosis, cum textus solùm de illis non de istis loquatur.

34 Prohibitum est Religiosis Mendicantibus sub pœna excommunicationis, acquirere noua loca ad habitandum, vel antiqua alienare, seu mutare, absque speciali Summi Pontificis licentia, à Bonifac. VIII. *in cap. cum ex eo, de excess. prælat.* & *Clem.* 5. *in c. cupientes de pœnis.* Propter priuilegium tamen Iulij II. concessum Fratribus Minoribus, & Minimis, licitum erat ædificare Monasteria sine Summi Pontificis licentia Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 33. *artic.* 1. Extant quoque varia priuilegia circa hoc, de quibus Miranda *to.* 1. *Man. quest.* 33. *artic.* 2. & 4. Paulus etiam V. in Bulla, *Ad Ecclesiæ militantis* anno 1605. edita concessit nostris Patribus Carmelitanis Discalceatis, vt possent vbique de sola Ordinarij licentia construere Monasteria, & Patribus Capuccinis in Bulla, *Ad vberes* an. 1606. edita, concessit, vt in Regnis Hispaniarum possent recipere noua Monasteria seruata forma Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini. Insuper in alia Bulla anno 1608. edita, quæ incipit *Ministerio* concessit Monachis B. Mariæ Fuliensis Ordinis Cistercienses, vt possent vbique de sola Ordinariorum licentia, noua Monasteria construere. Hæc tamen omnia, & alia Priuilegia reuocata sunt à SS. D. N. Vrbano VIII. in literis, in forma Breuis Anno 1624. 4. *to. Bull. inter Constit. huius Pont. n.* 25. Vbi omnes licentiæ, & facultates concessæ Regularibus erigendi Monasteria, & loca regularia abrogantur, & annullantur, simulque præcipitur, in huiusmodi locis Regularibus erigendis seruari debere Decreta SS. Canonum, & Concilij Tridentini, & Constitutionis Clem. VIII. eiusdemque Clem. VIII. & Gregorij XV. Decreta, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, necnon officiorum quorumcunque, ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurum obtinen. necnon etiam excommunicationis ipso facto incurrendis pœnis. Demum in decretis de celebratione Missarum à Sacra Congregatione Concilij iussu eiusdem Sanctissimi Domini Vrbani anno 1625. editis præcipitur obseruantia prædicti Decreti Gregorij XV. de quo postea præsertim quo ad numerum 12. fratrum, ita quod nullum Monasterium recipi possit in posterum nisi in ipso duodecim fratres degere, ac ex redditibus, & consuetis eleemosynis sustentari valeant *Alioquin talia Monasteria in Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ iurisdictioni subiecta esse intelligantur*, vide Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *de Priuileg. Minim. in Constitut. Pyrrhi* §. 9. & *tom. secundo, in Constitutione* 6. *Gregorij XV.*

35 Quare in erigendis, seu constituendis Monasterijs, aut locis Regularibus in posterum seruandum in primis est Decretum Conc. Trid. *sess.* 25. *de Regul. c.* 3. scilicet quòd noua loca non recipiantur *sine Episcopi, in cuius Diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.* Deinde, id quòd præcipit Clemens VIII. in Constitutione, Quæ incipit, *Quoniam ad institutam*, anno 1603. 3. *tom. Bullarij inter Bullas Pontifi-*

cis

cis num. 99. videlicet: *Locorum Ordinarios non posse licentiam ad nouos Conuentus cuiusque Mendicantium in Ordinis Ciuitatibus, & locis eorum ordinariæ Iurisdictioni subiectis, erigendos impertiri, nisi vocatis, & auditis aliorum in eiusdem Ciuitatibus, & locis existentium Conuentuum Prioribus, seu Procuratoribus, & alijs interesse habentibus, & causa, seruatis seruandis cognita constiterit, in eisdem Ciuitatibus, & locis nouos huiusmodi erigendos Conuentus sine aliorum detrimento commodè sustentari posse.* Similiter debet obseruari Decretum S. Congregationis sub Gregorio XV. quo cauetur, ne aliqua Monasteria de nouo erigantur, nisi in eis *saltem duodecim Fratres, aut Monachi, seu Religiosi inhabitare, ac ex redditibus, & consuetis eleemosynis sustentari valeant, ac Priores, seu Procuratores aliorum Monasteriorum, Conuentuum, seu Domorum aliarum Religionum, vel Congregationum, aut Societatum, seu Institutorum huiusmodi non solum in prædictis, sed etiam in alijs per quatuor millia passuum circumuicinis locis, ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni consenserint, vel alias Ordinarijs locorum constiterit Religiosos Monasterij, Conuentus, seu Domus Regularis sic erigendi seu erigendæ absque detrimento Religiosorum in Monasterijs, seu domibus antea in Ciuitatibus, seu locis huiusmodi erectis degentium, ibi in numero duodecim commodè, & congruè manuteneri, & ali posse. Si verò noui Conuentus, Domus, Congregatio, vel societas huiusmodi instituendæ erunt, nullique alij Regulares inibi reperiantur, Ordinarij locorum, nihilominus diligenter inquirant, an locorum incolæ, & habitatores quorum, & consensum requirant, ac adhibeant, huiusmodi duodecim Religiosos in Conuentibus, vt præmittitur instituendis, commodè alere, & manutenere valeant.* Laurent. de Peirinis *tom. 2. de priuil. Minim. circa Const.* 6 *Greg. XV.* Addens ex Rodrig. *tom. 2. quæst.* 49. *art.* 9. quod non dicitur acquiri nouus Conuentus quando fit mutatio in eadem Ciuitate, vel oppido, de vno ad alium locum. Quia tunc nullum præiudicium fit alijs Religiosis (nisi fortè per accidens ratione maioris propinquitatis ad illorum Monasteria.) Vide Dianam *tract. 2. de Dubijs Regul. Resol.* 136. Et nota appellationem à decretis Ordinarij si fieri contingat in hac materia debere esse ad Sac. Congregationem Episcoporum, & Regularium, prout habetur in relato decreto sub Gregor. XV. etiam priuatiuè ad quoscumque alios, prout etiam declarauit eadem Sac. Congreg. 12. Iun. 1643.

36 Deserere etiam Monasteria semel accepta, sine licentia Summi Pontificis fieri non potest ex *c. vnico de Religiosis domibus, & in c. cum ex eo de excessibus Prælat. lib.* 6. & est lata excommunicatio contra oppositum facientes. Syluest. *verb. Censura q.* 1. *cas.* 8. Ecclesia etiam, siue Monasterium semel Deo dicatum, non potest fieri habitaculum sæculare, seu conuerti in vsus prophanos, nisi fortan in casu alicuius magnæ necessitatis, & de consensu Episcopi Diœcesani. Ita ferè *in cap. quæ semel* 19. *q.* 3. & est regula Iuris *c. quod semel dicatum de regulis Iuris lib.* 6. Miranda *in Man. to.* 1. *q.* 34. *ar.* 1. vbi etiam aliqua pro hoc puncto refert priuilegia. Quæ autem bona Monasterij, quod deseritur, & qualiter transferri possint ad aliud Monasterium, tractant Rodrig. *tom.* 2. *q. Regul. q.* 49. *ab art.* 4. Laurentius de Peirinis *tom. priuil. Minim. in Constitut.* 2. *Iulij II.* §. 27. *à n.* 77. vbi etiam varia Religionum priuilegia afferuntur.

37 Similiter tam dantes, quàm accipientes ex pacto pecunias, iocalia, epulas, &c. pro ingressu Monasterij, nisi id spontè detur, sunt excommunicati *in extrauag. sanè de Simonia.* Toletus *in Summa lib.* 1. *c.* 27. Qualiter etiam non possit aliquid accipi à Parentibus, propinquis, vel Curatoribus Nouitiorum tempore Nouitiatus, præcipit Conc. Trident. *sess.* 25. *c.* 16. Vide dicenda. *c.* 24. *à n.* 32.

38 Debent Religiosi vinum cum aqua temperatum bibere, ita vt si vinum purum bibant (intellige cum periculo ebrietatis) peccent mortaliter *ex Concil. Generali Lateranensi sub Innoc. VIII. & c. à crapula de vit. & honest. Cleric.* Vbi etiam prohibentur Religiosi in conuiuijs alios ad bibendum incitare. Armilla *verb. ebrietas n.* 7. Laurentius Peirinis *to.* 2. *priuil. Minim. in Constit.* 6. *Paul. V. n.* 5. Pluries etiam quàm ter bibere prohibentur *c. quando*, Nauarr. *in Man. c.* 25. *n.* 110. Licet dicat hoc non esse peccatum mortale. Imò nec erit veniale, si vera necessitas oppositum petat. Prohibentur etiam ingredi tabernam *c. nullus*, & conuiuiari, nisi certis sub conditionibus *c. conuiuia.* Vnde horum transgressio erit ad minus veniale peccatum Nauarr. *vt sup.* Ebriosi autem puniuntur subtractione à communione per triginta dierum spatium, vel supplicio corporali, ex *c. fin. distinct.* 35. & ex *c. à crapula vt supra* pœna suspensionis ab officio, & beneficio, si à superiori commoniti non abstinuerint. Alderete *lib.* 2. *de Relig. discipl. c.* 15. *à n.* 36. Vide Augustinum Barbosa *de Offic. & Potestat. Parochi cap.* 6. *à n.* 11.

39 Religiosis, sicut & Clericis, prohibita est mercatura, seu negotiatio merè lucratiua, videlicet, qua aliquid emitur, vt immutatum cariùs vendatur, sub pœna excommunicationis, suspensionis, ac dispositionis *ex c.* 2. *extra ne Cler. vel Monach. & c. consequens* 88. *dist. c. penult.* 91. *dist. & c. sed nec extra ne Cler. vel Monach.* Ioann. de Medina *de restit. q.* 30. Molina *de contract. tract.* 2. *disp.* 342. Addens, huiusmodi pœnas non esse latæ sententiæ, sed ferendæ, Monasterijs autem Regularium licitum erit aliquam apothecam habere, pro vtilitate ipsorum, in qua per sæculares vendantur, & emantur aliqua, quæ ipsis necessaria sunt, vt, si Monasteria habeant aliquod pharmacopolium in quo medicamenta pro ipsis necessaria reseruantur, & ne corrumpantur venduntur, & emuntur per aliquem sæcularem ibi assistentem. Ratio est, quia finis, propter quem prohibita est lucratiua negotiatio Clericis, seu Religiosis, est, ne retrahantur à rebus spiritualibus, aut ne implicentur peccatis negotiantium, aut ne attendant ad lucrum temporale. Hæc verò omnia cessant in præsenti, cum talis emptio, & venditio non fiat per ipsos, sed per sæculares, nec attendatur ad temporale lucrum, sed solùm ad hoc, quòd res sibi necessariæ tempore infirmitatis meliùs conseruentur. Ioannes de Medina *vt supra*, nec dissentit Molina *etiam vt supra num.* 10. & Nauarrus *in Man. cap.* 23. *num.* 110. §. *clericus verò.* Priuatis autem Religiosis nullo modo licet, nec per se, nec per alios, huiusmodi negotiationem, aut mercaturam exercere. Tum quia in prædictis capitibus est hoc illis prohibitum. Tum propter magnam indecentiam, & pericula peccandi, præsertim contra Paupertatem Religiosam, quæ in hoc reperiuntur. Vnde sic facientes etiam peccant contra Paupertatem, & sunt proprietarij, quia vtuntur pecunijs modo sibi prohibito, & sine licentia suorum Superiorum, cum non possint illam ad hoc concedere. Vnde esto quod stando in vi prohibitionis ecclesiasticæ posset Religiosus per alios negotiari pro vt volunt aliqui quos sequitur Diana *Tract.* 8. *de contractibus, & cambijs Resolut.* 32. Stando tamen in iure naturali status Religiosi qui petit non implicari negotijs sæcularibus, vacare Deo, & fugere pericula contra paupertatem Religiosam, non video quomodo non sit indignum, indecens, & indecorum Religioso negotiari etiam per alios. Fas tamen etiam est Religiosis, emere necessaria ad proprium, suorumque vsum, quod solet appellari negotiatio œconomica. Cum hoc nullo iure sit prohibitum, imò Iure naturali concessum pro conseruatione. Secus verò dicendum de negotiatione politica, qua emuntur necessaria exercitui, ciuitati, &c. hæc enim Religiosis est prohibita, *cap. Episcopus* 88. *distinct. cap.* 1. *& sequentia* 21. *quæst.* 3. & colligitur ex illo Pauli. II. ad Timoth. 2. *Nemo militans Deo implicat se negotijs sæcularibus* Medina, & Molina *vt supra* Vide August. Barb. *de Officio Parochi cap.* 6. *à n.* 37.

40 Quamuis Ludus honestus recreandi animi gratia non sit Religiosis prohibitus. Cum relaxare animos, & dare se festiuæ iucunditati moderatè, vt non semper intendatur Regularis disciplina, sed aliquando remittatur, ad virtutem pertineat, quam Eutrapeliam Sanctus Thomas vocat 22. *quæst.* 16. *artic.* 2. Sotus *lib.* 4. *de Iust. quæst.* 5. *art.* 2. Tamen alearum, seu taxillorum ludos prohibitus est Religiosis in Concil. Illiberitano *cap.* 19. Constantinopolit. 6. *cap.* 50. *& cap. clerici* 15. *de vit. & honest. cleric.* Vbi etiam prohibentur huiusmodi Ludis interesse. Et in Concilio Tridentino *sess.* 22. *de reformat. cap.* 1. Nauarrus *in Man. cap.* 19. *vel* 20. Grafhs 2. *parte lib.* 3. *cap. octauo.* Quod maximè procedit de Ludo chartarum. Nauarrus *vt supra* Alderete *de disciplin. Relig. lib.* 2. *cap.* 16. *num.* 21. Quod etiam extende ad Ludi spectatores. Rodriguez 2. *tom. quæst.* 37. *art.* 7. Vide dicta *capit.* 6. *num.* 50. *&* 51.

Debent

41 Debent Monasteria Regularium habere carcerem, tùm ad eorum custodiam, ne ex Religione fugiant, tùm in pœnam delictorum siuè ad tempus, siuè etiam perpetuò, iuxtà ipsorum qualitatem. Ita habetur ex Iuris dispositione cap. Abbates 18.q.2.glos. & DD. in cap. si clericos de sent. excom. lib.6. Alderete lib.1. de Relig. discipl. c.10.n.1. & 2. Vide etiam dicenda c.24.num.3.

42 Clericus, seu Religiosus falsus testis, perpetuò deponitur, & in arctum Monasterium recluditur c. si Episcopus 50. d. Rodriq. to.2.q.31.art.1. Periurium etiam est crimen depositione dignum. c. Presbyter 81.d.c. cum nō ab homine de iudic. Alderete lib.2. de Relig. discipl. c.24.num.3.

43 Clericus fur (idem dico de Religioso fure) perpetuò deponitur c. cum non ab homine de iudic. c. Presbyter. 81. d. & postquàm fuerit depositus, in arctum Monasterium erit detrudendus, attenta tamen quantitate, & qualitate furti. Alderete lib.2. de Relig. discipl. c.16. num.8. & 9. Volunt aliqui furem à Religione exterminandum, & eijciendum, quod durom videtur aliquibus. Rodriquez tom. 2. q. 38. art. 1. Sed quidquid sit de Iure antiquo. Iure tamen nouo S. Congreg. sub SS.D.N. Vrbano, nullus eijcitur nisi propter incorrigibilitatem. De quo in c.23.n.3.

44 Similiter homicida perpetua depositione punitor, & in Monasterium detrusione, c. miror 50. c. Presbyter 81. cap. cum non ab homine de Iudic. cap. sicut dignum 1. §. clericos de homicidio. Similiter, qui venenum propinant, etsi homicidium sequutum non fuerit, nihilominus non minori pęna quam homicidæ puniendi. Vide Alderete lib.2. de Relig. discipl. c.25. per totum.

45 Ex Concilio Lateranensi, & Leone X. prohibitum est Religiosis die Sabbathi maioris hebdomadæ polsare in suis Ecclesijs campanas, antequam campana Cathedralis, vel Matricis Ecclesiæ pulsauerit. Vide Bullam in tom. 1. Bullar. Laertij Cherub. tom. par. 150. Idem etiam probat Gauantus in Comm. in Rubr. Missal. par. 4. tit. 10. in alijs autem diebus non possunt Ordinarij impedire Fratres pulsare campanas ad Matutinum, horas, & Missam, antequam pulsetur campana maioris Ecclesiæ Ex decreto Sacræ Congregat. apud Quarantam in Summ. Bullar. v. Confessor. pag. 235. Augustin. Barbos. de offic. Paroch. c.11. n.21. Vide dicenda tom.2. c.1. n.43. & 44.

46 Deinde, ex Concilio Trident. sess. 25. cap. 12. *Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua seruandos Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, obseruentur.* Quod qualiter sit intelligendum declarauit S. Congregatio Concilij, dicens; Hoc Decretum ita esse intelligendum, vt Regularium ritus illis diebus festis semper permaneat, quoad Missas celebrandas, & cætera diuina Officia tam publicè, quàm priuatè, ab ipsis Regularibus in eorum Ecclesijs persoluenda. Nec circa hoc ab Episcopis quoquo modo quidquam in contrarium eisdem Regularibus præcipi posse. Quod si de facto præceperint. Regulares neutiquam ipsis Episcopis obedire teneri. Verùm, quoad Conciones, & Lectiones, quas ijdem Regulares ad populum habuerint, debere se conformare Euangelijs, & Epistolis, quibus Clerus secularis vtitur illis diebus festis. Quaranta in Summ. Bull. verb. priuileg. Regular. Flau. Cherub. in Compend. Bullar. 2. tom. in Bulla 41. Pij V. Vide dicenda tom.2. c.1. num.26. & 43.

47 Item ex eodem Concil. Trident. sess. 25. c. 13. *Exempti autem omnes, tam clerici seculares, quam Regulares quicunque, etiam Monachi, ad publicas processiones vocati accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo viuunt.* An autem possint cogi ab Episcopis per censuras, dicemus capite vndecimo, num.14. Vide etiam Dianam Tract. 2. de Dubijs Regular. Resol. 76. Sacra etiam Congreg. Concil. declarauit *Regulares Monasterij vltra medium milliare à ciuitate distantes non posse ab Episcopo compelli accedere ad professiones.* Flauius Cherubinus in compend. Bull. 2. tomo in Bulla 41. Pij V. Vocari autem debent non per edictum publicum, sed personaliter per Clericos. Peirinis tomo primo, priuileg. Minim. in Constitut. 2. Sixti IV. §. 11. num. 57. Declarauit autem S. Congregatio Concilij processiones publicas, ad quas compelli possunt ab Ordinario Regulares esse; *Vt putà in festo Corporis Christi, in Litanijs, & Iubilæis publicis faciendis in plebibus, in quibus ipsi habent Monasteria, dummodò processiones sint eius generis, quòd in Bulla SS. D. N. Pij V. Mendicantibus concessa,* quæ incipit, *Etsi Mendicantium, publicata 17. Kal. Iunij anno 1567. comprehendantur: & dummodò Regulares non sint ex illis Conuentibus, Collegia nuncupatis, quæ in eadem Bulla excipiuntur.* Peirinis tom. 2. Priuil. Minim. in Const. 7. Pij V. §. 29. Nota tamen nostros Patres Discalceatos non esse compellendos, vt ad publicas processiones accedant. Ex Clem. VIII. in Bulla *Religiosorum*, anno 1596. & in Bulla *Romanum Pontificem*, anno 1603. & ex Paul. V. in Bulla *Decor Romanum*, anno 1610. Regulares etiam, qui ex priuilegio eis concesso possunt non ire ad processiones prædictas, non possunt ad id cogi, etiam si sæpius gratis accessissent, Cum ex hoc nullum ius adquiratur contra illos. Quaranta in Summa Bullar. verb. præcedentia. Vide dicenda tom.2. c.1. num.50.

48 Item ex eodem Concil. Trid. sess. 5. c. 1. *In Monasterijs quoque Monachorum vbi commode fieri queat, lectio Sacræ Scripturæ similiter habeatur; qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc vt Sedis Apostolicæ Delegati, eos, ad id, opportunis remedijs compellant. In Conuentibus verò aliorum Regularium in quibus studia commode vigere possunt, Sacræ Scripturæ Lectio similiter habeatur; quæ lectio à Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus assignetur dignioribus.* Dicunt autem satisfieri huic Decreto, si habeatur Lectio Theologiæ Scholasticæ, vel Moralis, Rodriguez tom.2. q.130. art.2. Peirinis tom.1. priuil. Minim. in Const. 2. Iulij II. §. 5. n.16.

49 Vide dicenda infra c.11. à num.7. circa ea, in quibus ex Decretis Conciliorum subiecti sunt Regulares Dominis Episcopis. Item circa pœnas, quæ transgressoribus horum Decretorum imponuntur, vide dicenda c. sequenti à num. 29. Et generaliter loquendo nota quod quę in Sacris Canonibus Clericis interdicūtur, nisi ex materia, & circumstantijs aliud colligatur intelligenda etiam sunt de Regularibus, qui nomine Clericorum in ijs veniunt. c. Deus qui. c. pen. & c. fin. de vita, & honest. cler. Clem. 1. Ne in agro. §. 1. de stat. Monach. & Clem. exiuj. de verb signif. Tambur. de Iure Abb. tom. 3. disp. 3. q. 10. n. 21. Apud quem etiam num. 51. de aliquibus quæ secundum antiquos canones Monachis prohibentur, quæ tamen, vel quia non sunt in vsu, vel quia circa illa habent Religiosi priuilegia Summorum Pontificum, vel quia in Pontificijs Constitutionibus posteà moderata sunt, non obligant illos.

SVMMARIVM CAP. X.

Alienare bona Regularibus prohibitum. n.1.
Sub quibus pœnis & censuris. ibid.
Quid Sacra Congregatio Concilij circa hoc ordinauerit. num.2.
Quid vlterius à Sacra Congregatione declaratum. num. 3.
Per bona mobilia pretiosa, quæ intelligantur. n.4.
Quæ bona prohibita sint vel permissa alienari. ibid.
Bona adquisita à Religiosis ex illicita negotiatione, vel alias, quæ pertinent ad Cameram Apostolicam. n.5.
Quid præcipiat Pius Quintus pro Ecclesijs Regularium. num.6.
Assistere agitationibus taurorum, vel similibus spectaculis quomodo prohibitum Religiosis. n.7.
An assistere comedijs sit illis illicitum. ibid.
Nefandum crimen committentes quibus pœnis subiaceant. num.8.
Admittere non possunt Religiosi fœminas sub illorum monasterijs sub magnis pœnis. n.9.
Num puellæ paruulæ admitti possint. n.10.
Num Imperatrices Reginæ, aut Principissæ. ibid.
Num fundatrices Monasteriorum. ibid.
Nomine Monasterij in quod fœminis ingressus interdicitur quid intelligatur. n.11.
In quibus casibus licitus sit talis ingressus. n.12.
Pœna quas incurrunt Religiosi illas admittentes. n.13.
Circa Regulares ex vno loco ad alium properantes quid statutum à Sixto V. n.14.
Quid de Religiosis Romam venientibus sine licentia. num. 15. & 16.
Recurrentes ad personas extraneas pro consequendis dignitati-

gnitatibus, vel officijs magnis pœnis puniuntur à Summis Pont. num 17.

Parochiam an possint ingredi Regulares cum Cruce pro funeribus Defunctorum. n.18.

De Sanctissimo Sacramento Eucharistiæ & Cruce quomodo tenendis in processionibus. n.19.

Quæ decreta statuerunt Summi Pontifices pro reformatione Regularium. n.20.

Banniti, decoctores, seu falliti non retinendi à Regularibus. num.21.

Missas celebrantes, aut Confessiones audientes fingendo se Sacerdotes degradantur, & Curiæ sæculari traduntur. num.22.

Tondentes monetas vltimi supplicij pœna puniuntur. n.23.

Scribere in materia de auxilijs qualiter prohibitum. n.24.

Decreta de celebratione Missarum de Apostatis, & eiectis, & S. Inquisitionis quando legenda à Regularibus. num.25.

Exemptiones Regularium in Hispaniarum regnis quæ cassata, & reuocata sint. n.26.

Astrologorum iudiciariorum pœna. n.27.

De alijs decretis pro Regularibus. n.28.

Censuræ posita in huiusmodi decretis quomodo intelligenda. num.29.

Pœna priuationis, & inhabilitatis quomodo debent intelligi. num.30.

Quid quando ponuntur absque vlla declaratione, &c. n.3[1].

Nomine officiorum graduum, & dignitatum quid intelligatur. num.32.

Quomodo intelligenda sint verba illa præsumunt, præsumpserit, & à censuris quis absoluat. num.34.

In pœnis priuationum, & inhabilitatum quis dispenset. num.35.

An etiam in foro externo. n.36.

De obligationib. Regularium ad Constitutiones, & Decreta Summorum Pontificum, & S. Congregationum. Cap. X.

1 IN primis alienare bona Monasteriorum, seu circa hoc pacta facere, interdictum est Regularibus à Paulo II. in Extrauag. *Ambitiosæ* sub pœna excommunicationis per hæc verba. *Omnium rerum, & bonorum Ecclesiasticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipsorum Dominium, concessionem, hypothecam, locationem, & conductionem, vltra triennium, nec non infeudationem, vel contractum emphyteuticum, præter quam in casibus iure permissis, ac de rebus, & bonis in emphyteusim ab antiquo concedi solitis, & tunc cum Ecclesiarum euidenti vtilitate, ac de fructibus, & bonis, quæ seruando seruare non possunt, pro instantis temporis exigentia, hac perpetuo valitura Constitutione fieri prohibemus. Prædecessorum nostrorum constitutionibus, prohibitionibus, & decretis alijs super hoc editis, quæ tenore præsentium innouamus, in suo nihilominus robore permansuris.* Postea verò excommunicationis sententiam contra eum, qui alienat, & qui alienatas res receperit, fulminat. Prælatum verò alienantem, si Pontificali, vel Abbatiali præfulgeat dignitate ab ingressu Ecclesiæ interdicit; alios verò Prælatos inferiores suis officijs, & dignitatibus ipso facto, absque vlla declaratione, priuatos esse denunciat. Contractusque huiusmodi, quòd nullius valoris sint, declarat. Vide Bullam *to.1. Bullar.* Laertij Cherubini *pag.329.* Miranda *in Man. Prælat. tom.2. q.35. art.18.* Postea verò Paul. IV. in Bulla quæ incipit, *Iniunctum nobis*, alienationem, & locationem quorumcunque bonorum Ecclesiasticorum in damnum Ecclesiarum, vel non seruatis iuris solemnitatibus, aut alias nulliter factas, rescindit, & annullat. Vide Bullam *tom.1. Bullar.* Laertij *pag.720.*

2 Quia tamen post hæc sunt varia priuilegia Religionibus concessa, de quibus Rodriguez *tom.1. quæst. Regular. quæst. 37.* quale est illud Gregor. XIII. Fratribus, & Monialibus Carmelitarum concessum anno 1576. in Bulla, quæ incipit, *Ex incumbenti*, quòd scilicet possent vendere, & alienare quæcunque bona, etiam stabilia, dummodò hoc sit in commodum, & vtilitatem ipsorum Monasteriorum, & ex consensu duarum ex tribus partibus, Fratrum, vel Monialium Monasterij, accedente etiam consensu, ratihabitione Generalis, &c. (vide Bullam *in 2. tom. Bullarij* Laertij *pag.401.*) ideò S. Congreg. Concilij in Decreto iussu SS. D. N. PP. Vrbani edito anno 1624. die 7. Septemb. abrogatis omnibus indultis, & priuilegijs quomodolibet Religionibus concessis, omnibus Superioribus Regularium; *Omnium rerum, & bonorum immobilium, ac pretiosorum mobilium alienationem, omneque pactum, per quod ipsorum dominium transfertur, census perpetuos, seu vitalitios, hypothecam, locationem, & conductionem, vltra triennium, concessionem in feudum, vel emphyteusim, præterquam in casibus à iure permissis, fieri perpetuò prohibet, atque interdicit, absque ipsius Congregationis Concilij expressa licentia, in scriptis, & gratis concedenda, sub pœna priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebunt, vocisque actiuæ, & passiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda, quam ipso facto absque alia declaratione incurrant; sublata etiam Generali, & Protectori illam moderandi, aut relaxandi facultate; pœnis nihilominus Apostolicarum Constit. & præsertim fel. rec. Pauli II.* quæ incipit, *Ambitiosæ in suo robore permansuris. Alienationes verò, & pacta, census, hypothecas, locationes, conductiones, & concessiones quascumque, contra huiusmodi prohibitionem faciendas, Sanctitatis sua authoritate, ipso iure nullas, atque irritas decernit.* Bonacina *de alienat. bonor. Ecclesiast. disp.2. quæst. vnic. à punct. 1.* Ex quibus vltimis verbis habetur, contractus factos alienationis sine prædictis conditionibus, & solemnitatibus, esse irritos absque vlla sententia, & declaratione, cum irritatio non sit pœna, sed natura ipsorum posita lege. Vnde, qui hoc modo accepit bona alienata à Monasterio non potest illa in conscientia retinere, nec etiam fructus illorum, sed, si sit in mora restituendi teneri ad damna Monasterij. Molina *tom.2. de Iust. à disput.466.* Suarez *4. to. de Relig. tract.8. lib 2. cap. 27. num. 20. & 21.* Addens, neque Monasterium posse cedere iuri suo, & bene vt credo, quia hoc est intentum Ecclesiæ propter indemnitatem bonorum Ecclesiasticorum.

3 Post quæ, cum compertum esset Regulares, qui eo Decreto prohibebantur census imponere super bonis ad eorum Monasteria pertinentibus, loco censuum huiusmodi, pecunias ad cambium, vel mutuò accipere cum solutione lucri cessantis, damni emergentis. S. D. N. approbante decreuit, ac declarauit S. Congregatio, *Huiusmodi contractum esse contra mentem Decreti, vt supra editi, ideoque non licere Regularibus pecunias, vt proponitur, accipere, at si acceperint, in ipsius Decreti pœnas ipso facto incidere* Laurentius de Peirinis *tom.2. priuil. Minim. in Constit.8. Vrbani VIII.* Quia verò hoc decretum non integrè refertur ab hoc Authore, & illud est innouatum nouissimè sub anno 1643. die 21. Martij, ideo placuit illud hic apponere, prout exstat typis mandatum Romæ, & à D. Paulutio S. Congreg. Secretario subscriptum. *Cum post editum decretum de rebus Regul. non alienand. compertum sit Regulares qui eodem decreto prohibentur census imponere & alios contractus facere super bonis ad eorum Monasteria pertinentibus, loco censuum & contractuum huiusmodi, pecunias accipere mutuo etiam sine alicuius lucri solutione, vel ad cambium cum solutione lucri etiam cessantis, vel damni emergentis cum obligatione seu hypotheca bonorum, aut dato pignore. Cumque ex huiusmodi contractibus eludatur mens S. Congreg. cui in primis in votis fuit, consulere Religionum indemnitati, quæ ex dictis contractibus plurimum læduntur SS. D. N. approbante decreuit, & declarauit non licere Regularibus, vt supra proponitur accipere, & si acceperint in ipsius Decreti pœnas ipso facto incidere. Datum Romæ 21. Mart. 1626. quod innouatur hac die 19. Septemb. 1643. Ioannes Baptista Cardinalis Pamphilius. Franciscus Paulutius S. Congregationis Concilij Secretarius.* Idem etiam SS. D. N. Vrbanus in Constit. *Humanæ salutis* anno 1625 prohibet bona Iurisdictionalia in feudum, vel emphyteusim concedere, aut vltra triennium locare. Vide *4. to. Bullar. inter Bullas Vrbani num.51.*

4 Circa quæ aliqua animaduertenda sunt. Primò per bona

na prætioſa mobilia hic prohibita alienari, intelligi vaſa aurea, argentea, veſtes prætioſas, gemmas, &c. Quarant. *in Summ. Bull. verb. alienatio*. Idem cenſeo de copioſa bibliotheca librorum, grege ouium, vel caprarum, multitudine arborum ferentium, vel non ferentium fructum. Quia hæc omnia quoad æſtimationem, comparantur immobilibus. Suarez *4. tom de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 27. num.* 18. Secundò, quòd venditio, ſeu alienatio arborum cæſarum ex aliquo prædio, eo quòd eſſent inutiles, aut nociuæ, non comprehenduntur ſub iſto Decreto. Cum arbores cæſæ ſint bona mobilia, & non prætioſa. Nauarr. *lib. 3. Conſil. de reb. Eccleſ. non alien. conſ. 6. & 7.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 27. art. 4.* Tertiò huiuſmodi Decretum Sac. Congregationis obligare, etiamſi alienatio bonorum Monaſterij ſit aliquando vtilis. Cum enim per illud abrogentur omnia priuilegia conceſſa Religionibus, inter quæ hoc vnum erat, quòd in caſu vtilitatis Monaſterij, poſſent ipſius bona alienari, vt patet ex priuilegio Gregorij XIII. Carmelitis conceſſo, vt diximus num. 2. (vide alia priuilegia quoad hoc conceſſa Patribus noſtris Diſcalceatis à Paulo V.) cenſendum eſt, mentem Sacræ Congregationis eſſe, ſine ipſius licentia non poſſe fieri alienationes adhuc in hoc caſu, ſed ad illam pertinere iudicare de tali vtilitate. Vnde alienationem eſſe neceſſariam, vel vtilem Eccleſiæ, Monaſterio, ſolum eſt cauſa iuſta ad impetrandum licentiam à Sede Apoſtolica, vel S. Congregatione. Quartò ſub bonis immobilibus comprehendi tam res corporeas fixas, & ſtabiles, quàm actiones, & iura, vel redditus longi temporis, ſed ius diuturnum ad illud, puta decem annorum. Item iura ſeu debita rerum immobilium, iam adquiſita Monaſterio, & ab illo accepta. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 27. num.* 6. & 17. Quintò, quòd caſus iure permiſſi, in quibus licita eſt alienatio ſine vlla Sedis Apoſtolicæ licentia, poſita tamen neceſſitate, vel euidenti vtilitate Eccleſiæ, ſunt. Primus, quando res alienanda eſt modici valoris, iuxta *cap. terrulas. 12. quæſt. 2.* Bonac. *tract. de reſtitut. diſp. 3. quæſt. 8. puncto 4. num. 7.* Vide & Gauant. *in Man. Epiſcop. verb. alienatio*. Secundus eſt, conſuetudo legitimè præſcripta contra Extrauag. *Ambitioſæ*, & idem dico de Decreto S. Congreg. Azor. *lib. 2. cap. 9. quæſt. 1.* Tertius eſt, neceſſitas tam vrgens, vt non poſſit expectari licentia Papæ, vt ſi eſſent citò redimendi captiui à pyratis detenti, aut pauperes in graui, & repentina neceſſitate paſcendi. Molina *diſp. 468.* Quartus, quando bona ſunt relicta Religioni incapaci bonorum in communi. Sanchez *in Decalog. lib. 7. cap. 26. num. 30. & c. 27. n. 17.* Quintus, quando ſunt relicta cum tali onere, vt alienari debeant certo tempore, aut caſu, aut reſtitui ex obligatione iuſtitiæ. Sextus, ſi bona ſolita ſunt infeudari, aut in Emphyteuſim concedi. Rodrig. *tom. 1. quæſt. 27. art. 13.* Molina *diſp. 468.* Septimò idem videtur dicendum in caſu vnionis Eccleſiæ loco Regulari. Ex *Clement. ſi vna de reb. Eccleſ. non alienan.* Sextò nota, quòd ea, quæ alienari non poſſunt, neque etiam poſſunt pignorari, propter eandem rationem Molina *tom. 2. de contract. diſp. 466. num. 1.* Septimò, quoad locationem, quòd quando prædia alternis tantùm annis fructum ferunt, poſſunt locari in ſexennium, & ſic reſpectiuè, nam annus in locatione non taxatur ex ſimplici decurſu temporis, ſed ex fructu, Nauarr. *tom. 2. Comm. de alien. num. 21. 22.* Azor. *p. 2. lib. 9. cap. 2. quæſt. 2.* Non poſſunt autem fieri locationes ad ſex, vel nouem annos, cum conditione, vt tot ſint locationes quot triennia. Quia hoc eſt in fraudem legis. Filliucius *tract. 44. cap. 3. num. 9.* Pro alijs autem dubijs circa hoc punctum lege Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 27.* & Quarantam *in Summ. Bullar. verb. alienatio* (animaduertendo tamen hos authores non vidiſſe Decretum Sacræ Congregationis adductum) Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 9. Iulij II. §. 1.* Bonacina *de alien. bonor. Eccleſ. diſp. 2. q. vnic. punct. 2.* Gauantum *vt ſuprà*. Vide dicenda à nobis *tom. 2. c. 19. à n. 54.*

5 Bona adquiſita à Religioſis ex illicita negotiatione, aut aliàs contra ſacros Canones poſt mortem illorum, aut quibus, illos etiam eis viuentibus, priuari, & deſtitui contigerit, ſpectant tamquam ſpolia, ad Cameram Apoſtolicam. ita decernit Pius IV. in Bulla quæ incipit, *decens eſſe. 2. tom. Bullar. pag. 29.* ab hac tamen regula excepit idem Pontifex Fratres Milites Hoſpitalis S. Ioannis in Bulla, quæ incipit, *Romani intereſt*. Ibidem *p. 42.* Quæ autem dicantur bona ex illicita negotiatione, aut contra ſacros Canones adquiſita, tractat Nauarrus *in Comment. de ſpolijs*. & Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 2. num. 22.* vbi hæc recenſet, *Omnis mercatura, negotiatio, militare, exercere officium forenſe*, & ſimilia. Vnde bona adquiſita à Religioſo contra ſuam Regulam, vel Conſtitutiones, non pertinent ad Cameram, cum non comprehendantur in prædicta Bulla. Suarez vt ſuprà *n. 25.* Nec etiam, quæ adquiſiuit frater Laicus, vel Conuerſus, quia Pontifex ſolum loquitur de Clericis. Idem *n. 24.* Intelligiturque Bulla de illis etiam bonis, quæ ex illicita negotiatione, & contra Sacros Canones adquiruntur à Religioſis, etiam non Apoſtatis, ſed viuentibus in Monaſterijs, aut ſub obedientia ſuorum Prælatorum, cum Pontifex indiſtinctè loquatur. Idem *n. 30.* Vbi etiam videtur dicere requiri ad huiuſmodi reſtitutionem faciendam Cameræ, quòd ipſa petat. In hoc tamen attendenda eſt conſuetudo. Cui autem cedant bona acquiſita ab Apoſtatis dicetur infra *c. 16. n. 22.*

6 Pius V. in Bulla, quæ incipit *Cum primum* an. 1566. edita 2. *tom. Bull. inter Bullas huius Pontificis num. 5.* præcipit in virtute ſanctæ obedientiæ Religioſis, ſiue Clauſtralibus, ſiue Regularibus, vt in Eccleſijs ſuis deputent aliquem, qui pauperes mendicantes, ſeu eleemoſynas petentes per Eccleſias tempore Miſſarum, Prædicationum, aliorumque diuinorum Officiorum, foras eijciant. Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſtit. 4. Iulij II. §. 1.* Barboſa *de offic. Parochi cap. 13. n. 47.*

7 Idem Pius V. in Bulla, quæ incipit, *De ſalute gregis* ann. 1567. edita, & habetur *2. tom. Bullar.* Laert. Cherubini *Bulla 48* præcipit omnibus Clericis tam Regularibus, quàm ſæcularibus beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, vel in ſacris Ordinibus conſtitutis, ſub excommunicationis pœna, ne agitationibus taurorum, aliarumque ferarum beſtiarum interſint. Licet autem huius Conſtitutionis pœnæ, & cenſuræ in Regnis Hiſpaniarum, quoad laicos, & Fratres Milites quarumcumque Militiarum, reuocatæ ſint à Greg. XIII. quoad Religioſos tamen in ſuo vigore permanent. Eò vel maximè, quòd Clem. VIII. ann. 1596. id expreſsè declarauit, tollendo, & remouendo illas, quoad omnes in illa expreſſos (*Monachis, & Fratribus Mendicantibus, cæteriſque cuiuſcumque Ordinis, & inſtituti Regularibus exceptis*) Rodriguez *3. tom. quæſt. Regul. quæſt. 68. art. 2.* Proſper de Auguſt. *in additionibus ad Quarantam in Summ. Bull. verſ. torneamenta*. Obligat autem hæc Conſtitutio, etiam in caſu, quo Religioſus poſſet intereſſe ſimili ſpectaculo ſine aliquo ſcandalo, aut nota. Quando enim lex eſt de ſe iuſta, & honeſta, etiam ſecluſo ſcandalo, obligat ad ſui adimpletionem. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. quæſt. 68. art. 2.* Flan. Cherub. *in comp. Bullarum tom. 2.* Comprehendit etiam hæc Conſtitutio Religioſos in ſacris Ordinibus non exiſtentes. Ratio eſt, quia licet à Pio V. ſint excluſi, tamen à Clement. VIII. (vt patet ex verbis adductis) videntur comprehendi. Rodriguez *quæſt. 68. art. 2.* Cum autem huiuſmodi excommunicatio non ſit ipſo facto incurrenda, ſed comminatoria, non incurritur ipſo facto à Religioſis huiuſmodi agitationibus aſſiſtentibus, peccant tamen mortaliter, cum excommunicatio maior etiam ferenda, neceſſario illud ſupponat. Eò præſertim, quòd non ſolùm ſæculares ſcandalum ex eo capiant, ſed & ipſa taurorum agitatio pluribus videatur barbara, & gentilis conſuetudo, iure optimo a pia, & Catholica Hiſpania releganda, quæ felicius, & fructuoſius milliaria hominum, & equorum, qui in iſtis congreſſibus occiduntur, in Fidei dilatationem contra infideles exponeret.

Hinc collige ſolutionem dubij, an aſſiſtere Comœdijs (idem dico de alijs Spectaculis Scænicis, Ludricis, & Hyſtrionicis) Religioſos, ſit peccatum mortale? Sub diſtinctione enim loquendum eſt. Nam vel talia Spectacula, res laſciuas, turpes, aut impudicas continent, aut non. Si primùm, vix excuſari poſſunt à mortali Religioſi, ſimilibus ſpectaculis aſſiſtentes. Tum ratione ſcandali, quod ſæpius interuenit; tum ratione periculi lapſus, quod ſæpius etiam continget; tum, quia etiam ijs ceſſantibus ratione Voti Caſtitatis tenentur huiuſmodi obſcæna fugere, & deteſtari. Vnde Eccleſiaſticis prohibitum eſt ſimilibus nugis intereſſe *de Conſecrat. d. 5. c. non oportet 2. & c. Clericis*

rici 2. de vit. & honest. Clericor. Optimè etiam in Constitutionibus Religionum id etiam est vetitum, vt in nostris *par. 3. cap. 6. num. 8.* Rodriguez *tom. 3. q. Regul. q. 68. art. 6.* Casu tamen, quo cessaret scandalum, nec esset periculum lapsus, nec prohibitio specialis Religionis ad mortale obligans, si Religiosus prædictis spectaculis assistere, non ex affectu, aut delectatione ad res lasciuas, & venereas, quæ ibi aguntur, sed ob solam vanam curiositatem, excusaretur à peccato mortali. Sanchez *lib. 9. de Matr. disp. 46. num. 41.* Bonac. *de Matrim. q. 4. punct. 9. n. 21. & 22.* Quando verò talia spectacula non sunt de rebus turpibus, aut inhonestis, sed continent Historias diuinas, aut humanas, aut etiam fabulas, & figmenta Poetarum, tunc est indifferens ea natura sua illis assistere, atque adeò sine peccato possunt illis Religiosi interesse, seclusis circumstantijs scandali, periculi lapsus, prohibitionis, &c. S. Thomas 2. 2. *quæst. 168. art. 3. ad 3.* Vide à nobis dicta *de Reformat. Regul. cap. 9. num. 12.*

8 Regulares, qui (quod absit) nefandum crimen exercent, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico priuantur, & per Iudicem Ecclesiasticum degradati potestati seculari traduntur. Ita Pius V. in Bulla, quæ incipit, *Horrendum illud*, ann. 1568. edita *in 2. to. Bullar. num. 72.* Num autem, qui vna, vel alia vice in hoc peccatum incidit, his pœnis subiaceat? Quidam aiunt, quidam negant. Vtrumque probabile. Et pars negatiua satis probatur ex illo verbo *exercentes*, quod Pontifex ponit in Bulla, importat enim multiplicationem actuum. Nauarrus *in Man. c. 27. n. 249.* Licet alij dicant oppositum, & hoc declarasse ipsummet Pium V. Flauius Cherubinus *in 2. to. Bull. sup. istam Bullam.* Prædictæ etiam Constitutionis dispositio extenditur ad eum, qui fœminam præpostera venere cognouerit, vel bestialitatis peccatum commiserit. Prosper de Augustino *in addition. ad Quarant. in Summ. Bullar. verb. Sodomia.* Vide alia à nobis dicta supra *capitulo quinto n. 11. 12. & 13.*

9 Prohibitum est viris Religiosis admittere intra eorum clausuram, seu permittere in eorum Monasteria fœminas cuiuscunque status, & conditionis existant. Primò, ex Motu proprio Pij Quinti, edito anno 1570 qui incipit *Regularium personarum*. Secundò ex alia Constitutione Greg. XIII. quæ incipit, *Vbi gratia*. Quamuis enim in illis solum videatur prohibitum ingredi fœminas Monasteria virorum, aut Religiosos illas admittere virtute, & prætextu aliquorum indultorum, seu facultatum, tamen etiam extenditur ad eos, qui permittunt illas quomodolibet intrare, etiam sine prætextu, aut virtute alicuius facultatis, seu indulti. Tum quia Pius Quintus hanc esse suam mentem declarauit in alia Constitutione, quæ incipit, *Decet Romanum Pontificem* anno 1570. quam refert Confectius *in priuilegijs Ordinũ Mend. fol. mihi 147.* vbi explicans suum priorem Motum proprium declarat, mentem suam, & intentionem esse, fuisse, *quod dicta littera non solum comprehenderent mulieres habentes, & prætendentes facultatem, & indulta ingrediendi Monasteria, seu etiam omnes, & quascunque Mulieres alias, tam in genere, quam in specie.* Tum quia ipse Gregorius Decimustertius explicuit illo modo suam mentem, vt refert Villagut *tract. de Vsuris q. 35. num. vlt.* Tum etiam, quia ita praxi receptum est in Pœnitentiaria Rom. (quod pro lege haberi debet, maximè cum agatur de interpretatione Sanctionis Apostolicæ) Nauarrus *in Summ. lat. cap. 27. num. 105. excom. 61.* Azor *tom. 1. Instit. mor. lib. 13. c. 8.* Vnde Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 7. num. 9.* propter hanc Constitutionem Pij Quinti retractat, quod alibi dixerat, scilicet in priori Constitutione eiusdem Pij Quinti solum prohiberi ingressum fœminarum in Monasteria virorum prætextu facultatum obtentarum.

10 Possunt tamen permitti intrare in Monasteria Religiosorum puellæ paruulæ, non obstante prædicta prohibitione Pontificũ. Eò quod finis illorum est, ne detur Religiosis occasio impudicitiæ, quod cessat in paruulis puellis. Rodriguez *in excomm. posit. Mot. propr. Pij Quinti n. 12.* Sanchez *lib. 6. in Decal. c. 17. num. 4.* Idem dico de Imperatricibus, aut Reginis, saltem quando intrant Monasteria non occultè, sed magno comitatu, & ex bono fine. Cum enim Pontifices non fecerint in prædictis Bullis mentionem de illis, credendum est noluisse ipsas comprehendere. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 48. art. 1.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 17. num. 5.* Qui etiam extendit hoc ad filias Imperatricum, & Reginarum. Quia nomine Reginarum censet comprehendi. Fundatrices autem Monasteriorum, quantumuis nobiles sint, & excellentes comprehenduntur sub ista prohibitione. Quia hoc creditur fuisse intentum Pij V. in suo Motu proprio. Ideo enim in eo expressit Ducissas, & similes, quia hæ solent esse fundatrices. Rodriguez *in exposit. huius Mot. propr. num. 3.* Similiter causa medendi Monacho graui morbo laboranti, intrare potest fœmina in Monasterium, si infirmitas solùm per ipsam curari possit, nec Religiosus possit extrahi foras. Quia lex humana non est accipienda in tam graui necessitate. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 46. art. 7.* Sanch. *lib. 6. in Decalog. cap. 17. num. 30.*

11 Nomine Monasterij, in quod fœminis ingressus interdicitur, solùm intelliguntur ea, quæ sunt intra septa Monasterij. Quia ea propriè sunt Monasterium, vel partes illius. Nauarrus *lib. 1. cons. in 1. edit. tit. de Regular. cons. 16. in 2. lib. 5. tit. de verb. signific. cons. 5.* Hinc prædia, domus, horti, seu vineæ Religiosorum ab illorum Monasterijs separata non comprehenduntur prædicta prohibitione. Rodrigu. *in expos. huius Mot. propr. n. 1.* Secus verò horti, vel viridaria, quæ in ipsis Monasterijs esse solent, etiam si habeant ianuam, per quam, absque claustrorum ingressu, in illa intrari possit. Quia ista reuera sunt partes Monasterij, & communiter sic habetur in praxi. Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 17. num. 15.* Idem dico de Sacristijs Ecclesiæ immediatè contiguis. Propter eandem rationem. Licet in hoc, si scandalum, & perturbatio Religiosorum absit, sitque contrarium vsu receptum propter audiendas confessiones, possit tolerari. Rodriguez *in exposit. prædict. Mot. propr. num. 14.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 17. n. 17.* Addunt alij, quòd Sacristiæ, ad quas non est aditus per claustra Monasterij, sed per Ecclesiam non sint subiectæ clausuræ. Bonacina *de Clausur. quæst. 5. punct. 1.* Monasteria verò nondum fabricata, sed fabricari incepta, vbi non est communitas Religiosorum, sed tantùm aliquis, vel aliqui pro fabrica, non comprehenduntur sub prædicta prohibitione. Quia illa verè non sunt Monasteria. Sorbus *in priuileg. mendic. verbo ingress. Mulier. num. 11.* Pro quo extat declaratio Cardinal. quam refert Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Monast.* affirmans, idem dici debere de domibus, seu infirmarijs in ciuitate positis, cum nec Ecclesiam, nec Conuentum habeant. Secus de Prioratibus, quos habent aliquæ Religiones Monachales, quia sunt Monasteria, & habent clausuram. Sanchez *lib. 6. in præcepta Decalog. lib. 17. num. 21.*

12 Præterea licitus est ingressus fœminarum in claustra Religiosorum (illorum scilicet, qui habent communicationem generalem priuilegiorum aliarum Religionum quarumcunque.) Quando in eis Missæ, & alia Diuina Officia celebrantur, ac cum Processiones fiunt, & quando Christi fidelium cadauera ibi sepeliuntur, ac etiam pro eis suffragia fiunt. Similiter quando diuinum verbum in claustris Monasteriorum, & Regularium locorum huiusmodi proponitur, vel per aliam quamcunque causam tantus concursus populi fuerit, quòd commodè ingredi non possint, & egredi per portam Ecclesiæ, perpetuò concedimus, vt dictæ mulieres vna cum alijs secularibus personis possint ingredi, & egredi per portam claustri Monasteriorum, & locorum Regularium huiusmodi, dummodò recto tramite accedant ad portam, qua exitur è Monasterio, sicque volumus pariter, & indulgemus. Ita ad verbum Pius V. in dicta Constitutione *Decet Romanum Pontificem*. Quæ licet fuerit data intuitu, & fauore Congregationis Montis Virginis, postea ab alijs Religionibus acceptata est, ob communicationem priuilegiorum, vt credo. Rodrig. etiam infra citandus refert similia declarasse Pium V. viuæ vocis oraculo. Sed quia, vt diximus *cap. 3. num. 21.* Viuæ vocis oracula omnia his temporibus abrogata sunt, saltem quatenus continent nouam concessionem, ideò solum videtur ob communicationem priuilegiorum cum dicta Congregatione Montis Virginis, prædicta ab alijs Religionibus acceptata esse. Nisi dicamus cum Portello *in Responsionib. Moral. casu 14. n. 13.* hoc viuæ vocis oraculum esse meram declarationem, ac per consequens non esse re-

reuocatum

uocatum à Greg. XV. & Vrb. VIII. quia ipsi solùm reuocarunt ea viuæ vocis Oracula quæ continent nouam gratiam, aut priuilegium, non quæ continent declarationes, iuxta dicta *supr. c. 3. n. 21.* Circa quæ animaduertendum est primò, non posse Prælatos prædictarum Religionum instituere Processiones, vel officia Diuina extraordinaria ad eum finem, vt mulieres ingrediantur eorum claustra. Quia hoc est contra intentum Pontificum. Secundò non posse ingredi prædictas mulieres, quando sunt celebrata iam, aut postea celebranda prædicta Officia, nisi in hoc sit parua mora temporis. Quia ista concessio solùm procedit de tempore, quo celebrantur. Tertiò, quòd etiam possunt ingredi prædictæ fœminæ, quando intra aliquod Sacellum illius claustri ob alicuius potentis deuotionem celebratur Missa. Quia tunc celebratur Diuinum Officium. In his tamen laudabilis vsus retinendus erit, & abusus vitandus. Rodriguez *to. 1. quæst. 48. art. 3. & in expos. Mot. propr. Pij V.* Sanch. *lib. 6. in Decalog. cap. 17. num. 22.* Quartò adiungunt aliqui licere hunc ingressum, quando in claustro datur habitus alicui Nouitio; sed non credo hoc licere, cum non comprehendatur hic casus in assignatis à Pio V. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Const. 6. Iulij II. n. 14.* Nec dare habitum Nouitio sit diuinum Officium. Bonacina *de Clausur. q. 3. punct. 4. n. 10.* Qui aliter docet dum datur professio.

13 Pœnæ autem, quas incurrunt Religiosi admittentes fœminas in sua Monasteria, sunt, *priuationis Officiorum, quæ in præsenti obtinent, & inhabilitatis in posterum ad illa, & alia omnia, & Suspensionis à Diuinis ipso facto, sine alia declaratione incurrendis pœnis.* Ita Pius V. in suo Motu proprio. Præterea Gregor. XIII. addit priuationem dignitatum, & beneficiorum, & inhabilitatis ad illa, & excommunicationem Pontifici reseruatam. Rodriguez *tom. 1. q. Regul. q. 48 art. 1.* Sanch. *li. 6. in Dec. c. 17. a n. 33.* Quomodo autem illæ pœnæ, & aliæ similes intelligi debeant, & quis possit in illis dispensare dicemus in hoc *capite à n. 29.*

14 Sixtus V. in Bulla *Cum de omnibus* anno 1587. edita prohibet, *ne quis. Regularis ex vna Prouincia ad aliam Prouinciam sui Ordinis transeundo etiam in itinere intra aliquod Monasterium, domum, vel locum alterius Prouinciæ ad habitandum, vel tanquam hospes recipi, aut ad modicum tempus diuertere possit, nisi à Superiore eius loci, vbi residet, expressam licentiam discedendi in scriptis obtentam, seu litteras obedientiæ, vel commendatitias, secum deferat, atque exhibeat, vel nisi ita cognitus, sit ijs, ad quos diuerterit, vt de eius persona nullus omninò dubitationi, aut suspicioni locus relinquatur.* Præcipit etiam ne recipiantur tales Fratres sub grauissimis pœnis ibi assignatis. Postea verò in alia Bulla eiusdem Pontificis ann. 1588. edita, quæ incipit, *Ad Romanum Pontificem,* sic prædicta declarat: *Dum interdicimus, ne quis Regularis alterius Prouinciæ, intra aliquod Monasterium, Domum, vel locum aliena Prouincia, etiam tanquam hospes, & ad modicum tempus recipi possit, nisi à Superiore loci, vbi residebat, & à quo discessit licentiam expressam in scriptis, exhibuerit, vel nisi satis cognitus sit, id obseruari volumus non solùm in Religiosis itinerantibus de vna in aliam Prouinciam, sed in ijs quoque, qui proficiscuntur de vno in aliud eiusdem Prouinciæ Monasterium, tam sui, quam alterius Ordinis. Quod si dicerent se ad Apostolicam Sedem confugere ob grauamina à suis Superioribus sibi illata, & ideò ab ipsis Superioribus licentiam, & litteras obtinere non potuisse, non propterea vllo modo recipi valeant, nisi fide dignorum testimonio de petita ab eis licentia, & per suos superiores denegata constiterit.* Laur. de Peirinis *t. 1 priu. Min. in Const. 13. Leon. X. §. 1.* Quarant. *in Summ. Bullar. verb. Monasteria.*

15 Deinde Religiosi Romam venientes sine licentia legitima, aut sine litteris suorum Superiorum, ex Sixto V. in Bulla citata, *Ad Romanum Pontificem,* non sunt recipiendi, sed remittendi ad Congregationem Eminentiss. Cardinal. vel Dominos Protectores, vt ipsius auditis, quid agendum sit, statuatur. Ex decreto autem S. Congregat. ann. 1587. debent remitti ad suos Superiores seueriori pœna plectendi. Quarant. *in Summ. Bullar. verb. Monasteria.*

16 Circa illos autem hæc præcipit Clem. VIII. in Decretis pro reformatione Regularium approbatis à S. Congregatione SS. D. N. Vrbani VIII. iussu. *Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, nisi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat, licentiam in scriptis impetrauerint. Si quis autem sine huiusmodi facultate Romam venire præsumpserit, voce actiua, & passiua biennio priuatus existat, subiturus etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas. Quæ item omnia aduersus eos, qui supra dictos admiserint, & receperint, sine vlla exceptione locum habeant.* Postea extenditur facultas concedendi hanc licentiã, etiam Prouinciali, *ex causa communi totius Prouinciæ dumtaxat,* & declaratur prædictam pœnam priuationis vocis actiuæ, & passiuæ *Sanctitati suæ reseruatam esse.*

17 Prohibitum etiam est Religiosis recurrere ad personas extra suam Religionem, pro consequendis honoribus, dignitatibus, aut gratijs in ipsa. Primò enim id prohibuit Fratribus Prædicatoribus S. Dominici sub pœna inhabilitatis ad illa, & similia, vel maiora consequenda Gregor. XIII. in Bulla *Cum nihil magis,* & habetur 2. *tomo Bullar. n. 62.* Ampliauit hoc Clemens VIII. in alia Bulla *Relig. viros* anno 1592. edita, confirmando Decretum Capituli Generalis eiusdem Ordinis, & hoc ipsum præcipiendo in virtute sanctæ obedientiæ. Deinde idem Clemens VIII. in alia Bulla *Quoniam nemo* 1593. Idem prohibet Carmelitis per hæc verba. *Omnes, & singulos Fratres dicti Ordinis cuiuscunque status, gradus, conditionis, & præeminentiæ, qualitatis, & dignitatis existentes, qui de cætero ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & alia officia dicti Ordinis assequenda intenti, ad Principum, & Prælatorum, atque aliarum quarumcunq; personarum tam sæcularium, quam Ecclesiasticarum de gremio dicti Ordinis non existentium, etiam Cardinalatus honore, & quacumque sæculari dignitate, & excellentia, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium fauores recurrerint, vel etiam pactis pollicitationibus, alijsque vijs, directè vel indirectè, palam vel occultè ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & alia officia prædicta obtinenda aspirauerint, vel alijs minimè legitimis, & honestis rationibus ea obtinere quæsiuerint, aut etiam spontè oblatas, & minimè conquisitis vsi fuerint illorumque complices, & fautores ad quascumque Prælaturas, dignitates, & officia, gradusque honores, administrationes, & munera in ipso ordine obtinenda perpetuò inhabiles declaramus, ac obtentis per eos Prælaturis, gradibus, honoribus dignitatibus, administrationibus, functionibus, & officijs huiusmodi eo ipso priuamus, ac priuatos voce tam actiua, quam passiua carere decernimus, & declaramus.* Iure autem optimo huiusmodi intercessiones prohibitæ sunt Religiosis, quia per illas maximum damnum Obseruantiæ Religiosæ accidit sæpiùs. Vnde illas quoque prohibet idem Clemens VIII. Camaldulensibus in alia Bulla anno. 1596. edita, quæ incipit, *Ambitiosam,* & Hieronymianis, in alia, quæ etiam incipit, *Ambitiosam* anno 1600. edita, & Cruciferis in alia, quæ incipit, *Quoniam nemo* anno 1604 & Augustinianis in Bulla eodem titulo, & anno edita. Et Paulus Quintus Canonicis Regularibus Sancti Saluatoris in Bulla edita anno. 1607. *Quoniam nemo,* & Augustinianis in Bulla *Admonemur* anno 1608. & Celestinis in Bulla *Quoniam nemo* anno 1616. Et Fratribus Minoribus de Obseruantia anno. 1619. in Bulla *Admonemur, 4. tomo Bullar.* inter Bullas Pauli Quinti *num. 16.* & Minoribus Conuentualibus simili modo *num. 18.* Specialiter etiam idem Paulus Quintus in Bulla *Admonemur* anno 1608. edita, præcipit Fratribus Ordinis Prædicatorum in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicatione latæ sententiæ Papæ reseruatæ, ne ad fauores extra Religionem recurrant pro se, vel alijs ad effectum consequendi officium Generalis, vel alijs minùs legitimis vijs, & modis illud obtinere quærant. Insuper idem Paulus Quintus in Bulla *Admonemur,* prohibet idem Minimis Sancti Francisci de Paula 4. *tomo Bullar.* inter Bullas Paulus Quintus *num.* 19. Tandem idem Paulus Quintus in Bulla anno 1613. edita, quæ incipit, *Alias per nos,* prohibet recursum ad fauores extra Religionem Monachis Cistercienfibus Congregationis Italiæ in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis latæ sententiæ pœna. Vide dicenda *c. 15. n. 27. & c. 18. n. 82.*

18 Sacra Congregatio Romæ 12. Ianuarij 1604. statuit, decla-

& declarauit. Quibusuis Regularibus quorumcunque Ordinum, & Congregationum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, nullo modo licere, etiam specialis alicuius consuetudinis prætextu, Parochiam cum Cruce processionaliter, aut alias ad efferenda, & leuanda defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, nisi vocato, & expectato proprio defuncti Parocho, eoque ibidem præsente, si tamen ipse aliter fieri non consentiat, & permittat, vel nisi requisitus venire expresse omnino recuset. Quaranta *in Summa, Bullarij verbo priuileg. Regul.* Vide dicenda *tom.2.c.1.n.31.*

19 Regulares debent Crucem ferre in Processionibus cum velo, seu panno. Deferri debet tabernaculum SS. Eucharistiæ non Sacerdotum humeris, sed manibus tantum celebrantis. Quod probat Gauantus *in Comm. in Rubric. Missal. tom.1.par.4. tit.10.§ & 12.*

20 Præterea Clem. VIII. in Decretis pro reformatione Regularium, quæ habentur inter Bullas huius Pontificis 3. *tom. Bullar. num.60.* & postea confirmata sunt a S. Congregatione Concilij, iussu SS. D. N. Vrbani in Decreto de Regularibus Apostatis, & eiectis anno 1624. sic habet, inter alia Decreta, quæ nos sparsim suo loco in hoc opere collocamus. *Nullus omnino prætextu cuiuscunque priuilegij, vel superioritatis, etiam Generalatus à seruitio Chori censeatur immunis, nisi pro tempore, quo quis in proprij Officij munere actu fuerit occupatus. Cum Lectoribus autem, & Prædicatoribus, Superiores, ijs tantum diebus quibus, eos legere, aut prædicare contingerit, dispensare possint; Idem quoque præstare valeant cum ægrotis, & studiorum causa legitime impeditis. In eos verò, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutari pænitentia Superiores animaduertant ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum, alimentis etiam, si opus fuerit, subtractione.* Ægroti in hoc Decreto intelliguntur, temporanei, quam perpetui, & Religiosi valde senes. *l. Prætor. ff. de vac. & excusat.* & ex *l. semper ff. de iure imm.* Similiter per eos, qui *studiorum causa* sunt impediti, intelligi debent, qui imprimendis libris pro bono Ecclesię, vel Religionis occupantur. Laurent. Peitinia *tom.2. priuil. Minim. Const.10. Vrb. VIII. num. 3. & 4.* Item, Lectio sacræ Scripturæ, vel casuum Conscientiæ, bis in hebdomada, præscriptis diebus, in singulis Monasterijs, & Conuentibus habeatur, ad quam Fratres omnes conueniant, eaque absoluta, mutua collatione circa explicatam doctrinam sese vtiliter exerceant. Vide dicta *cap. præcedenti num.48.* Item, Cellæ, seu ædiculæ, quæ extra dormitorium separatim sunt, ad officinas, aut alias ad communem vsum, & commoditatem Conuentus redigantur. Item, Sigillatim suo quisque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt. Vide dicta, *cap.5. num.15.* Item, In priuatis cellis nulli camini permittantur; sed omnes obstruantur statim, cardinibus etiam è parietibus conuulsis, vt res illa non ad tempus facta, sed perpetuo duratura videatur, cellis tamen Generalis, aut alterius Superioris, ac Prædicatoribus exceptis. Item Conuentus fenestræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas laicorum ædes prospiciunt, muro ita obstruantur, vt omnino ijs prospectus impediatur. Item Valetudinarium in singulis Conuentibus certo, ac salubriori loco constituatur, quod pro loci situ, ac Fratrum numero, quoad fieri poterit, commodissimum esse possit, in quo Fratres omnes, cum ægrotabunt, curentur, nec inde, nisi recuperata sanitate, abire permittantur. Qui verò infirmorum curæ præpositi sunt, omni sedulitate, ac charitate operam suam præstabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omninò desit; quod ad sanitatem recuperandam pertineat. Item, Curent Superiores, vt Constitutio interdicens largitiones munerum, & præscribens hospitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obseruetur. Circa hanc Constitutionem vide dicta *cap.6. n.52.53.54. & 55.* Item, Eligantur in Capitulo Generali, ac Prouinciali aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ, saltem tres, qui admittendos ad prędicationem verbi Dei, vel ad audiendas confessiones, etiam ipsorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam curæ sit, examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quàm quoad mores, promouendos ad quoscunque Ordines, in quo seruetur Decretum, Congregationis Interpretum sacri Concilij Tridentini, hac de causa nuper editum, & promulgatum. Hoc Decretum puto esse illud, quod nos afferimus *cap. 14. à num. 12.* Item, Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores sint rationis, quam in nouissimo die reddituri sunt, pro grege sibi commisso, ac propterea omni studio inuigilent, vt quæ in eorundem Ordinum Regulis, & Constitutionibus, de Oratione mentali, silentio, ieiunijs, Capitulo culparum, alijsque spiritualibus exercitijs, prudenter, ac piè sancitæ sunt, ea omnia, & singula ad vnguem obseruentur intelligantque super his, veluti fundamentis, omnium Religionum ędificia construenda, & amplianda esse, quę vt faciliorem exitum sortiantur, & fructus vberiores in animis Fratrum producant, valde opportunum erit, si in quolibet Conuentu, singulis hebdomadis habeatur Sermo de Religiosa disciplina, Regularique obseruantia. Consonant ea, quæ adduximus ex Concilij Trident. supra *cap.7. num.28.* Item, Quò verò omnia ordinatè peragantur, appendantur tabella in loco conspicuo vniuscuiusque Conuentus, in qua distinctè adnotetur, quid singulis horis cuiusque diei quilibet Frater præstare debeat, vt certo quoque signo præmonitus, maiore animi præparatione suo muneri satisfacere possit. Quæ Ordinis Constitutiones his Decretis non aduersantur, inuiolatè custodiendæ erunt.

21 De mandato etiam eiusdem Clem. VIII. anno 1601. die 17. Aprilis factum fuit edictum à Congreg. Regularium quo præcipiebatur regularib. sub pœna priuationis officiorum, ne retinerent bannitos, & decoctores, seu fallitos. Pro quo etiam extant quædam litteræ Cardinali de Florentia ad Vicarium Archiepiscopatus Genuensis, & ad Nuncium Neapolitanum. Scortia *in Selectior. Bull. theorem. 357.* Laurentius de Peitinis *tom.2. priuileg. Minim. in Constit. 4. Clem. VIII. à num.5.* Addens quòd si quis regularis reciperet, aut retineret in suo Conuentu bannitum aliquem propter homicidium sine dolo commissum, seu non facinorosum, non incurreret prædictas pœnas, quæ solùm contra receptatores facinorosorum impositæ sunt. Cautè tamen in hoc procedendum.

22 Qui Missas celebrant in gradu Sacerdotij non constituti, aut Confessiones audiunt fingendo se Sacerdotes, non solùm sunt irregulares ex *c. 1. & 2. de Clerico inordinate ministrante* (Cornexo *2. tom. in 3. par. de irregular. disp.7. dub.2.*) sed etiam ex Clem. VIII. in Bulla, *Et si alias* ann. 1601. edita, & inter Bullas huius Pontificis *num.81.* *à Iudicibus S. Inquisitionis, vel locorum Ordinarijs à foro Ecclesiastico abijciuntur, & ab Ordinibus Ecclesiasticis, si quos habuerint, ritè degradati, Curiæ seculari traduntur, per Iudices seculares debitis pœnis plectendi.* Post quæ SS. D. N. Vrbanus in Bulla *Apostolatus officium* ann. 1627. edita habetur *4. tom. Bullar.* inter Bullas ipsius *num.79.* Statuit, & decreuit, *Vt qui in posterum ad sacrum Presbyteratus Ordinem non promotus, Missam celebrare, aut Sacramentalem Confessionem audire præsumpserit, ætate minoris annis viginti quinque non excusetur, quominus eidem Clementis Constitutioni subijciatur, dummodò vigesimum suæ ætatis annum compleuerit.*

23 Pius V. in Bulla *Cum nil magis* anno 1570. edita, & est inter Bullas huius Pontificis *num. 111.* voluit tondentes monetas, siuè aureas, siuè argenteas vltimi supplicij pœna puniendos esse, tam in Vrbe, quam in toto Statu Ecclesiastico. Posteà verò SS. D. N. Vrbanus VIII. in Bulla *In suprema* ann. 1627. edita, inter Constitutiones ipsius *4. to. Bull. n.75.* extendit hoc ad quascumq; personas Ecclesiasticas, etiam regulares, in tota Italia existentes, *quæ aureas, vel argenteas monetas tondere, fabricare, colorare, vel alias adulterare, seu etiam quomodolibet adulteratas scienter erogare, aut exponere præsumpserint.* Volens, vt culpabiles in præmissis reperti, præuia degradatione, Curiæ seculari puniendi tradantur. Pecunias verò adulteratas scienter detinentibus, seu de loco ad locum transferentibus, aut materiam, instrumenta, siuè opem ad præmissa præstantibus, pœnam triremium per decennium imposuit. Et cognitionem causarum huiusmodi in Prouincijs Sedi Apostolicæ subiectis ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales ibidem Legatos. In alijs verò Prouincijs Italiæ ad Ordinarios locorum

rum

rũ spectare voluit. Grau. *in Manual. Episc. v. Monetarij*.

14 Deinde pro Doctoribus, seu Scriptoribus, extat Decretum Pauli V. in generali Congregat. S. Inquisitionis, quo præcipiebantur Nuntijs Apostolicis, vt notificarent Superioribus Religionum, & Ordinarijs locorum, ne sinerent imprimi *in materia de Auxilijs etiam sub prætextu commentandi S. Thomam, aut alio modo*; nisi consulta prius S. Inquisitione Romana. Quod Decretum SS. D. N. Vrbanus confirmauit ann. 1625. præcipiens omnibus, *vt in posterum non audeant imprimere, vel quoquo modo in lucem edere, libros, tractatus vel compositiones ex professo, vel incidenter, aut prætextu commentandi D. Thomam, vel quemlibet alium Doctorem, aut alia quauis occasione, prætextu, vel modo, de materia Auxiliorum diuinorum tractantes, sine expressa, & speciali licentia à Sanctitate sua in Congregatione S. Officij obtinenda, donec aliud in hac materia à dicta sancta Sede Apostolica fuerit ordinatum.* Vt autem huiusmodi Decretum inuiolabiliter obseruetur eadem Sanctitas suas voluit, & declarauit, *contrauenientes, pœnas priuationis dignitatum, & officiorum suorum, vocis actiuæ, & passiuæ, facultatis concionandi, publicè legendi, docendi, & interpretandi ipso facto, absque alia declaratione incurrere, & nihilominus alijs etiam pœnis Sanctitatis suæ, & successorum suorum Romanorum Pontificum arbitrio infligendis, subiacere.* Libros porrò, quos in futurum contra præsentis Decreti tenorem edi contigerit, absque alia declaratione tanquam expressè prohibitos haberi voluit, & Impressores, præter amissionem librorum, pecuniarijs, alijsque corporalibus pœnis, iuxta criminis grauitatem, teneri mandauit, contrarijs quibuscumque non obstantibus. Laurent. de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 2. Iulij II. §. 5. num.* 20. Circa quod Decretum illud animaduertendum occurrit, quod quamuis per ipsum prohibeatur imprimi libros tractantes, siue ex professo, siue incidenter *de materia Auxiliorum diuinorum*, non tamen videtur prohiberi libros tractantes de aliquo puncto, difficultate, seu quæstione de Auxilijs; aliud enim est materia de Auxilijs, aliud verò punctus aliquis, seu difficultas prædictæ materiæ. Quod rationi, & intentioni Summi Pontificis congruere videtur; aliàs necesse esset, materias aliàs Theologicas, quæ cum materia de Auxilijs connexionem habent, non nisi imperfectè, truncatè, & defectuosè imprimi. Maximèq; hoc verũ erit, si prędictus punctus, modestè, sinceriter, & sine æmulatione aliqua, vt decet tractetur.

25 Decreta S. Congregationis Concilij *de celebratione Missarum* iussu SS. D. N. Vrbani VIII. edita, quæ afferimus *cap. 21. num. 5.* debent legi sexto quoque Mense, id est, feria secunda post primam Dominicam Aduent. & feria sexta post Octauam Corporis Christi, in publica mensa, in omnibus Monasterijs, Conuentibus, aut Domibus Regularibus, sub pœna priuationis officij, vocisque actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrenda Superioribus localibus in hoc negligentibus. Ita enim præcipitur in eisdem Decretis. Similiter Decreta S. Congregat. eiusdem SS. iussu edita *de Apostatis, & eiectis*, quæ nos afferimus *cap. 16. num. 16. cap. 23. num. 3.* debent etiam legi in prædictis Monasterijs, saltem bis in anno cum Decretis Clement. VIII. *pro reformatione Regularium*, quæ nos sparsim in hoc opere inserimus. Sic enim præcipitur in eisdem Decretis sub pœna priuationi officiorum, & vocis actiuæ, & passiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda transgressoribus infligenda. Vide etiam obligationem quoad aliud Decretum S. Inquisitionis singulis annis promulgandum *cap. 18. num. 130.*

26 Item SS. D. N. Vrban. VIII. in Bulla edita anno 1626. ad instantiam Philippi IV. Hispaniarum Catholici Monarchæ, & habetur 4. *tom. Bullar.* inter Constitutiones Vrbani *num.* 57. cassauit, reuocauit, & abrogauit omnia, & quæcumque priuilegia, siue exemptiones, non solùm a Superioribus, sed etiam a Sede Apostolica concessa, quibuscumque Religiosis in Regnis Hispaniarum commorantibus, per quæ *ab eorum Prælatorum obedientia eximuntur, ex Monasterijs, & Regularibus domibus ad eorum libitum, & cum socijs sibi bene visis, & iam destinatis, etiam Superiorum suorum non petita licentia, egrediuntur, absque eo quòd ijdem Superiores tam huiusmodi egressum, quam secularium personarum quibusuis horis ad illorum Cellas accessum, atque ingressum impedire possint. Præterea de vno ad aliud Monasterium, seu Regularem domum, etiam ipsis Superioribus inuitis, transeunt, nec Choro, & alijs spiritualibus exercitijs, minimsque refectorio cum alijs intersunt.* Hæc autem Bulla intimata est à sua Catholica Maiestate Prouincialibus Religionum per litteras ad illos missas, quarum copiam apud me habeo.

27 Idem prætereà Sanctiss. D. N. Vrbanus in Bulla *Inscrutabilis* anno 1631. 4. *tom. Bullar. num.* 113. confirmans, & innouans Constitutionem Sixti V. contra Astrologos Iudiciarios, decernit, quascumque personas, etiam Regulares quæ de statu Reipublicæ Christianæ, vel Sedis Apostolicæ, siuè de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore existentis, eiusque vsque ad tertium gradum inclusiuè consanguineorum Mathematicos Ariolos, Aruspices Vaticinatoresve nuncupatos, vel alios Astrologiam Iudiciariam exercentes, seu aliàs quomodolibet profitentes, de cætero consuluerint, siue desuper eorum iudicia pronostica, prædictiones, seu præcognitiones, etiam sibi oblatas receperint illisuè quomodolibet vsi fuerint, vel illas penes se scienter retinuerint, aut alicui ostenderint necnon ijsdem Mathematicis, Ariolis, &c. incurrere excommunicationem latæ sententiæ, & pœnas læsæ Maiestatis, & vltimo supplicij, ac priuationis beneficiorum, dignitatum ac officiorum, ac inhabilitatis perpetuæ ad illa, & quòd præuia degradatione Curiæ seculari tradantur puniendæ, cognitionemque causarum huiusmodi in Vrbe; & illius districtu ad Vicarium Generalem, & Vrbis Gubernatorem, & Auditorem Generalem Cameræ, extra Vrbem verò ad Cardinales, Legatos, & Prolegatos; in alijs verò partib. (Superiorib. Religiosorum penitus exclusis) ad Ordinarios locorum, vbilibet verò locorum etiam ad hæreticæ prauitatis Inquisitores, spectare voluit: Vide Gauantum *in Manual. Episcop. v. Astrologia*. Vnde transgressores huiusmodi Constitutionis denunciari debent Iudicibus in ea designatis, etiam si vnus tantum id sciat, si tales sint pertinaces (Toletus *in Summa lib. 4. cap. 5.*) alioquin, si spes emendæ credatur, priùs erunt fraterna correctione admonendi. Cum enim præceptum correctionis fraternæ, quando adest spe probabilis lucrandi Fratrem, sit Iuris diuini, non est cur non obliget in hoc casu, cum etiam in casu hæresis à multis dicatur obligare, non obstantibus Edictis Inquisitorum, quibus præcipitur denunciatio, statim quòd habetur notitia delicti. Bannez 2. 2. q. 33. *art. 8. d. 8. ad* 7. Peir. *tom. priu. Min in Const. 4. Greg. XV. a num. 26.*

28 Pro Decreto S. Inquisitionis contra Regulares ab eadem condemnatos, vide *c. 15. num. 39.* Pro Decreto etiam S. Congr. circa ea, quæ regulares possunt facere in suis Ecclesijs, vide *c. 12. num. 41.* & alia dicenda in eodem capite *à num. 33. vsque ad finem Capitis*.

29 Circa pœnas autem, quæ in huiusmodi Decretis, Bullis, seu Constitutionibus Summorum Pontificum, aut S. Congregation. apponi solent contra transgressores, dicendum est primò. Pœnæ excommunicationis, suspensionis, interdicti, & irregularitatis impositæ ipso facto, vt si dicantur *ipso facto, ipso iure*, aut *eo ipso* incurrendæ, non solùm obligant in foro exteriori, sed in interiori conscientiæ, ita vt antè omnem Iudicis sententiam, teneatur transgressor Legum ad illas obligantium illas subire. Ratio est, tum quia hæc est communis praxis totius Ecclesiæ, tum quia ita videtur supponi à Concilio Trident. *sess. 24. cap* 6. dum in eo concedit facultatem absoluendi ab illis, quando sunt occulta, absque dubio supponens, incurri, etiam si non sint deducta ad forum exterius. Sotus 1. *de iust. quæst. 3. art.* 6. Quando autem huiusmodi pœnæ non ponuntur infligendæ ipso facto, vt si lege dicatur solum *sub pœna excommunicationis, sub pœna suspensionis, interdicti*, &c. vel dicatur *excommunicabitur, suspendetur, excommunicetur, suspendatur, &c.* non incurruntur donec per Iudicem, sit lata talis sententia, vel declaratio. Quia ita etiam communis praxis fert. Alfonsus a Castro *lib. 2. de Lege pœnali cap* 1.

30 Pœnæ etiam illæ, quæ in huiusmodi Decretis, Bullis, aut Constitutionibus Summorum Pontificum, aut S. Congregationis adiungi solent, pro transgressoribus, videlicet, *Priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, priuationis officiorum, dignitatum, administrationum, bonorum, &c.* insuper, *inhabilis-*

habilitatis ad prædicta, vel alia quæuis obtinenda, ipso facto, vel ipso iure, &c. infligendæ, non obligant in conscientia ante sententiam Iudicis, ad minus declaratoriam transgressionis talis Legis. Ratio est, tum quia ita in praxi recipitur apud viros doctos, & timoratos, vt non se credant obligatos esse ad tales pœnas subeundas, nisi præmissa supradicta Iudicis sententia. Tum quia hoc est conforme naturæ Legis humanæ, quæ debet esse facilis, & accommodata fragilitati humanæ, videtur autem nimis rigidum, & durum, quòd huiusmodi pœnæ incurrantur ante Iudicis declarationem. Sotus 1. *de Iust. q.6. art.6. ad* 4. Molina *tom. 1. de iust. disp.* 69.

31 Quando tamen non solùm ponuntur istæ pœnæ sub illis terminis *ipso facto, ipso iure, aut eo ipso, &c.* incurrendæ sed adduntur vlterius istæ dictiones, seu verba, *absque vlla declaratione, ante omnem declarationem, absque vllo Superioris Decreto, aut ministerio, aut sententia, &c.* vel similia, incurruntur tales pœnæ, & obligant etiam in conscientia, & foro interiori ante quamcumque declarationem. Ratio est quia nihil aliud videntur intendere Pontifices, & Latores harum Legum dum his terminis vtuntur, nisi quòd nulla expectetur sententia ad hoc, quòd illæ pœnæ incurrantur in vtroque foro, sed in hoc sint similes Censuris, & irregularitatibus, aliàs superfluè adderent illas particulas, *absque vlla declaratione, absque vlla sententia, ante vllam sententiam, &c.* Suarez *lib. 5. de Leg. cap.* 8. Vasquez 1. 2. *disp.* Quia tamen aliqui Theologi oppositum sentiunt dicentes, per illas particulas, *absque declaratione, absque sententia, vel ante declarationem, aut sententiam, &c.* solum denotari, non requiri ad hoc quòd tales pœnæ incurrantur etiam in conscientia, sententiam, aut declarationem talis pœnæ, sed ante illam incurri, non verò denotari non requiri sententiam, aut declarationem, delicti, aut criminis commissi, quia hanc dicunt semper esse necessariam, ideo hoc non videtur improbabile, tum quia hoc modo temperatur rigor istarum Legum, scilicet, quòd reus non teneatur exequi in se pœnam sui delicti, tum quia ita consuli vidi etiam à Pœnitentiarijs Ecclesiæ Sancti Petri, quos circa hoc consului. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 15. num.* 65. Sossa *in exposit. Mot. propr. Clementis Octaui de Largit. mun. num.* 102. Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Const. 6. Iulij Secundi n.* 19. Addiderim tamen maximè hoc esse verum loquendo de Pœnis, non quidem purè priuatiuis, in quibus exequendis non exigitur aliqua actio hominis, vt sunt inhabilitas, &c. sed de alijs in quibus talis actio non exigitur. Bonacin. *de legibus disp. 1. quæst. 1. punct. 7. §. 2. n. 9. & de contract. lib. disp. 3. q. 8. punct. vlt.*

32 Quamuis multi credant nomine officiorum, graduum, dignitatum, & administrationum, de quibus priuantur priuationes, vel ad quæ inhabilitantur transgressores horum Decretorum, seu Constitutionum, solùm intelligi dignitates, officia, & administrationes habentia coniunctam Superioritatem, vt esse Generalem, Prouincialem, aut Priorem, non verò alia non habentia talem Superioritatem, vt esse Concionatorem, Confessorem, Lectorem, &c. Eò quòd cùm Sixtus V. in quadam Constitutione contra Regulares illegitimè natos, eos dignitatibus, gradibus, & officijs priuauerit, postea in alia, priorem explicans, per illa solùm intellexerit, & intelligi declarauerit ea munera, quæ habent coniunctam prædictam Superioritatem, non verò alia, quæ illam non habent. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 15. num.* 66. Rodrig. *in exposit. Mot. prop. Pij Quinti circa ingressum Fœminarum in Monasteria virorum num.* 21. Mihi tamen non placet hæc sententia, eo quòd sine fundamento sufficienti restringit amplissima verba. Nam quod dicitur de Sixto V. manifestè ipse declarat se solùm loqui quantum ad Constitutionem illam à se editam, non quoad alias à se, vel ab alijs editas, vel edendas. Sic enim dicit, *Declaramus hac iure, de qua nunc agitur, appellatione dignitatum, bonorum, &c.* expendo enim particulam illam, *hac in re, de qua nunc agitur* quo denotat, se non loqui in alijs casibus aliarum Constitutionum, seu Bullarum Pontificalium. Immeritò ergo propter fundamentum adductum prædictam opinionem sustinent authores adducti. Quare dicendum est, per officia, dignitates, gradus, honores, administrationes, &c de quibus in Bullis, & Decretis Pontificum, & S. Congregationis fit sermo, intelligi debere ea omnia, quibus propriè, & secundùm communem vsum, & æstimationem, talia vocabula accommodantur. Verba enim Legis secundùm communem vsum, & significationem vsurpati debent. Vide dicenda *tom. 2. c.* 13.

33 Quando in huiusmodi Bullis, & Decretis, aut alijs litteris Apostolicis, in quibus aliquid prohibetur, vel præcipitur, apponitur verbum præsumptionis vt si dicatur de transgressoribus *si præsumpserint, præsumant, præsument, &c.* vel similia, non comprehenduntur talibus Legibus, aut Censuris, vel pœnis per illas impositis, nisi illi, qui ipsas transgrediuntur ex dolo, malitia, vel præsumptione, non verò illi, qui etiam ex ignorantia culpabili illas transgrediuntur. Ratio est, quia verbum *præsumptionis* significat temeritatem, vel malitiam excludentem omnem ignorantiam. Caietan. *in Summ. verb. Excom. cap.* 81. Nauarr. *in Manual. cap. 27. num. 24. & in cap. statuimus num.* 62. Quando tamen non apponuntur talia verba, sed solùm communia, videlicet fecerint, perpetrauerint, non obedierint, &c. vel similia, comprehenduntur etiam ignorantes ignorantia affectata, crassa, vel supina non tamen illi, qui solum habent ignorantiam probabilem, vel inuincibilem. Ratio primæ partis est, quia ignorantia affectata, crassa, vel supina æquiualet malitiæ, & dolo vnde non poterit excusare, neque à Censuris, neque à pœnis per legem impositis. Ratio verò secundæ partis est, quia talis ignorantia facit actum inuoluntarium, ac per consequens excusat transgressorem. Syluester *verb. Excommun. 7. num.* 87. Miranda *in tractat. de Sacr. mon. q. 1. art.* 12. Cornexo *2. to. in 3. p. tr. 5. de Cens. disp. vlt. dub. vlt.*

34 A Censuris excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, quæ in huiusmodi litteris Pontificijs ponuntur, si non sint Papæ reseruatæ, possunt absoluere iure communi Prælati Religionum. Quia eo ipso quòd huiusmodi censuræ nulli reseruantur, conceditur proprio Ordinario absolutio illarum. Suarez *to. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap.* 20. Imò etiam si tales Censuræ sint Papæ reseruatæ possunt aliqui Prælati religionũ ab illis absoluere suos subditos propter priuilegia adducenda *cap. 18. num.* 36. cum conditionibus tamen ibidem assignandis. Inter quas illa præcipua est, quòd in prædictis litteris Apostolicis non fiat talis reseruatio Papæ cum abrogatione priuilegiorum Religionum, tunc enim inutilia erunt talia priuilegia ad talem effectum.

35 In pœnis etiam priuationum, & inhabilitatum, quæ in prædictis litteris Apostolicis apponi solent, similiter si non sint reseruatæ Summo Pontifici, possunt dispensare Prælati religionum cum suis subditis, si delicta non sint maiora adulterio, & peracta pœnitentia. Propter rationem adductam, scilicet quòd eò ipso, quòd tales pœnæ non sunt Papæ reseruatæ censentur concedi Ordinario, seu Episcopo, cui iure communi competit dispensare in pœnis latis ob adulterium, & alia crimina minus grauia, dum non expresse reseruantur, peracta tamen pœnitentia, vt declarauit Alexandr. III. *in cap. At si Clerici. §. de Adulterijs*. Vnde videtur posse Prælatos religionum in huiusmodi pœnis non reseruatis dispensare cum suis subditis, dummodò delicta non sint maiora adulterio, & peracta pænitentia. Henriquez *lib. 14. de Irregular. cap. 19. num.* 2. Miranda *in Manual. tom. 2. quæst. 9. artic. 3. & quæst. 31. artic.* 11. Si autem tales pœnæ sint Papæ reseruatæ, licet in illis non possint Prælati Religionum iure communi dispensare, cum suis subditis, nec etiam ex vi præcisè Decreti Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 6.* vbi dicitur *liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus, &c. dispensare*, eò quòd prædictum Decretum solùm intelligitur de Episcopis, quia sic declaratum est à S. Congregat. Cardinalium dicente: In hoc Decreto non comprehenduntur inferiores habentes iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem, sed tantùm Episcopi priuatiuè quoad omnes alios. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 12. n.* 8. Nihilominus possunt aliqui Prælati Religionum cum suis subditis in prædictis pœnis dispensare, propter priuilegia adducenda *c. 18. n.* 46. cum con-

conditionibus ibidem assignandis. Maximè id videtur fieri posse ex priuilegio Gregor. XIV. concesso Clericis ministrantibus infirmis, quod adducimus in eodem *cap. 18. num. 35.* dum dicitur; *Necnon cum eis, si opus fuerit, etiam cum ratihabitione, & abstersione inhabilitatis, & infamiæ macula dispensare*. Quod etiam ferunt concessisse Pium V. Abbatibus, & Prælatis Cassinensibus. Laurentius Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Const. 6. Iulij II. num. 24.* Vide dicenda *c. 18. vt suprà*.

36. An verò etiam in foro externo possint Prælati regulares cum suis subditis in istis pœnis dispensare. Quidam affirmant cum Rodriguez *tom. 1. quæst. 24. art. 17.* Cruz *lib. 1. de stat. Relig. c. 6. dub. 15. con. 6.* Alij verò (quod tutius est) negant. Cum nullum pro hac parte solidum fundamentum, aut priuilegium afferatur. Peirinis vt supra post alios *n. 25*.

SVMMARIVM. CAP. XI.

Religiosi non exempti DD. Episcopis obediunt. n. 1.
Religiosi exempti non tenentur ex vi voti illis obedire. n. 2.
Tenentur tamen illos revereri, & honorare. n. 3.
Quæ ad obseruantias Regulares solùm suis Prælatis obediunt. n. 4.
Priuilegio exemptionis an possint renunciare. n. 5.
An possint absolui, & dispensari ab Episcopis. n. 6.
Possunt Episcopi Parochiales Ecclesias visitare quoad ea, &c. num. 7.
An Regularis extra Monasterium degens si delinquat ab ordinario puniatur. n. 8. & 10.
Cui subsint qui in Monasterijs curam animarum obtinent. num. 9.
Quid de causis ciuilibus, & miserabilium personarum quoad Regulares extra Monasterium degentes. n. 10.
Qui dicantur tales, ibid.
Quid si Abbates negligentes fuerint in habendo lectionem S. Scripturæ. n. 11.
Quid de Regularibus extra Monasterium sine mandato suorum superiorum. ibid.
Quid de illis qui ad vniuersitates mittuntur, & in conuentibus non habitant. ibid.
Contra Regulares dantes vel accipientes aliquid pro ingressu nouitiorum an procedant Episcopi n. 12.
An teneantur Religiosi obedire Constitutionibus Synodalibus. n. 13.
An possint Episcopi procedere contra Regulares per censuras. n. 14.
An possint illos declarare excommunicatos. n. 15.
Immunes & exempti sunt Regulares a secularium Iudicum iurisdictione. n. 16.
An etiam à legibus ciuilibus. ibid.
An à pœnis ipsarum. n. 17.
An à legibus irritantibus contractus, aut taxantibus pretia rerum. ibid.
Nomine ordinariorum qui intelligantur. n. 18.
An clerici non exempti delinquentes in Monasterijs subijciantur pœnis ab Episcopo impositis. n. 19.
Qui regulares cogi possint ab Episcopis ad assistendum Synodis. n. 20.
An suspensio generaliter lata in clericos Regulares comprehendat. n. 21.
Potest Episcopus conuentum inualidè professum à monasterio extrahere. n. 22.
Possunt Religiosi Indulgentias quas Episcopi cōcedunt. n. 23.
An possint compelli Regulares ad testimonium ferendum in causis, &c. n. 24.
An emptores Gabellarum possint à Regularibus iuramentum exigere. n. 25.
An teneantur soluere donatiuum Principibus. n. 26.

De his in quibus tenentur obedire Religiosi Dominis Episcopis, & Principibus sæcularibus. Cap. XI.

1 Religiosi non exempti, quales sunt aliquæ Moniales Episcopis subiectæ, tenentur ipsis obedire ex voto Obedientiæ. Ratio est, quia Episcopi sunt verè Prælati ipsarum, illisque emittunt votum Obedientiæ. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 1. num. 11.* Immò prædictæ Moniales Episcopis subiectæ, tenentur potiùs ipsis, quàm suis Abbatissis, aut Priorissis obedire. Eò quod duobus Prælatis contraria præcipientibus standum est Superiori, seu maiori Prælato. Sanchez *lib. 6. in Decal. c. 1. n. 11.*

2 Religiosi autem exempti (quales communiter sunt ferè omnes. Religiosi propter multa Pontificum priuilegia, vt constat *ex cap. quam sit necessarium 18. quæst. 2.* de quo Nauarrus *in cap. non dicatis num. 63. & in cap. nulla 18. q. 2. num. 40.*) non tenentur ex vi Voti Obedientiæ obedire Episcopis, aut eorum Vicarijs. Ratio est, quia solùm promittunt Obedientiam Prælatis Regularibus. D. Thom. *2. dist. 44. in fine in exposit. literæ ad 3.* Syl. *verb. Obedientia quæst. 8. & 10. dicto 2.* Vnde si Episcopi velint aliquo modo, vel de facto tentent procedere in Iudicio, vel extrà contra regulares, aut contra res Monasterij in quauis causa ciuili, vel spirituali, (præter inferiùs assignandas) processus, sententiæ, & inde secuta sunt nulla & irrita. Cum enim non sint Prælati Regularium exemptorum nullam habent iurisdictionem supra illos. Rodrigu. *tom. 2. q. Regul. q. 63. artic. 6.*

3 Non obstante tamen priuilegio exemptionis, tenent Regulares revereri, & honorare Dom. Episcopos. Quia exemptus à iurisdictione non est exemptus à iure reuerentiali, vt docet Roman. *singular. 486.* Vnde cum venerint ad eorum Ecclesias ad celebrandum, reuerenter recipiendi sunt, possuntque in Regularium Ecclesijs vti baldachino, & contradicentes, Censuris, & pœnis cogere. Ex Decr. S. Congregat. apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. priuil. Regular.* & Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 26. Leone X. num. 45.* Exercere etiam possunt Pontificalia in locis exemptis. Erasmus CoKier *in tract. de Iurisdiction. Ordinar. in exempt. p. 5. q. 21.* Sed vide Peirinis vt supra. Vide etiam Bartholomæum Gauantum *tom. 1. Thesaur. S. Rit. p. 2. tit. 3. §. in eorum residentijs*.

4 Secluso etiam priuilegio exemptionis, & stando in iure diuino, & ex vi voti Obedientiæ, quod Religiosi emittunt, non tenentur obedire Episcopis, sed suis Prælatis, quoad obseruantias regulares, bene tamen quoad disciplinam Ecclesiasticam. Ratio est, quia etiam secluso tali priuilegio exemptionis, cum votū Religiosorum non sit de obediendo Episcopis, sed proprijs Prælatis, solum poterunt illis esse subiecti, sicut alij Clerici seculares, ac per consequens, non quoad obseruantias regulares, sed solum quo ad disciplinam Ecclesiasticam, sicut prædicti Clerici. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 1. num. 12.* contra Petrum Ledesmā *2. tom. Summ. tract. 10. cap. 7. not. 2.*

5 Huic Priuilegio Exemptionis non possunt renunciare Religiosi saltem particulares. Eò quòd illud datum est in honorem status religiosi, & consequenter noceret iuri Religionis, qui illud renunciare tentaret. Præsertim cum Papa in Bullis exemptionum regularium non solùm dicat suscipere eos sub eius, & Sedis Apostolicæ protectione, sed dicat *immediatè nobis subijcimus*, quo denotatur, Pontificem se constituere immediatum Superiorem Iudicem Ordinarium, & quasi Episcopum Regularium. Rodriguez *tomo 2. q. 63. art. 10.* Laurentius Peirinis *tom. 1. de priuileg. Minim. in Constitut. Sixti Quinti §. 7.*

6 Nihilominus Religiosi, etiam exempti, & non subditi Episcopis, possunt ab illis dispensari in irregularitatibus, & absolui à Censuris Episcopis specialiter, & priuatiuè reseruatis. Vnde possunt ab illis absolui, & dispensari in irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus, iuxta Decretum Concilij Trident. *sess. 24. cap. 6.* quod solis Episcopis competere diximus *cap. præced. num. 35.* Ratio est, quia licet Religiosi sint exempti ab Episcopis quoad Iurisdictionem ordinariam; quoad actus tamen proprios Episcoporum, & in quibus non subduntur Iurisdictioni suorum Prælatorum, quales sunt huiusmodi absolutiones; & dispensationes, possunt esse illis subiecti. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 12. num. 12.* Sanchez *lib. 4. in Decalog. capit. 29. num. 32.* Cornejo *tomo 2. in 3. part. de irregularit. disput. 3. dub. 5.* Imò ad hunc effectum non requiritur licentia, vel voluntas

Prælati,

Prælati, tum quia Religioſus vtitur iure ſuo, & in re conducente ad ſalutem animæ ſuæ. Licet quando huiuſmodi diſpenſationes, vel abſolutiones poſſunt obtineri à proprio Prælato ratione alicuius priuilegij, vel aliundè, non debent, & forſan non poſſunt, peti ab Epiſcopis. Quia hoc videtur cedere aliquo modo in dedecus religionis. Præſertim, quia eſt probabile, quòd eò ipſo quod Prælatus exemptus habet poteſtatem diſpenſandi, habet etiam Ius, vt nullus ſe intromittat circa ſuum ſubditum. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 12. n. 13. & 15. & cap. 23. n. 3. & 4.* Vbi etiam extendit hoc ad caſum neceſſitatis, in quo religioſus non poteſt adire Prælatum ſuum.

7 Non obſtante etiam priuilegio exemptionis regularium ab Epiſcopis, poſſunt ipſi Epiſcopi Parochiales Eccleſias ad eoſdem Fratres ratione locorum ſuorum legitimè ſpectantes, quoad ea, quæ ad Parochianorum curam, & Sacramentorum conſeruationem, adminiſtrationemque pertinent (ſine tamen viſitatorum inſolito grauamine vel impenſa) viſitare, & illarum curam gerentes, & circa illam delinquentes, ſi religioſi fuerint, iuxtà ipſius Ordinis regularia inſtituta intra ſepta regularis loci punire. Ita in Concilio Lateranenſi in Bulla Leon. X. quæ habetur in Bullar. *tom. 1. fol.* 509. Qualiter autem hoc ſit faciendum explicat Concilium Trident. *ſeſſ. 7. de reformat. cap. 7.* dicens, *Beneficia Eccleſiaſtica curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, ſeu alijs Eccleſijs, vel Monaſterijs, beneficijs, ſeu Collegijs, aut pijs locis quibuſcunque perpetuò vnita, & annexa reperiuntur, ab Ordinarijs locorum annis ſingulis viſitentur.* Ne autem in hoc ſit aliquis exceſſus, extat declaratio S. Congregationis Concilij anno 1602. edita, vbi dicitur: Epiſcopos, aut alios locorum ordinarios vigore cuiuſuis Decreti eiuſdem Concilij nullam habere facultatem quouis tempore in Monaſterijs, Domibus, & Eccleſijs regularium exemptorum, quibus non imminet cura animarum perſonarum ſecularium, viſitandi Sacriſtiam, paramenta, vaſa ſacra, altaria, & cætera huiuſmodi: aut etiam tabernaculum, ſeu pyxidem, in qua Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſeruatur. Flauius Cherub. *in Compend. Bullar. circa Bullam 41. Pij V.* Laurentius Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. circa Conſtitut. 2. Sixti IV.* §. 10. referens etiam declarationem Cardinalium ad Archiepiſcopum Genuenſem. Præterea, cum propter Conſtitutionem Gregor. XV. *de exemptorum priuilegijs, &c.* dubitatum fuerit, an liceat Epiſcopis viſitare altar a regularium Eccleſiarum, quibus cura animarum perſonarum ſæcularium non incumbit, aut loca, vbi in eiſdem Eccleſijs aſſeruatur SS. Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi audiuntur confeſſiones perſonarum ſæcularium S. Congregatio reſpondit: *Epiſcopis non licere in vim eiuſdem Conſtitutionis.* Vide 4. tom. Bullar. *poſt Conſtitut. 18. Gregor. XV.* & Gauantum *in Man. Epiſcop. verb. regularium Iura ſub Epiſcop. n.* 54. Nota inſuper S. Congreg. Epiſcoporum & Regularium declaraſſe 11. Ianuar. 1641. Epiſcopum non poſſe viſitare Capellas, aut Altaria poſita in Eccleſijs Regularium, etiamſi à ſecularibus fabricata ſint.

8 Ex eodem Concilio Tridentino *ſeſſ. 6. de reformatione cap. 3.* ſic habetur. *Nemo Regularis extra Monaſterium degens, etiam ſui ordinis priuilegij prætextu, tutus cenſeatur, quo minus ſi deliquerit, ab Ordinario loci tanquam ſuper hoc à Sede Apoſtolica delegato ſecundum Canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi valeat.* Rodriguez 2. *tom. quæſt. Regul. quæſt. 63. art. 11.* Quaranta *in Summ. Bullar. verb. exemptio.* Infertur aliqui hoc Decretum intelligi ſolùm de regularibus degentibus extra Monaſterium, abſque licentia Prælati, nam qui extra Monaſterium degit cum licentia ſui Prælati, dicitur eſſe in Monaſterio. Laurentius de Peirinis *to. 1. priuil. Minim. in Conſtit. 2. Sixti V.* §. 11. *n.* 22. Quid verò dicendum ſit de religioſo intra Clauſtra Monaſterij degente, ſed extra illa notoriè delinquente, ex eodem Concilio Tridentin. & Clemente VIII. agemus infra *cap. 16. num. 26. & 27.* Vide infra *num.* 10.

9 Idem etiam Concilium *ſeſſ. 25. cap. 11.* præcipit, quòd in Monaſterijs, ſeu Domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſæcularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ, tam Regulares, quàm ſæculares huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, Iuriſdictioni, Viſitationi, & Correctioni Epiſcopi, in cuius Diœceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles deputentur, niſi de einſdem conſenſu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto Monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam ijs Monaſterijs, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque alijs Monaſterijs, ſeu Domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores, iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in parochos, & Parochianos exercent, ſaluo tamen eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel perſonas iuriſdictionem exercent. Augoſtinus Barboſa *de offic. Parochi cap. 3. num.* 152. Vide etiam Henriqu. *lib. 7. de indulgent. cap. 25. num.* 11. Circa quod Decretum Concilij S. Congregatio declarauit, quòd *In Monaſterio, in quo Generalis alicuius Regularium ſedem ordinariam principalem habeat, licet perſonæ ſeculares ſint in eodem Monaſterio curam animarum exercentes, quantùm ad ipſam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem ſpectat, nulli viſitationi, ſeu Iuriſdictioni Epiſcopi Ordinarij Diœceſis, in qua ipſum Monaſterium ſitum eſt, ſubiecta ſint.* Laurent. de Peirinis *vt ſup. n.* 30.

10 Præterea ex eodem Concilio Trident. *ſeſſ. 7. c. 14.* ſic habetur. *In exemptorum cauſis Conſtitutio Innocentij IV. quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur; quam eadem Sacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat. Addendo inſuper, quòd in Ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum Clerici ſeculares, aut Regulares extra Monaſterium degentes quomodolibet exempti, etiamſi certum Iudicem à Sede Apoſtolica delegatum in partibus habeant; in alijs verò, ſi ipſum Iudicem non habuerint, coram locorum Ordinarijs, tanquàm ad hoc ab ipſa Sede Apoſtolica delegatis conueniri, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi, & compelli poſſint, priuilegijs, exemptionibus, Conſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris.* Pro quo aduertendum eſt primò, non dici extra Monaſterium degere Religioſum, qui cauſa Prædicationis, vel Confeſſionis, vel Eleemoſynæ, vel alicuius rei, ad tempus, & non permanentes, extra Monaſterium moratur. Laurent. de Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Sixti IV.* §. 11. *num.* 29. Similiter, miſerabiles perſonæ, de quibus in hoc capite Concilium loquitur, ſunt, Viduæ, Pupilli, Orphani, Senes, Decrepiti, diuturno morbo fatigati, Puellæ pauperes nobiles, Peregrini, Aduenæ, Cæci, Mutilati membris, atque ſimiles. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 65. artic. 3.* Regulares autem intra Clauſtra degentes per hoc Decretum Concilij in nullo caſu poſſunt conueniri coram Ordinarijs. Ratio eſt, nam licet caput *volentes* (in quo Statuitur quod Ordinarius loci poſſit procedere contra exemptos ratione delicti, vel contractus extra loca exempta factorum, vel rei ſitæ extra illa) innouatum ſit in hoc Decreto, tamen Paulus V. in Bulla, quæ habetur *to. 3. Bullar. num.* 34. inter Bullas huius Pontificis, approbat Decretum Sac. Congregationis, in quo ad inſtantiam Procuratoris Generalis noſtri Ordinis ab eadem Sac. Congregatione declaratur; *Neque Conſtitutione in generali Concilio edita, quæ incipit* Volentes, *neque Decreto Concilij Tridentini ſeſſ. 14. c. 7. comprehendi Regulares; ideoque eos, iuxta eorum priuilegia coram ſuis Superioribus, vel Conſeruatoribus eſſe conueniendos.* Gauantus *in Manual. Epiſcopor. verb. Iura Regular. ſub Epiſcop. num.* 55. Cui etiam conſonat declaratio alia Sac. Congregat. anno 1573. in hæc verba. *Dubitatum fuit, an Regulares poſſint ciuiliter coram Epiſcopo à creditoribus ſuis conueniri. Et fuit reſponſum, quòd poſſunt conueniri, ſi non ſint ſub Regulari obſeruantia; at ſi ſint ſub Regulari obſeruantia, non poſſunt conueniri coram Epiſcopo, quia habent proprium Superiorē, & nihil habent cum eis commune Epiſcopi propter exemptionem.* Nauarrus *comm. 2. de Regular. n.* 65. Rodriguez *tom. 2. q. Regul. q. 2. art.* 8. Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. Conſtit. 2. Sixto IV.* §. 11. *n.* 30.

11 Item iuxta dicta *cap. 9. n.* 48. ex eodem etiam Concilio *ſeſſ. 5.*

sess. 5. cap. 1. Si Abbates negligentes fuerint (scilicet in habendo lectionem S. Scripturæ in Monasterijs, vbi cōmodè fieri queat) *Episcopi locorū, in hoc, vt Sedis Apostolicæ delegati eos ad id opportunis remedijs compellant*. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. exemptio.* Sunt autem ista remedia opportuna. Excommunicatio, vt habet Rodrig. *tom. 2. q.* 130. *art. 2.* Vide supra *c. 9. num. 48.*

Insuper ex eodem Tridentino *sess. 25. cap. 4. Regulares, qui sine mandato in scriptis suorum Superiorum extra suos Conuentus reperti fuerint, tanquam desertores sui instituti ab Ordinarijs locorum puniantur.* Conformiter ad hoc decretum video Sac. Congregat. Episcoporum & Regularium declarasse 14. Febr. 1642. Regulares Leopolis, qui in itinere sunt non teneri præsentare Vicarijs foraneis, aut Decanis licentias suorum Superiorum. Si tamen sine tali licentia reperti fuerint, posse incarcerari, & puniri ab Ordinario. Quæ tamen non videtur intelligenda de adeunte Superiorem etiam sine licentia, eo quod a Prælato iniustè grauaretur, iuxta dicenda *c. 16. n. 9.* Diana *tract. 8. de Dub. Regularium resol. 56.*

Similiter ex eodem Concilio ibidem Regulares, *qui studiorum causa ad vniuersitates mittuntur, in Conuentibus tantum habitent, alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.*

12 Præterea ex eodem Concil. *sess. 25. de reformat. cap. 18.* conceditur Episcopis, vt per Censuras possint procedere contra regulares dantes, vel accipientes pro ingressu Nouitij aliquid per hæc verba. *Quin potiùs præcipit S. Synodus sub Anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat; & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant, quod vt rectè fiat, Episcopus etiam per Censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.* Rodriquez *tom. 2. quæst. Regul. quæst. 63. art. 12.* De subiectione Regularium ad Ordinarios, quando sunt extra Claustra Monasteriorum, dicemus *cap. 16.* præsertim *num. 17. & 26.* De subiectione Confessorum, & Concionatorum ad Episcopos dicemus *cap. 19. & 20.* Insuper de subiectione Monialium dicemus *cap. 25.* De subiectione quoque Religiosorum ad Episcopos, quoad dies festos celebrandos, & ad publicas processiones accedendum, diximus suprà *cap. 9. num. 46. & 47.* Vbi etiam *num. 49.* de obligatione publicandi, & seruandi Censuras positas ab Episcopis.

13 Tenentur præterea religiosi obedire Constitutionibus Synodalibus concernentibus actiones communes totius populi, & obseruantiæ Regulari non derogantibus, vt de ieiunijs seruandis, celebrandis aliquibus festis, & alijs huiusmodi; non quidem debito obedientiæ, cum Religiosi (loquor de exemptis) subditi non sint Episcopis, sed debito, & Iure naturali, quo sicut partes, & membra illius populi, tenentur se toti corpori conformare. Vasquez 1. 2. *disput. 167. num. 33.* Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 15. num. 21.* Qui bene & propter eandem rationem, dicit teneri regulares obseruare vota, & promissiones facta à populis, vel ciuitatibus, in quibus morantur. Constitutionibus autem Synodalibus, seu Episcopalibus, solum concernentibus reformationem Clericorum, non tenentur regulares, cum nulla ratione illos comprehendant. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Constit. 2. Iulij II. num.* 67. Diana *tract. 10. de legib. resol. 21.*

14 In prædictis autem casibus, in quibus religiosi etiam exempti subduntur Episcopis à Concil. Trident. probabile est non posse compelli ad obediendum illis per Censuras Excommunicationis, Suspensionis, &c. nisi fortè hoc illis concedatur ab ipso Concilio. Ratio est primò, quia quoties Concilium voluit dare hanc authoritatem Episcopis procedendi per Censuras contra religiosos exemptos, id explicuit, vt in *sess. 25. c. 16.* contra dantes aut recipientes aliquid pro ingressu Nouitiorum, & *c. 5. eiusdē sessione* pro restituenda, & conseruanda clausura Sanctimonialiū, & *sess. 22. in Decr. de obseruandis, & vitādis in celebratione Missæ.* Ergo signū est in alijs locis, & casib. in quib. non explicuit talē authoritatem concedi Episcopis supra religiosos exemptos, noluisse illam habere. Sanc. *li. 7. de Matrim. disput. 33. n. 22. & lib. 6. in Decalog. c. 1. n. 14.* Secundò propter multa priuilegia, quæ ad id habent Mendicantes, præsertim Carmelitæ, vt infra dicetur à Sixto IV. & Societas Iesu à Paul. III. anno 1549. vt videre est in Comp. priuileg. *num. 23. & 24.* Specialiter locorum Ordinarios, seu Prælatos non posse sententias excommunicationis, suspensionis, aut interdicti in Religiosos promulgare, concessit Martin. V. Fratribus Minoribus, quod idem habetur sub nomine Eugenij IV. Refertur etiam de hoc indultum Sixti IV. eisdem Fratribus Minoribus concessum. Eiusdem tamen Sixti IV. extat copiosissima Concessio Fratribus Carmelitanis. Quòd nullus Ordinarius, seu Legatus, quamcumque Superioritatem super prædictos Fratres sibi vendicare præsumat. Neque aliquis absque speciali commissione Sedis Apostolicæ faciente mentionem de verbo ad verbùm de huiusmodi Indulto, valeat pronunciare, siue promulgare aliquas sententias Excommunicationis, seu alias Censuras super eosdem Corduba *lib. 3. quæstionum q. 43.* Rodrig. *to. 2. q. Regul. q. 59. art. 5.* Vide Bullam in Specul. Ordinis fol. 87.

15 Vnde non potest Episcopus declarare excommunicatum regularem transgressorem alicuius legis, propter quam imposita est excommunicatio, siue à iure, siue ab homine, nisi hoc sit illi specialiter concessum. Ratio sumitur ex exemptione regularium, & priuilegijs adductis. Quod etiam extenditur ad casum, in quo Regularis publicè perpetrasset crimen, propter quod imposita esset talis excommunicatio. Nauarrus *lib. 5. consil. de sent. excommun. consil. 2. num. 2.* Citatio etiam facta Regulari ab Episcopo, vt compareat, quando id non est illi concessum, est ipso iure nulla, cum sit à Iudice non competenti, comparere tamen decet, & allegare priuilegium exemptionis, & sic declinare Henriquez *lib. 7. de Indulgent. cap.* 25. Peirinis *tom. 1. de priuileg. Minim. in Constitut. 2. Sixti IV. §. 10.*

16 Quamuis etiam Religiosi immunes, & exempti sint à secularium Iudicum iurisdictione, ita vt de ipsis, aut eorum bonis, aut rebus, non liceat Iudicibus secularibus iudicare, *cap. diligenter de foro compet. cap. etsi Clerici de Iudicijs, & cap. 1. cum seqq. 15. quæst. 1. & in Authent. statuimus de Episcop. & Cleric.* Nihilominus non sunt exempti à legibus ciuilibus, quæ non sunt contra libertatem Ecclesiasticam, sed ad bonam Reipublicæ administrationem sunt institutæ. Ratio est, quia Religiosi, sicut etiam aliæ personæ Ecclesiasticæ, sunt ciues, & membra Reipublicæ secularis, & subiacent capiti, scilicet Magistratui, vel Principi seculari, ergo tenentur legibus illius. Victoria *de potest. Ecclesiast. quæst. 2. tit. vtrum Eccles. sint exemp. propos. 4.* Molina *tom. 1. de Iust. disput. 31. conclus. 6.* Illæ autem Leges Ciuiles dicuntur Ecclesiasticæ libertati contrariæ, quæ Ecclesiasticis tollunt ea, quæ Iure diuino, Canonico, aut Imperiali maiori illis sunt concessa, vt si trahantur ad secularem Iudicem, vel si Leges illæ tantùm pro religiosis essent latæ, vt si feratur lex ne Monialis, aut Religiosus succedat in hæreditatem iure sibi debitam, &c. Sotus 1. *de iust. quæst. 6. art. 7.* Subduntur autem religiosi Legibus Ciuilibus solùm quoad vim directiuam. Cum non possint cogi à seculari Iudice, sicut nec trahi ad ipsum. Rodriguez 1. *tom. quæst. Regul. quæst. 66. art. 2. conclus. vltim.* Vnde magis hæc obligatio videtur oriri ex iure Naturali, quàm ex positiuo. Vide dicenda *num. seq.*

17 Similiter, licet Religiosi non subdantur pœnis taxatis per Leges Ciuiles, eò quòd, si tales pœnæ sint latæ sententiæ, non possunt ligare illos, cum latæ non sint à Iudice competenti, sed à Iudice seculari, si verò sint ferendæ, non ab ipso Iudice seculari, sed à Regulari imponendæ sunt: Vasquez 1. 2. *quæst. 96. art. 1. disput. 167. fin.* Rodriguez 1. *tom. quæst. Regul. q. 66. art. 2. §. 8. regul.* subduntur tamen Legibus Ciuilibus irritantibus contractus, & testamenta, nisi tali solemnitate, & modo fiant. Eò quòd hæ irritationes non sunt pœnæ, sed dispositiones Legum ad consulendum commune bono Reipublicę Vasquez 1. 2. *quæstio. 96. art. 1. disput. 167. fin.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 5. num.* 20. Deinde stare debent Religiosi Legibus taxantibus pretia rerum. Cum enim sint membra Reipublicæ, sicut alij ciues, stare debent eisdem communibus Legibus non contrarijs perfectioni status. Ac proinde subiacent Legi Ciuili prohibenti venationem certo tempore, aut extrahere triticum, vel granum extra Regnum, vel Prouinciam tempore penuriæ: Legique præcipienti occisionem locustarū,

& abo-

& aliorum animalium, quæ demoliuntur messes & vineas, & alijs similibus. Rodriguez *tom. 1. quæstionum Regul. quæst.6.artic.14. & quæst.66.artic.2.* Nunquam tamen Religiosi transgressores Legum, seu Constitutionum Ciuilium deferendi sunt ad Iudices seculares, sed ad suos Prælatos, qui pro grauitate transgressionis; & scandali inde sequuti, illos punire debet. Aliter enim procedendo, contra Decreta in Bulla Cœnæ Domini fieret. Rodriguez *tom.1.quæstio. Regul. quæst.66.artic.2. § Noua regula.*

18 Quamuis aliqui putent nomine ordinariorum à quorum Iurisdictione exempti sunt Religiosi, intelligi etiam Legatos de Latere (Henriqu. *lib.9.cap.25.num.5.*) verius tamen est, Regulares non esse exemptos à Iurisdictione Legati à Latere; Nam esto, quòd aliqua priuilegia Religionum Legatos etiam de Latere comprehendant, per litteras tamen Legationis, vt credo, derogantur. Harum litterarum tenori attendendum est. Laurent.de Peirinis *tom. 1.priuil. Minim. circa Constit.2.Sixti IV. §.7.*

19 Clerici non exempti delinquentes in Monasterio Regularium, secundùm aliquos, non subijciuntur pœnis ab Episcopo impositis. Nam per exemptionem loci Monasteria Regularium sunt quasi extra Diœcesim existentia. Azor.*tom.1.Institut. Moral.lib.5.cap.25.quæst.4.* Laurentius de Peirinis vt supra. Sed tu vide Erasmum Cokier *in tract.de Iurisdict. Ordin. in exemp.q.109. & 110.*

20 Non possunt cogi religiosi ab Episcopis ad assistendum synodis Diœcesanis, exceptis Regularibus, qui curam animarum in Ecclesijs tenent. Ratio primæ partis est, quia Concilium Trident. *sess. 24. cap. 2.* expressè excipit eos ab hoc onere, qui *Capitulis Generalibus subduntur*. Ratio secundæ, quia prædicti subsunt correctioni, & visitationi Episcopi, vt constat ex eodem Concil. Trident. sess.25.*cap.11.* ergo debent etiam cum illo assistere synodis, vt informent, & informentur de necessarijs circa regimen animarum Azor.*tom.2.Institut. Moral.lib.3.cap.47.q.3.* Peirinis *tom.1 priuileg. Minim.in Constitutionem secundam Iulij II.§.25.num.64.*

21 Suspensio generaliter lata in Clericos, nisi ex verbis, aut alijs circumstantijs ad seculares tantùm limitetur, comprehendit etiam Regulares, si lata sit ab habente potestatem super illos. Ratio est, quia etiam Regulares sunt verè Clerici, & Ecclesiastici. Suarez *tom.5. in 3. part. disput.28. sect.2.num 8.& 9.* Corneio *tom. 2. in 3.par. tract.5.de suspens. disput. 3. dubio 1.* Insuper communitas Religiosorum, vt talis, benè potest suspendi, non autem excommunicari. Ratio est, quia excommunicatio est censura personalis, cum afficiat animam priuando illam interioribus bonis, suspensio verò non est talis, cum solum priuet ministerijs per se pertinentibus ad bonum commune. Suarez *vt supra sectione 3.num.1.* Corneio *etiam vt supra*. Vide dicta *n.14.& 15.* & dicenda in sequenti *numero*. In prohibitione autem generali qua Episcopus præcipit ne aliquis exorcizet sine illius licentia, non includuntur Regulares. Cùm non sint subditi Episcopi, & alias ratione Ecclesiastici et Ordinis, quem habent, sit eis permissum. Portell. *in Additionib.ad dubia Regular.ver.exorcismus.* Diana *tract.2. de Dub. Regul.resol.36.*

22 Potest Episcopus coniugem inualidè professum, puta si sine consensu alterius coniugis professionem emisit, è Monasterio extrahere, & cogere ne detineatur. Ratio est, quia hoc non tam est agere contra priuilegiatos, quàm exercere proprium munus, quod est Matrimonij Iura obseruari facere. Si tamen Religiosi illius Monasterij habeant priuilegium, quòd non possint ab Ordinarijs excommunicari, suspendi, &c. iuxta dicta supra *num. 14. & 15.* non potest Episcopus contra illos per Censuras procedere. Sanch. *lib.7.de Matrimon.disput.33.num.21.& 23.* Erasmus ChoKier *in tract.de Iurisdict.Ordin.in exempt.part. 2. quæst.45.num.122.* Potest tamen contra illos alijs pœnis Canonicis agere, vt puta depositione, collocatione in arctius Monasterium, quod idem dicendum censeo de alijs casibus, in quibus Episcopus procedit contra Regulares, & non per Censuras, de quibus in hoc capite. Sanch. vt supra. Henriquez *de Indulgent.lib.7.cap.25.num.7.*

23 Indulgentiæ, quas Episcopi concedunt prosunt Religiosis exemptis. Quia cum exemptio sit inducta in fauorem religiosorum non debet illis aliquod incommodum, aut læsionem afferre, quod secus esset, si Indulgentias Episcopales lucrari non possent. Nauarrus *tract.de Indulgent. notab.31.num.12.versic.addo 7.* Bellarminus *tract.de Indulgent. lib.1.c.11.q.3.vers. quare cum.*

24 Regulares non possunt compelli ad testimonium ferendum in causis Ciuilibus, nisi quando veritas aliter haberi non potest. Ita enim habetur *in cap.cum super, & cap. dilectorum de test. cog.* Quo etiam casu possunt compelli à suis Superioribus Regularibus ad testificandum coram Iudice Laico, vel Ecclesiastico; interest enim multum Reipublicæ, vt veritas patefiat. Rodriquez *tom. 2. quæst. 10.artic.2.* Laurentius de Peirinis *tomo 2.priuileg. Minim. in Constitutionem secundam Iulij II. n.147.* Qui bene habent, quòd in causa sanguinis non possunt Regulares compelli ad testimonium ferendum, etiam quando veritas aliter haberi non potest, quod intellige in causis sanguinis ad condemnandum, non pro liberatione. Regulares autem esse idoneos testes, tum in causis Ciuilibus, quàm Criminalibus sui Monasterij probat Rodriguez *tom.2. quæst.11. art.primo,* Peregin. *prima parte Compend.priuileg. sui Ordinis titulo testimonium.*

25 Possunt emptores gabellarum exigere à Regularibus Iuramentum, quod res, v. gr. triticum, vinum, &c. quæ per Duanam transeunt nomine dictorum Regularium, sunt ipsorum, & ad ipsorum vsus deputatæ; & tenentur dicti Regulares ad mentem dictorum exigentium Iuramentum iurare, non vtendo aliqua æquiuocatione. Ratio est, quia licet absolutè non possint Iudices, maximè seculares, compellere ad Iurandum Regulares, supposito tamen quòd velint isti res illas, quas dicunt esse ad vsum proprium, sine solutione gabellæ relaxari, æquitas Iustitiæ postulat, vt possint ad iurandum compelli. Syluest. *verb. Iuramentum 3.quæst.2.& verb.mendacium quæst.6.* Sanch.*lib.3.in Decalog.cap.6.num.35.* Pro hoc autem puncto, & præcedenti, vide Bonacinam *de præceptis Decalogi disput.4.quæstio.1.punct.9.§.1.per totum,* vbi tractat, qualiter interdicatur Sacerdotibus, & Prælatis iurare in Iudicio, & in quibus casibus. Pro dictis etiam in toto hoc capite vide Gauantum *in Manuali Episcop.verb.Regularium iura sub Episcopis per totum.*

26 Quando in Parlamentis præbetur aliquod donatiuum Principibus secularibus pro custodia Regni, reparatione pontium, turrium &c. non tenentur ad illud soluendum Regulares, aut alij Ecclesiastici. Tum propter Ecclesiasticorum immunitatem à similibus impositionibus, tum quia bona ipsorum sunt ab eiusmodi gabellis exempta, & Deo consecrata. Suar. *contra Regem Angliæ lib.4. c.24.& 26.* & alij quos sequitur Diana *Tract.de Parlamento Resol.22.*

SVMMARIVM CAP. XII.

An inuertere ordinem dicendarum horarum licitum sit. num.17.

Quilibet tenetur dicere horas iuxta Breuiarium sibi approbatum. num.18.

Religiosi assumpti ad dignitates ad quod Breuiarium teneantur. n.19.

Mutare qualitatem officij quale sit peccatum. num.20.

Ad officium paruum B.Virginis qui teneantur. num.21.

Ad psalmos pœnitentiales, & graduales, seu officia defunctorum qui teneantur. num.22.

Ad anniuersarium Defunctorum die secunda Nouembris & litanias in diebus litaniarum omnes tenentur. n.23.

Ad ternaria Defunctorum qualiter obligentur Religiosi. num.24.

Qui excusantur à diuino officio persoluendo. num.25.

An qui excusantur ab officio recitando, excusantur ab illo audiendo. n.26.

Qui excusantur à dicendo officio non excusantur à dicendis illis horis quas possunt. n.27.

Quæ priuilegia sint circa dispensationem Regularium in officio diuino. n.28.

Quid de infirmis quos notabiliter offendit recitatio. ibid.

Quando res est dubia quid faciendum. n.29.

Pro occupatis & impeditis quæ priuilegia sint. num.30.31. & 32.

Decreta S.Congregationis Rituum. n.33.

De Sanctis celebrandis in Hispania. n.34.35.

An clerici seculares, & regulares teneantur recitare officia sanctorum Diœcesis. n.36.

De quibus sanctis fieri potest officium. n.37.

Defunctorum officium quando cadauera deferuntur ad ecclesias à quibus dicendum. n.38.

Cultus sanctorum quib. concedendus vel negandus ex Sacra Congregatione inquisitionis. n.39.

An non Canonizati nec Beatificati aliquo modo coli possint. n.40.

De ijs quæ Regularibus permissa, vel interdicta sint facere in suis Ecclesijs à Sacra Congregatione. n.41.

De Religiosis quoad Obligationem recitandi Diuinum Officium. Cap. XII.

1 Officium Diuinum dicitur series horarum Canonicarum ab Ecclesiasticis ex præscripto Ecclesiæ certis temporibus recitandum, ex antiquissima Apostolorum, & Patrum traditione, ipsiusque Ecclesiæ sanctæ Institutione. Thomas Vualdensis *de Sacramentalib. tom.3. tit. de horis canonic. à c.10.*

2 Ad illud soluendum tenentur omnes Religiosi in Sacris Ordinibus constituti. *Ex cap. presbyt. de celebr. Miss. & ex cap. dolentes etiam de celebrat. Miss.* Et ex antiquissima consuetudine. D. Thomas *quodlib.6.ar.8.* Sotus *lib.10. de Iust.q.5. art.3.*

3 Tenentur etiam ad officium diuinum Religiosi professi Choro destinati, etiam si in sacris Ordinibus constituti non sint. Ratio est, quia licet ad id non obligentur ratione professionis, cùm tantùm Vota Religionis fuerint professi, non autem recitare officium diuinum; neque etiam ex præcepto aliquo Ecclesiæ, cum non extet textus de tali præcepto; nihilominus antiqua, & laudabilis Religionum consuetudo ad id illos obligauit. Ioann. Medina *Cod. de orat. quæst.7.* Caietan. *in Summ. verb. hora §.1.* Vnde si in aliqua Religione talis consuetudo non sit, qualis dicitur esse in Societate Iesu, non erit talis obligatio Graffis *1.par. decision.lib.2.cap.5.num.89.* Prædicti verò Choro destinati, si ad Conuersos fuerint deiecti, non amplius tenebuntur ad diuinum officium. Quia cessat fundamentum talis obligationis. Laurentius de Peirinis *tom.1. de Subdito q.1. de obedient.c.24.§.3.*

4 Professi autem; qui non sunt choro destinati, ver. gr. Laici, seu Conuersi religionum, non tenentur ad officium diuinum. Cum nec ex vi professionis religiosæ, nec ex præcepto aliquo Ecclesiastico, aut consuetudine ad id obligentur. Rodriquez *in Summ. cap.138.* Addens quòd etiam si casu dato, aliquis ex illis Ordinem sacrum sine licentia sui Superioris susciperet, non teneretur dicere Officium diuinum, sed laborare tantum domesticis operibus Religionis. Tenentur tamen Conuersi, seu Laici Religionum ad dicendas certas orationes *Pater noster, & Aue Maria* iuxta Institutum regulæ, vel Constitutionum, licet hæc obligatio *Regulariter* saltem non sit sub mortali. Sotus 10. *de iustit. quæst.5.art.3.* Dixi *Regulariter*, quia Conuersi ordinis Minorum tenentur sub mortali ad prædicta, ratione suæ Regulæ. Petrus Marchant. *in exposit. Regul. S. Francisc. c.3. text.2. tit.2.q.1.*

5 Nouitij autem Religionum (intellige nisi aliàs sint in Sacris constituti) non tenentur ad officium Diuinum, seu horas Canonicas. Ratio est, tum quia reuera non sunt religiosi, nec in onerosis sub hac voce comprehenduntur, tum quia nulla est lex, vel consuetudo ad id illos obligans. Suarez *2.tom. de Relig. lib.4. de horis c.17.*

6 Religiosi verò, qui ad Officium Diuinum tenentur etiam si sint excommunicati, Suspensi, Interdicti, Depositi, aut Degradati ad idem officium manent obligati. Ratio est, quia tales priuantur honoribus, non oneribus, recitatio verò officij onus est, non honor. Nauarrus *in Sum. cap.7.num.17.* Cornexo *2.tom. in 3.par. tract.5. de Excommunic. disp.10. dub.2.* Addens cum alijs, excommunicatum recitantem officium non posse dicere *Dominus vobiscum*, quia hoc verbum denotat ipsum dicere officium non vt priuatam personam. Vnde nec cum socio potest dicere officium, quia hoc est cum alio in diuinis communicare, quod est prohibitum illi. Cornexo vt supra post alios.

7 Religiosi expulsi, si sint in Sacris constituti, tenentur ad officium recitandum ratione Ordinis Sacri, & præcepti Ecclesiastici adducti supra *num.* 2. Si verò non sint in Sacris constituti, etiam si aliàs essent Choro destinati, non tenentur ad illud. Ratio est, quia quòd professi non Ordinati teneantur ad Diuinum Officium solùm est ex consuetudine non est tamen talis consuetudo circa eiectos, præsertim, cum iam non sint amplius astricti Choro, aut Religioni. Sotus *7. de Iustit. quæst.2. art.1.* Suarez *4.tom. de Relig. tract.8. lib.3. cap.6. num.* 12. Idem dico de religiosis ad triremes damnatis, (licet Doctores aliqui omnino illos excusent ab onere dicendi horas Canonicas) illi enim si in Sacris sunt constituti ad Officium tenentur, si illud commodè dicere possunt, sin verò non sint in Sacris, non tenentur. Propter rationem traditam à Bonacina *de horis Canonicis disput.1. quæst.2. punct.2.n.3.* De transeuntibus ad aliam Religionem, vide dicenda *cap.22.num.* 19. Monachus etiam habens facultatem viuendi perpetuò extra Monasterium, vel vxorem ducendi, si in Sacris Ordinibus constitutus non sit, immunis est ab onere dicendi Diuinum officium. Quia, etsi talis verè religiosus sit, Regularis tamen non est, vnde non obligatur consuetudine Religionis. Sanchez *de matrim. lib.8. disput. 8. num.* 11. Bonacina *vt suprà num.* 4. Qui benè secus dicit dicendum, cum religiosus viuit extra Conuentum solùm per aliquod tempus.

8 Tenentur etiam ad officium Moniales, non quidem ex aliquo præcepto Ecclesiastico, cum tale non extet, sed ex consuetudine, vt docet communis sententia. Nauarrus *de orat. cap.7.num.2. & 5. argum. cap.1. de celebrat. Miss. & cap. final.29.* Azor. *1.part. lib.10. cap.6. quæsit.1.* Intelligè etiam extra chorum. Hieron. Rodriguez *in Compend. q. Regul. Resolutio.98.num.5.*

9 Tenentur præterea omnes Ecclesiæ regulares psallere quotidie in Choro horas canonicas. Ita habetur *Clem.1. de Regular.* Licet autem hoc præceptum obliget vnamquamque Religionem magis, vel minus iuxta modum sui Instituti, probabilissimum tamen est obligationem hanc esse sub mortali. Quia ita est communiter receptum. Suarez *2.tom. de Relig. lib.4. de horis canon. cap.10.* Cadit autem hæc obligatio præsertim in Prælatos Conuentuum, Monasteriorum, seu Ecclesiarum regularium, vt curent, quòd eius subditi satisfaciant huic muneri. Quia quoties obligatio aliqua cadit in corpus aliquod mitticum, talis corporis capiti, seu Prælato incumbit curare, vt adimpleatur. Suarez *2.tom. de Relig. lib.4. de hor. Canon. cap.10.*

& 4.tom.

& 4.tom.tract.8. lib.1.cap.13. num.3. Idem dico de Missa cantanda in Ecclesijs regularium diebus saltem festiuis, regulariter enim illam omittere sine graui causa, graue peccatum est, non solum ratione scandali sæcularium, sed etiam ratione consuetudinis Ecclesiæ vniuersalis, & Religionum Peregrin. *in Commentar. ad constitutiones sui ord. par.1. capit.1. litt.E.*

10 Quamuis omittens aliquam ex Horis Canonicis, aut partem notabilem officij Diuini peccet mortaliter, vt tradunt communiter Doctores, eo quòd transgrediatur præceptum in re graui; omittens tamen vno die septem horas Canonicas, aut sex non peccat totidem peccata mortalia, sed vnum tantum. Eò quòd tantùm transgrediatur vnum præceptum, seu vnam obligationem, scilicet integrè dicendi Officium Diuinum. Nauarrus *de Orat. cap.7. num.6.* Qui autem Officium, vel partem notabilem Officij vnius diei non recitauit, non tenetur illud altera die recitare. Quia Officium est onus diei, & ita transit cum die sicut ieiunium, &c. Syluester *verb. Hora* §.17. Nota tamen obiter omnino falsam & reijciendam esse sententiam Filiberti Marchini *in Tract. de Sacram. Ord. tract.2. p.6. diffic.3.n. 4.* asserentis, omissionem vnius integræ Horæ Canonicæ non esse peccatum mortale: *quia* (inquit) *singulis diebus vnicum tantummodo vrget præceptum, sed omissio vnius Horæ est parua materia comparata ad integrum Officium diuinum, ergo.* Hæc enim sententia communiter reijcitur à Theologis; omissio enim cuiuscumque Horæ, vt dixi, est notabilis deformitas & mutilatio Officij diuini, ac per consequens non est parua materia, sicut nec talis esset, si per se sola præciperetur. Alioquin eadem ratione dici posset violationem ieiunij in vna die Quadragesimæ non esse peccatum mortale, eò quòd comparatiuè ad totam quadragesimam videatur parua materia. Diana *p.6. tract. 6. resol.6.* post Castrum Palaum, Ledesmam, Reginaldum, Moiphesium, & alios. Ac Petrus Annell. *in Tractat. de Hor. Canon. cap.8. dub.2. num.5.* post Sotum, Nauarr. Azorius, Lessium, Sanchez, & alios. Apud quem etiam *num.6.* quæ censenda sit pars notabilis vnius Horæ Canonicæ.

11 Attentio, seu deuotio est necessaria recitantibus Horas Canonicas, seu Officium Diuinum. Ex Innoc. III. *in cap. Dolentes de celebrat. Miss.* per hæc verba: *Districtè præcipimus in virtute Sanctæ Obedientiæ, vt Diuinum Officium, nocturnum pariter, ac diurnum, quantum eis Deus dederit, studiosè celebrent, pariter, & deuotè.* Sotus 10. *de Iustit. q.5. art.5. conclus.5.* Imò hoc præceptum attentionis, seu deuotionis est obligans sub peccato mortali, nisi ex leuitate materiæ, quando scilicet est defectus attentionis ad pauca verba, vel paucos versus, solum sit veniale. Suarez *tom.2. de Relig. lib.4. de horis Canon. cap.26.* Sufficienter autem adimpletur hoc præceptum attentionis ad Officium Diuinum ab eo, qui initio Horæ Canonicæ proponit, & desiderat ad illam attendere, talemque voluntatem, & intentionem in progressu Orationis, ex proposito, & consultò non interrumpit. Quia ita interpretatur hoc præceptum maior pars virorum timoratæ conscientiæ. S. Thomas *2.2. quæst.33. art.13.* Sotus *de Iustit. quæst.5. art.5.* Tunc autem censebitur quis retractare hanc voluntatem, quando aduertens se non attendere ad Orationem, sed ad alia, non curat de hoc. Id enim est implicitè retractare voluntatem, quam primò habuit. Suarez *tom.2. de Relig. lib.4. de Horis capit.26.* Addens benè ex Caietan. *in Summa.* Oportere, quòd aduertat se diuerti ab Oratione. Quod est præ oculis habendum scrupulosis.

12 Dicere Horas Canonicas cum aliqua mutatione, aut corruptione, vel deglutiendo, aut sincopando verba, syllabas, aut versus, non solùm est peccaminosum contra *cap. Dolentes de celebr. Miss.* sed etiam erit peccatum mortale, quando ex tali modo dicendi Officium sequitur non dici integrè quoad partem notabilem. Quia hoc est idem, ac omittere partem notabilem officij; quod est peccatum mortale Nauarr. *cap.10. de oration. num.9.* Suarez *tomo 2. de Relig. lib.4. de hor. canon. capit.13.*

13 Pro scrupulosis verò, qui non ex malitia, sed ob aliam causam committunt aliquos defectus in pronunciando, seu proferendo Officium diuinum, refertur Concessio Leonis X. Fratribus Minoribus, quòd scilicet dicendo horas Canonicas, & alia Officia diuina in Choro, vel extra, satisfaciant præcepto capituli *Dolentes de celebrat. Miss.* de dicendo studiosè pariter, & deuotè, ac etiam regulæ suæ, etiam si propter aliquam fatigationem, vel aliam causam dicant sedendo, aut deambulando, vel non integrè verba proferendo, prout scripta sunt, propter negligentiam, aut imperitiam, aut malam pronunciationem naturalem, propter defectum linguæ; seu aliàs qualitercumque imperfectè dicant, aut cum animi distractione, an sensum vagatione, dum tamen non ex malitia hæc faciant. Et similiter concessit, quòd, qui cum talibus malè pronunciantibus, vel aliis supradictos defectus facientibus, dicunt Officium Diuinum, non teneantur iterare ab alijs imperfectè dicta, aut ab eis, non integrè audita, propter distantiam localem, vel strepitum, vel aliam causam, sed satisfaciant præcepto Ecclesiæ, aut Regulæ suæ, qualitercumque audiendo, quæ alij debent dicere, præsertim in Choro. Compend. priuileg. Mendic. *verb. Offic. Diuin. n.* 8. Rodriguez *tomo 1. quæstionum Regul. q.42. artic.2.* Hæc verò concessio (præterquam, vt dixi, solum pro scrupulosis, & timoratis intelligitur, non pro illis, qui ex malitia, id est voluntariè, malè, & indeuotè recitant, ipsos enim non iuuat, vt ex intento, & verbis ipsis colligitur. (*Miranda in Manual. Prælat. tom.1. quæst.37. artic.12.*) Vlterius his temporibus nullius momenti est, quia videtur esse viuæ vocis oraculum, vt colligitur ex prædicto Compend. vbi annotatur o. paruo, quod est signum oraculi viuæ vocis. Omnia etenim viuæ vocis oracula, vt diximus supra *cap.3. num.21.* fuer iam reuocata. Vnde quatenus concedit aliquid supra ius commune nihil valet. Quid verò secundùm ius commune sentiendum sit, ex dictis, & dicendis constabit.

14 Recitare Officium Diuinum, vel partem eius notabilem exercendo aliquam actionem impeditiuam attentionis debitæ, est peccatum mortale, vt si quis dum recitat, studeat, pingat, scribat, &c. Ratio est, quia hoc est idem, ac voluntariè nolle habere debitam attentionem. Si autem talis actio non impediat simpliciter attentionem debitam, vt est vestiri, deambulare, &c. tunc solùm erit peccatum veniale. Quia est aliqua irreuerentia ita loqui cum Deo, & quia impeditur perfecta attentio. Suarez *2. tom. de Relig. lib.4. de Hor. Canon. cap.16. num.21.* Aliquando autem nec erit hoc peccatum veniale, quando scilicet est necessitas ita faciendi, & fiunt prædictæ actiones cum magna attentione ad Officium Diuinum. Rodriguez *tom.1. quæstionum Regular. quæst.42. artic.2.* Hinc recitans Officium Diuinum potest simul satisfacere præcepto audiendi Missam, saltem secundùm aliquos. Eò quòd ista duo ordinantur ad eundem finem, scilicet ad vacandum Deo. Tolet. *lib.2. Summa cap.13.* Similiter, qui peragit ea, quæ conducunt ad celebrationem Officij, vt sunt pulsare organa, thurificare altare, ponere, aut tollere libros pro cantu, &c. Propter eandem rationem. Rodriguez *in Summa cap.142. num.2.* Intellige tamen, dummodo hæc facientes ita eum recitent Officium quàm attentè poterint.

15 Omnes Horæ Canonicæ, siue quæ publicè, siue quæ priuatè recitantur, dici debent debitis, & statutis temporibus, scilicet, à solis, occasu vsque ad ortum, Matutinum; Prima post ortum solis; Tertia, Sexta, & Nona ante prandium, seu Meridiem; Vesperæ post Meridiem (seclusa quadragesima, in qua ante prandium dici debent) & Completorium prope noctem. Ita colligitur *ex Clem.1. de celebrat. Miss. & ex c.1. decretal. eodem tit.* adiuncta consuetudine Ecclesiæ. Sotus *lib.10. de Iustit. & iure quæst. 5. artic.3.* Nauarr. *de Orat. & Hor. Canonic. cap.3. n.45.* Vnde Horas publicas, quæ in Choro dicuntur, sine magna causa non dicere temporibus statutis, credo esse graue peccatum, propter Ecclesiæ consuetudinem. Secus quãdo priuatim dicitur, si enim nulla causa subest, erit tantù veniale, causa tamen aliqua subsistente nullum peccatum. Quia ita etiam consuetudine apud timoratos habetur. Sotus 10. *de Iustit. q.5. art.3.* Nauarr. *de Orat. & Hor. Canon. cap. 3. num.*

3. num. 75. Potest etiam dici Matutinum sequentis diei non solùm post occasum Solis, sed etiam ante illum, dictis Vesperis, & Completorio, quinque horis post meridiem, siue in hyeme, siue in æstate. Quia ita etiam consuetudine receptum est apud multos, etiam Romæ. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 4. cap. 27. Pro quo etiam referuntur aliquæ concessiones factæ Regularibus, quibus si certæ sint, & non sint viuæ vocis oracula, quæ iam sunt annullata, vt dixi num. 15. tollitur omnis scrupulus. Rodriguez to. 1. q. Regul. q. 42. artic. 18.

16 Possunt extra Chorum separatim dici Matutinum, & Laudes. Cum de hoc nulla sit prohibitio Iure communi. Nauarrus cap. 3. num. 64. Quando autem separantur dicenda est Oratio Festi, Pater noster, & Aue Maria in fine Matutini secundum Breuiarium Carmelitanum, sed secundum Romanum solum Pater noster. Eo quod tunc fit Matutinum diuersa Hora à Laudibus, & ita debet finiri sicut aliæ Horæ Canonicæ. Nauarrus, & alij. Causa etiam rationabili subsistente possunt per aliquod tempus separari Nocturni Matutinales. Propterea quòd antiquitus ita fiebat, & de hoc nulla est prohibitio. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 6. num. 10. Alias autem Horas Canonicas interrumpere notabiliter, sine rationabili causa non licet. Eò quòd vnitas vniuscuiusque Horæ Canonicæ spectat ad ritum recitandi illam, ab Ecclesia præscriptum. Hæc verò culpa quandoque erit venialis, quandoque mortalis, quod petendum est, tum ea temporis interruptione, tum ea causa, & fine illius. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 24. à num. 9. Qui autem interrupit Officium, causa aliqua rationabili subsistente, non est necesse repetat recitata, aut quòd incipiat à principio Horæ Canonicæ. Aragon. 2. 2. q. 83. artic. 12. Rodrig. in Summ. cap. 141. num. 3.

17 Inuertere ordinem dicendarum Horarum, vt si dicatur Prima ante Matutinum, vel Vesperæ ante Nonam, quando fit propter rationabilem causam nullum est peccatum; sine illa tamen, vel propter incuriam aut negligentiam solùm erit veniale. Quia ita fere communiter interpretatur hoc præceptum Ecclesia. Sotus 10. de Iustit. & Iure q. 5. artic. 3. Nauarr. de Orat. & Hor. Canon. c. 3. n. 65. Grauius autem peccatum, etsi veniale, videtur, dicere Matutinum sequentis diei ante persolutum officium diei præsentis, iusta aliqua causa non interueniente. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 4. c. 24. n. 3.

18 Quilibet Religiosus tenetur dicere horas Canonicas iuxta Breuiarium pro suo ordine approbatum. Ita sumitur ex cap. de ijs, & c. placuit dist. 12 Caietan. verb. hora §. 1. Hæc obligatio est sub mortali. Propter pœnas graues, quæ in dictis Iuribus ponuntur. Sotus 10. de Iustit. & Iure q. 5. art. 4. Vnde Religiosus Carmelita, aut alius, proprium Breuiarium habens, non potest vti Breuiario Romano. Ratio sumitur ex Pio V. qui in Bulla quadam Quod à nobis Ann. 1568. edita, præcipiens ab omnibus recitandum esse Officium diuinum per Breuiarium Romanum ab ipso approbatum, & correctum, eximit ab hac obligatione eos, qui vel ex institutione, vel ex consuetudine excedente ducentos annos alijs Breuiarijs vsi fuerint. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 4. de hor. canon. cap. 13. n. 9. Neque obstat quòd ibidem Pontifex dicat Eisdem, si fortè hoc nostrum (intellige Breuiarium) quod modo promulgatum est, magis placet, dummodo Episcopus, & vniuersum Capitulum in eo consentiant, vt id in Choro dicere, & psallere possint permittimus. Ex quo inferunt aliqui authores posse religiosum, qui non tenetur vti Breuiario Romano, vti illo extra Chorum, etiam sine consensu superioris, & Capituli, propter illam concessionem Pij Quinti Nauarrus lib. 3. consil. tit. de celebrat. Missar. consil. 15. Rodriguez tom. 1. quæstionum Regular. quæst. 42. artic. 13. In hoc tamen attendenda sunt consuetudo, & particularia iura Religionum speciali Breuiario vtentium. Lege pro Carmelitis Bullam Gregor. XIII. in principio Breuiarij ipsorum positam. Dicitur esse quoad hoc priuilegium quoddam Innocentij IV. nescio tamen an sit, vel non viuæ vocis oraculum, quia si tale fuerit nihil valebit hoc tempore.

19 De Religiosis autem assumptis ad dignitates extra Ordinem, puta Cardinalatum, Episcopatum, Abbatiam, Parochiam, &c. an teneantur dicere Officium diuinum iuxta ritum suæ Religionis, an verò Ecclesiarum, quibus præficiuntur, dicimus cap. 17. n. 11.

20 Mutare qualitatem Officij, vel Ordinem Breuiarij, recitando scilicet de Sancto, eo die, quo debet celebrari de feria, aliqui volunt non esse peccatum mortale, saltem si per duas, aut tres vices hoc fiat. Rodriguez tom. 1. q. 42. art. 8. Miranda tom. 1. q. 37. artic. 13. Verius tamen est talem immutationem facere esse peccatum mortali in suo genere, nisi magna aliqua necessitas vrgeat id faciendi, quia sic faciens contrariatur intentioni Ecclesiæ, quæ non vult aliter recitari officium diuinum, nisi iuxta Ordinem in Breuiarijs approbatis dispositum. Suarez to. 2. de Relig. lib. 4. de hor. canon. cap. 23. à num. 11. Toletus in Summa lib. 2. cap. 13. Idem dico de mutatione ritus in officio dicendo, vt si celebretur duplici ritu Festum, quòd non est nisi semiduplex, aut simplex. Pontifices enim, qui præcipiunt vti aliquo Breuiario non solùm præcipiunt substantiam Festorum, sed etiam modum, & formam, quibus celebranda sunt. Gauantus in comm. in rubric. Missalis. Augustin. Barbosa de offic. & potestat. Paroch. cap. 10. num. 31.

21 Religiosi vtentes Breuiario Romano non tenentur dicere extra Chorum Officium paruum B. Virginis, benè tamen in Choro in illis Ecclesijs, in quibus erat consuetudo illud dicendi. Ita Pius V. in Bulla adducta supra num. 18. vbi etiam illud recitantibus Indulgentias concedit Rodrig. 1. tom. quæst. Regul. quæst. 42. art. 14. Extendit hoc de obligatione recitandi prædictum Officium ad Dominicas, & Festa semiduplic. si adsit talis consuetudo, Gauantus in commentar. in rubr. Breu. tom. 2. sect. 9. cap. 1. Vbi, & alia ad hoc. Religiosi autem non vtentes Breuiario Romano, (quales sunt nostri Carmelitæ,) tenentur ad id Officium Beatæ Virginis, tam in Choro, quàm extra, si in eorum Religionibus sit præceptum, aut consuetudo illud dicendi. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 4. de Hor. canon. cap. 13. & 25. Thomas de Iesu in Expos. Reg. Carm. 3. par. cap. 7. dub. 4. §. 1.

22 Ad Psalmos etiam Pœnitentiales, Graduales, & Officium defunctorum, quæ dicuntur aliquot diebus Aduentus, & Quadragesimæ, non tenentur Religiosi vtentes Breuiario Romano. Quia ab hac obligatione illo exemit Pius V. in Bulla supra adducta, tam in Choro, quàm extra, Indulgentias nihilominus recitantibus illa concedens. Aragon. . 2. q. 13. art. 12. pag. 856. Rodriguez 1. tom. quæstionum Regul. quæst. 48. artic. 14. Religiosi autem non vtentes Breuiario Romano; sed alio particulari, prout sunt Carmelitæ, tenentur ad supradicta recitanda, si adsit præceptum, vel consuetudo in religionibus ipsorum illa dicendi. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 13. & 25.

23 Tenentur etiam Religiosi tam vtentes, quam non vtentes Breuiario Romano ad dicendum Anniuersarium Defunctorum die 2. Nouembris, scilicet Vesperas cum Matutinis, & Laudibus. Quia hoc Anniuersarium est pars Officij, eo die præscripti, ita vt beneficiarus, qui illud non recitaret, teneretur ad restitutionem fructus ad ratam. Suarez de Hor. Canonic. lib. 4. c. 25. num. 2. & 9. Gauantus in Comment. in rubric. Breuiarij sect. 7. c. 13. Vbi etiam Matutinum Defunctorum in prædicto die, recitandum esse manè, & non prædiè. Barbosa de offic. Paroch. cap. 10. num. 29. Tenentur etiam ad Litanias cum precibus in die S. Marci, & tribus diebus ante Ascensionem Domini, si non assistant processionibus. Ratio est, quia ita præcipitur generaliter in Breuiarijs, & iste est vsus Ecclesiæ. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 25. Bonacina de Horis canon. disp. 1. q. 3. punct. 1. n. 13.

24 Ad dicendum Ternaria Defunctorum, quæ ter in anno in Religionibus dici solent, videntur solùm obligari Religiosos, ex Ceremoniali, Constitutionibus, aut Consuetudine, & ita ex illis pensanda erit quanta sit hæc obligatio.

25 Excusentur à Diuino Officio persoluendo, primò infirmi, quos notabiliter offendit, vel aggrauat recitatio. Palud. in 4. dist. 15. art. 2. Nauarrus cap. 25. n. 110. Deinde vrgenter occupati circa negotium publicum, quod notabiliter impe-

impediretur Officij recitatione, ita vt non posset fieri conueniente si diceretur Officium Diuinum, v. gr. Prædicatio, &c. Syluester *verb. Hora* §. 18. Et idem dico de vrgenter occupatis circa negotium, etiam priuatum, magni ponderis; vel etiam multùm occupatis circa curam infirmorum. Quia in his omnibus casibus, vel similibus non est credendum obligare Ecclesiam ad Officium diuinum cum tanto dispendio boni communis, vel particularis, proprij, vel alieni, si vtrique obligationi satisfieri non potest. Toletus *lib. 2. Summæ cap. 14.* Carentia autem Breuiarij excusat Religiosum ab officio diuino, quando sine sui culpa, fuit illi perditum, vel ablatum, v. gr. in itinere, mari, &c. Quis tunc moraliter est illi impossibile recitare. Quando autem voluntariè, vel per negligentiam culpabilem amisit Breuiarium, non excusatur. Quia tunc non recitatio erit illi voluntaria in sua causa. Suarez 2. *tom. de Relig. lib. 4. de hor. canonic. c. 27.*

26 Quotiescumque autem Religiosus excusatur ab officio diuino recitando, excusatur etiam ab audiendo illud ab alio, qui illud recitet. Ratio est, quia præceptum impositum Ecclesiasticis non est de audiendo, sed de recitando Officio vocaliter, seu de illo pronunciando. Paludan. *in 4. dist. 15. quæst. 5. art. 5.* Rodriguez *tomo. quæstionum Regul. q. 42. art. 10.* Possunt tamen Religiosi etiam excusati à recitando officio obligari ad illud audiendum, vt præcipitur in Constitutionibus Carmelit. *part. 1. cap. 20.* §. 1. Hæc tamen obligatio solùm erit quanta fuerit Constitutionem Religionis.

27 Qui propter aliquam causam, infirmitatem scilicet, magnam occupationem, &c. excusantur à dicendo toto officio diuino, non tamen excusantur à dicendis illa, vel illis Horis Canonicis, quas commodè dicere possunt. Sicut qui debet centum, & non potest soluere nisi decem, tenetur decem soluere, & sicut, qui non potest ieiunare totam quadragesimam tenetur ieiunare illis diebus, quibus potest. Suarez 2. *tom. de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 27.* Qui tamen ab officio Diuino sunt excusati, nullo iure tenentur ad dicendum aliquas orationes, aut faciendum aliquod pium opus loco illius.

28 Cum Religiosis infirmis poterant quidam Prælati Regulares in recitando officio diuino dispensare. Primò ex priuilegio concesso à Leone X. scilicet, *quòd, siuè propter febrem, aut dolorem interfum, vel aliam infirmitatem Fratres fuerint grauati, satisfaciant dicendo pro horis Canonicis præcestxymmos, Pater noster, Aue Maria, vel alia iudicio Prælati, siu Præsidentis loci, aut Conuentus assignanda, & hoc quando Medicus corporalis (si commode haberi potest) dixerit, infirmo esse suæ salutis nociuum recitare.* Sed quia hæc concessio fuit facta viuæ vocis oraculo, vt refert Compend. priuil. Mendicant. *v. Offic. Diuin. 1. num. 10.* ideo his temporibus vacat. Poterant etiam secundò id facere ex ampliori priuilegio Eugenij IV. Monachis Benedictinis Hispaniarum, vt scilicet, quilibet pro tempore Abbas, Prior, siue Prælatus quorumlibet Monasteriorum præfatorum, liberè possint dispensare cum omnibus, & singulis præsentibus, & futuris Monachis quorumcumque Monasteriorum huiusmodi, qui sine tædio non possunt dicere Horas Canonicas, quòd tempore infirmitatis, vel postquàm conualuerint, loco horarum, ac Officiorum, ad quæ aliàs tenebantur dicant aliquid certum ad arbitrium ipsorum Superiorum; & non teneantur ad illud Officium Canonicum. Ac cum Prælatis ipsis simili modo quilibet Presbyter Monachus per quemuis eorum eligendus, etiam dispensare possit. Sed etiam hæc Concessio fuit viuæ vocis oraculum, vt refertur in ipso Compend. priuil. Mendic. *verb. infirmi Fratres num. 8.* & sic nihil valet. Idem dico de alia concessione Martini V. facta Hieronymianis, propter eamdem rationem. Nihilominus quartò pro infirmis vel circa infirmorum curationem occupatis, ita vt non supersit eis congruum tempus ad diuini officij recitationem, concessit Paul. III. Congregationi Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, *Vt infirmitate, aut circa infirmos occupatione huiusmodi durante, certum Psalmorum, per ipsum Superiorem eis assignandum numerum, non tamen septem, aut sex cum diuisione, & orationem Dominicam septies, ac symbolum Apostolorum bis; grauiter autem ægritantibus, Orationem Dominicam semel, salutationem Angelicam septies*

in die recitando, septem Horis Canonicis, & toti Diuino officio satisfecisse censeantur. tomo. 1. Bullarij pag. 618. Quo priuilegio vti possunt regulares, qui habuerint communicationem priuilegiorum cum prædictis Patribus Sine hoc tamen, aut alijs priuilegijs, Infirmi, quos notabiliter offendit, vel aggrauat recitatio, excusantur ab illa, vt diximus supra num. 25. Illi autem, quos non ita notabiliter offendit, & aggrauat, si rationabilis causa dispensandi subsit, possunt, stando in iure communi, & secluso priuilegio, dispensari à suis Prælatis, sicut & Clerici possunt dispensari ab Episcopis, cum Prælati Regulares habeant authoritatem quasi Episcopalem. Episcopi autem dispensant cum suis subditis in præceptis Ecclesiasticis, nisi quando specialiter ex lege, vel consuetudine talis dispensatio reseruatur Papæ. Vide dicenda *cap. 18. num. 55.* Rodriguez *tomo 1. quæst. 42. artic. 5.* Sorbus *in addit. ad Compend. priuil. Mendicant. verb. Off. Diuin. 3.* Quod maximè est verum loquendo de professis non constitutis in Sacris ordinibus; ij enim cum solum ratione consuetudinis ad officium obligentur, faciliùs, & ob minorem causam in eo soluendo dispensari possunt à suis Prælatis. Less. *l. 2. cap. 37. dub. 9. n. 51.* Diana *tract. 12. de horis canonic. resol. 29.*

29 Quando verò res est dubia, an ægritudo Monachi excuset illum ab Officio recitando, consulendus est Medicus, & illius iudicio standum. Nauarr. *in Manu. cap. 25. n. 100. & de orat. c. 12. num. 3.* Si verò Medicus manet dubius, tunc requiritur, & sufficit iudicium Prælati. Azor. *lib. 10. cap. 13.* Graffis *lib. 2. cap. 53. num. 2.* Fugiendi tamen sunt Medici parùm timorati, & qui magna facilitate huiusmodi dispensationes solent concedere. Rodriguez *tom. 1. quæstionum Regul. quæst. 42. artic. 7.* Miranda *tomo 1. quæst. 37. art. 16.*

30 Pro occupatis autem extat primò priuilegium Leonis Decimi concessum Fratrib. Minoribus, & per consequens gaudentibus ipsorum priuilegijs, vt scilicet, possint Officia Feriarum, quæ sunt prolixiora, anticipare, diebus quibus sunt otiosi, & Officia Festiua, quæ sunt breuiora, reseruare in illos dies, quibus credunt se fore occupatos Concionibus, & Confessionibus; modò id non faciant in fraudem, sed ad meliùs studendum, prædicandum, & Confessiones audiendum. Nauarr. *de Orat. cap. 19. num. 88.* Rodrig. *tom. 1. quæst. 42. art. 5.* Nullus tamen eorum dicit, an hoc priuilegium sit viuæ vocis oraculum, an non, si autem tale fuerit nihil valet iam, propter sæpius dicta de reuocatione istorum oraculorum à SS. D. N. Vrbano. Secundò extat, hoc priuilegium Iulij II. Canonicis Regularibus sancti Saluatoris. Volumus, quòd, qui ex præfatis Canonicis, adeò Monasteriorum suorum Officijs occupati, vt in Choro interesse, & Officium Diuinum, vix sine labore, & tædio dicere, ac ipsis eis ratione officiorum huiusmodi incumbentia Charitatis opera implere nequeant, & qui ad Diuinum Officium huiusmodi dicendum, adeo vel non docti, vel minus experti pro tempore existunt, dummodo in Sacris non sint Ordinibus constituti, licet professionem emiserint, tamen ad persoluendum totum Diuinum Officium integrum minimè teneantur, sed eorum Prælati, habita suorum suppositorum consideratione, vltra Officium B. M. Virginis ad quod obligati remaneant, iuxta dispensationem eis creditam, si eorum animabus expedire uidebitur, aliquid dicendum iniungant, quod cum animi alacritate valeant adimplere. Vide Bullam *tom. 1. Bull.* Laertij Cherub. *fol. 452.* vbi etiam *fol. 464.* affertur simile priuilegium Leonis X. pro Camaldulensibus.

31 Extat etiam priuilegium eiusdem Leon. X. concessum Fratribus Minoribus, quòd scilicet, *ne mutuo se impediant in officio Diuino, aut alijs sint fastidiosi, quòd illa, quæ in Ordinario iubentur dici secretè sub silentio, non teneantur proferre vocaliter, sed satisfaciant dicendo mentaliter, aut legendo inter se librum.* Nauarr. *de Orat. cap. 19. num. 88.* Rodriguez *tom. 1. quæstionum Regul. quæst. 42. art. 4.* Quia tamen hoc priuilegium fuit viuæ vocis oraculum, omniaque talia oracula reuocata sunt à SS. D. N. Vrbano, vt diximus *cap. 3. num. 21.* ideo non possunt Religiosi vti tali priuilegio. Iure autem communi, sufficit dicere Officium Diuinum secretò, dummodo formentur verba intra labia, & dentes, ibique distinctè proferantur, etiamsi non audiantur, Peirinis *tom. 1. priu. Minim. in Constit. 28. Leon. X. n. 4.*

Quod

Quod saltem est verum quando officium priuatè dicitur. Addunt quidam, etiam sic recitans non audiat seipsum, quod est probabile, dummodo, vt dixi, formentur verba intra labia, & dentes ibique distinctè proferantur, Azor. *part.1. lib.10. cap.11. quæst.4.* Diana *Tract.12. de Horis Canonicis Resol.11.*

32 Pro Religiosis etiam occupatis in Prædicationibus, aut operibus pietatis, vt putà Confessionibus audiendis, aut S. Theologiæ, ac Canonum studijs, aut infirmis, vel infirmis seruientibus extat priuilegium Clement. VII. concessum Clericis Regularibus Theatinis, quòd scilicet, Superiores illorum possint dispensare *Super recitatione Diuinorum Officiorum, ad hoc quod ipsi occupati, vel impediti, certum Psalmorum per ipsos Superiores eis assignandorum numerum, non minus septem, aut sex, cum diuisione, ac Orationem Dominicam septies, symbolum Apostolorum bis; grauiter autem ægrotantes Orationem Dominicam semel, & salutationem Angelicam septies in die recitando, septem horis Canonicis, & toti Diuino Officio satisfecisse censeantur.* Vide Bullam *tom.1. Bull. pag.606.* Vide etiam Laurentium Peirinis *to.1. priuil. Minim. in Const.28. Leon. X. n.9.*

33 Ad tollendos abusus in Officio Diuino recitando introductos Sacr. Congregatio Rituum, hæc decreuit die 8. Aprilis 1628. ex mandato SS. D. N. Vrbani. Primò. *Non potuisse, nec posse locorum Ordinarios, tam Seculares, quam Regulares, addere Calendarijs etiam proprijs, Sanctorum Officia, nisi ea dumtaxat, quæ Breuiarij Romani Rubricis, vel Sacræ Rituum Congregationis, sin Sedis Apostolicæ licentia concedantur* Lege Gauantum *Comment. in Rubric. Breuiarij tom. 2. sect.1. cap.5. tit.2. n.9. & 10.* Barbosam *de Offic. & Potest. Parochi cap.10. num.13.* Insuper vetuit, & prohibuit *celebrari per totam Ciuitatem, vel Diœcesim, etiam de cuiusque Ordinarij auctoritate, Missam, vel Festum cum Officio de Sancto, eo quòd in loco adsit Ecclesia Parochialis, vel Regularis, aut aliqua Reliquia, sed tantum in ipsius Sancti Ecclesia Titulari, seu vbi asseruatur insignis Reliquia, & non alibi. Insignes autem Reliquias declarauit esse Corpus, Caput, Brachium, Crus, aut illam partem Corporis, in qua passus est Martyr, modo sit integra, & non parua, & legitimè ab Ordinarijs approbata.* Consonat huic declarationi Ceremoniale Ordinis nostri *libro secundo, Rubric.57. num. quinto,* Lege Gauantum *vt supra sectione tertia capite tertio, num. quinto.* Item reiecit damnauit, & reprobauit eadem Sacra Congregatio *Missas, quæ circumferuntur à Sacra Congregatione non approbatas, Sancti Gregorij pro Viuis, & Defunctis, XV. Auxiliatorum, & de Patre æterno, & quascumque alias, exceptis ijs, quæ sunt permissa Regularibus tantum, veluti Rosarij, Sanctæ Mariæ de Carmelo, & alias, sicut etiam Officia ab eadem non approbata.* Quæ omnia decreuit, & obseruari mandauit sub pœnis contentis in Bullis Pij V. initio Breuiarij, & Missalis positis, quòd scilicet, non satisfaciant muneri recitandi Diuini Officij; Quò verò ad vtentes supradictis Missis, sub alijs pœnis contentis in Indice Librorum prohibitorum ex Decreto Sacri Concilij Tridentini edito. Et, ne præmissorum ignorantia vllo vnquam tempore possit ab aliquo prætendi, neque oblitio possit irrepere, eadem S. Congregatio voluit, & mandauit, prout de facto video in Ecclesijs Vrbis obseruari, Decreta huiusmodi affigi in Sacristijs omnium Ecclesiarum, tam Regularium, quam Secularium; etiam Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, Collegiatarum, & aliarum quarumcunque in eisque perpetuò affixa asseruari. Vide dicenda *cap.21. num.21. & 22.* & Augustinum Barbosam *de Offic. & Potestat. Parochi cap.10. num.*

34 Item Gregorius XIII. in quodam Breui, quod incipit, *Pastoralis Officij* ann. 1573. edito, aduertens, quòd in Ecclesijs Hispaniæ concessum erat, vt possent celebrare Officia propria Sanctorum illius Prouinciæ, illique sint plures numero, ideo declarauit, Vnamquamque Hispaniç Ecclesiam eorum tantùm Sanctorum, qui in Breuiario non sunt descripti, Officia propria celebrare posse, qui vel illius Diœcesis sunt naturales, vel eius Ecclesiæ, seu Diœcesis sunt Patroni, vel eorum Corpora, seu notabiles reliquiæ in ea Ecclesia, seu Diœcesi requiescunt. De alijs verò Sanctis, etiam si sint naturales, vel Patroni alterius Diœcesis, etiam si illorum corpora, vel notabiles reliquiæ in aliqua Ecclesia alterius Diœcesis requiescant, non celebretur Officium proprium, sed seruetur ordo Breuiarij Romani. Et, quo die celebrabitur Festiuitas Patroni vnius Diœcesis, Religiones omnes teneantur eodem die in suis Ecclesijs intra limites illius Diœcesis existentibus eamdem Festiuitatem celebrare, & in hoc cum Ecclesia Matrice se conforment. Quaranta *verbo Diuin. Officium.*

35 Item concessit, quòd quælibet Ecclesia, & Monasterium Hispaniæ habens reliquias insignes, putà caput, brachium, vel crus alicuius Sancti etiam alienigenæ, non existentis in Breuiario, vel de quo in dicto Breuiario fit tantum commemoratio, possit illius Festiuitatem celebrare, & Officium duplex facere; & de alio Sancto eodem die occurrenti, si fuerit simplex, fiat commemoratio; si verò fuerit duplex, vel semiduplex, transferatur in primam diem simili festo non impeditam. Quarant. *in Sum. Bull. vt sup.* Vide ibid.

36 Aduerte etiam quòd Clerici Seculares, Regularesue in Ciuitate, vel Diœcesi commorantes non tenentur recitare Officia propria Sanctorum illius Diœcesis, vel quæ de consuetudine in eadem Ecclesia recitantur in choro. Gauantus *in Comment. in Rubric. tomo 2. sect.1. cap.5. tit.2.* Nec obstat Gregor. XIII. *num.34.* relatus; quia ibi loquitur de Patrono, & pro Ecclesijs Hispaniarum.

37 De Sancto cuius reliquia insignis habetur, & approbata, fieri potest officium duplex. Iuxta dicta *sup. num.35.* Gauantus *in Thesauro 1. tomo part.1. tit.11.* De sancto verò, cuius reliquia non insignis habetur, si concedatur officium, debet esse semiduplex, ad differentiam insignis reliquiæ. Barbosa *de offic. Parochi cap.10. num.20.* Item de Sancto Canonizato non potest fieri officium extra propriam Ecclesiam sine nouo decreto, Gauantus *in Thesaur. tomo 2. sect.2. cap.8. num.50.* Barbosa vt supra num.21. Præterea de Sancto Beatificato nec ab alijs personis, nec alio die, aut loco quam designantur in Bulla Beatificationis potest dici Officium aut Missa. Quia cultus Sancti Beatificati omnibus est prohibitus, nisi ijs quibus expressè concessus, & eo modo quo concessus. Diana *Tract.15. Miscellaneus Resol.55. & in Additionib. resol.2.* Festum Patroni loci celebrari potest (immò, & debet) sed sine octaua, à Regularibus. Idem Gauantus *2. tom. Thesaur. sect.1. cap.5. tit.1. & in Man. Episcop. verb. Regular. iura sub Episcopis num.28.* Titulus altaris, seu Capellæ celebrandus est sub ritu in Calendario descripto, si autem ibi non nominatur, ad illud altare celebrari poterunt Missæ festiuæ cum *Gloria in excelsis*, sed officium nullatenus fiat sine licentia Maiorum. Gauantus *ibid. sect.3. cap.12. num.15.* August. Barbosa *de offic. & potest. Parochi cap.10. a num.17.*

38 Quoties cadauera ad Ecclesias Fratrum Mendicantium deferuntur, officia mortuorum, ac reliqua munera, quæ in huiusmodi Monasterijs fieri solent, non à Canonicis, neque Clero, sed ab eisdem fratribus obiri, ac peragi debent. Ita declarauit S. Congregat. vt refert Peregr. *2. p. sui Compend. tit. sepultura in scholio §.3.* Laurentius de Peirinis *tom.1. priuil. Minim. in Constit.2. Iulij II. §.21. num.57.* Vide dicenda *tomo 2. cap.2. num.47.*

39 Circa cultum Sanctorum, qui ab Ecclesia Canonizati, aut Beatificati non sunt, animaduersione dignum est S. D. N. Vrbanum decreuisse in generali Congregat. Sanctæ, & vniuersalis Inquisitionis die 2. Octobris anno 1625. Vt habetur *4. tom. Bullar. inter Constitutiones Vrbani num.37. Ne quorumuis hominum cum Sanctitatis, seu martyrij fama quantacunque illa sit, defunctorum imagines, cum laureolis, aut radijs splendoribus facta, & quodcunque aliud venerationem, & cultum præseferens, & indicans in Oratorijs, aut locis publicis, seu priuatis, vel Ecclesijs tam Secularibus, quam Regularibus cuiuscumque Religionis, Ordinis, Instituti, Congregationis, aut Societatis, apponantur, antequam ab Apostolica sede Canonizentur, aut Beati declarentur; & si qua apposita sunt, amoueantur, prout eas statim amoueri mandauit.* Ac pariter imprimi de cætero inhibuit libros eorundem hominum, qui Sanctitatis, siue martyrij fama, vel opinione, vt præfertur, celebres è vita migrauerint, gesta, miracula, vel reuelationes, seu quæcumque beneficia, tanquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes, sine recognitione, atque approbatione Ordinarij, qui in ijs recognoscendis Theologos, aliosque pios, ac

doctos

doctos viros in consilium adhibeat, & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid nouum, ac inordinatum in re tam graui committatur, negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmittat, eiusque responsum expectet. Reuelationes verò, & miracula, aliaque beneficia supra dicta, quæ in libris horum hominum vitam, & gesta continentibus, hactenus sine recognitione, atque approbatione huiusmodi impressa sunt, nullo modo approbata censeri vult, mandatque sua Sanctitas. Ad horum hominum sepolchra vetuit etiam, ne iobibant tabellas, atque Imagines ex cera, aut argento, seu ex alia quacunque materia tam pictas, quàm fictas atque exculptas appendi, seu affigi, & lampades, siue alia quæcumque lumina accendi, sine recognitione ab ordinario, omnino prout supra, facienda; Sedique Apostolicæ referenda, ac approbanda. Declarans, quòd per suprascripta præiudicari in aliquo non vult, neque intendit ijs, qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicæ, vel Ordinarij coluntur. Posteà verò præcipiens ordinarijs, & hæreticæ prauitatis Inquisitoribus, vt vigilent ne aliqua contra prædicta fiant, his pœnis afficit delinquentes. *Transgressores verò si regulares fuerint priuationis suorum officiorum, ac vocis actiuæ, & passiuæ, nec non, & Suspensionis à diuinis, si vere Clerici sæculares priuationis pariter suorum officiorum, Suspensionis à diuinis, & ab administratione Sacramentorum, executioneque suorum Ordinum respectiue; alijsq. arbitrio prædictorum ordinariorum, seu Inquisitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo. Qui autem libros impresserint, aut Imagines pinxerint, sculpserint, seu quoquomodo affinxerint, vel formauerint, cæterique artifices circa præmissa qualitercumque delinquentes, prædicta omnia amittant, & insuper pecuniarijs, alijsque etiam corporalibus pœnis, iuxta criminis grauitatem eorumdem Ordinariorum, seu Inquisitorum arbitrio afficiantur*. Postmodùm verò idem S. D. N. à quibusdam reuocari in dubium accepit, an tabellas, & imagines, quas in posterum offerri contigerit, recipere, & antea oblatas conseruare liceret? Pro quo Sanctitas sua declarauit, quòd sicut nunquam prohibuit, nec suæ intentionis fuit prohibere oblationem, receptionemque tabellarum, & Imaginum huiusmodi, ita, vt nulli deinceps hæsitationi locos relinquatur, statuit in præsentiarum, & decreuit, vt quoties ad aliquam Ecclesiam, aut Oratorium, locumve alium publicum Secularem, seu Regularem, tabellas, & Imagines, aliud ve simile quispiam detulerit, ac intercessione hominum inter Sanctos vel Beatos non adscriptorum, quamuis cum martyrij, vel sanctitatis fama demortuorum, optata se impetrauisse dixerit, liceat Ecclesiasticis personis Ecclesiarum, locorumvè prædictorum curæ Præpositis, tabellas, & Imagines, siuè pictas, siuè ex quauis materia fictas, atque alia quæcunque cullatæ gratiæ fidem facientia, simul cum deferentis, aliorumque qui conscij fuerint attestationibus recipere, atque approbantibus Ordinarijs, ad quos referre statim omnia teneantur, in secreto aliquo seorsim ab Ecclesia loco custodire, ibidemque iam amota collocare, & asseruare, vt si quando Dominus talium virorum merita Beatificationis, seu Canonizationis honore in terris decorare voluerit, extent huiusmodi Sanctitatis qualescumque probationes Apostolicæ Sedis Iudicio tunc examinandæ. Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Const. 3. Leo X.*

40 Circa quæ primò aduertendum est, licere Sanctos non Canonizatos, neque Beatificatos, qui scilicet cum opinione sanctitatis è viuis decesserunt priuatim colere, dummodò id non fiat aliquo modo ex prohibitis in hoc decreto. Cùm hoc nullo iure sit interdictum, quin à contrario videatur colligi ex *c. 2. de Reliq. & Vener. Sanct.* quatenus ibi prohibetur publicus cultus. Bellarm. *tom. 2. controu. 4. lib. 1. cap. 10.* Sanchez *lib. 2. in Decal. c. 43. n. 3.* Secundò licere eos priuatim inuocare. Propter eandem rationem. Azor. *p. 1. lib. 5. c. 6. q. 8.* Tertiò non licere eis solemnes, aut publicas preces offerre, & multo minus templa, & altaria erigere, aut Sacra in eorum honorem dicere. Ex dicto *c. 2. de Reliq. & Venerat. Sanctor.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Constitut. 3. Leon. X. vt sup.*

41 Pro ijs autem, quæ regulares possunt facere in suis Ecclesijs, extant sequentes declarationes S. Congreg. Cardinalium Concilij missæ ad Eminentiss. Cardinalem Ludouisium Archiepiscopum Bononiensem, & Principem 2. Iulij an. 1620. Cùm enim à S. Congregatione quæsitum fuisset per Curatos illius Ciuitatis. Primò, an regulares possent annunciare dies festos, & ieiunia in suis Ecclesijs ad altare in celebratione Missæ? Secundò, an possent recipere ea, quę offeruntur, & dare pacem populo ad Missam? Tertiò, an possent portare pluuiale, aut stolam, per Parochiam extra Ecclesiam, aut Claustrum? Quartò, an quando vocantur ad sepulturam mortuorum debeant accedere ad domum vbi est corpus defuncti an verò ad Ecclesiam Parochialem, vbi Clerus congregari consueuit, aut expectare in via? Quintò, an possent celebrare primam Missam in eorum Ecclesijs ante Missam Curati? Sextò, an possent infra Missam publicare ordinationes D. Cardinal. Archiepiscopi, Matrimonia, & alia quæ occurrent? Septimò, an possent prædicare in eorum Ecclesijs tempore Aduentus, Quadragesimæ, & infra annum, quando prædicatur in Ecclesia parochiali? Octauò, an possent extra eorum Ecclesias, aut Claustra, portare pluuiale, aut stolam, quando faciunt processiones sui ordinis? Nonò an possent in eorum Ecclesijs recipere mulieres ad purificationem post partum? Decimò, an cum fratres aliqui extra Monasterium moriuntur, & à Curatis Sacramenta receperunt, possent ab eorum Superioribus ad suas Ecclesias deferri, Parochis inconsultis? Vndecimò, an quando moritur aliquis Superior religiosorum, vel Magister, aut Cathedraticus possent corpus illius portare per Ciuitatem per plateas, & alias Parochias cum musica, & ritibus extra ordinarijs, aut illi imponere pluuiale, sine interuentu Parochi? Duodecimò, an Religiosi possint admittere ad celebrandum in suis Ecclesijs presbyteros extraneos non habentes licentiam à sua Illustriss. Dominat. vel eius Vicario, si hoc prohibitum sit ab eodem Illustrissimo. Tertiodecimò, an possent recipere, triticum, vuas, ligna, & similia, antequam Parochus receperit suas primitias? Quartodecimò, an possent in Hebdomada sancta benedicere domos in Diœcesi existentes, cum hoc sit munus Parochi, vt habetur in nouo rituali Romano? S. Congregatio Cardinalium Concilij Interpretum ad singula capita proposita in hunc modum respondit. Ad primum. *Regulares non prohiberi dies festos, & ieiunia in suis Ecclesijs annunciare.* An verò ad id faciendo cogi possint ab Episcopo tractat Barbosa *de offic. Parochi c. 16. n. 26.* Nota tamen singularem declarationem S. Congr. Episcoporum, & Regularium 9. Maij 1642. qua declarauit Priorem cuiusdã Conuentus sit in quadam Terra in qua non erat nisi vna Ecclesia Parochialis, qui volebat celebrare, vel celebrari facere in sua Ecclesia antequam Parochus, cogendum ad denunciãdum inter Missarum solemnia dies festos, vigilias, excommunicatos, Matrimonia &c. & alia quæ illi Parochus intimaret; alioquin quod differret celebrare post Parochum. Ad secundum. *Respondit posse, dummodo à perambulationibus per Ecclesiam, ac similibus eleemosynarum extorsionibus abstineant.* Ad tertium. *Non posse.* Ad quartum. *Debere ad parochialem Ecclesiam accedere, vbi Clerus congregari cõsueuit*: Pro quo vide Barbosam ibid. *c. 26. n. 63. & seqq.* Ad quintum. *Prohiberi non posse, quominus Missa in Ecclesijs Regularium celebretur ante Missam parochialis Ecclesiæ.* Vide dicenda *c. 21. n. 17.* Ad sextum. *Non posse publicare Matrimonia.* Ad septimum. *Posse, petita tamen benedictione ab Illustrissimo Archiepiscopo.* Ad Octauum. *Non licere Regularibus huiusmodi processiones facere extra Ecclesias, & ambitum illarum.* Pro quo etiam vide alia apud eundem Barbosam *de offic. & potest. Parochi c. 12. à n. 13.* & Dianam *Tract. 2. de Dubijs Regular. resol. 87.* Ad nonum. *Regulares non prohiberi in eorum Ecclesijs mulieres post partum ad purificationem admittere.* Ad decimum. *Regulares extra claustra decedentes posse ad eorum Ecclesias deferri, etiam Parochis inconsultis.* Barbosa *vt sup. n. 68. c. 26.* Ad vndecimum. *Non posse.* Ad duodecimum. *Non licere Regularibus in suis Ecclesijs ad celebrandum admittere Presbyteros sæculares contrà prohibitionem Illustrissimi Archiepiscopi.* Ad tertiumdecimum. *Non esse id prohibitum Regularibus.* Ad quartumdecimum. *Non posse.* Vide circa hoc eundem Augustinum Barbosam *vt supra num. 12.* Vide etiam Laurentium de Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Const. 7. Pij V.*

SVM-

SVMMARIVM. CAP. XIII.

Regulares semper debent portare habitum sui ordinis. n.1.
Sub pœna excommunicationis maioris. n. 2.
Quando incurritur. ibid.
Incurritur etiam si hoc fiat animo non apostatandi. n.3.
An si fiat modico tempore. n.4.
An intra Monasterium. n.5.
An si fiat assumendo habitum alterius Religionis. n.6.
An tempore somni, & in lecto. n.7.
An occultando proprium habitum. n.8.
Potest a Papa Religiosus in hoc dispensari. n.9.
Quæ mutatio habitus Regularis in secularem sufficiat ad hanc excommunicationem. n.10.
Quid de mutatione, aut occultatione tantum partis habitus. num.11.
Portantes habitum aliarum Religionum à quibus puniendi ex priuilegijs. n.12.

De obligationibus Regularium, quoad habitum Religiosum portandum. Cap. XIII.

1 QVamuis iuxta commune dictum, quod etiam approbat Concilium Tridentin. *sess. 14. cap.6.* habitus non faciat Monachum; nihilominus, quia est signum Religionis, quam religiosi profitentur, ideo adstricti sunt singuli ad portandum habitum Religiosum semper, & in omni occasione; ita vt contrarium facientes peccent quandoq; mortaliter, quandoq; venialiter, nisi in casibus inferiùs assignandis. *Cap. 2. ne Clerici, vel Monachi in 6. cap. Vidua 20. quæst. 1. & c. Sanctimonialis d.23.*

2 Hinc Religiosi omnes temerè habitum suæ Religionis dimittentes sunt excommunicati excommunicatione maiori nulli reseruata *in cap. 2. ne Cleric. vel Monach. in 6.* Comprehenditque hæc excommunicatio non solum Religiosos illarum Religionum, quæ tempore huius legis erant, sed etiam quoscumque alios futuros. Lex enim generalis, & perpetua afficit non solum natos, sed & in posterum nascituros. Bonacina *de Clausura quæst. 2. punct. 2.* §.23. Dicuntur autem temerè habitum dimittere, qui sine iusta, aut honesta causa illum dimittunt. Vnde si quis Religiosus transiturus per loca Hæreticorum, aut Turcarum, aut aliorum hostium Religiosi habitus, habitum dimitteret, non incurreret hanc excommunicationem. Eò quòd tunc esset iusta causa illum dimittendi. Suarez *5. tomo in 3. par. disput. 23. sect. 4.* Nec etiam illam incurreret, qui ex ignorantia huius canonis habitum dimitteret, Quia dictio illa *temerè*. idem significat, quòd scienter, iuxta dicta *cap. 10. num. 33.* Suarez *to. 5. in 3. par. disput. 4. sect. 10. n. 3.* Sanchez *lib. 9. de Matrimon. disput. 32. n. 38.* Nec etiam incurret illam, qui est captiuus inter Turcas, si Turcæ non permittant portare habitum. Quia tunc est causa rationabilis dimittendi illum. Hieronym. Gratian. *in disciplin. Regul. c. 3. §. 1.*

3 Incurritur tamen hæc excommunicatio, etiam si is, qui dimittit habitum, non hoc faciat animo apostatandi. Eò quòd talis conditio non assignatur *in dicto cap. 2. ne Clerici*, nec includatur in dimissione habitus, cum possit esse aliquis apostata cum habitu, si recedat à religione animo deserendi illam in perpetuum, & non apostata dimittendo illum, si relinquat illum non animo dicto. Palud. *in 4. dist. 18. quæst. 3. art. 3. n. 41.* Nauarrus *lib. 5. consil. 111. de apostat. cons. vnic.*

4 Incurritur etiam hæc excommunicatio, etiam si hæc habitus dimissio solum sit per aliquod tempus. Eò quod decisio tex. *in dicto cap. 2. ne Clerici* loquitur absolutè. Caietan. *in Summa verb. excommunicat. c. 61.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. n. 48.* Si autem sit per tam breue tempus, vt moraliter loquendo, secundùm prudentium æstimationem potiùs spoliatio, quam dimissio habitus dicatur, non incurritur. Cum textus solum loquatur de dimissione habitus, & cum lex pœnalis non sit extendenda vltra verborum proprietatem. Bannez *2. 2. quæst. 12. artic. 1. dub. 2.* Azor. *lib. 12. Institut. Moral. cap. 13. quæst. 5. casu 16.* Quod intellige, etiam si fiat animo faciendi paruo illo tempore aliquam rem minus licitam, aut etiam illicitam, seu turpem. Propter eandem rationem. Nauarrus *in Summa cap. 26. n. 131.* Azor. *to. 1. Instit. Moral. lib. 12. cap. 13. quæst. 5. casu 16.* Extenditur etiam ad illum, qui breui illo tempore dimitteret habitum causa diuagandi, aut eundi ad quemcumque locum. Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 8. & n. 56.*

5 Incurritur etiam hæc excommunicatio, etiam si habitus dimissio fiat intra Monasterium. Quia textus dicti *capitis 2.* non petit Monachi euagationem extra Cœnobium, sed solâ habitus dimissionem, maximè præbentem occasionem ad vagandum, qualis est ista. Syluester *verb. excommunicat. 9. cap. 25. n. 55.* Sayr. *de censuris lib. 3. cap. 33. num. 19.* Hinc dimittere Religiosum suum habitum, etiam in Monasterio, & indui veste fœminea propter ludum larruarum, vel aliquam comædiam faciendam, quidam dicunt esse peccatum mortale. Si tamen fiat ob honestam recreationem, eutropeliam, vel alium honestum finem, debitisque pensatis circumstantijs, quantum est ex se, & sua natura non erit peccatum, saltem mortale; licet semper sit periculosum propter infirmitatem, & corruptionem naturæ Graffis *1. p. decis. lib. 3. cap. 5. n. 77.*

6 Incurret etiam hâc excommunicationem Religiosus, qui habitum suæ religionis dimittit, & alterius Religionis induit. Ratio est, quia iste talis verè comprehenditur in illo canone *c. 2. ne Clerici* cùm verè habitum suæ Religionis dimittat, Bannez *2. 2. disput. 1. q. 12. art. 1.* Sayrus *de censuris lib. 3. c. 38.* Quando tamen dimissio proprij habitus, & assumptio habitus alterius religionis fit propter rationabilem causam, vt scilicet, quia debet esse in illa religione talis Religiosus per aliquod tempus, vel in ea prædicare, docere, vel ob aliam iustam, & honestam causam, credo quòd tunc non incurret hanc excommunicationem. Eò quòd in prædictis casibus non est temeraria, sed rationabilis, & honesta talis dimissio habitus, textus autem loquitur de temeraria dimissione. Bannez *2. 2. disp. 1. quæst. 12. artic. 1. dub. 2.* & ex parte Azor. *to. 1. lib. 12. Institut. Moral. cap. 17. quæst. 14.* Si verò assumptio habitus alterius religionis sit transeundo ad illam illicitè, & contra iura, quamuis multi probabiliter dicant incurri tunc hanc excommunicationem, vt Nauarrus *in Summa cap. 27.* & Suarez *5. to. in 3. p. disp. 23. sect. 4.* Probabilius tamen est contrarium. Eò quòd textus *in illo c. 2. ne Clerici* eam habitus dimissionem excommunicationi subijcit, quæ attentis circunstantijs est periculosa ad vagandum, & vt credo ad mala perpetrandum; hæc autem non est ita. Aragon. *2. 2. q. 12. artic. 1.* Lessius *2. de iust. & iure c. 41. dub. 13.*

7 Etiam in lecto, aut dormiens, tenetur Religiosus habitum suæ religionis portare, & peccat illum dimittendo. Quia ita videtur præcipi ab Ecclesia *in cap. vidua 20. q. 1.* Vbi dicitur, *seu in lectulo, quiescens, siue in quocumque loco consistens constanter vtatur apta Religionis professione veste*. Fere idem habetur *c. Sanctimonialis dist. 23.* Quantum autem sit hoc peccatum? Quidam dicunt esse mortale. Graffis *lib. 3. decis. cap. 5. n. 75.* Quod admitti posset respectu illorum, qui omninò nudi, etiam sine camisia, causa aliqua non vrgenti, in lecto dormirent. Alios autem, qui aliqua decente veste, aut tunica induti dormiunt sine habitu suæ Religionis solùm credo peccare venialiter. Quia decreta adducta non amplius petunt. Imò etiam à veniali peccato excusarem illos, qui ob rationabilem causam solum paruo habitu suæ Religionis cum tunica interiori induti dormiunt. Quia ita videtur consuetudine introductum etiam inter magis timoratos. Suar. *4. to. de Relig. lib. 1. c. 5. n. 18.* Consulendæ in hoc sunt leges, & consuetudines particularium Religionum.

8 Illum, qui etsi non dimittat habitum suæ Religionis, illum tamen omninò occultat, ita vt nullo modo appareat, absque rationabili causa, probabilius est, incurrere prædictam excommunicationem, *c. 1. ne Clerici*. Ratio est, quia moraliter loquendo, & in ordine ad notitiam aspicientium idem est omnino occultare habitum, ac illum dimittere, sicut idem erit Iudæum inter Christianos commorantem occultare illud signum, quod portat, ac illud dimittere, atque ita eadem pœna punietur. Pariter ergo in præsenti, & quoad intentum huius legis idem erit omninò occulta-

re

re habitum, ac illum relinquere. Atque ita vtroque modo incurretur hæc excommunicatio. Nauarrus *in Summ. cap.* 27. Bannez 2. 2. *disp.* 1. *quæst.* 12. *punct.* 1. Sicut autem relinquere habitum propter grauem necessitatem, v. gr. tuendi vitam, vel vitandi graue aliquod damnum, vel scandalum, excusat ab hac excommunicatione, iuxta dicta *supr. num.* 2. sic etiam omnino illum occultare excusabit ab illa in prædictis, aut similibus casibus. Ratio est eadem, quia leges humanæ non censentur obligare cum tanto dispendio, præsertim, quia occultare habitum in casibus assignatis non est temeraria occultatio, aut dimissio, sed prudens, & rationabilis. Suarez *4. tom. de Relig. tract.* 8 *lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 13.

9 Potest dispensari cum Religioso quòd omnino non habeat habitum, vel saltem quod illum deferat occultum: cum hæc obseruantia non sit de essentia status Religiosi. In hoc tamen solus Pontifex dispensare potest, quia ad illum spectat in iure communi dispensare. Suarez *4. tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 15. & 16. Vnde in Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 19. præcipitur, *ne detur licentia cuicumque Regulari occulte ferendi habitum suæ Religionis.*

10 Qui habitum Regularem mutat in habitum sæcularem, si seriò id faciat, & vt pro illo tempore sæcularis appareat, etiam si tempus breue sit, probabile est peccare mortaliter, & incurrere excommunicationem adductam. Ratio est, quia talis mutatio quantumuis pro breui illo tempore facta videtur materia grauis, & habere notabilem deformitatem repugnantem statui Religioso. Nauarrus *Cons. de apostas. num.* 6. Rosella *verb. excommunicat.* Si verò talis mutatio habitus fiat non seriò, sed ludi causa ad repræsentandum, vel quid simile, non erit peccatum præsertim mortale, neque propterea incurret sic faciens excommunicationem Suarez *4. tom. de Relig. tract.* 8. *l.* 1. *c.* 5. *num.* 9. Vide *supra num.* 5.

11 Loquendo autem de eo, qui mutat, aut occultat non totum habitum, sed partem illius, dicendum est: quod si sic talis mutatio, aut occultatio partis, quod ex reliquo cognosci non possit, an talis persona Religiosa sit, nec ne, committitur peccatum mortale sufficiens ad excommunicationem; quia est grauis transgressio legis, & quoad materiam, & quoad finem ipsius, qui est, quòd persona Religiosa cognoscatur, & habeatur vt talis. Si verò pars habitus, quæ remanet immutata, & apparens, sit talis, quæ sufficienter manifestet personam illam esse Religiosam, non peccabit saltem mortaliter, nec incurret censuram. Quia reuera non dimittit, neque occultat proprium statum. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 5. *num.* 11. Bonacina *de clausura quæst.* 2. *punct.* 2. §. 8.

12 Contra illos, qui habitum Carmelitarum deferre audent, vel ita consimilem, vt propter eum Carmelitæ credi possint, absque Sedis Apostolicæ mandato speciali, possunt procedere Diœcesani per censuram Ecclesiasticam. Ita concessit Sixtus IV. in Bulla *dum attenta, in specul. Ordin. fol.* 89. & 90. Eadem prohibitio, quòd nullus possit habitum consimilem habitui Minimorum portare, facta est à Leon. X. Laurentius de Peirinis *tom.* 1 *priuileg. Minim. in Const.* 2. *Iulij II.* §. 18. *num.* 53. Consulenda etiam sunt priuilegia aliarum Religionum.

SVMMARIVM CAP. XIV.

Ætas Regularium ordinandorum. n. 1.
Pœna contrarium facientibus imposita. n. 2.
A quibus incurratur suspensio. n. 3.
Quando incurratur. n. 4.
Quas pœnas incurrant. n. 5.
Priuari possunt beneficijs. n. 6.
Quando fiunt irregulares. n. 7.
An quando prædicti ordinantur illegitimè in Presbyteros suspensionem, & irregularitatem incurrant. n. 8.
Qui puniantur à tribunali sancta Inquisitionis. n. 9.
Regulares ordinantur sine titulo beneficij aut patrim. n. 10.
An possint in suis domibus ordinari. n. 11.
A quo Episcopo, & qualibus dimissorijs. n. 12.
Quid de Abbatibus dicendum. n. 13.
Duo sacri ordines vna die non conferuntur. n. 14.
In interstitijs quis dispenset. n. 15.
Propter quam causam. n. 16.
Annus interponendus an Ecclesiasticus, vel Solaris. n. 17.
Littera dimissoria à Superioribus concedenda. n. 18.
Non possunt extra tempora ordinari. n. 19.
Quid ex priuilegijs. ibid.
Nouitij qualiter, & quomodo ordinandi. n. 20.
A Suspensione vel irregularitate contractis ab illegitimè ordinatis qui absoluant vel dispensent. n. 21.
Excommunicationes positæ ab Episcopis ordinem suscipientibus illegitimè eorum comprehendunt. n. 22.
Absolutiones eorum etiam sunt. ibid.
Simoniacè ordinati quas pœnas incurrant. n. 23.
Ordinandi an linguam latinam calere debeant. n. 24.

De Obligationibus Regularium, quoad Sacros Ordines suscipiendos. Cap. XIV.

1 MOdo post Concilium Tridentinum nullo modo possunt Religiosi ante ætatem ab ipso præscriptam, nempè *ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimumsecundum, ad Diaconatus ante vigesimumtertium, ad Presbyteratus ante vigesimumquintum ætatis annum* promoueri, *priuilegijs quibuscumque quoad hoc penitus exclusis.* Concil. Trident. *sess.* 23. *cap.* 12. Nec ad hoc iuuat priuilegium quoddam, quo Pius V. viuæ vocis oraculo dicitur concessisse Regularibus, posse vti in foro Conscientiæ omnibus suis priuilegijs etiam derogatis à Conc. Trident. Tum quia hoc est valdè incertum. Tum quia etiam si esset certum, est reuocatum à Sixto V. in Constitut. *Sanctum, & Salutare* contra male promotos edita, quia strictè præcipit obseruari Conc. Tridentinum, contrarijs quibuscumque non obstantibus. Quæ Constitutio Sixti V. non est à Clement. VIII. quoad hoc moderata in Bulla quæ incipit *Romanum Pontificem* ann. 1595. edita, & habetur 3. *tom. Bullar. num.* 40. Quia in ea solùm fuit moderata prædicta Constitutio Sixti V. quoad pœnas, & censuras in ea contentas *contra quoscumque, præterquam contra Simoniacè ordinantes, & ordinatos.* Quoad reliqua verò reducta est ad terminos sacrorum Canonum, Constit. Pij II. & decretorum Concilij Tridentini. Cum ergo à Concilio Trident. præscripta sit ætas ordinandorum, exclusis quibuscumque priuilegijs, nullo pacto ante illam possunt Religiosi Ordinati. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæst.* 39. *art.* 1. Omitto id, quod sæpius dixi, videlicet omnia huiusmodi viuæ vocis oracula annullata fuisse à Sanctiss. D. N. Vrbano VIII. ac per consequens huiusmodi viuæ vocis oraculum Pij V. esto quod fuisset verum, iam nullius est momenti. Vide dicta *cap.* 3. *num.* 21.

2 Vnde Religiosi suscipientes Ordines ante legitimam ætatem remanent suspensi, & *si huiusmodi suspensione durante in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrunt.* Ita statuit Pius II. in Bulla *Cum ex Sacrorum* ann. 1461. edita, in *tom.* 1. *Bullarij* inter Bullas huius Pontificis *n.* 7. An verò huiusmodi suspensio incurratur si per aliquas horas ante ætatem requisitam aliquis suscipiat Ordines Sacros Diana *Tract.* 16. *Miscell. Resol.* 29. Huiusmodi autem suspensio solùm est ab executione illius Ordinis, ante legitimam ætatem suscepti, vt patet in illis verbis *in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint.* Vnde non impedit vsum aliorum Ordinum legitimè susceptorum. Suarez *de Censuris disp.* 31. *sect.* 1. Quaranta *in Sum. Bullar. v. Ordo.* Permanet autem hæc suspensio non solùm vsque ad legitimam ætatem superuenientem, sed ea etiam superueniente, vsque ad dispensationem, seu absolutionem. Tolet. *in Sum. l.* 1. *c.* 61. Cornexo *tom.* 2. *in* 3. *part. disp.* 4. *de Suspensione dub.* 1.

3 Eandem suspensionem incurrunt, *qui absque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, siue extra tempora iure statuta, vel absque dimissorijs litteris ad aliquem ex Sacris Ordinibus se fecerint promoueri.* Ita statuit Pius II. in Bulla adducta, & Sixtus V. etiam in Bulla illa *Sanctum, & Salutare,* quæ est 91. inter Bullas huius Pontificis. Miranda *in Man. tom.* 1 *disp.* 39. *art.* 6. Cornexo *vt supra.* Vide infra *num.* 18. & 19.

Hanc

4 Hanc autem suspensionem non incurrere illos, qui non ex dolo, aut malitia, sed bona fide, aut ignorantia crederent, posse suscipere Ordines ante legitimam ætatem extra tempora, vel sine litteris dimissorijs, docent aliqui. Eò quòd (inquiunt) Pius II. solùm apposuit illam contra præsumentes, & vt constat ex dictis supra *cap.* 10. *num.* 33. cum tale verbum in Constitutionibus Pontificijs ponitur, solùm comprehendit eos, qui ex dolo, & malitia illas transgrediuntur Toletus 1. *cap.* 55. post Nauarrum, & alios. Miror tamen viros doctos ita dixisse, cum (vt constat ex verbis Pontificis in prædicta Bulla) non vtatur verbo *præsumere* quoad incurrendam suspensionem, quia ad hoc solùm dixit, *ad aliquem ex sacris Ordinibus se fecerint promoueri*, sed quoad incurrendam irregularitatem si sic suspensi in Ordinibus ministrauerint: sic enim dicit, *& si huiusmodi suspensione durante in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant*. Quare dicendum videtur ad incurrendum dictam suspensionem non requiri dolum, aut malitiam sed sufficere ex ignorantia culpabili suscepisse Ordines sine prædictis conditionibus iuxta dicta sup. *cap.* 10. *num.* 33. *cit.*

5 Quamuis contra prædictos suscipientes Ordines sine legitima ætate, aut sine alijs conditionibus assignatis, Sixtus V. in Bulla Sanctum, & salutare ann. 1598. edita *in* 2. *tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num.* 91. grauissimas pœnas statuerit, eorumque absolutiones, & dispensationes soli Summo Pontifici reseruauerit, adeò, vt neque per Iubilæa, Cruciatam, aut alia priuilegia, etiam à Maiori pœnitentiario absolui, aut dispensari possent, tamen Clem. VIII. in Constitutione adducta supra *num.* 1. moderauit, & reduxit dictas pœnas, earumque absolutionem, & dispensationem (*præterquam contra simoniace ordinantes, & ordinatos*) ad terminos sacrorum Canonum, Constitutionis Pij II. & decretorum S. Concilij Tridentini, iuxta dicta supr. num. 1.

6 Prædicti quoque ordinati sine prædictis conditionibus, aut aliqua earum, possunt beneficijs Ecclesiasticis iure priuati. Ita statuit Pius II. in prædicta Bulla per hæc verba *Præterea, vltra alias pœnas in tales generaliter à iure inflictas, beneficijs Ecclesiasticis possint iure priuari*.

7 Prædicti suspensi ob receptionem ordinum sine legitima ætate, aut conditionibus assignatis fiunt irregulares, si *in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint*. Ita idem Pius II. in prædicta Bulla, Tunc autem dicentur ministrare in eisdem Ordioibus, quando actus proprios, ad quos tales ordines deputati sunt, exercuerint. Vt si Missam dicant, Euãgelium cantent, aut Epistolam cum apparatu solemni. Nauarr. *in Man. cap.* 27. *num.* 244. Non autem erunt irregulares sedendo cum Sacerdotibus, assistendo electionibus, & alijs actibus, qui solùm conueniunt Sacris insignitis, aut Sacerdotibus secundum iura Religionis. Quia tales actus non sunt ex natura sua officia diuina, aut proprij Ordinis. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæst.* 39. *art.* 9. Semper tamen erit peccatum iuxta grauitatem materiæ prædictis actibus se ingerere. Quia sunt actus prohibiti. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæst.* 39. *art.* 9. Rodriquez 3. *tom. quæst.* 22. *art.* 12. Facere autem officium Hebdomadarij in Choro, seu dicere Collectam, aut Capitulum in Choro, & similia, cùm sint actus proprij Ordinis Sacerdotalis inferent irregularitatem, in eo, qui Sacerdotium sine legitima ætate, aut aliqua ex conditionibus assignatis suscepit. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 244. Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Constit.* 3. *Iulij II. num.* 25.

8 Suscipientem Presbyteratum sine legitima ætate, aut sine aliqua ex conditionibus assignatis, putant aliqui eodem actu incurrere suspensionem, & irregularitatem, quando ordinatur. Suspensionem quidem, propter dicta. Irregularitatem verò, quia cum ordinatur, celebrat cum Episcopo, ac per consequens exercet actum Ordinis cum suspensione. Nauarr. *in cons.* 4. *de cler. excomm. ministr.* Verumtamen opposita sententia, scilicet non incurrere tunc irregularitatem, probabilior, & benignior est. Eò quod praxis Cancellariæ illum non reputat irregularem. Suarez *de censur. disp.* 31. *sect.* 1. Quaranta *in Summ. Bull. verb. Ordo*. Cornexo *disp.* 4. *de suspensione dub.* 2.

9 Contra illos, qui ad Ordinem Presbyteratus non sunt promoti, & Missas celebrant, ac confessiones audiunt, procedit Tribunal S. Inquisitionis. Ex Gregor. XIII. in Bulla *Officij nostri* ann. 1574. & est in 2. *tom. Bull.* Laertij *num.* 21. Et ex Clem. VIII. in Bulla *Et si alias* ann. 1601. habentur tales nefarios præuia degradatione curiæ sæculari tradendos esse. 3. *tom. Bull. inter Bull. huius Pontific. Bull.* 81. Quaranta *in Summ. Bull. verb. Ordo*. Vide etiam dicta *cap.* 10. *num.* 22.

10 Religiosi debent ordinari sine titulo Beneficij, aut Patrimonij. Ratio est, quia licet Concil. Trident. generaliter id pro omnibus præcipiat *sess.* 21. *cap.* 2. huiusmodi tamen decretum non extenditur ad Regulares, quia illis, vt inquit Antoninus 3. *part. tit.* 14. pro titulo deseruit sporta. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 258. Hoc etiam dicitur de scolaribus Societatis Iesu, quia tria simplicia vota fecerunt. Tum quia sunt verè Religiosi, tum quia ita declarauit Greg. XIII. vt refertur in compendio eiusdem Societatis *v. Ordo*. Regularis porrò qui scit suam professionem irritam esse, si ordinatur, peccat mortaliter, & incurrit pœnas, quam sæculares Clerici incurrunt si ordinantur sine beneficio aut patrimonio. Quia re vera talis Regularis Secularis est. Portellus *in Dub. Regular. verbo Ordines Sacri n.* 8. Diana *tract.* 2. *de Dub. Regular. Resol.* 113.

11 Regulares hodie post Concil. Trident. non possunt ab Episcopis ordinari, etiam in suis domibus, sine licentia Diœcesanorum, in quorum districtu eorum Monasteria sunt sita. Ratio est, quia licet circa hoc habuerint antiquitus priuilegia, modò tamen sunt abrogata à Conc. Trid. *sess.* 6. *c.* 5. per hæc verba *Nulli Episcopo liceat cuiusuis priuilegij prætextu Pontificalia in alterius Diœcesi exercere, nisi de Ordinarij loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum, si secus factum fuerit, Episcopus ab exercitio Pontificalium, & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso iure suspensi*. Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 38. *art.* 3.

12 Quamuis antiquitus possent Regulares ordinari à quocumque Catholico Episcopo, propter priuilegium Clementis Quarti concessum Minoribus, & per consequens omnibus, qui eorum priuilegia participant, modò tamen seruari debent, quæ Sac. Congreg. ex mandato Clement. Octaui præcepit omnibus Superioribus Regularium, videlicet posse suis subditis Regularibus, qui præditi qualitatibus requisitis Ordines suscipere voluerint, litteras dimissorias concedere, *ad Episcopum tamen Diœcesanum, nempè illius Monasterij, in cuius familia ab his ad quos pertinet, is Regularis positus fuerit. Et si Diœcesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes, vel sedes Episcopalis vacaueris* (Vt Quidam adiungunt. Peirinis *tom.* 1. *de priuil. Minim. circa Constitut.* 2. *Sixti IV.* §. 11. *num.* 33.) *ad quemcumq; alium Episcopum, dum tamen ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipsi Regulares non distulerint de industria, concessionem dimissoriarum, in id tempus, quo Episcopus Diœcesanus, vel absuturus, vel nullas habituras esset Ordinationes*. Additur præterea, quod cum à Superioribus conceduntur prædictæ litteræ dimissoriæ suis subditis Regularibus, Episcopo Diœcesano absente, vel Ordinationes non habente, tunc in prædictis litteris debeant exprimere *huiusmodi causam absentiæ Diœcesani Episcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum, sub pœnis*, Officij, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis actiuæ, & passiuæ priuationis, & alijs arbitrio Sanctissimi reseruatis. Quaranta *in Summa Bullarij verbo Ordo*. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæst.* 38. *art.* 2. Si autem Regulares degant in Monasterijs sitis in locis nullius Diœcesis, debent ordinari ab Episcopo viciniori, & obseruare omnia, quæ dicta sunt in prædicta declaratione Sac. Congregat. anu. 1619. Peirinis *vt sup. num.* 36. *apud ipsum*. Naldus *in Summa verb. Ordo*, *n.* 26.

13 Ad idem etiam extat decretum Conc. Trid. *sess.* 23. *cap.* 10. quòd scilicet, Abbatibus, & alijs quibuscunque quantumuis exemptis non liceat imposterum intra fines alicuius Diœcesis consistentibus, etiam si nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis sibi subditus non sit, tonsuram, vel minores Ordines conferre, nec litteras dimissorias aliquibus Clericis sæcularibus, vt ab alijs ordinentur concedant. Circa quæ Sacra Congregatio Cardinalium dixit: *Possunt ipsi Abbates eosdem Ordines conferre alijs Regularibus, qui dimissorias speciales suorum Superiorum, & specialem consensum Episcopi loci habuerunt*.

Quaran-

Quaranta *in Summa Bullar. verb. Orde*. Vide dicenda *cap.18. n.64. & 65.* maximè circa qualitates proiftis Abbatibus requisitis.

14 Duo Sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus conferantur, priuilegijs, ac indultis quibusuis concessis non obstantibus quibuscumque, Ita statuitur in Concil. Trid. *sess.23. c.13.* Vnde nullo modo licet contrarium, etiam rationabili causa subsistente, sine dispensatione Papæ, aut alterius eius authoritatem habentis, Miranda in *Man. tomo 1. quæst.38. art.5.* Quoad minores Ordines sic statuit idem Concilium *sess.23. c.11. Minores Ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur conferantur.* Vnde ad arbitrium Episcopi est illos vna die conferre, vel non. Miranda *in Man. to.1. q.38. art.5.*

15 Ordines maiores non possunt conferri etiam Religiosis, nisi seruatis interstitijs, ita scilicet, vt Subdiaconatus non conferatur, nisi seruato interstitio vnius anni adminus à susceptione postremi gradus Ordinum Minorum; nec Diaconatus, nisi post vnum annum à Subdiaconatu; nec Presbyteratus, nisi post vnum etiam annum Diaconatus. Ita statuitur in Concil. Trident. *sess.23 cap.11.13.& 14.* Quamuis autem aliqui putent vt probabile, Prælatos Religionum posse cum suis subditis dispensare in interstitijs supradictis, eò quod licet prædicta facultas concedatur à Concilio Episcopis; nominè tamen Episcoporum intelligi possunt Prelati habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, quales sunt Prælati Religionum, eò præsertim, quia ipsi possunt meliùs iudicare de necessitate dispensationis. Suarez *tom.4 de Relig. tract.8. lib.1. c.12. à n.21.* Vide Dianam *tract.2. de dubijs Regular. resol.32. & 112.* Certum tamen credo non posse id facere propter declarationem Sac. Congregationis, quæ declarauit, quòd Prælati Regulares non possunt dispensare interstitijs, in litteris dimissorijs, quibus mittũt suos subditos ad suscipiẽdos Ordines. *Sed dicti Prælati cum mittunt suos subditos ad Ordines suscipiendos, & expedire iudicauerint, ac necesse habuerint, vt cum eisdem in interstitijs dispensetur, in prædictis litteris Dimissorijs humiliter debent exorare Episcopos, vt id faciant.* Passarellus *in suo compend. priuileg. fol.223.* Miranda *in Man. tom.1. q.38. art.7.* Quando autem Abbates regulares ordinant suos subditos in Minoribus ad illos spectat dispensare in interstitijs. Eò quod accessorium sequitur naturam principalis. Miranda *in Man. to.1. q.38. art.7.* Sorbus *ver. Ordines sacri 5. quando verè.*

16 Causa quare potest dari huiusmodi dispensatio in interstitijs non est eadem in omnibus Ordinibus, nam ad minores Ordines sufficit, quod Episcopo videatur magis expediens, vt habetur *sess.23. cap.11.* & diximus supra *num.14.* Ad Subdiaconatum requiritur *necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas iudicio Episcopi. Ex eadem sessione c.11.* Ad Diaconatum non exigitur tanta necessitas, cum Concilium nihil de hoc dicat, sed solùm voluntati rationabili Episcopi id relinquat dicto *sess.23. cap.13.* Ad Presbyteratum vero maior causa requiritur, scilicet Ecclesiæ vtilitas, ac necessitas iudicio Episcopi, vt constat ex eodem Concilio dicta *sess. c. 14.* Miranda *in Man. q.38. art.8.*

17 Annus interponendus ab vno ad alterum Ordinem Sacrum est Ecclesiasticus, non solaris. Hinc Sacr. Congregatio declarauit, eos, qui ad Subdiaconatus Ordinem quatuor temporibus Quadragesimæ promoti fuerint, posse anno sequenti eisdem quatuor temporibus Quadragesimæ ad Diaconatum promoueri, licet annus naturalis integer tunc lapsus non fuerit, cum futuro anno Paschæ Festum celeriùs, quam præterito celebretur. Prosper. August. *in addit. ad Quarant. in Summ. Bull. verb. Ord.*

18 Litteræ dimissoriæ pro Religiosis ordinandis debet esse suorum Superiorum Regularium. Ratio est, quia quamuis Concilium Trid. *sess.23. cap.8.* hoc tribuat Ordinario, nomine tamen Ordinarij in præsenti, quod attinet ad regulares, intelligi eorum Prælatos, constat, tum ex praxi Ecclesiæ, tum ex ratione, quia cum illi soli habeant notitiam de moribus, & sufficientia ordinandorum Regularium ad eos videtur necessariò id spectare. Eò præsertim, quia ita dicitur declaratum esse à Sac. Congregatione. Nauarrus *lib.1. consil.22. & 23.* Henriquez *lib.7. de Indulgent. c. 26.* Vide Dianam *Tract.16. Miscellaneo Resolut.13.* Qualiter etiam, & à quibus debeant examinari, & approbari promouendi ad Sacros Ordines iuxta decreta Clement. VIII. & Sacr. Congregat. sub S.D.N. Vrbano vide *c.18. num.79.*

19 Regulares non possunt modò post Conc. Tridentinum extra tempora Ordinari. Ratio est, quia licet de hoc fuerint varia priuilegia Religionibus concessa, vt patet ex Cõpend. priuileg. *verb. Ordines Sacri 3.* Concilium tamen Tridentinum *sess.23. cap.8.* id prohibet fieri, & consonant Constitutiones Pij II. & Sixti IV. & Praxis Ecclesiæ; maximè quia ipsum Concilium *sess.25. c.22* præcipit omnia, & singula in suis Decretis contenta obseruari à Regularibus, non obstantibus quibuscumque priuilegijs, &c. Miranda *in Man. to.1. quæst.38. art.4.* Concessio autem quædam Gregor. XIII. facta Religiosis Societatis, vt possint ordinari extra tempora non videtur communicari alijs Religiosis, quia Pontifex id expressè declarauit. Peitinis *to.1. priuileg. Minim. in Constit.2. Sixti IV. n.38.* Vbi etiam tractat, an per posteriores concessiones factas Religiosis vt possint gaudere priuilegijs Societatis, possint vti hoc priuilegio. Video tamẽ aliquos authores asserere probabile esse Regulares ordinari posse extra tempora à iura statuta, quos sequitur Diana *2. de dub. Regul. resol.31.* ijs tamen non est credendum nisi ostenderint priuilegium post Concil. Trid. concessum & quod non sit viuæ vocis oraculum.

20 Si Nouitij Religionum ordinari volunt (quod fieri posse saltem iure communi dicemus infrà *cap 24. num.26.*) obseruare debent Decretum Concilij Trident. *sess.21. cap.2.* vbi præcipitur, *ne quis deinceps Clericus sæcularis quamuis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoueatur, nisi prius legitimè constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere.* Ratio est, quia ita determinauit Pius V. in Bulla, quæ incipit *Romanus Pontifex to.2. Bullarij inter Bullas huius Pontificis num.75.* vbi grauissimis pœnis prohibet religiosos, siue sæculares more Religiosorum viuentes in communi, non professos, ordinari posse, non seruata forma prædicti Decreti Concilij Trident. Laurent. de Peitinis *tom.1. priuileg. Minim. in Constit.2. Six. IV. §.11. n.37.* Gauantus *in Man. Episc. verb. Ordo in genere n.29.*

21 A suspensione, quam incurrunt Regulares suscipiendo Ordines, illegitimè, & absque ætate requisita, possunt aliqui absolui in foro conscientiæ à suis Prælatis, Generalibus scilicet, vel Prouincialibus respectiuè, propter dicenda *in c. 18. de Prælatis à num.36.* Peitinis *to.1. priuileg. Minimor. in Constitut.1. Iulij II. §.16. à n.31.* Diana *Tract.2. resol.85.* Quod idem dico de irregularitate ab istis commissa celebrando cum prædicta suspensione, propter eadem fundamenta. Peitinis *vt supra num. 34.* Si autem prædicta suspensio (& idem dico de Irregularitate) sit deducta ad forum exterius; si attendamus ad aliqua priuilegia ex relatis, cum indistinctè loquantur, & fauores sint ampliandi, vt sæpiùs diximus, verè dicendum esset, posse ab illa absoluere Prælatos Regulares suos subditos. Quia tamen stylus curiæ dicitur esse in contrarium, quòd scilicet semper petatur dispensatio à Papa, vel per Datarium, vel Summum Pœnitentiarium, stylo autem Curiæ standum sit, cum faciat ius, & præualeat consuetudini, cum tamen de illo constat; ideo aliorum iudicio hoc remitto. Peitinis *vt supra n.36.* qui tamen *n.35.* aliquos authores pro contraria parte refert non fideliter.

22 Excommunicatio, quam solet ponere Episcopus ante Ordinationem contra eos qui ordinantur habentes aliquod impedimentum occultum, afficit omnes etiam Regulares. Quia in illo actu subduntur Episcopo. Nauarrus *cap.25. num.72.* Peitinis *tomo 1. Priuileg. Minimor. in Constit.1. Iulij II. §.16. num.39.* Addens, ab illa, & Irregularitate, quæ incurritur suscipiendo Ordines cum prædicta excommunicatione absoluere posse Prælatos Religionum. Absolutiones etiam, & dispensationes, quas solent dare Episcopi Ordinantes Ordinatis ad cautelam prosunt etiam Regularibus exemptis. Quia Prælati Regularium concedentes illis licentiam suscipiendi Ordines, consequenter concedunt ea sine quibus Ordines non possunt recipi rectè, ac per consequens etiam facultatem vt ab Episcopis Ordinantibus absoluantur, & dispensentur in Censu-

Censuris, & Irregularitatibus, saltem dubijs, & occultis. Henriq. *lib. 10. de Sacram. Ordin. cap. 20. num. 2.* Syluester *verb. Irregular. quæst. 9. n. 11.*

23 Simoniam in Ordinis susceptione committens ab Ordinis executione suspenditur *Cap. Inquisitionis de accusat. cap. qui studet 1. quæst. 1.* Et perpetuo deponitur ab Officio *cap. cum super de Confessis c. de hoc de Simonia.* Est etiam ipso iure suspensus. *Extrauag. 2. de Simonia cap. tanta de Simonia.* Syluester *ver. suspensio num. 7.* Nauarrus *in Manual. cap. 23. num. 111.* Item est ipso iure excommunicatus, *Extrauag. 2. de Simonia.* Nauarrus *vt supra.* Suarez *5. tomo in 3. parte disp. 22. sect. 5. num. 22.* Incurrit etiam pœnas statutas à Pio V. *in Constitut. cum primum*, & à Sixto V. in Bulla *Sanctum, & Salutare*, quam retulimus supra *num. 5.* Quam quoad hoc punctum de Simoniacè Ordinatis, & Ordinantibus non reduxit ad terminos Iuris communis Clem. VIII. vt ibidem diximus. Alderete *lib. 2. de Relig. discipl. cap. 16. num. 44. & 45.*

24 Ordinari posse Regulares ab Episcopis etiamsi linguam latinam non calleant, aliqui videntur existimare. Peirinis *tom. 2. priuilegiorum Minimorum in Constitut. 26. Leon. X. num. 25.* quia tamen Concil. *sess. 23. cap. 11.* vult Ordinandos etiam in minoribus ordinibus linguæ latinæ intelligentiam habere, & hoc sit conforme iuri naturali, vt ministri Ecclesiæ intelligant quæ faciunt, ideo sine aliqua saltem intelligentia latinitatis, & spe maioris, credo non esse licitum aliquem ordinari.

SVMMARIVM CAP. XV.

Electiones Prælatorum Regularium ad Regulares ipsorum spectans. num. 1.
Eligentes debent esse professi. n. 2.
Non conuersi aut laici. n. 3.
Clerici, & in sacris constituti. n. 4.
Liberi à censura, & impedimento canonico. n. 5.
Quid si omnes electores, vno excepto essent inhabiles, vel vnus solus esset inhabilis. n. 6.
Quid si plures inhabiles admitterentur. ibid.
In dubio de inhabilitate quid faciendum. n. 7.
Ad electiones qui necessario vocandi. n. 8.
An infirmi, vel absentes. ibid.
Iure communi Procuratores substitui possunt. n. 9.
Quæ pars capituli sufficiat ad electionem. n. 10.
Electiones per modum Scrutinij, compromissi, & inspirationis an validæ. n. 11.
Quæ conditiones in illis seruandæ. ibid.
Electores tenentur eligere digniores. n. 12.
Quid seruandum ex decretis Summorum Pontificum. ibidem & n. 13.
Eligētes indignū eiuius pœnæ, & culpæ sint participes. n. 14.
Quid de electione peccatoris dicendum. n. 15.
An defectus eligendorum, debeant propalari. ibid.
Vota in electionibus debent esse absoluta, & certa. n. 16.
Item secreta. num. 17.
Quid quando aliquis ex electoribus mittit in vrnam schedulam albam. num. 18.
De loco & tempore electionis canonicæ. n. 19.
An extraneus admitti possit in capitulo. n. 20.
Electiones debent esse omnino liberæ. n. 21.
An possint coarctari ad aliquas personas. ibid.
An Suffragium semel datum possit reuocari. n. 22.
Electus an debeat acceptare electionem. n. 23.
An liceat procurare vota. n. 24.
Qui possint eligi in Prælatos. n. 25.
An impediat electionem quod aliqui dies deficiant de interstitijs. n. 26.
Procurantium officia per fauores pœna. n. 27.
Quando committatur Simonia in electionibus Regulariū. n. 28. & sequentibus.
An committatur propter pacta & conuentiones. n. 29.
An si detur aliquid ne aliquis accusetur. n. 30.
Quando licitum erit conferre pecuniam. n. 31.
Quid de permutationibus aut commutationibus officiorum ordinis. n. 32.
De pœnis Simoniacorum. num. 33.
Præsidentium electionibus munus. n. 34.
Quæ possint vel non facere. ibid.
In quacumque electione necessaria est confirmatio. n. 34.
Quis debeat confirmare electionem. ibid. & 36.
Electio indigni non confirmanda. ibid.
Eligentes quando se possunt opponere electioni. n. 37.
Quid si illegitimus occultus eligatur in Prælatum. n. 38.
Pœnitentia S. Officio inhabiles sunt ad officia ordinis. num. 39.

De obligationibus Religiosorum, in electionibus faciendis. Cap. XV.

1 ELectiones Prælatorum Regularium ad Regulares ipsos spectant, sicut generaliter cuiusuis Congregationis Prælatum instituere ad ipsam Congregationem. *cap. 1. de election. & cap. 2. 3. 4. & sequent. 18. quæstion. 2.* Syluest. *verb. elect. 1. quæst. 1.* Addens, quòd etiam si in aliquo Collegio non sint nisi duo, aut tres, electio pertinet ad eosdem. Nauarrus *lib. 1. consil. de Electio. cons. 6.* Vniuscuiusque autem Prælati electio ad Congregationem proportionatam pertinet: ita vt Conuentualis Prælati ad Conuentum, Prouincialis ad prouinciam, & Generalis ad totum Ordinem; Vt colligitur *ex cap. 1. de Electio. & ex c. cum dilectus de Consuetud. & 18. quæst. 2. per multa capita*, & ferè ex natura rei id sequitur, supposita prudenti, & suaui regimine Religionis. Vnde ita obseruari debet, nisi iure aliquo positiuo, aut consuetudine præscripta oppositum constet. Suarez *4. tom. de Religio. tract. 8. q. 2. c. 6. n. 17.*

2 Eligentes Prælatum, vel Superiorem Religionis debent esse in illa professi. Ita habetur 18. *quæst. 2. & cap. ex eo §. in Ecclesijs de elect. in 6. & in cap. indemnitatibus.* Et ratio esse potest, quia Nouitius non est actu pars, aut membrum Religionis, non ergo debet eligere caput. Sufficit tamen ad hoc professio tacita. Tum quia ita determinasse videtur Bonifac. VIII. *in prædicto cap. ex eo.* Tum quia professio tacita est vera professio, nec quoad hoc excluditur à iure *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 4.* Miranda *in Manual. tom. 2. q. 23. art. 5.*

3 Conuersi, siue Laici non habent Vocem, & Votum in electionibus Canonicis Prælatorum. *Ex cap. ex eo de Election. lib. 6. § in Eccles.* Sylu. *verb. Electio 1. quæst. 2. dict. 2.* Miranda *in Manual. tom. 2. q. 23. art. 5.* Addens, hoc esse de iure communi, secus autem esse posse de consuetudine antiqua Religionis. Vide dicenda *t. 2. c. 8. n. 19.*

4 Hinc eligentes debent esse Clerici, & in Sacris constituti, Prima pars constat ex *dicto cap. ex eo. § in Eccles.* Secunda verò, sicut & prima patet ex *Clem. vt ij qui de ætat. & qualit.* Vbi præcipitur, quod nullus in Ecclesijs etiam Regularibus vocem habeat in Capitulo, etiamsi hac sibi ab alijs concedatur, nisi saltem in Subdiaconatus Ordine sit constitutus. Quod est etiam confirmatum à Concil. Tridentin. *sess. 22. capite quarto*, dum dicitur; *Quicumque in Cathedrali, vel Collegiata, Seculari, vel Regulari Ecclesia Diuinis mancipatus Officijs, & Subdiaconatus Ordine saltem constitutus non sit, vocem in huiusmodi Ecclesijs in Capitulo non habeat, etiam si hoc sibi ab alijs liberè fuerit concessum.* Miranda *in Manual. tom. 2. quæst. 23. art. 5.* Suarez 4. *tomo de Relig. tractat. 8. lib. 2. cap. 4.* Vnde, quamuis etiam aliquarum Religionum vsus sit, quòd solùm seniores, aut ætate prouectiores habeant Votum in electione Prælatorum, congruentius tamen est, vt omnes in Sacris constituti legitimum impedimentum non habentes, dent suffragia, vt colligitur ex iuribus adductis *cap. ex eo & Clemen. vt ij.* Nauarrus *lib. 1. consil. de consuetud. consil. 2.* Votum autem, seu suffragium datum ab eo, qui non est in Sacris constitutus, non solùm illicitum, sed inualidum est; hoc enim videtur inferri ex verbis Concil. Trid. adductis Suarez vt sup. num. 8.

5 Debent præterea electores liberi esse à censura, impedimento Canonico, priuatione vocis, aut inhabilitate ad munus eligendi. Aliàs peccabunt grauiter, etiam si talis inhabilitas sit occulta. *Suar. 4. tom. de Relig. tractat. 9. lib. 2. cap. 4.* Hinc excommunicati excommunicatione maiori non possunt eligere *c. cum inter in fine de elect. c. cum dilectus de*

ctus de consuet. Vnde electio ab illis facta irrita est, & nulla. Cornexo *tom.2. in ... p. tract.5. de excommunic. disp.10. §.5. dub.1.* vbi multa ad intentum. De quo *tom.2. cap.12. num.29. & 30.* Excommunicati autem e communicatione minori bene possunt eligere, *c. vlt. de cleric. excommunic. ministr.* Deinde illi, qui ab officio non possunt esse electores, aut eligere *cap. cum dilectus de consuet.* Tertiò interdicti, per *cap. cum inter de elect.* Quartò quibus interdictum est eligere sine licentia Superioris, per *cap. fin. de elect.* Quintò qui scienter celebrauerunt in loco interdicto, nisi super ... sint priuilegiati *cap. is qui de sentent. excommunic. lib.6.* Sextò omnes irregulares *cap. as, qui de sent. excommunic. in 6.* De quibus, & a ... is vide Syluestrum *verb. electio 1. q.4.* Miranda *in Man. tom.2. q.23. artic.8.* & Barbosa *de Canon. & Dignit. c.41. fere per totum.*

6 Si casus esset, quòd omnes electores essent inhabiles, Electio deuoluitur ad superiorem imm... *cap. Ne pro def... tu. de elect. c. licet. ... c. fin. de supplend. neglig. Praelat.* & alijs iuribus. Syluester *sup. quae t.12.* Sigismundus de Bononia *de elect. dub... n.2.* Si vero omnes electores essent inhabiles, vno excepto, ad illum Ius electionis deuoluitur, cum in tali casu repraesentet totum capitulum. Non tamen posset se ipsum eligere. Quia id esset signum euidens ambitionis Rodriquez *tom. quaest.53. artic.11.* E contra verò, si omnes electores, vno excepto, habiles essent, inhabilitas illius non redderet irritam electionem, iuxta regulam *vtile per inutile* non vitiatur, nisi solùm quando illum cognitum euidenter, vt inhabilem, ad eligendum, voluntariè admiserunt ad electionem, cum possent repellere. Quia tunc censentur consentire voluntariè in defectum electionis. Suar. *4. to. de Relig. tr.8. lib.2. c.4. n.9.* Idem dico si plures inhabiles admittarentur, si non admittatur ignoranter, valida est electio, si scienter, inualida propter eamdem rationem. In casu autem quo Capitulum habe... ret facultatem dispensandi super inhabilitate illa, etiamsi scienter admittantur inhabiles valida est electio. Quia tunc censetur dispensare. Sunt etiam aliqui qui dicunt minimè vitiari electionem ob suffragia inhabilium etiam scienter admissorum exceptis casibus à iure expressis, scilicet de excommunicato *cap. fin. de Procuratoribus.* & de laico *cap. Massana de electionibus.* Quia, inquiunt, quod suffragia habilium sunt separabilia ab inhabilibus & vtile per inutile non vitiari, sed censeri eos omni meliori modo eligere voluisse. Ita videtur tenere Imola super Clement. de aetate & qualitate referens Ioannem de Lignano, & Paulum alij etiam sequuntur. Sed non admitto illam sententiam, & ... quo esset admittenda ... supponi deberent in electione electores habiles sufficientes, ita vt illis solum numeratis sufficiant pro electione tacta, quod idem dico in casu quo inhabiles admitterentur ignoranter. Vide *to.2. cap.12. num.29.*

7 Quando est dubium, quòd aliqui ex electoribus sint excommunicati, suspensi, &c. non irritatur electio si admittantur ad illam ab alijs cum protestatione talis dubij. Nam in dubijs sanet possessio. Miranda *in Manual. to.1. q... art.11.* Laurentius de Peirinis *to.1. de Subdit. q.1. de Obedient. c.ap.31. ... 6.* Vide dicenda *ta.2. c.12. n.3...*

8 Ad electiones vocandi sunt in primis omnes praesentes, ad quos de iure pertinet eligere. Deinde omnes absentes, qui commodè vocari possunt, ac tandem omnes, qui debent, & volunt, & possunt commodè, & legitimè interesse. Hoc colligitur ex *cap. quia propter de election. & ex c. coram.* Syluester *verb. electio 1. quaest.5.* Miranda *in Man. tom.2. q... art.6.* Qui etiam benè addunt, quod si quis electorum ... timorum fuerit contemptus, & ad electionem non ..., ad ipsius petitionem electio cassanda est, & cassari debet nisi liberè consentiat, & velit eam tatam habere. Non est tamen contra ius commune quòd aliqui, aut etiam ...s, qui habent ius ad eligendum, non interfuerint ... quia in c. *quia propter* adducto expressè dicitur ... *tibus omnibus, qui debent, & volunt, & possunt commodè interesse.* Non ergo coguntur omnes interesse. Suarez ... *mo de Religion. tract.8. lib.2. cap.5. num...* Si tamen ... et quod absentia Religiosi à capitulo causa esset, quod ... nus dignus, aut indignus eligeretur, aut aliquod inconueniens sequeretur, teneretur tunc sub graui peccato ... mortali interesse electioni.

Quia tunc iure communi naturae quod praescribit mala imminentia prohibere, & iure particulari Religionis, quae ideo vocem tribuit in Capitulis religiosis, vt bonum ipsius promoueant obligatus est assistere capitulis. In hoc sensu accipiendi sunt Diana *Tract.2. de Dubijs Regul. Resolut. 6.* & Peregrinos ab ipso relatus. Infirmorum vota accipi debent, si commodè id fieri potest, & ipsi voluerint. Quia etiam illi censentur praesentes, Azor. *tom.2. lib.6. cap.14. quaest.7.* Inhabiles tamen eo quod habeant legitimum impedimentum, censuram videlicet, vel simile, quando id certo constat, ita vt nulla tergiuersatione celari possit, non sunt vocandi, nec si non vocentur, electio erit nulla. Quia electores debent esse habiles. Sigismundus *de electione dub.11. ex alijs.* Assignato autem termino ad eligendum, v. grat. die, Pentecostes, vel alio, si aliqui non comparerent, possunt qui praesentes sunt ad electionem procedere. Quia non debent perdere suum ius propter aliorum absentiam. Miranda *to.2. in Manual. quaest.23. artic.6.* Laurentius de Peirinis *tom.1. de Subdito quaest.1. de Obedient. cap.3. t. §.6.* Addens, hoc etiam esse verum, etsi vnus solus reperiatur in Capitulo. Hoc tamen displicet; quia vno solo praesente, nec est Capitulum, nec sit propriè electio, quae fit ex pluribus. Spectanda ergo est decisio authoritatis Superioris, qui in tali casu, quid faciendum sit decernat.

9 Non est contra ius commune quòd Elector, si fuerit absens, & iusto impedimento detentus, eligere, & instituere possit aliquem in procuratorem, qui habeat votum ipsius in electione facienda. Ratio est, quia ita habetur in *cap. quia propter*, quod ius non est derogatum à Concil. Trident. *sess.25. cap.6.* dicente: *Vt in posterum non liceat voces, & suffragia absentium supplere.* Quia mens Concilij solùm fuit tollere consuetudinem quorumdam Praelatorum, qui vt facerent electiones ad suum beneplacitum, vocem, & votum absentium dabant alijs. De quo extat declaratio Sacr. Congregationis Illustriss. DD. Cardinal. ann. 1570. Passatellus *in compend. priuileg. Minim.* Rodriguez *tomo 2. quaestionum. Regular. quaest.61. art.6.* seruanda tamen in hoc sunt consuetudines Religiosorum, & ipsarum Statuta. Syluester *verb. electio 1. quaest.3.* Vide etiam Barbosam *de Canonicat. & Dignitatib. capit.39. à num.14.*

10 Quamuis iure antiquo requisitum fuerit ad electiones, vt maior, vel sanior pars, conueniret in aliquem eligendum, post Concilium Tridentinum tamen sufficit, quod maior pars concurrat, etiamsi non sit sanior. Ratio est, quia eo ipso quod Concilium praecipit *sess.25. cap.6. vt eligentium nomina numquam publicentur*, prohibet disquisitionem, quae antiquitus fiebat ad sciendum si sanior pars elegerit, non enim alio modo id sciri posset, nisi publicatis nominibus eligentium. Miranda *2. tom. in Man. quaest.23. art.27.* Augustinus Barbosa *de Canonic. & Dignitatib. capit.38. num.8.* Vbi etiam *num.9.* quod haec maior pars sumenda sit respectu totius, non respectu aliarum partium. Consonant etiam nostrae Constitutiones *par.4. c.6. num.3. & cap.23. num.2.*

11 Electiones factae per modum scrutinij; quando scilicet assumuntur tres de Collegio fide digni, qui secretè, & sigillatim vota eunctorum diligenter exquirant; & per modum compromissi; quando scilicet committitur aliquibus viris idoneis facultas eligendi nomine omnium aliorum; & per modum inspirationis, quando scilicet omnes electores, Deo inspirante, in vnum eligendum conspirant absque vlla malitia, sunt iure communi licitae. Ex *cap. quia propter de elect.* Quod non est derogatum à Concil. Trident. *sess.25. cap.6.* Et si enim ibi praecipiatur, quòd in electionibus Superiorum, & personarum Regularium seruetur secretum, ita vt singulorum eligentium *nomina numquam publicentur*, tamen ibi solùm loquitur Concilium de electionibus factis per modum scrutinij. Rodr. *t.1. Sum. c.101. de elect. n.2.* Miranda *2. to. in Man. q.23. art.3.* In electionibus per scrutinium scrutatores debent esse adminùs tres de Collegio, & fide digni, quia ita habetur *in d. ea quia propter.* Miranda *vt supra artic.15.* Suarez *4. tomo de Relig. tract.8. lib.2. cap.5.* Quamuis autem standō in rigore dicti capituli *Quia propter.* imo etiam c. *scrus de electione in 6.* post suffragia praestita electio debeat

fieri ab vno omnium nomine, ita scilicet vt habens primam vocem, seu Præsidens dicat: *ego nomine omnium eligentium eligo te N. &c.* Suarez *tom. 4. de Relig. lib. 2. c. 5. num.* 24. imò hoc videatur esse de essentia, & substantia electionis. Suarez *ibid.* Vbi tamen consuetudine oppositum introductum fuerit poterit id obseruari, cum sine tali nominatione ab vno nomine omnium facta saluetur quidquid ex natura rei requiritur ad electionem, scilicet consensus liber eligentium signis expressus. Nihilominus pro ordine nostro obseruari debet modus præscriptus, quia ita præceptum est à Reuerendiss. Generali Theodoro Stratio. Vide Portellum *in Dubijs Reg. verbo Ele*[illegible] *n.* 14. & dicenda *tom. 2. cap.* 12. *num.* 18. Similiter in electionibus per compromissum obseruari debet, quod prædictum compromissum fiat ab omnibus habentib. vocem in Capitulo, nemine discrepante. Quia eo ipso, quòd est in potestate eligentium vno, vel alio modo electionum vti, nullus potest cogi ad specialem modum electionis, nisi id velit, ac proinde si electio fit per modum compromissi, si omnes non compromittant, non erit valida. Syluest. *verb. elect. secundo quæst.* 11. Miranda *vt supr. art.* 34. In casu autem quòd omnes electores compromittant se in vno de Capitulo, valebit electio ab ipso facta, etiam si se ipsum elegerit, dummodo capax sit, nec exclusus ab Electoribus. Rodriguez 2. *tomo quæst.* 53. 12. Compromissio autem potest fieri etiam in eos qui non sunt de Collegio. Quia textus *d. cap. Quia propter.* non restringit hoc ad eos solum qui sunt de Collegio. Gloss. *ibid.* Biaxius *in direct. elect. p. ar. 3. c.* [illegible]. Sigismundus *supra dub.* 21. ex Rotæ decision. & alijs. Apud quem alia circa hunc modum electionis, quæ omittimus, quia parum est in vsu in Religionibus. In electionibus per modum communis inspirationis requiritur etiam, quòd omnes simul congregati in istam viam eligendi vltro conueniant, & in vnam personam eligendam, absque aliquo vitio Simoniæ, vel contractus. Alias enim non credetur talis electio facta Deo inspirante, prout requiritur in prædicto cap. *quia propter*. Syluester *verb. electio* 1. *n.* 1. Miranda *vt supr. art.* 42. His verò non obstantibus omnes Religiones obseruare debent modum electionis sibi per sua Statuta, vel laudabiles consuetudines præscriptum, qui regulariter est per scrutinium secretum.

12 Electores cuiuscumque electionis tenentur eligere dignio res sub reatu peccati mortalis. Id enim exigit æquitas iustitiæ. S. Thomas 2. 2. q. 63. *artic.* 2. Sotus 3. *de Iust. quæst. 6. art. 2. concl.* 9. Imò id se facturos debent iurare, vt constabit ex Decretis Summorum Pontificum inferius adducendis. Ad hoc autem quòd in foro ext[illegible]i censeatur valida electio, sufficit, vt eligatur dignus. Aliàs omnes electiones calumniari possent. Syluest. *verb. Electio* 1. *quæst.* 16. Sot. 3. *de Iust. & iur. q. 6. art.* 2. *concl.* 8. Huiusmodi autem maior, vel minor dignitas in ordine ad electionem non solùm est attendenda secundùm bonitatem simpliciter personæ electæ, sed etiam secundùm alias circumstantias necessarias ad officium ad quod eligitur. S. Antonin. 3. p. Sotus 3. *de Iust. & Iure quæst.* [illegible] *artic.* 2 [illegible] 4. Vnde infertur quòd peccat minùs dignus, etiam mortaliter concurrendo cum manifesto digniori, etiam si id faciat non vt ei præponatur, sed vt ex concursu cum eo reportet aliquem honorem. Quia petit id quod alteri est debitum, Nauarr. *Miscellan. 40. de Orat. à numero decimo* Petrin. *tom. 1. de Subdito q. 1. de obedient. cap.* 31. §. 4. Dignus tamen electus canonicè potest licitè acceptare officium ad quod eligitur, etiam si credat alium esse digniorem. Ratio est quia ipse non est iudex in illa causa, & debet credere electores rem benè censisse. Sigismundus *supr. dub.* 34. post plures alios

13 Ex decreto Clementis VIII. approbato, & innouato à Sacra Congreg. Conc[illegible] iussu S. D. N. Vrbani VIII. in Decretis de Apostatis, & [illegible]ectis, sic præcipitur omnibus c[illegible]cumque Ordin. Regularibus. *In Superiorum, & Officiorum omnium electionibus forma præscripta à Sacro Concilio Tridentino & Ordinis constitutionibus inuiolabiliter [illegible]netur, iurentque Electores secundum veritatem eiusque conscientiæ probiores, ac magis idoneos se ele[illegible]uros, ac propterea priusquam ad el[illegible]ionem deueniatur, imprimis, & ante omnia prælegantur Constitutione de qualitate, & requisitis eligendorum. Ad officia & gradus, & prælaturas illi præcipuè eligantur, qui possint, & consueuerint Regulas Ordinis, & Constitutiones obseruare, præsertim quæ pertinent ad seruitium Chori, ac vestitum, & victum communem.* Hæc præcipiunt Pontifices in gratiam, & intuitu vitæ communis, quam maximè commendata esse volunt Regularibus. Vide pro ea *capit. 6. num.* 60.

14 Scienter eligentes indignum non solùm peccant mortaliter, cùm in re graui peccent contra iustitiam ad minus distributiuam (Sotus *lib. 3. de iust. quæst. 6. num. 2. conclus.* 7.) sed, & participes sunt omnium peccatorum commissorum à Prælato indigno electo. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regular. quæst.* 52. *artic.* 5. Imò etiam incidunt in censuram suspensionis contra illos latam in iure *cap. Cum in Cunctis* §. *fin. de elect.* Nauarrus *in cap. Sacerdos de Pœniten. distinct.* 6. & quamuis ipse dicat hanc censuram incurri etiam ab illis, qui eligunt, eum quem sola confessione sacramentali nouerunt indignum, meritò tamen in hoc reprehenditur, quia sine dubio vti scientia Confessionis, etiam in secretis electionibus, est contra sigillum Sacramenti, & in maximum ipsius detrimentum. Cum propterea retraherentur aliqui Religiosi à confessione suorum delictorum. Quare dicendum est, [illegible] in currere hanc censuram ab illis, qui eligunt indignum quem sciunt esse talem alia scientia; quàm quæ habetur per Confessionem Sacramentalem Rodriguez *tom. 2. quæst. Regular. quæst.* 53. *artic.* 4. In nullo quoque casu licet eligere indignum, etiam casu dato, quòd omnes qui sunt de corpore Capituli, & ex quibus fieri debet electio sint indigni; tunc enim debet eligi vnus ex extraneis. Sotus *lib 3. de Iustit. quæst. 6. artic.* 2. Rodriguez 2. *tom. quæst.* 51. *artic.* 11. Neque etiam in casu, quod omnes electores vellent eligere indignum, possum ego, qui inter illos sum, & certo scio me nihil profecturum per denegationem suffragij, alijs me conformare. Vasquez *opuscul. de benef. cap. 2.* §. 3. *dub.* 3. Secus verò quando electores omnes vellent eligere minus dignum, relicto, digniori, possum enim tunc pro bono pacis consultum credere eum esse digniorem, & me illis conformare. Bannez 2. 2. *quæst.* 63. *artic. 2. dub. 3. conclus.* 3. Insuper qui eligit indignum, & inde aliquod malum subsequitur religioni tenetur illud recompensare eo modo quo fieri possit. Hoc enim exigit æquitas iustitiæ, propter iniuriam illatam. Sotus 3. *de iustit. & iure quæst.* [illegible] *art* 2. Nauarrus *in Manual. cap.* 17. *n.* 72. & 73. & *lib. 5. cons.* [illegible] *de Simonia consil* 8 *n.* 1. & 2. Vide etiam Dian. *Tract. 5. Miscellaneo resol.* 110. Vbi aliquot casus affert in quibus licere dicit eligere minus dignum, relicto digniori. Sed cautus procede ne sis reus iuramenti de quo *supr num.* 13.

15 Qui eligit pe[illegible] publicum, & famosum peccat omnino mort[illegible] Pauli ad Titum, *oportet Episcopum [illegible]imine esse*: præcipuè tum quia præbet alijs causam offensionis. Nauarrus *Miscellanea 34. de orat. num.* 4. Azor *tom. 2. Institut. Moral. lib. 6. cap* 14. *quæst.* 10. Eligens verò peccatorè occultum alias cæteris digniorem in Prælatum Religiosorum, non peccat mortaliter, nisi credat eum habere animum permanendi in peccato. Quia talis occultus peccator, secluso prædicto malo animo, non est in scandalum alijs, & potest illis esse vtilis. Bannez 2. 2. *quæst. 63. art. 2. dub.* 1. In casu verò vbi agitur de aliquo eligendo in Prælatum, quem ego scio fore perniciosum Communitati, quia malæ vitæ & conscientiæ est, teneor eius delicta reuelare, etiam si occulta sint. Nam bono Communitatis consulere strictiori iuri naturali astringor, quàm secretum seruare. Si verò non est futurus perniciosus Communitati, sed vni, vel aliquibus particularibus in rebus non magni momenti, tunc secretum seruare teneor, quia [illegible] obseruatio est de iure naturali, quod propter bonum huiusmodi particulare aliorum non est omittendum. Rodrig. *tom. 2. quæst. Regular. q.* 53. *artic.* 3. Laurentius de Peirinis *tom.* [illegible] *de Subdit. quæst. 1. de Obedient. cap.* 3[illegible] §. 3. *post 3. conclus.*

16 Vota, & suffragia in electionibus debent esse [illegible], non conditionata, ita vt si sub conditione dentur, non valeant, debentque [illegible] nun adiectis. Ratio est, quia alias redderetur electio incerta, & dubia Syluest *ver. electio* 3. q. 3. Similiter debent esse certa, & determinata

non

non incerta, vt si aliquis diceret, Eligo illum, quem Petrus voluerit, nec indeterminata, vt si aliquis diceret; eligo Petrum, vel Ioannem, propter eamdem rationem S. Antoninus 3.*p.tit.*19.*c.*2.§.3. Laurentius de Peirinis *tom.* 1.*de subdit.q.*1.*de obed.cap.*31.§.6. Vnde prædicta vota non debent computari inter alia, vt dicemus inferius de schedula alba. *num.*18. Idem dicendum de votis inutilibus, vt si in electione Prioris v.gr. aliquis diceret in sua schedula, ego eligo in Priorem Prætorem ciuitatis, Episcopum &c. Sigismundus *de elect.dub.*29. vbi alia ad interum.

17 Debet etiam electio Canonica fieri *per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina numquam publicentur.* Ita decernitur in Concil. Trid. *sess.*25.*cap.*6. Vnde ipsi etiam suffragatores astringuntur hoc præcepto numquam publicandi sua vota, ita vt oppositum facientes peccent. Suarez *tom.*4.*de Relig.tract.*8.*lib.*2.*c.*5. *n.*12. Si tamen aliquis in secretum suum votum alij detegeret, licet peccaret contra preceptum à Concil. Trid. traditum, non tamen ideo redderetur nulla aut irrita electio. Eò quod defectus particularis vnius de Capitulo, non debet toti Capitulo nocere, & quia aliàs situm esset in potestate cuiuslibet, electionem quantumuis legitimam, vitiare. Nauarr. *lib.*1. *consil.tit.de elect.cons.*9. Rodrigu. 2.*tom.*q.51. *art.*9. Si verò, vel vnus electorum publicè manifestat suum votum, permittente Capitulo electionem irritat. Quia iam talis electio est simpliciter publica. Rodr. *in sum.c.*102.*n.*4. Laur. de Peirin. vt supr. §.8.

18 Non irritatur electio aliqua, eò quòd aliquis ex electoribus miserit in vrnam schedulam albam, in qua nullus eligeretur. Ratio est, quia per illud factum solùm elicitur sic facientem renunciasse iuri suo, nec voluisse habere vocem actiuam in tali electione, quod non potest derogare electioni aliàs licitæ. Nauarr. *de elect.cons.*7. Rodrigu. *tom.*2.q.51.*artic.*13. Vnde hoc fieri consulerem, in casu, quo aliquis crederet electionem non fieri canonicè, aut omnes eligendos esse inhabiles. In tali autem casu tale votum comporandum non est cum alijs.

19 Electio canonica facienda est in loco Sacro, nempè in Ecclesia, vel Capitulo, aut alio simili loco honesto. Syluest. *verb.elect.*1.q.8. Tenentur etiam Electores intra tres menses eligere, legitimo non obstante impedimento, alioquin deuoluitur electio ad Superiorem proximum. Ita habetur *in cap. Ne pro defectu.de elect.* Sylu. *verb. elect.* 1. *quæst.*6. Quamuis etiam ex rigore iuris electiones canonicæ non possint fieri de nocte, *ex cap. Quapropter, & ex cap. Si quis dist.*79. Nauarr. 1.*consil.de elect.cons.*8.*n.*2. In casu tamen necessitatis, præsertim si consuetudine aliqua id obtentum sit possunt de nocte fieri. Miran. *in Man.to.*2.q.23.*art.*12.

20 Omnes vnanimiter de Capitulo, nemine discrepante possunt admittere extraneum ad eligendum vnà cùm eis, saltem in vi Iuris communis. Ratio est, quia sicut possunt totam potestatem eligendi in compromissarios transferre, iuxta dicta supr. num. 11. ita etiam poterunt communicare alijs, vt cùm eis coeligant. Nauarr. *lib.*5. *consil. de simo. consil.*9. vide tamen dicta supra *n.*4. ex decreto Conc. Trident. Ad minùs tamen Notarius, Tabellio, seu Scriba, non est necesse de iure communi, quod sit de corpore Capituli, sed potest esse extraneus, & etiam laicus. Cum nullum ius de hoc extet, & solùm sit hoc nudum ministerium. Laur. de Peirinis *to.*1.*de subdit. quæst.*1. *de obedien. cap.*31. §.8.

21 Debent electiones esse omnino liberæ, ita vt aliter factæ sint ipso iure nullæ, *ex cap. vbi periculum*, §. *cæterum. de elect. in* 6. Vnde omnis electio per metum, etiam reuerentialem, facit electionem saltem in foro conscientiæ irritam. Nauarr. *cap.*17.*num.*29.*& cap.*22.*num.*51. *& lib.*1. *consil. & elect.cons.*5. Non est tamē contra libertatem electionis, quod electores coarctentur ad eligendum aliquod genus personarum, v.g. Magistrorum, Diffinitorum, talis nationis, &c. Id enim habet communis consuetudo, & aliquando est necessarium. Nauarr. *lib.*1. *cons.tit.de constit. cons.*7. Quando verò coarctatio fit non ad certum genus personarum, sed ad certas aliquas, & determinatas personas, tres scilicet, vel quatuor, multi dicunt esse contra libertatem electionis, & illam irritare, *ex cap. cum terra.* Rodriguez 2.*tom.*q.51.*art.*11. Miranda *in Man. tom.*2.q.23.*art.*22. Cum tamen videam apud aliquos hanc esse consuetudinem, illam reprobare non audeo, maximè si Superiores facientes talem coarctationem nominent, & designent per ipsam solùm digniores. Quia cum electio solum de illis fieri debeat secundùm ius, & rationem, si ipsi soli nominentur, alijs exclusis, nec istis fiet iniuria, nec electio debita libertate priuabitur. Aliorum tamen iudicio id relinquo. Solum dicam consuetudinem, quæ est in ordine nostro scilicet quod Prouinciales non eligantur nisi ex propositis à Generali, néc Priores locales, nisi ex propositis à prouinciali solidari, tum in decretis capitulorum Generalium, præsertim S. Martini de montibus ann. 1564. & S. Mariæ Traspontinæ anno 1580. tum etiam in eo quod religio semper intendit vt probiores, & reformatiores in superiores eligantur, ad quem finem consequendum prædicta coarctatio scilicet ad prædictos probiores, & magis, reformatos in ordine introduci cœpit. Quod animaduertendum duxi propter quosdam qui causam prædictæ coarctationis nescientes eam improbare non dubitant. Est etiam de hac re pro Prouincialium electione manifestum decretum, id præcipiens in Capitulo Generali Paduano anno 1532. quod etsi tantùm dicatur duraturum vsque ad Capitulum Generale proximum futurum, in eo tamen ratificatur idem decretum etiam vsque ad aliud Capitulum proximè futurum in quo (quod fuit Venetum anno 1548.) sine determinatione temporis admittitur hoc decretum cum alijs duorum præcedentium Capitulorum. Nec obstat declaratio quædam Sac. Congregationis, quæ communiter circumfertur, & quam refert Sigismundus *de elect. in addit. ad dub.*52. *n.*5. in qua cum propositum esset dubium *An stante libertate electionis, liceat Prælato Superiori proponere duos vel tres, ex quibus necessario vnus eligatur?* S. Congregatio respondit. *Non licere.* Hæc inquam declaratio non obstat dictis. Tum quia non constat esse authenticam, aut subscriptam ab Eminentiss. Cardinali Præfecto, & Secretario Congregationis, quod est necessarium, vt similibus declarationibus fides adhibeatur, vt decreuit ipsa Sac. Congregatio in declaratione authentica 2. Augusti 1631. & Romæ impressa, quam refero 3. *tomo verbo S. Congregatio n.*10. Tum etiam quia esto authentica sit, per ipsam non videtur reprobari dicta coarctatio, nisi quando fit ad libitum Prælati superioris, vt patet ex illo verbo *Prælato Superiori*, non quando fieret ex lege, vel Constitutione Religionis in quam Religiosi consenserint, prout contingit in Ordine nostro, cum in dicta decreta Capitulorum Generalium non solùm consenserint nostri Religiosi ratione consuetudinis, sed etiam quia edita sunt à Diffinitoribus Capitulorum Generalium, qui ab ipsis Religiosis proximè, vel remotè electi habent authoritatem faciendi quidquid ipsi facere possent. Vnde Sigismundus relatus hoc approbare videtur in simili casu. Vide ipsum eo *num.*5. & Sanchez *lib.*4.*de matrim.disput.*12. *num.*20.

22 Suffragium semel datum potest reuocari, si non sit publicatum, aut cum alijs permixtum. Colligitur à contrario *ex cap. publicat. scrutin. de elect.* Miranda *in Man. tom.* 2.q.23. *n.*24. Non est autem causa sufficiens huius mutationis, quòd vnus electorum dicat, se de nouo sciuisse vitium, vel defectum personæ electæ; aliàs posset quilibet ex malitia, electiones omnes inquietare, vel prolongare. Laurentius de Peirinis *tom.*1. *de subdito, quæst.*1. *de obediens. cap.*31. §.6.

23 Religiosus Canonicè electus ad aliquod officium multò melius facit assentiendo, quàm dissentiendo regulariter loquendo. Quia eo ipso, quod est Canonicè electus, debet credere electionem esse iuxta voluntatem Dei. Si tamen indignum se, & insufficientem reputet, renunciare potest electioni, non tamen pertinaciter. Ita D. Thom. *Quodlib.*5.*art.*23. ex mente S. Gregorij Papæ *in Pastorali.* Si verò per obedientiam cogitur, aut secundùm dictamen suæ conscientiæ credit quis, quòd si non acceptat electionem, dispendium aliquod Religioni, vel Conuentui immineat, tenetur acceptare. Rodrig. *tom.*2.q.55.*art.*1. Etiamsi credat futurum, vt sæpius peccet, dummodo id non intendat, & procuret placere semper Deo. Valentia *to.*3. *disp.*10.q.3.*punct.*3. *assert.*6.

24 Ex Clemente VIII. in Decretis pro reformatione Regularium approbatis à S. Congregatione iussu S.D.N. Vrbani Octaui sic habetur contra Religiosos ambitiosè pro se, vel pro alijs vota, vel suffragia procurantes. *Vt omnis officiorum ambitus occasio praecludatur, caueant omnes à directa, vel indirecta vocum, seu suffragiorum procuratione, tam pro se ipsis, quam pro alijs, tum in Capitulis locorum, tum in caeteris, praesertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, seu alibi. Quicumque secus fecerint, praeter alias poenas, & censuras hactenus contra huiusmodi ambientes inflictas, quas in suo robore permanere volumus, in poenam priuationis officiorum, quae obtinent, eo ipso incidant, & ad futura quaecumque pariter inhabiles habeantur, super quo cum eis dispensari à nemine possit, nisi a Nobis, vel successoribus nostris, & pro qualitate culparum grauius etiam plectantur. Porro supradictas omnes poenas ad complices, ac simpliciter scientes, & non reuelantes extendimus.* Per haec tamen non tollitur quominus electores possint procurare, quòd dignitates dentur dignis, & indigni excludantur. Quia Pontifex solùm intendit prohibere *Officiorum ambitus*, vt patet in primis verbis huius Decreti. Nauarrus *lib. 5. Consil. de excommunic. consil. 20. n. 6.* Peirinis *tom. 1. de Subdito quaest. 2. de paupert. cap. 2. §. 11.* Nec etiam tollitur per hoc Decretum, quod ijdem electores possint secum de qualitatibus eligendorum tractare, etiam vitia manifestando, virtutesue ostendendo, seruata tamen iustitia, charitate, veritate & cum recta intentione scilicet, quod dignior caeteris praeferatur. Tum quia hoc est conforme iuri naturali, vsus omnium etiam piorum, & necessarium, vt electores nouerint virtutes, & vitia eligendorum. Rodriguez *tom. 2. quaest. Regular. quaest. 56. artic. 1.* Neque hoc prohibent Summi Pontifices, & aliquarum Religionum Constitutiones poenas taxantes contra subornatores in electionibus, intelligi enim solùm debent contra illos, qui precibus, vel donis suadent alijs, vt dent vocem quibusdam, ob finem prauum, vel iniustè, mentiendo vitia, vel virtutes eligendorum. Rodrig. *tom. 2. quaest. 56. art. 1.*

25 Non possunt eligi in Praelatos Religionum nisi expressè in illa professi. Ita Sylu. *verb. Electio 1. quaest. 13.* Vide dicenda *cap. 18. num. 5.* Sunt etiam incapaces vt eligantur, primò infames, seu notoriè praui. Quia hoc est valdè indecens, & repugnans tali muneri. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 3. num. 28.* Secundò excommunicati excommunicatione maiori. Excommunicati enim excommunicatione minori electio non est ipso facto nulla, sed potest annullari. Tertiò suspensi, vel interdicti, aut qui interdictum non seruauerunt. Quartò, qui non fuerint legitimè nati (iuxta dicenda *in hoc cap. num. 38. & cap. 18. n. 7.*) aut debitae aetatis, vel sufficientis litteraturae. Quintò irregulares; cum enim irregularitas sit inhabilitas quaedam ad Ordines, & munus Praelati requirat ordines, ideo consequenter est impedimentum ad Ecclesiasticam praelationem. Suarez *vt supr. num. 24.* Esse verò aliquem descendentem ex radice infecta macula Haeresis, Apostasiae, vel Iudaismi, aut alterius sectae damnatae, non est impedimentum, ex vi iuris communis, ad praelaturas. Suar. *vt supr. num. 28.* Sextò, qui semel propter vitium personae fuerunt reprobati. *cap. supr. eo de Elect.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de subdito q. 1. de obedient. cap. 31.* Accusati verò de aliquo delicto, nec infamati, non sunt incapaces electionis. Aliàs esset in potestate vnius maleuoli meritissimos viros à dignitatibus excludere. Nauarrus *lib. 5. consil. de accusat. cons. 6.* Licet oppositum videatur haberi *ex cap. omnipotens Deus, extra de accusa.* Franciscus Aretin. *in practic. crimin. cap. 2. de examin. Res.* Pro his, & alijs Sylu. *v. Elect. 1. q. 14.* Miranda *in Manuali Praelat. quaest. 23. art. 11.*

26 Non obstantibus Constitutionibus aliquarum Religionum, quibus cauetur ne aliquis assumatur ad aliquod Officium; nisi post determinatum tempus, v.gr. triennium, vel sexennium, si pauci dies defecerint, v.g. viginti, aut viginti quinque, poterit nihilominus eligi ad tale officium. Ratio est, quia paruum istud tempus pro nullo reputatur. Nauarr. *lib. 1. consil. de aetat. & qualit. cons. 7.* Rodriguez *2. tomo qq. Regul. q. 52. art. 12.*

27 Procurantes officia in Religionibus medijs fauoribus saecularium, aut aliorum extra Religionem, incidunt in censuras, & poenas assignatas a nobis suprà *cap. 10. num. 17.* Si verò contingeret, quod Religiosus impetrasset à saeculari aliquo, vel extraneo litteras fauorabiles pro consequendis Officijs, vel dignitatibus, &c. in Religione, postea verò poenitentia ductus, vel alio motiuo illas non dedisset, vel ipsae interceptae essent, ita vt ad manus Praelatorum non venissent, non incurreret praedictas poenas, aut censuras. Cùm tales litterae effectum suum sortitae non fuissent. Nauarr. *lib. 5. consil. de Sent. excommun. consil. 19. num. 2.* Peirinis *to. 1. de subdito quaest. 2. de paupertat. cap. 2. §. 10.*

28 Religiosi simoniam committunt in electionibus, si dant temporale aliquod munus, vel à manu, vel à lingua, vel ab obsequio pro consequendis dignitatibus Ecclesiasticis v.g. Abbatia, Prioratu, Prouincialatu, Generalatu, Vicariatu, Diffinitoriatu, seu etiam licentia confessiones audiendi, praedicandi, Ordines recipiendi, seu à casibus reseruatis absoluendi, &c. Ratio est, tum *ex cap. non satis, & in cap. mandato de simonia, & in c. 2. §. Prioratus de Stat. Monachor. & ex cap. quam pio 1. q. 2.* Tum etiam, quia semper dare aliquid temporale pro spirituali simoniacum est. Suarez *to. 1. de Relig. lib. 4. cap. 54. num. 3.* Laurentius de Peirinis *to. 1. de subdito q. 1. de obed. cap. 31. §. 9.* Qui etiam extendunt hoc ad illos, qui dant aliquod ex praedictis muneribus pro consequendo officio Sacristae, vel Procuratoris ordinis. Habetur hoc expressè *in cap. Saluator 1. q. 2.* Bonacina *de Simonia q. 5. n. 7.* Similiter dans pecuniam, seu aliquid ex assignatis pro obtinenda voce, seu suffragio alterius in electionibus committit Simoniam. Quia est datio rei temporalis pro spirituali. Peirinis, vt supr. Similiter si pro suffragio ferendo beneficium aliquod, vel res spiritualis promittatur, electio secuta est Simoniaca. Propter eamdem rationem. Azor. *to. 3. Instit. Moral. lib. 12. cap. 7. quaest. 1.* Praeterea si alius dedit pecuniam, sciente illo cui officium procurabatur, & non contradicente, electio est Simoniaca, propter eamdem rationem, secus si contradixit, & repugnauit. Suarez *to. 1. de Relig. lib. 4. cap. 57. à num. 28.*

29 Similiter committunt Simoniam Religiosi in electionibus, si conuentionem, vel pactum faciant, quod vnus suffragetur vni in vna electione, & alter suffragabitur in alia. Vt si dicant, si dederis mihi, vel alijs tuum votum, ego dabo tibi meum, vel amico tuo. Ratio est, quia huiusmodi pactiones in materia praelatiarum regularium semper continent labem simoniacam, cum sit datio rei spiritualis, pro alia re spirituali, vel onere ad illam; vt habetur *ex cap. Quam pio 1. q. 2. & cum pridem, & cap. pact. de pactis, & c. praeterea 1. de transactionib., & c. tua nos de Simonia, & cap. quaesitum de rerum permutatione.* Nauarr. *in Summa cap. 23. num. 100.* Reginald. *in Praxi lib. 23. n. 244.* Vnde in electionibus regularium maximè cauendum est religiosis, ne in simile barathrum perditionis, animas miserè illaqueando, cadere permittant. Vide Dianam *tract. 2. de dub. Regular. resol. 125.*

30 Praeterea in electionibus Regularium Simonia committitur, si aliquis priuatus iure eligendi det aliquod munus alteri ne accusetur. Quia simonia non solùm committitur dando temporale pro spirituali, sed etiam pro omissione rei spiritualis. Graffis *1. par. decis. lib. 2. caput. 96. num. 52.* Laurentius de Peirin. *tom. 1. de subdito, quaest. 1. de Obed. cap. 31. §. 9.* Addens benè, & propter eamdem rationem, etiam esse simoniacum qui dat pecuniam alteri, ne consentiat in aliqua electione, seu ne suffragetur alicui digno, aut ne repugnet iustè alicui electioni. Azor. *tom. 3. Instit. Moral. lib. 12. cap. 7. quaest. 1.* Vnde si duo essent electi in aliquod officium, non posset eorum alter dare alij pecuniam, vel promittere, aut dare illi aliquod officium, vt desistat à lite, quam iustè prosequi poterat, absque labe simoniae; propter eamdem rationem. Laurent. de Peirinis, vt supra.

31 Licitum tamen est, nec simoniacum, offerre pecuniam, vel aliquod munus, non solum, vt non eligatur indignus, sed etiam vt eligatur dignus in communi, in casu quo Electores essent determinati eligere indignum. Augustin. Barbosa *de offic. Paroch. c. 2. num. 107.* Ratio est, quia hoc non est dare pecuniam, vel munus temporale pro re spirituali;

sed

sed redimere vexationem, quæ fit Monasterio, vel Religioni, si illi præficiatur indignus. Sotus 9. *de Iustit. quæst.* 6. *artic.* 1. *ad* 2. Valentia *tom.* 3. *disp.* 6. *q.* 16. *punct.* 3. *versic.* 4. *seq.* Nec etiã committitur simonia tradendo pecuniam subornanti, qui pecunia, vel importunis precibus corrumpit Electores, ne me eligant. Non enim datur pecunia, vt me eligant, sed ne mihi damnum inferatur aut ne corrumpantur Electores. Lessius *lib.* 2. *cap.* 35. *dub.* 18. *num.* 108. Bonacina *de simon. q.* 6. *punct.* 5. *num.* 6. Idem dicitur, si aliqui Electores iniustè electionem impedirent, ne fieret, posset enim illis pecunia offerri in redemptionem vexationis, quam patitur Ecclesia non habens pastorem. Suarez *tom.* 1. *de Relig. lib.* 4. *c.* 50. Lessius 2. *de iust. c.* 35. *dub.* 19. Similiter non est simonia dare pecuniam, vel aliquod munus, vt restituatur officium illi, qui iniustè fuit ipso priuatus, vel vt non infametur iniustè aliquis Electorum, aut illi inferatur aliqua iniuria. Quia hoc solùm est redimere vexationem. Laurent. de Peirinis *to.* 1. *de Subdito* q. 1. *de Obedient. cap.* 31. §. 9. Addens hoc esse verum solùm, quando cui datur pecunia non habet votum in electione, quia si illud habet, iam pecunia consequenter daretur pro voto.

32 De permutationibus, aut commutationibus Officiorum Ordinis, dicendum est sicut de permutationibus, aut commutationibus beneficiorum Ecclesiasticorum, quod scilicet tales permutationes, aut commutationes non sunt simoniacæ stando in iure diuino, bene tamen iure Ecclesiastico, nisi fiant authoritate superioris. Ratio totius conclusionis est, quia quamuis huiusmodi officia non sint propriè beneficia Ecclesiastica, cùm non habeant adiunctam vtilitatem redituum Ecclesiasticorum, sunt tamen quasi beneficia, & res spirituales, importantes scilicet spiritualem iurisdictionem in subditos; vnde eodem modo, ac de beneficijs, de illis philosophandum est. Ratio etiam primæ partis est, quia stando in solo iure diuino, simonia solùm committitur dando temporale pro spirituali, non verò commutando spirituale pro spirituali: S. Thom. *in cap.* 10. *Matth. & in* 4. *d.* 25. *q.* 3. *art.* 3. *ad* 8. Ratio secundæ sumitur *ex cap. quæsitum cum olim, de rer. permut. c. Maioribus de præb. cap. vltim. de pactis.* Vbi huiusmodi commutationes prohibentur. Ratio verò tertiæ partis est decisio *cap. cum vniuersorum de rer. permut.* vbi authoritas Superioris ad huiusmodi commutationes exigitur. Pro his autem à simili de beneficiorum commutationibus, & alijs concernentibus. Vide Suar. *de Relig. to.* 1. *lib.* 4. *de simon. cap.* 30. 31. & 32.

33 Circa pœnas simoniacorum dicendum est, quòd omnis electio, prouisio, nominatio, & confirmatio simoniacè facta, est ipso iure nulla ante omnem iudicis sententiam, etiam declaratoriam, nullamque ius, vel effectum confert; & qui sic electus est, tenetur in conscientia Prælaturam renunciare, nec ante renunciationem potest absolui. Ratio est, quia ita deciditur in Extrauag. *Cum detestabile, quæ est* 2. *de simonia.* Suar. *to.* 1. *de Relig. lib.* 4. *c.* 57. Lessius 2. *de iust. c.* 35. *dub.* 25. Et hoc, etiam si simonia sit occulta, vt habetur ex eadem Extrauag. & *ex cap. Matthæus, de simonia.* Suar. *vt sup. n.* 27. Hoc etiam, siue simonia sit commissa ab eodem, qui dignitatem obtinuit, siue ab alijs, ipso etiam nesciente, facta tamen in fauorem ipsius, vt habetur in *cap. nobis, & cap. sicut tuis. de simonia.* Suar. *vt supr. num.* 35. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de subdito, q.* 1. *de obedient. c.* 31. Secus verò dicendum est, si pecunia sit data ab inimico in odium eligendi. Iidem Authores. Deinde, qui recipit simoniacè Ecclesiasticam dignitatem, licet non sit priuatus ipso facto alijs dignitatibus, ritè acquisitis, sed expectanda sit iudicis sententia condemnatoria, cum id nullo iure habeatur, est tamen inhabilis ipso iure ad eam, & quascunque alias dignitates obtinendas, propter Bullam Pij V. *Cum primum.* tom. 2. Bullarij. Azor. *tom.* 3. *instit. moral. lib.* 12. *c.* 21. Peirin. *vt sup.* Præterea per simoniam incursam in officijs Religionum, quæ sunt officia Ecclesiastica, & quasi Beneficia, vel illis similia, vt sunt Prioratus, Prouincialatus, Generalatus, &c. incurritur excommunicatio maior Papæ reseruata: Per Extrauagant. Pauli II. confirmatam a Pio V. in Bulla adducta. Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regular. quæst.* 20. *art.* 13. Suar. *loco cit. cap.* 57. *num* 47. Aliqui tamen hoc negant, eo quod ista officia non veniunt nomine beneficij, propter dicta *num.* 32. Nauarrus *in Man. cap.* 23. *num.* 111. Azor. *vt supr.* Vide tamen Dianam 4. *p. tract.* 4. *resolut.* 156. & Ioannem Mariam Nouarium *in lucerna Regularium verbo Generalis, & Generalatus n.* 10. ac dicenda 4. *tom. verbo Simonia.* Est etiam contra obtinentes dignitates per simoniam in iure posita pœna infamiæ. Ex *cap. sanè* 15. *q.* 3. & *c. si quis præbendas* 1. *q.* 3. Azor. *tom.* 3. *Institutionum Moral. lib.* 12. *c.* 21. *q.* 7. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *de subdito. q.* 1. *de Obed. cap.* 31. §. 9. Aduertens hanc pœnam non incurri ipso facto, sed per solam iudicis condemnationem. An verò possint Prælati Regulares absoluere suos subditos à pœnis contractis ob simoniam, constabit ex dicendis *cap.* 18. *n.* 39. Vide Rodrigu. *tom.* 1. *q. Regul. quæst.* 20. *art.* 13. Suar. *to.* 1. *de Relig. lib.* 4. *c. vlt. n.* 4. Solùm est aduertendum, quòd, qui fictam, & deceptoriam simoniam committunt, (v. g. si quis promittat temporale pro spirituali sine animo adimplendi promissum) cum non sint verè simoniaci, non sunt dictis pœnis obnoxij. Sotus *lib.* 9. *de iustit. & iur. quæst.* 8. *art.* 1. Aragon. 2. 2. q. 100. *artic.* 6. *dub.* 1. *concl.* 3. Pro pœnis autem, quas incurrunt mediatores simoniacæ electionis, vide Azor. *tom.* 3. *Instit. Moral. lib.* 12. *cap.* 24. *q.* 1. Nauarr. *lib.* 5. *consil. de Simon. consil.* 98.

34 Præsidentes electionibus Regularium debent iuxta Instituta suarum religionum procedere. Non possunt autem priuare Religiosos Capitulares voce actiua, vel passiua, sine eo, quòd priùs citentur, ipsisque detur copia eorum, quæ contra ipsos sunt fulminata, vt possint se defendere. Quia nemo potest condemnari inauditus, & defensiones sunt de iure naturali. Rodrigu. *to.* 2. *q. Regular. q.* 51. *art.* 51. Miranda *to.* 2. *Manualis q.* 22. Quòd adeò verum est, vt etiam si dicatur in commissione Præsidentium, vt possint priuare Religiosos Capitulares voce actiua, vel passiua, non possint id facere, nisi modo dicto. Quia tales commissiones semper debent intelligi seruato iuris ordine. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de Subdito q.* 1. *de obed. c.* 31. §. 10. Vnde Patres Capitulares, Præsidentibus non procedentibus iuris ordine seruato, non tenentur obedire. Rodriguez, & Peirinis citat. Qui etiam adiungunt, quod si maior pars Capituli nolit Præsidenti obedire propter eius iniustitiam in procedendo, potest ad electionem procedere sine ipso. Vide dicenda *to.* 2. *c.* 12. *à n.* 31.

35 In quacumque electione necessaria est confirmatio Superioris, *ex cap. auaritia, de elect. lib.* 6. Syluester *verb. confirmatio.* Suar. *to.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 5. Generales tamen plurium Religionum ex multis priuilegijs illis concessis, eo ipso, quod sunt electi, sunt à Sede Apostolica confirmati. Vide Sixtum IV. in Bulla *Dum attenta,* quæ est in Speculo Ordinis fol. 87. Vnde in Constitutionib. Carmelitarum *p.* 2. *c.* 1. sic dicitur de Generali. *Cuius electio cum suo solo consensu est confirmatio eo facto, vt in priuilegio Summorum Pontificum expressè continetur.* Casacrubius *in Compend. verb. electio.* §. 3. Si autem electio est legitima, non potest Superior non confirmare illam, imò peccabit grauiter aliter faciendo. Quia canonicè electus habet ius vt confirmetur.

36 Electio omnis confirmanda est à primo Superiore; Quia ita habetur expressè *cap. nihil.* §. *cæterum, de elect.* D. Antonin. 3. *par. tit.* 19. *cap.* 4. Ante confirmationem electio per electionem solùm acquiritur ius ad prælatiam non autem exercitium. Nauarr. *comment.* 2. *de Regul. num.* 65. Ad confirmatorem pertinet examinare personas, tam eligentium, quàm electionis, etiam si nihil electo obijciatur. Nauarr. *lib.* 1. *consil. de elect. cons.* 2. *n.* 1. Non licet confirmatori confirmare electum indignum. Quia cùm non sit idoneus tali officio, confirmatio redundaret in graue damnum Ecclesiæ. Ledesma 2. *par. summa tract.* 7. *c.* 2. Peirinis *tom.* 2. *de subdit. q.* 1. *de obed. c.* 3. §. 11. Licet autem illi confirmare dignum, quem Electores elegerunt, relicto digniori. Tum quia eo ipso, quod est electus, est iudicandus dignior; tum quia confirmatio est actus exterior, ac proindè debet conformari electioni digni, quæ in foro exteriori valida est. Salonius 2. 2. *quæstione* 63. *articulo* 2. *controuers.* 3. Bannez *dub.* 3. *ad* 7. Electus ad aliquam dignitatem, si ante confirmationem administret, est ipso facto priuatus, iure acquisito per electionem. Vt habetur *in c. auaritiæ, de elect. in* 6. & *cap. qualiter, eod.*

tit. Graffis *tom. 2. consil. lib. 1. de elect. consf. 2. n. 3.* Si confirmatori proponantur duo, vel tres, tenetur digniorem confirmare. Quia tunc electoris, & confirmatoris vicem gerit. Rodriguez *in sum. tom. 1. c. 106.* Salon. *2. 2. q. 63. art. 2. contron. 3.* Confirmatur sciens per scientiam habitam in Confessione Sacramentali aliquem esse indignum, si nihil aliud obstet, debet illum cõfirmare. Quia cũ cõfirmatio sit actus exterior, debet in eo procedere secundum allegata, & probata. Laurentius de Peirinis *tom. 1. de subdit. q. 1. de obed. cap. 31. §. 10.* Non potest electus confirmatorem iniustè confirmare renuentem pecunia emolire. Quia talis confirmatio est quid spirituale. Azor. *tom. 3. Instit. Moral. lib. 12. c. 7.* Suar. *tom. 1. de Relig. lib. 4. cap. 50. num. 29.* Licet aliqui de hoc dubitare videantur. Maior. *in 4. d. 25. q. 5. ad 2.* Vide *tom. 2. c. 12. à num. 39.*

37 Eligentes aliquem ad aliquod officium, seu dignitatem vnanimi consensu, non possunt deinde se electioni opponere, nisi causis legitimis posteà emergentibus. Habetur expressè *in cap. nulli. de electio. in 6.* Opponentes autem, seu appellantes contra aliquem electum, vel eligendum, seu formam electionis, vel etiam contra electores, debent in litteris appellationem, seu oppositionem continentibus, exprimere singula, quæ intendunt obijcere, sub iuramento. Ita habetur expressè in *cap. vt circa, de elect. in 6.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdit. quæst. 1. de obedient. c. 31. §. vlt.*

38 Si contingat illegitimum, quantumuis occultum, eligi in Prælatum, nullo modo potest acceptare prælaturam, sed, vel procurare dispensationem, vel declarare suum defectum, si sine præiudicio suæ, aut alterius famæ id facere potest. Talis enim electio in persona illius facta, est ipso iure nulla, *cap. Innotuit, de election.* Sotbus *in compend. verb. dispensatio. vers. Idee Inlius.* Rodriguez *tom. 1. quæst. 13. art. 5.* Si autem talis cogatur acceptare Prælationem, & ipse restiterit quantum potuerit, nec possit sine sua, aut suorum infamia dispensationem petere, poterit illam acceptare: nam ius conseruandi famam est naturale, quod iuri positiuo non habendi Prælatus illegitimum præponderare debet. Rodriguez vt supr. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. constitut. 1. Iulij II. §. 29. num. 100.*

39 Regulares pœnitentiati à Sancto Officio Inquisitionis, *etiam si pœnitentiæ tempus expleuerint, vel gratiam receperint, sunt inhabiles eo ipso ad omnes gradus, & officia suæ Religionis*, exceptis illis, quibus salutarea pœnitentiæ impositæ fuerint; & illos promouentes incurrunt etiam *ipso facto, in priuationem suorum officiorum, ac præterea vocis actiuæ, & passiuæ*, iuxta Decretum Sanctissimi D. N. Vrbani VIII. anno 1626. vbi etiam adiungitur: *tam prædictos pœnitentiatos, quàm illos promouentes, non posse rehabilitari nisi ab eodem S. D. Nostro vel ab eadem Sacra Congregatione* (scilicet S. Inquisitionis) *coram Sanctitate sua habenda.* Laurentius de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in constitut. 9. Pauli V. num. 29.* Pœnitentiæ salutares dicuntur illæ, quæ extraiudicialiter, & priuatim infliguntur, vt sunt iciunia, disciplinæ, orationes, &c. Laurentius de Peirinis *ibidem*. Idem credo de aliquibus reprehensionibus, admonitionibus, seu etiam correctionibus, quæ dari solent aliquibus in hoc S. Tribunali. Declaratum autem est sæpiùs, vt audiui, (imò vidi declarationem eiusdem Sacræ Congregationis 15. Decembris 1632.) pœnas prædictas in hoc Decreto non incurri ab ijs Regularibus, qui ante illud pœnitentiati fuere à Sancto Officio, sed ab ijs, qui postea.

SVMMARIVM CAP. XVI.

Omnes Religiosi ad aliquam clausuram obligantur. n. 1.
Egredientes è monasterijs sine licentia qualiter peccent. num. 2.
Maximè noctu egredientes. n. 3.
Quæ licentia requiratur. n. 4.
Non sufficit licentia generalis. n. 5.
Quid tenendum secundum decreta summorum Pontificum. ibid.
Conuentus clausura qualiter custodienda. n. 6.
Apostata, fugitiuus, vel vagus quis sit. n. 7.
An iniustè grauatus possit licitè fugere è Monasterio. num. 8. & 9.
Quid de damnato ad perpetuum carcerem, vel ad triremes. num. 10.
Quæ pœna sit recedentis à conuentu sine licentia iure communi. n. 11.
Veri Apostatæ pœnæ quales. n. 12. & 13.
Cooperantes ad fugam vel Apostasiam Religiosi qualiter peccent. n. 14.
Detinentes Apostatas an sint excommunicati. n. 15.
Apostata, & fugitiui quomodo à superioribus capiendi. num. 16.
Incumbit superioribus cura colligendi illos. ibid. & n. 17.
An etiam Ordinarijs. ibid.
Redeuntes ad ordinem quomodo recipiendi. n. 18.
Debita ab illis contracta à quibus soluenda. n. 19.
Cui adquirant Apostata, & fugitiui. n. 20.
Quid si intuitu beneficij aliquid adquisierint. n. 21.
Bona illorum post mortem ad quem deueniant. num. 20. 21. & 22.
Bona adquisita per illicitam negotiationem ad quem spectent. n. 22.
Potest Religiosus ex legitima facultate viuere extra ordinem retento habitu. n. 23.
Non tamen seruire beneficio, aut dignitati sola licentia superioris. n. 24.
An propter necessitatem parentum. n. 25.
Qualiter Religiosus extra claustra delinquens puniendus sit. num. 26.
Quid possint ordinarij circa illum. ibid. & n. 27.
Accedere ad Iapponium quibus Religiosis permissum. n. 28.
Ad Indias missis quid prohibitum. n. 29.
Regulares extra claustra an permittendi prædicare. n. 30.
Bona regularium extra claustra decedentium ad quem spectent. n. 31.
De Regularibus ad triremes damnatis. num. 32.
Non possunt Regulares se alicuius loci, vel personæ seruitio mancipare. n. 33.
Nisi cum licentia, &c. Ibid.
Tenentur etiam extra Monasteria degentes parere suis Superioribus. n. 34.

De obligationibus Regularium ad manendum in Monasteriorum Clausura. Cap. XVI.

1 OMnes Religiosi quicunque illi sint obligantur ad habendum aliquod genus Clausuræ in Claustris, & Monasterijs suorum ordinum. Id constat, tum ex omnium Religionum vsu, tum ex *cap. Placuit el 2. cap. Iusta c. Monachi, &c.* Huiusmodi autem Clausura in duobus præcisè consistit, scilicet in non egrediendo à Monasterio sine licentia suorum Superiorum, & in non apostando, aut relinquendo Religionem, quam sunt professi; ideòque de singulis dicendum est.

2 Hinc primò, quicunque Religiosus ex suo Monasterio sine licentia Superioris egrediens grauiter peccat, & sæpiùs mortaliter, nisi prauitas materiæ egressus solùm inducat culpam venialem. Id constat primò ex consuetudine, & vsu omnium Religionum, quæ huiusmodi egressum furtiuum, vt grauem culpam semper puniunt. Secundò ex Concil. Trident. *sess. 25. cap. 4.* vbi dicitur: *Non liceat Regularibus à suis Conuentibus recedere, etiam prætextu ad suos Superiores accedendi, nisi ab eis missi, vel vocati fuerint.* Quæ doctrina conformis etiam est antiquioribus Concilijs, specialiter Chalcedonensi *c. 4.* & alijs apud Gratianum 16. q. 1. Tertiò ratione, nam cum Religiosi ex vi suæ professionis subditi esse debeant Superiori: ita vt ab illo possint gubernari, manifestum est grauiter obedientiam offendere, qui à Conuentu sine licentia Superiorum recedunt. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 1. c. 6.*

3 Maximè hoc verum est loquendo de egressu nocturno à Monasterio sine licentia. Ratio est, tum quia Clemens VIII. in Decretis de reseruatione casuum, inter casus reseruabiles à Superiore constituit istum de egressu nocturno Religiosi à Monasterio sine licentia, constat autem casum reseruabilem esse culpã mortalem. Tum etiam propter pericu-

periculum infamiæ, scandali, & detrimenti Castitatis, quod ex tali egressione nocturna oriri potest. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *c.* 6. *n.* 7.

4 Licentia autem hæc, quæ requiritur ad egrediendum è Monasterio regulariter loquendo debet esse explicita, aliquando verò sufficit implicita, & interpretatiua. Prima pars constat ex vsu, vt credo, omnium Religionum. Secunda verò, quia possunt occurrere aliqui casus, in quibus sit Religiosus obligatus ex charitate exire à Monasterio, vt ad absoluendum aliquem moribundum, defendendum aliquem innocentem, succurrendum domui vicinæ, quæ comburitur, &c. In quibus tamen non semper commodè peti potest licentia à Superiore. Suarez 4. *to. de Relig. trac.* 8. *lib.* 1. *cap.* 6. *num.* 11.

5 Non possunt Religiosi exire à Monasterijs sine licentia speciali ex vi alicuius licentiæ generalis, aut sine causa approbata, aut licentia singulis vicibus impetrata, aut sine socio arbitrio superioris. Ita decreuit Clemens VIII. in Decretis pro reformatione omnium Regularium à Sacra Congregat. iussu S.D.N. Vrbani Papæ Octaui approbatis, & innouatis, per hæc verba. *Nullus à Conuentu egredi audeat, nisi ex causa, & cum socio, licentiaque singulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à superiore, qui non aliter eam concedat, nisi causa probata, sociumque exituro adiungat, non petentis rogatu, sed arbitrio suo neque eundem sæpius. Licentiæ vero generales exeundi, nulli omninò concedantur. Contrauenientes autem pœna grauis etiam carceris ad Superioris arbitrium plectantur, eandemetiam Ianitor subeat si sciens, exeundi facultatem fecerit.* Sanctissimus quoque Dominus noster Vrbanus VIII. ad instantiam Catholici Monarchæ Hispaniarum, in Bulla edita ann. 1626. die 30. Iulij, reuocauit, cassauit, & annullauit omnia priuilegia, prærogatiuas, & exemptiones Religiosorum in Regnis Hispaniarum existentium, *per quæ ijdem Religiosi ab eorum Prælatorum obedientiam eximuntur, & egrum Monasterijs, & Regularibus domibus ad eorum libitum, & cum socijs sibi bene visis, & iam destinatis, etiam Superiorum suorum non petita licentia egrediuntur.* Vide supra *cap.* 10. *num.* 26.

6 Ad huiusmodi etiam Clausuram in Monasterijs magis commendandam præcipiunt Clemens VIII. & S.D.N. Vrbanus in Decretis adductis; Quòd vt omnis scandalorum, & vagationis occasio tollatur, Conuentus clausura perpetuò, ac diligenter seruetur, ac propterea à Superiore Ianitor constituatur, qui diligentia, ac morum integritate maximè commendetur. De ipso quoque Ianitore, seu portæ communis Monasterijs Custode iubent. Quòd, is ianuæ custodiendæ semper assistat, eamque nemini Fratrum aperiat, nisi socium, & exeundi licentiam obtinuerit. Circa redeuntes autem ad Monasteria hæc præcipiunt ijdem Pontifices. *Cum autem quis in Conuentum reuertitur. Superiorem iterum adhibit, benedictionem recepturus, qui à socio itineris rationem, & quid rei actum sit, diligenter perquirat.* Sunt etiam quoad hoc peculiaria Statuta Religionum. Vide à nobis dicta *in lib. de reform. Reg. c.* 7. & 8.

7 Qui egreditur à Monasterio sine licentia cum animo redeundi non est propriè, & rigorosè Apostatas, sed fugitiuus, vel vagus. Ratio est, quia essentialis ratio apostasiæ consistit in hoc, quòd quis recedat à Religione animo deserendi illam, vel nunquam ad illam reuertendi; vnde qui hunc animum non habuerit non erit propriè Apostata, sed fugitiuus. Aragon. 2. 2. q. 12. *art.* 1. Bannez *ibid.* Vnde etiam si aliquis recedat à Conuento sine habitu, dummodò non habeat talem intentionem non redeundi, aut deserendi religionem, non erit propriè Apostata, sed fugitiuus. Valentia 2. 2. *disp.* 1. *quæst.* 12. *punct.* 1. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 8. *num.* 5. Nihilominus peccat grauiter mortaliter, tum propter dicta, tum ex natura status Religiosi per quem tenetur subesse potestati, & Imperio sui Superioris. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 1. Pro quorum maiori luce, nota primo quod etiam si recedens à Religione animo non reuertendi ad illam non relinquat habitum, nec etiam habeat animum illum relinquendi adhuc erit verè apostata. Sicut enim habitus non facit Monachum *cap. Porrectum est, cap. Ex parte. de Regularib.* ita è contra retentio habitus non tollet esse apostatam eum qui à Religione recedit dicto animo ad ipsam non redeun-

di. Azor. *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 17. *quæst.* 6. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 8. *num.* 4. post Angelum, Syluestrum, Caietanum, Rodriguez, & alios. Idem colligitur ex decretis Clement. VIII. *de casuum reseruat. pro Regularibus*, vbi inter casus à Regularibus reseruabiles ponit Apostasiam à Religione siue habitu dimisso, siue retento; vbi manifestè supponitur posse esse apostasiam, etiam habitu retento. Tamburinus *de Iure Abbatum, tom.* 3. *disput.* 8. *quæst.* 1. *n.* 12. Nota secundo quod quamuis communiter dicatur, vt nos etiam diximus, ad veram apostasiam requiri animum non reuertendi ad Religionem vnquam, nihilominus satis probabiliter id extendi etiam ad eum qui recedit à Religione animo non reuertendi ad illam nisi post longum tempus, v. g. trium, aut quatuor annorum, aut donec aliquod negotium longum finierit, aut ad arbitrium suum. Ita Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 1. *num.* 22. & 23. Saltem tamen in foro externo ita iudicandum, prout colligitur ex textu *in §. Pænarum. Instit. de rer. diuis. & l.* 3. *§. E manser. & l.* 4. *§. edicta* Tamburinus *supra n.* 13. ex alijs.

8 Poterit tamen Religiosus licitè fugere ex Conuento, si certò, & euidenter constaret illum nimium iniustè vexari à suo Superiore, & vellet ire ad Superiorem Prælatum. Ratio est, tum quia ius defensionis est naturale, tum quia in hoc casu præsumitur licentia Superioris Prælati, ad quem accedit. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 5. *lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 6. Quomodo autem hoc non opponatur doctrinæ Concilij Tridentini dicitur à nobis inferiùs *num. sequenti.*

9 Religiosus autem qui in pœnam alicuius delicti, suo Superiore detinetur in carcere, non potest ex illo fugere, sed est fugitiuus sic faciendo. Ratio est quia est à sæcularibus id liceret (de quo aliàs) Religiosis non licet, tum quia tenentur obedire Prælatis, quoad pœnas iustè inflictas, tum quia non possunt se abstrahere à iugo, & obedientia suorum Superiorum. Ledesma 2. *tom. Summ. tit.* 8. *cap.* 24. Sairus *in Claui Regia lib.* 12. *cap.* 18. *num.* 9. Limita hoc primò, si certò constet pœnam illam carceris iniustè inflictam, aut si cibus, & necessaria ad vitam in carcere negarentur. Quia non tenetur in istis quisquam obedire Prælatis. Nauarrus *Commentar.* 4. *de Regular. n.* 64. Sairus *in Claui Reg. lib.* 12. *c.* 18. *n.* 10. Nec discessus à Conuentu in tali casu est contra Decretum Concilij Trident. adducti suprà *n.* 2. Eò quòd non est credendum Concilium loqui de Religiosis à suo Superiore iniquè, & contra ius grauatis. Nauarr. *Comment.* 2. *de Regul. n.* 61. & *comment.* 3. *n.* 51. Sairus *in Claui Reg. lib.* 12. *c.* 17. *n.* 40. Limita secundò, si pœna capitis, aut abscissionis alicuius membri Religioso illi in carcere incluso immineret. Quia tunc naturale ius conseruandi vitam, & membra sui corporis preponderare deberet iuri positiuo Religionis. Bannez 2. 2. *q.* 69. *art.* 4. Salon. *ibid. controu.* 2.

10 De Religioso damnato ad carcerem perpetuum, aliqui volunt posse fugere. Bannez 2. 2. *quæst.* 69. *art.* 4. Probabilius tamen est contrarium. Eò quòd pœna carceris, etiam perpetui, est conuenientissima statui Religioso, nec tam contraria iuri naturali, vt non possit censeri ad illam se obligasse Religiosum ex vi professionis, quando crimen proportionatum perpetrauerit. Rodriguez *to.* 2. *q. Regul. q.* 22. *art.* 6. Num autem Religiosus damnatus ad triremes possit à carcere fugere, vt vadat ad Superiorem, vel Pontificem, veniam petiturus? Aliqui respondent affirmatiuè. Bannez 2. 2. *q.* 69. *art.* 4. Alij verò negatiuè. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 8. *n.* 16. Ego autem magis inclinor in sententiam Bannez, non solùm quia talis pœna est grauissima, & veluti quædam perpetua mors, sed quia illa ponere Religiosum delinquentem esse videtur contra decorem, & honestatem Religionis.

11 Propter recessu Religiosi à suo Conuentu, etiã sine causa, & occasione, non est aliqua cẽsura, vel pœna lata iure communi. Ratio est, nam *cap.* 2. *ne Clerici vel Monach. in* 6. quod adducitur ab aliquibus, solùm loquitur de Religioso dimittente habitum, vel accedente ad studia sine licentia. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 9. Nauarrus. *Comment.* 2. *de Regul.* Quare circa talem censuram, vel pœnam consulendæ sunt Constitutiones Pontificum, & Religionum. Cafar. *in Comp. priuil. v. Apostata* ab

ab ordine. Miranda in Man. to. 1. q. 51. art. 1. In nostra Carmelitana religione tales Religiosi decedentes à Conuentibus sine licentia, habentur, vt excommunicati, & vt tales puniuntur, & absoluuntur secundùm consuetudinem Religionis, eò vt credo, quia par. 3. const. cap. 1. §. 5. 2. & 3. dicuntur puniendi, vt Apostatæ, & vt tales censendi. Apostatas autem à religione excommunicatos esse, dicetur infra. numero 13. Religiosos etiam accedentes sine licentia ad partes transmarinas, vbi pauci fideles reperiuntur, excommunicatos esse à iure excommunicatione Papæ reseruata diximus supra cap. 9. n. 32.

12 Religiosus verè, & propriè Apostata (ille scilicet, qui vt diximus supra num. 7. discedit à Conuentu, vel religione animo deserendi illam, & numquam reuertendi) præter alias pœnas à particularibus religionibus assignatas; iure communi si durante apostasia Ordinem sacrum recipiat, non potest in illo ministrare, sed manet suspensus donec à Papa dispensetur, etiam si posteà redeat ad religionem. Ita habetur in c. fin. de Apostat. Suarez 5. to. in 3. p. disput. 31. sect. 6. Sanchez lib. 6. in Decalog. c. 8. num. 21. Addunt aliqui esse excommunicatum à Iure per c. 2. ne cleric. vel Monac. in 6. Sed ibi solùm est sermo de illo, qui habitum suæ professionis temerè relinquit, quòd est valdè diuersum ab apostasia, cum vnum sine alio possit reperiri. Aragon. 2. 2. q. 12. artic. 1. Suarez 5. to. in 3 p. disput. 31. sect. 6. Addunt etiam alij hos Apostatas esse irregulares. Sed ex vi iuris cõmunis hoc est falsum, cum de hoc nullus ostendatur textus. Regulariter tamen loquendo ita est, quia vt in plurimum exercent Ordines sacros cum aliqua censura. Hoc verò non est ex vi apostasiæ præcisè. Suarez 5. to. in 3. p. disput. 31. sect. 6. n. 2. Sanchez lib. 6. in Decalog. c. 8. n. 25. & 26. Dici tamen potest. Apostatas, dum, perseuerant in Apostasia esse irregulares, quia sunt ipso iure infames, & vt tales non admittuntur vt testes. Graffis lib. 3. de casib. reseru. c. 2. n. 26. Laurent. de Peirinis t. 1. de Subdit. q. 1. de obed. c. 26. Præterea alij volunt hos Apostatas expositos esse pœnis taxatis à Paulo IV. in Bulla anno Domini. 1558. edita, quæ incipit, Postquam Diuina bonitas. Sed hæc Bulla videtur moderata, & ad formam Iuris, & Sacrarum Constitutionum reducta per aliam Pij IV. anno 1560. quæ incipit, Sedis Apostolica Prosper August. in addit. ad Quarant. in summ. Bullar. verb. Apostata. Addunt vlterius alij istos Apostatas non gaudere priuilegijs Religionum, propter Decretum Concil. Trid. sess. 25. cap. 19. Sed ibi non est sermo de quacumque Apostata, sed de illo, qui dimittit habitum suæ religionis, & prætendit se per vim, metum, aut ante legitimam ætatem fuisse professum, & de hoc dicitur; Nullo priuilegio sua Religionis iuuetur. Sanchez lib. 6. in Decalog. c. 8. n. 34. Alij etiam volunt Apostatas non gaudere priuilegio exemptionis, quo gaudent cæteri Religiosi. Erasm. ChoKier. de Iurisdict. Ordinarij in exempt. p. 1. q. 20.

13 Nihilominus prædicti Apostatæ Religionum incurrunt excommunicationem propter varia priuilegia Religionum, quibus Summi Pontifices prædictos Apostatas excommunicatione afficiunt, de quibus Casarubius in Compend. priuileg. Mendic. verb. Apostata ab Ordine Sanch. lib. 6. in Decalogo c. 8. n. 20.

14 Cooperantes ad fugam, vel Apostasiam Religiosorum non solùm peccant grauiter contra ius naturale, eò quòd cooperantur ad rem intrinsecè malam, & sacrilegam, sed etiam tenentur restituere ea lucra temporalia, quæ Religio amisit propter fugam talis Religiosi, saltem quando id fecerunt vi, vel fraude. Ratio est, quia tunc fit graue nocumentum Religioni contra eius voluntatem, ergo peccant contra iustitiam, ac per consequens est obligatio restituendi damnum. Caietanus in summ. verb. restitut. c. 7. Suarez to. 4. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 3. n. 8. Non tamen tenentur Religionem ingredi pro illis, quos apostatare faciunt, aut alios quærere, qui pro illis Religionem ingrediantur. Ingressus namque Religionis nimis voluntarius esse debet, & propter vitæ perfectionis finem. Sotus 4. de iust. q. 6. art. 3. Ledesma 2. p. quarti q. 18. art. 2. An autem iure Ecclesiastico sint excommunicati propter priuilegia Mendicantium isti cooperatores, vide Suar. to. 4. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 3. num. 26.

15 Specialiter tamen detinentes in suis domibus Fratres Apostatas, occultantes, ipsisque fauorem impendentes sunt ipso facto excommunicati. Propter multa priuilegia Religionibus concessa, de quibus Casarubius in Compend. priuileg. verb. Apostata ab Ordine Peirinis to. 1. priuileg. Minim. in Const. 2. Iulij II §. 13. num. 47. Aduertens, quòd Episcopi retinentes Apostatas non possunt à Prælatis ordinis excommunicari. Quia illi habent priuilegium iure communi, quòd excommunicari non possunt, nisi expressa mentio de illis habeatur, cap. quia periculosum de senten. excomm. in 6. Sed quia in isto cap. non est sermo de excommunicatione, sed de suspensione, & interdicto, ideo melius probatur ex Concil. Trid. sess. 24. cap. 5. & ex c. Sedes Apostolica de rescript. Pius quoque II. magnam prouisionem fecit contra omnes Principes, Duces, aliosque Magnates fauentes Apostatis, & alijs fratribus inobedientibus Ord. Carm., quòd scilicet possit contra illos procedi per censuras, Ecclesiasticas, vsque ad inuocationem brachij sæcularis. Miranda in Man. to. 1. q. 51. art. 2. Detinentes etiam in suis Monasterijs Apostatas Ord. Prædicatorum sunt etiam à Papa excommunicati. D. Ant. 3. p. tom. 24. c. 7. Vin. Filliuc. to. 1. q. mor. tract. 15. c. 8.

16 Apostatæ, & fugitiui possint vbique, etiam extra territorium, apprehendi à suo Superiori, incarcerari, & duci ad Monasterium, inuocato ad hoc si oporteat, adiutorio brachij sæcularis. Tum ex vi Iuris communis, quod concedit hoc modo posse capi seruum fugientem vbicunque sit, lib. si quis. §. differentis, ff. de acq. possess. & illum qui alteri est obligatus lib. 1. §. per seruum, qui in fuga. ff. de acq. poss. Tum etiam ex multis priuilegijs religionibus concessis, specialiter Carmelitis, vt habetur in nostro Mari magno. §. Apostatas corrigi quoque Ordin. Nauarr. commen. 3. de Regul. num. 50. Rodrig. t. 1. q. Regul. quæst. 30. art. 6. Quod etiam est verum quando Fratres Apostatæ, & fugitiui detinerentur ab Episcopis; propter Constitutionem Pij V. quæ incipit; Etsi Mendicantium Præsertim, quia, qui debent alijs perpetuam obedientiam, possunt de manibus quorumcunque capi. Peirinis tom. 2. priuileg. Minim. in constit. 7. Pij V. num. 20. Addens hoc non solùm esse verum quando Religiosus fugit sine licentia, sed etiam quando iuit cum illa per certum terminum, & ille est transactus, Adde etiam, posse Prælatum Regularem auctoritate propria hoc facere, sine inuocatione brachij sæcularis, siue Episcopalis. Cornexo to. 2. in 3 p. tract. 5. de Excomm. disput. 6. dub. 5. Imò etiam teneri Prælatus requirere Apostatas, & fugitiuos constat ex cap. fin de Regular. vbi præcipitur, vt præsidentes Capitulis celebrandis, seu Patres, seu Abbates, fugitiuos suo ordine suo requirant sollicitè annuatim. Qui si in Monasterijs suis recipi possunt secundum ordinem regularem, Abbates, seu Priores eorum, monitione præmia per censuram Ecclesiasticam compellantur ad receptionem eorum, salua Ordinis disciplina: Idest, nisi fuerè Monachus fugitiuus esset notabiliter scandalosus, & periculosus alijs fratribus, & aptè non posset capi, aut detineri. Sylu. ver. Apostasia, n. 10. Rodrig. tom. 1. quæstione Regul. quæstione 30. artic. 5. Statuitur præterea in dicto cap. final. de Regular. quòd in prædicto casu, quo Monachus fugitiuus, aut Apostata, non posse in Monasterio detineri, vt apud eadem Monasteria in locis competentibus, si absque graui scandalo fieri poterit, alioquin in alijs religiosis domibus eiusdem Ordinis, ad agendum ibi pœnitentiam talibus vita necessaria ministrentur. Si vero huiusmodi fugitiuos inobedientes inuenerint, eos excommunicent, & tandiu faciant ab Ecclesiarum Prælatis excommunicatos publicè nunciari donec ad mandatum ipsorum humiliter reuertantur. Quæ omnia innouata fuit à S. Congregatione Concilij iussu Sanct. D. N. Vrbani edita anno 1624. Vnde licet aliàs non essent in vsu, modò tamen non excusantur Prælati ab exequutione ipsorum. Bonacina de clausura quæst. 2. puncto 11. §. 2. Alias incurrent pœnas in eodem Decreto assignatas. Bonacina ibidem.

17 Cura recolligendi Fratres Apostatas, & fugitiuos, incumbit Prælatis ipsorum. Propter multa priuilegia religionibus concessa. Compend. priuilegior. verb. Apostata. Nau. comm. 3. de Reg. n. 50. Vnde quando Concilium Tridentin. sess. 25. c. 4. hoc munus videtur remittere ordinarijs, intelligitur in casu, quo prælati regulares pigri, & negligentes

fuerint, aut forſan non fuerint in illis diœceſibus, vbi reperti ſunt Apoſtatæ fugitiui. Miranda *in Man. tom. 1. q. 51. art. 3.* Sacra tamen Congregatio Concilij iuſſu S. D. N. Vrbani edita in Decreto de Apoſtatis, & Eiectis præcipit ad intentum, vt fugitiui, & Apoſtatæ, ſiue habitum regularem deferant, ſiue non, poſſint, ac debeant ab Epiſcopo loci, vbi moram trahunt, in carceres conijci, ac Superioribus regularibus conſignari ſecundum regularia inſtituta puniendi, vtque ipſi quoque Superiores teneantur eos perquirere, ad Religionem reducere, atque efficere, vt apprehendantur. Vide Decreta 4. *tomo Bull. inter conſtitution. Vrbani num. 26.*

18 Apoſtatæ, & fugitiui ad Ordinem redeuntes, & humiliter precantes veniam, benignè ſunt recipiendi. Id enim & ratio naturalis, & clementia Eccleſiæ, & Religionis expoſtulat. Nauarrus *lib. 3. conſil. de Regul. conſil. 66. num. 1.* An redeuntes, poſtea ad Religionem, admitti poſſint ad officia illius; attendendum eſt ad Conſtitutiones, & Statuta talis Religionis. Stando enim iu Iure communi non videtur hoc illis interdictum poſita emendatione ſuæ vitæ. Nā *cap. Perpetuas de voto*, quod adduci ſolet in contrarium non probat intentum; quia ſolum videtur loqui in caſu quo culpa perſeueret, Azor. *lib. 12. inſtit. moral. c. 17. quæſt. vlt.* Sanchez *lib. 6. in decal. c. 8. num. 32.* poſt alios, quos etiam ſequitur Tamburinus *de iure Abbatum tom. 3. diſp. 8. q. 9. num. 4.* In noſtra autem Religione, prout habetur *in Conſtitutionibus par. 3. cap. 1. num. 9.* qui ab Ordine apoſtatauit, non admittitur ad officium Prioris, vel Diffinitoris niſi cum eo diſpenſetur per Generale Capitulum, vel per Priorem Generalem.

19 Monaſterium non tenetur ſoluere debita contracta à religioſo Apoſtata, vel fugitiuo, niſi in caſu, quo rediens ad Religionem, ſecum adduxerit aliqua bona, ex quibus poſſent ſolui talia debita. Ratio vtriuſque partis eſt, quia ſicut ratio naturalis dictat, quòd qui ſentit commodum, debeat etiam ſentire onus, iuxta regul. Iuris in 6 ſic etiam è contra quòd qui nullum commodum ſentit, nec ſentiat damnum. Nauarrus *lib. 3. conſiliorum conſil. 73. num. 3.* Rodriquez *tom. 1. q. Regul. q. 30. art. 11.* Pro debitis contractis ab alijs Rel gioſis, vide *c. 2. num. 18.*

20 Ea, quæ acquirit Religioſus Apoſtata, vel fugitiuus, pertinent ad ſuam Religionem. Tum quia ita definitur in *cap. Abbas. 18. quæſt. 2.* Tum quia iſti ſunt veri Religioſi, ac per conſequens debent Monaſterio acquirere. D. Antonin. *3. part. tit. 16. cap. 5.* Syluest. *verb. Apoſtat. quæſt. 9. num. 12.* Quod intellige, etiam ſi ſit in remotiſſimis Prouincijs, & apud Indos, imò etiam ſi per longum tempus in poſſeſſione ſit ſuæ fugæ, aut libertatis. Lugo *tom. 1. de Iuſt. & iure diſp. 2. ſect. 11. num. 235.* Item etiam ſi acquirat contra voluntatem Religionis, aut peccando aliquo genere peccati, præter peccatum contra iuſtitiam. Solùm enim hoc peccatum poteſt priuare Monaſterium ſuo iure. Roſella *in ſumm. verb. Religio. 1. num. 1.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 33. num. 6.* Si autem moritur in apoſtaſia, vel fuga, bona, quæ illi ſuperſunt, pertinent ad Cameram Apoſtolicam; propter Conſtitutionem Gregorij XIII. quæ incipit, *Officij noſtri.* Nauarrus *lib. 3. conſil. in 1. edit. tit. de Regul. conſ. 80. num. vnico, in 2. vero tit. de ſtat. monach. conſ. 17.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 33. num. 9.* Vide dicenda *num. ſequenti.*

21 Si Religioſus Apoſtata, vel fugitiuus, in apoſtaſia, vel fuga impetrauit beneficium alicuius Eccleſiæ, ea quæ acquirit intuitu talis Eccleſiæ, cedunt Eccleſiæ, quia illi acquiritur, vt pars illius. Ea verò, quæ acquirit intuitu perſonæ, aut ſua induſtria, acquirit Religioni, cum perſona illa, & ſua induſtria, ſpectent ad Religionem. D. Anton. *3. part. tit. 16. cap. 5. §. 1.* Azor. *tom. 1. Inſtitut. Moral. lib. 12. cap. 16. quæſt. 8.* Bona verò poſt mortem venient ad Cameram Apoſtolicam, iuxta dicta ſupra *numero præced.* Si autem in vita illa dedit Religioni, videtur non teneri ad reſtituendum ipſa Cameræ, niſi Camera petat, quia nemo tenetur ad pœnam ante condemnationem. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 2. num. 27.* Vide dicta *c. 10. num. 5.*

22 Quæ verò prædicti Apoſtatæ, aut alij quicumque Regulares acquirunt per illicitam negotiationem, vel alias contra Sacros Canones, qualiter etiam pertineant ad Cameram Apoſtolicam diximus ſupra *cap. 10. num. 5.* lege Nauarrum *in comm. de ſpolys. §. 7. à num. 3.* Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 2. à num. 23.* Qualiter etiam bona Regularium, etiam cum licentia, extra clauſtra degentium, pertineant ad eandem Cameram, poſt ipſorum mortem, dicemus inferiùs *num. 31.*

23 Poteſt Religioſus ex legitima facultate viuere extra Monaſterium, retento habitu. Ratio eſt, quia nec hoc eſt intrinſecè malum, nec derogat votis profeſſionis, cum etiam ibi poſſit obſeruari Obedientia, Paupertas, & Caſtitas. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 7.* Quamuis autem iure communi poſſent Prælati Religionum hanc licentiam concedere, quia hoc ſpectat ad iuriſdictionem, quam habent ſupra ſubditos. Nauarr. *comm. 2. de Regular. num. 16. & 40. & comm. 4. num. 14.* Tamen iure nouo Clement. VIII. in decretis pro reformatione Regularium approbatis, & innouatis à S. Congregatione, iuſſu S. D. N. Vrbani, ſic habetur: *Inceatur ratio, qua ſublatis licentijs, ac facultatibus hactenus quibuſcumque conceſſis, degentes extra Conuentus clauſtra, ad ea quamprimùm reuocentur, nec de cætero, niſi ex grauiſſima cauſa à Sede Apoſtolica probanda, huiuſmodi facultates concedi poſſint.* Vide *num. 25.*

24 Non poteſt Religioſus ſola licentia ſui Superioris manere extra Monaſterium ad inſeruiendum alicui Eccleſiæ Parochiali, beneficio ſeculari, aut dignitati Eccleſiaſticæ. Probatur tum ex Decreto Clementis VIII. & Vrbani VIII. adducto, tum ex multis iuribus, & auctoritatibus apud Syluestrum *verb. Religio. 7. q. 3.* Caſu autem, quo Religioſi noſtri priuilegio Sedis Apoſtolicæ aliquod Beneficium ſimplex, vel curatum obtinuerint, etiam ſi ea dimiſerint, non poſſunt ampliùs in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, abſque Generalis licentia, admitti, aut ſine ea aliquod officium in Religione habere, ſub pœna excommunicationis ipſo facto. Ita enim conceſſit Sixtus IV. Carmelitis. Vide Specul. Ordin. *fol. 90.* Rodriguez *tom. 2. quæſt. 63. art. 3.* Dubito tamen an iſto priuilegio vtantur aliæ Religiones.

25 Quamuis etiam ob neceſſitatem Parentum poſſet Religioſus habitu retento, manere extra Monaſterium ex vi iuris communis. D. Thom. 2. 2. q. 101. *art. 4.* Nauarrus *lib. 3. Conſil. de Regul. conſil. 54. 55. & alibi.* Tamen propter ius nouum adductum Clementis Octaui, & Vrbani Octaui, non poteſt hoc fieri, niſi de licentia Sedis Apoſtolicæ ralem cauſam approbantis. Vide *num. 23.* Sed ponamus Religioſum habere parentes in extrema neceſſitate conſtitutos, an exiens à Conuentu ſine legitima licentia pro ipſorum ſuſtentatione ſit cenſendus apoſtata, vel fugitiuus. Reſpondeo quod ſi verè ſubſiſtit talis neceſſitas extrema, illa videlicet quæ ſit talis vt ſine exitu ipſius religioſi mox, aut breui tempore ſequenda ſit mors parentum, non ſolum poſſe Religioſum exire ad ſubueniendum illis, etiam ſine licentia quacumque, ſi illam obtinere non poſſit, ſed etiam teneri ad id faciendum. Ratio eſt, quia caſus extremæ neceſſitatis eſt tam vrgens vt in ipſo non ſolùm parentibus, ſed etiam extraneis teneamur ſubuenire. Pro quo vide dicta *cap. 2. num. 13.* & maximè dicenda *cap. 24. num. 40.* vbi quid dicendum de caſu grauis neceſſitatis parentum. De quo etiam Nauarrus *in Comment. tit. de Regularibus, ad cap. Nullam. 18. quæſt. 2. num. 38.* Reginaldus *tom. 2. lib. 20. cap. 2. de obligatione filiorum, num. 13. §. Tertia conditio*, & nouiſſimè Portellus *in Reſponſionibus moral. tom. 2. caſu 72.* Vnde conſequenter, licet Religioſus exiens à Conuentu ſine legitima licentia ad ſubueniendum parentibus extremè indigentibus non ſit cenſendus apoſtata, aut fugitiuus benè tamen in caſu neceſſitatis extra extremam. De caſu autem grauiſſimæ neceſſitatis idem videtur dicendum, ac de graui, & ita eam cum graui confundunt Portellus relatus & alij. Vide Tamburinum *de iure Abbat. tom. 3. diſput. 8. quæſt. 6.*

26 Religioſus extra Clauſtra delinquens, puniendus eſt iuxtà modum præſcriptum à Concil. Trident. *ſeſſ. 25. cap. 14.* ſcilicet. *Regularis non ſubditus Epiſcopo, qui intra Clauſtra Monaſterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore intrà tempus ab Epiſcopo præfigendum ſeuerè puniatur, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat, ſin minus à ſuo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.* Vide Alder *lib. 1. de Relig. diſcipl. cap. 3. à num. 35.*

Vbi

Vbi etiam probat, non posse Ordinarium contra Religiosum componere processum, & si quos testes examinandos curauerit, vt de scandalo, & delicti notorietate constet, eorum depositionem tradendam esse Superiori, nec posse Religiosum ab Ordinario capi: quòd si in ipso delicto fuerit comprehensus, ad ipsum Superiorem recta via deferendum. Vide dicenda *num. sequenti*. Quia tamen aliqui Superiores Religionum admoniti de delictis Religiosorum eos extra Episcoporum Diœcesim ex industria impunitos transmittebant, vel ipsi ad alias Prouincias se conferebant, & ita nec Religiosus delinquens ab Episcopo puniri poterat, nec Superior officio priuari, ideò Clemens Octauus in motu proprio anno 1596. edito, qui incipit, *Suscepti muneris*, & est inter Bullas huius Pontificis 39. præcipit Omnibus, & singulis cuiuscunque Ordinis Superioribus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis Apostolicæ, ac priuationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrendis pœnis, vt iuxta prædictum Decretum, quilibet ipsorum, Regularem non subditum Episcopo, intra Claustra degentem, & extrà ea ità notoriè delinquentem, vt populo scandalo sit, Episcopo instante intra tempus ab Episcopo præfigendum seuerè puniat, ac de punitione Episcopum certiorem faciat, & aliàs Decretum ipsum, in omnibus, & per omnia exequatur. Cæterum si Superior in Regularem delinquentem non animaduerterit, quinimmo si illum impunitum ad alia suorum Ordinum loca, extrà Episcopi Diœcesim, vt præfertur, transmisérit, voluit, & simili motu, atque auctoritate decreuit, vt Superior, instante Episcopo, intra terminum ab Episcopo præfigendū, & sub eisdem indignationis, ac priuationis dignitatum, & officiorum, nec non & sub inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac vlterius priuationis actiuæ, & passiuæ vocis ad quas à nemine præterquam à Romano Pontifice pro tempore existente restitui possit, ipso facto similiter incurrendis pœnis, ipsum Regularem delinquentem à loco ad quem transmissus fuit, reuocare, & in quo deliquit constituere, seu sistere teneatur. Quod si hoc etiam facere prætermiserit, per præsentes similiter statuit, vt Ordinarius loci ad quem Regularis delinquens transmissus fuerit, super premissis ab ipso Ordinario loci in quo deliquit similiter requisitus, vel aliàs de illius delicto informatus, vt præfertur, tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus prædictum Concilij Decretum omnino exequi, & in Regularem delinquentem seuerè animaduertere possit, & debeat. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Exemptio*. Vide dicta supra *cap. 11. num. 8.*

27 Circa quæ aduerte primò, neque Decreto Concilij, neque Clementis, concedi Episcopo, quòd possit per se, vel per alios ad capturam Religiosi etiam notoriè delinquentis procedere, sed solùm quòd debeat instare Prælato pro punitione ipsius, Laurentius de Peirinis *tom. 1. Priuileg. Minim. in Constitut. 2. Sixti IV. §. 11. à num. 62.* licet oppositum satis probabiliter teneant Barbosa *de potestate Episcopi par. 3. Allegat. 106. num. 19.* & Portellus *in Additionibus ad Dubia Regularium verb. punitio Relig. extra Conuentum num. 17.* quod intelligo in casu quod Episcopus timeret fugam Religiosi. Secundò, quòd ad hoc quòd Episcopus teneatur instare Prælato, vt puniat Religiosum, debet delictum eius esse notorium, & scandalosum populo, sic enim dicitur in Decreto Concilij: vnde non sufficit, quòd tale delictum sit notum alicui, vel aliquibus paucis. Peirinis *num. 63.* Aduerte tertiò Constitutionem prædictam Clem. VII. solùm procedere, quando Superior Religiosi notoriè delinquentis transmittit illum in alium locum, eo fine, vt impunitus remaneat: secus, quando remittit illum in pœnam delicti commissi, vel vt decentius puniatur. Rodriguez *tom. 2. q. Regul. q. 2. art. 6.* Peirinis *vt supra num. 69.* Quid verò dicendum sit in casu, quo Regularis exemptus percuteret clericum secularem, extrà claustra in Diœcesi Episcopi, an scilicet Episcopus posset illum denunciare excommunicatum, ex dictis supra *num. praced. & cap. 11. præsertim num. 14. & 15.* decidi potest. Lege Sorbam *in Compend. Priuileg. Mendicant. verbo exemptio*.

28 Accedere ad Iapponium, & Regiones propinquas prohibitum est omnibus Religiosis, præterquam Patribus Iesuitis à Gregorio XIII. anno 1585. Posteà tamen Clemens VIII. in Bulla edita anno 1600. quæ incipit *Onerosa*, concedit facultatem omnibus, & singulis Mendicantium Ordinum Magistris, Ministris, seu Prioribus generalibus pro tempore existentibus, *vt cum necessitas postulauerit, quilibet Ordinis sui spectatæ vitæ, & eruditionis Religiosos, quos nimirum ad prædicta officia, & ministeria idoneos, & vtiles fore in Domino iudicauerint, per Lusitaniam dumtaxat, & suscepta inde nauigatione in Indias, & Ciuitatem Goam, atque ad Superiores Ordinum in illis partibus existentes transmittere, & tam ipsi sic transmittendi, quàm alij supradictorum Ordinum Religiosi in eisdem Indiarum partibus existentes, & ad hoc munus obeundum à suis Magistris, Ministris, vel Priorib. Generalib., seu alijs Superioribus, electi, & approbati, tam ad Iapponias prædictas, quam alias proximas, & adiacentes, etiam Chinæ, & finitimorū, & terræfirmæ Indiæ Orientalis Insulas, Regiones, & Prouincias accedere.* Deinde monet Superiores Religionum, vt curēt prædictas missiones vtiles esse ad infidelium conuersionem, ipsosque Religiosos missos, qualiter sub obedientia suorum Superiorum, & Ordinariorū esse debeant. Ac tandem præcipit quibuscunq; Religiosis sub excommunicationis sententia Papæ reseruata, & sub alijs, pœnis. *Ne ex Insulis Philippinis, siue ex qualibet alia Indiarum Occidentalium, vel quæ pro partibus Indiarum Occidentalium parte tunc habetur, parte ad illas pertinente, in Iapponias, ac alias illi proximas, adiacentes, & finitimas Insulas, Prouincias, & Regiones prædictas transire audeant.* Et si qui aliter fecerint, redire teneantur, sub eisdem pœnis, posteà vero Paulus Quintus in Bulla, *Sedis Apostolica*, anno 1608. edita, quæ habetur *in Append. ad 3. to. Bullar. fol. 48.* concessit omnibus Religiosis, etiam per aliam viam, quam per Lusitaniam, ad dictas Iapponicas, & aliàs Indiarum Orientalium Regiones accedere posse, seruata in reliquis dictarum litterarum Clemens VIII. forma.

29 Religiosi autem ad Indiarum partes ad Fidem Catholicam prædicandam, siue alia Ecclesiastica ministeria exercenda missi non possunt in itinere immorari, vel ad loca eis non destinata declinare, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. A Paul. V. in Bullam, *Accepimus*, anno 1609. quæ est inter Bullas huius Pontificis *num. 56. in 3. tomo Bullar.*

30 Regulares extra Claustra, & obedientiam Religionum suarum viuentes, ab Episcopis non permittantur prædicare, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur. Concilij Tridentini *sess. 5. c. 2.*

31 Bona Regularium extra Claustra suorum Regularium locorum, etiam de licentia suorum Superiorum, degentium, ad Cameram Apostolicam, tamquam spolia ipsius post ipsorum mortem spectant. Quia ita declarauit Gregor. XIII. in Bulla, *Officij nostri* anno 1677. edita in 2. tom. Bullarij inter Bullas huius Pontificis *num. 43.* Suarez *tom. 4. de Religion. tract. 8. lib. 3. cap. 2. num. 30.* Vide suprà *num. 20. 21. & 22.*

32 Licitè possunt Regulares mitti ad triremes propter grauia delicta commissa. Ratio est, quia licet pœna hæc acerbissima sit, nihilominus consuetudine admittitur, & aliquo modo est necessaria quando delicta aliter castigari nō possunt. Laurent. de Peirinis *tom. 1. de Subdit. quæst. 1. de obedient. cap. 27.* Quiddam volunt ad triremes damnatos, esse priùs degradandos. Francisc. Penna *in 3. part. directorij Inquisitorum comment. 46.* Quicquid de hoc sit, Ministri triremium verberantes Religiosos ad eas damnatos si modum non excedant, vel non verberent ex odio, & malignitate, aut tempus damnationis non sit completum, non incurrunt in excommunicationem Canonis. Sic enim consuetudine introductum videtur, præcipuè quia ideo traduntur à Religionibus, vt sic puniantur. Nauarr. *Comment. 3. de regul. num. 52.* Mirand. *tom. 1. Manualis quæst. 52. art. 8.* Non possunt à triremibus ad Religiones redeuntes iterum admitti ad Altare sine dispensatione. Quia sunt infames infamia Iuris, & per consequens irregulares. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 24. art. 6.* Tolet. *in Summa lib. 1. cap. 62.* Probabile tamen mihi est Prælatos Regulares posse cum prædictis dispensare; cùm iuxta dicenda *cap. 18. num. 40.* possint dispensare in omni irregularitate,

excepta

excepta bigamia, mutilatione membrorum, & homicidio. Laurent. de Peirinis *vt suprà*. Cautè tamen in hoc procedendum est, si fortè sit aliquid quod obstet in contrarium, quod nescio, maximè quoad forum exterius, aut vbi fuerit scandalum.

33 Nullus Regularis absque sui Superioris licentia potest se obsequio alicuius loci, vel personæ mancipare. Ita præcipitur in Conc. Trident. *sess. 25. de Regular. cap. 4.* In hac tamen licentia concedenda cautissimè procedendum est, præsertim cum ex S. Congregr. Decreto adducto suprà *num. 23.* concedere licentiam Religioso, vt maneat extra Conuentum pertineat ad eandem S. Congregationem. Qualiter autem possint Prælati Religionum prædictos Fratres alicuius extra Religionem seruitijs deputatos corrigere, & ad Ordinem reuocare: qualiter etiam nullus possit illos in socios assumere sine licentia Prælatorum, præter multa, de quibus Rodriguez *tom. 2. q. 64. art. 1.* & Peirinis *tom. 1. Priuil. Minim. in Constitut. 2. Iulij II. §. 11. num. 43.* extat etiam magna concessio Sixti IV. pro Carmelitis in Bulla, *Dum attenta*, in Specul. Ord. *fol. 89.* qua concedit, quòd generalis Magister, vel Priores Prouinciales, ac ipsorum Vicarij, illos ex Fratribus, de quibus auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel Legatorum ipsius, Archiepiscopis, & Episcopis, ac alijs quibuscumque prouisum existit, vel in posterum contigerit prouideri, corrigere, ac etiam, non obstante contradictione aliqua possint ad suum Ordinem reuocare; nec per litteras eiusdem Sedis, seu Legatorum ipsius, iam obtentas, vel de cætero obtinendas, aliquos de Fratribus ipsius Ordinis; præfatis Archiepiscopis, & Episcopis, aut alijs, teneantur in socios deputare, nisi dictæ litteræ Apostolicæ obtinendæ de indulto huiusmodi, & ordine ipso expressam fecerit mentionem, & aliàs id honestati Ordinis, & illorum saluti viderint expedire. Addit insuper idem Pontifex ibidem; *Nullus autem Legatus etiam de latere nostro missus, auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ specialem de hoc indulto, & ordine nostro non facientium mentionem, nullusque Prælatus, nec aliqua persona religiosa, vel secularis de Fratribus eiusdem Ordinis, ad sua, seu Ecclesiæ negotia procuranda, vel secum manendum aliquos assumere valeat, nisi quos Generalis Magister in toto Ordine, & Priores Prouinciales in suis Prouincijs ipsorum, tamquam idoneos, & discretos sibi duxerint assignandos, quos eos etiam subiacere volumus Ordinis disciplinæ.* Ex quibus colligi potest decisio cuiusdam casus, quem tractat Portel. *in respons. mor. tom. 2. casu 92.* de quodam Religioso, quem Commissarius Bullæ Cruciatæ contra voluntatem sui Prælati applicauerat ad sui obsequium mittendo illum ad quemdam locum pro negotio quodam peragendo. Dicendum enim est, propter adducta ex Conc. Trident. & ex priuilegio Sixti IV. relato, si talis Religio fruitur illo, id fieri non potuisse, nisi in casu quod Commissarius Cruciatæ haberet aliud priuilegium derogans Concilio, & præfato priuilegio Sixti IV. Portel. *sup.* Addens etiam in hoc non esse credendum dicto Commissario Cruciatæ nisi ostendisset tale priuilegium.

34 Quod Religiosi etiam extra Monasteria existentes, teneantur parere suorum Superiorum præceptis, eorumque censuris ligentur, diximus *c. 4. num. 37.* Pro illis, qui transeunt ex vna Religione ad aliam, animo non manendi in Claustris, vide dicenda *c. 22. n. 29.*

SVMMARIVM. CAP. XVII.

De obligationib. Regularium si fiant Cardinales, Episcopi, Abbates, &c. Cap. XVII.

1 Religiosi ad Cardinalatum, Episcopatum, vel Abbatiam extra Ordinem assumpti, manent veri Religiosi. Sumitur ex Glossa *c. 3. 16. q. 1. & in c. vnico 18. q. 1.* & ratio est, quia dispositio ad aliquam perfectionem non tollitur ipsa adueniente, status autem Religiosus comparatur ad huiusmodi dignitates, sicut dispositio ad perfectionem. S. Thom. *2. 2. quæst. 185. art. 8.* Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 16.*

2 Hinc primò Religiosi ad tales Dignitates assumpti, non absoluuntur à votis Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis in professione emissis. tum quia, vt diximus, manent verè Religiosi, sicut antea; hæc verò vota sunt de essentia status Religiosi, *cap. cum ad Monasterium, in fin. de stat. Monach.* Tum quia cum assumuntur, non dispensantur in prædictis votis. D. Thom. cum Expositoribus *2. 2. quæst. 88. art. 11. ad 4. & quæst. 185. art. 8.* Henriquez *lib. 10. de Sacram. Ord. c. 32. num. 5.*

3 Votum autem obedientiæ, quod in prædictis manet, non est respectu Prælatorum ordinis, sed respectu Papæ, ita vt vltra generalem obedientiam debitam ab omnibus fidelibus Summo Pontifici, & vltra obligationem, quam alij Cardinales, Episcopi, & Abbates habent ad obediendum illi, teneantur ex vi voti obedientiæ in professione emissi, illi specialiter obedire. Ratio est, quia, vt vidimus *cap. quarto, num. 31.* Votum, quod religiosus emittit in professione, emittitur Papæ, qui est supremus Generalissimus omnium Religionum, ac proindè cum à Papæ subiectione non liberentur assumpti à religionibus, sed tantùm ab inferioribus Prælatis, manebit votum obedientiæ ipsorum respectu Papæ. Henriq. *lib. 10. de Sacram. ord. cap. 33.* Suarez *2. tom. de Relig. tract. de Voto lib. 6. c. 7. num. 10.*

4 Votum etiam Castitatis manet in prædictis assumptis à Religione, imò magis roboratum in Episcopis, eò quod per Episcopalem consecrationem manet persona magis dedicata, & consecrata Deo, ita vt grauiùs peccet Episcopus violando castitatem. Suarez *4. tom. de Religio. tract. 8. lib. 3. cap. 16.*

5 Quod votum etiam Paupertatis manent prædicti obligati sicut antea. Tum propter eandem rationem. Tum quia per supradictas Dignitates non datur illis dominium bonorum Ecclesiasticorum, sed solùm administratio ea voluntate Papæ, quod non repugnat voto paupertatis. Lessius *2. de iust. cap. 40. dub. 14.* & alij. Quamuis Sotus, Vasquez, Diana, & alij quos sequuntur Tambur. *de iure Abb. to. 3. disp. 3. q. 9. num. 3.* & Zacharias Pasqualigus *dec. 267.* oppositum velint. Hinc ea quæ acquirit in Episcopatu religiosus factus Episcopus, Cardinalis, vel Abbas, non sibi, sed Ecclesiæ cui præficitur acquirit. Sanch. *lib. 6. in Decalog. c. 6. n. 8.* Quod etiam de acquisitis iure hæreditatis intelligitur. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 16. num. 34.* Etiamsi fue-

tit

tii religiosus Religionis non succedentis in hæreditatem, quia iam est capax succedendi ratione Ecclesiæ, quam possidet. Suarez 4. *tom. de Religio. tractat. 8. lib. 3. cap. 16. num. 15.* Incipit autem Religiosus acquirere suæ Ecclesiæ à tempore confirmationis factæ à Pontifice. Quia ex tunc est à iurisdictione religionis exemptus. Rodriquez *tom. 2. Summ. c. 70. n. 6. & tom. 3. q. Regular. q. 69. art. 4.* Sanchez *lib. 7. in Decal. c. 23. num. 67.* Hinc etiam nascitur quòd non possit testari sine licentia Papæ. Eò quòd quidquid acquirit in Episcopatu, acquirit suæ Ecclesiæ cum sola libera administratione, quæ finitur in morte. D. Thom. 2. 2. q. 185. *art. 8.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 6. n. 10.* Hinc quoque probabilius est, quod ea, quæ Religiosus Episcopus prodigè, & superuacaneè consumit; teneatur ad restituendum, aut faciendum ea restitui, eo modo, quo possit, Ecclesiæ, cui erant acquisita. Eò quòd administratio bonorum Episcopatus, quam habet, solùm est ad bonos & honestos vsus. Valentia 2. 2. *disp. 10. quæst. 4. punct. 8.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 6. num. 13.*

6 Potest tamen religiosus factus Episcopus disponere inter viuos de sui Episcopatus redditibus, eodem modo, quo Episcopus secularis. Ratio est, quia quamuis religiosus Episcopus non habeat verum dominium illorum redditū (quidquid sit, an etiam Episcopus secularis illud non habeat) habet tamen liberam administrationem illorum in honestos vsus. Vndè vterque potest de illis disponere ad moderatam sui, & familiæ sustentationem, secundum decentiam status, ad pia opera, eleemosynas, &cet. Lessius *lib. 2. de Iust. c. 4. dub. 5. num. 29.* Molina *tom. 2. de Iust. disp. 276. vers. Religiosus in comment.* Imò potest in quæuis opera, & quomodo voluerit expendere id, quod minus sumpserit de redditibus Episcopatus, quàm in suam competentem sustentationem poterat licitè expendere. Ratio est, quia iustè præsumitur Ecclesiam illi concedere talem licentiam. Nauarrus *lib. de Redditibus Ecclesiast. q. 1.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 6. num. 14.*

7 Quamuis prædicti assumpti ex religionibus ad dignitates Cardinalatus, Episcopatus, vel Abbatiæ, sint obligati ad obseruantiam trium Votorum, vt dictum est *num. a.* non tamen subiacent censuris, aut pœnis impositis à religione contra transgressores. Eò quòd non manent ampliùs sub iurisdictione religionis, aut Prælatorum ipsius. Sotus *vlt. de Iust. q. vlt. art. vlt.* Angles *in florib. 2. p. quæst. vnic. de vot. art. 25.*

8 Tenentur tamen prædicti assumpti ad eas obseruantias Regulares siue regulæ, siue Constitutionum, quæ non impediunt munus, quod gerunt, quales sunt oratio, moderata abstinentia, ieiunia, &c. Ratio est, quia quemadmodum in naturalibus per aduentum formæ perfectioris non excluduntur dispositiones conseruantes formam imperfectiorem, nisi quatenus repugnant formæ perfectiori; ita etiam in moralibus, adueniente, verbi gratia, Episcopatu, qui est forma perfectior Monachismo, non destruuntur dispositiones conseruantes, scilicet obseruantiæ regulares, nisi quatenus repugnant illi. S. Thom. 2. 2. q. 185. *art. 8.* Sylvest. *ver. Religio. 6. quæst. 10.* Huiusmodi autem obligatio, seu debitum solùm est secundùm decentiam, & honestatem; non tamen legale, aut obligans ad culpam, vel pœnam. Ratio est, quia religiosus factus Cardinalis, Episcopus, vel Abbas extra Ordinem, eximitur, & liberatur à iugo religionis, *c. vnico 18. q. 1.* Nauar. *lib. 3. consil. prima Edit. tit. de Regul. consil. 15. num. 11. in 2. tit. de donat. consil. 6. num. 31.* Valentia 2. 2. *disp. 10. q. 5. par. 8.* De hoc etiam debito secundùm decentiam, & honestatem, intelligo, quod aliqui Authores volunt, religiosum factum, verbi gratia, Episcopum, teneri habere secum socium sui Ordinis. Propter eamdem rationem. Sotus *vlt. de Iustit. & iure q. vltima art. vlt.* Valentia 2. 2. *disp. 10. q. 5. par. 8.* Hoc etiam de exemptione legali Episcopi ab obseruantijs regularibus, probabile est etiam extendi ad Episcopum titularem, & ad illum qui Episcopatum renunciauit. Ratio est, quia illi omnes legitimè dispensati sunt, & exempti ratione Dignitatis Episcopalis ab huiusmodi obseruantijs: dum ergo perseuerauerit ista dignitas perseuerat dispensatio. Præsertim, quia Episcopi titulares creantur, vt adiuuent alios Episcopos oues habentes in Pontificalibus, ministrando Ordines, Confirmationem, &c. De prioribus Arag. *tom. 1. inst. moral. lib. 12. c. 10. q. 7.* De posterioribus Aragon. 2. 2. q. 88. *art. 11.* Et de vtrisque *lib. 6. in Decalog. c. 6. a num. 16.* Addens benè num. 30. quòd si propria culpa degradarentur, cessaret dictum priuilegium Exemptionis.

9 Prædicti etiam assumpti tenentur habitum suæ religionis ex præcepto portare. Ratio est, quia obligatio portandi illum non est ex solo mandato Regulæ, aut Constitutionum, sed ex iure Canonico, vt constat *ex c. penultim. finali de vita, & honest. Cleric.* & etiam ex consuetudine rationabili, eò quod habitus religiosus est signum obligationis ad vota Regularia. Sà *in Summ. v. Episcopus.* Henriquez *lib. 10. de Sacram. Ord. cap. 23. num. 5.* Concessum tamen est Episcopis regularibus à Clemente VIII. in Rituali Romano reformato, vt retento colore habitus suæ religionis, possint se conformare cum Episcopis sæcularibus in forma, seu figura illius. Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 6. num. 22.* Cardinales etiam ex Ordinibus regularibus assumpti possunt portare birretum rubrum, ex concessione Gregorij XIV. anno 1591. die 9. Iunij Laertius *in 2. tom. Bulla fol. 696.* Probabilius autem est prædictos assumptos, etiam si habitum suæ Religionis dimiserint, non incidere in excommunicationem à iure latam contra religiosos habitum suæ professionis dimittentes, de qua nos supra c. 13. Eò quod textus *in c. 2. ne clerici vel monachi in 6.* vbi talis excommunicatio statuitur, solùm videtur loqui de religioso sub obedientia Superioris Regularis existente. Rodriquez *tom. 2. q. 58. art. 3.* Bonacina *de clausura q. 2. punct. 2. num. 16.* Diana *tract. 2. de Dub. Regul. resol. 50.* Loquimur autem de religiosis assumptis ad Episcopatum, vel Cardinalatum, non de promotis ad Parochiale munus. Quia isti simpliciter sunt subiecti Religioni, & ita incident in prædictam excommunicationem, Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 6. num. 36.* Bonacina *vt supra num. 25.*

10 Vota alia solemnia, præter tria generalia, quæ solent in aliquibus Religionibus emitti, quale est Minimorum de vita quadragesimali, & Patrum Societatis de obediendo specialiter Summo Pontifici circa missiones, probabile est non obligare religiosos assumptos ad dignitates prædictas. Ratio est, quia illa vota emittuntur, vt annexa, & accessoria Regulæ, quam profitentur religiosi, & ad perfectionem illius. Cum ergo tales assumpti maneant liberi ab obligatione regulæ (nisi solùm secundum decentiam, vt dictum est) ideo etiam manebunt liberi ab huiusmodi Votis. Præsertim, quia credendum est solùm ea emissise religiosum pro tempore, quo est sub iugo religionis. Sanchez *lib. 6. in Decal. c. 6. num. 15.* Oppositum etiam est probabile, & insertur ex doctrina Soti *vlt. de iust. & iur. quæst. vlt. art. vlt.* Suarez *4. to. de Relig. trac. 8. lib. 3. c. 17. num. 8.*

11 Prædicti etiam assumpti ex Religionibus ad Episcopatus, vel Abbatiæ dignitates non tenentur soluere Officium Diuinum iuxta ritum suæ Religionis, sed suæ Ecclesiæ, cum constituantur capita illius. Sanchez *lib. 6. in Decal. c. 6. num. 25.* Azor. *lib. 12. Instit. moral. c. 7. q. 4.* Diana *tract. 2. de Dubijs Regul. resol. 50.* Vnde occurrente festo Regulæ in festo Diœcesis, hoc debet præferri. Gauantus *in Comment. in Rubric. Breuiarij tom. 2. sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 2.* Idem credo de assumptis ad Cardinalatum, quia sunt quasi Episcopi in Ecclesijs suorum titulorum, & præcipuè, quia eximuntur ab obseruantijs religionis nisi solùm secundùm decentiam, vt diximus supra *num. 8.* quarum vna est specialis modus recitandi Officium Diuinum.

12 Bona Religiosorum, qui ad prædictas dignitates Episcopatus, vel Abbatiæ sunt assumpti, pertinent iure communi post eorum mortem ad Ecclesias quib. præfecti erant. Tum quia ita dicitur *cap. vnico 18. q. 1.* Tum quia prædictis Ecclesijs, non sibi, aut Monasterijs adquirunt, iuxta dicta supra *n. 5.* D. Thom. 2. 2. q. 188. *art. 8.* Sotus 10. *de Iust. quæst. vlt. artic. vlt. ad 3.* Quod etiam intelligitur de bonis, quæ iure hæreditario ad ipsos post assumptionem ad prædictas dignitates deuenerunt, & de adquisitis donatione, propria industria, aut labore. Propter eadem fundamenta. Lessius *2. de iust. cap. 41. dub. 11. num. 92.* Azor. *tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 10. q. 6.* An verò hoc etiam sit verum supposita Constitutione Gregor. XIII. circa spolia regularium extra claustra decedentium, de qua nos *cap. præcedenti num. 31.* aliorum iudicio remitto. Vide Barbosam *de potest. Episcop. allegat. 114. num. 28.*

13 Episcopum autem titularem regularem, quidam dicunt adquirere Summo Pontifici, quia illi immediatè subest. Barbosa *de potest. Episcop. allegat.* 14 *num.* 31. Quidam adquirere Religioni, cum nullam sedem habeat cui possit adquirere. Sotus 10. *de iust. q. vlt. art. vlt.* Sa *in summa verb. Religio. num.* 52. Quidam verò dicunt per se, & ex vi iuris adquirere illi Ecclesiæ cuius titulum habet, quia verò non possunt illi cum effectu applicari talia bona, in opera pia dispensanda esse. Suarez 4. *tom. de Relig. tr.* 8. *li.* 3. *c.* 17. *n.* 5.

14 Ea autem, quæ Religiosi ante assumptionem ad prædictas Dignitates Cardinalatus, Episcopatus, vel Abbatiæ adquisierunt, ad Conuentum, vel Religionem spectant. Tum quia habetur *in capitulo statutum*, tum quia cum illa adquisierint quando erant membra Religionis, ipsi debebant adquirere, sicut alij religiosi. Quod etiam concessit Clemens IV. Ordini Prædicatorum, & Alexander IV. Minoribus. D. Antonin. *in tract. de suspensione, c.* 4. *num.* 20. Suarez 4. *to. de Religio. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 16. *num.* 22. Cassarub. *in Compend. priuileg. Mendic. verb. Episcopus num.* 2. Vnde consequenter religiosus factus Episcopus hac lege ligatur, vt omnia quæ habet debeat Monasterio consignare, antequam ad eam dignitatem ascendat. Henriq. *de Sacram. Ord. cap.* 33. *num.* 4. Rodriq. *tom.* 3. *q. regul. q.* 58. *art.* 6. Peyrin. *to.* 1. *de subdito q.* 1. *cap.* 10. §. *vnic. concl.* 2. Tambur. *de iure Abb. tom.* 3. *disp.* 3. *q.* 9. *num.* 8. Si verò talis Religiosus fuerit ex Ordine Prædicatorum si priusquam consecretur non resignauerit Religioni libros, & alia quæ habet tempore suæ promotionis, non solum peccat mortaliter, sed etiam eo ipso est suspensus ab executione Pontificalis ministerij; propter priuilegium relatum Clem. IV. & Alex. IV. Henriqu. Peyrinis, & Tambur. relati. Gaudent autem hoc priuilegio, Carmel. & alij qui habent communicationẽ priuilegiorum cum Dominicanis. Passar. *in Compend. priu. Minim. pag.* 35. Peyrinis & Tambur. in. Addit Peyrin. quod si in aliqua religione sit Statutum quod nullus audeat consentire electioni, vel prouisioni de se factæ nisi prius facta restitutione Ordini omnium quæ habet tempore quo consensit, si non præmissa tali restitutione consenserit incidet in pœnas talis Statuti, etiam si Papa illum in Consistorio Episcopum pronunciauerit.

15 Religiosi ad Prælaturas alterius Religionis euecti authoritate Pontificia, tenentur non solùm votis cõmunibus Religiosorum; eò quòd maneant veri Religiosi, sed etiam specialibus suæ Religionis, quæ non contradicunt muneri, quod gerunt. Non enim est aliqua ratio cur credantur in eis dispensari à Pontifice cum ad prædictas Prælaturas alterius religionis assumuntur. Regula etiam, Obseruantijs, & Constitutionibus suæ religionis, quatenus non contradicunt muneri, quod gerunt, aut inter subditos Religiosos, quos regunt, non generant notabilem singularitatem, eodẽ modo tenentur sicut antea, propter eandem rationem. Quoad habitum portandum, & socium suæ Religionis habendum, attendi debet ad vsum Religionis ad cuius regimẽ assumũtur. Quoad Officij Diuini recitationem conformari debent Religiosis, cum quibus degunt. Quia, & hoc æquitas rationis postulat, & ad bonum regimen illorum spectat. Hæc inferuntur ex dictis, authores enim parum confusè de huiusmodi Religiosis loquuntur. Ea autem, quæ prædicti adquirunt ratione Prælatiæ, quam gerunt, ac religionis, cuius Religiosos gubernant, pertinent ad prædictam Religionem; quæ verò simpliciter, vel alio titulo, aut respectu personæ vel religionis, ex qua sunt assumpti, acquirunt prædictæ Religioni vnde sunt assumpti, & pro illa acquisita censeri debent. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 32. *num. vlt.*

16 Religiosi facti Parochi alicuius Ecclesiæ, vel ad aliã beneficia inferiora prouecti extra Religionem, non solùm tenentur votis religionis generalibus, & præcepto portandi habitum, sicut diximus de Episcopis, Cardinalibus, & Abbatibus supra *num.* 2. & 9. sed etiam votis specialibus, Obseruantijs Regularibus, & Constitutionibus suarum Religionum, quatenus non repugnant muneri, quod gerunt. Cum nulla sit ratio quare ab illis excusentur. Syluest. *ver. Religio* 7. *q.* 11. Azor. *lib.* 12. *instit. moral. cap.* 19. *q.* 15. Non verò tenentur soluere Officium Diuinum iuxta Ritum suæ religionis, sed Ecclesiarum, quibus seruiunt. Quia hoc exigit æquitas, & munus pastoris, quod habent in illis. Rosella *verbo Monach. num.* 5. Sanch. *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 6. *n.* 38. Videtur tamen necessarium ex præcept. Ecclesiæ *in cap.* 2. *de stat. Monach. & cap. quod Dei timorem eod. tit.* habere socium sui Ordinis. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 6. *num. vltim.* Regulariter etiam ea quæ acquirunt, acquirunt Ecclesiæ cui seruiunt, non religioni. Tum à simili de Episcopo, tum quia cum iam sint capita, & pastores illarum Ecclesiarum, æquitas postulat, vt illis adquirant. Nauar. *lib.* 3. *consil. in* 1. *edit. tit. de Regul. cons.* 70. *num.* 6. *in* 2. *tit. de stat. Monach. cons.* 13. *num.* 6. Rodrigu. *tom.* 2. *quæst. Regular. q.* 47. *art.* 7. Nisi placeat loqui cum eadem distinctione, qua locuti sumus de religiosis assumptis ad Prælaturas alterius Ordinis suprà *num.* 15. Vide Sanchez *lib.* 7. *in Decal. cap.* 32. *num.* 76. Pro alijs etiam obligationibus Parochorum Regularum vide Gauantum *in Manual. Episcop. verb. Parochorum munera præsertim à num.* 28. & dicta à nobis *cap.* 11. *num.* 7. & 9. Vide & dicenda *tom.* 2. *cap.* 18.

27 Prædicti assumpti ex Religionibus ad Cardinalatum, Episcopatum, Abbatiam, vel Parochiam, qui ditiorem supellectilem, & ampliorem familiam habent, quàm decet, peccant magis, quàm alij Episcopi, Cardinales, Abbates, Parochi, &c. Ratio sumitur ex voto paupertatis, quod prædicti Religiosi in sua professione emiserunt, & à quo non sunt absoluti per assumptionem. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 16. *num.* 30.

18 Prædicti etiam assumpti gaudent gratijs, & priuilegijs suæ Religionis, quæ respiciunt commodum animæ, vel corporis ipsorum, non autem quæ redundant in damnum, aut incommodum religionis, aut Monasterij. Ratio primæ partis est, quia verè manent Religiosi, & fauores sunt ampliandi. Ratio verò secundæ; quia huiusmodi priuilegia, & gratiæ semper conceduntur in fauorem Religionis, non in damnum, aut onus. Pro quo extat declaratio Sixti IV. *in monumentis Minimorum concess.* 365. Suar. *tomo* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 18.

19 In casibus, in quibus Prælati Religionum possunt dispensare cum Monachis quoad obseruantias Regulares, potest Religiosus Episcopus (idem dico de Cardinalibus, & Abbatibus) secum dispensare. Quia hoc videtur rationi naturali congruum, ne teneatur adire Superiorem Religionis. Toletus *in summ. lib.* 4. *cap.* 4.

20 Religiosi cuiuscumque ordinis, etiam mendicantium, quamuis Sedis Apostolicæ sint Capellani, eorum superioribus subiecti manent, ac si prædictæ Sedis Apostolicæ non essent. Ita statuit Gregor. XI. anno 1373. in Bulla *Per Romani Pontificis*. Hoc etiam intelligo de Capellanis Regum, aut Principum. Flau. Cherub. *in Compend. Bull. tom.* 1.

21 Archiepiscopi, & Episcopi cuiuscumque ordinis professores, postquam munus consecrationis susceperint, et si à vinculo Ecclesiæ, cui præfuerant, per Sedem Apostolicam fuerint absoluti; & facultatem reuertendi ad suam Religionem, ab ipsa habuerint, ad dignitates, officia, seu Superioritates in illa obtinendas, sunt inhabiles. Ita Paul. IV. in Bulla, quæ incipit *In Sacra* ann. 1559. habetur p. 1. Bullar. Laertij Cherubin. *punct. vltim.* Quaranta *in summ. Bullar. verb. electio.* Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *priuil. Minim. in constit.* 4. *Sixti IV.* §. 10. *num.* 44.

22 Quamuis status Episcoporum perfectior sit statu quorumcumque Religiosorum iuxta dicta *c.* 1. *num.* 1, de quo Suar. 3. *tomo de Religione, lib.* 1. *cap.* 18. Tum quia status Religiosus est perfectionis acquirendæ; status verò Episcopalis est perfectionis exercendæ. Tum quia Episcopi ex vi sui status ad excellentissima opera exercenda ordinantur, nempe ad docendum, prædicandum, & illuminandum, ad quæ ex vi status non ordinantur Religiosi nisi solùm ministerialiter. Suarez vt supra. Nihilominus non propterea licitum est, Regulariter loquendo, appetere, & multò minus procurare Religiosum Episcopalem dignitatem. Ratio est, tum propter magnam pericula animæ, & etiam corporis, quæ regulariter loquendo, sæpissimè occurrunt in recta administratione ipsius: tum quia vix sine præsumptione, aut superbia tam altus gradus dignitatis appeti potest. Sanctus Thomas 2. 2. q. 185. *art.* 1. Sotus 10. *de iustit. & iure q.* 2. *art.* 1. Dixi *regulariter loquendo*, quia in casu necessitatis Ecclesiæ, quando scilicet nullus esset, qui Episcopatum dignè administrare posset, aut vellet, propter pericula, tunc licitè posset Religiosus illum appetere.

Quia

Quia bonum commune est priuato anteponendum, ac proindè priuatum periculum, tunc negligendum; diuinæ gratiæ, & auxilio diuino imittendo. Sanctus Thomas, & Sotus vt supra. Valentia 3. *to. disp.* 10. q. 3. *punct.* 2. *conclus.* 3. Pro quorum maiori luce distinguendum est. Primò enim indignus Episcopatu, vel quia illiteratus, vel vitiosus est; Episcopatum desiderans grauissimè peccat mortaliter, quia appetit id, quod non potest sine peccato mortali administrare. Toletus *in summa lib.* 5. *c.* 3. §. *prima est*. Deinde etiam, qui dignus est, & appetit Episcopatum propter redditus temporales tamquam finem, etiam mortaliter peccat. Ratio est, non solùm quia peruersè vult rem spiritualem, & superioris Ordinis, esse medium in ordine ad rem temporalem, & inferioris Ordinis, sed etiam quia sic faciens, & ex vi talis ordinationis paratus est, si necesse fuerit Dignitatem Episcopalem negligere, si bona temporalia non obtinentur. Sotus vt supra. Syluester *verbo Episcopatus* §. 4. Tertiò, qui appeteret Episcopatum (quamuis dignus) propter redditus, aut commoda temporalia, non tamquam finem ipsius Episcopatus, sed tamquam finem ipsius appetitionis, saltem secundarium, et si non peccaret mortaliter, cum non appeteret spiritualia propter temporalia, ad minus tamen peccaret venialiter, quia tale desiderium ambitionis, auaritiæ, vel præsumptionis esset. Valentia *vt supra* §. *nihilominus*. Quartò, qui etsi dignus, efficaciter appeteret Episcopatum, non propter malum aliquem, aut inordinatum finem, sed propter salutem animarum procurandam, adhuc peccaret. Eò quòd magno periculo salutis quale in administratione Episcopatus occurrit, se obijcere præsumptuosum, & temerarium est. S. Thom. vt supra. Valentia *vt supra* §. *nihilominus tres*. Neque obstat illud ad Timotheum 3. *qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat*. Quia illud solùm est verum tempore necessitatis Ecclesiæ, quale erat quando Sanctus Paulus id dixit. Præsertim quia Apostolus non dixit eum, *qui Episcopatum desiderat, bene desiderat, sed bonum opus desiderat*. Nam opus quod materialiter est bonum, si desideretur temerariè præsumptuosè, & imprudenter, absdubiè, illicitè, & peccaminosè desideratur. Valentia vt sup. §. *casus autem*. Toletus *vt supra num.* 4. An verò hoc sit peccatum mortale, aut solùm veniale? Probabilius est sæpiùs esse peccatum mortale. Syluester *verb. superbia num.* 7. Vide Sotus vt *supra* dicit esse perindè atque se in fluuium cum periculo, & sine necessitate conijcere. Valentia *vt supra* §. 2. *conclusio*. Quòd si dicas. Ego me credo sobrium, pudicum, &c. cum alijs conditionibus à S. Paul. 1. *ad Timoth.* 3. pro Episcopo requisitis, & Episcopatum pro salute animarum desidero, & spero de Dei gratia mihi affuturum, quid ergo mihi deest cur illum concupiscere non possim? Dico, si circa hoc Dei reuelationem habueris, credam tibi; si non habueris, non consentio. Credam potiùs te humilem non esse, qui talia de te cogitas; nec Sanctum; cum veri Sancti Episcopatum laudabiliter fugerint.

29 Vide dicenda de Episcopis non admittendis ad Religionem *cap.* 24. *num.* 13. & de illo, qui post votum religionis Episcopus electus est *eod. cap.* 24. *num.* 27. Qualiter etiam nouitius potest eligi ad Episcopatum *ibid. num.* 37.

SVMMARIVM CAP. XVIII.

Prælati Regulares habent iurisdictionem ordinariam in subditos. n. 1.

Iurisdictionem etiam quasi Episcopalem. n. 2.

Nomine Prælatorum in priuilegijs qui intelligantur. n. 3.

Facultates concessa Prælatis in priuilegijs an delegari possint. n. 4.

Quæ conditiones requirantur ad Prælatos eligendos. n. 5.

Debent esse litterati. n. 6.

Illegitimi non possunt admitti. n. 7.

Nec homicida. n. 8.

Quæ antiquitas in ordines exigatur. n. 9.

Quantum debeant durare in officijs. n. 10.

Conuenientius est quod supremi Prælati Religionum sint perpetui. ibid.

Tenentur Prælati legibus, & obseruantijs religionum. num. 11.

Ad residentiam etiam obligantur. n. 12.

Habent potestatem administrandi bona Monasteriorum, & qualiter. n. 13.

Tenentur procurare obseruantiam vitæ communis in subditis. n. 14.

Qualiter teneantur ad correctionem subditorum. n. 15.

Punire possunt illos, & quibus supplicijs. n. 16.

Qualiter procedere debeant ad cognoscenda illorum crimina ibid. & n. 17.

In causis tamen spectantibus ad tribunal S. Inquisitionis quid facere teneantur. n. 18.

Possunt reseruare sibi aliquos casus. n. 19.

Qui sint hi casus reseruabiles. n. 20.

An possint alios reseruare. ibid. & n. 21.

Possunt imponere censuras, & qui. n. 22.

Non possunt eximere Religiosum ab obedientia sui Prælati immediati. n. 23.

Nec prouinciam fundare, aut diuidere. n. 24.

Habent iurisdictionem ordinariam delegabilem ad absoluendum sibi subditos. n. 25.

Illis solum vel ab ipsis delegatis possunt Religiosi confiteri. num. 26.

An etiam Pœnitentiarijs Papæ. ibid.

Quales debeant esse confessarij Religiosorum. n. 27.

A quibus casibus absoluant Prælati suos subditos. n. 28.

Cui teneantur Religiosi confiteri sua peccata. n. 29.

An possint Prælati absoluere à censuris Papæ reseruatis. num. 30.

An à casibus eidem reseruatis. n. 31.

An ex priuilegio Pij V. ibid.

An ex priuilegio Eugenij IV. n. 32.

Sixti IV. priuilegium pro Carmelitis. n. 33.

Eiusdem Sixti IV. priuilegium pro Dominicanis. n. 34.

Gregorij IV. priuilegium pro clericis ministrantibus infirmis. n. 35.

An à censuris Papæ reseruatis absoluant Prælati. n. 36.

An à censuris ab homine latis. n. 37.

Non à censuris, & casibus contentis in Bulla cœnæ. n. 38.

An à censuris propter simoniam. n. 39.

Quid possint Prælati pro dispensatione in irregularitatibus. n. 40.

Animaduertenda pro absolutione, & dispensatione. n. 41.

Dispensatio sine causa concessa, illicita, & inualida est, num. 42.

Quid circa irregularitates aduertendum. ibid.

Nomine homicidij voluntarij quid intelligatur. n. 43.

An illud dispensari possit. n. 44.

Quid intelligatur per particulam in foro conscientiæ. *num. 45.*

An in pœnis priuationum inhabilitatum, &c. dispensent Prælati. n. 46.

Quid de irritatione votorum sit dicendum. n. 47.

Quid de commutatione illorum. n. 48.

Quid de dispensatione. n. 49.

Maximè de voto transeundi ad arctiorem Religionem. num. 50.

Quæ conditiones requirantur ad dispensandum. n. 51.

Vota ipsorum Prælatorum a quibus dispensari possint. num. 52.

Quid dicendum de iuramentis, seu votis iuratis. n. 53.

An dispensent Prælati in obseruantijs regularibus. n. 54.

An in præceptis Ecclesiasticis. n. 55.

Possunt priuilegia Religionum limitare, restringere, imò etiam tollere. n. 56.

An possint benedicere Ecclesiastica ornamenta. n. 57.

An consecrare calices, aras, & patenas. n. 58.

Quid de benedictione, seu reconciliatione Ecclesiarum. num. 59.

An illegitimi possint dispensari à suis Prælatis. n. 60.

An illegitimus dispensatus in seculo indigeat noua dispensatione in Religione. n. 61.

Officia ad quæ illegitimi non possunt promoueri sine dispensatione. n. 62.

Quando Prælatus censeatur dispensare cum Subdito, cui confert aliquod officium. n. 63.

Aliqui Abbates primam tonsuram & minores ordines cōferi. n. 64.

Quid circa hoc decreuerit Conc. Trid. n. 65.

Recipere & professare nouitios pertinet ad Prælatos cum monasterijs. n.66.
An possint applicare bona opera suorum subditorum alijs. num.67.
Visitare monasteria qualiter teneantur Generales, & Prouinciales. n.68.
Tenentur procurare vt officium diuinum debitis horis soluatur. n.69.
Non censentur immunes à seruitio chori. n.70.
Nec possunt concedere stabilia bona suis fratribus. n.71.
Vitam communem obseruare debent in cibo, & potu. n.72.
Circa redditus aut præstationes quas aliqui solent habere quid præcipiatur à Summis Pontificibus. n.73.
De administratione bonorum Monasterij tribus fratribus committenda. n.74.
Prædicti tres qualiter se debeant gerere in dicta administratione. n.75.
Prohibentur interpretari decreta Concilij Tridentini, & Summorum Pontificum. num.76.
Quæ interpretatio sit illis prohibita. ibid.
De cellis & suppellectilibus ipsarum quid illis præceptum. num.77.
Non possunt permittere largitiones munerum. n.78.
Quid de examinatoribus destinandis in Religionibus. num.79.
Pro obseruantia Regulæ & constitutionum qualiter admoneantur à Summis Pontificibus. n.80.
Possunt Prælati sibi confessores eligere quos voluerint. n.81.
Non possunt ad instantiam & requisitionem extraneorum alicui Religioso officium aliquod concedere, vel pœnas remittere. n.82.
Quid facere debent Prælati circa receptionem criminosorum confugientium ad eorum Ecclesias. n.83.
An Religiosi gaudeant immunitate Ecclesiarum. ibid.
Tenentur superiores Religionum instituere studia. n.84.
Studia etiam linguarum, hebraicæ, græcæ &c. n.85.
Prælati inferiores quid possint circa leges Superiorum. num.86.
Quid Superiores circa leges inferiorum Prælatorum. num.87.
De confraternitatibus instituendis à Prælatis Regularium num.88.
De indulgentijs illis applicandis. ibid. & n.89.
An Prælati possint condere leges, aut præcepta. n.90.
Possint transferre subditos de vno loco in alium. n.91.
Visitare Prouincias, vel Monasteria per se, vel per alios. num.92.
Absolutiones, & dispensationes quas tunc concedunt quantum valent. n.93.
An possint commutare legata ad vnum vsum in alium. num.94.
Possunt aliqui ipsorum constituere fratres in notarios pro intimandis priuilegijs Religionis. n.95.
An possint concedere facultatem legendi libros prohibitos. num.96.
An possit vnus Prælatus duas vel plures prælatias habere. num.97.
Generalis Carmelitarum instituere potest Prouinciales titulares. num.98.
Non possunt superiores mittere fratres ad partes transmarinas in quibus pauci fideles reperiuntur nisi &c. n.99.
Tenentur semel in anno, & in quocumque capitulo suos subditos commouere de obseruantia Constitutionum, & decretorum ad Officium Sancti Inquisitionis pertinentium. n.100.
De alijs facultatibus prælatorum regularium. n.101.
An teneantur facere professionem fidei. n.102.

De obligationibus Prælatorum Regularium, facultatibus, & Priuilegijs ipsorum. Cap. XVIII.

1 PRo comperto est, Religiosorum familijs præfici debere Prælatos, & Superiores, qui ipsos spiritualiter, & temporaliter regant. Tum ex illo Prouer. 11. *Vbi non est Gubernator, populus corruet.* Tum quia id exigit Obedientiæ Votum, quod Regulares emittunt. Habent autem prædicti Prælati, & Superiores Religiosorum non solùm potestatem dominatiuam, qualem habent Patresfamilias in suos, sed etiam Spiritualem iurisdictionem; cum vtrumque sit necessarium ad rectam gubernationem, Oeconomiamque spiritualem, & temporalem Religiosorum. Hæc verò Spiritualis Iurisdictio, saltem de iure Ecclesiastico, & à Summis Pontificibus deriuata illis conuenit. Eò enim ipso quod Religiosos ab Episcoporum ordinaria Iurisdictione exemerunt illam Prælatis ipsorum concessisse censentur. Suarez *to.4. de relig. tr.8. lib.2. c.1.* Imò hanc Iurisdictionem ordinariam esse, & non delegatam, eo quod competit ipsis virtute legis, vel consuetudinis, non autem ex commissione saltem temporali, est communiter receptum. Nauarr. *comm. 2. de Regul. à num.63. & comm.3. à num.40.*

2 Hinc huiusmodi Prælati, tam supremi, puta Generales, & Prouinciales, quàm infimi, videlicet Priores, Guardiani, Rectores, &c. habent in suos subditos Iurisdictionem quasi Episcopalem, vt tradunt communiter Authores in Clem. 1. *de reb. Eccles. non alien. verb. proprijs.* & sumitur *ex c. Abbates de priuileg. in 6.* Et ratio est, quia cum prædicti omnes non subdantur Episcopis, sed immediatè Papæ, loco ipsorum succedunt quoad regimen suorum subditorum, ac proinde habent quasi Episcopalem iurisdictionem, Suarez *tomo quarto de Relig. tractat.8. lib.2. cap.2. & 13.*

3 Quando in priuilegijs Religiosorum conceditur aliqua facultas, seu potestas Prælatis, nisi aliud exprimatur, intelliguntur etiam Prælati Conuentuales, cum ipsi sint veri Prælati, & indefinita æquiualeat vniuersali. Suarez *4. to. de Relig. tract.8. lib.2. c.22.* Si priuilegium conceditur Prælato inferiori, censetur etiam concedi Superiori, quia recta ratio dictat ita esse intelligendam mentem Pontificis. Suar. *4. tom. de Relig. tract.8. lib.2 cap.22. num.2.* Extenduntur etiam priuilegia ista ad Vicarios Conuentuum, illos scilicet, qui in Conuentibus ipsis non habent Superiorem. Quia isti etiam sunt veri Prælati. Rodriquez *to.1. q.20. art.2. & 3.* Suarez *4. to. de Relig. tract.8. lib.2. c.22. num.6.* Secus dici debet de quibusdam Vicarijs quarumdam Religionum, qui non sunt verè Prælati, sed instituti, vt adiuuent Prælatos, vt sunt Vicarij Chori, &c. Rodriqu. *tom.1. quæst.17. artic.6.*

4 Similiter facultates concessæ Prælatis Religiosorum in priuilegijs Pontificum, nisi oppositum declaretur, possunt ab ipsis alijs delegari. Tum propter aliqua priuilegia quæ hoc concedunt. Tum quia Commissarius ex priuilegio perpetuo potest alteri suas vices committere. Cordub. *in summ. Hisp. q.8.* Suarez *4. tom. de Relig. tract.8. lib.2. cap.22. num.8.*

5 Vt aliquis eligatur in Prælatum alicuius Religionis, præter illas conditiones, quæ secundum iura particularium Religionum sunt necessariæ, & præter illas, quas adduximus supra *cap.15. num.25.* requiritur quòd habeat legitimam ætatem, quæ ad minus debet esse vigintiquinque annorum, iuxta *cap. cum in cunct. de elect.* confirmatum à Concil. Trident. *sess.24. cap.12. de reformat.* Deinde debet esse Sacerdos ex *cap. 1. de ætat. & qualit.* Quod intellige, vel quod sit Sacerdos quando eligitur, vel saltem posteà fiat talis. Suarez *4. tom. de Religion. tract.8. lib.2. cap.3.* Probabile etiam est, loquendo de Generalibus, & Prouincialibus Religionum, requiri ad talia officia ætatem triginta annorum. Quia *in cap. cum in cunctis de elect.* & alibi requiritur ad Episcopatum illa ætas: ij verò Prælati præcipuè habent quasi Episcopalem Iurisdictionem. Miranda *in Man. tomo 2. quæst.3. art.1.* Cæterum Sigismund. de Bononia *de elec. dub.62. num.1.* dicit hoc solum esse de honestate, non de necessitate. Quod & sequitur Bordon. *in resol.21. num.23.* ac Lauor. *in suis lucubr. tit.4. c.16. num.6.* & propterea etiam est probabile, non requiri, pro Prouincialatu maximè, dictam ætatem triginta annorum, sed minorem sufficere. In ætate autem à iure pro Prælatis requisita, nequeunt Superiores Religionum dispensare, propter *c. cum in nobis olim. de elect. & c. licet can. eodem tit. in 6.* Syluester *verb. Casus. c.22.* Deinde requiritur quod sit professus, quia ita habetur in *c. cum ad nostram, de elect. &*

cap.

cap. cum causa, & cap. cum in magistrum. eod. tit. Imò videtur requiri esse professum professione expressa, non tacita. Quia ita videtur haberi *in c. nullus. de elect. in 6.* Requiritur etiã vt sit professus in ipsa Religione, in qua eligitur. Quia ita statuitur in *Clem. 1. de elect.* & in Trident. *sess. 14. c. 10. de reform. & sess. 25. c. 28. de Regular.*

6 Peccant mortaliter Religiosi, qui eligi, ac præfici se sinunt ad Prælaturas, & officia animarum curam habentia sine sufficienti scientiæ, & litterarum peritia. Colligitur *ex cap. cum in cunct. de elect.* & ex Conc. Trid. *sess. 22. c. 2.* S. Thomas *2. 2. q. 2. art. 6.* Nauarrus *in Man. cap. 25. num. 12.* Si tamen inter eligendos vnus sit litteratissimus, sed prauis moribus implicatus, alius verò mediocriter doctus, sed virtutibus præditus aptior est iste reputandus, quàm ille. Sotus 3 *de iust. & iur. quæst. 6. art. 2.* Pro gradu autem scientiæ quæ requiritur in Prælatis, & pro quibus Prælatis, consule Sigismundum *de elect. dub. 63.* & dicenda 4. *tom. v. Prælatus num. 3.*

7 Illegitimi nequeunt esse Prælati in Religionibus, nisi ex Papæ dispensatione. Quia ita habetur *in cap. 1. de fil. Presb.* Nauar. *in cap. statuimus. num 60.* Quod intellige etiamsi sint occultissimè illegitimi Syluester *verb. irregul. quæst. 20.* Corduba *lib. 1. Quæstionary. quæst. 38.* An autem ex priuilegio dispensare possint cum illis Religionum Prælati, dicetur infra à *num 60.* Vide & dicenda *tom. 2. cap. 12. num. 21. & cap. 12. n. 50. & c. 18. n. 34.*

8 Non possunt eligi in Prælatos Religionum, qui homicidium aliquando perpetrarunt, iuxta Decretum Concil. Trident. sess. 14. cap. 7. in quo dicitur: *Cum etiam qui per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab altari auelli debeat, qui sua voluntate homicidium perpetrauerit, etiam si crimen id, nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad Sacros Ordines promoueri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferre liceat, sed omni Ordine, ac beneficio, & officio Ecclesiastico perpetuo careat; si verò homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo, vt quis se à morte defenderet, fuisse commissum narretur, quam ob causam etiam ad Sacrorum Ordinum & Altaris ministerium, & beneficia quæcumque, ac dignitates, iure quodammodo dispensatio debeatur, committatur loci Ordinario, aut ex causa, Metropolitano, seu viciniori Episcopo, qui non nisi causa cognita, & probatis processibus, ac narratis, nec aliter dispensare possit.* Possunt tamen illa officia, quæ actu habent quando committunt homicidium retinere, cum hoc non prohibeatur in dicto Decreto Concilij. Nauarr. *in Manual. cap. 27. num. 249.* Insuper quando tale homicidium, quantumuis voluntarium, fuerit omnino occultum, id est, nec deductum ad forum contentiosum, aut vllo modo deducibile, probabile est apud quosdam, cum tali homicida posse dispensare Prælatos Religionum ad officia Ordinis. Propter dicenda inferiùs *num. 44.* Laurent. de Peitinis *tom. 1. Priu. Minim. in Const. 2. Iulij II. num. 102.*

9 Non requiritur ex vi Iuris communis aliqua antiquitas in Ordine ad officia, & Prælaturas, sed statim post professionem factam redditur habilis ad illa. Ratio est, quia licet pro Abbatissis requirat Concil. Trident. *sess. 25. cap. 7.* octo annos post professionem, pro Abbatibus autem, seu Prælatis Religionem, neque in ipso Concilio, neque in aliquo loco Iuris talis conditio petitur, fortassis, quia sextus virilis fortior, & perfectior est. Suarez 4. *tom. de Religion. tract. 8. lib. 2. c. 3. num. 16.*

10 Licet quoad durationem Prælatorum in suis officijs attendenda sint specialia iura, & consuetudines Religionum, & præcipuè Summorum Pontificum Ordinationes, conuenientissimum tamen multis pijs, & prudentibus visum fuit, Prælatos Religionum, præsertim supremos, quales sunt Generales, debere esse perpetuos. Ratio est, propter multa incommoda, quæ sequuntur ex limitato tempore officiorum, quinquennio scilicet, vel sexennio. Primum est, quia tales Prælati non possunt tam plenam, & absolutam potestatem in suos subditos exercere, quam si essent perpetui. Secundum est, propter multas expensas, quæ tempore Capitulorum, seu Congregationum à Religiosis fieri solent, multasque ipsorum diuagationes itinerando. Tertium, propter euitandas multorum ambitiones, sectas, rixas, odia, scandala, recursus ad seculares, subornationes, imò aliquando simonias, & illicitas conuentiones, quæ tempore Capitulorum fieri quandoque solent. Quartum, quia Prælati pro tempore limitato electi, si sint ambitiosi suam procurant reelectionem, ad quod oportet dissimulare vitia vocem habentium in Capitulis, officia, & dignitates Ordinis indignis conferre, vt suffragia tempore electionis præstent, subornanturque quandoque Principes, & Prælati extra Religionem xenijs, muneribus, & pecunijs Ordinem, vt adiutorium præbeant. Quintum, quia tempore limitato Generalatus, verbi gratia, quinquennio, vel sexennio, vix, aut nullo modo reformari potest Religio: cum ferè vnus annus expendatur in congregando Capitulo, alius in redeundo ab eodem, alius in præparandis necessarijs pro tempore proximè futuri Capituli. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 7. & lib. 10. de regul. Societ. cap. 2.* Miranda *in Man. tom. 2. q. 6. art. 5. & 6.* Legatur specialiter Nauarr. *comment. 3. de Regul. num. 3. & lib. 3. consil. de iur. patronat. consil. 4.* vbi pijssimus, & doctissimus Doctor hæc dixit: *Licet ambitio & dulcedo sensualitatis suaserint multis Regularibus melius esse regimen triennale inuentum à recentibus Regularibus, vt per frequentes mutationes, ambitiosi, & auare aliquando fiant Prælati, vel Prælatæ, multò profectò coram Deo, & Sanctis eius melius, & sincerius est regimen illud antiquum, quod antiqui ydem Sanctissimi Patres Basilius, Augustinus, Benedictus, Bernardus, & Ecclesia vniuersa seruauit, quando longe Regulares erant meliores, quam nunc sunt, &c.* Curent ergo Religiones, Apostolica Sede consentiente, perpetuos sibi Generales, sicut antiquitus fieri solebat, habere.

11 Prælati Religionum, etiam Generales, tenentur obseruare leges communes Religionis, & dispositiones Capitulorum Generalium. Cum talia Capitula sint supra ipsos. Imò hæc obligatio non solùm est quoad vim directiuam, sed aliquo modo coactiuam, iuxta dicta supra *cap. 8. num. 21.* Tenentur etiam ad obseruanda præcepta à se alijs imposita. Tum ex communi principio, quòd Princeps tenetur obseruare suas leges; tum quia lege naturæ obligantur ad bonum exemplum subditis præstandum, Suarez *tom. 4. de Relig. tractat. 8. lib. 2. cap. 8.* Vide dicenda infra *num. 54. & 86. & 87.*

12 Generaliter loquendo ea, quæ in Concil. Trident. *sess. 6. cap. 1. & 2.* & alijs iuribus statuuntur circa residentiam Prælatorum, intelligi debent suo modo de Prælatis Religionum Propter similem rationem. Miranda *in Man. tom. 2. quæst. 9. art. 5.* Hinc Prælati Monasteriorum tenentur assistere suis Monasterijs tempore pestis, vel hæresis, etiam cum periculo mortis. Ratio est, quia sunt quasi Parochi illorum Monasteriorum: Parochis autem non licet fugere in talibus euentibus. Sanch. *lib. 6. in Decal. c. 2. n. 55.*

13 Habent Prælati Religionum potestatem administrandi bona temporalia Monasteriorum. Tum quia ita habetur in *cap. nullam. 19. quæst. 2.* Tum quia cum priuati Religiosi propter votum Paupertatis, quod habent, non possint tali facultate vti, nec tota communitas immediatè, vt de se patet, oportet, quòd hoc onus incumbat Prælato. Nauarr. *comm. 3. de Regul. num. 5. & 6.* Suar. 4. *tomo de Relig. trac. 8. lib. 2. cap. 26.* Expendentes autem bona Monasteriorum in vsus prauos, vanos, aut superfluos, peccant contra votum Paupertatis, & sunt proprietarij. Ratio est, quia non sunt domini bonorum Monasterij, sed tantùm administratores in vtilitatem ipsius; atque ita solùm possunt expendere in ipsius vtilitatem, quia ad hoc solùm habent facultatem à Monasterio, quod est dominus talium bonorum. Nauarr. *lib. 3. cons. in prima edit. cons. 75. num. 2. cons. 3.* Azor. *tom. 1. Institut. Mor. lib. 12. cap. 12. quæst. 2.* Qualiter autem alienare non possint bona Ecclesiarum, seu Monasteriorum, diximus suprà *cap. 10. à num. 1.* Suar. *tom. 4. de Religion. tract. 8. lib. 2. cap. 26. 27. 28.* Imò nec posse bona vnius Monasterij (intellige immobilia, & mobilia pretiosa) in aliud transferre, non obstantibus aliquibus Priuilegijs Religionum videtur inferri ex Decretis ibi adductis; eò quòd huiusmodi translationes bonorum sint quædam species alienationis. Peitinis *to. 1. priuileg. Minim. in Const. 2. Iulij II. §. 26. num. 76.* Vide & dicenda *to. 2. c. 19.*

14 Prælati, qui in quantùm possunt, non curant suos subditos

tos viuere vita communi absque aliquo peculio, aut proprios, & superfluos vsus vitare, non sunt in bono statu conscientiæ. Ratio est, quia votum paupertatis id requirit, Summique Pontifices, & Concilia id præcipiunt, iuxta dicta *sup. cap. 6. num. 60.* Syluester *verb. Relig. 6. q. 7.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 19. num. 27.* Vide Concil. Trident. *sess. 25. de Regul. c. 1.*

15 Possunt, & tenentur Prælati Regulares suos subditos corrigere, & punire; imò sanguis eorum de manibus Prælatorum requiretur. Tum ex *cap. irrefragabili. de offic. ordin.* Tum ex eo quod sint veri Pastores, & Rectores Ecclesiarum. Graffis *1. part. Decis. lib. 3. cap. 5. num. 133.* Imò omittentes corrigere suos subditos ex negligentia, aut timore, facile peccant mortaliter. Quia tenentur illos in via perfectionis instruere. Sà *in Summ. verb. Correptio. num. 2.* Addunt aliqui peccare etiam mortaliter prælatos omittentes corrigere subditos in aliquibus peccatis venialibus, illis scilicet, quibus introducuntur consuetudines contrariæ Religioni, quia hoc cedit in magnum detrimentum ipsius. Thomas de Iesu. *de visitat. Regular. tractat. 1. cap. 6.* Diana *Tractat. 2. de Dub. Regular. Resol. 38.* Nota etiam prælatum non corrigentem suum subditum peccare contra iustitiam, quia peccat contra obligationem sui officij, quæ est ex iustitia. Vnde in Confessione non satis illi erit dicere se omisisse correctionem proximi. Bannez *2. 2. q. 33. art. 3. dub. 1. conclus. vltim.* Vide dicenda *c. 27.*

16 Possunt etiam prælati Regulares punire suos subditos pœna corporali proportionata eorum delictis. Ratio sumitur ex potestate non solùm dominatiua, sed etiam iurisdictionis, quam super illos habent. Hinc possunt illos damnare ad triremes, casu tamen raro, & ad satisfaciendum publico scandalo ex delicto enormi. Quia ita habet consuetudo multorum prudentium. Vide dicta *cap. 16. num. 32.* Possunt etiam pœna exilij damnare Religiosos. Cum in illa nulla sit indecentia. Licet hoc magis procedat in Religionibus Monachalibus, in quibus Monachi acquirunt domicilium in Conuentu, vbi professi sunt, non sic in Mendicantibus. Alderete *lib. 2. de Relig. discipl. cap. 27. num. 18.* Tradere tamen illos immediatè brachio seculari vltimo supplicio afficiendos, nisi hoc illis per aliquod priuilegium concedatur, non videtur permissum. Quia hoc vix potest excusari ab irregularitate. Idem dico de mutilatione membrorum, propter eam rationem. Suarez *tomo 4. de Religio. tractat. 8. lib. 2. cap. 10.* Vnde etiam multò minùs possunt punire suos subditos pœna mortis. Ea enim à nullo Iudice Ecclesiastico imponi potest. *cap. cum non ab homine, de iudicijs.* Suarez *vt supra.* Ex priuilegio etiam Bonifacij VIII. concesso prælatis Dominicanorum, possunt contra suos subditos procedere, iuris apicibus postpositis. Dicuntur autem iuris apices actus illi, qui potiùs respiciunt subtilitatem, quàm facti veritatem, & merita causæ. Flauius Cherub. *in Compend. Bullarij tomo 1.* Vnde licet seruari debeat in huiusmodi iudicijs ea forma, quæ ex iure naturali, & gentium requiritur; procedi tamen potest, & debet sine strepitu, & figura iudicij secularis. Tum ex prædicto priuilegio. Tum ex congruentia, quia in Religionibus præcipuè attenditur sincera, & plana cognitio criminum, potiùs ad salutem animæ, quàm ad puniendum, & in eis credibile sit Iudices procedere cum maiori charitate, & puriori intentione, & testes esse magis fide dignos. Caietan. *2. 2. quæst. 70. art. 2.* Sotus *5. de iustit. quæst. 7. art. 2.* Vide dicenda *cap. 27. num. 26.* Et Portellum *in Respons. mor. tomo 2. casu 28. & 29.* vbi plura vtilia prælatis Regularibus vt se defendant contra Aduocatos, & Causidicos Prælatos eosdem impugnantes eo quod in processibus ab ipsis factis non obseruet aliquos Iuris apices.

17 Possunt præterea prælati Regulares ad cognoscenda, vel punienda delicta subditorum, procedere iuridicè per viam accusationis, iudicialis denunciationis, & inquisitionis. Ratio est, quia hoc pertinet ad potestatem iurisdictionis, quam habent, & est necessarium pro bono regimine religionis. Suarez *4. tomo de Religio. lib. 10. de regim. Societ. cap. 11. 12. & 13.* Non tamen possunt interrogare de delicto alicuius in particulari, nisi de illo præcesserit aliqua infamatio. Aliàs fieret illi iniuria, nec Iudex procederet iuridicè. Nauarr. *cap. inter verba coroll. 47. num. 179.* Suarez *4. tomo de Relig. lib. 10. cap. 11.* Possunt tamen subditum non plenè conuictum, & negantem delictum, cogere etiam per torturam, vt fateatur illud. Cum hoc iure naturali sit licitum, & nullo iure prohibitum religiosis. D. Anton. *3. part. tomo 9. cap. 7. §. 8.* Syluester *verb. Inquisit. 2. dict. 9.* Addunt aliqui, Religiosos non debere torqueri per violentas actiones instar secularium, sed per strictiorem carcerem, humi cubationem, strictiora ieiunia, &c. Suarez *4. tomo de Relig. lib. 10. de Regimine Societ. cap. 12.* Sed hoc intelligo regulariter; quando enim delictum fuerit enorme, & prædicta non sufficiant, non video quare non possit applicari maior tortura. Vide dicenda *cap. 27. num. 16.*

18 Quamuis propter priuilegia Religionum, specialiter Clementis Septimi in Bulla anno 1530. eximentis Fratres Carmelitanos ab Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, etiã in casu hæresis, illosque sub potestate Sedis Apostolicæ constituentis, possent antiquitus prælati Religionum, etiam in casu hæresis, de suis subditis iudicare, quod limitauit Pius Quartus in alia Constitutione anno 1562. solùm ad casum, in quo prælati Religionum in talium causarum cognitione Inquisitores præuenirent. His tamen temporibus nullo pacto licet hoc facere, propter Constitutionem Pauli Quinti anno 1606. editam, vbi reuocat omnes facultates Superioribus Ordinum, quoad hoc concessas, & similes causas ad Tribunal Sanctæ Inquisitionis solùm pertinere decernit. Præcipitque sub magnis pœnis tam prælatis Religionum quàm Religiosis subditis, quòd Religiosos de hæresi suspectos denuntient Inquisitoribus, vel Ordinarijs locorum vicinioribus. Vide Bullam *tomo 3. Bul. inter Bullas Paul. V. num. 26.* Vincentius Filliucius *tomo 1. tractat. 15. cap. 8.* Omnes etiam, singuli, & quicumque Religiosi, aut regulares Hæretici, seu de hæresi quomodolibet suspecti debent Inquisitoribus denunciari sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, iuxta edictum S. Inquisitionis, quod refert Peirinis *tomo 2. priuil. Minim. in Constitut. 9. Paul. V. num. 27.* Vbi etiam *num. 28.* refert Decretum Pij V. anno 1567. prohibentis ne à suis superioribus possint per quinquennium à die recursus molestari, vel inquietari Religiosi, qui pro tempore, ad Officium S. Inquisitionis recurrerint, vel in eo testimonium perhibuerint veritatis, inconsultis DD. Cardinalibus S. Inquisitionis. Qualiter etiam regulares pœnitentiati à S. Officio inhabiles sint ad Officia Religionum constat ex Decreto S. Inquisitionis *c. 15. num. 39.* relato.

19 Possunt prælati Religionum reseruare sibi casus suorum subditorum, ita vt solùm ab ipsis absoluantur. Cum veram habeant Iurisdictionem spiritualem supra illos. Ad hoc autem requiruntur duæ conditiones; prima est, quod tales casus sint peccata mortalia; secunda, quòd sint actus externi; cum Ecclesia solùm huiusmodi casus reseruare sit solita, saltem de lege ordinaria. Suarez *4. tomo de Religio. tractat. 8. lib. 2. cap. 18. num. 3.* Num autem potestate absoluta possit aliter fieri. Sotus *in 4. distinct. 18. quæst. 2. art. 5.* Probabile etiam est hanc facultatem reseruandi casus extendi etiam ad Nouitios, quia verè sunt subiecti religioni. Adducitur etiam ad hoc viuæ vocis oraculum Paul. V. licet iam his temporibus, vt sæpè dixi, nihil valeant viuæ oracula, si aliquod priuilegium continent. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Constitut. 10. Vrban. VIII. num. 9.* Alij autem etiam satis probabiliter negant reseruationem casuum comprehendere nouitios. Quia ipsi non tenentur ad onera Religionis. Portellus *in dubijs Regular. verbo nouitij absolutio num. 36.*

20 Insuper ex speciali Decreto Clem. VIII. anno 1593. decernitur. Vt nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones sibi reseruet, exceptis ijs, quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout subditorum vtilitati expedire prudenter in Domino iudicauerint. *Veneficia, Incantationes, Sortilegia, Apostasia à Religione, siue habitu dimisso, siue retento, quando eò peruenerit, vt extra septa Monasterij, seu Conuentus fiat egressio. Nocturna, ac furtiua è Monasterio, seu Conuentu egressio, etiam non animo apostatandi facta. Proprietas cõtra votum Pau-*

portatis, quæ sit peccatum mortale. Iuramentum falsum in Iudicio Regulari, seu legitimo. Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum fœtum, etiam effectu non sequuto. Falsificatio manus, aut sigilli Officialium Monasterij, aut Conuentus. Furtum de rebus Monasterij, seu Conuentus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale. Lapsus carnis voluntarius opere consummatus. Occisio, aut vulneratio, seu grauis percussio cuiuscumque persona. Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores. Adiungit præterea idem Pontifex ad maiorem cautelam, quòd si quod aliud præterea peccatum graue pro Religionis conseruatione, aut pro conscientiæ puritate reseruandum videbitur, id non aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto Ordine, aut Prouincialis in Prouincia matura discussione, & consensu. Prosper Augustio. *in addit. ad Quarant. in Summ. Bullar. verb. casus reseruat.* Suarez 4. *tomo in 3. par. disput. 28. sect. 3. num. 13. & 4. tomo de Religio. tractat. 8. li. 2. c. 18.* Vide Decretum 4. *to. Bull.* in Constit. Vrb. *n. 26.*

21 Vtrum autem, esto quòd non possint prælati Regulares reseruare sibi alios casos præter istos, possint tamen censuras aliorum casuum reseruare, vt si prælatus præcipiat sub pœna excommunicationis latæ sententiæ sibi reseruatæ, vt nemo, ver. gr. loquatur Monialibus? Suarez 4. *tomo in 3. part. disput. 28. sect. 3.* respondent affirmatiuè. Eò quòd Pontifex solùm loquitur expresè de reseruatione peccatorum, vt patet illis verbis; *peccatorum absolutiones sibi reseruet.* Alij verò viri docti tenent contrarium; eò quòd es procemio, & ratione legis sumitur decisio ipsius: constat autem rationem huius legis in procemio ab ipso Pontifice assignatam esse, quia si prælati non vtantur prudenter facultate reseruandi sibi casus, *nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori suo conscientia maculas detegere formidant, adducere posset in æterna damnationis periculum, & spiritualis remedij desperationem.* Hæc verò ratio etiam procedit in reseruatione censurarum; ac proinde videtur vtrumque prohiberi à Pontifice. Prima sententia conformior est verbis Pontificis. Secunda verò intentioni, & ita, vt puto, probabilior. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 1. num. 16.* Extat etiam declaratio S. Congregationis Romę 7. Iulij 1617. vbi expresè declaratur in prædicto decreto Clem. VIII. compræhensi etiam censuras. Vide Erasmum ChoKier *in tractat. de Iurisdic. Ord. in Exemp. par. 4. q. 56.* Diana *tract. 2. de Dubijs Regul. Resol. 49.* Vnde iam prior sententiam non potest in praxi teneri. Vide dicenda *cap. sequenti num. 29. & infra n. 29.*

22 Possunt Prælati Religionum etiam locales, & Conuentuales, excommunicare suos subditos. Quia omnes isti habent Iurisdictionem quasi Episcopalem, vt diximus supra *num. 2.* Suarez *tomo 4. de Relig. tractat. 8. lib. 2. cap. 9. num. 6.* addens, etiam posse suspendere. Quia qui potest in maius potest in minus, maius autem est excommunicare, quàm suspendere; idemque dicit, de interdicto personali, licet hoc non sit in vsu. Irregularitatem verò non possunt imponere. Quia neque Episcopi illam imponunt, sola enim Pontificis authoritate, & in casibus à Iure espressis incurritur. *Cap. si, qui de sent. excommunic. in 6.* Suarez *to. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 9. num. 7.* Quamuis autem Prælatus peccet ponendo excommunicationem non seruata iuris forma, scilicet quòd procedat trina admonitio, quòd fiat in scriptis, & non diebus feriatis, quia ita habetur in Iure per multa capita, excommunicatio tamen valida erit, dummodò præcedat aliqua monitio. Quia ita interpretatur consuetudo legem canonicam. Sotus *in 4. dist. 22. quæst. 1. artic. 5.* Suarez *5. tom. in 3. par. disput. 3. sect. 13. à num. 1.* Prælati publicè excommunicati, vel suspensi non possunt suos subditos excommunicare, quia habent ligatam Iurisdictionem. Cornexo *tom. 2. in 3. par. trac. 5. disp. 2. dub. 4.* Quando verò talis defectus est occultus, licet peccent ferendo censuras, validè tamen sunt. Quia Ecclesia non priuat illos tunc vsu Iurisdictionis propter euitanda maxima inconuenientia, quæ ex opposito sequerentur. Idem Cornexo *vt supra.* Bonac. *disp. 2. de cens. q. 2. punc. 5. à n. 3.*

23 Non possunt Prælati Religionum, etiam si sint Generales, eximere aliquem Religiosum ab obedientia sui prælati immediati, puta Prouinciali, vel Prioris, &c. Ratio est, quia hoc videtur à simili reseruatarum Sedi Apostolicæ in *c. Frater noster 16. quæst. 1.* & vlterius, est contra bonum regimen, & obseruantiam Religionum. Syluest. *v. Casus q. 1. cas. 5.* Miranda *in Man. to. 2. q. 7. art. 6.* Oppositum tamen videtur tenere Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 2. n. 22.* Vide dicta *c. 4. num. 33.*

24 Nec possunt Prælati Regulares, etiam Generales, de nouo aliquam prouinciam fundare, & erigere, seu iam erectam, atque fundatam diuidere, sine licentia Sedis Apostolicæ. Ita colligitur ex *c. Felix 16. q. 1. & cap. Præcipimus ibid. & c. de locorum de consecr. dist. 1.* Sylo. *v. casus q. 1. casu 8. 9. & 10.* Miranda *tom. 2. Man. q. 7. art. 12.*

25 Prælati Religiosi habent ordinariam Iurisdictionem ad absoluendum sibi subditos à peccatis; Quia sunt Pastores Ordinarij illorum, & in eos translata est cura, quam Episcopi, vel parochi habent circa sæculares. Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 15.* Possunt etiam hanc Iurisdictionem delegare. Quia quicumque habet potestatem Ordinariam potest illam delegare. Suarez *vt supra num. 4.* Imò regulariter loquendo debent hanc authoritatem delegare, iusta dicenda inferiùs ex Decreto Clement. VIII. Suarez *vt supra.*

26 Vnde nó possunt Religiosi alteri confiteri nisi suis Prælatis, aut designatis ab ipsis; propter rationem allatam. Suarez *tom. 4. de Religio. tract. 8. lib. 2. cap. 16. num. 1.* Et quamuis hoc non esset de Iure communi, habent illud à Summo Pontifice, propter multa priuilegia. Compend. *priuil. Mendic. v. absolutio Ord. quoad Frat. & v. Confessores, & v. confessio.* Vnde etiamsi Religiosi sint approbati ab Episcopis, non possunt audire confessiones Religiosorum, nisi à Prælatis ipsorum habuerint licentiam. Propter adductam rationem. Nauarr. *in Man. cap. 4. num. 1.* Extenditur etiam hoc ad habentes Iurisdictionem à Papa. Non enim credendum est Pontificem concedentem alicui facultatem quantumuis generalem audiendi omnium confessiones, velle quòd audiat confessiones Religiosorum, inuitis eorum Superioribus; quia hoc esset in detrimentum disciplinæ Regularis. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 16. num. vltimo.* Excipiunt tamen aliqui Pœnitentiarij Papę, quia Papa, qui est supremus Prælatus Religionum videtur hanc facultatem concessisse suis Pœnitentiarijs. Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Const. 2. Iulij II. n. 62.* Et hoc videtur certum, cum prædicti pœnitentiarij sint quasi ministri, & Vicarij, Papæ, repræsententque ipsum in foro pœnitentiali.

27 Ad audiendas tamen Religiosorum confessiones non requiritur approbatio Episcoporum, quia hoc erat de Iure communi antiquo, & non est derogatum à Concil. Trid. *sess. 23. cap. 15.* cum ibi solùm sit sermo de confessoribus sæcularium, Nauarr. *in Manual. cap. 4.* Hoc etiam extendunt aliqui ad equites militares D. Ioannis D. Iacobi Calatrauæ, Alcantaræ, &c. quia sunt verè Religiosi, ac per consequens non comprehendi videantur Decreto Concil. Trid. Diana *Tract. 2. de Dub. Regular. Res. 30.* Attendendum tamen est tum ad consuetudinem quæ vt ipse Diana docet est in contrarium, tum ad vsum quem isti equites habebant quo ad hoc ante Concilium Trid. Religiosi quoque itinerantes possunt confiteri cuilibet Confessario siuè Regulari, siuè sæculari, quia per licentiam itinerandi conceditur illis implicitè talis facultas. Miranda *in Man. to. 2. q. 33. art. 6.* pro quo etiam videatur Cassarubius *v. absol. ordinaria quoad Frat. §. 23. & 25.* referens aliqua priuilegia circa hoc. Licet priuilegium Leon. X. quod ibi refert *num. 23.* nihil iam valet, cum fuerit viuæ vocis oraculum. Quod etiam est verum, etsi Confessarius, qui eligitur non sit ab aliquo Ordinario approbatus, sed simplex Sacerdos, quia vt diximus, Religiosi non sunt astricti confiteri approbatis ab Episcopis, cum ante Concilium astricti non essent, & per Concilium nihil sit immutatum. Cordub. *super Reg. S. Franc. cap. 7. quæst. 3. punct. 1.* Suar. *de pœnit. disput. 28. sect. 4.* Sà *in Sum. v. Confessor. n. 6.* Religiosi verò hospites in aliquo Conuentu sui Ordinis, Prælato illius Conuentus, vel alteri, qui ab ipso habeat licentiam debent confiteri, cum ille Prælatus sit veluti Ordinarius illius loci, Suar. *4. to. de Relig. trac. 8. li. 2. c. 17. n. 2. & 3.*

Quod

Quod si Religiosus hospes habet facultatem à proprio prælato confitendi cui voluerit, poterit id facere etiam in alieno Conuentu. Possunt præterea prælati Regulares dare suis subditis licentiam confitendi extraneo Religioso. Quia quicumque habet potestatem ordinariam potest illam delegare alteri, intellige si idoneus sit. Diana *to. 3. trac. de dub. Regul. resol. 2.*

28 Possunt prælati Religionum iure ordinario absoluere suos subditos Sacramentaliter, non solùm à peccatis, & censuris non reseruatis, sed etiam à sibi reseruatis, vel per seipsos, vel per alios, quos ipsi delegauerint. Ratio est, non solùm, quia, vt dictum est, habent Iurisdictionem quasi Episcopalem supra suos subditos, sed etiam, quia hæc est vis reseruationis, vt qui reseruat casum, ab illo possit absoluere. Suarez *tomo quarto de Religio. tractat. 8. lib. 2. cap. 19.*

29 Non tamen propterea tenentur Religiosi confiteri sua peccata, etiam reseruata, suis prælatis. Ratio est, quia ipsi prælati tenentur in singulis domibus deputare *duos, tres, aut plures Confessarios pro subditorum numero, maiori, vel minori, ijque sint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reseruatis eos absoluant, & quibus etiam reseruatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipse in primis Confessarius indicauerit.* Ita Clemens Octauus in Decr. *de cas. reseru.* Qui etiam adiungit, & declarat, vt si huiusmodi Regularium Confessarijs casus alicuius reseruati facultatem petentibus, Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarij illa vice pœnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, absoluere. Si verò contingat non vna vice, sed pluribus Religiosum cadere in casum reseruatum, & Confessario petenti facultatem absoluendi ab illo, Superior neget, Religiosus autem cogatur celebrare, vel communicare, dicendum est, quòd si tunc solum timet Religiosus confiteri suum peccatum prælato propter ruborem, verecundiam, vel aliquod incommodum simile, tunc tenetur ipsi confiteri antequam celebret, vel communicet. Quia huiusmodi difficultates non sunt sufficientes ad deobligandum Religiosum à præcepto diuino confessionis, cum sint parui momenti. Quando verò timet subditus Prælato suo confiteri, quia timet aliquod damnum multum graue, ver. gr. fractionem sigilli, infamiam apud alios, vel aliud huiusmodi, tunc potest habito actu contritionis communicare, vel celebrare non confitendo tale peccatum suo Superiori. Quia grauia ista incommoda excusant illum ab obligatione confitendi. Si tamen habuerit alia peccata non reseruata alteri Confessori idoneo tenetur confiteri, à quo absoluitur directè a peccatis non reseruatis, & indirectè ab eo, quod propter iustam causam non tenetur Superiori confiteri, quamuis illi sit reseruatum. Cum onere tamen id confitendi posteà cuicumque habuerit authoritatem illud directè absoluendi. Quod etiam credo facere posse etiamsi non habeat alia peccata non reseruata, nisi solum alias confessa, ea scilicet de nouo confitendo. Toler. *li. 3. Summ. c. 13. num. 8.* Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 13.* Vide dicenda *c. sequent. num. 37.*

30 Possunt etiam prædicti Prælati Regulares absoluere à censuris reseruatis Papæ, quæ in Iure sunt commissæ Episcopis, qualis est absolutio ab excommunicatione Canonis *Si quis suadente, &c.* Eò quòd habeant Iurisdictionem Episcopalem. A censuris autem, quæ Episcopis sunt commissæ ex speciali commissione, præsertim, vt Legasis Summi Pontificis, qualis est illa, quæ habetur in Concil. Trident. *sess. 24. cap. 6.* non possunt iure communi absoluere. Quia, licet prædicti prælati habeant Iurisdictionem Episcopalem, hæc tamen non committuntur Episcopis, vt talibus, sed vt Legatis Sedis Apostolicæ, vel ex speciali commissione. Suarez *4. tomo de Religio. tractat. 8. lib. 2. cap. 20. num. 9.* Similiter à censuris latis ab Episcopis (in casibus, in quibus eas in Religiosos exemptos ferre possunt, iuxta dicta supra *cap. 11. num. 14.*) non possunt absoluere prælati Regulares iure communi suos subditos. Ratio est, quia in illis actibus sunt Episcopi Superiores Prælatis Religionum, quia vel pro illis sunt Sedis Apostolicæ delegati, vel saltem pro illis ablata est exemptio à Religiosis. Non ergo possunt ab illis censuris absoluere prælati Religionum. Suarez *4. tomo de Relig. tractat. 8. lib. 2. cap. 20. num. 4.* An autem ex priuilegio possint ab illis absoluere, lege Suar. *ibid. num. 5.*

31 A casibus autem, peccatis, aut criminibus Summo Pontifici reseruatis, non possunt ex vi iuris communis absoluere suos subditos prælati Regulares. Cum nullus inferior possit contra voluntatem Summi Pontificis suam Iurisdictionem exercere. Id tamen facere possunt primò Prælati Ordinis Prædicatorum, & qui cum ipsis communicant in priuilegijs, ex priuilegio Pij V. eisdem concesso. Cum enim Trident. Concil. concesserit Episcopis, vt absoluere possint in foro animæ, seu conscientiæ ab omnibus peccatis, & casibus occultis, & dispensare in irregularitatibus prout *sess. 24. cap. 6.* habetur, ne prælati dicti Ordinis in hac parte deterioris conditionis, quàm clerici, aut seculares existant, ideo Pontifex iste concessit *Priori Conuentuali, & Superioribus Prælatis, vt ipsi per seipsos, idem omninò possint in Fratres, & Moniales dicti Ordinis sibi subditos, quod possunt Episcopi in Clericos & laicos sibi subditos, tam quoad absoluendi & dispensandi huiusmodi, quàm alias quascumque facultates.* Passarelus *in lib. Priuileg. fol. 127.* Sorbus *in Comp. fol. 45.* Quare licet à prædictis casibus non possint prælati suos subditos absoluere ex vi Decreti Concil. Trident. iuxta dicta supra *cap. 10. num. 35.* ex vi tamen huius priuilegij, & cum conditione ibi assignata, scilicet, quod id faciant *ipsi per seipsos*, & in casibus occultis, id efficere possunt. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 12. num. 8. & 9.*

32 Secundò id facere poterant olim ex priuilegio Eugenij IV. concesso Fratribus Minoribus de Obseruantia Castellæ (quod postea Pius Secundus extendit ad totam familiam) quod refert Casarub. in *Compend. Priuil. Mendic. verb. Absolutio extraordinaria quoad Fratres num. 3.* Sed quia hæc concessio fuit viuæ vocis oraculum, vt patet ex eodem Casarubio ibidem, & extensio, quæ dicitur esse facta à Pio Secundo non constat, an fuerit per Bullam, aut viuæ vocis oraculum; ideo his temporibus, in quibus à S. D. N. Vrbano omnia viuæ vocis oracula abrogata sunt, non licet vti tali concessione. Possunt tamen prædicti prælati à prædictis casibus suos subditos absoluere, propter alias concessiones, quas modò afferimus.

33 Nempè pro Religione Carmelitarum ex priuilegio Sixti IV. in Bulla, quæ est Mare Magnum Religionis, & incipit *Dum attenta*, vbi Pontifex refert priuilegium Eugenij Quarti, quo concessit Generali, vel ab eo deputatis, vt haberent circa omnes sui Ordinis Fratres, in Confessionibus eorum audiendis, & pœnitentijs iniungendis, alijsque dumtaxat salutem animarum concernentibus, exequendis, eamdem potestatem, & facultatem, qualem in præmissis Minores Pœnitentiarij Papæ in Romana Curia præsentes ex officio exercebant, & habebant. Et cum in huiusmodi concessione eis ab eodem Eugenio concederetur, suos dicti Ordinis Fratres ab omnibus absoluere excessibus, censuris, & pœnis, nisi talia forent, propter quæ meritò essent ad Sedem Apostolicam destinandi, & propterea quæ sint illa, propter quæ Fratres ipsi essent ad Sedem Apostolicam destinandi, sæpè reuocaretur in dubium; vt absoluentium, & absoluendorum; dispensantium, & dispensandorum pro tempore, puritati conscientiæ consuleret, declarauit prædictus Sixtus IV. *hæreticos relapsos, schismaticos, & qui litteras Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent, dumtaxat esse ad Sedem Apostolicam meritò destinandos; reliquis verò omnibus, etiam simoniæ prauitate qualitercumque irretitis, posse per illos, quibus tibi conceditur, absolutionis beneficium, & dispensationis gratiam, iuxta casuum exigentiam impartiri.* Insuper, quod in prædicta Eugenij prædecessoris Constitutione de Fratribus fit mentio ad omnes vtriusque sexus dicti Ordinis professores extendit. Et præterea facultatem concessit Generali dicti Ordinis, pro tempore existenti, dispensandi cum dicti Ordinis professoribus, defectum natalium ex adulterio, sacrilegio, incæstu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientem, patientibus, necnon cum his, qui ex quauis causa, præterquam homicidij volunta-

tij, bigamiæ, & mutilationis membrorum irregulares forent, postquam Ordinem ipsum professi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiusmodi non obstante, irregulares ipsi ad quoscumque etiam sacros Ordines promoueri, & in illis, etiam in altaris ministerio, ministrare, & quòd tam ipsi irregulares, quam defectum natalium patientes prædicti ad quacumque administrationes, & officia dicti Ordinis eligi, recipi, & assumi, illaque gerere, & exercere liberè, & licitè valeant. Vide Bullam in libro, cui titulus est. Speculum Ordinis Carmelitarum *fol.* 84. Et aduerte priuilegia hæc non concedi omnibus Superioribus Religionis, vt patet ex contentu, sed tantum ibi expressis.

34 Tertiò ex priuilegio eiusdem Sixti IV. in Bulla, quæ est Mare Magnum Predicatorum, vbi Priuilegia Gregor. XI. confirmat, quibus idem Gregorius facultatem concesserat Magistro, Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, & eorum Vicarijs absoluendi Fratres eiusdem Ordinis; necnon Fratres dicti Ordinis, quos ipsi Magister, Priores Prouinciales, & Conuentuales habuerint pro tempore in Confessores, absoluendi ipsos Magistrum, Priores Prouinciales, ac Conuentuales ab excessibus, & censuris, nisi talia forent; propter quæ essent ad Sedem Apostolicam meritò destinandi, ac cum eis desuper dispensandi. Et cum similiter propterea, qui essent destinandi, persæpe reuocaretur in dubium, declarauit, *Hæreticos relapsos schismaticos, & qui litteras Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent, dumtaxat esse ad Sedem prædictam meritò destinandos. Reliquis verò omnibus, etiam simoniæ qualitercunque irretitis, posse per illos, quibus inibi conceditur, absolutionis beneficium, & dispensationis gratiam, iuxta casuum indulgentiam, impartiri.* Prætereà etiam facultatem concessit Magistro, & Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, ac eorum Vicarijs defectum natalium, ex adulterio, sacrilegio, incæstu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientem, patientibus, nec non cum his, qui ex quauis causa, præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, irregulares forent, dispensandi cum dicti Ordinis prædicatorum professoribus, postquam ipsum Ordinem professi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiusmodi non obstantibus, irregulares ipsi ad quoscumque etiam Sacros Ordines promoueri & in illis, & in altaris ministeriu ministrare: & tam ipsi irregulares, quam defectum natalium patientes prædicti, ad quascumque administrationes, & officia eligi, recipi, & assumi, illaque gerere, & exercere, liberè, & licitè valeant. Ioann. Baptist. Confert. *in priuileg. Mendic.* referens Bullam Sixti IV. *fol.* 41. *in impressione Coloniensi.*

35 Quartò ex priuilegio Gregorij XIV. concesso Religioni ministrantium infirmis, vbi inter alia concedit Generali pro tempore existenti, vt per se, vel per alium, seu per alios ad id per eum pro tempore deputatum, seu deputatos, omnes, & singulos eiusdem Congregationis Socios, & personas sub eius obedientia, disciplina, & correctione pro tempore degentes; *ab omnibus, & singulis eorum peccatis ante, vel post ingressum in dictam Congregationem per eos commissis, nec non à quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis, & secularibus sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis* in foro conscientiæ absoluere possit. Et prætereà ipsi concessit, quatenus huiusmodi sententijs innodatos, aut in locis Ecclesiastico interdicto suppositis diuina Officia celebrantes, & suscipientes, & censuris huiusmodi sic ligatos, & propterea, aut alias ex quocumque, vel causa (præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, aut membrorum mutilationis) irregularitatem incurrentes, in foro conscientiæ tantùm absoluere, nec non cum eis, si opus fuerit, etiam cum rehabilitatione, & abstersione inhabilitatis, ac infamiæ macula dispensare possit. Vide Bullam in 2. *tom.* Bullar. Laertij Cherub. *fol.* [illegible]

36 Possunt prætereà plures [illegible] R[illegible]um absoluere suos subditos ab excomm[illegible]onibus, & censuris Papæ reseru[illegible]mò enim [illegible] possunt facere Generalis, & ab ipso de[illegible] priuilegio E[illegible] IV. & Sixti IV. Carmelitanis conc[illegible], vt patet illis verbis supra *num.* 33. adductis. V habeant circa omnes sui Ordinis fratres in confessionibus eorum audiendis, & pœnitentijs iniungendis, alijsque, dumtaxat salutem animarum concernentibus, exequendis, eamdem potestatem, & facultatem qualem in præmissis Minores Pœnitentiarij Papæ in Romana Curia præsentes exercebant, & habebant. In qua etiam concessione eis conceditur, suos dicti Ordinis Fratres ab omnibus absoluere excessibus, censuris, & pœnis, nisi talia forent propter quę meritò essent ad Sedem Apostolicam destinandi. Sub qua limitatione solùm vult Pontifex comprehendere hæreticos relapsos schismaticos, & qui dictas litteras Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent dumtaxat. Secundò ex priuilegio eiusdem Sixti IV. adducto supra *num.* 34. Vbi concedit Prælatis Ordinis Prædicatorum facultatem absoluendi *ab excessibus, & censuris, nisi talia forent, propter quæ essent ad Sedem Apostolicam meritò destinandi.* Explicans verò casus in quibus sunt destinandi dicit; *Declaramus, hæreticos relapsos, schismaticos & qui litteras Apostolicas falsificassent, aut infideles prohibita detulissent, dumtaxat esse ad Sedem prædictam meritò destinandos. Reliquis verò omnibus, etiam Simoniæ qualitercumque irretitis, posse per illos, quibus inibi conceditur absolutionis beneficiū, &c.* Confertius *vt sup. n.* 34. Tertiò id possunt facere ex Iulio II. qui idem quod Sixti IV. concessit Prædicatoribus in Bulla *num.* 34. adducta, concessit ipse, & eisdem verbis Minimis S. Francisci de Paula. Habetur Bulla *tomo* 1. *Bull.* Laertij Cherub. *pag.* 417. Exclusit autem conspirationem In Romanum Pontificem. Laurentius Peirinis *tomo* 1. *priuil. Minim. in constitut.* 4. *Sixti IV.* §. 5. Tandem Quartò, ex priuilegio Gregor. XIV. concesso Religioni ministrantium infirmis, vt patet illis verbis supra *num.* 35. *Nec non à quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque censuris, & pœnis à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis.* Vide Bullam 2. *tomo Bullar.* Laert. Cher. *fol.* 706. Et aduerte priuilegium hoc solùm concedi Generali, & ab ipso deputatis, non verò alijs superioribus.

37 Probabile etiam est posse aliquos prælatos Religionum absoluere suos subditos à censuris, etiam specialibus, & ab homine latis per sententiam specialem. Primò propter priuilegium illud Eugen. IV. & Sixti IV. Carmelitis concessum, de quo num. 33. diximus. Cùm enim ibi concedatur facultas Generali, vel ab ipso deputatis, absoluendi subditos a quibuscunque censuris, illis solum exceptis casibus, quæ ibi numerantur, cum exceptio regulę firmet illam in contrarium dici posse videtur, prælatos posse suos subditos absoluere, etiam à censuris specialibus, & ab homine latis. Secundò idem colligitur ex illo simili priuilegio Sixti IV. pro Ordine prædicatorum, adducto *num.* 34. propter eandem rationem. Tertiò ex illo Greg. XIV. pro ministrantibus infirmis concesso, ponderando illa verba supra *num.* 35. allata, *censuris, & pœnis à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis.* Quartò ex indultis Pauli III. in Bulla *licet debitum* inter Bullas huius Pontificis num. 48. vbi concedit Generali Societatis Iesu, vt per se, vel alios ad id deputatos possit suos Socios absoluere. *A quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdictis, alijsque Ecclesiasticis, & secularibus sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quomodolibet latis, & promulgatis.* Expendo enim illud *quomodolibet latis, & promulgatis.* Rodriq. *tomo* 1. *quæst. regular. quæst.* 20. *art.* 4. Suarez *to. de relig. tractat.* 8. *lib.* 2. *cap.* 25. Qui addit hoc etiam intelligi debere quando aliquis religiosus nominatim denunciatus esset. Idem *ibid. num.* 5.

38 A censuris verò, seu casibus contentis in Bulla Cœnæ Domini, non possunt prælati regulares absoluere suos subditos, neque ex iuris communis, propter dicta supra *num.* 31. neque ex vi facultatis concessæ Episcopis à Concil. Trident. *sess.* 24. *cap.* 6. extensæ postea à Pio V. ad prælatos Ordinis prædicatorum, iuxta dicta supra etiam num. 32. Eò quòd talis facultas reuocatur omni anno per Bullam Cœnæ Domini. Sanchez *l.* 2. *Dec. cap.* 11. *num.* 7. Suarez *4. to. de relig. tract.* 8. *l.* 2. *cap.* 20. *num.* 10. Neque etiam ex vi priuilegiorum Religionum, propter eamdem rationem. Vnde quamuis aliqui teneant posse prælatos religionum absoluere, Religiosos ab excommunicatione incursa per

pecca-

peccatum hæresis, propter aliqua priuilegia Religionum, quæ id concedunt, & non censentur reuocata per Bullam Cœnæ Domini, eò quòd in clausula reuocatoria priuilegiorum dicitur, *Nisi in eis* (intellig. priuilegijs) *etiam casus præsentibus litteris expressi comprehedātur*, prout adiungebatur in Bullis Cœnæ Sixti V. & Clement. VIII. (Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 21.* Rodriguez *tomo 1. quæst. Regular. quæst. 20. art. 9. & 10.*) Tamen quia huiusmodi clausula non apponitur in Bulla Cœnæ S. D. N. Vrbani, sed generaliter dicitur; *A prædictis sententijs nullus per alium quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, &c. absolui possit, etiam prætextu quarumuis facultatum, & indultorum quibuscunque Ecclesiasticis, secularibus, & quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militarum Regularibus, &c. in genere, & in specie concessorum, & innouatorum, ac concedendorum, & innouandorum.* Ideò nullo modo ab hoc, aut ab vllo casu in Bulla Cœnæ Domini contentis absolui possunt regulares à suis superioribus. Ioannes de la Cruce *de voto obedientiæ dub. 14.* Nec placet, quòd aliqui volunt in contrarium. Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 4. Sixti IV. §. 5. à num. 10.* & alij apud Dianam *tract. de absolut. ab hæresi Resolut. 6.* vbi post multa tandem concludit sententiam nostram esse sequendam propter declarationem Congregationis Cardinal. 17. Nouembr. anno 1628. Ex qua declaratione constat quid sentiendum sit de sententia Portelli *in Respons. Mor. tom. 2. casu 41. num. 1.* asserentis posse prælatos regulares (intellige habentes priuilegia) absoluere suos subditos à casibus Bullæ Cœnæ, hæresi excepta. Pro qua citat Suar. & vtrumque Rodrig. Cautius ergo loquitur Bordonus *in Resolut. resolut. 3. num. 3.* dicens me relato cum Sigismundo, Naldo, Vecchio, Cruce, Zorbo, Tamburino, Zanardo, & Diana, nullatenus posse prælatos Regulares absoluere suos subditos à casibus Bullæ Cœnæ.

39 Comprehendi autem videntur sub prædictis priuilegijs, præsertim illis, quæ adduximus ex Sixto Quarto *num. 33. & 34.* & ex Iulio Secundo pro Minimis num. 36. absolutiones à censuris incursis à Religiosis propter simoniam, quam committere possunt (quod absit) in officijs Religionis. Ratio est, quia prædicta priuilegia generalia sunt, & non excludunt istum casum simoniæ; sed potiùs illum includunt. Rodriguez *tom. 1. quæst. 20. art. 13.* An verò prædicta priuilegia (excepto illo Gregorij XIV.) derogata sint à Pio V. in Bulla *Cum primum*, relata à nobis *cap. 15. num. 33.* vbi hic Pontifex confirmat excommunicationem Papæ reseruatam à Paulo Secundo contra simoniacos in officijs Religionum, aliorum iudicio remitto. Vnde cautè nimis procedendum est. Simoniacè autem ordinati non possunt absolui ex vi prædictorum priuilegiorum. Ratio est, nam Sixtus V. in Constitutione aduersus Clericos malè promotos, reuocat omnia priuilegia Religionibus concessa quantùm ad absolutionem à censuris propter hanc causam incursis, quòd confirmauit quantùm ad simoniacè ordinantes, & ordinatos, Clemens VIII. vt diximus *cap. 14. num. 5.* Suarez *4. tomo de Religio. lib. 2. cap. 21. num. 9.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 2. Iulij II. §. 29. num. 88.*

40 Quod attinet ad dispensationem in irregularitatibus possunt prælati regularium cum sibi subditis dispensare; primò in omnibus illis, in quibus possunt Episcopi cum sibi subiectis & hoc ex iure cõmuni, quia scilicet habent Iurisdictionem quasi Episcopalem, iuxta dicta supra num. 2. Possunt etiam Prælati aliqui respectiuè dispensare in omnibus alijs irregularitatibus, etiam reseruatis Papæ, exceptis tribus, videlicet bigamia, homicidio voluntario, & mutilatione membrorum. Primò ex priuilegio illo Eugenij IV. & Sixti IV. Carmelit. Generali concesso in illis verbis adductis supra *n. 33.* *Nec non cum ijs, qui ex quauis causa; præterquam homicidij voluntarij, bigamia, & mutilationis membrorum, irregulares forent, postquàm Ordinem ipsum professi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiusmodi non obstante, irregulares ipsi ad quoscunq; etiam sacros Ordines promoueri, & in illis etiã in altaris ministerio ministrare, & tam ipsi irregulares, quam defectum natalium patientes prædicti, ad quascumque administrationes, & officia dicti ordinis eligi, recipi, & assumi, illaq. gerere, & exercere liberè, & licitè valeant, motu, scientia, & auctoritate prædictis concedimus per præsentes.* Secundò ex priuilegio Sixti IV. pro Ordine prædicatorum, ab illis verbis. *Nec non cum his,* adductis *num. 34.* Tertiò ex priuilegio Pij V. supra *n. 31.* relato, ibi enim datur facultas Superioribus religionum, vt per se ipsos possint facere cum sui Ordinis subditis, quod possunt Episcopi cum Clericis, & Laicis, iuxta Concilij Tridentini Decretum. Cum ergo in dicto Decreto sic habeatur *sess. 24. cap. 6.* *Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum, dispensare, & in quibuscumque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis.* Idem ergo facere poterunt Prælati Religionum circa suos subditos. Extat etiam quartò alia concessio eiusdem Pij V. facta Clericis Regularibus Theatinis, quòd scilicet, possint absoluere venientes ad istam religionem à quacumque irregularitate. (Intellige seclusis illis tribus.) Habetur hæc Bulla *2. to.* Bullarij inter Bullas Pij V. *loco 33.* Idem etiam habetur ex priuilegio illo Greg. XIV. pro ministrantibus infirmis adducto sup. n. 35. Vbi Generali pro tempore existenti concedit facultatem absoluendi in foro conscientiæ ab omni irregularitate, præterquàm in tribus illis assignatis. Idem habetur ex priuilegio illo Iulij Secundi Minimis concesso, de quo supra *n. 36.* Id tandem habetur ex priuilegio Pij IV. concesso Generali, & alijs Abbatibus, & visitatoribus Congregationis montis Oliueti Ordinis S. Benedicti. Vide priuilegium satis amplum in *2. to.* Bullarij Laertij *pag. 8.*

41 Ne autem prælati errent in absolutione à casibus, & censuris reseruatis, vel dispensatione in irregularitatibus, propter prædicta, aut similia priuilegia. Primò animaduertere debent ad formalia verba priuilegij, concessionis, vel indulti, quo vti volunt. Aliquando enim in illis certæ conditiones apponuntur, quibus non seruatis absolutio, vel dispensatio nulla est, constat id ex illo Gregor. XIV. priuilegio *n. 35.* adducto, vbi dicitur, *ita tamen, quòd sic absoluti, & dispensati pro tempore, si ex huiusmodi Congregatione quandoque egrediantur, eo ipso in pristinas sententias, & censuras relabantur, & reincidant.* Ecce conditionem pro validitate absolutionis, & dispensationis. Quæ etiam in alijs indultis apponi solet. Aliqua etiam ex prædictis priuilegijs restrictionem habent respectu prælatorum, alia non, vt notauimus. *n. 33. & 37.* Aliquando in illis conceditur absolutio, vel dispensatio, nisi peccata fuerint commissa in contemptum clauium, vel cum fiducia talium priuilegiorum, aliquando verò non. Quando autem non exprimuntur non debent intelligi inclusa. Suarez *4. to. de Religion. tract. 8. lib. 2. cap. 21. à n. 10.* Quædam etiam priuilegia religionibus concessa expressè excludunt quòd alijs communicentur, vt diximus *cap. 14. num. 19.* Peirinis *to. 1. in Constitut. Pyrrhi n. 28.* alia verò nihil de hoc. Præterea multa ex priuilegijs religionibus concessis per non vsum, seu per contrarium vsum, aut etiam per renunciationem omninò sublata sunt. Pro quo vide Bonacina *in tract. de legib. quæst. 3. punct. 8.* & dicenda infra *num. 64.* Secundò præcipuè animaduertere debent, an tale priuilegium, vel indultum aliquo modo, vel ab ipso Pontifice, qui illud concessit, vel à Successoribus reuocatum, vel moderatum sit. Tunc verò tale censebitur quando prædictus Pontifex, vel eius successores aliquem casum, vel censuras ex prædictis sibi reseruauerint, apponendo clausulam derogatoriam priuilegiorum, vt si dicant, *non obstantibus quibuscumque priuilegijs, &c.* Ratio est, quia per illam clausulam annullatur priuilegium antiquum. Quando verò, vel ipse Pontifex, qui tale priuilegium concessit, aut eius successores, non apponunt in Bullis, vel Decretis particulam illam derogatoriam priuilegiorum antiquorum, scilicet, *non obstantibus quibuscumque priuilegijs*, sed solùm præcipiunt, vel prohibent aliquid, sibi absolutionem reseruantes, tunc antiqua priuilegia manent in sua vi, & ratione illorum possunt absolui transgressores. Ratio est. Quia sensus illorum priuilegiorum non est, per ea dari facultatem ad absoluendum solùm ab illis peccatis, quæ tunc reseruata sunt, quando priuilegium conceditur, sed ab illis etiam quæ reseruata sunt, vel fuerint quando fit confessio, & abso-

lutio præstanda est; ergo licet reseruatio sit posterior nihil refert, Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 21.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in constit. 4. Sixti IV. §. 5. num. 24.*

42 Circa dispensationem in irregularitatibus specialiter animaduertendum est, illam sine legitima causa concedi non posse, nec licitè, nec validè, etiam si talis causa in indulto concesso non exprimatur, vt necessaria ad dispensationem. Ratio sumitur ex natura Dispensationis, quę sine causa concessa iniusta est, & inualida. Nauarrus *in Man. cap. 35. num. 74.* Syluest. *verb. dispensatio.* Vnde peccatum Prælati dispensantis sine rationabili causa est abusus propriç potestatis ei datę non ad destructionem, sed ad ædificationem. Graffis *2. par. decis. lib. 3. cap. 19. num. 10.* Secundò animaduertendum, quod quamuis in aliquibus priuilegijs religionum concessa videatur facultas dispensandi in omni irregularitate, semper tamen debent intelligi exceptæ illæ tres bigamiæ, occisionis voluntariæ, & abscissionis membrorum. Ratio est, quia casus speciales sine specifica expressione non reputantur concessi. Ita in simili Suarez *4. tom. de Relig. trac. 8. lib. 2. cap. 21. num 2.* Imò etiam semper debent intelligi exclusæ ab generali facultate dispensandi illæ irregularitates, quæ procedunt ex aliquo enormi corporis, vel etiam animæ vitio, quod posset scandalum generare fidelibus videntibus celebrare illud habentem, vt si aliquis sit lepra infectus, vel morbum caducum patiatur, aut sit conuictus de peccato indicibili, &c. Ratio est iam adducta, quia cum casus isti sint specialissimi non est existimandum Pontifices voluisse illos includere in generalibus concessionibus. Miranda *tom. 2. Man. quest. 8. art. 5.*

43 Nomine homicidij voluntarij, cuius dispensatio in prædictis priuilegijs excipitur, probabile est, solùm intelligi homicidium iniustum, & illicitum, non homicidium iustum, & licitum, quod inducit irregularitatem, quæ vocatur ex defectu lenitatis, quam scilicet, incurrunt Iudices, & ministri iustitiæ, & milites in bello iusto. Ratio est, quia isti, non appellantur propriè homicidæ, iuxta doctrinam S. Augustini *lib. 1. de lib. arbit. cap. 4. & 5.* relatam à S. Thom. *2. 2. quest. 88. art. 6.* & ita hoc tenent Bannez *2. 2. quest. 40. art. 2. dub. 4.* Viuald. *in Candelabr. aur. 2. par. tit. de irregul. §. de dispensat. quod fratr.*

44 Loquendo verò de homicidio voluntario, etiam iniusto, & illicito, occulto tamen, aliqui dicunt posse prælatos Regulares dispensare in irregularitate propter illud contracta. Primò ex priuilegio quodam Martini V. concesso Benedictinis Monasterij Vallisoletani, quod refert Cafarubius *in compend. priuileg. Mendic. verb. Dispensatio. num. 24.* Sed quia hoc fuit viuæ vocis oraculum, vt ipse Casarubius habet, notans hoc priuilegium littera O, ideo his temporibus nihil valet. Secundò ex simili priuilegio Iulij II. concesso prædicatoribus, vt refert Miranda *2. tom. Man. quest. 8. art. 10.* Nescio tamen quantùm valeat hoc priuilegium, & an sit solùm viuæ vocis oraculum. Idem dico de alio priuilegio Sixti IV. concesso Carthusiensibus, vbi conceditur Generali, & quinquaginta prælatis inferioribus ab ipso deputandis, facultas dispensandi cum suis subditis in omnibus casibus Pontificalibus. Omitto etiam quod hæc concessio limitatur excludendo dispensationem in homicidio voluntario, citra altaris ministerium. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 12. num. 9.* Nihilominus quando homicidium, etsi voluntarium, & illicitum, est ità occultum, vt nullo modo sciri aut probari possit; probabile est apud aliquos posse prælatos Regulares irregularitate propter illud contracta dispensare. Ratio est, quia etiam est apud illos probabile, posse Episcopos in prædicto casu dispensare, ac per consequens etiam Prælatos Regulares, qui quasi Episcopalem habent Iurisdictionem. Neque obstat Concilium Tridentinum *sess. 24. cap. 6.* vbi dispensatio in homicidio voluntario, etiam occulto, negatur Episcopis, exponunt enim Concilium de homicidio voluntario occulto, quòd aliquo modo probari potest, vel de illo, quod factum est per insidias, aut proditoriè, iuxta cap. 7. sess. 14. eiusdem Concilij, Auila *de cens. part. 7. d. 6. sect. 5. dub. 5.* Miranda, vt supra. Extat etiam priuilegium Pij V. concessum Congregationis Cassinensi vt habetur tom. 2. Bullarij inter Bullas Pij V. num. 129. vbi conceditur. Prælatis istius Congregationis facultas dispensandi cum subditis in omnibus casibus, & *ob quemuis excessum, & delictum, publicum, vel occultum, casu, seu data opera, quomodolibet ab eis, & singulis, etiam si homicidium voluntarium seu membri mutilatio, &c.* intellige in foro conscientiæ tantùm, & dummodo tale homicidium factum non fuerit post ingressum Religionis, & semper sint in illa permansuri, donec vixerint, vt in eadem Bulla expresè declaratur. Cautissime ergo in hisce casibus procedendum est. Addiderim etiam pro maiori cautela, quòd si hæc, quæ dixi probabilitatem habet, tantùm intelligenda sunt de homicidio voluntario, quod non est per assassinium, aut proditoriè patratum; hoc enim genus homicidij adeò enorme, & malignum est vt numquam debeat credi eius dispensatio concessa in quibuscumque priuilegijs, nisi expressa mentio fiat de illo. Laurentius de Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in Constitut. 2. Iulij II. §. 29. à num. 10.* In casu etiam, quo fieri posset huiusmodi dispensatio, attendere oportet verba priuilegij, ne sit defectus in aliqua circumstantia pro illa necessaria, iuxta dicta supra num. 41.

45 Est præterea aduertendum, quòd cum his, & similibus priuilegijs, aut indultis, conceditur facultas absolutionis, vel dispensationis *in foro conscientiæ*, licet per particulam illam intelligant aliqui, necessarium esse, quòd talis absolutio, seu dispensatio detur in Sacramento pœnitentiæ Nauarrus *in Man. cap. 26. num. 31.* Suarez *5. tom. in 3. part. disput. 7. sect. 5. num. 35.* Probabile tamen est per illud *in foro conscientiæ*, non denotari hoc, sed solùm, quòd talis absolutio, vel dispensatio non suffragetur recipienti in foro exteriori, sed solùm in foro interiori animæ. Enriquez *lib. tertio de Indulg. capit. 3. litter. R.* Miranda *in Manual. 2. tomo 2. quest. 35. art. 2.* Secus dicerem quando in indultis, & priuilegijs apponuntur istæ particulæ, vel similes, *in foro pœnitentiali, auditis confessionibus, eorum peccatis, &c.* quia tunc clariùs denotatur talem absolutionem debere dari in Sacramento pœnitentiæ. Vide Peirinis *tom. primo priuileg. Minimor. in Constitut. Pyrrhi num. 43.*

46 Possunt etiam Prælati Religionum dispensare cum subditis in foro conscientiæ, in pœnis omnibus contractis ex quibuslibet delictis, quales sunt inhabilitationes ad Officia, Dignitates, &c. priuationes Officiorum, Dignitatum, vocis, loci, &c. Primò quidem si tales pœnę non sint Papæ reseruatæ. Nam eò ipso possunt in illis Episcopi dispensare, ac per consequens Prælati Religionum, vtpotè habentes Iurisdictionem quasi Episcopalem. Casus autem, in quibus Episcopi iure communi dispensare possunt quoad pœnas, sunt *adulterium, & delicta minora adulterio, peracta tamen pœnitentia*. Ita declarauit Alexander Tertius *in capit. ac si clerici.* Miranda *in Manual. tom. 2. quest. 9. artic. 3. & quest. 31. art. 11.* Deinde quando prædictæ pœnæ sunt Papæ reseruatæ, licet in illis dispensare non possint Prælati ex vi Decreti Concil Trident. *sess. 24. cap. 6.* quo conceditur Episcopis facultas dispensandi in illis, eò quod vt diximus *capit. 10. num. 5* illud Decretum solùm extenditur ad veros Episcopos. Nihilominus possunt in illis in foro conscientiæ dispensare. Primò ex priuilegio Pij V. in hoc capite num. 31. adducto. Cùm ibi dicatur, *Prælatos Religionum posse per se ipsos facere idem in suos subditos quod Episcopi in suos.* Episcopi autem ex prædicti Decreti Concilij possunt in huiusmodi pœnis quando occulta sunt delicta dispensare, eò quòd illæ nomine suspensionum, vel irregularitatum comprehenduntur, vt notat Sorbus *in Compend. verb. ingredi Monaster. Mon. in annotat. à §. dico 4.* Vide Suarez *4. tomo de Religio. tractat. 8. lib. 2. cap. 12. num. 9.* Rodriguez *tomo 1. quæst. Regular. quest. 61. artic. 9.* Aduertit tamen benè Sanchez cum alijs *lib. 6. in Decalogum capit. 15. num. 78.* non posse Superiores Religionum hanc facultatem delegare. Eò quòd Pius Quintus in hoc priuilegio solùm concedit Prælatis, vt per se ipsos id faciant. Deinde secondò, videtur aliquos Prælatos Religionum potiri hac facultate ex priuilegio Carthusiensibus concesso à Sixto Quarto anno 1481. scilicet, vt Generalis per se, vel per quinquaginta Prælatos inferiores ab ipso deputandos dispensare possit cum subditis in omni-

omnibus casibus Pontificalibus, nullo excepto, in foro conscientiæ tantùm, sola dispensatio in homicidio voluntario conceditur cum limitatione, scilicet, citra altaris ministerium. Suarez 4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 13. num. 9. Aduerte tamen an hoc priuilegium sit viuæ vocis oraculum, quia si tale est, vt sæpe dixi, nihil iam valet. Tertiò id credo etiam posse facere Prælatos Religionum in eodem foro conscientiæ ex vi omnium priuilegiorum, quibus illis conceditur facultas dispensandi cum suis subditis in omnibus pœnis. Cùm enim huiusmodi priuationes, & inhabilitationes sint pœnæ quædam, vt docet Sanchez lib. 6. in Decalog. cap. 15. num. 78. sub generali nomine pœnarum comprehendentur. Horum autem priuilegiorum aliqua sunt adducta in hoc capite num. 33. & 35. Vide dicta cap. 19. num. 35. Vel si vellis huiusmodi pœnas esse irregularitates, dici potest posse in iis dispensari per priuilegia concedentia facultatem in irregularitatibus dispensandi, quæ adduximus supra num. 40.

47 Possunt etiam prædicti Superiores vota suorum subditorum irritare, non solùm indirectè, & ex parte materiæ, immutando illam, præcipiendo scilicet, vel prohibendo oppositum, sed etiam directè tollendo obligationem, etiam sine mutatione materiæ, & etiam si votum sit de re, quæ nullum præiudicium inferat Religioni. Ratio est, quia voluntas Religiosi subiecta est voluntati Superioris, & Religiosus est quasi seruus respectu sui Prælati. Ludouic. Lopez 1. par. cap. 48. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 6 de Vot. cap. 7. Extenditur hæc potestas ad illa vota, quæ sunt circa materiam præceptorum. Quia etiam quoad illud nouum grauamen, pendet voluntas Religiosi à suo Superiore. Suarez vt supra num. 7. Extenditur etiam ad illa vota, quæ facta sunt authoritate Superiorum, vel ab ipsis confirmata. Eò quod Prælatus dando talem licentiam, vel confirmando tale votum, non se priuat suo dominio, & potestate. Maior in 4. distinct. 38. quæst. 4. Syluester ver. Votum quarto quæst. 2. Votum tamen transeundi ad strictiorem Religionem non potest irritari à Superiori, quia quoad hoc votum non pendet inferior à Superiore. Nauarr. consil. 4. alias 30. de Vot. Nouitiorum autem vota licet directè non possint irritari a Prælato, eò quòd in illis defficit subiectio ex Voto Obedientiæ, in quo fundatur hæc directa irritatio, indirectè tamen irritari posse illa vota, quæ gubernationi, & conuenienti Ordinis regimini obuiant, probabile est. Quia quoad hoc Prælatus habet iurisdictionem supra Nouitium. Suarez vt supra num. 11. & 12. Hinc sequitur non peccare Religiosum petentem a suo prælato voti irritationem. Quia vtitur iure suo. Idem Suarez vt supra num. 16. Nec prælatum irritantem sine causa vota suorum inferiorum. Propter similem rationem. Caietan. verb. votum cap. vlt. Sotus 7. de iustit. quæst. 3. art. 1. Nec tenetur prælatus, qui votum irritat illud in aliud commutare. Quia eo ipso quòd irritatio voti, cadit sub ipsius potestate, non est cur ad aliud votum obliget subditum, nec est cur subditus acceptet illud. Suarez 2. tom. de Religione lib. 6. de vot. cap. 1. Imò irritatio voti potest fieri inuito vouente. Propter authoritatem dominatiuam, quam habet prælatus. Idem Suarez ibid.

48 Possunt etiam prælati Regulares commutare vota suorum subditorum. Ratio est, quia hoc spectat ad potestatem Iurisdictionis, quam habent. Palud. in 4. d. 38. quæst. 4. art. 3. conc. 5. Aragon. 2. 2. quæst. 88. art. 12. & quæst. 89. art. 9. Ad Commutationem voti in melius bonum, dummodò euidenter constet de excessu non requiritur authoritas Superioris, sed ipsemet Religiosus potest id facere. Nam talis commutatio est consentanea fini voti, qui est promouere homines ad meliora bona. Caietanus 2. 2. quæst. 88. art. 12. Cordub. in Summ. quæst. 149. Ad Commutationem autem voti in æquale requiritur authoritas prælati, & aliqualis causa. Quia promissio debet solui in propria specie quantum est ex vi fidelitatis. Nauarr. consil. 18. de vot. Suarez tom. 2. de Relig. lib. 6. de vot. cap. 19. Ad commutationem verò in minus, & prælati authoritas, & multò maior causa requiritur. Propter eamdem, & maiorem rationem. Quando autem commutatio voti facta est in melius non est in potestate vouentis ad prius votum iterum redire. Quia illa commutatio habet vim noui voti. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 6. de vot. cap. 20. Quando vero facta est in minus est in potestate vouentis redire ad primum votum. Quia semper licet transire ad meliora. Idem Suarez vt supra. Si verò facta est in æquale, vtrumque est probabile. Idem Suarez vt supra.

49 Possunt etiam prædicti prælati dispensare cum sibi subditis in omnibus voti simplicibus ab ipsis factis, in quibus possunt dispensare Episcopi. Ratio est, quia habent Iurisdictionem quasi Episcopalem. Bonacina vt infra num. 26. In votis autem reseruatis Papæ, qualia sunt Religionis, Castitatis, & peregrinationis, non possunt dispensare. Quia nec in his possunt Episcopi. Bonacina quæst. 2. de voto punct. . §. 4. num. 11. Tum quia impertinens, vel inutilis esset talis dispensatio respectu Religiosorum: inutilis quidem loquendo de voto Religionis, & castitatis, cum illa sint indispensabilia; impertinens verò respectu voti peregrinationis, cum illud votum non possit fieri à religiosis, nisi in ordine ad licentiam prælati, & ita si ipse annuit, tenet votum, si non annuit, non tenet: impertinens ergo est dispensatio. Suarez 4. tom. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 12. num. . In rigore tamen loquendo dicendum est, non posse prælatos talia vota dispensare, cum nec iure communi, nec ex aliquo priuilegio id habeant. Miranda in Man. tomo secundo quæst. . artic. 8.

50 In votis tamen transeundi ad arctiorem Religionem benè possunt prælati Regulares dispensare. Ratio est, quia talia vota non sunt simpliciter vota religionis, sed arctioris religionis. Caiet. 2. 2. q. 88. art. 8. Diana Trac. 2. de Dub. Regul. Resol. 91. Semper tamen requiritur causa rationabilis ad talem dispensationem. Syluester verb. votum §. 3. Rationabilis autem causa poterit esse, si quis verè, & prudenter existimet se meliùs posse seruire Deo in illa Religione, quàm in alia, quam vouerat. Sotus 7. de iustit. & iur. quæst. 4. art. 3.

51 Generaliter etiam loquendo ad hoc, quòd dispensatio voti facta à Superiore valida sit, requiritur primò, quòd non fiat inuito vouente. Quia in hoc differt dispensatio ab irritatione, præsertim, quia dispensatio est quoddam beneficium, quod non fit inuito, iuxta regulas Iuris 61. & 69. in 6. Suarez 2. tom. de Relig. lib. 6. de vot. cap. 1. Requiritur secundò, quòd non fiat sine causa legitima. Quia dispensare in voto, est aliquo modo dispensare in iure diuino, & naturali, in quo non licet sine causa, cum nullus inferior possit sine illa in lege sui Superioris dispensare Sotus 1. de iust. q. vlt. art. 2. Cum autem subest causa dispensandi, & oportet dispensari, videtur peccare prælatum, qui non dispensat. Ita Sà in summ. verb. dispensatio num. 2. Vide Bonac. de voto q. 2. punct. 7. §. 4. num. 33.

52 Vota prælatorum dispensari possunt à Superioribus prælatis, ita vt vota Prioris, vel Guardiani à Prouinciali; vota verò Prouincialis à Generali dispensari possint. Quia isti sunt veri ipsorum Superiores. Prælatus autem Superior Religionis, verbi gratia Generalis, cum in Religione non habeat aliquem superiorem, oportet, quòd à Papa dispensetur. Addunt aliqui posse dispensari à tota religione, quæ illi est superior. Suar. 2. tom. de Relig. lib. 6. de vot. cap. 11. Probabiliter etiam aliqui asserunt supremum prælatum Religionis, qui nulli in ipsa subiectus est, posse commissionem alicui Confessario dare, vt secum dispenset. Tum quia hoc est conforme intentioni Pontificum concedentium Religionibus priuilegia, & exemptiones; tum quia cum prælatus superior sit ex numero Religiosorum exemptorum debet comprehendi in illis, quæ iure communi alijs conceduntur, alias esset peioris conditionis cæteris. Suarez 4. to. de Relig. trac. 8 lib. 2. c. 14.

53 Possunt etiam prælati Regulares irritare, dispensare, & commutare iuramenta promissoria facta in honorem Dei à suis inferioribus. Quia illa sunt quasi quædam vota; vnde de illis iudicandum est sicut de votis quoad hoc Sanchez lib. 3. in Decalog. cap. 19. & 20. Bonacina disput. 4. circ. 2. præcept. quæst. 1. par. 17. Idem dico de votis iuratis. Quia illa etiam moraliter reputantur pro votis. Suar. 2. tom. de Relig. lib. 6. de vot. cap. 14. Loquendo etiam de iuramentis, seu etiam votis iuratis factis a Religiosis in vtilitatem tertij; in ijs rebus in quibus Religiosi sunt subiecti prælatis; credo etiam posse in illa cadere irritationem, dispensationem, & commutationem. Quia cum tales res fuerint sub dominio prælatorum, non potuerunt illa

promittere inferiores, ac perinde iuramenta illa promissoria poterunt tolli à Superioribus, Bonacina vt supra *num.* 4. Loquendo autem de illis iuramentis, aut votis iuratis factis a Religiosis de illis rebus, de quibus possunt disponere, aut sunt sui iuris, non cadit in illa irritatio, dispensatio, aut commutatio Superiorum si fuerint in commodum alicuius tertij, & ab illo acceptata. Ratio est, quia Superior non potest tollere ius alterius; ille autem in cuius fauorem factę sunt hæ promissiones, acquisiuit ius per acceptationem, Suarez *tom.* 2. *de Relig. lib.* 6. *de vot. cap.* 15. Bonacina *vt supra num.* 8. De votis autem, seu iuramentis factis Sanctis probabile est posse à Prælatis irritari, commutari, & dispensari. Tum quia talia vota indirectè sunt facta Deo. Tum quia cùm illa non sint pro humana vtilitate Sanctorum, sed potiùs ad Religiosum cultum, videntur includi in alijs factis Deo. Idem Suarez *vt supra.*

54 Licet non possint prælati Religionum dispensare cum suis subditis in substantialibus Votis status Religiosi, vt colligitur ex *cap. cum ad Monasterium de statu Monach.* & ex Conc. Tridentino *sess.* 25 *de Regular. cap.* 1. neque in aliquibus Votis specialibus, quæ fiunt in quibusdam Religionibus, quale est Votum Minimorum de non comedendis carnibus; quia etiam ista Vota sunt essentialia talibus religionibus. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *à num.* 28. Tamen in obseruantijs alijs Religionum, siue sint ex Regula, siue ex Constitutionibus, siue obligent ad culpam, siue non; possunt dispensare cum suis subditis; iuxta dicta *cap.* 8. *num.* 23 & pro casibus ibi adductis, & *c.* 7. *num.* 29. Tum quia hæc dispensatio frequenter est necessaria pro bono regimine Religionum; tum quia Obseruantiæ istæ non sunt tam essentiales sicut Vota generalia, aut particularia Religionum. Rodriquez *tom.* 1. *quæst. Regular. quæst.* 26. *art.* 1. & Suarez *tom.* 4. *de Relig. trac.* 8 *lib.* 2. *cap.* 1 . *à num.* 25. *&* 41 Hæc potestas iure communi conuenit omnibus prælatis, siue infimis, siue supremis; cum omnes illi habeant Iurisdictionem quasi Episcopalem. Si verò sit reseruata superiori prælato, non poterit inferior illa vti, cum sit illi à superiore ablata. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 13. Probabile autem est prælatum superiorem, aut supremum in Religione posse alicui confessario dare facultatem, vt secum in prædictis dispenset; propter dicta *supra num.* 52. Suarez *vt supra cap.* 14. vel ipsum prælatum supremum secum dispensare. Corduba *in addit. ad Sorb. v. Accedere ad Monasterium Monial.* Pro ista autem facultate prælatorum regularium ad dispensandum secum in obseruantijs regulæ, & constitutionum, nota, iure optimo concedi ipsis: tum quia id colligitur ex *c. fin. de pœnit. & remiss.* tum ne sint peioris conditionis, quem subditi. Miranda *in Man. prælat. tom.* 2. *q.* 31. *art.* 9. Tamburr. *de iure Abbat. tom.* 3. *disput.* 4. *q.* 12. excipit tamen *ibi num.* 7. eos Prælatos, quibus a Regula, vel Constitutionibus prohibitum est dispensare, nisi cum talibus personis, si ipsi non sint tales. Multò magis excipi debent illi prælati qui ab eadem Regula, vel Constitutionibus priuati sunt hac facultate, iuxta dicta *c.* 8. *n.* 23.

55 Circa dispensationem in præceptis Ecclesiasticis, stando in iure communi, & secluso etiam omni priuilegio, possunt prælati, cum suis subditis ea omnia facere, quæ possunt Episcopi cum suis. Vnde quemadmodum Episcopi possunt cum sibi subditis dispensare in omnibus casibus sibi alias non prohibitis expressè, vel ex consuetudine, iuxta *C. cum. ne Romani, de electione cum glos. ibi, & vnico de ætate & qualit. præfi ciendorum in* 6. Ita etiam, rationabili caussa subsistente, possunt facere idem prælati Regulares cum sibi inferioribus. Propter rationem sæpius assignatam, quòd habeant auctoritatem quasi Episcopalem. Suarez 4. *tomo de Religio. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *à num.* 18. Ioannes de Cruce *lib.* 1. *de Voto Obedient. cap.* 6. *dub.* 21. Vnde priuilegia aliqua concedentia huiusmodi facultatem prelatis regularibus tantùm valent ad maiorem declarationem, & securitatem, vel si aliquid de nouo concedunt, idest, vt faciliori modo detur dispensatio. Authores citati. De priuilegijs autem illis vide Rodriquez *tom.* 1. *quæst.* 42 *ar.* . *& quæst.* 21. *art.* 10. & ea, quæ diximus *cap.* 2. *à num.* 28. Circa hæc verò priuilegia cauendum est, an sint reuocata, quia viuę vocis oracula sint

56 Possunt prelati Regulares limitare, restringere, imò etiam tollere suis subditis vsum quorumcumque priuilegiorum, etiam à Sede Apostol. emanantium, ita vt nequeant talibus priuilegijs vti. Tum ex concessione Leonis X. facta Minoribus, & Augustinianis, & Clement. IV. Cisterciensibus, & Gregorij XIII. Societati Iesu. Tum etiam ex ratione, quia nullo modo credendum est velle Summos Pontifices Regularis Obseruantię maximopere zelatores, vt Fratres priuilegijs eorumdem Ordinibus concessis vti possint contra voluntatem suorum Superiorum. Comp. priuileg. Mendicant. *verb. priuil. Fratr.* §. 26. Miranda *in Man. tom.* 2 *quæst.* 43. *art.* 4. Portellus *in dubijs Regul. verb. priuilegium num.* 78. Imò priuilegiorum interpretatio, & declaratio doctrinalis potest, & debet fieri à prælatis Religionum, qua facta, eorum subditi, tuta conscientia, ipsorum sententiæ stare debent. Ratio est, quia hoc pertinet ad eorum officium, quòd est esse pastores, & Doctores suorum inferiorum. Præsertim ad hoc deseruit concessio Leonis X. facta Minoribus, qua illis indulsit, Quòd in rebus dubijs, & scrupulosis conscientias Fratrum Minorum subditorum tangentibus, Generales, & Prouinciales, seu Custodes, cum consilio aliquorum Patrum (si res magnæ importantiæ fuerint) possint auctoritate suæ sanctitatis determinare in scrupulis, & rebus huiusmodi, atque eorum determinationi subditi, secura conscientia, possint, & debeant stare. Similiter amplians prædictam Constitutionem indulsit, quòd Fratres scrupulosi, possint in omnibus dubijs suam conscientiam tangentibus, secura conscientia, stare determinationi sui Guardiani, vel cuiuscunque alterius prælati. Casarubius *in compend. priuil. verb. Declaratio.* §. 4. *&* 5. Miranda *in Man. tom.* 2. *quæst.* 44. *art.* 1. Quæ concessiones, quamuis viuæ vocis oracula sint; valent tamen, etsi non vt gratiam aliquam concernentes, vt explicatiuæ tamen iuris, quod habent prælati, vt veri Pastores, & Doctores sunt suorum subditorum, iuxta dicta.

57 Prælati aliqui Regulares possunt benedicere omnia Ecclesiastica ornamenta, seu paramenta, in quibus Chrisma non interuenit, pro suorum Fratrum vsu tantummodò. Ex priuilegio Leonis X. Casarubius *in Compend. verb. Benedicere Ecclesiastica* §. 14. Miranda *in Man. to.* 2. *quæst.* 40. *artic.* 1. Suarez 4. *tom. de Relig. tractat.* 8. *lib.* 2. *cap.* 30. *præsertim a num.* 10. Aliqui etiam extendunt hoc ad simplices Sacerdotes. Propter priuilegium Sixti Quarti, quo concessit Fratribus Minoribus Sacerdotibus, vt possint benedicere paramenta Altaris, Missalia, ac indumenta, exceptis Corporalibus. Ildefonsus à vera Cruce *in Compen. priuileg.* Credo tamen, quòd consuetudine sit receptum, quòd solùm ad Prælatos hoc spectet. Miranda vt supra. Præterquam quòd, cum prædicta concessio Sixti Quarti sit viuæ vocis oraculum, his temporibus nihil valet. Vide etiam Gauant. *in Thesaur. tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 19. *num.* 12. Prælati autem, qui hoc possunt, facere, non solùm sunt supremi, videlicet Generales, & Prouinciales, sed etiam sunt Priores, Guardiani, alijque prælati locales, ex dictu priuilegio Leonis X. Rodriguez 1. *tomo quæst.* 19. *artic.* 2. Omitto etiam alia priuilegia, quæ vulgò afferuntur, quia eorum quædam sunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent, vt sæpiùs dixi. Alia verò non solùm concedunt Regularium prælatis facultatem benedicendi paramenta Ecclesiastica pro suis Fratribus, sed etiam pro alijs. Quæ etiam nihil prosunt, non solùm propter eamdem rationem, sed etiam quia consuetudine non sunt recepta. Miranda *in Manual.* 2. *tomo quæst.* 40. *art.* 3. Præsertim quantùm ad hoc de benedictione paramentorum pro extraneis, quòd nihil valeat, nec illam dare possint, etiam Abbates, omni consuetudine in contrarium abrogata, probat Gauantus *in Commentar. in Rubric. Missal. tom.* 1 *part.* 4. *tit.* 19. *num.* 22. *& in Manual Episcopor. ver. Abbas, a num.* 29.

58 Consecrare tamen Calices, Aras, aut patenas pro Missis celebrandis nullatenus possunt Prælati Regulares. Ratio est, quia nec iure communi, nec speciali priuilegio id habent. Suarez 4. *tomo de Religione tract.* 8. *lib. secundo capit. vltimo a num.* 2. Vnde priuilegium quoddam Innocentij Octaui, quod refertur concessum quibusdam Abbatibus Conuentualibus Cisterciensibus, quòd scilicet possint benedicere Calices, seu Patenas pro Missis celebrandis

(prætet-

(præterquam, quòd non mihi constat, an sit viuæ vocis oraculum, & per consequens annullatum) vel non est in vsu receptum, vel esto quòd apud Cistercienses sit in vsu, apud alias tamen Religiones non est receptum. Miranda *in Manual. to. 2. quæst. 40. artic. 4.* Qui benè etiam *artic. 5. & 6* tractat, qualiter Religiosi se gerere debeant cum Episcopis circa benedictionem istorum.

59 Circa benedictionem Ecclesiarum, & Oratorium, reconciliationemque ipsorum extant concessiones Iulij II. pro Minimis, & Leonis X. pro Minoribus, ex quibus constare poterit, ad quæ se extendat authoritas prælatorum Regularium quoad hæc. Lege Casarrub. *in compend. priuileg. Mend. verb benedicere Ecclesiastica num. 12. 13. & 14.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 1. Iulij II. §. 21. 22. & in Constit. 18. Leonis X.* Circa consecrationem autem altarium, vel Ecclesiarum, Oleum Sanctum, & alia Episcopalia, vide priuilegium Sixti Quarti Carmelitis concessum. Casarrubium *vt supra n. 5. & 6.* & Speculum Ordin. *in Bulla Sixti IV.*

60 Quamuis prælati Religionum non possint dispensare cum illegitimis ad Officia, & prælatias Ordinis obtinenda; propter priuilegia concessa Religionibus ante Constitutiones Sixti Quinti, quarum prima incipit, *Cum de omnibus*, altera verò, *Ad Romanum Pontificem*. Quia hæc omnia priuilegia ab ipso Sixto V. in prædictis Constitutionibus abrogata fuerunt. Possunt tamen cum prædictis illegitimis ad prælatias obtinendas dispensare, prout ex prædictis priuilegijs (quorum aliqua referunt Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 13. artic. 6.* Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Constitut. 2. Iulij II §. 29. num. 93.*) secundùm moderationem factam à Gregor. Decimo Quarto in alia Constitutione, quæ incipit, *Circumspecta Romani Pontificis prouidentia*, vbi moderans prædictas Constitutiones Sixti V. statuit. Licere Generali, aut Prouinciali singulorum Ordinum, ac Congregationum, aut Hospitalium, ad quos dicta dispensatio spectat, iuxta tenorem priuilegiorum, & indultorum Apostolicorum eis concessorum, quæ dummodò vsu recepta, nec alias sub vllis reuocationibus comprehensa sint, vt præfertur, in hac parte reualidauit, cum illegitimis, quos aliàs dictus Generalis, aut Prouincialis cum Generali, Prouinciali, seu intermedio Capitulo, & non alias, suffragantibus meritis dignos indicauerint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas dispensare, ac dispensationes huiusmodi iam factas, & inde sequuta quæcumque, vt antea valere ac tenere perindè, ac si dictæ Constitutiones non emanassent. Mirand. *in Manual. to. 1. quæst. 2. art. 3.* Secundò possunt dispensari præfati illegitimi ad Officia Ordinis obtinenda à suis prælatis, propter priuilegium eiusdem Gregorij Decimi Quarti concessum Congregationi Clericorum Regularium Ministrantium infirmis, quo vti possunt tam illi, quàm qui habent priuilegiorum communicationem cum illis seruatis etiam seruandis, iuxta dicta supra *num. 41. & 42.* Aduertendo insuper datum fuisse anno 1591. die 21. Septembris, ac perindè tempore posterius fuisse supradicta Constitutione eiusdem Gregorij, quæ eodem anno Idibus Martij edita fuit. Verba autem priuilegij habentur in Bulla ipsius Pontificis *n. 17.* & in *2. tom.* Bullar. Laertij Cherub. *fol. ...* Sunt autem sequentia; Ac dicto præfecto Generali pro tempore existenti, seu de illius licentia præfectis inferioribus aliorum locorum, seu prouincialibus dictæ Congregationis pro tempore existentibus, & illorum Vicarijs, ac loca tenentibus, vt cum eiusdem Congregationis personis defectum natalium etiam ex adulterio, sacrilegio, incestu, & quouis alio nefario, & illicito, ac prohibito, & damnato coitu prouenientem patientibus, postquam in dicta Congregatione vota emiserint, vt defectu huiusmodi non obstante, ad quoscumque sacros, etiam presbiteratus Ordines promoueri, & in illis, etiam in altaris ministerio ministrare, nec non ad quascumque administrationes, personatus, præeminentias, & Officia dictæ Congregationis eligi, admitti, & assumi, illaque gerere, & exercere. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constitut. 2. Iulij II. §. 29. à num. 95.* Diana *tract. 2. de Dubijs Regular. Resolut. 102.* Limitant tamen alij traditam doctrinam, quòd scilicet illegitimus Religiosus in ea religione, in qua ipsius pater esset, vel fuisset Prælatus non posset admitti, ad prædicta Officia sine Papæ dispensatione. Tum à simili, vel maiori ratione ex Concil. Trident. *sess. 25. cap. 15.* & prædicta Constitut. Gregor. Decimi Quarti superiùs adducta. Miranda *in Man. tom. 1. quæst. 1. artic. 10.* Probabile tamen puto etiam cum tali Religioso posse dispensari ad Officia Ordinis. Tum ex verbis adductis Gregorij Decimi Quarti in priuileg. concesso Congregationi Clericorum Ministrantium infirmis, quæ est posterior tempore, vt dixi, quàm illa alia, quæ adducitur in contrarium. Tum quia in Constitutione Gregorij, quæ adducitur, nullo pacto dicitur, quòd Religiosus illegitimus non posset admitti ad Prælatias in ea Religione, in qua pater eius est, vel fuit Prælatus, sed solùm dicitur: *Dummodo tamen Filius illegitimus, in Religione in qua pater, siue ante, siue post natiuitatem dicti Filij professus fuerit, ipso patre viuente non admittatur, quod expressè prohibemus.* Decretum autem Concilij, vel solùm intelligitur de Clericis secularibus, nam cum sit pœnale non est cur extendatur etiam ad Regulares; vel esto, quòd ad regulares extendatur, solùm ex eo habebitur Religiosum illegitimum non posse esse prælatum in eodem Monasterio, in quo eius pater est, vel fuit prælatus, non verò tolli quominus in eadem prouincia, vel saltem Religione, eligi possit. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 13. artic. 7.* Aduerte etiam illegitimos, qui posteà secuto Matrimonio legitimati sunt, non comprehendi sub priori Constitutione Sixti Quinti. Quia ita declarauit ipsemet Pontifex in posteriori alia, quæ incipit, *Ad Romanum Pontificem*.

61 Quando Religiosus illegitimus dispensatus fuit in sæculo ad quæcumque beneficia, qualiacumque sint, posteà Religionem ingressus non eget noua dispensatione ad Prælaturas; illa enim dispensatio se extendebat ad ista beneficia, & fuit quædam quasi legitimatio. Miranda *in Manuali tom. 2. quæst. 2. artic. 5.* Si tamen solùm dispensatus fuit vt beneficium curatum obtineret, indiget posteà ad Officia Ordinis noua dispensatione, quia illa prima non se extendebat ad illa, sed tantùm ad beneficium sæculare. Nauarrus *lib. 4. consil. tit. qui filij sint legitimi, consil. 1.* Similiter dispensatus in Religione propter priuilegia adducta ad Officia, & Dignitates, non potest extra Ordinem illa habere. Quia prædicta priuilegia solùm sunt in fauorem Religionis. Rodriquez *tom. 1. quæst. Regular. quæst. 13. ar. 13.* Sanchez *lib. 5. in Decalog. cap. 5. num. 16.* Nec dispensatus ad dignitatem inferiorem potest censeri dispensatus ad Superiorem; quia permissio minoris non est permissio maioris. Secus videtur dicendum de dispensato ad maiorem dignitatem; talis enim, eo ipso censetur dispensatus ad minorem, quòd solùm credo esse verum quando minor dignitas continetur sub maiori, vt prioratus sub prouincialatu, & Prouincialatus sub Generalatu. Sorbus *in Comp. priu. Mend. v. Dispen. §. & ideo Fratres* Laurentius de Peirinis *to. 1. priuil. Minim. in Const. 2. Iulij II. §. 29. n. 99.*

62 Officia, ad quæ illegitimi iure communi non possunt promoueri sine dispensatione sunt dignitates, & prælatiæ, & beneficia curam animarum habentia. Ita habetur *in c. fin. de Filijs Presb.* Vnde nec possunt esse Generales, nec Prouinciales, nec Priores, Guardiani, &c. Possunt tamen eodem Iure communi esse Magistri Nouitiorum, Confessores, &cet. & habere alia officia manualia, præter Dignitates, Prælatias, & quæ curam animarum important. Vnde similiter possunt esse Sacristæ, Procuratores. Sanchez *lib. 5 in Decalog. cap. 5. num. 16* Laurentius de Peirinis *to. 1 priuileg. Minimorum in Constit. 2. Iulij II. §. 29. n. 91.*

63 Quando prælatus habens potestatem dispensandi cum subdito Religioso illegitimo, quem scit esse talem, confert illi aliquam prælatiam, vel Officium, censetur saltem in foro conscientiæ cum illo dispensare, si seruentur aliæ conditiones, de quibus supra *num. 41. & 42.* Talis enim officij, vel Prælatiæ collatio, est quædam virtualis dispensatio. Nauarrus *in Manual. cap. 25. n. 74.* Rodriquez *to. 1. q. Regul. quæst. 13. artic. 16.* Addunt alij etiam pro foro externo deseruire talem dispensationem. Dum tamen pro eo foro probari possit adfuisse requisita pro tali dispensatione. Quod facilè admitti potest. Sigism. de Bonon. *de elect. dub. 81.* post Maiolum, Suarez, Salas, & Sanchez. Semper tamen requiritur causa iusta; & rationabilis. Quia hoc est commune omnibus dispensationibus. Nauarrus

ibi-

ibidem. Syluester *verb. dispensatio.* vbi etiam agit de causis iustis talis dispensationis.

64 Aliqui prælati Religionum, scilicet Abbates, solent primam Tonsuram, & minores ordines suis subditis conferre. Propter aliqua ipsorum priuilegia de quibus agit Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 29. Hæc verò priuilegia neque per viam communicationis extenduntur ad illos Prælatos. Quia numquam fuerunt hoc modo intellecta. Suarez *vt supr. num.* 27. Num autem Abbates prædicti possint conferre dictos Ordines minores Nouitijs, dubium est apud multos. Vincent. Filliuce. *to.* 1. *tract.* 9. *c.* 5. affirmatiuam verò partem tenet Suarez 4. *tomo de Relig. vt supra num.* 12.

65 Abbates prædicti habentes facultatem dandi Ordines minores, aut primam Tonsuram, animaduertant, quod circa Decretum Concil. Tridens. *sess.* 23. *cap.* 10. quo habetus: *Abbatibus, & alijs quibuscumque quantumuis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicuius Diœcesis consistentibus, etiamsi nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit Tonsuram, vel minores Ordines conferre, nec litteras dimissorias Clericis sæcularibus, vt ab alijs ordinentur concedant.* declarauit S. Greg. quòd Abbates Regulares habentes ius Baculum deferendi, & Mitram, postquam Sacerdotalem Ordinem, & munus Benedictionis susceperint, possint Tonsuras, & Ordines Minores sæcularibus Episcopi iurisdictioni subditis conferre. Si modò ipsius Episcopi consensus accedat, & à dicto Episcopo quisque litteras dimissorias impetrauerit; ita vt satis non sit id generatim ab Episcopo concessum esse, sed hac concessione semper opus sit singulis, &c. [illegible] etiam ipsi Abbates eosdem Ordines conferre alijs regularibus, qui dimissorias speciales Superiorum suorum, & specialem consensum Episcopi loci habuerint, ac præterea alijs sæcularibus, qui aliorum Episcoporum iurisdictioni subiecti sint; dummodò Superiorum suorum dimissorias attulerint, ac specialem consensum Episcopi loci, in quo Ordines huiusmodi cupiunt suscipere. Quaranta *in Summa Bullary verb. Ordo*, Suarez *à num.* 20. Vide etiam dicta *cap.* 14. *num.* 13. & Gauantum *in Manual. Episcop. verb. Abbat. à n.* 34.

66 Pertinet etiam ad prælatos Religionum recipere, & profesfare Nouitios; cum hoc sit negotium magni ponderis in Religione. An verò possint se solis sine consensu Conuentuum Nouitios recipere, & professare; attendendum est ad consuetudines, & particulares leges Religionum. Eis verò non stantibus, probabilius est hoc munus pertinere ad Prælatum, & Conuentum simul, ita vt neuter sine alio id possit facere. Ratio est, quia in receptione, & professione Nouitiorum interuenit mutuus quidam contractus inter ipsos ex vna parte, Conuentuum, & Prælatum ex alia: ita vt ipsi promittant obedientiam, & subiectionem Conuentui, & Prælato; & ipsi vicissim promittant sustentationem illis præstare. Ac proinde consensus omnium videtur necessarius Nauarrus *lib.* 1. *de Constit. consi.* 9. & *lib.* 3. *de Regul. cons.* 36. & 61. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæst.* 15 *artic.* 2. Vide dicta *cap.* 2. *num.* 25. Tenentur tamen dicti Prælati obseruare in receptione, & professione Nouitiorum non solùm conditiones assignatas à Sixto V. & de quibus diximus cap. 2. sed etiam, quæ Clement. VIII. & SS. D. N. Vrbanus in Decreto S. Congregat. Concilij *de Regularibus Apostatis, & electis* decreuerunt 4. *tom. Bullar. inter Const. Vrbani n.* 26.

67 Possunt item Religionum Prælati applicare alijs bona opera suorum subditorum, illisque tribuere litteras talis communicationis Hoc constat non solùm ex priuilegijs Vrbani V. quod refert Casarubius *in Compend. verb. indulgen. exhibentibus num.* 6. [illegible] iam quia iure communi quilibet Prælatus cuiuscumque Congregationis potest id facere. S. Thom. *in* 4. *dist.* 2. *quæst.* 1. *artic.* 3. & *in addit. ad* 3. *p. quæst.* 26. *art.* 1. Nauarrus *in tract. miscell. de psalt. ex Rosar. B. Virg. n.* 4. & *de Iubileo not.* [illegible] Immo secundum multorum opinionem, tantem in alio casu, possunt huiusmodi opera benefactoribus applicare Prælatis, etiam renitent bus subditis. Sotus *in* 4. *dist.* 21. *quæst.* 1. *art.* 4. Cordub. *in quæstionibus l.* 5. *de Indulg. quæst.* 42. *artic.* apud quos plura de loc. Vide etiam Sorbum *in addit. ad Compend. verb. Indulg. quoad sæcular.* 4.

68 Tenentur Prælati Regulares, Generales scilicet, & Prouinciales visitare Monasteria sibi subiecta. Tum ex Concilio Trident. *sess.* 25. *c.* 20. Tum quia aliàs non possunt eorum reformationi incumbere. Suarez 4. *de Relig. lib.* 10. *de regim. Societ. c.* 11. Hæc autem obligatio est de iure naturali, & diuino, iuxta illud Prouerb. 27. *Diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera.* S. Thomas 2. 2. q. 83. *art.* 2. Caiet. *ibid.* Monasteria autem visitanses ante oculos habeant id, quod Sac. Concil. Trident. *sess.* 13. *c.* 1. illis commendat his verbis: *Se Pastores, non percussores esse meminerint, atque ita præesse subditis oportere, vt non in eis dominentur, sed illos tanquam filios, & fratres diligant; elaborentque vt ipsos hortando, & admonendo ab illicitis deterreant, ne vbi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur. Quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, seruanda est ab eis illa Apostoli præceptio, vt illos arguant, obsecrent, increpent, in omni bonitate, & patientia, cum sæpe plus erga corrigendos agat beneuolentia, quam austeritas, plus exhortatio, quam commination, plus charitas, quam potestas; sin autem ob delicti grauitatem quandoque virga opus fuerit, tunc cum mansuetudine, rigor, cum misericordia iudicium, cum lenitate seueritas adhibenda est.* In visitationibus autem maximè cauere debent à muneribus receptione, ex cap Romana §. *procurationes de cens. in* 6. & ex Trid. *sess.* 23. *de reformat. c.* 3. Peirinis *to.* 1. *priu. Minim. in Const.* 14. *Leon. X. num.* 7. Vide dicenda circa modum procedendi in visitationibus *c.* 27. *à num.* 2.

69 Tenentur etiam Prælati, & sub peccato mortali, facere vt officium Diuinum debitis horis, & statutis temporibus persoluatur in Conuentibus. *Clem.* 1. *de celebr. Missar.* Caietan. *verb. hora* §. 4. Medina *C. de Orat. quæst. de hor. canon. dub.* 1. Vide dicta *c.* 12. *num.* 9.

70 Inter ea quoque, quæ ex Decretis Clem. VIII. & Sanctiss. D. N. Vrbani sæpiùs adduximus, hæc Prælatis præcipiuntur, vt habetur etiam 4. *to. Bullar. inter constitutiones SS. D. N. Vrbani num.* 26. *Nullus omnino prætextu cuiuscunque priuilegij, vel Superioritatis, etiam Generalatus, à seruitio Chori censeatur immunis, nisi pro tempore, quo quis in proprij Officij munere actu fuerit occupatus.* Adiungitur tamen quòd cum Lectoribus, & Prædicatoribus Superiores, ijs tantum diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, dispensare possint. Et quòd idem quoque præstare valeant cum ægrotis, & studiorum causa legitimè impeditis. Præcipitur etiam, quòd in eos, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutari pœnitentia Superiores animaduertant ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum, alimenti etiam, si opus fuerit, subtractione. Nota tamen quòd cùm occupatis etiam [illegible] charitatis, siue corporalibus, [illegible] siue spiritualibus, vt cum Confessionibus [illegible] etiam dispensari potest, quia ista opera præ[illegible] quibuscunque. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 1. *c.* 8.

71 Item pro obseruantia Concilij Tridentini circa paupertatem Religiosam, statuitur in eisdem Decretis. Neque Superioribus, quicunque illi sint, vllo pacto liceat, eisdem Fratribus, aut eorum alicui, bona stabilia, etiam ad vsumfructum, vel vsum, administrationem, aut commendam, etiam depositi, aut custodiæ nomine concedere. Vide dicta *c.* 6. *à num.* 19.

72 Deinde pro communitate, seu vita Communi seruanda, singulariterque in victu fugi[illegible] ibidem decernitur. *Omnes etiam Superiores, quicunque illi sint, eodem pane, eodem vino, eodemque obsonio (siue eadem (vt aiunt) pitantia, in communi mensa primus, vel secunda, nisi infirmitatis causa impeditis [illegible] vtatur: neque singulis e aliquid quo priuatim quisque in cibum vtatur, vllo modo afferri possit, si quis in ea re peccauerit, nihil ea, die alimentis percipiat, nisi panem, & aquam.* Pro quo nota, casus necessitatis, puta infirmitatis, vel debilitatis, [illegible] ingigi exceptos, nec comprehendi hoc Decreto. Quia Ius naturæ hoc præscribit.

73 [illegible] circa redditus, aut præstationes, quas Generales aliqui, aut alij Superiores Religionum solent [illegible], præcipitur quòd *Superiores omnes, etiam G[illegible], quo redditus aut præstationes peculiares ratione [illegible] habent, eorum accepta, & expensa in libro distincto fideliter, & dili-*

& diligenter adnotari curent, neque in alios vsus, quàm ratione Officij sui necessarios quicquam expendant. Cum verò contigerit ipsos in aliquo Conuentu commorari, eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua sibi, & ijs, qui secum erunt, victus ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum suppeditetur. Obligantur etenim, & præcipuè Vitæ Communis obseruantia Prælati, de qua *cap. 6. num. 60. & à num. 7.*

74 Item, pro administratione bonorum Monasterij non habenda à Superioribus, sed ab alijs, tribus statuitur in eisdem Decretis, quòd nullus, ex Superioribus locorum, administrationem bonorum, aut aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum, & redditũum sui Conuentus, etiam nomine Conuentus per seipsum habere, siue exercere possit, sed vniuersum id onus tribus fratribus eiusdem Conuentus à Generali ita demandetur, vt vnus rerum, & bonorum, reddituumque colligendorum, ac exigendorum curam habeat, alter tamquam depositarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exata fideliter asseruet, alius de pecunijs, & rebus à Depositario acceptis, Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerso de necessarijs, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed iuxta charitatis regulam, veluti bonus dispensator prouideat; Officiorum huiusmodi confusione penitùs interdicta. Vide dicta *eod. c. 6. n. 7.*

75 Deinde pro prædictis tribus, prout supra designatis, præcipitur, quod illi tres, tam impensi, quàm accepti, singulis mensibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus, eiusdem Conuentus probationibus, rerumque vsus peritis, rationem reddant. Deinde ipsimet rursus præsentibus Priore, & peritis prædictis, Generali, cum aduenerit; denique ipse Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali, saltem coram tribus Iudicibus, ab ipso Capitulo ad hoc constitutis, illorum omnium, vniuersæque suæ administrationis tam publicæ, quàm priuatæ, rationem reddere teneatur; cuius etiam exemplum authenticum ex Actis Capituli describatur, ad hoc, vt ad omne mandatum Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit. Vt hoc Decretum executioni mandetur in Conuentibus, qui non à Generali, sed à Prouincialibus visitantur, necesse est, vt quod in illo dicitur de Generali, intelligatur etiam respectiuè de Prouincialibus.

76 Præterea pro non interpretandis Decretis Concil. Trid. & prædictis Clement. VIII. & SS. D. N. Vrbani, sic illis præcipitur: *Superioribus autem ne Concilij Tridentini, aut hæc nostra Decreta declarare, interpretari, aut relaxare vllo modo possint, omnino interdicimus, & prohibemus, decernentes irritum, &c. Si quis autem contra præsumpserit attentare, is eo ipso omni gradu, Officioque priuatus, & ad ea perpetuò inhabilis existat.* Interpretatio, quæ hic prohibetur solum est interpretatio iuridica, non doctrinalis. Laurentius de Peirinis *to. 2. priuil. Minimor. in Constit. 10. Vrbani VIII. n. 6.*

77 Item pro Vita Communi sectanda, & superfluitate, etiam à Superioribus vitanda, illis intimatur, quòd nullus etiam Superior cellas, siue in claustro, siue alibi, separatas à communi dormitorio habeat, sed vnusquisque vnica cella, eadem cum cæteris aliorum Fratrum coniuncta, nudis omnino parietibus, ac lecto, & mensa humilibus, vniformique suppellectili, quemadmodum Religiosos decet, contentus sit. Possit tamen Generalis alicui ex Superioribus Conuentuum, si eorum muneris, & officij necessitatem id exigere cognouerit, alteram etiam cellam concedere. De superflua autem suppellectili Regularibus fugienda, vide dicta *cap. 6. à num. 13.*

78 Pro donationibus, seu munerum largitionibus non permittendis Regularibus à suis Prælatis, sic illis etiam præcipitur. *Curent Superiores, vt Constitutio interdicens largitiones munerum, & præscribens hospitalitatis formam, ab omnibus in qualibet Conuentu inuiolabiliter obseruetur.* Constitutio de qua in præsenti, fuit Clementis VIII. & videtur innouata in hoc Decreto à S. D. N. Vrbano, & Sac. Congregatione, vide quæ circa illam dicimus *cap. 6. à num. 52.*

79 Item pro Examinatoribus designandis in Religionibus, decernitur in prædictis Decretis, quatenus eligantur in Capitulo Generali, vel Prouinciali, aliquot graues, & periti ex Fratribus cuilibet Prouinciæ, saltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas Confessiones etiam ipsorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam curæ sit examinare, & probare, tàm quoad doctrinam, quàm quoad mores, promouendos ad quoscumque Ordines, in quo seruetur Decretum Congregationis Interpretum Sacri Concilij Tridentini. Hoc Decretum puto esse illud de quo nos egimus *cap. 24. n. 12.* circa licentias concedendas Religiosis ad suscipiendos Ordines.

80 Demum pro obseruantia Regulæ, & Constitutionum Regularium, sic admonentur in prædictis Decretis Superiores: *Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores sint rationis, quàm in nouissimo die reddituri sunt pro grege sibi commisso, ac propterea omni studio inuigilent, vt quæ in eorumdem Ordinem Regulis, & Constitutionibus de oratione mentali, silentio, ieiunijs, capitulo culparum, alijsque spiritualibus exercitijs prudenter, ac piè sancita sunt, ea omnia, & singula ad vnguem obseruentur, intelligantque super his veluti fundamentis omnium Religionum ædificia construenda, & ampliandâ esse, quæ vt faciliorem exitum sortiantur, & fructus vberiores, in animis fratrum producant, valde opportunum erit, si in qualibet Conuentu, singulis hebdomadis habeatur sermo de Religiosa disciplina, Regularique obseruantia.* Vide dicta *cap. 7. & 8.* & quæ in nostro opere de Reformatione Regularium præsertim *cap. 5. 6. & 7.* diximus.

81 Possunt Prælati Religionum exemptarum sibi Confessorem eligere, sicut Episcopi, & Cardinales Sà *in Summ. verb. confessor num. 1.* Suarez *4. tom. in 3. par. disp. 27. sect. 2. num. 9.* & colligitur *ex cap. vltim. de pœnit. & remiss.* imò & possunt eligere Confessarium quemcunque Sacerdotem alias idoneum, siue Secularem, siue Regularem alterius Religionis. Pro quo vide Dianam *tom. 3. Tract. 2. de Dub. Regul. Resol. 1. & 3.* Quod intellige nisi per Constitutiones Ordinum aliud caueatur. Vide dicta *suprà num. 27.* Specialiter Prælati Carmelitæ, scilicet Generalis, & Prouincialis, & vices eorum gerentes, & qui eorum priuilegia participant possunt à concessione Sixti IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum ipsorum, absolui à suis confessoribus *iuxta formam concessionis super absolutione, & dispensatione fratrum eiusdem Ordinis factæ*, quam retuli supra *in hoc capite num.* 33. Generaliter etiam loquendo quoad vsum priuilegiorum concessorum Religionibus, quibus conceditur facultas, vt absoluantur Religiosi à suis Prælatis à casibus, vel censuris aut dispensentur in pœnis, seu irregularitatibus contractis, quamuis Prælati infimi, v.g. locales absolui, & dispensari debeant à Prouincialibus, & isti à Generali, Generalis tamen, cum non habeat Superiorem in Ordine extra Capitulum, potest sibi eligere confessorem, cui communicat talem facultatem. Non enim est alius modus, quo ipse Generalis possit passiuè vti huiusmodi priuilegijs, quibus priuari non debet, cum sit præcipuum membrum Religionis. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 23. num. 8.* Vbi etiam hoc videtur extendere ad Prouinciales, & Prælatos locales. Quid verò faciendum sit in casu quo in aliquo Conuentu Religiosorum tam Prælatus, quam Sacerdotes subditi incurrerent in censuram reseruatam Pontifici, v.g. si per mutuam rixam inciderent in censuram Canonis, *Si quis suadente*, tractat Rodrig. *to. 1. quæst. Regul. quæst. 20. artic. 12.* Suar. *vt supra à num. 9.* Quando verò Prælati eligunt aliquem in sui confessorem non est necesse, quòd talis sit aliàs approbatus, nam sic eligendo eum approbare videntur, latè tenet pro sua persona Laurentius de Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Constit. 4. Sixti IV. num. 28.*

82 Non possunt Prælati Regularium ad instantiam, & requisitionem quarumcunque personarum extra suos Ordines existentium alicui Religioso suæ Religionis aliquod Officium, vel Dignitatem concedere, aut pœnas remittere. Primò enim Carmelitarum Superioribus id prohibuit Clem. VIII. in Bulla *quoniam nemo* ann. 1593. edita, per hæc verba. *Atque in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna omnibus dicti Ordinis Fratribus, Superioribus, & Prælatis, quocumque titulo nuncupatis, etiam Generali, præsentibus, & futuris præci-*

præcipimus, districteque mandamus, ne quempiam, ullo tempore, præcibus, litteris, vel fauoribus adductis, vel aliàs ad instantiam, seu requisitionem, vel contemplationem Principum, vel Prælatorum, aut aliorum quorumcumque, tam secularium, quàm Ecclesiasticorum, extra dictum premium existentium, etiam Cardinalium, Imperatoris, Regum, Ducum ad cuiusuis generis Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, Functiones, & Officia prædicti Ordinis promouere, vel pœnas aliquas remittere audeant, seu præsumant. Secundò id prohibuit Gregorius XIII. Prælatis Ordinis Prædicatorum in virtute Sanctæ Obedientiæ in Bulla, *Cum nihil*, quòd etiam confirmauit Clem. VIII. in alia Bulla, quæ incipit, *Religiosos viros* anno 1592. edita. Idem quoque prohibuit idem Clemens Octauus Superioribus Camaldulensibus in Bulla, quæ incipit, *Ambitiosam* ann. 1596. & Hieronymianis in alia etiam Bulla, quæ incipit etiam, *Ambitiosam* ann. 1600. & Cruciferorum Superioribus in alia Bulla ann. 1604. edita, quæ incipit, *Quoniam nemo*, & etiam Augustinianorum Prælatis in alia Bulla eiusdem tituli, & anni. Paulus etiam Quintus idem prohibuit Superioribus Congregationis S. Saluatoris in alia Bulla eiusdem tituli ann. 1607. & Augustinianis in Bulla *Admonemur* ann. 1608. & Prælatis Monachorum Cisterciensium Italiæ in Bulla; *aliàs per nos*, anno 1613. & Celestinorum Superioribus in Bulla *Quoniam nemo* anno 1616. edita, & Minimorum præpositis ann. 1619. in Bulla *Admonemur*, quam explicat Laurentius de Peitinis *tom. 1. de subdito q. 2. de Paupertate cap. 2. §. 11.* animaduertens non interdici Prælatis facere aliquam gratiam suis subditis ad instantiam extraneorum, sed solum quoad gradus, honores, Dignitates, Officia, &c. seu pœnarum remissionem. Sed licet hoc verum sit ex Bulla Clement. VIII. pro Carmelitis, & alijs, quibus eadem fit prohibitio, tamen cum Paul. V. in prædicta Bulla pro Minimis dicat, *ullam gratiam concedere*; & hoc condistinguat Pontifex à concessione Officiorum, Dignitatum, &c. non videtur secura prædicta interpretatio. Vide *cap. 10. num. 17. & cap. 15. num. 27.*

83 Gregorius XIV. in Bulla *Cum aliàs* ann. 1591. edita moderatus est priuilegia concessa à suis prædecessoribus, præsertim Sixto V. & Pio V. quibuscumque Principibus sæcularibus, eorumque Curijs, & Magistratibus extrahendi ex Ecclesijs criminosos, & delinquentes, præscribens hunc modum Prælatis Religionum, qualiter in prædictis casibus se gerere debeant: Vt Laicis ad Ecclesias, locaque Sacra, & Religiosa prædicta confugientibus, si fuerint publici latrones, viarumque grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidijs aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, quivè homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs, earumvè cœmeterijs committere non verentur, aut qui proditoriè proximum suum occiderint, aut assassinij, vel hæresis, aut læsæ maiestatis in personam ipsiusmet Principis rei, immunitas Ecclesiastica non suffragetur. Posteaque subiungit. *Sed vniuersis, & singulis Venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælatis, tam secularibus, quam cuiusuis Ordinis Regularibus, districte præcipiendo mandamus, & præcipimus, vt Laicos in casibus prædictis delinquentes ad eorum Ecclesias, Monasteria, domos, & alia loca supradicta Sacra, seu Religiosa respectiue confugientes, & in eis se recipientes, atque morantes, qui prædicta delicta, eorumve aliquod iudicio suo commisisse videbuntur, quando à Curia sæculari fuerint requisiti, & quilibet eorum fuerit requisitus, Ministris, & Officialibus Curiæ sæcularis, absque irregularitatis nota, aut alicuius censuræ Ecclesiasticæ incursu tradi, & consignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet, & faciat.* Vide Bullam 2. *tom. Bullar.* Laertij *fol.* 694. Circa immunitatem verò, quàm habent malefactores in locis Sacris, vide Pei in *tomo 1. priu. Minim. in Constit. 4. Clem. VIII. a num.* Erasmum ChoKier *tr. de iurisd. Ord. in Exemp. par. 4. quæst. 65.* & maximè Bonacinam *circa prim. præcep. Decalog. quæst. 7. de immun. Eccles.* Dianam *tract. de immunitat. Eccles. super Bullam Greg. XIV.* Specialiter *Resol. 25.* in qua quærit an Religiosi gaudeant dicta immunitate in quo mihi videtur dicendum quod si delinquant extra loca Sacra verè gaudent hoc priuilegio ad ea confugientes, quia non est aliqua ratio assignabilis cur in hoc sint peioris conditionis quam laici, si tamen intra ipsa loca sacra deliquerint, quamuis in rigore iuris posset illis talis immunitas sicut & laicis fauere consuetudine tamen & consensu Summorum Pontificum est receptum contrarium.

84 Tenentur Superiores Religionum Mendicantium procurare, vt sui subditi reddantur idonei per studia litterarum ad audiendas confessiones, & concionandum. Ratio est, quia ipsi Religiosi Mendicantes, cum sint coadiutores Episcoporum, iuxta dicta *c. 4. n. 19.* tenentur saluti proximorum consulere. Bannez 2. 2. *quæst. 39. art. 3. dub. 3.* dicens hanc obligationem esse sub peccato mortali. Thom. de Iesu *sup. c. non dicatis par. 4. cap. 1.* Vide etiam *Tract. noster. de Reform. Regul. cap. 11.*

85 Tenentur etiam Superiores Religionum instituere studia linguarum in studijs suorum Monasteriorum ex Decreto Paul. V. in Bulla *Apostolicæ seruitutis* anno 1610. in qua statuit, & determinat; Vt in cuiuscumque Ordinis, & Instituti Regularium, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, etiam quomodolibet exemptorum, & Apostulicæ Sedi immediatè subiectorum, studijs omnibus, trium linguarum huiusmodi, Hebraicæ videlicet, Grecæ, & Latinæ, in maioribus verò, ac celebrioribus etiam Arabicæ, Doctores, Regulares quidem, & eiusdem Ordinis, si in illo harum linguarum sufficientem notitiam habentes sint, sin minus, seculares, aut alterius Ordinis Regulares, qui illas actu, & diligenter doceant, habeantur, si studia in Vrbibus, & locis existunt, vbi linguarum prædictarum peritos conducendi facultas est. Studijs vero locorum, vbi huiusmodi Doctores desunt, cum primùm in alijs studijs, vbi linguæ huiusmodi docebuntur scholares tantùm profecerint, vt docendis alijs idonei sint, de ijsdem scholaribus prouideatur. Vnde etiam omnibus, & singulis Regularium Superioribus sub indignationis Apostolicæ pœna præcipit, & mandat, &, si ipsi negligentes fuerint, eorumdem Ordinum Regularium apud Sedem Apostolicam Protectoribus iniungit, eorum conscientias desuper onerando: Vt omni cura, & sollicitudine quantò citiùs prouideant, vt scholæ linguarum huiusmodi, quàm primùm instituantur, ac Doctores prædicti deputentur, earumdemque linguarum lectionibus scholares assignentur, qui illis sedulam, & assiduam operam nauent. Vt verò scholares alacriùs huic studio incumbant voluit, & decreuit; *Vt in promotione ad Doctoratus gradum, & ad alios sui Ordinis honores, illi cæteris paribus præferantur, qui in cognitione trium saltem linguarum prædictarum profecerunt, ita vt ad illas docendas apti sint.* Extat etiam Decretum S. Congregat. de propaganda fide sub dat. 11. April. 1625. in quo præcipitur Generalibus, & alijs Superioribus Regularium; *Vt omnibus modis velint studia linguarum à S. Vienn. Concil. a felic. recordat. Paul. V. Constit. præscripta, & aliarum etiam, quæ magis ex vsu esse videntur vt Illyricæ, & Græcæ vulgaris, in ijs Monasterijs, & Conuentibus erigere, & instituere, & erecta, ac instituta conseruare, in quibus Religiosi artibus, & Theologiæ operam nauant.* Vbi etiam præscribitur modus, & forma id faciendi. Eodem etiam anno sub 17. April. Constitutio Paulina, & Decreta S. Congregat. eadem S. Congregat. præcipiente intimata sunt Generalibus, & Capitulis Generalibus, quæ tunc Romæ celebrabantur.

86 Prælati inferiores non possunt dispensare in legibus latis à suis Superioribus, nisi quando expressè, vel tacitè, aut interpretatiuè hoc illis conceditur. Ita habetur *in cap. inferior d. 21. ne Romani de electione.* Nauarr. *in Man. prælud. 9. num. 15.* In pœnis tamen taxatis à Superioribus Prælatis, si eas non sibi reseruauerint, possunt Prælati inferiores dispensare ex causa iusta. Nam cùm sint Ordinarij Religiosorum possunt circa illos facere omnia, in quibus non sunt prohibiti. Medina *1. 2. quæst. 97. art. 4.* Sine vrgenti tamen, & rationabili causa id non possunt facere. Ex Conc. Trid. *sess. 14. cap. 1.* Miranda in *Manual. to. 2. quæst. 30. art. 11.*

87 Prælati verò Superiores non solùm possunt facere circa leges, & pœnas latas, & impositas à Prælatis inferioribus quidquid facere possunt ipsi inferiores circa prædictas leges, & pœnas impositas à Prælatis Superioribus, vt per se patet.

patet; sed [illegible] possunt prædicti Prælati Superiores restringere, & coarctare Iurisdictionem inferiorum. Quia Prælati inferiores pendent in suo esse à Superioribus, & sunt illorum subditi. Suarez *4. to. de Religion. tract. 8. lib. 2. c. 2. num. 22.* Talis vero restrictio, vt licitè fiat, petit iustam causam. Cùm quilibet Prælatus habeat Ius vtendi sua Iurisdictione, ac proinde si illa priuatur sine causa aliqua iniuria illi fit. Suarez *vt suprà num. 1.* Addens etiam sine causa posse fieri validè talem restrictionem non solùm in ijs, quæ ex commissione, aut delegatione conceduntur Prælatis inferioribus, sed etiam in ijs, quæ de iure ordinario illis competunt. Quia Prælati superiores hoc facientes habent maiorem & potentiorem authoritatem. Immo dicit, propter eamdem rationem, posse Prælatum superiorem priuare suo Officio validè inferiorem, etiam nulla subsistente causa, licet peccet ita faciendo. Idem *ibid. n. 26.* Quæ quidem stando in iure communi probabilia sunt, secundùm tamen peculiares leges, & consuetudines Religionum; ad [illegible] pertinet iudicare, quid fieri, vel non fieri in casibus similibus possit.

88 Prælati Regularium (qui iuxta ipsorum priuilegia possunt instituere Confraternitates suorum Ordinum, easque aggregare in quibuscúq; Ecclesijs, siue proprijs siue extraneis, seruare debent conditiones assignatas à Clem. VIII. in Bulla, quæ incipit. *Quæcumque à Sede Apostolica* anno 1604. edita, quæ est 115. inter Bullas huius Pontificis *in 3. to. Bullar.* & posteà etiam confirmata fuit à Paulo V. in alia Bulla, *Quæ salubriter* anno 1610. & est 68. inter Bullas huius Pontificis. Prima conditio est, vt in vno loco vnam tantùm confraternitatem, & Congregationem instituere possint. Secunda, vt id fiat de consensu Ordinarij loci, & cum litteris eius testimonialibus, quibus Confraternitatis, & Congregationis erigendæ pietas, & Christianæ charitatis Officia, quæ exercere cupit apud eos commendentur. Tertia, vt huic Confraternitati, & Congregationi erigendæ, instituendæ, seu aggregandæ, ea tantùm priuilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta, quæ ipsi Ordini, & Religionis instituto originaliter, instituenti, ac communicanti, seu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti, nominatim, & in specie, non autem, quæ per extensionem, seu communicationem sibi quouis modo concessa fuerint, & quidem non sub generali forma verborum, vel ad instar, sed expressè, & in specie communicare valeant. Quarta est, quòd statuta harum Confraternitatum sint prius ab Episcopo Diœcesano examinata, & probata, [illegible], & eiusdem Episcopi Decretis, ac moderationi [illegible] omninò in omnibus semper subiecta remaneant. Quinta, [illegible] formula instituendi Confraternitates approbata à ipso Pontifice. Sexta, vt Ministri, & Officiales dictarum Confraternitatum non vtantur priuilegijs, & facultatibus nisi præuia recognitione Ordinarij, qui adhibitis duobus de eiusdem Ecclesiæ Capitulo illa iuxta Sacri Concilij Tridentini Decreta promulganda decernat. Septima, quòd Ministri, & Officiales dictarum Confraternitatum possint excipere eleemosynas iuxta modum, & formam per Ordinarium loci præscribendam, remotis tamen metulis, peluibus, & capsis, quæ in Ecclesijs, & Oratorijs dictarum Confraternitatum, & Congregationum publicè ad hoc exponi consueuerunt. Deinde qualiter dictæ eleemosynæ expendendæ sint, sic præscribit. Eleemosynas autem sic collectas in reparationem, & Ornatum Ecclesiarum, tam Ordinum, Religionum, Institutorum, instituentium, erigentium, & communicantium, ac Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium, quàm Confraternitatum & Congregationum erigendarum, instituendarum, & aggregandarum, & quibus communicationes fient, aut in alios earum pios vsus; arbitrio Vicarij in Vrbe, necnon Ordinariorum locorum respectiuè fideliter exponere, atque erogare procurent: vt omnes intelligant, cœlestes Ecclesiæ Thesauros, non quæstus, aut alicuius lucri gratia, sed pietatis, & charitatis excitandæ gratia, ex Apostolicæ Sedis benignitate Christi fidelibus aperiri. Præterea, assignatis casibus à quibus possint Confratres absolui à suis Confessoribus, & à quibus non, posteà omnes institutiones, & aggregationes Confraternitatum vbiuis locorum erectas, & institutas, præter [illegible] renouandas iuxta formam ab ipso præscriptam, aliàs vult illas esse nullius roboris, & momenti, reuocatas, & annullatas. Ac tandem pœnas contrauenientibus sic apponit: *Quòd si Ministri aliqui, Superiores, vel Officiales quocumque nomine nuncupati, Ordinum, Religionum, Institutorum, seu Archiconfraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum huiusmodi quauis auctoritate, vel priuilegio, & Officio fungantur, & præsulgeant, contra præmissa aliquo venire, vel facere præsumpserint, Erectiones, Institutiones, & Communicationes priuilegiorum, Indulgentiarum, facultatum, Spiritualiumque gratiarum, & indultorum, aliorum præmissorum concessiones, nec non aggregationes per ipsos faciende, seu renouandæ nullius sint roboris, & momenti; & quilibet eorumdem Ministrorum, Superiorum, Officialium, & aliorum prædictorum priuationis Officiorum, quæ obtinet, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnam, quæ ab alio, quàm à nobis, vel à Romano Pontifice pro tempore existente remitti non possit, incurrat eo ipso.* Ne autem sit error aliquis in Institutione Confraternitatum lege prædictam Constitutionem Clem. VIII. pro his, & alijs conditionibus ibi assignatis. Pro præcedentia verò Confraternitatum vide Quarantam *in Summ. Bullar. ver. præcedentia.* Vbi etiam, in quibus Episcopus, & in quibus Iudex laicus intromittere se possint circa has Confraternitates. Non posse autem compelli ab Episcopo, aut censuris astringi, vt accedant ad publicas processiones, declaratum est pluries à Sac. Congregatione, apud eumdem Quarantam vt supra. Pro formula autem instituendi, seu aggregandi huiusmodi Confraternitates, quàm Pontifex præcipit obseruari, vide Flauium Cherubinum *in Compend. Bull. circa hanc Constitut. 115. Clem. VIII.* Circa Confraternitates etiam B. Mariæ de Monte Carmelo, vide Constitutiones nostras, *p. 4. cap. 28.* & specialiter concordiam factam inter Carmelitas nostros obseruantes, & RR. Patres Discalceatos confirmatam à Paolo V. in Bulla *Ad ea* anno 1617. edita, quæ habetur, io lib. cui titulus est, *Priuilegia Fratrum Discalceatorum Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo.* Vide etiam pro Confraternitatibus multa apud Gauantum *in Manual. Episcop. verb. Confraternitates.* Maximè vide dicenda *tom. 2. cap. 15.*

89 Gratias autem, siue Indulgentias, quas Carmelitarum Generalis applicare potest Confratribus Confraternitatis B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo, habemus ex Paul. V. in Bulla *Cum certas.* anni 1606. die [illegible] Octobris, Vide Bullam in lib. cui titulus est, *Priuilegia Fratrum Discalceatorum.* n. um. præcedenti relato.

90 Quamuis prælati Religionum possint se soli per præcepta, aut decreta, quæ solùm durent tempore sui Officij obligare suos subditos etiam in conscientia; ratione voti Obedientiæ, quod subditi fecerunt, & ratione Iurisdictionis Ecclesiasticæ, quam ipsi Prælati habent. Non possunt tamen iure communi condere leges, aut statuta perpetua sine Capitulo proportionato, scilicet Generali, Prouinciali, aut locali, respectu totius Religionis, Prouinciæ, aut Conuentus. Ratio est, quia vt docet S. Thom. *1. 2. q. 90. art. 1.* condere leges spectat ad Communitatem, nam cum legis impositio sit res grauissima, vtpotè perpetuò durans, requirit Communitatis, cui imponitur, consensum, atque adeo sine ipso nihil fiet. Neque obstat, quòd Prælati habeant Iurisdictionem quasi Episcopalem, Episcopi autem [illegible], sine consensu Capituli, condere possint leges, quia non habent in omnibus parem, aut similem potestatem sicut Episcopi, cuius signum est, quòd Episcopi immediatè habent suam potestatem à Papa, Prælati autem Religionum ab ipsa religione respectiuè. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 2. num. 4. 5. & 8.* Dixi verò, iure communi non posse condere leges, aut perpetua statuta, quia [illegible] consuetudine, lege, vel priuilegio possunt habere, iuxta dicta *c. 8. n. 3.* Vnde consulenda sunt [illegible] particularia Religionum. Cum autem in nostra Religione Carmelitana *par. 2. Const. cap. [illegible] num. 9.* committatur priori [illegible], quòd *possit omnia facere, quæ Diffinitores Generales facere possint, absolutionibus Priorum Prouincialium libere, sine culpa & eorum institutionibus pro libito, vbi fieri potest electio & apertione sigilli communium Ordinis, dumtaxat exceptis,* videtur posse [illegible] Carmelitarum per se solùm condere leges, aut statuta perpetua,

petua, sicut, & Capitulum Generale cum ipso id facere potest. Exprimi tamen semper debet se vt in hac parte Iurisdictione, & potestate extraordinaria illi in prædicto loco Constitutionum concessa, ne credatur solùm potestate ordinaria vsum fuisse. An vero prælati possint huiusmodi leges, aut etiam præcepta imponere solo suo arbitrio, sine consilio eorum, qui iuxta religionis morem illis assistunt, dicendum est, quòd attinet ad leges, non posse, ita facere; quia, vt diximus, condere leges pertinet ad Communitatem. Loquendo verò de præceptis, attendenda sunt iura, & consuetudines particularium Religionum. Iure verò communi loquendo, in præceptis, quæ imponuntur particularibus personis, nisi valdè grauia, onerosa, aut extraordinaria sint, sufficit sola authoritas, voluntas, & iudicium Prælati absque alia consultatione: quia esset valdè onerosum pro his consultationem cum alijs facere. Secus in grauioribus præceptis, quæ, vel toti Communitati, vel etiam priuato religioso imponuntur. Quia lege naturali prudentia dictat, quod res grauis non fiat sine maturo consilio. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 8. num.* 6. Vbi etiam *num. 7.* quid dicendum, an quando consilium est necessarium, sit etiam de substantia, & valore præcepti, ita vt sine ipso non teneat. Sed in hoc attendendum est ad particularia iura Religionum, sicut in alio dubio, quod ibidem num. 9. tractat, an Capitulum Generale Religionis, sede vacante ante electionem Generalis possit condere leges, seu statuta perpetua. In Religione autem nostra certa videtur pars affirmatiua, cum tale Capitulum, ante electionem etiam, Generalis habeat semper aliquod caput, Vicarium scilicet, vel Præsidentem, ratione cuius totam Religionem repræsentet. Secus verò esset, si casu aliquo dato, non esset tale caput, tunc enim tale Capitulum acephalum, esset nec haberet potestatem prædictam. Audio etiam in grauissima Augustinianorum familia, præcepta Superiorum durare etiam transacto tempore Officij, si à successoribus non reuocentur, atque ita habere quasi vim legis. Circa huiusmodi autem præcepta lata à Superioribus nota, quòd illis obligantur Superiores quoad vim directiuam ita vt in conscientia teneantur ad illa; tum quia caput debet conformari membris, tum quia aliter facientes reprehenduntur à Christo Matthæi 23. illis verbis: *dicunt & non faciunt*, & à Paulo *ad Roman. 2.* illis. *Qui alium doces te ipsum non doces, qui prædicas non furandum furaris*; & infra: *Propter quod inexcusabilis es &c.* S. Thom. 2. 2. q. 96. *art. 5.* Couarr. *in c. Alma mater. p. 1. §. 1. num. 7.* Tambur. *de Iure Abb. tom. . disput. 3. q. 4.* post alios. Casu autem quo Superiores transgrediantur præcepta à se posita pro aliquo casu, non propterea censentur ipsis derogare, quia existimandum est quod sicut potuerunt pro illo caso dispensare cum subditis in talibus præceptis, sic etiam secum. Secus verò si perseuerent in inobseruantia suorum præceptorum, quia tunc videntur illis derogare, maximè si non censeantur vtilia. *l. 1. ff. de const. Princ.* Guttier. *Canon. q. lib. 1. c. 8. n. 3.* Tambur. *supr.* Pœnis autem impositis per præcepta Superiorum, non tenentur ipsi Superiores, quia nullus Superior renetur pœnis à se impositis, aliàs obligarentur etiam quoad vim coactiuam suis præceptis. Tamburinus *supra* ex Saito, Lessio, Suarez, & Salas.

91 Possunt prælati Religionum, videlicet Generales, & Prouinciales, transferre suos subditos de vno ad alium locum, videlicet, Generales possunt mutare Religiosos de vna ad aliam Prouinciam, Prouinciales verò de vno ad alium Conuentum, sicut Priores locales, seu Guardiani, aut alij prælati infimi suos subditos de vna ad aliam cameram. Ratio sumitur tum ex Iurisdictione quasi Episcopali, quam habent prædicti prælati in suos subditos, tum ex voto Obedientiæ, quod ipsi emiserunt in sua professione. Nauarr. *comment. 4. de Regul. num. 22. & lib. 1. Consilior. consil. 9. num. 11.* Id autem non debent facere sine causa. Quia hoc videtur esse contra charitatem; & bonum regimen Religionis. Adducit aliqui, quòd si Generalis absque rationabili causa subditum transferat de sua naturali prouincia in aliam, habeat iustam causam appellandi ad Sanctissimum, vel protectorem. Nauarr. *lib. . Consil. de appellat. consil. 5 num. 6. lib. 1. consil. 9. num 11* Rodrig. *to. 1. quæst. Regul. quæst. 23. art. 3.* Displicet tamen quod quidam subiungunt, scilicet, quòd subditus non teneatur obedire Generali illum transferenti ex vna prouincia in aliam. Non solùm quia in dubijs potius fauendum est prælatis, quàm subditis, sed etiam, quia cum per professionem religiosus promiserit obedientiam Generali, non pro vna, aut alia prouincia, sed pro tota Religione, ad quam eius Iurisdictio extenditur, credendum est stare debere voluntati ipsius illum sic transferentis.

92 Possunt, & debent Prælati Superiores, videlicet Generales, & Prouinciales, per se, vel per alios visitare suam Religionem, vel prouinciam. Probatur ex Concilio Tridentino *sess. 25. cap.* . Vide dicenda *cap. 27. num. 1. 2. &* 3. Non tamen possunt mittere ad visitandum Religiosum aliquem extraneum, vel Clericum sæcularem. Ratio est, quia oportet Visitatorem instructum bene esse in regula, & Institutis visitandorum. Laurentius de Peitiuis *to. 1. de subdito quæst. 1. de Obed. cap. 18.* Rodrigu. *to. 3. quæst. Regular. quæst. 77. art. 9. & to. 3. quæst. 4. art. 2. & quæst. 52. art. 7.* Id autem rectè possunt facere Summus Pontifex, & Legatus à latere. Propter ampliorem facultatem, quam ipsi habent. Rodrigu. *to. 3. q. 55. artic. 7. &* 9. Peitin. vt supra.

93 Absolutiones autem, & dispensationes à censuris, & irregularitatibus, quæ communiter solent dari à prælatis Regularium, tam in prædictis visitationibus, quàm in aliquibus festiuitatibus solemnioribus, prosunt Religiosis in foro interno animæ, saltem pro censuris, & irregularitatibus dubijs, & oblitis, seu ignoranter incursis. Alias prorsus vanæ, & inutiles essent tales absolutiones, & dispensationes. Ledesma *de statu Religiosor. in communi cap. 4.* Laurent. de Peirin. *to. 1. priuileg. Minim. in Constitut. 1. Iulij II. §. 16. num 42.* An verò prosint etiam pro censuris, & irregularitatibus certis, & manifestis, occultis tamen, & in foro conscientiæ? Non video aliquem de hoc puncto disputantem; sed sub aliorum censura dicerem, valere quidem ad omnia, ad quæ se extendere possunt auctoritas ordinaria, & priuilegia prælatorum. Verba enim illa, quibus in similibus casibus vtuntur prælati, scilicet, *absoluo vos*, vel *dispenso vobiscum*, piè, sanè videntur fauorabiliter amplianda.

94 Posse etiam Prælatos Regulares commutare legata facta ad vnum vsum, in aliū, tenent aliqui; propter priuilegia Minoribus concessa, Sixti IV. & Leonis X. Rodrig. *tom. 2. quæst. Regular. quæst. 125. art. 9.* Henriquez *lib. 7. de Indulg. cap. 22.* Sed prætetquam quòd hæc priuilegia viuæ vocis oracula sunt, ac per consequens his temporibus nullius momenti, vlterius non fuerunt authentica, vt testatur Casarubius *in Compend. priuileg. Mendic. verb. commutare num. 1. & 2.* Casu tamen quòd circa hoc sit aliquod priuilegium, quod non video, ad minus tamen legitima causa talis commutationi necessariò requiritur. Beia *4. p. casuum cas. 25.* Peitin *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 2. Iulij II. §. 26. n. 74. & 75.* Vide *tomo 2. cap. 19. num. 47.*

95 Possunt aliqui Superiores Regulares in vnaquaque prouincia constituere vnum, vel plures Fratres sui Ordinis, probatos tamen, ac fide, & doctrina idoneos, in Notarios publicos, pro intimandis mandatis; priuilegijs, concessionibus, & indultis Apostolicis Ordini concessis, quibuscumque personis, siue Ecclesiasticis, siue sæcularibus, etiam Regibus, Ducibus, &c. vbi, & quoties opus fuerit. Ita enim concessit Pius V. Dominicanis ann. 1571. die 21. Martij, in Motu proprio; qui incipit *debitum Pastoralis*. in 5. tom Bullar. Laert. Cherub. in Pio V. n. 124. Vbi etiam animaduertit ipse Cheru. idem concessisse Iulium III. ann. 1554. Hoc autē priuilegio gaudent alij Mendicantes propter communicationem priuilegiorum, quàm inter se habent. Rodrig. *tom. . quæst. Regular. quæst. 8. artic. 1.* Nisi fortè per non vsum legitimum hoc priuilegium perdiderint iuxta dicta *cap. 5. num. 17.* Aduerti autem oportet priuilegio hoc non posse vti, nisi Monasteria, *quæ de obseruantia sunt tantùm*, & ab illis personis, *quæ sunt obseruantia tantum*; sic enim explicat suam mentem Pontifex in hac Bulla. Aduertunt autem alij (Peir. *to. 2. priuileg. Minim. in Constitut. 9. Pij V.*) quòd isti Notarij possunt creari non solùm a Generalibus, & Prouincialibus, sed etiam a Superioribus localibus. Similiter, quòd informationes inttantium Religionem possunt fieri ab istis Notarijs. Sed quoad primum, id est contra intentum Pontificis, solùm enim conce-

concedit hanc facultatem *Magistro Generali, Vicarijs, & Prouincialibus*, vt patet ex contextu Bullæ. Quoad secundùm verò, licet ex priuilegio Clem. VIII. concesso patribus Dominicanis Conuentus S. Stephani Salmanticensis, quod referimus *cap.24. num.14.* possint fieri informationes admittendorum ad Ordinem *per aliquem eiusdem Conuentus Religiosum ad hoc deputatum*, ex vi tamen huius priuilegij Pij V. non potest hoc fieri; quia, vt constat ex contextu Bullæ, solùm concedit hanc facultatem creandi Notarios ad notificandum, & intimandum priuilegia Religionis. De modo autem creandi huiusmodi Notarios iuramento ab ipsis præstando, & forma litterarum. Vide Peirinis *tom.2. priuileg. Minim. in Constit.9. Sixti IV. num.9.*

96 Quamuis aliqui Prælati Religionum possent concedere licentiam Religiosis legendi libros prohibitos, propter concessionem factam à Sixto IV. Ordini Prædicatorum, & Minorum, & Societati Iesu à Pio V. & Gregor. XIII. cum quibusdam conditionibus ibi assignatis; (Rodriguez *tom. 2. quæst.82. art.3.* Peregrinus *in Compen. tit. lib. prohibit.*) tamen huiusmodi facultates, quatenus attinet ad hæreticorum libros *hæresim continentes, vel de Religione tractantes*, reuocantur per Bullam Cœnæ Domini, quæ singulis annis legi solet, siquidem in illa reuocantur, omnia priuilegia etiam Mendicantibus quomodolibet concessa. Quatenus verò attinet ad alios libros prohibitos, vel suspensos, etiam videntur reuocatæ huiusmodi facultates, cum Gregor. XV. in Bulla *Apostolatus* anno 1623. edita, quæ habetur in *4. to. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num.40.* reuocauerit omnes, & quascumque licentias legendi, & habendi libros prohibitos quomodolibet, quod etiam fecit Sanctiss. D.N. Vrbanus anno 1631. in Bulla etiam *Apostolatus tom.4. Bullar. in addit. num.114.* reuocans prædictas licentias concessas quibuscumque personis tam secularibus, quàm Regularibus, *cuiuscumque gradus, status, conditionis, qualitatis, & præeminentiæ, etiam speciali nota, & mentione dignis*. Video aliquos Laurent. de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Const.9. Pauli V. à num.9.* (dicere prædicta Constitutione Gregorij) (idem diceret de Constitut. Vrbani) solùm reuocari licentias particulares legendi huiusmodi libros, non verò priuilegia Regularibus concessa. Sed quia in prædictis Constitutionibus reuocantur facultates concessæ, etiam *per literas Apostolicas, & aliter quomodocumque*, quo videntur etiam priuilegia comprehendi, ideo securior est nostra sententia, & in praxi consulenda, licet opposita sit forsan speculatiuè etiam probabilis, dummodò constet prædictas concessiones non fuisse factas viuæ vocis oraculo, aliàs omnino inualidæ iam essent his temporibus, vt sæpiùs diximus, an verò talia fuerint, mihi notum non est.

97 Non potest vnus Religiosus habere duas Prælatias in Religione eadem, vel diuersis, sine authoritate Sedis Apostolicæ. Ratio est, quia ita habetur *in cap. multa de præbend.* & in Concil. Trident. *sess.7. cap.2. & 4. & sess.24. cap.17.* Miranda *in Manual. to.2. quæst.3. art.3. & quæst. 7. artic.12.* Consuetudo autem aliquarum Religionum, in quibus Generalis, vel Prouincialis est simul Superior immediatus alicuius Conuentus, tolerari potest, dummodo sit legitimè præscripta, vel à Sede Apostolica approbata.

98 Possunt Generales nostri Carmelitani Ordinis instituere Prouinciales Titulares Angliæ, Hiberniæ, Scotiæ, Datiæ, Saxoniæ, & aliarum Prouinciarum, quæ olim in Religione verum, & reale Ius, & Dominium, Iurisdictionemque habuere, vt constat ex Decreto Sacræ Congregationis Concilij ann. 1592. Vnde in Capitulo Generali Cremonæ celebrato 6. Iunij 1593. admissi sunt tales Prouinciales titulares sub his legibus, & conditionibus. Primò, Reuerendi Prouinciales Titulares instituantur in Capitulo Generali quotiescumque habentur Comitia, extra Comitia instituantur à Reuerendissimo Patre Ordinis. Secundo, Socios cum voce sibi asciscere non valeant pro quibuscumque Capitulis. Tertiò, de triennio in triennium mutentur, vel confirmentur à Reuerendissimo Patre Ordinis. Quartò, dum Reuerendissimus Pater fuerit assumptus, vel vita functus, Generalis Vicarius Apostolicus non possit eos arbitratu suo amouere, & alios instituere. Quintò, circa Prouincialem Terræ Sanctæ decreuerunt seruandam esse consuetudinem Religionis. Sextò, habeāt locum, & vocem immediatè post Priores Conuentus, in quo degunt. Septimò, in Capitulo Generali, & coram Reuerendissimo Patre teneant locum Prouinciæ, cuius titulum habent. Octauò, si contigerit plures simul commorari, post Priorem Conuentus, inter se vnusquisque teneat locum suæ professionis, vel gradus. Nonò, subsint immediatè Reuerendiss. Patri Ordinis, ipsi, & eorum Socij. Video tamen hoc vltimum de Socijs ipsorum non esse in vsu. Decimò, in Capitulo Generali habeant vocem actiuam, & passiuam in omnibus in quibus cæteri Reuerendi Prouinciales de Iure, vel de consuetudine habent. Vndecimò, possint habere munia, & Officia in Conuentu, & Prouincia in quibus degunt, quæ alioquin habere possent. Duodecimò, priuati non sint hoc titulo ob quodcumque Officium sibi iniunctum nisi Prouincialatum alium obtinuerint. Decimo tertiò, intersint omnibus, quibus alij Patres primarij, & discreti interesse debent in his Conuentibus, in quibus habitant. Decimoquartò, si assumantur ad Prioratum, licet non teneantur renunciare titulo, tenentur tamen subesse dispositioni, & obedientiæ Reuerendi Prouincialis Prouinciæ in qua Prioratum obtinent. Declarauit insuper eadem S. Congregatio, non prohiberi prædictos titulares ferre suffragia in electionibus Superiorum Decreto Concilij Trident. *sess.25. de Regularibus cap.6.* vbi scilicet decernitur non licere. *Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares, ad effectum electionis faciendæ constituere*. Quo datur intelligi mentem Concilij solum fuisse tollere prædictos Titulares, quando solùm pro tempore electionis faciendæ, & ad hunc effectum sunt electi, non verò titulares perpetuos, prout colligitur ex Epistola Secretarij eiusdem Congregationis ad Vicarium Generalem Ordinis, quæ habetur in prædicto Capitulo Cremonensi.

99 Superiores Religiosorum concedentes alicui sibi subdito licentiam adeundi ad partes transmarinas, in quibus pauci fideles reperiuntur, nisi talis subditus sit scientia, prudentia, & experientiæ vsu præditus, incidunt in excommunicationem latæ sententiæ Papæ reseruatam in Extrauaganti *Ad nostrum*. Bonacina *in tract. de clausura quæst.2. punct.4.* Qui bene etiam addit hanc excommunicationem non incurri, si ipse Superior Ordinis, ille scilicet, qui in ipsa alium Superiorem non recognoscit, vt puta Generalis, ad prædictas partes vadat, cum textus solum loquatur de Religiosis subditis. Vide dicta *cap.9. num.32.*

100 Ex nouissimo etiam Decreto Sanctiss. D. N. Vrbani VIII. in Generali Congregatione S.R. Inquisitionis habita 24. April. 1643. præcipitur omnibus Superioribus Religionum sub pœna priuationis Officij, ac vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrenda, alijsque arbitrio S. suæ infligendis, *vt in perpetuum semel saltem in anno, id est, feria 6. post octauam Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis in publica mensa, vel in Capitulo ad hoc specialiter conuocato, & insuper in quocumque Generali, ac Prouinciali Capitulo, Conuentu, Dieta, vel alio quouis nomine nuncupato Capitulari Congressu, suos subditos, ac Religiosos commonere de iniuncta omnibus obseruantia, & executione*, litterarum Apostolicarum, Constitutionum, & Decretorum ad Sanctum Officium Inquisitionis pertinentium. Præsertim Constitut. Iulij III. quæ incipit *Licet à diuersis*, & habetur *tom.1. Bullar.* inter Constitutiones huius Pontificis *num.11.* & Constitut. Pij V. quæ incipit *Si de protegendis*, & habetur *in 2. to. Bullar.* inter Constitutiones huius Pontificis *num.83.* & Constitut. Pij IV. quæ incipit. *Cum sicut* nuper *2. tom. Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *num. 31.* & Constitut. Greg. XV. quæ incipit *Vniuersi Dominici gregis*, & est *in 4. to. Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *num.34.* de qua, & nos *cap. sequenti num.33.* Et constitut. Gregor. XIII. quæ incipit *Officij nostri partes* inter Bullas huius Pontificis *tom.2. Bullarij num.21.* simul cum Constitutione Clemens. VIII. quæ incipit *Etsi alias*, & est *in 3. tom. Bullarij* inter Bullas huius Pontificis *num.81.* simul etiam cum Constitut. Sanctiss. D.N. Vrbani VIII. quæ incipit *Apostolatus Officium* inter Bullas ipsius *4. to. Bullar. num.79.* De quibus nos egimus *cap.10. num.22.* Deinde etiam Constitut. Sixti V. quæ incipit *Cæli, & Terræ creator*,

tor, & est inter Constitutiones ipsius *n. 17. in 2. tom. Bullar.* simul cum Constitutione Sanctiss. D. N. Vrbani, quæ incipit *inscrutabilia*, & est inter Constitutiones ipsius 4. *to. Bullar. num.* 113. de quibus nos egimus *cap. 10. num. 27.* Præterea Constitut. Clem. VIII. quæ incipit *Cum sicut su 3. tom. Bullar. num. 42. & Gregor. XV. Constitut. 28.* quæ incipit *Romani Pontificis 4. to. Bullar.* Item Pauli V. *Constitution. 26.* quæ incipit *Romanus Pontifex*, de qua nos *in hoc capite num. 18.* diximus. Eiusdem *Constitut. 97.* inter Bullas ipsius, quæ incipit *Regis pacifici*, simul cum alia Gregor. XV. quæ incipit *Sanctissimus Dominus noster auditis*, & est 29. inter Constitutiones ipsius, de quibus, & nos *cap. 20. num. 12.* dicemus. Præterea Constitut. Gregor. XV. quæ est 27. inter Constitutiones ipsius, & incipit *Romanus Pontifex in Specula*, simul cum alia Sanctissimi D.N. Vrbani VIII. de eadem materia, quæ incipit *Aliàs fel. record. Gregorius Papa XV.* sub Datis Romæ 20. Decembris 1631. de quibus nos *cap. 3. num. 21.* Similiter eiusdem Gregor. Constit. 40. quæ incipit *Apostolatus officium.* Et Sanctiss. D.N. Constitut. 114. quæ incipit eodem modo, & de quibus nos *cap. præsente. num. 96.* Insuper Sanctiss. D.N. Vrbani Constitut. 37. quæ incipit *Sanctissimus Dominus Noster sollicitè animaduertens*, de qua & nos *c. 12. num. 39. & 40.* Item eiusdem Sanctiss. D.N. Vrbani Constitut. 50. quæ incipit *Sanctissimus Dominus noster pro debito sui pastoralis officij.* Ac demum eiusdem SS. D. N. Constitut. sub Datis Romæ die 5. Nouembr. 1631. quæ incipit *Cum sicut accepimus.* Ad adimpletionem autem huius decreti (vt puto) necessarium non est prædictas Constitutiones integrè legi, sed solùm summatim quoad substantialia eis contenta. Præcipitur autem ab eodem SS. D.N. Vrbano eisdem superioribus, quatenus teneantur curare, & efficere, vt prædicti Decreti *exempla aliquo loco apud eos publico affigantur, & affixa conseruentur, ita vt ab eisdem subditis Religiosis videri, ac legi commodè queant. Deque huiusmodi commonitione publico documento statim certiorem facere Congregationem S. Inquisitionis in Vrbe.*

301 Circa facultatem, quam habent prælati Regulares, præsertim Ordinum Mendicantium recipiendi Tertiarios, vide dicta *cap. 3. num. 22.* Circa ea, quæ possunt præcipere suis subditis, vide *cap. 4. per totum.* Qualiter etiam Religiosi nihil possint habere, recipere, dare, &c. sine licentia suorum Superiorum *cap. 6. ferè per totum.* Et qualiter ipsi prælati non possint suis subditis aliquid superfluum, aut impertinens permittere, *ibidem à num. 13.* De aliquibus obligationibus prælatorum Regularium, quæ habentur in Iure, & Concilijs *cap. 9. specialiter num. 27. 32. 34.* & de ijs, quæ habentur ex Constitutionibus Summorum Pontificum, & Decretis Sacr. Congregat. *cap. 10. n. 1. 2. 16. 20. 21.* De obligatione Prælatorum ad faciendum recitari Officium Diuinum in suis Ecclesijs *c. 12. n. 9.* Circa facultatem dispensandi in illo cum suis subditis. *ibid. à num. 28.* Pro ijs, quæ facere possunt, aut tenentur circa suos subditos volentes recipere Ordines, *cap. 14.* Pro electionibus ipsorum, *cap. 15.* Pro cura, quam habere debent circa Apostatas, & fugitiuos, *cap. 16. à n. 16.* Pro obligatione, quam habent examinandi Concionatores, nec permittendi prædicare Idiotas *c. 10. n. 1.*

302 Quamuis ex vi cuiusdam constitutionis Pij I V. Regularium prælati tenerentur emittere professionem fidei, quia tamen ferè in omnibus Religionibus vsus est in contrarium in illis non est talis obligatio. Sorbus *in Annotat. ad compend. priuil. tit. professio fidei.* Portellus *in Dub. Regular. verb. professio n. 3.* Idem probabiliter dico de lectoribus etiam Sac. Theolog. in Religionibus in quibus non est in vsu talis Bulla. Diana *tract. de Dub. regul. Resol. 78.*

SVMMARIVM CAP. XIX.

Regulares munus confessariorum exercere possunt. n. 1.
Præsentati tamen, & approbati ab Episcopis. n. 2.
Quid si sine legitima causa licentiā concedere renuāt. n. 3.
Præsentatio in uno Episcopatu non sufficit pro alijs. n. 4.
De priuilegijs quæ circa hoc dicuntur esse. n. 5.
Quid de graduatis in theologia, lectoribus, Prælatis, &c. num. 6.
Approbatio Confessariorum quomodo non perpetua n. 7.
An possit limitari ad tempus, locum, personas, &c. n. 8.
Quomodo possint vel non suspendi ab Ordinarijs. n. 9.
Approbatio Confessariorum non expirat morte concedentis. num. 10.
Aliqui ipsorum audire possunt confessiones omnium. n. 11.
An requiratur voluntas suorum superiorum. n. 12.
Quid de Confessarijs excommunicatis suspensis, &c. n. 13.
A quibus casibus possint absoluere. n. 14.
An dispensare in irregularitatibus. ibid.
An absoluere à casibus Papalibus. n. 15.
Quomodo intelligenda decreta Sacr. Congregationis circa hoc. num. 16.
Quid de casibus Episcopis reseruatis. n. 17.
Quid de locis vbi publicatur Bulla Cruciata. n. 18.
Nomen Ordinarij quomodo intelligendum in Iubilæis, & Bullis præsertim Cruciata. n. 19.
An in illis censeatur concessa facultas dispensandi in irregularitatibus. ibid.
Qualiter absoluere possint Confessarij confratres confraternitatum suorum ordinum. n. 20.
An teneantur absoluere à reseruatis quando possunt id facere. n. 21.
An possint dispensare in votis. n. 22.
An illa commutare. n. 23.
Quid de votis Papæ reseruatis. n. 24.
Quid de Coniugibus incestuosis. n. 25.
Quid de illis qui voto facto castitatis contraxerunt. n. 26.
An absoluere possint plenariè Religiosos sui ordinis. n. 27.
Saltem in articulo mortis. n. 28.
An Religiosi possint sibi confessarios eligere præter assignatos à suis superioribus. n. 29.
Qui credit se non esse idoneum ad confessiones audiendas quid facere debeat. n. 30.
Confessores qui in domibus laicorum confessiones audiunt quid facere debeant. n. 31.
Decretum Congregationis Sanctæ Apostolicæ visitationis. num. 32.
Confessores sollicitantes ad illicita suos pœnitentes puniuntur à S. Officio. n. 33.
Qui comprehendantur in constitutione Gregor. XV. contra istos solicitantes. n. 34.
Quid statuerit Gregor. XV. circa administrantes sacramenta. n. 35.
Quid Clemens Octauus circa confessarios Religiosorum. num. 36.
Quid quando Religiosus habet casum reseruatum, & postulat à Confessarium Prælato. n. 37.
Litteras Pœnitentiariæ an possint aperiri à Confessarijs Regularibus. n. 38.
An liceat eleemosynas postulare à Pœnitentibus. n. 39.
Quando committitur a confessario simonia. n. 40.
Pœna audientis Confessiones sine licentia, & authoritate. num. 41.
Pœna Confessarij secretum Confessionis detegendis. n. 42.
Pœna Confessarij absoluentis à censuris, vel casibus quando non possunt. n. 43.
Omnes Confessarij tenentur, apud se habere transumptum Bullæ cœnæ. n. 44.
Curati Regulares tenentur interesse congregationi casuum conscientiæ. ibid.
A quibus examinandi Confessarij Regulares. n. 45.
Pro pœnis quas incurrunt non facientes conscientiam suis pœnitentibus circa soluendas decimas. ibid.

De Confessoribus Regularibus, eorumque facultatibus, & obligationibus. Cap. XIX.

1 Regulares, seu Religiosos Sacerdotes de suorum prælatorum licentia, sæcularium confessiones audire posse, dummodò ad id, siuè ex priuilegio, siuè aliter, delegatam habuerint iurisdictionem, res est in confesso apud omnes, antiquioribus quibusdam paucis exceptis, qui rem hanc licentiosè nimis tractarunt.

Quamuis

2 Quamuis olim tempore Bonifacij VIII. in Extrauag. quæ incipit, *Super Cathedram*, dederit ipse facultatem regularibus, vt solummodò à suis prælatis præsentati Episcopis secularium confessiones possent audire. Et tempore Benedicti XI. in alia sua Extrauag. quæ incipit, *Inter cunctas de priuilegijs*, etiam sine præsentatione, aut licentia Episcoporum concesserit posse Regulares audire secularium Confessiones. Et tempore Clem. V. in Concilio Viennensi in Clemen. quæ incipit. *Dudum de sepult.* reuocatum fuerit Decretum Benedicti, & renouatum illud aliud Bonifacij, iam tamen post tempora Concil. Trident. ad hoc quòd Religiosi possint confessiones secularium audire, requiritur præsentatio, & approbatio Episcoporum per hæc verba *sess. 23. cap.* 15. Quamuis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absoluendi potestatem accipiant, decernit tamen Sancta Synodus nullum etiam Regularem posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneus reputari, nisi, aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, priuilegijs, & consuetudine quacunque, etiam immemorabili, non obstantibus, &c. Nauarr. *cap. placuit num.* 52. Quia verò postea aliquibus Religiosis concessum est indultum audiendi Confessiones secularium absque præuio examine Ordinarij, SS. D. N. Vrbanus in Bulla edita anno 1628. quæ habetur *tom.* 4. Bullar. inter Constitutiones huius Pontificis *num.* 92. cassauit, annullauit, & reuocauit omnia, & singula priuilegia quibuscumque religionibus, & Societatib. cōcessa. Vnde iam his temporibus nullum extat priuilegium aliquibus Religiosis concessum, quo possint secularium confessiones audire non præmisso examine Ordinarij. Nec sufficit approbatio à Parocho, etiam pro subditis illius Parochiæ. Quia Concilium requirit approbationem Episcopi. Bonacina *de Sacrament. pœnit. disput. 5. quæst. 7. punct. 4. §. 1. num* 12. Nec etiam requiritur consensus Parochi, in cuius Parochia Religiosus audire vult confessiones, si accepit facultatem audiendi confessiones independenter à parochis, Bonacina *vt supra num.* 17. Barbosa *de Officio, & potestate parochi c.* 19. *num.* 22. & 23.

3 Aliqui dicunt non obstante prædicto Concil. Trident. Decreto, quòd si Episcopi, (quod absit) ex indeuotione, mala voluntate, odio, aut absque alia legitima, iusta, & rationabili causa regularibus præsentatis coram ipsis, noluerint dare licentiam audiendi confessiones, posse nihilominus secularium confessiones audire. Tum quia quoad hoc non est reuocata per Concilium Clementina illa *Dudum de Sepulturis*; quæ hoc statuit; tum quia non est credibile Concilij Decretum procedere in hoc casu. Nauarrus *in Manual. c. 27. n.* 264. Miranda *in Man. tom. 1. q. 45. art. 6.*

4 Præsentatio Confessariorum Regularium facta in vno Episcopatu non sufficit pro alijs Episcopatibus. Colligitur ex Concilio Tridentino illis verbis. *Nisi ab Episcopis approbationem obtineat*; verbum enim illud (*Episcopis*) in plurali positum, satis insinuat, quod non sufficit vnius, aut alterius Episcopi approbatio, sed eorum omnium, in quorum Diœcesibus Regulares audire volunt confessiones. Collector. priuileg. Mendicantium *in suo Compendio verb. absolutio quoad seculares.* Suarez *quarto tomo ad 3. partem disp. 28. sect. 7.*

5 Affertur tamen priuilegium, quod Greg. XIII. concessit Confessarijs, & prædicatoribus Societatis Iesu in Bulla *Ad perpetuam*, quòd ab aliquo Ordinario semel approbati, & a suis Superioribus ad huiusmodi munera deputati, quandocumque, suum, siue in mari, siuè in terra, iter faciendo, possint, non repugnantibus tamen Curatis Parochialium Ecclesiarum, Verbum Dei prædicare, & quorumcumque Christi fidelium confessiones audire, dummodò id non faciant in oppidis, & locis, in quibus Ordinarij existunt sine eorum licentia desuper obtenta. Suarez *4. tomo in 3. part. disput.* 28. *sect. 7.* Enriquez *lib. 3. de Sacram pœnit. cap. 6. num. 7.* Verumtamen hoc priuilegium non solum videtur derogatum à SS. D. N. Vrbano propter dicta supra num. 2. (licet aliqui id non admittant) sed etiam, vt quidam volunt, reuocatum fuit iam pridem, & ante tempora Vrbani, viuæ vocis oraculo, vnde cautè in hoc procedendum. Laurent. de Peitinis *tomo 1. de subdito quæstio 1. de Obedient. cap. 21. §. 2.* Ad minus tamen videtur posse prædictos Confessarios Regulares audire vbique terrarum Confessiones subditorum illius Diœcesis, vbi sunt approbati. Quia Curati possunt absoluere suos subditos vbicumque repertos, ac per consequens idem facere poterunt Religiosi approbati, qui sunt quasi Parochi, ex Clement. *dudum de sepultur.* Sotus *in 4. disput. 18. quæst. 4. artic. 3.* Ledesma *tomo 1. Summ. de pœnit. cap. 12. dub. vlt.* Hoc verò intelligo, dummodò subditus extra territorium repertus non mutauerit domicilium. Peitinis vt supra. Affertur etiam ad præsens inuentum priuilegium Sixti IV. concessum Minoribus, quod omitto, quia fuit viuæ vocis oraculum, quod his temporibus nihil valet. Casarubius *in compend. priuileg. verb. absolut. quoad secular. 1. num.* 11. Vbi illud inter viuæ vocis oracula non authentica signata littera O. numerat.

6 Etiam Regulares graduati in S. Thelogia, vel Lectores, &c. debent Episcopis præsentari, & ab ipsis examinari, & approbati, vt possint munus Confessariorum exercere. Ratio est, quia quamuis oppositum videretur insinuari illis verbis Concilij, *Aut alias idoneus iudicetur*, tamen Pius V. in Bulla *Romani Pontificis prouidentia* ann. 1571. determinauit supradictum Decretum obseruari debere ab omnibus Regularibus, *etiamsi sint Doctores, aut in Theologia de Superiorum suorum licentia graduati, vel promoti, vel à suis Magistris Generalibus, vel Prouincialibus pro secularium confessionibus expositi.* Suarez *tomo 4. in 3. par. disput. 28. sect. 4.* Quod Decretum reuocatum non est, aut reductum ad terminos Concilij Trident. vt testatur S. Congregat. Cardinal. de qua Quaranta *in Summ. Bull. ver. Confessor.* Idem dico de Superioribus Regularium, quia non habent beneficium parochiale super seculares prout requirit Concilium. Suarez *tomo 4. in 3. part. disp. 28. sect. 4. num.* 21. Vnde non sunt audiendi oppositum asserentes, videlicet aliqui apud Henriquez *de Indulgent. cap.* 22. & Ioannes Valerus *in differentijs vtriusque fori verb. nullitas diff. 5. num.* 3. praxis enim Ecclesiæ est in contrarium.

7 Approbatio hæc pro confessarijs Regularibus requisita non est perpetua, sed semel approbati ab vno Episcopo, possunt à successore iterum examinari, & approbari, seu reprobari; non tamen ab eodem. Ita Pius V. in extrauag. *Romani Pontificis prouidentia* ann. 1571. ijs verbis. Volumus tamen eos, qui semel ab Episcopo in Ciuitate, & Diœcesibus suis, præuio examine approbati fuerint, ab eodem Episcopo iterum non examinari; à successore autem Episcopo pro maiori suæ conscientiæ quiete examinari de nouo poterunt. Idem etiam habet declaratio Congreg. Cardinaliū per hæc verba. Congregatio Concilij censuit Regulares ad audiendum secularium confessiones in ciuitate, & Diœcesi ab Episcopo præuio examine approbatos iterum ab eodem examinandos non esse; cæterum posse iterum à successore examinari iuxta constit. S. mem. Pij V. dat. Idibus Augusti Pont. sui ann. 6. quæ à fel. rec. Greg. XIII. non est reuocata per reductionem priuilegiorum regularium ad terminos Conc. Trid. Viualdus *in Candel. aur. 1. part. tit. de Confess. n.* 28. Miranda *in Man. to. 1. q. 45. art. 7.* Quando tamen Religiosus semel approbatus in vna Diœcesi ab illa recessit, si iterum reuertatur, non tenetur nouam quærere approbationem. Quia prima fuit, vt suppono, sine temporis limitatione. Secus verò quando est nouus Episcopus, & ille vult illum de nouo examinare. Propter dicta. Bonac. vt supra *num.* 16.

8 Approbatio confessariorum regularium potest ab Ordinarijs, iusta, & rationabili causa subsistente, restringi, & limitari ad certum tempus, locum, atque personas. Ratio est, quia ita determinatur in Clem. *Dudum de sepulturis*, nec reuocatum fuit per Concilij Tridentini Suarez *to. 4. in 3. par. disp. 28. sect. 7. dub. 6.* Nauarrus *in Man. cap. 4. num. 4.* Si tamen id fiat sine iusta, & legitima causa, probabilissimum est talem restrictionem nihil valere. Henriquez *lib. 3. de Sacram. pœn. c. 6. n. 5. & 9.* Miranda *in Manual. tom. 1. quæst. 45. art.* 10. referens hanc declarationem Cardinalium die 2. Iulij ann. 1587. *Regulares, qui ad audiendas cōfessiones idonei generaliter ab Ordinarijs, eorūq; examinatoribus reperti, & approbati fuerint, generaliter quoq; & indistinctè absq; vlla limitatione temporis, certorumve locorum, aut generis personarū admittantur in propria Diœcesi*

De cæteris verò, qui non adeo idonei reperiuntur si petierint se admitti arbitrio Ordinariorum relinquitur, ipsos cum limitata facultate, prout eisdem Ordinarijs magis expedire videbitur, probare, & admittere. [Video etiam similem declarationem Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium 1641. pro 13. Septembris. Eodem etiam die ad instantiam Procuratorum Generalium declarauit eadem Sacra Congregatio Regulares approbatos ab Ordinario posse sine licentia Parochi audire confessiones infirmorum in eorum domibus, relinquendo tamen fidem pro Parocho quod tales infirmi confessi fuerint; nec in hoc prohiberi posse ab Ordinario. Vnde eadem Sacra Cõgregatio 7. Nouembris 1642. reuocari fecit quandam prohibitionem, quam quidam Archipresbyter fecerat ne administraretur Eucharistia ægrotis, qui confessi fuerant nostris Carmelitis]. Vide Gauantum *in Manual. Episc. verb. Confessarius num. 12. & seq.*

9 Præterea Confessarij Regulares semel ab Ordinarijs liberè approbati non possunt ab ipsis suspendi ab audiendis confessionibus, *nisi ex noua causa, eaque ad Confessiones ipsas pertinēte, aut ob non seruatum interdictum ab ipsis Ordinarijs positum*. Similiter, nec possunt simul omnes confessarij vnius Conuentus priuari ab Ordinarijs facultate audiendi confessiones. Ita enim determinatum est à Sac. Congregat. 20. Nouembr. 1615. cuius Decretum referunt Alphonsus Leo *in fin. 2. p. de Iubil. pag. 314.* Laurentius de Peirinis *to. 1. de priuileg. Minim. in Constit. 2. Sixti IV. §. 11. n. 45.* Gauantus *in Man. Episcop. verb. Confessar. n. 23. & 24.* Vnde si contra hoc Decretum, Confessarij Regulares suspendantur ab audiendis confessionibus, puto quod non teneantur obedire, cùm excedant in tali casu Ordinarij limites auctoritatis quam habent. Peirinis *vt supra*. Quod maximè est verum, si cum ipso, & alijs dicamus facultatem, quam habent confessarij Regulares ad Confessiones audiendas, dari illis immediatè à Papa, & quod Ordinarij solùm dent approbationem personæ, declarando illam esse idoneum ad hoc ministerium. Rodrig. *tom. 1. q. 58. art. 1.*

10 Approbatio Confessariorum Regularium non expirat per mortem concedentis. Ratio est, tum quia illa approbatio conceditur nomine Dignitatis, quæ nunquam perit, tum quia id videtur supponi à S. Congreg. in Decreto adducto supra num. 7. dum dicitur *posse iterum à successore examinari*, non dicitur *debere*, Vnde si successor non reuocat, semper durat approbatio. Nauarrus *in c. placuit de pœnit. dub. 6. n. 161.* Suarez *lib. 8. de leg. c. 32. n. 9. & 10. & in 3. p. disp. 26. sect. 3. n. 9.* Deinde approbatio hæc non requirit ad sui validitatem, quòd detur in scriptis. Cum Concilium non requirat hoc, nec sit necessarium ad rationem priuilegij. Bonacina vt supra *num. 32.*

11 Confessarij Regulares Minores de obseruantia, Carmelitæ, &, qui cum ipsis communicant in priuilegijs existentes in Diœcesibus vbi sunt approbati, possunt omnium secularium quarũcumq; Diœcesum Confessiones audire. Ita cõcessit Nicolaus V. Minoribus, & posteà Sixtus IV. Maximè Vrbanus IV. Carmelitis concessit, vt de licentia prælatorum Ecclesiæ possint audire Confessiones omnium Christi fidelium causa deuotionis ad ipsos recurrentium, de licentia tamen prælatorum ipsorum fidelium (vt constat ex Bulla in speculo Ordinis *fol. 69.*) & nisi talia commisissent, propter quæ esset Sedes Apostolica meritò consulenda. Cui concessioni *non reperitur similis in priuilegijs* Mẽdicantium, inquit Casarub. *in compend. priuileg. Mendicant. verb. absolutio quoad seculares primo num. 19.* Miranda *in Man. to. 1. q. 45 art. 14.* Vide etiam Suarez *4. tom. de Relig. tract. 10. lib. 9. c. 2. à num. 8.* Audire tamen Confessiones aliorum Regularium, siuè suæ, siuè alienæ Religionis non possunt ex vi prædictarum concessionum, nisi fortè ipsi religiosi, qui volunt audiri in Confessione licentiam habeant suorum prælatorum. Ratio est, quia Confessores religiosorum solum sunt, vel prælati ipsorum, vel ab ipsis delegati, vnde non intelliguntur comprehendi in illa generali concessione. Præsertim, quia non est credendum Pontifices concessisse hoc priuilegium vni Religioni cum præiudicio prælatorum alterius. Syluester *verb. Confessor. 2. num. 6.* Armilla *verb. absolutio num. 25.*

12 Regulares approbati ab Episcopis ad audiendas Confessiones secularium, si contra voluntatem suorum Superiorum audiant Confessiones, peccant; propter Votum Obedientiæ, quod sic faciendo, transgrediuntur. Nauarr. *in cap. 1. de Pœnit. disput. 6. num. 73.* Validè tamen absoluunt. Cum reuera habeant potestatem Ordinis, & Iurisdictionis, vt supponitur. Si verò in Religione sit receptum Breue Iulij III. concessum Generali Prædicatorum, (quo vti possunt Religiones habentes communicationem priuilegiorum cum illis,) videtur nec validè absoluere. Eo quòd in prædicto Breui Pontifex *reuocauit licentias, & immunitates concessas Religiosis eiusdem Ordinis, quas Magister ipse Ordinis reuocandas diiudicauerit, vndecumque emanatas*. Miranda *in Manual. tomo 1. quæst. 45. artic. 12.* Ad minus tamen prædicti regulares approbati ab Ordinarijs ad audiendas Cõfessiones secularium possunt à suis Superioribus rationabili de causa reprobari, suspendi, coarctari, &c. Nam quæcumque authoritas huiusmodi Confessarijs regularibus concessa, semper intelligenda est quoad vsum, & exercitium pendere à voluntate Prælatorum, ratione Voti obedientiæ. Sotus *in 4. dist. 18. quæst. 4. artic. 3.* Graffis *to. 1. concl. lib. 5. de pœnit. & remiss. cons. 4. num. 18.* Vide dicenda infra *num. 41.*

13 Similiter prędicti Confessarij si excommunicati; suspensi &c. publici sint, per sententiam, (vel per notorietatem facti in casu publicæ percussionis Clerici) nec licitè, nec validè absoluunt, vt omnes admittunt, propter Extrauag. Martin. V. *Ad euitanda*. Secus verò quando tales censuræ sunt occultæ, tunc enim licet peccent sic faciendo, cum per illas hoc prohibeatur, validè tamen absoluunt. Eò quòd pia mater Ecclesia tunc tribuit Iurisdictionem, supplendo defectum illius propter existimationem communem. Iuxta *l. Barbarius ff. de officio Prætoris*. Nauarrus *in Man. c. 9. num. 7.* Cornexo *2. tom. in 3. par. tract. 5. de excomm. disp. 10. dub. vlt.*

14 Prædicti Confessarij in primis absoluere possunt ab omnibus casibus, qui Summo Pontifici, Episcopis, aut alijs Superioribus reseruati non fuerint. Quia vt habetur ex Regula Iuris *in cap. nuper de sentent. excommunic. & cap. eis Clerici de iudic.* quæ specialiter non reseruantur iure concessa censentur. Miranda *in Manual, tomo 1. quæst. 46. artic. 2.* Deinde etiam possunt absoluere ab omni excommunicatione minori. Cum minus hoc sit, quàm absoluere à mortalibus, quod possunt facere. Nauarrus *in Manual. cap. 27. num. 26.* Similiter absoluere possunt ab omni excommunicatione etiam maiori non reseruata. Quia eo ipso quòd non reseruatur videtur remitti iurisdictionem habentibus. Cornexo *2. tom. in 3. part. tractat. 5. de excommun. disput. 11. dub. 1.* loquens de censura iuris nemini reseruata, *& dub. 3.* loquens etiam de censura hominis nulli reseruata. Vbi etiam affert aliquas exceptiones. Nunquam tamen possunt dispensare in irregularitate aliqua, secluso speciali priuilegio (quod non video alicui Religioni concessum respectu secularium.) Quia irregularitas omnis de iure communi solum tollitur Papæ dispensatione, exceptis illis, quæ Episcopis, & Prælatis Regularium, quoad sibi subditos conceduntur. Syluester *verb. dispensatio quæst. 9. 10. & 11.* Suarez *5. tomo de censuris disput. 41. de irregular. sect. 2.* Vnde nec possunt prædicti Confessarij dispensare in irregularitatibus propter priuilegium Pauli III. Societati Iesu concessum, vt scilicet possint absoluere *à pœnis Ecclesiasticis*. Licet enim aliquæ irregularitates sint pœnæ Ecclesiasticæ, vt sunt illæ, quæ incurrontur celebrando cum censuris, tamen secundùm stylum curiæ (qui facit legem) sub Generali clausula absoluendi à pœnis non venit irregularitas, sicut nec depositio, aut degradatio. Suarez *4. tomo de Religio. tract. 10. lib. 9. c. 4. num. 43.* An verò virtute Bullæ Cruciatæ in aliqua irregularitate dispensare possint Confessarij, dicemus infra *num. 18. & 19.*

15 A casibus etiam, seu censuris Papalibus, seu Papæ, aut Sedi Apostolicæ reseruatis poterant olim absoluere aliqui cõfessarij regulares certis an[illegible] diebus, & solemnitatibus, propter priuilegia Leon. X. & Pauli III. concessa Minimis S. Francisci de Paula, quæ refert Peirinis *to. 1. priuil. Minim. in constitut. 8. Leon. X. & tom. 2. in Constit. 2. Pauli III.* & Confettius *in Sum. priuil. Maris Magni tit. 17. c. 6* & præsertim (etiã quolibet anni tempore) ex priuilegio eiusdē Pauli III. Iesuitis concesso, quod refert Casarubius *in fine*

Com-

Compendij pag. mihi 545. quo vti possent omnes, qui habent communicationem priuilegiorum cum illis. Modò tamen post tempora Clem. VIII. extat Decretum S. Congregationis eiusdem Clem. mandato editum ann. 1601. quo sub grauissimis pœnis prohibetur omnibus Confessarijs tam secularibus, quam regularibus per vniuersam Italiam extra Vrbem degentibus, ne quis sub prætextu priuilegiorum, Indultorum aut facultatum, &c. possitt absoluere ab vllo ex casibus clarè, vel dubiè in Bulla die Cœnæ Domini legi solita contentis, vel aliàs quomodocumque Sedi Apostolicæ reseruatis, aut in futurum per Sanctitatem suam, eiusque successores pro tempore in eadem Bulla, vel aliter reseruandis, nec etiam casibus, quos Ordinarij locorum hactenus reseruarunt, vel in posterum sibi reseruabunt, nullo casu etiam necessitatis, vel impedimenti, nisi in mortis articulo, seu cum noua, vel speciali sanctitatis suæ, aut suorum successorum, vel Ordinariorum, quo ad casus ab ipsis tantùm reseruatos respectiuè, impetrata in scriptis licentia. Quod decretum posteà moderatum fuit à Sacra Congregatione eiusdem Clementis Octaui speciali mandato ann. 1602. *Videlicet, sub eiusdem prohibitione eos tantum in posterum comprehendi casus, qui in Bulla die Cœnæ Domini legi consueta continentur. Præterea violationis immunitatis Ecclesiarum in terminis Constitutionis fel. record. Greg. XIV. qua incipit, Cum aliàs nonnulli. Violationis clausuræ Monialium ad malum finem. Prouocantium, & pugnantium in duello iuxta Decretū S. Concilij Tridentini, & Constitutionem fel. rec. Gregor. Papæ XIII. incipientem, Ad tollendam. Inijcientium violentas manus in Clericos iuxta can. Si quis suadente, &c. 17. q. 4. ac Iuris dispositionem. Simoniæ realis, scienter contractæ, atque etiam confidentiæ beneficialis. Item omnes casus, quos Ordinarij locorum sibi reseruarunt, vel in posterum reseruabunt. In quibus omnibus iam enumeratis casibus dumtaxat, & sublata etiam pœna inhabilitatis audiendi confessiones, eadem S. Congregatio vult, & mandat dictum Decretum in sua* [illegible] *mitate, & pristino robore permanere.* Quaranta *in Summa* [illegible]*llar. verb. cas. reseruat.* Miranda *to. 1. Man. q. 46. art. 2. 4. & 5.* Quia verò tempore Paul. V. dubitatum fuit an per prædicta Decreta prohiberentur Regulares absoluere à censuris Sedi Apostolicæ, & Episcopis reseruatis, esto à casibus absoluere non possent: ideo S. Cōgreg. de mandato eiusdem Paul. V. declarauit anno 1617. die 7. Ianuarij, comprehendi etiam absolutiones à prædictis censuris Laurent. de Peirinis *tomo. 1. priuileg. Minim. in Const. 1. Iulij 2. §.* [illegible] *2. num.* [illegible] Eralmus CboKiet *in tract. de Iurisd. Ord. in exempt. par. 4. q. 56.* Barbosa *de offic. Parochi c. 19. num. vlt.* Nota etiam quod quamuis in hac declaratione S. Congregationis sub Paulo V. generaliter dicatur, non posse absoluere Confessarius à casibus Papę reseruatis, intelligendum tamen id est iuxta subiectam materiam idest à casibus illis Papæ reseruatis, de quibus est sermo in dictis Decretis Clementis VIII.

16 Ex quo infertur primò ab alijs casibus, seu censuris Papalibus, seu Sedi Apostolicæ reseruatis præter annumeratos in prædicta declaratione S. Congregationis, posse Confessores omnes, qui prædicto priuilegio Paul. III. vtontur (vel alijs, si forsan habuerint,) absoluere suos pœnitentes, siuè extra, siuè intra Italiam, siuè in Vrbe, siuè extra Vrbem, cum exceptio Regulæ firmet illam in contrarium. Sequitur secondò, extra Italiam in Hispania, Gallia, vel Germania posse eosdem confessarios absoluere ab omnibus casibus Papalibus, à quibus alias absoluere poterant ante illud Decretum. Cum prohibitio Decreti prædicti solùm se extendat *per vniuersam Italiam*. Quod etiam expressè habetur ex nouissima declaratione S. Congregationis Episcoporum, & regularium edita anno 1628. Nouembris die 17. & approbata à SS. D. N. Vrbano VIII. Ibi enim sic dicitur. *Ab alijs vero casibus* (scilicet preter casus Bullæ Cœnæ, & reseruatos Ordinarijs) *& censuris Sedi Apostolicæ reseruatis* [illegible] *eandem regulares habeant à Sedè Apostolica absoluendi* [illegible] *atem, illam extra Italiam minime sublatam fuisse ijsdem* [illegible] *Congregationis Decretis hac de re editis iussu San. memo* [illegible]*ia Clementis VIII.* An verò idē sit dicendum de Sicilia Sardinia, & Corsica, quæ Insulæ videntur Italiæ, tractat Diana *trac. 17. Miscellaneo resol.* [illegible] Sequitur tertiò, nec intra, nec extra Italiam posse Confessarios Regulares absoluere à casibus in Bulla die Cœnæ Domini legi solita contentis, virtute suorum priuilegiorū. Non solùm propter annuam ipsius Bullæ publicationem, in qua reuocantur quæcumque priuilegia. Sed etiam quia ita expressè declaratum est à prædicta S. Congregatione Episcoporum, & Regularium verbis inferiùs adducendis. Sequitur quartò Confessarios regulares Romæ degentes non comprehendi Decretis adductis S. Congreg. sub Clem. VIII. expressè enim ibi est sermo cum Confessarijs regularibus per *Vniuersam Italiam extra Vrbem degentibus.* Naldus *in Sum. verb. Bulla Cœnæ num. 62.* & Peirinis *to. 1. priuil. Minim. in Const. 1. Iulij II. §. 32. n. 62.* Comprehenduntur tamen in Decreto S. Congregation. sub S. D. N. Vrbano adducendo *nu. seq.* tam Romæ, quàm vbilibet existentes quantum ad ea, quæ in prędicto Decreto continentur. Barbosa *vt sup.*

17 Similiter li[illegible] à casibus Episcopalibus, seu Episcopis reseruatis, de quibus Nauarrus *in Manual. c. 27. n. 256. 258. & 259.* possent o[illegible] aliqui regulares Confessarij absoluere ex priuil[illegible]s maximè Sixti IV. & Vrbani IV. pro Carmelitis, his tamen t[illegible]poribus nullatenus ab illis absoluere possint virtute suorum priui[illegible]giorum. Primò propter responsionem S. Congregationis Conc[illegible]. Trident. ad S. Cardinalem Boromæum anno 15[illegible]. Cùm enim S. huic Cardinalis à S. Congregatione quæsiuisset, an Regulares ex priuilegio à Sede Apostolica impetrato, præsertim autem ex eo quod nominant Mare magnum, possint in casibus, quos sibi Episcopus reseruauerit, absoluere confitentes. Hac de re, vbi Congregatio accuratè egisset deinde ad SS. retulisset, sanctitas sua, etiam de sententia Congregationes censuit, ex *facultatibus per hoc Mare magnum, aliave priuilegia Regularibus concessa, factam eis non potestatem absoluendi à casibus sibi ab Episcopo reseruatis.* Conferttus *in Summa mater. ex priuileg. Mendicant.* Secundò ex Decreto Clem. VIII. & S. Congreg. adducto supra *n. 15.* Quarāta *in Summa Bullar. verb. cas. reseru.* Miranda *to. 1. Manual. q. 46. art. 2.* Tertio & principaliter ex Declaratione Sac. Congregat. Episcoporum, & Regularium sub Sanctiss. D. N. Vrbano VIII. supra *num. præcedenti*, qua declarauit ipsa Sacr. Congreg. *per co*[illegible]*rmationes priuilegiorum quas Regulares à Sede Apostolica post Sacr. Concilium Tridentinum obtinuerunt, nequaquam reuixisse priuilegia prius ab eodem Concilio, ac deinde etiam ipsius Congregationis Decretis sublata, atque extincta, si quæ habebant, absoluendi à casibus Ordinario loci reseruatis. Quemadmodum nec indulta absoluendi a casibus contentis in Bulla, qua in die Cœnæ Domini legi consueuit, vt potè sublata per annuam ipsius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquisiui*[illegible] *ex subsequentibus priuilegiorum confirmationibus. Ac proindè Regulares cuiusuis Ordinis, Congregationis, Societatis, & instituti etiā necessario exprimendi, nec intra, nec extra, Italiam, in vim priuilegiorum, aut confirmationum eiusmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps forte obtinebūt posse quemquam absoluere ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci reseruatis: ac si secus egerint, absolutiones nullas, atque irritas fuisse, ac fore* Barbosa *de offic. Parochi* [illegible]*. 19. n. vlt. §. illud Regularibus.* Post mortem tamen Episcopi, qui casus sibi reseruauit, potest quilibet confessarius ab illis absoluere. Quia tunc desinunt esse reseruati. Sà *in Sum. verb. absolutio n. 20.* Quaranta *in Sum. Bull. ver. con*[illegible] *in addit. & ver. cas. reseru. in fine*, vbi hoc limitat sol[illegible] pro casibus, quos Episcopi sibi reseruarunt, non verò pro [illegible]is, qui de iure sunt reseruati prædictis Episcopis.

18 In locis autem vbi publicatur Bulla Cruciatæ possunt confessarij virtute ipsius absoluere pœnitentes iuxta tenorem ipsius Bullæ ab omnibus casibus, & censuris ibidem contentis. Cum priuilegium illud non sit pro confessarijs sed pro pœnitentibus, vt possint sibi eligere Confessorem, qui illos à casibus in prædicta Bulla numeratis absoluant. Tenent aliqui etiam ab irregularitatibus ex delicto occulto prouenientibus, verbis gratia illis, quæ incorruntur ob celebrationem vel susceptionem Sacri Ordinis cum excommunicatione posse absolui pœnitentes virtute prædictæ Bullæ. Eò quòd in ipsa detur facultas absoluendi *à quibuscumque pœnis, & censuris*; irregularitates autem prædictæ sunt pœnæ. Sotus *in 4. dist. 22. quest. 1. artic. 1.* Medina *in Sum. 1. par. c. 11. §. 9.* Quia tamen in alijs Bullis

eiusdem Cruciatæ, qualis est illa anno 1628. à Paul. V. concessa, & à S.D.N. Vrbano publicata non est talis particula *à pœnis*, ideo nullatenus admitti potest sententia relata. Licet videam viros doctos prædictam irregularitatem, quæ scilicet habet solum rationem pœnæ impositæ propter delictum numerare inter censuras. Cornexo *tract. 5. de censuris disputatione 1. dub. secundo* cum alijs, quod non approbo.

19 In Iubilæis, seu Bullis etiam Cruciatæ, nomine *Confessoris approbati ab Ordinario*, respectu sæcularium intelligendus est ille, qui approbatus est ab Ordinario loci, seu Diœcesis, vbi administranda est confessio: sic enim responsum est à S. Congregatione Archiepiscopo Valentino; *Approbatum ab alio quam à Valentino Archiepiscopo in Diœcesi Valentina non censeri approbatum ab Ordinario.* Prosper. Augustin. *in addit. ad Quarantam in summ. Bullar. verb. Confessor.* Bonacin. *de Sacrame. 1. Pœnit. disp. 5. q. 7. punct. 4. §. 1. n. 21.* Quamuis multes teneat pro contraria opinione, forsan, quia non viderunt prædictam declarationem Sac. Congreg. Respectu vero regularium intelligi potest ille, qui est approbatus à suo superiore regulari. Hoc fundatur in benigna interpretatione vocis *Ordinarius*. Vincentius Filiuccius *tom. 1. tract. 8. cap. 10* Ben. addens, quòd si in prædictis Iubilæis addatur *Ordinario loci*, vel *locorum*, tunc non possit interpretari nomine Ordinarij prælatus Regularis. Confessarium autem regularem approbatum ab Ordinario pro viris tantum, & non pro fœminis, posse eligi à fœmina illius Diœcesis, habente priuilegium virtute Iubilæi, vel Bullæ, ad eligendum Confessorem ab Ordinario approbatum; apud aliquos probabile est. Cùm verè talis Confessarius sit approbatus ab Ordinario, & fauores sint ampliandi. Henriquez *lib. 6. de Pœnit. cap. 6. num. 8. & lib. 7. c. 2.* Bonacin. *vt supr. n. 12.* Vide Dianam *tract. 2. de Dub. Regular. Resol. 93. & Tract. de Bulla Cruciata resolut. 9.* in prædictis enim Iubilæis, aut Bullis, nunquam venit concessa dispensatio in irregularitate, nisi exprimatur. Quia hic est stylus Curiæ, vt numquam intelligatur concessa facultas dispensandi in irregularitate, nisi illius fiat expressa mentio. Vide dicta supra *num. 14.* Nauarrus *cap. 27. num. 15.* Bonacin. *de Irregul. disput. 7. quæst. 5. punct. 2. num. 7.* An autem quando in prædictis Iubilæis conceditur facultas absoluendi ab omnibus casibus Bullæ Cœnæ, concessa etiam intelligatur facultas absoluendi ab hæresi, & si plures negent, probabilis tamen satis est sententia affirmans nisi quædam declaratio quæ adduci solet ex Gregor. XIII. pro negatiua parte authentice constet. Diana *Tract. de absolutione ab hæresi Resolut. prima.*

20 Confessarij Regulares, qui virtute priuilegiorum volunt absoluere Confratres Confraternitatum, suorum Ordinum, debent esse approbati à suis Superioribus, & Ordinarijs, nec possunt illos absoluere à casibus contentis in litteris, quæ die Cœnæ Domini legi consueuerunt, necnon violationis immunitatis, & libertatis Ecclesiasticæ, & clausuræ Monasteriorum Monialium, si videlicet sine necessaria, & vrgenti causa, ac sine Superiorum licentia, vel etiam si causa, & licentia concessa abutentes, prædicta Monasteria ingressi fuerint, necnon violentæ manus iniectionis in Clericum, & singularis certaminis; seu duelli, ac ab alijs etiam casibus, tam à Nobis, quàm à nostro in Vrbe Vicario, & locorum Ordinarijs respectiuè reseruatis, & pro tempore reseruandis, & etiam a quauis excommunicatione ab homine lata absoluere, nec super irregularitatibus, tam ex aliquo defectu prouenientibus, quam occasione delicti contractis, cum aliquo dispensare, prætextu dictorum priuilegiorum. Ita Clemens Octauus in Bulla *Quæcumque à Sede* anno 1604. edita *in 3. Bulla. num. 115.* Vnde priuilegium Clement. VII. Confratribus Carmelitarum concessum, quod habetur *tomo 1. Bullar. inter Bullas huius Pontificis, num. 31.* magna ex parte reuocatum iam est à Clemente Octauo. Vide dicenda *tom. 2. c. 15. à num. 16.*

21 Confessarij audientes secularium confessiones tenentur illos absoluere, etiam à reseruatis, si ad id habeant facultatem, nisi fortè propter iustam, aut legitimam causam, eos ad suos Superiores remittere sit conuenientius. Ratio est, quia licet vnusquisque possit renunciare proprio priuilegio, non tamen in casu, quo id vergit in damnum, & præiudicium alterius, prout contingit in proposito Henriquez *lib. 7. de Indulg. c. 28. n. 2.* Nauarr. *in Manual. prel. 9 n. 12.*

22 Aliqui tenent posse confessores regulares dispensare cũ secularibus sibi confitentibus in votis reseruatis Episcopis. Primò, ex priuilegio Eugen. IV. concesso Monachis S. Benedicti. Secundò, ex alio eiusdem Eugen. IV. concesso Monachis S. Benedicti Vallisoletani. Tertiò, ex Innoc. VIII. in simili priuilegio Minoribus concesso (exceptis votis peregrinationis vltra duas dietas.) Ac tandem ex Martino V. Rodriq. *to. 1. q. 3. art. 3.* Miranda *in Man. to. 1. q. 48. art. 3.* qui hoc limitat *art. 4.* ad vota solùm iure communi Episcopis reseruata. Verumtamen non video solidum fundamentum in priuilegijs adductis ad hoc quòd confessores regulares vtantur prædicta facultate dispensandi cum secularibus in votis. In primis enim priuilegium illud Eugen. IV. concessum Benedictinis obseruantiæ Italiæ obscurè satis loquitur ad intentum, vt proindè Rodrig. vt suprà dicat nihil valere ad illud, licet oppositum teneat Miranda *etiam vt suprà.* Deindè priuilegium aliud eiusdem Eugen. IV. cõcessum Benedictinis Vallisoletanis prætereaquam quòd mihi non constat, an per Bullam, an verò viuæ vocis oraculo cõcessum sit, habet quamdam limitationem, scilicet, quòd cõfessarij possint vti prædicta concessione solùm in suis Ecclesijs, & non alibi, vt aduerterunt Rodrig. vt supra, & Casarubius *in Compend. priuil. Mendic. verb. absolutio quoad secular. 2. n. 16.* Habet quoque aliam limitationem, scilicet pro tribus, aut quatuor confessarijs solùm, vt videre est in eodem Casarubio: Prætereà concessio illa Innoc. VIII. fuit solùm viuæ vocis oraculum, & non authenticum, vt refert idem Casarubius, *vt supra n. 12.* De priuilegio illo Martini V. non mihi constare potuit, an per Bullam, verò viuæ vocis oraculo concessum sit, & ita consulerem ab hac facultate abstinendum, prout in simili consuluit circa aliam concessionem Corduba *in annotat. ad compend. priuileg. Mendic. verb. dispensatio §. 17.*

23 Possunt tamen confessores Regulares habentes communicationem priuilegiorum cum Benedictinis, & Iesuitis commutare prædicta vota, illa scilicet, quæ propriè Episcopalia sunt, vt ait Laymanus *in theolog. moral. lib. 4. tract. 4. cap. 8. num. 17.*

Primo, ex priuilegio illo Eugen. IV. concesso Benedictinis Obseruantiæ Italiæ, quod refert idem Casarubius *vt supra n. 19.* Secundò, ex Paulo III. qui Patribus Iesuitis confessarijs facultatem concessit commutandi vota venientium ad se in alia pietatis opera, (*Vltramarinis, Visitationis liminum Apostolorum Petri, & Pauli de Vrbe, ac S. Iacobi in Compostella, necnon Religionis, & Castitatis votis dumtaxat exceptis.*) Et at hæc Bulla apud Casarubium *in Compend. priuil. Mendicant.* Gregor. XIII. extendit etiam hoc priuilegium ad vota iurata, dummodò commutatio in alterius præiudicium non fiat. Omitto ad hoc intentum priuilegia aliquot, quæ adduci solent, quia sunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent, propter sæpius dicta.

24 Vota tamen Papæ reseruata, qualia sunt regulariter votum Religionis, Castitatis, Peregrinationis ad Romam, Hierosolymam, vel Compostellam, ex Extrauagant. *Etsi Dominici 2. de pœnitent. & remiss.* quando perfecta sunt, & absoluta, nec dispensari, nec commutari possunt à Confessarijs. Cum nullum circa hoc extet, quod sciuerim, priuilegium. Dixi quando perfecta sunt, quia quando deficiunt à perfectione voti, vel quia animus vouentis solùm fuit se obligare ad culpam venialem, aut solùm ad pœnam, vel quia ex parte materiæ imperfecta sunt, vt si sit votum Religionis non approbatæ, vel partis voti Castitatis, scilicet Castitatis coniugalis, tunc etsi dispensari non possint à Regularibus, propter dicta *num. 22.* videtur tamen posse commutari ab Episcopis, ac per consequens à Confessarijs Regularibus, qui habuerint communicationem priuilegiorum cum Benedictinis, & Iesuitis, iuxta dicta etiam *num. 23.* Peirinis *tomo 1. de subdito quæst. 1. de Obedient. c. pr. 21. post 4. conclus.* referens etiam Sanchez. Dixi etiam quando sunt absoluta quia quando tantùm sunt conditionata, & pœnalia, possunt commutari, secundum aliquos. Eò quòd talia vota, cùm non sint simpliciter voluntaria, quia non emissa ex deuotione

ad

ad ipsa, non præsumuntur reseruata à pontificibus. Cordub. *in Summ. q.* 52. Aragon. 2. 2. q. 88. *art.* 12.

25 Possunt (secundùm plures) Confessores aliqui Regulares dum coniugibus incestuosis post contractum Matrimonium ad petitionem debiti dispensare ex priuilegio Martini V. concesso Benedictinis, & confirmato à Iulio II. & ex viuæ vocis oraculo Pij V. qui Minoribus concessit, *quod fratres Confessarij, si sint viri docti, & iuxta formam Concil. Trident. approbati, ex commissione Prouincialis dispensare possint in foro conscientiæ tantùm ad petendum debitum cum his, qui consanguineum, vel consanguineam sui coniugis post Matrimonium carnaliter cognouerunt.* Rodrigu. *tom.* 1. q. 63. *art.* 1. Miranda *t.* 1. q. 47. *art.* 1. Est verò aduertendum, quod cum omnia viuæ vocis oracula abrogata sint hoc tempore à Sanctiss. D.N. Vrbano vt diximus c. 3. *n.* 21. nihil iam valet prædictum viuæ vocis oraculum Pij V. Vnde ex vi illius non habent Confessores Regulares tale priuilegium dispensandi cum coniugatis incestuosis, habebunt tamen illud ex Martino V. & Iulio II. adductis Benedictini, & qui cum illis habent communicationem priuilegiorum, nisi fortè tales concessiones sint etiam viuæ vocis oracula, quod mihi non constat. Securius tamen est huiusmodi concessionibus non vti, vt consuluit Corduba *in annotat. ad Collect. priuileg. Mendicant. circa quandam similem concessionem Innocentij Octaui, verb. dispensatio.* §. 17.

26 Similiter quamuis multi velint posse aliquos Confessores regulares dispensare cum illis, qui voto facto de castitate, contraxerunt, ad petitionem debiti, propter viuæ vocis oraculum eiusdem Pij V. (Rodriguez *tom.* 1. *quæst.* 63. *art.* 2. Miranda *in Man. tom. quæst.* 47. *artic.* 2.) Quia tamen huiusmodi viuæ vocis oracula his temporibus abrogata sunt, non possunt Confessarij vti prædicta concessione.

27 Confessores Regulares Ordinis Prædicatorum, & Minorum, & qui cum ipsis communicant in priuilegijs, videtur posse semel in vita absoluere plenariè Religiosos sui Ordinis ex priuilegio Sixti IV. quod refert Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. absolutio extraordinaria quo ad fratres num.* 6. Sed adiunxit Pontifex hoc priuilegium esse intelligendum *in forma Confessionalis per ipsum edita*, quod Casarubius ibidem intelligit de confessionali ab ipso Pontifice facto in quadam Bulla, quæ incipit, *Etsi Dominici gregis*, quam etiam refert *in verb. excommunicatio §. alterum sciendum*, vbi excipiuntur plures casus à quibus vult Pontifex non posse absolui Religiosos. Deinde id possunt facere in certis anni festiuitatibus ex alijs concessionibus Leonis X. factis Monialibus Sanctæ Claræ. Lege eundem Casarubium *in Comp. v. absolutio extraord. quoad fratr.* §. 8. & 9. Aduerte tamen vsum istorum priuilegiorum debere esse dependenem à voluntate Superiorum, & non aliàs, iuxta dicenda infra num. 29. ex Clem. VIII. Vrban. VIII. & alijs. Omitto alias concessiones Sixti IV. Eugenij IV. & Leonis X. quas refert idem auctor, *ibidem* §. 3. 5. & 7. quia sunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent. Alia etiam priuilegia refert Miranda *in Manual. tom.* 2. q. 33. *art. vlt.* quæ etiam non refero; quia mihi non constat an sint viuæ vocis oracula, aut quæ conditiones in illis adiungantur. Vide Compendium priuilegiorum Ordinis D. Hieronymi, & Societatis Iesu *tit. dispensatio.*

28 In articulo etiam mortis possunt prædicti Confessores Regulares plenariè absoluere Religiosos ex priuilegio Sixti IV. iam adducto, quòd refert idem Casarubius *ibid.* §. 6. Affertur etiam priuilegium Benedicti XIII. concessum Benedictinis, sed illud omitto, quia fuit viuæ vocis oraculum (Casarubius, vt sup. §. 11.) Alia etiam referuntur Innocentij VIII. & Nicolai V. Miranda *in Man. to.* 2. q. 33. *art.* 7. Illa tamen prætermitto, quia scire non potui an sint, vel non viuæ vocis oracula. Specialiter tamen pro Carmelitis extat concessio Eugenij IV. in Bulla *Romani Pontificis*, quæ habetur in fine Constitutionum, in qua singulis fratribus dicti Ordinis, qui Regulam Carmelitarum ab ipso moderatam obseruauerint, omnium peccatorum suorum plenam remissionem per Superiores religionis, vel alium quemcunque idoneum sacerdotem Ordinis concedit, cum certis tamen conditionibus ibidem assignatis. Peccata autem virtute prædictorum priuilegiorum in mortis articulo semel confessa, & absoluta etiam si sint reseruata, non tenetur ea iterum infirmus confiteri, si non moriatur. In quo differt hic modus absolutionis in articulo mortis per ista priuilegia ab ea, qui fieret à quocumque Sacerdote, seu alio Confessore non habente illa. Sotus *in* 4. *dist.* 18. q. 4. *art.* 4. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. c. 19. *num.* 15. Circa modum, & formam prædictæ absolutionis præstandæ, vide Mirandam *in Man. to.* 2. q. 33. *art.* 8. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 19. *n.* 8. An verò Indulgentia plenaria, quæ in articulo mortis per hanc formam absolutionis Religiosis concedi solet, reuocata sit à Paulo V. constat ex dictis c. 3. *n.* 19. Circa vsum etiam horum priuilegiorum, vide dicta *num. præcedent.*

29 Non possunt Religiosi, cuiuscunque Ordinis sint, eligere sibi Confessorem aliquem præter illum, vel illos, qui à suis Prælatis eorum Confessionibus audiendis destinati sunt, aut absolui à casibus prædictis Superioribus reseruatis, virtute Bullæ Cruciatæ, aut quorumcumque aliorum indultorum, aut priuilegiorum Religionibus concessorum. Non solùm, quia numquam Pontifices hæc priuilegia concedere credendum est, nisi dependenter à voluntate Superiorum, quoad illorum vsum, aliàs Regulari disciplinæ multùm inde derogaretur. Est enim regula Iuris in 6. *cap.* 2. *de Pœnit. & remiss.* sub clausula generali comprehenduntur particularia, quæ non esset quis verisimiliter in specie concessurus. Sed etiam, quia id expressè declaratum est à Clement. VIII. in Bulla *Romani Pontificis* ann. 1599. ad instantiam Procuratoris Generalis Carmelitarum edita, & habetur 3. *tom. Bullarij num.* 64. vbi habetur. Talem concessionem Sanctæ Cruciatæ, & aliorum Indultorum particularium quantùm ad prædictum articulum eligendi Confessorem, & absoluendi à casibus reseruatis, eum Fratribus, & Sororibus Monialibus Ordinis prædicti, ac aliorum, quorumcumque Ordinum, & Congregationum cuiusuis instituti Mendicantium, & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hispaniæ, quam extra eam vbilibet, locum minimè habere, neque censeri, sed suæ intentionis existere, quòd ijdem Fratres, & Moniales, quantùm ad Sacramentum penitentiæ, seu Confessionis administrationem dispositioni suorum prælatorum subiecti sint. Eisdem tamen Prælatis, vt in vsu huiusmodi potestatis se cum subditis benignos, & faciles exhibeant præcipit, & mandat. Quaranta *verb. Confessor.* Post quæ Sanctiss. D.N. Vrbanus Papa, anno 1630. die 19. Iunij, prædictam Constitutionem Clementis Octaui innouauit pro ordine Prædicatorum, ac alijs Religionibus (vt habetur 4. *tom. Bullar.* inter Bullas Vrbani *num.* 105.) ac motu proprio ampliauit, ferè per similia verba, scilicet prædictam Bullam Cruciatæ, & alia quæcumque indulta Religionibus concessa, *Quantum ad prædictum articulum eligendi Confessarium, & absoluendi à prædictis casibus reseruatis, etiam in Bulla Cœna Domini contentis, cum Fratribus, & Monialibus prædictis Fratrum Prædicatorum, ac aliorum quorumcumque Ordinum, Congregationum, Societatisque & Instituti prædictorum Mendicantium & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hispaniæ, quam extra eam vbilibet constitutorum, locum minime habuisse, neque habere, nec illis vllo modo suffragari potuisse, neque posse, sed nostræ intentionis fuisse, & esse, quod ijdem Fratres, & Moniales, quantum ad Sacramenti pœnitentiæ, seu Confessionis administrationem ordinariæ dispositioni suorum Prælatorum, & Sedis Apostolicæ, quo ad sibi reseruata, subiecti sint, earumdem tenore præsentium perpetuo declaramus.* Extant etiam pro hac parte Decreta Pij V. Gregor. XIII. & declaratio DD. Cardinalium facta ad instantiam Patriarchæ Valentini pro Monialibus Episcopo subiectis. Cordub. *in annot. sup. Regul. S. Francisci c.* 7. q. 8. *punct.* 2. Suar. *to.* 4. *de Relig. tr.* 8. *lib.* 2. *c.* 16. Miranda 2. *to. Man.* q. 34. *art.* 15. Vide Dian. *Tract.* 2. *de dubijs Regul. Resol.* 94. & nota quod licet hic Author in Tract. de Bulla Cruciatæ *Res.* 14. aliqualiter inclinauerit in sententiam contrariam nostræ. Postea tamen visa Bulla S.D.N. Vrb. nostram sententiam tuetur, & dicit contrariam non esse probabilem *in additoribus secund. Resol.* 9.

30 Qui dubitat, an sit idoneus ad audiendas confessiones, Superiorum præcepto excusatur; non autem si sciat certò se ad id munus esse ineptum. Quia in dubijs standum est iudi-

iudicio Superiorum, non in euidenter malis. Eman. Sà *in Summ. verbis confessor. num.* 10.

31 *Confessores, qui in domibus Laicorum confessiones ex causa audierint, statim Parochum admonere teneantur & fidem auari a confessionis pro medico aduenieute relinquere.* Ex S. Congregat. die 2. Iulij 1587. Quaranta *in Sum. Bullar. verb. priuil. Regul.* Vide *num. sequenti*.

32 Extat etiam Romæ Decretum Congregationis S. Apostolicæ Visitationis de mandato Sanct. ss. Dom. N. Vrbani VIII. quo præcipitur omnibus, & singulis Confessarijs, tam secularibus, quàm cuiusuis Ordinis Congregationis, Instituti, & Societatis, etiam de necessitate exprimendæ Regularibus, quocumque nomine nuncupatis, cuiusuis, gradus, & dignitatis in suo Ordine, ne imposterum tam Virorum, quàm Mulierum, cuiuslibet qualitatis, vel conditionis existant, præterquam si graui infirmitate detenti, vel detentæ sint, Sacramentales Confessiones, in illorum, seu illarum, vel etiam alienis ædibus, audiant, nisi de licentia Illustris. Cardinalis Vrbis Vicarij, seu Reuerendissimi D. eius Vicegerentis, in scriptis concedendæ exceptis tamen Illustrissimorum, & Reuerendissimorum DD. Cardinalium, & Principum virorum secularium, videlicet Oratorum Regum, & magnorum Principum, nec non, & Ducum, ac Roman. Pontif. qui fuerunt (vel pro tempore erunt Nepotum) hoc etiam addito, vt ijdem Confessarij in mulierum huiusmodi Sacramentalibus confessionibus audiendis, cubiculi ianuam apertam, ac velum leuatum semper habeant, itaut conspici, non autem audiri possint: Sacramentumque Confessionis, huiusmodi Confessarij seculares cum superpellicco, & stola, Regulares verò cum stola ministrent in Ecclesia, nisi ex rationabili causa audire aliquos in Sacrario, seu alio decente loco quandoque occurrat. Contrafacientes non solùm suspensionis à Confessionibus audiendis, verùm etiam alias pœnas arbitrio eiusd. S. Congregationis eo ipso incurrant. Insuper Confessariis huiusmodi sub eisdem pœnis iniungitur, vt si eos vigore facultatum eis concessarum, Confessiones infirmorum huiusmodi in priuatis domibus audire contigerit, Parochum dictorum infirmorum huiusmodi ante, vel saltem eadem die, qua Confessionem audierint, absolutionemque infirmis impartiti fuerint, certiorem reddere debeant. Vide Augustin. Barbosam *de Offic. & Potest. Parochi, c.* 19. *num.* 23.

33 Confessores, qui (quòd absit) mulieres, dum eas in confessione audiunt, ad actus inhonestos prouocant, puniuntur à Tribunali S. Inquisitionis. Ex Bulla Pii IV. quæ incipit, *Cum sicut nuper*. Licet enim ea tantùm sit pro Regnis Hispaniarum, tamen Greg. XV. in Const. quæ incipit, *Vniuersi Dominici* ann. 1622. & habetur 4. *tom. Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *n.* 34. illam extendit non solùm pro quibusuis Christiani orbis partibus, sed ad multa etiam alia vitia concernentia. Primò enim quoad personas vult prædicta Constitutione comprehendi omnes, & singulos Sacerdotes, tam seculares, quam quorumuis etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediatè subiectorum. Ordinum, Institutorum, Societatum, & Congregationum Regulares, cuiuscumque Dignitatis, & præeminentiæ, aut quouis priuilegio muniti existant. Deinde quoad delinquentes, voluit comprehendi supradictos, qui personas, quæcumque illæ sint, ad inhonesta, siuè inter se, siuè cum aliis quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis Confessionis, siuè ante, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu Confessionis huiusmodi, etiam, ipsa Confessione consequuta, siue extra occasionem Confessionis in Confessionario, aut in loco quocumque vbi Confessiones Sacramentales audiantur, seu ad Confessionem audiendam electo, simulantes ibidem Confessiones audire, sollicitare, vel prouocare tentauerint, aut, cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siuè tractatus habuerint. De quibus etiam delinquentibus loquens, volt quod *in officio Sanctæ Inquisitionis, seuerissime, vt infra puniantur*. Postea vero grauissimis pœnis designatis, quibus tam enorme delictum puniri præcipit, probatum esse concedit, & declarat, testibus etiam singularibus, concurrentibus præsumptionibus, indiciis, & aliis adminiculis. Subiungit tandem pro Confessariis, qui talia cognouerint. *Mandantes omnibus Confessarijs, vt suos pœnitentes quos nouerint fuisse ab aliis, vt supra solicitatos moneant de obligatione denunciandi solicitantes, seu, vt præfertur, tractantes, Inquisitoribus, seu locorum Ordinarijs prædictis. Quòd si hoc officium prætermiserint, vel pœnitentes docuerint non teneri ad denunciandum Confessarios solicitantes, seu tractantes vt supra, ijdem locorum Ordinarij, & Inquisitores illos pro modo culpæ punire non negligant.*

34 In hac Constitutione non comprehenduntur, mulieres solicitantes Confessarium. Quia solum loquitur de Cōfessariis solicitantibus. Peirin. *to.* 2. *priuil. Minim. in Constit.* 4. *Greg. XV. num.* 8. Nec etiam comprehenduntur qui ministrantes Baptismum, Eucharistiam, vel Matrimonium feminæ, ipsam solicitarent. Quia Pontifex solùm loquitur de ministro Sacramenti penitentiæ. Sanctarellus *trac. de heres. c.* 46. *n.* 5. Boudcina *de onere denunciand. disp.* 6. *punct.* 4. *n.* 14. Verumtamen comprehenduntur non solùm confessores solicitantes feminas, sed etiam (quod absit) solicitantes pueros ad aliquem actum inhonestum, quia id exprimitur, illo verbo, *personas quæcumque illæ sint*. Diana *tr. de denunciationibus Resol.* 12. Et hoc *siue sint in actu Sacramentalis Confessionis, siue ante, vel post immediate, seu occasione, vel prætextu confessionis, etiam ipsa Confessione non sequuta*, vt ibi dicitur. Vnde Confessor, qui audiens in Confessione feminam esse leuem, ipsaque finita, lenonem mittit ad domum ipsius, vt eam soliciter, comprehenditur hac Constitutione, cum hoc faciat occasione Confessionis. Graffis *to.* 1. *cons. lib.* 4. *de cognat. spirit. cons.* 1. *a n.* 37. *& de cas. res. lib.* 2. *c.* 1 2. *n.* 30. Idem dico si Confessarius solicitet feminam, vt consentiat alteri, aut vt tradat ei, v. g. suam filiam. Quia hoc exprimitur, illis verbis Constitutionis *siuè inter se, siue cum alijs*. Graffis *vt supr. n.* 41. *&* 42. Sanctarellus *tract. de heres. cap.* 44. *n.* 19. Idem etiam dico si Confessarius non verbis expressis, sed solùm tacitis, & occultis alliciat penitentes. Quia etiam hoc est abuti Sacramento penitentiæ. Peirinis *to.* 2. *priuil. Minim. in Constit.* 4. *Gregor. XV. n.* 21. Barbosa *de Offic. Parochi c.* 29. *a n.* 19. Et quod magis est comprehenduntur etiam illi qui *extra occasionem Confessionis in Confessionario, aut in loco quocumque vbi Confessiones Sacramentales audiuntur, seu ad Confessiones audiendas electo*, talia faciant Quidquid maledicat in contrarium. Portellus *in Addition. ad dubia Regularia verb. solicitat. fœminas. n.* 12. Limitatur tamen hoc vltimum de Confessionario, aut loco in Confessionem electo, si hoc fiat simulando Confessionem. Quia dicitur *simulantes ibidem Confessiones audire*. Vnde videtur dicendum quòd si quis in prædicto loco similia perpetrauerit non simulando audire Confessiones, vt si per noctem, v. g. in tali loco Confessarius faceret aliquid inhonestum cum aliquo suo pœnitente, non comprehenderetur ista Constitutione. Rodriguez *to.* 2. *q.* 27. *art.* 1. *&* 2. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Confessor, circa explicationem Bullæ Pij IV. adductam*. Deinde non comprehenditur Confessor solicitans ad alia peccata non carnalia, quia Constitutio solùm loquitur de solicitante *ad inhonesta*. Peirinis *to.* 2. *priuil. Minim. in Constit.* 4. *Gregor. XV. num.* 7. Nec qui consentit mulieri solicitanti, quia iste non est solicitator. Peirinis *n.* 9. *&* 10. Insuper, vt ex prædicta Constitutione habetur, tenentur Confessarij monere pœnitentes, quos sciuerint ab alijs solicitatos, vt denuncient S. Officio, & illos non absoluere si renuerint obedire. (Rodriguez *tom.* 2. *quæst.* 27. *artic.* 1. Sanctarellus *vt supra cap.* 46.) Nisi forte solicitati credant, Confessorem solicitantem esse fraternè corrigibilem, aut esse emendatum, aut confessum suum delictum coram Inquisitoribus, aut timeant ex denunciatione periculum mortis vulneris, truncationis membri, infamiæ, vel amissionis honoris. In his .n. casibus excusari poterunt penitentes à denunciatione. Cautissimè tamen procedere debent Confessarij circa penitentes ab alijs solicitatos Peirin. *vt supr. a n.* 29. *& seqq.* Vide Dianam *Tract. de Denunciationibus*, vbi de hac præsertim. Et nota quod in praxi non debent solicitari credere Confessarios solicitantes esse fraternè corrigibiles, aut emendatos, cum sint de hæresi suspecti. Propterea tenentur illos ante quamcumque monitionem, seu correctionem S. Officio Inquisitionis denunciare. Non tamen tenentur isti solicitati manifestare suum crimen, si fortè Confessario solicitanti consenserunt, sed denunciare solici-

solicitationem non detegendo suum defectum. Bonacina *vt supra n.*10. [Nota etiam quod cum quidam Episcopus cogere vellet Regulares ad obseruandum id quod in dicta Constitutione Gregorii XV. §. *Mandantes*, continetur, sub iuramento, prohibitus est id facere à S. Congregatione Episcoporum & Regularium 7. Nouembris 1642.]

35 Preterea Gregor. XV. in Constitut. de exemptorum priuilegijs ann. 1622. edita (*4.to. Bullar.* inter Bullas Gregorij XV. *num.*18.) statuit, & declarauit. Vt deinceps tam Regulares, quam sæculares quomodolibet exempti, siuè animarum curam personarum secularium Monasterijs, seu domibus Regularibus, aut quibusuis alijs Ecclesijs, vel beneficijs siuè Regularibus, siuè secularibus incumbentem, exerceant: siuè aliàs Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrent præuia Episcopi licentia, & approbatione; siuè quoquo modo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant, in his, quæ huiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni Diœcesani Episcopi, tamquam Sedis Apostolicæ delegati, plenè in omnibus subijciantur. Quia tamen dura videbatur huiusmodi Constitutionis determinatio, ideò S. Congregatio Concilij censuit, *Constitutionem hanc nequaquam subijcere Regulares exemptos, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit. Episcoporum iurisdictioni ijs, nisi in his, quæ Sacramentorum administrationem concernunt, nisi cum in Sacramentis personis secularibus administrandis ijdem Regulares delinquunt.* Similiter cum dubitaretur, an E[...]opi possint Regularibus præscribere, vt certis tantum in locis, ac temporibus, aut certarum personarum Confessiones audiant, vel aliàs eorum priuilegia restringere, ac moderari in Sacramentis administrandis. Respondit eadem S. Congregatio. *Hac in parte Constitutionem nihil noui iuris induxisse, nec vllam nouam auctoritatem Episcopis attribuisse. Quod si aliunde Episcopis huiusmodi facultas competat, illam non fuisse ab eadem Constitutione sublatam.* Vide 4. *tom. Bull.* post Constitutionem 18. Greg. XV. Nota etiam huiusmodi Constitutionem iussu SS. D. N. Vrbani suspensam fuisse pro Regnis Hispaniarum, vt constat ex Breui Nuntij Apostolici tunc temporis existentis, nunc verò Eminentiss. Card. Saccheti 21. April. ann. 1625.

36 Ex Decreto etiam Clem. VIII. super casuum reseruatione approbato, & innouato à S. Congr. Concil. Sanctiss. D. nostri Papæ Vrban. VIII. die vigesimaprima Septembr. 1624. statuitur pro Confessarijs Religiosorum, quòd non liceat Superioribus Regularium Confessiones subditorum audire, nisi quando peccatum aliquod reseruatum admiserint aut ipsimet subditi sponte, ac proprio motu, id ab ijs petierint. Item quòd Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures Confessarios pro subditorum numero, maiori, vel minori, ijque sint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reseruatis eos absoluant, & quibus etiam reseruatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipse in primis Confessarius iudicauerit. Præterea decernitur, quòd tam Superiores pro tempore existentes, quàm Confessarij, qui ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentissimè, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in Confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur. Subiungitur etiam. Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graues quibusdam peccatis, etiam non reseruatis, à Confessarijs imponendas, quæ subditos ab huiusmodi perpetrandis cohibere possint. Atque ita per quoscumque Regularium Superiores quicumque illi sint obseruari mandauit. Non obstantibus, &c. Sanctitas sua deinceps declarauit, quòd si huiusmodi Regularium Confessarijs casus alicuius reseruati facultatem petentibus Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarij illa vice pœnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, absoluere. Vide dicta *c.*18. *n.*29.

37 Circa quæ primò animaduertendum est, quòd si subditus habens casus reseruatos petat confiteri alteri, non teneri Superiorem concedere illi facultatem, vt possit confiteri cuicumque voluerit; sed posse designare aliquem, vel aliquos, cui, vel quibus solùm confiteatur. Ratio est, nam reseruatio casuum ad hoc fit, vt grauiora delicta grauius corripi, & melius emendari possint, ad quod requiritur, quòd Prælatus designet doctiores, & grauiores personas. Suarez *tom.*4. *in* 3. *par. disput.*30. *sect.*4. Longus *de casib. reseruat. par.*1. *sect.*1. *artic.*17. *num.*10. Similiter quando Confessarium petit licentias absoluendi aliquem à casu reseruato, non tenetur Prælatus, etiam pro prima vice, talem facultatem concedere, nisi talis Confessarius putetur idoneus pro illo munere exequendo. Quia non est credibile Pontificem voluisse hanc facultatem concedi Confessario non idoneo pro absolutione talis casus. Suarez *tom.* 4. *in* 3. *par. disput.*30. *sect.*4. *num.*11. Laurentius de Peitinis *tom.*1. *priuil. Minimor. in Constitut.*2. *Iulij II.* §.24. *num.*59. si verò pœnitens pro secunda, aut tertia vice inciderit in casum aliquem reseruatum, & Prælatus Confessario petenti facultatem ad illum absoluendum illam dare noluerit, si habeat necessitatem celebrandi, vel communicandi, quidam dicunt, habita contritione, vel probabili existimatione eius posse communicare, non præmissa confessione, tamquam is, qui non habet copiam confessoris. Hoc verò solùm est admittendum quando timet, quòd Prælatus abutetur scientia Confessionis, & inde timeat aliquod malum, vel fractionem sigilli, non tamen quando solum ob ruborem, & verecundiam non vult confiteri Prælato. Quia in primo casu habet sufficientem excusationem, non in secundo. Imò etiam in tali prædicto casu potest, & vt credo, debet confiteri Confessario habenti facultatem absoluendi à non reseruatis confitendo illi aliqua peccata non reseruata saltem alias confessa, & sic celebrare, aut communicare. Quia tunc prædictus Confessarius absoluere illum poterit ab omnibus peccatis, à non reseruatis directè, à reseruatis verò indirectè. Vide Suar. 4. *to. de Relig. tr.*8. *l.*2. *c.*19. *n.*22. *&* 23. Vide dicta sup. *cap.*18. circa facultatem, quam habent Prælati in casibus reseruandis *num.*29.

38 Possunt (secundùm plures) Confessarij Regulares, qui communicant in priuilegijs cum Iesuitis, approbati ab Ordinario legitimè ad Confessiones audiendas, etiam non graduati, litteras, seu breuia Sacræ Pœnitentiariæ, quæ Communiter Magistris Theologiæ, vel in Iure Canonico Doctoribus destinantur, auditis Confessionibus ad eos recurrentium, impositaque pœnitentia in litteris expressa, vel de iure imponenda, ac in foro conscientiæ, quascumque siue verbo, vel scripto missas absolutiones, dispensationes, & pœnitentiarum iniunctiones accipere, & exequi. Propter priuilegium Gregorij XIII. concessum Sacerdotibus Societatis Iesu. Sorbus *in compend. ver. Confessores in fin.* Sanchez *lib.*8. *de Matrimon. disput.*34. *num.* 11. Vide Bullam inter Constitutiones Gregor. XIII. *num.* 75. *in* 2. *tom. Bullar.* & aduerte non esse securum potiri hoc priuilegio, etiam per viam communicationis, illas Religiones, quorum Religiosi gradus Doctoratus admittunt, quia titulus ratione cuius hoc concessit Pontifex Patribus Societatis est, quia ipsi non solent ad tales gradus promoueri. Quæ ratio cessat in alijs Religionibus tales gradus admittentes.

39 Licitum est Confessarijs Regularibus eleemosynas à pœnitentibus datas recipere, non ratione Confessionis, nec absolutionis, sed per modum simplicis eleemosynæ. Cùm in hoc nulla deformitas reperiatur, quin potiùs rationi consentaneum sit, vt qui *in Sacrario operantur quæ de Sacrario sunt edant*, vt inquit Apostolus primæ Corinth. 9. Laur. de Peir. *to.*1. *de subdit. quæst.*1. *de Obed. cap.*21. Iniungere autem Missas pro pœnitentia, licet res indifferens appareat, nihilominus non debet fieri à Confessarijs, ne pœnitens suspicetur ex auaritia iniunctam sibi fuisse talem pœnitentiam, Conradus 2. *par. respons. q.*358. Laurent. de Peitin. *vt supr.* Vide Bonac. *de Simon.* q 4. §. 16. *n.*10.

40 Qui verò pro Sacramentorum administratione pretium aliquod recipiunt Simoniaci sunt *c. cum in Ecclesiæ*, *c. non satis* Sanctus Thomas 2. 2. *quæst.*100. *art.*2. Syluester *ver. Simonia num.*8. Et quamuis in Iure specialis pœna non sit illis designata, generales tamen Simoniacorum pœnas incurrunt, & ita deponuntur *cap. sicut de Simonia*, Alderete *lib.*2. *de Religion. disciplin. cap.*16. *num.*47. Simonia committitur dando, vel accipiendo pecuniam pro leui pœnitentia iniungenda in Sacramento Confessionis, nā impo-

sicio pœnitentiæ est actus Clauium. Bonac. *de Simonia quæst.4.§.16. num.5.*

41 Sacerdos Regularis sine Ordinarij facultate Confessiones audiens (præterquam quòd confessio, est nulla propter dicta supra *num.2.* ex Concilij Tridentini) committit crimen depositione dignum *cap.placuit de pæn. dist.6.* Nauarrus *ibid.* Rodriguez *tom.2. quæst.37.artic.1.* Regularis etiam Confessarius sine sui Superioris licentia Confessiones audiens præter particulares pœnas in specialibus statutis Religionum designatas, grauissimæ pœnæ inobedientium plectendus est. Scotus *in 4.distinct.18. quæst 4.artic. 3.* Rodriguez *tom.2. quæst.37. artic.1.* Qui verò non Sacerdos Confessiones audierit punitur à S. Inquisitione, iuxta dicta *cap.10. num.22.* Vide etiam *supra n.12.*

42 Confessarij, qui (quod absit) Confessionis secretum detegunt, olim perpetuò depositi omnibus diebus vitæ suæ ignominiosè peregrinare cogebantur *cap. Sacerdos de pænit. distinct.6.* Hodie verò ex Conc. Generali sub Innocentio Tertio perpetuò deponendi sunt. Sed ne in Ordinis Sacerdotalis ignominiam peregrini vagarentur, in arctum Monasterium detrudi præcipiuntur, vt ibi pœnitentiam vsque ad mortem agant. Nauarrus *in d. c. Sacerdos num. fin.* Alderete *lib.2. de Relig.discipl.cap.19. num.2.* Barbosa *de Offic. Parochi cap.19. n.55.* Non tamen huiusmodi Sacerdotes sunt irregulares. Suar. *4.tom.in 3.par. disput.32. sect.8.* Alder. *vt supra n.3.*

43 Confessarij absoluentes aliquem à casibus in Bulla Cœnæ Domini contentis, excommunicationis sententijs innodantur in prædicta Bulla. §.23. Deinde Religiosi præsumentes absoluere excommunicatos à Canone, nisi in casibus à Iure expressis, aut gratia Sedis Apostolicæ concessis, vel excommunicatos à sententijs per Statuta Prouincialia, vel synodalia, sunt ipso facto excommunicati, & absolutio reseruatur Papæ. Vt habetur in Clementina *de Priuilegijs cap. Religiosi.* D. Anton. *3.par. tit.24. cap.54.* Caietan. *in Summ.tit.excommunicat. cap.64.* Religiosi verò absoluentes ab excommunicatione lata ab homine, non incurrunt in excommunicationem (intellige nisi talis excommunicatio, lata etiam sit contra absoluentes) peccant tamen mortaliter, & inualidè absoluunt. Sorbus *in Addit.ad Compend.priu. Mendic. v.confession. & confess.§.2. notandum.*

44 Tenentur Confessarij omnes ad audiendas peccatorum Confessiones quauis authoritate deputati, sicut, & *Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, aliique locorum Ordinarij, & Ecclesiarum Prælati, necnon Rectores, cæterique curam animarum exercentes, ac Presbyteri sæculares, & quorumuis Ordinum Regulares*, habere penes se transumptum Bullæ, quæ vocatur de Cœna Domini, eamque diligenter legere, & studere. Ita enim præcipitur in eadem Bulla, vt patet in ea, quæ est SS. D.N. Vrbani VIII. & habetur inter Bullas ipsius *4.tom. Bullar. num.62.* Quaranta *in Summ.Bullar. ver.excommunicatio in Bulla.* Barbosa *de Offic. Parochi cap.19. num.61.* Tenentur etiam Curati Regulares interesse cum alijs Curatis Congregationi casuum conscientiæ. Ita enim determinatum est à S. Congregatione Episcop. & Regul.13. Octobr. 1592. Et ita video Romæ obseruari. Gauantus *in Manual. Episcop. verb.Cleri Conuentus num.2.& verb. Parochorum munera à num.27.*

45 Qualiter, & à quibus examinandi, & approbandi sunt Regulares ad audiendas Confessiones nedum sæcularium, sed etiam Religiosorum eiusdem Ordinis, vide Decretum Clement. VIII. & S.Congregat. sub Sanctiss. D.N. Vrbano quod attulimus *cap.18. num.79.* Pro pœnis etiam, quas incurrunt Religiosi Confessarij, qui suis pœnitentibus conscientiam non faciunt de soluendis decimis, vide *cap.9. num.26.*

SVMMARIVM CAP. XX.

Non possunt Regulares concionari sine examine. n.1.
Ad prædicandum in Ecclesijs suorum ordinum requiritur licentia Superiorum, & benedictio Episcoporum petita. num 2.
Ad prædicandum verò in Ecclesijs quæ suorum Ordinum non sunt requiritur vlterius Episcopi licentia.
An prædicti puniri possint ab Episcopo. n.3.
An per aliquas vices possit sine tali licentia regularis doctus prædicare. num.4.
Licet Religiosis prædicare etiam in locis publicis. n.5.
An prædicante Episcopo Religiosi prædicare possint. n.6.
Concionatores semel præsentati, & approbati, an iterum præsentari, & approbari debeant num.7.
Quæ priuilegia habeant circa officium diuinum, & ieiunia. num 8.
Religiosi prædicantes errores quomodo puniendi. n.9.
Prohibentur prædicare aliquas indulgentias S. Mariæ de populo &c. n.10.
Quid illis prohibeat Concilium Lateranense sub Leone X. num.10.
Sub quibus pœnis. ibid. n.10.
Quid moneat Conc.Trid. sess.5. n.11.
Concionatoribus de Immaculata Virginis Conceptione, quid præceptum sit a Summis Pontificibus. n.12.
Carmelitarum Concionatoribus qualiter liceat prædicare de speciali protectione B. Virginis erga sui Ordinis alumnos. num.13.
Non possunt admitti ad concionandum infames. n.14.
Concionatores in statu peccati mortalis an peccent concionando. n.15.
Qualiter peccent concionando fabulas, facetias, aut aliquid ridiculum. n.16.
Quæ illis præcipiantur vel prohibeantur à Sacris Concilijs; & à Sacris Congregationibus. n.17.
De alijs ad ipsos spectantibus. n.18.

De Concionatoribus Regularibus, eorumque obligationibus. Cap. XX.

NOn possunt Regulares exercere munus Concionatorum, *nisi à Superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia.* Ita enim habetur in Conc. Trident. *sess.5.c.4.* Nauar. *in Man. c.25. n.141. & 143.* Vnde Regularis prædicans absque sui Superioris licentia peccat mortaliter. Nauarr. *n.141.* Incurrere etiam excommunicationem Papalem ex Leone X. in Concilio Lateranensi docent Zerola *in praxi v. Medicat. n.1.p.1.* Reginald. *lib.18.n.119.* Priuantur etiam officio prædicandi ab eodem Leone X. vide Bullam *tom.1. Bulla.inter Bullas Leonis. num.21.* Peccant etiam mortaliter Prælati, qui subditos non examinatos de vita, moribus, & scientia aut non idoneos, permittunt prædicare. Tum ex Concil. Trident. tum ex Leone X. tum ex scandalis, quæ inde solent euenire. Peirin. *de subdito q.1. de Obed c.22.* Vide circa hoc Decret. Clem. VIII. & Vrbani VIII. *c. 18. n. 79.*

2 Deinde quicumque Regulares, ad prædicandum in Ecclesijs, quæ suorum Ordinum non sunt, *vltra licentiam suorum Superiorum, etiam Episcopi licentiam habere teneantur, sine qua in ipsis Ecclesijs non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint.* Ita habetur etiam in eodem Conc. *loc. cit.* Ad prædicandum verò in Ecclesijs suorum Ordinum non requiritur licentia Episcopi, sed solùm suorum Superiorum licentia, & quòd *cum ipsi personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneatur.* Concil. *ibid.* Ex quo habetur, ad prædicandum regulares extra suas Ecclesias requiri non solùm examen & approbationem Superiorum Religionum, de vita scilicet, moribus, & scientia, sed etiam licentiam ipsorum, & vlteriùs Episcopi quoque licentiam; ad prædicandum verò intra suas Ecclesias minus requiri, scilicet examen, approbationem, & licentiam suorum Superiorum, & præsentare se Episcopis, ab eisq; benedictionem postulare. Hoc est, vt puto, quòd Episcopus non contradicat, quòd videtur exprimi à Concilio *sess.24.c.4.* illis verbis: *Nullus autem secularis, siue Regularis, etiam in Ecclesijs suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat.* Miranda *in Man. to.1. q.50. art.2.* Peirinis *to.1. de subd. q.1. de Obed. c. 22.* Vide circa hoc declarationes aliquot S. Congreg. Episcop. apud Gauant. *in Man. Episc. verb. Concio sacra. n. 16. 51. 52. 53. & 54.* & dicenda *to.2. cap.1. num.17.*

Nihilo-

3 Nihilominus prædictos prædicatores Regulares, *qui absque licentia Episcopi prædicauerint, in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, tametsi Decreto Concilij contrafecerint, non posse tamen puniri ab Episcopo, sed tantum à suis Superioribus Regularibus*, declarauit Sac. Congregatio anno 1602. per verba adducta. Flau. Cherub. *in Comp. Bullar. to. 2. supr. Bul. 41. Pij V.* Postea verò Gregorius XV. in Constit. *de Exemptorum priuil.* ann. 1622. edita declarauit, quòd Episcopus tamquam Sedis Apostolicæ delegatus habeat auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos tam seculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesijs, aut quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumpserint. Pro huius tamen Constitutionis moderatione Religiones supplicauerunt, & pro Regnis Hispaniarum suspensa est, vt diximus *cap. 19 num. 35.* Addunt plures Episcopum non posse hanc benedictionem negare, & quòd si neget, nihilominus posse Regulares in suis Ecclesijs prædicare. Eò quòd Concilium solùm dicit, quod *teneantur petere benedictione*, nec dicit, & illam obtinere. Præsertim, quia benedictio iure petita, si iniustè negetur, videtur iure concessa. Henriquez *lib. 6. de pænit. cap. 13. num. 4.* dicens, hoc censuisse Sacr. Congregationem ann. 1597. Laurent. de Peirinis *tom. 1 de subdito. quæst. 1. de Obed. cap. 22.* Vide Gauantum *in Man. Episc. verb. Regul. iura sub Episc. num. 35. & 36.* referentem aliquas declarationes Sacr. Congregationis Episcoporum, & Regularium circa hoc.

4 Non obstante etiam prædicta doctrina Concilij, putant aliqui posse Regularem doctum, & idoneum prædicare pro duabus, aut tribus vicibus solùm de licentia Parochi, in sua Parochia. Henriquez *lib. 7. de indulg. cap. 16.* Hoc verò solùm admitterem, si pro tali persona, aut occasione præsumeretur licentia tacita, vel interpretatiua Episcopi, & esset in oppidis, vbi non sunt Episcopi, sed tantum Parochi; essetque hoc legitima consuetudine receptum, aliàs non. Cautè enim procedendum, maximè post Constitutionem Gregor. XV. num. præcedenti adductam, vbi viget. Sed vide Barbosam *de potestate Episcopi Alleg. 76. num. 25.*

5 Licitum est, per se loquendo, Religiosos prædicare, etiam in locis publicis, vijs, & plateis. Ratio est, tum ex exemplo plurium Sanctorum, videlicet Antonij Paduani, Vincentij Ferrerij, & Petri Martyris id sæpè facientium, vt ex historijs ipsorum constat, tum quia hoc, nec diuina, nec humana lege est prohibitum, aut intrinsecè malum. Suarez 4. *tom. de Relig. lib. 9. cap. 1. à num. 25.* Vnde hoc possunt facere aliqui Religiosi, etiam sine licentia Episcoporum. Ratio est, propter multa priuilegia Religionibus concessa, præsertim Sixti IV. Carmelitis, Bonifacij IX Prædicatoribus, Pauli III. Iesuitis, & Clementis V. Prædicatoribus, & Minoribus, quibus etiam gaudent aliæ Religiones cum ipsis communicantes. Hæc autem priuilegia abrogata non sunt à Concil. Trid. aut Constitutione Greg. XV. adducta, cum ex illis solùm habeatur non posse sine licentia, aut benedictione Episcoporum prædicare Regulares in suis, aut alienis Ecclesijs. Compendium priuilegiorum Mendicantium. *verb. Prædicatores.* Miranda *in Man. tom. 1. q. 50. art. 4.* Numquam tamen vti possunt hac facultate prædicandi alicubi contradicente Episcopo. Tum ex Concil. Trident. *sess. 24. c. 4.* id expressè prohibente, tum quia prædicare verbum Dei, est proprium munus Episcoporum, atque ita ad minus exigitur, ne contradicant. Rodriguez *to. 3. q. Regular. q. 32. art. 5.*

6 Etiam prædicante Episcopo possunt Religiosi suo munere prędicandi vti. Ratio est, nam licet in Clement. *Dudum*, & in Extrauag. *Inter cunctas*, concedatur licentia Religiosis prædicandi, *hora illa dumtaxat excepta, in qua locorum Prelati prædicare voluerint, vel coram se facere solemniter prædicari*, tamen cum in alijs priuilegijs Religionum, quale est illud Pauli III. pro Patribus Iesuitis adductum, quo etiam gaudent qui cum ipsis communicant in priuilegijs, non ponatur talis limitatio, & licentia Episcoporum ad prædicandum supponatur, nec contradicant illa hora prædicare, poterit id fieri, nisi consuetudine oppositum sit receptum, aut aliunde constet Episcopo displicere talem concionem. Suarez *4. tomo de Religion. lib. 9. de societ. cap. 1. num. 30.* Vide tamen circa hoc Sac. Congregat. Concilij, sub Sanctiss. D. N. Vrb. præceptum apud Barb. *de Offic. Paroch. cap. 14. num. 2.* & aliam declarationem eiusdem S. Congreg. apud Gauant. *in Man. Episc. verb. Concio sacra, num. 52.*

7 Prædicatores semel præsentati, & approbati ab Episcopis non possunt ab eisdem iterum compelli, vt præsententur, benè tamen à successoribus; iuxta dicta de Confessoribus *cap. præced. num. 7.* Propter similem rationem, Miranda *tom. 1. Manual. q. 50. art. 9.* Sorbus *in annotat. ad Compend. verb. Prædicatores.*

8 Habent aliqui Prædicatores Regulares, videlicet Theatini, & qui cum ipsis communicant in priuilegijs, priuilegium Clement. VII. circa Officium Diuinum recitandum, de quo egimus *cap. 12. num. 32.* Habent etiam aliud Leonis X. priuilegium circa ieiunia, concessum Minoribus, & per consequens alijs Religionibus, quæ communicationem priuilegiorum habent cum illis: quòd scilicet prædicatores *actu prædicantes possint sine scrupulo, seruato ieiunio, anticipare, & retardare horas comestionis, & serotinæ collationis, iuxta suam consolationem.* Nauarrus *in Man. c. 21. num. 16. & cap. 25. num. 201.* Miranda *in Man. tom. 1. q. 50. art. 11. & 12.* Quia tamen priuilegium hoc fuit viuæ vocis oraculo concessum, vt habet Casarubius *in Comp. priuil. Mendic. verb. ieiunium. num. 5.* ideò nihil valet. Iure tamen communi, & causa rationabili subsistente potest fieri id, quod isto priuilegio concessum erat.

9 Religiosi prædicantes errores, aut scandala disseminantes in populum, etiam in Monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicent, ab Episcopis interdicuntur quoad officium Prædicandi. Quòd si hæreses prædicauerint, contra eos, secundum iuris dispositionem, aut loci consuetudinem debent procedere. Concil. Trident. *sess. 25. c. 2.* Quaranta *in sum. Bull. verb. Exemptio.* Similiter Leon. X. in Bulla *Dudum*. quæ habetur in appendice Bullar. *fol. 21.* præcipit in virtute S. Obedientiæ, & sub pœna excommunicationis latę sententiæ, omnibus Religiosis cuiuscumque Religionis, ne deinceps Indulgentias, & gratias S. Mariæ de Populo de Vrbe, ad seculares extendi prædicent, aut publicè, vel priuatè nuncient, nisi solum ad Fratres, Moniales, Tertiarios, & familiares. Laert. *in append. Bull. vt sup.*

10 Item Concilium Lateranense sub Leone X. *sess. 11.* prohibet Prædicatoribus, ne de cætero in sermonibus suis publicis, alia quæque futura ex litteris Sacris constanter prædicent, nec illa a Spiritu sancto, vel diuina reuelatione se habuisse affirmare, & alienas inanes diuinationes asseuerãdo, aut aliquo modo quocumq; tractãda assumant; sed ex diuinę vocis pręcepto Euangelium omni creaturæ, cum vitiorum detestatione, & virtutum commẽdatione, enucleent, atque declarent. Rursusque idem Concilium, Euangelicam veritatem, & Sacram Scripturam, iuxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorum, quos Ecclesia, vel diuturnus vsus approbauit, legendosque hactenus recepit, aut in posterum recipiet, prædicent, & explanent. Neque quicquam eius proprio sensui contrarium, aut dissonum adijciant, sed illis semper insistant, quæ ab ipsius S. Scripturæ verbis, & præfatorum DD. interpretationibus ritè, & sanè intellectis, non discordant. Tempus quoque præfixum futurorum malorum, vel Antichristi aduentum, aut certum diem Iudicij prædicare, vel asserere nequaquã præsumant, cùm veritas dicat non esse Vestrum nosse tempora, vel momenta, quæ Pater posuit in sua potestate. Item ex eodem Concilio. Si quibusdam eorum Dominus futura quædam in Dei Ecclesia, inspiratione quapiam reuelauerit, &c. quoniam res magni momenti est, eò quòd non de facili credendum sit omni spiritui, sed teste Apostolo probandi sunt spiritus, an ex Deo proueniant, Volumus, vt lege ordinaria tales assertæ inspirationes, antequam publicentur, aut populo prædicentur, ex nunc Apostolicæ Sedis examini reseruatæ intelligantur. Quod si sine moræ periculo id fieri non valeret, aut vrgens necessitas aliud suaderet, tunc eodem ordine seruato, Ordinario loci notificentur, vt ille, adhibitis secum tribus, aut quatuor doctis, & grauibus viris, huiusmodi negotio cum eis diligenter examinato, quando id expedire videbitur (super quo eorum Conscientias oneramus) illud propalandi licentiam conce-

dere

dere possint Gauantus *in Manua. Episcop. v. Concio Sacra à num. 35.* Tandem contra prædicatores in suo munere delinquentes sic procedit idem Concilium. Vltrà pœnas contra tales a iure statutas, excommunicationis etiam sententiam, à qua non nisi à Romano Pontifice præterquam in mortis articulo constituti, absolui possint, eos incurrere volumus. Et vt eorum exemplo alij attentare similia minimè audeant, prædicationis etiam officium eis esse interdictum perpetuò decernimus. Vide Bullam inter Bullas Leonis X. *num.* 21. Animaduertunt tamen aliqui huius Concilij censuras non fuisse receptas. Nauarr. *in Manual. cap. 27. num. 111.* Suarez *tom. 5. disput. 22. sect.* 6. Quod aliorum iudicio remitto. Vide dicenda infra *num. 17.*

31 Concilium quoque Tridentinum *sess. 5. cap. 2.* Sic monet prædicatores *Plebes pro sua, & earum capacitate pascant salutaribus verbis, docendo ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annunciandoque eis cum breuitate, & facilitate sermonis, vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oportet, vt pœnam æternam euadere, & cælestem gloriam consequi valeant.* Vide compendium priuilegiorum *verb. prædicatores*, & Simancas *de Cathol. Instit. tit. 49.*

32 Concionatoribus de Immaculatæ Mariæ Virginis Conceptione præter id quod illis anteà præceptum erat a Sixti IV. scilicet, quòd neutram opinionem, affirmatiuam scilicet, aut negatiuam condemnare præsumerent, sub excommunicationis sententia Papæ reseruatæ; vlterius illis præcipitur a Pio V. in Bulla, quæ incipit, *Super Speculam Domini* anno 1570. edita, quatenus nemo cuiuscumque Ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis existat, in popularibus concionibus, vel vbicumque promiscua virorum, & mulierum multitudo conuenire solet, de huius controuersiæ alterutra parte disputare, rationibus, vel doctorum auctoritate, asserendo propriam sententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione, cuiusuis pietatis, aut necessitatis prætextu, vulgari sermone scribere, vel dictare præsumat. Contra transgressores verò sic procedit. Qui contrafecerit suspensionis pœnam à Diuinis absque noua declaratione ipso facto incurrat, si modò fuerit in Sacris constitutus, & quocumque prætereà gradu, siuè dignitate, vel administratione fungatur, illis omnibus sit ipso iure priuatus, & ad eadem, vel similia munera obtinenda, vel obeunda perpetuæ inhabilitatis censuræ, ipso etiam facto sit obnoxius, super quibus nisi à Romano Pontifice pro tempore existente dispensari, siuè absolui non possit. Et nihilominus alijs pœnis, si opus fuerit, à proprio Prælato pro delicti mensura infligendis subijciatur, prout subijcimus. Postea verò Paulus V. in alia Bulla anno 1616. edita, quæ habetur in appendice 3. Bull. fol. 68. approbauit, & confirmauit prædictas Bullas Sixti IV. & Pij V. ac prætereà adiunxit, quòd si quis quouis modo contrauenerit, præter supra dictarum Constitutionum pœnas respectiuè ipso facto incurrendas, etiam concionandi, publicè legendi, seu docendi, & interpretandi facultate, ac voce actiua, & passiua in quibuscumque electionibus, eo ipso, absque alia declaratione priuatus existat, necnon ad concionandi, & publicè legendi, docendi, & interpretandi perpetuæ inhabilitatis pœnas similiter ipso facto incurrat absque alia declaratione, à quibus non nisi à Nobis ipsis, vel Successoribus nostris Roman. Pontificibus pariter absolui, seu super ijs dispensari possit, & nihilominus alijs pœnis, nostro, & eorumdem Romanorum Pontificum Successorum nostrorum arbitrio infligendis, subijciatur, prout eum subijcimus per præsentes, & contra huiusmodi transgressores etiam Regulares cuiusuis Ordinis, & Instituti, etiam quomodolibet exemptos, & alias qualcumque Ecclesiasticas, & seculares personas, cuiuscumque status, gradus, Ordinis, aut dignitatis tam Ecclesiasticæ, quàm secularis, vt præfertur, tam Episcopi, & Prælati, Superiores, alijque Ordinarij locorum quàm hæreticæ prauitatis vbique locorum deputati Inquisitores procedant, & inquirant, atque in eos seuerè animaduertant. Nos enim ijs, & eorum cuilibet contra eosdem transgressores procedendi, & inquirendi, ac pœnis coercendi, & puniendi liberam facultatem, & auctoritatem, ijsdem auctoritate, & tenore tribuimus, & impartimur, eosque, vt præfertur procedere, inquirere, & punire præcipimus, & mandamus. Post quæ sacra Congregatio Sanctæ Inquisitionis coram eodem Paulo V. die 31. Augusti Anni 1617. Præcipit omnibus, & singulis cuiusuis Ordinis, & instituti Regularibus, & alijs quibuscumque, tam Ecclesiasticis, quàm secularibus personis cuiusuis conditionis, status, gradus, Ordinis, aut dignitatis, tam Ecclesiasticæ quàm secularis, etiã si specialis, specifica, & indiuidua earum esset necessariò mentio facienda, vt in posterum, donec articulus huiusmodi à S. Sede Apostolica fuerit diffinitus, vel per Sanctitatem suam, & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, non audeant in publicis Concionibus, Lectionibus, Conclusionibus, & alijs quibuscumque actibus publicis asserere, quòd eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato Originali. Contrafacientes autem eadem Sanctitas sua voluit, & declarauit, subiacere debere, & subiecit censuris, & pœnis contentis in supradictis Constitut. suorum Prædecessorum, & sua, ipso facto incurrendis. Per huiusmodi tamen prouisionem Sanctitas sua non intendit reprobare alteram opinionem, nec ei vllum prorsus præiudicium inferre, eam relinquens in eisdem statu, & terminis, in quibus de præsenti reperitur, præterquam quoad supra disposita. Vlterius sub eisdem censuris, & pœnis mandans, quòd negatiuam opinionem, videlicet, quòd non fuerit concepta cum peccato originali in prædictis publicis actibus asserentes aliam opinionem non impugnent, nec de ea aliquo modo agant, seu tractent. Insuper voluit, & expressè mandauit, vt extra hos casus expressos publicorum actuum, in reliquis omnibus supradictæ Constitutiones firmæ, & illesæ remaneant, & exactè obseruentur perindè ac si præsens Decretum non emanasset. Et ita decreuit, & mandauit vbique inuiolabiliter obseruari, non obstantibus in hac parte supradictis Cõstitutionibus, & alijs omnibus in contrarium facientibus. Volens, & decernens, pro obseruatione, & executione præsentis Decreti, & omnium in eo contentorum, quòd contra huiusmodi transgressores, etiam Regulares, cuius Ordinis, & Instituti etiam quomodolibet exemptos, & alias qualcumque Ecclesiasticas, & seculares personas cuiuscumque status conditionis, gradus, Ordinis aut dignitatis tam Ecclesiasticæ, quàm secularis, tam Episcopi, & prælati, Superiores, alijque Ordinarij locorum, quàm hæreticæ prauitatis vbique locorum deputati Inquisitores procedant, & in eos seuerè animaduertant, tribuens eis, & eorum cuilibet liberam facultatem, & auctoritatem contra eosdem transgressores procedendi, ac pœnis coercendi, & puniendi. Vide 4. tomo Bullar. in Paul. V. *num.* 7. Postea verò Gregorius XV. in Generali Congregatione S. Inquisitionis ann. 1622. & habetur inter Bullas Gregor. XV. in 4. tom. Bullarij, n. 29. prædictum Decretum Paul. V. extendit, & ampliauit, etiam ad priuata colloquia, & scripta, mandans, & præcipiens omnibus, & singulis supradictis, ne de cætero, donec articulus huiusmodi a Sede Apostolica diffinitus, vel per Sanctitatem suam, aut Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, neque etiam in sermonibus, & scriptis priuatis audeant asserere, quòd eadem Beat. Virgo fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere, seu tractare, &c. Concessit tamen idem Pontifex in alia Bulla eodem anno (prout habetur in prædicto loco 4. tomo Bulla. inter Bullas huius Pontificis vt supra) Omnibus, & singulis Ordinis Prædicatorum Fratribus, vt de cætero in quibuscumque priuatis eorum colloquijs, seu conferentijs, inter se dumtaxat, & non inter alios, aut cum alijs de materia eiusdem Conceptionis B. Mariæ Virginis differere, & tractare absque vllo pœnarum in dictis Decretis contentarum incursu, liberè, & licitè possint, & valeant. Gauantus in Man. Episcop. v. Conceptio B. Virginis.

33 Possunt Concionatores Carmelitarum in suis concionibus prædicare de speciali protectione Beatiss. Virg. circa eos, eorumque Confratres, videlicet quod populus Christianus possit piè credere, eamdem Beatissimam Virginem, animas Fratrum, & Confratrum eiusdem Ordinis in charitate decedentium, quæ in vita habitum gestauerint, & Castitatem pro suo statu coluerint, Officiumque paruum recitauerint, vel si recitare nesciant, Ecclesiæ ieiunia obseruauerint, & feria quarta, & Sabbato a carnib. abstinuerint (nisi vbi in ijs diebus Natiuitatis Domini festum inciderit)

derit) suis intercessionibus continuis, pijsque suffragijs, & meritis, ac speciali protectione post earum transitum; præcipuè in die Sabbathi, (qui dies ab Ecclesia eidem Beatissimæ Virgini Mariæ dicatus est) adiuturam. Sic enim post varias controuersias discussitm, matura deliberatione decretum fuit à S. & generali Inquisitione Eminentiss. DD. Cardinalium sub Paulo Quinto anno 1613. & ab Eminentiss. Card. Millino transmissum ad Generalem Inquisitoré Regni Lusitaniæ, ab eadem Inquisitione authenticatū, & publicatum, vide Ioannem Pintum *in Hierarchia Carmelit. tract. 5. à c. 4.* & dicta ex Clem. VII. *c. 3. num. 17.*

14 Non possunt admitti ad munus concionandi, aut illud exercere infames infamia iuris, vel facti. Quia prædicare, & sacrificare parificantur *cap. Presbyteros, qui, d. 50.* Indecens etiam videtur, vt tantum munus infamibus demandetur. Laurentius de Peinnis *tomo. 2. priuileg. Minim. in Const. 10. Vrban. VIII. num. 5.* Quod tamen limitare videtur, si talis post peractam pœnitentiam verè resipiscant, absitque scandalum, & periculum recidendi, & id publicè non fiat, sed nescio quomodo possit aliquis concionari, & non publicè.

15 Concionatores in statu peccati mortalis quantumuis occulti existentes, peccare mortaliter, si ante debitam contritionem, vel Confessionem præmissam, prædicent, docent aliqui authores. Caietanus *3. p. q. 64. art. 6.* & indicant Nauarr. *in Manual. c. 25. num. 141.* Oppositum tamen docent alij. Sotus *in 4. dist. 1. q. 5. art. 6.* Medina *C. de pœnit. tract. 1. quæst. 5.* Ad minus tamen semper credo tales peccare venialiter. Quia munus prædicandi est annexum Ordini, & præcipuè consecrationi Episcopi, & actio illa est satis grauis, & in ea operatur homo vt Spiritus sancti organum. Per accidens etiam peccabunt mortaliter, vel ratione scandali, si Concionatorum peccatum publicum sit, vel quia inde fit, vt verbum Dei fiat contemptibile, & nullius æstimationis. Suarez *3. tom. in 3. p. disp. 16. sect. 3. in fine.*

16 Qui concionando fabulas, facetias, aut aliquid ridiculum miscet, regulariter peccat saltem venialiter. Quia abutitur munere sacro, miscendo sacra prophanis. Caietanus *2. 2. q. 164. art. 2.* Nauarrus *in Manual. cap. 25. num. 142.* Addens, nec semper hoc esse peccatum veniale, quando scilicet aliquod verbum breuiter ad aliquam honestam hilaritatem dicitur. Vide Bullam Leon. X. vt supra *num. 10. relatam.*

17 Prohibitum est à S. Congreg. Episcoporum, & Regularium, ne Concionatores commendent pauperes in proprijs Ecclesijs sine licentia Episcopi; bene tamen propria Monasteria. Ita refert Gauantus *verb. Concio sacra. num. 42.* Debent etiam Concionatores Regulares in concionibus ad populum vti Euāgelijs, & Epistolis, quæ leguntur à Clero seculari eius Ecclesiæ, vbi degunt. Sic enim decreuit Sacra Congregat. Concil. apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. Priuil. Regular.* & diximus supra *cap. 9. num. 46.* Nec possunt publicare Indulgentias, intellige non publicatas per ordinarios locorum. Sic enim habetur ex Concil. Trident. *sess. 21. cap. 9.* Imò publicantes falsas Indulgentias, seu indiscretas, peccant omninò mortaliter, contra præceptum Obedientiæ illis impositum in Clement. de priuileg. *cap. Religiosi.* Nec possunt esse quæstores, seu eleemosynarij, (dicuntur autem quæstores, qui quæstum sibi referunt. Baldus apud Barbosam *de potest. Episcop. Alleg. 109. num. 6.*) Nam expresè habetur in Concil. Tridentin. *sess. 5. c. 2.* quod quæstores, *nec per se, nec per alium prædicare præsumant, & sess. 21. cap. 9.* talium nomen, vsus, & officium omnino extinguuntur. Licet eos soleat sedes Apostolica concedere cum certis conditionibus, de quibus Zerola *in praxi par. 1. verb. Quæstores.* & Gauantus *in Man. Episcop. verb. Quæstores.* Præterea prædicantes miracula falsa, non solum peccant mortaliter, quia committunt mēdacium perniciosum, cum sic facientes tollant quantum in se est veritatem miraculorum Fidei, & sint in causa, quòd fides illis non adhibeatur; sed etiam videntur incurrere sententiam excommunicationis Papæ reseruatam, latam a Leone X. & Concil. Lateranens. de qua supra *num. 10.* Bonacina *circa 8. præceptum Decalog. disp. 10. quæst. 1. punct. 2. num. 7.* Qui verò in prædicationibus falsum dicunt in citationibus; vt in numero capitum, nomine authorum, vel loco vnius Prophetæ alterum dicendo, non peccant mortaliter; cum non committant mendacium in doctrina, sed in accidentibus, & sine præiudicio proximorum. Caietanus *2. 2. quæst. 110. artic. 4.* Azor. *3. part. lib. 13. cap. 1. dub. 6.*

18 Pro excommunicatione, quam incurrunt Religiosi, qui aliqua in suis concionibus dicunt impedientes solutionem decimarum, vide *cap. 9. num. 26.* A quibus debeant examinari Concionatores Regulares, vide Decretum Clemene. VIII. & Vrban. VIII. *cap. 18. num. 79.* Quando possunt dispensari in seruitio Chori, *cap. 10. num. 20.* Qualiter possint prædicare in eorum Ecclesijs quando prædicatur in Ecclesia Cathedrali, vide declarationem S. Congr. *cap. 12. n. 41.*

SVMMARIVM CAP. XXI.

Sacerdotes Regulares crebrius celebrare debent. n. 1.
De tempore celebrandi. n. 2.
An dici possit Missa ante dictum Matutinum. n. 3.
Possunt Religiosi recipere stipendia pro missis celebrandis. num. 4.
An plura stipendia pro vna missa. n. 5.
Reductio missarum ad minorem numerum ad quem pertineat. num. 6.
An possit Sacerdos partem stipendij sibi reseruando, alteram partem alijs dare pro missa celebranda. n. 7.
Declarationes S. Congregationis circa hoc. ibid.
Relicta pro onere missarum qualiter inuestienda. ibid.
An Religiosi administrare possint Eucharistiam. n. 8.
An possint assistere matrimonijs. n. 9.
An ministrare extremam vnctionem n. 10.
Audientes missam festis diebus in Ecclesijs fratrum satisfaciunt præcepto Ecclesiæ. n. 11.
Simplices sacerdotes quando possint ministrare sacramentum pœnitentiæ. n. 12.
An absoluant ab excommunicatione minori. n. 13.
An possint celebrare missas in quocumque loco cum Altari portatili. n. 14.
An in grangijs seu prædijs monasteriorum. n. 15.
Subdio, & extra Ecclesiam in casu necessitatis. n. 16.
Possunt Regulares dicere missas quacumque hora debita. num. 17.
Triduo ante Pascha an dici possint missæ priuatæ. n. 18.
Quid possint Religiosi tempore interdicti. n. 19.
Quid tempore cessationis a diuinis. n. 20.
Decreta S. Congregationis Rituum. n. 21.
Quid de missis S. Gregorij dicendum. n. 22.
Priuilegium pro Ecclesijs Hispaniæ. n. 23.
An qui missas nouas celebrant possint oblationes accipere. num. 24.
Missa votiua quando non dicenda. n. 25. & 26.
Gloria in excelsis *quando non dicitur. n. 27.*
Credo *quando omittitur. ibid.*
Missa de Requiem *quando possunt dici. n. 28.*
Conuentualis missa nunquam omittenda. n. 29.
In canone missæ nomine Antistis non sunt nominandi superiores Regulares, sed Episcopi. n. 30.
In Altari priuati oratorij quando non celebrandum. n. 31.
Missa certis Regularibus concessa qualis est missa Beatæ Virginis de monte Carmelo, Carmelitis à quibus dicenda. num. 32.
In Confiteor Deo *non sunt adiungendi sancti. n. 33.*
Pro reuerentia debita Ecclesijs quæ decreta sint à S. Congregatione. n. 34.
Pro alijs spectantibus ad sacerdotes. n. 35.

De Obligationibus Sacerdotum Regularium. Cap. XXI.

1 RElIgiosus Sacerdos non solùm tenetur celebrare in præcipuis; anni festiuitatibus sicut alij Sacerdotes, etiam nullam curam animarum habentes, eo quòd hoc congruit iuri naturali, secundùm quòd quilibet tenetur gratiam sibi datam alijs communicare, & iuri diuino, in illis verbis: *Hoc facite in meam commemorationem;* sed etiam tenetur regulariter id facere, tum propter scandalum, quod solet sequi, si sacerdos regulariter non celebret; tum

tum etiam, quia regulariter Religiosi sunt obligati ad Missas dicendas, vel propter stipendia accepta, vel propter eleemosynas, quas à fidelib. acceperunt intuitu suffragiorum, & orationum eorumdem. Syluester *verb. Missa* Sotus *in 4. dist. 13. q. 1. art. 10.*

2 Quamuis de iure communi nulli licitum sit noctu, & ante lucem celebrare, nisi solis Episcopis, iuxta gloss. *in cap. fin. de priuileg. lib. 6.* Nauarrus *in Man. cap. 25. num. 85.* Similiter nec liceat regulariter Missam post meridiem celebrare, nisi in casu raro, & existente rationabili causa. Suarez *tom. 3. in 3. par. disp. 80. sect. 4.* Sunt tamen aliqua priuilegia circa hoc, aliquibus Regularibus concessa. Primò enim Pius Secundus concessit Minoribus, vt possint celebrare vna hora ante auroram. Insuper Leo Decimus concessit, vt de licentia suorum Superiorum, quorum conscientijs se remittit, quomodo Fratres debeant vti hac gratia, possint celebrare illicò post Matutinum, & etiam post meridiem, præsertim diebus, quando est de audienda Missa præceptum, & quando Fratres debent ambulare, seu quando de via veniunt, & non possunt ante meridiem applicare ad locum, vbi commodè possint Missam audire, vel honestè celebrare. Prætereà Sixtus Quartus concessit etiam Minoribus, quod Sacerdotes necessitatis causa, possint ante, & post horam statutam ab Ecclesia, celebrare. Quæ priuilegia non videntur abrogata neque per Concil. Tridentinum, cum in eo solùm præcipiatur Ordinarijs, vt compellant Regulares ne vtantur dictis priuilegijs, neque per Constitutionem Pij V. quæ incipit *Sanctissimus in Christo Pater*, quia illa solùm videtur esse contra illos, qui celebrabant noctu in vigilijs quarundam festiuitatum, vel contra eos, qui regulariter, & absque vlla causa post meridiem celebrant. Rodriq. *tom. 1. quæst. 43. art. 2. & 5.* Miranda *in Man. tom. 1. quæst. 41. art. 10. & 11.* Nihilominus quia Sac. Congregatio declarauit; *Ante diem, & horis indebitis celebrare non licet, etiam vigore priuilegiorum ante Concilium Tridentinum concessorum*, nihil iam valent prædicta priuilegia, eò præsertim, quia cum fuerint viuæ vocis oraculo (vt patet ex Casarubio *in comp. priuil. Mendic. verb. missa 2. quoad tempus.*) reuocata iam sunt, vt sæpe diximus. Concessio autem, quæ à Gregor. XIII. facta est pro Iesuitis, parum, aut nihil continet priuilegij, vt benè Rodriguez *vt supra art. 2.* Missæ verò omnes Natiuitatis Domini (nisi aliter consuetudine introductum sit) possunt celebrari ante auroram, saltem iure communi. Vasquez *tom. 3. in 3. par. disp. 232. cap. 3. num. 32.* & sine priuilegio etiam in aliquo solemni festo, cum Concio non finitur nisi post Meridiem, vel si ratione itineris occurrat in die festo tardiùs venire; poterit etiam celebrari aliquo tempore post meridiem. Vasquez *num. 37.* Laurentius de Peirin. *de priuil. Minim. to. 1. circa Constit. Pyrrhi §. 7.*

3 Non est peccatum mortale dicere Missam ante Matutinum, seu Laudes, (quamuis multi oppositum sentiant. Gauantus *tom. 1. Thesaur. par. 2. tit. 1.*) Eò quod nullum est præceptum tam grauiter obligans. Sot. *10. de iust. q. 5. art. 4.* Suarez *3. tom. in 3. par. disp. 82. sect. 1.* Erit tamen veniale, si sine aliqua rationabili causa id fiat; quia est aliqualis inuersio ordinis Ecclesiæ consuetudine introducti. Sylu. *verb. Missa 2. quæst. 1.* De prima autem non est talis obligatio. Tolet. *in Summ. lib. 2. cap. 1.*

4 Possunt Religiosi Sacerdotes recipere stipendia pro Missis celebrandis, illa scilicet, quæ communi lege, aut consuetudine fuerint taxata, seu, quę à viris timoratis peti, & dari solent. Cùm hoc nullo iure naturali, Diuino, aut Ecclesiastico sit prohibitum Suarez *3. tom. in 3. part. disp. 86. sect. 2.* Excipiuntur ab hac regula Patres Societatis & idem dico de alijs Religiosis, quibus ex vi suarum Constitutionum est illis prohibitum accipere stipendia pro Missis, & alijs actionibus spiritualibus.) Ratio est, quia *in Exam. cap. 1. §. 3. & 6. par. Constit. S* [illegible] *cap. 2. §. 7.* prohibetur illis admittere *stipendium pro Missarum Sacrificijs, vel Prædicationibus, vel Lectionibus, vel vllius Sacramenti administratione.* Vnde tales recipientes stipendia peccant contra paupertatem. Quia recipiunt aliquid contra voluntatem Superiorum, quod est actus proprietatis. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 28. num. 7.* Poterit tamen in hoc dari paruitas materiæ, sicut in alijs votorum transgressoribus. Enriquez *lib. 9. de Euchar. cap. 22. num. 3.* Sanchez *vt sup. n. 8.* Vide dicta *cap. 6. num. 36.* (Missæ autem dictæ à præfatis Regularibus contra præceptum suorum Superiorum prosunt illis pro quibus dictæ fuerunt, & non illis pro quibus Superiores præcipiunt applicari, iuxta dicta *supra cap. 4. n. 35.* De quo Portellus *in Respons. Moral. to. 2. casu 22.*)

5 Quamuis multi Theologi velint Sacerdotes pauperes (quod maximè procedit in Religiosis) accipere posse plura stipendia pro vna Missa, tot scilicet, quot fuerint ad suam strictam, & congruam sustentationem necessaria. Ludou. Veia *in lib. resp. ad casus conscientiæ Congreg. 4. cas. 3.* Petrus Nauarra *lib. 2. de restit. cap. 2. num. 433.* Hæc tamen sententia in praxi iam sustineri non potest propter Decretum de celebratione Missarum Sacr. Congregat. S. D. N. Vrban. VIII. auctoritate editum ann. 1625. quod habetur 4. tomo Bullar. inter Constit. Vrb. n. 43. vbi id prohibetur, per hæc verba. *Vbi pro pluribus Missis, etiam eiusdem qualitatis, celebrandis, plura stipendia, quantumcumque incongrua, & exigua, siue ab vna, siue à pluribus personis collata fuerunt, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, Societatibus, Monasterijs, Conuentibus, Congregationibus, domibus, ac locis pijs quibuscumque, tam secularibus, quam Regularibus: Sacra Congregatio sub obtestatione Diuini Iudicij, mandat, ac præcipit, vt absolutè tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributa eleemosynæ præscripta fuerint; alias alioquin ij, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciant, quinimo grauiter peccent, & ad restitutionem teneantur.* Diana *tract. 14. de celebrat. Missarum resolut. 8.* Et quamuis circa hoc multa fuerint à Summis Pontificibus concessa priuilegia. Regularibus, illa tamen omnia reuocata iam sunt ab eadem Sacra Congregatione, dicente, Eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulta omnia quibusuis personis, Ecclesijs, ac locis pijs, tam secularibus, quam Regularibus, cuiuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti, quamcumque ob causam concessa, quibus indulgetur, vt certarum Missarum, vel Anniuersariorum celebratione, aut aliquib. Collectis, seu Orationibus plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis, satisfiat. Gauantus *in Thesaur. tom. 1. par. 3. tit. 12.* Diana *vt supra resolut. 6.* Num autem non obstante huiusmodi S. Congregationis Decreto, in casu grauis necessitatis scilicet extremam, possit Sacerdos pauper plura stipendia pro vna Missa recipere, iuxta sui strictam, & congruam sustentationem, (inhærendo maximè sententiæ affirmanti sacrificium Missæ esse infiniti valoris, ita vt pluribus applicatum, tantum quantum ad valorem, qui ex opere operato Missæ correspondet, valeat singulis, ac si pro ipsis solis applicaretur, vt tenet Vasquez *tom. 3. in 3. par. disp. 231.* & procurando alijs vijs, & modis, per opera scilicet satisfactoria, Orationes, & Indulgentias recompensare id, quod de fructu Missæ ex opere operantis prouenit et vnicuique, si pro ipso solo applicaretur) aliorum iudicio remitto, nostram verò sententiam in speciali Tractatu de hac re, Deo duce, proferemus.

6 Quamuis etiam Abbates, & Generales Religionum possent olim in Capitulis Generalibus Missas ad minorem numerum reducere, iuxta Decretum Concil. Trident. *sess. 25. de reformat. cap. 4.* Nullatenus iam id possunt facere, propter Decretum S. Congregationis Concilij, iam adductum, quo strictè prohibet, & interdicit S. Congregatio, ne Episcopi in Diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel aliàs quoquomodo reducant onera vlla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine fundationis, sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur: quæ, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur, alioquin reductiones, moderationes, & commutationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit. Gauantus vt supr. *tit. 12. num. 43.* Possunt tamen Generales in Capitulis generalibus re diligenter perspecta iuxta prædictum decretum Concil. Trident. facere reductiones Missarum quæ ante prædictum Concilium relictæ erant non in limine fundationis, sed pro alia causa. Ratio est quia ita explicata erat iam pridem mens Concilij à S. Congregat. & in Decreto præsenti solùm prohibetur, & interdicitur reductio, onerum Missarum quæ *aut post idem concilium imposita,*

aut

aut in limine fundationis, ergo illa quæ ante Concilium, & non in limine fundationis imposita erant non prohibentur reduci. Sorbus in comp. priuil. Mendicantium *verb. Missa, §. secundo notandum*. Diana *de celebr. Missarum resol.* 1. *&* 2. *tractat.* 14. Quando autem id fiet seruandæ sunt conditiones à concilio requisitæ, & inter eas *quod eorum semper Defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios vsus reliquerunt*. Ita enim præscribitur à Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 4. nec potest fieri reductio aliorum suffragiorum, sed tantùm Missarum, quia sic declarauit Sacra Congregatio, vt refert Sorbus vt supra. Quamuis contrarium teneant Diana *vt supra resol.* 5. cum alijs, quos refero *tom.* 4. *verbo Missa, num.* 32. vbi propterea hanc partem probabilem esse censeo. Deinde non videtur per hoc decretum Sacræ Congregationis derogatum Episcopis quin possint moderari Missas alicui Ecclesiæ relictas, nondum tamen ob tenuitatem eleemosynę ab eadem Ecclesia acceptatas: nam decretum hoc loquitur manifestè de oneribus Missarum impositis. Non est autem onus impositum, nisi post acceptationem: & intensio eiusdem sola est, vt numerus Missarum relictus & acceptatus adimpleatur. Quare ante acceptationem non abstulit Episcopis facultatem quæ illis de iure communi competebat alterandi & moderandi eas Missas. Ita habet Filibertus Marchinus *de Sacramento Ordinis tractatu* 3. *par.* 2. *c.* 19. *num.* 32. &c., vt inquit cum multis viris doctis communicata.

7 Quamuis etiam alij Theologi dixerint, posse Sacerdotem accipere Missam celebrandam cum certa eleemosyna, & postea alteri Sacerdoti eam Missam committere, retenta sibi parte eleemosynæ (Bonac. *de Sacram. disp.* 4. *q. vlt. punct.* 8. *num.* 18.) Id tamen iam non licet propter Decretum Sacræ Congregat. loco citato, quo prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, ne eamdem Missam alteri, parte einsdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat. Diana *vt supr. resol.* 10. Cum autem ab eadem Sacra Congregat. quæreretur, an permittendum sit administratoribus Ecclesiarum, vt retineant aliquam eleemosynarum portionem pro espensis manutentionis Ecclesiæ, Altarium inseruientium, paramentorum, luminum, vini, hostiæ, & similium? Similiter, an hoc Decretum habeat locum in beneficijs, quæ conferuntur in titulum, idest, an Rector beneficij, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum beneficij? Præterea, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna maior solita pro celebratione Missæ debeant dare eamdem integram eleemosynam ijs, quibus Missas celebrandas committunt, an verò satis sit, vt dent celebrantibus eleemosynam consuetam? Ad primum respondit eadem Congregatio, permittendum non esse, vt Ecclesiæ, ac loca pia, seu illorum Administratores ex eleemosynis Missarum celebrandarū, vllam vtcumque minimam portionem retineant, ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesiæ, & loca ipsa alios non habent redditus, quos in vsum earumdem expensarum erogare licitè possent; & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantum Missæ sacrificio necessariò sunt subeundæ, & nihilominus eo etiam casu curandum esse, vt ex pecunijs quæ supersunt expensis, vt supr. deductis, absolutè tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas. Ad secundum respondit, non habere locum satis sed esse, vt Rector beneficij, qui potest per alium Missam celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemosynam congruam secundum morem Ciuitatis, vel Prouinciæ, nisi in fundatione beneficij aliud cautum fuerit. Ad tertium debere absolutè integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec vllam illius partem sibi retinere posse. Vide Decreta hæc 4. tom. Bull. vt sup. & apud Peirin. *to.* 2. *priuil. Minim. inter Const. Vrb. num.* 9. Gauant. *in Thes. tom.* 1. *par.* 3. *tit.* 12. *d num.* 34. Præcipitur etiam in eodem Decreto *de celebrat. Miss.* vt pecuniæ, ac bona mobilia Regularibus relicta cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda, à die realis acquisitionis, statim deponi debeant penes Ædem Sacram, vel personam fide, & facultatibus idoneam, ad effectum illa quam primùm inuestiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa mentione oneris, quod illis annexum reperitur. Et, quòd si eadem bona immobilia deinceps alienari contigerit, eorumdem pretium sub eadem pœna, deponi, & in alijs bonis stabilibus etiam fructiferis cum eiusdem oneris repetitione, atque annexione conuerti debeat. Insuper præcipitur Regularibus, ne in posterum prædicta onera perpetua suscipiant Missarum sine Generalis, vel Prouincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda, sub pœna priuationis Officiorum, quæ tunc obtinent, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque actiuæ, ac passiuæ absque alia declaratione. Vide Decreta citata vt sup. *num.* 5. & Gauantum *tom.* 1. *Thesaur. par.* 3. *tit.* 12. *num.* 41. *&* 42. Quamuis præterea multorum sententia fuerit posse Sacerdotes non habentes eleemosynas de præsenti, pro quibus offerant Missas, illas nihilominus anticipatè dicere, ipsas applicando pro illis, qui sibi posteà daturi sint eleemosynas, maximè si hoc fiat non suspendendo effectum Sacrificij, sed illum ex tunc applicando pro illis, qui eleemosynas daturi sint (Aragon. *de iustit. q.* 85. *art.* 3. *dub.* 1.) Nihilominus, quidquid sit de veritate huius sententiæ speculatiuè loquendo, in praxi tamen non est approbanda, tum propter aliqua, de quibus Bonacina *disput.* 4. *de Eucharistia q. vlt. punct.* 7. *§.* 5. *num.* 3. tum præcipuè, quia huiusmodi anticipata celebratio pro incerto eleemosynam oblaturo est prohibita à Paulo V. & S. Congr. Concil. [illegible]. Nouembr. 1605. Vide Gauantum *in Man. Episcop. verb. Missa num.* 37. & Diana *tract.* 14. *de celebr. Miss. resolut.* 15. Anticipata autem celebratio eius Missæ, quæ die sequenti dicenda erat, non est prohibita, cum potius Sacerdos sic faciens ad instar boni debitoris, anticipatè soluat. Barbosa *de potest. Episcop. Allegat.* 24. *num.* 14. Nisi fortè contrarium expressè declaretur a concedente eleemosynam, vt probat Bonacina *vt supra num.* 4.

8 Quamuis iure communi prohibitum sit Religiosis administrare secularibus Sacramentum Eucharistiæ absque licentia parochi sub pœna excommunicationis ipso facto *in Clement. Religios. & de priuileg. & excess. Prælat.* tamen ex priuilegijs Nicolai V. & Sixti IV. id possunt facere Religiosi Minores Confessores, & ex priuilegio Iulij II. Minimi, & ex a Pio V. omnes Mendicantes, & eorum priuilegia communicantes, præterquam in die Paschatis, tempore scilicet, quo ex præcepto Ecclesiæ tenentur seculares communicare. Rodriguez *tom.* 1. *q.* 56. *art.* 3. Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 42. *art.* 1. *&* 2. Qui autem communicauit aliquo die ex prædicto tempore in sua Parochia potest (secundum aliquos) etiam alio die eiusdem Paschatis communicare apud Regulares. Cùm iam adimpleuerit præceptum Ecclesiæ, nec aliud intendatur in prædicta exceptione. Vincentius Filliucius *tom.* 1. *tract.* 4. *cap.* 9. Barbosa *de offic. parochi cap.* 20. *num.* 10. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *priuil. Minim. in constitut.* 1. *Iulij II. §.* 37. *num.* 86. Qui etiam *num.* 90. tenet etiam in die Paschæ posse Religiosos ministrare Eucharistiam peregrinis. Quod tamen negare videtur Barbosa *vt supra num.* 23. Imò dicitur declaratum à Sac. Congreg. Concil. non posse in die Pasch. sumere in Ecclesia Regular. Eucharistiam, eum, qui satisfecit in Paschate in Parochia. Gauantus *in Manual. Episc. verb. Euchar. num.* 23. Vnde cautè procedendum. Presbyteri quoque seculares dicentes Missas in domibus Religiosorum Mendicantium possunt ex eorum licentia seculares communicare. Non solum, quia ita praxi obseruatur, sed etiam ob priuilegium Iulij II. Minimis concessum, quo participant etiam Mendicantes Religiosi. Licet illud non ita clarè contineat hanc concessionem. Casarub. *in compend. verb. communicare num.* 13. Medina *in Instruct. confess. lib.* 1. *cap.* 11. *§.* 3. Enriquez *tom.* 2. *de Euchar. lib.* 7. *num.* 1. Similiter in casibus necessitatis, scilicet articuli mortis, absente Parocho, possunt Religiosi Sacramentum Eucharistiæ tamquam Viaticum fidelibus ministrare. Quia tunc præsupponitur Parochorum licentia. Suarez *tom.* 3. *in* 3. *par. disp.* 72. *sect.* 2. Rodriquez *vt supra art.* 5.

9 Possunt etiam prædicti Sacerdotes Regulares ex licentia Parochi Sacramento Matrimonij assistere. Quia hoc videtur supponi *in Clem. Religiosi de priuileg.* Id tamen facientes sine licentia prædicta sunt excommunicati ex-

com-

communicatione Papali in prædicta *Clement.* Miranda *to.1. Man.q.48. per totum.* Vide dicta *c.9.n.31.*

10 Quamuis etiam non possint Sacerdotes Regulares ministrare Sacramentum extremæ Vnctionis sine licentia Parochi sub pœna excommunicationis latæ sententiæ *in prædicta Clement.1.de priuileg.* In casu tamen necessitatis, & absentia Parochi, quando scilicet præsumitur licentia interpretatiua ipsius, possunt id facere, neque incurrent in prædictam excommunicationem. Sylu. *verb. vnctio quæst.4*, Sotus *in 4. d.23. q.2. art.1.* Similiter ex priuilegijs Sedis Apostolicæ in eadem Clem. possunt plures Regulares famulatibus suis, aut pauperibus in hospitalibus suis degentibus hoc sacramentum ministrare. Miranda *in Manual. tom.1.q.49.art.1.* referens varia priuilegia. Specialiter Alexand.IV. concessit [illegible]armelit. posse ministrare Sacramenta, [illegible] dare sepulturam suis familiaribus. *Speculum Ordinis fol. 62.* Et Sixti IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelitarum concessit eisdem, quòd in casu, quo Rectores parochialium Ecclesiarum difficiles se reddant in [illegible] Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis erga illos, qui dictis Fra[illegible]bu[illegible]onfessi [illegible]ant, illis sine causa rationabili denegando, vel differendu dictorum Sacramentorũ administrationem, illa petentibus possint exhibere. Speculum ordinis fol.87 Vide etiam alia ad hoc intentum in Pei[illegible]is supra relato, *præsertim à num.97.* Sed prædictos familiares Religiosorum ad parochiam in Paschate pro Communione mittendos esse declarauit S. Congreg. apud Gauan[illegible] *Man. E[illegible]op. verb. Euchar. num.24.*

11 A[illegible]dientes M[illegible] in Ecclesijs Fratrum Mendicantium in [illegible], & [illegible]is die[illegible]s satisfaciunt præcepto Ec[illegible] audi[illegible]. Ex priuilegio Leon. X. Quod [illegible] der[illegible]gatum per Concil. Trident. *sess.22.* quatenus [illegible] Episcopi moneant populum, vt [illegible]enter ad suas Paroc[illegible] die[illegible] festis, & D[illegible]icis accedant. [illegible]a Con[illegible] n[illegible] præcipit, & quia ita declarauit S. Congregat. vsque [illegible] in[illegible]ur. Rodriquez *tom.1.q.43.art.7.* Flau. Cherub. *in Compend. Bullar. fol.1*[illegible]. Animaduerte tamen prædictum Leon. X. voluisse id fieri *non contempto proprio Parocho*.

12 Sacerdotes regulares (sicut & non Regulares) etiamsi ab Ordinarijs, aut suis prælatis licentiam non obtineant, possunt in casu necessitatis extremæ, seu articulo mortis omnium quorumcumque secularium Confessiones audire, & ab omnibus casibus, & censuris quantumuis reseruatis absoluere. Quia in tali casu omnes sacerdotes habent authoritatem ab Ec[illegible]ia, *cap. quod de his de[illegible] ex ommunic. & cap. pastor.* Nauarrus *in cap.1. de pœni. dub.6. num.73.* Possunt etiam semper ab[illegible] p[illegible]ccatis venialibus, seu etiam mortalibus alias conf[illegible], cum ad hoc sufficiat Iurisdictio vniuersalis, quæ est communis omnibus simplicibus Sacerdotibus. Suarez *4.tom. de Relig. tract.8. lib.2. cap.16. num.1.* Peccab[illegible]t tamen, si sine licentia Superiorum id faciant, quia non [illegible] sed alterius, scilicet prælati, ratione voti obedientiæ. Nauar. *in summ. cap.4. num.6.* Graffis *1. par. decis. lib 1.c.13. num.87.* Vide dicenda *c.19.num.1*[illegible].

13 Quamuis p[illegible]bil[illegible]ter aliqui asserant simplices Sacerdotes posse absol[illegible]ere ab excommunicatione minori, sicut à peccatis venialibus, propter similem rationem. Nauarrus *in Man. cap.27. num.25.* Probabilius tamen est oppositum; eò quòd talis absolutio sit actus alicuius Iurisdictionis, quã non habent simplices Sacerdotes extra casum extremæ nece[illegible]is Caietanus *in Sum. verb. excommunicat.* Vincent. [illegible]ucius *to.1. tract.1*[illegible]*.c.7.*

14 Quamuis olim propter priuilegia Religionum, specialiter [illegible] Carmelitis Vrbani v. & Six[illegible] IV. vt habetur *in Speculo Ordinis* [illegible] *l.69. & 89.* p[illegible] [illegible]catoribus, & Minoribus *eisdem his de priuil*[illegible] [illegible]nimis Iulij II. possent Regulares celebrat[illegible] M[illegible] quocumque loco honesto cum altari portatili, & viatic[illegible] hæc tamen antiquata iam sunt per Concilium Trid[illegible]t. [illegible] *2. in Decret. de obseru. & [illegible]itand. in celebrat. Miss.* p[illegible] illa verba, *Neue patiantur in priuatis domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata Oratoria ab eisdem Ordinarijs desi[illegible]nand.* [illegible] *an*[illegible]*um hoc sacrificium per*[illegible]*, &c.* & in fine additur, *Non obstantibus priuilegijs, exemptionibus, &c.* Nauar. *in Manual. cap. 25. num.82.*

Azor. *tom.1. Institut. moral. lib.10. cap.26. quæst.7.* Sed Gregorius XIII. in Bulla *Vsum Altaris 3. tomo Bullar. inter Bullas Gregorij num. 57.* concessit presbyteris Societatis Iesu, vt in missionibus, quas faciunt, vti possent altari viatico, & super illud vbique gentium, modò loca tuta sint, & honesta, Iudicio Generalis, aut Prouincialis, Missæ sacrificium celebrare. An verò aliæ Religiones cum Societate communicantes fruantur d. priuilegio? Suarez Id negat *to.3. in 3. par. disp.81. sect.3.* Alij verò affirmant, quibus assentior, dummodo hoc sit cum conditionibus à Pontifice assignatis, & inter missionis. Peirinis *tom.1. priuileg. Minim. in Constit. Pyrrhi num.28.* In Oratorijs etiam, quæ solent esse Religiosorum Monasterijs, Claustris, Infirmarijs, &c. videtur posse Religiosos celebrare sacrificium Missæ. Propter priuilegia adducta, quæ quoad hoc non videntur reuocata per Concilium Tridentinum *loco adducto*, cum ibi solùm videatur prohiberi, ne *in priuatis domibus omnino extra Ecclesiam* erigantur Oratoria, in quibus Missæ celebrentur sine Ordinariorum licentia, prædicta autem loca nec sunt priuatæ domus, nec omninò extra Ecclesiam, cum nomine Ecclesiæ veniant etiam Religiosorum Claustra, vt colligitur *ex c. Abbati §. hac autem d.54. & c. Alma mater de sent. excomm. in 6. vbi Glossa verb. Monaster.* Rodriguez *tom.2.q.75.art.1. & 2.* Peirinis *tom.1. priuileg. Minim. in Constit. Pyrrhi num.31.* Referunt etiam ad hoc priuilegium Gregorij XIII. concessam Societati Iesu in Bulla, *Decet Romanum Pontificem* anno 1575. scilicet quòd *in Oratorijs, & Capellis, quæ ipsius Societatis Prouinciales per se in domibus, Collegijs, & alijs locis, vbi aliqui Societatis residebunt, approbauerint, & ad diuinum dumtaxat cultum deputauerint, Missa, & alia Diuina Officia celebrari possint.* Quo etiam vti possunt aliæ Religiones, quæ communicant, in priuilegijs cum Societate. Reginaldus *in praxi lib.29. num.178.* Peirinis *vt supra num.2*[illegible] Asserens etiam priuilegium, aliud concessum Benedictinis Vallisoletanis, de quo dubito an sit, vel non, viuæ vocis oraculum. Vide Gauantum *in Thesaur. tom.1. par.1. tit. 20. §. Addam.*

15 In grangijs quoque Monasteriorum, seu in prædijs ipsorum, vtilitatis, & recreationis causa acquisitis, posse fieri Oratoria, in quibus Diuina Officia celebrentur sine licentia Ordinarij, non obstante Concil. Tridentin. *sess. illa 22. iam citata*, eò quòd Concilium solùm loquatur de priuatis domibus, hæc autem prædia, seu grangiæ non sint tales, docent aliqui Authores, propter aliqua priuilegia Religionibus concessa. Rodriguez *tom.2.q. Regul. quæst.75. art 1 & 2.* & Laurentius de Peirinis *iam citatus*. Cauendum tamen similiter est, ne huiusmodi concessiones sint viuæ vocis oracula, quia si tales sunt, nullum robur, & firmitatem hoc tempore habent, vt diximus *cap.3. num.21.*

16 Propter necessitatem quoque iure communi permissum est celebrare absque Episcopi licentia subdio, & extra Ecclesiam, ac Oratorium designatum, vt si Rex, aut Dux sit in exercitu, vel classis Christianorum appellat ad terram, vel si in itinere Ecclesia desit, vel cum magna multitudo hominum in aliquo die festo ad paruam aliquam Ecclesiam concurrit, modò tamen semper adsit altare viaticum, seu portatile ab Episcopo consecratum. Probatur ex *canone primo, & can. concedimus de consecrat. distinction.1.* Suarez *tom.3. in 3. part. disput.81. sect. 3.* Vasquez *ibidem disput.233. cap.1.* Numquam tamen licet propter quamcumque necessitatem celebrare supra mare, seu flumen in naui; propter periculum effusionis sanguinis ex motu nauis. Vasquez *loco cit.*

17 Possunt etiam Regulares dicere Missas in diebus festiuis, & Dominicis quacumque hora debita, etiam antequam Rector parochialis Ecclesiæ celebrauerit. Quia ita declarauit S. Congreg. Concilij, prout retuli supra *cap.12. num. 41. & Pius V. in Constitut. Etsi Mendicantium.* Peirinus *to.1. priuileg. Minim. in Constit. Pyrrhi num.26.*

18 Feria quinta maioris Hebdomadæ, saltem iure communi licitum est omnibus Sacerdotibus celebrare secluso scandalo, & in secreto, c[illegible] id nullo iure prohibeatur. Sotus *in 4. dist.13.q.2. art.2. ad secundum.* Suarez *to.3. in 3. par. disp. 80. sect. 2.* In die autem Parasceue peccatum mortale est, siue in publico siue in secreto celebrare. Habetur *in cap. Sabbatho de consecr. dist.3.* Etiam si in illo die occurrat

festum

festum Annunciat. B.V. Gauantus *in Thesaur. S. Rit. tit.* 1. p. 4. tit. 9. n. 24. In die Sabbathi Sancti aliqui putant posse celebrari priuatim, & occultè, saltem ab ea hora, in qua incipit solemne Paschale Officium ob rationabilem causam. Vide Barbosam *de Offic. Parochi* c. 11. à num. 49. Gauantum *in Thesaur. vt supra*, p. 4. tit. 10. à num. 43. An verò tunc debeant plures Missæ celebrari si festum Annunciationis occurrat, Diana *Tract.* 14. *de celebr. Missar. Resolut.* 21.

19 Non obstante decreto Concilij Trident. *sess.* 25. *cap.* 12. videlicet *Censura, & Interdicta etiam à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus, in eorum Ecclesijs publicentur, atque seruentur*, post ipsum Regulares tempore Interdicti generalis singulis diebus in Ecclesijs, & Monasterijs Missas celebrare, & dicere Offic. Diuina sicut prius, submissa tamen voce, ianuis clausis, excommunicatis, & interdictis exclusis, & campanis non pulsatis. Ita enim habetur iure communi ex Bonifac. VIII. *in c. Alma mater de sent. excomm.* Sorbus *in Addit. ad comp. verb. interdictum* 3. §. 1. *tempore*. Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Min. in Const.* 2. *Sixti IV. num.* 55. Gauantus *in Man. Episc. verb. Interdictum à num.* 10. Possunt etiam eodem tempore Interdicti solemniter celebrare Diuina ianuis apertis, & pulsatis campanis, excommunicatis expulsis, & interdictis admissis, sic tamen quòd illi, qui fuerunt causa Interdicti altari haud latenus appropinquent, in festiuitatibus Natalis Domini, Paschę, ac Pentecostes, & Assumptionis Virg. Mariæ. Ita enim habetur etiam iure communi *in eodem cap. Alma mater.* Sorbus *vt supra* §. 12. *secundùm*, etiam hoc extedes ad festum SS. Sacramenti, & per totam octauam illius per vnam Extrauag. Martini V. Extenditur etiam probabiliter, quoad aliquos Regulares, & alios, qui cum ipsis habent communicationem priuilegiorum, ad festa Conceptionis, Visitationis, & Natiuitatis B. Marię, & Natiuitatis S. Ioannis Bapt. & ad festa sanctorum respectiuè suarum Religionum, necnon aliorum Sanctorum, & Sanctarum sub quorum inuocationibus Ecclesię regularium dedicatæ, & constitutę sunt, seu quorum corpora in ipsis Ecclesijs recondita respectiue ex stant, necnon hebdomadarum sanctæ, & Resurrectionis Dominicæ festiuitatibus, & per octauas earumdem omnium festiuitatum, necnō quoties Religiosi professionem emiserint, vel primā Missam celebrauerint, seu in suis Ecclesijs humana cadauera Ecclesiasticæ sepulturæ tradi cōtigerit, dummodò Interdicto causam non dederint, nec id eis cōtigerit specialiter interdici nominatim interdictis, & excommunicatis exclusis. Ita enim cōcessit Leo X. Monachis S. Benedicti, & seruitoribus Monasteriorum, vt refert Casarubius *in comp. priuileg. Mendicant. verb. Interdictum.* 2. *num.* 10. Etsi enim Concilium Trid. *eadem sess. c.* 12. reuocet omnia priuilegia concessa quibuscunque Regularibus, quæ Pius V. postea reualidauit in Constit. *Etsi Mendicantium.* & tandem Gregor. XIII. reuocauit, & annullauit quatenus contraria erant prædicto Concil. nihilominus priuilegium hoc Leonis X. probabile est non esse contrarium Conc. cum eius mens solum videatur esse, reuocare illa priuilegia, quæ a quibusdam Religiosis dicebantur haberi de nullatenus seruando Interdicto quocumque, vt erant fratres milites S. Ioan. Hierosol. virtute concessionis Anast. IV. Alex. III. & IV. & Vrb. III. Clem. III. & IV. & fratres Min. ex priuilegio Leo. X. Rodr. *in expositione Bullæ cruciat.* §. 5. *num.* 16. Sorb. *in additionibus ad comp. priuil. Mendic. verb. Interdict.* 3. §. *sed alij DD.* Diana *Tract.* 2. *resolut.* 123. Idem dico de alio priuilegio Iulij II. quo concessit Fratribus Minoribus, quod tempore Interdicti, auctoritate ordinaria positi, possint sepelire in Ecclesijs suis corpora Fratrum eiusdem Ordinis decedentium, etiam cum cæremonijs solitis, ac pulsatis campanis, & cum Missis, & alijs diuinis Officijs in simul bus celebrari consuetis. Sorbus *vt supr.* §. *sexto decimo Interdictum.* Pro alijs priuilegijs circa tempus interdicti, etiam pro secularibus familiaribus, vel seruitoribus regularium, vide Casarubium *vt supr. v. Interdictum.* c. 2. & 3. Animaduerte tamen aliqua illorum concessa iam esse iure communi *in cap. Alma mater.* Alia esse solum viuæ vocis oracula, vt illud Nicolai Franci Sedis Apostolicæ Legati, de admittendis quindecim personis tempore Interdicti, quæ proindè his temporibus nihil valent. Alia verò, etsi forsan in rigore valida sint, quia tamen vel non sunt in vsu apud Regulares, vel sequitur scandalum apud seculares ex eorum vsu, iden consultius est illis non vti. Vide Nauarrum in *Man. cap.* 27. *num.* 190. Pro his quoque, & alijs, quæ facere possunt, & debent Regulares tempore Interdicti, siue in locis, vbi publicatur Bull. Cruciatæ, siue vbi publicatur, vide Sorbum *vt supra.* Et dicenda *to.* 2. *c.* 1. *num.* 21. *c.* 14. *num.* 36. *c.* 15. *num.* 36. *c.* 16. *num.* 12. 23. & 27. & *cap.* 17. *num.* 6.

20 Tempore etiam cessationis à Diuinis possunt, probabiliter etiam, vti Regulares, de quibus num. præcedenti, priuilegio Leon. X. adducto, qui etiam loquitur de tempore talis cessationis. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minorum in Constit.* 2. *Sixti IV. num.* 52. Et alio etiam priuilegio Nicol. V. de eligendis sex personis, quæ tali tempore assistant Missis, & Diuinis Officijs, recipiantque Sacramenta, & si mori contingerit, Ecclesiastica sepultura sepliantur, positis tamen quibusdam conditionibus. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Interdictum*, 3. §. 23. Sorbus *in addition. ad prædict. Compen. verb. Interdictum* 3. §. 7. *Nicolaus V.* Attendendum tamen maximè est, an quando ponitur Cessatio à diuinis, vel etiam Interdictum auctoritate Apostolica, reuocentur priuilegia Regularium, quia tunc non licebit frui illis, sicut neque quando scandalum aliquod inde emerserit, propter singularitatem, nec si talia priuilegia non sint in vsu.

21 Ex Decreto Sacr. Congregat. Rituum, & mandato S. D. N. Vrbani VIII. die 8. Aprilis 1628. iuxta dicta *cap.* 12. *num.* 33. prohibetur celebrari per totam Ciuitatem, vel Diœcesim, etiam de cuiuscumque Ordinarij authoritate, Missam, vel Festum cum Officio de sancto, eò quòd in loco adsit Ecclesia Parochialis, vel Regularis, aut aliqua Reliquia, sed tantùm in ipsius sancti Ecclesia Titulari, seu vbi asseruatur insignis Reliquia, & non alibi. Insignes autem Reliquias, declarauit esse Corpus, Caput, Brachium, Crus, aut illam partem Corporis, in qua passus est Martyr parua modò sit integra, & non parua, & legitimè ab Ordinario approbata. Missas item quæ circumferuntur, à sacra Congregat. non approbatas, S. Gregorij pro viuis, & defunctis, XV. Auxiliatorum, & de Patre æterno, & quascumque alias, exceptis ijs, quæ sunt permissæ Regularibus tantum, veluti Rotarij, Sanctæ Mariæ de Carmelo, (vide dicenda infra num. 32. (& alias, sicut etiam Officia ab eadem non approbata, prohibuit, reiecit omnino, & damnauit respectiuè, & pro prohibitis, reiectis, & damnatis haberi voluit. Quę omnia decreuit, statuit, & mandauit sub pœnis contentis in Indice librorum prohibitorum ex decreto sancti Concilij Trid. edito. Barbosa *de Offic. Parochi c.* 13. *num.* 29. Vide dicta *cap.* 12. *num.* 33.

22 Non tamen putes prohibitas esse Missas triginta S. Gregorij ab ipso pro Defunctis institutas 4. *Dial. cap.* 55. Dici autem debent (ex eodem S. Gregorio) per triginta dies continuos, ab vno, siuè pluribus successiuè sacerdotibus recitata Missa, quæ occurrit, vel de *Requiem*; iuxta Rubricas Missalis, cum applicatione sacrificij pro anima illa, pro qua dicuntur. Si intra hos triginta dies occurrat Parasceue, Sabbathum Sanctum, aut etiam feria V. in Cœna Domini discontinuantur prædictæ Missæ, cum Ecclesia prohibeat celebrare duobus primis, & in feria quinta Cœnæ iubeat Communionem Sacerdotum in Missa solemni, die quoque Parasceue propriè non dicitur Missa. Bartholomæus Gauantus *to.* 1. *Tesaur. Sacror. Rit. p.* 1. *tit.* 5. Bonac. *de sacram. disp.* 4. *q. vlt punct.* 7. §. 3. *num.* 7. Barbosa *de Offic. Paroch. cap.* 11. *num.* 29. Imò etiam si ob rationabilem, & honestam causam discontinuentur prædictæ Missæ non perdent suum valorem non solùm vt quædam Missæ sunt, prout est certum apud omnes, sed etiam prout sunt tales Missæ à D. Gregorio institutæ, quia sic explicada piè est mens ipsius Sancti. Bonacina, vt supra. Diana *tract.* 14. *de celebr. Missarum Resolut.* 32.

23 Cum in Ecclesijs, & Religionibus Hispaniæ vigeat consuetudo, quòd diebus Paschalibus, & festiuitatibus maioribus celebret Missam conuentualem Antistes, vel alia persona principalis; & Regula Missalis ordinet, quòd omnibus diebus Dominicis intra annum Sacerdos qui celebraturus Missam Conuentualem exeat ante celebrationem Missæ

Missæ cum Pluuiali, vt Cappa, & eum ministris ad incipiendū in Altari maiori Antiph. Asperges, & ad aspergendū Aquam benedictam populo, concedimus, quòd Antistes, seu alia persona principalis celebrans Missam Conuentualem, præmissa facere non teneatur; sed illa facere possit quilibet alius simplex Sacerdos, eius loco, & quòd talis Sacerdos non deferat Pluuiale, sed Albam, & stolam, vel super pelliceum, & stolam, nec procedat associatus cum Ministris, sed solùm cum Acolythis. Ita Gregor. XIII. in Bulla *Pastoralis Officij*. anno 1561. Quaranta *in Summ. Bull. verb. Diuinum Officium*.

24 Qui Missas nouas celebrant, non possunt circuire Ecclesiam ad oblationem, ex Decreto S. Concil. Trident. *sess.* 22. Gauant. *in comment. in Rubr. tom.* 1. *par.* 2. *tit.* 7. Possunt tamen in medio Altaris ad populum conuersi oblationes ab ipso sponte factas acceptare. Ita enim declarasse dicitur S. Congregatio. Diana *vt supra Resol.* 50.

25 Missæ votiuæ non possunt dici die Dominica, aut in festo Duplici; ac per consequens, neque diebus, quibus prohibetur Festum duplex celebrari; scilicet infra Octau. Epiph. Paschæ, & Pentecostes, & in Vigilijs Natiuit. & Pentecost. ac in Feria quarta Cinerum, & Maiori hebdomada. Gauant. *in Thesaur. tom.* 1. *par.* 1. *titul.* 4. §. *non est duplex*. licet hæc obligatio, seclusò scandalo, propter paruitatem materiæ videatur solùm esse sub veniali. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæst.* 41. *artic.* 21. *conclus.* 3. Diana vt supra *Resolut.* 30. Obligatus his diebus ad Missas votiuas, si in proximos dies non impeditos transferri nequeant, satisfacere videtur obediendo Rubricis.

26 Quando Missa votiua exigitur; v. gr. de Assumptione B. Virg. Natiuitate, & huiusmodi; potest dici Missa votiua de B. Virgine, prout in Missis votiuis, eum intentione ad honorem Assumptionis, Natiuitatis B. Mariæ, &c. Gauant. *in Thesaur. tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 17. *num.* 8. Similiter si dicatur aliqua Missa votiua de aliquo Sancto, mutatur in Collecta verbum *Natalitia*, seu *Festum*, in verbum *Commemorationem*. Gauantus *in Rubr. tom.* 1. *part.* 4. *tit.* 17. Cum Missa Rosarij solùm dici possit à patribus Dominicanis, & Missa B.V. de Monte Carmelo solùm etiam à Carmelitis, iuxta dicta supra num. 21. si quis alius habeat onus celebrandi tales Missas satisfaciet dicendo Missam de B. Virgine votiuam, vt in Missali. Probat Gau. vt supr. *n.* 9.

27 *Gloria in excelsis* numquam dicitur in Missis Votiuis, nisi in Missis Angelorum, & in Missis Beatæ Virginis, quocumque Sabbatho, etiam Aduentus. Extra Sabbathum autem non dicitur, etiam si sit tempus Paschale, vel intra Octauam, vel in Ecclesia, aut Altari Beatæ Virginis, nisi adsit specíale priuilegium, prout Ædi Lauretanæ dicitur concessum. Gauantus *Comment. in Rubr. Miss. tomo* 1. *part.* 1. *tit.* 8. Quod etiam habetur ex vtu antiquo nostræ Religionis *part.* 1. *Const. cap.* 3. §. 4. esto, quòd oppositum statutum sit in Cæremon. Ord. *libr.* 2. *Rubr.* 58. §. 2. Similiter etiam in Missis Votiuis solemnibus, quæ pro re graui, vel publica Ecclesiæ causa cantari possunt (etiam in Dominicis) dicitur, *Gloria*, & *Credo* Cæremon. Ordin. vt supr. *Rubr.* 58. §. 2. & 5. Res autem grauis est, pro qua conuenit Episcopus cum Clero. Publica autem causa dicitur etiam ob quam Oratio fit solemnis Quadraginta horarum per gyrum, & quando fiunt Comitia Generalia, seu prouincialia Regularium Ioannes Petrus Casanoua *in Collectan. ex Gauant.* Et consonat Cæremon. Ord. *libr.* 2. *Rub.* 57. §. 2. & 5. Si verò adhibentur paramenta Violacea in Missa non dicitur *Gloria*, neque *Credo*. Gauantus *in Thesaur. tomo* 1. *part.* 1. *tit.* 8. Omittere autem etiam voluntariè *Gloria*, aut *Credo*, quando debet dici, & si secundum aliquos non fit peccatum mortale (intellige cessante scandalo, aut contemptu) Filliucius *tom.* 1. *tract.* 5. *cap.* 5. *num.* 155. Diana *vt supra resolut.* 59. ad minus tamen est graue peccatum veniale, quia est omissio partis notabilis Missæ.

28 Missæ de *Requiem* priuatæ, quocumq; die dici possunt, præterquam in Dominicis, & Festis duplicibus. Vnde nec possunt dici in diebus, in quibus prohibetur fieri festum duplex, vt supra *num.* 25. Si festum duplex cadat in idem [illegible] quatum [illegible] Altari priuilegiato, & illud Festum sit de præcepto, non est in eo [illegible] tari dici Missa de *Requiem*. Gauantus *in Thes. S. Rit. tom.* 1. *part.* 1. *tit.* 15. In Festo autem duplici non de præcepto, celebrari possunt Missæ de *Requiem*, non quidem semper, & in omni casu, aut ad arbitrium Sacerdotum vel petentium tales Missas, sed vt impleantur voluntates defunctorum. Idem Gauantus vt supr. Missa quoque solemnis de *Requiem* potest celebrari in Dominicis, & Festis etiam de præcepto, quando corpus defuncti præsens est, & insepultum Gauantus *ibidem*. In die autem Paschæ, & diebus primæ Classis, non conuenit hoc fieri. Ex Ritnali Romano. Quando autem Missæ defunctorum certo die dicendæ, in eo dici non possunt, in sequentem transferuntur. Barbosa *de Offic. Parochi cap.* 21. *à num.* 24. Pro quo nota, quod quamuis Missa de Sancto, quoad valorem ex operato valeat defuncto quantum Missa de *Requiem*; sed non quoad valorem ex opere operantis, quia hic sumitur ex Orationibus Ecclesiæ, quæ in Missa de *Requiem* sunt speciales pro defunctis assignatæ. Hic tamen excessus suppleri potest deuotione sacerdotis, & intercessione sancti, de quo dicitur Missa. Laurentius de Peirin. *tom.* 1. *priuil. Min. in Constit.* 5. *Leo. X.* Gauantus *in Thes. tom.* 1. *p.* 3. *tit.* 12. *à num.* 19. Barbosa *vt supra num.* 23.

29 Neque pro Missa votiua, seu pro defunctis potest omitti Missa Conuentualis de die, nec consuetudo in hoc admitti debet, vt probat Gauantus *vt sup. tom.* 1 *p.* 1. *tit.* 4. vbi etiam alia ad intentum.

30 In Canone Missæ nomine Antistitis non sunt nominandi Superiores Regularium, sed tantum Episcopi loci in quo celebratur. Nec inferiores Episcopo. Gauantus *vt supr. p.* 2. *tom.* 1. *tit.* 8. imò habetur ex declaratione Cardinalium, quam refert. Diana *tract.* 14. *de celebr. Missa. resolut.* 40. peccare mortaliter Sacerdotem Regularem oppositum facientem. Quod quidem etsi durum videatur, credendum tamen est ita esse si constet de prædicta declaratione.

31 In Altari priuati Oratorij, cui conceditur ex priuilegio Apostolico celebratio Missæ (exceptis solemnioribus festis) non potest celebrari in Natali Domini, Epiphan. Paschate, Pentecoste, Annunciatione, Assumptione B.V. Festo SS. Apostol. Petri, & Pauli, & Omnium Sanctorum. Gauantus *in Comment. in rubric. Missal. tom.* 1. *p.* 1. *tit.* 20.

32 Missæ certis Regularibus concessæ quales sunt B.V. de Monte Carmelo Carmelitis, & Rosarij Dominicanis, imò & sanctorum Ordinis, non possunt ab alijs dici, etiam in ipsorum Regularium Ecclesijs. Cùm solum prædictis Regularibus, & non alijs concessæ sint. Gauantus *in Comment. in rubric. Miss. tomo* 1 *part.* 3. *tit.* 10. §. *intellige, quæ dicimus*. Vbi etiam quid dicendum de Cappellanis secularibus Monialium non vtentium Breuiario Romano, quantum ad Officium, & Missam. Vide dicenda *cap.* 25. *num.* 33. & Barbosam *de Offic. Parochi cap.* 11. *num.* 34. Vide dicta *numer.* 26.

33 Quando dicitur *Confiteor* in principio Missæ non debet addi nomen Patroni loci, vel alterius. Cum Pius V. hoc expressè concesserit Ecclesijs Hispaniæ. Ergo sine licentia Papæ non licet talis additio, Gauantus, vt supra *p.* 2. *tit.* 3. §. *Confiteor Deo*.

34 Pro Ecclesiarum reuerentia maximè à sacerdotibus curanda præcipitur à S. Congregatione Episcop. & Regular. Primò ne in Ecclesijs appendantur arma & sagittæ. Secundò, ne intra Presbyterium detur locus Magistratibus, aut Officialibus Laicis. Tertiò ne Turcæ, aut mancipia permittantur ibidem tempore Diuinorum Officiorum. Quartò, ne conuocetur in Ecclesia ad consultanda Laicorum negotia. Quintò, ne Disputationes litterariæ Regularium, extra Comitia generalia, fiant in Ecclesia. Hoc autem vltimum non video Romæ non obseruari in aliquibus Ecclesijs Regularium, forsan, quia commodiorem locum ad prædictas Disputationes litterarias faciendas, non habent. Pro dictis autem lege Gauantum *in Man. Episc. verb. Ecclesia num.* 48. & *verb. Ecclesiar. reuerentia num.* 16. 23. & 29. & *verb. Regular. Iura sub Episcop. num.* 47. Vide dicta à Nobis *cap.* 12. *num.* 41.

35 Vide pro illis, qui Missas celebrare audent non constituti in gradu Sacerdotali, dicta *capit.* 10. *num.* 22. Circa obligationem quam habent Sacerdotes recitandi Officium Diuinum *cap.* 12. & pro his, quæ possunt facere in proprijs Ecclesijs *ibid. num.* 41. Pro susceptione Sacrorum Ordinum *cap.* 14.

SVM-

SVMMARIVM CAP. XXII.

Transitus ex vna Religione ad aliam an licitus, vel consulendus. num.1.
Legitima causas subsistentes licitus est. n.2.
Prima conditio huius transitus qua sit. n.3.
Secunda qua sit. n.4.
Tertia qua sit. n.5.
Que Religio censenda sit perfectior. ibid.
Quarta conditio qua sit. n.6.
Que ex conditionibus assignatis reddant irritum transitum si deficiant. n.7.
Transire ad Religionem aquè perfectam quam licentiam requirat. n.8. & 9.
Ad magis strictam qua licentia sufficiat. n.10.
Transire ad laxiorem ad quem spectet. n.11.
Causa legitima transitus quales existimanda. n.12.
An Pralatus negare possit licentiam transeundi ad arctiorem. num.13.
Quid quando religio perfectior deformata & relaxata est. num.14.
Quid decreuerit Sacra Congregatio. n.15.
Requiritur nouus Nouitiatus in ijs transeuntibus. n.16.
Quem locum debeant habere. n.17.
Quid si ante professionem redire vellent ad priorem Religionem. n.18.
Ad que teneantur translati ad aliam Religionem. n.19.
Qua sint prohibita illis. n.20.
Maximè mendicantibus. n.21.
An transeuntes illegitimè sint Apostate vel fugitiui. numero 22.
Bona Religiosi translati ad quam Religionem spectant. numero 23.
Pœna recipientes fratres alterius Ordinis prater ordinem iuris. n.24.
Fratres Clerici, possunt in eodem ordine transire ad statum conuersorum. n.25.
Qualiter peccent qui ingrediatur in aliquam Religionem animo transeundi postea ad aliam. n.26.
Totus etiam conuentus transire potest ad arctiorem Religionem. n.27.
An Episcopus Regularis possit ad strictiorem ordinem transire. n.28.
Nullus transiens ex vna Religione ad aliam potest viuere extra claustra. n.29.

De Regularibus transeuntibus ex vna Religione ad aliam. Cap. XXII.

1 CErta res est, quòd magna causa non subsistente, nec licitus sit, nec consulendus transitus ex vna Religione ad aliam. Primò ex illo 1. Corinth. 7. *Quisquis in vocatione qua vocatus est permaneat.* Secundo ex mente quoque antiquorum Monachorum, Cassiani *Collat.* 14. *cap.* 5. D. Basil. *Constit. Monast. cap.* 34. & D. Bernard. *in Epist.* 1. *ad Robertum.* Tertiò, quia ex hoc transitu plerumque inquietudo, scandalum, murmuratio, & infamia Religiosorum oriri solet. S. Thom. 2. 2. q. 189. *art.* 8. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 3. *c.* 9.

2 Legitima tamen causa subsistente licitum est transire ex vna Religione ad aliam cum conditionibus inferiùs assignandis. Tum ex iure naturali, quo licitum est, votum proprium commutare in melius. Tum ex iure positiuo Canonico, *cap. Statuimus, & cap. Mandamus* 19. *quæst.* 3. *cap. Non est, cap. Sane cap. Significatum, & cap. licet*, vbi hoc supponitur. Suarez *vt supra cap.* 8. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 2. & 3. Neque contraria est Constitutio Pij Quinti anno 1569. quæ incipit *Quacumque Sacrarum*, vbi statuit, non posse recipi, nec retineri ab vlla Religione Fratres alterius, sed remitti debere ad proprios Ordines. Intentum enim Pontificis solùm videtur esse, vt constat ex verbis ipsius, quòd ex vi facultatum, aut Priuilegiorum aliquibus Religionibus concessorum non liceat talis transitus Nauarrus *lib.* 3. *Consil. tit. de Regularibus consil.* 88. Suarez *tomo quarto de Religio. lib.* 3. *cap.* 12.

3 Vt iste transitus ex vna Religione ad aliam licitus sit, requiritur primò, quòd non fiat temeritate, leuitate, odio, ira, contemptu, vel alia qualibet animi perturbatione, sed studio vitæ perfectioris, & sine iactura, & detrimento Religionis, a qua receditur. Ita enim deciditur ab Ecclesia *in cap. licet de Regularibus*, & est rationi naturali conforme, vt de se patet. vt verò animus transeuntis ex vna Religione ad aliam, vel damnum, quod Religioni derelictæ inde cedit cognoscatur, circumstantiæ omnes prudenter examinari debent. D. Antonin. 3. *part. tom.* 1. *cap.* 4. Syln. *verb. Religio* 4. q. 1.

4 Secundò requiritur petitio licentiæ à Superiore. Quia ita deciditur *in dicto cap. licet versu quocirca*, ne bonum obedientiæ contemni videatur. Abulensis *cap.* 30. *Num. quæst.* 73. Nauarrus *lib.* 3. *cons. tit. de Regul. consil.* 52. *vel* 59. sufficit autem licentia petita, etsi non obtenta, quando iniustè illam negat superior; sic enim deciditur *in dicto cap. licet* Rodriguez 3. *tomo quæstionum Regul. quæst.* 52. *art.* 3. In dubio autem, si iustè, vel iniustè negator ista licentia, standum est iudicio Superioris. Caietanus 2. 2. *quæst.* 189. *art.* 8. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *num.* 16. Potest tamen tunc appellare ad alium Superiorem, à quo res decernatur. Syluester *verbo Religio* 4. *quæst.* 1. Azor. *tom.* 1. *Instit. moral. lib.* 12. *cap.* 14. *quæst.* 5. Hoc verò intellige de iure communi, nam nostri Patres Carmelitæ discalceati habent priuilegium à Paulo V. concessum anno 1610. die 3. Aprilis, vt non possint transire ad Carthusiam, nisi petita licentia, & obtenta à Superioribus, sub excommunicatione ipso facto.

5 Tertiò requiritur ad hoc vt transitus ab vna ad aliam Religionem sit validus, quòd Religio, ad quam fit transitus, sit perfectior. Ita enim habetur Capitibus supra adductis, præsertim *cap. licet de Regul.* Estque rationi naturali conforme, vt sicut semper datur locus, & via ad maiorem perfectionem, sic etiam ijs, qui ab ea recedunt, via præcludatur; transitus autem ad perfectiorem Religionem arguit desiderium maioris perfectionis, sicut recessus ab illa, indicat non velle maiorem perfectionem. Quid verò intelligatur nomine perfectioris Religionis, aut quæ sit censenda perfectior, dissentiunt Authores. Primò enim quidam, & satis probabiliter dicunt, eam esse putandam perfectiorem Religionem, quæ fuerit arctior, durior, & asperior, ita Sanchez cum multis alijs *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 21. Alij verò, etiam probabiliter dicunt, eam Religionem esse censendam perfectiorem quoad intentum non quæ fuerit magis arcta, aspera, & seuera quoad obseruantias exteriores, sed quæ habuerit perfectiorem finem, & media ad illum proportionata. Eò quòd tota ratio, quare transitus iste licitus est ex natura rei, & iure Ecclesiastico, est propter maiorem gloriam Dei, & maiorem perfectionem Religiosorum, quod maximè reperitur in Religione, quæ habet perfectiorem finem, & media proportionata. Vnde transire à perfectiori Religione ad arctiorem non erit ascendere, sed descendere, sicut propter eamdem causam non est licitum commutare votum de actu perfectioris virtutis in actum strictioris D. Thoma 2. 2. q. 189. *art.* 8. Nauarrus *Comm.* 4. *de Reg. num.* 2. & 3. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 3. *c.* 9. *num.* 10. Ad iudicandum verò quæ Religio sit perfectior, non tàm attendenda est prima institutio Religionis, & regulæ, quam præsens obseruantia, & modus, quo in illa Religione viuitur. Sic enim melius consequitur suum intentum, qui ad perfectiorem vitam anhelat. Azor *lib.* 12. *Instit. Moral. cap.* 14. q. 3. & 8. Lessius *de Iust. lib.* 2. *c.* 41. *dub.* 13.

6 Quartò requiritur, vt religiosus possit ex vna religione ad aliam transire, quod illi non sit à Sede Apostolica talis transitus interdictus. Etsi enim iure communi liceat omnibus religiosis transitus ad aliam religionem, seruatis tribus conditionibus assignatis, sunt tamen specialia iura, aut priuilegia interdicentia aliquibus talem transitum. Primò enim, in Extrauaganti *viam de Regularibus* interdicitur sub pœna excommunicationis latæ sententiæ Papæ reseruatæ, ne ex religionibus Mendicantibus transitus fiat ad quamcumque aliam, nisi ad Carthusiam. Suarez *tomo* 2. *de Religione Tractatu de voto lib.* 3. *capit.* 6. *num.* 24. & *quinto tomo in* 3. *part. disp.* 22. *sect.* 5. *num.* 17. Deinde

Benedictus duodecimus in Bulla edita anno 1335. quæ incipit *Regularem vitam*; probibet Fratres Mendicantes transire ad Monachos nigros, & Cistercienses. Similiter Eugenius Quartus anno 1439. in Bulla, quæ incipit *Regularem vitam*, indixit Monachis Cisterciensibus, ne ad alium Ordinem, præter Carthusianum transirent. Compendium Bullar. 1. *tomo fol.* 59. Deinde Pius Quartus, & Pius Quintus suis litteris Apostolicis concessere Societati Iesu, ne ab ea transire possit aliquis, nisi solùm ad Carthusiam. Ita habetur in priuilegijs Societatis *verb. Apostata* §. 4. Suarez *tom.* 5. *in* 3. *part. disp.* 22. *sect.* 5. *num.* 19. Patres quoque nostri Discalciati Carmelitę habent priuilegium, de quo supra *num.* 4. in quo illis interdicitur transitus ad quamcumque aliam Religionem, quocumque titulo, nisi ad Carthusiam, & hoc petita, & obtenta licentia à Superioribus. Clerici autem Regulares Ministrantes infirmis etiam ad Carthusianos transire non possunt sine licentia Sedis Apostolicæ. Ita præcepit Paulus V. anno 1606. in Bulla *Romanum. decet* 3. *tomo Bullarij inter Bullas Pauli V. num.* 29. Pro his omnibus vide Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *à num.* 28. Consuli etiam debent varia Religionum priuilegia. Miranda *in Manuali to.* 1. *q.* 31. *art.* 7. Bonacina *de Clausur. q.* 2. *punct.* 9. §. 5. *diffic.* 2.

7 Ex conditionibus assignatis, primæ, aut secundæ deffectus non irritat transitum ex vna Religione ad aliam, nec reddit professionem factam irritam, aut nullam, sed solùm illicitam, saltem stando in iure communi. Nullum enim est fundamentum in Decretis adductis irritationis, cum illis non opponantur dictæ conditiones tamquam forma seruanda in illo contractu, sed vt modus ex præcepto Ecclesiæ requisitus, cum ergo alias ex iure naturæ non sit irrita talis professio, quia est de meliori bono, scilicet de imperfectiori Religione ad perfectiorem (vt supponimus) non erit irrita professio. Suar. 4. *tomo de Religione lib.* 3 *cap.* 10. *num.* 22. Deffectus tamen tertiæ conditionis reddit nullum transitum, & irritat professionem factam in Religione, ad quam fit. Ratio est, quia transitus ad Religionem non perfectiorem nullo iure est permissus, & aliàs est ex natura sua contra primam professionem per quam Religiosus est obligatus Religioni, in qua est professus. Sanch. *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 93. Deffectus verò quartæ conditionis aliquando irritat transitum, & professionem factam de nouo in alterá Religionem, aliquando verò solùm reddit illam illicitam. Ratio est, quia in illis priuilegijs aliquando apponuntur verba irritantia transitum, vt in Extrauaganti *viam de Regularibus*, aliquando verò solum prohibentia. Consulantur verba priuilegiorum. Sanchez *vt supra num.* 88.

8 Transire Religiosum ad Religionem æquè strictam, & perfectam, quando non est aliqua causa talis transitus, solùm spectat ad Pontificem. Est enim Summus Pontifex Prælatus Supremus omnium Religionum, & ita mutare Religiosum ex vna Religione ad aliam solùm spectabit ad ipsum, sicut ad Generalem mutare de Prouincia in Prouinciam, & ad Prouincialem de Conuentu in Conuentum, Azor. *lib.* 12. *instit. Moral. cap.* 14. *quest.* 9. Syluester *verb. Religio* 4. *quest.* 2. Si verò Pontifex sine causa aliqua hanc facultatem concederet, illicitè faceret. Tum quia hoc esset contra ius Religionis, à qua fit transitus. Tum quia huiusmodi mutationes sunt ex suo genere odiosæ, & parum vtiles. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 3. *c.* 11. *num.* 8.

9 Quando verò subest causa legitima, potest prælatus Pontifex inferior dispensare in transitu Religiosi ad Religionem æqualem. Ratio est, quia Prælatus Religionis habet potestatem disponendi de rebus suæ Religionis, causa rationabili subsistente, sine læsione voti emissi, & nisi illi sit ab Ecclesia prohibitum. Sed in casu transitus Religiosi ad Religionem æqualem est causa rationabilis, vt supponimus, rursus per talem transitum nihil derogatur priori professioni, quia commutatur in æquale, neque ab Ecclesia hoc est prohibitum, quia iura adducta solum loquuntur quando non est causa rationabilis dispensandi, ergo. Rodriguez *tom.* 3. *quest. Regul. quest.* 52. *art.* 9. Suarez 4. *tomo de Relig. lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 2. Prælatus, qui potest in hoc dispensare est Episcopus quando Religiosus transire volens est subiectus Episcopo. Quia tunc Episcopus est verus Superior illius. Angelus *verb. Religiosus num.* 34. Syluester *verb. Religio* 4. *quest.* 9. Quando verò Religiosus non est subditus Episcopo, sed prælatis Religionum, poterunt concedere illam licentiam Prælati Superiores Religionum, scilicet Generales, non tamen alij. Ratio est, quia dare istam licentiam est alienare illum Religiosum à tota religione, quod solum ad Superiorem Prælatum spectare potest, cum alij solùm habeant Iurisdictionem in vna Prouincia, vel in vno Monasterio. Rodriguez 2. *to. Summæ c.* 6. *num.* 8. Sanchez *lib.* 6. *in Decalogum c.* 7. *n.* 63.

10 Hoc tamen non obstante probabile mihi est, quod ad transitum religiosi ad religionem magis strictam sufficiat licentia prælati immediati Eò quòd *ex cap. licet* solum exigatur petitio licentiæ à Prælato, Prælatus autem immediatus verè Prælatus est, & aliunde hoc est permissum iure naturali, & diuino, vnde non est, cur alterius Prælati licentia requiratur. Nauarrus *Comm.* 4. *de Regular. num.* 10. Rodriguez *to.* 3. *q.* 52. *art.* 3.

11 Transire autem ad laxiorem, aut minus strictam religionem non solum est prohibitum Religiosis, vt constat ex Iuribus adductis, sed sine causa vrgente, nec à Summo Pontifice id concedi potest, saltem quoad forum interius conscientiæ. Ratio est, quia ille transitus est commutatio Voti de meliori bono in minus bonum, quod cum sit contra ius Diuinum, & Naturale inualidè fit etiam à Summo Pontifice, si causa vrgens, ratione cuius in tali casu dispensare possit, non subsistat. Nauarrus *lib.* 3. *Consil. tit. de Regular. consil.* 56. *vel* 88. & *Comment.* 4. *de regular. num.* 10. Lessius *lib.* 2. *de Iust. cap.* 41. *dub.* 13. Causa tamen legitima subsistente, non solum Papa, sed, vt probabile est apud multos, etiam Prælati ipso inferiores talem dispensationem dare possunt. Ratio est quoad Papam, quia ipse potest ius naturale, aut Diuinum interpretare, & cum causa rationabili in Votis quibuscumque dispensare. Quoad alios verò Prælatos, quia ex nullo iure constat hanc dispensationem esse Papæ reseruatam Concilium enim Tridentinum cum *sess.* 25. *de regular. cap.* 19. decernit, quod nemo Regularis cuiuscumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem Religionem, loquitur de facultate obtenta sine causa legitima, vt docet Nauarrus *lib.* 5. *consil. de Regul. consil.* 56. *num.* 3. Lessius 2. *de iust. cap.* 41. *dub.* 13. Similiter Extrauagans. *viam ambitiose de Regular.* prohibens ne Mendicantes transeant ad aliam Religionem præter Carthusiam, intelligitur etiam de transeuntibus absque dispensatione, & causa legitima, vt docent Lessius *citatus*, & Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 68. Cùm ergo ex alio capite authoritas concedendi talem facultatem sit fere necessaria ad bonum regimen Religionis, & perfectam subiectionem inferiorum ad Superiores, credendum est posse Prælatos inferiores Papa illam concedere. Rodriguez *tom.* 3. *questionum Regul. quest.* 52. *art.* 9. Lessius *vt supra*. Probabile hoc putat Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 20. Prælati verò, ad quos spectat concedere hanc licentiam sunt respectu non exemptorum Episcopi; respectu verò exemptorum Prælati Superiores Religionem, videlicet Generales, non autem immediati, propter rationem adductam *sup. num.* 9. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *num.* 70. Suarez *vt sup. num.* 16. approbans quoad hoc sententiam Syluest. *Relig.* 4. *q.* 2.

12 Causæ autem legitimæ transitus ex vna Religione ad aliam, arbitrio prudentis dispensantis relinquuntur; cum nihil circa hoc aliquo iure præscriptum sit. Magis autem generales causæ solent esse, infirma, aut incommoda valetudo, aut fragilis corporis natura, quę Religionis strictioris austeritatis ferre nequeat. Azor. *tomo* 1. *Instit. moral. lib.* 12. *cap.* 14 Esse vtilem in vna Religione, & in alia onerosum. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 21. Magna necessitas parentum, quibus in vna Religione subueniri potest, & non in alia. Rodriguez *tomo* 3. *questionum Regul. quest.* 52. *art.* 9. Si Religiosus indignè, & iniustè, odio haberetur, & malè tractaretur à Religiosis vnius Religionis. Azor & Rodriguez *citati*, esse infamatum in Religione ob aliquod crimen commissum, vt proptereà necessum sit esse semper pudore suffusum, & tristitia magna affectum. Diana *tract.* 2. *de Dub. Regular. resol.* 43. De his verò, & alijs causis Suarez, & Sanchez *vbi supra*.

13 Prælatus, qui absque iusta, & legitima causa negaret

subdito

subdito facultatem transeundi ad arctiorem Religionem peccaret mortaliter. Ita deducitur *ex c. licet quibusdam de Regular.* vbi dicitur, *Prælatus subdito sine difficultate, & prauitate qualibet debet transeundi licentiam indulgere, ne videatur propositum impedire diuinitus inspiratum*. Sylu. *v. Religio. 4. quæst.* 1. *not.* 5. Miranda *in Manual.* 1. *tomo quæst.* 31. *art.* 6.

14 Quando aliqua Religio, etiam si in se perfectior sit, aut strictior, deformata est, & relaxata, licitum est ex illa transire ad aliam magis reformatam etiam minus perfectam, aut strictam, seruatis tamen seruandis, vt supra. Ratio est, quia finis propter quem omni iure licitus est transitus ex vna Religione ad aliam est, vt quis ducat perfectiorem vitam, quod contingit in proposito casu. Sanctus Thomas 2.2 q. 189. *art.* 8. Miranda *in Man. to.* 1. q. 31. *art.* 4.

15 Nouo etiam iure, seu Decreto Sacr. Congregationis Concilij *de Regularibus Apostatis, & Eiectis* iussu Sanctissimi Domini Nostri Vrbani Octaui ann. 1624. edito sic habetur. *Deinde, vt apostatandi opportunitas Regularibus præripiatur statuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem transire, nisi prius Superiori legitimè constiterit, eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, eumque regularis recta via se transferat ad arctiorem. Quod, vt re ipsa ad impleatur, idem Superior omni studio, ac diligentia inuigilet*. Hæc Sacra Congregatio. Quę abdubiè etiam obligant in casu, quo Religiosus transiret ad aliam Religionem æquè strictam, vel laxiorem propter eamdem, vel maiorem rationem.

16 Translatus de vna Religione ad aliam debet de nouo in ea esse Nouitius, & in probatione per vnius anni spatium, & de nouo profiteri. Ratio est, quia Concilium Tridentinum *sess.* 25. *de Regul. cap.* 15. dum hoc generaliter præcipit fieri in quacumque Religione, etiam pro illis, qui in alia fuerunt religiosi intelligi debet. Nauarrus *lib.* 3. *Consil. de Regul. consil.* 3. *num.* 1. *& consil.* 49. *num.* 2. Miranda *in Manual. tomo* 1. *quæst.* 31. *art.* 21. *&* 22. qui etiam hoc extendunt ad casum, quo aliquis transferretur ad alium Ordinem, vt esset ibi Prælatus. Alij verò hoc negant. Vide Erasmum ChoKier *in tract. de Iurisd. Ordin. in exempt. part.* 5. *quæst.* 14. Est autem necessaria ista noua professio cum nouo Nouitiatu, etiam quando est transitus ab vna familia in aliam eiusdem Ordinis, vt si à Discalceatis Carmelitarum ad Obseruantes, vel Cappucinos in Ordine Minorum, vel è contra fiat transitus. Ratio, quia licet istæ Religiones censeantur vnæ ratione Regulæ, & Fundatoris, tamen simpliciter sunt diuersæ, & habent diuersas austeritates, vel adminus diuersum modum viuendi, atque ita necessarius est nouus Nouitiatus, tum ad illa experienda, tum ad hoc quod Religio ipsa experiatur etiam mores, & conditiones admittendorum ad illam.

17 Similiter translatus de vno Ordine in alium debet habere locum professionis factæ in Ordine, ad quem transfertur, non quem in priori habebat. Ratio est, quia solùm à tempore professionis factæ in Religione, ad quam transfertur, est Religiosus illius, & numeratur inter membra ipsius. Rodriguez *tomo* 3. *quæst. Regular. quæst.* 52. *art.* 29. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 86. Secus est, si transeat aliquis ad aliquam Religionem, vt sit Prælatus ipsius: hic enim sine dubio debet habere primum locum in Conuentu; cum incongruum sit Prælatum esse loco inferiorem suis subditis. Imò etiam volunt aliqui, quod finito Officio debeat habere locum immediatè post Prælatum, & non locum prioris professionis factæ in priori Religione, aut posterioris in posteriori Religione emissæ. Hoc verò intelligo solùm secundùm quamdam decentiam. In rigore enim consuetudo, & Leges Religionis obseruandæ sunt. Nauarrus *lib.* 3. *Consil. tit. de Regular. in* 1. *edit. consil.* 61. Rodriguez *tomo* 3. *quæst. Regul. quæst.* 52. *art.* 26. Quid verò dicendum in casu, quo Monachus exemptus transferatur ad prælatiam Monasterij non exempti, an maneat exemptus, vel non? Vide Erasmum Chokier *in trac. de iurisdic. Ordin. in Exempt. par.* 5. q. 14.

18 Religiosus, qui legitimè ad aliam Religionem transiuit, si ante professionem velit redire ad priorem Religionem est in illa admittendus. Cum adhuc maneat cum vinculo professionis factæ in Religione à qua discessit, sitque membrum illius. Syluest. *ver. religio.* 4. q. 5. Azor. *tomo* 1. *instit.*

Moral. lib. 12. *c.* 14. q. 11. Idem dico, etiam si iniustè, aut illegitimè ad aliam Religionem transiuit. Propter eamdem imò maiorem rationem. Sanch. *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 105.

19 Religiosus ad aliam Religionem modo legitimo translatus non solum non tenetur ad Obseruantias prioris Religionis, vt de se patet, cum iam sit ab illius iugo exemptus, sed neque tenetur ad alia Vota specialia in professione prioris Religionis emissa, v. g. si erat ex Ord. Minimorum ad vitam Quadragesimalem. Ratio est, quia illa Vota annexa sunt professionis prioris Relig. cessante autem principali, cessant etiam accessoria. Suarez *tomo* 2. *de relig. tract. de Voto. lib.* 6. *cap.* 3. *num.* 7. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *num.* 87. Vnde similiter si religiosus Choro destinatus, nec in Sacris constitutus transeat ex Religione, in qua est consuetudo quod tales dicant Officium Diuinum ad Religionem, vbi non est talis consuetudo, non tenetur illud recitare. Quia cessat ratio obligationis, nempè consuetudo. Bonac. *de Hor. Canon. disp.* 1. q. 2. *punct.* 2. *num.* 2.

20 Transeuntes ex vna Religione in aliam, etsi Canonici regulares sint, sunt omninò incapaces quorumcumque Beneficiorum secularium etiam Curatorum. Ita habetur in Concil. Trident. *sess.* 14. *cap.* 11. Ratio huius decisionis videtur esse, ne aliquis transeat ex vna Religione in aliam sub spe obtinendi aliquod beneficium seculare. Lessius 2. *de Iust. cap.* 41. *dub.* 13. *num.* 105. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 15. Et intelligitur quamuis ad strictiorem sit transitus. Quia generaliter loquitur Concilium. Sanchez vt supra *num.* 108.

21 Deinde Mendicantes, qui, auctoritate etiam Apostolica, ad non Mendicantes transeunt, ex *Clement.* 1. *de Regular.* primò priuantur voce in Capitulo, etiam si hoc illis ab alijs concedatur. Voce inquam actiua, & passiua, quia textus generaliter loquitur. Bonacina *de Clausur.* q. 2. *punct.* 9. §. 5. *num.* 2. Deinde priuantur etiam loco in eodem Capitulo. Sánchez *lib.* 6. *cap.* 7. *num.* 123. Præterea non possunt assumi ad Prioratus, Administrationes, aut quæcumque alia Officia, etiam tamquàm Vicarij, seu Ministri; vel locum aliorum tenentes, nec animarũ curã, aut regimen possint pro se, vel pro alijs exercere: & quidquid in contrariũ gestũ fuerit irritum est, & nullum. Ita decernitur *in præd. Clem.* 1. *de Reg.* Et ratio decisionis esse potest, vt Mendicantes quietiùs in sua vocatione persistant. Azor. *lib.* 12. *Inst. Mor. cap.* 14. *quæst.* 12. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *à num.* 109. Extat autem quædam declaratio Cardinalium limitans hanc decisionem pro transeuntibus ad Carthusianos per hæc verba: Omnes cuiuscomque Religionis legitimè translati ad Carthusianos, possunt in eadem Carthusiensi Religione in Claustro Priores, & extra claustrum Procuratores esse. Suarez *tomo* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 15. *num.* 6. Vide alia in Bonacina *vt suprà num.* 4. Suarez, & Sanchez citati.

22 Transeuntes ex vna Religione ad aliam Illegitimè, scilicet sine causa, aut licentia, aut contra prohibitionem iuris, non sunt veri Apostatæ, sed fugitiui. Ratio primæ partis est, quia licet illicitè, & inualidè ab vna Religione recedant, transeunt tamen ad aliam, & ideò non dicuntur simpliciter recedere ab statu Religioso, quod requiritur ad veram Apostasiam. Ratio verò secundæ partis est, quia indebitè, & inualidè fugiunt ab obedientia suorum Superiorum. Lessius 2. *de iust. c.* 41. *dub.* 13. Azor. *lib.* 12. *inst. Mor. cap.* 17. *quæst.* 7.

23 Omnia bona Religiosi transeuntis, etiam cum licentia suorum Superiorum, ex vna religione ad aliam, ante professionem in secunda religione factam acquisita, vel quomodolibet ad illum pertinentia, pertinent ad primam religionem. Ratio est, quia ante professionem in secunda factam, semper remanet membrum primæ religionis, & illi acquirit quidquid acquirit. Nauarrus *Comment.* 4. *num.* 24. *vers.* 11. *& lib.* 3. *Cons. consil.* 55. *num.* 9. Azor. *tom.* 1. *Instit. Moral. lib.* 12. *cap.* 15. *quæst.* 3. *& cap.* 16. *quæst.* 8. Multò magis hoc verum est de bonis religiosis transeuntis illegitimè ex vna religione ad aliam, non solùm enim bona, quæ acquirit ante professionem, sed etiam quæ post professionem acquirit, pertinent ad primam Religionem, à qua discessit. Quia cum transitus ille sit illegitimus, & inualidus nullum ius ex eo prouenire debet posteriori religioni Azor. *t.* 1. *inst. mor. li.*

32.c.15.q.3. Mol. *to.1. de Iust. disp.* 144. Vnde religiosus, qui transfertur ad aliam religionem, non potest secum deferre ex bonis, qui ad vsum habebat, nisi ea solum, quæ sibi gratiosè Superioribus fuerint concessa. Nauarrus *in c. Non dicatis. n.* 30. *&* 31. *& in c. statuimus n.* 24. *& alibi.*

24 Religiosi cuiuscumque Ordinis, & Religionis extiterint, exceptis Carthusianis, admittentes, siue recipientes Fratres alterius Ordinis, præter ordinem Iuris, mortaliter peccant. Quia in re grauissima delinquunt. Est etiam excommunicatio lata contra recipientes Fratres aliquarum Religionum, propter priuilegia ipsis ab Ecclesia concessa, specialiter Martini V. pro Mendicantibus transeuntibus ad Monachales excepto Carthusiensium Ordine. Vide Casarubium *in Comp. priuileg. v. Apostata ab Ordine*. Miranda *in Manual. tom.* 1. *quæst.* 51. *art.* 2. Religiosi quoque Ordinis B. Mariæ de Mercede, etiam quarti Voti prætextu, non possunt recipere Min. de Obseru., aut alterius Ordin. strictioris professores. Ita Clemens VIII. in Bulla *Nuper ad nos*. anno 1596. edita, vbi declarat Regulam strictiorem iudicandam esse alia ratione, quam respectu quarti Voti. Deinde recipientes fratres Minimos sunt excommunicati à Iulio II. in Bulla *Sacer. Ordo* anno 1508. Peirinis *tom.* 1. *de Subd. quæst.* 1. *de Obed. cap.* 24. Item ex priuilegio Alex. IV. nulli Religiosi professores Ordinis paris arctitudinis, vel minoris aliquem de Fratribus Ordinis Carmelitarum, ad eorum Ordinem admittere possunt, sine consensu Generalis eiusdem Ordinis, & si forsan aliquem aliter receperint, illum tenetur restituere. Insuper ex priuilegio Ioan. XXII. Fratres Prædicatores, vel Minores, vel Augustiniani, non possunt ad eorum Ordines Fratres Carmelitanos recipere, vel retinere, sine eiusdem Generalis licentia, sub pœna priuationis Officij, vel Administrationis, & in habilitatis ad alia ipso facto Speculum Ord. *fol.* 71. Vide alia in Bonacina *de Clausur. qu.* 2. *punct.* 9. §. 5.

25 Religiosus Clericus ad Chorum deputatus iussu, & auctoritate Superiorum potest transire ad Ordinem Laicorum, seu Conuersorum in eadem Religione. Sicut enim Superiores possunt suis subditis maiores pœnas infligere, videlicet carceris, eiectionis, triremium, &c. ita etiam poterunt illam pœnam imponere. Azor. *tom.* 1. *Instit. Moral. lib.* 10. *cap.* 6. *quæst.* 7. Ledesma 5. *part. Summ. tract.* 9. *cap.* 4. Hoc verò intelligo de Clerico ad chorum destinato, qui nondum est in Sacris constitutus. Nam si est in Sacris, non potest ad inferiorem Ordinem deijci, etiam si à suis Ordinibus suspendatur. Sotus 10 *de Iust. quæst.* 9. *art.* 3. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *de Subdito quæstio.* 1. *de Obed. cap.* 24. Causæ autem propter quas Clericus non ordinatus, choro tamen destinatus, possit ad Conuersos deijci, regulariter sunt tres; nimirum punitio delicti, ineptitudo ad litteras addiscendas, & maximus ardor vitæ humilioris. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 81. Prædictus autem Religiosus Clericus non ordinatus ad Conuersus translatus, non tenetur dicere Officium Canonicum Clericorum. Cum totum fundamentum talis obligationis in alijs Religiosis Clericis Choro destinatis, nec in Sacris constitutis, sit dicta destinatio ad Chorum, & consuetudo, iuxta dicta supra *c.* 12. *num.* 3.

26 Qui ingreditur in aliquam Religionem animo tamen transeundi ad aliam post professionem, vel postquam studiorum cursum perfecerit, aut ad Presbyteratum promotus fuerit, peccat grauiter, sic faciendo: transitus tamen ad aliam Religionem, si fiat legitimo modo, validus est. Ratio primæ partis, quia decipit Religionem in re graui. Ratio verò secundæ, quia vtitur iure suo. Bonac. *in Tract. de Clausur. quæst.* 2. *punct.* 9. §. 1. *num.* 2. Imò videtur teneri ad restitutionem expensarum, quas Monasteriorum fecit in ipso alendo, detractis ijs, quę ipse proprio labore, & ministerio in vtilitatem Monasterij fecit. Quia fecit damnum Religioni prædicto animo in ipsam ingrediendo, & ita debet illud resarcire. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 10. *num.* 2. Bonacina *vt supra.*

27 Totus etiam Conuentus potest ad arctiorem Religionem transire, seruatis seruandis. Tum quia eadem est ratio de transitu Conuentus, ac de transitu Religiosi. Tum quia id supponitur *in cap. recolentes. verb. cæterum. de stat. Monach.* Rodriguez *tomo* 3. *quæst.* 55. *artic.* 6. Bonacina *in tractat. de Clausur. quæst.* 2. *punct.* 9. §. 2. *num.* 5.

28 Episcopus etiam Regularis potest ad strictiorem Religionem transire, cum licentia tamen Papæ. Ratio primæ partis, quia licitum est cuique maiorem perfectionem quærere; Religio autem strictior semper præsupponitur maioris perfectionis, quam laxior. Ratio secundæ sumitur ex *cap. licet de Regul.* Vbi generaliter vetitum est Episcopis ad Religionem transire absque facultate Papæ. Bonacina *vt supra num.* 7. Quod idem dicendum est de Episcopis Regularibus, qui iam Episcopatum ex licentia Papæ renunciarunt. Propter eamdem rationem. Si autem isti redeant ad suam Religionem sub obedientia Prælatorum ipsius, satis erit ad transitum faciendum licentiam petere à Superioribus Religionis, sicut & alij. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *num.* 8.

29 Ex Concil. Trident. *sess.* 14. *de reform. cap.* 11. sic habetur: Quia verò Regulares de vno ad alium Ordinem translati, facilè à suo Superiori licentiam standi extra Monasterium obtinere solent, ex quo vagandi, & apostatandi occasio tribuitur: nemo cuiuscumque Ordinis Prælatus, vel Superior, vigore cuiusuis facultatis aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi, vt in Ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia, in Claustris perpetuo maneat. Ex quo Decreto in primis habetur tam transeuntem ex vna Religione ad aliam, quam recipientem, animo non manendi intra Claustra perpetuo, grauiter peccare contra illud. Suarez *4. tomo de Relig. tractat.* 8. *lib.* 3. *cap.* 15. *num.* 8. Addens etiam *num.* 9. talem receptionem irritam non esse ex vi illius prohibitionis, cum Concilium non apponat clausulam irritantem. Poterit nihilominus, non obstante prædicto Decreto, Superior Religionis dare prædicto sic translato eas licentias exeundi extra Monasterium, & standi extra claustra, quæ aliàs licitè, & de iure concedi possent religiosis illius Ordinis. Quia Concilium solùm videtur intendere, quod prædictis sic translatis non concedantur illæ licentiæ existendi extra Claustra, quibus *vagandi, & apostatandi occasio tribuitur.* Sanchez *lib.* 6. *in Decal. c.* 7. *num.* 83.

SVMMARIVM CAP. XXIII.

De obligationibus Religiosorum ab Ordine eiectorum. Cap. XXIII.

1 CErtum est posse Prælatos Religionum Religiosos incorrigibiles ab Ordine eijcere. Quia id supponitur *in cap. fin. de Reg. & c. cum ad Monast. de statu. Monac.* Constatque ex multis priuilegijs religionum, de quibus Cord. *in Reg. D. Francisci c.* 2. *q.* 21. *par.* 1. & habentur in priuil. Mend. *verb. Eijcere.* Ratioque id suadet, quia resecandæ

secandæ sunt carnes putridæ, ne sanas corrumpant, & scabiosa ouis à caulis repellenda, ne cæteras inficiat, vt docet S. Hieronymus *in epistol. ad Galatas cap.* 5. Anteponique debet bonum commune Monasterij buno priuato religiosi. Azor. *tom. 1. Inst. Mor. lib.* 12. *c.* 16. *q.* 2. Lessius 2. *de iust. c.* 41. *dub.* 14.

2 Ad hoc, vt religiosus sit, & dicatur incorrigibilis, tria hæc requiruntur iure communi, scilicet, quòd crimina grauia sæpiùs commiserit, quòd monitus sæpè non destiterit, & quòd pœnitentiam pro illis non acceptauerit. Ratio est, quia ille solùm dicitur incorrigibilis, cuius emenda non speratur, at verò vt alicuius emenda non speretur, tria illa requiritur. Sayros *de censur. lib.* 5. *c.* 21. *num.* 37. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. c.* 9. *num.* 4.

3 Quamuis autem de iure communi loquendo solùm tria prædicta sufficerent ad hoc, quod religiosus incorrigibilis diceretur, iure tamen nouo, & decreto S. Cógregationis Concil. S. D. N. Papæ Vrb. VIII. iussu edito die 21. Septembr. anno 1624. aliæ conditiones requiruntur, vt religiosus eijci possit, & censeatur incorrigibilis, videlicet, vt in posterum è religionibus nullus legitimè professus eijci possit, nisi sit verè incorrigibilis; verè autem incorrigibilis minimè censeatur, nisi non solùm concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex iuris communis dispositione requiruntur, sublatis hac in parte Statutis, & Constitutionibus cuiusque religionis, & Ordinis, etiam à Sede Apostolica approbatis, & confirmatis, verum etiam vnius anni spatio in ieiuniu, & pœnitentia probetur in carceribus, proindeque vnaquæque Religio priuatos habeat carceres in qualibet saltem Prouincia. Elapso autem anno, si nihilominus non resipuerit, sed animo indurato in sua peruicacia perseuerauerit, ne contagione pestifera plurimos perdat, tanquam pecus morbida, ac membrum putre, eijci tamdem possit, sed ab ipsomet Generali tantum de consilio, & assensu sex Patrum ex grauioribus religionis eligendis in singulis capitulis, vel Congregationibus Generalibus, tuncque non nisi instructo secundùm eorum stylum, & Constitutiones processu, & plenè probatis causis expulsionis ad Sacrorum Canonum præscriptum. Intereà tamen vsque ad primum Generale Capitulum, seu Congregationem proximè celebrandam, si quempiam ex iustis, & necessarijs causis expellere oportebit, & eiectio fieri possit à Generali cum consilio, & assensu sex Patrum, vt supra, quos idemmet Generalis, eligere debeat infra quatuor menses a præsentis Decreti publicatione, seruata tamen in reliquis forma superiùs præscripta. Vide 4. *tomo Bullar. inter Constitutiones Sanctissimi Domini Nostri Vrbani num.* 26. Et Bonacina *de clausur. quæst. secunda, punct.* 12. §. 1. [Nota tamen quod inter crimina grauia propter quæ aliquis potest eijci non solum numerantur fornicatio, furtum, adulterium, &c. sed etiam ebrietas scandalosa. vt habet Portellus *in Respons. mor. to.* 2. *cas.* 35.]

4 Ex quibus non solum habetur nullum Religiosum in posterum expelli posse nisi seruatis prædictis conditionibus, sed etiam nullum expelli posse nisi titulo incorrigibilitatis, vt constat ex illis verbis, *In posterum e Religionibus nullus legitimè professus eijci possit nisi sit verè incorrigibilis*. Neque obstant multa priuilegia Religionibus concessa, ob quæ propter alia delicta, præsertim illa, quibus in sæculo respondet pœna mortis, eijci poterant, vt bene Azor. *tom. 1. Instit. moral. lib.* 12. *cap.* 16. *quæst.* 3. Ius enim nouum Sacræ Congregationis adductum, omnia priuilegia in contrarium tollit, vultque solùm propter incorrigibilitatem Religiosum eijci posse. Estque hoc conforme iuri antiquo communi, in quo solum propter incorrigibilitatem permittitur talis eiectio. D. Thom. *quodlibet* 12. *artic. vltim.* D. Bonauent. *in Regul. D. Francisci quæst.* 14. [Vnde à Sacra Congregatione Episcoporum & Regularium declaratum video pro 1. die Iunij 1635. in causa Patrum Cistercienslum non posse eijci scandalosos, aut delinquentes si non sunt verè incorrigibiles.]

5 Circa sex illos Patres eligendos, de quorum solùm consilio, & assensu eijci possunt incorrigibiles, ex vi huius Decreti, cum difficile sit Generalem quocumque ierit, illos secum deferre, dicitur supplicatum fuisse S. Congregationi, ipsamque respondisse, posse Generalem in qualibet Prouincia, in qua id opus fuerit, assumere sex ex diffinitoribus illius pro hac causa. Laurentius Peirinis *tomo* 2. *de priuileg. Minim. in Constitut.* 10. *Vrban. VIII.* Consonat etiam Decretum Capituli Generalis nostri Ordinis anno 1625. Romæ celebratum, vbi facultas Generali committitur eligendi sex Patres sibi bene visos ad hunc effectum, vt habetur *par.* 4. *Constit. c.* 21. §. 14. Vide tamen dicenda *tom.* 2. *c.* 12. *n.* 8. *&* 19.

6 Hinc, si Religiosus iniustè, aut illegitimè, modo prædicto non seruato, eijceretur ab Ordine, non solum eijciens peccaret contra iustitiam, sed & expulsus posset compellere Monasterium vt ipsum admitteret, & alimenta præberet. Eò quòd iniustè priuatus esset iure sibi debito: sicut enim Religiosus per professionem se obligauit in Religione mansurum; sic etiam & Religio ad illum retinendum, & alendum. Molina *tomo* 1. *de Iustit. disput.* 140. *§. quando Religiosus*. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. capit.* 8. *num.* 7. *&* 8.

7 Religiosos à Religione eiectos tenentur Prælati illius, scilicet Præsidentes in Capitulis celebrandis, Patres Abbates, seu Priores, quærere illos annuatim, & reducere ad Religionem, quando salua Ordinis disciplina admitti possunt. Ita enim præcipitur *in capit. fin. de Regularibus* quod quidem, licet in vsu non fuerit (vt aliqui volunt. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. capit.* 9. *num.* 18.) & alij dicant solum extendi ad eos, qui iniustè sunt eiecti. (Azor. *lib.* 17. *Institut. Moral. cap.* 16. *quæst.* 2. *& capit.* 17. *quæst.* 2.) illud tamen nouissimè innouauit Sacr. Congregat. Cardinalium supra adducta *num.* 3. & extendit ad illos etiam, qui iustè, & legitimè sunt expulsi, dummodò in illis subsit spes euidens emendationis, per hæc verba. *Ac postremò censuit esse innouandam, & sua Beatitudinis authoritate innouat Constitutionem fœlicis recordationis Gregor. IX. relatam in capit. fin. extr. de Regularibus. Ac prætereà declarat eam Constitutionem in ijs quoque vendicare sibi locum, seruandamque esse, qui iuste, diffinitiuèque, ac iuris Ordine seruato, expulsi fuerint, dummodo tamen in expulsis huiusmodi subsit spes euidens emendationis ex litteris testimonialibus Ordinarij, &c.* Additur prætereà in eodem *cap. fin.* quòd si tales eiecti non possint admitti salua Ordinis disciplina, *vt apud eadem Monasteria in locis competentibus, si absque graui scandalo fieri poterit, alioquin in alijs Religiosis domibus eiusdem Ordinis ad agendum ibi pœnitentiam talibus vita necessaria ministretur*. Et quòd si illos inuenerint *inobedientes, eos excommunicent, & tamdiu faciant ab Ecclesiarum Prælatis excommunicatos pronunciari publicè, donec ad mandatum ipsorum humiliter reuertantur*. Quę omnia licet forsan per non vsum abrogata iam essent, quia tamen de nouo innouata sunt à S. Congregatione, vt supra executioni mandari debent à Superioribus Religionum.

8 Ex decreto etiam eiusdem Sacr. Congregationis, sic Eiecti quamdiu non redierint ad Religionem, in habitu clericali incedant, atque Ordinarij loci Iurisdictioni, & obedientiæ subsint, proindeque Generalis illicò expulsionis sententiam eidem Ordinario notificare tenetur. Insuper statuit, vt ijdem Superiores nemini ex Religiosis expulsis, litteras testimoniales concedant, illos ad Sedem Apostolicam reijcientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem. Item declaratur, & præcipitur in eodem Decreto Sacr. Congregationis. Vt eiecti extra Religionem degentes sint perpetuò suspensi ab exercitio Ordinum, sublata Ordinarijs locorum, facultate dictam suspensionem relaxandi, aut moderandi. Ex illis autem verbis, *extra Religionem degentes*, inferri videtur solùm habere locum hoc Decretum quantùm ad hanc partem in illis Eiectis, qui non intrant in aliquam Religionem. Bonacina *de Clausur. q.* 2. *punct.* 12. §. 6.

9 Quando constiterit huiusmodi Eiectos plenè correctos esse, possunt ipsi cogere Religionem, ex qua eiecti sunt, vt eos admittat. Probatur ex decisione *cap. fin.* de Regular. adiuncta declaratione Sacr. Congregationis adducta supra *num.* 7. ibi enim præcipitur Prælatis, vt eos quærant, multò ergo magis obligantur eos recipere, si iam correcti redeant. Nauarrus *libro* 3. *consil. titul. de Regular. consil.* 18. *vel* 51. Molina *tomo* 1. *de Iustit. disput.* 140. *§. quo ad vltimum*. Neque in hoc admitti debet excusatio aliqua post dictam declarationem Sacr. Congregat. nam per eam inno-

innouatur dictum *cap. fin. de Regular.* quidquid dicant aliqui authores, qui ipsam videre non potuerunt. Cordub. *in Regul. D. Francisci cap. 2. quæst. 71. punct. 2.* Lessius. *2. de Iust. cap. 41. dub. 15. num. 112.* & Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 9. num. 32.* Redeuntes tamen ad Religionem non tenentur nouam professionem facere. Quia prior professio non est extincta, sed solùm suspensa pro aliquo tempore, Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. quæst. 30. art. 28.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 9. num. 33.* contra Nauarrum. An verò sic redeuntes admitti debeant in eodem gradu antiquitatis, quem habebant ante eiectionem, & cum eiusdem prærogatiuis, pendet ex varijs legibus Religionum; regulariter tamen, & seclusis particularibus circumstantijs, dicendum est, quòd cum meruerint eijci, digni quoque sunt, vt eiusmodi prærogatiuis priuentur. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 5. num. 17.*

10 Tempore quo manent isti Eiecti extra Religionem non possunt ad aliam, siue æqualem, siue laxiorem transire sine licentia Superiorum suæ Religionis, & alijs conditionibus assignatis c. præcedenti. Ratio est, quia vt dicemus, isti Eiecti, etiam tempore eiectionis perseuerant Religiosi illius Ordinis à quo sunt eiecti, & illi subiecti; non ergo possunt sine licentia Superiorum eiusdem Ordinis hunc transitum facere. Cordub. *in Reg. D. Francisc. cap. 5. quæst. 21. punct. 3.* Suarez *tom. 5. in 3. part. disp. 22. sect. 5. num. 30.* Hoc verò intellige de iure communi, si enim permanet in sua vi priuilegium quoddam Innocent. IV. concessum Minoribus, possunt isti Eiecti de Ordine Minorum, & aliorum ipsius priuilegia participantium, transire ad Ordines approbatos, præterquam ad certas quasdam Religiones, & cum certis quibusdam conditionibus in eo expressis. Rodriguez *tom. 1. q. Reg. q. 30. art. 25.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 9. §. 39.* Crediderim tamen non esse in vsu huiusmodi priuilegium. Nec scio an illud fuerit viuæ vocis oraculum, quia si tale est his temporibus nihil valet.

11 Eiecti manent verè Religiosi, & cum onere trium Votorum essentialium sicut anteà. Colligitur hoc ex *cap. fin. de Regul.* & ratio suadet: cum per eiectionem non sint dispensati, aut absoluti à professione, quam fecerant, aliàs ex suo delicto commodum reportarent contra ea, quæ traduntur *cap. 1. de postu. Prælat. & cap. Sedes Apost. & rescript.* essentque melioris conditionis, quàm Religiosi facti Episcopi, aut Cardinales, quos manere veros Religiosos diximus *cap. 17. num. 1.* Nauarrus *Comm. 2. de Reg. à num. 34. & Comm. 3. num. 46.* Azor. *tom. 1. inst. mor. lib. 12. cap. 16. quæst. 4. 7. & 11.* [Idem habens ex declaratione Sacræ Congregationis Episcoporum & Regularium, quam retuli *supra num. 4.* de quo etiam Tamburinus de iure Abbatum *tom. 3. disp. 8. quæsit. 8. num. 5.* vbi pro signo quod eiecti non dispensentur in votis professionis benè affert, quod posteà quando ad Religionem reuertuntur non emittunt nouam professionem.]

12 Vnde manent cum eodem voto Castitatis sicut antea; cum in eo nullo modo sint dispensati, manent etiam cum eodem Voto obedientiæ, quantùm ad hoc quod teneantur obedire Superioribus, si eos velint ad Religionem reuocare. Siquidem habet ius illos reuocandi, cuius signum est quod in prædicto *cap. fin. de Reg.* innouato à Sacra Congregatione, vt supra *num. 7.* præcipitur *vt censuris cogantur ad Relig. reuerti*, Quod non esset, nisi ipsi essent ad hoc obligati ex vi Voti Obedientiæ. Syluester *verb. Apostasia, quæst. 6. num. 10. & verbo Religio 6. quæst. 12. num. 12.* Nauarrus *lib. 3. cons. in 2. editione tit. de Reg. cons. 77.* Manent etiam cum eodem Voto obedientiæ, quantum ad hoc quòd est teneri morigeratè viuere, & reddere se aptos ad viuendum in religione, & vt ad illam admittantur. Quidquid dicat Diana *tract. 2. dubijs Regularium Resolut. 60.* Cum ad hoc etiam sint obligati ex vi suæ professionis, in qua non est dispensatum. Sotus *7. de iust. & iure quæst. 2. art. 5. ad 3.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 9. à n. 25.* Tenentur etiam ex vi voti obedientiæ esse parati ad obediendum prælatis religionis, quando ad ipsam fuerint reuocati. Propter eandem rationem. Molina *to. 1. de iustit. disp. 140. §. quo ad votum.* Rodriguez *to. 1. q. Regul. q. 30. art. 19.*

13 Non tamen tenentur ex vi Voti Obedientiæ, quod emiserunt, subijci Episcopis specialiori modo, quam alij Clerici. Quamuis oppositum doceat cum Nauarro Suarez *4. tomo de Religio. tractat. 8. lib. 3. cap. 6.* & aliqui etiam velint amisisse per expulsionem priuilegium exemptionis. Erasmus Chokier *de Iurisdict. Ordinar. in exempt. part. 1. quæst. 2.* Ratio est, quia Votum obedientiæ, quod emiserunt, solùm erat obediendi prælatis religionum, non alijs. Molina *tomo 1. de iustit. disput. 149.* Lessius *2. de iustit. cap. 41. dub. 15. num. 114.* Nec etiam tenentur ex vi eiusdem Voti transire ad aliam religionem. Siquidem nullo modo illam vouerunt, sicut neque Religionem in genere, sed solùm illam determinatè, à qua expulsi sunt. Sotus *7. de iustit. quæst. 5. artic. 1.* Nauarrus *Commen. 2. de Reg. num. 36.* Hoc etiam videtur supponi à Sacra Congregatione in Decretis adductis supra num. 8. dum præcipit superioribus religionum, ne huiusmodi expulsis *litteras testimoniales concedant, iubentes ingredi aliam Religionem*. Vnde non tenentur obedire Superioribus iubentibus, vt transeant ad aliam religionem. Propter rationem adductam. Lessius *de iust. c. 41. dub. 15.* Rodriquez *to. 1. q. Regul. quæst. 30. art. 25.*

14 Quoad votum paupertatis, tenentur ad illud huiusmodi Eiecti, eo modo, quo status illorum patitur. Quia hoc est de essentia religionis, quam sunt professi, & à qua non sunt dispensati. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 9. num. 27. & 45.* Nauarrus *Commen. 2. de Regular. num. 35.* Vnde Eiecti nec habent, neque habere possunt dominium cuiusuis rei. Quia hoc est directè contra Votum. [Vt etiam colligitur ex declaratione Sacræ Congregationis Episcoporum & Regularium adducta. De quo etiam Tamburinus *dicto quæsit. 8.*] Nec vsum irreuocabilem, aut vsum Iuris; propter eamdem rationem. Sed solùm vsum facti, & incertum rerum sibi ad victum, vestitum, habitationem, & vitam necessariarum. Quia hoc non est contra votum paupertatis, nec professi sunt carere his rebus. Quare si illæ à religione non concedantur, eo ipso datur licentia quærendi, & habendi illas. Lessius *2. de iustit. cap. 41. dub. 15. num. 112.* Nec possunt testari, si in illo statu moriantur. Quia potestas testandi pugnat cum Voto paupertatis, & supponit dominium rei, non merum vsum, quem solùm habent Eiecti. Lessius *vt supra num. 113.* Sayrus *in Clau. Reg. lib. 6. cap. 9. num. 28.* Hinc etiam non possunt facere expensas magnas, superfluas, nec donationes illicitas, aut rerum magni ponderis; & accipientes ab illis, tenentur ad restitutionem. Cum prædicti Eiecti non sint domini eorum, quæ possident, sed solum administratores nomine Religionis in ordine ad vsus necessarios. Poterunt tamen res minoris momenti expendere, & donare, absque eo quòd accipientes teneantur ad restitutionem. Quia quoad ista censentur habere licentiam à prælatis Religionis, à qua sunt expulsi. Lessius *de iustit. capit. 41. dub. 15. num. 113.* Molina *tomo secundo de iustit. disput. 276. & 520.*

15 Acquirunt isti Religiosi Eiecti Monasterio, vel Religioni, vnde sunt expulsi. Cum Monasterium, siue Religio, ex vi professionis ab ipsis factæ, habeant ius ad omnia bona ab ipsis in posterum acquirenda. Præsertim cum huiusmodi Eiecti non sint omnino à Religione derelicti, sed solùm separati à communione, & commercio ipsius; cuius signum est, quod tenetur quærere illos, & si correcti resipiscant, admittere, vt diximus supra. Lessius *2. de iust. cap. 41. num. 112.* Molina *tomo 1. de iustit. disput. 140.* Vnde etiam si iniustè sint eiecti, aut detenti extra Religionem, acquirunt ipsi. Quia mala voluntas prælatorum iniquè eijcientium Religiosos, aut extra Ordinem detinentium, non debet in damnum Religionis vergere. S. Antoninus *3. part. tit. 16. cap. 5. §. 4.* Angelus *in Summ. v. Monasterium num. 6.*

16 Huiusmodi autem Eiectorum bona, post illorum mortem, si extra Religionem mori contigerit, applicari debent ad Cameram Apostolicam. Propter Constitutionem Gregorij XIII. tom. secundo Bullar. inter Bullas huius Pont. num. 43. vbi statuit, quòd spolia Regularium extra Claustra degentium, pertineant ad prædictam Cameram. Sanchez *lib. 7. in Decal. cap. 33. n. 21. & 31.* Bonacina *de Clausur. q. 2. punct. 12. §. 7.*

17 Quamuis aliqui probabiliter dicant huiusmodi Eiectos teneri ad Obseruantias omnes Regulares sui Ordinis, quoad eas scilicet, quas possunt in sæculo obseruare, &

ad alia

ad alia vota supra tria essentialia, quæ in professione suæ religionis emiserunt, quale est illud Minimorum de vita Quadragesimali, & Mercenariorum de redimendis captiuis; quia aliàs non paruum commodum ex sua iniquitate reportarent. Probabile tamen etiam est ad ista non teneri. Ratio est, tum quia ista solùm videtur Religiosos vouisse pro tempore, quo in religione manerent, & vt accessoria, & annexa perseuerantiæ in tali religione. Tum quia, generaliter loquendo, votum desinet obligare, quando est ita notabilis mutatio materiæ facta, vt reddatur notabiliter difficilior, & qua à principio præuisa non fieret votum, quod contingit in proposito. Sotus 7. *de Iustit. & iur. quæst. 2. art. 1.* Nauarrus *Comment. 3. de Regul. num 46. & lib. 3. Consit. de Regul. consil. 51. vel 78. num. 2.* Habitum verò religionis non tenentur portare prædicti Eiecti, cum illo iuridicè sint priuati in pœnam suorum defectuum. Azor. 1. *tomo Instit. moral. lib. 17. cap. 18. quæst. 13.* Lessius 2. *de Iustit. cap. 41. dub. 15. num. 112.* Imò illum portare non sunt permittendi, quia hoc cederet in dedecus Religionis. Suarez 4. *tom. de Relig. tractat. 8. lib. 3. cap. 6. num. 14.* Quoad Officium Diuinum recitandum, vt diximus *cap. 12. num. 7.* tenentur isti expulsi, si sint in Sacris constituti, secus verò si solùm sint professi, etiam Choro destinati. Suarez 4. *to. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 6. num. 12.*

18 Sic eiecti, quamdiu in sæculo steterint, non possunt confessiones audire, nec prædicare, nec docere. Propter priuilegium Innoc. IV. quod refert Casarub. *verb. Eijcere num. 1.* quo vti possunt tam Fratres Minores, quam qui eorum priuilegia participant. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 30. art. 21.* Miranda *tom. 1. Manual. quæst. 52. art. 5.* Vnde inferunt aliqui sic Eiectos quamdiu in sæculo vixerint, esse infames, intellign infamia facti. Rodriguez vt supra. Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito quæst. 1. de obedient. cap. 25. §. 1.* Ex hoc etiam inferri potest esse irregulares, cum infames omnes irregulares etiam sint. Ad minus tamen manent *suspensi perpetuò ab exercitio Ordinum, sublata Ordinarijs locorum facultate dictam suspensionem relaxandi, aut moderandi*. vt vidimus sup. *num* 8. ex Decr. S. Congreg.

19 Nec illis tenetur religio de alimentis prouidere. Quia illa solùm debent præstari his, qui sub regulari disciplina sunt constituti. Azor. *lib. 12. Instit. moral. c. 16.* Alderete *lib. 2. de Religio. discipl. c. 26. num. 27.*

20 Dandæ autem sunt illis litteræ dimissoriæ, quæ eiectionis sententiam contineant, qua etiam id locorum Ordinarijs denuncietur. Alderete *lib. 2. de discipl. Relig. cap. 26. num. 23.* Addens monendos esse, nullo modo à Votis esse solutos, neque in illis dispensatos. Quod quidem conueniens reputo, sed non necessarium. Quia illud ipsi scire tenentur, nisi forsan idiotæ sint, aut ignorantes, vt puta Conuersi. Non tamen sunt illis concedendæ litteræ testimoniales, quibus ad Sedem Apostolicam reijciantur, aut ad aliam Religionem mittantur. Ex Decreto Sacr. Congreg. adducto sup. *num.* 8.

SVMMARIVM CAP. XXIV.

Nouitij qui appellentur. num. 1.
Ad qua teneantur tempore nouitiatus. n. 2.
Possunt recedere à Religione. n. 3.
An tunc teneantur soluere expensas. ibid.
Gaudent priuilegio fori Canonis, & exemptionis à gabellis. num. 4.
In quibus possunt dispensari à prælatis Religionis. n. 5.
An possint ad ordines sacros promoueri. n. 6.
Quibus priuilegijs gaudeant quoad confessionem. n. 7.
An possint absolui à casibus, & censuris reseruatis. numero 8.
Attendenda sunt verba priuilegiorum. n. 9.
Ab irregularitatibus an possint dispensari. n. 10.
Episcopi non possunt admitti ad Religionem absque Papæ licentia. n. 11.
Quæ informationes, & de quibus facienda sint pro nouitijs. num. 12.
Qualiter moderata ea sint à Pontificibus. ibidem. & numero 13.
Quæ alia priuilegia concessa sint Religionibus. n. 14.

Quæ obseruanda post constitutionem Clementis. n. 15.
Criminosi non debent admitti ad Religiones. n. 16.
An post professionem ad missam si talia crimina interrogati celassent possint expelli. ibid.
Obligati seu grauati debitis, & ratiocinijs non possunt licitè intrare Religionem. n. 17.
Furiosi aut mentecapti non possunt admitti. n. 18.
Nec coniugati post Matrimonium consummatum nisi, &c. num. 19.
Nec serui, vel qui non sunt sui iuris. n. 20.
An etiam illegitimi. n. 21.
An nouitiatus possit extra Monasterium haberi. numero 22.
Quid decreuerint Summi Pontifices Clemens VIII. & Sanctissimus Dominus Noster Vrbanus VIII. num. 23. & 24.
An descendentes ex genere infecto Hebræorum, vel Saracenorum. n. 25.
An valida sit professio illorum qui aliquem defectum celauerunt. n. 26.
Licitum est, & meritorium se ad Religionis ingressum obligare, voto, vel iuramento. n. 27.
Qui impedit vi, vel fraude quod aliquis fiat Religiosus ad quid teneatur. n. 28.
Inducere aliquem ad Religionem modo debito, Sanctum, & laudabile. num. 29.
Quando receptio alicuius in Religiosum est simoniaca. numero 30.
Quam pœnam incurrant recipientes nouitios simoniacè. num. 31.
Prohibitio concilij circa donationes nouitiorum. n. 32.
Qualiter de bonis suis disponere possint. n. 33.
Decisio concilij quomodo intelligenda. n. 34.
Possint nihilominus facere testamentum, seu contractus reuocabiles. n. 35.
Donationes quando sortiuntur suum effectum. n. 36.
Quarum dignitatum capaces sint nouitij. n. 37.
Ad quæ debita contracta à nouitijs teneatur Monasterium num. 38.
De bonis nouitiorum personis incertis debitis priuilegium Carmelitarum. n. 39.
An propter parentes vel consanguineos succurrendos relinquenda sit Religio. n. 40.
Nouitij professio an debeat differri. n. 41.
Nouitij in articulo mortis an possint profiteri. n. 42.
Decreta pro eorum institutione. n. 43.
Nouitij ex varijs nationibus recipiendi vt ad propagandã fidem mitti possint. n. 44.

De Nouitijs, eorumque obligationibus, & priuilegijs. Cap. XXIV.

1 NOuitij in Religionibus appellantur illi, qui nondum professionem tacitam, vel expressam emiserunt, sed sunt in Religione per aliquod tempus, quod vocatur approbationis, vt experimento cognoscant austeritatem regulæ, & Religionis, quam volunt profiteri, & videant si velint an non, professionem emittere. Ad quos tamen pertineat illos ad Religionem admittere, diximus supra *capit. 18. num. 66.* Non est tamen aliqua ætas iure naturali, diuino, aut Ecclesiastico pro admittendis ad religionem determinata, ac proindè in quacunque ætate videtur posse recipi Nouitium Suarez 3. *to. de Relig. lib. 5. c. 1.* nisi obstet peculiare statutum religionis.

2 Non tenentur nouitij tempore Nouitiatus præceptis communibus Regulæ Constitutionum, & Superiorum religionis. Quia pro illo tempore non sunt partes Communitatis religiosæ, neque in Religiosorum Sodalitium admissi, sed tantum versantur in probatione ad experiendum, an velint, vel non, professionem emittere. Cordub. *lib. 1. quæst. 3. in 5. prob. primæ opinionis.* Henriqu. *lib. 7. de Ind. cap. 22. num. 7. & lib. 6. de pœnitent. cap. 16. num. 3.* Ex gratui tamen decentia ad prædicta omnia obligantur, eò quòd etiam pro tempore Nouitiatus sunt aliquo modo subiecti

religioni & participant de bonis spiritualibus ipsius. Quidā apud Azor. lib. 12. Instit. moral. c. 2. quæstione decima. Insuper quantum ad ea, quæ specialiter spectant ad bonum regimen, & finem probationis ipsorum Nouitiorum, tenentur in conscientia obedire Superioribus Religionum. Ratio est, quia quoad ista habent prædicti Superiores potestatem, & Iurisdictionem supra Nouitios, licet non sit tanta quanta supra professos. Sanch. lib. 6. in Decalog. cap. 10. num. 22. Addens etiam num. 17. Posse prędictos superiores pręcipere aliquid nouitijs etiam sub pœna excommunicationis. Quod tamen non nisi rarò admitterem, aut consulerem.

3 Possunt Nouitij, si volunt, ab instituto Regulari incepto retrocedere, & ad sæculum redire. Quia ad hunc finem institutum est tempus Nouitiatus. Quo casu non tenentur soluere expensas, quas in suis alimentis Monasteria fecerunt, etiamsi ministeria ipsorum Nouitiorum in Religione æquiualentia non sint prædictis expensis. Tum quia alias non esset libera professio, saltem in multis, qui sæpius detinerentur ab egressu, ne soluerent tales expensas. Tum etiam, quia religio liberè etiam & spontaneè facit illas, vt supponimus. Rodriguez tom. 3. q. regular. q. 15. art. vltim. Azor. lib. 12. Instit. Moral. cap. 3. q. 6. Si tamen quia praua intentione, & animo decipiendi Religionem in illam intraret, & posteà recederet, crederem teneri ad expensas dictas. Eo quòd æquum non est, vt aliquis reportet commodum ex fraude, & malitia sua. Indicat hoc Sanchez lib. 6. in Decalog. cap. 10. num. 3. Addens etiam num. 5. Quòd quando pactum est factum inter Conuentum, & Nouitios, quòd Nouitij soluant prædictas expensas, tunc siue perseuerent, siue non, debent illas soluere. Vide Suarez 3. tom. de relig. lib. 5. c. 1 n. [Et declarationem Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium 2. Martij 1635: in qua decreuit consanguineos cuiusdam iuuenis, qui è Religione ante professionem exiérat, soluere debere Monasterio expensas ab ipso factas.]

4 Gaudent Nouitij priuilegio fori, ita vt conueniri non possint pro vllo delicto coram Iudice seculari. Quia sunt aliquo modo sub potestate, & Iurisdictione Ecclesiastica religionis; gaudentque Canonis priuilegio, ita vt illos percutiens innodetur excommunicatione, ac si percussisset Clericum, iuxta cap. religiosus, de sentent. excommunic. in 6. Ludouicus Lopez 1. par. Instruct. conscient. c. 47. Azor. lib. 12. Institut. Moral. cap. 2. q. 11. Vnde Nouitij in religione delinquentes, à Superiori puniri debent, quia sunt sub illius potestate. Nauarrus cons. 5. de for. compet. Alderete lib. 1. de relig. discipl. cap. 7. num. 33. Nec possunt conueniri coram Iudice Ecclesiastico, aut ab eo puniri, sed solùm à prælatis suæ religionis. Propter eamdem rationem. Molina tom. 1. de iustit. disp. 109. & to. 3. disp. 671. num. 2. Sanchez lib. 6. in Decal. cap. 10. num. 11. An verò possint puniri à Iudice seculari quando ingressi sunt Religionem in fraudem, vel postquam sunt egressi propter delictum commissum tempore Nouitiatus. Tract. Diana tract. 1. de Immunitate Ecclesiast. resolut. 33. & 34. Insuper, propter eamdem rationem, eximuntur ex vi Nouitiatus à solutione Gabellarum. Molina vt sup. Sanch. vt supr. num. 16. Diana tract. de immunitate Ecclesiast. resol. 37.

5 Cum Nouitijs possunt dispensare prælati Religionum exemptarum pro tempore Nouitiatus, non solùm circa Obseruantias regulares earumdem religionum, sed etiam circa obseruantiam præceptorum Ecclesiæ, v. gr. ieiunij, auditionis Missæ, &c. Ratio est, quia etiam pro illo tempore Nouitiatus gaudent priuilegio exemptionis, & quoad spiritualia sunt sub cura prælatorum religionis, sicut essent sub Episcopis, si manerent in sæculo. Suarez 4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 14. num. 8.

6 Possunt etiam nouitij, quantum est ex vi iuris communis ad Ordines Sacros promoueri, etiam durante nouitiatu. Quia nullus est Textus hoc prohibens, neque cap. Monasterijs 19. q. 3. quòd aliqui afferunt, probat aliquid in contrarium: solum enim ibi prohibetur nouitijs portare habitum, & tonsuram professorum. Suarez to. 5. in 3. part. disp. 50. sect. 5. num. 13. Sanch. lib. 6. in Decal. cap. 10. num. 19. Imò probabile est posse regulares prælatos dare dimissorias nouitijs vt ad Sacros Ordines promoueri possint ab Episcopis. Quia nouitij tempore nouitiatus manent sub potestate, & iurisdictione religionis. Diana tract. 2. de dubijs regular. resol. 7. post alios, quos refert. Ordinandi autem sunt nouitij ab Episcopi Diœcesis ipsorum nouitiorum. Henriquez lib. 10. de Sacram. Ordinis, & 14. de irregul. Suar. to. 2. de relig. tract. de Voto c. 13. num. 9. Probabile etiam est posse etiam ordinari ab Episcopo in cuius Diœcesi est nouitiatus, quando nouitij habent firmum propositum permanendi in religione. Quia isti tales iam quasi mutarunt domicilium, & volunt esse in domicilio religionis, vel nouitiatus. Sanchez lib. 6. in Decalog. cap. 10. num. 21. & 22. Naldus verb. Ordo. num. 10. Vide dicta cap. 14. præsertim num. 10. 12. & 13. & maximè num. 20. circa decretum Conc. Trid. de non ordinandis, qui non habuerint beneficium Ecclesiasticum, &c.

7 Nouitij possunt vti priuilegio Bullæ Cruciatæ, eligendo scilicet sibi Confessorem, qui eos absoluat à casibus reseruatis, non obstante quòd professi non possint vti hoc, vel similibus priuilegijs, & indultis, iuxta dicta supra c. 19. n. 29. Ratio est, quia verba Bullæ cum sint generalia etiam comprehendunt nouitios, nec specialis ratio, propter quam professi excluduntur, procedit in illis, cum non sint simpliciter veri religiosi, nec simpliciter subiecti religioni. Suarez tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 16. num. 10. Nihilominus probabilius est non posse confiteri inuito prælato religionis alicui Confessori habenti tantùm approbationem ab Episcopo. Maximè quoad casus reseruatos à superioribus religionis vbi sunt nouitij. Quia per nouitiatum censentur mutasse territorium, & domicilium, & esse sub iurisdictione religionis. Cordub. lib. 1. q. 30. Suar. 4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 17. à num. 14. Licet alij probabiliter oppositum teneant. Miranda in Manual. to. 2. q. 34. art. 16. Diana tract. de dub. regul. resol. 4.

8 Possunt etiam nouitij quarumdam religionum absolui à prælatis suæ religionis à censuris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, à iure, vel ab homine, saltem generaliter promulgatis. Propter multa priuilegia aliquibus religionibus concessa, quibus frui possunt tam ipsæ, quam aliæ, quę cùm ipsis communicant in priuilegijs, specialiter Clem. IV. pro Minoribus, vt refert Casarub. in Compend. verb. Absolut. Ord. quoad Fratres. num. 4. Referens etiam ibidem idem ad litteram haberi in Mari magno prædicatorum. Sed pro hoc intento vide Suarez 4. tom. de Relig. trac. 8. lib. 2. cap. 24. à num. 5. Vbi priuilegia circa hoc adducit, & Laurentium de Peirin. to. 1. priuil. Min. in Const. 2. Iulij II. §. 9. explicantem priuilegium eiusdem Iulij 2. quoad hoc. Alia etiam afferri solent, sed ea omitto, quia sunt viuæ vocis oracula, quæ nihil iam valent. Extat tamen priuilegium Sixti IV. in Bulla Dum attenta. Carmelitis concessum, in quo conceditur Generali, & Prouincialibus pro nouitijs volentibus aggregari religioni, qui suspensionis, aut interdicti, vel excommunicationis sententijs à iure, vel à Iudice promulgatis generaliter sint ligati, vt absolutionis beneficium, obseruata forma Canonica, possint impartiri. Adiungit etiam. Ipsosque in Fratres recipere, ac eos, qui post assumptum Habitum, & professionem emissam recoluerint se talibus in sæculo fuisse sententijs innodatos, secundum formam ipsam, vos Generalis Magister, & Prouinciales; Priores, ac vices vestras gerentes valeatis absoluere, & cum irregularibus dispensare: si forsan talibus innodati sententijs, vel in locis interdicto suppositis Diuina pręsumpserint Officia celebrare, vel Ordines receperint. Ita tamen, quod si aliqui, ex eisdem sententijs, propter debitum sunt adstricti, satisfaciant, vt tenentur. Volumus autem nihilominus quod postquam fuerint absoluti huiusmodi volentes aggregari prædictæ Religioni, nisi mox Ordinem vestrum intrauerint, quacumque etiam eiusdem Ordinis prælatorum licentia non obstante, eo ipso in pristinas sententias, à quibus eos totaliter absolui contigerit, relabantur Specul. Ordin. fol. 86. Ibidem etiam in verbis antecedentibus conceditur ab eodem Pontifice Generali, & Prouincialibus, vt suis Fratribus. Vndecumque absolutione, & dispensatione indigentibus: siue priusquam intrauerint in Ordinem, siue post, in casibus excesserint, pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut suspensionis incurrant sententias à iure, vel iudice generaliter promulgatas, & huiusmodi sententijs innodati, aut in locis suppositis Ecclesiastico interdicto Diuina Officia celebrantes, vel suscipientes

tes

tes Ordines sic ligati, notam irregularitatis incurrant, absolutionis, & dispensationis beneficium valeant impartiri: nisi in casibus in præsentibus litteris exceptis. Casus autem isti excepti sunt, quos refert idem Pontifex inferius verbis adductis à nobis *in c.18. de prælatis num.33.*

9 Attendenda verò sunt verba priuilegiorum, propter quæ nouitij absoluuntur, vel dispensantur. Alia enim volunt, quod si nouitij post absolutionem datam non ingrediantur Religionem, vel in ea non profiteantur, reincidant in priores censuras, alia verò absolutè loquuntur. Aliqua loquuntur de nouitijs, qui iam habitum susceperunt; aliqua verò de illis, qui illum volunt recipere. Suarez *tom.4. de Relig. lib.2.c.24. à num.5.* Peirinis *to.1. priuil. Minim. in Constit. 2. Iul. II.* [Pro quibus generaliter loquendo iuxta ea quæ dico *tom. 4. verbo Nouitij, & Nouitiæ Religionum num.* 36. notandum quod priuilegia, quæ absolutè, & sine aliqua limitatione aut conditione concedunt, aliquam gratiam Nouitijs quoad absolutionem, dispensationem, vel aliquid huiusmodi, etiam si posteà à Religione recedant, censeri debere habuisse suum effectum: absolutiones enim, dispensationes &c. purè & simpliciter datæ non debent censeri concessæ solùm sub conditione aliqua de futuro nisi in casibus à iure expressis, vel quando in ipsis facultatibus id exprimitur. De quo latè Bartholomæus de Vecchijs *in praxi Nouitior. disp. 9. dub. 25.* & Tamburinus *de iure Abbat. tom.3. disp. 6. quæst. 27. à num.18.* Ex Bonacina, Suarez, & alijs.]

10 Ab irregularitatibus etiam à Nouitijs contractis in seculo possunt dispensari à prælatis dictarum Religionum, propter aliqua ex prædictis priuilegijs. præsertim propter illud Clement. IV. pro Fratribus Minoribus Iulij II. pro Minimis, & Sixti IV. pro Carmelitis, illis verbis iam adductis: *& cum irregularibus dispensare; si forsan talibus innodati sententijs, vel in locis interdicto suppositis, Diuina præsumpserint Officia celebrare, vel Ordines receperint.* Speculum Ordinis fol. 86. Item ibidem in verbis etiam adductis. *Et huiusmodi sententijs innodati, aut in locis suppositis Ecclesiastico interdicto Diuina Officia celebrantes, &c. notam irregularitatis incurrant.* Vide etiam Bullam Iulij Secundi adductam in Peirinis.

11 Non possunt admitti ad Religionem Episcopi, aut in Episcopali dignitate constituti absque expressa licentia Papæ. Tum quia ita expressè definiuit Innocen. Tertius *in cap. Nisi cum pridem, de renunciatione.* Tum quia status Episcoporum altior est statu religiosorum, & ita ab illo ad istum non est transitus sine dispensatione Summi Pontificis. Nau. *lib.1. Consil. cons.1. & 4. de renunciatione.* Miran. *in Man. tom.1. q.17. art.3.* Barbosa *de potest. Episcop. alleg. 53. num 23.* vel saltem renunciatione Episcopatus. Suarez 3. *tomo de Relig. lib.1. cap.19. à num.13.* Prælati autem Episcopo inferiores ad Religionem possunt admitti propter oppositam rationem. S. Thomas 2.2. *q. vlt. art.7.* Syluest. *verb. Relig. 2. quæst. 8.* Suarez 3. *tom. de Relig. lib.5. cap.4. num.14.*

12 Maximè autem sciendum est, iuuenes, aut viros adultos maiores sexdecim annis, non aliter aliquam Religionem recipi posse, nec debere, nisi priùs de eorum parentibus, Patria, deque anteacta vita, & moribus, diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fide digna relatione, compertum, & exploratum sit eos, nec aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia similia, aut grauiora, reos, vel suspectos existere, vt propterea damnati sint, aut ne damnentur formident, neque ingenti ære alieno supra vires facultatum suarum grauatos, vel reddendis ratiocinijs ita obnoxios, vt ex huiusmodi causalis, vel molestijs, eis iam illata, vel timendum sit, quod inferatur, nisi denique constet ipsos non humana aliqua ratione, sed tantùm deuotionis, & pietatis feruore vitam religiosam spontè, & ex animo elegisse. Ita Sixtus V. in Constitut. incipiente *Cum de omnibus Ecclesiasticis Ordinibus*, sub datis ann. 1587. sexto Calend. Decembr. Pontificatus sui anno 3. Voluit autem idem Pontifex, vt istorum receptio, & admissio solùm fieret in Generali, vel Prouinciali Capitulo, indubitata fide facta, tam superioris Generalis, seu Prouincialis, quam Definitorum consensu, de prædictis omnibus. Postea verò idem Sixtus Quintus in alia Constitutione, *Ad Romanum Pontificem*. Romæ duodecimo Calendas Nouembris 1588. moderans prædicta, subiungit. Cum verò in quibusdam Religionibus Capitula Prouincialia, aut numquam, aut non quotannis, sed rariùs celebrentur, quædam etiam Monasteria, aut domus huiusmodi remotissimis regionibus hæreticorum, aut infidelium tyrannidi finitimis sita sint, ne ij, quos extra Capitula ad habitum, vel professionem Regulares admitti prohibuimus, tempus celebrandis Capitulis præfixum nimis diù expectare, aut ad ea cum maximo incommodo accedere cogantur, concedimus, & indulgemus, vt in qualibet Prouincia, saltem duo; vel si commodè fieri poterit tria, aut plura Monasteria, seu domus Regulares deputentur, quarum, seu quorum Superiores infra annum saltem ad inquisitionem super Nouitijs faciendam, & ad ipsos Religiosos iuxta formam præfatæ Constitutionis recipiendos, & ad alia, quæ in ipsa Constitutione continentur peragenda insimul congregentur. Quod si paucitas, aut nimia distantia Monasteriorum, ne id quidem patiatur, saltem tribus ex antiquioribus Patribus vnius Monasterij, aut domus eius prouinciæ, huiusmodi facultas, & auctoritas per Capitulum Generale, scilicet, Monachorum, vel Prouinciale Mendicantium, & reliquorum Regularium eiusdem Ordinis demandetur. Pro exteris autem, qui in locis à sua patria longissimè remotis degunt, vel quorum patria ab hæreticis, vel infidelibus detinetur, si velint religionem intrare, concessit idem Pontifex exteros huiusmodi aduenas, quamuis non liquido constet de ijs omnibus, quæ in Constitutione nostra requiruntur, tamen si diligentia adhibita, nihil appareat, quod impediat habiles reputandos esse. Vide Bullam apud Quarantam *in Summ. Bull. verb. Monasteria, & Conuentus, &c.* Suarez *3. to. de Relig. lib.5. c.10.*

13 Postea verò Gregorius XIV. in Bulla *Circumspecta Romani.* ann. 1590. apud eumdem Quarantam *vbi supra*, aliā moderationem adhibuit prædictis Constitutionibus Sixti V. pro illis Monasterijs, in quibus perpetua filiatio Religiosorum reperitur, videlicet, quòd Superiores illorum Monasteriorum de consensu sui Capituli, præhabita simul cum his, de quibus in vnaquaque Religione, aut Monasterio iuxta eius Constitutiones recipiendus interrogari solet, aliqua informatione, super his, quæ in dictis Constitutionibus continentur, ad receptionem huiusmodi procedere valeant, dum tamen antequam ad professionem admittantur, plenaria, & eo modo, prout in dictis Constitutionibus habetur, inquisitio fiat, quæ postea ab his, à quibus in prædictis Monasterijs examinari solent, diligenter examinetur, & approbetur, & demum omnia in dicto Capitulo coram Superiore referantur. Volentes quòd superiores prædicti cum eorum capitulo, aut vbi consuetudo non fuerit celebrandi capitula, cum tribus, aut quatuor ad id in Generali Congregatione per vota secreta deputatis, seruatis eorum Regularibus Institutis, ac supradictis omnibus, eamdem in recipiendis Nouitijs habeant auctoritatem, quæ per dictas Constitutiones Prouincialibus capitulis est attributa.

14 Post quæ aliqua priuilegia concessa sunt aliquibus Religionibus, (quibus tam ipsæ, quam quæ ipsorum priuilegia fruuntur, vti possunt) circa formam signatam à Sixto V. in prædictis Constitutionibus ad recipiendum Nouitios ad habitum, & professionem. Primò enim Clemens Octauus per suam Constitutionem, quæ incipit *In his quæ*, anno 1597. concessit Dominicanis Conuentus S. Stephani Salmanticensis, vt quoscumque iuuenes, etiam decimumsextum ætatis suæ annum excedentes, ad habitum in eodem Conuentu admitti petentes, recepto ab eis iuramēto, quod criminosi, rationibus, vt præfertur obligati, furto, latrocinio, aut homicidio notati, aut alijs impedimentis in dicta Bulla Sixti V. contentis, detenti non sint, recipere, ac postea per aliquem eiusdem Conuentus Religiosum ad hoc deputatum ad inuestigationem anteactæ illorum vitæ, ac morum, & reliquorum præmissorum, absque strepitu iudiciario, sed per scrutinium secretum procedi facere, qui ad hoc deputatus processum, & informationem cæptam, dictis Priori, seu præsidenti, ac subpriori; ac Magistro Nouitiorum, & Studentium, à quibus approbari, & reprobari possit, referre fideliter debeat, liberè, & licitè possunt, valeant. Secundo idem Clemens Octauus per suam Constitutionem *Assidua*, ferè simile priuilegium concessit Clericis Ministrantibus Infirmis anno 1594. Tertio etiam Paul. V. anno 1612.

no 1612. concessit Fratribus Seruitis domus Montis Senarij, quòd tres ex antiquioribus à Capitulo Conuentuali eiusdem domus deputari possint, qui eandem habeant facultatem in admittendis Nouitijs, quam habent Capitula Generalia, & Prouincialia. 3. *tom. Bullar. inter Bullas Pauli V. num.* 76. Miranda *tom. primo quæst.* 21 *art.* 1. Laurentius de Peirin. *tom.* 2. *priuilegiorum Minimorum in Constit.* 2. *Sixti Quinti.* Caute tamen procede, & attende vim, & verba priuilegiorum.

15 Est etiam aduertendum, quòd licet Sixtus Quintus in prædicta sua Constitutione, illos, qui non seruatis dictis conditionibus, ad habitum recepti fuerint, inhabiles ad professionem faciendam, ipsamq; professionem irritam, & nullam declarauerit, posteà verò Clemens Octauus anno 1602. Constitutionem illam ad terminos iuris communis reduxit, quoad prædictam nullitatem professionis, saluis semper pœnis contra transgressores inflictis. Quas sic intimauit Sixtus Quintus. *Insuper quoscumque Religiosos, eorumque Superiores, qui aliquas personas, vt dictum est, inhabiles, post hanc Constitutionem publicatam receperint, voce actiua, & passiua, necnon Officijs, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuscumque per eos obtentis, eo ipso in perpetuum priuamus, & tam illis priuatos, quàm ad illa, & alia quæcumque in posterum obtinēda perpetuò inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus.* Quaranta *verb. Monasteria, & Conuicatus.* Miranda *in Man. Prælat. tom.* 1. *qu.* 17. *art.* 3. & 8. Suarez 3. *tom. de Relig. lib.* 5. *cap.* 7. Imò aliqui volunt Prælatis recipientes sine dicta informatione Nouitios non incurrere dictas pœnas, si sic recepti careant dictis defectibus, quia volunt, quod Bulla solum liget Prælatos recipientes nouitios ligatos à parte rei talibus impedimentis. Portellus *in dub. Regular. verbo Nouitij informationes num.* 6. Diana *Tract.* 2. *de dub. regular. res.* 83.

16 Criminosi non debent, aut possunt admitti ad Religiones iuxta dicta ex Sixto V. *supra num.* 12. Quod intellige ixta moderationem ipsius Sixti in secunda Constitutione *ibidem* relata, *cum constiterit aliis publicis Iudices, & curiam secularem ante susceptionem habitus de ipso crimine aduersus eos accusationem suscepisse, vel inquisitionem instituisse.* Et quamuis illos inhabiles ad professionem esse voluerit idem Pontifex; posteà verò Clem. VIII. vt etiam vidimus num. 15. habiles ipsos fecit, saluis tamen pœnis contra recipientes ipsos à Sixto designatis, & ab eodem Clemente confirmatis. Si autem constiterit post professionem emissam illos in sæculo grauissimis, & scandalosis criminibus notatos, & diffamatos fuisse, illaque interrogatos tacuisse, possunt expelli à Religione, iuxta priuilegium Leonis X. per suam Constitut. quæ incipit, *Cum sicut nobis*, in qua concessit Generalibus, & Prouincialibus Ordinis Fratrum Minorum, & per consequens alijs, qui communicant in priuilegijs cum ipsis, *vt fratres eiusdem Ordinis, etiam professos, qui grauissimis, & scandalosis delictis notati, & diffamati fuerint, quæ fraudulenter, ac dolosè in eorum receptione ac professionis emissione (monitione super his per prædictos Prælatos præmissa) tacuerunt, non obstante quod iam recepti sint, & professionem emiserint, ne morbida, & infecta pecus omne Domini corrumpat, & vt alijs cedat in exemplum, à domibus, & Conuentibus dicti Ordinis, expellere, & remouere, libere, & licitè possint, & valeant, &c.* Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *de subdito qu.* 1. *de Obedientia cap.* 25. §. 3. Imò ad hoc vt præfati criminosi possint à Religione expelli non est necesse, quòd eorum delicta sint deducta per accusationem in iudicium, vt volebat Sixtus; sed sufficit quòd de illis fuerint diffamati, & notati Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regul. quæst.* 17. *art.* 9. Peirinis *vt supra*, aliqua etiam notatu digna circa hoc animaduertens. Vide dicenda *num.* 25. & 26. & Suar. 3. *tom. de Relig. lib.* 5. *cap.* 7. [Ex dictis autem resolui potest casus, quem tractat Portellus *in responsion. moral. tom.* 2. *casu* 89. de quodam homicida, qui in quadam Religione professus est, an scilicet professio ipsius valida fuerit, & idem dicendum de similibus criminosis. Dico enim talis professionem validam fuisse, siquidem fuit facta post Constitutionem Clementis VIII. de qua *supra numer.* 15. & in qua moderandu Constitutionem Sixti V. eam reduxit ad terminos Iuris communis; constat autem quod Iure communi talis professio valida fuerit. Portellus *supr.* Potuit tamen Religio si gaudet priuilegio Leonis X. de quo *supra num.* 16. iuxta ipsius formam cum ipso procedere. An verò iuxta priuilegia Religionum dispensari potuerit talis homicida, consule dicta *supr. c.* 18. *n.* 4. & *seqq.* & dicenda 3. *to. v. Irregularitas n.* 69. & 72. & *verb. Abortus n.* 14. & 4. *to. ver. Prælatus Regularis n.* 14. cum alijs locis ibi citatis.]

17 Obligatos, seu grauatos debitis, & ratiocinijs, non posse licitè saltem, Religionem intrare, aut in ipsa profiteri, non solùm propter Constitutionem Sixti V. adductam, & moderationem Clement. VIII. allatam, sed etiam ratione naturali constat, in casu, quo in sæculo manentes facilè possent suis creditoribus satisfacere. Nam per talem ingressum, aut professionem iniuria fit illis, quibus sunt obligati. Syluester *verb. Ratiocinium.* Nau. *cons.* 2. *de regular. num.* 7. Quando autem debita sunt incerti domini, aut debitor neque in toto, neque in parte potest satisfacere, nec speratur posse, manendo in sæculo, tunc credo posse etiam licitè intrare Religionem, & in ea profiteri. Quia tunc nulla fit iniuria alicui per talem ingressum, aut professionem. Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 17. *art.* 7. Vide plura ad hoc in Sanchez *lib.* 4. *in Decal. c.* 19. Vbi latè an istorum professio iure communi, aut naturali sit valida. Vide etiam Suarez *to.* 3. *de Relig. lib.* 5. *c.* 7. Dia. *tr.* 2. *de dub. regular. resol.* 41. Qui etiam benè addit quod si post ingressum Religionis hæreditate legato aut donatione religioso aliquid adquiratur, tenetur Monasterium illius debita soluere. [Pro quorum maiori luce nota primò eum qui non potest soluere debita, sed sperat quod manens in sæculo, ea sit soluturus breui tempore, non posse licite intrare Religionem, debitis non solutis. Secus est si solum speret post longum tempus soluturum debita. Ratio primæ partis est; quia cum solutio debitorum sit de Iure naturæ præcepta, præferri debet operibus consilij, quale est ingredi Religionem, præsertim cum nefas sit lucrum spirituale proprium cum detrimento tertij quærere. Quod autem hoc non sit intelligendum quando debitum post longum tempus speratur soluendum, sed quando breui tempore, quæ est secunda pars adducta, ex eo probatur non solùm quia persona debitoris non est ita pro debitis adstricta, vt ipsamet debita sit, & quasi captiua instar seruorum creditori, sed etiam quia quando se obligauit ad debita illa soluenda, neque explicitè neque implicitè se obligauit ad subeundum tale, & tantùm detrimentum quale est reddere se impossibilem per multum tempus ad procurandum statum tam vtilem pro securitate suæ salutis, quale est status Religiosus. De quo Ludouicus Lopez *in Instruct. par.* 1. *capit.* 29. Azor. *to.* 1. *instit. Moral. lib.* 12. *cap.* 1. *quæst.* 5. Diana *to.* 2. *tract.* 2. *de dub. regularib. resolut.* 41. Lugo *tom.* 1. *de Iustit. & iur. disputat.* 21 *sect.* 6. post alios. Hoc autem breue tempus putat esse biennium Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 19. *num.* 8. quem sequitur Lugo *sup.* Secundò nota, quod si talis grauatus debitis Religionem profiteator licet Religio non teneatur soluere illa ex bonis proprijs: quia iuxta dicta *sup. cap.* 2. *n.* 18. Monasterium non tenetur ad debita Religiosi, nisi ex licentia ipsius contracta fuerint, aut ipsi vtilia, cæterùm tenetur illa soluere non solùm ex ijs quæ Religiosus secum detulit ad Religionem, sed ex ijs quoque, quæ quouis modo Religioni obuenerint ratione talis religiosi, scilicet, hæreditate, legato, aut donatione, vt dictum est ex Diana, quem sequitur Lugo *sup. n.* 79. post Sanchez, & alios. Adeo præfatum Religiosum in Religione existentem labore aut alio modo honesto & conformi statui suæ Religionis teneri procurare solutionem illorum debitorum, cum status Religiosus non aliter excuset à soluendis debitis, nisi quatenus impedit modum soluendi illa indecentem tali statui. Lugo *sup. n.* 81. Addens etiam cum Sanchez *n.* 14. Prælatum non teneri ad dandam licentiam ad sic laborandum, cum Prælatus nihil debeat creditoribus, & aliundè ratione professionis Religiosæ ius habeat ad gubernandum subditum, & imponendum illi opera, & occupationes, quas voluerit.]

18 Furiosi, aut mentecapti non possunt admitti ad Religionem, aut in illa validè profiteri. Cum non habeant sufficientem libertatem, aut discursum ad vouendum. Syluester *verb. Religio* 5. *quæst.* 2. Vnde si aliquis sui compos Religionem ingressus est, & posteà incidit in dementiam, aut furorem, nec profiteri potest, propter adductam ratio-

rationem; nec tale tempus connumerari potest pro Nouitiatu; cum in illo non potuerit experiri rigorem religionis, quod est finis Nouitiatus. Sylu. vt supra. Phrænesi autem tempore morbi superueniens, etiam si per aliquos dies duret, non impedit cursum Nouitiatus. Hæc enim est praxis religionum. Sanchez *lib.5.in Decal.cap.4.num.55.* Vide dicta *cap.2. num.24.*

19 Coniugati post matrimonium consommatum, non possunt admitti ad religionem, nisi alter coniux etiam Religionem ingressus fuerit, vel licentiam dederit ingrediendi. Propter in dissolubilitatem matrimonij consummati. Miranda *in Manual.quæst.17.art.1.* Sed quando vnus coniux potest facere perpetuum diuortium, potest propria auctoritate religionem ingredi, & in ea profiteri, iuxta dicta *cap.2.n.31.* Quid autem dicendum si ille qui potest facere diuortium perpetuum vellet in sæculo manere, & sacris Ordinibus insigniri. Vide Gutierez *in quæstionibus Canonicis.*

20 Serui etiam, & qui non sunt iuris, nisi de licentia dominorum ad Religionem non possunt admitti. Quia seruus non est sui, sed sui domini, atque ita non potest dare se religioni, prout fit in professione. Syluester *verb. Religio.2.q.3.* Vnde si seruus Religionem aliquam ingressus reperiatur à domino suo, erit illi restituendus cum omnibus, quæ attulit secum; propter eamdem rationem. Syluester *ibidem.* Si verò contingat seruum professum esse in religione fraudulenter, vt puta, probando per falsos testes se esse liberum, licet domino suo sit reddendus, propter traditam rationem; verè tamen manebit religiosus, & Religioni obnoxius, quātum est ex parte sua: quia ipse se ad hoc arctius prout potuit. Sylu. *ibidem.* Miranda *in Manual q.17.art.2.* Quando autem ex malitia, vel negligentia Religionis professus est, Monasterium satisfacere debet domino secundum boni viri æstimationem. Miranda vt supra. Vide dicta *cap.2. num.21.*

21 Illegitimi non sunt incapaces Habitus, & professionis regularis his temporibus, & quantum est ex vi iuris communis, & Decretorum Pontificum, si non obstent peculiares Constitutiones religionum. Ratio est, quia licet Sixtus V. in prædicta Constitutione, *Cum de omnibus, &c.* prohibuerit prædictos illegitimos ad habitum, & professionem admitti, nisi certis quibusdam conditionibus positis, eorumque professionem inualidam, irritam, & cassam declarauerit; posteà tamen Gregor. XIX. ann. 1591. Pontificat. sui ann. 1. supradictam Constitutionem Sixti V. & aliā eiusdem etiam Sixti ad hoc intentum, moderari volens, statuit, eos, qui quouis modo illegitimè procreati fuerint, ad habitum, & professionem regularem admitti posse, quemadmodum admitti poterant, si supradictæ Constitutiones editæ non fuissent; ita tamen, vt eum de recipiendis quomodocumque illegitimè natis ad habitum, & professionem Ordinum quorumcumque ageretur, ij ad quos spectat huiusmodi receptio, præter alia, de quibus ex dictarum Constitutionum præcepto circa quoscumque etiam legitimos perquirere debent, diligenter vitam eorum, & mores inquirant, & ita demum eos recipiant, si tamen bonam indolem, & virtutis specimen præseferant, & tot eis merita suffragentur, vt natalium suppleant defectum, eorumque receptio religioni commodo, & vtilitati profutura videatur, & super hoc ipsoij, ad quos, vt dictum est, pertinet huiusmodi receptio matura deliberatione ita censuerint, & iudicauerint, dummodo tamen filius illegitimus in religione, in qua Pater siue ante, siue post Natiuitatem dicti filij professus fuerit, ipso Patre viuente, non admittatur. Ex quibus verbis infertur, quoscumque illegitimos ad habitum, & professionem admitti validè posse, seruatis tamen istis conditionibus à Gregorio XIV. designatis. Rodrig. *to.3.q.8.art.4.& 5.* An autem etiā licitè possint admitti tales illegitimi stando in vi istorum Decretorum Pontificum? videtur, quod non, quia Clemens Octauus in Bulla *in suprema Ecclesiæ*, anno 1602. edita, non est moderatus pœnas taxatas à Sixto V. contra prælatos admittentes tales illegitimos ad habitum, & professionem, per quod declarasse videtur, illicitam esse talem admissionem. Licet possit dici hoc fecisse Clementem Octauum moderando Constitutiones Sixti V. non verò istam Gregor. XIV. Præterquam dici potest, hoc intelligi, si non seruentur conditiones à Gregorio determinatæ. Hoc tamen aliorum iudicio remitto. [Busones, histriones, carnifices, satellites, lenones, alijque similes non debent ad Religionem recipi. Quia sunt infames, vel quasi infames, & non decet Religionem similibus personis dedecorari. Panormitanus *in c.Cum decorem de vit. & honestat. Cleric. num.2.* Tamburinus *de iure Abbatum tom.3. disp.6. q.3. num.31.* idem dicit *num. 35.* de illiteratis non recipiendis ad statum Clericorum eum debeant saltem ea scientia pollere, quæ ad diuinum Officium rectè persoluendum requiritur. Ita ex Azorio, Gonzalez, & Garzia.]

22 Quamuis nullus Nouitius admitti possit ad professionem, qui minori tempore, quam per annum post susceptū habitum in probatione steterit, iuxta doctrinam Concilij Trident. *sess. 25. cap.15.* nihilominus aliqui volunt, iuxta dicta à nobis *c.2.num.11.* posse Nouitium extra Monasterium agere partem sui Nouitiatus. Pro quo vide Suarez *3.to.de Relig.5.cap.14.à num.13.* Hoc verò solum intelligi posse videtur ex vi iuris communis, & extra Italiam, & Insulas adiacentes, propter Decretum Clementis Octaui modò adiungendum, vbi pręcipit, quòd Nouitij ad habitū Regularem, & professionem non admittantur in Italia, & Insularum adiacentium finibus, nisi in Conuentibus designandis, quo videtur excludi sententia prædicta affirmantium aliquam saltem partem Nouitiatus posse haberi extra Monasterium. Illa enim pars Nouitiatus non haberetur in Conuentu designato. Res tamen aliqualiter dubia est, præsertim si expendantur verba Decreti afferendi, quibus solùm videtur prohiberi *ne ad Habitum Regularem admittant* (intellige Superiores) *nisi in Conuentibus assignandis*, non verò prohiberi, quod post admissionem, aliqua causa rationabili vrgente, possit pars Nouitiatus extra prædictos Conuentus haberi. Vide Dianam *Tract. de dubijs. Regular. resolut. 84. & 89.*

23 Ex Decreto Clementis Octaui dat. Rom. die 12. Mart. 1596. quod posteà etiam confirmauit Sacra Congregatio Concilij in Decreto de Regularibus Apostatis, & eiectis, iussu Sanctissimi Domini Nostri Vrbani, quod habetur 4. *tomo Bull.* inter Constitutiones Vrbani num.26. sic præcipitur omnibus Generalibus Prouincialibus, Commissarijs, Ministris, cæterisque superioribus Conuentuum intra Italiæ, & Insularum adiacentium fines existentium quibuscumque, & quorumcumque Ordinum Mendicantium, vt re cætero neminem sub quouis prætextu, aut colore ad habitum Regularem admittant, nisi in Conuentib. auctoritate Apostolica prope diem in vnaquaque prouincia designandis. Insuper præcipitur, vt quoad eiusmodi Conuentus, vt præfertur, deputati non fuerint; omnes præfatorum Ordinum Superiores à receptione quorumcumque Nouitiorum, siue ad habitum, siue ad professionem omninò abstineant. Pœnas verò contra transgressores sic decreuit idem Pontifex. Superior, qui huius Decreti transgressor extiterit ipso facto pœnam priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, vocisque actiuę, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in posterum obtinenda, se nouerit incurrisse, ac alijs etiam pœnis arbitrio nostro subiaceat. Receptiones verò, & professiones quaslibet eorum, qui contra huiusmodi Decretum nostrum admissi fuerint, nullas, & irritas esse ex nunc decernimus, & declaramus. Priuilegijs, statutis, & consuetudinibus quibuscumque in contrarium minimè obstantibus. Deinde die 20. Mensis Iunij 1599. renouauit, & ampliauit idem Decretum idemmet Pontifex Clemens Octauus, præcipiendo eiusdem Superioribus ista: Ne sub cuiusuis licentiæ, & facultatis impertatæ, vel impetrandæ obtentu, nisi per litteras in forma Breuis dumtaxat, & non aliàs, quemquam ad Habitum Regularem suscipiendum, nec etiam Conuersis, nisi in Conuentibus, Monasterijs, & Domibus auctoritate eiusdem Sanctissimi propediem in vnaquaque prouincia designandis, recipere, aut receptos ad professionem admittere, vllo modo audeant. Quinimò contra primam prohibitionem Sanctitatis suæ receptos, etiam si imperfectum habitum, aut iam capputia gerant, post præsentis Decr. in Romana Curia publicationem, omninò ejicere debeant. Superiorem autem, qui huius Decreti transgressor extiterit, ipso facto pœnam priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, vocis actiuæ, & passiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad in posterum obtinenda, eo

da, eo ipso incurrere voluit, ac decreuit, & alijs etiam pœnis, arbitrio Sanctitatis suæ imponendis, subiacere. Receptiones verò, & professiones quaslibet eorum, qui contra huiusmodi Decretum admissi fuerint, nullas, & irritas esse ad quemcumque effectum ex nunc decreuit, & declarat. Declarauit autem hoc Decreto non comprehendi certas quasdam religiones quas ibi expressit. Et insuper quod prædicta facultas per Congregationem reformationis Apostolicæ concedenda esset. Post quæ idem Pontifex die 19. Maij 1602. Volens, vt ea, quæ pro Nouitiorum receptione, & institutione, de mandato sanctitatis suæ præscripta fuerũt, in posterum accuratiùs, & exactiùs obseruentur, vltra formam traditam in Constitutionibus fel. record. Sixti Papæ V. & etiam Sanctitatis suæ super receptione Nouitiorum, decreuit, ac mandauit, ne in Conuentibus, seu Monasterijs ad Nouitios recipiendos, sanctitatis suæ, seu dictæ Congregationis Reformationis licentia, hactenus designatis; & approbatis, seu in posterum designandis, & approbandis Nouitij ad Habitum recipi vllatenus possint, vel admitti, nisi prius ab ipsa Congregatione, vel à proprijs locorum Ordinarijs, aut ab illis, in quorum Diœcesi Nouitiatus existunt, in quibus Nouitij recipiendi fuerint, expressè, & nominatim Nouitij ipsi recipiendi approbati fuerint, & vt recipi, & admitti possint, licentiam in scriptis (gratis tamen in omnibus, etiam quoad scripturam concedendam) obtinuerint. Posteà verò Sacra Congregatio Concilij ex Decreto Sanctiss. Domini N. Vrbani VIII. prout habetur in Decretis *de regularibus Apostatis, & Eiectis*, anno 1624. abstulit prædictam obligationem impositam à Clemente Octano in Decreto adducto, quod scilicet Nouitij recipiendi Habitum approbati prius essent expressè, & nominatim à Congregatione Reformationis Apostolicæ, vel à proprijs locorum Ordinarijs, innouando tamen quoad reliqua prædicta Decreta Clementis Octaui, districtèque præcipiendo Prælatis Religionum *vt illa exactè obseruent, atque vt obseruentur efficiant, sub pœnis statutis in ijsdem Constitutionibus.*

23 Quia verò, illis obstantibus, compertum posteà est, multos in multis religionibus admissos esse ad professionem, non habito Nouitiatu in locis, & Conuentibus approbatis, contra prædicta Clementis Octaui Decreta, ac perindè talium professionem nullam, & irritam fuisse; ideo Sanctissimus Dominus Noster Vrbanus Octauus huic malo prouidere cupiens, Motu proprio, & certa scientia, die XI. April. 1632. commisit, & mandauit Maiori pœnitentiario, vel Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ceterisque Ordinarijs locorum, in quibus prædictorum Religiosorum Monasteria consistant, siue ipsorum Religiosorum perfectis, vel superioribus Generalibus, quatenus omnes, & singulos religiosos prædictos, qui ad habitum Regularem alias canonicè recepti, annum probationis in Monasterijs, seu domibus regularibus ad id designatis minimè fecerunt, subindeque professionem nihilominus emiserunt, ad professionem denuò, seruatis aliàs seruandis emittendam, quæ sic emissa, illis, & eorum cuilibet, tam in foro interiori, quã exteriori suffragari debeat, absque nouo probationis anno, ex speciali Sanctæ Sedis benignitate, auctoritate Apostolica recipiant, & admittant, eosdemque, postquam professionem denuò, vt præfertur, emiserint, ad omnes gradus, honores, dignitates, preeminentias, & habilitates, quas si ab initio validè professi essent, legitimè obtinerent, eadem auctoritate restituant, ac restitutos eo ipso esse, & censeri declarent. Ita vt habeant eumdem locum, sessionem, & votum, prout haberent, si professiones priores validæ fuissent, & nondum promoti ad omnes etiam Sacros, & presbyteratus Ordines, seruatis alias seruandis, promoueri, & tam ipsi, quam alij ad eosdem Ordines, iam ritè promoti, in susceptis Ordinibus huiusmodi, etiam in Altaris Ministerio, ministrare liberè, & licitè valeant; necnon omnes actus, siuè contractus, quos contraxerunt, & legitimè contraxissent, vel cum laicis, vel cum alijs Monasterijs, seu alterius religionis viris, si nullum aliud paterentur vitium, vel defectum, nisi ex eo solum, quia initi, & contracti sunt inualidè, ab ijs, qui contra dictam Constitutionem in Domibus non designatis, siuè ab eadem Sede non approbatis, professi sunt, auctoritate prædicta confirment, & approbent, ac validos omninò declarent, super quibus omnibus, & singulis plenam, & amplam facultatem, dicta auctoritate concessit. Deinde Summus Pontifex præcipit Ordinum, Congregationum, & Institutorum huiusmodi superioribus Generalibus, quocumque nomine censeantur, ac procuratoribus etiam Generalibus, quatenus visis præsentibus, loca, Monasteria, vel Conuentus, in quibus Nouitij probationis annum agant, & alia, quæ dictus Clemens prędecessor, super hac re obseruari iussit, obseruentur, designari, siuè confirmari, omninò curent, & faciant. Ex vi cuius Decreti multi religiosi nouam fecerunt professionem, alij verò habitum dimiserunt. Quia verò ob prædicti decreti prætextum multi regulares ab Ordinarijs locorum habitus, & professionis relaxationem postulabant cautum est à Sacra Congregatione Regularium, & nomine ipsius per Eminentiss. Cardinalem Ginettum protectorem nostrum ad Archiepiscopum Sacerensem in Sardinia scriptũ, quatenus in posterum a talium fratrum relaxatione ad sęculum, vel habitum Clericalem desisteret, nec illam admitteret, nisi iuxta dispositionem Sacrorum Canonum Concilij Trident. & aliorum Decretorum Sedis Apostolicæ, imo quod eos quibus licentiam concessisset exeundi à religione ad eam reuocare quam primum curaret, ex quo videtur haberi non posse concedi licentiam religiosis exeundi à Religione, eo quòd professionem in locis non approbatis emiserint, sed intentionem sanctissimi eam esse vt iterum professionem emittant. Habeo apud me huiusmodi Eminentissimi Cardinalis Ginetti epistolam authenticè comprobatam. Vide & dicenda *tom. 2. c. 8. num.* 25. [Et nota declaratum esse à Sacra Congregatione ad instantiam nostri Reuerendiss. P. Generalis Theodori Stratij 15. Maij 1638. prædictum Breue SS. D. N. Vrbani suffragari etiam illis qui post illud exierunt è Religione, & deinde ad illam reuersi denuo professionem expressam emiserunt. Nota insuper Sacram Congregationem Episcoporum & Regularium declarasse 7. Iulij 1634. ad instantiam Procuratoris Generalis Patrum Dominicanorum declarasse prædictos nulliter professos, de nouo profiteri volentes non egere ad id suffragijs Gremialium Conuentum. Quod etiam declaratum fuit iterum ab eadem Sacra Congregatione de anno 1635.

25 Descendentes ex genere infecto Hebræorum, vel Saracenorum, &cet. possunt de iure communi admitti in religionibus (quidquid sit de statutis particularibus Religionum.) *Ex cap. eam te de rescription. & ex Constit. Gregor. XIII.* quæ incipit *Muneris nostri* ann. 1583. Nauarrus *lib. 3. consil. de Regul. cons. 26. num. 4.* Rodriguez *tom. 3. quæst. Regular. quæst. 11. art. 2.* Vnde nullus professus potest (stando in iure communi) à Religione eijci præcisè, eò quod descendat ex maculato genere Iudæorum, aut Mahumetanorum, quamuis de hoc interrogatus in professione celauerit, nisi forsan præcesserit protestatio, de qua *num. sequenti*, propter ibi dicenda. Statuta verò particularium religionum attendi debent quoad hoc. Sanch. *7. de Matrim. disp. 37. q. 4. num. 30. & lib. 5. Decalog. c. 4. num. 73.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito quæst. 1. de Obedientia cap. 25.*

26. Cum Nouitij ante Professionem interrogantur an habeant aliquem defectum, v. gr. infirmitatem incurabilem, cum protestatione, quod si posteà inuenti fuerint illum habere, professio erit nulla, talis professio inualida est, si prædictum defectum celauerint. Ratio est, quia deficit illi professiones consensus ex parte Religionis requisitus. Rodriguez *tom. 3. q. 17. art. 9.* Sanchez *lib. 5. in Decal. c. 4. num.* 87. Vide dicta *c. 2. num. 23.*

27 Licitum est, & meritorum Voto, aut etiam Iuramento, ad Religionis ingressum, seu professionem quempiam se obligare. Iuxta illud Psalm. 75. *Vouete, & reddite Domino Deo vestro.* Sylu. *verb. Relig. 2. q. 14.* Hinc, qui tale Votum, vel iuramentum fecit tenetur illud adimplere iuxta illud Eccl. 5. *Si quid vouisti Deo ne moreris reddere.* S. Thom. 2. 2. q. 189. *art.* 3. Caiet. & Expositores *ibidem*. Hinc etiam qui promisit absolutè in Religionem intrare si in vna, aut altera nolunt ipsum admittere, tenetur alias requirere, vt recipiatur. Tenetur enim facere totum id quod potest, vt votum impleat. S. Thom. 2. 2. q. 189. *art. 3. & 4.* Syluest. *ver. Relig. 2. q. 16. & 17.* Qui verò promisit ingressum in determinatam Religionem, si in aliquibus Conuentibus ipsius

non

non admittitur, non tenetur aliam intrare. Cum intentio ipsius solùm fuerit pro illa Religione determinatè. Syluest. vt supra Nauarr. lib. 3. cons. de Voto à cons. 21. Videtur tamen necessarium quod in multis Conuentibus prædictæ Religionis procuret acceptari. Suarez 3. tom. de Relig. lib. 4. cap. 2. num. 8. Qui etiam Voto, vel iuramento se obstrinxit intrare aliquam Religionem, si in laxiori profiteatur, professio tenet, iuxta caput. Qui post Votum de Regulis lib. 6. Peccauit tamen, quia fuit transgressor voti simplicis. S. Thom. 2. 2. q. 189. art. 9. Syluest. vt sup. q. 1. 18. Qui verò post Votum Religionis in Episcopum fuit electus, tenetur, vel dispensationem Voti à Papa impetrare, vel Religionem prius ingredi, cum status Religiosus non sit incompossibilis cum Episcopatu, Religiosus enim factus Episcopus, verè manet Religiosus. Caiet. 2. 2. q. 189. art. 3. Syluest. verb. Relig. 2. q. 20. Suarez 3. tom. de Relig. lib. 1. cap. 19. Vide dicta num. 11. & dicenda num. 37.

28 Qui impedit vi, vel fraude; quod aliquis Nouitius non profiteatur, vel quod secularis non assumat habitum Religionis, tenetur ad minus ad tollendam vim, vel fraudem. Aliàs contra iustitiam faciet. Num autem ad restitutionem damni illati Religioni teneatur? Multi respondent affirmatiuè cum Scoto in 4. dist. 15. Sylu. v. Rest. 3. q. 1. Alij verò negatiuè cũ Soto Ledesma, & alijs, quos sequitur Suar. to. 4. de Relig. tr. 8. li. 4. c. 3. Vtrumq; est probabile, sed prius securius. Semper tamen erit graue peccatum retrahere aliquem ab ingressu, vel professionem in aliquam Religionem, nisi id fiat bono animo, & intentione, vt puta si propter aliquas causas talis status illi conueniens non censeatur. Gers. in Reg. mor. Alphab. 24. & 67. cons. 2. Vel quia Religio illa sit notabiliter deformata, & telaaata. Cord. super Reg. D. Francisci c. 2. q. 3. Hinc grauiter peccat Religiosus, qui Nouitio aliàs idoneo denegat votum, vel suffragium ad professionem. Impedit enim illum à consequutione boni spiritualis, quod est contra charitatem. Cord. in Regula D. Francisci c. 2. q. 1. & 11. Imò Nouitius expulsus sine iusta causa ius habet agendi contra Religionem, Tum quia sic expellens impediuit opus bonum ipsius. Tum quia inde resultat vt in plurimum aliqua nota nouitio, quod est contra iustitiam. Caiet. 2. 2. q. vlt. art. 4. dub. 3. Passarel. in Priuil. Min. c. 43. [Pro quorum maiori luce nota 1. Quod qui sine vi, & fraude, sed precibus, aut suasionibus impediuit ne aliquis ingrederetur Religionem, aut quod postquam in eam ingressus est vt Nouitius non profiteretur, non tenetur ad aliquam restitutionem faciendam Religioni quia talis non peccauit contra iustitiam. Lugo tom. 1. de Iustit. & iure disp. 9. sect. 3. num 1. Quando verò huiusmodi suasiones sint peccatum præsertim mortale, vide Suarez tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 9. & Molin. tom. 5. de Iustit. tract. 4. disput. 51 num. 2. Secundò nota, satis probabile esse eum qui iniustè fuit in causa quod aliquis è Religione exiret, vel in ea non profiteretur, ex quo sequuta est aliqua iactura Religioni, teneri ex iustitia suadere regressum ad Religionem illi, vel si nolit procurare alium æquè bonum qui eius loco intret. Ita Adrianus de restitut. sub finem. Antoninus, Palud. Scotus, Gabriel, Maioris, Rodella, Syluester, & Passarellus quos refert Sanch. lib. 2. consil. moral. c. 3. n. 1. Quod probatur; quia qui potest restituere rem ablatam, vel æquiualentem, tenetur ad id faciendum. Non tamen tenetur ipse ingredi loco illius. Tum quia status religionis debet esse voluntarius non coactus. Tum quia damnum diuersi generis non tenetur quis resarcire cum damno suo superioris generis, sicut qui occidit seruum, non tenetur dare se in seruum clero, seu Patrono. Sanch. n. 10. Lugo supr. n. 31. Apud quos alia ad intentum.]

29 Inducere aliquem ad Religionem modo debito, sanctum & laudabile est. Quia hoc est illum promouere ad bonum spirituale animæ suæ. S. Thom. 2. 2. quæst. 189. art. 9. Et expositores ibidem. Qui verò vi, vel metu cogunt aliquem ad Religionem non solum grauissimè peccant, quia ingressus Religionis debet esse liber, sed etiam sic coactus, vel compulsus, admitti non debet in Religionem. Propter eamdem rationem, Syluester 2. Votum quæst. 12. Nauarrus in cap. statuimus à num. 71. vsque ad 74. & lib. 3. cons. de Regular. cons. 5. Imò professio illius non est valida. Potest etiam in huiusmodi inductionem committi simonia, scilicet si donis, & muneribus ex pacto datis, seu acceptis, inducatur aliquis ad Religionem. Reginald. in praxi lib. 18. num. 374. Azor. tom. 1. lib. 12. cap. 1. q. 2. Secus autem quando non intercedit pactum, sed ex charitate dantur prædicta dona. Lessius lib. 2. de Iust. cap. 35. dub. 12. num. 66 Cogentes etiam fœminam aliquam, siue virginem, siue viduam, ad Religionem aliquam suscipiendam sunt excommunicati à Concilio Trident. sess. 25. cap. 18. Suarez 3. tom. de Religion lib. 5. capit. 9. vbi multa ad hoc intentum. Hanc tamen excommunicationem non incurrunt cogentes viros, seu pueros ad Religionem suscipiendam. Cum Concilium solum loquatur de fœminis. Miranda in Man. q. 17. art. 4. Addunt aliqui, probabiliter sanè, esse peccatum suadere alicui ingredi Religionem totaliter deformatam. Quia in ea est magnum periculum salutis. Lancill. in Gnom. vit. Relig. lib. 1. art. 2.

30 Recipere aliquem in Religiosum vendendo illi Religiosum statum, simoniacum est. Quia est vendere rem spiritualem pro temporali. Recipere tamen aliquid ad sustentanda onera temporalia, quæ Religio suscipit cum aliqua persona, non est ex natura rei simoniacum. Quia tunc non accipitur temporale pro spirituali, sed pro temporali, vt patet in dote, quæ datur in Matrimonio. Suarez 1. tomo de Relig. lib. 4. de Simon. c. 17. Vide etiam dicenda c. sequenti num. 5.

31 Recipientes aliquem Nouitium simoniacè, iuxta dicta supra num. 29. & 30. & ipse Nouitius sic receptus, debet à Monasterio expelli sine restitutionis spe, & in locum arctioris Regulæ ad agendum pœnitentiam retrudi. Ex capit. quoniam cap. de Regularibus de simonia. S. Th. 2. 2. quæst. 100. artic. 6. ad 5. Et ipso iure sunt excommunicati. Ex Extrauagant. 1. de Sim. inter commun. Nauarrus in Man. cap. 27. num. 106. Toletus in Instruct. Sacerd. lib. 1. capit. 36. vers. 8. Et licet non essent excommunicati, interim dum pœnitentiam agunt sunt ab Ordinis executione suspendendi. cap. dilectus filius, de Simon. Alderete lib. 2. de Relig. discipl. c. 16. num. 46.

32 Ex Conc. Trid. sess. 25. de Regul. c. 16. circa donationes Nouitiorum prohibetur; ne ante professionem, excepto victu, & vestitu Nouitij, vel Nouitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius, Monasterio, aliquid ex bonis eiusdem tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat quod totam, vel maiorem partem substantiæ suæ Monasterium possideat, nec facile, si discesserit, id recuperare possit, quin potiùs præcipit Sancta Synodus anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur quæ sua erant. Suarez 3. tom. de Relig. lib. 5. cap. 9. à num. 16. Circa quod Decretum notandum primò, hanc excommunicationem non incurri ipso facto, sed esse incurrendam, vt colligitur ex illis verbis, sub anathematis pœna. Secundò, non prohiberi in hoc Decreto aliquid dare, vel accipere ex bonis proprijs parentum, vel tutorum Nouitij, sed solum ex bonis eiusdem Nouitij. Laurentius de Peirinis tomo 1. de subdit. q. 1. de Obedient. cap. 29. Vide dicta cap. 11. n. 12.

33 Vnde similiter Nouitij non possunt validè disponere de bonis ad illos pertinentibus, nisi cum licentia Episcopi, vel eius Vicarij, & intra duos menses proximos ante professionem. Nec talis dispositio valida erit, aut alicuius valoris, etiam si cum iuramento facta sit, nisi sequuta professione. Ita decernitur in Concil. Trident. sess. 25. de Regul. cap. 16. Ratio huius decisionis, seu intentum Concilij est consulere libertati Nouitij, ne scilicet impediatur ab egressu à Religione, quam inchoauerat, sed cogatur in ipsa profiteri, eò quod suis bonis se expoliauerit. Nauarrus lib. 3. Consil. in 1. edit. tit. de don. cons. 7. & 8. & in 2. edit. tit. de Regular. consil. 81. & 82. Rodriguez tomo 1. Quæst. Regul. q. 47. ab art. 8.

34 In hac verò decisione comprehenduntur soli actu Nouitij, non verò illi, qui Nouitij esse volunt, & intuitu Religionis bonis suis renunciant. Ratio est, quia illa decisio solum est de Regularibus, vt constat ex titulo totius illius sessionis 25. Secundò, quia ita declarauit Sacra Congregatio Cardinal. Passarellus in priuil. Minimorum cap. 37. Sanchez lib. 7. in Decalog. cap. 5. num. 4. Vide Portellum in Dub. Regul. verb. Nouitiatus. num. 41. & Diana Tract. 2. de Dub. Regul. Resol. 55. Licet oppositum sit etiam valdè

Dubijs Regular. proba-

probabile, si non obstaret declaratio S. Congregationis. Eò quòd isti, qui fieri volunt Religiosi, aliquo modo iam numerari possunt inter personas Regulares. Nauarr. *vt supra* Molina *tomo primo de Iust. disputatione* 149. & 139. & *tomo* 3. *disputatione* 604. *numer.* 2. Intelligitur tamen prædicta decisio Concilij de omnibus Nouitijs, siue maioribus, siue etiam minoribus sexdecim annis. Cum generaliter sit sermo de omnibus, & pro omnibus procedat ratio adducta. Suarez *vt supra num.* 7. & 8. Licentia quoque, quæ desideratur ad validitatem dispositionis bonorum Nouitij, debet esse data ab Episcopo, vel eius Vicario, quia ita dicitur clarè in ipso Concilio, nisi fortè in aliquibus Religionibus per consuetudinem legitimè præscriptam oppositum fuerit introductum. Cum hæc decisio solum sit lex positiua, quæ per consuetudinem abrogari potest, maximè quoad aliquas circumstantias ipsius. Rodriguez 2. *tom. Summ num.* 7. *n.* 1. Vega 2. *tom. Summ. cap.* 50. *cas.* 3.

35 Possunt tamen Nouitij, non obstante hoc decreto Concil. Tridentin. &, sine conditionibus ab ipso præscriptis, facere testamentum, codicillum, & quancumque aliam voluntatem vltimam ex causa mortis, seu quemcumque alium contractum reuocabilem. Ratio est, quia cum intentum Concil. solùm sit, ne ratione dispositionis bonorum factæ à Nouitio cogatur profiteri, aut non recedere à Religione, censendum est solùm velle comprehendere suo Decreto dispositiones, seu contractus irreuocabiles, non verò reuocabiles quales sunt isti, de quibus loquimur, cum possit illos reuocare Nouitius, quando voluerit, & ita liberè profiteri, seu recedere à Religione. Nauar. *Comm.* 2. *n.* 51. *de Regul.* & *lib.* 3. *cons. in* 2. *edit. tit. de Regul. cons.* 83. Azor. *tom.* 1. *Institut. moral. lib.* 13. *cap.* 9. *quæst.* 2. Possunt etiam eodem modo facere aliquas donationes, & eleemosynas parui momenti, attentis facultatibus ipsorum. Ratio est, quia momentum Concil. solùm est, vt patet ex ipsius verbis, ne discedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem suæ substantiæ Monasterium possideat. Azor. *tom.* 1. *Instit. moral. lib.* 13. *cap.* 9. *quæst.* 2. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 5. *num.* 22. Idem dico de illis, quæ Nouitij dare solent pro sua sustentatione tempore Nouitiatus, vel Moniales in introitu Monasterij. Quia hæc sunt quasi iura & stipendia debita. Suarez 5. *tom. in* 3. *par. disput.* 22. *sect.* 5. *num.* 15. Sanchez vt supra. Idem etiam dico de illis contractibus, in quibus Nouitij nihil perdunt de suo, vt sunt emptio, venditio, permutatio, locatio, & similes. Nam per illos non destituuntur patrimonio, nec coguntur profiteri: Peirinis *tom.* 1. *priuileg. minimor. in constitut.* 2. *Sixti IV.* §. 11. *num.* 75. Quid verò dicendum de renuntiatione beneficij Ecclesiastici, & officiorum publicorum, vide Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 5. *num.* 36. An autem possint ipsi Nouitij, aut illorum parentes vel tutores dare mutuo aliquid Monasterio? Quidam negant. Credo tamen id fieri posse, quando datum fuit firma cautione; aut fideiussione quod possit recuperari. Hoc enim non videtur esse contra intentum Concilij. Ita aliqui Doctores Salmaticenses, quos refert Rodrig. 2. *tom. Sum. c.* 7. *n. vlt.* Contrarius tamen videtur Suarez 3. *to. de Relig. lib.* 5. *c.* 9.

36 Donationes autem, seu renunciationes factæ à Nouitijs cum solemnitate petita à Concilio nō sortiuntur suum effectum, nisi realiter secuta professione. Vnde si post donationem, vel renunciationem moriatur Nouitius ante professionem, talis donatio, vel renunciatio est nulla. Quia ita clarè deciditur in ipso Concilio, dum dicitur tales donationes, vel renunciationes non habere effectum, *nisi secuta professione*. Nauarr. *lib.* 3. *consil. in* 1. *edit. tit. de regular. cons.* 1. *in* 2. *verò tit. de success. ab intest. cons. vlt.* Molina *tom.* 1. *de Iustit. disput.* 140. *col.* 1. Imò requiritur quòd talis professio sit valida. Quia Concilium petit sequi professionem; & verba sunt intelligenda cum effectu, ac proinde cum vera professione. Rodriguez 2. *to. Summ. cap.* 7. *num.* 6. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. cap.* 5. *num.* 55.

37 Nouitius non potest eligi in Prælatum, nec ad id munus sufficit professio tacita, sed requiritur expressa. Iuxta dicta *cap.* 18. *num.* 5. Potest autem eligi ad dignitatem Episcopalem. Ex *cap. nullus de elect. in* 6. & *c. de indemnitatibus in princ. de elect. in* 6. Selua *de Benefic.* 3. *par. quæst.* 51. Probabilius etiam est, posse illi conferri Beneficium seculare. Cum sit capax habendi illud, & nullibi reperitur prohibita talis collatiò. Azor. *tom.* 1. *Instit. moral lib.* 12. *cap.* 3. *quæst.* 1. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 4. *num.* 22. Hinc Beneficium, quod habet Nouitius, non debet prouideri ante transactum tempus nouitiatus, sed debet curari vt per alium seruiatur. Cum adhuc sit capax retinendi illud. Graffis 1. *par. decision. lib.* 3. *cap.* 5. Beneficium quoque Regulare suscipere potest, dummodo professionem emittat. Concilium Tridentinum *sess.* 14. *de reformat. cap.* 10. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 4. *num.* 24. Vide dicta *cap.* 2. *num.* 17.

38 Tenentur monasteria ad debita contracta à nouitijs ante professionem, quando in ipsorum bona succedunt. Quia commune est omnibus, qui in bona alterius succedunt, quòd adstringantur debitis ipsius. Couartuuias in 4. *Decret.* 2. *par. cap.* 28. §. 6. *num.* 14. Hoc tamen intelligo iuxta quantitatem bonorum, quæ ex Nouitijs monasterium acquisiuit, ita vt non se extendat ad plura. Quia cum hanc obligationem subeat monasterium præcisè propter bona, quæ ex nouitio habuit, ratio dictat, quòd non se extendat vltra bona acquisita. Rosella *in Summ. verb. Abbas*, Molina *tom.* 1. *de Iust. disp.* 140. Pro maiori tamen cautela monasterium adeat hæreditatem (vt dicitur) cum beneficio inuentarij, & sic numquam tenebitur nisi intra vires hæreditarias *l. fin. cap. de iure deliberandi*. [Hinc collige teneri monasterium ex bonis adquisitis propter professionem alicuius dare alimenta parentibus vel filijs professi, & alijs quibus ipse professus ex iustitia tenebatur id facere. Quia translatio bonorum professi ad monasterium non liberat à solutione onerum quibus professus erat obstrictus, sed transeunt bona cum tota illa obligatione. Molina *lib.* 2. *de primog. cap.* 15. *n.* 43. Sanch. *lib.* 7. *in Decal. cap.* 31. *num.* 2. Lugo *tom.* 1. *de Iust. & iur. disput.* 3. *sect.* 10. *n.* 215. Extendit id Lugo *n.* 216. ad coniugem professi ita vt monasterium teneatur alere inopem coniugem professi. Quod negat Sanchez *supra num.* 7. Verumtamen quoad hoc animaduertendum an consensus quo coniux consensit vt alter coniux profiteatur extendatur etiam ad renunciationem iuris quod habebat vt sustentaretur ab illo; quod ex verbis & circumstantijs ipsius est desumendum. Si enim extendatur ad talem renunciationem proculdubio vera erit sententia Sanchez, scilicet, non teneri monasterium ad coniugem illum derelictum alendum, si autem non extendatur, vera erit sententia, quam tuetur Lugo, propter oppositum fundamentum. Difficultas solum superest pro casu diuortij, in quo iuxta dicta *cap.* 2. *num.* 31. & *supra num.* 19. potest vnus coniux contra voluntatem alterius profiteri Religionem. Sed de hoc alias. Solùm quoad præsens attinet dicendum quod in casibus in quibus tenetur Monasterium ad debita soluenda professi, tenetur ad id non solum ex bonis quæ cum ipso professo adquisiuit, sed ex alijs etiam quæ professus post professionem Religioni acquisiuit, siue opera sua siue testamento, siue donatione. Molina *tom.* 1. *de iustit. disp.* 140. Sanchez *supra num* 4. Lugo *supra num.* 215. Deductis tamen expensis, & alimentis professi, nisi ea aliunde suis ordinarijs exercitijs promeritus fuerit, vt ijdem Authores habent.]

39 Pro bonis Nouitiorum, personis incertis debitis, extat priuilegium Sixti IV. Carmelitis concessum in Bulla *dum attenta*, vbi dicitur. *Quia verò nonnulli vestræ Religionis habitum sumentes diuersis personis, quas sciri, & inueniri non possunt, interdum aliqua bona restituere tenentur; vobis, Magister Generalis, & Priores Prouinciales, ac Prioribus localibus concedimus, vt singuli vestrum in locis sibi commissis, bona ipsa in pios vsus conuertere valeant, prout secundùm Deum videritis expedire.* Specul. Ordin. *fol.* 90. Vide Rodrig. *tom.* 3. *quæst.* 57. *art.* 4. & Peirin. *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Constitut.* 2. *Iul. II.* vbi refert simile priuilegium eiusdem Iulij II. pro Minimis, & Clement. IV. pro Minoribus.

40 Non licet filijs absque reatu peccati mortalis relinquere parentes in extrema, aut graui necessitate, & ingredi Religionem. Quia ingredi Religionem consilium est, succurrere autem parentibus sic indigentibus, præceptum naturale. Diu. Thomas *quodlib.* 3. *artic.* 16. & *quodlib.* 10. *art.* 9. Syluester *verb. Relig.* 2. *quæst.* 7. Suarez 3. *to. de Relig. lib.* 5. *cap.* 5. Limitant hoc aliqui, si absque periculo peccati mortalis non possit filius in sæculo permanere. Quia

salus

filus propria spiritualis anteponi debet vitę temporali etiam parentum. Sanchez *lib. 4. in Decal. cap. 20. num.* 11. Laurentius de Peirinis *to. 1. quæst. 1. de Obedient. cap. 9.* Extenditur tamen doctrina tradita ad Religiosos iam professos, tenentur enim succurrere parentibus extremè indigentibus, dummodo certa sit talis extrema necessitas, etiam egrediendo Religionem contra voluntatem suorum Superiorum, si non supersit alius modus illis subueniendi. Ratio est, quia nulla obligatio Voti potest præeminere obligationi ex iustitia, quæ currit in prædicto casu. Caietanus 2. 2. *quæst.* 101. *art.* 4. Nauarrus *comm. 3. de Regular. n.* 48. *& in Summ. cap.* 14. *num.* 14. De casu autem grauis necessitatis parentum, si Religiosus in Religione manens non possit illis succurrere, nec Prælati velint prouidere, aliqui dicunt posse etiam è Religione exire, etiam sine licentia. Valentia *tom. 3. disp. 7. quæst. 1. par. 1.* Corduba *in Regul. D. Francis. cap. 2. quæst. 6. art. 2.* Hoc verò non consulerem, quia cum Religiosus sit mortuus mundo, & regulariter viuendo in sæculo periculum subeat propriæ vitæ spiritualis, non debet propter grauem parentum necessitatem, Votum professionis effringere. Ad minùs tamen certum est, quòd ad succurrendam necessitatem grauem fratrum, vel sororum, etiam pudicitia periclitantium, non potest Religiosus Religionem relinquere, licèt propter hoc habeat sufficientem causam, vt cum illo dispensetur. Sanchez *lib. 4. in Decalog. c. 20. num.* 33. Corduba *in Summ. q.* 141. *art.* 2. Suarez *to. 3. de Relig. lib. 5. cap. 6. à n.* 3. Vide dicta *cap. 2. num.* 13.

41 Non obstante quòd in Concilio Tridentino *sess. 25. c. 16.* sic habeatur: *Finito tempore Nouitiatus Superiores, Nouitios, quos habiles inuenerint ad profitendum admittant, aut è Monasterio eijciant:* Nihilominus Superior Prælatus potest ex causa Professionem differre in illis, qui habiles non sunt inuenti, vt sunt illi, qui non benè adhuc didicerunt. Ita enim refertur respondisse Sacram Congregationem Concilij sub Pio Quinto ita declarante. Nauarrus *tom. 1. Cons. lib. 3. de regul. cons. 30. num. 1.* Sotbus *in Compend. priuileg. verb. Nouitius, §. sexto notandum.* Si inhabilitas ex infirmitate proueniat, poterit prorogari tempus, donec duret spes recuperandæ sanitatis, & vniuersaliter tempus ad emittendam Professionem, posse arbitrio Superioris prorogari, dicitur censuisse Sacram Congregationem Concilij 31. Maij 1597. Laurent. de Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Constitut. 2. Sixti Quarti §.* 11. *n.* 81. *&* 82. Vide Suar. 3. *tom. de relig. lib. 5. cap.* 13. Imò etiam si sine sufficienti causa Nouitij Professio differatur, quamuis in eo peccatum committatur contra decretum Concilij adductum, non video tamen cur professio postea secuta valida non sit, cum Concilium illam non irritet, & ex alia parte quando statutum mandat fieri aliquid certo tempore, actus contra factus non sit irritus. Suarez *de legib. lib. 5. cap. 13. num.* 10. Diana *Tract. 2. de dub. regular. resolut.* 128.

42 Nouitij in articulo mortis existentes possunt profiteri ante annum probationis expletum, dummodo tamen in ætate legitima constituti sint; sicque lucrari Indulgentias, & gratias alijs Professis concessas. Quia ita concessit Pius V. Monialibus S. Domin. ann. 1570. Vnde isto priuilegio potiri possunt omnes Religiosi habẽtes communicationem cum Dominicanis, quales sumus nos Carmelitæ, ex Bulla Leonis X. adducta supra *c. 3. n.* 17. Passarel. *in Comp. verb. Nouitius.* Mir. *in Man. to. 1. q. 22. art.* 10. Vide dicenda *c. seq. n.* 39. Nouitij autem morientes sepeliendi sunt in monasterijs, vbi sunt Nouitij. Quia ita habetur consuetudine. Syluester *verb. Sepultura q. 8. dict.* 7.

43 Pro Institutione Nouitiorum extant Decreta Clement. VIII. quæ habentur tom. 3. Bullar. post Bullam 83. huius Pontificis; & postea approbata, & innouata sunt à Sacra Congregatione Concilij in Decretis *de Regularibus Apostatis, & Eiectis*, iussu Sanctiss. D. N. Vrban. VIII. die 21. Septembr. 1624. Adiuncta quoque sunt in fine Constitutionum Carmelitarum Romæ impressarum anno Domin. 1626. Pœnæ autem transgressoribus illorum designantur sic a Clemente VIII. *Si illi, qui inter Religiosos, gradu, & ordine Superiores sunt, & alij, ad quos spectat, in prædictis omnibus, vel eorum aliquo, deliquerint, seu quomodo contrafecerint, officiorum omnium, quæ tunc obtinebunt, priuationem, grauioresque pro modo culpa admissa pœnas, se subituros certo sciant.* Vnde circa obligationem horum Decretorum philosophandum est eo modo, quo diximus de obligatione Regulæ, & Constitutionum cap. 7. & 8. Cum tamen hæc Decreta pro institutione Nouitiorum multa sint, multitudoque præceptorum ad culpam, mortalem præcipuè, obligantium, conueniens non putetur Religiosorum conscientijs, aut benignitati Summorum Pontificum, ideò non crederem prædicta Decreta obligare ad mortale, nisi quando aliquod, vel aliqua illorum fuerint de materia graui, grauiterque attinenti ad finem reformationis, quem Summi Pontifices intendunt. In quo aliorum iudicium expecto, doctiorumque sententiæ me remitto.

44 Extat etiam Decretum Sacræ Congregat. de propaganda Fide, die 15. Decemb. ann. 1624. in quo admonentur Generales omnes, annuente Sanctiss. D. Nostro Vrbano, vt præter studia Linguarum alias à Sacra Congregat. Regularibus indicta, speciali sub Decreto præcipere velint, vt in Nouitiorum receptionibus in posterum faciendis, aliqui semper ex varijs nationibus, & linguis, pro modulo tamen suarum Religionum, vnà cum alijs, qui hactenus recipi consueuerunt, ad habitum assumantur, qui peracto studiorum cursu, & in simplici Sacerdotio constituti, & Episcopali dignitate ornati, ad eorum Prouincias propagandæ Fidei gratia mitti possint. Nam sic facientes certò sciant, se Christo Domino obsequium gratissimum, & acceptissimum præstituros; & Fidei Catholicæ, & suarum Religionum generi, & amplificationi summopere esse consulturos. Laurentius de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constit. 2. Sixti V. num. vlt.*

SVMMARIVM CAP. XXV.

Moniales tenentur ad obseruantiam votorum. n. 1.
An etiam Vicarijs obedire teneantur. n. 2.
Obediunt Priorissis, & Abbatissis. n. 3. Etiam sub mortali. num. 4.
An liceat aliquid accipere pro earum ingressu. n. 5.
De numero Monialium recipiendarum. n. 6.
Modus paupertati ipsis conuenientior. n. 7.
Illarum professio omninò spontanea debet esse. n. 8.
Dos quando danda Monasterio. ibid.
An non solum Virgines, sed etiam Viduæ, & corruptæ admitti possint. n. 9.
Velum professionis, & consecrationis quibus dandum. num. 10.
Puella minores duodecim annorum an admittendæ. n. 11.
De examine Monialium quando, & à quibus faciendum. num. 12.
Tenentur ad Officium diuinum. n. 13.
An obligentur ad confessionem, & communionem singulis mensibus. num. 14.
Pœna contrahentium cum illis. n. 15.
Tenentur ad obseruandam rigorosam clausuram. n. 16.
Etiam Moniales ordinum militarium. n. 17.
Quid de conuersis & nouitijs ipsarum. ibid.
An possint expelli à Religione. ibid.
Locus clausuræ qualis iudicandus. n. 18.
Pœna egredientium e clausura. n. 19.
Licentia egrediendi qualiter concedenda. n. 20.
Causa concedendæ licentiæ. ibid.
A quibus concedatur. n. 21.
Cessante aut finita causa cessat & licentia. n. 22.
De nouitiarum egressu. n. 23.
Moniales non possunt intra clausuram admittere aliquam personam. n. 24.
Quis possit concedere licentiam ad hoc. n. 25.
Causa legitima huius ingressus. ibid. & n. 26.
Pœna transgressorum. n. 27.
An in aliquo casu liceat bis ingressus. n. 28.
An pro puellis educandis. n. 29.
An pro fœmina nobili, aut generosa. n. 30.
An pro visitanda moniali morti proxima. n. 31.
An pro famulabus seu seruitricibus. n. 32.
Licentia concessæ mulieribus quibuscumque limitata, & reuocata sunt. n. 33.

Loqui

De Monialibus, earumque obligationibus, & Priuilegijs. Cap. XXV.

1 MOniales omnes cuiuscumque Ordinis sint, siue subditæ Prælato Regulari, siue Dominis Episcopis tenentur ad obseruantiam Votorum, quæ promiserunt, Regulæ, & Constitutionum suæ Religionis eodem modo, quo alij Religiosi, exceptis ijs, quæ ipsorum sexui, & fragilitati repugnant. Ratio est, quia sunt veræ personæ religiosæ, eisdemque priuilegijs, ac religiosi viri gaudentes. Vnde tenentur suis Prælatis obedire, siue sint Episcopi, quando illis sint subiectæ, siue Prouinciales, aut Generales Religionis, si illis subijciantur, eo modo, quo cæteri alij Religiosi. Ratio est, quia verè emittunt Votum Obedientiæ prædictis Prælatis, ac proindè tenentur ad eadem, quæ religiosi tenentur, respectiuè ad sexum. Suarez *4.to. de Relig. lib.1. de Variet. Relig. c.1 2.*

2 Non tamen tenentur obedire Vicarijs, quos solent habere, sicut Prælatis. Non enim sunt ipsarum Prælati, cum nullam super illas iurisdictionem habeant, sed vel superintendentiam, vel quid huiusmodi. Miranda *in Man. to.2. q.21. art.2.*

3 Tenentur verò Moniales obedire suis Priorissis, vel Abbatissis in ijs, quæ pertinent ad gubernationem domesticam, & ciuilem. Ratio est, tum quia hæc obligatio necessaria est ad bonum regimen, & ordinem Monasterij. Tum quia quamuis Priorissæ, vel Abbatissæ non habeant, nec possint habere iurisdictionem spiritualem supra Moniales, iuxta dicenda *cap. seq.* habens tamen supra illas potestatem dominatiuam, domesticam, & ciuilem, similem illi quam habent pater in filios, & mater familias in domesticos. Sanctus Thom. *in 4. dist. 19. q.1. art.1. q.3. ad 4.* Sotus *in 4. dist. 20. q.1. art.4.*

4 Hic huiusmodi obligatio obediendi Moniales suis priorissis, vel Abbatissis, est sub mortali (intellige si materia, quæ præcipitur sit grauis.) Ratio est, quia tenentur obedire illis, sicut filij parentibus, & ciues suis Magistratibus, eò quod habeant similem potestatem, hi autem peccant mortaliter, quando transgrediuntur præcepta in materia graui sibi imposita. Victor. *relect. de potest. Eccles. q.2. n.4.* Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.1. n.18.*

5 Pro ingressu Monialium in Monasterium non licet aliquid accipere, tamquam pretium, benè tamen pro victu, ac vestitu, seu congrua sustentatione tam in anno approbationis, quam post professionem. Ratio primæ partis est, quia oppositum esset simoniacum. Ratio verò secundæ, quia hoc admittit consuetudo, & æquitas rationis naturalis, cum alias Moniales non possent à Monasterio sustentari S. Thom. 2.2. q.100. *art.3. ad 4.* Nauarrus *in Man. cap. 27. n.106.* An vero hoc etiam intelligatur, quando Monasterium est locuples? Sot. negat *lib.9. de Iust. & iur. q.6. art.2.* Affirmat verò Suarez *to.1. de Relig. lib.4. de Simon. c.17.* Adminus tamen sæpius erit peccatum auaritiæ. Quotiescumque autem licitum est accipere aliquid pro ingressu Religionis, licitum etiam est facere pactum de illo. Quia hoc nullo iure prohibetur, & multorum consuetudine approbatur Suarez *vt supra.* Bonacina *de Simon. q.7. §.4.* Vide dicenda infra *num.39.*

6 Non possunt recipi plures Moniales in Monasterio, quam quæ ex redditibus, vel ex consuetis eleemosynis commodè possint sustentari. Ita habetur in *cap. vnico §. sanè de stat. Regul. in 6.* & in Concil. Trident. *sess.25. de Regul. cap.3.* ac in Constitut. Pij V. anno 1566. quæ incipit *Circa Pastoralis Officij, &c.* Quod intelligunt aliqui nisi monialis secum afferat dotem, ex qua possit commodè sustentari. Quia per hoc sufficienter prouidetur intentioni Ecclesiæ. Nauarrus *lib. de reddit. Eccles. quæst.1. n.62.* Suarez *4.to. de Relig. tract.9. lib.1. cap.11.* Dicitur tamen Sacram Congregationem declarasse 6. die Septembris ann. 1604. quòd si quæ supra statutum numerum reciperentur, duplicem eleemosynam afferre, & supra numerarium locum tenere deberent. Deinde, Moniales, quæ supra numerum in quolibet Monasterio constitutum recipiuntur, in locum monialium decedentium nequaquam subrogari, neque impedimento esse, quin aliæ in locum earumdem ex numero de mortuarum recipi eo modo valeant, quo in singulis monasterijs moniales intra numerum possunt admitti quinimmo easdem sic supra numerum receptas, supranumerarias semper quoad hoc remanere, etiamsi in cæteris ab alijs nihil differant, sed illis in omnibus pares, &c. Insuper quod duplicis eleemosynæ nomine intelligi semper debeat duplicata summa eius, quæ in receptione cuiusque monialis intra numerum in quolibet monasterio constitutum, erogari pro tempore consueuerit. Ita tamen, vt vbi summa, quæ confertur minor est scutis ducentis, ibi saltem rationem duplicatæ eleemosynæ soluenda sint scuta quadringenta. Quaranta *in Summa Bullar. ver. monasteria monialium.* Vbi etiam affert aliam declarationem circa puellas admittendas in locum monialium pro tempore vacaturum, neque promittendum talem locum, nisi sequuta reali vacatione, & cum quibusdam alijs conditionibus, sub grauibus pœnis ibi impositis. Vide etiam Peirinis *to.2. priuileg. minimor. in Constitut.6. Pij V. num.9.* Sed nota ex declaratione Sacr. Congregat. Episcop. & Regul. anno 1615. quòd supernumeraria non potest admitti sine licentia Sac. Congregat. Gauant. *in Manua. Episcop. verb. monialium receptio n.11.*

7 Modus paupertatis magis accõmodatus monialibus est, monasteria habere communes redditus, quibus possit omnibus illis subuenire. Ratio est, quia per mendicitatem, aut alio modo simili non possunt ita commodè, & honestè sustentari. Quod idem de monialibus Capuccinis intelligi debet, propter eamdem rationem. Præsertim cum in Decreto Concil. Trident. *sess.25. cap.3.* comprehendantur. Suarez *4.to. de Relig. tract.9. lib.1. cap.12.* Habere tamen singulas, aut aliquas moniales redditus aliquos, vel annuos census tolerari non debet, nisi in casu, quo vita communis obseruari minimè possit, & cum conditionibus assignatis *cap.6.* de Voto Paupertatis *à n.21.* Suar. *4.to. de Relig. tract.9. lib.1. c.12. n.2.*

8 Moniales omninò plena, & spontanea voluntate debent profiteri, ac proindè ante professionem ex bonis Nouitiæ nihil tribui debet monasterio, præter victum, & vestitum pro anno Nouitiatus. Vnde a S. Congregatione Card. declaratum est, etiam dotem non esse Monasterio tribuendam ante professionem. Causa tamen legitima subsistente, &

cum

cum licentia Episcopi, & data cautione, & securitate de ipsa restituenda, poterit etiam dari ante professionem. Suarez *infra citandus n.4.* Deinde Episcopus ante professionem, virginis voluntatem exploret, vt pia, & spontanea sit. Censura insuper innodantur illi, qui fœminas ad statum Religiosum assumendum cogunt. *cap. Puella* 29. *quæst.*1. & Concil. Trident. *sess.*25. *cap.*16. 17. & 18. Suarez 4. *tom. de Religion. tractat.*9. *lib.*1. *capit.*11. Vide dicta *capit.*24. *num.*29. & Gauantum *in Manual. Episcop. verb. Monialium receptio à num.*1. *vsque ad* 6.

9 Non solum virgines, sed etiam viduæ admitti possunt, saltem iure communi, in Moniales. Ratio est, tum ex vsu antiquissimo Ecclesiæ, tum ex *c. Vidua* 20. q. 1. & *c. Viduas* 1. & 3. & *cap. Vidua cum seqq.*27. q.1. Sed viduam non conuenire admitti ad habitum Monachalem virginum, declarauit S. Congreg. Episcop. apud Gauantum *in Man. Episcop. verb. monialium receptio n.*7. Fœminas autem illicitè corruptas, maximè si lapsus est publicus, decens non est admitti, propter scandalum cæterarum nisi in specialibus monasterijs mulierum pœnitentiæ ad illas designatis, & nisi forte sint aliquæ circumstantiæ, quæ tale scandalum minuant, aut tollant. Suar. 4. *to. de Rel. tr.*9. *lib.*1. *c.*11. *n.*2.

10 Quamuis velum Professionis concedi posset non solùm Virginibus, sed etiam viduis: quia, vt dictum est supra, etiam viduæ admitti possunt in moniales: nihilominus Velum Consecrationis solùm potest dari iure communi virginibus *cap. de Voto* 20. q. 1. & Conc. Tiburiense *cap.*25. & Rothomagense *cap.*9. apud Yuonem *p.*7. *Decreti cap.*52. Sotus *in* 4. *d.*38. *quæst.*1. *artic.*1. Syluester *verb. Consecratio virginum*. Video tamen S. Congregationem Episcop. & Regular. decreuisse tollendam esse consecrationem. Insuper concedendam non esse monialibus mendicantium. Gauantus *in Manual. Episc. v. Monialium consec.* Casu autem quòd detur, fœminæ extra matrimonium corruptæ, etiamsi per violentiam, & sine culpa ipsarum id factum sit, capaces non sunt talis veli Leo Papa *in Epist. ad Episcopos Mauritaniæ cap.*2. & 5. & refertur 32. *quæst.*5. Num autem fœmina occultè corrupta, & cum publica fama virginitatis possit illud recipere? Multi negant, alij verò probabiliter affirmant. Quia non tenetur se prodere, sed potest in exteriori foro ita se gerere, sicut in communi opinione habetur. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.*9. *lib.*1. *cap.*11. Congruum tamen videtur talem Monialem, etsi non se debeat prodere, debere tamen excusare se. Miranda *in tractat. de Sacr. Monial. quæst.*7. *art.*6. & 8. Vbi addit in tali casu posse Episcopum vti aliqua cautela, mutando scilicet nomen Virginitatis, in nomen Castitatis Nauarr. *in Manual. cap.*16. *n.*3. & *lib.*3. *cons. cons.*4. *num.*4. Pollutæ autem etiam voluntaria pollutione possunt consecrari. Quia re vera adhuc virgines sunt, cum retineant integrum claustrum. Caietan. *in Sum. verb. Virginum consecratio.* Sà *in Summ. verb. Consecratio. n.*6. Velum autem hoc solùm datur ab Episcopis, & temporibus à iure statutis, *d. c. de Vot.* & *cap. Virgines* 20. Circa ætatem autem, cum iura antiqua sint contraria, consuetudo attendenda est, Suarez 4. *tom. de Relig. tract.*9. *lib.*1. *cap.*11. Sà *in Summ. ver. consecration.*5. Quia tamen Sacra Congregatio Episc. & Regular. decreuit consecrandas agere debere ætati 25. annum completum, ideo sic faciendum, Gauantus vt supra.

11 Puellæ minores duodecim annorum recipi possunt (secundùm aliquos) ad habitum monialem, vt Nouitiæ. Tum ex consuetudine Religionum; tum quia hoc non derogatur (vt aliqui volunt) à Concilio Tridentino *sess.*25. *cap.*17. Ita etiam declaratum dicitur à Sacra Congregatione Cardinalium. Medina *Sacrorum hominum continentia libro* 4. *controuers.*9. *cap.*4. Miranda *in tract. de Sacr. Monial. quæst. octaua, artic.*2. Quia tamen oppositum declaratum etiam dicitur à Sacra Congregat. Episcoporum, & Regular. ideò cautè procedendum. Gauantus *in Manual. Episcop. verb. Monialium reception.*19. & 20. Vide Dianam *Tract.*2. *de Dubijs Regularium resolution.*42. & Portellum *in additionibus ad Dubia Regularia verb. Clausura monialium §. cuius ætatis num.*1. Nullatenus autem debent admitti ad professionem ante decimumsextum suæ ætatis annum expletum. Concilium Tridentinum *sess.*25. *cap.*15. Vide dicenda infra num.39.

12 Debent Moniales examinari ab Episcopo, vel eius Vicario, Episcopo absente, vel impedito, antequam profiteantur, an coactæ, & seductæ sint, sciant quid agant, &c. Concil. Trident. *sess.*25. *cap.*17. Vide Barbosam *de potest. Episcop. Allegat.*100. *num.*4. & Gauantum *in Manual. Episc. verb. Monialium receptio à num.*21. Imò aliqui dicunt bis examinandas esse, scilicet ante susceptionem Habitus, & ante professionem, propter declarationem Sacræ Congregat. Cardinalium. Thom. Zerol. *in prax. Episcop. verb. Monialis.* Consuetudine tamen videtur receptum, quòd solum semel ante professionem examinentur. Miranda *in tract. de Sacris Monialibus quæst.*8. *art.*4. Diana *tract.*2. *de Dub. Regular. Resol.*47. Quicquid tamen de hoc sit, defectus huius examinis non irritat professionem Monialis cum Cōcilium nihil dicat de inualiditate talis professionis, vt solet, quod vult esse inualidam, atque ita solùm erit illicita, & peccaminosa, & ita supponitur a Sacra Congregat. in quadam declaratione, quam refert Zerola *vt supra* Sanchez *lib.*6. *in Decalogum c.*4. *num.*84. Barbosa *de potest. Episcop. Alleg.*100. *n.*9. Vide dicenda *c. seq. n.*17. Examen porrò hoc faciendum ab Ordinario, intra monasterium ad cancellos, seu crates monialium Campanillus *in diuersis iuris canon. rubric. cap.*16. Gauantus *verb. monialium professio num.*14. & 15.

13 Tenentur etiam Moniales omnes dicere Officium diuinum in Choro, sicut alij Regulares, *ex Clem.*1. *de celebr. Missarum*. vbi præcipitur, quòd in omnibus Ecclesijs Cathedralibus, & Regularibus, atque etiam Collegiatis, Horæ Canonicæ deuotè psallantur, conuenienterque celebretur Diuinum Officium, diurnum pariter, atque nocturnum. Angelus *verb. Hora Canonica*, §.25. & 26. Syl. *ibid. n.*10. Tenentur etiam Moniales Choro destinatæ ad Officium Diuinum priuatè, & extra Chorum recitandum, iuxta dicta *cap.*12. *n.*8. Sotus 10. *de Iust. & iur. q.*5. *artic.*3. Nauarrus *in Manual. c.*25. *n.* 96. Vide infra n.43.

14 Iure communi non est aliquod præceptum obligans, saltem sub mortali, ad hoc vt moniales confiteantur singulis mensibus sua peccata. Ratio est, quia si aliquod ius esset in hac parte, maximè Clement. *ne in agro*, illa autem non obligat ad peccatum, saltem mortale, vt indicat. Concil. Tridentinum *sess.*25. *c.*10. vbi referens in margine prædictam Clementinam sic loquitur circa Confessionem, & Communionem Monialium. *Attendant diligenter Episcopi, & cæteri Superiores monasteriorum Sanctimonialium, vt in Constitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, vt saltem singulis mensibus Confessionem peccatorum faciant, & Sacrosanctam Eucharistiam suscipiant, vt eo salutari præsidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. Quòd verò Sanctissimum Christi corpus intra Chorum, vel septa Monasterij, & in publica Ecclesia conseruentur, prohibet S. Synodus, nō obstante quocumq; indulto, aut priuilegio.* Viuald. *in Candelabro aureo de Confess. n.*51. Zerola *in Praxi Episcop. verb. Moniales ad septimum dubium*. Vide dicenda infra num.40.

15 Qui scienter cōtrahunt cum Monialibus, & ipsæ Moniales contrahentes sunt excōmunicati in Clem. 1. *de consang. & affinitate* Tolet. *in Sum. lib.*1. *c.*40. Imò si quis Monialem in vxorem acciperet, prohibetur cū alia cōtrahere, in sui peccati pœnam, 27. q.1. *can. Hi verò.* Idē Tolet. *lib.*7. *c.*15.

16 Specialiter tenentur Moniales omnes ad seruandam rigorosam Clausuram, idest numquam exeundum de monasterijs propter specialissimum Ecclesiasticum præceptum illis impositum. Primò ex Bonifacio Octauo *c. periculoso in princ. de stat. Regular. in* 6. præcipiente, vniuersas, & singulas Moniales, præsentes, atque futuras, cuiuscumque Religionis, sint vel Ordinis in quibuslibet Orbis partibus existentes, sub perpetua in suis monasterijs debere de cætero permanere Clausura, ita quòd nulli earum tacitè, vel expressè professæ sint, vel esse valeant, quacumque ratione vel causa (nisi forte tanto, & tali morbo euidenter, eam laborare constaret, quòd non posset cum alijs absque graui periculo, seu scandalo commorari) monasteria ipsa deinceps egrediendi facultas concedatur. Secundò, ex Concilio

Tridentino *sess.25. de Regular. cap.5.* vbi rigidissimis verbis eam inuiolabiliter seruari præcepit. Tertiò, ex Pio V. quia ad idem intentum duas Constitutiones edidit, alteram anno 1566. alteram anno 1569 in prima explicans magis Decreta Bonifacij, & Concil. Tridentin. in secunda verò rigidius eamdem Clausuram præcipiens, iusta causas concedendæ licentiæ declarans, varijsque pœnis transgressores afficiens. Tandem quartò, ex Gregor. XIII. qui anno 1572. eamdem Clausuram confirmauit, explicans, quæ loca sub illa claudantur. Sanchez *lib.6. in Decalog. c.15.* Gauantus *in Manual. Episcop. verb. Monialium clausura à princip.*

17 Non solùm Moniales Ordinum Mendicantium, & Monachalium, sed etiam Ordinum Militarium obligantur hoc præcepto Clausuræ. Tum ex Concil. Trident. *sess.25. cap. 22.* vbi ea, quæ in Superioribus Decretis præceperat, quorum vnum erat de Clausura Monialium dicit, debere obseruari in omnibus Cœnobijs, ac monasterijs, quarumcumque Sanctimonialium, etiam si illæ sub gubernio militarium etiam Hierosolymitanæ viuant. Tum ex Pio Quinto in dicta Constitutione anno 1566. Nauarrus *comment. 4. num.44. vers.5.* Rodriguez *tom.1. quæst. Regul. quæst. 44. artic.2. & 3.* Tenentur etiam isto præcepto Moniales Conuersæ cuiuscumque Ordinis sint. Quia ita habetur expræssè in dicta Constitutione Pij V. Nauarrus *vt supra num.45.* Rodriguez *vt supra art.4.* Non tamen tenentur isto præcepto Nouitiæ. Quia non sunt verè Moniales, nec prædictis Decretis comprehensæ. Nauarrus *vt supra n. 47.* Vide infra *num.32.* Bene tamen tacitè professæ. Quia ita decernit Pius Quintus in dicta Constitutione sequens Bonifacium Octauum. Oblatæ autem si non sint religiosæ non tenentur. Cum nulla lex illas obliget. Graffis *1. par. decis. lib 4. cap.33.* Rodriguez *tom.1. qq. Regular. quæst.44. artic. vlt.* Mulieres verò in aliqua domo, vel Congregatione, simul viuentes, & aliquem modum vitæ Religiosæ vouentes, hortandæ sunt, vt solemniter profiteantur, & ex tunc tenebuntur ad Clausuram, vt cæteræ religiosæ, si verò hoc noluerint facere, non licet eis aliquam in posterum in suam Congregat. admittere, quod si aliquas receperint, professiones, & receptiones illarum sunt omninò irritæ, & nullæ. Ratio est, quia ita deciditur in prædicta Constit. Pij V. Rodriguez *vt supra artic.3.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.15. n.14.* Vtrum autem quædam Moniales, quæ faciebant professionem ea conditione, vt non astringerentur Clausuræ verè essent professæ? Probabilius est, quòd non, quia Pius V. videtur irritasse, & annullasse dictas professiones. Miranda *in tract. de Sacris Monialibus q.1. art.4.*

Circa Conuersas autem nota, quòd licet illæ teneantur, vt dictum est, lege Clausuræ, ita vt neque possint exire ad ornandum Altare in Ecclesia exteriori, prout declarauit S. Congregatio Episcop. & Regularium 17. Octobr. 1591. Nihilominus vbi fuerit consuetudo prædictas Conuersas egrediendi è Monasterijs pro quæstu, tolerari potest, habitis tamen necessarijs licentijs, & dummodo tales Conuersæ sint ætatis saltem 40. annorum, nec pulchræ, nec foris pernoctent, neque plures quàm octo destinentur ad quæstum, & quòd si deinde non egeant cessent à quæstu. Hoc declarauit eadem S. Congregatio, prout refert Gauant. *in Man. Episc. verb. Monialium clausura à n.18.* Vbi etiam *n.20.* de Monialibus conuersis si egeant, quid sentiendum. Vide & dicenda *tom.2. c.8. n.29.*

Hinc collige, neque posse expelli Moniales à Religione, etiam propter incorrigibilitatem; non solùm, quia iura, & Decreta Summorum Pontificum, quæ de eiusmodi expulsione loquuntur, & de quibus nos egimus *c.23.* de viris solùm intelligi, praxis Ecclesiæ hucusque recepit, non de fœminis, sed etiam quia S. Congregatio Episcop. & Regular. die 27. Maij 1603. declarauit: *Incorrigibiles eijci non possunt, neque transferri, inconsulta Sede Apostolica.* Quare, etsi, stando in iure communi naturali Religionum, eijci possent è religionibus prædictæ incorrigibiles; attenta tamen Ecclesiæ consuetudine, & prædicta declaratione, id fieri non potest sine Sedis Apostolicæ consensu. Sanchez *lib.6. in Decal. c.9. n.6.* Gauantus *in Man. Episcop. verb. Monialium clausur. n.23.*

18 Locus clausuræ, ex quo prohibitum est Monialibus egredi; est totus ille ambitus Monasterij, qui ianua interiori clausa continetur. Vnde si vltra interiorem ianuam exeant ad Ecclesiam, vel ad alia loca, vbi seculares intrant Clausuram violant. Ratio est, quia ita habetur in Bulla Gregor. XIII. superiùs adducta. Nauarrus *comment.4. num. 44. not.4. de Regul. & lib.3. Consil.1. edit. tit. de Regul. consil.66.* Rodriguez *to.1. q. Regular. quæst.44. artic.4.* Vnde si Monialis ascendat supra tecti regulas supra eam partem, quæ Monasterium respicit, aut egrediatur ex aliqua Domo priuata, in qua, siuè iustè, siuè iniustè, è Monasterio egressa commoratur, non frangit Clausuram. Eò quòd hoc non est egredi è Monasterij ambitu. Nauarrus ibidem, & Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.15. n.7. & 9.* Ingredi tamen domos Monasterio contiguas, etiamsi in illis solum sint aliquæ fœminæ seruitio Monasterij deputatæ est, Clausuram violare. Propter contrariam rationem, scilicet, quia hoc est egredi è Monasterij ambitu. Nauarrus *de Regul. comment.4. n.56.* Bonacina *de Clausur. quæst.1. punct.1.* Idem dico, propter eamdem causam, de ingressu in Ecclesiam exteriorem, ad quam scilicet secularibus patet accessus. Bonacina *ibidem.* Gauantus *in Manu. Episcop. ver. Monialium clausura n.10. 11. 12.* Quid porrò sentiendum de moniali quæ se ponit in rota, & facit illam volui versus partem externam vbi non est clausura ipsa tamen non egreditur è rota? Probabile sanè non violare clausuram, quia non egreditur ex ambitu, sed se habet ac si esset in ipso ostio clausuræ. Diana *tract.2. de Dub. Regular. Resolut.52.* vbi etiam an in huiusmodi violatione clausuræ possit dari paruitas materiæ.

19 Moniales egredientes è Clausura Monasterij, aut eis fauentes, vel licentiam aliquo alio modo (quàm dicetur) concedentes, comitantes, aut recipientes, excommunicationem latæ sententiæ Papæ reseruatam incurrunt, & priuationem omnium dignitatum, administrationum, & officiorum tunc obtentorum, & inhabilitatem ad alia. Quia ita habetur in dicta illa Constitutione Pij V. ann. 1569. Incurrunt etiam istas pœnas omnes cooperantes iniustæ egressioni Monialium. Quia omnes isti comprehenduntur ibi, Rodriguez *tom.1. quæst.49. artic. vlt.* An verò huiusmodi pœnæ incurrantur in foro conscientiæ ante omnem iudicis sententiam, vel illa expectetur? Constat ex dictis supra *cap.10. à num.29.* Bonacina *de Clausur. q.1. punct.4. & 5.*

20 Licentia egrediendi Moniales è Monasterio, concedi non potest, nisi grauissima causa perurgente. Ita habetur tam in *cap. periculoso citato*, quàm in Concilio Tridentino *sess. 25. cap.5.* Maximè in dicta Constitutione Pij V. anno 1569. Vbi tres causæ assignantur, scilicet *magni incendij, vel infirmitatis lepræ, aut epidemiæ.* Nauarrus *comment. 4. n. 40. & 48.* Imò quando huiusmodi magno incendio occurri potest lineæ egressu Monialis à suo Monasterio, aut curari à lepra, aut epidemia, sine periculo aliarum, tunc non erunt sufficientes causæ egressionis. Quia tunc cessat necessitas exeundi, quæ est finis huius concessionis. Rodriguez *tom.3. quæstionum Regul. q.31. art.1.* Collector. *Priuilegiorum mendicant. verb. clausura monialium cas.1.* Nomine Epidemiæ non solùm intelligitur pestis, sed & morbus etiam alius contagiosus, qui solet alijs de familia periculum mortis afferre. Quia intentum Pij V. in illa exceptione est consulere indemnitati Communitatis religiosæ, ne scilicet patiatur periculum mortis propter retentionem monialis infirmæ, quod non solum procedit in Infirmitate pestis, sed in alia etiam contagiosa, quæ soleat esse periculosa toti familiæ, vel maiori parti ipsius. Rodriguez *to. 3. quæst.49. artic.4.* Sanchez *lib.6. in Decalog. capit.15. num.35.* Vide & Gauantum *in Manual. Episcopor. verb. monialium Clausura num.7.* licet oppositum in praxi omninò sequendum sit si authenticè constet de quadam declaratione Sacr. Congregationis in contrarium quàm refert Diana *Tract.15. miscellan. Resolut.23.* Probabile etiam est tres istas exceptiones Epidemiæ, lepræ, & magni incendij, contentas in prædicta Constitutione extendendas esse ad alios casus similes, vel vrgentiores, quale est tempore belli periculum, quod imminet monialibus, ne patiantur aliquod damnum à militibus, maximè Infidelibus. Quia in dictio taxatiua in Decretis non excludit casus similes, vel vrgentiores, Nauarrus *commentar. 4. num.48.*

4. *num.*48. Azor. *tom.*1. *Instit. moral. lib.*13.*c.*8.*q.*1. Non est autem casus similis cum vita vnius monialis periclitaretur non egrediendo è monasterio. Tum quia Pontifex in illa exceptione solùm consulit vitæ, & incolumitati totius Communitatis, aut maioris partis ipsius, non vnius, aut alterius monialis. Tum etiam quia magis præponderat bonum commune Religionis, aut Conuentus, quod positum est in exacta obseruantia Clausuræ, quàm bonum particulare vitæ vnius monialis. Rodriguez *tom.*1.*q.*49. *art.*4. 3. *&* 5. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. c.*15.*n.*39. Oppositum verò etiam credo probabile. Quia sæpius hoc nullum præiudicium faciet bono communi Religionis, & lex naturalis conseruandæ vitæ superior est quocumque præcepto Ecclesiastico. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.*8. *lib.* 1. *c.*9. *n.*9. Quando monialis alicuius monasterij eligitur in Abbatissam alterius, tunc etiam potest exire ex monasterio, & est causa sufficiens concedendi illi talem licentiam. Ratio est, quia in Concil. Trid. *sess.*25. *c.*7. id videtur permissum, non obstante quòd in c.5. multum commendauerat monialium Clausuram. Nauarros, & Rodriguez vt supra, & Collect. *priuileg. mendicant. verb. Clausura monialium cas.*3. Qui etiam hoc extendunt ad casum quo monialis deberet fundare aliud Monasterium. Video tamen S. Congregat. Episcop. declarasse transferri non posse moniales pro instructione noui monasterij, inconsulta Sede Apostolica, Neque ratione Prioratus aut alterius officij, ac ita intimatum fuisse procuratoribus Generalibus ordinum, Diana *Tract.*2. *de Dub. Regular. Resolut.*99. *&* 127. Castellin. *de elect. c.*17. *num.*6. Barbosa *de potestate Episc. Allegat.* 102. *n.*25. Gauantus *in manu. Episcop. ver. monialium Clausur. num.*14. [Zerola *in praxi par.*2. *ver. Moniales* §.8. Quamuis Portellus *in Responsion. moral. to.* 2. *casu* 31. non admittat præfatam declarationem.] Quando causa egrediendi legitima non est, sed fraude, vel fauore obtenta non excusat Monialem in conscientia, cum talis licentia nulla sit Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *c.*9. *n.*14. Vide pro alijs casibus Bonacinam *de Clausur. quæst.* 1. *punct.*9.

21 Causa autem aliqua legitima ex prædictis subsistente, possunt Prælati Religionum facultatem concedere exeundi è Monasterio Monialibus sibi subiectis, accedente tamen consensu Episcopi approbantis causam egressus. Ratio est, quia ita habetur in Trid. *sess.*25. *c.*5. & in supradicta Constitutione Pij V. Laurentius de Peirinis *tom.*1. *priuileg. minim. in Constit.*6. *Pij V.* *n.*22. Extat quoque S. Congregat. declaratio, qua dicitur: Moniales subiectæ iurisdictioni Regularium exemptorum, si sine licentia Ordinarij egressæ fuerint è Monasterijs, debent ipsæ, & earum Superiores, de quorum licentia de Monasterijs egressæ fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia ab eorum Ordinario puniri, non obstantibus quibuscumque priuilegijs, &c. Zerola 1. *p. prax. verb. monialis.* Addunt aliqui consuetudine receptum esse in Hispania, vt non requiratur talis licentia Episcopi, vel Ordinarij. Rodriguez *to.*1.*q.*49. *art.*6. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. c.*15. *n.*28. Diligenter tamen intuendum est an hoc sit vera consuetudo, eò quòd lex Ecclesiastica non amittit suam vim nisi post longam præscriptionem. Suarez *tom.*4. *de Relig. tract.*8. *lib.* 1. *cap.*9. *num.*14. Imò quando necessitas egressus vrgeret, & ratione longæ distantiæ Superioris non posset ad ipsum adiri absque graui periculo, posset Monialis, Superiore inconsulto, è monasterio egredi, quia necessitas caret lege, & per Epicheiam censeri potest hunc casum non comprehendi in Decretis Concilij, & Pontificum. Syluester *verb. Relig.*7. *quæst.*16. Rodriguez *tom.*1. *quæst.*49. *art.*2. Bonacina *de Clausur. quæst.*1. *punct.*8. Vide dicenda *cap. sequenti num.*20.

22 Moniales tamen quomodolibet egressæ è Monasterijs, vel propter morbos permissos, vel propter aliam causam, ea cessante, tenentur statim redire. Ratio est, quia licentia non durat nisi durante causa egressionis. Rodriguez *to.*1. *quæst.*47. *art.*11. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. cap.*15. *n.*60. *&* 61. Qui etiam bene addunt, breuem moram non esse contra hoc præceptum redeundi.

23 Nouitiæ, vt dictum est supra n.17. non tenentur hac lege de non exeundo à monasterio nisi cum circumstantijs adductis, ac proinde si exeant non incidunt in pœnas adductas supra *num.*19. An autem exeuntes à Monasterio interrumpant Nouitiatum, & desinant esse moniales? Dicendum est, quòd si ex causa rationabili, v.g. morbo graui curando, & ex licentia superiorum, ac cum habitu exeant, non censentur interrumpere suum Nouitiatum, secus autem si sine causa, licentia, aut habitu exeant. Ratio primæ partis est, quia talis egressus cum illis circunstantijs arguit vnionem, & permanentiam in religione, affectumque perseuerandi. Ratio verò secundæ est ex opposito, quia talis egressio potius arguit retrocessionem ab obedientia, religione, vel habitu. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.*8. *lib.*1. *c.*8. *n.*16. referens pro hoc quamdam declarationem Cardinalium. Addens etiam, quòd si egressus Nouitiæ sit de licentia Abbatissæ malè tamen concessa, adhuc tamen per talem exitum non interrumpi Nouitiatum quantum est ex vi iuris communis. Vide Barbosam *de potest. Episcopi Allegat.* 101. *n.*23. *&* 28. Non posse tamen Nouitijs dari licentiam exeundi ad visendos parentes, declarauit S. Congregat. Episcop. Gauantus *in Man. Episcop. verb. monialium Clausur. num.*13.

24 Moniales non possunt admittere intra Clausuram sui monasterij quamcumque personam cuiuscumque generis, conditionis, aut sexus. Ita habetur *in c. periculoso in principio de stat. Regul. in* 6. & in Concil. Trident. *sess.*25. *c.*5. & in Bullis Pij V. & Gregorij XIII. Suarez 4. *to. de Relig. tract.*8. *lib.*1. *cap.*10. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. c.*16. *per totum.* Num autem Reges, Reginæ, Imperatores, seu Imperatrices hoc præcepto comprehendantur, problema videtur. Bonacina *de Clausur. q.*4. *punct.*1. Non extenditur autem hæc prohibitio ad infantes pueros, seu puellas nondum habentes vsum rationis. Quia etsi Concilium Tridentinum videatur includere omnes cuiuscumque ætatis, intentum tamen illius solùm extenditur ad illos, qui Moniales inducere possint ad peccandum. Nauarrus in *Summa c.*28. Corduba *in Summ. q.*60. Oppositum tamen videtur haberi ex declarat. Sac. Congregat. Regular. apud Gauantum *in Man. Episc. verb. Monial. Clausur. n.*31. Amentes verò adulti sub hac prohibitione comprehenduntur, propter rationem contrariam. Nauarrus *Comment.* 4. *n.*55. Rodriguez *to.*1. *q. Regul. q.*46. *art.*1.

25 Licentiam verò ingrediendi dictam Clausuram concedere possunt Episcopi, vel Superiores, in casibus necessarijs, & respectiuè ad Monasteria sibi subiecta. Bonacina vt supra *punct.*2. ex Conc. Trident. vt supra. Nisi aliud in particularibus religionibus sit lege, vel consuetudine receptum. Quod dixerim præcipuè propter Monasteria S. Claræ, & Conceptionis Sanchez *lib.*6. *c.*16. *n.*20. Puellas verò educationis gratia Monasteria Monialium intrantes ingredi non posse sine licentia Papæ, aut S. Congregationis tradit Bonacina de legibus *disput.*1. *quæst.*1. *punct.*3. *numer.* 20. *& de Clausur. quæst.*4. *punct.*4. *numer.*16. Sed non video fundamentum in hoc authore, aut in alijs ad hoc, nisi Decretum Sac. Congregat. Episcop. quod affert. Gauantus *in Manual. Episcop. verb. Monial. educatio. num.*8. quod forsan solùm intelligitur de illis monasterijs, in quibus non est consuetudo tales puellas recipiendi, iuxta dicenda n.29. Ipsi etiam superiores ingredi possunt, si id faciant in casibus necessarijs, & à paucis, ijsque senioribus, ac Religiosis personis, comitati. Greg. XIII. in Bullā edita anno 1581. quæ incipit *Dubijs, quæ emergunt.* Abbatissa verò non potest dare hanc licentiam. Quia Concilium postquam dixit Episcopū, vel superiorem licentiam hanc debere dare, subiunxit, neque *alius vllo modo id possit.* Quo excluduntur prædictæ Abbatissæ. Nomen enim masculini generis etiam fœminas comprehendere est regula communis. Nauarrus *Comm.*4. *de Regul. n.*59. Suar. 4. *to. de Relig. tr.*8. *lib.*1. *c.*10. *n.*14. Addens, neque ex commissione Prælati posse hanc licentiam Abbatissam, aut quemlibet alium concedere. Quia Concilium reuocat omnes facultates etiam in posterum concedendas. Extat verò declaratio Sacræ Congregationis circa hoc, per hæc verba. *Vbi post Concilium fuerit consuetudo introducta, vt Ordinarius det hanc licentiam in monasterijs Regularibus subiectis obseruandam esse. Vbi fuerit consuetudo introducta, vt Episcopus habeat superintendentiam aliquam super concessione talium licentiarum, v.g. quod debeant apud ipsum registrari, obseruandum esse, quamuis Episcopus non possit tunc licentiam improbare,*

tom.1. q.46. art.9. propter eamdem rationem, & antiquam consuetudinem. Oppositum tamen tenet Miranda *in tract. de Sacris Monialibus, q 2. art.9.* Vnde cautè in hoc procedendum. Maximè, quia à Sacra Congregat. Episcoporum, & regularium declaratum video, non posse introduci tales ancillas in seruitium infirmarum, seu decrepitarum, sine licentia Sedis Apostolicæ. Gauantus *in Man. verb. Episc. v. Monial, recept. num.14.* Vide & *n.15. & 16.* in eodem Gauanto.

33 Licentias concessas mulieribus quibuscumque ingrediendi Monasteria Monialium limitauit Paulus V. in Bulla *Facultatum* anno 1608. edita. Postea tamen in Bulla *Monialium* anno 1612. omninò reuocauit omnes tales licentias, præcipiens quibuscumque mulieribus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, Papæ reseruata, ne prædicta Monasteria ingrediantur, & Monasteriorum Abbatissis, seu Priorissis, & Superioribus sub eadem, & alijs pœnis, ne talem ingressum permittant. Vide Bullam 3. tom. Bullar. Laertij *num.74.* Peirinis *tom.2. priuil. minim. in Constit.6. Pij V. num.5.* Post quæ S.D.N. Vrban. in Bulla 5. *Sacrosanctum*; anno 1624. edita, vt habetur 4. to. Bullar. inter Bull. Vrbani n.29. declarauit consensum Monialium, qui requiritur ad hoc quòd fœminæ seculares ipsarum monasteria ingrediantur, *per easdem moniales capitulariter, & per secreta suffragia præstandum esse; alias licentia huiusmodi, mulieribus, quibus concessa fuerunt nullatenus suffragentur.* Bonacina *de Clausur. quæst.4. punct.5.* Loquitur autem Pontifex in casu, quo fœminæ intrare velint ex vi licentiarum à Sede Apost. impetratarum.

34 Loqui cum Monialibus furtiuè, idest, sine licentia Abbatissæ, vel eius, ad quem spectat illam dare regulariter est peccatum mortale, quia est contra ius Abbatissæ, vel Superioris Moolalium, sicut inter seculares loqui furtiuè cum virgine existente sub cura parentum Suarez 4. *tom. de Relig. tractat.8. lib.1. cap.10. num.27.* Idem dico, etiam si locutio sit per nutus, & signa, & etiam si monialis ipsa non loquatur, propter eamdem rationem. Diana *Tract.2. de Dub. Regular. Resolut.48.* Probabiliter excusantur in hoc pueri, & puellæ ante 14. annum quia in illis non militat eadem ratio ac in alijs maioris ætatis. Diana ibid.

35 Insuper ex mandato Sacræ Congregationis die 4. Aprilis 1587. Regulares adeuntes Monasteria monialium sine licentia Episcopi incidunt in pœnam excommunicationis quam Episcopus suo Edicto proposuit, nisi Regulares illi haberent ex priuilegio, quòd non possint excommunicari & tunc deberent puniri à suis superioribus alia pœna; Qui Regulares sic excommunicati non possunt absolui à suis superioribus, sed ab Episcopo qui sibi hanc absolutionem reseruauit. Suarez *tom.4. de Relig. cap.10. num.27.* Rodriguez *tom.1. quæst.45. art.2. in fine.* Extat etiam Sac. Congregat. declaratio, quòd licentia adeundi ad colloquium cum Monialibus regularibus subiectis spectat ad ipsos superiores Regulares, nisi ex consuetudine ad Episcopos pertineat. Quaranta *ver. Monast. Monial.* Gauantus *in Man. Episc. verb. Monial. collocutio num.2. & 3.* Hoc verò intelligi non potest de regularibus, qui vt moniales alloquantur, indigent licentia Sacr. Congregationis, vel Ordinariorum, iuxta dicenda num. sequenti, solum ergo intelligi hoc debet de secularibus. Peirin. *tom.2. priuil. minim. in Const.6. Pij V. num.38.*

36 Visitare, vel inuisere moniales, nisi rationabilis, & manifesta causa existat, ac de illius, ad quem pertinet licentia, est peccatum. Quia prohibitum eisdem verbis *in cap. periculoso in princ. de stat. Regul. in 6.* Quod Decretum innouatum est à Pio V. in Bulla, quæ incipit *Circa Pastoralis Officij.* Nauarrus *Comment.4. n.61.* Rodriguez *tom.1. quæst. 45. art.4.* Hoc verò peccatum ex se, & seclusis circumstantijs alijs extrinsecis, solum videtur veniale. Quia materia solùm putatur leuis, & communiter saltem in Hispaniæ partibus, ita habetur. Rodriguez ibidem. Sanchez *lib.6. in Decal. cap.16. num.120.* Frequentare verò huiusmodi accessum, seu quod idem est, sæpius alloqui aliquam, vel aliquas Moniales, in Clericis, etiam secularibus, vix excusari potest à mortali. Ratio est, quia est illis prohibitum, *in cap. monasteria de vita, & honestate Clericorum.* Llamas *in methodo curationis in appendice §.4.* Alij verò dicunt esse solùm veniales, eo quòd licet illæ pœnæ sint

graues, non tamen statuuntur, nisi præmissa admonitione Episcopi. Nauarrus *in Summ. cap.25. num.10.* Sanchez vt supra. Si tamen adsit scandalum, praua intentio, occasio peccandi, vel mala suspicio de fama Monasterij, vt ferè semper ex frequenti ista alloquutione monialium consurgit sine dubio est peccatum mortale, propter grauitatem materiæ. Suarez *4. to. de Relig. tract.8. lib.1. cap.10. n.37.* Religiosis autem prohibitum est accedere ad monialium Cœnobia, vel ipsas personas intra Clausuram existentes alloqui, absque licentia expressa Sacræ Congregationis, sub pœna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrendæ. Ita habetur in Decreto Sacræ Congregationis ann.1590. edito Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.16. num.115.*

Quod Decretum, licet innouatum sit à Sacra Congregatione, sub Sanctissimo D. N. Vrbano VIII. anno 1621. moderatum tamen fuit quoad hoc, scilicet facultatem tribuendo Ordinarijs, *vt, quatenus sibi visum fuerit in Domino expedire, licentiam possint concedere per quatuor vices ad summum quolibet anno, cuicumque Regulari; vt moniales sibi in primo, & secundo tantum consanguinitatis gradu coniunctas conuenire, & alloqui possit.* Seruatis tamen quibusdam conditionibus in prædicto Decreto contentis. Laurentius de Peirinis *tom.1. priuil. minim. in Const.6. Pij V. num.7.* Vide etiam infra *num.40.* Insuper præter prædictas pœnas peccare mortaliter regulares accedentes ad Monasteria Monialium contra formam præscriptam, declaratum est à S. Congregatione anno 1606. Idem Peirinis vt supra *n.36.* Præterea Regularem absque legitima licentia accedentem ad monasteria Monialium regularibus subiectarum ibique cum Moniali colloquentem, posse à Diœcesano Episcopo tamquam sedis Apostolicæ delegato, coerceri, & puniri, declarauit Sacr. Congregatio, approbante S.D.N. Vrbano. Vide *to.4. Bullar. post Bullam 18. Gregorij Decimiquinti* Bonacina *in tract. de Clausur. quæst.3. punct.4.*

Præcipitur etiam à S. Congregat. Episcop. & Regul. ne permittatur accessus ad Moniales sub prætextu docendi sonum cymbalorum, aut alterius instrumenti, aut musicam, cautumue, ad crates. Permissum tamen, quod matres, patres, imò, & filij Monialium possint eas alloqui sine licentia, non tamen in diebus prohibitis. Gauantus *in Manual. Episcop. verb. Monial. collocutio. n.47. & 8.*

37 Scribere autem Epistolas ad Moniales non est ex se peccatum, quia nulla lex est communis hoc prohibens. Vnde cessante scandalo, aut mala aliqua circumstantia talium Epistolarum non erit peccatum illas scribere. Suarez *to.4. de Relig. tract.8. lib.1. cap.10. n.vlt.* Romæ autem hoc est interdictum; licet non videatur extra Romam obligare, quia non est lex Pontificia. Nauarrus *Comment.4. n.61.* Quibusdam tamen religiosis præceptum est à Gregorio XIII. ne huiusmodi litteras scribant, quod illos obligat non alios Nauarrus *cons.19. de senten. excommunicat. in 2. editione.*

38 Moniales Conuersæ non essent admittendæ in religionibus ex vi Constitutionis Pij V. Eò quod id manifestè prohibeat. Nauarrus *commem.4. n.56.* Licet alij teneant contrarium. Suarez *to.4. de Relig. tract.8. lib.1. cap.8. n.19.* Quicquid de hoc sit, consuetudine receptum est in multis locis prædictas Moniales côuersas in Monasterijs admitti. Rodriguez *to.1. quæst.44. art.4.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.15. n.58.*

39 Moniales Nouitiæ in articulo mortis constitutæ professionem emittere possunt, etiam ante annum probationis expletum, dummodò sint legitimæ ætatis iuxta dicta *cap. præcedenti n.42.* Quia ita concessit Pius V. Monialibus Dominicanis in Bulla, quæ incipit *Summi Sacerdotij cura* anno 1570. edita. Et habetur in 2. tom. Bullarij num.109. Quod priuilegium non est reuocatum à Gregorio XIII. (Rodrig. *to.3. quæst. Regul. quæst.15. art.6.*) Quia etsi demus ipsum reduxisse omnia priuilegia à Pio V. Regularibus concessa ad terminos Concilij Trident. hoc tamen solùm intelligi debet in casibus communibus, non in casu aliquo particulari concernente bonum spirituale animæ Peirinis *tom.2. priuil. Minim. in Constit.8. Pij V. §.2.* Probabile etiam est talem Monialem sic professam in articulo mortis, si casu non decedat è vita, verè professam manere,

I 3 nec

petuò sit apud Confessarium. Secundò, ne permittatur in earum Ecclesijs cantus simplex, vel figuratus à personis secularibus. Tertiò, quòd in sepultura monialium, quæ intra Clausuram est, ne sepeliantur extranei. Quartò, quòd si viget consuetudo sepeliendi moniales in Ecclesia exteriori, permittatur. Quintò, ne instituantur ibi Confraternitates laicorum. Pro quibus omnibus vide Gauantum *in Man. Episc. verb. Monialium monasteria, & verb. Monialium Ecclesiæ.*

44 Circa regimen monialium ita statuit Concil. Tridentinum *sess. 25. cap. 9. Monasteria sanctimonialium, Sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subiecta, etiam sub nomine Sancti Petri, vel S. Ioannis, vel alias quomodocunque nuncupentur ab Episcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis gubernentur, non obstantibus quibuscumque. Quæ verò à deputatis in Capitulis Generalibus, vel ab alijs Regularibus reguntur, sub eorum cura, & custodia relinquantur, &c.*

45 Deinde circa administrationem bonorum Monasteriorum monialium, etiam Regularibus subiectarum, earumque Confessores, prouidit Gregor. XV. in Constit. *de Exempt. Priuilegijs* anno 1622. quam pro Regnis Hispaniarum suspensam esse diximus *cap. 19. num.* 35. Primò, omnes, & quoscumque tam Regulares, quàm sæculares huiusmodi, nullis priuilegijs, aut exemptionibus tueri se posse, quominus, si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa Clausuram, vel circa bonorum administrationem monasteriorum monialium, etiam Regularibus subiectarum, ab Episcopo loci, similiter tamquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant. Deinde specialiter circa Monialium Confessores, decreuit, quòd Confessores, siue Regulares, siue seculares, quomodocumque exempti, tam ordinarij, quàm extraordinarij ad confessiones monialium, etiam Regularibus subiectarum, audiendas, nullatenus deputari valeant, nisi prius ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant. Specialiter etiam circa administrantes bona Monasteriorum monialium statuit, quòd siue Regulares extiterint, siue seculares quomodolibet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus Regularibus, singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque iuris remedijs cogi, & compelli queant. Subiungitque, quòd liceat Episcopo ex rationabili causa superiores Regulares admonere, vt eiusmodi Confessores, atque Administratores amoueant: ijsque Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Episcopus facultatem, prædictos Confessores, & Administratores amouendi, quoties, & quando opus esse iudicauerint. Ac tandem circa electiones Præpositarum monialium ordinauit, quòd similiter possit Episcopus vna cum Superioribus Regularibus, quarumcumque Abbatissarum, Priorissarum, Præfectarum vel Præpositarum eorumdem monasteriorum, quocumque nomine appellentur, electionibus, per se, vel per alium interesse, ac præsidere, absque vlla tamen ipsorum monasteriorum impensa.

46 Circa quæ interrogatum est à Sacra Congregatione Concilij. Primò, an per eamdem Constitutionem in illis verbis, *possit Episcopus vna cum Superioribus Regularibus quarumcumque Abbatissarum, & cætera electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere*, ius Abbatissas confirmandi Episcopis attributum censeatur? Secundò, an Confessores Monialium ante editam Constitutionem deputati, debeant ab Episcopo examinari, & approbari? Tertiò, an Superiores Regulares similiter ante ipsius Constitutionis publicationem electi, seu deputati, alia indigeant Episcopi approbatione pro Confessionibus Sanctimonialium sibi subiectarum audiendis. Quartò, an Confessiones, quas audiunt Superiores Regulares electi, seu deputati, vel confirmati post publicationem, & scientiam tenoris dictæ Bullæ, non obtenta Episcopi approbatione, sint nullæ, atque irritæ, nec ne? Quintò, an Regulares generaliter ab Episcopo approbati ad Confessiones personarum secularium audiendas censeantur etiam approbati ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum? Sextò, an Regularis ad audiendas Confessiones Monialium vnius monasterij ab Episcopo approbatus Confessiones Monialium alterius monasterij audire posse. Septimò, an Confessores Regulares extraordinarij semel ab Episcopo deputati, & approbati ad audiendas monialium Confessiones pro vna vice infra annum ad præscriptum Sacri Concilij Tridentini, possint virtute dictæ approbationis pluries tamquam Confessores extraordinarij earumdem Confessiones audire absque noua Episcopi licentia? Octauò, cum in eadem Constitutione statutum sit, vt liceat Episcopo ex rationabili causa Superiores Regulares admonere, vt amoueant Confessores Monialium, atque Administratores bonorum ad earumdem monialium monasteria pertinentium, ijsque Superioribus id facere detrectantibus, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores, & Administratores amouendi, quoties, & quando opus esse iudicauerit: an eiusmodi causam Episcopus Superioribus Regularibus significare teneatur? Nonò, an eadem Constitutio, qua parte supponit Episcopi iurisdictioni subijci regulares delinquentes circa personas degentes intra septa Monasteriorum Monialium, aut circa Clausuram, vel bonorum administrationem eorumdem monasteriorum, habeat locum in omnibus delictis, an verò solùm in notorijs, & cum scandalo populi? Item decimò, an liceat Episcopo in vim prædictæ Constitutionis punire Regulares, qui ad Abbatissæ electionem procedunt ante tempus ipsi Episcopo significatum, aut die electionis eidem nullatenus prænunciata. Ad quæ sic respondit eadem Sacra Congregatio. Ad Primùm, Ius confirmandi Abbatissas minimè fuisse Episcopis per Constitutionem attributum. Vide circa hoc de confirmatore electionum dicta *cap. 14. num. 35. &* 36. Ad Secundum, Confessores quidem extraordinarios Monialium nullatenus posse post Constitutionem, illarum Confessiones audire, nisi prius ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur, & approbentur. Ordinarios verò Confessores ante Constitutionis publicationem deputatos posse, durante triennio ab eorum deputatione inchoando, pergere in Confessionibus Sanctimonialium audiendis absque alio examine, & approbatione Episcopi. Quod si contingat, vt illorum facultas à Sede Apostolica vltra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Episcopo examinari, & approbari. Vide circa hoc dicta *cap. 19. num. 27. 28. 29. &* 35. Ad Tertium, Superiores Regulares electos, seu deputatos ante ipsius Constitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi Confessiones Monialium sibi subiectarum, posse, durante eorum Officio, pergere, sine alia Episcopi approbatione, in Confessionibus audiendis illarum tantum, quæ spontè ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui post Constitutionem eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum Officijs, seu Dignitatibus, expleto iam tempore à Constitutionibus cuiuscumque Ordinis, vel alias legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam posse, Sanctimonialium Confessiones audire, nisi prius à Diœcesano Episcopo idoneo iudicati, atque approbati fuerint. Vide etiam dicta *cap. 19. num. 36. &* 37. *& cap. 18. num.* 29. Ad Quartum, Confessiones huiusmodi nullas atque irritas esse. Ad Quintum, Regulares generaliter ab Episcopo approbatos ad Confessiones personarum secularium audiendas, nequaquam censeri approbatos ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum, sed egere, quoad hoc speciali Episcopi approbatione. Ad Sextum, Regularem ad audiendas Confessiones Monialium vnius Monasterij ab Episcopo approbatum, minimè posse audire Confessiones monialium alterius monasterij. Circa restrictionem Confessariorum vide dicta *cap. 19. n. 7. & sequentibus*, animaduertendo etiam multa ex ibi dictis de Confessariis secularium non procedere in Confessariis Monialium, propter huiusmodi Constitutionem Gregorii, & Declarationes circa illam. Ad Septimum, Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad monialium Confessiones pro vna vice audiendas, haud posse pluries in vim approbationis eiusmodi illarum Confessiones audire, sed ab Episcopo toties esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit. Ad Octauum, Non teneri eiusmodi causam significare Superioribus Regularibus, sed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Episcoporum, quorum conscientiam Sacra Congregatio seriò onerauit, ne facultate sibi hac in parte attributa quoquo modo abutantur,

eiusdem Ordinis eligi potest. Si autem hoc incommodum Superiori videatur, *ex ijs, quæ in eodem Monasterio annum trigesimum excesserint*, & quinque saltē annos professionis habuerint, *Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur*. Ita habetur in Concil. Trident. *session. 25. c. 7.* Suarez *tomo 4. de Religion. tract. 8. lib. 2. cap. 6. à num. 7.* Addens etiam, defectum harum conditionum non reddere electionem nullam, aut irritam, sed ad summum irritandam. Cum Concilium non apposuerit clausulam irritatiuam, sed solùm prohibitiuam. Vide etiam ibidem duas Declarationes Sac. Congregat. circa electionem Abbatissarum, & locum Concilij adductum.

4 Abbatissæ, & aliæ Præfectæ Monasteriorum Monialium in Italia ad triennium tantummodò eligendæ sunt, quòd si secus actum fuerit, irrita, & nulla voluit esse omnia Gregor. XIII. *in Bull. Exposcit debitum* anno 1583. edita 2. *tomo Bull. num.* 80. Item abstinere debent per triennium à die finitæ administrationis sui officij. Ita habetur in eadem Bulla. Quaranta *in Summ. Bull. v. Abbatissa*. Vide alia apud Gauantum *in Man. Episcop. v. Monial. Officiales à num. 19.*

5 Multorum sententia est, Monialem corruptam, seu non virginem, aut viduam eligi non posse in Abbatissam sine dispensatione: propter *capit. iuuenculas 20. quæstione 1. & cap. si quis omnem §. nouimus peccatricem 1. quæst. 7.* & etiam, quia indecens est non virginem præesse virginibus, cum illis vix possit persuadere virginitatem; ac proinde dato casu, quòd Monialis corrupta occultè eligeretur in Abbatissam, teneri se excusare prout melius potuerit, ne suum defectum prodat. Rodriguez *tomo 2. quæstione 54. artic. 1.* Miranda *in Tractat. de Sacr. Monial. quæstione 7. artic. 6.* Maximè, quia declaratum video à Sacr. Congregat. Episcopor. & Regular. Viduam sine licentia Sedis Apostolicæ non posse fieri Abbatissam. Gauantus *in Manual. Episcop. verb. Monialium Officiales num. 6.* Diana *Tractat. 2. de Dubijs Regular. resolut. 99.* Vnde speculatiuè solùm, & non practicè videtur probabilis sententia affirmans non esse necessariam prædictam conditionem virginitatis ad munus Abbatissæ, nisi solùm in casu, quo Monialis illa esset benedicenda, seu consecranda benedictione speciali virginum, de qua *cap. præcedenti num. 10.* Sanchez *lib. 5. de precept. Decalog. cap. 5. num. 22.* post D. Antoninum, & Paludanum. Adminus tamen consuetudini videtur standum, si illa derogata non sit per prædictum Decretum Sacr. Congregat. Episcop. Suarez *4. tomo de Relig. tractat. 8. libr. 2. capit. 6. num. 16.*

6 Illegitima absque dispensatione non potest eligi (*secundùm plures*) in Abbatissam, aut Priorissam. Ratio est, quia in *capit. 1. de Fil. Presbyt.* statuitur, illegitimum inhabilem esse ad Ecclesiasticas dignitates, inter quas computatur munus Abbatissæ. Nauarrus. *Comm. 2. de Regul. num. 60.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 5. num. 19.* [Et ita habetur ex quadam declaratione Sacræ Congregationis *Concilij 27. Aprilis* 1630. Si tamen ea non obstaret.] Oppositum tamen satis probabile censeo. Quia ita video declaratum à Sacr. Congregatione Episcopus & Regular. apud Gauantum *in Manual. Episcop. verb. Monial. Offical. num. 7.* & quòd in iure *Cap. Generali de Elect. lib. 6.* in materia odiosa fœminæ non comprehenduntur, cuius signum est quòd Sixtus Quintus in sua Constitutione contra illegitimos nullam mentionem de Monialibus fecit. Miranda *in tractat. de Sacris Monial. quæst. 6. artic. 3.* bene etiam addens, quòd casu, quo prima opinio sustinenda esset possent Moniales illegitimæ habilitari ad Officia eodem modo, quo Religiosi, de quo diximus *capit. 18. num. 60.* Vide Portell. *in Dub. Regular. verb. Abbatissa. num. 6.*

7 Non posse eligi in Abbatissam Monialem bigamam asserunt aliqui, eò quòd sit eadem ratio de illis, ac de viris bigamis quantum ad hoc. Viuald. *in Candel. Sacram. in 2. edit. par. 3. cap. 5. num. 8.* Sanchez *lib. 5. de preceptis Decalogi cap. 5. num. 23.* Atque ob eamdem rationem, infamis nequit esse Abbatissa, sicut nec vir infamis potest esse Abbas Viuald. *ibidem num. 11.* Sanchez *ibidem num. 24.* [Oppositum tamen quod attinet ad Monialem bigamam indicat Tamburinus *de iure Abbatissarum disput. 28. quæst. 13.* videtur ergo standum consuetudini.]

8 Possunt Abbatissæ, seu Priorissæ Monialium imponere illis præcepta obligantia ad culpam, iuxta grauitatem, vel leuitatem materiæ, mortalem scilicet, si materia fuerit grauis, venialem verò si leuis. Ratio est, quia, etsi prædictæ Abbatissæ non habeant veram, aut propriam potestatem, siue Iurisdictionem spiritualem, cum fœmina non sit capax illius, habent tamen veram potestatem Dominatiuam, hoc est administrandi, & regendi Monasterium, personas, & bona illius, ac per consequens Moniales tenentur illis obedire, sicut alijs Prælatis. Victoria *relect. de potest. Eccles. quæstio. 2. num. 4.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. capit. 1. num. 18.*

9 Hæc vero præcepta, quæ possunt imponere solùm sunt circa ea, quæ spectant ad bonum commune politicum Monasterij, vt scilicet pacificè absque scandalis, & perturbationibus gubernetur. Ratio est, quia cum non habeant potestatem spiritualem, seu Iurisdictionem supra Moniales, ac perinde non possint illis imponere præcepta spiritualia, scilicet, spectantia ad finem spiritualem, videlicet perfectionem, & profectum spiritualem animæ adminùs poterunt alia præcepta ad prædictum finem boni regiminis Conuentus imponere. Rodriguez *tomo 1. quæstio. Regul. quæst. 15. artic. 1.* Victoria *in Summ. Sacram. de Clausur. num. 325.*

10 Verum autem possint etiam præcipere Monialibus aliquid in virtute Sanctæ obedientiæ, vel in virtute Spiritus sancti, &c. Multi negant, eò quòd solùm habentes Iurisdictionem, seu potestatem spiritualem vel possunt isto modo præcipiendi. Alij verò affirmant, eò quòd Moniales verè emittunt votum obedientiæ suis Superiorissis. Quæstio hæc de modo loquendi apparet, & in ea standum est consuetudini approbatæ Monasteriorum. In rigore tamen Iuris loquendo probabilior est secunda sententia, cum modus ille loquendi non importet necessariò Iurisdictionem spiritualem, & ex alia parte possit habere bonum sensum, scilicet in virtute Sanctæ obedientiæ mihi præstitæ, vel in virtute Spiritus sancti, qui me præfecit huic Monasterio. Azor. *tom. 1. Inst. Mor. lib. 3. cap. 10. quæst. 7.* Cornexo *tom. 2. in 3. part. tract. 5. de excomm. disp. 2. dub. 5.*

11 Non possunt autem præcipere aliquid Monialibus sub pœna excommunicationis, vel alterius censuræ. Quia hoc ex vsu Ecclesiæ importat actum Iurisdictionis, cuius fœminæ non sunt capaces. Sotus *in 4. distinct. 20. quæst. 1. artic. 4.* Henriquez *lib. 6. de pœnit. capit. 2. num. 4.* An verò ex commissione Pontificis id possint facere, tractatur in materia de censuris. Vide Cornexo *vt supra*.

12 Quando huiusmodi Abbatissæ, vel Priorissæ exercere videntur aliquos actus pertinentes ad Iurisdictionem, v. g. dare Beneficia, vel similia, tunc non exercent verum actū Iurisdictionis, sed solum designant personam, vel materiam cui Pontifex dat beneficium. Suarez *4. tomo de Rel. tract. 8. lib. 2. cap. 9. num. 13.*

13 Possunt tamen, & debent prædictæ Abbatissæ, seu Priorissę cogere Moniales sibi subditas ad obseruantiam Regulæ, & Constitutionum, punire illas propter transgressionem, inquirere de delictis illarum, &c. Ratio est, quia vel hoc pertinet ad potestatem dominatiuam, vel ad id habent auctoritatem à confirmante Regulam, seu Prælatis Religionis. Vasquez *1. 2. disp. 166. c. 4.*

14 Possunt etiam dare suis Monialibus eam facultatem dandi, vel recipiendi, quam habent alij prælati Regulares, nisi ex consuetudine, aut præcepto Superioris prælati sit eis denegata talis facultas. Ratio est, quia licet non sint verè prælatæ, habent tamen liberam administrationem bonorum sui Monasterij. Sanchez *lib. 7. in Decal. cap. 19.* Bonacina *de largit. mun. disp. 3. punct. 6. num. 7.*

15 Non tamen possunt dispensare, in votis Monialium, seu illa commutare. Quia hoc pertinet ad Iurisdictionem spiritualem, quam non habent. Possunt tamen prædicta vota irritare, propter potestatem dominatiuam, quam supra Moniales habent. Sotus *7. de Iust. & iur. quæst. 5. artic. 1.* Nauarrus *in Man. cap. 12. à num. 63.* Quare dispensare, & commutare vota Monialium pertinet ad Superiores Religionum, iuxta dicta *c. 18. num. 48.*

16 Abbatissam posse ex commissione prælati dispensare cum Monialibus in ieiunijs, & quibusdam legibus Eccle-

siasticis

dici ad formandum processum, & puniendum delinquentem. Suarez *vt supra cap*.8. Thomas de Iesu *in tract.1. de visitat. Regul. cap*. 4. De quibus omnibus sigillatim dicendum est.

2 Et primò, loquendo de inquisitione generali, seu de modo procedendi per illam, dicendum est, illa vti debere prælatos Regulares in visitationibus Prouinciarum, vel Monasteriorum. Finis enim talium visitationum est inquirere in generali de vitijs, & virtutibus Religiosorum. Suarez *vt supra cap*.11. Vnde ad hanc inquisitionem generalem non requiritur, quòd præcedat aliqua infamia, aut clamorosa insinuatio de aliquo crimine, aut denunciatio, seu accusatio aliquo. Quia in hac inquisitione generali procedit Prælatus ex officio, ob bonum commune Religionis, nec sic procedendo alicui infert iniuriam. Alderete *vt sup. cap.5. num*.3. Thom. de Iesu *etiam vt sup. tract*.1. Nec etiam requiritur petitio iuramenti à Religiosis; saltem de iure communi (quidquid sit de statutis particularibus Religionum) nam hæc generalis inquisitio non est perfectum iudicium, sed præparatoria ad inquisitionem specialem, quæ perfectum iudicium est. Graffis 2. *part. Decis. lib.3. cap.28. num*.5. Alderete *vt supra num*.4. Ex nostris autem Constitutionibus *part.2. cap*.7. imponitur præceptum obedientiæ à Visitatore, quod, vt ibidem dicitur, habet vim iuramenti. Deinde in huiusmodi inquisitione generali crimina occulta interroganda, aut patefacienda, non sunt, nisi de illis præcedat aliqua infamia, aut suspicio probabilis. Ratio est, quia si talis infamia, aut suspicio non præcedit, Iudex non interrogat iuridicè cum non habeat plenam, aut semiplenam probationem, ac per consequens nec ipse potest interrogare, nec subditus occultum peccatorem manifestare. Quod intellige, etiam si sub iuramento interrogetur. Suarez 4. *tomo de Relig. lib*.10. *de Regim. Secret. cap*.13. *num*. 7. Nisi solum velit manifestare tale peccatum prælato vt patri, & secretò ad emendationem fratris, quia vt sic potest id facere, etiam si non præcedat suspicio, aut infamia. Suarez *vt supra num*.8. Semper tamen præmittenda est, si sit spes emendæ, & opportunitas, correctio fraterna, quia illa est de iure diuino, Matth.18. Rodriguez *tomo 2. quæst. 8. artic*.1. Peirinis *tomo* 1. *de subdito quæst*.1. *de obedientia cap.16. post* 3. *concl*. Excipe Religiosos Iesuitas, quia isti cedunt iuri suo de correctione fraterna, ratione statuti illorum, quod præcipit, quod qui nouerit peccatum socij immediatè denunciet Prælato non præmissa correctione fraterna. Suarez *de fide disput.8. sect*.6. Volunt etiam aliqui prælatos teneri in huiusmodi visitationibus, seu inquisitionibus generalibus monere subditos ne reuelent peccata omnino occulta, de quibus non est suspicio, aut infamia. Nauarrus *Corollar*. 47. *num*. 179. *cap. inter verba*. Hæc tamen cautio solùm videtur necessaria quando subditi sunt indocti, aut non possunt ductiores consulere. Docti enim sciunt præcepta superiorum nihil contra ius naturale, aut diuinum præcipere posse. Suarez *vt supra num*.7. Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tractat.1. cap.1. num*.5. Similiter in huiusmodi Inquisitionibus generalibus non tenentur Religiosi denunciare etiam ad præceptum Superioris, ea peccata, quæ constat iam esse emendata. Quia iam cessat finis denunciationis, quæ est emendatio fratris. Nauarrus *in Summ. cap.25. num*.46. Rodriguez *tomo 2. quæst. Reg. quæst.6. art*.2. Secus est de prælatis, quibus incumbit, ne delicta etiam correcta impunita maneant. Rodriguez *vt supra*. Peirinis *etiam vt supra*. Similiter si aliquid mali timet quis sibi obuenturum ex denunciatione, nisi quando delicta essent in graue damnum communitatis, denunciare non tenetur. Quia hoc postulat ordo charitatis. Rodriguez *tomo 2. quæst. Regul. quæst.6. art*.3. Neque etiam tenetur aliquis denuntiare quæ audiuit à persona non fide digna, aut appassionata, quia talibus non est credendum. Secus est, si audiuit à persona fide digna, & Prælatus præcipiat, vt dicat quæ audiuit, & ipse credit id esse verum Rodriguez *tomo 2. quæst. Regul. quæst.6. art*.7. Peirinis *vt supra 4. concl*.

3 Tenentur tamen subditi in huiusmodi inquisitione generali denunciare paternè prælato, correctione fraterna, si fieri debeat, præmissa, iuxta dicta *num*.2. omnes defectus Religiosorum. Quia salutem spiritualem proximi omnes procurare tenemur omni meliori modo quo possumus. S. Thomas 2.2. *quæst*.33. *art*.8. Graffis 1. *part. Decis. lib.2. cap.69. num*.15. Imò si fraterna correctione, vel paterna denunciatione Religiosus non est correctus, nec speratur corrigi, tenentur alij ipsum iuridicè ad prælatum vt Iudicem, denunciare, si per testes idoneos probari potest delictum. Ratio primæ partis est adducta, videlicet, quod omnes tenemur procurare salutem proximi omni meliori modo, quo possumus. Ratio verò secundæ, quia nemo tenetur denunciare iuridicè quod probare non potest *ex cap. plerumque 2. quæstio*.7. Nauarrus *cap. inter verba conclus*.6. Graffis 1. *part. Decis. lib.1. cap.69. num*. 15. Ad quod addunt aliquid, id esse verum etiamsi Prælatus oppositum præciperet. Quia hoc præceptum contineret intolerabilem errorem. Nauarrus *vt supra*. Angelus *verb. excommunicatio* 3. Vide dicenda inferius *num*.15. & 20. Si testes leues sint, idonei non censentur, & ita, qui hos tantum habet, non tenetur denunciare iuridicè; quia non habet testes idoneos ad probandum delictum fratris. Peirinis *tomo* 1. *de Subdito quæst*.1. *de Obedientia cap.16. ante 4. conclus*. Demum pro huiusmodi inquisitionibus generalibus, seu visitationibus, nota, quod Prælatus in illis admonitus solum tamquam Pater, seu denunciatione, paterna, non potest reum punire, sed tantum monere, seu minis terrere, vt cautius se habeat. Angelus *in Floribus part.2. quæst. de Correct. frat. art.1. diffic*.7. pro forma verò in huiusmodi inquisitionibus generalibus, seu Visitationibus seruanda, legantur particularia Statuta Religionum, & pro nostra *par.2. Const.c.* 5. & 6.

4 Ad inquisitionem specialem alicuius delicti procedere potest, & debet, Prælatus Regularis, primò, quando ex visitatione, seu inquisitione generali constat illi aliquod crimen à subdito aliquo fuisse commissum: tunc enim contra ipsum specialis fieri debet inquisitio, & præuio iuramento testes interrogandi. Cum enim iam delictum sit Iudice notorium, non potest prætermittere iuridicè contra delinquentem sic infamatum procedere. Nauarrus *de Iudicijs num*. 87. Alderete *lib. 1. de Relig. discipl. cap.7. num*.6. Quod intelligo etiam in casu, quo iniustè tale delictum Prælato sit patefactum. Nam eo ipso quòd crimen deductum est in Iudicijs notitiam, siuè bene, siuè male, eo ipso tenetur contra illud procedere. Lessius 2. *de Iust. cap.29. dub.15. num*.125. Thomas à Iesu *de Visitat. Regul. tractat.2. cap.4. num*.7. Non tamen potest Prælatus ad hanc inquisitionem specialem procedere ex sola notitia habita per epistolas, vel libellos sine auctore, etiam si in ipsis litteris notificarentur testes, qui delictum testificari possent. Quia huiusmodi litteræ, aut libelli nullam inducunt infamiam, & habetur *ex cap. Inquisitionis, extra de accus*. Lessius *vt supra num*.136. Thomas de Iesu *etiam vt supra cap. 3. num*. 9. Poterit tamen generalis inquisitio fieri ex huiusmodi litteris sine nomine, quia ad huiusmodi inquisitionem non requiritur infamia. Alderete *de Discipl. Regul. lib.1. cap.7. num*.31.

5 Secundò etiam potest Iudex Regularis ad inquisitionem specialem procedere, quando delictum est notorium, etiam si malefactor sit occultus, nec vlla infamia laboret. Ratio sumitur ex communi vsu Reipublicæ Christianæ, & Iudicum timoratæ conscientiæ, qui ob bonum publicum, quando constat de delicto, quærunt speciali inquisitione de delinquenti. Nauarrus *capit. inter verba conclus. 6. num*.124. Salon. *de Iust. & iur. contr.7. circa quæstionem 79. art*.2. & alij. Qui benè aduertunt in hoc casu Iudicem non debere facere inquisitionem de singulari aliqua persona, v. g. an Petrus fecerit hoc furtum, quia cum nulla de illo præcedat infamia, iniquè infamaretur; sed in communi solum. Thomas de Iesu *de Visit. Regul. tract.2. cap.5. à num*.6.

6 Regulariter etiam loquendo non potest Iudex Regularis iuridicè contra aliquem per specialem inquisitionem procedere, nisi infamia, siue clamorosa insinuatio, vel indicia manifesta, aut semiplena probatio præcedant. Quia sine aliquo istorum delicta reputantur occulta iudicio humano. Sanctus Thomas 2. 2. *quæst*. 69. *art*.2. & 3. Thomas de Iesu *de Visit. Regul. tract.2. capit*.2. & habetur *ex cap. qualiter. & quando & cap. Inquisitionis de Accus. & cap. licet. Heli de Simon*. Infamia est quidam rumor ortus non à maleuolis, sed à probis, & honestis hominibus

sparsus

non interrogantur, Sylvester *verb. Testis quæst. 8. d. primo*. Lessius *2. de Iust. cap. 30. dub. 6. num. 47.* Sed nec tunc debent mentiri, cum mendacium numquam sit licitum, sed dicere se nescire, aut non vidisse &c. tale delictum, mente intelligendo, ad manifestandum, vel propalandum in tali iudicio. Nauarrus *in Manual. cap. 18. num. 61. & cap. 12. num. 9.* Ea verò, quæ per Sacramentalem Confessionem nouerunt, nullatenus debent, aut possunt reuelare. Quia obligatio sigilli Sacramentalis multò maior est, quàm cuiuscumque præcepti, Sotus *de rat. tegend. secr. membr. 3. quæstio. vltim. conclus. 4.* Idem dico si notitiam quam habent testes de delicto fuit sub sigillo secreti, consilij, vel auxilij petendi gratia. Quia obligatio seruandi secreti maior est, quàm obediendi Prælato, Nauarrus *in Summ. cap. 25. num. 46.* Secus verò est, quando id quod acceptum est sub secreto cedit in damnum corporale, vel spirituale Communitatis, vel graue alicuius personæ particularis. Quia tunc obligatio seruandi secretum, cedit obligationi tuendi bonum commune, vel graue priuatum alicuius particularis. Valentia *tomo 3. disput. 5. quæst. 14. p. 7.* Nec etiam tenentur testes testificari ea, quæ ab aliquo non fide digno, aut appassionato audierunt; secùs verò si à persona fide digna illa acceperunt, & Prælatus præcipiat, vt referantur ea, quæ sciunt ex auditu, iuxta dicta supra *num. 2.* Nec etiam tenentur testificari eum suo notabili damno spirituali, vel temporali, quod prudenter timent euenturum ex testificatione. iuxta dicta etiam *ibidem*. Peirinis *tomo 1. de Subdito quæstio. 1. de obedientia cap. 16. §. 3. conclus. 7.* Testes non sunt vllo modo cogendi à Iudice, vt dicant quod nesciunt, sed liberrimè sinendi dicere veritatem; imò si ignorantes sunt, monendi sunt ab illo de modo testificandi, vel dandum illis tempus ad consilium accipiendum à doctis. Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tract. 3. cap. 6.* Debent etiam cum ferunt sua testimonia interrogari de causa scientiæ, seu quomodo sciant, quod dicunt, *c. causam de testib.* Thomas de Iesu *ibid. cap. 7.* Apud quem alia ad intentum.

12 Post formationem processus, seu informationis, si nullus fit testis, qui reum condemnet de delicto, posset absolui si non præcessissent prædictam informationem, vel processum infamia, semiplena probatio, aut indicia sufficientia respectiue ad delictum, quia nulla esset, tunc causa, quare vlterius contra illum procedi posset. Imò numquam citandus est aliquis, vt tamquam Reus interrogetur, nisi delictum sit saltem semiplenè probatum, vel ex testibus, vel ex indicijs, vel ex probata infamia. Franciscus Aretinus *in Pract. crimin. de 3. substant. indicij cap. 1.* Aliquo tamen ex prædictis præmisso, & multò magis si per testes, vel vnum solum omni exceptione maiorem constet de Reo criminoso, ante omnia citandus est; nam si Iudex Reum condemnaret non vocatum prius, non solùm condemnatio esset nulla, sed etiam peccaret mortaliter. Nauarrus *in Manual. cap. 25. num. 13.* Non est tamen detrudendus in carcerem, nisi fuga timeatur, vel grauitas delicti hoc postulet. Secus enim grauiter Iudex peccaret. Nauarrus *de Iudic. num. 51. verb. ex quo infertur*. Franc. Aret. *vt supra*. Incarcerato ergo, siue extra carcerem Reo, debet Iudex omnia testimonia, & probationes simul cum delicto, quod contra illum obijcitur, patefacere, tacitis nominibus testium, cum aliquo spatio temporis, etiam sub iuramento, vt respondeat, Suarez *4. tomo de Relig. lib. 10. cap. 12.* Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tractat. 3. cap. 9.* Reus autem iuridicè interrogatus tenetur veritatem confiteri, sub mortali, manifestando delicta, de quibus inquisitus. Tenetur enim obedire Prælato iusta præcipienti. S. Thomas *2. quæst. 69. artic. 1. & 2.* Nauarrus *de Pœnitent. dist. 1. §. non dico tibi num. 19. & in Summ. cap. 18. num. 57.* Etiam si illi immineat periculum vitæ. Propter eamdem rationem. Sotus *de tegendo secret. memb. 2. & 5. de Iust. quæst. 6. artic. 2.* Corduba *lib. 5. quæst. 43. dub. 3.* Et propterea absolutio à Confessore est illi deneganda. Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tractat. 3. cap. 10. num. 8.* Secus si non iuridicè interrogaretur, scilicet, quia Iudex competens non esset, aut non esset infamia, semiplena probatio, aut indicia sufficientia. Quia tunc iniustè præciperet reuelari sibi crimen. Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tractat. 3. cap. 8.* Addens benè etiam in hoc casu non esse licitum reo dicere mendacium, quia hoc est intrinsecè malum, ac propterea numquam licitum; posse tamen celare veritatem verbis æquiuocis, aut amphibologicis, dicendo scilicet, nihil scio, nihil feci, mente intelligendo, vt illud debeam manifestare, iuxta dicta testibus *supra num. præcedenti*. Vnde numquam Reus tenetur delictum, purè occultum, quod non est manifestum aliquo modo ex prædictis, manifestare. Quia de purè occultis nunquam legitimè interrogatur. Nauarrus *dist. 1. de pœnit. §. non dico tibi*. Rodriguez *tomo 2. quæst. Regul. quæst. 5. artic. 4.* Imò aliqui volunt peccare mortaliter sic facientem. Quia iniustè se infamat. Nauarrus *in Manual. cap. 18. num. 57.* Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tractat. 3. cap. 10. num. 7.* Iudex etiam non potest reum de vno crimine conuictum, de alijs criminibus, aut etiam de socijs interrogare, nisi de ijs quoque præcedat aliqua infamia semiplena probatio, vel indicia iuxta dicta. Propter eamdem rationem. Thomas de Iesu vt supra *c. 8. num. 5. & 6.*

13 Sumpto igitur confessione à reo, si fatetur delictum, posset in rigore contra illum proferri sententia, licèt mitiùs cum illo procedi debeat, terminum ei concedendo, vt si quam habet excusationem de delicto, vel quæ saltem illud minuat, eam afferat. Suarez *4. tomo de Relig. lib. 10. cap. 12. num. 31.* Si verò interrogatus neget delictum procedi vlterius debet ad conuincendum illum. Primò ratificatione testium, licèt hoc non sit necessarium, maximè inter regulares, quando de fide testium moraliter constat. Secundò alios de nouo accipiendo si necessarium hoc videbitur ad moralem certitudinem veritatis. Suarez vt supra.

14 Si verò Reus defendere se voluerit poterit aliquem Religiosum designare Procuratorem, qui suo nomine, maximè si incarceratus fuerit, suam defensionem suscipiat. *Clement. Religiosus de procurat.* Alderete *de Discipl. lib. 1. cap. 11. num. 15.* Et, si voluerit producere testes aliquos in sui defensionem, terminus ad hoc necessarius est illi concedendus, & prædicti testes ab ipso oblati iuxta ordinem præscriptum examinandi sunt. Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tract. 3. c. 9. num. 6.* Similiter si Reus propriæ defensionis causa petierit copiam probationum contra ipsum, debet etiam dari: imo si nomina testificantium contra illum postulauerit, licèt regulariter loquendo id negari debeat, iuxta dicta sup. *n. 12.* in causa tamen grauissimæ culpę ex qua grauissimum damnum ipsi immineat poterit hoc ipsi concedi. Rodriguez *tomo 2. quæst. Regul. quæst. 16. artic. 5.* Thomas de Iesu *vt supra*. Si verò timet Iudex, quod rei amici, vel partiales graue damnum testi, vel testibus reuelatis illaturi sint, poterit illos occultare, Alderete *de Relig. discipl. lib. 1. cap. 14. num. 10.*

15 His peractis probationibusque finitis, Iudicis partes sunt diligenter examinandæ, an Reus verè se defenderit, & testes per ipsum adducti certò probent illum non commisisse crimen sibi impositum, ita vt credere possit illum esse innocentem, & tunc illum debet absoluere. Alderete *lib. 1. de discipl. cap. 16. num. 2.* Si autem è contra videat crimen plenè probatum esse, & defensiones pro Reo adductas, parum, aut nihil iuuare, eum condemnare debet pro criminis qualitate. Alderete *ibi num. 3.* Tunc autem nec est necessaria, nec iustè adhiberi debet tortura. Quia in tali casu cessat finis torturæ, qui est supplere defectum plenæ probationis. Nauarrus *cap. 18. num. 59.* Suarez *4. tomo de Relig. lib. 10. cap. 12. num. 33.* Tunc verò intelligitur delictum plenè probatum quando ad minimum per duos testes oculares, & contestes, & omni exceptione maiores testificatum est, iuxta illud Christi *In ore duorum, vel trium stet omne verbum*. Suarez *ibidem*. Testes *oculares*, sunt, qui oculis (idem est de auditu, quando delictum auditu percipitur, vt blasphemia) delictum perceperunt. Franciscus Aretinus *in Pract. crimin. cap. 2. de num. test.* Testes *contestes*, qui de eodem facto, loco, tempore, personis, alijsque circumstantijs ad facti substantiam attinentibus, & necessarijs deponunt. Thomas de Iesu *Tract. 3. Visitat. Regul. cap. 7. num. 11.* Testes verò *omni exceptione maiores* sunt, quibus nulla exceptio opponi potest, per quam eorum fides minuatur. Alderete *lib. 2. de Discipl. cap. 3. num. 6.* Vnde testes de auditu, qui scilicet deponunt se audiuisse, vel fama percepisse, nisi illi, à quibus audiuisse dicunt, idem depo-

de Relig. lib. 10. cap. 12. num. 37. & 38. Quando verò delictum est publicum, vel Reus laborat infamia, aut contra eum est semiplena probatio, vel indicia sufficientia, iuxta dicta supra à *num. 6.* admittenda est denunciatio, & iuridicè contra Reum procedendum, eodem modo, quo diximus de inquisitione speciali supra à *num. 4.*

22 Loquendo verò de tertio modo procedendi Iudicis Regularis, scilicet per accusationem, licet ille relegandus sit à Regularibus, vt poté, quòd Religiosorum paci, & tranquillitati videatur repugnare, vt proindè etiam in aliquibus Regnis non permittatur, eò vel maximè; quòd per denunciationem iuridicam suppleri possit (Thomas de Iesu *de visitat. Regul. tractat. 1. cap. 4. num. 6.*) nihilominus casu, quo admittatur, (quia fieri potest sine iniustitia, vt si qui iniuriam passus est contra iniuriantem agat ad iustam vindictam, & sine peccato contra charitatem, vt si non ex odio, sed vel ex affectu Religionis ne similes iniuriæ in ea introducantur, vel ex affectu resarciendi iustum honorem, vel nomen bonum fiat. Suarez 4. *tomo de Relig. lib. 10. cap. 12. num. 45.*) istæ conditiones ad illam requiruntur. Primò vt fiat in scriptis. Secundò, vt exprimatur dies, & annus, quo intentatur. Tertiò, nomen accusatoris, & accusati. Quartò, species delicti. Quintò, locus & etiam tempus, nempè annus, & mensis, quo delictum commissum est. Sextò, inscriptio accusantis. Colliguntur hæc ex *lege libellorum ff. de accusat.* Franciscus Aretinus *in practica criminali de accusat. cap. 6.* Alderete *lib. 1. de Religiosa Discipl. cap. 4.* Non tenetur tamen accusator exprimere in libello diem commissi delicti, vt expressè habetur in prædicta *leg. libellorum.* Quia alioquin potestas accusandi, & probandi nimis restringeretur, facilè enim fieri potest, vt quis diei, vel etiam hebdomadæ sit oblitus. Quia ita cadit sub sensum. Franciscus Aretinus *vbi supra.*

23 Accusator potest crimen etiam occultum deferre, neque tenetur ex iustitia secretam præmittere correctionem sed sufficit quòd possit probare delictum. Hoc enim interest inter accusationem, & denunciationem, vt habetur *in capit. qualiter & quando de accusat.* Nauarrus *in Manual. cap. 18. num. 30.* Lessius *2. de iust. & iur. cap. 30. num. 10.* Aliquando tamen esset contra charitatem nulla præmissa monitione accusare. Lessius vt supra. Alderete *lib. 1. de religiosa disciplina c. 3. num. 6.*

24 Tenetur accusator probare delictum quod defert ad Iudicem. Ideo enim debet accusatio fieri in scriptis, vt constet, quid illi probandum. Franciscus Aretinus *in Practic. crimin. de accusat. cap. 5.* Thomas de Iesu *de Visitat. Regular. tractat. 1. capit. 4.* Nec potest esse testis in causa, in qua est accusator, in quo differt à denunciatore. *cap. in omni negotio de testibus.* Sotus *de secret. membr. 2. quæst. 4. & 5. de Iustit. quæstio. 6. artic. 2. conclus. 4.* Nauarrus *in Rubric. de iudicijs num. 19.* Iurat de calumnia, scilicet, quòd non calumniandi animo delictum opponat. Alderete *lib. 1. de Relig. Discipl. capit. 4. num. 13.* Vnde si repertus fuerit calumniator, idest, quòd falsa crimina obiecerit, punitur eadem pœna, qua puniendus esset accusatus, quæ vocatur pœna talionis. S. Thomas *2. 2. quæst. 68. artic. 4.* Sotus *lib. 5. de iustit. quæst. 5. artic. 4.* Vt autem dicatur delictum probasse, & calumniatorem non esse, sufficit quod prædictum delictum probauerit semiplenè, scilicet per famam, vel per vnum testem integrum, vel per alia indicia illis æquipollentia. Quia tunc iam tenetur Reus interrogatus à Iudice, si talis semiplena probatio illi intimata est, delictum confiteri, & puniri. Nauarrus *in Manual. cap. 25. titul. de pecc. Rei accusat. & inquis. num. 35. & seq.* Franciscus Aretinus *in Practic. crimin. de accusat. cap. 5.* Sed nec etiam quando nec semiplenè probat delictum quod obiecit, punitur accusator, secundùm consuetudinem, pari pœna talionis, sed solùm minori pro arbitrio Iudicis, ne homines ab hoc actu accusandi omnino deterreantur. Aretinus vt supra. Alderete *lib. 2. de Relig. discipl. cap. 23. num. 5.* Imò etiam ab hac pœna minori excusatur accusans, si probat, obiecisse crimen, eò quòd haberet iustam aliquam causam per quam crederet illud esse commissum, vel non ex malitia fecisse accusationem. Nam calumniator verus solùm est, qui falsa crimina scienter intendit. Alderete *vt supra num. 9.* Aretinus *etiam vt supra capit. 7.* Vbi etiam in additionibus, de aliquibus casibus in quibus accusator deficiens à probatione excusatur.

25 Repelluntur à munere accusatoris fœminæ, pupilli, & serui, & infames, ac inimici capitales, nisi quando agitur de proprio interesse, si arbitrio Iudicis taliter iudicabitur *l. quia accusare non ff. de accusat. cap. prohibentur, & Gloss. in capit. 1. de accusat.* Nauarrus *lib. 5. consil. titul. de accusatio. consil. 3. num. 2.* Alderete *lib. 1. de Relig. Discipl. cap. 4. num. 7.* Item laici Clericum accusare non possunt, nisi suam, suorumque iniuriam prosequantur. Alderete ibidem qui etiam *num. 9.* qualiter Iudex Regularis se gerere debeat cum externus aliquem Religiosum accusare voluerit. Et *num. 13.* refert excommunicationem latæ sententiæ à Leone X. in fauorem Ordinis Prædicatorum prolatam contra Religiosos, qui alios eiusdem Ordinis ex quauis causa conueniant coram Iudice externo, & etiam contra Iudicem, si talem conuentionem admittat. Vide etiam Confertium *in Comp. Bull. Leo. X. & tit. 6. c. 1.*

26 Facta accusatione, & à Iudice Regulari acceptata, si acceptari debet, procedendum est in causa eodem ferè modo quo diximus de denunciatione, & speciali inquisitione vsque ad sententiam diffinitiuam. Suarez 4. *tomo de Relig. lib. 10. cap. 12. num. 45.* Solum est aduertendum, quod etiam diximus *capit. 18. num. 16.* Prælatos Religionum ex priuilegio Bonif. VIII. non teneri in causis Religiosorum procedere, apicibus, & rimulis iuris seruatis, sed *secundum consuetudines approbatas, & generalia facta, & facienda Ordinis instituta.* Quod ipse Pontifex exponit dicens: *Quòd licèt Prælati omnes ad apices iuris ex suprà dicta Constitutione non teneantur, vt sunt citationum interualla, dilationes interlocutoria, & cætera huiusmodi, quæ non sunt de essentia iuris, non tamen possunt in actis iudicialibus pro eorum arbitrio procedere, sed iure diuino, ac naturali ad substantialem iuris ordinem tenentur.* Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tractat. 3. cap. 1.* Quo etiam sensu aliqui Pontifices, in suis Decretis apposuerunt particulas, *simpliciter, summariè, de plano, & sola veritate facti inspecta.* Quæ ferè idem significant. Nam *simpliciter* denotat procedendum excludendo calumniatorias, & dolosas dilationes, inanesque exceptiones. *Summariè*, vt solum ea, quæ ad iudicis vim, & essentiam pertinent, adhibeantur. *De plano*, vt omissa solemnitate sedendi, vel etiam feriatis diebus, post positis vanis exceptionibus, tergiuersationibus & appellationibus. *Sola veritate facti inspecta* denotat, vt solemnitates accidentales iuris reijciantur, seruatis solum, quæ de iure naturali, diuino, & iure gentium qualia sunt statuta Religionum, seruanda sunt. Alderete *lib. 1. de disciplin. Relig. cap. 8.* Thomas de Iesu *de Visitat. regular. vt supra.* [Quia verò Causidici aliqui nolunt admittere id quod diximus, scilicet, Prælatos Regulares non debere in processibus suis Iuris solemnitates, & subtilitates obseruare, sed solum ea quæ de Iure naturæ, vel Iure gentium sunt necessaria, ideo animaduertendum non solum quoad hoc extare priuilegium Bonifacij VIII. pro Prædicatoribus, quod retuli supra; sed etiam eiusdem Bonifacij VIII. pro Minoribus, & habetur Bulla in Bullario Rodriguez in Bonifacio 8. Bulla 2. ea etiam refertur à Casarubio *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Correctio Fratrum num. 6.* vbi etiam *num. 8.* refertur eadem concessio Bonifacij IX. per Bullam pro Ordine Prædicatorum. Idem etiam concessit idem Bonifacius VIII. Cisterciensibus, vt patet in Bulla in Bullario Rodriguez inter Bullas Bonifacij VIII. *num. 10.* Item Iulius II. Minimis, & Oliuetanis; Leo. X. Camaldulensibus, & Eugenius IV. Congregationi S. Iustinæ. Quæ omnia refert Cardinalis Lugo *tomo 2. de iustit. & iur. disput. 37. sect. 14. num. 162.* & ea in præsenti adduxi vt constet non sine temeritate negari posse Prælatos Regulares dictarum Religionum, & quæ cum illis communicant in priuilegijs, hoc etiam priuilegio potiri.]

27 Circa formulam, qua formanda sunt acta processuum Regularium vide Franciscum Aretinus *in Practic. crimin. part. 3.* Alderete *de Relig. disciplin. lib. 3.* Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tractat. 3. à capit. 2.* Circa modum etiam, quo facienda est purgatio canonica, (licèt iam his

tempo-

SVMMA
QVAESTIONVM REGVLARIVM,
SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ
ad personas Religiosas vtriusque sexus spectantibus.

TOMVS SECVNDVS.

SVMMARIVM CAP. I.

Mendicantes Regulares a mendicitate dicti. num. 1.
Ij dicuntur, quorum Cœnobijs ex Regula, vel Constitutionibus non est permissum bona stabilia habere. ibid.
Alij sunt ex Regula, alij ex Constitutionibus. ibid.
Quinam sint? ibid.
Non sunt dicendi Mendicantes illi, qui etsi pane Mendicato viuant, ex Regula tamen, vel Constitutionibus bona immobilia habere possunt. ibidem.
Sicut è contra Mendicantes dicentur illi, qui etsi ex priuilegio bona immobilia possideant, hoc tamen est illis prohibitum ex Regula, vel Constitutionibus. ibid.
Alij sunt à iure, alij ex concessione, vel declaratione Sum. Pont. ibid.
Priores sunt tantum quatuor, scilicet Prædicatores, Minores, Augustiniani, & Carmelitæ. ibid.
Posteriores autem Seruitæ Minimi, Iesuatæ, & Iesuitæ. ibidem.
Licitum est Mendicantibus ex Concil. Tridentin. in domibus suis bona immobilia possidere. n. 2.
Exceptis Minoribus de Obseruantia, & Capuccinis. ibid.
Comprehenduntur in hoc priuilegio Carmelitæ Discalceati. ibidem.
Ex particularibus tamen ipsorum Constitutionibus prohibitum est Monasterijs ipsorum bona immobilia possidere. ibidem.
Non est aliqua lex, aut præceptum quibus teneantur Mendicantes ex mendicato viuere. num. 3.
Possunt tamen viuere hoc modo, quando illis desunt necessaria ad vitam. n. 4.
Nec possunt à quæstuatione prohiberi. ibid.
De licentia suorum superiorum. ibid.
Eam debent ostendere Ordinarijs se ipsi petant. ibid.
Non est prohibitum illis colligere fructus antequam Curatus suas primitias. ibid.
Contra prohibentes eos mendicare procedi potest. ibid.
Etiamsi eleemosynas superfluas peterent non sunt iudicandi ab Ordinarijs. num. 5.
Bona Minorum de Obseruantia pertinent ad Papam, vel ad eos, qui ea dederunt. n. 6.
Solum habent vsum facti ipsorum, non dominium, aut vsum iuris. ibid.
Possunt tamen recipere legata. ibid.
Quorum bonorum, & ad quem vsum? ibid.
Domus professæ, Societatis Iesu, & Monasteria Carmelitarum Discalceatorum bona immobilia non possident. num. 7.
Secus Collegia ipsorum. ibid.
Quamuis in bona suorum Religiosorum non succedant. ibidem.
Moniales bona immobilia possidere possunt in communi. num. 8.
Etiam Moniales S. Claræ. ibid.
Error est dicere teneri Mendicantes manibus laborare, nec posse docere, concionari, confessiones audire, &c. num. 9.
Instituti sunt ad prædicta munia exercenda. ibid.
Finis ipsorum est profiteri statum vitæ mixtæ ex actiua, & contemplatiua. num. 10.
Monachorum verò ad vacandum Deo, silentio, solitudini, &c. ibid.
Tenentur ex charitatis præcepto saluti proximorum subuenire. num. 11.
An obligari possint à Papa ex vi voti ipsorum ad eundum in terras infidelium? ibid.
Multa illis priuilegia concessit Pius V. in Bulla Ex Gi mendicantium. num. 12.
Plures tenent eam esse reuocatam à Greg. XIII. in Const. In tanta. n. 13.
Quidam putant hanc Gregorij Constitutionem publicatam non esse. n. 14.
Publicata tamen fuit. ibid.
Alij dicunt non esse receptam. n. 15.
Quomodo id accipiendum? ibid.
Solum est reuocata Constitutio Pij V. quatenus contraria Conc. Trid. n. 16.
Quomodo intelligenda facultas concessa mendicantibus ad concionandum? n. 17.
Quomodo possunt audire confessiones sæcularium? n. 18.
Quomodo confessiones monialium, & aliorum fratrũ? n. 19.

Administrant Eucharistiam nisi in Paschate. n.2?.
An suspendantur interdicta in festiuitatibus Sanctorum Ordinum Mendicantium? n.21.
An Prælati Mendicantium concedant licentias ingrediendi Monasteria monialium? n.22.
An DD. Episcopi possint se intromittere circa administrationem bonorum monialium? n.23.
Examen puellarum Deo dicandarum faciendum, & quomodo, ab Episcopo. n.24.
An possint mendicantes à quocumque Episcopo Ordines suscipere? n.25.
Quid de Officijs, Missis, Concionibus, lectionibus in Ecclesijs mendicantium? n.26.
Declaratum dicitur non posse exponere Sanctissimum Sacramentum sine causa ab Ordinario approbata. ibid.
Quomodo controuersia super præcedentiam ab Ordinarijs terminandæ? n.27.
Admittendi mendicantes ad curam animarum in Conuentibus, quibus talis cura imminet. n.28.
Quarta funeralis an ab ipsis soluenda. n.29.
Quid de quarta relictorum pro ornamentis, &c. n.30.
Sepultura libera pro sæcularibus in Conuentibus mendicantium. n.31.
Qualiter se gerere debeant cum Curatis circa corpora sepelienda, Crucem portandam &c n.31.
Non obligantur ad contributionem onerum. n.32.
Quid declaratũ circa contributionẽ pro seminario? n.33.
Quid de oneribus personalibus, custodia portarum, murorum, &c. n.34.
Libera facultas Mendicantium ad questuandum. n.35.
Quomodo, aut quando Ordinarij intromitti possint in delictis Fratrum? n.36.
Quomodo DD. Episcopi non debeant intromitti in ipsorũ guberm?o. n.37.
Quando cognoscere possint de delictis aliquorum fratrũ. ib.
Puniunt Prælati ipsorum fratres confugientes ad Ordinarios. n.38.
Nõ debẽt recipi ab Ordinarijs sub eorum protectione. n.39.
Nec detineri inuitis superioribus. ibid.
Bona ipsorum extra claustra decedentium, seu ad claustra reuertentium ad quos pertineant. n.40.
Quid facere possint Episcopi circa vniones Ecclesiarum factas monasterijs fratrum. n.41.
Quid possint ĩ Eccl. sic vnitis Curã animarũ exercere. n.42
Quid circa salarium seruientium dictis beneficijs? ibidem.
Non possunt impediri à pulsatione campanæ, celebratione Missarum, mortuorum associatione, & alijs Officijs huiusmodi. n.43.
Quid declaratum circa pulsationes Campanarum. n.44.
Licentia pro construendis domibus mendicantium quomodo danda. n.45.
Associare corpora defunctorum, & mandatum, seu prædicationem in die Cœna Dom. quomodo facere possint. n.46.
Quomodo officia mortuorum non facienda à Parochis in Ecclesijs fratrum. n.47.
Libera sepultura in illis. ibid.
Non sepelienda corpora defunctorum ad quæ associanda vocati fuerint fratres sine ipsis. ibid.
De candelis quæ fratribus dantur non debetur portio canonica. n.48.
Qualiter diuidi debeant candelæ, & intertitia. ibid.
Vsus non faciendi testamenta sine parochis. n.49.
Ad quas processiones accedere debeant Regulares. n.50.
Quomodo facienda processiones à Regularibus in suis Ecclesijs. n.51.
Quam præcedentiam debeant habere. ibid.
Gaudent Mendicãtes cõicatione suorũ Priuilegiorũ. n.52
Non tamen pœnarum, aut censurarum. ibid.
An concessa vni Monasterio censeantur alijs concessa. ibid.
Vni fratri priuate concessa nõ censentur cõcessa alijs. n.53
Secus quando priuilegium vni fratri concessum inutile esset nisi alteri communicaretur. n.54.
Priuilegium aliquid debet operari, & esse vtile. ibidem.
Cõmunicatio priuilegiorũ intelligenda est respectiuè. n.55.
Quando priuilegium vni Ordini concessum repugnat obseruantiæ alterius non communicatur illi. n.56.
Religio cui communicantur priuilegia potest se illis defendere contra eam cui primò concessa sunt. n.57.
Reuocata censentur à Conc. Trident. quoties in eo ponitur clausula derogatoria illorum. n.58.
Quid autem quando non ponitur talis clausula. ibid.
Quomodo, & pro quibus personis suspendantur per Bullam Cruciata. n.59.
An suspendatur in Anno Iubilei centesimi. n.60.
Gaudent Mendicantes priuilegijs aliorum Ordinum. n.61.
An extendatur hoc ad priuilegia concedenda. n.62.
Tenentur obseruare decreta Generalia Clem. VIII. pro reformat. Regular. n.63.
An possint obtinere beneficia. n.64.
An idem dicendum de fratribus Minoribus. n.65.
An hoc procedat in Mendicantibus transeuntibus ad non mendicantes. n.66.
Non procedit in illis. n.67.
Priuantur etiam voce, & loco in Capitulis. ibid.
An reddantur inhabiles ad officia, & ad quæ officia. ibid.
Mendicantes ad alios mendicantes transeuntes, seu non mendicantes ad mendicantes non afficiuntur dictis pœnis. n.68.
Non possunt consentire electioni, postulationi, &c. de se in discordia factis ad aliquam Prælaturam extra suum Ordinem. n.69.
Quid dicendum de beneficio parochiali? ibid.
Possunt Mendicantes iure communi esse Vicarij Episcoporum. n.70.
Cum licentia Superioris, & vtilitate Monasterij. ibid.
Non autem fratres Minores. ibid.
Possunt etiam exercere munus Prouisoris Episcopi. n.71.
Qualiter Coadiutorias obtinere possint. n.72.
Qualiter alia beneficia, pensiones, & de alijs requisitis ad ea. n.73.
An teneantur comparere ad allegandum priuilegium exẽptionis coram DD. Episcopis, seu Ordinarijs. n.74.

De specialibus obligationibus, iuribus & priuilegijs Regularium Mendicantium. Cap. I.

1 MEndicantes Regulares à Mendicitate sic dicti ij dicuntur, quorum Cœnobijs ex Regula, vel Constitutionibus nequaquam est permissum bona stabilia, seu immobilia (qualia sunt fundi, prædia possessiones, annui redditus, &c.) etiam in communi habere, sed eorum Religiosi ex eleemosynis sibi datis, vel ostiatim quæsitis, victum, & alimenta comparant. Glossa *in c. ex eo. verb. Mendicantes, de excessibus Prælatorum in 6.* Glossa *in cap. quorumdam de elect. in 6. verb. Mendicantes*, Ioannes Azotius *to. 1. Instit. Moral. lib. 12. c. 23.* Vnde fit primò Mendicantes alios esse ex Regula, alios ex Constitutionibus. Mendicantes ex regula (inquit Azotius vt sup.) sunt Franciscani de Obseruantia: Dominicanos enim, Augustinianos, & Carmelitas solùm vocat Mendicantes ex Constitutionibus, nam Regula S. Augustini sub qua Dominicani, & Augustiniani viuunt, & Regula S. Basilij, sub qua, vt ipse inquit) Carmelitæ, permittunt fundos, prædia & alia bona stabilia. Sed quòd ad Carmelitas attinet non bene dicit Azotius sub Regula S. Basilij viuere, cum luce clarius sit regula a B. Alberto Patriarcha Hierosolymitano tradita degere. Malè etiam affirmat Carmelitas non esse Mendicantes ex Regula. Ipsorum namque Regula ab Innoc. IV. correcta, & explicata nihil de permissione bonorum stabilium continet imò, expressè habet cap. 13. *Et quia vos oportet frequenter mendicare &c.* Abbas Iapus, *Allegat.* 45. Thomas de Iesu *in exposit. Regula Carmelitar. part. 3. dub. 6.* Vide etiam Annales nostros. Infertur etiam secundò non esse dicendos Ordines Mendicantes eos qui tametsi pane mendicato viuant, ex Regula tamen, & Constitutionibus bona immobilia habere possunt: sicut è contra, eos esse dicendos Mendicantes qui quamuis ex priuilegio stabilia bona in communi possideant, ex Regula tamen, vel Constitutionibus ea habere nequeunt, quia vt dictum est, ratio Mendicantis Ordinis in eo sita est, vt ex Regula, vel Constitutionibus hoc illis non sit permissum. Azotius vt supra §. *ex his perspicuè.*

Rursus

Rursus Mendicantes alij sunt à iure, alij ex Constitutionibus Summorum Pontificum. Priores sunt tantum quatuor, videlicet Dominicani, Franciscani, Augustiniani, Carmelitæ. Hi enim & hoc ordine numerantur in *cap. Religiosorum de Relig. Domib. in 6. §. sanè*, & à Pio V. in Constitutione *Romanus Pontifex*. anno 1567. Posteriores verò sunt Seruitæ, quos in prædicta Constitutione comprehendit idem Pontifex, Minimi, quos etiam tales declarat in alia Constitutione *Apostolicæ Sedis*. eodem anno: fratres Iesuati Sancti Hieronymi, vt idem Pontifex habet in alia Constitutione *Romanus Pontifex*, & Iesuitæ ex alia etiam Constitutione eiusdem Pij V. *Dum indefessæ* sub anno 1571. Azor. *vt supra §. 2. Quæritur*. De Ordine autem, siue antiquitate inter ipsos Mendicantes non est locus disputandi. Solum enim eo ordine quo a iure, & Pontificibus, referuntur illo referre volui.

2 His tamen non obstantibus, vt dixi *tomo 1. cap. 6. num. 5.* licitum est Mendicantibus in domibus suis tam virorum quàm mulierum, exceptis domibus Fratrum S. Francisci Capuccinorum, eorum, qui Minores de Obseruantia vocantur, bona immobilia in communi possidere. Ita enim decernitur in Concil. Trident. *sess. 25. cap. 4.* illis verbis: [Concedit S. Synodus omnibus Monasterijs, & domibus, tam virorum, quam mulierum, & Mendicantium exceptis domibus Fratrum S. Francisci Capuccinorum, & eorum qui Minores de Obseruantia vocantur, etiam quibus aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut priuilegio Apostolico non erat concessum, vt deinceps bona immobilia eis possidere liceat.] Vnde censendum est Concilium authoritate quia pollebat dispensasse in possessione communi bonorum immobilium cum omnibus Mendicantibus, siue ijs ex Regula, Constitutionibus, aut alio modo interdicta prius fuisset. Hoc enim sonant verba illa vniuersalia *omnibus Monasterijs*, & indefinita illa vox vniuersali æquiualens *Mendicantium* & exceptio illa *exceptis, &c.* quæ firmat regulam in omnibus alijs. Azorius *tomo 1. lib. 12. cap. 23. §. 8. Quæritur.* Propter quam causam comprehenduntur etiam sub hoc priuilegio nostri PP. Discalceati Carmelitæ; cum Concilium generaliter loquatur de omnibus Mendicantibus, & Monasterijs exceptis Minoribus. Nec obstat quod obijcit Thomas de Iesu *in exposit. Regulæ Carmel. part. 3. cap. 8. dub. 6.* quod Concilium solùm loquatur de ijs quibus ex Constitutionibus erat prohibitum habere bona immobilia, Carmelitis autem ex Regula illis hoc prohibebatur. Dicendum enim est, Concilium nomine Constitutionis intelligere etiam Regulam, dicunt Rodrig. *tomo 2. quæst. Regul. quæst. 62. art. 14.* & Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 12. num. 2.* & ratio id suadet, quia si nomine Constitutionum non intelligeret Regulam, frustra fecisset exceptionem de fratribus Minoribus, & Capuccinis, cum illis ex vi Regulæ prohibitum sit habere prædicta bona immobilia. Vide Suarez *tomo 3. de Relig. lib. 8. cap. 47. num. 2.* Et nota ex peculiaribus Constitutionibus eorumdem PP. Discalceatorum prohibitum esse Conuentibus illorum bona immobilia possidere, vt patet ex Constitutionibus Hispan. *part. 1. cap. 7. num. 11.* Quod sine dubio propter strictiorem obseruantiam paupertatis statutum fuit.

3 Vnde non est aliqua lex aut præceptum quibus teneantur ex mendicato viuere Mendicantes. Eo enim ipso quòd à Sede Apostolica dispensari sunt in possessione bonorum stabilium dispensatur in possessione tot bonorum stabilium, quot sufficiant ad eorum sustentationem, ac per consequens deobligantur ab onere Mendicandi, ne obligentur ad superflua quærenda, vel tenenda, quæ nullatenus habere possunt, iuxta dicta *tomo 1. cap. 6. num. 13.* Vide ibi dicta *num. 43.* Imò in casu quo Mendicantes essent in sua puritate non possidendi bona stabilia non erant obligati ad viuendum ex eleemosynis ostiatim mendicatis, sed poterant viuere ex sibi vltrò obligatis, & datis, vel aliquo alio modo quæsitis. Ex vi enim mendicitatis solùm obligabantur ad non habendum bona stabilia. Azorius *vt supra §. 9. quæritur.*

4 Possunt nihilominus siue habeant, siue non, prædicta bona viuere ex mendicitate, quando scilicet adhuc desunt illis necessaria ad vitam. Vt latè dixi *tomo 1. cap. 6. num. 33. & 44.* Quibus iungitur Pius V. in Constitutione *Etsi Mendicantium* anno 1567. edita, & de qua inferius dicetur, ac S. Congregationis declaratio anno 1587. quia dicitur: *Fratres Mendicantes nullatenus à quæstuatione, quæ de licentia suorum Superiorum fit, & in dies fieri contingit, prohibetur.* Hanc porrò licentiam debent ostendere Ordinarijs, si ipsi eam videre velint, declarauit enim Sacra Congregatio Concilij: Regulares mendicantes teneri ad ostendendum Ordinario licentiam quærendi eleemosynas à suis Superioribus sibi datam. Quæ etiam Sacra Congregatio ad Rectores Ecclesiæ Bononiensis respondens declarauit: Non esse prohibitum Regularibus colligere frumentum, vuas, ligna, & similia, antequam Curatos habuerit suas primitias. Vnde ad huiusmodi quæstuationes non requiritur licentia, Episcopi, cum Mendicantes sic quæstuantes vtantur iure suo. Prohibentes autem eos mendicare incidunt secundum aliquos in excommunicationem latæ sententiæ. Ad minus tamen ex priuilegio Sixti IV. Carmelitis concesso in Bulla *Dum attenta*, quæ est mare magnum Ordinis contra Ordinarios impedientes dari nobis eleemosynas propter lites, & processus inter illos, & nostros exortos acerrimè procedendum dixit ijs verbis: [quod si per quoscumque processus lites, & controuersias quomodolibet inter ipsos fratres prænominatos, & Ecclesiarum Rectores, & Ordinarios emergentes Ordinarij ipsi, seu quicumque alij inhibitionem Eleemosynarum per Christi fideles fratribus ipsis faciendam quocumque modo fuerint prolapsi, volumus, & præsentium patrocinio decernimus quòd omnes, & singuli tales inhibentes ipso facto excommunicationis incurrant sententiam, & contra tales ipsi Carmelitarum, Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini Protectores, & Auditor Cameræ Apostolicæ, qui sunt, & pro tempore erunt, & Inquisitores hæreticæ prauitatis ad prædictorum Fratrum requisitionem possint, & debeant quilibet eorumdem per se sicut contra hæreticos procedere.] Nec his obstat Concil. Trident. dum *sess. 21. capit. 9. & sess. 25. capit. 2.* quæstorum nomen, & officium omnino abolendum statuit. Non enim id ad Mendicantium Ordines referri debet vt declarauit Pius V. in constitut. supra relata: intentum enim Concilij solum est tollere illos, qui Eleemosynas quærunt publicando Indulgentias eis concessas, vel prædicando. Rodriguez *tomo 2. quæst. Regular. quæst. 57. artic. 7.* Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in constit. 4. Sixti IV. §. 8. à num. 40.*

5 Hic notandum aliquos esse, qui volunt posse Ordinarios impedire ne Mendicantes superfluas eleemosynas petant. Lauretus de Franchis *in Controuers. Episcopor. & Regular. pag. mihi 39.* Sed licet Mendicantes ita facientes peccent, & propterea à suis Superioribus debeant coerceri, iuxta dicta *tomo 1. capit. 6. num. 43.* non video tamen qualiter competat ordinarijs iudicare an eleemosynæ, quas petunt, sint vel non sint superfluæ. Cum non sint iudices ipsorum.

6 Minores autem de Obseruantia, siue Capuccini, cum non solùm in particulari, sed neque in communi habere possint bona stabilia, & bonorum quæ possident dominium pertineat, vel ad Papam, vel ad eos, qui ipsa contulerunt, vt diximus *tomo 1. capit. 6. num. 5.* Ideo solùm eorum quæ possident habent vsum facti, non dominium, aut vsum iuris. Quia solum habent facultatem vtendi illis instar seruorum ad nutum eorum ad quos pertinet dominium, vel vsus iuris, quod est vsus facti, (Azorius *tomo 1. instit. moral. lib. 12. capit. 24.*) Nihilominus possunt recipere legata non quidem bonorum stabilium cum illorum non sint capaces ratione mendicitatis non dispensatæ, sicut est in alijs Mendicantium Ordinibus, sed aliarum rerum, & bonorum ad proprios dumtaxat necessarios vsus (qua ratione domos ad habitandum iure possident) v. gr. pecuniarum, librorum, suppellectilium ad cultum diuinum, litterarum studium, vel alias impensas, iuxta modum illis præscriptum à Nicolao III. *in capit. exijt de verbor. significat. in 6.* Azor. *vt supra.* Sorbus *in additionibus ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. legata.* Vide dicenda *cap. 19. num. 45.*

7 Similiter Domus Professæ Societatis Iesu bona immobilia etiam in communi possidere non possunt, quamuis à Concilio Tridentino non excipiantur. Ratio est,

quia ipsa Societas in secunda Congregatione Generali anno 1565. can. 2. cessit iuri suo prouenienti ex dicta concessione Concilij. Quod rectè potuit facere, cum ea concessio non fuerit fauor aliquis Religionum cuius renunciatio cedat in dedecus, & iniuriam status Religiosi quale est priuilegium fori Ordini Clericali concessum. Aliqui etiam credunt ad hanc faciendam renunciationem accessisse auctoritatem Pontificiam, & saltem generalis approbatio habetur à Gregorio XIII. in Extrauaganti *Ascendente Domino* anno 1584. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 18. à num. 11.* Collegia autem eiusdem Societatis bona immobilia possident, & sine ne illis fundari non possunt, alias enim vix possent in eis studentes ali, aut conseruari, seu bona studia florere, cum temporalium rerum solicitudo, quietem ad studium necessarium impediat. Suarez *4. to. de Religione trac. 9. lib. 4. c. 11.* Iure tamen succedendi in bona suorum Religiosorum carent, vt constat ex Greg. XIII. in Bulla *Quanto fructuosius*, & in Bulla *Ascendente* ac ex Congregat. General. 3. can. 4. Sanchez *lib. 7. in Decalogum c. 12. num. 1.* videdicenda c. 19. *num. 13.* Pariter etiam RR. PP. Discalceati Carmelitæ etiamsi in Collegijs pro ipsorum sustentatione annuos redditus possideant, non tamen in Conuentibus, quia illis quæcumque bonorum immobilium possessio denegatur. Collegia quoque ipsorum iure succedendi in bona fratrum sunt priuata. Constitutiones PP. Discalceatorum Hispan. ex Capitulo Generali Pastranæ 1604. *part. 1. cap. 7. num. 11. & 13.*

8 Moniales autem Ordinem Mendicantium prædicta bona immobilia in communi possidere possunt. Concilium enim loco adducto generaliter dispensat in hoc cum *omnibus Monasterijs, & domibus tam virorum quàm Mulierum etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum.* In quo etiam comprehenduntur Moniales S. Claræ, tam quæ primæ Regulæ, quàm quæ secundæ, & Vrbanæ Regulæ nuncupantur. Cum Tridentinum in eo Decreto in concessione habendi bona in communi expresserit omnia virorum, & Monialium Monasteria, & solum exceperit Fratres Minores de obseruantia seu Capuccinos, non autem Moniales ipsorum. Sic etiam dicitur à Sac. Congregat. Cardinalium declaratum. Rodriguez *tom. 3. quæst. Regular. quæst. 29. art. 14.* Sanchez *de præceptis Decalogi lib. 7. cap. 12. num. 2.* *Barbosa in Collectan. Bullar. verb. Moniales S. Claræ* afferens duas declarationes S. Congregationis quoad hoc.

9 Error est asserere Mendicantes non posse docere, concionari, confessiones audire, & Sacramenta administrare, ac debere suis manibus laborare ad quærendum sibi victum, & vestitum. Ita enim determinauit Alexander IV. in Bulla *Non sine multa.* Pontificat. anno 3. edita contra Guilielmum, Giraldum, Odonem, & alios Parisienses. Vide Bullam in Bzouio *tom. 13. Annal. sub anno 1257. à num. 5.* Guillelmus propterea à Papa Romam euocatus damnatus est, omni Ecclesiastici ordinis functione, & redditibus exutus, & liber quo talia asserebat igni traditus fuit. Bzou. *num. 4.* Decens etiam est Mendicantes Religiosos prædictis muneri attendere. Quia ipsi instituti sunt non tanquam Monastici Ordines ad solitariam vitam agendam tantummodo, sed ad salutem animarum procurandam, conseruandam, & augendam, ad quæ prædicta munia valdè conducunt S. Thomas *opusc. 19.* Azor. *tom. 1. instit. moral. lib. 13. cap. 1.*

10 Finis proprius Mendicantium Regularium, & per quem à Monachis distinguuntur est profiteri statum vitæ mixtæ ex contemplatione, & actione, Magdalenam, Martham imitantium, & præsertim erga proximi salutem procurandam: Monachi autem finis contemplatio, & solitudo est. Id constat ex eorum institutione, sicut enim Monachi ad vacandum Deo, silentio, solitudini, & orationi instituti sunt ex primæua sui origine (sic enim de illis loquimur) sic & Mendicantes, quatuor præsertim Ordines, quibus hoc nomen primum tributum est, instituti sunt ad vacandum tum vitæ contemplatiuæ in Choro, & diuinis Officijs, tum actiuæ erga salutem proximorum procurandam, confessionibus, prædicationibus, doctrina, & ministerio Sacramentorum. Panormit. *in capitula causam, el primo de iudic. num. 2.* Suarez *4. tomo de Relig. tract. 6. lib. 3. c. 8.*

11 Hinc iuxta dicta *tom. 1. c. 1. n. 17.* tenentur ex præcepto charitatis saluti proximorum subuenire, confessionib., prædicationib., lectionib. &c. &, vt ibidem etiam dictum, sunt coadiutores Episcoporum. Insuper propterea, vt aliqui probabiliter dicunt, possunt ex vi voti obedientiæ, quod emittunt, à Papa obligari ad eundum in terras infidelium ad prædicandum Euangelium. Sotus 7. *de iust. q. 2. art. 1.* Suarez *4. tomo de Relig. tract. 10. lib. 6. cap. 4. num. 22.* Etsi Iesuitarum obligatio ratione specialis voti, quod emittunt, multò maior sit quoad hoc, vt idem Suarez *ibidem*, & constabit ex dicendis *c. 4. num. 10.*

12 Pro priuilegijs autem Mendicantium maximè discutienda sunt ea quæ Pius V. in Bulla *Etsi Mendicantium Ordines* anno 1567. edita (quæ habetur in 2. tomo Bullarij inter Bulla, huius Pontificis *num. 41.* & apud Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. inter Constit. huius Pont. num. 7.*) recensuit. Cum enim is Pontifex re & nomine Pius considerasset grauamina ab Ordinarijs, & Ecclesiarum Prælatis ipsis Mendicantibus illata sub prætextu præsertim Concilij Tridentini decretorum volens ab ijs molestijs ipsos liberare. 26. ex prædictis grauaminibus relatis, motu proprio & ex certa scientia, sic illis obuiando decernit. [Nos igitur motu proprio, non ad alicuius instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine declaramus, Canonem *sess. 24. c. 4.* per quem omnibus Regularibus etiam in suorum Ordinum Ecclesijs, contradicente Episcopo, prædicationis officium interdicitur, Mendicantium Ordinum fratres huiusmodi quando à suis Generalibus, vel eorum ministris Prouincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere posse, imò volumus, quòd in suis Ecclesijs quando eis placuerit, licitè & absque vllo impedimento, vel contradictione, etiam Episcopi, nisi ipse prædicauerit, prædicare possint. Quòd verò in *sess. 23. cap. 15.* circa confessiones à Regularibus nõ audiendas statuitur hoc etiam dictorum Ordinum Fratres à præfatis suis Generalibus, vel Ministris Prouincialibus ad audiendas Confessiones vtriusque sexus Christi fidelium approbatos, vt præmittitur, minimè comprehendat, ita vt à Confessionibus audiendis tam intra eorum Ecclesias, domos, quàm extra minimè prohibeantur, super hoc litteras fel. rec. Pauli Papæ IV. etiam prædecessoris nostri, concedentes eisdem Fratribus Mendicantibus Regularis obseruantiæ posse Confessiones Secularium personarum, etiam infirmarum, etiam extra domos, & Monasteria sua, & vbilibet audire, approbando, & de nouo concedendo. Statuimus etiam, quod ille qui semel in vna Diœcesi admissus per Episcopum fuerit, semper in eadem Diœcesi habeatur pro admisso, nec amplius examinari, vel præsentari in dicta Diœcesi debeat, tam quoad prædicationes faciendas, quàm quoad Confessiones audiendas: nec aliquid pro prædictis exigi, vel recipi debeat. Confessores verò Monialium, quæ degunt sub cura Regularium ab Ordinario examinari nolumus, quemadmodum neque etiam Fratres si debeant audire Confessiones aliorum Fratrum examinari debent. Lectores insuper ex eisdem Fratribus, & in Theologia graduati, qui cum licentia suorum Superiorum ad gradum admissi fuerint, cum de ipsorum doctrina ambigendum non sit, tam Confessiones audituri, quàm prædicationis munus subituri ab Episcopis minimè examinentur. Ipsique Christi fideles Sacramentum Eucharistiæ, Resurrectionis Dominicæ festiuitatis dumtaxat excepta, sumere, eisque illud per Fratres huiusmodi administrari valeat, nec ad illud faciendum per locorũ ordinarios aut Ecclesiarũ Rectores præfatos, seu alios quoscũq; (illorũ licentia minimè requisita) etiã sub censuris Ecclesiasticis, & alijs pœnis cogi vel compelli possint, seu debeãt, & decernimus, & declaramus. Et licet in *sess. 25. c. 12.* caueatur quod censuræ, & interdicta Ecclesiastica ẽt à locorum ordinarijs promulgata mandante Episcopo à regularibus in eorum Ecclesijs publicari debeant tamen si tẽpore celebrationis alicuius ex festis Sanctorũ ordinum eorumdẽ, ac alijs festiuitatibus, iuxta eorumdẽ ordinũ priuilegia Apostolica, interdictũ huiusmodi emanauerit, illud in præfatis festiuitatibus, & earum octauis suspendimus. Cumq; inhonestum sit quemlibet in alienã messem falcem inijcere, cumq; Monialium Monasteria nõ nisi de episcopi, vel superioris licẽtia, & in casibus necessarijs aliquis ingredi præsumat, in *sess. 25. c. 5.* prohibetur,

boc

hoc tantum in illis Monasterijs locum habere volumus, quæ Ordinarijs ipsis pleno iure subsunt, in quibus in casibus necessarijs ipsis dare licentiam possint, & non in alijs Monasterijs. Ita vt in præfatis Monasterijs, quæ Ordinarijs ipsis pleno iure non subsunt, ipsi Ordinarij illa ingredi non possint pro vt in Regulis earum, seu de iure statuitur; & in eis aliquos processus aduersus Moniales ipsas, seu fratres huiusmodi propterea, seu alias ipsorum Ordinum Superioribus irrequisitis, quoquo modo formare, aut facere posse omnino prohibemus, ita vt aliquam iurisdictionem seu aliquod quodcumque dominium in Moniales, & Fratres huiusmodi respectiuè habere, exercere, aut exequi nullatenus possint, aut debeant, immo illas, & illos omnes ab eorum superioritate, dominio, & iurisdictione, & potestate eximimus, & liberamus, pro vt eis concessum est per sua priuilegia à Sede præfata obtenta. Et ita præfatæ Moniales, ac Fratres sint exclusi à superioritate, & iurisdictione Ordinariorum respectiuè huiusmodi, vt etiam in illarum, vel illorum syndicis, aut Procuratoribus deputandis, vel in disponendis illorum facultatibus, vel ad alia sibi non competentia facienda vllatenus non se intromittant. Nec etiam Ordinarij ipsos Regulares præfatos citare, & iurisdictioni suæ subijcere, ac eorum conuentus occupare, ipsos ab eis expellendo, ac in ipsos iurisdictionem aliquam, & potestatē exercere, vt præmittitur, aut ipsos carceribus mancipare, & contra eos aliud facere possint, vt suæ ditioni subijciantur. Volumus etiā puellarum Deo dicandarum an scilicet coactæ, vel seductæ fuerint, examen faciendum, non nisi infra quindecim dies postquam iuxta Concilium Trident. Episcopi, vel eorū Vicarij requisiti fuerint, fieri possit. Quibus elapsis amplius in hoc illis se intromittere non liceat. Cuius occasione nec Episcopus nec eius Vicarius intra septa Monasteriorum ingrediantur, sed stent ante cratem ferream, & interrogationes alias quàm eas, quas præfatum Concil. Trid. iubet eis fieri omnino prohibemus, ac similiter volumus quod puellæ, seu nouitiæ ipsæ ad alias interrogationes respondere minimè teneantur. *Sessione verò* 23. *c.* 8. Neminem nisi à proprio Episcopo ordinari posse statuens, in Regularibus locum non habere omnino declaramus. Ita quod Fratres huiusmodi præfatos etiam Sacros Ordines à quolibet Antistite gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habente, Ordinarij loci minimè requisita licentia, in locis seu domibus Fratrum huiusmodi, aut alibi recipere possint. Et insuper *sess.* 22. decretū, per quod populum sæpe ad suas Ecclesias saltem Dominicis, & maioribus festiuis diebus conuenire debere monet, insequendo volumus quod fratribus Mendicantibus huiusmodi non solùm prohiberi non possit, ne Missas, & alia Diuina Officia faciant in eorū Ecclesijs: verum etiam in quibuscumq; alijs vbi celebrare Missas solitum est, etiam ipsis non vocatis, seu ad id requisitis, celebrare valeant; ac etiā quod Conciones, & lectiones Sacræ Scripturæ, & Sermones pro mortuis etiam in Ecclesijs facere, ac eleemosynas pro celebrādis huiusmodi Missis, & alijs diuinis Officijs peragendis, si eis illas donari, seu relinqui contingat, recipere. Nec non Missas, & Diuina Officia huiusmodi etiam in diebus Dominicis, vel festiuis, etiā antequam Rector Parochialis Ecclesiæ celebrauerit, celebrare, & facere, & quādo eis videtur, etiam si tunc in Ecclesia Cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiā quicūq; vtriusq; sexus, Christi fideles totius anni tēpore illas, & illa in Ecclesijs fratrum huiusmodi audire possint, ipsique Christi fideles vllatenus desuper molestari, aut impediri per locorum Ordinarios, seu Rectores Parochialium Ecclesiarum, aut alios quoscumq; vllo pacto, causa, vel occasione nō valeant seu debeant, sed præfati Christi fideles audiendo Missas, & alia diuina Officia in Ecclesijs fratrum huiusmodi diebus Dominicis, aut festiuis, præcepto Ecclesiæ de illis audiendis satisfecisse censeantur. Controuersias autē omnes de præcedentia, quæ eadem *sess.* 25. *c. verò* 13. per Episcopum terminari mandantur, non nisi durantes per illum dirimi; finitas autem nullo pacto innouari posse statuimus. Cumq; licet *c.* 11. *sess.* 25. statuat quod in domib. Virorum, seu Mulierum quibus animarum personarum sæculariū cura imminet, nulli ēt ad nutum amouibiles inibi deputentur, nisi de Ordinarij consensu, à præuio examine huiusmodi præcedente, ad curam huiusmodi admitti posse omnino volumus præfatos regulares. Quartam autem funeraliū de qua *sess.* 25. *c.* 13. nequaquam soluere teneantur Monasteria, quæ à quadraginta annis citra fundata existunt, postquam Cōciliū ipsum loquitur tantū de Monasterijs ante annos quadraginta fundatis, quæ ipsam quartam soluere consueuerunt, & vbi solui consueuit id tantùm ceræ, & aliorū quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur, non autem de Missis, seu Legatis, vel alijs Fratribus ipsis, seu Monialibus huiusmodi relictis, aut aliasquomodolibet donatis, solui debet, sicque intelligi Concilij decretum quoad quartam huiusmodi soluendā debere decernimus. Vbi verò non est cōsuetudo soluendi quartā huiusmodi de nullo suprascriptorum solui debere declaramus: Nec ad quartam, seu aliam partē omnium eorum, quæ ēt pro ornamēto Ecclesiæ, palliorum, planetarū, cortinarum, pannorum, aliorum quæ dictis Ecclesiis relinqui, vel dari contigerit, etiamsi pro victu fratrum, aut aliàs relinquantur, aliquid contribuere teneātur. Ac ēt ius sepulturæ solui tantùm consuetum Curatis, & non aliquid aliud eis solui debeat, quamuis partes ad earum libitum Ecclesijs Ordinum huiusmodi, seu eorū Fratribus alia quæcumque tribuant, seu eleemosynas elargiātur quādo sepeliuntur ibidem corpora mortuorū huiusmodi. Nec propterea impediri debeant quin possint Defunctorum corpora præfata ad eorū Ecclesias tumulanda deferri facere. Inhonestum quoque esse censentes Mēndicātium Ordines ad aliquorum onerum contributionē teneri, illos, illorumq; loca, etiamsi curam animarum habeant, ac quæcumq; beneficia illis vnita ad contributionem pro Seminario, aut decimarum aliquarum solutionē, immo illos, & eorum domos, Monasteria, beneficia, & loca quæcumq; & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque possessiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcumque tā ad ipsos, quàm ad Moniales præfatas, ēt largitione fideliū, seu aliàs iustis de causis ab eis acquisita, ac pecunijs empta, vel aliàs quomodolibet pertinentia minimè teneri, illosq; & illas à quibuscunq; decimis, primitijs, quartis medijs, & alijs fructuum partibus, necnon subsidijs charitatiuis, ēt per nos concessis ad quorūcumq; ēt Regum, Principum, & dominorum temporalium instantiam, quacumq; etiā vrgentissima, & de necessitate exprimenda causa, ac ēt alijs quibuscumq; oneribus, tā ordinarijs, quàm extraordinarijs, ēt ratione fructuū, olerū, virgultorum, lignorum beneficiorū, & aliarū quarūcūq; rerum, tā pro victu, quā vestitu, aut aliàs sibi necessariarum quomodolibet ēt auctoritate Apostolica nunc, & pro tēpore impositis, ita vt penitus, & omnino ad alicuius rei contributionē minimè teneantur, omnino eximimus, & liberamus, illosq; & illa ad illos & illa, etiamsi sæculares, & aliæ personæ quæcūq; in eas exigendi possessione fuerint minimè teneri debere volumus. Nec sub *c.* 12. *sess.* 25. cōprehendi posse, vel debere decernimus. Quod verò de vsu quæstorum eleemosynarū auferendo loquitur *ses.* 21. *c.* 8. id ad Mendicantium ordines nullo modo referri posse, vel debere ēt decernimus, quin potiùs cū eleemosynis huiusmodi viuere cogātur, eis id facere liberū omnino esse declaramus. Quoniā verò ex nimia Episcoporū sibi arrogata auctoritate ipsi personas regulares suæ iurisdictionis subijcere omnino student, ac decreto Concilij præfati *sess.* 25. *c.* 14. edito, quo cauetur quòd si regularis intra claustra existens, & extra ea ita notoriè deliquerit vt populo scandalosus sit, termino ab Episcopo præfigendo à suo Superiore omnino puniatur; sin minus ab Ordinario delinquēs puniri possit, confisi, varijs, indebitisq; grauaminibus regulares afficiunt: Ordinarios præfatos aliquid contra regulares in Claustris degentes huiusmodi quouis prætexto, occasione vel causa innouare nō posse, vel debere, nec aliquos processus contra ipsas personas regulares formare, aut facere posse volumus nisi propter manifestū scandalum, & suorum ordinū Superioribus prius consultis, & negligentibus, alioquin omnia, & singula contra præmissa facta, & gesta ac facienda in futurum, pro nullis, & infectis habeantur. Neque etiā se intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione Conuentū, tam Fratrum, quàm Moniali ū huiusmodi & illorū correctionibus, sed omnia ista, & alia necessaria ad correctionem, & gubernationē fratrum, aut Moniali ū huiusmodi, eorū Generalibus, ac Ministris, seu Prouincialibus vel alijs eorū, aut earū respectiuè Superioribus etiā ratione cōputata faciendi cum syndicis Conuentuum huiusmodi

omnino relinquatur, nec vllo modo in prædictis per se, vel alios se intromittant. Fratres quoque si contigerit eos ad huiusmodi Ordinarios recursum habere à præfatis Generalibus, Ministris, seu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & alijs Superioribus castigari, & puniri posse, & debere: neque ipsos Ordinarios præfatis Superioribus ordinum huiusmodi vllatenus inhibere quinimo præfatos Superiores processus contra Fratres suos, & Moniales huiusmodi quando opus fuerit circa delictorum inquisitionem, vel castigationem facere posse decernimus, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Inhibemus etiam ipsis Ordinarijs, ne Fratres extra claustra degentes sub eorum protectione recipiant, eosque inuitis suis Superioribus detineant. Prohibemus quoque eisdem Ordinarijs, ne aliquo modo se intromittant in bonis dictorum Fratrum extra claustra suorum Monasteriorum pro tempore degentium, siue decedentium, & quamuis in habitu, siue absque habitu moriantur, volumus quòd eorum bona mobilia, & immobilia ad Ordinem quem professi sunt pertineant, disponenda iuxta Constitutiones, seu Ordinationes præfatorum Ordinum, neque illa Ordinarij præfati occupara præsumant, imò huiusmodi ad habitũ Religionis reuertentium bona omnia Monasterijs ipsis, cum ea quæ acquirit Monachus, de iure Monasterio acquirantur, pertinere etiam decernimus. Ac ipsi Ordinarij ne quascumque vniones etiam perpetuas à Sede prædicta, vel aliàs, vt præfertur hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficijs Ecclesiasticis, seu illorum Fratribus quin suum sortiantur effectum, impediant, omnino etiam prohibemus, & censuras Ecclesiasticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius esse roboris, vel momenti, similiter decernimus, & declaramus. Insuper volumus, quod præfati Regulares, quibus cura animarum est, possint per seipsos iuxta suorum Superiorum Ordinationem, aut alios Vicarios, seu Capellanos sæculares, ipsorum Regularium nutu amouibiles, ab eis deputatos, & ab Ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos præfatam curam exercere, neque in eorum deputatione, vel amotione, neque alicuius partis fructuum consignatione pro præfatis Cappellanis, seu Vicarijs sæcularib. si per tales curam exerceri contigerit, Episcopi vllo pacto se intromittant. Prohibemus insuper eisdem Ordinarijs, ac alijs quibuscumque personis, ne impediant ipsos Fratres, quando eis placuerit tam in diebus Dominicis, seu festiuis, aut alijs totius anni temporibus campanas pulsare, & etiam tempore quo ipsi celebrauerint Missas celebrare, necnon mortuorum corpora associare, & illa per fratres ipsos quando in Ecclesijs suis præfatis delata fuerint absque præsentia Rectorum Ecclesiarum huiusmodi sepelire facere ac Officia mortuorum huiusmodi peragi posse, necessariamque præsentiam Rectorum, aut aliorum Clericorum, quin infirmi liberè suæ possint concedere testamenta minimè esse, ac ipsos Regulares legata, aut quæuis alia sibi in testamentis relicta exigere, & obtinere posse; neque aliquod ius in contrarium esse decernimus, & declaramus. Licentias verò pro construendis domibus Regularibus quæst. 3. cap. sess. 25. nisi de Ordinarij licentia construi prohibentur, gratia omnino dari, & non nisi legitima subsistente causa Superioribus explicanda illas recusari posse. Necnon Fratres præfatos etiã solos mortuorum corpora associare ac mandatum in die Cœnæ Domini fieri solitum in Ecclesijs seu domibus Fratrum cuiuslibet Ordinis prædictorum solemniter facere, & prędicta die prædicare, hora qua eis videbitur, nec per locorum Ordinarios, aut Rectores Ecclesiarum, seu alios quoscumque prohiberi posse etiam decernimus, & declaramus. Mandantes etiam vniuersis locorum Ordinarijs ne mortuorum Officia agere Rectores Parochialium in Ecclesijs ipsorum fratrum contra illorum voluntatem permittant. Ac moniales dictis Fratribus subditas, vel personas sepulturam in eorum Ecclesijs eligentes, nulla soluta Parocho portione sepelire, vel si Fratres ad mortuorum corpora associanda vocati fuerint, illa absque Fratrum huiusmodi præsentia sepeliri facere audeant, vel præsumant. Cumque maximè deceat, liberam esse cuiuslis testantis voluntatem, prauum illum vsum paruo adhuc tempore, vt prętertur, introductum, per quem testamenta absque Presbyterorum præsentia fieri interdicuntur omnino abrogamus. Postremò quod *c. 13. sess. 25.* cautum fuit, quòd omnes scilicet tam Clerici, quàm Regulares quicumque ad publicas processiones vocati, accedere compellantur, id quod ad Fratres præfatos, de illis tantum processionibus intelligi volumus, ad quas secundum consuetudinem antiquam locorum soliti sunt accedere, vel quæ pro bono pacis Ecclesiæ, vel pro victoria contra Infideles inducuntur. Quod etiam de illis Conuentibus, qui collegia nuncupantur minimè intelligi volumus in quibus Fratres sub arctiori clausura degunt, ita vt nec in Choro cantent, nec ad mortuos accedant, sed tantùm studijs, & lectionibus vacent.]

13 Circa quam Constitutionem, vel Bullam id primò notandum, plurium sententiam esse; imò & communiter teneri eam reuocatam esse à Gregor. XIII. in alia Constitutione, quæ incipit *In tanta*, quæ habetur in 2. tomo Bullarij inter Constitutiones illius *num. 9.* vbi de prædicta Constitutione, & alijs quæ à præd. Pio V. prędecessore manauerant sic habet. Nos hac tanta varietate cognita quæ etiam ex multiplici Litterarum, & Constitutionum editione procedi, præsentibus, & futuris discriminibus occurrere volentes de nobis attributæ potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus de prædictis, & alijs omnibus Litteris, & Constitutionibus, quæ ab eodem Prædecessore eisdem de rebus pro quorumcumque Regularium, & Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet emanarunt, ac omnibus, & quibuscumque in eis contentis eam deinceps dispositionem atque decisionem pro subiecta materia futuram esse quæ siue ex iure veteri, siue ex sacris dictis Concilij decretis, siuè alias legitimè ante dictarum Litterarum, & Constitutionum editionem erat, etsi ipsæ non emanassent futura fuissent. Ad quam dispositionem, & decisionem, suumque pristinum, & integrum statum, ac terminum illa omnia reducimus. Quin etiam tollimus, & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, necnon prohibitiones, declarationes, mandata, & quæcumque alia ipsis Litteris, & Constitutionibus apposita, & aliàs eorum occasione &cet. Hæc Gregor. Decimo Tertio.

14 Nihilominus plures tenent hanc Gregor. Constitut. non obligare ex defectu legitimæ publicationis, cum enim edita fuerit sub anno Incarnationis Dominicæ 1573. dicunt publicatam non esse, nisi post annum 1588. Vide Llamas *1. p. Methods. c. 7. §. 6.* Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Constit. 7. Pij V. num. 2.* qui referunt Nauarrum *in Man. cap. 27. in fine & c. 2. num. 5* quatenus dicere videtur non fuisse publicatam hanc Gregorij Constitutionem. Sed errant in hoc. Nauarrus enim non loquitur de hac Constitutione Gregorij, sed de alia moderatione dictæ Constitutionis Pij V. ab ipso Pio V. edita, imò ipse tam in dicto *cap. 27. in fine*, quàm *c. 25. num. 68.* supponit esse publicatam hanc Gregorij Constitutionem. Quorsum enim eam referret si publicata non esset? Adde quòd in præd. 2. tomo Bullarij in fine huius Constitutionis Gregorij loco citato dicitur publicata locis solitis in Curia die 27. Martij 1573. non ergo ex defectu publicationis infirmatur eius auctoritas.

15 Alij videntur dicere apud dictum Peirinis non esse praxi receptam. Sed nec id probare possunt, nec video aliquod fundamentum ad id asserendum, imo potius ad dicendum contrarium, cum praxis Ecclesiarum, & Religionum eam obseruet. Nisi dicatur eam non esse receptam in alio præterquam quoad reuocationem priuilegiorum contrariorum Conc. Trident. iuxta dicenda numero sequenti. Quo sensu videntur intelligi Henriquez, & Thomas de Iesu relati *tom. 1.* huius Summæ *c. 3. num. 12.*

16 Dicendum ergo est Gregorium XIII. in dicta Constitutione *In tanta*. Solùm reuocasse præfatam Constitutionem Pij V. quatenus per ipsam conceditur aliquid contrarium decretis Concilij Tridentini, non tamen quatenus conceditur aliquid non contrarium ipsis decretis. Ita enim dicitur à Sacra Congregatione declaratum. Rodriguez *tomo 1. quæst. Regular. quæst. 8. artic. 9. quæst. 43. artic. 7. & quæst. 39. artic. 2.* Sorbus *in annotat. ad compend. priuileg. Mendic. verb. priuilegia Fratrum §. Et licet Greg. XIII.* Molfetus *2. part. summa tract. 13. cap. 9. num. 30.* Quod etiam habetur in quadam decisione Rotæ coram Decano, & est *Lucensis Quartæ funeralium 15. Ianua. 1618.* apud Barbosam *de officio, & potest. Epis. alleg. 86. n. 17.* & Tam-

burinus

butinus *de Iure Abbat. to. 1. disp. 15. quaest. 17.*] Nec etiam est reuocata quantum ad ea quae dictus Pontifex Pius in dicta Constitutione dixerat non aliquid de nouo concedendo, sed explicando Concilium Tridentinum. Miranda 2. *tomo Manual. quaest. 48. art. 8.* Peirinis *tomo 2. priuileg. Minim. in Constit. 7. Pij V. num. 3.* Restat ergo videre quaenam ex dictis Priuilegijs à Pio V. concessis, aut quomodo hoc tempore robur habeant.

17 Et primò facultas concessa Mendicantibus praedicandi in Ecclesijs suorum Ordinum etiam contradicente Episcopo limitanda est iuxta dicta *tomo 1. cap. 20. num. 2. & 3.* ita scilicet vt non requiratur ad hoc licentia Episcopi, bene tamen ipsius benedictio saltem petita, vt habetur ex Concilio Trident. *sess. 5. cap. 2.* Fauent litterae in forma Breuis à SS. D. N. Vrbano Missae ad Eminentiss. Cardin. Sandoual, quas refert Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Episcopus praedicator, & circa praedicatores* 11.

18 Deinde facultas concessa Mendicantibus ab hoc Pontifice ad audiendas confessiones secularium solùm cum approbatione Generalium, vel Prouincialium cum sit contraria decreto Concilij Tridentini *sess. 23. cap. 15.* Nullo modo subsistit, valet tamen quantum ad hoc quod idem Pontifex subiungit quòd scilicet ille qui semel est in vna Dioecesi ab Episcopo admissus, amplius praesentari ibidem non debeat aut examinari ab eodem Episcopo, bene tamen à successore, vt declarauit Sac. Congregatio apud Quarantam *in summa Bullarij verbo confessor.* Vide dicta *tomo 1. cap. 19. num. 7.* illud autem quod subiungit Pontifex de non exigendo, vel recipiendo aliquid pro examine ad confessiones audiendas (intellige ab Episcopo, vel eius officialibus) manet omnino in sua vi.

19 Illud de Confessoribus Monialium, quae sub cura Regularium degunt non examinandis ab Ordinario, vacat in Italia, & alijs partibus, vbi Constitutio Gregorij X V. *de exemptor. priuilegijs* viget, cum in illa praecipiatur quod praedicti Monialium Confessarij approbati ab Episcopo esse debeant, iuxta dicta *tomo 1. cap. 25. num. 45. & 46.* in partibus autem, seu Regnis Hispaniarum, vbi illa Constitutio suspensa est, iuxta dicta *tomo 1. cap. 19. num. 35.* valet dicta concessio, vel declaratio Pij V. quòd scilicet Confessarij Monialium non debeant ab Episcopis examinari. Declarationes autem quaedam S. Congregat. quas refert Barbosa in Collectan. Bullar. verb. Confessarius Monialium 2. & ego dicto *cap. 25. num. 46.* quae videntur contrariae huic doctrinae; cum sint factae pro explicatione dictae Constitut. Gregor. X V. solùm habent vim sicut ipsa extra Hispaniam. Pariter etiam illud de Fratribus pro Confessionibus aliorum Fratrum audiendis non examinandis ab Episcopis, vbique valet iuxta dicta *tomo 1. c. 18. n. 27.* Illud autem de lectoribus, seu graduatis non examinandis ab Episcopis, reuocatum est ab eodem Pio V. iuxta dicta *to. 1. cap. 19. num. 6.* & ita modo non subsistit.

20 Facultas porrò administrandi Sacramentum Eucharistiae fidelibus praeterquam in festiuitate Paschatis, quam hic Pontifex concedit Mendicantibus cum in Concilio Tridentino nihil de hoc habeatur, manet in sua vi iuxta priuilegia antiquiora ipsorum Mendicantium de quo 1. *tomo capit. 21. num. 8.* Vide etiam Nauarrum *in summa capit. 21. num. 52.* Azorium *tomo 1. lib. 7. capit. vlt. quaest. 7.* Suarez *tomo 3. in 3. part. disput. 72. sect. 2. dub. 2.* Qualiter verò id non liceat in die Paschatis vide declarationem Sacr. Congregat. in Barbosa *de Collectan. Bullar. verb. Eucharistia.*

21 Similiter facultatem suspendendi interdicta Ecclesiastica in festiuitatibus SS. Ordinum Mendicantium, ac alijs festiuitatibus iuxta eorum priuilegia, cum probabile sit non esse contrarium Concilio iuxta dicta *tomo 1. cap. 21. num. 19.* probabile etiam erit manere in sua vi his temporibus. De quo bene Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in Constitut. 2. Sixti IV. à num. 50.* plures alios referens. Nec obstat probabilitati huius opinionis declaratio quaedam S. Congregationis, quam referunt Garzia, Armendariz, & Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Priuilegium,* in qua oppositum declaratur. Tum quia de illa mihi authenticè non constat, tum propter concessionem Clem. VIII. factam Minoribus, quam referunt Rodriguez *tomo 2. quaestio. Regul. quaestio 112. artic. 2.* & Peirinis *vt supra num. 51.* Ad minus tamen videtur standum consuetudini legitimè praescriptae, & ea vtendum, excluso scandalo. Nota tamen hanc concessionem Clem. VIII. solùm esse pro festiuitatibus Sanctorum Ordinis.

22 Id quod etiam habetur in dicta Constitutione Pij V. de licentia pro ingrediendo Monasteria Monialium pleno iure subditarum Mendicantibus in casibus necessarijs, non concedenda ab Episcopo, sed à Praelatis Religionum, etiam videtur in sua vi cum non sit contrarium Concilio Tridentino, quia solùm petit *sess. 25. capit. 5.* quòd talis ingressus non fiat *sine Episcopi, vel superioris licentia.* Quod debet intelligi cum partitione accommoda, idest, Episcopi in Monasterijs Episcopo subiectis, vel *Superioris*, intellige Regularis, in Monasterijs Regularibus subiectis. Neque obstat declaratio Sacr. Congregationis adducta *tomo 1. capit. 25. num. 26.* vbi habetur, quòd si fuerit consuetudo introducta quòd talis licentia concedatur ab Ordinario, vel quòd ipse habeat aliquam super intendentiam super concessione ipsius obseruanda sit. Hoc inquam non obstat, quia etsi verum sit, quod vbi fuerit talis consuetudo obseruari debeat, tamen id non erit ex vi Concilij sed ex vi talis consuetudinis quae habet vim legis. Non stante tamen tali consuetudine priuilegium Pij V. videtur subsistere, cum id non sit contrarium, sed potius conforme Concilio Tridentino Suarez *4. tomo de Religio. tract. 8. libro primo capit. 10. num. 15.* Magis tamen obstare videntur duae aliae declarationes Sacr. Congregationis apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Monialium clausura circa ingressum*, in quibus dicitur, tales licentias obtineri debere non solùm ab Episcopis vbi esset talis consuetudo. Quare ijs declarationibus standum videtur, si authenticè de illis constet, aliàs consuetudini legitimè praescriptae, non obstantibus ijs quae dixi dicto *cap. 25. num. 25.* antequam huiusmodi declarationes vidissem.

23 Quoad illud quòd Episcopi non possint se intromittere circa administrationem bonorum Monialium, seu aliquod dominium, aut iurisdictionem exercere, vide limitationem à Gregor. X V. factam in Constitut. *de exemptor. Priuilegijs* de qua dicto *tomo 1. capit. 25. num. 45.* quam etiam suspensam dixi pro Regnis Hispaniarum eodem *to. 1. c. 19. num. 35.* vnde extra Hispaniam obseruari debet.

24 Circa puellarum Deo dicandarum examen faciendum ab Episcopo non nisi infra quindecim dies postquam requisitus fuerit, & illis transactis non se in hoc intromittendum, & alias circumstantias dicti examinis faciendi priuilegium adductum Pij V. videtur in suo robore manere cum nullo modo contrarium appareat, sed conforme decreto Concilij Tridentini *sessio. 25. capit. 17.* Solùm aduertendum Sacr. Congregationem, vt dicitur, declarasse posse Episcopum ob iustam causam, vel suspicionem quòd stando puella intra Monasterium non liberè suam voluntatem manifestabit; illam examinare in Ecclesia Monasterij exteriori, vel in alia proxima, praesentibus duabus matronis, aetate grauibus, & honestis, non consanguineis, vel coniunctis puellae. Vide dicta *tomo 1. capit. 25. num. 12.* Zerolam *1. part. praxis verb. Monialis.* Peirinis *tomo 2. priuileg. in Constit. 7. Pij V. §. 8. num. 10.* & circa illud de examine faciendo ad cratem feream Gauantum *in Manual. Episcop. Monialium professio num. 14. & 15.*

25 Priuilegium autem illud seu potiùs confirmatio priuilegij antiqui Mendicantium quòd possent Sacros Ordines suscipere à quolibet Antistite, gratiam, & communionem Apostolicae Sedis habente, Ordinarij loci minimè requisita licentia in locis, seu domibus Fratrum omnino vacare videtur, quia contrarium decreto Concilij Tridentini *sess. 6. capit. 5. & sess. 23. capit. 8.* ac decreto Sac. Congregationis sub Clem. VIII. iuxta dicta *tomo 1. cap. 14. num. 11. & 12.*

26 Id verò quod de Missis, seu Officijs diuinis à Mendicantibus celebrandis, concionibus, lectionibus, & sermonibus pro mortuis in Ecclesijs eorum faciendis, eleemosynis pro Missis, & Officijs diuinis recipiendis, & praedictis Missis, & Officijs diuinis quacumque die, & tempore dicendis, & audiendis à Christi fidelibus subiunxit idem Pontifex Pius V. omnino manet in sua vi, & robore, tum quia nullo modo contrariatur Concilio Trident. tum

quisita vsu, & praxi ab Ecclesia Dei recepitum. Vide dicta *tom.1. cap.12. num.51. cap.21. num.11.* & Peirinis *tomo 1. Priuileg. Minim. in Constit. 23. Leonis X. num. 1. & in ult. 2. super hanc Constitutionem Pij V. §.10. num.11.* Hic tamen obiter notandum saepius declaratum esse à S. Congregat. Episcopor. & Regular. non posse Regulares exponere Sanctiss. Sacramentum publicè adorandum sine causa ab Ordinario approbata. Barbosa *in collect. Bullar. verb. Regulares 3.* Gauantus *in Man. Episcop. verb. Eucharistia num.53. & 54. & verbo Regular. iura sub Episcop. num.19. & 20.* Vbi etiam qualis futura sit haec causa, & qualis modus, quo exponi debeat. Quae decreta obseruari debent, nisi forsan publicata non sint, & consuetudine legitima oppositum alicubi habeatur.

27 Id etiam quod additur ab eodem Pontifice de controuersijs super praecedentia per Episcopum terminandis, sed non postquam sopitae sunt, sed quamdiu durant cum non aduersetur Concilio Tridentino *sess.25. cap.13.* Sed potius sit declaratio ipsius omnino subsistit. Pro quo vide Rodriguez *tom.3. quaest. Regular. quaest.37. artic.9.* Peirinis *tomo primo, Priuilegiorum Minimorum in Constit.2. Sixti IV. num.58.*

28 Id quoque de Regularibus Mendicantium admittendis ad curam animarum personarum saecularium in domibus Religiosis virorum, seu mulierum, quibus talis cura imminet, manet etiam in suo robore, cum contrarium non sit Concilio Tridentino *sess.25. cap.11.* vbi de hac re agitur. Obseruari tamen debent, quae ibi a Concilio praescribuntur iuxta dicta *tom.1. cap.11. num.9.* Quibus adde ex Constitutione Gregorij XV. *de exemptor. Priuilegijs*, praedictos Regulares, Siue animarum curam personarum saecularium in Monasterijs seu domibus Regularibus, aut quibusuis alijs Ecclesijs, vel beneficijs, siue Regularibus, siue saecularibus incumbentem exerceant, siue aliàs Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrent praeuia Episcopi licentia, & approbatione, siue quoquomodo in dictae curae exercitio, aut in eorundem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant, in ijs, quae eiusmodi curam seu administrationem concernunt, omnimodè iurisdictioni, visitationi, & correctioni Dioecesani Episcopi tamquam Sedis Apostolicae delegati plenè in omnibus subijciantur, & intra. Ita vt Episcopi in suprascriptis casibus, & in praenominatas personas in praemissis omnibus, & singulis, aut circa ea quoquomodo delinquentes quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, per censuras Ecclesiasticas, aliasque poenas vti eiusdem Sedis Delegati procedere, omnemque iurisdictionem exercere, liberè, & licitè valeant. Peirinis *tom.1. Priuileg. Minim. in Constitut.2. Sixti IV. §.11. num.27.* Nota etiam id quod saepius dictum maximè *tom. 2. cap.19. num.35.* quòd scilicet in Regno Hispaniarum huiusmodi Constitutio suspensa est, ac proinde in illis iudicandum, secundum ius commune Concilij Tridentini.

29 Pariter id quod Pontifex decernit, de quarta funerali non soluenda a Monasterijs, quae à 40. annis citra fundata existunt, etiam manet in suo robore, cum Concil. Tridant. non contradicat. Concilium enim *sess.25. cap.13.* solui ita iubet illam solui à quibuscumque Monasterijs quae illam soluere essent solita ante annos 40. Vide dicta *tom. 1. cap.3. num.13.* Peirinis *super hanc Constitutionem in tom.1. Priuileg. Minim. §.13. num.14. & tom.1. in Constitut. Pyrrhi num.54.*

30 Idem dico de quarta relictorum pro ornamentis Ecclesiae, pallijs, planetis, cortinis, pannis, victu Fratrum &c. cum nihil circa hoc in Concil. Trident. reperiatur, & conforme sit Priuilegijs antiquis Mendicantium specialiter Sixti IV. pro Carmelitis, qui in Bulla. *Dum attenta*, quae est mare magnum sic habet; [Etsi fortè per nos aut Sedem Apostolicam de pie legatis dispositis, & relictis in genere vel specie decima, vel alia portio, seu quarta aliena piae, vel non piae causae ex quauis causa hactenus concessa foret; aut in posterum, concedi, & solui aut dari vel mandari contingeret, Fratres praedictos, & illorum domos ac eis legata, & relicta, aut aliàs in eorum fauorem disposita in concessione, & mandatis huiusmodi decernimus, & volumus non includi, nisi de ipsis Fratribus & praesenti decreto, & vofinita, & nostra non per generales clausulas, quae etiam specialem mentionem importare viderentur, sed vera & specificata mentio fiat in eisdem.] Declaratum etiam est à S. Congregat. Episcopor. & Regul. non posse Ordinarium exigere à Regularibus quartam legatorum piorum, nisi eam soluere essent soliti, aut a quadraginta annis citra eam exegerint. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. quarta.*

31 Pariter etiam id quod Pontifex dicit de libera sepultura saecularibus in Ecclesijs Mendicantium tribuenda, cum non aduersetur vllo modo Concilio Trident. etiam manet in suo vigore, maximè cum conforme sit priuilegijs antiquis Mendicantium specialiter Sixti IV. in mari magno pro Carmelitis, & aliorum Summorum Pontificum apud Rodriguez *tom.3. quaest. Regular. quaest.58. art.3.* Circa modum autem quo se gerere debeant Regulares cum Parochis circa sepelienda corpora saecularium in suis Ecclesijs, & Crucem portandam, omissis varijs priuilegijs, extat decretum Sacrae Congregationis Eminentiss. Cardinal. negotijs Episcoporum, & Regularium Praeposit. in quo conformiter ad decretum Lateranensis Concilij, vbi statutum, & ordinatum erat vt Fratres Ordinum Mendicantium, caeterique Religiosi Regulares non possent intrare Parochias cum Cruce ad leuanda funera eorum, qui apud Ecclesias domorum, & locorum eorumdem suam elegerint sepulturam, nisi prius praemonito, & requisito, ac recusante Parochiano Presbytero, & tunc sine eius, & Ordinarij praeiudicio obuiare volens quorumdam Regularium vsui, quo praetextu cuiusdam consuetudinis contendebant, sibi licere defunctorum funera, proprio eorum Parocho absente, eoque irrequisito, afferre, & leuare, maximè cum hoc non leues controuersias, & altercationes aliquibus in locis non sine populi scandalo, & Dei offensione excitasset. Omnem eiusmodi dissensionem, & scandalorum materiam, & occasionem praecidere, atque in futurum prouidere desiderans, & vt tam Parochi, quam Fratres ipsi vnanimi inter se voluntate, & ea qua par est, charitate vltima haec Christianae pietatis officia defunctis praestent, statuit, & declarauit. [Quibusuis Regularibus quorumcumque Ordinum, & Congregationum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium constare nullo modo licere, etiam specialis alicuius consuetudinis praetextu, Parochias cum Cruce processionaliter, aut aliàs ad efferenda, & leuanda Defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, nisi vocato, & expectato proprio Defuncti Parocho, eoque ibidem praesente, si tamen ipse aliter fieri non consentiat, & permittat: vel nisi requisitus venire expressè omnino recusauerit.] Atque ita obseruari mandauit, & districtè praecipit; firmis de caetero, & in suo robore permanentibus ijs omnibus, quae super quarta funerum, & canonica portione, alijsque iuribus ad sepulturas pertinentibus, à sacris canonibus, & Conciliorum decretis, Summorumque Pontificum Constitutionibus hactenus sancita, & ordinata erant, vel alias ex particulari consuetudine, vel alio iure obseruabantur. Stephanus. Quaranta *in Summa Bullarij verb. Priuilegia Regularium*, Peirinis *tom.1. Priuileg. Minim. in Constit.26. Leonis X. §.16. num.20.* Barbosa *de Officio Paroch. cap.26. num.66.* Extat etiam alia Congregationis declaratio apud eundem Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. cadauer.* in qua dicitur: *Cadauera defunctorum leuare de domo propria nullo modo licet Regularibus, & Presbyteris saecularibus, nisi de licentia, & consensu proprij Parochi.*

32 Similiter id quod additur ab eodem Pontifice de Mendicantibus non obligandis ad contributionem quorumcumque onerum etiam manet in sua vi, cum Concilium Tridentinum non contrarietur, & conforme sit multis priuilegijs ipsorum Mendicantium, de quibus Casarubius *in Compend. priuileg. Mendic. verb. decima.* Rodriguez *tom. 2. quaest. regular. quaest.44. art.4. & 5.* maximè Sixto IV. in Bulla *Dum attenta* pro Carmelitis illis verbis: [Primò litteras Innoc. IV. & Clem. IV. & etiam Innoc. IV. & Alex. IV. per quas dicti Ord. B. Dei Genitricis Mariae de Monte Carmeli professoribus conceditur: quòd ad solutionem collectarum, seu exactionum quorumlibet, vel vicesimae, cogi à nemine valeant, & in praefatis Clem. IV. & Alexand. IV. Rom. Pontificum praefatorum, etiam praedecessorum nostrorum litteras praedictas in ea parte in qua conceduntur

dictis

dictis Fratribus, vt de noualibus eorum quæ proprijs manibus, aut sumptibus, colunt ac de hortis virgultis, & piscationibus eorum nullus ab eis decimas exigere præsumat, ad quæcumque bona dictorum Fratrum, & quæcumque opera, quæ etiam sub censuris alterius quotæ, vel subsidij etiam charitatiui, aut datij, vel pedagij, vel gabellæ, seu alio quouis nomine indicerentur etiam per Apostolicæ Sedis Legatos; locorum ordinarios, vel Clerum, aut Populum, vel seculares Principes, & Dominos temporales, & alios quoscumque exigerentur, quamuis etiam Apostolica auctoritate, necnon ad quascumque decimas etiam, quas vulgus Papales appellat, & Apostolica Sedes pro Christianæ fidei defensione, aut alijs imminentibus ei persæpè necessitatibus indicit, extendimus, ac decernimus dicti Ordines Professores, etiamsi decimæ, & onera huiusmodi per quoscumque exemptos etiam Mendicantium Ordinum professores solui mandarentur cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, ac fortioribus, & efficacioribus clausulis ad decimarum; & onerum huiusmodi solutionem non teneri, & in illorum solutione cessando censuras, & pœnas aliquas non incurrere, nisi præfatis, & non per generales, aut alias clausulas specialem mentionem importantes, sed aliàs sic derogatum specificè earum de verbo ad verbum inserto tenore. & intra Innocentij VI. & Clementis IV. Clementis VI. prædecessorum nostrorum indulta de decimis non soluendis de hortis, virgultis, nouilibus ad eorum vsum pertinentibus, & quæ proprijs manibus, & sumptibus coluntur speciali priuilegio, vt eorum vtantur verbis. Ea propter dilecti in Domino filij vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & domos vestras, in quibus diuino mancipati estis obsequio sub B. Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus, & quæ de nominatis rebus prælati prædecessores priuilegia concesserant ad singula bona dictorum Fratrum extendimus, videlicet quoscumque hortos, & silua, & quæcumque alia bona prædictæ domus, & Ordinis quæ in præsentiarum iustè, & canonicè possident, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum oblatione, aut fidelium donatione, siue hæreditaria successione quam in seculo existentes, tam de iure, quàm de consuetudine ad succedendum fuissent habiles, seu alijs quibuscumque iustis modis, præstante Domino, poteritis adipisci, firma vobis vestrisque successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis. Loca ipsa in quibus præfatæ domus sitæ sunt cum pertinentijs suis. Videlicet cum Ecclesijs, hortis, pratis, nemoribus, vsuagijs, pascuis in bosco, & plano, in aquis, & molendinis in vijs, & semitis, ac omnibus alijs libertatibus, & immunitatibus suis, sané noualium vestrorumque proprijs manibus, aut sumptibus coltis, siue de hortis, virgultis, vineis, & piscationibus vestris nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præsumat.] Hæc Sixt. IV. Vide dicta *tom. 1. cap. 2. num. 14. & 15.*

33 Circa id tamen quod ibidem subiungit Pontifex de exemptione Mendicantium à contributione pro seminario pro beneficijs Monasterijs illorum vnitis notandæ sunt declarationes quædam Sacr. Congregationis apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Mendicantes*, in quibus oppositum declaratur. Nihilominus dum de illis an sint, vel non authenticæ, aut de sensu, in quo accipiendæ sint non constiterit, standum est consuetudini Religionum. { Maximè pro illis videnda sunt quæ dico *tom. 4. verb. Seminarium.* Et quia Pius V. in præfata Bulla eximit Mendicantes à charitatiuis subsidijs etiam à Sede Apostolica impositis: & Sixtus IV. Carmelitas in Bulla *Dum attenta relata*, ideo tam pro ipso charitatiuo subsidio, quàm pro personis, à quibus sit exigendum & priuilegijs Regularium eos ab isto onere eximentibus, consulendi sunt. Azor. *tom. 2. instit. moral. lib. 9. cap. 14.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg. 87. par. 3.* Tamburinus *de Iure Abbatum tom. 3. disp. 40.* & alij apud ipsos.]

34 Idem quod dictum est de exemptione Mendicantium ab oneribus realibus ratione suorum bonorum dici debet de oneribus personalibus ratione suarum personarum, cum etiam illæ sint exemptæ. Vnde non possunt obligari ad custodiam Ciuitatis portarum, aut murorum tempore pestis, nisi quando esset magna penuria virorum, qui id facere possint. Lauretus de Francis *in Controuers. Episc. oper. & Regular. in quæst. q. 94.* Neque ad custodiam murorum Ciuitatis tempore belli, nisi quando adesset magna necessitas. Lauretus *ibid. q. 95.* Vtrumque verò elicitur ex *c. peruenit de immun. Eccles.* Multò minus obligari possunt ad pugnandum contra hostes pro defensione Reipublicæ, cum id sit eis prohibitum *cap. petitio tua de homicid. vel c. clerici de vit. honest. cleric.* nisi quando magna necessitas esset ad defendendum Rempublicam, vel consequendam insignem victoriam contra iniustè bellantes. Laur. *vt sup.* Bonac. *de irreg. disput. 7. quæst. 4. par. 4. num. 11.* An verò tunc occidentes, vel mutilantes fiant irregulares, tractant prædicti Lauretus, & Bonacina post Molinam *de iust. tract. 2. disp. 109.*

35 Illud insuper de libera facultate Mendicantium ad eleemosynas quærendas manere in sua vi, vt potè quia conforme priuilegijs ipsorum, & declarationibus Sac. Congregationis, nec contrarium Concil. Trid. constat ex dictis in hoc capite *n. 4.*

36 Quantum ad illud de Ordinarijs non intromittendis in delictis Regularium Mendicantium nisi quando ea fuerint notoria, & scandalosa, & tunc monitis Superioribus ipsorum, & negligentibus illos punire, etiam manet in suo robore, & vigore iuxta dicta *tom. 3. cap. 16. num. 26. & alijs* cum limitatione tamen à Clemente VIII. posita, & ibidem relata. Pro quo etiam extat declaratio Sacræ Congregationis apud Quarantam *in summa Bullarij verb. confessor.* Lecto enim memoriali oblato nomine Fratrum Mendicantium Regni Neapolitani conquerentium qualiter ab Ordinarijs grauarentur contra sua priuilegia, & sacros Canones Concil. Trident. Respondit Sacr. Congregatio *Ordinarij in cognitionibus causarum Fratrum Mendicantium tam ciuilium, quam criminalium minimè sese ingerant; pariter nec in visitatione eorumdem Fratrum, vel Ecclesiarum suarum, nisi quatenus eis per Concilij Tridentini decreta conceditur.*

37 Quod etiam dico de eo quod subiungit idem Pontifex Pius de Episcopis non se intromittendis in gubernatione Mendicantium, illud enim etiam manet in sua vi, iuxta declarationem Sacræ Congregationis adductam, limitandum tamen est propter Constitutionem Gregorij XV. *de exemptor. priuilegijs*, quæ vt dixi *tom. 1. cap. 19. num. 35.* pro Regnis Hispaniarum suspensa est, ita vt in alijs Regnis extra Hispaniam possint Ordinarij cognoscere de delictis eorum, qui curam animarum exercent, iuxta dicta *supra num. 28.* aut si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel administrationem bonorum Monialium, iuxta dicta *tom. 1. cap. 25. num. 45.* & etiam petere rationem ab administrantibus bona prædictarum Monialium adhibitis etiam Superioribus Regularium, eosque, & confessarios amouere si admoniti Superiores id facere neglexerint, iuxta ibidem dicta.

38 Idem pariter dicendum de facultate concessa ab eodem Pio V. Prælatis Mendicantium ad castigandum, seu puniendum Fratres, qui ad Ordinarios confugierint, manet enim in suo vigore, cum tam iure communi, quam propter priuilegia Mendicantium illis maximè interdictum sit à correctione suorum Superiorum appellare ad Iudices extraneos, iuxta dicta *to. 1. cap. 9. à n. 4.*

39 De illo etiam quod subiungitur, videlicet de non recipiendis ab Ordinarijs Fratribus nostris extra claustra degentibus sub eorum protectione, nec eis, inuitis Superioribus, detinendis, clarum est manere etiam in suo vigore. Vide dicta *tom. 1. c. 16. num. 15.* & multa priuilegia Mendicantium apud Casarubium *in compend. Priuileg. Mendicant. verb. apostata ab Ordine* cum annotationibus Cordubæ, & Sorbi *ibidem*, & præsertim magnum priuilegium Sixti IV. pro Carmelitis, circa quod Sorbus notauit se credere quòd non reperiatur alibi, eo enim pro capiendis, excommunicandis, & incarcerandis nostri Ordinis apostatis Fratres nostri constituuntur Ordinarij etiam in Curia illis verbis: *Apostatas quoque vestri Ordinis iuxta Alexandri IV. Constitutionem, & nostram præsentem concessionem excommunicare, capere, incarcerare, & alias subdere disciplinæ rigori possitis per vos, ac etiam alios à vobis deputatos in quocumque habitu, & loco, etiamsi in Curia nostra*

eos

vos contigerit inueniri, in qua sicut extra vos (alibi habetur *extra vos*) *super vestros subditos ratione professionis tam tacitè, quàm expressè emisse Ordinarios proprio motu, & scientia similibus authoritate apostolica deputamus, inuocato ad hoc, si opus fuerit, brachij saecularis auxilio.* Ex quo videtur, etiamsi apud quoscumque Reuer. Episcopos inueniantur, eadem auctoritate vti posse Prælatos nostros.

40 Id verò quod subiungit Pontifex de bonis Regularium extra claustra decedentium moderatum est à Greg. XIII. iuxta dicta *to.1. cap.16. n.20. 21. & 31.* Quatenus autem decernit quòd si ad Religionem reuertantur, bona ipsorum ad Religionem pertineant non video immutatum, & ideo videtur manere in sua vi. Peirinis *to.2. Priuileg. Minim. super hanc Constitutionem Pij V.* §.22. *n.22.*

41 Circa id quod addit Pontifex de vnionibus Ecclesiarum notandum, Concilium Tridentinum *sess.7. c.6.* hæc statuisse, *Vniones perpetua à quadraginta annis citra factæ examinari, ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apostolica delegatis possint, & quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò quæ à dicto tempore citra concessæ nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cuiusuis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut aliàs rationalibus causis eorum loco Ordinario vocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit. per subreptionem obtentæ præsumantur: ac propterea nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit viribus omnino careant.* Et conformiter ad ista *sess.24. cap.13.* etiam dicitur de huiusmodi Ecclesijs vnitis, *& quæ vnitæ sunt reuideantur ab Ordinarijs.* Quorum decretorum prætextu cum aliqui Domini Ordinarij grauarent Mendicantes qui Ecclesias Parochiales, seu alia beneficia suis Ecclesijs habeant vnita. Propterea Pontifex Pius decernit quod non possint Episcopi dictas vniones factas, vel faciendas impedire, declarans censuras, & pœnas pro eo latas nullius esse roboris, & momenti. Quod eatenus valere hoc tempore poterit quatenus contrarium non fuerit repertum Concilij decretis.

42 Decernit etiam ibidem Pontifex quòd in prædictis Ecclesijs possint Mendicantes curam animarum exercere, vel per seipsos, vel per alios seculares ab ipsis amouibiles, approbatos tamen ab Ordinario, absque eo quòd Episcopi in hoc, aut in salario prædictorum, assignando se vllo modo intromittant. Quod etiam eatenus manet in suo vigore, quatenus non contrarietur, vel Concilio Tridentino, vel Constitutioni Gregorij XV. iuxta dicta *supra n.28.* Vide dicenda *c.18. n.8. & seqq.*

43 Id quoque de non impediendis Mendicantibus, à pulsatione Campanæ, celebratione Missarum, mortuorum associatione, sepultura, & Officijs ipsorum faciendis absque præsentia Parochorum, legatorum receptione, & obtentione, etiam manet sua vi, cum nihil, quod sciam, in Concil. Tridentin. contrarium habeatur, & vsu sit receptum, & vt decernit Pontifex, nullum ius in contrarium sit. Vide dicta supra *num.26. 30. & 31.* Nota etiam declarationem Sacræ Congregationis apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. confess.* In qua præcipitur quòd Ordinarij non impediant Fratres pulsare Campanas, ad matutinum, ad horas, & ad Missam antequam pulsetur Campana maioris Ecclesiæ, præterquam in die Sabbati Sancti. Insuper Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium declarasse dicitur Defunctorum hæredes pro defuncto ad sepulturam associando numerum Sacerdotum sibi bene visum conuocare posse, & numerum ceræ sibi etiam bene visum ad cadauer sepulturæ associandum, quolibet contrario prætextu per parochum deducto non obstante. Barbosa *de Offic. Paroch. c.26. à n.57.* vbi etiam alia ad intentum.

44 Circa pulsationem tamen Campanarum plures aliæ extant declarationes. Sac. Congregationis apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. Campana.* Prima est. Campanæ in Sabbato Sancto non possent in aliqua Ecclesia pulsari ante pulsationem in Ecclesia Cathedrali, vel matrice, tam in Ecclesijs secularibus, quàm Regularibus etiam Sancti Ioannis Hierosolymitani etiam propè, & extra muros existentibus, & etiam in Ecclesijs Confratrum, & etiamsi adsit Ecclesia Collegiata, quæ habeat omnimodam præcedentiam supra matricem. Secunda est. Campanæ in alijs diebus præter Sabbatum Sanctum pulsari possunt ante Salutationem Angelicam indifferenter ante, vel post pulsationem in Ecclesia Cathedrali, vel matrice, nisi fortè adesset consuetudo vt non pulsetur antea.

45 Illud de licentijs pro construendis domibus Regularibus gratis dandis, nec sine legitima causa recusandis non video vllo modo reuocatum, aut contrarium Concil. Trident. ac propterea in sua etiam manet vi, iuxta decreta tamen posteriora Clem. VIII. & Greg. XV. ac SS. Domini Nostri Vrbani, de quibus *to.1. c.9. n.34. & 35.*

46 Sicut, & illud de associatione corporum Defunctorum mandato in die Cœnæ Domini fieri solito, prædicatione ea die facienda iuxta decretum tamen Sacr. Congregationis de quo supra *num.31.* Maximè tamen standum est in hoc consuetudini legitimè receptæ. Notandum etiam Parochum nullatenus excludendum quamuis ad sepeliendum cadauer soli Fratres à defuncto accersiri iubeantur. Ita enim decretum est à Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium. Barbosa *de offic. Parochi cap.26. num.62.*

47 Id quoque de Officijs mortuorum non faciendis à Rectoribus Parochialium in Ecclesijs Fratrum contra ipsorum voluntatem, libera sepultura ibidem habenda, & non sepeliendis corporibus defunctorum ad quæ associanda vocati Fratres fuerint sine ipsis, cum Concilio contrarium non sit in sua vi, & vigore subsistet, nec video derogatum. Potius declarasse dicitur Sac. Congregationem, quòd quoties cadauera ad Ecclesias Fratrum Mendicantium deferuntur Officia mortuorum, ac reliqua munera, quæ in huiusmodi Monasterijs fieri solent, non à Canonicis, neque à Clero, sed ab eisdem Fratribus obiri, ac peragi debere. Peregrinus *2. par. sui Compend. tit. sepultura in scholio* §.3. Peirinis *to.1. Priuileg. Minim. in Constit.2. Iul. II.* §.22. *num.57.* Vide tamen dicta *to.1. c.12. n.41.* qualiter scilicet quando Regulares vocantur ad sepeliendum aliquod cadauer, debent accedere ad Parochialem Ecclesiam vbi Clerus Congregari consueuit, iuxta declarationem Sac. Congregat. ibidem adductam. Cui etiam consonant aliæ SS. Congregationum declarationes apud Barbosam *de Offic. Parochi c.26. n.63. 64. & 65.* [Et vna quam vidi pro Min. Conuent. sub die 4. Maij 1641.] Quia tamen sæpius video fieri oppositum multis in locis, ideo legitimæ consuetudini standum est.

48 Obiter circa huiusmodi funera defunctorum obseruandum, primò, de candelis quæ Fratribus dantur nullam deberi portionem Canonicam. Ita enim concessit *Sixt. IV.* Minoribus. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Canonica portio num.6.* Secundò, candelas, & intortitia quæ per viam deferuntur circa cadauera in quibuscumque priuatis Ecclesijs diuidenda esse pro æquali portione inter Parochos, & ministros aliarum Ecclesiarum, ac propterea quando huiusmodi intortitia, seu candelæ in præfatis Ecclesijs pro celebrandis Diuinis Officijs præsente corpore accenduntur, finito officio extinguenda, & cuiquam medietatem consignandam. Ita decisum est à Congreg. RR. Præfectorum Vrbis, approbante SS. D.N. Vrbano. Barbosa *de Officio Parochi cap.25. n.42.* Patriæ tamen consuetudo extra Romam consulenda est.

49 Abrogat præterea Pontifex vsum non faciendi testamenta sine Parocho, quia hoc auaritiam redolet, quæ procul abesse debet ab Ecclesiasticis; de quo Peirinis *tom.1. Priuil. Minim. in Constit.10. Leonis X.* §.2. licet acrius quam par est de hoc puncto ibi loquatur.

50 Demum circa id quod disponit Pontifex de accessu Regularium ad processiones, cum S. Congregatio, vt visum est *tom.1. cap.9. num.47.* conformiter huiusmodi decretum Pontificium loquatur, dicendum est illud manere in suo vigore, imò ex eo quòd in præfato decreto Sac. Congregationis ipse se referat ad huiusmodi Bullam Pij V. apertè constat eam non esse reuocatam à Greg. XIII. vt dictum est supra *num.16.* nisi quatenus statuit aliquid quod sit contra Concilium Tridentinum. Peirinis *tom.2. Priuileg. Minim. in Constit. hoc Pij V.* §.29. *num.25.* Declaratum est etiam à S. Congregat. per publicas processiones intelligi etiam eas, quæ pro bono publico indicuntur. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Præcedentia vers. de præcedentia in processionibus.* [Item declarauit Regulares illo-

rum

rum Conuentuum qui collectanei nuncupantur, in quibus videlicet fratres in arctiori clausura degunt, ita vt nec in Choro caneant, nec ad mortuos accedant, non teneri ad processiones. Hanc declarationem referunt Sorbus *in addit. ad Compend. priuileg. Mendicant. verbo Processiones §. Ac tenentur*, & Portell. *in respons. moral. tom. 2. casu* 107.]

51 Hic obiter notandum nullo iure prohibitum esse Regularibus præsertim Mendicantibus, processiones facere, seu instituere in suis Ecclesijs, imò id supponitur in declaratione Sac. Congregat. quam retuli *tom. 1. cap. 12. n. 41.* & in hac Bulla Pij V. dum illis conceditur facere, seu celebrare diuina officia, processiones enim partes quædam sunt Officij diuini, cum ad cultum Dei, & Sanctorum ordinentur. Cæterum circa spatium, per quod fieri debent huiusmodi processiones declaratum dicitur à S. Congreg. Regularib. habentibus claustra non licere facere processiones extra illa; claustra verò nõ habẽtibus non nisi intra ambitũ hoc est, propè muros Ecclesiarum, extra ambitum, autẽ Ecclesiarum, non nisi de licentia, consensu, aut cum Cruce parochiali. Barbosa *in Collect. Bull. v. processio, & v. regul. 1.* Gauant. *in Man. Episc. v. processio n. 46. 47. & 48.* Vbi etiam animaduertitur id intelligendum seclusis particularibus priuilegijs, qualia Dominicanis pro processionibus SS. Sacramenti, & Rosarij in quibusdam locis dicuntur concessa. Festus *in Constit. sui Ordin. par. 1. cap. 23.* Barbosa *de Offic. & potest. Parochi cap. 12. num. 14.* [Circa horam faciendi dictas processiones declaratum video à Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium 15. Septembris 1634. non licere Curato facere processionem alicuius Confraternitatis ea hora, qua Patres Dominicani faciunt suam Sacri Rosarij, posito quod confraternitas Rosarij sit antea instituta in eo loco. Quod de alijs similibus confraternitatibus religionum videtur intelligendum.] Pro præcedentia autem, quam debent obseruare Regulares in processionibus cum Regularibus alterius Ordinis, & alijs Monasterijs eiusdem, vide declarationes S. Congregat. apud dictum Barbosam *ver. Regulares quoad processiones 4. & ver. Regulares quoad præcedent. 5.* & Gregor. XIII. Constitutionem 84. *Exposcit* in 2. tom. Bullar. vbi decernit præcedentiam inter Mendicantes sumendam esse ex quasi possessione, quando verò de illa non constat, antiquiores in loco debere præcedere. Lauretus de Franchis *in Controuersiis Episcopor. & Regular. super dict. Constitu. Gregorij pag. mihi 17. 18. 19. 20. & 21.*

52 Gaudent Mendicantes communicatione priuilegiorum ita vt priuilegia vni ipsorum Religioni concessa etiam alijs communia sint. Etenim præter dicta *tom. 1. cap. 3. num. 17.* Leo X. in Constit. *Dudum per nos* anno 1519. edita, quæ habetur in *1. to. Bull. num. 32.* inter Bullas huius Pontificis omnia priuilegia, & indulta Mendicantibus concessa, & concedenda singulis ipsorum ordinibus communicauit, & Pius V. in Bulla *Romanus Pontifex* anno 1567. omnes, & singulos Ordines Mendicantes omnibus, & singulis priuilegijs Mendicantium eisdem concessis gaudere posse, & debere declarauit Rodrigu. *tom. 1. quæst. Regular. quæst. 55. art. 1.* Confettius *in summa priuilegiorum Maris Magni cap. 5.* Non tamen propterea in pœnis, & censuris impositis vni Ordini Mendicantium alij communicant. Non solùm quia iuxta Regulam iuris in 6. *odia debent restringi, & fauores ampliari*, sed etiam quia Summi Pontifices communicationem priuilegiorum concedentes, nihil (quod viderim) de pœnis aut censuris communicandis dixere. Confettius *vt supra*. Sorbus *in additionib. ad Compend. priuileg. Mendicant. ver. commun. priuil. §. notandum autem*. Qui etiam bene subiungit, quòd in pœnis laicorum est talis communicatio, idest, quòd quando priuilegium aliquod conceditur vni Religioni, cum pœnis aliquot contra seculares illud non admittentes, vel reprobantes &c. tale priuilegium alijs Religionibus habentibus cum illa communionem communicetur. Priuilegia autem vni domui vel Conuentui alicuius Religionis concessa, communicari etiam alijs domibus eiusdem Religionis, ac per consequens etiam alijs domibus aliarum Religionum, quæ cum illa communicant in priuilegijs, tenent aliqui auctores, quia quamuis Leo X. declarauerit communicationem priuilegiorum solùm intelligendam esse de priuilegijs generaliter concessis Congregationibus, personis, & locis, & non de concessis domibus, vel personis particularibus. Nihilominus Pius IV. ipso Leone posterior ad instantiam Catholici Monarchæ Philippi II. concessit Ordini S. Hieronymi in Hispania, quòd concessa vni, aut quibusdam Monasterijs eiusdem Ordinis censeantur concessa alijs eiusd. Ordinis Monasterijs, quod etiã posteà Sixt. V. cõfirmauit. Rodrig. *to. 1. q. regul. q. 55. art. 9. & 18.* Portel. *in dub. regul. ver. communicat. priuileg. n. 6. & verb. priuil. n. 20.* Nihilominus quia hoc valdè exorbitat à iure communi, & ipsius metas maximè excedit, limitandum est, vt solùm verum sit quando in alijs Conuentibus, siue eiusdem, siue alterius Religionis participãtis eadem priuilegia militat eadem ratio, vel saltem similis, vel æquiualens, propter quam Pontifex illo concessit priuilegium. Si enim talis ratio eadem, similis, vel æquiualens non militat, incongruum videtur Pontifices talis priuilegij communicationem intendisse. Quis enim credat quòd priuilegium concessum vni Monasterio ratione paupertatis ipsius concessum credatur alij diuiti, vel opulento? Aut quòd priuilegium concessum alicui Monasterio propter numerositatem Fratrum illius, aut magnam populi deuotionem, quæ erga illud est ratione alicuius Imaginis v. gr. deuotissimæ in eo existentis, communicatum credatur à Pontifice alij Conuentui paucos Fratres habenti, aut in quo nulla talis, vel similis deuotionis Imago reperitur? Ad quod expendo verba priuilegij Pij IV. adducti, dicit enim se extendere priuilegia vni domui dicti Ordinis Hieronymianorum concessa ad *omnia, & singula Monasteria Ordinis quibus in specie concessa non sunt, & in quibus alia causa concessionis, & indultorum prædictorum aliàs, quàm, vt præfertur, suberant.* Quò sanè denotat aliquam causam, eamdem scilicet, similem, vel æquiualentem subesse debere in alijs Monasterijs, vt priuilegia vni concessa ad illa extendantur, quo etiam sensu intelligo priuilegium simile Iul. II. & Clem. VII. Minimorum Ordini concessum.

53 Priuilegia quoque vni Fratri Mendicantium vt personæ priuatæ concessa nullo modo aliis communicantur. Tum quia ita declarauit Leo X. supra relatus, tum quia oppositum non solùm maximè iuris communis metas excederet, sed multa ex eo absurda sequerentur, & tota Religionum obseruantia funditus euerteretur, vt per se patet. Rodrig. *tom. 1. quæst. regul. quæst. 55. art. 18.* Portellus *in Dub. regular. verb. priu. communic. n. 21.* Dixi vni Fratri, *vt personæ priuatæ*, quia priuilegia concessa alicui Fratri Mendicantium non vt priuata persona, sed ratione officii, Generalatus videlicet, vel Prouincialatus, in ordine scilicet ad suos subditos, videntur communicari aliis in quibus eadem, similis, vel æquiualens ratio procedit. Sic enim priuilegium concessum priori domus Sancti Stephani Dominicanorum Salmanticæ circa modum faciendi informationes pro receptione nouitiorum de quo *tom. 1. cap. 24. num. 14.* dixi, communicari posse videtur aliis, vbi eadem, similis, vel æquiualens causa conspicitur. Portel. *in Dub. regul. verb. priuileg. communicat. n. 20. & 21.*

54 Quando autem priuilegium vni Fratri concessum inutile esset si alii non communicaretur, communicari illud posset. Exemplum commune est de eo qui habet priuilegium dicendi Missam tempore interdicti, quam tamen dicere non potest sine ministro. Similiter si alicui concessa esset facultas recitandi matutinum diei sequentis immediatè post meridiem, quod sine socio commodè facere non posset, probabile est tale priuilegium socio communicari quia priuilegium aliquid debet operari, & esse vtile, *cap. in his de priuil. l. 1. C. de Thesauris l. 10. l. 1. ff. ad municipalem, & de incolis leg. si quando ff. de legatis*, quod non haberent ista priuilegia, si non communicarentur. Suarez *de legib. lib. 8. cap. 11. n. 7. & 8.* Portellus *in Dub. Regul. verb. priuil. communicat. n. 19.*

55 Priuilegiorum Mendicantium communicatio intelligenda est respectiuè ad Religionem cui communicantur, ita scilicet, vt quæ conceduntur pro Generalibus, Prouincialibus, prioribus, Vicariis, &c. intelligantur communicata illis, qui etsi non eodem nomine, eodem tamen munere fruuntur. Similiter priuilegia pro festiuitatibus Sanctorum vnius Ordinis concessa censentur etiam concessa pro Festiuitatibus Sanctorum alterius Ordinis Casarubius

in Com-

in Compend. priuileg. Mendic. verb. festiuitas n. 14. Rodrig. to. 1. q. regul. q. 55. art. 20. Portel. in Dub. regul. verbo communic. priuil. n. 7.

56 Quando priuilegium vni Ordini Mendicanti concessum repugnat obseruantiæ alterius, iste Ordo cui repugnat non potest illo priuilegio vti, neque enim æquum est credere Pontifices concedere Religioni alicui quod in dissipationem, & destructionem illius cederet. Rodriguez to. 1. q. regul. q. 55. art. 22. Portellus in Dub. regul. verb. communicat. priuileg. num. 8.

57 Cum per communicationem Priuilegiorum Mendicantium ad inuicem ita fiant priuilegia propria illius Religionis cui communicantur, ac illius cui primò erant concessa, ideo Religio cui communicantur potest se illis defendere contra ea, cui primò erant concessa. Vnde si aliqua Religio ex Mendicantib. velit fundare monasterium circa monasterium alterius Religionis ex eisdem Mendicantibus potest hæc Religio defendere se contra illam, priuilegio concesso à Summis Pontificibus de non fundando monasterio alterius Ordinis iuxta monasterium ipsius intra spatium tot cannarum, etiamsi casus esset, quòd illud priuilegium primò esset concessum illi alteri Religioni, & sibi solùm per communicationem. Ratio est, quia per communicationem fiunt priuilegia propria Religionis cui communicantur, & tam independentia ab alia, ac si ipsi essent specialiter concessa. Corduba in Annotationib. ad priuileg. Mendic. v. communicat. priuileg. §. tandem, Portellus in Dub. regul. verb. priuileg. communicat. n. 24. Secùs autem philosophandum de familiaribus, quia ipsis non communicantur priuilegia Fratrum vt propria, & independentia, sed vt dependentia ab illis, vt dicetur cap. 16. num. 34. Corduba vt supra. Confettius in Summ. priu. Maris magni cap. 5.

58 Prædicta, & alia quæcumque priuilegia Mendicantium reuocata censentur à Concil. Triden. toties quoties in ipso aliquid decernitur cum derogatione saltem generali priuilegiorum, vt si dicat non obstantibus, &c. vel similia verba. Cuius exempla plura affert Ioannes de Cruce de statu Relig. lib. 2. cap. 3. dub. 6. Talis autem derogatio priuilegiorum aliquando ponitur in fine capitis, vel decreti, vt patet ex sess. 5. cap. 2. sess. 23. cap. 12. & alijs locis, aliquando verò ponitur in fine sessionis in qua multa capita seu decreta comprehenduntur, vt patet ex sess. 25. de Regular. cap. 22. Portellus in dub. Regular. verb. Concil. Tridentin. Quando autem decernitur, seu præcipitur aliquid à Conc. sine derogatione priuilegiorum, tunc etiamsi illud sit contrarium dictis priuilegijs, nihilominus probabile est quòd non censeantur propterea reuocata. Exempli gratia in sess. 22. cap. 4. præcipitur quod nullus habeat vocem in Capitulis nisi sit in Subdiaconatus Ordine constitutus, quia ergo ibi non reuocantur priuilegia Regularium, ideo qui hoc priuilegium habuerint, possunt illo vti, prout declaratum dicitur à Sacr. Congreg. Nec obstat quòd in eodem Concil. sess. 25. cap. vltim. dicatur. Hæc omnia, & singula in superioribus decretis contenta obseruari S. Synod. præcipit in omnibus Cœnobijs, ac Monasterijs Collegijs: ac domibus quorumcumque Monachorum, ac Regularium, &c. non obstantibus eorum omnium, & singulorum priuilegijs sub quibuscumque &c. Hæc enim reuocatio priuilegiorum solùm cadit supra priuilegia contraria decretis illius sessionis 25. non supra priuilegia contraria decretis aliarum sessionum Concilij. Nec enim sine causa credendum est Concilium dixisse in superioribus decretis contenta, non verò in superioribus sessionibus. Nec etiã obstat Bulla Pij V. pro obseruantia eiusdem Concilij, qua etiam reuocantur omnia, & quæcumque priuilegia prædictis decretis Concilij contraria. Hæc enim reuocatio regulanda, & intelligenda est ad terminos decretorum ipsius Concilij, ita scilicet vt intelligatur solùm de ijs quæ statuuntur à Concilio cum derogatione priuilegiorum, non de ijs, quæ ab illo ordinantur sine tali derogatione. Tum quia finis prædictæ Bullæ solùm est obseruantia decretorum Concilij, iuxta ipsorum qualitatem, tum quia Constitutio quæ fit ad roborandum aliam debet intelligi secundùm eam, & concludendam in terminis ipsius, vt habetur ex Auth. Constitutio quæ in noua §. inde ver. in illis. Rodriguez tom. 1. quæst. Regul. quæst. 8. artic. 6. & to. 3. quæst. 23. art. 5. Thomas de Iesu de procuranda omnium salute lib. 12. cap. 8. tit. sequitur collectio vers. Illud tamen referens etiam Nauarrum in Manual. cap. 27. num. 190. & Sà in Summa verbo gratia, etsi non ita clarè loquantur. Ioannes de Cruce de statu religios. lib. 2. cap. 3. dub. 6. Hæc autem solùm probabiliter, & in terminis opinionis probabilis dicta sunt. Oppositum enim videlicet dicto cap. 22. sess. 25. reuocata esse omnia priuilegia Religionum etiam contraria decretis aliarum sessionum quibus non apponitur derogatio priuilegiorum, est etiam satis probabile, & securius, maximè propter dictam Bullam Pij IV. & ita id secutus sum tom. 1. cap. 14. num. 19. post Mirandam in Man. tom. 1. q. 38. art. 4. & alios.

59 In Regnis vbi publicatur Bulla Cruciatæ non suspenduntur per illam priuilegia Mendicantium, & aliorum Regularium, nisi ea solum quæ impedire possent, vel retardare expeditionem ipsius Bullæ, quia scilicet sunt circa easdem materias in ea contentas, v. g. absoluendi à reseruatis commutandi vota, &c. quia intentum Summi Pontificis in tali suspensione priuilegiorum id solum videtur esse, ne propter alia priuilegia circa easdem materias impediatur finis prætensus ab ipso, qui est contributio certæ pecuniæ pro bello contra infideles. Casarub. in Comp. priuil. Mendic. ver. priuil. Fratr. q. 2. & 3. Miranda in Man. tom. 2. quæst. 45. art. 7. Nec prædicta priuilegia concessa Superioribus Mendicantium quantum ad suos Fratres suspenduntur. Ita enim declaratur in ipsa Bulla. Casarubios, & Miranda ibid. Sorbus in Compend. verb. Cruciata §. quoad aliud. Suspendi tamen prædicta priuilegia quoad sæculares multorum est opinio specialiter Nauarri lib. 5. consil. 16. num. 1. de Priuileg. eo quod in dicta Bulla à tali suspensione solùm excipiant concessa Superioribus Mendicantium quoad eorum Fratres tantùm, exceptio enim firmat Regulam in contrarium. Sed valdè probabile est non suspendi dicta priuilegia Mendicantium quoad sæculares. Ratio est non solùm quia illa cum sint maximè fauorabilia non debent censeri suspensa nisi de illis specifica mentio fiat, sed etiam quia per Bullam non suspenduntur gratiæ aut priuilegia Ordinibus concessa, sed solùm Monasterijs, Ecclesijs Hospitalibus, locis pijs, &c. hæc autem priuilegia absoluendi à reseruatis, commutandi vota &c. concessa sunt Ordinibus ipsis, & Religionibus. Vnde exceptio illa de Superioribus Mendicantium quantum ad suos Fratres, intelligitur iuxta subiectam materiam videlicet de concessionibus factis Monasterijs, Ecclesijs, locis pijs, &c. pro visitantibus illa: his enim priuilegijs non fruentur sæculares saltem carentes Bulla. Rodriquez to. 1. quæst. Regular. quæst. 61. artic. 14. Sanchez lib. 4. de præcept. decalog. cap. 54. n. 62. Diana de Bulla Cruciatæ resol. 100.

60 Nec etiam suspendi dicta priuilegia in anno Iubilæi centesimi tenent plures, specialiter Henriq. lib. 3. de Indulg. cap. 28. num. 7. & cap. 21. num. 3. Sanchez l. b. 4. in Decalog. cap. 54. num. 62. Diana de Bulla Cruciatæ resolut. 100. contrarium alijs opinantibus. Sed meo videri attendendum ad verba Bullæ Iubilæi, quæ mutari, & alterari possunt voluntate Pontif. Si enim in illa solùm sit reuocatio generalis priuilegiorum nulla facta mentionẽ priuilegiorũ Mendicantiũ, cũ nulla sint valdè fauorabilia, & ad bonum cõmune fideliũ ordinata, & per consequẽs speciali nota digna, vera erit prima opinio, si autẽ specialis mentio, & reuocatio fiat priuilegiorum Mendicantium, vera erit secunda.

61 Gaudent etiam Mendicantes priuilegijs quoque aliorum quorumcumque Ordinum etiam non Mendicantium. Ita enim concessit Carmelitis Clement. VII. in Bulla, quam retuli tom. 1. cap. 3. n. 17. quam etiam refert Confettius in Collectan. Litterar. Apostolicar. in Clement. VII. num. 5. & Minoribus idem Clemens VII. vt referunt Casarubius Compend. priuileg. Mendicant. verb. communicat. priuil. num. 19. & Miranda to. 2. man. q. 46. artic. 1. Fauent etiam aliæ concessiones Gregorij XIII. & Sixti V. pro eiusdem Minoribus, quas refert Confettius vt supra in Greg. XIII. num. 6. & in Sixto V. num. 5. Pro Eremitis etiam S. Augustini fauet ad intentum priuilegium Alexan. VI. quod referunt Casarubius vt supra num. 21. & Miranda etiam vt supra art. 3. Vnde hac communicatione priuilegiorum quarumcumque aliarum Religionum gaudent non solùm

Mendi-

Mendicantes, sed & quicumque etiam alij, quibus Mendicantium priuilegia communicata sunt. Rodrigu. tom. 1. q. Regul. q. 55. art. 17.

62 Extenditur id quoque ad priuilegia concedenda etiam Ordinibus quibuscumque non Mendicantibus, illis enim perfruuntur ipsi Mendicantes iuxta dicta to. 1. cap. 3. n. 17. Colligitur id ex priuilegio Clem. VII. pro Minoribus numero præcedenti relato. Maximè tamen, & clariùs ex priuilegio eiusdem Clement. VII. pro Carmelitis etiam numer. præcedenti relato. Vide Mirandam in 2. tom. man. quæst. 46. artic. 5. & nota pro huiusmodi communicatione priuilegiorum, quæ dicta sunt numeris præcedentibus, videlicet 52. 53. 54. 55. 57. & præsertim num. 60. Quod confirmat id quod habetur in priuilegio adducto Clement. VII. pro Minoribus, & Carmelitis, vbi dum illis communicat priuilegia etiam concedenda quibuscumque alijs Religionibus dicit id intelligi debere de priuilegijs suæ professioni non contrarijs; neque enim Pontifices Regularis obseruantiæ maximi zelatores concedere volunt Religionibus ea, quæ ipsarum professioni contraria sunt.

63 Tenentur Mendicantes obseruare decreta generalia pro reformatione Regularium edita à Clement. VIII. anno 1599. & 1604. quæ habentur in 3. tom. Bullar. inter Constitut. Clem. VIII. num. 60. & posteà fuerunt innouata à S. Congregatione Concil. in decretis, de Apostatis, & eiectis sub SS. D. N. Vrb. VIII. inter Constitutiones ipsius 4. tom. Bullar. num. 26. Etenim titulus illis præfixus est pro Reformatione Regularium tam monachorum, quàm mendicantium cuiuscumque Ordinis, &c.

64 Mendicantes nulla beneficia obtinere posse quidam affirmant, quos sequitur Rodriguez tom. 1. quæst. Regul. q. 34. artic. 3. quia cum emittant votum abdicationis proprietatis incapaces sunt redituum, & prouentuum annualium. Horum tamen doctrina nullo modo placet, nam vel loquuntur de beneficijs sæcularibus, vel de Regularibus; si de prioribus constat ex dictis tom. 1. cap. 2. num. 17. & ex dicendis hoc 2. tom. cap. 2. num. 11. & 12. Religiosos etsi Mendicantes capaces esse illorum, licet de facto sine dispensatione Papæ, illa habere non possint. Si verò sermo sit de beneficijs Regularibus ex toto cap. 18. constabit illorum capaces esse omnes Religiosos etiam Mendicantes, & vsu constat plura ab illis obtineri. Nec hoc repugnat voto paupertatis ipsorum, sicut nec Monachorum, Hospitalariorum, aut Canonicorum Regularium, qui similia beneficia possident, nam licet non possint iure communi annuos redditus, vel prouentus habere in particulari, ex concessione tamen tacita, vel expressa Ecclesiæ, quando tales beneficiati viuunt extra Monasteria, vel Conuentus, vt rectè, & commodè prædictis beneficijs inseruire queant, possunt illos habere non vt sibi proprios, sed quoad vsum, & administrationem. Suarez 4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 19. num. 2. Quomodo autem in Indijs officium Parochorum exercere possint dicemus cap. 18. num. 32.

65 Limitant aliqui doctrinam de capacitate Mendicantium ad beneficia, vt non procedat in Fratribus Minoribus, sed illis sit prohibitum iure communi beneficia curata habere. Corduba in Reg. S. Franc. cap. 2. q. 2. 2. punct. 2. Verumtamen etsi tam Minores, quàm alij quicumque Mendicantes iuxta dicta non possint de facto sine licentia Sedis Apostolicæ prædicta beneficia curata habere, iure tamen communi non est aliqua differentia inter Minores, & alios Regulares, quoad hoc. Clementina enim exiui, de verb. significat. quæ ad hoc intentum adduci solet solùm illis prohibet habere redditus annuos, quæ prohibitio commodè satis intelligitur dum intra Monasteria, viuunt, secus verò si ad beneficia curata promouerentur. Sicut nec propterea illis interdicitur promotio ad Episcopatus, cum tamen Episcopi facti ampliores redditus habeant. Sanchez lib. 7. in decalog. cap. 29. num. 47.

66 Melius limitatur prædicta doctrina de capacitate Mendicantium ad beneficia curata, vt non procedat in Mendicantibus transeuntibus ad non Mendicantes. Propterea quod in Clem. 1. de Regularib. talibus transeuntibus etiam auctoritate Apostolica interdicitur exercere pro se, vel pro alijs, curam seu regimen animarum. Ex quo infertur interdici illis beneficia curata quæcumque possidere, cum illis annexa sit talis cura. Vide dicta tom. 1. cap. 22. num. 20. & 21. & dicenda inferius. Imò generaliter loquendo quicumque Regularis etiamsi Canonicus Regularis fuerit ad aliam quamcumque Religionem translatus incapax est ad beneficia sæcularia etiam curata, iuxta dicta eo cap. 22. num. 20. ex Concil. Trid. sess. 14. cap. 11.

67 Mendicantes ergo ad non Mendicantes transeuntes etiã auctoritate Apostolica vocem, & locum in Capitulo non habent etiamsi hoc sibi ab alijs liberè concedatur: nec possunt ad Prioratus, administrationes, aut quæcumque Officia etiam tanquam Vicarij, vel ministri, vel locum aliorum tenentes assumi, aut curam, & regimen animarum exercere. Ita enim decernitur in Clement. 1. de Regularibus Circa quæ præter dicta tom. 1. cap. 22. num. 21. aduertendum primò prædictos Mendicantes transeuntes priuari loco, & voce solum in Capitulo, non in Choro, aut Refectorio, quia textus solum loquitur de Capitulo. Rebuffus Prax. benefic. tit. de dispens. cum Regular. num. 54. Bonacina Tract. de clausura quæst. 2. punct. 9. §. 5. diff. 1. n. 3. Rursus hæc priuatio vocis, & loci videtur intelligenda, tam in Religione ad quam transeunt, quàm extra illam, si contingeret tales habere aliquam administrationem in Ecclesia sæculari. Quia textus generaliter loquitur, & interpunctio illius id indicat Bonacina ibid. num. 2. Rursus prædictos transeuntes inhabiles effici ad munera prædicta non solùm intra Religionem, sed etiam extra illam. Quia textus generaliter loquitur, & vtitur particula quæcumque, quæ est vniuersalis. Sanchez lib. 6. in Decalogum cap. 7. num. 126. Præterea nomine officiorum, ad quæ inhabiles redduntur, intelligi videri omnia, & quæcumque munia per Religiosos fieri solita, vt sunt Sacristæ, Oeconomi, Ostiarij, Prædicatoris, Lectoris theologiæ, vel aliarum facultatum, quia textus interdicit quæcumque officia; hæc verò munia sunt talia. Nauarr. Comment. 4. de Regularib. num. 24. Azor. lib. 12. Institut. moral. c. 14. quæst. 12. vers. quæres. Idem dicendum videtur de Vicariatu Episcopi (cuius muneris gerendi capaces esse Mendicantes inferius dicetur) quia interdicuntur illis officia quæcumque, etiam vt Vicarijs. Sanchez vt supra num. 130. Cum tamen gradus præsentatus, vel Doctoratus non sint officia, seu administrationes, non videntur illis prohiberi. Sanchez num. 132. Bonacina vt supra num. 4.

68 Mendicantes autem ad alios Mendicantes transeuntes, seu non Mendicantes transeuntes ad Mendicantes non afficiuntur dictis pœnis prædictæ Clement. 1. de Regularibus quia illa expresse loquitur solùm de Mendicantibus ad non Mendicantes transeuntibus. Nauarrus lib. 3. consil. 57. in prima editione, & consil. 66. in 2. Azor. lib. 12. institut. moral. cap. 14. quæst. 12. imò si mendicans illegitimè professus transeat ad non Mendicantes, aut legitimè professus transeat, & postea reuertatur non videtur affici prædictis pœnis, quia Clement. solum loquitur de transitu legitimi professi, & videtur intelligenda solùm pro tempore quo manserit extra suum ordinem Mendicantem. Bonacina vt supra num. 5. Incapaces tamen erunt omnes illi beneficiorum sæcularium, etiam Curatorum iuxta dicta num. 66. ex decreto Concilij.

69 Mendicantes non possunt etiam suorum Prælatorum licentia obtenta consentire electioni postulationi, vocationi, seu prouisioni de se in discordia factis ad aliquam extra suum ordinem prælaturam. Ita enim deciditur in cap. quorundam de elect. in 6. & ratio decisionis est, vt abstineant à litibus quæ possent suboriri ex eligentium discordia. Lambertinus de iure patronatus lib. 2. par. 1. quæst. 7. artic. 20. num. penult. Rodriguez tom. 2. quæstionum Regular. quæst. 55. artic. 2. Nomine autem prælaturæ quidam volunt intelligi etiam beneficium Parochiale, forsan quia Parochi etiam vocantur Prælati. Quia tamen decisio huius capitis exorbitans est à iure antiquiori, ideo non est extendenda vltra verborum proprietatem. Parochi autem solum dicuntur large, & impropriè Prælati, quia Prælati propriè illi dicuntur, qui in vtroque foro iurisdictionem habent, vt docent Angelus, Syluester, & alij Summistæ. Quare non videtur comprehendi hac decisione munus Parochi Sanchez lib. 7. in Decalog. cap. 29. num. 56. Comprehenduntur tamen Episcopatus, Abbatiæ, & aliæ Prælaturæ extra Ordinem. Idem Sanchez num. 49. Qualiter

autem

autem per prædictam electionem, prouiſionem, ſeu vocationem in diſcordia factam nullum ius adquiratur prædictis Mendicantibus ſic habetur ex dicto capit. *Quorumdam. Præſenti Conſtitutione ſacimus, vt nulli Religioſo Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, aut quorumlibet mendicantium Ordinum, ex electione, poſtulatione, prouiſione, ſeu vocatione ad aliquam extra adminiſtrationem ſui ordinis Prælaturam in diſcordia de ſe facta ius de cætero adquiratur, nec eorum aliquis tali electioni, poſtulationi, prouiſioni, aut vocationi quoquo modo valeat conſentire: etiamſi magiſtri, aut miniſtri, vel Prioris Generalium eorumdem ad id acceſſerit licentia, vel conſenſus.*

70 Poſſunt etiam Mendicantes iure communi eſſe Vicarij Epiſcoporum, vt diximus de Religioſis *tom.1. cap.9. num.* 14. Ratio eſt, quia nullum ius commune extat hoc illis prohibens, etenim Clement. I. *de Regularibus* quæ adduci ſolet in contrarium ſolùm loquitur de Mendicantibus qui ad non Mendicantes tranſierunt, quare potius ſupponit non tranſeuntes poſſe eſſe Epiſcoporum Vicarios, omitto etiam non ita clarè etiam tranſeuntibus hoc interdici. Clement. etiam *in pleriſque de elect.* nihil loquitur ad intentum. Vnde videtur contrarium aſſeuerantes non benè legiſſe prædictas Clementinas. Meliùs eas legit, & intellexit Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.13. num.*88. *&* 83. Cum tamen munus Vicarij ſit officium ad iudicia pertinens, & Religioſi non poſſint talia officia recipere niſi de licentia Superioris, & cum vtilitate Conuentus, vt ibidem diximus, ideo has duas conditiones pro Vicariatu exercendo neceſſarias eſſe etiam ibidem diximus: ſufficit autem licentia immediati Prælati, vel alterius Superioris, cū omnes ij ſint verè Prælati, & pro vtilitate Monaſterij ſufficiens ea eſt quæ monaſterio contingit, ex eo quòd aliquis Frater ipſius in tam honeſto obſequio Eccleſiæ, & Epiſcopo inſeruiat. Sanchez *vt ſupra num.*91. *&* 92. Fratres autem Minores nullo modo poſſunt eſſe Vicarij Epiſcoporum, propter abdicationem omnium ſecularium negotiorum illis commendatam in Clement. *exiui de verbor. ſignificat.* Sbrozius *de Vic. Epiſcop. lib.*1. *q.*38. *n.*5. Portellus *in Dub. Regular. verb. Religioſus n.*5. Religioſis etiam Societatis Ieſu id prohibitum ſine licentia Generalis. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.*13. *num.*95.

71 Multò magis poſſunt Mendicantes exercere munus prouiſoris Epiſcopi, quòd diuerſum eſſe ſolet à Vicario, non ſolùm quia nullum extat ius illis hoc prohibens, ſed etiam quia hoc officium non eſt ita litibus, ac forenſibus ſtrepitibus expoſitum, ſicut munus Vicarij Epiſcopi. Vnde multo maiori ratione licebit Mendicantibus. Portellus *in Dub. Regular. verb. Religioſus, ſeu Regularis num.*5.

72 Coadiutorias autem Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum eas ſuſcipere poſſunt quarum munera, vt principales exercere poſſunt ſola licentia, Prælatorum, ſicut è contra nequeunt abſque diſpenſatione creari Coadiutores in eis prælaturis, vel beneficijs quibus vt principales abſque eadem diſpenſatione præeſſe nequeunt, iuxta dicenda de Monachis *cap. ſeq. n.*10. Azor. *tom.*2. *inſtit. moral. lib.*3. *cap.*2. *q.*8.

73 Pro alijs autem beneficijs, ſeu penſionibus, ſeu requiſitis pro obtentione beneficiorum, ac capacitate nouitiorum ad ipſa, vide dicenda *cap.*5. *ſeq. à n.*11.

74 Quoad exemptionem Mendicantium à iuriſdictione Ordinariorum, præter dicta *tom.1. cap.*11. notandum, quòd quamuis ibidem *num.*15. dictum ſit, Regularem ab Epiſcopo citatum vt compareat decens eſſe vt compareat, & coram eo priuilegium exemptionis allegando, poſtea diſcedere, nihilominus loquendo de Mendicantibus aſſerendum eſt eos non teneri ad comparendum, aut exhibendum coram Ordinarijs priuilegium ſuæ exemptionis. Ratio eſt, quia licet quando exemptio non eſt notoria Ita debeat, fieri, vt colligitur *ex c. cum perſona de priuileg. in* 6. quando tamen notoria eſt non eſt id neceſſarium, vt elicitur ex *Clem. Paſtoralis de ſentent. & re iudic. §. notorium quippe.* Nauarrus *cap. cum contingat de reſcript. cauſ.*6. *n.* 6. Henriquez *lib.*7. *de Indulgent. cap.*25. *num.*6. Quia ergo exemptio Mendicantium clara eſt, & notoria, cum à multis annis ſint in poſſeſſione illius, ideo citati ab Epiſcopis non tenentur comparere, nec coram eis exhibere ſuæ exemptionis priuilegium. Syluester *in Summ. ver. exemptio quæſt.*7. Sanchez 2. *tom. conſil. mor. lib.*6. *cap.*9. *dub.*4. Id etiam declarauit Sixt. IV. in mari magno Carmelitarum verſ. *Exemptionem quoque Ordinis*, & ita id notauit Corduba *in annotat. ad priuileg. Mendicant. verb. priuil. Fratrum §. quoad* §.10. Quare cum Mendicantes coram Ordinarijs conuenirentur nullatenus debent oſtendere priuilegium ſuæ exemptionis coram ipſis, quia hoc eſſet conſtituere illos iudices, quod intendunt, ſed reſpondere (intelligo humiliter, & modeſtè) ſe illos audire, vel ſe exemptos eſſe ab ipſorum iuriſdictione, & propterea declinare ab illa. Quo facto, ſtatim recurrant ad Conſeruatores, vt Ordinarios inhibeant, & illos ab ipſis defendant, iuxta modum præſcriptum in Bullis Conſeruatorijs, & Conſeruatorum auctoritatem de quo *cap.*10. Sanchez *vt ſupra dub.*5.

SVMMARIVM CAP. II.

*Monachi nomen dupliciter ſumitur. num.*1.
*Monachi nomine in iure omnes Religioſi veniunt. n.*2.
Etiam Canonici Regulares. ibid.
Vnde Conſtitutio aliquid ſtatuens de Monachis ad omnes Religioſos trahitur, niſi, &c. ibid.
*Quoad obligationem votorum, Regulæ, Conſtitutionum; tendentia ad perfectionem, & ſimilium, qualiter de illis philoſophandum. n.*3.
*Poſſunt ad quamcumque dignitatem ſupremam promoueri. num.*4.
Etiam Epiſcopalem. ibid.
Cum licentia ſui Superioris. ibid.
Quid autem ſi eam neget? ibid.
*Etiam ad Papatum. n.*5.
An ad id requiratur licentia Abbatis. ibid.
*Non poſſunt promoueri ad dignitates ſæculares non curatas. num.*6.
*Quid de perfectura alicuius Collegij? n.*7.
*Quid de regimine Hoſpitalis, & in quibus caſibus. n.*8.
*Poſſunt exercere munus Vicarij Epiſcopi. n.*9.
*An eſſe Coadiutores? n.*10.
*Poſſunt iure communi habere beneficia curata. n.*11.
*Secus hodie. n.*12.
*An requiratur neceſſitas, vel vtilitas Eccleſiæ? n.*13.
*An requiratur aptitudo ad concionandum? n.*14.
*An in loco vbi Monaſterium habet populum ſibi ſubiectum. num.*15.
*Requiritur licentia Abbatis, & qualis ea ſit? n.*16.
*An poſſint præſtare conſenſum electionibus, & poſtulationibus de ſe factis? n.*17.
*Non ſunt capaces Monachi Beneficiorum ſimplicium iure communi. num.*18.
*Cui ſubijciantur beneficijs ſeruientes. n.*19.
*Nequeunt habere penſiones ſine diſpenſatione Papæ. numer.*20.
Qualis debeat eſſe hæc diſpenſatio. ibid.
*Quid de Beneficijs Nouitiorum? n.*21.
*Tempore Nouitiatus ſunt capaces beneficiorum. n.*22.
*Per profeſſionem vacant quæcumque Beneficia. n.*23.
*Monachi Baſiliani quomodo reformati, & quibus priuilegijs ornati. n.*24.
*Benedictini plurimis gaudent priuilegijs, & quomodo intelligenda. n.*25.
*Ciſtercienſes, quoque, quomodo etiam intelligenda. n.*26.
*Quibus Monachis prohibitum eſt Confeſſorem eligere virtute Cruciatæ, aut aliorum priuilegiorum. n.*27.
*Carthuſiani quando approbati, & quibus priuilegijs gaudent. num.*28.
*Quid de aliarum Monachorum Religionum priuilegijs? num.*29.
*Non poteſt Monachus locum habere in duobus Monaſterijs. n.*30.
*Regula monachorum legenda, & in vulgari ſermone exponenda in Capitulo. n.*31.
*Silentium à monachis quibus locis obſeruandum, & ſub quanta obligatione. n.*32.
*Carnes comedere quomodo prohibitum monachis, maximè Chartuſianis. n.*33.

Tenentur,

Tenentur S. Eucharistiam sumere prima Dominica cuiuslibet mensis. n. 34.
An teneantur accedere ad Processiones. n. 35.
Abbates qui consecrandi, & qui benedicendi, & quid consecratio, seu benedictio. num. 36.
Qui, & quando possunt benedicere populum solemniter. ibid.
An possint tonsuram, & minores Ordines conferre. n. 37.
Chrisma conficere. ibid.
Iura Episcoporum praescribere, & qualiter. n. 38.
Aliqui ipsorum vtuntur Mitra, Annulo, & Pontificalibus insignijs, & quando. n. 39.
Qui deferunt Episcoporum insignia alios praecedunt. n. 40.
An gaudeant nomine Ordinarij, seu Dioecesani. n. 41.
An possint benedicere vestes sacras, & ornamenta. n. 42.
An comprehendantur decreto Concil. Trid. sess. 24. c. 20. vers. ad haec. *num. 43.*
An teneantur rationem reddere DD. Episcopis. n. 44.
Carentes cura, & Conuentu non sunt cogendi residere. n. 45.

De specialibus obligationibus, muneribus, & priuilegijs Monachorum. Cap. II.

1 MOnachi nomen quod à voce greca *μονος*, idest, vnus solus, aut solitarius, deriuatur, dupliciter sumitur, primò latè pro quocumque Religioso cuiuscumque Ordinis sit, secundò strictè pro illis, qui tribus votis astricti bona stabilia, in communi possident, & in vitae solitariae studio, quieti, silentio, orationi, & contemplationi incumbunt. Abbas *in cap. ex parte de postulando*. Azorius *to. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 19.* In praesenti loquimur de Monachis in hac secunda acceptione, quales sunt Basiliani, Benedictini, & Carthusienses. Ex Benedictinis autem prodierunt postea Cistertienses, & alij. Suarez *4. to. de Relig. tract. 9. lib. 2. cap. 3.*

2 Nihilominus nomine Monachi in iure canonico omnes Religiosi veniunt, etiam Canonici Regulares, praesertim in fauorabilibus, nisi aliud ex dispositione manifestè constet, & nisi aliqua specialis ratio diuersitatis appareat. Abbas *in cap. ex parte de postulando* Glossa *in cap. Canonica de sent. excommunicat.* Peirinis *to. 1. priuil. Minim. in Const. 12. Iulij II. num. 2.* ac proinde Constitutio Pontificia, siue canonica aliquid de Monachis statuens ad omnes Religiosos trahitur, nisi aliud ibi exprimatur, vel manifesta diuersitatis ratio conspiciantur. Azorius *to. 1. instit. moral. lib. 12. c. 19. §. 10. Quaeritur* Laurent. de Franchis *in controuers. Episcop. & Regular. in quaest. q. 3.*

3 Quoad obligationem votorum, Regulae Constitutionum seu statutorum Ordinis, philosophandum de illis est, sicut de alijs Regularibus, iuxta dicta *tom. 1. cap. 4. 5. 6. 7. & 8.* Et quoad obligationem tendendi ad perfectionem, seu procurandi illam, iuxta dicta *ibid. cap. 1.* Quoad obligationem autem obseruandi ea, quae in iure, vel Concilijs habentur attendendum est ad dicta *ibid. cap. 9.* praesertim cum saepius in iure sub Monachorum nomine expressè illis aliquid praecipiatur, vel interdicatur, vt patet ex *cap. 2. ne Clerici, vel Monachi, cap. Monachi el 2. 16. q. 1. cap. cum ad Monasterium de stat. Monachor. Clem. ne in agro, & de stat. Monachor.* & alijs iuribus dicto *cap. 9.* relatis. Cum etiam Monachi veri Religiosi sint ob trium votorum essentialium Religionis professionem nomine Religiosorum veniunt, ac per consequens comprehenduntur in iuribus, & decretis Summorum Pontificum, Conciliorum, & S. Congregationum, quae adducta sunt dicto *cap. 9. & 10.* Tenentur etiam obseruare decreta Generalia Clem. VIII. approbata, & innouata à Sac. Congregat. Concilij sub SS. D. N. Vrbano VIII. de quibus cap. praecedenti num. 63. vt patet ex titulo illis praefixo, scilicet *pro reformatione Regularium tam Monachorum, &c.*

4 Monachi possunt ad quamcumque dignitatem supremam promoueri, siue dignitas illa sit Episcopalis, vt patet 18. q. 1. *cap. vnico cap. nullus de elect. lib. 6.* Iacobus Graffis *in decisionib. p. 2. lib. 3. cap. 20. num. 1.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 29. num. 32.* Cum licentia tamen sui Superioris *ex cap. Religiosus in princip. de elect. in 6. & cap. 1. d. 58. quod est D. Gregorij lib. 7. epist. 8.* dicentis: *Nullos ad Ecclesiasticum officium ex monasterio producatur monachus, nisi quem Abbas loci admonitus propria voluntate obtulit Episcopo.* Et ratio est, quia Monachus non habet velle, aut nolle *cap. si Religiosus, vt supra.* Sanchez *vt supra n. 57.* Vide infra *num. 16.* Quam si nollet concedere posset compelli propter bonum publicum ad consentiendum. Ad quod facit *cap. nullus de iure patron.* Abbas *in cap. quod Dei de statu monach. n. 12.* Syluester *verb. Religio 7. q. 9.* Iacobus Graffis *in decision. p. 2. lib. 3. c. 20. n. 1.*

5 Siue etiam dignitas illa sit Papalis, vt notat Gloss. cap. *quam sit 18. q. 2.* Iacobus Graffis *in decision. p. 2. lib. 3. cap. 20. num. 1.* Ad quod etiam plures volunt requiri licentiam Superioris, ita vt sine illa nullum ius in Pontificatum adquirere dicant. Quibus non assentior, quia eo ipso quo est in Papam legitimè electus nulli superiori creato subest. Syluester *in Summ. ver. votum 3.* Rossella *ver. votum 2. ad finem.* Quare bene Glossa relata dicit quòd si Monachus factus est Papa renuente Abbate, ipsemet debet se compellere redire, quasi dicat non posse ad id ab alio compelli, cum nullum habeat super se Superiorem.

6 Non possunt autem promoueri ad dignitates saeculares quae non sunt curatae, vt sunt Decanatus, Praepositurae, Canonicatus. Ratio sumitur, tum ex *cap. in nona actione 16. q. 7.* vbi praescribitur homines diuersae professionis in vno officio non esse sociandos. tum ex *cap. quod Dei timorem de statu Monachorum* vbi in curae animarum fauorem traditur posse regulares ad beneficium Parochiale assumi, ergo non ad istas dignitates, quae non sunt beneficia parochialia, tum propter dicenda inferiùs de beneficijs simplicibus. Sunt etenim huiusmodi dignitates quasi beneficia simplicia, cum non importent curam animarum. Fauet etiam *cap. cum de beneficio de Praebendis in 6.* Hostiensis *in cap. quod Dei de stat. Monach.* Graffis *in decisionib. p. 2. lib. 3. cap. 20. num. 4.* Sanchez *lib. 8. in Decalog. c. 29. num. 72. & 75.*

7 Possunt tamen stando in iure communi promoueri ad praefecturam alicuius Collegij cui non incumbit propriè, sed tantum impropriè animarum cura. Tum à simili de dignitate Episcopali ad quam in omnium sententia promoueri possunt, tum etiam à simili de Ecclesia Parochiali, ad quam etiam, vt dicetur inferius, assumi possunt. Videtur enim suo modo procedere eadem ratio, sicut enim ad Parochiam promoueri Monachi possunt propter vtilitatem quae speratur futura ex ipsis in animabus illius Parochiae; sic etiam eodem modo in praesenti. Azorius *to. 1. institut. moral. lib. 12. cap. 19. quaest. 13.* Rodriguez *to. 3. q. Regular. quaest. 53. art. 2.* Dixi stando in iure communi, quia propter declarationem S. Congregationis sub Gregorio XIII. afferendam infra *num. 12.* aliqui putant esse derogatum. In illa tamen nihil video clarum circa hoc, sed tantùm circa beneficia habentia curam animarum. Huiusmodi autem praefecturae non includunt propriè curam animarum, sed impropriè tantùm, scilicet in pertinentibus ad Collegium. Vide Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 29. n. 73.*

8 Possunt etiam Monachi promoueri ad regimen Hospitalium in aliquibus casibus. Primus, quando Hospitalia spectant ad Religionem quae fundatur super Hospitalitate, vt Cruciferorum, S. Antonij Vienneri., & similium. Ex quo enim illa Religio est fundata super Hospitalitate, & hoc est principale studium per quod operibus pietatis ad seruiendum Deo se dedicauit, nihil Religiosis ipsis obstat quominus plura Hospitalia erigant, & in illis Hospitalitatem seruent, & Religiosos suos ibi deputent ad Hospitalitatem ibi seruandam, & ipsa Hospitalia regenda. Secundus, quando Hospitale est annexum Ecclesiae Curatae ita quod Rector vnius sit Rector alterius, iuxta *cap. quod Dei de stat. Monachor.* iuncto *cap. super eo de praebendis in 6.* Tertius, quando Hospitale est annexum Religioni, vel quia de mensa Monasterij, vel in proprietatem ipsi concessum, tunc enim possunt poni Monachi ad regendum illud Hospitale. Si enim pro vtilitate Monasterij mitti possunt Religiosi ad litigandum, multò magis ad curandum infirmos. Quartus, quando Hospitale ipsum est Collegiatum. Religiosorum. Iacobus de Graffis *in Decisionibus par. 2. lib. 3. c. 20. num. 13.*

9 Possunt Monachi exercere munus Vicarij Episcopalis, cum nullibi id interdicatur. Et patet ex eo quod dici *cap. praced. num.* 70. de Mendicantibus. Si enim Mendicantes admitti possunt ad hoc munus multò magis Monachi cum minor sit in his difficultas. Azor. *tom.* 2. *instit. moral. lib.* 3. *cap.* 43. q. 10. & alij quos refert, & sequitur Sbrozius *de Vicario Episcopale lib.* 1. q. 38. *num.* 3. Qui num. 11. alijs relatis dicit idem esse dicendum de Vicario Capituli Sede vacante, vel locum tenente Vicarij, propter similitudinem rationis.

10 Etiam possunt constitui Coadiutores Episcoporum, sola Abbatis licentia. Cum enim possint Episcoparum assumere veluti principales, multò melius vt Coadiutores. Azorius *tom.* 2. *instit. moral. lib.* 3. *cap.* 2. q. 8. Idem dico propter eamdem rationem de Coadiutorijs beneficiorum, quæ Monachi recipere possunt sicut & contra, quod eis beneficijs, quæ vt principales obtinere non possunt, neque etiam poterunt vt Coadiutores. Sanch. *lib.* 7. *Decalog. cap.* 29. *num.* 84.

11 De beneficijs autem Curatis sæcularibus loquendo (nam de beneficijs Regularibus latè dicetur cap. 18.) dicendum est, iure communi posse Monachos ad illa promoueri, absque vlla dispensatione. Probatur ex *cap. quod Dei timorem de stat. Monach.* vbi id expressè habetur illis verbis. *Per antiquos canones etiam Monachi possunt ad Ecclesiarum Parochialium regimen in Presbyteros ordinari.* & colligitur ex *cap. in Parochia* 16. q. 1. Nec obstat Bulla Pauli IV, *Postquam diuina bonitas* anno 1558. qua omnes Regulares priuat beneficijs sæcularibus, quia ad ius commune redacta est posteà per Pium IV. in Bulla *Sedes Apostolica solertia* anno 1560. Selua *de benefic.* 3. *p.* q. 11. *n.* 133. & *quæst.* 70. *n.* 6. & 7. Graffis *in decision. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 20. *n.* 6. Azorius *to.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *c.* 19. q. 13. & *to.* 2. *lib.* 3. *cap.* 2. *quæst.* 8.

12 Dixi iure communi loquendo, nam hodie nullus Regularis est capax beneficij curati absque Pontificis dispensatione. Tum quia ita praxis obseruat, tum propter declarationem Sac. Congregationis tempore Gregorij XIII. per hæc verba *SS. D. N. Gregorius XIII, noluit licere Canonicis Regularibus etiam de licentia sui Generalis absque permissu Summi Pontificis assumere curam animarum etiam ad tempus, multoque minus beneficium curatum ad tempus.* Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 71.

13 Videtur tamen requiri necessitas, vel vtilitas Ecclesiæ curatæ sæcularis vt ipsi Monachi præfici possint. Quia hæc iuris concessio dimanauit fauore boni animarum cui prospicere Monachorum munus est, si ergo ad hoc necessarij, vel vtiles non fuerint, cessabit concessio. Lessius *de iust. cap.* 41. *dub.* 12. *n.* 99. Azorius *to.* 1. *instit. moral. li.* 12. *c.* 19. q. 13. *ad fin.*

14 Hinc plures volunt Monachum ineptum ad prædicandum ineptum quoque esse, vt assumatur ad beneficium curatum sæculare, quia *in cap. quod Dei timorem* hoc indicari videatur, Rosella *verb. Monachus num.* 4. Syluester *verb. Relig.* 7. q. 4. Sed valdè probabile est id non requiri, dummodo Monachus aptus sit animarum curæ, & doctrinæ, etiamsi non concionetur. Quia nomine prædicationis in *d. cap. quòd Dei timorem* commodè intelligi potest prædicta cura, & doctrina animarum, Angles *in Summ. verb. dispensatio num.* 3. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 19. *num.* 40.

15 Plures quoque volunt Monachum non posse præfici curæ animarum in loco, vbi Monasterium habet populum sibi subiectum. Quia ita expressè habetur *in cap.* 3. *de capellis Monachor.* Angelus *verb. Monachus num.* 5. Syluester *verb. Religio* 7. q. 7. Rodriguez *to.* 1. q. *Regular.* q. 34. *art.* 4. Verumtamen quia rationi dissonum videtur, vt cum Monasterium non habet populum subiectum ibi possit præfici Monachus, non autem quando ille populus est subiectus Monasterio; ideo videtur dicendum, textum solum prohibere quòd Monachus ibi præficiatur si non adsit necessitas, vel sine consensu Episcopi; nam, vt dictum est, sine necessitate non debet Monachus præfici Ecclesiæ sæculari, nec sine consensu Episcopi. Abbas *cap. dicto de capellis Monachor.* Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 43.

16 Requiritur etiam ad hoc vt Monachus præfici possit Ecclesiæ sæculari curatæ Abbatis sui licentia. Id enim constat ex cap. si Religiosus in princip. de elect. in 6. vbi sic: *Si Religiosus* [cuius arbitrium, non ex sua, cum velle, vel nolle non habeat, sed ex illius quem vice Dei supra caput suum posuit, & cuius imperio se subiecit, voluntate dependet] electioni de se ad prælationem aliquam extra suum Monasterium vel suam Ecclesiam celebratæ sui Superioris qui dare ipsam valeat, non petita licentia, & obtenta præsumpserit consentire, consensus sic præstitus non teneat, & in pœnam præsumptionis illius electio eadem ipso facto iuribus vacuetur omnino. Quamuis autem textus solum loquatur de electione ad prelaturam, attamen ratio in ipso explicata, scilicet *quod velle, vel nolle non habeat*, etiam procedit in ordine ad quodcumque beneficium. Rodriguez *to.* 1. q. *Regular.* q. 35. *art.* 5. Adeo etiam vt quidam vt dictum est *num.* 4. extendant hoc ad casum in quo Monachus ad Papatum assumeretur. Nec sufficit licentia generalis concessa per Superiorem, vt consentiat suæ electioni quandocumque electus fuerit, quia licet in prædicto *cap. si Religiosus* nihil de hoc exprimatur, attamen in *Clement.* 1. *de elect.* id habetur expressè ijs verbis. [Cum concessa Religioso à Superiore suo licentia, vt electioni vel prouisioni (si quam de ipso contigerit fieri) suum dare possit assensum, ambitionis vitio viam paret, nullius eam existere volumus firmitatis.] Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. capit.* 29. *num.* 59. Cum autem in dicto *cap. si Religiosus* nihil dicatur circa Superiorem Religiosi a quo obtinenda est licentia, videtur dicendum quemcumque Superiorem, videlicet, vel supremum scilicet, Generalem, vel etiam Prouincialem, aut immediatum Prælatum ad hoc sufficere, nisi aliud in Religionis Constitutionibus statuatur, cum quilibet eorum sit verus Superior, & cuilibet etiam subijciatur Monachus. Ioannes Andreas *in cap. si Religiosus num.* 2. Sanchez *vt supra num.* 65. Ex priuilegio tamen Eugenij IV. pro Monachis Congregationis S. Iustinæ in Bulla *Regularem vitam* apud Rodriguez *tom.* 1. *Bullarij inter Bullas Eugenij num.* 10. habetur, nullum Monachum eiusdem Congregationis posse beneficium aliquod extra dictam Congregationem impetrare, aut acceptare sine licentia Capituli dictæ Congregationis, vel Præsidentis cum maiori parte visitatorum sub magnis pœnis ibi contentis. [Ex dictis autem colligitur ad hoc quod Iure communi Monachus præfici possit beneficio sæculari Curato requiri tum necessitatem, vel vtilitatem Ecclesiæ cui præficitur tum licentiam sui Superioris. Adde etiam requiri vlterius, ne id sit prohibitum illis per Statuta suæ Religionis, qualiter Societatis Iesu Religiosis prohibitum est vt habet Sanchez *supra num.* 36. Imò etiam videtur requiri quod Ecclesia illa sit actualiter curata, non habitualiter tantum; hoc enim priuilegium concessum est Regularibus in fauorem curæ animarum quod cessaret si actualiter Ecclesia non esset Curata Sanchez *supra num.* 41. Tamburinus *de Iure Abbat. to.* 3. *disput.* 9. *quæsit.* 8. *num.* 8. Adde etiam videtur requiri quod Ecclesia præscriptione quadragennaria non sit solita regi per sæculares cum exclusione Regularium. Selua *de benefic.* 3. *par.* q. 11. *num.* 133. Sanchez supra *n.* 42. Tamburinus *supra n.* 9.]

17 Generaliter etiam præcipitur Monachis, & quibuscumque Religiosis non mendicantibus, ne [electionibus, postulationibus, prouisionibus, aut vocationibus à minori parte numero ad prælationes quaslibet de se factis (quæ hoc ipso quòd à minori parte processerint, nullum prorsus tribuant ius eisdem) suum audeant præstare consensum, etiamsi super hoc assensus, vel licentia suorum interuenit Prælatorum.] Ita enim deciditur *cap. quorumdam de elect. in* 6. Vbi etiam irritum, & inane, quidquid secus factum fuerit, declaratur. Videtur autem loqui textum tam de Prælaturis intra Ordinem, quam extra, cum dicat ad *Prælationes quaslibet*, per quod denotantur Prælaturæ intra, & extra Ordinem, præsertim quia in priori parte capitis cum loqueretur de mendicantibus in alia prohibitione expressis solùm prælaturas extra Ordinem. Rodriguez *to.* 2. *qq. Regular.* q. 55. *art.* 2. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. cap.* 29. *n.* 49. Vbi etiam alia ad intentum.

18 Loquendo autem de beneficijs simplicibus sæcularibus inter ea connumerando Canonicatum Ecclesiæ sæcularis, verissima sententia est monachij iure communi esse illorum

inca-

incapacem. Primò ex *cap. in monasterio 16. q. 7.* ubi habetur *in uno eodemque officio non debet dispar esse professio*, quasi dicatur, quòd in Ecclesia sæculari, ubi sæculares sunt beneficiati non debent esse Monachi qui sunt disparis professionis. Secundò ex *cap. super eo de Regularibus* ubi de eis dicitur, *nec amplius in Ecclesiis sæcularibus debeant assumi*. Tertiò ex *cap. Quod Dei timorem*, ubi solùm in curæ animarum favorem statuitur, quòd Monachus assumi possit ad beneficium curatum sæculare. Faciunt etiam *cap. cum de beneficio de præbend. in 6. & Clem. unica de suppl. neglig. Prælator.* Navarrus *Comment. 4. num. 23. int. de Regularibus*, Azorius *tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 19. q. 13. & tom. 2. lib. 6. cap. 4. q. 2.* Nec potest Episcopus in hoc dispensare, quia nusquam id illi conceditur. Rosella *verb. Monachus num. 4.* Azor. *tom. 1. instit. moral. ut supra in fine quæst. 13.* Sed solus Papa, iuxta dicta *tom. 1. cap. 5. num. 17.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 29. num. 76.*

19 Tam Monachi, quàm quicumque alij Regulares beneficijs huiusmodi curam animarum habentibus inservientes, aut Ecclesiastica Sacramenta, aut unum ex illis ministrantes, in his quæ huiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni Diœcesani Episcopi, tamquam Sedis Apostolicæ delegati subijciuntur. Ita enim colligitur ex declaratione S. Congregationis Episcop. & Regular. apud Barbosam in Collectan. Bullar. verbo Regulares 1. & ex Constitutione Gregorij XV. verbis adductis *cap. 1. n. 128.*

20 Incapax etiam est Monachus pensionis obtinendæ super beneficio sæculari, sive simplici, sive Curato, absque Romani Pontificis dispensatione. Ratio est loquendo de beneficio simplici, quia cum Monachus sit incapax illius, ut dictum est, sic etiam pensionis super illo, quæ est quasi pars seu accessorium illius. Loquendo verò de beneficio curato, ratio est, quia licet illud concedatur Monacho à iure communi, ut dictum est ex indulgentia, & in favorem curæ animarum, cum hæc ratio non procedat in pensione non erit capax illius. Ratio autem utriusque præcipuè sumitur ex eo quòd (quidquid sit de iure antiquo) attento tamen Romanæ Curiæ usu propriæ, & veræ pensiones, quibus beneficia onerantur ad certam redditum partem alteri dandam sola auctoritate Pontificia concedi possunt. Sotus *9. de iust. quæst. 7. artic. 2. column. 2. vers. 1. conclusio.* Aragon. *2. 2. quæst. 100. artic. 4.* Imò etiam si Papa talem pensionem Religioso concederet, si constaret legitimam deesse causam, concessionis, tutus non esset in conscientia Religiosus. Ratio est, quia quidquid sit de pensionibus concessis sæcularibus, de quibus invalidas etiam esse si sine causa concedantur, tenent aliqui, ut Toletus *lib. 5. Summ. cap. 83.* cum obtinere Religiosum pensionem sit relaxatio, quædam voti paupertatis iure divino, & naturali obligantis. & ad minus sit dispensatio quædam in decretis Concilij Tridentini, & Summorum Pontificum circa paupertatem Religiosam, si sine causa legitima concederetur, nulla esset. Azorius *tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 9. quæst. 9.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 29. num. 98.* Iusta autem causa huius concessionis erit si Religiosus ille vir sit cuius opera Romanus Pontifex egeat, aut de Ecclesia benemeritus, aut senio confectus, aut gravi valetudine gravatus, aut talis indigentiæ quòd Monasterium illi non subveniret in necessarijs. Azorius *ibid.* Toletus etiam *ibid.* An verò Monachus, vel Regularis capax sit pensionis super beneficium Regulare dicetur *cap. 18. num. 37.* [Hæc porrò omnia quæ diximus de incapacitate Monachorum ad beneficia simplicia sæcularia, seu pensionem super beneficia sæcularia, conveniunt etiam alijs Regularibus (exceptis forsan Canonicis Regularibus propter dicenda inferius *cap. 4. de ipsis*) Iura enim & rationes adductæ id convincunt, & ita tenent præter relatos Authores Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. quæst. 53. artic. 4.* Sà *in Summa verb. Religio. num. 32.* Tamburinus *de iure Abbat. to. 3. disp. 9. quæst. 24.* post alios.]

21 Ex dictis autem fit beneficia Novitiorum Monachorum, quæ antea in sæculo habebant, & quorum Monachi capaces sunt, iuxta dicta, videlicet beneficium curatum non vacare probationis anno, non solùm quia cum Monachi non sint incapaces illorum, nec Novitij per novitiatum incapaces erunt, sed etiam quia hoc *cap. beneficium de Regularib. in 6.* sic dicitur *Beneficium illius, qui Religionem ingreditur, non est intra probationis annum alicui conferendum, nisi de ipsius accedat assensu, aut constet quòd vitam voluerit absolutè mutare, vel professionem expressam fecerit, seu scienter habitum receperit Professorum. Sed interim eidem beneficio per alium deserviri debebit; assignata sibi congrua de ipsius proventibus portione.* Suarus *in Claus. regul. lib. 6. cap. 4. num. 15. vers. possunt etiam.* Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 4. n. 2.* Imò etiam ea beneficia, quorum, iuxta dicta, Monachi incapaces sunt, ut sunt v. g. Canonicatus (idem dico de pensionibus propter paritatem rationis) non vacant toto probationis tempore, nisi adsint ea quæ in prædicto *cap. Beneficium* designantur: Textus enim universaliter loquitur de beneficijs, ac proinde intelligendus de quibuscumque beneficijs sive illorum sint capaces Monachi sive non. Quare Canonicus novitius habet ius eligendi, quòd cæteri Canonici habent. Azorius *to. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 7. q. 1.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 4. n. 11. & 13.* Non tamen propterea vocari necessariò debet ad electionem, sed potest conferri vel legitimè absens. Sylvester *verb. Religio 5. q. 21.* Azorius *ut supra.* Fructus autem beneficij novitij dividendi sunt, ita ut pars illorum assignetur Vicario administranti beneficio, iuxta dictum *c. Beneficium*; pars autem alia cedat ipsi Novitio, qui est verus Dominus illius, & beneficiandus. Sanchez *ut supra num. 18.*

22 Tempore etiam Novitiatus capaces sunt Novitij Monachorum beneficiorum, iuxta dicta, *to. 1. c. 24. num. 37.* Quod non solùm intelligo de illis beneficijs, quæ Monachis professis concedi possunt, sed etiam de illis, quæ solis sæcularibus, cum novitij sint sæculares, & simpliciter sæculares. Non debent tamen ista illis concedi, ne ansa detur deserendi Religionem ad fruendum beneficijs. Angelus *verbo Novitius n. 23.* Tabiena *ibi quæst. 11.* An verò sint capaces beneficiorum Regularium dixi *to. 1. c. 24. n. 37.* relato, & dicam *cap. 8. num. 4.*

23 Quæcumque autem beneficia, sive pensiones vacant per professionem, iuxta dicta *to. 1. cap. 24. n. 3.* Ita enim supponitur in *cap. beneficium n. 15.* relato, & ratio decisionis ea est, quia per professionem Religiosus moritur mundo, & sæculo. Vacant ergo illa quæ in mundo, & sæculo habebat. An autem idem sit dicendum de professione Equitum militarium S. Ioannis, S. Iacobi, Calatravæ, Alcantaræ &c. dicetur *cap. 5. n. 42.*

24 Gaudent præterea Monachi varijs, & diversis privilegijs à Summis Pontificibus illis concessis, quorum aliqua hic adducenda sunt. Primò enim Monachi S. Basilij à Gregor. XIII. in bulla *benedictus Dominus* in 2. tom. Bullarij Laertij inter Bullas huius Papæ n. 58. in unam Congregationem, & sub regimine unius Abbatis redacti, certisque Constitutionibus reformati, multis privilegijs ab ipso decorati sunt, videlicet Congregationis Cassinensis Ordinis S. Benedicti, exemptione à iurisdictione Ordinariorum, & Commendatariorum, ac sub protectione S. Petri immediatè constituti. Idem etiam Gregor. XIII. in alia Bulla *Cogit muneris* in eodem tomo 2. Bullarij num. 96. Eremitoria del Tardon, & alia in Hispania existentia in Monasteria S. Basilij erexit, Ordini eidem adiunxit, & aliquibus statutis eis concessis, privilegia quoque Ordinis S. Basilij, & Congregationis Cassinensis S. Benedicti illis tribuit. Postea Clemens VIII. in Bulla *Quæ ad restituendam* in 3. to. Bullar. num. 14. facta à Gregor. XIII. approbavit; & in alia quæ est num. 103. unionem à Gregor. Decimotertio factam revocavit, & duo Monasteria in Hispania, scilicet Eremi del Tardon, & S. Antonij de Galegillos in Monasteria reformationi constituit; & separavit, ac illis novitios recipiendi facultatem concessit. Ac tandem Paulus V. in bulla *Immensæ* ... 3. tomo Bullarij Laertij n. ... reformationes factas approbans privilegia illis concessa confirmavit. Ante quæ tempora Alexan. III. in Bulla *Apostolicæ Sedis* in 1. to. Bullarij ... Ordinem, & Regulam S. Basilij approbavit, ipsi donata à Rege Siciliæ rata fecit, exemptionem à decimis concessit, ac facultatem quæcumque bona acquirendi. Insuper Calixt. III. in Bulla *Ungit nos* in eodem tomo 1. Bullarij numer. 4. Monasterium S. Salvatoris de Regas huius Ordinis pluribus immunitatibus.

præsertim à iurisdictione Ordinariorum, collectis, & exactionibus decorauit, & sub S. Petri protectione suscepit. Qualiter autem hæc priuilegia modò subsistant, ex dictis, tum hoc 2. tomo, tum in 1. tum etiam ex inferiùs dicendis constabit.

25 Monachi etiam Benedictini quamplurimis gratijs, priuilegijs, & immunitatibus à Sede Apostolica concessis gaudent, quorum aliqua relata in Bullario Rodrig. hic referenda sunt. Primò enim Vrban. II. anno 1098. in Bulla *cum vniuersis*. Cauensæ Cœnobium Ordinis S. Benedicti multis priuilegijs decorauit, & inter alia quòd ab omni tam sæcularis, quàm Ecclesiasticæ personæ iugo liberum esset decreuit, quod qualiter recipiendum *to. 1. cap. 3.* est dictum. Item Gregor. IX. in Bulla *Apostolica Sedis benignitas* Abbati S. Facundi, Ordinis S. Benedicti concessit, quòd ipse, & eius successores indumenta Sacerdotalia Monasterij benedicere, ac Monachos, & Clericos sæculares Monasterio ipsi pleno iure subiectos vsque ab Acolytatibus Ordinem promouere posset. Circa quod vide dicta *tom. 1. capit. 14. num. 13. & cap. 18. num. 65.* Deinde Nicolaus III. in Bulla *Deuotionis vestra* eidem Abbati S. Facundi concessit, vt possessiones, & alia bona, mobilia, & immobilia, quæ essent Religiosorum antequam Religionem professi essent, feudalibus dumtaxat exceptis, possent petere, recipere, & retinere. De qua materia infra cap. 18. Eidem etiam Abbati S. Facundi Benedictus 11. in Bulla *Deuotionis vestra* Cœlestini III. Bullam confirmando indulget, vt non liceret, alicui personæ præter Romanum Pontificem, aut Legatum Cardinalem eos excommunicare, aut interdicere, & quod tempore interdicti generalis eis liceret in Ecclesijs suis, exclusis excommunicatis, & interdictis, clausis ianuis, non pulsatis campanis, suppressa voce, clericis, & familiæ ipsorum diuina officia celebrare, & debita peragere sepulturæ, & quod liberi essent à decimis certis soluendis, nec aliquis ædificaret infra Parochias Ecclesiarum ad dictum Monasterium pertinentium absque Abbatia consensu. Item Martinus V. in Bulla *In decore* Conuentui S. Benedicti Vallisoletani concessit exemptionem à cognitione, siue executione quorumcumque negotiorum, seu commissionum, dummodo ad fidem Catholicam non pertinerent. Maximè Eugenius IV. eidem Monasterio S. Benedicti Vallisoletani magna priuilegia concessit circa absolutionem Monachorum, & dispensationem cum eisdem, quæ tamen prætermitto, quia solum viuæ vocis oraculo concessa videntur, & concessiones huiusmodi hoc tempore vacant, iuxta dicta *tom. 1. cap. 3. num. 21.* Item in bulla *Iniunctum nobis* facultatem tribuit recipiendi reliquias à quibuscumque personis. Item in Bulla *Dispositione diuina* Congregationi S. Iustinæ facultatem tribuit recipiendi quascumque donationes, seu legata multa etiam eidem Ordini S. Benedicti Idem Pontifex statuta dedit, & priuilegia magna concessit, vt patet ex pluribus eisdem Pontificis diplomatibus in eodem Bullario Rodriguez in Eugen. IV. item Calixtus III. eidem Conuentui Vallisoletano indulta dedit circa contributiones de bonis ipsius in bulla *Specialis gratia*. Alexand. VI. Monasterio Montisserrati priuilegium concessit in Bulla *Sanè merita &c.* vt in dicto Monasterio immediatè post duas horas post mediam noctem Missam celebrare possent. Hoc tamen priuilegium vacare videtur hoc tempore propter declarationem Sacr. Congregationis adducta *tom. 1. cap. 21. num. 2.* Clem. VII. eidem Congregationi Vallisoletanæ in Bulla *Deuotionis augmentum* priuilegia indulsit circa contributiones, & partitiones decimarum ipsis Monachis non auditis non faciendas. Paulus III. in Bulla *Exponi nobis* Congregationi eidem magnum etiam priuilegium concessit circa absolutionem, & dispensationem faciendam cum subditis prima die lunæ Quadragesimæ Pius V. in Bulla *Decet ex benigno &c.* facultatem concessit Congregationi Cassinensi alienandi eius bona. Quod tamen priuilegium hoc tempore vacat, propter dicta *tom. 1. cap. 10. à num. 1.* Deinde Sixtus V. in bulla *Iniunctum nobis* amplam communicationem priuilegiorum Congregationum Cassinensis, & Vallisoletanæ, & Ordinum S. Hieronymi, & Cisterciensium Congregationi S. Benedicti in Lusitania concessit, extendit etiam hoc priuilegium idem Pontifex ad litteras conseruatorias dictarum Congregationum, & Religionum in alia Bulla *Alias si quidem*. Pariter Clem. Septimo in Bulla Romanus Pontifex Congregationi S. Benedicti Vallisoleti communicauit priuilegia Ordini concessa. Vide etiam alia priuilegia Abbatibus horum monachorum concessa apud Barbosam *in Collectan. Bullar. ver. Abbas 3.*

26 Pariter etiam pro Ordine Cisterciensis Innocentius Quartus in Bulla *Cum à nobis petitur &c.* illis concessit ne quisquam in familiares, seruientes, ac benefactores Ordinis illius seu in eos, qui molunt in molendinis Monasteriorum, vel coquunt in furnis illorum, seu alias cum Monachis communicant excommunicationis sententiam promulgaret, & si talis excommunicatio proferatur, irrita sit, & inanis. Loquitur autem Pontifex de illis qui in fraudem priuilegiorum dicti Ordini à Sede Apostolica concessorum id faciunt. Vide dicenda *cap. 16.* de familiaribus Regularium. Item idem Pontifex Innocentius Quartus in Bulla *Cum nuper duxerimus* declarat decretalem ab ipso editam de exemptis ratione delicti, seu contractus, aut rei de qua contra ipsos agitur ritè posse coram Ordinarijs conueniri intelligendam esse sine præiudicio libertatum, & immunitatum Ordinis Cisterciensis. De qua materia dictum est *tom. 1. cap. 3. num. 8. & cap. 11. à numer. 2. præsertim numer. 10.* Concessit etiam eisdem Cisterciensibus idem Pontifex, & postea id ipsum confirmauit Pius Secundus vt possessiones, & alia bona mobilia exceptis feudalibus quæ personas Fratrum professionem facientium si remansissent in sæculo ratione successionis, vel quocumque alio iusto titulo contigissent petere, ac retinere liberè valerent. De quo etiam capitulo 18. dicetur. Postea Alexandri Quarti in Bulla *Deuotionis vestra*, ipsismet Cisterciensibus concessit, quod in grangijs, & locis, quæ adeò distant ab Ecclesijs Parochialibus, quod ad eas pro audiendis diuinis Officijs non possent commodè habere recursum, liceret illis dummodò Parochiani earumdem Ecclesiarum non interessent diuina celebrare sine præiudicio iuris alieni. de quo vide dicta *tom. 2. cap. 21. num. 15.* Item idem Pontifex in Bulla *Præclara Religionis*, vt nullus ipsorum posset alij alterius Religionis, vel Præsbytero sæculari confiteri absque sui Abbatis licentia. De quo *tom. 1. cap. 18. numer. 26.* Præterea ipse Pontifex eisdem Cisterciensibus concessit in Bulla *Circa sacrum*, ne tenerentur quibuscumque, Nuncijs Archiepiscopis, vel Episcopis quascumque procurationes pecuniarias soluere. Prohibuit etiam ijsdem idem Pontifex in bulla *Virtutum meritis* appellationem extra Ordinem, de quo etiam *tom. 1. capit. nono* est dictum. Insuper Vrbanus Quartus in bulla *Deuotionis augmentum* eiusdem Cisterciensibus concessit, quod tempore interdicti possent, excommunicatis, & interdictis exclusis, diuina officia etiam alta voce, apertis ianuis, & pulsatis campanis in Monasterijs, quæ à sæcularium habitationibus remota sunt celebrare. De quo dictum est *tom. 1. capit. 21. num. 19. & 20.* Item Gregor. Decimus ann. 1575. in bulla *In vestita deaurato* post egregiam Ordinis Cisterciensium commendationem eum à decimarum extraordinarium, & exactionum onere liberauit. Vide dicta *tom. 1. cap. 3. num. 14. & 15.* Præterea Nicolaus III. In bulla *Honestis desiderijs*, ipsis indulsit, vt possent audire confessiones pauperum infirmorum, qui ad Hospitalia infra septa Monasteriorum deputata confluunt per aliquem, vel aliquos idoneos Monachos deputandos, eisdemque Ecclesiastica Sacramenta ministrare. Vide dicenda hoc 2. tomo capit. 6. de Hospitalarijs. Item Bonifac. Octauo in bulla *Series oblata* inhibuit ne aliqui Prælati cum ipsos in Ecclesijs Monasteriorum Cisterciensium solemnia celebrare contigisset, possent oblationes tempore celebrationis factas à Monasterijs ipsis asportare, sed eas ibi dimittere. Item in bulla *ad augmentum* concessit, vt Prælati ipsorum possent ad correctionem monialium procedere, timulis, & apicibus iuris postpositis, appellatione interdicta *tomo primo capitul. 18. numer. 16.* & in bulla *In Ecclesia fundamento* eos à decimis, & primitijs soluendis exemit. Item Clement. Sexto in bulla *Militantis Ecclesia*, tres Abbates, Iudices, Conseruatores deputauit pro defensione rerum mobilium, & immobilium iurisdictionum,

num,

num, & possessionum eorumdem Cisterciensium. De qua materia infra c.10. Vrban.V. in Bulla *Sacra vestra* illis indulsit, quod in castris, & fortalitijs, ad quæ tempore belli recorrerent in locis tamen congruis, & honestis, erigere possent Altare portatile, & ibi Missas, & diuina Officia celebrare. Vide dicta *tom.1. cap.21. num.14.* Item Martinus V. in Bulla *Militanti Ecclesiæ* amplum priuilegium illis concessit circa exemptionem à decimis soluẽdis Ioannes XXIII. in Bulla *etsi quibuslibet*, priuilegia à Summis Pontificibus Prædecessoribus eisdem concessa confirmauit. Eugenius IV. in Bulla *Iniunctum nobis* Reformatori Ordinis Toleti, & successoribus magnam etiam facultatem concessit circa absolutionem, & dispensationem dandam Religiosis. Quibus etiam in alijs Bullis magna quoque priuilegia indulsit, statutaque dedit Sixtus IV. in Bulla *Sacrosanctæ* magnum etiam priuilegium eisdem Cistercien sibus, eorumque familiaribus continuis, Procuratoribus &c. concessit circa absolutionem eorum in mortis articulo. Præcipuè Gregorius XIII. in Bulla *Superna dispositione* circa ipsorum reformationem plura statuta fecit, priuilegiaque concessit. Item Gregorius XIV. in Bulla *Romanus Pontifex*, amplissimam extensionem priuilegiorum aliarum Congregationum Congregationi S.Bernardi Hispaniarum communicauit. Bullarium Rodriguez *tom.1. & 2.* in præfatis Pontificibus.

27 Prohibitum tamen illis est in Regnis Castellæ, & Legionis ab Alexandro VI. in Bulla *Romanus Pontifex* in Bullario Rodriguez *tom.1. Bulla 14.* inter Bullas huius Pontificis ne prætextu Cruciatæ, aut aliarum quarumcumque litterarum Apostolicarum confessorem eligere absque licentia Superiorum suorum possent. Vnde comprehenduntur in doctrina tradita *tom.1. nostra summæ c. 39. num.29.* Idem ordinatum esse videtur à Iulio III. pro Congregatione S.Benedicti Vallisoletani in Bulla *Suadet*, in Bullario Rodriquez *tom.1. num.5.* in Iulio III. Quibus adde decretum S.Congregationis in causa Castellæ, & Portugaliæ, vbi id decernitur de Bulla Cruciatæ generaliter pro omnibus Regularibus vtriusque sexus quoad casus reseruatos, apud Barbosam *in Collectan. Bullary verbo Cruciata*.

28 Carthusiani ab Alexandro III. in Bulla *Cum vos* in 1.tomo Bullarij Laertij Cherubini num.7. approbati sunt, sub protectione Sedis Apostolicæ suscepti, & in possessionibus quas habebant confirmati. Prohibuit etiam Pontifex sub anathematis pœna, ne quis intra terminos ipsorum hominem capere, furtum, seu rapinam committere, vel homicidium facere auderet, aut homines ad domos illorum venientes, vel ab eis redeuntes quomodolibet perturbare. Quod priuilegium quantum ad capturam hominum, si intelligatur de delinquentibus, correctum à Gregor. Decimoquinto videtur, iuxta dicta *tom.1. cap.18. numer.* [illegible] concessit etiam eisdem, vt infra dimidiam leucam terminis possessionum quas habent nullus Religiosus quodlibet ædificium constituere, vel possessiones adquirere posset. Contrarium tamen apparet Romæ vbi multa Cœnobia Regularium intra dictam mediam leucam reperiuntur. Item Honor. III. in Bulla *Cum dilecti*. in eodem tom.1. Bullarij Laertij *num.3.* ne ab aliquibus temerè molestarentur ad calumniæ iuramentum, vel ferendum testimonium cogerentur præcepit. Vide dicta *tom.1. cap.11. num.24.* Gregor.IX. in Bulla *quoties à nobis* in eodem 1. tom. Bullar. num.3. oblatos Carthusiensis Ordinis etiam sub protectione S.Petri. Suscepit, & eisdem libertatibus, & immunitatibus quibus ipsi gaudent gaudere decreuit. Pro quo vide dicenda hoc 2.*tom. cap.*8. Item Vrbanus V. in Bulla *Sincera* in eodem 1.*tomo* Bullarij *num.*2. facultatem tribuit vtendi Altari portatili pro celebratione missarum in locis ad Ordinem spectantibus. Pro quo indulto, vide dicta *tom.1. cap.21. num.14.* Præterea Bonifac.IX. in Bulla *Sacrosancta* eodem tom.1. Bullarij num.3. ipsos exemit à iurisdictione, visitatione, & correctione Episcoporum, & aliorum omnium. Pro quo etiam, vide dicta *tom.1. cap.3. num.8. & cap.11. à num.2.* Martinus V. in Bulla *fons paruulus* in eodem tomo 1. Bullarij num.4. illos à solutione primitiarum, & decimarum exemit. De quo, vide dicta tomo 1. cap.3. num.15. Gregor. XI. concessit eisdem, vt omnia priuilegia. Domui Carthusiæ Gratianopolitanæ, & alijs domibus concessa ad alias domos in posterum ædificandas extenderentur. Quam etiam extensionem, & expressionem concessit illis Pius II. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. communicat. priuileg. num.36. & 37.*

29 Aliarum Congregationum monachorum priuilegia non refero, quia etsi illas magna veneratione dignas æstimem, ipsorum tamen priuilegia fere similia sunt ijs, quæ ex Basilianis, Benedictinis, Cisterciensibus, & Carthusianis sunt relata.

30 Non potest monachus locum habere in duobus monasterijs. Ita enim deciditur *in cap. ne nimia de Religios. domib.* Tunc autem dicitur habere locum in duobus monasterijs quando in vtroque habet vocem in Capitulo, & sedem in Choro. Azorius *tom.1. instit. moral. lib.12. capit. 19. §.12. Quæritur.* Nec quando monachus eligitur in Abbatem alterius monasterij potest in suo habere vocem, & locum nisi illa Monasteria sint annexa. Abbas *in cap. 1. de priuilegijs*. Azor. *vt supra*.

31 Is qui præest Monachis debet per se, vel per alium vulgari sermone Regulam exponere in Capitulo. Ita enim habetur in Clement. Ne in agro de statu Monachorum illis verbis *Regula quoque cum in capitulo legitur ab illo qui præest, ipsi Capitulo, vel alio cui hoc ipse iniunxerit propter iuniores vulgariter exponatur*. Vbi vnum supponitur videlicet Regulam legi in capitulo aliud verò præcipitur, scilicet eam exponi debere in vulgari sermone propter iuniores.

32 Tenentur ad silentium seruandum Monachi in Oratorio, Dormitorio, & Refectorio; in claustro verò ad certas temporum horas. Ita enim habet Innocentius III. *in cap. cum ad Monasterium de statu Monachorum. In Oratorio verò Refectorio, & Dormitorio continuum semper silentium obseruetur, in claustro quoque certis horis, & locis.* Hanc verò obligationem non esse sub mortali certum est cum nunquam tam rigorosè sit recepta. Graffis *in 2. par. decis. lib.3. cap.22. num.1.* An verò sit sub veniali, licet in rigore iuris ita sit dicendum, cum sit præceptum Pontificum, ad communem tamen acceptionem Religionum attendendum est, iuxta dicta *tom.1. cap. 7. à num.10.* Hæc autem obseruantia maiorem obligationem inducere videtur Carthusianis, quàm alijs Monachis.

33 Prohibitum est Monachis in iure carnes comedere sine causa rationabili, & assensu Abbatis, *ex cap. carnem de consecrat. d.5. & cap. cum ad Monasterium de statu Monachorum*. Graffis *1. par. decisionum lib.2. cap.5.* non tamen videtur hoc præceptum obligare ad mortale nisi quando quis carnes edit ex contemptu Regulæ, vel contra speciale Superioris præceptum. Syluester *verb. Religio.7. quæst.14.* Graffis *vt supra*. secus dicendum Carthusiensibus propter magnum rigorem, quo hæc obseruantia apud illos habetur. In Monasterijs autem aliorum Monachorum, in quibus consuetudo habet quod comedantur carnes, scientibus Superioribus, & patientibus sine vllo peccato id fit. Censetur enim consuetudine immutatam esse iuris dispositionem. Graffis *vt supra num.10.* De vsu lineorum. Vide dicta *to.1. c.9. n.21.* Et nota illud præceptum præcipuè dirigi ad Monachos in prædicto *cap. cum ad Monasterium*. Similiter de obligatione confitendi semel in mense, vide *ibid. n.22.*

34 Tenentur Monachi prima Dominica cuiuslibet mensis in Monasterijs venerabile Sacramentum sumere, nisi ex causa (quam Abbati, aut Priori, aut Pœnitentiarijs monasteriorum aperiant) abstineant ad eorum arbitrium. Ita enim decernitur. *in Clem. ne in agro de statu Monachorum*. Azor. *tom.1. institut. moral. lib.12. cap.19.* Aduertens etiam hanc legem cum sit humana, consuetudine abrogari posse. Vbi autem consuetudine abrogata non fuerit, obligat ad culpam cum sit præceptum Papale in illa Clementina. Addit esse mortale Iacobus Graffis *in 1. part. decis. lib.3. cap.38. num.36.* Sed non credo cum tanto rigore acceptam esse hanc legem saltem apud omnes. Ipsi tamen viderint.

35 Teneri accedere ad processiones publicas, & generales imò ad id compelli posse ab Episcopo monachos quantumuis exemptos, habetur ex declarationibus S.Congregationis apud Barbosam in Collectan. Bullar. verbo Monachus

1. Veruntamen, si de illis, aut earũ sensu certò non constat poterunt monachi, vti consuetudine legitimè præscripta.

36 Monachorum Abbates non omnes consecrandi, aut benedicendi sed ij tantum qui suæ Ecclesiæ more, consecrari, aut benedici solent. *ex c. Alienationes* 12. q. 2. Sunt enim Abbates quidam benedicti, alij non benedicti, vt ea vsu constat, & colligitur, ex *cap. 1. de supplend. neglig. Prælat.* Suarez *4. tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 29. *num.* 5. Hæc porrò benedictio, seu consecratio, etsi decentius die Dominica dari debeat, alijs tamen diebus in quibus Minores Ordines conferuntur dari potest, cum non sit tanta quanta Episcopi, nec maior quam Ecclesiæ, vel altaris consecratio, quæ tamen alijs diebus quam Dominicis fit, *capitulo tua de consecrat. Ecclesiæ, vel Altaris*. Azorius *to.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *cap.* 20. Non reiteratur hæc benedictio, quia etsi characterem non imprimat, æquiparatur tamen in hoc benedictioni nuptiali, & alijs benedictionibus Ecclesiasticis, quæ circa eamdem rem permanentem non iterantur. Nauarrus *consil.* 2. *de stat. Monachorum*. Suarez *vt supra*. Vnde à Sac. Congregatione declaratum est, quod Abbas semel benedictus cum vsu birreti si transferatur ad aliam Abbatiam habentem vsu mitræ, non indiget alia benedictione, sed potest per seipsum mitram capere. Barbosa *in collect. Bullar. verb. Abbas* 1. Fit hæc benedictio Abbatis post electionem, & confirmationem ipsius, sicut consecratio Episcopi quæ etiam fit post electionem, seu designationem & confirmationem. Azorius *vt supra*. Vnde Abbas non constituitur per benedictionem sed per electionem, & confirmationem; benedictio enim se habet, vt quoddam ornamentum, seu consecratio personæ in ea dignitate constitutæ. Suarez *vt supra*. Fit benedictio Abbatis ab Episcopo, duobus assistentibus Abbatibus, vel sine Episcopo à tribus ad minimum Abbatibus, vt consuetudine habetur. Syluester *verb. Abbas quæst.* 1. Layman *in Theolog. moral. lib.* 5. *t. act.* 9. *c.* 13. §. *vnico num.* 17. Video tamen declaratum dici à S. Congr. quod solùm ab Episcopo recipere debeat benedictionem. Barbosa *in collectan. Bullar. verb. Abbas* 1. ideo cautè procedendum. Possunt autem illi solemnem benedictionem impertiri populo in Ecclesiis ad ipsos pleno iure spectantibus post Missarum perfecta sacrificia, post vespertinas preces, aut matutinas decantatas, non autem alibi publicè, aut per vias, Ciuitates, aut Castella, vel Villas. *ex cap. Abbates de priuileg. in* 6. Pro quo video priuilegium Cœlestini V. & Eugenij IV. Cœlestinis concessum, vt Abbas de Sulmona, eiusque successores ad Missas in Conuentibus benedictionem solemnem facere possent, dummodo ibi non sit præsens aliquis Episcopus, vel Superioris status persona. Bullarium Rodriguez *tom.* 1. Bulla 18. in Eugen. IV. Vide etiam priuilegium Innocent. VIII. pro aliquibus Abbatibus Cistercij, de quo infra. Azorius *to.* 1. *inst. moral. lib.* 12. *c.* 20.

37 Possunt etiam aliqui ipsorum, tonsuram, & minores Ordines conferre, iuxtà dicta, & cum conditionibus assignatis, præsertim ex decreto Sacræ Congregationis *tom.* 1. *nostra Summa cap.* 18. *n* 64. & 65. De quo etiam Suarez *4. tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 29. Barbosa *in Collectan. Bullarij verb. Abbas* 1. Extat etiam concessio Innocentij VIII. pro Abbate Cistercij, & quatuor primis Coabbatibus eius in *exposcit* in Bullario Rodriguez tom. 1. inter Bullas Innocent. VIII. num. 5. qua illis concedit facultatem dandi quatuor minores Ordines suis subditis, & quod magis est Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines. Sed hæc facultas à Concilio Trident. *sess.* 23. *cap.* 8. & 10. maximè 12. sublata videtur. Rodr. *t.* 1. *q. Reg. q.* 18. *art.* 3. & 4. Declaratum etiam est à S. Cong. Conc. Abbatem habentem priuilegium faciendi ea omnia, quæ spectant ad Episcopum non posse chrisma conficere, nec sacros Ordines conferre. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Abbas* 1.

38 Possunt item Abbates iura Episcoporum præscribere legitima consuetudine quantum ad iurisdictionem, non quantum ad potestatem Ordinis *ex cap. aqua de consecra. Eccles.* Azorius *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 12. *c.* 20. Non tamen teneri Monachos associare, & reassociare eorum Abbates sicut tenentur facere Canonici eum Episcopis, dum ad Ecclesiam veniunt solemniter celebraturi, habetur ex declaratione S. Congregationis apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. Monachus* 1.

39 Abbas Cistercij, & quatuor primi Coabbates eiusdem Ordinis habent priuilegium ad vtendum mitra, & annulo, & alijs Pontificalibus insignijs. Ita enim supponitur in Bulla Innocent. VIII. *exposcit* in Bullario Rodriguez tom. 1. Bulla 5. Innocent. VIII. quamuis hic Pontifex nihil circa hoc illis concedat. Vnde Abbates alij infulati, alij non infulati dicuntur, de quibus Layman *in Theolog. moral. lib.* 5. *tract.* 9. *cap.* 13. §. *vnico num.* 14. Nota tamen ex decisione S. Congregationis apud Barbosam vt supra, Abbatem licet exemptum, & habentem priuilegium vsus pontificalium, non posse illis vti extra Monasterium nisi de licentia Ordinarij. Insuper Abbatem in processionibus extra suam Ecclesiam, & Conuentuum non posse vti Mitra, & baculo, nec etiam ante se deferri facere. In vsu tandem huius priuilegij attendendum maximè consuetudini legitimæ.

40 Abbates qui priuilegio, vel consuetudine deferre solent Episcoporum insignia cæteros Abbates eis insignibus carentes præcedere debent. *ex cap. vt Apostolica de priuileg. in* 6. Nauarr. *consil.* 1. *num.* 5. *de maiorat. & obedient.*

41 Abbas cuius abbatiam ad nullam pertinet Diœcesim, & propria Episcoporum habet iura, Ordinarij nomine gaudet. Quia in iure nomen Ordinarij nisi aliud exprimatur non solùm Episcopis, sed etiam inferioribus Clericis competit. Glossa *in cap. Ordinarij de Offic. Ord.* 1. *in* 6. Nauarrus *consil.* 5. *de spons.* Nomine autem Diœcesani non venit. Quia hæc vox tantum Episcopos significat. Glossa *in Clement.* 1. *de iure patron. in verb. Diœcesan.* Nauarrus *vt supra*.

42 Possunt etiam Abbates, iuxta dicta *to.* 1. *c.* 18. *n.* 57. benedicere vestes sacras, & ornamenta Altaris in quibus chrisma non interuenit Suarez *tom.* 4. *de Relig. lib.* 2. *n.* 30. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Abbas* 1. Sed huiusmodi facultas, quantum ad paramenta pro extraneis benedicenda ablata est, iuxta dicta *præd. num.* 57. Vide etiam Barbosam loco relato.

43 Abbates Regulares habentes iurisdictionem criminalem in Clericos etiam sæculares non comprehenduntur decreto Conc. Trid. *sess.* 24. *cap.* 20. *versu ad hæc* vbi est sermo de causis criminalibus ab Episcopis tractandis. Ita enim decisum refertur à S. Congreg. Barbosa vt supra.

44 Abbates, Præpositi, & Abbatissæ, vitam Regularem ducentes non tenentur Episcopo rationem reddere. Ita enim decisum etiam refertur à Sacr. Congregat. teste Asmendariz *in addit. ad recopilat. leg. Nauarra leg.* 1. *tit.* 18. *lib.* 8. *num.* 79. Attendenda tamen in hoc est Constitutio Gregor. XV. *de exemptor. priuileg.* de qua *tom.* 1. *cap.* 25. *num* 45. quam pro Regnis Hispaniarum suspensam esse ibidem dixi.

45 Abbates Abbatiæ carentis cura, & Conuentu non sunt cogendi residere. Ex declaratione S. Congregat. testibus Garzia *de benefic. par.* 3. *cap.* 2. *num.* 176. *in* 9. *declarat.* Armendaria *in addit. ad recopilat. leg. Nauarra lib.* 2. *tit.* 23.

SVMMARIVM CAP. III.

Canonici Regulares vnde dicti. num. 1.

Dicuntur etiam à canonea. num. 2.

Habet eorum Religio beneficia Ecclesiastica, simplicia, Canonicatus, Abbatias, Præposituras, Personatus, Prioratus, officia administrationes, &c. num. 3.

Sunt eiusdem Religionis ij qui Ecclesiis inseruiunt, & qui Monasterijs assistunt. num. 4.

Sunt verè, & essentialiter Religiosi, propter tria vota, quæ emittunt. num. 5.

Eorũ tamẽ Religio laxior habetur quam Monachorũ. ib.

Nomine Monachorum comprehenduntur in fauorabilibus, non autem in odiosis, & pœnalibus. num. 6.

Item quoad ea, quæ per se solum respiciunt substantiam, vel decentiam status Religiosi. n. 6.

Institutum eorum per quod à Monachis distinguuntur est vacare officijs, & ministerijs diuinis. n. 7.

Sunt enim verè Clerici. num. ibid.

Monachorum porro institutum est vacare vita solitaria, quieti, silentio &c. ibidem.

Monachorum Religio est austerior. ibid.

Canonicorum verò perfectiorem habet finem. ibid.

Quomodo differant à Mendicantibus. ibid.

Quomo-

Quomodo à Clericis Regularibus. ibid.
Licitus est transitus Regulariter loquendo, ex Canonicis ad Monachos. n.8.
Praecedunt monachos. n.9.
Gaudent pluribus priuilegijs à Sede Apostolica illis concessis. num.10.
Prohibentur medicinam, vel leges audire. n.11.
Prohibentur etiam munus aduocatis exercere. n.12.
Si non adsint duae conditiones, scilicet praeceptum Superioris, & vtilitas Monasterij. ibid.
Iubentur in vna domo habitare, ad mensam communem edere, & sub eodem tecto dormire. n.13.
Ac obligentur ad confessionem saltem semel in mense, communionem prima Dominica mensis, legendum, & exponendum vulgari sermone Regulam in capitulo. n.14.
Non est illis interdictum comedere carnes sicut Monachis. num.15.
Possunt habere beneficia Regularia, & qualia, aut quomodo. n.16.
Accipientes, vel retinentes aliquod beneficium requirens residentiam tenentur residere. n.17.
Canonici Ecclesiae Cathedralis Regularis capaces sunt, vt sint delegati ad exequendas litteras Pontificias, quae à personis in dignitate constitutis exequendae necessariò sunt. n.18.
Possunt ad eas dignitates extra Ordinem promoueri, ad quas Monachi. n.19.
Ad beneficia autem curata requiritur Sedis Apostolicae licentia. ibid.
Si sine illa sint poterunt ab Episcopis remoueri. ibid.
Tenentur Canonici Regulares Ecclesiarum Cathedralium professionem fidei facere. n.20.
Alioquin fructus non faciunt suos. ibid.
Nequeunt esse compatrini. num.21.
Nec possunt admittere foeminas intra Monasteria. n.21.
An verò in priuatis domibus. ibid.
An prohibitio de non assistendo agitationibus taurorum illos tangat. n.23.
An prohibitio non tenēdi arma intra septa monasterij. n.24.
Munus Procuratoris exercere non possunt, nisi duabus conditionibus concurrentibus, scilicet Superioris licentia, & vtilitate monasterij. n.25.
Nec etiam possunt procuratorem constituere, aut substituere. n.26.
Subornatio pro electionibus prohibita est Canonis. S. Saluatoris. n.27.
De qua subornatione id intelligatur. ibid.
An puniantur ab Episcopis seruientes Parochialibus Ecclesiis vnitis suis monasterijs si delictum non concernens curam animarum non committant. n.28.
An praedicti teneantur interesse diuinis officijs, quae diebus Sanctorum Patronorum Ciuitatis in Ecclesia Cathedrali celebrantur. ibid.
An Episcopus possit Ecclesias Parochiales illis vnitas visitare, etiamsi Generalis ibi sedem habeat. n.29.

De Regularium Canonicorum specialibus iuribus priuilegijs, & obligationibus. Cap. III.

1 CAnonici Regulares sic dicuntur quia nō solùm Apostolorum Canonem, seu Regulam in commune sua bona conferendo sequuntur, propter quod vocantur Canonici, sed etiam quia instar Monachorum, & aliorum Regularium tria vota emittunt, & se Deo arctius obligant, propter quod Regulares nuncupantur, & coniunctim canonici regulares appellantur, vt distinguantur ab alijs canonicis non regularibus, sed secularibus. Couarru. *in Clem. si furiosus de homicidio p.1 n.1.* Azor. *to.1. instit. mor. lib.12. c.22.*

2 Dicuntur etiam canonici à canonia, quae est spirituale ius ratione cuius aliquis habet stallum in choro alicuius Ecclesiae, & locum in Capitulo, vt colligitur *ex c. dilecto de praebendis.* Suar. *to.4. de Relig. tract.9. lib.1. c.9. n.6.*

3 Habet haec Religio beneficia Ecclesiastica, simplicia, Canonicatus, Abbatias, Praepositúras, Personatus, Prioratus, officia, administrationes, &c. Azor. *to.1. instit. moral. lib.12. c.22. §.7. quaeritur.* Lautetus de Franchis *in controuers. Episcopor. & Regular. in quaest. q.87.* De quibus aliqua dicemus tum in hoc capite, tum in c.18.

4 Sunt eiusdem Ordinis, & Religionis, ij qui cathedralibus Ecclesijs inseruiunt, ac ij, qui Monasterijs assistunt. Cum eundem habitum gerant, & eandem professionem emittant. Augustin. Ticiniensis *in propugnaculo Canonici Ordinis par.3. cap.5.* Rodrigu. *tom.3. q. regul. q.49. art.3.*

5 Sunt verè, propriè, & essentialiter Religiosi, si quidem promittunt tria vota essentialia Religionis sicut alij Regulares, sub approbata regula, S. Augustini videlicet, & constitutionibus. Rodrig. *to.1. q. Regul. q.1. art.3.* Quamuis intra genus religionis laxior habeatur haec Religio, quàm monachorum, vt habetur *in cap. quod Dei timorem de statu monach.* Azor. *tom.1. instit. moral. lib.12. cap.22.*

6 Quamuis dubium sit an nomine monachorum comprehendantur, probabilius tamen est, quod in poenalibus, & odiosis non comprehendantur, cum lex poenalis, & odiosa strictè sit, explicanda, bene tamen in fauorabilibus, propter oppositam rationem. Rodrig. *to.1. q. Regul. q.1. art.3.* Azor. *to.1. instit. moral. lib.12. c.22.* Idem dico de ijs quae per se solùm respiciunt substantiam, vel decentiam status Religiosi, in ijs enim nomen Monachi etiam extenditur ad canonicos regulares, vt constat *ex c. ex parte de postulando.* Nauarrus *comment.3. de Regularib. n.4. & 41.* Suarez *4. tom. de Relig. tract.9. lib.1. c.7. n.10.*

7 Institutum proprium Canonicorū regularium per quod à monachis distinguitur est vacare officijs, & ministerijs diuinis. Sunt enim, iuxta doctrinam S. Augustini, huiusmodi canonici, clerici, quorum proprium munus, id est, Monachorum enim institutum est vitae solitariae, quieti, silentio, & orationi incumbere, vt dixi *supra cap.1. num.10.* Suarez *4. tom. de relig. tract.9. lib.1. cap.7. à num.6.* Sanchez *lib.5. in decalog. cap.7. num.20.* Etsi enim tam monachi, quam canonici vitam contemplatiuam profiteantur, Canonici tamen sunt instituti ad contemplatiuam circa ministeria Ecclesiastica publica, monachi autem ad contemplatiuam priuatam. Vnde Canonicis Regularibus per se inest Clericatus Monachis autem quasi per accidēs. Nauarrus *comment.4. de regularibus, num.1.* Hinc oritur, quòd vita monachorum regulariter, seu ex suo genere sit austerior, quàm canonicorum, in his quae pertinent ad corporis tractationem, vt sunt victus, vestitus, lectus, & similia. Suarez *ibid. n.9.* licet quoad essentiam, & substantiam suam religio canonicorum videatur perfectior quam monachorum, ratione perfectioris finis iam assignati. Idem Suarez *4. to. de relig. tract.8. lib.3. c.10. n.7.* Differt autem illorum institutum à Mendicantium, quod mendicantium Ordinum finis, vt dixi *c.1. n.10.* est vacare tam actiuae, quàm contemplatiuae vitae sub exercitijs vtriusque Canonicorum verò finis non videtur includere aliquid de actiua vita, vel si illam includit, solùm est secundario, & minus principaliter. Differt autem eorum finis, seu scopus, à scopo, & fine clericorum regularium, quia etiamsi isti ad diuinum quoque cultum in diuinis ministerijs, & officijs detineantur, sed id est ad modum simplicium clericorum, & in simplici Ecclesia, vel simplici Superiori, non ad modum dignitatum, vel quasi dignitatum in Ecclesijs Cathedralibus, & sub Superioribus dignitatem specialem habentibus, prout contingit in canonicis. Suarez *4. to. de relig. tract.9. lib.1. cap.8. num.10.*

8 Hinc etiam regulariter loquendo licitus est transitus ex canonicis regularibus ad Monachos, seruatis tamen ijs de quibus egimus *to.1. c.22.* est enim vt diximus Religio Monachorum austerior, & strictior, quàm canonicorum, vt etiam habetur *in c. quod Dei timorem ad finem de statu monach.* Nec obstat quod *in c. mandamus 19. q.3.* prohibeantur canonici professi transire ad monachos. Quoniam vt Glossa explicat id locum habet in ijs Canonicis qui leuitate animi, aut temeritate, aut facultate non petita transire volunt. Azor. *tom.1. institut. moral. lib.12. cap.22. §.6. quaeritur.* Sanch. *lib.6. in Decalog. c.7. n.21.* Nisi dicatur cum alijs ideo prohibitum in illo c. transitum canonicorum ad monachos, quia eorum religio videatur perfectior, & habere perfectiorē finē, qui est ministerijs diuinis vacare, vt diximus, etiamsi sit minus stricta, & austera v. Nicolaū à Iesu in sua Apologia proposit. 61. & Laym. in

Theolog. moral. lib. 4. tract. 5. cap. 6. num. 11.

9 Ordo Canonicorum Regularium præcedit Monachis tum quia sunt clerici, qui Monachis præcedunt, tum ex sententia Romæ à D D. Cardinalib. super hac controuersia data, & à Pio IV. confirmata Nauar. *in comment. 4. de regularib.* Barbosa *in Collect. Bull. ver. Canonici regul. 15.*

10 Gaudent pluribus priuilegijs à Sede Apostolica illis concessis. Primo enim Sixt. IV. in Bulla *Dum ad vniuersas* in 1. tom. Bullar. *n. 10.* omnia priuilegia illis a prædecessoribus Summis Pontificibus, Imperatoribus, Regibus, & Principibus concessa confirmauit, & approbauit, alijs etiam de nouo concessis, de exemptione à iurisdictione quorumcumque, subsidij, & exactionum præstatione, & alijs immunitatibus. Specialiter eisdem concessit, vt contra bona ipsorum præscribi non possit, nisi spatio 60. annorum. De his, & alijs ipsorum priuilegijs Barbosa *in Collect. Bullar. verb. canonici regulares 15.* Deinde Canonici Regulares Lateranenses à *Greg.* XV. in Bulla *iniuncti nobis* 4. tomo Bullar. *num. 33.* Omnium priuilegiorum à prædecessoribus illis concessorum confirmationem obtinuerunt, dummodo tamen &c. & communionem gratiarum, & priuilegiorum congregationis Cassinensis, & congregationis canonicorum regularium S. Saluatoris Bononiensis. Barbosa *vt supr. ver. Canonici regulares Lateranenses 16.* Item canonici regulares Præmonstratenses à Ioãne XXII. in Bulla *In Apostolicæ* in 1. tom. Boll. Rodriguez inter Bullas Ioan. XXII. *num. 4.* à solutione decimarum exempti sunt, & à Greg. XIII. in Bulla *Romanus Pontifex* in 2. tom. Bullarij eiusdem Rodriguez Bulla XV. confirmationem priuilegiorum Ordini concessorum obtinuerunt, quatenus tamen &c. Insuper à Clem. VIII. in Bulla *Romanus Pontifex* in 2. tom. Bullarij prædicti Rodriguez *num. 20.* confirmationem priuilegiorum Ordinis, & communicationem priuilegiorum Ordinis Cisterciensium habuerunt. Præterea canonici regulares S. Saluatoris à Greg. XII. in Bulla *Excitat nostra* in 1. tom. Bullar. *num. 2.* priuilegijs Ordinis Eremitarum S. Augustini, & canonicorum regularium decorati sunt. Alia etiam priuilegia habuerunt à Iulio II. Constitut. XXX. Quibus etiam postmodum à S. Congregatione concessum est vti posse birreto nigro loco albi. Barbosa *in collect. Bullar. verb. Canonici Regulares S. Saluatoris n.* 18. Denique canonici Regulares S. Crucis Conimbricensis præter alia priuilegia id specialiter habent, vt veniant appellatione eorum, qui in stricta clausura viuunt ad effectum ne ad publicas processiones accedere cogantur. Ob decretum S. Congregationis Concilij. Armendariz *in additio. ad recopilat. legum Nauarræ lib. 1. tit. 14. lib. 24. §. 31. de processiõn. n. 6.* Barb. *in collect. Bullar. verb. Canonici regulares S. Crucis Conimbricensis 19.* ubi etiam alia de ipsis.

11 Prohibentur hi canonici medicinam, vel leges audire, iuxta dicta *to. 1. c. 9. n. 3.* Hoc enim ius, vt testatur Glossa *in cap. quod Dei timorem in verbo laxiori, de stat. Monac.* locum habet in canonicis regularibus perinde ac in Monachis. Azor. *to. 1. instit. moral. lib. 12. c. 22. §. 5. quæritur.*

12 Prohibentur etiam munus aduocati exercere, iuxta dicta *to. 1. c. 9. n. 12. ex c. ex parte de postulando.* præsertim quia tam indecens hoc apparet respectu canonicorum Regularium, quàm respectu Monachorum. Azorius *tom. 1. instit. mor. lib. 12. cap. 22. §. 5. quæritur.* Hoc tamen intellige, si non adsint duæ conditiones, scilicet, præceptum Superioris, & vtilitas Monasterij, illis enim concurrentibus poterunt canonici munus Aduocati exercere, vt colligitur *ex d. cap. ex parte de postulando.* Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 13. à num. 1. cum segq.*

13 Iubentur in vna domo habitare, ad mensam communem edere, & sub eodem tecto dormire. Colligitur *ex capit. quoniam de vita, & honestate Clericorum* Glossa *ibi.* Azorius *to. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 22. §. quintò quæritur.*

14 Obligantur etiam secundum quosdam sicut Monachi ex parte Clementinæ ne in agro de statu Monachorum §. *sanè singulis* quæ sic habet [sanè singulis mensibus tam in Monasterijs, quàm extra sublata occasione quacumque ad confessionem saltem semel accedant omnes, & singuli Monachi, & in prima Dominica mensis cuiuslibet in Monasterijs semper communicent nisi ex causa forte, quam Abbati, Priori, aut Pœnitentiarijs Monasteriorum non differant intimare, eorumque iudicio, vel abstineant, vel accedant. Regula quoque cum in Capitulo legitur ab illo qui præest, vel ab alio cui hoc ipse iniunxerit, propter iuniores vulgariter exponatur. Nouitijs etiam fidelis deputetur instructor, tam in diuinis officijs, quam in obseruantia Regulari.] Hæc omnia vim, & locum habere in Canonicis Regularibus ait Oldradus *consil. 223.* quem sequitur Azorius *tom. 2. instit. moral. lib. 12. cap. 22. §. 5. quæritur.* Non videntur autem ad id maiori obligatione, quam ipsi Monachi astringi, sed æquali, vel simili, ac proinde eodem modo philosophandum de illis, ac cap. præc. num. 34. dictum manet.

15 Non est huiusmodi Canonicis interdictum comedere carnes, neque etiam eo modo, quo de Monachis dixi *cap. praced. n. 33.* Quia Canonicorum Religio non petit istas austeritates. Azorius *tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 22 §. 6. quæritur.*

16 Possunt habere, & de facto habent huiusmodi Regulares Canonici beneficia Regularia à *Prælatis* sui Ordinis concessa. De quibus qualiter conferantur, an sint vel non manualia, an in titulum, an duo simul eidem dari possint, & alia huiusmodi, dicimus in *cap. 2.* loquendo de Monachis, & dicemus *cap. 18.* Nota tamen prohibitionem Sac. Congregationis sub Gregor. XIII. quam affero ibidem *num. 12.* specialiter loqui de Canonicis Regularibus, ita scilicet, vt illis non liceat habere curam animarum, aut beneficium curatum etiam ad tempus sine licentia Papæ. Lauterus de Franchis *in controuers. Episcop. & Regul. in quæst. q. 86.* [Nihilominus valde animaduertendum Gabrielem Pennotum *lib. 2. Histor. Tripart. Canonic. Regular. cap. 72.* contendere non obstante relata declaratione Sacræ Congregationis sub Gregorio XIII. posse Canonicos Regulares assumi ad beneficia sæcularia Curata cum sola licentia suorum Superiorum. Eo quod præfata declaratio Sacræ Congregationis sub Gregorio non fuit promulgata, aut inter præfatos Canonicos fuit practicata. Vnde Rota *in vna Papiensi Iuris patronatus 6. Martij* 1598. *coram Seraphino*, determinauit oppositum: similiter S. Carolus Borromeus Canonicum quendam Regularem post dictam declarationem ad Ecclesiam quandam Parochialem sæcularem assumpsit, & Sacra Congregatio de anno 1602. declarauit: *Canonicum Regularem non prohiberi obtinere beneficia curata sæcularia, nisi fuerint ex ijs translati, de quibus in cap. 13. sess. 14. Concilij Tridentini.* Hæc & alia præfatus Pennotus & Tamburinus *de Iure Abbatum tom. 3. disp. 9. quæst. 8.* afferens etiam consilium Vlcentij Parentij Iuris consulti super hac re. Audio etiam plures ex istis Canonicis in varijs Italiæ locis huiusmodi beneficijs sæcularibus seruire ab Episcopis in hoc munere constitutos.]

17 Accipientes autem, vel tenentes aliquod beneficium requirens residentiam in eo residere tenentur, vt ex multis canonibus elicitur *cap. 1. 18. quæst. 1. cap. licet olim de priuileg. cap. ne pro cuiuslibet 16. quæst. 1. cap. si quis iam translatus c. 25. q. 2. Clement. ne in agro §. sanè de stat. Monach.* Rodrig. *to. 3. q. Regular. q. 53. artic. 3.*

18 Religiosi canonici Ecclesiæ cathedralis regularis capaces sunt vt sint delegati ad exequendas litteras Pontificis, vel eius Legati quæ a personis in dignitate constitutis, vel canonicis Ecclesiæ cathedralis sunt necessariò exequendæ, iuxta *cap. statutum in principio de rescriptis in 6.* Ratio est, quia cum ipsi sint veri canonici, nomine canonicorum veniunt maximè in fauorabilibus, aliàs ratione religionis eorum conditio deterior esset. Abbas *cap. causam quæ n. 9. de iudic.* Sanch. *lib. 6. in decalog. c. 13. n. 83.* Quod etiam intelligit casu quo Monachus ex legitima dispensatione esset canonicus Ecclesiæ cathedralis sæcularis, propter eamdem rationem.

19 Possunt etiam ad eas dignitates extra Ordinem promoueri, ad quas, & Monachi, iuxta dicta *c. præc. à n. 4.* Id tamen maximè notandum, quod licet iure antiquo *cap. quod Dei timorem* sæcularia beneficia curata obtinere possent, dummodò si commodè fieri posset, socium regularem secum haberent, Syluester *verb. Religio 7. quæst. 3. & 4.* Lessius *lib. 2. cap. 41. num. 98.* propter dicta tamen cap. præcedenti *num. 12.* ex decreto Sac. Congregationis, & praxi Curiæ Romanæ ad id requiritur Sedis Apostolicæ licentia. Vide pro hac praxi Gonzalez *de mensib. & alterna-*

tiua

tiua Episcop. gloss.7. à num.53. Iuxta quæ Episcopus Monachos, & regulares canonicos, si absque tali licentia ad Parochias seculares suo monasterio non vnitas promoti fiut, inde remouere potest. Layman *in Theolog. moral. lib.4. tract.2. cap.3. num.11.* Possunt tamen isti canonici sicut, & monachi, iuxta dicta dicto cap.præcedenti, de licentia suorum Superiorum, promoueri ad quam cumque dignitatem supremam siue Episcopalem, siue etiam Papalem, præfecturam Collegij, regimen Hospitalium, munus Vicarij Episcopalis, & Episcopi coadiutoriam. Neque enim video rationem cur Monachis id liceat non autem canonicis regularibus, præsertim cum isti minus austeram vitam profiteantur quam Monachi.

20 Canonici regulares Ecclesiarum cathedralium professionem fidei facere debent, iuxta decretum Concilij Tridentini *sess.24. cap.12.* alioquin fructus non faciant suos nec illis possessio suffragetur, prout in eodem Concilio ibidem dicitur. Barbosa *de Offic.& potest. Episcopi allegat.61.n.6.* Forma autem huiusmodi professionis assignata fuit à Pio IV. in Bulla *Iniunctum nobis*, quam affert Sorbus *in fine Compendij priuileg. Mendic.*

21 Prohibitio illa compaternitatis, seu compatrinatus de qua *tom.1.cap.9. num.31.* etiam extenditur ad canonicos regulares, ita vt illi (sicut nec alij religiosi) non possunt esse compatrini. Etsi enim hoc munus solùm interdicatur monachis *cap.non licet, & cap.Monachi de consecrat.dist.4. & cap. peruenit 18. quæst.2.* tamen quia quoties leges disponentes de Monachis fundantur in Religione, & non continent aliqua verba, quibus excludantur canonici, comprehenduntur ipsi canonici, ideo in hac etiam prohibitione comprehenduntur. Nauarrus *Commentar. 4. de Regularibus num.65.* Rodrigu. *to.1. quæst. Regul. q.31. art.2.*

22 Comprehenduntur etiam in communi illa prohibitione religiosis facta de non admittendo fœminas intra monasteria, de qua *to.1. cap.10. num.9.* Lex enim, finis, & ratio legis illos comprehendit. Nauarr. *Comment.4. de regularib. n.65.* Rodrig. *to.1. quæst.Regul. q.48. art.4.* Sanch. *lib.6. in Decalog. cap.17. n.31.* Si tamen canonicus aliquis regularis in domo aliqua priuata etiam monasterio contigua habitaret, tunc mulier honesta, ac suspicione carens illi posset in ea domo inseruire, quia nullus est textus id interdicens, nec illa domus est verè Monasterium. Nauarrus, Rodrig. & Sanchez relati.

23 Pari etiam ratione comprehendi videntur in prohibitione de non assistendo agitationibus taurorum fieri solitis, maximè in Hispaniarum Regnis, de qua *to.1. c.10. n.7.* præsertim propter illa verba Clement. VIII. *Cæterisque cuiuscumque Ordinis, & instituti Regularibus*, quæ etiam tangunt canonicos istos, cum verè Regulares sint. Rodrig. *to.3. quæst. Regularium quæst.68. art.3.*

24 Quamuis autem propter eamdem rationem videretur ipsis prohibitum arma tenere sine licentia Abbatis intra septa Monasterij, & incidere in excommunicationem Clement. *ne in agro*, de qua *to.1. cap.9. num.27.* Nihilominus graues Doctores asserunt ipsos hac prohibitione non comprehendi, forsan quia non ita illis hoc indecens videtur sicut monachis. Glossa *in dict. Clem.* Nauarr. *in Man. c.27. n.139.* Toletus *in summa lib.1. cap.39. n.6.*

25 Expressus tamen est illis prohibitum munus Procuratoris obire, nisi duabus conditionibus concurrentibus, scilicet Superioris licentia, & vtilitate monasterij. Cum enim *cap.Monachi el 2. 16. quæst.1.* Monachis id prohibitum esset, & aliqui Canonici Regulares non de illis, sed tantum de Monachis id intelligi debere dicerent, Innocentius III. *in cap.2. de postulando* expresse determinat idem iudicium habendum esse de Canonicis, ac de Monachis quantum ad præsens. Idem enim constat ex Clement. *Religiosus.* Sylu. *verb. aduocatus q 6.* Sanchez *lib.6. in Decalog. c.13. num.1.* Illis autem conditionibus concurrentibus poterunt procurare nedum in foro Ecclesiastico, sed etiam in seculari, vt colligitur *ex cap.1. & 2. de postulando.* Sanch. *vt supra num.4.*

26 Nec tantum non possunt huiusmodi Canonici munus Procuratorum exercere, nisi concurrentibus dictis conditionibus, sed neque possunt *Procuratorem constituere, aut substituere, etiamsi per constituentem hoc sibi expressè fuerit commissum.* Ita .n. deciditur in Clement. *Religiosus.* Fundatur hæc decisio in eo quod Religiosus non habet velle, aut nolle, substituere autem est actus substituentis. Si autem adsit Superioris licentia possunt prædicti canonici Procuratorem constituere, aut substituere. Ita enim colligitur ex prædicta Clement. Cum autem ibi nihil dicatur de vtilitate Monasterij sicut dicitur in prohibitione num. præcedenti adducta de munere Procuratoris non obeundo, videtur non requiri, & ita sine illa solùm cum licentia Superioris posse id fieri. Glossa *in Clement. Religiosus verbo substituere.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.13. n.12.*

27 Canonicis Congregationis S. Saluatoris præceptum est à Pio V. in sua Constitutione, quam confirmauit Greg. XIII. sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ac priuationis perpetuæ vocis actiuæ, & passiuæ ne per sex menses ante electionem aliquis audeat pro se, vel pro aliquo quemquam subornare, vt refert Castellinus *de elect.can.Prælat. cap.6. num.9.* De qua autem subornatione id sit intelligendum, vide dicta *to.1. c.15. n.24.* & dicenda hoc *to.2. c.12. n.31. 32. & 35.* Quod diserim, quia si in hac constitutione solùm prohibeatur huiusmodi canonicis subornatio, potest intelligi de subornatione praua, & iniqua de qua dictis locis, non autem de bona, & honesta, de qua etiam ibidem. Si autem prohibeatur aliquis alius sermo, tractatus, aut ratiocinatio de electione futura, etiam comprehendetur bona, & honesta subornatio, quia ante prædictos sex menses non credatur conueniens. Mihi autem legere non licuit prædictam Constitutionem, & ideo sub hac distinctione loquor.

28 Declaratum est à Sac. Congregat. Eminentiss. DD. Cardinalium, canonicum regularem iussu sui Superioris degentem in ædibus Parochialis Ecclesiæ Congregationi vnitæ, in qua curam animarum exercet, & Sacramenta administrat, si delictum non concernens curam animarum, nec administrationem Sacramentorum commiserit, non posse ab Episcopo puniri vigore decreti Concilij *cap.3. sess.6. de reform.* quasi extra Monasterium degat. Item, canonicos regulares curam animarum exercentes in Ecclesijs vnitis eorum Monasterijs, non posse ab Episcopo compelli ad interessendum diuinis Officijs, quæ diebus Sanctorum Patronorum Ciuitatis in Ecclesia Cathedrali celebrantur. Item canonicos regulares non teneri associare, & excipere Abbatem ex eius domo, dum ad Ecclesiam venit solemniter celebraturus. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Canonici Regulares 15.*

29 Præterea declaratum est à S. Congregatione posse Episcopum ex decreto Concil. Trident. *sess.7. cap.7. de reformatione* Ecclesias Parochiales vnitas Monasterio canonicorum regularium visitare, tametsi Generalis in eo sedem ordinariam principalem habeat. Armendarix *in additionib. ad recopilat. leg. Nauar. lib.1. tit.6. lib.7. §.2. n.2.* Barb. *in Collect. Bullar. verb. visitare Episcopus quando possit Ecclesias, & loca Regul.2.* Per quod videtur limitata, vel moderata doctrina generalis tradita tom.1. c.11. n.9.

SVMMARIVM CAP. IV.

Hac obligatio videtur sub mortali. ibid.
Quid de negotiationibus per alios. ibid.
Aliqui illorum obligantur specialibus votis. n.9.
Clerici Societatis Iesu sex alia emittunt. ibid.
Clerici Regulares Minores quartum votum emittunt. ibid.
Clerici Regulares ministrantes infirmis alia etiam vota emittunt. ibid.
Votum Iesuitarum de obediendo Summo Pontifici qualiter intelligendum. n.10.
Votum de non permittenda relaxatione paupertatis in Societate quomodo accipiendum. n.11.
Item votum de non prætendenda prælatione, aut dignitate in Societate quomodo obliget. n.12.
Similiter de voto non procurandi dignitatem extra Societatem. num.13.
Votum de denunciando ambientes ad quid extẽdatur. n.14
Votum de audiendo Generali etiam extra Societatẽ. n.15.
Votum Clericorum Minorum de non petenda Prælatura quomodo sumendum. n.16.
Votum Clericorum ministrantium infirmis de perenni ministerio ægrotorum qualiter intelligendum. n.17.
De alijs votis huius Religionis. n.18.
Gaudent Clerici Regulares multis priuilegijs. n.19.
Theatini quibus priuilegijs decorentur. ibid.
Iesuitæ quibus etiam priuilegijs decorati sint. n.20.
Quomodo intelligenda. ibid.
Exempti sunt ab aliquibus obligationibus aliorum Regularium. n.21.
Comprehenduntur tamen in alijs. ibid.
Clericorum Regularium S. Pauli decollati approbatio, & priuilegia. n.22.
Quomodo ea intelligenda. ibid.
Clericorum Regularium de Somascha approbatio, & priuilegia. n.23.
Clericorum Regularium ministrantium infirmis priuilegia. num.24.
Clericorum Regulariũ Minorum priuilegia, quæ sint. n.25.
Clericorum Regularium Matris Dei Lucæ approbatio, & priuilegia. n.26.
Clericorum Regularium Scholarum piarum institutum, & priuilegia. n.27.

De Regularium Clericorum iuribus priuilegijs, & obligationibus. Cap. IV.

1 CLericorum Regularium nomine intelligimus eos quorum institutum est diuinis ministerijs vacare non solùm in communi viuendo, sed etiam tria vota essentialia Religionis emittendo sub habitu tamen clericali. Suarez *to.4. de Relig. tract.9. lib. 1. cap.7.* Hi dicuntur à tempore Apostolorum instituti, & vsque ad hæc tempora propagati maximè per Canonicos Regulares, qui etiam sont Clerici Regulares. Ioannes Trullus *li.1. de Ordine Canonico. Regul. cap.2. & 3.* Nauarrus in *Comment.4. de Regularibus num.3.* illorum plures species his temporibus magna cum Ecclesiæ vtilitate institutæ, vt sunt, Theatinorum, Iesuitarum, Sancti Pauli Decollati, Somaschorum, Ministrorum infirmorum, Clericorum minorum, Clericorum Matris Dei Lucæ, & Scholarum piarum.

2 Sunt verè propriè, & essentialiter Religiosi, cum omnes tria vota essentialia Religioso statui emittant, & sub aliqua regula, vel saltem constitutionibus ab Ecclesia approbatis. Eorum institutum qua Clerici Regulares sunt est vacare diuinis ministerijs, seu officijs. Per quod differt à Monachismo, cuius scopus solum, est, iuxta dicta c. præcedenti num.7. vacare quieti, silentio, solitudini, & orationi. Vnde Clericatus per se conuenit huiusmodi instituto, monachismo autem, non nisi per accidens, iuxta ibid. dicta. S. Th. 2.2. q.189. art.8. Suar. *4. to. de relig. tr.9. li.1. c.7. à n.5.* Mendicantium autem ab instituto differunt, quod mendicantes ex fine proprio ad vitam contemplatiuam, & actiuam ordinantur; Clerici autem Regulares, qua Clerici sunt, solum ad contemplatiuam, quæ est in vacando diuinis ministerijs, etsi prout de facto contingit, vtramque rationem, seu vitam amplectantur, propter diuersa eorum instituta particularia, de quibus infra.

3 Eorum Religio licet ex se perfectior videatur religione Monachorum, cum illi ad altiorem, & diuiniorem finem ordinentur, quam isti, si quidem Clerici Regulares ex vi sui generis ad diuinum cultum, monachi autem, ad solitudinem, silentium &c. Nihilominus, austerior, & strictior est Religio Monachorum, quàm Regularium Clericorum Suarez *tom.4. de Relig. tract.9. lib.1. cap.7.* Vnde si iuxta dicta secundùm probabilem sententiam *tom.1. cap.22. n.5.* eo ipso quod vna Religio est strictior alia, est etiam illa perfectior, admitti posset transitus ex Religionibus clericalibus ad monachales saltem iure communi, & seclusis priuilegijs, & prohibitionibus particularium Ordinum, seruatis tamen conditionibus eo loco assignatis. Vide ibi dicta præsertim *n.6.* Maximè notandum, quod cum in Religionibus monachalibus prout hodie sunt in Ecclesia, reperiatur etiam Clericatus, & vacare diuinis ministerijs in Choro, & Ecclesia. & ex alia parte etiam maiores austeritates, quam in Clericalibus, certius videtur posse, vt dixi, iure communi, & seclusis priuilegijs, & prohibitionibus particularibus, transitum esse ex ijs ad illas.

4 Vnde Clerici Regulares non censentur in iure comprehendi nomine Monachorum, saltem quantum ad pœnalia, & odiosa, imò ab illis distinguuntur, vt patet 16. q.1. præsertim *can.16.* vt dicitur, *Alia causa est monachi, alia Clerici.* Idem dico de nomine Fratrum, quia illud Monachis vulgò accomodatur, non Clericis. Suar. *4. tom. de Relig. tract.9. lib.1. cap.7. n.10.* Comprehenduntur autem nomine Religiosorum, seu Regularium, cùm verè Religiosi, & Regulares sint. Imò cum Clerici sint, etsi Regulares, comprehenduntur sub dispositionibus factis in iure pro Clericis, quia esse Regulares non est additum diminuens, sed potius augens obligationes Clericorum. In fauorabilibus, autem, & in his quæ respiciunt substantiam, vel decentiam status Religiosi, nomen monachorum extenditur etiam ad illos, sicut dictum est de Canonicis Regularibus capite præcedenti num.6. S. Thom. *opuscul. 19. cap.2.* Suarez *vt supra.* Ea etiam, quæ in Iure de Canonicis Regularibus dicuntur, non videntur extendenda ad Clericos Regulares, nisi quatenus disponunt de re, quæ solùm fundatur in Religioso statu Clericali, quatenus talis est, vel continet fauorem Religionis, vt sic. Suarez *vt supra cap 9. numero decimotertio.*

5 Hinc huiusmodi Clerici Regulares non tenentur sicut Monachi abstinere à lineis indumentis, etiamsi in Iure hoc præcipiatur Monachis. *cap. cum ad monasterium de statu monachorum.* Etenim huiusmodi austeritas non est ita expediens Clericis sicut Monachis, iuxta dicta capit. præcedenti numer.7. & 15. Quod etiam supponit S. Thom. *opusc. 19. c.2.* Suarez *4. to. de Relig. tract.9. lib.1. c.7. n.9.*

6 Similiter nec tenentur abstinere à carnibus etiam si hoc quoque præcipiatur Monachis dicto *cap. cum ad Monasterium de statu monachorum.* Etenim nec huiusmodi austeritas viuendi necessaria est Clericis quantumuis Regularibus. Cuius signum est, quòd nec in Regula S. Augustini, nec in alia Regularium Clericorum (quod sciam) talis abstinentia præcipitur. Suarez *4. to. de Relig. tract.9. lib.1. c. 7. n.9.* Vide dicta de Canonicis Regularibus cap. præc. n.15.

7 Abstinere tamen debent ab officio aduocandi, iuxta dicta de eisdem Canonicis Regularibus *cap. præcedenti num. 12.* & ita id habet expresse de eisdem Canonicis S. Thom. *opusc.19. cap.2.* & ratio esse potest quia huiusmodi prohibitio fundatur in decentia status Religiosi Clericalis, ac proinde etiam expresse solùm detur de canonicis *in c. ex parte de postulando*, extendi etiam debet ad Clericos Regulares. Hac enim ratione hæc eadem prohibitio, quæ solum data erat pro Monachis 16. q.1. *cap. Monachi el 2.* extensa fuit a Papa ad Canonicos Regulares in dicto *cap. ex parte*. Hoc tamen intellige si non adsint, duæ conditiones ibi assignatæ, & *to.1. c.9. num.12.* videlicet vtilitas Monasterij, & Abbatis imperium.

8 A mercatura etiam, & similibus negotiationibus omnino abstinere debent, iuxta dicta *tom.1. cap.9. numer. 39.* & præter ibi dicta, quòd hæc obligatio sit sub peccato mortali, nisi paruitas materiæ aliquando excuset, constat ex verbis Gelasij Papæ *in cap. consequens distinct.*

88. vbi

38. vbi postquàm aliquos Clericos huic vitio deditos esse narrauit subiungit. [Proinde huiusmodi, aut ab indignis post hac quæstibus nouerint abstinendum, & ab omni cuiuslibet negotiationis ingenio, cupiditateque cessandum, aut in quocumque gradu sint positi, mox a Clericalibus officijs cogantur abstinere, quoniam domus Dei domus orationis, & esse, & dici debet, ne per officia negotiationis potius sit latronum spelunca.] Quibus acribus verbis, & pœna graui depositionis quam imponit, satis insinuat hoc esse peccatum mortale. Quod idem dico de pœna excommunicationis, vel simili, quæ in alijs Canonibus imposita est propter hoc crimen, præcipuè de pœna degradationis quæ imponi videtur propter idem *in cap. Clericus dist. 91.* huiusmodi enim pœnæ etiamsi solùm dicantur infligendæ, solùm propter peccatum mortale designari solent. Negotiantes autem, seu mercaturam exercentes per alios, excusati poterunt probabiliter cessante scandalo, à peccato mortali, cum lex non videatur esse contra illos. Quo sensu accipiendi sunt aliqui Auctores id docētes apud Dianam *tract. 8. de contract. & cambijs resol. 72.* Licet à veniali peccato, propter indecentiam, distractionem, periculum cupiditatis, & peccandi contra paupertatem, quæ in tali exercitio quasi necessariò reperiuntur, excusari vix possint, etiamsi per alios negotientur.

9 Obligantur præterea quidam illorum specialibus votis, quæ vltra tria communia alijs Religiosis in professione emittunt. Etenim professi Societatis Iesu, sex alia vota emittunt, videlicet obedientiæ specialis erga Summum Pontificem, non permittendæ relaxationis paupertatis, non prætendendi directè, vel indirectè dignitatem, vel prælationem in Societate, non procurandi dignitatem extra Societatem, denunciandi ambientes, & audiendi consilium Generalis, vel alterius ad id deputati, si in Episcopos, vel Præsides alicuius Ecclesiæ eligantur. Clerici etiam Regulares minores, quartum votum emittunt, vt dicitur, de non petendo prælaturam extra Religionem. Clerici autem Regulares ministrantes infirmis plura etiam vota, & inter ea vnum præcipuum emittunt, de perenni ministerio ægrotantibus exhibendo. Quorum votorum obligatio, quamuis præcipuè ex modo quo in istis Religionibus accipiuntur, & ex eorum Statutis, seu constitutionibus, pensanda sit, ex generalibus tamen principijs discutienda est.

10 Et primò votum Religiosorum Societatis de obedientia Summo Pontifici intelligitur circa missiones ad partes infidelium, vt habetur in Bullis Pontificijs. Ex constitutionibus Societatis. Suar. *4. tom. de Relig. tract. 10. lib. 6. cap. 4. num. 4.* Sanch. *de precept. decalog. lib. 6. cap. 18. num. 1.* Continet autem nouam obligationem extensiuam vltra communem omnium fidelium, nam reliqui fideles non tenentur obedire Papæ mittenti eos ad seminandum Euangelium inter infideles, & ad partes valdè remotas, nisi in casu raro, & speciali, in quo necessitas boni communis id postularet. Sanchez *vt supra num. 5.* Dato etiam quòd in illo casu tenerentur seculares obedire Pontifici id præcipienti, hoc non esset ex vi voti obedientiæ quemadmodum Religiosi Societatis, sed ratione iurisdictionis, quam Pontifex in illos habet. Suarez *vt supra nu. 22.* Continet etiam hoc votum nouam obligationem vltra communem, quam habent alij religiosi ratione voti obedientiæ ab ipsis emissi, quia etsi omnes religiosi teneantur ex vi voti obedientiæ quod emittunt in professione obedire Papæ, tamquam supremo Generali omnium religionum, iuxta dicta *to. 1. cap. 4. num. 31.* id tamen intelligitur, vt ibidem dictum est, in ijs, quæ concernunt Regulam, ire autem ad partes Infidelium ad conuertendos illos, non concernit, saltem regulariter, Regulam, iuxta dicta eo *cap. 4. n. 15.* Ludouicus Lopez *1. part. instruct. or. cap. 56.* Rodriguez *2. to. Summ. cap. 9. n. 5. & to. 3. quæst. Regul. qu. 19. art. 7.* Dato etiam quod ad id tenerentur Mendicantes ex vi suæ institutionis quia ex institutione sua ordinantur ad actiones circa proximos, iuxta dicta supra *c. 1. n. 11.* non tamen eo modo & cum illis circumstantijs quibus Religiosi Societatis, qui id promittunt se facturos, *sine excusatione, non petito viatico, quocumque gentium &c.* Suar. *vt supra a n. 22.* Sanch. *etiam vt supra a n. 5.* apud quos plura alia ad intentum.

11 Deinde votum illud de non permittenda relaxatione paupertatis obligat ad non permittendam relaxationem circa paupertatem in Societate institutam, quia hæc exprimitur in verbis quibus hoc votum emittunt. Sanchez *lib. 6. in decalog. c. 19. n. 7.* Circa materiam autem illius dissidium video inter Doctores Societatis. Suarez enim *4. to. de relig. tract. 10. lib. 6. c. 6. n. 18.* eam extendi dicit ad totam materiam paupertatis, prout cadit sub votum in Societate factum etiam circa collegia, & domos probationis. Sanchez verò *vt supra n. 8.* solùm dicit intelligi de paupertate quoad redditus, & bona stabilia domorum professarũ. Conueniunt autem, quod si casus esset, attentis circumstantijs temporum, & locorum quòd esset vtilius Societati talem modum paupertatis relaxare, licitè id fieri posset, quia tunc cessaret hoc votum, quia desineret esse melioris boni, imò esset impeditiuum maioris. Suarez *num. 11.* Sanchez *num. 10.* Quando autem Pontifex præciperet dictæ paupertatis relaxationem absdubie admitti deberet, non solùm quia tunc vtilior, & conuenientior æstimari deberet. Sed quia Societas non se obligauit ad resistendum Pontifici, sed ad non permittendum quantum est ex parte sua prædictam relaxationem. Sanchez *num. 9.* Si verò Pontifex non præcipiendo, sed indulgendo prædictam relationem inducere vellet motu proprio, probabilius est non posse acceptari à Societate, nam ex vi huius voti videtur se obligasse non solùm ad illam non procurandam, sed etiam ad eam vltrò oblatam non acceptandam. Sanchez *ibidem* contra Suar. *num. 16.* Apud quos alia circa hoc.

12 Item votum illud non prætendendi prælationem aliquam, aut dignitatem in Societate obligat hos Religiosos ad nihil faciendum, ea intentione vt prælatio, vel dignitas sic facientibus conferatur: hoc enim exprimunt verba quibus id votum emittunt, videlicet. *Promitto numquam me acturum, vel pretensurum nec indirectè quidem, vt in aliquam prælationem, vel dignitatem in Societate eligar, vel promouear.* Sanchez *lib. 6. in decalog. c. 18. n. 16.* Vnde non obligat illos ad non desiderandum prælationes, vel dignitates. Quia votum tantùm est de non agendo, vel procurando, non est de non desiderando. Vasquez *1. 2. qu. 74. art. 8. disp. 115. c. 13.* Suarez *4. to. de relig. tract. 10. lib. 6. c. 7. n. 9.* Nec etiam ad non faciendum aliquid quo reddantur capaciores, vel digniores dignitatum, vel prælationum, nisi hoc proueniat ex animo inducendi eum qui possit prælationem dare. Quia nisi hoc animo fiat non videtur ibi esse nec indirecta prætensio dignitatis, vel prælationis. Suarez *n. 10.* Sanchez *n. 19.* Nec etiam obligat ad non auferenda impedimenta quæ obuiare possunt collationi dignitatis, vel prelationis nisi fiat modo dicto, propter eamdem rationem. Sanchez *n. 21.* Obligantur tamen ex vi huius voti religiosi societatis non solùm ad fugiendam prætensionem illicitã, & ambitiosam prælationum, seu dignitatum, qualis esset illa qua prætenderentur propter excellentiam, & potestatẽ, sed etiam ad licitam, & aliàs honestam, qualis esset illa qua prætenderentur v. g. propter fructum aliorum. Id enim exprimi videtur ex generalibus verbis quibus votum emittitur, & est conforme intentioni societatis, vt scilicet ambitioni aditus præcluderetur. Suarez *n. 6.* Quid verò per dignitates, & prælationes in hoc voto intelligitur constabit ex dicendis, *cap. 13. n. 2.* & de eo Sanchez *vt supra num. 25.* Suar. *etiam vt supra n. 14.*

13 Præterea votum illud de non procurandis prælatione, aut dignitate extra societatem, imò nec consentiendi in electionem nisi obedientia cogente (ita enim emittitur hoc votum in hac Religione) habet pro materia omnem prælationum, seu dignitatem extra societatem, idest Episcopatũ, Abbatiam, Vicariatum generalem Episcopi, & similia quæ important prælationem, & iurisdictionem in foro externo, Cardinalatum etiam, & similia quæ important dignitatem, vel in tota Ecclesia, vel in aliqua particulari. Suarez *4. tom. de relig. tract. 10. lib. 6. cap. 8. n. 1.* Sanchez *lib. 6. in decalog. c. 18. n. 28.* apud quos multa circa hoc votum. Vide dicenda *cap. 13. post num. 4.*

14 Similiter votum illud de denunciando ambientes prælationes, & dignitates habet pro materia omnes ambientes dictas prælationes, & dignitates siue in societate, siue extra illam. Ita enim docet praxis, & vsus huius Religionis. Suar. *4. to. de Relig. tract. 10. lib. 6. c. 10. n. 2.* Sanchez *lib. 6. in decalog. c. 18. n. 54.* Obligat tantùm quando est moralis certitudo de ambitione socij: non solum quia in forma voti

dicitur,

dicitur, *si quem sciam*, quæ verba certitudinem moralem important, sed etiam quia sine illa iniuria fiet proximo ipsum propalando. Suarez *num.* 11. Sanchez *num.* 55. Etiam si delictum sit occultum. Quia bonum commune præponi debet particulari, ambitio autem est graue Religionis detrimentum. Sanchez *num.* 56. Eo autem casu, quo delictũ sit occultum non est deferendum Prælato tamquam Iudici, sed tamquã Patri, iuxta dicta *to.* 1. *c.* 27. Si autem constat religiosum esse emendatũ, ita vt nullum recidiui periculum subsit, non obligat hoc votum denunciandi, iuxta dicta in simili dicto *c.* 27. *num.* 2. Quia tunc cessat finis denunciationis. S. Thom. *quodlib.* 11. *art.* 13. Syluest. *verb. denunciatio q.* 1. Sotus *de secreto membr.* 2. *quæst.* 4. *post dub.* 3. *conclus.* 4. Multa etiam de hoc votum tangentibus apud Suarez, & Sanchez *vt supra.*

15 Vltimum votum in Societate Iesu emissum explicatur his verbis. [Promitto si quando acciderit, vt hac ratione in Præsidem alicuius Ecclesiæ promouear, procura quam de animæ meæ salute, ac muneris mihi impositi administratione gerere debeo, me eo numero, ac loco habiturum Præpositum Societatis Generalem, vt numquam consilium audire detrectem, quod vel ipse per se, vel quiuis alius de Societate quem ad id ipse sibi substituerit dare mihi dignabitur. Consilijs vero huiusmodi ita me pariturum semper esse promitto, si ea meliora esse quàm quæ mihi in mentem venerint, iudicabo.] Sanchez *lib.* 6. *in decalog. cap.* 18. *num.* 61. Intelligitur autem hoc votum non tantùm circa administrationem redditũum, & aliarum rerum ad prædictam dignitatem pertinentium, sed etiam circa spiritualem propriæ personæ progressum. Hoc enim totum includi videtur verbis adductis. Sanchez *num.* 63. Non tamen videtur ex vi huius voti necessarium petere tale consilium, sed solùm vt in verbis allatis exprimitur, audire illud, & sequi &c. Qualiter autem promoti ad dignitatem extra Religionem non subijciantur Superioribus illis dictum est *tom.* 1. *cap.* 17. *num.* 2.

16 Circa votum Clericorum Regularium minorum, videlicet non petendi Prælaturam extra Religionem id solùm videtur notandum pro obligatione ipsius, attendendum esse tum ad verba quibus votum emittitur, tum ad vsum, & praxim Religionis inter probiores, & doctiores, tum ad particulares Constitutiones, & statuta illius. Forsan etiam ad imitationem Societatis hoc votum emittitur, & ita pari ratione respectiuè de ipso loquendum. Vide dicenda *cap.* 13. *post num.* 4.

17 Demum votum illud Clericorum Regularium ministrantium infirmis, videlicet, de perenni ministerio ægrotantibus exhibendo, explicandum videtur iuxta normam approbatã à Clem. VIII. in Bulla *Superna dispositione* anno 1600. inter Bullas huius Pontificis *num.* 75. vbi ponitur forma professionis ipsorum quæ quoad præsens votum est, *perpetuo inseruiendi pauperibus infirmis, quos etiam pestis incesserit, secundum formam viuendi contentam in litteris Apostolicis Religionis, & eius Constitutionibus.* Cum autem in Constitutionibus ab eodem Pontifice in dicta Bulla approbatis modus inseruiendi tam spiritualiter, quam corporaliter illis præscribatur, ad illum obseruandum tenentur sub mortali, vel veniali, iuxta quantitatem materiæ, & communem acceptionem Religionis, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 7.

18 Emittunt etiam isti Religiosi quatuor alia vota simplicia videlicet numquam agendi, vel assentiendi vt mutetur, vel alteretur modus ipsis præscriptus inseruiendi ægrotis, numquam dandi operam, aut consentiendi, vt administrationem redditũum, aut Nosocomiorum dominium habeant, non procurandi prælaturas in Religione, aut extra, & manifestandi ambientes illas. Quorum tria similia sunt ijs quæ Societatis Religiosi emittunt, de quibus supra dixi. Aliud verò secundum Generales regulas metiri debet, attendendo tum ad formalia verba, quibus emittitur, tum ad modum, quo eius obseruantia inter probiores, & doctiores sumitur. Pro hac autem obligatione manifestandi ambitiosos deseruire possunt dicta *to.* 1. *c.* 19. *n.* 34. & *c.* 27. *n.* 19.

19 Decorati sunt ab Ecclesia multis, varijsque priuilegijs huiusmodi Clericorum Regularium Ordines. Primò enim Theatini approbati sunt à Clemente VII. in Bulla *Exponi nobis* anno 1524. cum facultate Præpositum eligendi, alios ad Religionem recipiendi, necnon statuta edendi, & corrigendi, ac priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus Canonicorum Lateranensium donati. Extat Bulla in 1. tomo Bullarij Laertij Cherubini inter Constitutiones Clementis VII. *num.* 11. Item idem Pontifex in alia Bulla *Dudum pro parte* in eodem tomo 1. Bullarij inter Constitut. ipsius *num.* 38. alia priuilegia eisdem concessit, videlicet Præpositis ipsorum, vt cum Clericis subditus occupatis prædicationi verbi Dei, audientiæ confessionum, & Theologiæ, ac Canonum studijs, aut infirmitate, vel infirmorum curatione impeditis, possent dispensare in officio diuino recitando, certum psalmorum, & orationum numerum solùm dicendo. De quo priuilegio dixi *to.* 1. *c.* 12. *num.* 32. Item super ieiunijs etiam quadragesimalibus, licet in hoc nõ videam specialem gratiam, propter dicta *to.* 1. *c.* 18. *num.* 55. Insuper omnia priuilegia omnium ordinum Fratrum tam Mendicantium, quam non Mendicantium concessa, & concedenda illis communicauit. Postea Pius V. in Bulla *Ad immarcessibilem* an. 1567. plura ipsorum priuilegia confirmans, alia etiam elargitus est, & inter ea quod ad processiones cogi non possent instar aliorum qui in strictiori clausura viuunt. De quo dixi *to.* 1. *c.* 1. *num.* 47. & *in hoc* 2. *tom. cap.* 1. *num.* 50. Declaratum etiam dicitur à Sacr. Congregat. Concilij quod ipsorum Religio quamdiù bona stabilia non possidet, non comprehenditur decreto de non alienandis bonis Regularium, de quo *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 2. Sed cum in illo decreto non solum prohibeatur alienatio bonorum stabilium, sed etiam mobilium pretiosorum, si prædicta declaratio extenditur ad bona mobilia pretiosa specialem gratiam continet, si autem solum ad stabilia, cum illi ipsa non possideant, nihil gratiæ continere videtur. Dicitur etiam à Sac. Congregatione approbatam istorum Patrum consuetudinem de non accipiendo pluuiali à principio Vesperarum, sed solùm à Capitulo, sed non illam de non faciendo commemorationem de Patrono Ecclesiæ. De illis Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. quæst* 3. *art.* 14. & Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici Regulares, Theatini.*

20 Clerici Regulares Societatis Iesu, seu Patres Iesuitæ, approbati primum fuerunt à Paulo III. in Constitut. *Regimini* anno 1540. in 1. tomo Bullar. inter Constitut. huius Pontificis *num.* 25. Deinde a Iulio III. in Constitut. *Exposcit debitum.* Amplissimis priuilegijs decorati sunt à Paulo III. anno 1545. in Bulla *Cum inter cunctas* in Bullario Rodriguez *tom.* 2. inter Bullas huius Pontificis *num.* 7. videlicet circa facultatem concionandi in quibuslibet Ecclesijs, locis, ac plateis communibus, seu publicis, de qua vide dicta *tom.* 1 *cap.* 20. *num.* 5. Sed aduerte hanc facultatem solùm concedi deputatis ad id munus per Generalem pro tempore existentem non autem deputatis per alios prælatos. Circa facultatem audiendi confessiones. De qua codem *tom.* 1. *cap.* 19. *num.* 2. dictum est non subsistere nisi præmissa approbatione Ordinarij, & sic etiam declaratum dicitur à Sacra Congregatione Concilij. Barbosa *in collectan. Bullar. verbo Clerici Regulares Societatis Iesu.* Circa facultatem absoluendi ab omnibus casibus, exceptis contentis in Bulla Cœnæ Domini. De qua etiam dicto *c.* 19. *à num.* 15. dixi, qualiter moderata sit ijs temporibus. Item circa facultatem commutandi vota, de quo dixi eodem *c.* 19. *num.* 23. Præterea circa facultatem dicendi Missas ante diem, circa tamen diurnam lucem, & infra horam post meridiem. De qua etiam *to.* 1. *c.* 21. *num.* 2. dixi, & nunc dico reuocatam propter decretum Sacræ Congregationis ibi adductum si tamen aliquid priuilegijs contineat, prout dicunt aliqui de simili concessione illis à Gregor. XIII. facta de qua infra, hanc autem concessionem non facit Pontifex Paulus absolutè nisi *quando, & quoties stante legitimo impedimento, moderno, & pro tempore existenti Præposito vestro, id necessarium, vel aliàs in Domino expedire visum fuerit.* Maximè idem Pontifex Paulus III. in Bulla *Licet debitum* in 1. tomo Bullar. Laertij inter Bullas huius Pontificis *num.* 48. & in Bullario Rodriguez *tom.* 2. *Bulla* 8. diuersa priuilegia, & indulta S. Ignatio Loyola eo tempore Generali, suisque successoribus, ac alijs eiusdem Religionis alumnis concessit. Postea Pius V. in Bulla *Dum indefesse* anno 1571. in 2. tom. Bullar. Laertij *num.* 141. & in Bullar. Rodriguez *to.* 2. *num.* 5. declarauit Societatem Iesu,

seu

seu ipsorum Ordinem vnum ex Mendicantibus esse, eorumque gratijs, & priuilegijs concessis, & concedendis perfrui. Item Gregor. XIII. præcipuus huius Religionis promotor in Bulla *quacumque* anno 1576. in 2. tomo Bullar. *num.* 36. ipsos exemit ab onere accedendi ad processiones, & in Bulla *Salvatoris* eodem anno, & in eodem 2. *tom. num.* 39. vbique Ecclesias, & domos ædificare permisit, non obstante priuilegio alijs Ordinibus concesso, & concedendo quod propè eorum loca noua Monasteria construi nequeant. A solutione, & præstatione decimarum, & onerum illos etiam exemit idem Pontifex Gregor. in Bulla *Pastoralis officij* in 2. tomo Bullar. *num.* 51. Aduertit tamen Barbosa in *Collectan. Bullar. verb. Clerici Regular. Societatis Iesu.* Leonem XI. modificasse hanc concessionem circa decimas prout de Iure, & Gregorius XV. reduxisse ad terminos Constitutionis Gregor. XIII. ac tandem SS. Dominum Nostrum Vrbanum VIII. Constitutionem Leonis seruari voluisse nisi quatenus de Iure, vel consuetudine exempti reperiretur. Item idem Gregor. XIII. in Bulla *Aequum reputamus* inter Constitutione ipsius *num.* 1. & in 2. tomo Bullar. Rodriguez *num.* 18. amplissimam facultatem illis concessit circa Iudices Conseruatores, de qua latè in hoc 2. *to. c.* 10. dicetur. Item in Bulla *Vt augensis Dei &c.* in 2. tomo Bullar. Rodriguez *num.* 19. facultatem illis tribuit medendi citra adustionem, & incisionem per seipsos faciendam, de suorum Superiorum licentia, quando Medici sæculares commodè haberi non possunt. De quo dixi *to.* 1. *cap.* 9. *num.* 15. Sed aduerte ibi errorem, non enim debes legere *citra adustionem, & combustionem*, vt ibidem ex Sanchez transcripsi, sed *citra adustionem, & incisionem*, vt habet Bulla. Item in Bulla *Apostolica Sedes* in 2. tom. Bullar. Rodriguez *n.* 20. facultatem eisdem concessit alienandi bona ipsorum. Sed tu vide decreta Sacræ Congregationis Concilij, & adducta *tom.* 1. *cap.* 10. *n.* 2. & sequentibus, & adducenda *hoc* 2. *tom. cap.* 19. Præterea in Bulla *Quanta in vnica* in 2. tom. Bullar. Rodriguez *n.* 28. facultatem illis tribuit celebrandi per horam ante auroram, & infra horam post meridiem, itineris, vel alterius legitimi impedimenti causa, de licentia Generalis, vel cuiuslibet alterius ad id ab eo deputati. Hoc tamen priuilegium, quoad id quod habet de facultate celebrandi infra horam post meridiem aliqua causa legitima subeunte, parum, aut nihil continere priuilegij habet Rodrig. *tom.* 1. *q. Regul. quæst.* 43. *art.* 2. Insuper in alia Bulla *Exponi nobis* in Bullario Rodriguez *tom.* 2. *num.* 53. facultatem aperiendi litteras sacræ pœnitentiariæ illis concessit. De quo priuilegio *tom.* 1. *cap.* 19. *n.* 38. egi. Præterea in Bulla *Cum alias* in 1. tomo Bullar. Rodriguez *num.* 24. & in alia *Exponi nobis* in eodem *tom.* 2. *num.* 27. circa transitum ipsorum ad alias Religiones, qualiter, vel quomodo permissum disponit Pontifex. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 12. Ad hæc in Bulla *Pium, & vtile* in dicto Bullario Rodriguez *num.* 25. facultatem eisdem concessit suscipiendi Ordines etiam extra tempora, & non seruatis interstitijs, nec quibusdam alijs. Quam concessionem alijs Religiosis habentibus communicationem in priuilegijs cum illis prohibet communicari. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 14. *n.* 19. Nota etiam decretum S. Congregationis *ibid. num.* 12. adductum quatenus videtur contrarium huic Priuilegio. Demum idem Gregorius XIII. in Bulla *Vigore priuilegij* in eodem tomo 2. Bullar. Rodriguez *num.* 28. declarauit facultatem concessam à Paulo III. prædicandi verbum Dei illis qui à Generali Proposito deputati fuerint, intelligendam esse etiamsi illi nondum ad sacros Ordines promoti essent. Hãc tamen concessionem priuilegium non esse aduertit Rodriguez in marg. huius Bullæ eo quod iure communi id licitum sit, vt habet Nauarrus *Consil. lib.* 1. *consil.* 2. *de tempor. Ordinandor. num.* 1. & idem Rodriguez *to.* 2. *Summa verb. Prædicatores.*

21 Similiter à SS. Congregationib. Eminentiss. DD. Cardinalium exempti sunt ab obligationibus communibus aliorum: etenim excepti sunt à decreto Concilij Tridentin. *sessione* 25. *de Regul. cap.* 16. non solùm quoad emittendam professionem, sed etiam quoad obligationes, & renunciationes, adeo vt hæ etiam ab eorum nouitijs quandocumque, & sine cuiusuis licentia factæ nullitati dicti decreti minimè subiaceant. Sic enim dicit à Congregatione Concilij declaratum Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici Regulares Societatis Iesu.* Quia tamen hanc declarationem non vidi ideo nequeo circa illam iudicium ferre. Excepti etiam dicuntur à Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium sub die 25. April. 1586. ab obligatione ferendi superpelliceum dum audiunt confessiones. Barbosa *vt supra.* Insuper tam ipsi, quam alij Clerici Regulares Theatini, S. Pauli decollati, Somaschi, & Ministrantes infirmis exempti sunt à Clemente VIII. in decretis pro reformatione Regularium ab obligatione non recipiendi nouitios nisi in Conuentibus à Sede Apostolica designandis. Comprehenduntur tamen in decreto S. Congregationis Concilij sub SS. D. N. Vrbano de non recipiendis Conuentibus nisi in eis saltem duodecim sustentari commodè possint. Sic enim fuit declaratum ab eadem S. Congregatione *super decretis de celebratione Missarum dub.* 18. De his, & alijs Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici Regulares Societatis Iesu.*

22 Clerici Regulares S. Pauli decollati approbati fuerunt à Clemente VII. in Bulla *Vota* inter Constitutiones huius Pontificis tom. 1. Bullar. Laertij, *num.* 37. Quatenus illis concessit facultatem emittendi tria vota, & à Paulo III. in Constit. *Dudum* in eodem tomo 1. Bullar. Laertij *num.* 5. cum aliquibus ordinationibus, & concessione priuilegiorum Canonicorum Regularium Lateranensium, & facultate etiam Sacramenta administrandi, ac eorum Superiori vt posset dispensare in officij diuini recitatione cum Socijs infirmitate grauatis, aut circa infirmorum curationem impeditis, cum certis conditionibus in dicta Bulla designatis. Præscriptus est illis modus transeundi ad alias Religiones à Gregor. XIII. in Constit. 48. *in specula* 2. tomo Bullar. Non coguntur accedere ad processiones ex Sixto V. in Constit. 5. *Rationi congruit.* Insuper Paul. V. in Const. *Ecclesiæ militantis* in 3. tomo Bullar. *num.* 64. facultatem illis concessit vbique noua Monasteria recipiendi, seruatis sacrorum canonum, & Conc. Trident. decretis, de sola licentia Ordinariorum, nullo aliarum personarum requisito consensu. Sed hæc concessio vacat his temporibus propter dicta *to.* 1. *c.* 9. *num.* 34. Barbosa *in Collectan. Bullarij verbo Clerici Regulares S. Pauli.*

23 Clerici Regulares de Somascha nuncupati sub Paulo III. sub nomine Societatis ad erigenda Hospitalia pro subuentione pauperum orphanorum, & mulierum conuertitarum approbati, postea sub Pio V. vt patet ex Constit. ipsius *to.* 2. *Bullar. num.* 78. facultatem emittenda tria vota, & bona etiam stabilia recipiendi, & possidendi habuerunt. Deinde Sixtus V. in Bulla *Aequum reputauimus* in 2. tomo Bullar. inter Bullas ipsius *num.* 4. litteras Gregor. XIII. prædecessoris, quæ ob eius obitum expeditæ non fuerant confirmans, eis plura priuilegia concessit, videlicet exemptionem ab omni iurisdictione quorumcumque iudicum Ecclesiasticorum, & sæcularium, facultatem celebrandi, & audiendi confessiones fidelium, & quod die professionis emissæ absolui possent ab aliquo dictæ Cõgregationis Presbytero, ab omnibus peccatis, & censuris, etiam reseruatis in Bulla Cœnæ Domini. Videtur tamen hoc priuilegium vacare propter annuam publicationem huius Bullæ, iuxta dicta *to.* 1. *c.* 18. *n.* 38. Prohibuit etiam illis Pontifex iste transitum ad alium ordinem etiam arctiorem, Capuccinorum, & Carthusianorum Ordinibus exceptis. Vide dicta *to.* 1. *c.* 12. Postea Clem. 8. in Bulla *Decet ex benignitate* in 3. tom. Bullar. *num.* 22. priuilegia à prædecessoribus illis cõcessa confirmauit, & vlterius concessit Præposito Generali huius Congregationis, vt cum voto consiliariorum à Capitulo generali deputatorum, posset dispensare super defectu natalium cum subditis ad Ordines, & officia. Quod est magnum priuilegium. Demum Paulus V. in Bulla *Ex quo diuina* in 3. tomo Bullar. *num.* 36. magnam priuilegiorum Mendicantium communicationem cum certis tamen limitationibus illis tribuit, & in alia Bulla *Ex iniuncto nobis* in Appendic. ad 3. tomo Bullar. *num.* 8. *alias* 96. Congregationem Clericorum doctrinæ Christianæ in Ciuitate Auenionis institutam ipsis vniuit. De his, & alijs Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Clerici Regulares Somascha.*

24 Clerici Regulares ministrantes infirmis approbati sunt à Sixto V. in Constitut. *Ex omnibus* in 2. tomo Bullarij numer. 25. vbi etiam licentiam illis concessit eleemosynas

colligendi. Maximè à Gregor. XIV. in Constitutione *illius, qui* anno 1591. edita approbationem Regulæ obtinuerunt, sub Sedis Apostolicæ protectione suscepti sunt, priuilegijs aliorum Ordinum ipsis communicatis, cum ampla facultate circa absolutionem subditorum Superioribus concessa, de qua *to.1. cap.18. num.35.* dictum manet. Deinde Clemens VIII. in Bulla *Superna* anno 1600. edita inter Bullas huius Pontificis *num.75.* Regulam illorum reformauit iuxta formam ab ipsis stabilitam. Et Paulus V. in Bulla *Romanum* anno 1606. *num.20.* ipsis prohibuit transitum ad alias Religiones etiam Carthusiensium sine Sedis Apostolicæ licentia. Ac demum Sanctissimus Dominus Noster Vrbanus VIII. in Bulla *Sacrosancta* anno 1623. in 4. tomo Bullar. *num.10.* circa illos statuit, quod professi ad Sacerdotium destinati in domibus Nouitiatuũ, vel alijs distinctis ex illarum perpetuis redditibus viuere possent. Ac in alia Bulla *Romanus Pontifex* anno 1628. quæ est *num.85.* modum illis præscripsit circa electionem Præfecti Generalis, Consultorum, & Arbitri Congregationis. Rodriguez *tom.1. quæst. Regul. quæst.3. artic.15.* Barbosa *in Collect. Bullary verb. Clerici Regulares ministrantes Infirmis.*

25 Clerici Regulares minores gaudent priuilegijs Clericorum Regularium Theatinorum, ex Gregorij XIV. concessione in Constitut. *Romanus* anno 1591. in 2. tomo Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 2. Et ex Sixto V. in Bulla *Sacræ Religionis* anno 1588. eodem 2. tomo Bullar. inter Bullas Sixti *num.* 81. non solum Congregationis approbationem, sed etiam facultatem habuerunt statuta pro eius bono regimine condendi, tria vota emittendi, alios ad Religionem recipiendi, officium secundum Rom. Eccles. vsum recitandi, Sacramenta ministrandi, & domos construendi, quæ qualiter intelligenda sint ex dictis, & dicendis constabit. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici regulares minores.* Aduertit etiam Laertius Cherubinus in annotationibus ad prædictam Bullam Sixti V. emittere hos Patres etiam quartum votum de non petendo prælaturam extra Religionem. Pro quo vide *cap.33. post num.4.*

26 Præterea Clerici Regulares Congregationis Matris Dei Lucæ sub Gregor. XV. de consilio S. Congregationis Cardinalium in Religiosos approbari fuere. Varijs etiam primùm à Clem. VIII. gratijs, & priuilegijs honestari sunt. Quæ refert Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Cleric. Congregationis Matris Dei Lucæ.* Specialiter ab eodem Gregor. XV. in Bulla *Ad vberes* sub die 4. Ianuarij 1623. habent omnia, & singula priuilegia, immunitates, libertates, facultates, exceptiones, & alias gratias, ac indulta tam spiritualia, quam temporalia concessa alijs Congregationibus Clericorum Regularium Mendicantium (non tamen Societatis Iesu) necnon Ecclesijs, & locis Regularibus quibuscumque, etiam per viam communicationis &c. Huius Religionis fundator fuit Ioannes Leonardius Diœcesis Lucensis multis virtutibus, signisque Sanctitatis clarus, vt propterea Gregor. XV. de ipsius vita confici processum, vt posset in Beatorum numerum adscribi, iusserit.

27 Tandem Clerici Regulares Scholarum piarum nuncupati, quorum institutum est, vt colligitur ex Paulo V. in Bulla *Ad ea.* anno 1617. edita in 4. tomo Bullar. *num.* 3. gratis, & nullo stipendio, mercede, salario, aut honorario, pueros in primis elementis, grammatica, computo, ac præcipuè in fidei Catholicæ rudimentis, erudire bonis, atque pijs operibus imbuere, ac Christiano more educare, a Gregor. XV. in Bulla *Ad vberes fructus* anno 1622. edita in 4. tomo Bullar. *num.14.* priuilegijs Mendicantium decorati fuerunt, & postea a Sanctissimo. D. Nostro Vrbano VIII. exempti a processionibus, & alijs actibus publicis. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici pauperes Congreg. Matris Dei Scholarum piarum.*

SVMMARIVM CAP. V.

Militares, seu milites regulares qui vocentur. n.1.
Tria hominum genera in eis reperiuntur. ibid.
Clerici professi horum Ordinum sunt veri, & indubitati Religiosi. n.2.
Idem de Monialibus Cruciatis. ibid.
Aliquid notabile ab huiusmodi Clericis ludo lucrantes tenentur ad restitutionem. num.3.
An Conuersi illorum sint verè Religiosi. n.4.
Milites S. Ioannis veri religiosi sunt. n.5.
Alij etiam Milites, qui tria vota emittunt sunt veri religiosi. n.6.
Per solemne votum militum S. Ioannis dissoluitur matrimonium ratum. n.7.
Secus de voto aliorum militum. ibid.
Per vota religionis S. Ioannis dissoluitur matrimonium sequens. n.8.
Secus per vota aliorum. ibid.
An vota istorum sint simpliciter solemnia. n.9.
In quo consistat eorum obedientia, paupertas, & castitas. num.10.
Venereos actus exercentes quomodo peccent. n.11.
Ratione voti obedientiæ ad quid obligentur. n.12.
Ad quid ratione voti paupertatis. n.13.
Sunt personæ Ecclesiasticæ. n.14.
Status eorum venit in Iure sub nomine Regulæ, & religionis approbatæ. n.15.
Simonia committitur in venditione, vel emptione habituum militiarum. n.16.
Non comprehenduntur decreto Concil. Tridentin. sess.25. cap.15. n.17.
De militibus tamen S. Ioannis dicitur oppositum declaratum. ibid.
Et quod comprehendantur sub prohibitione de non accedendo ad Monasteria monialium. ibid.
An comprehendantur decreto eiusdem Concilij sess.6. cap.3. num.18.
Milites S. Ioannis eximuntur à contributione pro seminarijs. n.19.
Comprehenduntur tamen decreto eiusdem Concilij sess.25. cap.19. ibid.
Eximuntur omnes huiusmodi milites sacris Ordinibus non initiati a constitutione Pij V. de agitationibus taurorum ibidem.
Secus de clericis horum Ordinum dicendum. ibid.
Excluduntur milites isti à constitutione Clem. VIII. de largitione munerum. n.20.
Non comprehenduntur Religiosorum nomine quoties in institutione maioratuum apponitur clausula exclusiua religiosorum. n.21.
Quid dicendum de militibus S. Ioannis. ibid.
Milites commendatarij non sunt dicendi habere titulum redditnum annuorum. n.22.
Habent illos in administrationem, & commendam. ibid.
Et quoad vsum æquiparantur ijs, qui habent dominium, vel quasi. ibid.
Idem dicendum de bonis patrimonialibus. n.23.
Non sunt domini prædictorum. n.24.
Iura redditnum, quæ commendatarijs competunt non sunt beneficia Ecclesiastica. n.25.
Secus de illis, quæ Clericis ob ministerium Ecclesiasticum conferuntur. ibid.
Sed neque illa sunt simpliciter beneficia Ecclesiastica. ibidem.
An commenda sint materia simoniæ. n.26.
Quomodo peccet qui illas vendiderit. ibid.
An ad id requiratur assensus Sedis Apostolicæ. ibid.
An possint fructus, & redditus huiusmodi commendarum tuta conscientia percipi ab ijs, qui actu non militant, sed otiosè viuunt. n.27.
Quomodocumque si careant dominio istorum. n.28.
Solum habent vsum in ordinem ad licita, & honesta. ibid.
Quid si ea ludo, aut alio modo inutili perdant? ibid.
Quantum ludere possint. ibid.
An possint donare concubinis. ibid.
An ipsæ teneantur ad restitutionem eorum quæ acceperunt. ibidem.
An possint hi Milites instituere maioratus. n.29.
Peccant aliquid expendentes contra voluntatem suorum Superiorum. n.30.
Maximè peccabunt contra paupertatem si tempore visitationis infideliter se gesserint. n.31.
Clerici harum Militiarum, & Moniales ad officium diuinum tenentur. n.32.

Secus

Secus de ipsis Militibus dicendum. ibid.
Tenentur tamen certas Orationes recitare. ibid.
Sub qua culpa. ibid.
An possint de bonis quæ habent testari. n.33.
Quid de Clericis horum Ordinum. n.34.
Commendatarijs perpetuis ipsorum quanam competant. num.35.
Tenentur de redditibus commendarum eleemosynas facere. num.36.
Tenentur etiam habitum suarum Religionum semper portare. num.37.
An sub censura. ibid.
Gaudent privilegio canonis. num.38.
Item privilegio fori. num.39.
Quid verò de Nouitijs, & ijs, qui in ordine S. Ioannis portant mediam Crucem. ibid.
Item immunitate à gabellis. num.40.
An filij Militum S. Ioannis, & militum aliorum Ordinum extra Matrimonium sint illegitimi. num.41.
Per ipsorum professionem non vacant beneficia, aut pensiones. num.42.
An sint capaces eorum beneficiorum, & pensionum, quibus alij Religiosi capaces non sunt. n.43.
An emittentes votum ingrediendi Religionem satisfaciant assumpto habitu istorum militum, maximè S. Ioannis. num.44.
Quid de transitu ad hos Ordines. ibid.
An confiteri possint hi milites Confessario non approbato. num.45.
Apostasia crimen incurrent Religionem deserendo. n.46.
An possint transire ad alias Religiones. n.47.
Non peccant accedentes ad Sacramenta pænitentiæ, & communionis ense, & pugione accincti si de hoc sit consuetudo. n.48.
An quomodo, & à quibus visitari debeant Ecclesiæ horum Ordinum. n.49.
Quæ munera possint exercere Priores Ecclesiarum illorum. n.50.
De Monialibus ipsorum quid dicendum, maximè quoad clausuram. n.51.
Milites S. Ioannis quibus privilegijs gaudeant. n.52.
Quid declaratum sit circa illos. n.53.
Milites S. Iacobi de Spatha quibus gaudeant privilegijs. num.54.
Item Milites S. Iacobi de Alcantara, & S. Mariæ de Calatrava. n.55.
Item Milites S. Benedicti de Auis. n.56.
Item Milites S. Lazari. n.57.
Item Milites S. Stephani. n.58.
Quid de Militibus S. Spiritus. n.59.
De ordine militari B. Mariæ de Monte Carmelo. n.60.
Quibus privilegijs, & indulgentijs potiatur. ibid.
De Ordine militia Conceptionis B. Mariæ Virginis, eiusque privilegijs. n.61.

De Regularium Militarium Iuribus, & obligationibus. Cap. V.

1 Militares Regulares ij vocantur qui tribus Religionis votis adstricti ad militandum contra infideles sunt instituti, & obligati. Quales sunt Ordinum S. Iacobi, S. Ioannis, Calatrauæ, Alcantaræ &c. Inter quos tria hominum genera reperiuntur. Alij sunt viri nobiles qui tanquam quidam Sacri milites instar Machabæorum pro fide, ac lege Christi cum Turcis, & Sarracenis fortiter dimicant. Alij sunt Clerici, qui ad diuina ministeria obeunda recepti in ipsorum Ordinum Domibus in Choro cantant diuinas laudes, Missas dicunt, Confessiones audiunt, & solent Ecclesijs ipsis Ordinibus subiectis præfici. Alij vero sunt, qui admodum Conuersorum Religionum Mendicantium, seu Monachalium, tum Clericis, tum Militibus in obsequijs domesticis inseruiunt. Azorius *to. 1. instit. moral. lib. 13. c. 3. §. primo quæritur.* Sunt quoque alij Ordines Militares, qui tantùm duo vota Religiosa emittere videntur, videlicet, obedientiæ, & castitatis coniugalis, quales sunt S. Mauritij, & S. Stephani, de quibus etiam dicendum est.

2 Et quidem loquendo de Clericis Professis horum militarium Ordinum, certum, & indubitatum est, eos esse verè, & simpliciter Religiosos. Eo quòd castitatem simpliciter vna cum paupertate, & obedientia solemniter sub Regula, vel formula ab Ecclesia approbata profitentur. Rodriguez *to. 1. q. Regul. q. 1. art. 6.* Azorius *to. 1. instit. moral. lib. 13. c. 3. §. sciendum.* Idem dico de Monialibus Cruciatis horum Ordinum. Propter eamdem rationem. Rodriguez *vt supra.* De Nouitijs autem tam virorum quam fœminarum Philosophandum eodem modo, ac de Nouitijs viris, seu fœminis aliarum Religionum, de quibus *tom. 1. c. 24. & 25.* diximus.

3 Vnde male Alcozer. *lib. de ludo c. 39.* affirmat quod si prædicti extra claustra viuentes aliquid ludo amittant non teneri ad restitutionem id lucrantes. Cum enim isti Clerici sint veri, & indubitati Religiosi non possunt ludo perdere aliquid nisi de licentia suorum Superiorum, quæ non est præsumenda nisi in aliqua re moderata, iuxta harum Religionum vsum. Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 8. n. 38.*

4 Loquendo etiam de illis qui ad modum Conuersorum Religionum Mendicantium, & Monachalium, Clericis, & militibus inseruiunt, dicendum est, quod si aliqui illorum tria vota sicut Clerici, vel milites ipsi profiteantur sub Regula approbata, vt veri Religiosi censendi sunt, sicut de ipsis Clericis diximus, & de militibus decimus. Si autem prædicta vota non emittant, nec sub Regula viuant, nullatenus Religiosi censendi erunt. Huiusmodi videntur esse Fratres Ordinis D. Ioannis portantes mediam Crucem albam, qui vt merè sæculares reputantur, viuunt enim sine Regula, & cum suis bonis, & vxoribus, & propterea isti nec priuilegio fori gaudent, neque à tributi sunt exempti. Rodriguez *to. 2. q. Regul. q. 62. art. 18.* Bobadilla *in politica to. 1. lib. 2. can. 18. n. 233.* Licet alij putent etiam istos fori priuilegio gaudere, eo quod militant sub Religione habente hoc priuilegium. Aloysius Riccius *in praxi to. 4. resol. 177. num. 3.* Vide Dianam *Tractat. 1. de immunit. Ecclesiast. resolut. 51.*

5 De Militibus verò S. Ioannis pro comperto est veros religiosos esse ex vi suæ institutionis. Quia habent verum, & totale votum castitatis, verum etiam votum paupertatis, cum sint incapaces dominij, imò & vsus sine superiorum facultate, & verum votum obedientiæ etiam in re tam ardua, & difficili, qualis est aggredi quæcumque pericula, belli propter fidei defensionem. Rodriguez *tom. 1. q. Regul. q. 1. art. 6.* Suarez *4. to. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 4. num. 5.* [Vnde ipsis Declaratum video à Sacra Congregatione Episcoporum & Regularium 10. Maij 1641. verè exemptos esse à iurisdictione Ordinarij.]

6 De alijs porrò Militibus horum Militarium Ordinum quamuis multi negent esse veros Religiosos; nihilominus communior, & probabilior sententia docet oppositum. Supponitur autem eos tria vota Religionis, obedientiam scilicet castitatem, & paupertatem vouere. Qui enim solum duo ex istis, videlicet obedientiam, & castitatem promittunt, quales videntur esse Milites S. Mauritij, & S. Stephani, vt inferius *num. 57. & 58.* dicetur, absdubio verè Religiosi non sunt. De alijs autem id probatur. Primò, quia ita supponi videtur in Bullis Pontificijs quas refert Didacus de Motta in speciali opere de hac re, *lib. 1. & 2.* Secundò, quia emittunt vota obedientiæ, castitatis, & paupertatis quatenus conducunt ad finem qui est vitam exponere pro fidei, & Ecclesiæ defensione. Tertiò, quia status illorum est status perfectionis, cum non sit status vitæ ordinariæ, sed obseruantiæ consiliorum Euangelij cum traditione perpetua in obsequium Dei, & ad prædictum finem. Nauarrus *consil. 11. de Regularibus quod incipit, quidam eruditissimus.* Suarez *tomo 4. de Relig. tractat. 9. lib. 1. cap. 4. num. 9.* & alij.

7 Hinc per solemne votum Religionis quod faciunt milites S. Ioannis dissoluitur matrimonium ratum non consummatum præcedens, quia re vera est solemne votum religionis approbatæ, atque ita gaudere debet priuilegijs talis. Nauarrus *cons. 1. de Conuers. coniug.* Azorius *tom. 1. instit. moral. lib. 13. cap. 6. §. quarto quæritur.* Loquendo autem de votis quod alij Equites militarium Ordinum faciunt, non dissoluitur per illa Matrimonium ratum. Impossibile enim est, vt Matrimonij vinculum dissoluatur per illud vo-

tum

tum quod simul stare potest cum Matrimonio, quale est horum Equitum, Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 9. lib. 1. c. 4. num. 28.*

8 Similiter licet per vota Religionis S. Ioannis dirimatur Matrimonium subsequens, cum verè sit votum solemne, & omnimodè castitatis, per vota tamen aliorum militarium Ordinum non dirimitur. Motta *lib. 2. c. 2. §. 19. n. 18.* Diana *tract. 2. de Dub. Regul. resolut. 30.*

9 Propterea quidam etsi appellet solemne votum Ordinis S. Ioannis, vota tamen aliorum Ordinum militarium non appellant simpliciter solemnia, sed solùm quoad aliqua, videlicet quoad perpetuitatem Suarez 4. *tomo de Relig. tractat. 9. lib. 1. cap. 4. num.* 29. De quo non multum curandum, dummodo talia vota sufficientia dicantur ad constituendam veram Religionem, iuxta dicta *num. 6.*

10 Consistit autem generaliter loquendo, & præscindendo à particularib. obligationibus horum Ordinum, eorum obedientia, in hoc quoad debeant obedire Magistris, & Superioribus in ijs, quæ ad externa opera vitæ actiuæ spectant & ad militiam ordinantur. Paupertas, quod non habeant dominium omnino liberum bonorum quæ possident, sed dependens à voluntate, & licentia suæ Religionis. Castitas autem in militibus S. Ioannis in omnimoda abstinentia à venereis etiam per actum coniugalem, in alijs verò militibus in abstinentia ab eisdem venereis extra Matrimonium, & etiam in Matrimonio quando, & eo modo qui fuerit necessarius ad finem illorum, qui est defensio fidei, & Ecclesiæ in bello, & ipsis præceptus a Superioribus, Suarez 4. *to. de Relig. tract. 9. lib. 1. c. 4. num. 16.* De varijs modis quibus professionem emittunt milites tractat Azorius *to. 1. lib. 13. c. 5.*

11 Hinc consequenter tam milites S. Ioannis quomodocumque venereos actus exercentes quam aliorum Ordinum Milites extra Matrimonium peccantes tenentur cõfiteri prædictam circumstantiam voti castitatis emissi. Eorum namque peccata carnis duplici constant malitia specie diuersa, scilicet contra castitatem, vel temperantiam, & contra virtutem Religionis, seu votum, quæ est sacrilegij. Ayala *in libello Ordinis S. Iacobi.* Rodriguez *tomo 1. quæst. Regular. quæst. 13. artic. 2.* Diana *tractat. 2. de Dub. Regul. resolut. 30.*

12 Ratione etiam voti obedientię, quod emittunt, videntur obligari ad non disponendum de suis personis, nisi de licentia expressa, vel saltem implicita suorum Superiorum, Magistrorum videlicet &c. cum ratione talis voti quodammodo non sint sui, sed Religionis. Vnde non licet illis se homagio, confœderatione, aut iuramento astringere alicui personæ, obligare se alicui feudo, maximè iuramento præstito, loquendo de feudo per quod obligentur ad aliquod seruitium reale, siue personale, quod dedeceat ipsorum personas, implicato se bellis Christianorum, sine Superiorum licentia &c. Rodriguez *tomo 2. quæst. Regul. quæst. 71. artic. 2.*

13 Ad quid autem teneantur ratione voti paupertatis, quod etiam emittunt, & quæ possint facere non obstante prædicto voto, in sequentibus dicetur.

14 Sunt etiam simpliciter dicendi Ecclesiasticæ personæ, cum sint veri Religiosi, vt diximus. Nauarrus *in tract. de redditibus Eccles. q. 1. monit. 55. & quæst. 3. monit. 27. & 29. & consil. 20. & 23. de Regularib.* Et esto Religiosi non essent adhuc dici posse videtur esse personas Ecclesiasticas, cum sint speciali modo Deo dicatæ, & sub Regula Religiosa viuentes. Quæ ratio etiam probat idem de illis militibus, qui non tria, sed tantùm duo vota emittunt.

15 Item eorum status venit in Iure sub nomine Regulæ, & Religionis approbatæ. Tum quia id videntur probare testimonia Pontificum eos approbantium, tum etiam quia professio in his Ordinibus valida est, ergo Religio ipsa approbata in Iure, cum ex cap. vlt. de Relig. Domib. Omnis professio facta in Religione non approbata non est valida. Suarez *tomo quarto de Religio. tractat. 9. lib. 1. capit. 4. num. 27.*

16 Vnde simoniæ peccatum committitur in venditione, vel emptione habituum horum Ordinum. Tum quia sunt veræ Religiones, vt diximus, tum quia esto tales non essent nihilominus habitus ipsi dant ius ad multa priuilegia Ecclesiastica, ac per consequens habent annexionem cum re spirituali. Azor. *tom. 1. moral. lib. 13. c. 6. §. At verior.* Nihilominus, si pecunia vel aliquid aliud daretur pro prædictorum Ordinum habitu, non vt pretium, sed alio titulo non esset ibi simonia, quæ solùm committitur dum datur, vel promittitur temporale pro spirituali tanquam pretium illius. Diana *tract. 2. de Dub. Regular. 64.* Quid verò dicendum de Commendis quæ huiusmodi militibus dari solent, an scilicet sint, vel non materia simoniæ constabit inferius *num. 26.*

17 Non comprehenduntur in decreto Concil. Trident. *sess. 25. de Regularib. cap. 15.* vbi statuitur, vt in quacumque Religione tam virorum, quam mulierum professio non fiat ante 16. annum, nec in minori tempore quam post annum approbationis. Ratio est, quia etsi verba Concilij generalia sint, nihilominus Sacra Congregatio Cardinalium declarauit non comprehendere *Ordines Regulares militares*, absdubiè quia respectu illorum talis obseruantia necessaria, aut accomodata non est. Azorius *to. 1. instit. moral. lib. 13. c. 4. §. 2. quæritur.* Suarez *to. 4. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 4.* Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. miles Regularis 2.* Dicitur tamen milites S. Ioannis Hierosolymitani comprehendi in prædicto decreto ex peculiari ipsorum statuto, & declaratione S. Congregationis. Armendariz *lib. 7. de Relig. num. 16.* Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. milites S. Ioannis Hierosolymitani.* Vbi etiam de illis refert idem Barbosa declaratum esse ab eadem S. Congregatione comprehendi decretis Concilij, etiam vbi de eis non fit expressa mentio, nisi specialiter priuilegijs post Concilium muniantur. De qua declaratione, vel saltem de ipsius intelligentia multum dubito, cum isti milites S. Ioannis valde priuilegiati sint, & exempti, vt colligitur ex Pio IV. *in Bulla Romani interest*, quæ est 29. inter Bullas huius Pontificis in 2. tomo Bullar. Dicitur etiam declaratum à Sacr. Congregat. Episcop. & Regular. præfatos milites S. Ioannis comprehendi sub decreto, quo Regularibus prohibetur accessus ad Monasteria Monialium. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Eques Hierosolymitanus.*

18 Nec etiam comprehenduntur in decreto eiusdem Concilij *sess. 6. cap. 3.* vbi habetur, quod nemo sæcularis Clericus vel Regularis cuiusuis priuilegij prætextu tutus censeatur, quominus si deliquerit extra Monasterium degens, ab Ordinario loci visitari, puniri & corrigi valeat. Quoniam pœnæ, & odia iure, vel statuto contra Religiosos constituta non trahuntur ad eos. Vnde Pontifices sæpius illos expressè à communibus statutis odiosis excipiendos declararũt, vt constabit inferius de Gregor. XIII. in statuto de spectatoribus agitationis taurorum & de Clem. VIII. in prohibitione de largitione munerum. Azorius *tomo 1. lib. 13. cap. 4.*

19 Specialiter milites S. Ioannis excipiuntur à Concil. Trident. *sess. 23. cap. 18.* ne teneantur contribuere pro seminarijs. Rodriguez *to. 1. q. Regul. q. 1. art. 6.* Comprehenduntur tamen decreto eiusdem Concilij *sess. 25. cap. 19.* vbi agitur de Regularibus prætendentibus se per metum ingressos religionem, aut per vim, vt refert ex declaratione S Congregationis Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Eques Hierosolymitanus, & verbo milites S. Ioannis Hierosolymitani*, citans etiam Armendariz. Similiter Gregor. XIII. exemit omnes huiusmodi milites sacris Ordinibus non initiatos à Constitutione Pij V. & pœnis in ea contentis contra eos qui agitationibus taurorum assistunt, vt dictum est *tom. 1. c. 10. num. 7.* & docet Rodriguez *tom. 3. q. Regul. q. 68. art. 2.* Nec comprehenduntur in Constitutione Clementis VIII. de qua *ibidem.* Et enim prædictam Constitutionem Pij V. Monachos, & Fratres, ac cuiuscumque Ordinis, & instituti Regulares comprehendere voluerit, tamen huiusmodi odijs, nisi exprimantur. Rodriguez *vt supra art. 2.* Includuntur tamen in hac prohibitione Clerici horum Ordinum militarium sicut omnes alij Regulares, cum communibus legibus aliorum Regularium comprehendantur. Rodriguez *vt supra.*

20 Excluduntur etiam à Clemente VIII. in constitutione *de largitione munerum* Regularibus interdicta, vt patet illis verbis (*non tamen militia*) & ita tenet Diana *tract. de paupert. Religios. resolut. 22.* Imò ex eo quod Pontifex in hac Constitutione omnes Religiosos comprehendat excipiat autem hos milites, colligitur eos esse veros Religiosos,

iuxta

iuxta dicta supra *num.*6. cùm exceptio firmet regulam in contrarium. Diana *ibidem*.

21 Nec etiam comprehenduntur Religiosorum nomine, quoties in institutione maioratuum apponitur clausula exclusiua Religiosorum. Etsi enim Religiosi sint viuunt tamen sæculari modo, imò splendidè, & paupertas, quam profitentur est amplissima, nec in eis procedunt rationes, quæ in alijs Religiosis, & ita capaces sunt obtinendi maioratus. Molina *tom.* 3. *de iust. disp.* 623. *num.* 5. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 15. *num.* 5. 47. & 49. Quod intellige nisi Constitutiones Ordinum obstent, & quoad milites S. Ioannis, nisi in institutione maioratus apposita sit aliqua clausola, qua denotetur possessorem illius debere ducere vxorem, quia hoc repugnat his militibus Maioratuum ergo institutores rectè, & prudenter in ipsa institutione adijcere solent clausulas, quibus id explicetur. Molina *de Hispanor. primogen. lib.* 1. *c.* 13. *num.* 98. & 99.

22 Cum autem ratione voti paupertatis quod emittunt dominij incapaces sint, ideo milites Commendatarij redditunm annuorum, quos habent, non sunt dicendi habere titulum propriè loquendo, nam appellatione tituli in hac parte intelligitur dominium, vel quasi dominium. Habent ergo prædicta in administrationem, & commendam. Propter hanc enim causam Commendatarij vocantur. Quoad vsum tamen æquiparantur ijs, qui dominium, vel quasi dominium, id est titulum habent, quia scilicet illis bona fruuntur Superiorum permissu, soluendo aliquam pensionem Religioni, vel saltem aliqua faciendo quo denotetur vsum illorum bonorum à voluntate Superiorum pendere. Azorius *tom.* 1. *lib.* 13. *c.* 4.

23 Idem, & propter easdem rationes dicendum de bonis patrimonialibus, quæ scilicet hæreditate, aut propria opera, aut donatione acquisierint milites isti, siue ante professionem, siue post illam, eorum scilicet non habere proprietatem, aut dominium, sed solùm vsum ad voluntatem Superiorum. Nauarrus *comment.* 2. *de Regularib. num.* 56. & *apolog. ad lib. de redditib. quæst.* 3. *monito* 12. Motta *tract. de confirmat. Ordin. milit. S. Iacobi lib.* 2. *cap.* 2. & *in lib. instruct. vt Commendatarij tendant ad perfect. cap.* 4. §. 4. *num.* 49.

24 Neque audiendi sunt quidam etsi alias docti qui admittunt huiusmodi Commendatarios (eos scilicet quibus permissum est contrahere Matrimonium) esse veros dominos prædictorum bonorum. Molina *tom.* 1. *de iust. disput.* 141. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 8. *num.* 28. Hi enim Theologi dum mites, & suaues esse volunt in huiusmodi milites, acres tamen, & acerbi sunt in illos, eis tollentes veram rationem Religiosorum, impossibile enim est veram ratonẽ Religiosi cum proprietate, & dominio præsertim expedito componere. Vnum ergo de duobus affirmare debent, vel prædictos milites Religiosos non esse, quod non est dicendum, vt constat ex dictis, vel dicendum eos non habere bonorum suorum proprietatem, aut dominium, saltem liberum, & expeditum, quia hoc est de essentia veri Religiosi. Alias solùm Religiosos de nomine, & eorum, quorum vana est, & ludrica Religio eos appellare liceret.

25 Iura etiam annuorum redditnum, quæ huiusmodi equitibus commendata ad vitam conferuntor, & Commendæ vocantor non sunt verè, & simpliciter beneficia Ecclesiastica. Ratio est, quia etsi ex decimis Ecclesiasticis colligantur, & personis Ecclesiasticis dentur, & à Magistro Ordinis, nihilominus non dantur ob munus aliquod Ecclesiasticum, seu administrationem factam, sed ob militiam in qua se debent exercere, ac proinde non sunt propriè beneficia Ecclesiastica. Præsertim quia beneficia Ecclesiastica habent annexam obligationem officij diuini persoluendi, tonsuram, & Clerici vestem portandi, quod deficit in huiusmodi Equitibus. Mandosius *comment. super regul.* 3. *Cancellar. quæst.* 11. *num.* 4. Azorius *tom.* 1. *institut. moral. lib.* 13. *cap.* 3. Iura autem redditnum qui in huiusmodi militaribus ordinibus Clericis conferuntur ob ministerium Ecclesiasticum, quo ipsi Clerici inseruiunt Ordinum Ecclesijs sunt vera beneficia Regularia. Cum nihil illis ad rationem beneficij necessarium deficiat. Azorius *vt supra*. Nihilominus adhuc illa non sunt dicenda simpliciter beneficia Ecclesiastica, quia non sunt perpetua, sed amobilia, & dependentia à voluntate Superiorum. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29 *à num.* 104. Vide dicenda *cap.* 18. *num.* 6.

26 Ex quo fit quod etsi Commendæ Clericales, illæ scilicet, quæ dantur propter spiritualem administrationem, vel spirituale ministerium, curam videlicet animarum sint materia simoniæ, ita vt si vendantur, vel emantur simonia committatur, Commendæ verò aliæ quæ huiosmodi militibus dantur non propter spiritualem administrationem, aut functionem, sed titolo mere laico, scilicet ob militiam gerendam, vt subsidia videlicet, vel stipendium ipsius, non sunt materia simoniæ, cum sint res temporales. Suarez *tom.* 1. *de simonia c.* 27. Bonacina *de simonia quæst.* 4. Nihilominus si vendantur siue à Rege, Principe, vel Magistro Ordinis, qui illas distribuunt, graue peccatum committitur. Tum quia prædicti non sunt Domini, sed dispensatores illarum, tum quia sic dabuntur indignis quod est intrinsecè malum, vt potè contra finem institutionis illarum. Suarez, & Bonacina *vt supra*. Cum autem sint bona Ecclesiastica videtur casu quo aliquando vendantur, vendi, aut alienari non posse sine assensu Sedis Apostolicæ, propter Extrauag. *Ambitiosæ*, vbi bonorum Ecclesiasticorum alienationes prohibentur. Couarruu. 2. *var. cap.* 16. *num.* 3. Riccius *in prax. fori Ecclesiast. decis.* 76. & 79. Bonacina *de alienat. bonor. Ecclesiast. disp.* 2. *q. vnica punct.* 2. *num.* 13.

27 An verò huiusmodi fructus aut redditus, quos habent isti milites Commendati possint tuta conscientia percipere, actu non militantes, nec arma capientes, sed otiosè, vel vitiosè in Curijs Princip. & vrbibus degentes meritò dubitant plures. Multi volunt eos non posse tales fructus, aut redditus tuta conscientia recipere. Quia ipsis sunt concessi, vt contra Saracenos, & alios Ecclesiæ hostes prælientur, & quod datur ob aliquam causam, ea non subsistente, nihil valet. Alijs autem dicta opinio duriuscula videtur, & fundamentum ipsius infirmum, eo quod licet prædicta bona militibus istis dentur causa militiæ, sed non ea conditione, & lege, vt actu militent. Ad hoc inclinare videtur. Azorius *to.* 1. *instit. moral. lib.* 13. *c.* 4. §. *septimo quæritur*. Verumtamen mihi videtur huius decisionem pendere, tum ex statutis horum Ordinum, tum ex modo quo ipsis prædicta bona conferuntur. Si enim, vel ex prædictis statutis, vel ex modo quo ipsis dicta bona conceduntur habetur eos teneri actu militare, vt illis potiantur, sine dubio non possunt actu non militantes, sed otiosè, vel vitiosè sine vllo militiæ exercitio viuentes illis potiri. Si autem ex statutis Ordinum vel modo quo prædicta bona ipsis conceduntur, nihil tale habeatur, etsi non teneantur actu militare, tenentur tamen esse in præparatione animi ad militandum quoties ipsis iniunctum fuerit, vel occasio, aut necessitas postulauerit. Aliàs omnino nugatoriè, & vanè militum nomine, & præmio gaudere possent.

28 Sed siue actu militent, siue non huiusmodi Equites, prædictorum bonorum, & quorumcumque aliorum sibi ex patrimonio, vel alio modo competentium dominio carent, ratione voti paupertatis quod emiserunt, vt dictum est, vnde solùm habent vsum illorum in ordine ad licita, & honesta non tanquam suorum, sed tanquam sibi commissorum, ac commendatorum, nutu, & voluntate Superiorum prout alij Religiosi, quia hoc solùm permittit votum paupertatis. Azor. *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 13. *cap.* 4. §. *octauo quæritur* & §. *nono quæritur*. Rodriguez *tom.* 2. *q. Regul. quæst.* 58. *art.* 5. Nauarrus *lib. de redditibus q.* 1. *num.* 95. & 96. & *quæst.* 3. *num.* 30. & 31. & *Apolog. ad lib. de redditib. num.* 6. Quidquid dicat in contrarium Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 8. *num.* 29. Vnde si fructus, aut redditus huiusmodi ludendo, aut alio vano inutili, seu futili modo impendendo perdant, non solùm peccant grauiter, vel leuiter, iuxta capacitatem materiæ sicut alij Religiosi contra votum paupertatis, sed etiam ij, in quos ipsi prædicta bona transferunt ad restitutionem tenentur, vt docent aliqui apud Azorium *vt supra* §. *decimo quæritur*, quia talia bona non sunt ipsis concessa nisi in ordine ad honestos, & licitos vsus, nec voluntas Superiorum est, aut potest esse, vt in vanos, & inutiles ea expendant. Verum est huiusmodi Equitibus militaribus, tum ratione nobilitatis, tum ratione finis Religionis militaris qui non est strictam obseruantiam seruare, sed militiam pro Christo quando opus fuerit sectari, licere sæpius ludere ludis honestis aliquam pecuniæ quantitatem, & facere aliquas, & plures expensas quæ alijs Religiosis non licent,

quod,

quod, iuxta prudentis arbitrium, tum ex visu inter similes eos, tum ex concessa Prælatorum metiendum est. Donare tamen concubinis non possunt, ita vt illorum donatio etiam Iuramento firmata sit irrita, vt docent multi, quos sequitur. Rodriguez *to.1. q. Regular. q.27.art.12. in fine.* Cæterum probabiliter, vt credo, excusari possunt à restitutione facienda eorum quæ ab illis acceperunt, tam prædictæ concubinæ, quam alij cum quibus illicitè luserunt, eo quod Religiones istæ visu, & prati nihil de istis rebus malè donatis curare videantur, ita vt eas quasi remittere censendæ sint.

29 Hinc etiam valdè probabile est posse hos milites etiam Commendatarios, siue de bonis patrimonialibus, siue de redditibus Commendarum maioratus instituere, non secus atque alios seculares si hoc illis specialiter non sit prohibitum. Non quidem quia prædictorum bonorum dominium habeant, vt malè quidam putant, sed quia Religiones istæ militares, & Prælati supremi ipsarum hoc videntur permittere. Molina *to.3. de iust. disput.605. fin.* Sanchez *lib.7. in decalog. c.8. num.31.*

30 Peccabunt tamen mortaliter contra votum paupertatis, si in his, aut alijs vsibus expendant prædicta bona contra suorum Superiorum beneplacitum. Hoc enim ad minimum est necessarium pro voto paupertatis, quod emiserunt. Isla *in Confessionario in interrogationibus circa votum.* Motta *in lib. instructionis vt Commendatarij tendant ad perfectionem,* & Sanchez *lib.7. in decalog. c.8. num.35.*

31 Peccabunt etiam mortaliter contra votum paupertatis, si tempore, & occasione quibus Religiones ipsæ, ipsorum Prælati, vel visitatores, iusserint, non præsentauerint inuentaria rerum, quas possident, aut in eis conficiendis infideles se gesserint aliquas occultando, quia paupertas ab eis promissa hoc ad minus requirit. Isla *in Regula Commendatariorum D. Iacobi in proœmio, & in confessionario in interrogationib. circa votum.* Quod tamen bene intelligit Sanchez *lib.7. in decalog. c.7. num.34.* Quando notabilis esset mora in inuentario conficiendo, & quando occultatio esset rei notabilis, alias solùm peccatum veniale committerent, magis, vel minus leue, iuxta maiorem, vel minorem grauitatem materiæ.

32 Ex alumnis horum militarium Ordinum tenentur ad Officium diuinum, seu horas Canonicas Clerici in sacris Constituti, & Moniales, iuxta dicta tom. 1. cap. 12. num. 2. & 9. & c. 25. num. 13. De clericis autem non in Sacris constitutis, sed ad Chori seruitium deputatis Philosophandum videtur eodem modo, ac de alijs Religiosis, iuxta dicta eodem cap. 12. num. 3. Milites autem horum Ordinum, non sunt obligati ad Officium diuinum, quia etsi sint Religiosi, iuxta dicta, non tamen sunt addicti Choro, cultui diuino, aut Ecclesiasticis ministerijs, sed militiæ. Azorius *to.1. instit. moral. lib.13. cap.4.5. quinto quæritur.* Suarez *to.2. de Relig. lib.4. de horis canonicis cap.19.* Quod etiam verum puto de militibus commendatis, seu Commendatarijs horum Ordinum, tum nec ratione Religionis militaris, ad id obligentur, vt dictum est, nec ratione Ordinis sacri, cum illo careant, nec ratione beneficij Ecclesiastici, cum Commenda beneficium Ecclesiasticum non sit, nec consuetudinis, quæ non extat, vt credo. Quod dixerim contra Bonacinam *de horis canonicis disp.1. q.2. punct.4. num.2.* Clerici autem horum Ordinum militarium beneficia Regularia quantumuis manualia habentes ad Officium diuinum tenentur, tum ratione Ordinis sacri, tum ratione beneficij. Bonacina *ibidem num.2.* Imò milites ipsi tenentur recitare eas Orationes, quas loco Horarum Canonicarum Regula ipsa præscribit. Isla *super Regulam Commendat. D. Iacobi cap.6.* Qui licet dicat hanc obligationem esse sub mortali, alij tamen id negant. Nauarrus *cap. quando cap.7. num.23.* Sanchez *2. tom. cons. moral. lib.7. c.2. dub.5.* Consulendi sunt tum verba Regulæ, tum dicta *to.1. c.27.* de obligatione Regularium, ex ratione Regulæ sui Ordinis.

33 Probabile est posse huiusmodi Equites Ordinum militarium de suorum redditum fructibus, & de alijs bonis ipsorum testari, si visu, consuetudine, vel Constitutionibus particularibus non sit illis hoc interdictum, sed permissum. Ratio est, quia etsi ratione voti paupertatis id non ipsis liceret, si tamen talis visus, consuetudo, aut Constitutio hoc illis prohibens non existat, videtur illis à Religione permissum, ac per consequens licitè fieri. Nec obstat Constitutio Pij V. *Sacrosanctum* anno 1568. edita, quæ est inter Constitutiones huius Pontificis 2. to Bullar. 72. quia in ea solùm reuocat omnes, & qualscumque licentias, seu facultates testandi his Equitibus concessas, non tamen Ordinis Constitutiones, vel visum, aut consuetudinem legitimè præscriptas. Azorius *tom.1. instit. moral. lib.13. cap.5.* Adde Gregor. XIII. reuocasse prædictam Constitutionem Pij V. concedendo illis facultatem testandi, iuxta pristinam eorum consuetudinem. Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.8. num.30.* Vide dicenda infrà à num. 54.

34 Clericos etiam horum Ordinum Militarium extra claustra viuentes de licentia Superiorum posse testari cum quibusdam conditionibus, asserunt Isla *in Reg. horum Commendatariorum cap.20.* Motta *in lib. instruct. vt Commendatarij tendant ad perfectionem cap.4. §.4. num.12.* Cum tamen isti simpliciter vel & indubitati sint Religiosi, testari autem prohibitum Religiosis sit, iuxta dicta *tom.1. c.9. num.19.* ideo ad priuilegia Constitutiones, & legitimas eorum consuetudines attendere oportet Sanchez *lib.7. in decalog. cap.8. n.37.*

35 Commendatarijs perpetuis Ordinum militarium competunt ea quæ verè Prælatis competere possunt. Rodriguez *tom.1. quæst. Regular. quæst. 27. artic.12.* Quod intellige quantum ad dispositionem redditum suarum Commendarum, seruato iure Ordinis, & voto paupertatis; non tamen possunt alienare, nec locare nisi seruatis seruandis. [Hinc etiam declarauit Sacra Congregatio Episcoporum & Regularium 6. Iulij 1590. porrò Cistercienſ. quod gubernatio ipsorum spectaretur ad eorum Superiores, non verò commendatarijs.]

36 Tenentur de redditibus Commendarum eleemosynas elargiri, & suarum Ecclesiarum necessitatibus succurrere eo quod prædicti redditus sunt bona Ecclesiastica ex decimis, vel primitijs Ecclesiasticis deducta, etsi illis applicata pro bellis contra infideles gerendo, atque adeo dum tale bellum non instat tenentur pauperibus, & Ecclesiarum indigentijs subuenire, alias defraudatores, & vsurpatores erunt bonorum Ecclesiasticorum. Martynus de Ayala *in Compend. Ordin. milit. D. Iacobi* Rodriguez *to.2. q. Regul. q.75. art.5.* Specialiter de Commendatoribus quibus commissa sunt, vel commendata Hospitalia, vel Hospitalitas sic scribunt graues Auctores. *Notandum est illud quod traditur à Rebuffo, scilicet aduersus Commendatarios Hospitalitas (inquit) debita non seruatur, sed tota ambitiosum quærit quisque commendatarius, Hospitalem se exhibeat, alterum sit iudicium, quæ tamen plurimum est commendata vt Glossa, & Doctores scribunt. Hodie quidem Commendatarij tantum absunt ab hac Hospitalitate, vt quæ possunt à pauperibus eripiant, vnde quia Hospitalitas decessit successit indistinctè fisci Decimarum, & aliorum onerum præstatio, vt in sacris Canonibus habetur, hoc tollit fiscus quod non accepit Christus.* Azor. *tom.1. lib.2. cap. 22. §. vndecimo quæritur.* Rodriguez *tom.1. quæst. Regul. q.84. art.2.*

37 Tenentur etiam habitum suarum Religionum semper portare. Tum propter particulares ipsarum Constitutiones, tum etiam quia non est certum comprehensos non esse in lege communi *cap.2. de Clericis, vel Monachis in 6.* vbi excommunicatione maiori innodantur Religiosi habitum suæ Religionis temere dimittentes; de qua diximus *tom. 1. cap.13.* Cum enim sint verè Religiosi dubitari iure potest an in prædicta lege comprehendantur, etsi ex alia parte cum ipsi quoad odia, & rigores nomine Religiosorum non veniant, probabile satis sit non comprehendi. Pro his etiam militibus beneficia Ecclesiastica obtinentibus extant duæ Constitutiones Sixti V. in 2. tomo Bullarij *num.92.* circa habitum quem portare debent. Rodriguez *tom.2. quæst. Regul. quæst. 76. art.2.* Declaratum autem est à S. Congregatione Militem Regularem si fuerit Canonicus non posse supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis militaris. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. miles Regulares 2. & verbo Canonicus Protonotarius.*

38 Gaudent priuilegio canonis, ita vt illos percutiens sit excommunicationem latæ sententiæ *can. si quis* cum sint verè Religiosi, & personæ Ecclesiasticæ. Garzia *de Benefic.*

1.par.c.4. Diana Tract. de immunit. Ecclesiast. resol.72. Portellus in Dub. Regul. verbo manus violenta n.7. Nec id negari potest nisi ab opinantibus non esse verè Religiosos. Vnde etiam videtur extendendum hoc priuilegium ad Nouitios eorum, cum etiam tempore Nouitiatus personę Ecclesiasticæ sint, & in fauorabilibus Nouitij æquiparentur professis iuxta dicta to.1. c.3. n.16.

39 Pariter etiam fori priuilegio gaudent hi milites, propter easdem rationes, vt post multos Auctores tenet Barbosa de Offic. & potest. Episcop. alleg. 12. num.45. Quorum aliqui etiam hoc extendunt ad Nouitios. Vide Mottam de Confirmat. Ord. D. Iacobi lib.2. cap.1. §.9. Dianam Tract. de immunit. Ecclesiast. resol.72. & tract. de paupert. Religios. resol.23. Quid verò dicendum de Equite Hierosolymitano, qui percussit aliquem Clericum, qualiter scilicet Episcopus se gerere debeat circa illum, habetur ex declaratione S. Congregat. apud Aldanum in Compend. Canon. resolut. lib.2. tit.3. n.3. & Barbosam in Collect. Bullar. verb. Eques Hierosolymitanus. Quid etiam dicendum de ijs qui in Ordine S. Ioannis mediam Crucem portant, constat ex dictis supra num.4.

40 Idem etiam affirmandum de immunitate à gabellis, esse scilicet prædictos Milites ab illis immunes. Propter dicta, nempe quia sunt verè Religiosi, vel saltem Ecclesiasticæ personæ. Flores de Mena lib.2. quæst.21. num.105. Diana in Tract. de immunit. Ecclesiastica resolut.49. Barbosa de Offic. & potest. Episcop. allegat.14. qui etiam num.15. id priuilegium extendendum dicit ad vxores viduas horum Militum.

41 Eorum filij, videlicet quomodocumque habiti à Militibus S. Ioannis, & ab alijs Militibus Ordinum extra matrimonium, sunt illegitimi, cum sint filij religiosorum, & ita habetur in l.11. Tauri Rodrigu. tom.1. quæst. Regular. quæst.13. art.2. Vnde consequenter dicendum filios horum militum ante matrimonium habitos etiamsi ex copula cum soluta non esse naturales, cum sint sacrilegi contra votum castitatis, nec legitimari per subsequens matrimonium, propter eamdem rationem. Rodrig. ibid. Diana tract.2. de Dub. Regul. resol.30.

42 Per ipsorum professionem non vacant beneficia aut pēsiones quæ antea habebant. Ratio est, quia cap. Beneficium de Regularibus in 6. decernens beneficia (idem dico de pensionibus) vacare per professionem Religiosorum, cum sit odiosum non videtur intelligendum de huiusmodi Militibus, qui etsi vt dictum sit essentialiter Religiosi sint, modum tamen Religiosorum non seruant: propterea enim à similibus odijs, vt dictum est, eximuntur Sanchez lib.7. in decalog. cap.29. n.5. & 9. aliter tamen loquens de Militibus S. Ioannis, sed mihi videtur æquales esse quoad hoc omnes hos milites, propter rationem allatam, nisi pro ipsis sit aliqua specialiter.

43 Probabile etiam est capaces esse eorum beneficiorum, & pensionum quibus alij Religiosi, iuxta dicta cap.2. capaces non sunt. Tum quia non comprehenduntur in odiosis spectantibus ad Regulares, tum quia, etsi Religiosi sint modum tamen religiosorum non tenent, cum non omnino mutent statum, & redditus quasi proprios obtineant. Sanchez lib.7. in decalog. cap.29. num.103. & fauet Azor. tom.1. instit. mor. lib.13. cap.3. q.2. ad finem. Vide tamen declarationem S. Congregat. adducendam infra num.54. Et nota dictis non obstare quod sæpius à Sede Apostolica concedatur aliquibus militibus horum Ordinum facultas ad habendum pensiones, vt dicetur infra num.58. & 60. hoc enim fieri potuit ob maiorem securitatem conscientiæ.

44 Quamuis autem veri Religiosi sint, vt dictum manet, nihilominus illi qui votum emiserunt ingrediendi Religionem, non determinando religionem, non satisfaciunt assumpto habitu istorum militum, Nam eorum religio in genere religionis adeo laxa est, vt potius modum viuendi sæcularem habeat, illi autem qui religionem ingredi promittunt, intendunt profiteri statum arctiorem, & Cœnobiticum intra claustra, & magis separatum à fastu, & curis sæcularibus. Corduba in Summ. quæst.148. Sanchez lib.4. de preceptis decalog. cap.16. n.11. & 12. Qui etiam benè addunt eos qui emiserunt tale votum sufficienter satisfacere ingrediendo Religionem Clericorum horum Ordinum Militarium, sicut & Canonicorum Regularium, cum illi veram vitam Regularem in Cœnobijs instar aliorum Religiosorum ducant. Addo non esse improbabile quod qui votum emisit Religionis nullam determinando, satisfaciat voto, ingrediendo Religionem S. Ioannis, quia illa inter militares, est strictior, vt potè, cum milites illius votum simpliciter castitatis emittant, & non solùm coniugalem, vt alij Ordines Militares. Aragon. 2.2. q.88. artic.11. Diana tract.16. Miscellan. resolut.38. Declaratum autem dicitur à Sacr. Congregatione, per licentias claustralibus concessas ad ingrediendum quamcumque Religionem non licere transire ad non claustrales, quales sunt Militares, & Hospitalarij. Quaranta in Summ. Bullar. ver. Monasteria, & Conuentus vers. quoad transitum.

45 Licet aliqui credant hos milites gaudere priuilegio aliorum Regularium, de quo to.1. c.18. n.27. quod scilicet possint confiteri peccata sua Confessario etiam non approbato ab Ordinario (Ioannes Sanctius in selectis disput.49. num.10. cui annuere videtur Diana tract.2. de Dub. Regul. resolut.30.) Nihilominus quia in hoc attendeda est consuetudo tam ea quæ fuit inter hos milites ante Conc. Tridentin. quam post illud, & hæc fit in contrarium, vt ipse Diana testatur, nullatenus assentiendum est huic sententiæ, sed vt falsa reijcienda.

46 Apostasiæ crimen incurrent si Religionem quam professi sunt derelinquant. Motta lib.2. c.1. §.6. n.5. Diana tract.2. de Dub. Regular. res.30. Quando autem sint Apostatæ dicendi constat ex dictis tom.1. cap.16.

47 Possunt etiam transire de Religione in quo sunt ad aliā; sed dicunt id fieri debere cum licentia magni Magistri Religionis. Motta lib.2. cap.1. §.6. Diana Tract.2. de Dub. Regular. resolut.30. Verumtamen attendenda sunt quoad hoc tum Iura, & priuilegia particularium Religionum militarium, tum circa conditiones huius transitus ea quæ dicta sunt tom.1. cap.22.

48 Non peccant isti Milites accedentes ad Sacramentum Pœnitentiæ, & Communionis ense, & pugione accincti, si hoc sit consuetudine introductum in eorum Religionibus, talis enim consuetudo nihil habet indecentiæ, posito quod status quem profitentur est, præparatos esse ad bellum gerendum pro fide Catholica quod rectè ense, & pugione denotatur. Ioannes Sancius in selectis disp.45. n.3. Diana Tract.2. de Dub. Regul. resol.30.

49 Quoad visitationem Ecclesiarum Ordinum Militiarum applicanda videtur doctrina tradita tom.1. cap.11. num.7. & 9. quod scilicet Episcopi, aut alij locorum Ordinarij nullam habeant facultatem visitandi Ecclesias, aut Monasteria quibus non imminet cura animarum, benè tamen illa, vel illas, quibus talis imminet cura, in eis quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, propter ibidem adducta ex Concil. Tridentin. & declarationibus Sac. Congregationis. Quibus iungitur Constitutio Pij V. pro Ecclesijs Militum S. Ioannis Hierosolymitani. Barbosa de Offic. & potest. Episcop. alleg.74. num.26. Accedit etiam alia declaratio Sac. Congregationis apud eumdem Barbosam in Collect. Bullar. verb. excommunicatio, in qua declaratur posse Episcopum excommunicare Fratrem Capellanum Religionis Hierosolymitanæ, qui cum administrasset redditus Parochialis sæcularis, & citatus ab Episcopo ad reddendam rationem, noluit comparere. Vide etiam aliam declarationem Sac. Congregat. Regular. apud eumdem Barbosa vt sup. verb. visitare Episcopus quando possit & cap.2. Quia tamen aliquæ Ecclesiæ istorum Ordinum dicuntur esse nullius Diœcesis, & Magistri illorum in illis habere iurisdictionem non solùm Episcopalem, sed etiam temporalem (de quo Rodrig. tom.1. quæst. Regul. q.36. art.3. & 4.) ac per consequens non includi in decretis Conc. Tridentini, ideo consulenda sunt tum priuilegia illorum, tum vsus, & praxis. Constitutio autem Gregor. XV. quæ huiusmodi priuilegijs aduersari videtur pro Hispaniæ Regnis suspensa est, iuxta dicta to.1. cap.19. n.35. De priuilegijs autem ipsorum dicetur infra à num.52.

50 Priores Ecclesiarum Ordinū Militariū dicuntur posse exercere munera aliqua Episcopalia, scilicet Benedicere ornamenta, & concedere Reuerendas sæcularibus suorum

Prioratuum. Rodriguez *tomo* 1.*q*.36.*art*.6. Vide tamen dicta *tom*.1.*c*.14.*num*.13. *&* *c*.18. *num*.57.

51 De Monialibus horum Ordinum Militarium eodem modo Philosophandum, ac de alijs, iuxta dicta *tomo* 1.*cap*. 25. Specialiter quoad obligationem obseruandæ clausuræ absque dubio ea ligari (quidquid immerito quidam dubitarint) constat ex Tridentin. *sess*. 25. *cap*. 22. illis verbis. *Quarumcumque sanctimonialium, etiamsi illa sub guberno militiarum, etiam Hierosolymitana viuant, & quocumque nomine appellentur*, & ex Constitutione *Circa pastoralis*, Pij V. illis verbis, *Cuiuscumque Ordinis, vel militiarum, etiamsi Hierosolymitanæ sint*: verbum enim illud *etiam Hierosolymitana* in vtroque decreto positum significat à fortiori comprehendi Moniales aliarum militiarum. Nauarrus *Comment*.4. *num*.44. *vers*. 5. *nota de Regularibus*. Sanchez *lib*.6. *in Decalog*. *cap*.15.*num*.10. Etiamsi, dato casu, ante Concilium, & Pium V. consuetudo fuisset clausuram non obseruare. Quia Concilium dicta *sess*.25. *cap*.22. iubet obseruari decreta illius sessionis inter, quæ vnum est de huiusmodi clausura, non obstantibus *etiam consuetudinibus immemorabilibus*, & Pius V. in sua illa Constitur. *Circa pastoralis* præscribit eamdem clausuram, etiamsi *nec vmquam in earum Monasterijs, seu Domibus etiam ab immemorabili tempore ea seruata fuerit*. Nauarrus *vt supra num*.4. *versic*. *octauo nota*, Rodriguez *tomo* 1.*quest*. *Regul*. *quæst*.44.*art*.2. *&* 3. Sanchez *lib*.6.*in decalog*. *cap*.15.*num*.12.

52 Gaudent præterea huiusmodi militares Ordines varijs priuilegijs à Sede Apostolica concessis. Specialiter milites S. Ioannis Hierosolymitani ab Anastasio IV. in Bulla *Christianæ* in 1.tomo Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num*.2. sub Sedis Apostolicæ protectione suscepti priuilegijs quoque bona etiam stabilia possidendi, Hospitalia construendi, Decimas non soluendi, tempore generalis interdicti celebrandi, & alijs, decorari sunt. Deinde Pius IV. in Bulla *Circumspecta* tomo 2. Bullar. *num*. 9. priuilegia ab antiquioribus Pontificibus illis concessa confirmans alia de nouo concessit. Exempti etiam sunt ab eodem Pio IV. in Bulla *Romani interest num*. 20. à Constitutione illa de bonis ex illicita negotiatione acquisitis, vt dictum est *tomo* 1.*cap*.10.*n*.5. Item SS. D. N. Vrban. VIII. in Constitutione *Vniuersalis Ecclesiæ* 4. tomo Bullar. *num*.15. priuilegia, indulta, facultates, & exemptiones illis concessa à Romanis Pontificibus prædecessoribus confirmauit, & approbauit. A visitatione Episcoporum exemptæ sunt eorum Ecclesiæ ex priuilegio Summorum Pontificum, præter quam si sint curatæ, vt declarauit Sacr. Congregatio Concilij apud Armendariz *in addit*. *ad recopilat*. *legum Nauarræ lib*.1. *titul*.6. *de visitat*. *lib*. 5. §. 2. *num*.6. & Barbosam *in Collectan*. *Bullar*. *verb*. *milites S. Ioannis*. Insuper vbi habent iurisdictionem spiritualem, & temporalem non possunt Ordinarij se interponere ad visitandum, ex declaratione S. Congregationis, testibus eodem Armendariz *lib*.2.§.2. *num*.94. & eodem Barbosa *vt supra verb*. *Eques Hierosolymitanus*. Insuper ex decreto Sac. Congregationis Concilij confirmato à SS. D. N. Vrbano VIII. in Bulla *Exponi nobis* tomo 4. Bullar. *num*. 78. Constitutio Gregor. XV. de conseruatoribus, de qua latè *cap*.10. non afficit hos Equites Hierosolymitanos, nisi quoad Iudices Conseruatores, eidemque Religioni adhuc ius eiusmodi Iudices conseruatores eligendi competit. Extat etiam Bulla Pij V. in Bullario Rodriguez tomo 2. *num*.24. vbi priuilegia, & exemptiones huius Religionis confirmantur, & declarantur, & alia Gregorij XIII. in eodem tomo 2. Bullar. Rodriguez *num*.14. circa idem intentum, & alia Sixti V. in eodem Bull. *num*. 18. de eadem re.

53 Specialiter ex declarationibus S. Congregationis, quas affert Barbosa *in Collectan*. *Bullar*. *verb*. *Fratres S. Ioannis Hierosolymitam*, huius Religionis Fratres, siue eorum Vicarij in Parochialibus Religioni vnitis, & ab ea dependentibus non tenentur, neque compelli possunt ad contributionem seminarij, solutionem Cathedratici, Synodatici, siue charitatiui subsidij. Tenentur tamen ad processiones accedere, & capellani ipsorum, qui administrarunt redditus Parochiæ sæcularis citari ab Episcopo in visitatione ad reddendam rationem, si non compareant possunt ab Episcopo excommunicari. Refertur etiam ab eodem Barbosa ibidem *verbo Vicarius perpetuus Parochialis* 8. *&* *verbo Vicarius amouibilis* 9. declararunt esse à Sac. Congregatione Vicarios etiam amouibiles Ecclesiarum Parochialium vnitarum, & dependentium à Religione Hierosolymitana posse ab Episcopo examinari, & approbari, simpliciter scilicet, non autem ad tempus, nec posse eos pro libito subijcere nouo examini, nisi superueniente rationabili causa & suspicione ignorantię. Refert etiam idem auctor *dicto verbo fratres S. Ioannis Hierosolymitani vt supra* Pium V. in Bulla *Circumspecta* anno 1561. concessisse prædictis Fratribus Capellanis Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitanis quod possent à quocumque Catholico Antistite sub Romanę Sedis obedientia constituto sacros Ordines etiam extra tempora à Iure statuta, tribus diebus festiuis suscipere, & in quibuscumque tam sæcularium, quam Regularium Ecclesijs absque alicuius licentia etiam Altari portatili celebrare. Verumtamen hæc Bulla non est Pij V. sed Pij IV. & cum contineat priuilegium contrarium Concil. Trident. & Bullæ ipsius Pij IV. reuocatoriæ priuilegiorum Concilio contrariorum ideo cautè procedendum, etiamsi à posterioribus Pontificibus hoc, & alia priuilegia huius Religionis confirmata dicantur, cum Pontifices non confirmare soleant dicta priuilegia, nisi quatenus contraria non fuerint dicto Concilio.

54 Milites S. Iacobi vulgo de Spatha, instante Catholico Monarcha Philippo II. à Gregor. XIII. in Bulla *Roman Pontifices num*.30. obtinuerunt, vt non obstante Constitutione Pij V. qua illis sublatæ erant licentiæ, & facultates ad testandum, nihilominus testari possent ex vi prædictarum facultatum. Declaratum etiam dicitur à Sac. Congregatione non emittentes inter illos omnia tria vota substantialia Religionis minimè incapaces esse Beneficiorum sæcularium siue simplicium, siue Curatorum, nec etiam pensionum. Garzia *in additionib*. *ad suum tractatum de benefic*. *part*. 1.*cap*.4.*num*.28. Barbosa *in Collect*. *Bullar*. *verb*. *milites S. Iacobi de Spatha*. De alijs etiam, qui prædicta tria vota emittunt idem etiam probabile esse, dictum est supra *num*.43.

55. Milites præterea S. Iacobi de Alcantara, & Sanctæ Mariæ de Calatraua fruuntur gratijs, & priuilegijs ordinis Cisterciensis. Illi quidem ex priuilegio Leonis X. Constitut. 44. tom. 1. Bullar. isti autem ex Iulio II. Constitut. 16. in eodem tom. 1. Bullar. Insuper ex Gregor. XIII. in Constitut. *Romani Pontifices* eodem modo, ac milites S. Iacobi de Spatha obtinuerunt posse vti licentijs, & facultatibus ad testandum per Pium V. reuocatas.

56 Milites item S. Benedicti de Auis in Regno Portugalliæ perfruuntur omnibus priuilegijs concessis, & concedendis Militib. S. Iacobi de Spatha, de Calatraua, & Alcantara, ex Gregor. XIII. in Constit. *Ex Apostolica num*.32. De his Rodriguez *tom*. 1.*q Reg*. *in fine*.

57 Milites S. Lazari multis, magnisque priuilegijs, & gratijs decorati sunt à Pio IV. in Bulla *Inter assiduas n*.94. quæ tamen postea Pius V. successor declarauit, reformauit, seu reuocauit in Bulla *Sicuti bonus n*. 28. Huic porrò militia alia sub S. Mauritij nomine vnita est à Greg. XIII. in Bulla *Pro commissa n*.7. cui etiam priuilegia quædam concedit in Bulla *Christiani populi num*.6. Ex ea autem habetur hos milites S. Mauritij solùm duo vota, castitatis scilicet coniugalis, & obedientiæ emittere, ac perinde veros Religiosos non esse.

58 Ordinis quoque militaris S. Stephani Milites charitatē, castitatem coniugalem, & obedientiam expresse promittunt, vt constat ex Bulla Pij IV. *His quæ* to. 2. Bullar. *n*.60. Cum autem ibi nihil habeatur de voto paupertatis, ideo videtur essentialiter religiosos nō esse, quamuis ob professionem Regulæ S. Benedicti religiosi in dicta Bulla à Pōtifice appellentur. Varijs etiam priuilegijs, videlicet exēptionis à iurisdictione ordinariorum, disponendi de acquisitis, dummodo quintā illorum partem Conuentui relinquant, retinendi, & transferendi pensiones vsq; ad certam quantitatem, & alijs ab eodem Pio IV. in dicta Bulla decorati sunt.

59 Pro militibus etiam S. Spiritus in Regno Galliæ extant duæ Constitutiones Pauli V. inter Constitutiones ipsius *num*. 43. *&* 44. in quarum vna Pontifex dispensat in duobus statutis huius ordinis voto, & iuramento firmatis, altero de

ro de

ro de Communione S. Eucharistiæ facienda dic Congregationis generalis dicti Ordinis, & admissionis ad habitum alicuius, altero de caeteris non admittendis in milites; in alia verò facultatem Henrico IV. Regi concedit statuta pro illius prospero regimine necessaria, & vtilia edendi, corrigendi, & immutandi. Nihil tamen de priuilegijs huic militari Ordini concessis ibi inuenio.

60 Ordo tamen militaris sub titulo, habitu, & Regula Ordinis nostri B. Mariæ de Monte Carmelo ab eodem Paulo V. in Bulla *Romanus Pontifex num.* 41. institutus postulante eodem Henrico IV. Galliarum Rege, priuilegia plura ab ipso Pontifice habet, videlicet, facultatem pensiones habendi, exemptionem ab impositionibus, & grauaminibus, ac superioritate quorumcumq; Ordinariorum, & gratiam indulgentiæ plenariæ tam in die, quam in ordine recepti fuerint Milites, quam singulis annis die 16. Iulij, qua festum B. Mariæ Virg. de Monte Carmelo solemniter celebratur, ac in articulo mortis. Quas indulgentias non contineri sub generali reuocatione, indulgentiarum ab eodem Paulo V. facta constat, tum quia illa reuocatio facta fuit anno 1606. hæc autem concessio anno 1607. vel 1608. tum quia prædicta reuocatione solùm videtur comprehendi indulgentiæ concessæ alijs Ordinibus non militaribus.

61 Demum sub SS. D. N. Vrbano VIII. Ordo militiæ Christianæ sub titulo Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ, & Regula S. Francisci institutus, plura etiam ab ipso priuilegia concessa habet, videlicet exemptionis ab Ordinariorum iurisdictione, facultatia ad habendum pensiones certæ quantitatis pecuniæ, potestatis condendi statuta, & indulgentiarum. Constant hæc, & alia ad hanc militiam pertinentia ex duabus constitutionibus eiusdem Vrbani in 4. tom. Bull. *num.* 11.

SVMMARIVM CAP. VI.

Regulares Hospitalarij qui sint. n. 1.
Plures Religiones habent, & habuerunt Hospitalia. ibid.
Verè Religiosi sunt omnes si emittant tria vota essentialia. num. 2.
Qui ea emittant. ibid.
Aliqui etiam quartum votum faciunt. n. 3.
Gaudent varijs priuilegijs à Sede Apostolica. n. 4.
Cruciferi quibus gaudeant. ibid.
Fratres S. Antonij Viennensis. ibid.
S. Spiritus in Saxia. ibid.
Fratres B. Ioannis de Deo. ibid.
Prouident aliqui ipsorum aliqua beneficia. n. 5.
Hospitalia regularia subire debent conditiones Beneficij regularis. n. 6.
Quæ illis præcipiantur in Concil. Vienn. & à Clem. V. numero 7. *&* 8.
Quæ à Conc. Trid. num. 9. *&* 10.
An Hospitalia Regularia exempta sint ab Ordinariorum iurisdictione. n. 11.
Quid circa ipsa declaratum. ibid.
Quoad regularem obseruantiam eorum qui Hospitalibus assistunt, non subijciuntur Ordinarijs, n. 12.
Quid determinatum sit pro Fratribus B. Ioannis de Deo. num. 13.
Quid etiam pro habitu ab ipsis deferendo. n. 14.
An sint vel non materia simoniæ Administrationes, seu Rectoria Hospitalium. n. 15.
Bona ipsorum an alienari possint sine solemnitate requisita. num. 16.
An Rectores Hospitalium gaudeant priuilegio fori. n. 17.
Quid de Rectoribus Hospitalium non Regularium. ibid.
An ad illos transire possint alia Religiones. n. 18.

De Regularibus Hospitalarijs, eorumque Iuribus, priuilegijs, & obligationibus. Cap. VI.

1 Regulares Hospitalarij ij sunt in præsenti, quorum Ordines super Hospitalitatem fundati sunt, vel saltem Hospitalia habent, & in eia curam infirmorum, vel Peregrinorum exercent, eos charitatiuè mediando, vel suscipiendo, quales sunt Cruciferi, Fratres S. Antonij Viennensis, S. Spiritus in Saxia. S. Ioannis de Deo &c. de quibus sigillatim hoc capite dicendum. Miranda *in Manual. Prælat. tomo* 1. *quæst.* 4. *artic.* 14. Obiter etiam de alijs, qui etsi inter Mendicantes, Monachales, seu militares computentur, Hospitalium tamen quorumdam curam habent, hac enim ratione de illis modo agendum. Inter quos etiam recensentur Fratres Ordinis SS. Trinitatis, quibus Hospitalitas competere videtur ex Regula, cum in ea, quam ab Innocentio III. acceperunt in Bulla *Operante* anno 1198. in 1. tomo Bullar. *num.* 1. bonorum suorum partem operibus misericordiæ applicandam præcipiatur. Hinc plura habent Hospitalia. Ordinis etiam grauissimi Prædicatorum Fratres Hospitalia habuisse constat ex Bullis Martini V. & Bonifacij VIII. quas refert Rodriguez *tomo* 2. *quæst. Regul. quæst.* 62. *art.* 3. aliorum etiam Ordinum Fratres Hospitalia habere pro comperto est.

2 De ijs id primò certum, & indubitatum, verè, & essentialiter Religiosos esse, si emittant saltem tria vota essentialia Religionis, videlicet obedientiam, castitatem, & paupertatem, prout Mendicantes, Monachos, & Canonicos Regulares emittere superioribus capitibus dictum est. Horum enim trium votorum emissio statum Religiosum constituit, iuxta sæpius dicta tam in primo, quam in hoc secundo tomo Summæ. Illa autem emittere Cruciferos supponit Pius V. in Bulla *Nihil in Ecclesia* anno 1568. edita, in 2. tomo Bullar. *num.* 59. Fratres S. Antonij Viennensis Bonifac. VIII. in Bulla *Sanè inter dilectos* anno 3. sui Pontificatus, & Fratres S. Spiritus in Saxia Innoc. III. in Bulla *Inter opera* in 1. tomo Bullar. *num.* 7. Ac demum Fratres B. Ioannis de Deo Paul. V. in Bulla *Romanus Pontifex* anno 1611. edita in 3. tomo Bullar. *num.* 69. vbi tria vota obedientiæ, castitatis, & paupertatis, & quartum seruiendi infirmis emittentes, verè, & propriè Religiosos, & Regulares esse, ac pro talibus habendos declarauit.

3 Emittunt etiam aliqui ipsorum videlicet Fratres B. Ioannis de Deo ex Clemente VIII. in Bulla *Romani Pontificis* anno 1566. in 3. tomo Bullar. num. 44. & Paulo V. in Bulla superius relata, votum inseruiendi infirmis. Sin autem ex voto, siue ea Regula, vel Constitutionibus particularibus, tam hi, quam alij dicto ministerio, vel simili de Peregrinorum susceptione incumbant, iuxta regulas generales, de quibus *tomo* 1. *cap.* 7. & 8. dictum est, quanta sit obligatio ad id faciendum, pensari debet.

4 Gaudent varijs priuilegijs à Sede Apostolica illis concessis, etenim Cruciferi ab Vrbano III. anno 1187. in Bulla *Cum Antecessor* in 1. tomo Bullar. exemptionem à certis decimis, facultatem recipiendi ad Religionem, & fabricandi Cœmeteria, ac Oratoria habuerunt. Deinde Gregor. XIV. in Bulla *Romanus Pontifex* 2. tomo Bul. *num.* 13. priuilegia alias illis concessa confirmauit, ac omnia, & singula priuilegia Mendicantium, & non Mendicantium Ordinum concessit. Similiter Fratres S. Antonij Viennensis à Sanctiss. D. N. Vrbano VIII. anno 1624. omnium Regularium Mendicantium, & non Mendicantium priuilegiorum communicatio concessa est, teste Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Fratres S. Antonij Viennensis*. Item Fratres S. Spiritus in Saxia à Sixto IV. in Bulla *Religionis zelus* anno 1482. in 2. tomo Bullar. *numero* 22. sub Sancti Petri protectione suscepti ab omni Ordinariorum iurisdictione exempti, & priuilegijs monachorum Sanctæ Iustinæ decorati sunt. Fratres autem Beati Ioannis de Deo exempti sunt ab Ordinariorum iurisdictione per Paulum Quintum Constitutione *Romanus* 1619. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Fratres B. Ioannis Dei*.

5 Habent aliqui ipsorum facultatem prouidendi non solùm Hospitalia Religionis, sed etiam beneficia aliqua Regularia illi annexa. Id enim supponitur de Cruciferis à Pio V. in Bulla *Nihil in Ecclesia*, de qua supra num. 2. quibus tamen Pontifex ipse præscribit modum, & formam id faciendi. De Fratribus etiam S. Antonij Viennensis id etiam supponi videtur à Summis Pontificib. Greg. XV. &

Vrbano VIII. in Constitutionibus relatis à Barbosa *in Collect. an. Bullar. verb. Fratres S. Antonij Viennen.* & de Fratribus S. Spiritus in Saxia ex Sixto IV. in Bulla *Etsi vniuersis* in 1. tomo Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 12. & vt dicitur ex Paulo IV. Pio IV. Pio V. De huiusmodi autem Regularium beneficiorum natura, conditionibus, & alia ad ipsa spectantibus, lege dicenda *capit.* 18.

6 Huiusmodi autem Hospitalia Regularia Regularibus concessa subire debent conditiones beneficij Regularis, maximè quoad amouibilitatem, & inconstantem naturam ipsorum, ita scilicet vt ij quibus conceduntur amoueri possint à Superioribus Religionis, iuxta dicenda cap. 18. Hoc enim necessarium est, tum propter vota paupertatis, & obedientiæ, quæ emittunt Religiosi, etiam Hospitalarij, tum propter naturam beneficiorum Regularium, quibus assimilantur. Rodriguez *tomo* 2. *quæstio. Regul. quæst.* 84. *artic.* 1.

7 Præ oculis habenda semper est Hospitalarijs Regularibus, Hospitalium præcipuè Rectoribus Constitutio Clem. V. seu Concilij Viennensis quæ incipit *Quia contingit lib.* 3. *Clement. de Religiosis domibus cap.* 2. vbi sic habetur. Quia contingit interdum quod Xenodochiorum, Leprosariorum, Eleemosynariorum, seu Hospitalium Rectores locorum ipsorum cura postposita, bona res, & iura ipsorum interdum ab occupatorum, & vsurpatorum manibus excutere negligunt, quinimo ea collabi, & deperdi, domos, & ædificia ruinis deformari permittunt, & non attento quod loca ipsa ad hoc fundata, & fidelium erogationibus dotata fuerunt, vt pauperes infectique lepra reciperentur inibi, & ex prouentibus sustentarentur illorum, id renuunt inhumaniter facere: prouentus eosdem in vsus suos damnabiliter conuertentes: cum tamen ea, quæ ad certum vsum largitione sunt destinata fidelium, ad illum debeant non ad alium (salua quidem Sedis Apostolicæ auctoritate) conuerti. Nos autem incuriam, & abusum huiusmodi detestantes hoc Sacro Concilio approbante sancimus, vt ij ad quos id de iure, vel statuto in ipsorum fundatione locorum apposito, aut ex consuetudine præscripta legitimè, vel priuilegio Sedis Apostolicæ pertinet, loca ipsa studeant in prædictis omnibus salubriter reformare, ac occupata, deperdita, & alienata indebitè in statum reduci debitum faciant, & ad ipsarum miserabilium personarum receptionem, & sustentationem debitam iuxta facultates, & prouentus locorum ipsorum Rectores prædictos compellere non omittant. In quo si fortè commiserint negligentiam, vel defectum, Ordinarijs locorum iniungimus, vt etiam si pia loca prædicta exemptionis priuilegio munita consistant: per se ipsos, vel alios impleant omnia præmissa, & singula, & Rectores eosdem, vtique non exemptos propria, exemptos verò, & alios priuilegiatos Apostolica ad id auctoritate compellant, contradictores cuiuscumque status, aut conditionis existant, ac præbentes eisdem circa præmissa consilium, auxilium, vel fauorem, per censuram Ecclesiasticam, & alijs Iuribus remedijs compescendo, nullum tamen per hoc exemptionibus, seu priuilegijs ipsis, quoad alia præiudicium generando. Hæc in dicta Constitutione.

8 Subdit alia Concilium, quæ quia solum pro Hospitalibus sæcularibus dicta videntur, vt notat Glossa *in hac Clement. verb. præmissa,* & Rodriguez *tomo* 2. *quæstio. Regul. quæst.* 84. *artic.* 2. ideo prætermittuntur. Sequentia tamen ad Regulares Hospitalarios diriguntur. *Præmissa verò ad Hospitalia militarium Ordinum, aut Religiosorum etiam aliorum extendi minime volumus: quorum tamen Hospitalium Rectoribus in sanctæ Obedientiæ virtute mandamus, vt in illis secundum suorum Ordinum instituta, & antiquas obseruantias prouidere pauperibus, & Hospitalitatem debitam in illis tenere procurent: ad quod per Superiores eorum, arcta districtione cogantur, statutis, aut consuetudinibus quibuslibet non obstantibus in præmissis.* Rodriguez *vt supra* §. *notandum est.*

9 Notanda etiam sunt verba Concilij Tridènt. *sess.* 7. *cap.* 15. quibus etiam prædicta Clementina innouatur, videlicet: Curent Ordinarij, vt Hospitalia quæcumque à suis administratoribus quocumque illi nomine censeantur, etiam quomodolibet exemptis fideliter, & diligenter gubernentur, Constitutionibus Concilij Viennensis, quæ incipit, *Quia contingit*, forma seruata, quam quidem Constitutionem eadem Sancta Synodus innouandam duxit, & innouat cum derogationibus in ea contentis. Et etiam *sess.* 22. *cap.* 8. vbi hæc habentur. Episcopi etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus à iure concessis, omnium piarum dispositionum tam in vltima voluntate, quam inter viuos, sint executores: habeant Ius visitandi Hospitalia, Collegia quæcumque, ac confraternitates laicorum etiam quas scholas, siue quocumque alio nomine vocant, non tamen quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia, Eleemosynas Montis pietatis, siue Charitatis, & pia loca omnia quomodocumque nuncupentur, etiamsi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio sint munita, ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo, iuxta Sacrorum Canonum statuta cognoscant, & exequantur, non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut statuto. Et eadem *sess.* cap. 9. vbi sic. Administratores tam Ecclesiastici quam laici fabricæ cuiusuis Ecclesiæ etiam Cathedralis, Hospitalis, Confraternitatis, Eleemosynæ Montis pietatis, & quorumcumque piorum locorum; singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario, consuetudinibus, & priuilegijs: quibuscumque in contrarium sublatis, nisi secus forte in institutione, & ordinatione talis Ecclesiæ, seu fabricæ expressè cautum esset. Quod si ex consuetudine, aut priuilegio, aut ex constitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda esset: tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minimè suffragentur. Hæc Concilium.

10 Et similiter *sess.* 25. *capit.* 8. vbi post commendatam Hospitalitatem omnibus beneficiarijs tam sæcularibus, quam Regularib. subiungit. [Illis verò qui Hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia loca ad Peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumuè vsum præcipuè instituta in commendam, administrationem, aut quemcumq; titulum, aut etiam Ecclesijs suis vnita obtinent, vel si Ecclesiæ Parochiales hospitalib. fortè vnitæ, aut in Hospitalia erectæ, earumque patronis in administrationem concessæ sint; præcipit omnino, vt impositum illis onus, officiumuè administrent, atque Hospitalitatem quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, iuxta Constitutionem Concilij Viennensis, alias in hac eadem Synodo sub fel. record. Paulo III. innouatam, quæ incipit. Quia contingit. Quod si Hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum, genus suscipiendum fuerint instituta; nec in loco vbi sunt dicta Hospitalia, similes personæ, aut perpaucæ reperiantur, mandat adhuc vt fructus illorum in alium pium vsum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tẽpore vtilior conuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vsu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expediri visum fuerit, nisi aliter fortè, etiam in hunc euentum in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum, quo casu, quod ordinatum fuit, obseruari curet Episcopus, aut si id non possit, ipse, prout supra, vtiliter prouideat. Itaque si prædicti omnes & singuli cuiuscumque Ordinis, & Religionis, & dignitatis etiamsi laici fuerint qui administrationem Hospitalium habent, non tamen Regularibus subiecti, vbi viget Regularis Obseruantia ab Ordinario moniti, Hospitalitatis munus, adhibitis omnibus ad quæ tenentur, necessarijs, re ipsa obire cessauerint; non solùm per Ecclesiasticas censuras, & alia Iuris remedia ad id compelli possint: sed etiam Hospitalis ipsius administratione, curauè perpetuò priuari possint; alijque eorum loco ab ijs ad quos spectabit substituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum restitutionem quos contra ipsorum Hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla eis remissione, aut compositione indulgeantur, in foro conscientiæ teneantur, nec administratio, seu gubernatio huiusmodi locorum vni, & eidem personæ vltra triennium deinceps cõmittatur, nisi aliter in fundatione cautum reperiatur, non obstante, quo-

ad om-

ad omnia supradicta, quacumque vnione, & exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu priuilegijs, aut indultis quibuscumque. Super quæ Rodriquez, vt supra sic habet: Vnde Prælati Regulares debent curare, vt in Hospitalitate non is habeatur delectus personarum, vt diuites potissimum inuitentur, qui cum fœnore reddant quod acceperunt. Sed cum Regularium personarum domus nemini quantum per facultates licuerit claussas esse deceat, profectò illis maximè patere debent qui Dei voce, Sanctorum Patrum cohortationibus, exemplis, Sacrorum Conciliorum præcepto, & auctoritate nobis commendati sunt. Qua in re ne vlla fraus fieri possint, inear tur aliqua ratio Prælato Regulari probanda, qua ei constare possit, in quas personas fructus illi erogati fuerint. Quos autem compererit Prælatus, vel iniquè distribuendo, vel in suorum commodum conuertendo, vel inutilibus, & superuacaneis sumptibus faciendis male in administratione versari, eos pro modo culpæ puniat, & ad restitutionem legitimè compellat, & ab officio etiam si ei videbitur amoueat.] Hæc ibi.

11 Ex quo fit quod quamuis Hospitalia Regularium propter priuilegia quorumdam ex ipsis exempta essent omnino ab Ordinariorum iurisdictione, sicut & alia loca ipsorum, modo tamen post Concilium Tridentinum standum est prædictis decretis ipsius, pro quo etiam Atmendariz *in addit. ad recopilationem legum Nauarræ lib. 1. tit. 6. de visitat.* & Barb. *in Collect. Bullar. verbo Hospitalarius*, has referunt, declarationes Sacræ Congregationis Concilij. Prima, Hospitalia omnia, & pia loca quocumque nomine nuncupentur, etiamsi sint priuata laicorum, potest Episcopus visitare corrigere, & reformare in casibus à Iure concessis, scilicet ob negligentiam, vel ob dilapidationem bonorum, vtque testatoris voluntas seruetur. Secunda, Hospitale aliquod visitare volenti si opponatur exceptio quod sub immediata Regum protectione existat, non ad sæcularem Iudicem, sed ad Episcopum talis exceptionis cognitio, & definitio pertinet. Tertia, Hospitalium sub immediata Regum protectione existentium nomine non comprehenduntur, nisi ea quæ expressè reperiuntur sub immediata Regum protectione. Quarta, Hospitalia etiam vnitam quibus Ecclesiæ sunt, vbi assiduè diuina Officia celebrantur, & bona eorum non sunt distincta, debent ab Ordinatijs visitari. Quinta, Hospitalia, & cætera loca pia visitat Episcopus vigore Concilij sess. 22. cap. 8. de reform. Sexta, Hospitalia computa, stante consuetudine, Episcopus vnà cum Magistro prædicti hospitalis recognoscere tenetur. Aliam etiam eiusdem Sacræ Congregationis declarationem refert Barbosa super Concil. Trident. *sess. 22. cap. 8.* qua constat declaratum fuisse Episcopum Abulensem posse visitare quod iam Hospitale de O medo, non obstante quod administratio illius ad religiosos S. Hieronymi spectabat. Vide etiam alias Sact. Congregationis declarationes apud eumdem Barbosam *in Collect. in Bullar. verb. Administratores* circa obligationem, quam habent administratores hospitalium ad reddendam rationem Episcopis.

12 Quoad regularem tamen obseruantiam eorum Regularium qui hospitalibus assistunt, non subijciuntur Ordinarijs. Ideo enim declaratum fuisse videtur ab eadem Sac. Congregatione hospitalia administrata à Fratribus S. Ioannis de Deo non esse exempta à iurisdictione Ordinarij, nisi solùm quoad regularem obseruantiam. Barbosa *in Collect. Bullar. verbo Hospitalarius*.

13 Pro prædictis autem Fratribus B. Ioannis de Deo extat decretum Sact. Congreg. Episcop. & Regular. quo decernitur, non posse per Ciuitates, & oppida deferre pallium, sed in itinere dumtaxat, cum pileo nigro, dummodo pallij huiusmodi sit coloris habitus cum bauaro nigri coloris, & latitudinis sex digitorum, eique sporta semper feratur. Barbosa *in Collect. an. Bullar. verb. Fratres Beati Ioannis de Deo.*

14 Pro habitu etiam ab iis deferendu extant decreta Summorum Pontificum Pij V. Sixti V. Gregor. XIV. S. Congreg. & executoria quædam in Hispaniæ supremo Consilio Matriti obtenta, de quibus Rodriguez *tom. 1. q. Regul. q. 76. art. 4.*

15 Hospitalium administrationes, siue Rectoriæ si habeant spirituales functiones, curam scilicet animarum, Sacramentorum administrationem, &c. materia sunt simoniæ, & si vendantur, aut emantur peccatum simoniæ committetur. Quia sunt res spirituales. Si autem tantùm habeant temporales functiones, curam videlicet infirmorum, vel gubernationem œconomicam domus, vel familiæ, quamuis non sint materia simoniæ iuris naturalis, aut diuini, cum nullam spiritualem functionem includant; vt supponitur, videtur tamen esse materia simoniæ iuris Ecclesiastici, *ex cap. Saluator 1. quæst. 3.* vbi videtur prohiberi venditio officij administratoris rerum Ecclesiasticarum, qualia sunt bona hospitalium Religiosorum, de quibus in præsenti. Suarez *tomo 1. de Religio. lib. 4. de Simonia cap. 27. à num. 11.*

16 Bona hospitalia pertinentium ad Regulares alienari non possunt, nisi loquendo de bonis mobilibus non pretiosis, & eo modo, quo dictum est *tomo 1. cap. 10. à num. 1.* & in hoc *2. tomo cap. 19. à num. 54.* Sunt etenim bona Ecclesiastica, & Regularium, vnde de illis eodem modo Philosophandum est, ac de alijs bonis Regularium. Imò & bona cuiuscumque hospitalis auctoritate Episcopi fundati, & erecti alienari nequeunt sine solemnitate à Iure requisita. Sunt enim, vel censentur esse Bona Ecclesiastica piorum locorum. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Alienatio num. 28. & 41.* Bonacina *de contract. lib. disput. 3. q. 8. punct. 4. num. 21.*

17 Rectores hospitalium Regularium imò etiam aliorum hospitalium auctoritate Ordinarij erectorum gaudent priuilegio fori, non solùm si illi Regulares sint, sed etiam si tales non fuerint, quia censentur personæ Ecclesiasticæ, sicut, & ipsa hospitalia Ecclesiastica sunt. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi alleg. 12. num. 40.* Diana *Tractat. 1. de immunit. Ecclesiast. resol. 66.*

18 Declaratum est à Sac. Congregatione apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. Monasteria, & Conuentus §. quoad transitum*, & Barbosam *in Collect. an Bullar. verb. Claustrales*, non licere Regularibus Claustralibus transire ad non Claustrales hospitalarios ex vi licentiarum generalium transeundi ad quamlibet Religionem. Si tamen Hospitalarij fuerint claustrales credo non comprehendi hoc decreto, quod solùm loqui videtur de non claustralibus.

SVMMARIVM CAP. VII.

Eremita nomen vnde sumptum. n. 1.
Tria personarum genera comprehendit. ibid.
Quia tria vota substantialia Religionis non emittunt, Religiosi non sunt. n. 2.
Possunt tamen analogicè, & aliquo modo Religiosi nuncupari. ibid.
Vnde nec sunt inhabiles ad Matrimonium. n. 3.
Nec modus viuendi illorum irritat Matrimonium. ibidem.
Testamentum condere possunt. ibid.
An sint dicendi personæ Ecclesiasticæ. n. 4.
An gaudeant priuilegio fori. n. 5.
An priuilegio Canonis. n. 6.
An exemptione à gabellis. n. 7.
Qui sint illi de quibus declaratum est à S. Congregatione non esse tollerandos ab Ordinarijs. n. 8.
Modus viuendi quorumdam istorum expositus est multis periculis. ibid.
Qui votum vitæ Eremiticæ promiserunt an validum sit eorum votum. n. 9.
Qui, & quando tenentur illud adimplere. ibid.
Vita Eremitica commendata est iure communi. ibid.
Quid ad hoc requiratur. ibid.

De Eremitis, eorumque obligationibus, & priuilegijs. Cap. VII.

1 Eremitarum nomen quod ab Eremo, seu solitudine sumptum est (idem enim est Eremita, ac Eremicola) tria

tria personarum genera in præsenti denotare potest. Primum. Religiosorum qui vel propter vitam Eremiticam, quam in prima sui institutione gesserunt, vel quia etiam modo in locis desertis degunt, Eremitæ vocantur, quales sunt non solùm Carmelitæ, qui Eremitæ Montis Carmeli ob talis Montis habitationem in Bullis Pôtificum nuncupantur, & modo aliqui ipsorum (Patres videlicet Discalceati) magna cum populi Christiani ædificatione in quibusdam Eremis commorantur, Augustiniani, qui etiam Eremitæ dicuntur, Camaldulenses, Eremitæ S. Hieronymi B. Petri de Pisis, Montis Senatorij, & alij huiusmodi. Secundum, eorum qui etsi tria vota substantialia Religionis non emittant, tamen sub speciali obedientia alicuius Superioris Ecclesiastici v. g. Episcopi, ex voto, vel pacto alicui Ecclesiæ, Eremitorio, vel loco sacro deputati deseruiunt, vel in communitate, vel separatim. Tertium, eorum qui neque sub obedientia speciali alicuius Superioris Ecclesiastici, neque ex professione alicuius Regulæ, vel Religionis institutione, sed ex mera voluntate in Eremis, aut locis desertis morantur. De hoc secundo, & tertio genere Eremitarum loquimur in præsenti, eo quod aliquam specietenus Religiosorum formam seruent, nam de primo cum verè Religiosi sint sub Monachis, vel Mendicantibus comprehensi, satis est dictum in superioribus. Syluester *verb. Eremita*, Suarez 4. *tomo de Religio. tractat. 9. lib. 1. cap. 2.*

2 Non sunt prædicti Eremitæ verè, & propriè Religiosi. Cum tria vota Religiosi substantialia non emittant, nec profiteantur aliquam Regulam approbatam, vel dato quod castitatem, aut aliquod genus paupertatis, vel obedientiæ promittant, id est mere priuatè, & non solemniter, sed per modum voti simplicis. Suarez 4. *tomo de Religio. tract. 9. lib. 1. capit. 2.* Possunt tamen secundum, quid, analogicè, & lato modo Religiosi nuncupari si aliquod, vel aliqua ex votis essentialibus Religionis emittant quatenus imperfectè, & incompletè rationem status Religiosi participant. Idem Suarez *tomo 3. de Relig. lib. 2. capit. 2. num. 18.*

3 Vnde etiam nec sunt inhabiles ad Matrimonium contrahendum, nec modus ille viuendi irritat Matrimonium ratum: cum hæc sint solùm priuilegia votorum solemnium, quæ in Religione approbata emittuntur. Si tamen votum simplex castitatis emiserunt, illicitè Matrimonium contrahent, sicut generaliter per votum simplex castitatis non dirimitur, sed impeditur Matrimonij contractus. Cornexo *tomo 2. in 3. part. tract. 6. de impedim. Matrim. dub. 40.* Hinc etiam testamentum condere possunt, seu testari, cum non sint Religiosi, nec tribus substantialibus voti Religionis ligati. Syluester *verb. testament. 1. quæst. 3.* Molina *tomo 1. de iust. disp. 141. colum. 1.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 8. num. 40.*

4 Eremitæ tertij generis assignati non sunt dicendi personæ Ecclesiasticæ, nisi alias sint sacris initiati, cum nec Religiosi, nec Clerici sint, nec specialiter Deo dicati, aut alicui ministerio Ecclesiastico addicti. Rodriguez *tomo 2. quæst. Regular. quæst. 62. art. 20. & tomo 3. quæst. 74. art. 12.* Eremitas autem secundi generis existimo inter personas Ecclesiasticas numerari debere, cum sub obedientia speciali Superioris Ecclesiastici specialiter Deo dicati, & ministerio Ecclesiastico destinati viuant, vt propterea ad aliquibus, infra *num. 6.* referendis priuilegio etiam Canonis perfrui dicantur. Layman. *in Theolog. mor. lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 5. num. 4.* Lauretus de Franchis *in controuers. Episc. & Regul. in quæst. 9. 41.* vbi etiam idem videtur dicere de Eremitis secundi generis.

5 Nec gaudent priuilegio fori, sed subiecti manent potestati sæcularis prædicti Eremitæ tertij generis, nisi forsan in sacris constituti sint, propter dicta supra, quia scilicet non sunt personæ Ecclesiasticæ, aut sub obedientia Ecclesiastici Superioris, aut Deo specialiter dicati, vel alicui ministerio Ecclesiastico addicti viuant. Rodriguez *tomo 2. q. Regul. quæst. 62. art. 20.* Eremitas autem secundi generis probabile est, propter oppositam rationem, priuilegio fori gaudere, sicut etiam priuilegio Canonis, vt infra dicemus. Fauent Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat. 12. num. 42.* Lauretus de Franchis *num. præced.* relatus.

6 Eodem etiam modo de priuilegio Canonis Philosophari potest, ita scilicet, vt Eremitæ tertij generis assignati illo non fruantur, nec illos percutientes in sententiam excommunicationis incidant, nisi forsan in sacris constituti fuerint. Eremitas autem secundi generis prædicto priuilegio potiri. Ratio est ex dictis, quia isti, & non illi sunt personæ Ecclesiasticæ Deo specialiter dicatæ, & Ecclesiastico obsequio addicti. Suarez *tom. 5. in 3. par. disput. 22. sess. 1. num. 22.* Nauarrus *in Manual. cap. 22. num. 79.* Layman. *in Theolog. moral. lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 5. num. 4.*

7 Pari modo de exemptione à gabellis, collectis, & tributis videtur dicendum, ita vt Eremitæ secundi generis, sicut priuilegio Canonis, & fori potiuntur eo quòd sint personæ Ecclesiasticæ, sic etiam propter eamdem rationem, exemptione hac à gabellis, & tributis gaudeant, Eremitæ autem tertij generis, propter oppositam rationem, non fruantur hac exemptione. Fauet Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg. 12. num. 42. & 43.*

8 Ex quo fit declarationem Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium quam affert Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Eremita* qua dicitur, Eremitas tam fœminas quam viros Eremiticam vitam ducentes non esse tolerandos ab Ordinarijs, intelligi debere de Eremitis tertij generis, eorum namque modus viuendi multis periculis expositus est, & inter eos multi reperti sunt scelerate viuentes. Eremitæ autem secundi generis, cum eorum viuendi modus laudabilis sit, & honestus non videntur comprehendi hoc decreto. Vide dicenda *num. seq.*

9 Ex quo etiam fit quod illi qui voto promiserunt vitam Eremiticam gerere, si de vita quam gerunt Eremitæ secundi generis intelligatur, votum validum est, & obligatorium, cum sit de re honesta, & laudabili. Si autem de vita quam gerunt Eremitæ tertij generis intelligatur, votum videtur nullum, quia est de re non solùm periculosissima sed etiam quæ videtur ab Ecclesia reprobata, vt patet ex decreto Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium adducto. Fateor quidem quod si aliquis in orationis, & aliarum virtutum exercitio satis versatus amore vitæ solitariæ, & contemplationis in ipsa exercendæ tale votum emisisset, accedente Ordinarij consensu, teneretur illud adimplere. Quia in tali persona modus ille viuendi melior esset, & accedente consensu Ordinarij videretur permissus. Sanchez *lib. 4. operis moral. cap. 16. num. 10.* Præsertim quia vita Eremitica commendata videtur iure commun, vt patet *16. q. 1. cap. qui vere*, vbi sic: *Qui verò, parique solitariam eligunt vitam, digni sunt conuenienti honore.* Videtur tamen ad hoc requiri viuere sub obedientia Episcopi, vel Ordinarij, vt colligitur ex *11. quæst. 3. cap. si autem. & ex dist. 93. cap. nulla ratione.* Vide Lauretum de Franchis *in Controu. Episcop. & Regular. in quæst. 9. 41.*

SVMMARIVM CAP. VIII.

Conuersi, Laici, Donati, Oblati, seu Commissi qui sint. num. 1.

Qui tria vota substantialia emittunt sunt verè Religiosi. num. 2.

Qui ea non emittunt, etiamsi vnum, vel duo, non sunt veri Religiosi. num. 3.

Requiritur etiam quod tria vota sub approbata regula emittant. num. 4.

Dicuntur personæ Ecclesiasticæ simpliciter, vel aliquo modo, iuxta ipsorum conditionem. num. 5.

An gaudeant priuilegio canonis. num. 6.

An priuilegio fori. num. 7.

An exemptione à gabellis, & tributis, & quæ conditiones ad id requirantur. num. 8.

Qui sint illi qui non sunt veri Religiosi. num. 9.

Vxorati an possint esse oblati. num. 10.

Quid exigatur vt fruantur priuilegijs fori, & immunitatis à gabellis. num. 11.

An sint capaces proprij. num. 12.

Conditiones ad eos ex Conc. Trid. requisitæ. num. 13.

Cui adquirant. num. 14.

Qui censentur bona etiam futura Monasterio dedicasse. num. 15.

An possint testari. num. 16.

Ad

Ad quem deueniant bona Oblati grauati onere quod transeant ad aliquem tertium si sine filijs decesserint. n.17.
An possint ad Prælatias, seu dignitates Ordinum assumi. num. 18.
Quid si statuta Religionis id permittant. ibid.
An possint esse socij, aut discreti, habere vocem actiuam. num. 19.
Quæ officia possunt habere. n.20.
An possint ad alias Religiones transire. n.21.
An debeant permitti ad sacros Ordines promoueri. n.22.
Quid si aliquis oppositum fecerit. ibid.
Tenentur ad certas Orationes recitandas. n.23.
Decreta Clem. VIII. & Vrban. VIII. pro ipsorum receptione, educatione, &c. num.24.
Quomodo intelligenda. ibid.
Non possint Conuersi recipi, aut professionem emittere nisi in Conuentibus approbatis à Sacr. Congregat. n.25.
Quid si aliqui contra formam prædicti decreti fuerint recepti, aut professi. ibid.
Pœna contra transgressores. n.26.
Gratia concessa per SS. D. N. Vrbanum Carmelitis. n.27.
Quomodo intelligenda prædicta decreta. n.28.
Circa fœminas Oblatas, seu Donatas, quid declaratum. num.29.
Quibus priuilegijs gaudeant Conuersi. n.30.
Quibus gaudeant Oblati, seu Donati maximè Carmelitarum. ibid.
Quid de aliorum Ordinum Oblatis, & Donatis. n.31.
Quid de fœminis, seu Nouitijs. ibid.
Quomodo intelligatur priuilegium Gregor. IX. pro Oblatis Carthusiensium, & Sixti Quarti pro Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum Sancti Augustini. n.32.
Concessio Calixti III. pro Conuersis. n.33.
Item alia Leonis X. ibid.
An valeant hoc tempore. ibid.
Concessio Sixti Quarti pro Conuersis Augustinianis. ibid.
An iure communi possint Conuersi tangere sacra vasa, & vestes, &c. num.34.
Concessio pro Conuersis Bigamis, aut homicidis. n.35.
Quid de illa sentiendum. ibid.

De Conuersis, Laicis, Oblatis, Donatis, seu Commissis Regularibus, eorumque Iuribus, Obligationibus, & priuilegijs. Cap. VIII.

1 CONuersi siue Laici illi dicuntur, qui se, & sua Religione obtulerunt, habitu mutato, professione emissa, extra Chorum tamen, & obsequijs humilioribus Monasteriorum sunt addicti. Oblati verò, seu Donati, aut Commissi, qui etiam apud nostros vocantur Semifratres, ij sunt qui se, & sua dicarunt Monasterio, habitu tamen non mutato saltem simpliciter. Abbas *in cap. non est de Regul.* Rodriquez *tomo 3. quæst. Regul. quæst. 21. art. 1.* Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 7. num. 9.* Rursus huiusmodi Oblati, seu Donati in aliquibus Religionibus, seu locis, tria vota essentialia Religionis emittunt, in alijs verò non nisi duo tantum, vnum, vel nullum. Ij etiam, qui professionem emittunt aliquando id faciunt expleto anno Nouitiatus, vt inter nostros in Prouincijs Hispaniarum, aliquando non nisi post multum tempus ad arbitrium Superiorum, vt in Congregatione RR. PP. Discalceatorum Ordinis nostri, inter quod ad professionem solemnem post sex annos, & ad simplicem post duos admittuntur. Ex *2. par. Constitut. cap. 3. num. 2. & 5.* De omnibus ijs sigillatim est modo dicendum.

2 Et primò certum tam Conuersos, seu Laicos, quàm Oblatos, Donatos, seu Commissos, esse, & fore verè censendos Religiosos, si tria vota Religionis essentialia, obedientiam scilicet castitatem, & paupertatem promittant, horum enim votorum emissio essentiam Religiosi status constituit, vt sæpe visum est tam in hoc quam in 1. tomo huius Summæ. Specialiter cum Gregor. XIII. anno 1575. pro Congregatione S. Benedicti Vallisoletani declarauerit eos qui in præfata Congregatione sub habitu Donatorum tria prædicta vota emittunt esse verè Religiosos. Rodrigu. *tomo 3. quæst. Regul. quæst. 69. art. 8. & quæst. 52. art. 7.*

3 Sic etiam secundò certum eos ex prædictis qui tria prædicta Religionis vota non emittunt, etiamsi vnum, aut duo emittant vota, habitum ordinis deferant, & sub obedientia sint Prælatorum illius, verè Religiosos non esse, cum in eo quod est essentiale statui Religioso deficiant. Id enim constat ex toto operis huius discursu.

4 Nec sufficit ad hoc quod prædicti Conuersi, Laici, Oblati, Donatis, &c. sint, & dicantur verè Religiosi quod prædicta tria vota emittant, nisi etiam promittant illa sub Regula aliqua, & Religione approbata, iuxta dicta *tomo 1. cap. 2. num. 1.* & colligitur *ex cap. vnico de voto, & voti redempt. in 6.* Vnde si aliquis voueret hoc modo: *Promitto obedientiam castitatem, & paupertatem*, nisi adderet *secundum regulam* huius, vel illius Ordinis &c. non esset verè Religiosus. Nauarrus *lib. 3. consil. tit. de Regul. consil. 49.* Rodriguez *tomo 3. quæst. Regul. quæst. 21. art. 1. & quæst. 78. art. 2. in fine.* Vbi supponit aliquarum Religionum Oblatos ita profiteri, quod mihi incertum est.

5 Nihilominus tam prædicti Conuersi, Laici, Oblati, Donati, seu Commissi veram professionem dicto modo emittentes quam alij qui non eam emittunt, si tamen se, & sua Religioni perpetuo offerant, & in Monasterijs viuant habitu aliqualiter mutato sunt dicendi personæ Ecclesiasticæ. Et quidem loquendo de prioribus res est indubitata, cum illi sint verè Religiosi, Religiosi autem Ecclesiasticæ personæ sint. Barbosa *de offic. & potest. Episc. allegat. 12. num. 38.* & alij quos citat. De posterioribus autem id constat quia sunt personæ Deo dicatæ, & deuotæ, habitu, & habitatione Religiosis similes, multaque de ipsis participantes. Couarrubias *in capit. Alma mater 2. par. §. 2. num. 8.* Rodriguez *tomo 2. quæst. Regul. quæstio. 123. artic. 1. & tomo 3. quæst. 1. art. 8.* Si autem huiusmodi Oblati in Monasterijs non viuant, aut habitum aliquo modo non mutent, solum secundum quid, & largo modo personæ Ecclesiasticæ dici poterunt, cum censeantur personæ Deo simpliciter dicatæ. Glossa *verbo mutato habitu*, & alij Canonistæ quos sequitur Rodriguez *vt supra.*

6 Hinc non solùm prædicti Conuersi, Laici, Oblati, seu Donati qui veram professionem emittunt (cum sint verè Religiosi) sed etiam ij qui, vt dictum est, se, & sua Monasterio tradiderunt, & in ipso viuunt, habitu aliqualiter mutato gaudent priuilegio Canonis *Si quis suadente*, ita vt illos percutientes in excommunicationem incidant. Sunt enim vt dictum est personæ Ecclesiasticæ. Quod secus videtur dicendum de ijs qui in domo sua manent. Hostiensis *in cap. non est dubium de sent. excommunic.* Rodriguez *tomo 3. quæst. Regul. q. 21. art. 4.*

7 Idem dico, & propter eamdem rationem, de priuilegio fori, ita scilicet vt eo potiantur non solùm ij qui verè professionem emittunt, sed & illi quoque, qui etsi illam non emittant, se tamen & sua Monasterio tradiderunt, & in eo viuunt habito saltem aliqualiter mutato. Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg. 12. num. 39* & alij apud ipsum. Vide tamen conditiones à S. Congregatione ad hoc requisitas de quibus infra *num. seq.*

8 Pariter etiam de exemptione à gabellis, & tributis secularibus exempti sunt Conuersi, & Oblati prædicti qui veram professionem trium votorum emittunt, cum sint verè Religiosi, & Ecclesiasticę personę. Flores de Mena *variar. lib. 2. quæst. 21. num. 194.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat. 12. num. 38.* Illi etiam Oblati qui etsi veram professionem non emittant, se tamen & sua Monasterio tradiderunt, & in eo degunt habitu aliquo modo mutato vt dictũ est, cum sint vere personæ Ecclesiasticæ, iuxta superius dicta, etiam gaudent eodem priuilegio. Vt autem tam ipso, quam priuilegio fori potiantur animaduertendæ sunt declarationis Sacræ Congregationis Concilij circa hoc, quas referuntur Aldan. *in Compend. Canon. resol. lib. 1. titul. 10. num. 14. & 15.* Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Oblati.* Prima est, Oblati alicuius Religionis priuilegio, se exemptione ita demum debent potiri, si in forma iuris valida perpetuo, irreuocabiliter, plenè, & cum effectu seipsos, & bona sua omnia præsentia, & futura, nulla

prorsus, quamuis minima eorum portione neque in proprietatem, neque in vsufructum sibi reseruata Religioni obtulerint, & habitum aliqualiter mutauerint. Quod si omnia prædicta simul non concurrant, neque fori priuilegio, neque immunitate à secularibus exactionibus frui posse, vt in sequentibus casibus. Primò, cum quis obtulit personam cum reseruatione bonorum. Secundò, cum obtulit personam nulla bonorum facta mentione, quippe quæ non includuntur in simplici oblatione personæ. Tertiò, cum obtulit personam, & aliquam tantùm partem bonorum quamuis maiorem. Quartò, cum obtulit bona omnia præsentia, & personam reseruato vsufructu. Quintò, cum obtulit personam, & bona omnia, præsentia tantùm. Sextò, cum obtulit personam, & bona omnia, præsentia, & futura, sed postea à Superiore Religionis aliquam eorum partem quamuis minimam, In emphyteusim recepit. Septimò, cum obtulit bona, vel omnia, vel partem eorum absque persona, quo casu persona offerens fori priuilegio non gaudet, sed bona in Religione cum effectu translata sunt immonia à vectigalibus, dummodo offerens vsumfructum eorum sibi non retineat, eo namque casu bona immunia non sunt, etiam quoad proprietatem. His tamen omnibus casibus quibus Oblati à priuilegio, & exemptione à iure communi excluduntur, seruanda est cuiusque Religionis consuetudo cuius vigore ipsi tale ius priuilegij, vel exemptionis acquisiuissent. Secunda, Oblati, qui omnia supradicta adimpleuerint fori priuilegio, & supradicta exemptione gaudent, siue ante, siue post de licentia Superioris Religionis Matrimonium contraxerint. Tertia, Oblati etiam quoad delicta ante oblationem commissa fori priuilegio gaudent, & à iurisdictione Iudicis laici liberati sunt, punirique debent à Iudice Ecclesiastico, si modo absque fraude, idest, non animo effugiendi sæcularis Iudicis punitionem, se, & sua obtulerint; quod si fraus subsit possunt à Iudice laico puniri pœna confiscationis bonorum, & alia pecuniaria, sed non corporali, illique remanent subiecti, quoad causam, & bona, sed non quoad personam; debet tamen Iudex Ecclesiasticus, si delicti qualitas id exposcat, tradere tales in fraudem Oblatos Iudici sæculari corporaliter puniendos. Aldana, & Barbosa, *vt supra*.

9 Ex huiusmodi autem declarationibus habetur primò id quod supra *num.* 1. dictum est, esse scilicet aliquos ex huiusmodi Oblatis, seu Donatis qui non sunt verè Religiosi, nec tria vota essentialia Religionis emittunt, si quidem supponitur à Sacr. Congregatione aliquos illorum proprium habere, & vxorem ducere posse, quæ repugnant verè Religioso.

10 Sequitur secundò posse vxoratos admitti in Oblatos Religionum professionem non emittentes, imò post oblationem, factam posse de licentia Superioris Religionis Matrimonium contrahere. Intellige tamen si forte votum castitatis non emiserunt. Ita enim supponitur in secunda declaratione adducta. De quo Couarrubias *in cap. Alma mater 2. part. §. num. 8.* Rodriguez *to. 3. q. Regul. q. 1. art. 8.* & alij apud ipsum.

11 Sequitur tertiò quod ad fruendum priuilegio fori, & immunitatis à gabellis, & sæcularibus exactionibus requiritur, vt oblatio prædictorum sit perpetua, & irreuocabilis, prout habetur in prima declaratione adducta. Estque id iuri communi conforme *capit. per exemptionem de priuileg. lib. 6. cap. cum plantare §. vltim. cap. tuarum.* Vt ex communi Doctorum affert Rodriguez *tomo 3. quæst. Regul. quæst. 1. art. 8.*

12 Sequitur quartò, quod licet tam Conuersi quam Oblati veram professionem emittentes capaces non sint proprij cum sint veri Religiosi, quibus repugnat proprium habere, iuxta dicta *tom. 1. cap. 6.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 34. num. 1.* Illi tamen Oblati, seu Donati qui professionem non emittunt, proprij capaces sunt, vt supponitur in prima declaratione S. Congregationis supra adducta. Sanchez *vt supra*. Priuantur tamen ab eadem S. Congreg priuilegio fori, & immunitate à gabellis, & exactionibus sæcularibus, vt in dicta declaratione habetur.

13 Quia verò in Concil. Trident. *sess. 24. cap. 11.* priuilegia, & exemptiones Oblatis concessa, vel concedenda limitantur solùm ad eos qui intra septa Monasteriorum, & sub eorum Obedientia viuunt, ideo ad hoc quod prædicti, Oblati his priuilegijs fruantur prædicta conditio necessaria est.

14 Similiter licet prædicti tam conuersi, quam Oblati, seu Donati qui professionem trium votorum faciunt non acquirant sibi, sed Religioni, cum quidquid Religiosus acquirit Monasterio adquirat, iuxta dicta *tomo 1. cap. 6.* nihilominus alij Oblati, seu Donati, qui professionem non emittunt sibi adquirere possunt, quando scilicet non tradiderunt Religioni siue Monasterio nisi solùm bona præsentia, non futura, & in eorum bona legitimi ipsorum hæredes succedunt, in ea videlicet quæ Monasterio non obtulerunt. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 34. num. 1.* Priuantur tamen à Sacra Congregatione verbis adductis *num.* 8. priuilegio fori, & immunitate à gabellis, & exactionibus sæcularibus.

15 Oblati qui tantùm simpliciter bona sua Monasterio dedicarunt non censentur dedicasse bona futura, quia in simplici dedicatione bonorum non comprehenduntur, nisi præsentia. Tapia *Auth. ingressi verb. sua cap. 10. num. 14.* Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 34. num. 1.*

16 Quamuis tam conuersi, quam Oblati, seu Donati qui veram professionem trium votorum faciunt non possint testari, quia isti sunt veri Religiosi, quib. testari est prohibitum, iuxta dicta *tomo 1. cap. 9.* Nauarrus *comment. 2. num. 45.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 8. num. 41.* & communiter omnes. Oblati autem, seu Donati non emittentes professionem, si aliqua bona sibi reseruarunt de illis testari possunt, cum sint veri Domini ipsorum, secus autem si se, & omnia sua præsentia, & futura Monasterio tradiderunt, cum isti nihil habeant proprium, de quo testari possint. Rodriguez *tomo 3. quæst. Regular. quæst. 69. art. 8.* Nec video quomodo Sanchez, vt supra *num. 42.* oppositum dicere possit.

17 Si aliquis fiat Oblatus (ex ijs, qui, vt dictum est, veram professionem non emittunt) grauatus eo onere vt illius bona transeant ad aliquem tertium si sine filijs decesserit, talia bona non veniunt ad Monasterium. Tum quia adhuc facta tali oblatione potest vxorem ducere, & habere filios, tum quia esto id non esset, priuilegium tamen *authent. de Sanctiss. Episcop. §. sed & hoc præsenti*, vbi deciditur, tali grauato profitente Religionem illa bona pertinere ad Monasterium, solùm loquitur de Religiosis. Angelus *verb. hæres num. 16.* Tabiena *quæst. 12. num. 13.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 16. num. 58.* Quid autem sit dicendum si talis Oblatus veram professionem emisisset, constabit ex dicendis c. vlt. num. 28.

18 Non possunt præfati Conuersi, seu Oblati quamuis professionem in Religionibus emiserint ad Prælatias, seu dignitates illarum assumi, seu eligi. Quia ad hæc munera non possunt assumi nisi in Sacris constituti, iuxta dicta *tomo 1. capit. 18. num. 5. & capit. 1. de ætat. & qualit. &* Concil. Trident. *sess. 24. capit. 12.* Vnde meritò Minores, inter quos prædicti ad dicta munera assumebantur hunc vsum reliquerunt in Capitulo quodam Generali, præsente, vt dicitur Gregor. IX. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Laici Fratres*. Si tamen casu aliquo, siue in hac, siue in alia Religione ad prælatias aliquis conuersus assumatur, de illo Philosophandum eodem modo, ac de Abbatissis dictum est *tom. 1. cap. 26.* quod scilicet exercere non posse actus veræ iurisdictionis spiritualis, cuius capax non est laicus, vt sunt imponere censuras suis subditis, dispensare in votis illorum, aut illa commutare, bene tamen imponere illis præcepta etiam obligantia ad culpam, iuxta grauitatem, vel leuitatem materiæ, cogere ad obseruantiam Regulæ, vel Constitutionum, punire illos propter transgressionem, irritare vota &c. quia hæc pertinent ad potestatem dominatiuam cuius capax est laicus & Conuersus. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 3. num. 20.* Cornexo *tomo 2. in 3. par. tract. 5. de excommunicat. disp. 2. dub. 5.*

19 Nec possunt in Religionibus prædicti Conuersi, Laici, aut Oblati quamtumuis professi, esse socij, aut discreti pro Capitulis Generalibus, aut Prouincialibus, seu esse Definitores, aut illa munera exercere, quibus annexum est habere vocem actiuam, aut passiuam pro electionibus Prælatorũ, qualia sunt esse, socios, seu assistentes Generalium, vel Prouincialiũ. Ratio sumitur ex *Clem. vt ij qui, de ætate, & qual.*

quæst. ac ex Cõc. Trid. *sess.* 22. *c.* 4. vbi habetur, nullam habere vocem in Capitulis nisi in Subdiaconatus Ordine ad minus constitutus sit, etiam si hoc sibi ab alijs libere concedatur. Cum ergo prædicta munera importent facultatem habendi vocem in Capitulis pro electionibus Prælatorum non poterunt competere Laicis Conuersis, seu Oblatis prædictis. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. quæst.* 15. *art.* 2. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 15. *n.* 3. *&* 4. Pro electionibus autem aliorum Officialium Conuentuum facilius tolerari potest consuetudo si legitimè præscripta sit in aliquibus Religionibus quod prædicti ad illas vocentur, & in illis habeant vocem.

20 Possunt nihilominus prædicti Laici, Conuersi, Oblati &c. habere in Religionibus officia alia manualia, quibus nec competit cura animarum, nec est annexum habere vocem actiuam, vel passiuam pro electionibus Prælatorum, vt sunt esse Procuratores Monasteriorum, Sacristas, Oeconomos, &cet. Cum enim hæc nullo iure prohibeatur illis concedi, aut præcipiatur solùm in Sacris constitutis conferri, ideo si particularia statuta Religionum non contradicant poterunt ipsis concedi. An verò Laici, vel Conuersi Sacristæ munus gerentes possint tangere Sacra Vasa, corporalia, aut vestes dicetur inferiùs num. 33. & 34.

21 Conuersi, Laici, seu Oblati, &c. professi possunt ad alias Religiones transire, sicut, & alij Religiosi, iuxtà dicta *to.* 1. *cap.* 22. & cum conditionibus ibidem assignatis. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 10. *n.* 1. De Oblatis autem, seu Donatis non emittentibus professionem trium votorum, sed se, & sua Monasterio donantibus aliqui dicunt non posse hunc transitum facere, quia sunt quasi serui Monasteriorum quibus se donarunt. Verumtamen sicut fundamentum eorum est falsum, sic & doctrina. Nec enim sunt serui Monasteriorum, sed pij, & deuoti oblatores sui, & suorum bonorum ad pias actiones exercendas, & quamuis hoc faciant per pactum, seu donationem irreuocabilem, habet tamen illam conditionem tacitè imbibitam nisi ad meliorem, seu strictiorem Religionis frugem se recipere voluerint, sicut idem contigere dicitur in quacumque obligatione cum homine facta. Suarez *vt supra num.* 2. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 9. Addit etiam Suar. posse ad quamcumque Religionem ipsos transire, cum enim verè Religiosi non sint, quæcumque Religio erit perfectior statu quem habent.

22 Non debent permitti Conuersi, seu Oblati etiam professi ad sacros Ordines promoueri, tum vt sequantur suam vocationem, iuxta præscriptum Apostoli 1. *Corinthior.* 7. tum vt auferatur ansa, vel occasio ambitionis, quæ vt plurimum ad talem promotionem desiderandam eos solet impellere. Vnde in decretis Clementis Octaui pro institutione Nouitiorum in Monasterijs designatis, vel designandis, quæ etiam approbata sunt à Sacra Congregatione Concilij sub SS. D. N. Vrbano, & habentur simul cum decretis de Apostatis, & eiectis dicitur. *Qui ad Conuersorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum statum transire, etiam durante tempore probationis non possint.* [Vnde à S. Congregatione Regularium 10. Februarij 1634. permissa fuit translatio cuiusdam conuersi ad statum Clericalem solùm pro casu quo in statu laicali non fecisset professionem tacitam, vel expressam.] Credo etiam circa hoc omnes Religiones laudabilia statuta habere. Casu autem quo aliquis Conuersus tonsura Clericali fecerit se tonsurari, aut ad Sacros Ordines sine legitima facultate promoueri, his omnibus iure priuandus est. Tum quia inobediens, & rebellis non debet esse potioris conditionis quam obediens, ac per consequens iste non debet esse potioris conditionis, quam alij quieti, & obedientes Cõuersi, qui sua professione contenti talia nõ ambiunt. Tum quia in eo in quo quis deliquit, in eo debet puniri, cũ ergo iste peccauerit Ordinibus male susceptis, prędicto modo debet puniri. De quo Casarubius *in Compen. priuil. Mendic. verb. Laici Fratres.* Rodriguez *to.* 2. *quæst. Regul. quæst.* 123. *artic.* 3. In eo etiam casu talis Conuersus illegitimè ordinasus cui non permittitur tonsura Clericali, vti aut exercere Ordines susceptos non tenetur ad Officium diuinum more Clericorum recitandum, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 12. *n.* 4. cum solùm ad illud teneantur Religiosi Choro addicti, aut pro Ordinatis admissi. Casarubius *vt supra.* [Addo vlteriùs congruenter satis dici conuersum sic ordinatum non debere permitti Canonicum officium persoluere. Peyrinis *tom.* 2. *de Prælato q.* 3. *cap.* 7. *num.* 27. post alios, quos refert. Casu verò quo conuersus ad statum Clericorum transeat siue licitè, siue illicitè id factum fuerit, non requiritur reiteratio Nouitiatus proportionati Clericatui, vt expresse tenet Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 4. *disput.* 6. *quæsit.* 17. *num.* 8. conformiter ad doctrinam Rodriguez, Suarez, Sanchez, Bartholomæi à S. Fausto, & Peyrinis asserentium non requiri pro legitimo anno Nouitiatus quod Nouitios experiatur omnes asperitates Religionis, nisi solùm in genere manendo sub obedientia Prælati pro eo anno.]

23 Tenentur conuersi, Laici, Oblati, seu Donati ad certas orationes Pater noster, & Aue Maria, iuxta institutum Regulæ, vel constitutionum suorum Ordinum, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 12. *num.* 4. Quanta autem, aut qualis sit obligatio illas recitandi, qualevè peccatum illas omittere, ex dictis eodem *tom.* 1. *cap.* 7. *&* 8. vbi agitur de obligationibus Religiosorum ratione Regulæ & constitutionum pensari debet.

24 Prò receptione, educatione, seu institutione conuersorum, Oblatorum, seu Donatorum qui professionem veram trium votorum emittunt, animaduertendæ sunt Institutiones Clem. VIII. approbatæ à Sacra Congregatione Concilij sub SS. D. N. Vrbano VIII. & habentur cum decretis eiusdem S. Congregationis de *Apostatis & eiectis*, quæ sunt huiusmodi, præter alias ibi assignatas pro omnibus Nouitijs, siue Clericis, siue Conuersis. Prima, si quis annum 25. excedens ad habitum regularem admitti postulauerit, & talis eruditionis expers inuentus fuerit, in Conuersorum tantùm, quibus litterarum scientia non est necessaria numerum referatur: ipsi autem Conuersi non recipiantur ante 20. ætatis suæ annum; & nisi saltem præcipua doctrinæ Christianæ capita nouerint. Secunda quia quarumdam Religionum mos est nedum Conuersos ad professionem admittendos, verum, & Oblatos, vt vocant, recipere circa ipsorum Oblatorum receptionem vnaquæque Religio suas peculiares Constitutiones; specialiaque instituta obseruare teneatur. Tertia, cum autem, licet Clericorum bene instruendorum cura debeat esse præcipua, Conuersorum tamen religiosa instructio sit prætermittenda, quin potius æquanimiter amplexanda, quandoquidem satis exploratum est istorum etiam, cum Regulam profiteantur eamdem, perfectam educationem, tum religioni decorem, & ornamentum, tum alijs Christi fidelibus ædificationem, exemplum, atque vtilitatem afferre. Conuersis ipsis à Clericorum nouitiatu separatus ad dormiendum locus (quantum commodè fieri poterit) assignari præcipitur. Illi tamen hac separatione non obstante Magistro Nouitiorum, seu Superioribus Monasteriorum, & conuentuum, iuxta cuiusque Ordinis statuta, & Constitutiones subditi esse, & obedientiam præstare debebunt, à quo non tantùm circa corporalia obsequia probandi & exercendi, verum etiam, pro eorum capacitate, & commoditate, de spiritualibus, præsertim de modo mentaliter orandi, diligenter instruendi erunt, quod vt commodius fiat ad Capitula & spirituales conciones, quæ per Magistros Nouitijs fieri solent, accersiri debeant, & in Ecclesijs statutis horis conueniant, nisi tunc in suis officijs actualiter occupati fuerint. Tempore verò probationis elapso, ij tantùm qui non solùm religiosæ perfectionis capaces, sed ad laborem corporalem apti nouo ac diligenti examine reperti fuerint (dummodo ætatis suæ annum, quoad clericos decimum sextum, quo verò ad conuersos vigesimum primum excesserint) ad professionem admittantur. Sed qui ad conuersorum habitum recepti fuerint, ad clericorum statum transire, etiam durante tempore probationis, non possint. Superior cuiuslibet conuentus in quo Nouitiatus fuerit constitutus, particularem librum habeat in quo vniuscuiusque Nouitij professio registretur, illamque Nouitius professus propria manu, & duo testes qui præsentes fuerint subscribant. Conuersus verò litterarum ignarus professus in eorundem testium qui se subscripserint præsentia, propria manu signum Crucis, apponat, asseruetur que liber, & custodiatur in Archiuio, vbi scripturæ ad Monasterium, seu conuentum pertinentes

tes

tes reponi consueuerunt. Circa quæ decreta, seu Institutiones illud generaliter animaduertendum duxi, illa non videri obligare nisi solùm pro conuentibus designatis, seù designandis à Sede Apostolica pro Nouitiatibus, vt patet, tum ex titulo illis præfixo, tum ex §. 1. & 2. vbi videtur solùm sermonem esse de prædictis conuentibus. Quare cum decretum Clem. VIII. de non recipiendis Nouitijs nisi solùm pro conuentibus designatis, non obliget nisi in Italia, & in insulis adiacentibus, solùm ibi obseruandæ erunt prædictæ Institutiones. Similiter cum ab obseruatione talis decreti Clemen. VIII. excipiantur Carthusiani, Minores strictioris obseruantiæ, Capuccini S. Francisci, Reformati S. Dominici, Discalceati Carmelitarum, Fulienses, Eremitæ Eremi Camaldulensis, & Montis Coronæ, Clerici Regulares Theatini, Societatis Iesu, S. Pauli decollati, Somaschi, & Ministri infirmorum, ideo etiam exempti videntur ab obligatione harum Institutionum cum illæ, vt dixi, solum pro Conuentibus a Sede Apostolica designatis, seu designandis pro Nouitiatibus editæ videantur.

25 Non possunt Conuersi, etiamsi imperfectum habitum, aut sine capuccio gerant in Religionibus quibuscumque siue Mendicantibus, siue non Mendicantibus (præter assignatas num. præcedenti) in Italia & Insulis adiacentibus recipi nisi in Conuentibus assignatis pro Nouitiatibus à Sede Apostolica, & receptiones, ac professiones illorum extra dictos Conuentus factæ irritæ sunt, & nullæ iuxta dicta *to. 1. cap. 24. num. 23.* Quia tamen vt ibidem *n. 24.* dictum SS. D. N. Vrbanus VIII. pro remedio illorum qui illegitimè, & inualidè professionem fecerant non habito Nouitiatu in prædictis locis designatis Motu proprio prouidit, vt de nouo ad professionē admitterētur; & cum huius rei occasione multi professi ad sæculum redire vellent, nouissimè Sacra Congregatio Concilij anno 1636. huic malo prouidere volens statuit. Quod si aliqui contra formam prælatorum decretorum recepti, & professi è Religione infra quinquennium exire, vel Superiores extra eam respectiuè illos eijcere, voluerint, eadem Sanctitas sua decreuit, vt tam ipsi professi quam Superiores respectiuè teneantur Iura, quæ sibi fauere visa fuerint, prius deducere coram eadem Sacra Congregatione, quæ ex speciali etiam suæ Sanctitatis facultate super hoc concessa prouidebit Inhiben. propterea Primatibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & Prælatis inferioribus iurisdictionem exercentibus, ac quibuscumque Iudicibus Ordinarijs, & delegatis etiam causarum Palatij Apostolici Auditoribus, & Sacræ Romanæ Ecclesię Cardinalibus, etiam de Latere Legatis, Sedisque Apostolicæ Nuncijs, ne in posterum in hoc quoquomodo se ingerant absque speciali eiusdem Sanctitatis commissione, sub pœna ipso facto incurrenda, quoad Episcopos, Archiepiscopos, Patriarchas, & Primates interdicti ab ingressu Ecclesiæ, quoad Abbates, Prælatos inferiores, ac alios Iudices prædictos excommunicationis latæ sententiæ, quo verò ad Nuncios, & ad Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos indignationis suæ Sanctitatis, & pœnarum arbitrio eiusdem imponendarum. Hæc ibi.

26 Item ibidem pro maiori cautela contra delinquentes statuit, ac decreuit quòd si ijdem, vt supra, recepti, & professi iuribus suis minimè deductis coram Sacra Congregatione Concilij, & sine illius expressa licentia è Religione exire, vel Superiores Religionis eos eijcere ausi fuerint, ipsi recepti, & professi, tanquam Apostatæ puniantur, & pro talibus habeantur, nec non contra eosdem, iuxta formam decreti de Regularibus Apostatis, & eiectis, eiusdem Sanctitatis suæ iussu ab eadem S. Congregatione sub die XXI. Septembris 1634. editi procedatur, & Superiores, qui eiecerint pœnam suspensionis à diuinis; nec non priuationis omnium Officiorum quæ tunc obtinebunt, ac perpetuæ inhabilitatis ad ea in posterum obtinenda vocisque actiuæ, & passiuæ ipso facto absque alia declaratione incurrant. Hæc ibi. Circa quæ decreta id maximè notandum, quod licet stando in rigore illorum verborum *recepti, & professi* per ea non videantur comprehendi nisi ij solùm, qui in locis, seu Conuentibus non designatis pro Nouitiatibus recepti, aut professi fuerint, non verò ij qui etsi recepti, & professi fuerint in dictis locis, seu Conuentibus designatis, nihilominus cursum Nouitiatus peregerunt in alijs locis non designatis (quod idem dico de decretis Clem. VIII. adductis tom. 1. cap. 24. n. 23. quia in eis, stando in rigore verborum solùm videtur prohiberi admissio ad habitum, receptio seu professio in Conuentibus non designatis, non verò Nouitiatum agere, aut habere, ita vt qui in Conuentu deputato fuit receptus, & professus, etiamsi in non deputato Nouitiatum peregerit, validè professus videatur) attendendo tamē ad Motum proprium SS D. N. Vrban. VIII. quod dicto cap. 24. n. 24. attulimus, & per quod explicantur dicta decreta Clem. VIII. dicendum tam per ipsum, quam per decreta prædicta comprehendi non solùm eos, qui recepti, & professi fuerint in locis non designatis, sed etiam illos, qui in talibus locis non designatis Nouitiatum peregerunt, etiamsi alias in locis designatis recepti, & professi fuerint. Quod constat tum ex illis verbis dicto num. 24. relatis *Annum probationis in Monasterijs, seu domibus Regularium ad id designatis minime fecerunt*, tum ex alijs, quæ sunt in principio illius Motus proprij, quibus suam, & Clem. VIII. mentem declarat, quæ sunt huiusmodi. *Cum itaque sicut accepimus quamplures Ordinum, Congregationum, & Institutorum Regularium professores ad habitum Regularem recepti, probationis annum in Monasterijs, seu domibus Regularibus ad id designatis, vel ab Apostol. Sede approbatis minimè fecerint, proindeque iuxta Constit. fel. record. Clement. Papæ VIII. prædecessoris nostri desuper editam professio per eos deinde emissa inualida existat. Nos Religiosos prædictos &c.* Tum denique ex titulo præfixo ipsi Motui proprio, qui est, *super professionibus per Regulares emissis, non facto in locis designatis Nouitiatu.* Quare dicendum, iuxta mentem tam SS. D. N. Vrbani, tum Clem. VIII. eos, qui in locis non designatis Nouitiatum peregerunt, etiamsi in eisdem habitum susceperint, aut professionem emiserint, dictis decretis comprehendi.

27 Non obstante etiam tali decreto de non admittendis ad professionem Nouitijs etiam Conuersis, nisi in locis à Sede Apostolica designatis pro nostro Ordine obtentum à SS. D. N. Vrbano per Breue speciale an. 1634. negotio prius commisso S. Congregationi Regulari, & Eminentissimo Cardinali Ginetio, vt alij Conuentus designarentur videlicet. In Prouincia S. Alberti in Sicilia Conuentus Placiæ, Melatij, Sicli, Siracusæ, Mazarini; In Prouincia Romana Conuentus Transpontinæ, S. Martini in Montibus, Præneste, Velitarum, Roncilionis, in Prouincia Lombardiæ Conuentus Mediolani, Cremonæ, Nouariæ, Montis Caletij, Nouarum; In Prouincia Venetiarum Conuentus Vicentiæ, Roboreti, Dezensani; In Prouincia Thusciæ, Conuentus Pisarum, Prati, Montis Politiani, Emporij; In Prouincia Romandiolæ, Conuentus Anconæ, Cæsenæ, Arimini, Senogalliæ; In Prouincia Neapolis, Capuæ, Nuceriæ, Apuliæ, Beneuenti, Salerni, Auersæ; In Prouincia Apuliæ Conuentus Licij, Bitunti, Neriti, Baruli, Monopolis; In Prouincia S. Angeli in Sicilia, Conuentus Marsale, Alcami, S. Nicolai de Bononia, Calatanixete, Racalbuti; In Prouincia Calabriæ Conuentus Cosentiæ, Rhegij, Caroleorum, Catanzarij; In Prouincia Aprutij Conuentus Terami, Ortonæ, Bilantis; In Grancijs Conuentus Neapolis, Conuentus Summæ, Surrenti, & Concordiæ. In quibus possint recipi, & admitti ad habitum, & expleto probationis anno ad professionem Fratres Conuersi, seu Laici, seruata forma decreti Sanctiss. D. N. super receptione, & educatione Nouitiorum vltimo loci editi, nec non felicis record. Sixti V. ac aliarum Constitutionum Apostolicarum, & decretorum pariter similis memoriæ Clementis VIII. Institutionumque generalium super receptione, & educatione eiusdem Clementis, nec non sanct. mem. Pauli V. auctoritate editarum. Hæc ibi.

28 Cum autem in supradictis omnibus decretis solum fiat sermo de ijs qui professionem emissuri sunt, ideo quod attinet ad Conuersos, Oblatos, seu Donatos, solùm intelligenda erunt de illis qui vt diximus veram professionem trium votorum emittunt, non de Oblatis, seu Donatis, qui se, & sua Religioni tradunt nulla facta professione, quare nulla est lex, vel prohibitio quo minus isti Oblati, seu Donati qui professionem non emittunt ad Religionem admitti

mitti

mitti possint, etiam in Monasterijs, vbi non sunt prædicti Nouitiatus à Sede Apostolica approbati.

29 De fœminis illis, quæ in Monasterijs Monialium Oblatæ, seu Donatæ nuncupantur eodem modo loquendum videtur, ac de viris Oblatis, seu Donatis, respectiuè tamen ad earum sexum. Præter ea autem quæ de ipsis dicta sunt *tom. 1. cap. 25. num. 17.* notandæ sunt aliquæ declarationes Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium quas refert Barbosa in Collectan. Bullar. verbo *Conuersa*. Prima, Conuersas non habent regulariter Moniales Sanctæ Claræ. Secunda, Conuersæ quæ ad Monasteriorum pauperum subleuamen ad conquæritandas eleemosynas mittuntur, 45. ætatis annum excedant, & extra clausuram minimè pernoctent, nisi in casu necessitatis, & tunc hospitio excipiantur in ædibus proximorum consanguineorum, aut aliarum piarum matronarum. Tertia, Conuersæ Moniales ad quæstuandum mitti possunt, si aliter Moniales sustentari non possint, dummodo ad minus 40. ætatis annum excedant, non sint pulchræ, nec modo aliquo extra Monasterij clausuram pernoctent, & in illis Monasterijs quæ nisi dictas Conuersas ad quæstuandum mittunt, manuteneri non possunt, deinceps puellis Monasticum habitum non tradi, nec educationis causa illæ in eis introduci possunt absque Sedis Apostolicæ speciali licentia. Quarta, Conuersæ non debent permitti vt exeant, aut videri se sinant ad effectum claudendi, vel aperiendi, ianuam Monasterij sed id munus alteri extra clausuram degenti committatur. Quinta, Conuersa supernumeraria debet prædicta qualitatibus necessarijs capitulariter, votisque secretis Monialium admitti, & dotem duplicatam soluere à Conuersis persolui solitam, ac tempore debito professionem emittere. Barbosa vt supra. Pro istis etiam fœminis Oblatis, seu Conuersis vide Rodriguez *to. 1. quæst. Regul. quæst. 44. artic. 4.*

30 Gaudent prædicti Conuersi Priuilegijs suarum Religionum, iuxta dicta *tom. 1. cap. 3. num. 18.* vbi etiam idem dictum est de Oblatis professionem emittentibus, qui sunt verè Religiosi specialiter tamen Gregor. IX. in Bulla *Quoties à nobis*, quæ habetur in 1. tom. Bullar. Laertij inter Bullas huius Pontificis *num. 3.* Oblatis Carthusianorum concessit vt eisdem libertatibus, & immunitatibus gauderent quibus ipsi Fratres gaudebant. Deinde Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelitarum eorum Oblatis copiosam concessionem fecit omnium priuilegiorum Fratribus concessorum illis verbis. *Et ne Oblati, & Oblatæ eiusdem Ordinis suorum iure deuotionis ad Ordinem ipsum frustrentur effectum, omnia, & singula circa Fratres, & Sorores, & Mantellatas, seu Pinzocheras nuncupatas personas prædicta in præsentibus litteris statuta concessa, & ordinata, aut illis, & Fratribus prædictis in eorum commodum, & fauorem indulta, ad easdem dicti Ordinis nunc, & pro tempore Oblatas, & commissas vtriusque sexus personas eisdem scientia, & motu, & auctoritate extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere debere proinde ac si pro eisdem Oblatis, & Commissis personis, & circa illas emanassent decernimus, volumus, & ordinamus.* Vide pro vsu huius priuilegij dicta tom. 1. cap. 21. num. 19. & 20. & in hoc 2. to. cap. 1. num. 21. vbi constabit an sit vel non reuocatum. Similiter pro tempore interdicti hanc illis concessionem fecit. *Et quia ex concessione continetur dictorum Innocentij IV. Alexandri IV. & Greg. XI. prædecessorum quod liceat eis cum interdictum generale terra fuerit, dummodo causam non dederint interdicto, clausis, ianuis, excommunicatis, & interdictis exclusis, submissa voce Missas, & alia diuina officia celebrare; eorumdem Fratrum deuotioni non plenè consulitur, concessionem eamdem extendendo eisdem Fratribus, vt liceat eis habere Altare portatile cum debita reuerentia, & honore, super quo in locis ad hoc conuenientibus, & honestis præterquam in Ecclesijs ab Ordinarij obedientia non exemptis, quoties ad eos contigerit interdici, possint Missas & alia diuina Officia in quorumcumque præsentia celebrare, & interdicti tempore ad diuina huiusmodi cum eis mantellatas, & Pinzocheras, ac Oblatas Commissasque personas, & ipsorum Fratrum, ac Monasteriorum Monialium Ordinis prædicti Procuratores, Aduocatos prædictos, & negotia gerentes vtriusque sexus admittere præfatis scientia, motu, & auctoritate indulgemus.* Pro quo priuilegio seu vsu ipsius, & an sit reuocatum, vide dicta tom. 1. cap. 21. num. 14. 19. & 20. Præterea idem Sixtus IV. in Bulla *Dum fructus vberes*, quæ etiam est Mare magnum Eremitarum S. Augustini, Oblatis eiusdem Ordinis ferè similia videtur concessisse. Meminerunt autem vtriusque concessionis Casarubius *in Compend. priuilegior. Mendicant. verbo Oblati Fratrum*, & Rodriguez *tom. 3. quæst. Regul. quæst. 21. art. 3.* Meminit etiam vterque alterius concessionis Eugenij IV. circa absolutionem istorum, quam tamen omitto, quia viuæ vocis oraculo fuit facta, & per consequens ijs temporibus inutilis, vt sæpe dixi, nisi de nouo concedatur.

31 Quia tamen Leo X. in Constit. *Dudum* quæ est in 1. to. Bullar. Laertij *n. 32.* omnia priuilegia Conuersis, & Oblatis Ordinum Mendicantium concessa communia esse voluit omnibus prædictis cuiuscumque prædictorum Ordinum Conuersis, & Oblatis. Ideo his priuilegijs concessis Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum S. Augustini gaudere possunt ratione communicationis Priuilegiorum Oblati Prædicatorum, & Minorum, vt in specie de Oblatis Minorum habet Casarub. *in Compend. priuil. Mendicant. ver. Oblati Fratrum, vel Monialium num. 3.* quod idem credo de Oblatis fœminis, cum illæ etiam nominentur à Sixto in priuilegio pro Carmelitis *num. praced.* adducto. Imò etiam idem videtur dicendum de Nouitijs, tam Oblatorum, quam Oblatarum (professionem videlicet trium votorum emittentium) saltem in multis Religionibus, & quoad ea quæ spectant ad bonum spirituale animæ: præsertim cum Nouitij in fauorabilibus pro veris Religiosi habeantur. Vide dicta *t. 1. cap. 24.* præsertim *num. 8.*

32 Dubitari tamen potest an priuilegia illa Gregor. IX. pro Oblatis Carthusiensium, & Sixti IV. pro Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum Sancti Augustini intelligantur solùm de Oblatis illis, qui professionem trium votorum emittunt, an verò etiam de illis, qui sine tali professione se, & sua Monasterijs obtulerunt modo superius num. 17. dicto. Et quidem cum priuilegium Gregorij IX. expressè loquatur solùm de Oblatis qui trium votorum professionem emittunt in Ordine Carthusiensium, vt patet ex ipsa Bulla, ideo non potest extendi ad eos qui talia vota non faciunt. Cum autem priuilegia Sixti IV. indistinctè loquantur de Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum S. Augustini non determinando pro illis qui professionem emittunt, vel non emittunt, imò comparent illos cum Tertiarijs Fratribus de Pœnitentia, seu Pinzocheris, qui neque tria prædicta vota emittunt, ideo probabile est ad vtrumque genus Oblatorum extendi. Verumtamen quia adhuc inter istos qui veram professionem trium votorum non faciunt, possunt esse aliqui qui non seruent conditiones à Sacra Congregatione Concilij supra num. 8. assignatas, quia scilicet non omnino bona sua Monasterijs obtulerint, alij verò qui illas seruent, ideo prædicta priuilegia extendenda solùm credo ad hos posteriores, non ad illos. Nam eo ipso quod Sacra Congregatio solùm istos potiri vult priuilegio fori, & immunitatis à sæcularibus exactionibus, etiam velle videtur eos solùm potiri posse alijs priuilegijs Religionibus concessis, ac eos solùm esse verè, & simpliciter Donatos, seu Oblatos. Etsi hoc non sit omnino certum, cum Sixtus IV. in prædictis priuilegijs vniuersaliter loquatur de Oblatis, seu Donatis, & posset dici Sacram Congregationem solùm excludere prædictos à priuilegio fori, & immunitatis ab exactionibus sæcularibus, non ab alijs priuilegijs maximè concernentibus animæ vtilitatem. Pro vsu tamen horum priuilegiorum, & an sint, vel non reuocata vide, vt dixi, *to. 1. c. 22. num. 14. 19. & 20. & in hoc 2. to. cap. 1. num. 21.*

33 Concessit Calixtus III. Conuersis Fratrum Minorum, vt possent tangere Calices, & lauare corporalia, & alia Ecclesiastica, cum expedierit. Item Leo X. concessit eisdem Conuersis socijs Generalium, vel Prouincialium, vt eo tantùm tempore quo socij sunt, & extra loca, & Conuentus cum inseruiunt Missis prædictis Prælatis possint proprijs manibus tractare vasa sacri ministerij scilicet Calices, & corporalia explicando, & plicando post Missam sicut Clerici in sacris constituti. In conuentibus autem vbi sunt alij Fratres id concedere recusauit. Casarubius

in Compend.priuileg. Mendicant.verb. Laici Fratres n.1. & 3. Rodriguez *tom.2. quæst. Regul. q.127. artic.2.* Portellus *in Dub.Regular.verbo Laici Fratres n.1.* Verumtamen cum istæ concessiones sint viuæ vocis oracula, vt Casarubius notat, ijs temporibus post reuocationem similium concessionum factam à SS.D.N. Vrbano VIII. nullæ sunt, nisi de nouo concedantur, vt sæpe dictum est. Extat tamen alia concessio Sixti IV. pro Fratribus professis Cōuersis Ordinis S. Augustini Congregationis Lombardiæ quæ illis concessit quod dum Sacristiæ curam gererent, scilicet, dum Sacristarum officium exercerent possent tangere Calices, Patenas, & Purificatoria, cum necesse esset. Quæ concessio, quamuis neque per Bullam, neque per Breue facta sit, quia tamen ab ipso Papa videtur subscripta, ideo non apparet viuæ vocis oraculum, ac per consequens hoc tempore subsistere. Eam refert Consertius *in Collectanea litterarum Apostolicarum inter priuilegia Sixti Quarti num. 9.*

34 Pro quo notandum quod, secluso priuilegio, sacra vasa, & vestes dum in eis continetur Corpus, vel Sanguis Christi, tangi, præterquam a Sacerdote, vel Diacono, graue peccatum est. *Ex cap.non oportet d.23.* Palud. *in 4. dist. 13.q.1.art.4.* Suarez *in 3.par.tom.3.disp.81.sect.8.* Tangere autem illa cum in eis non continetur Corpus, aut Sanguis Christi, etiam est illicitum *ex cap. in sancta dist.1. de Consecrat.cap.sacratas*, alijsque iuribus *dist* 23. Huius tamen præcepti transgressio, secluso contemptu, solùm est venialis, quia pro leui irreuerentia communiter æstimatur. Suarez *vt supra*. Imò si rationabilis causa, vel moralis necessitas adsit, nulla erit culpa id facere. Sotus *in 4.dist.13.quæst.2. art.3. ad 3.* Layman. *in Theolog.moral. lib.5. tract.5. cap.6. num.18. & 19.* Ad tollendos tamen scrupulos solet ad id peti licentia à Sac. Congregatione Rituum, vt patet ex Barbosa *in Collectan.Bullar.verb. licentia.*

35 Affertur etiam alia concessio facta Laicis Fratribus etiam olim homicidis, & bigamis, vt possent ministrare Sacerdotibus celebrantibus, etiam vestiti superpelliceo lineo. Ita Portellus *in Dub. Regul. verbo Laici Fratres n. 2.* ex Compend. D.Hieron. Hisp. *verb. Laici Fratres §.2.* Verumtamen scire non potui an hęc concessio sit viuæ vocis oraculum, & per consequens his temporibus inualida, aut non. Deinde dico, cum irregularitas non priuet exercitio Ordinum, nisi vt ordines suos, idest, eo modo, quo à Clericis exerceri solent, vt habet Cornexo *tom.2. tract. de irregularit. disput.5. dub.4.* ideo quicumque irregulares, etsi homicidæ, & bigami possunt ministrare Sacerdotibus celebrantibus non eo modo quo Clerici, sed vt Laici. Quia verò ministrare cum superpelliceo lineo indicare videtur id fieri ad modum Clericorum, ideo forsan obtenta est talis concessio. Cuius tamen qualitatem, vt dixi, ignoro.

SVMMARIVM CAP. IX.

Eminentissimorum, DD. Cardinalium prærogatiua maxima. num.1.
Ipsorum varia epitheta. ibid.
Prouincijs, Regnis, Nationibus, & Religionibus Protectores assignantur. ibid.
Dati sunt Religionibus ad earum defensionem. num.2.
Visio S.Francisci circa illos. ibid.
Ipsorum auctoritas varia pro varietate temporum. num.3.
An sint iudicandi vt veri Prælati Religiosorum. num.4.
Quid circa hoc decreuit Gregor.XI. ibid.
Possunt DD.Protectores dici aliquo modo Superiores Ordinum quibus præficiuntur. n.5.
Sunt Commissarij Apostolici, Vicarij, Delegati, & Locumtenentes Papæ in his quæ pertinent ad bonum regimen, & gubernium Religionis. ibid.
Maximo honore, amore, & reuerentia prosequendi à Religiosis quos protegunt. num.6.
Illis iure credendum cum dicunt se habere viuæ vocis oraculum à Papa. num.7.
Quando, & quomodo fides adhibenda Cardinalibus in Iure. ibid.
Eorum præcipuum munus est Superiorum auctoritatem conseruare. num.8.
Non debent se immiscere quando Superiores sui Officij debito satisfecerint. ibid.
Possunt suam auctoritatem interponere quando à Superioribus Ordinum requisiti fuerint. num.9.
Pro conseruatione scilicet auctoritatis Superiorum, coercenda subditorum pertinacia, aut introducenda vita regulari. ibid.
Possunt etiam suam auctoritatem in negotijs Ordinum interponere quando id necessarium fore cognouerint. n.10.
Ad conseruandum tamen auctoritatem Superiorum, Ordinesque protegendos. ibid.
Monentur adhibere in negotijs Ordinum loco Notarij aliquem ex Regularibus ipsorum. num.11.
Quibus facultatibus vtantur. num.12.
Protector Carmelitarum amplissimam facultatem habet. num.13.
Etiam Protectores aliorum Mendicantium ea facultate vti possunt. num.14.
Sunt Protectores Mendicantium conseruatores illorum pro omnibus causis quæ contingere possunt. ibid.
Quando, aut quomodo admittere possint appellationes Fratrum. num.15.
Faciendæ sunt huiusmodi appellationes gradatim. n.16.
An ex DD.Protectoribus appellari possit ad Sacram Congregationem Regularium. num.17.
An possit licentiam concedere Fratribus veniendi Romam. num.18.
An Protectores Mendicantium procedere possint contra asserentes confessos Mendicantibus iterum teneri confiteri Rectori Parochiali. num.19.
An contra illos qui negauerint illis eleemosynam non esse faciendam. ibid.
An hæc potius pertineant ad DD. Inquisitores. ibid.
Auctoritas Protectorum videtur delegabilis in casibus necessitatis quibus ipsi personaliter assistere non possunt. num.20.
Si autem huiusmodi causa concernerent visitationem, vel reformationem Religiosorum Religiosis eiusdem Ordinis deleganda sunt. ibid.
Qualiter beneficia à DD. Protectoribus collata compensari debeant. num.21.

De Dominis Cardinalibus Regularium Protectoribus, eorumque facultatibus, iuribus, & priuilegijs. Cap. IX.

1 EMinentiss. DD. Cardinalium prærogatiua maxima est in Ecclesia Dei, vtpotè qui summæ dignitatis, videlicet Pontificiæ, *Collaterales* sunt, *& Coadiutores*. S.Bernardus *lib.4.de considerat. Cardines Orbis*. Ioann. de Lignan. *in tract.de bello pag.9. Pars corporis Papæ*. Gigas *de pens.quæst.7.num.12.& 13. Principes terræ*. Canonistæ *in cap. Pastoralis 11. q.1. Columna Ecclesiæ*. Marcus Mantuan. *lib.de Con. n.64. Lumina Ecclesiæ*. Idem Mantua *ibid. Stella Ecclesiæ*. Alban.Cardinal. *lib.de Cardinalatu quæst.8. Ecclesiæ Senatores*. Azor.tom.2. instit. moral. *lib.4.cap.3.quæst.20. Reges*, vel pro Regibus habendi. Paris de Puteo *in tract.de Syndic. in §.an si Iudex n. 2.* Vnde varijs, & honorificentissimis titulis nuncupati nouissimè à SS. D. N. Vrbano titulo *Eminentissimorum* decorati sunt. Quemadmodum autem ex cœlesti Hierarchia administratorij illi Spiritus nedum hominibus, sed & Regnis, & Prouincijs Tutelares à Deo conceduntur, vt docent S.Basilius *lib.4. contra Eunomium*, Theodoretus *orat.10.in Danielem*, Nazianzenus *orat. 2.de Theologia*, & alij), sic etiam ex terrestri, & Ecclesiastica Hierarchia Cardinales à Papa, prouincijs, Regnis, Nationibus, & Religionibus protectores assignantur.

2 Dati ergo sunt Religionibus à Summis Pontificibus ad earum defensionem, conseruationem, dilatationem, tutelam, & protectionem, vt vel ex nomine ipso Protecto-

rum

rum conspicitur, contra aduersantes præcipuè. Peirinis *de subdito Religioso tom. 1. de obedientia q. 1. cap. 18. §. 21. & 3.* Quod belle confirmat S. Francisci Minorum Patriarchæ cœlestis visio qua monitus à Deo est petere sui Ordinis Cardinalem Protectorem à Papa Honorio III. *Vidit enim in somnis gallinam pullos plurimos sub alis congregare, à super volitantibus miluis defendere volentem, nec tamen omnes potuisse, pluresque proinde patuisse rapinæ, magna verò alterius volucris sub alis pericula subterfugisse.* Expergefactus autem vir Sanctus dum somnij interpretationem peteret à Domino eam ita accepit, *vt intellexerit se per gallinam, Discipulos per pullos, & Cardinalem in Protectorem assumendum per volucrem magnarum alarum demonstrari.* Sic Lucas Vadingus *in annalib. Minor. ann. 1217. num. 2. ex legenda trium Sociorum.* Hoc autem munus rectè in eodem Ordine Minorum primus obiuit Cardinalis Hugolinus, postea Pontifex Greg. IX. qui super Minores Constitutus factus est, quasi vnus ex eis, nihil tam curans, quàm vt à molestijs, & iniurijs vbique terrarum defenderentur, ab Ecclesiarum Prælatis fouerentur, amicè reciperentur, & per vniuersas Orbis Prouincias ad omnium salutem distenderentur. Vadingus *vt supra num* 8.

3 Ipsorum auctoritas varia pro varietate temporum, iuxta Pontificum decreta, ipsorum DD. Card. affectum, seu conditionem, rerumque indigentiam fuit, aliquando amplior, aliquando strictior. Prædictus enim Cardinalis Hugolinus primus Minorum Protector quasi summam in Ordinem potestatem exercuit tempore Honorij III. postea tamen Pontifex factus, & Gregorius IX. vocatus eam valdè restrinxit, prout etiam fecit Greg. XI. in Bulla inferius referenda, quod, & postea approbarunt Sixtus IV. & Julius II. Item Vrbanus IV. amplissimam auctoritatem Protectoribus concessit, illis immediatè Moniales subijciens quam etiam postea moderati sunt Martinus V. & Iulius II. De quo Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo. Protector Ordinis.* Rodriguez *to. 3. quæst. Regular. quæst. 42. art. 1. & 2.* His autem temporibus standum est tum consuetudini legitimè præscriptæ, tum varijs decretis Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationum, quibus eorum auctoritas aliquando declaratur, tum præcipuè litteris quibus Summus Pontifex hoc munus Protectorum eisdem DD. Cardinalibus tribuit, & secundum illa iudicandum in præsenti.

4 Primò ergo videtur dicendum prædictos DD. Cardinales Ordinum Protectores non esse vocandos Prælatos Religiosorum stricto modo, quales sunt Priores, Prouinciales, & Generales, & alij similibus nominibus vocati, Colligitur ex Bulla Gregorij IX. vbi Cardinali protectori Ordinis Minorum districtè inhibuit ne se intromitteret in rebus pertinentibus ad officia, & gubernationem, seu correctionem Fratrum dicti Ordinis nisi in certis casibus, & quod Fratres prædicti ad protectorem tanquam ad prælatum pro licentijs, vel alijs similibus gratijs recurrentes punirentur. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. num. 1.* Secundò ex Gregor. XI. in Bulla *Cunctos Christi*, quæ habetur in r. to. Bullarij Cherubini inter Bullas Gregorij *num. 4.* quam etiam approbauit, & inseruit Sixtus IV. in alia Bulla *Sacra Minorum* in Bull. Rodrig. tom. 1. in Sixto IV. *num. 5.* in qua etiam prædictis DD. protectoribus prohibuit statuta Ordinis corrigere, dispensare, seu immutare, prælatos, seu Officiales ponere, aut deponere ad lecturam, vel gradum aliquos promouere, aut ab eisdem remouere, de locu ad locum aliquem Fratrem mutare, aut licentiam aliquo eundi impartiri, quemquam punire, aut a pœna liberare, res Ordinis alicui concedere, aut concessas amouere, de rebus, aut correctione Fratrum, nisi in quibusdam casibus, se aliquatenus intromittere, quæ omnia indicant eos non esse veros Ordinum prælatos, stricto modo loquendo, quia si tales essent, prædicta negari ipsis non deberent. Nec obstat has limitationes solùm pro Protectoribus Ordinis Minorum factas fuisse non pro alijs Ordinum protectoribus. Non solùm quia cum prædictæ limitationes factæ sint à Summis Pontificibus in gratiam, & fauorem Minorum, vt ex ipsis Bullis constat, & Mendicantes omnes communicatione gratiarum, & priuilegiorum potiantur, saltem omnes Mendicantes, & quicumque alij eorum priuilegijs fruentes, hac etiam gratia frui debent. Sed etiam quia, vt bene Laertius Cherub. 1. tom. Bull. inter Bullas Greg. XI. *num. 4.* notauit, aliorum Ordinum protectores maiores his facultates non habent. Tertiò id etiam constabit ex litteris protectionis sub Paulo V. & SS. D. N. Vrbano alijs DD. Protectoribus concessis, de quibus infra, in quibus non nisi ad determinatos casus eorum auctoritatem, & potestatem extendi declaratur. Id denique quartò constat quia is solùm stricto modo dicitur Prelatus qui habet ordinariam iurisdictionem in subditos, vt docet Abbas *cap. decernimus de iudicijs summ. 16. & cap. tua nos de cleric. ægrotante.*

5 Possunt nihilominus prædicti DD. Protectores dici Superiores Ordinum quibus præficiuntur, & largo modo Prælati quatenus sunt Commissarij Apostolici, Vicarij delegati, & Locumtenentes Papæ in his quæ pertinent ad bonum regimen, & gubernium Religionum modo inferius esplicando, pro conseruanda scilicet prælatorum auctoritate, & quando ab ipsis requisiti fuerint, vel ipsi Domini Protectores id necesse esse cognouerint, iuxta inferius dicenda. Omnis enim habens curam animarum aliorum, etsi delegatam, dici potest Prælatus. Glossa *in cap. tua nos, de cleric. ægrotante.* Syluester *in summ. verb. Prelat. num. 1.* [Vnde video Sacram Congregationem Episcoporum & Regularium 23. Februarij 1636. præcepisse Siluestrinis, vt ordinationes D. Protectoris proponerentur in Capitulo Generali, & quod si sine iusta causa illæ quæ spectarent ad bonum regimen Religionis non acceptarentur, eadem S. Congr. de remedio opportuno prouisura esset.]

6 Propterea maximo honore, amore, & reuerentia prosequendi sunt à Religiosis quos protegunt, vtpotè qui ipsorum tutelæ, patrocinio, & conseruationi à Papa destinati sunt. Hinc in litteris protectionis sub SS. D. N. Vrbano concessis sic habetur, *Mandantes propterea Priori Generali, ac alijs superioribus, necnon vniuersis Religiosis personis quibuscumque dicti Ordinis in virtute S. Obedientiæ, vt te in eorum Protectorem iuxta tenorem præsentium recipientes, ea qua debent reuerentia prosequantur.*

7 Hinc illis iure credendum, & fides adhibenda quando dicunt se habere viuæ vocis oraculum à Papa. Hoc enim conueniens est muneri quod gerunt, & eorum dignitati, ac auctoritati. Maximè, quia in causis Cardinalibus commissis, & demandatis, eorum dicto fides adhibetur. Cardin. Alban. *tract. de Cardin. q. 42.* ex Lupo, Baldo, Saliceto, Azor. *tom. 2. instit. moral. lib. 4. cap. 3. dub. 20.* Præsertim tertiò quia alijs etiam Cardinalibus de stylo Curiæ credendum est, vt tradit Tuschus *v. Cardinalis conclus. 103. n. 2.* De quo Nauarrus *lib. 1. consil. de offic. Iud. delegat. cons. 9. num. 7.* Farinac. *2. p. decis. p. 1. decis. 339.* Bellemera *conclus. 635.* Mascard. *de probat. conclus. 269.* Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Constit. 3. Gregor. XIII. num. 4.* Quod limitant plures nisi sit in præiudicium tertij. Abbas *par. 2. consil. 18. num. 2. & cap. quod super de fid. instrum. num. 5. & cap. sicut nobis de sent. excommunic. in 6.* Tuschus *vt supra num. 3.* Glossa *in cap. sicut nobis de sent. excommunicat. verbo alio modo*, & alij. Nec obstant dicta *tom. 1. cap. 3. num. 21.* videlicet, quod quamuis Gregor. XV. per suam constitutionem *Romanus Pontifex* anno 1621. reuocauerit omnia viuæ vocis oracula præterquam à DD. Cardinalibus firmata, nihilominus SS. D. N. Vrbanus anno 1631. omnia prædicta viuæ vocis oracula etiam à Cardinalibus firmata cassauit, & abrogauit. Nam in primis hæc reuocatio oraculorum viuæ vocis solùm est de illis quæ priuilegia, facultates, licentias, & gratias continent, non de alijs, vt eodem loco dictum est. Quare respectu aliorum integra manet auctoritas Cardinalium, & illis fides adhibenda. Deinde, in prædictis litteris solùm est sermo de gratijs, indultis, & priuilegijs viuæ vocis oraculo à Sede Apostolica præteritis temporibus concessis, non de ijs, quæ in posterum, & in futurum à Summis Pontificibus concedi possunt. Quare saltem respectu istorum procedit tradita doctrina, quod videlicet credendum sit DD. Cardinalibus, præsertim Ordinum Protectoribus, cum dixerint se habere viuæ vocis oraculum à Sanctissimo.

8 Eorum præcipuum munus in eo situm est, vt Superiorum

rum Ordinum auctoritatem conseruare curent, adeo vt in negotijs eorumdem Religiosorum se non debeant immiscere, quando Superiores ipsorum sui officij debito satisfecerint, ac gubernio, & regimini subditorum sufficienter incumbuerint. Sic enim habetur in litteris protectionis sub Paulo V. quas affert Laertius Cherubinus 3.tom.Bull. in Paulo V. *n.*53. *alias* 34.& sub SS.D.N.Vrbano. [Volumus autem, ac tibi in virtute S.Obedientiæ mandamus, vt Superiorum dicti Ordinis auctoritatem quantum fieri poterit conseruare cures, & propterea cum ipsi Superiores eorum officij debito satisfecerint, ac gubernio, & regimini subditorum sufficienter incubuerint, tu in negotijs eorumdem Religiosorum te non immisceas.] Ex quo à contrario elici videtur, quod cum prædictis DD.Cardinalibus certò constiterit Ordinum Superiores sui Officij debito non satisfacere, aut gubernio, & regimini subditorum sufficienter non incumbere, posse se in negotijs Religiosorum immiscere.

9 Possunt similiter suam auctoritatem interponere quando à Superioribus Ordinum requisiti fuerint. Sic enim habetur in prædictis litteris protectioni sub Paulo V. & Sanctiss.D.N. Vrbano. Quod intelligo pro conseruatione auctoritatis, & iurisdictionis Prælatorum, iuxta dicta, & pro reprimenda, aut coercenda subditorum peruicacia, aut superbia erga prælatos; aut pro introducenda in Monasterijs vera vitæ Regularis obseruantia, eradicandisuè, aut submouendis abusibus contrarijs reformationi.

10 Item possunt suam auctoritatem in negotijs Ordinum interponere, etiam à Superioribus non requisiti, quando id necessarium fore cognouerint. Sic enim habetur in dictis litteris protectionis sub Paulo V. & SS.D.N. Vrbano: quo etsi facultas valdè ampla ipsis concedi videatur, limitanda tamen iuxta supradicta, & finem muneris protectoris, qui est conseruare auctoritatem superiorum ordinum, ipsosque Ordines defendere, conseruare, & protegere.

11 Monentur tamen prædicti DD.Protectores, vt quoties in negotijs Ordinum se immiscuerint, siue à Superioribus requisiti, siue quia id viderint ipsi esse necessarium, per seipsos, quoad fieri poterit, id facere curent adhibito ad scribendum quando opus fuerit in eisdem negotijs, seu causis loco notarij aliquo ex Regularibus dictorum Ordinum. Sic enim habetur in litteris protectoris relatis sub Paul.V. & SS.D.N.Vrbano. Quod iure præscribunt Summi Pontifices boni nominis Religiosorum zelatores, ne si prædicti DD.Protectores in causis, & negotijs Regularium gerendis, aut scribendis familiaribus proprijs, aut alijs sæcularibus pro Notarijs, Secretarijs, aut Scribis vtantur bona fama Religiosorum denigretur, & Sacri Regulares Ordines apud seculares vilipendantur.

12 Conceditur etiam prædictis DD. protectoribus in dictis litteris sub Paulo V.& SS.D.N.Vrb. concessis vti omnibus facultatibus, iurisdictionibus, honoribus, & oneribus solitis, & consuetis, ac quibus alij Protectores vsi sunt, ac vti quomodolibet potuerunt, seu etiam debuerunt. Quæ auctoritas, & facultas licet limitanda sit iuxta dicta, & contenta in prædictis litteris, scilicet pro conseruanda auctoritate superiorum Religionis, & in casu quo ab ipsis requisiti fuerint, vel ipsi protectores cognouerint id esse necessarium, nihilominus postulat, vt explicemus ad quæ extendi possit iure, vel consuetudine.

13 Et primò Cardinalis Protector Ordin.Carmelit.amplissimam facultatem habet circa publicationem priuilegiorum eiusdem Ordinis quæ habentur in Mari magno, & defensionem eorumdem Fratrum, in quibuscumque causis, & contra quoscumque quantumcumque qualificatos; vt patet illis verbis Sixti IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelitarum, & extat authenticè apud ipsos, & Rodriguez *tom.*1.*Bullar. inter Bullas Sixti IV. num.*37. illis verbis: [Et nihilominus dicti Ordinis Protectori qui pro tempore erit, & cuilibet in dignitate Ecclesiastica constituto, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonico, per vniuersum Orbem qui desuper prædicti Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Priores, & Fratres, ac illorum, seu ad commodum eorum Romanæ Ecclesiæ syndicos desuper requisitus fuerit per Apostolica scripta insolidum mandamus quatenus per se, vel alium, seu alios præmissa, vbi, & quando opus fuerit solemniter publicantes, ac eisdem Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordini, illiusque domibus, & professoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant eos pacifica possessione, vel quasi priuilegiorum, & concessionum huiusmodi gaudere, non permittentes eos, seu testamentorum executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem per Ordinarios, & Rectores prædictos, aut quoscumque alios indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari, ac etiam summariè, & de plano sine strepitu, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta, contra quoscumque cuiuscumque qualitatis, vel conditionis existant, & quacumque Ecclesiastica etiam Patriarchali, Archiepiscopali, aut Episcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti in quibuscumque causis per eos mouendis, quacumque ratione, vel causa quæ excogitari posset eis ministrent iustitiæ complementum: exequentes quod per eos fuerit ordinatum, & illos quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constiterit illis irretitos esse declarent, & faciant, & mandent interdictos suspensos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari, ac legitimis super his habendis seruatis processibus illos quoties opus fuerit iteratis vicibus aggrauare procurent. Contradictores auctoritate Apostolica, appellatione postposita, compescendo, inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis. Non obstantibus prędicti Bonifacij VIII. quibus cauetur ne quis extra suam Ciuitatem, & Diœcesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis vltra vnam dietam à fine suæ Diœcesis ad iudicium euocetur, seu ne Iudices à Sede Apostolica deputati extra Ciuitatem, & Diœcesim in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali, necnon quæ incipit Super Cathedram Bonifacij præfati, & dudum Vienn. Concilij, ac recolendæ memoriæ Calixti Papæ III. etiam prædecessoris nostri litteris, alijsque Apostolicis ac etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis specialibus, & generalibus, &c.

14 Circa quæ id primò notandum quod quamuis prædicta facultas solùm protectori Carmelitarum concedatur, nec similis reperiatur in alijs litteris, seu Bullis Mare magnum appellatis aliorum Mendicantium, nihilominus etiam protectores aliorum Ordinum Mendicantium, propter communicationem priuilegiorum, dicta facultate vti possunt. Secundò in prædicta concessione protectores constitui Conseruatores Ordinis pro omnibus causis quæ Ordini contingere possunt, vt patet illis verbis, *in quibuscumque causis per eos mouendis quacumque ratione, vel causa quæ excogitari posset eis, ministrent iustitiæ complementum*. Et ideo quæ *cap.*10. dicentur de facultatibus conseruatorum Religionum etiam suo modo applicari debent ad protectorem. Imò etiam probabile mihi est, quod quamuis auctoritas, & facultas aliorum Iudicum conseruatorum restricta valdè, & limitata sit his temporibus propter decretum Sacræ Congregationis Concilij sub Greg XIII.& constitut. Clem. VIII. & Greg XV. de quibus cap.10. auctoritati tamen protectori concessæ in ijs litteris nullatenus per illa derogetur, ac proinde in sua vi manete. Ratio est, quia per præfatum decretum Sacræ Congregationis, & constitutiones Clemen. VIII. & Gregor. XV. solùm limitatur facultas, & auctoritas concessa Iudicibus conseruatoribus modo communi, & ordinatio à Religiosis designatis, aut deputatis in vim litterarum conseruatoriarum, seu priuilegiorum ipsorum, non illa quæ à Papa immediatè sine vlla designatione, deputatione, aut instantia Religionis, protectori conceditur, qualia est ista in præsenti. Præsertim quia cum Cardinalis protector persona sit specialissima nota digna, cum agitur de limitanda ipsius auctoritate, specialis de ipso mentio fieri deberet, quæ non fit in prædictis decreto, & constitutionibus. Imò in constitutione Gregorij XV. pœna suspensionis ponitur conseruatoribus limites suæ auctoritatis excedentibus, quam tamen non incurrere Cardinales nisi de ipsis specialis mentio fiat tradunt Cardinalis Alban. *de Cardinalatu quæst.*42.

*quæst.*48. ex Ioan. Andr. Azor. *tom.*2.*institut.moral. lib.*4. *cap.*3. *quæst.*10.

15 Possunt etiam prædicti DD. Protectores admittere appellationes Fratrum, qui à suis Superioribus grauati ad illos recurrunt, iuxta dicta *tom.*1. *cap.*9. *num.*4. Ratio est, quia à Sede Apostolica concessa est Religiosis huiusmodi appellatio, ac per consequens ipsis DD. Protectoribus conceditur eam admittere. Primò enim Gregor. XIII. in Bulla *Quoniam nostro* apud Confettium *in Collectan.litter. Apostolic.& priuileg. in Greg. XIII. num.*1. & apud Cherub. in 2.tom.Bullar.Gregor. XIII. *n.*27. expressè concedit Fratribus Minoribus de Obseruantia, quod *si à Prælatis suis grauari prætendant ad Generalem Ministrum ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut viceprotectorem in Romana Curia, vel ad Nos, siue Romanum Pontificem successorem nostrum supremum in Ecclesia Dei Iudicem, sicut antiquitus semper consuetum fuit recursum habeant*. Insuper Sixtus V. in Bulla, seu Constitut. *Ad Roman.spectat* in 2.tom.Bullar.sub *n.*71.id supponit dum de Regularibus Romam venientibus, sub prætextu grauaminum dicit: *In alma verò Vrbe nostra Religiosi aduenæ & peregrini de grauaminibus sibi illatis conquerentes nullibi sine huiusmodi litteris, aut licentia recipiendi erunt nisi prius ad Congregationem dictorum Cardinalium super negotijs Regularium à nobis deputatorũ, vel ad suos Protectores remittantur, vbi ipsis auditis pro rerum, & personarum qualitate quid agendum sit statuetur*. Clarius à Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium declaratum id est, prout ex Confettio *in Summa priuileg. Maris magni tit.*6. *de foro competenti* his verbis habetur, [Quoniam nonnulli Regulares vagandi studio, siue dum imminentem admissorum criminum pœnam ex suis constitutionibus, aut alias debitam sibi metuunt, falsa, & commentitia grauamina causari non ad immediatè sui Ordinis Superiores, sed à grauamine Prioris ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem prout cuiusque Religionis constitutionibus disponitur, sed ad hanc Romanam Curiam absque licentia sæpius fugiunt, potius quam recurrant ex quo Ordinum disciplina relaxatur, Prælati contemnuntur, & ipsi in dies audaciores euadunt placuit Sac. Regularium Congregationi ex ord. Sanctitatis suæ statuere, vt si quis Regularium in posterum temerè, leuiuè ex causa hanc almam Vrbem, seu Curiam absque sui Superioris licentia, & supradicta forma prætermissa adire præsumpserit, ad suos eosdem Superiores seueriori pœna plectendus remittatur.] Maximè pro Carmelitis id declarauit Clem. VIII. in Bulla 110. in 3.tom.Bullar. illis verbis. *Si se à Prælatis grauari prætendant ad Priorem Generalem ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut Viceprotectorem in Romana Curia, vel ad Nos siue Romanum Pontificem pro tempore existentem supremum in Ecclesia Dei Iudicem sicut antiquitus semper facere consueuerunt, recursum habeant*. Et idem Pontifex in Bulla *Quoniam noster* ann. 1604. edita, & pro Seruitis in alia Bulla eiusdem initij anno 1593. eisdem verbis. Sorb. *in Compend.priuil. Mend. v.appel.* Thomas de Iesu *de visitat. Regul.tract.*3.*cap.*17. Peir. *tom.*1.*de subdito q.*1.*de obedientia c.*20. Vbi etiam alia ad intentum.

16 Circa quæ illud aduertendum appellationem hanc ad D. Cardinalem Protectorem faciendam esse gradatim, idest, à Priore, Guardiano, seu immediato Prælato ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, & à Generali ad protectorem, tum quia id est iuri conforme, tum quia ita colligitur ex declaratione S. Congregationis ex Confettio adducta *num. præcedenti*, quod etiam refert Sorbus *in compend.priuileg.Mendicant.verbo appellare*, & Barbosa *in Collectan.Bullar.verb.Religiosus prope finem*. Qualiter autem, aut quomodo permissa sit Regularibus huiusmodi appellatio dicto *tom.*1. *cap.*9. *à n.*4. manet dictum.

17 Dubiæ autem quæstionis est an ex Protectore appellari possit ad S. Congregationem Regularium, cum enim Protector Iudex sit à Papa constitutus in causis Regularium suæ protectionis, videtur quod ex ipso non admittatur appellatio nisi ad Papam. Verumtamen probabilius apparet contrarium, scilicet a Domino Protectore appellari posse ad S. Congregationem Regularium. Ratio est, non solùm quia ita dicitur declaratum à S. Congregatione prout refert Sorbus *in Compend. priuileg. Mendic. verb. appellare*. sed etiam quia Tribunal S. Congregationis institutum est à Sixto V. ad prædictorum Regularium causas nomine Papæ definiendas, & terminandas. Quare quemadmodum ex Protectore ad Papam appellari potest, sic ad eamdem S. Congregationem, quæ eumdem Papam repræsentat. Fauet Thomas de Iesu *de visitat. Regular. tr.*3. *c.*17. *n.*3. *&* 7. & pro eo affert declarationem S. Congreg. Regul. Barbosa *in Collectan. Bullar. ver. Religiosus*.

18 Possunt prætereà præfati DD. Protectores concedere, licentiam veniendi Romam Fratribus suæ protectionis. Ita enim concessit Clem. VIII. in decretis pro reformatione Regularium in 3.tomo Bullar. *n.*60. quæ etiam edita sunt iussu Pauli V. anno 1607. & confirmata à S. Congregatione Concilij sub SS. D. N. Vrbano in decretis de Apostatis, & eiectis, ibi [Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, nisi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat licentiam in scriptis impetrauerint. Si quis autem siue huiusmodi facultate Romam venire præsumpserit, voce actiua, & passiua biennio priuatus existat, subiturum etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas, quæ item omnia aduersus eos qui supradictos admiserint, & receperint sine vlla exceptione locum habeant. Vbi etiam adiungitur postea, Decretum illud quo Fratres Romam petere cum Generalis, Protectoris licentia dumtaxat permissum est, Sanctitas sua extendi ad Prouincialem decreuit, itaut Prouincialis ipse ex causa communi totius Prouinciæ dumtaxat facultatem eiusmodi facere valeat, declarauitque pœnam priuationis vocis actiuæ, & passiuæ contra facientibus inflictam, Sanctitati suæ reseruatam esse, interdicta omnino eorum Superioribus singulis, etiam Generali, ac Protectori facultatem illam moderandi, ac relaxandi.] Decet autem DD. Protectores, vti hac facultate nisi in casu raro, & Fratres ab ipsis facultatem Romam veniendi postulantes ad Generales remittere, qui ob notitiam quam de Fratribus sui habent melius discernere poterunt an conueniens sit talẽ facultatem ipsis elargiri.

19 Item possunt DD. Protectores Carmelitarum, & aliorum Mendicantium procedere contra asserentes quòd confessi Mendicantibus, iterum eadem peccata Rectoris Parochialis Ecclesiæ teneantur confiteri, veluti contra de hæresi suspectos, & contra prædictos Ecclesiarum Rectores, & Ordinarios, qui propter processus, lites, & controuersias inter ipsos, & Fratres Mendicantes exortos, inhibitionem fecerint eleemosynarum illis faciendarum, sicut contra hæreticos. Ita enim habetur ex Sixto IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelitarum, & extat in 1.tomo Bullarij Rodriguez inter Bullas Sixti IV. num. 37. Hæc tamen intelligenda veniunt ex vi prædictis Priuilegijs Sixti IV. Si enim in commissione Inquisitorum similes causæ illis sint applicatæ cum reuocatione priuilegiorum Mendicantium ad Inquisitores prædictos pertinebit de ijs iudicare.

20 Auctoritas quam habent Domini Protectores videtur delegabilis in casibus necessitatis, quibus ipsi personaliter assistere non possunt. Colligitur ex litteris protectionis sub Paulo V. & SS. Domino Nostro Vrbano VIII. illis verbis: [Quando autem ab ipsis Superioribus requisitus fueris, vt in eisdem negotijs auctoritatem tuam interponas, vel necesse fore cognoueris, vt eamdem auctoritatem in eisdem negotijs exerceas, tunc id liberè facere possis, sed quoad poteris per te ipsum hoc facere cures.] Expendo enim *quoad poteris per teipsum*, quo sanè denotatur per alium, vel alios id facere posse. Et ratio est, quia, vel prædicta auctoritas est ordinaria, vel delegata, si ordinaria, delegabilis est, quia omnis iurisdictio ordinaria est delegabilis si autem sit solùm delegata, quia illam habent solùm per nominationem, vel delegationem à Papa factam cum sit non ad causam determinatam, sed ad vniuersitatem causarum, scilicet, toties, quoties fuerint à Superioribus requisiti, vel id cognouerint ipsi esse necessarium, absdubiè delegabilis etiam erit, quia delegati ad vniuersitatem causarum subdelegare possunt, vt tradunt Glossa *in cap.cum causam de appellat.* Syluester *verbo delegatus n.*12. In quo id solùm aduertendum quod si huiusmodi causæ concernerent visitationem, vel reformationem alicuius Prouinciæ, vel Monasterij tunc non possunt DD.pro-

tectores

rectores suas vices delegare alijs quam eiusdem Ordinis Religiosis. Primò quia visitator, seu reformator aliquorum Religiosorum debet esse instructus in Regula ipsorum, vt colligitur *ex cap. Officij de elect.* Concil. Trident. *sess. 25. cap. 21. de reformat. & Clem. 1. de elect.* Secundò, quia sic araretur in boue, & asino contra id quod habetur Deuteron. 22. & expendit Glossa *in dicto capit. Officij de elect. verbo incontinenti*. Tertiò, ex priuilegio Innocent. VIII. pro Cistertiensibus. Rodriguez *tom. 3. quest. Regul. q. 77. art. 9.* Peirinis *tom. 1. de subdito Religioso q. 1. de obedientia c. 18. §. 2.* vbi plura ad intentum.

21 Quamuis autem in beneficiorum compensationem quæ à DD. Protectoribus Regulares suscipiunt, defensionis scilicet, conseruationis, protectionis, & tutelæ, sacrificia, orationes, & opera satisfactoria pro ipsis offerre Deo debeant, gratitudinis, & obseruantiæ debitæ causa vt iure propterea in Ordine nostro quotidie in Oratione quadam, quæ post Completorium dicitur pro ipsis totus Ordo Dominum deprecetur. Verumtamen Clem. VIII. in Constitutione de largitione munerum strictè, & sub grauissimis pœnis prohibet Regularibus aliqua ipsis donare, aut pro ipsis excipiendis aliquas pecunias erogare, & illis etiam talia recipere, præcipiens quoque vt quæ receperint, siue ab aliquo Religioso particulari, siue à prælato, siue à Conuentu, aut toto Ordine sua non faciant, sed ad restitutionem illorum in vtroque foro teneantur, adeo vt restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientiæ absolui possint. Quæ quidem etsi cum grano salis, & epicheia accipienda sint, maximè quia prædicta Constitutio non multum vsu recepta est, laudabilis tamen est modestia plurium prædictorum DD. Protectorum qui eam quasi ad vnguem obseruant, & à proprijs familiaribus obseruari faciunt, vt sic enim Religiosis proprietatis, & ambitionis occasio omnino præcluditur.

SVMMARIVM CAP. X.

Conseruator quis sit, aut dicatur. num. 1.
Est Iudex delegatus à Papa datus ad defendendum aliquos contra manifestas iniurias iudiciali non vtens indagine. ibid.
Aliquando dantur specialiter contra raptores, & prædones. num. 2.
In præsenti autem ad defensionem Regularium. ibidem.
Habent plurimi Regulares facultatem nominandi, seu designandi illos. num. 3.
Priuilegium Sixti IV. pro Carmelitis. ibid.
Priuilegium Pij V. pro Prædicatoribus. num. 4.
An sit reuocatum. ibid.
Priuilegium Iulij II. & Clemen. VII. pro Minimis. n. 5.
Priuilegium Greg. XIII. pro Iesuitis. ibid.
Conseruatores Religiosorum non sunt ablati per Concil. Trident. num. 6.
Quis sit Iudex ex Trid. sess. 7. cap. 14. num. 7.
Quid de ipsis Conseruatoribus sentiendum. num. 8.
Possunt ex priuilegijs eligi ad id munus quæcumque persona in dignitate Ecclesiastica constituta. num. 9.
Qui sunt illi, qui habent talem dignitatem. num. 10.
Episcopi, & eorum Superiores eligi possent ex vi dictorum priuilegiorum. num. 11.
Etiam DD. Cardinales. num. 12.
Maximè Protectores Ordinis Carmel. ibid.
Vicarij Generales Episcoporum quoque. n. 13.
Item Prælati, seu Superiores etiam immediati Regularium. num. 14.
Quid tamen de Guardianis Ordinis Minorum. ibid.
Quid declaratum a Sacra Congregatione pro Superioribus Regularium. ibid.
De alijs, qui nomine dignitatis comprehenduntur. n. 15.
An Canonici etiam. num. 16.
An personatus habentes. num. 17.
Tenentur Conseruatores electi acceptare tale munus. n. 18.
Designato vno Conseruatore pro vna causa non potest alius pro ea nominari. num. 19.
Nec habere pro Conseruatore eum qui est sub eius iurisdictione, Regibus, & Reginis exceptis. num. 21.
Conseruatores solùm possunt citra commonitus contra manifestas iniurias, & violentias procedere. num. 22.
Quæ dicatur manifesta iniuria, aut violentia. ibid.
Per priuilegia tamen amplior facultas conceditur conseruatoribus. ibid.
An sit hoc tempore id derogatum. ibid.
An extendatur hoc etiam ad iniurias non solùm illatas, sed etiam quæ probabiliter inferendæ timentur. n. 23.
An ad ea, quæ iudicialem requirunt indaginem. n. 24.
An sint ex priuilegijs Iudices Ordinarij. n. 25.
An possint Subdelegatos creare. num. 26.
Quo loco possint exercere suam iurisdictionem. n. 27.
An possint procedere contra Clericos, & Laicos. num. 28.
De quibus causis cognoscere possint. n. 29.
An quando sunt rei, vel etiam actores. n. 30.
An possint cogere Apostatas, & subtrahentes se à iugo Ordinis. num. 31.
Procedantne criminaliter, ciuiliter, vel mixtè. num. 32.
Possuntne vti censuris. num. 33.
Conseruatorum auctoritas an impediri possit ab Ordinarijs, Legatis à latere. num. 34.
Coarctata est à Sacra Congregatione Concilij iussu Gregorij XIII. facultas Regularium ad eligendum conseruatores. num. 35.
A Clem. VIII. etiam in constitutione Sanctissimus. n. 36.
Maximè à Gregor. XV. in Constit. etiam Sanctissimus. num. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. & 46.
Quomodo declarata est prædicta moderatio à Sac. Congregatione. num. 47.
Quid Leo X. in Conc. Lateranensi statuerit. n. 48.
Quid tenendum est his temporibus. n. 49.
Eligendi in conseruatores debent esse in dignitate Ecclesiastica constituti. n. 50.
Quid si illam primò habuerunt. ibid.
Vel personatus obtinentes. n. 51.
Canonici Ecclesiarum Cathedralium. n. 52.
Præcipuè tamen ad hoc quod eligantur debent esse prius electi in Iudices Synodales in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis. num. 53. & 54.
Quas qualitates habere debent hi Iudices. num. 54.
Quamplures Iudices Synodales designandi. n. 55.
Quid si aliquis ex illis moriatur. n. 56.
Quousque duret Iudicis Synodalis officium. ibid.
Quid si absentetur. ibid.
An conseruatores possint suam auctoritatem delegare. num. 57.
Possint facere citationes, & denuntiationes per alios. ibid.
Quid tenebantur Regulares facere post editam Constitut. Greg. num. 58.
An eo tempore elapso possint etiam conseruatores eligere. ibidem.
Non possunt semel legitimè electi durante quinquennio amoueri. num. 59.
Nisi ex causa approbanda à Sede Apostolica, vel Ordinarijs. ibid.
Quomodo auctoritas conseruatorum hoc tempore sit coarctata. num. 60.
Non possunt hoc tempore procedere cum Regulares sunt actores in causis ciuilibus. num. 61.
Nec possunt procedere nisi in manifestis iniurijs, seu violentijs. num. 62.
Quare debet apparere primum iniuriam, seu violentiam esse manifestam. ibid.
Quid si de hoc dubitent: ibid.
Nec possunt procedere iudiciali indagine. num. 64.
Intra quem terminum, seu spatium loci. n. 64.
An procedere possint ad defensionem seruitorum, seu familiarium. num. 65.
Quid de Procuratoribus, & Syndicis Minorum. n. 66.
Quid de defensione bonorum. num. 67.
Pro defensione priuilegiorum. num. 68.
Controuersia inter conseruatores, & Ordinarios quomodo decidenda. num. 69.
Conseruatores excedentes limites suæ iurisdictionis qualiter puniantur. num. 70.
Pars quæ id procurauerit excommunicationē incurrit. n. 71.
Impedientes, vel molestantes conseruatores quam pœnam incurrant. num. 72.

Non

Non est prohibitum Regularibus petere Iudicem à Principibus sæcularibus. n.73.
Concurrentibus quibusdam conditionibus. ibid.
Potest conseruator recusari vt suspectus. num.74.
Appellari potest ab eius sententia. num.75.
Quomodo munera ab eis non accipienda, & expensa vitandæ. num.76.
Quid de Assessoribus, Notarijs, & illis personis, quæ vocantur à conseruatoribus ad testimonium perhibēdum. n.77.
De Conseruatorum priuilegijs. num.78.
Quid declaratum à S. Congregatione circa electionem conseruatorum. num.75.

De Conseruatoribus Religionum, seu Regularium personarum. Cap. X.

1 CONseruator secundùm Ius commune est Iudex delegatus à Papa ad defendendos aliquos contra manifestas iniurias, iudiciali non vtens indagine. Ita habetur *in cap statuimus de offic. Iudic. deleg. in 6.* Azor. *tom.2. lib.5. cap.35. quæst.1.* Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Conseruator. vers. sunt autem*. Dicitur Iudex delegatus, quia Conseruator non est Ordinarius, eum iurisdictio illi concessa non competat ratione officij, sed delegationia. Molina *de iustit. tom.6. disp.29. num.1.* Barbosa *de offic. & potest. Episcopi alleg.76. num.2.* Cum quibus aduerte id esse intelligendum nisi io Bulla conseruatoria expressè concedatur, vt conseruator sit Iudex Ordinarius. Dicitur à Papa datus, quia solum Papæ est hos Iudices Conseruatores desigoare. Rodriquez *tom.1. quæst. Regular. quæst.65. artic.2.* Peirinis *tomo 2. priuil. Minim. in Constitut.5. Gregorij XV. §.1. num.7.* Dicitur ad defendendos aliquos contra manifestas iniurias, quia hic est finis per se iotentus à iure commoni in institutione Conseruatorum, & propterea Defensores etiam vocantur. Sorbus *vt supra*. Dicitur verò *iudiciali non vtens indagine* ad denotandum modum quo debet procedere talis Iudex Conseruator io iure communi stando, de quo dicitur in sequentibus Peirinis *vt supra §.6. num.40.*

2 Quamuis autem secundum Ius commune conseruator solùm sit Iudex, vt dictum est, ad defendendos aliquos contra manifestas iniurias, oibilomious aliquando datur specialiter, vt defendat aliquos contra raptores, & prædones aliquando etiam specialiter contra eos qui aliquorum priuilegia infriogunt. Innocentius *cap. statuimus de offic. deleg. in 6.* Erasmus ChoKier *in tract. de Iurisdict. Ordin. in exempt. p.1. quæst.39. num.1.* Aliquando autem, vt in præsenti materia, item specialiter ad tuendos Regulares ab iniurijs illis illatis, eorum iura, bona, & priuilegia defendendo. Sorbus *vt supra §. tamen Conseruator.* Peirinis *vt supra §.1. n.2.* Conseruatores ergo prout in præsenti illi dicentur qui dati sunt Regularibus, vt eorum iura, bona, & priuilegia ab iniurijs defendant.

3 Habent enim plurimi Regulares a Sommis Pontificibus facultatem nominandi, & designandi Conseruatores, qui ipsorum priuilegia publicent, ac eisdem efficacis defensionis præsidio assistentes faciant eos pacifica possessione priuilegiorum gaudere, non permittentes per quoscumque indebitè molestari. Sic enim concessit Sixtus IV. quatuor Ordinib. Mendicantium. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendic. verbo conseruatores Ordin. num.1.* Rodriquez *tom.1. quæst. Regul. quæst.65. artic.3.* Verba autem nostri Maris magni, seu eiusdem Sixti IV. Bullæ quibus etiam quid alijs Mendicantibus concessum sit habetur, post relata priuilegia, & indulta Ordini concessa sunt huiusmodi, [Et nihilominus dicti Ordinis Protectori qui pro tempore erit, & cuilibet in dignitate Ecclesiastica constituto, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonico, per vniuersum Orbem qui desuper prædicti Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Priores, & Fratres, ac illorum, seo ad commodum eorum Romanæ Ecclesiæ syndicos desuper requisitus fuerit, per Apostolica scripta insolidum mandamus quatenus per se, vel aliom, seu alios præmissa, vbi, & quando opus fuerit solemniter publicantes, ac eisdem Fratrum Gloriosissimæ Dei Geoitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordini, illiusque domibus, & professoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant eos pacifica possessione, vel quasi priuilegiorum, & concessionum hoiusmodi gaudere, non permittentes eos, seu testamentorum executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem per Ordinarios, & Rectores prædictos, aut quoscumque alios indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, seu quomodolibet lerogari, ac etiam summariè, & de plano sine strepito, & figora iudicij, sola facti veritate iospecta, contra quoscumque cuiuscumque qualitatis, vel conditionis existant, & quacumque Ecclesiastica etiam Patriarchali, Archiepiscopali, aut Episcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptiooe muoiti in quibuscumque caussis per eos mouendis, quacumque ratione, vel causa quæ excogitari posset eis ministrent iustitiæ complementum: exequentes quod per eos foerit ordinatum, & illos quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constiterit illis irretitos esse declarent, ac faciant, & mandent interdictos suspensos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari, ac legitimis super his habendis seruatis processibus illos quoties opus fuerit iteratis vicibus aggrauare procurent. Contradictores auctoritate Apostolica, appellatione postposita, compescendo, inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis. Noo obstantibus prædicti Bonifacij VIII. &c.]

4 Specialiter etiam Patres Dominicani à Pio V. io Bulla *Ad hoc nos Deus*, quæ est inter Bullas huius Pontificis *sub num.41.* priuilegium habent, quo Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibos, ac alijs personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Metropolitanarum, & aliarum Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, & eorumdem Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum, Officialibus, seu Vicarijs hæc scribit. [Et vt Fratres, & Moniales à præmissis, molestijs, & perturbationibus subleuati, quietius Altissimo famulari, & vberiores fructus quotidie in agro Domini, pro Christianæ Religionis defensione, & ampliatione perferre possint, tam vos omnes, & singulos supradictos quam quascumque alias personas io dignitate Ecclesiastica vbilibet, & in quibusuis mundi partibus constitutas, quoscumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum per eosdem Fratres, seu Moniales, ac dicti Ordinis Fratrū Prędicatorum Superiores, & domorum Priores, ac eorum singulos pro tempore eligendos, io eorum, & dictorum eorūdem priuilegiorum, indultorum, cōcessionum, & gratiarū, & singulorum aliorum præmissorum Cōseruatores, & Iudices vnicos, qui quamdiu dictum officium exercueritis, & ipsi exercuerint à nemine quo minus illud exerceatis, & exerceant sub aliquo prætextu, ac sub excommunicationis, siue suspensionis à diuinis latæ sententiæ, quam eo ipso incurrere volumus, & declaramus respectiuè pœna impediri vel molestari possitis, & possint dicta auctoritate deputamus. Ita quod vos, seu alij quicūq; sic electi sub excommunicationis, seu suspensionis latæ sententiæ pœna huiusmodi, quam statim quod inuous, siue officium Conseruatoris huiusmodi, acceptare, & debitè, ac plenariè exequi neglexeritis, & neglexerint absque alterius declarationis ministerio incurrere volumus, nec ab aliquo quam à Nobis, & pro tēpore existente Romano Pontifice (præterquam io mortis articulo) absolui posse, eosdem Priores, Superiores, & Fratres, ac Moniales, etiam tertij habitus oblatos, & alios præfatos, ac eorum singulis aduersus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus Agenobus, Seruitoribus, & familiaribus in præmissis, & eorumdem aliquo, molestias, siue perturbationes aliquas, seu iniurias, grauamina, vel damna io personis, rebus, & bonis, seu exigēdo ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera desēdere, perseuerare,] legendum videtur *præseruare, ac omnem eorū iurisdictionem exercere. Necnon sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conseruatoribus dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum, illiusque Fratribus, & personis per quascumque litteras Apostolicas, quomodolibet*

concessas, vti, ac priuilegia Superioribus, Prioribus, & Fratribus, ac Monialibus præfatis pro tempore concessa eis obseruari facere debeatis, & debeant. Circa quam Constitutionem nota, quod licet videatur reuocata à Gregorio XIII. in Bulla *In tanta*, quæ est 9. inter Constitutiones Gregorij, vt expressè asserit Lauretus de Franchis in Controuersijs Episcop. & Regular. *sup. dictam Bullam Gregorij pag. mihi* 14. cum ibi reuocet Pontifex quascumque Constitutiones à Pio V. editas in fauorem quorumcumque Regularium etiam Mendicantium, nihilominus quia forsan hæc reuocatio à Gregorio facta solùm est accipienda quoad ea, quæ contra Concilium Tridentinum concesserat Pius, iuxta dicta cap. 1. num. 16. vel saltem non alio modo est recepta, ideo hanc concessionem Pij V. quoad Iudices Conseruatores non omittendam duxi.

5 Item Iulius II. Minimis concessit in Bulla *Alias venerabilem* anno 1507. edita, quæ est apud Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. inter Constit. Iulij II. num. 4. Quod Fratres dicti Ordinis Conseruatores Minimorum etiam Canonicos Cathedralium Ecclesiarum, & Officiales, ac Vicarios ipsorum sibi eligere, & quod tales in Conseruatores taliter per eos electi, ex nunc per nos deputati censeantur, possintque contradictores quoscumque excommunicare, & censuras iteratis vicibus, aggrauare, ac loca quæcumque Ecclesiastico subijcere interdicto, ac omnia alia quæ possunt Conseruatores, ab alijs Fratribus aliorum Ordinum Mendicantium, iuxta priuilegia eis super hoc concessa, electi.* Et Clemens VII. in Bulla *Conquæstionem* anno 1524. edita, apud eumdem Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. inter Constitutiones Clementis VII. num.* 1. magnam etiam concessionem eisdem Minimis fecit. De alijs etiam Priuilegijs circa hoc Religionibus concessis, Barbosa *de offic. & potestat. Episcopi allegat.* 106. *num.* 52. Ac tandem Gregorius XIII. in Bulla *Aequum reputantes*, quæ est inter Bullas huius Pontificis in 2. to. Bullar. *num.* 3. amplam valdè circa hoc Societati Iesu concessionem fecit, de qua minutatim plura in sequentibus dicetur aduertendo Religiones habentes communicationem priuilegiorum omnium aliorum Ordinum frui priuilegijs Societatis quamuis tempore posterior ipsis sit, iuxta dicta *tom. 1. cap. 5. num.* 17. Imò specialiter Religiones non habentes Conseruatores posse illos eligere, si habeant communicationem priuilegiorum cum alijs Conseruatores habentibus declaratum dicitur à Sac. Congregatione: Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Conseruator.*

6 Nec conseruatores Religionum, aut ipsorum priuilegia per Concil. Trid. ablata sunt. Constat enim Concilium *sess. 7. c.* 14. supponere quòd Regulares extra Monasterium degentes, etiamsi in partibus Iudicem habeant, conueniri debeant in ciuilibus causis mercedum, & miserabilium personarum coram Ordinarijs, in alijs tamen locis coram Iudice (Conseruatorem intellige secundum quosdam) si illum habuerint. Clarius *sess. 14. c.* 5. vbi cum magnam limitationem adhibuisset circa conseruatores, & eorum facultatem, postea declarat se non loqui de locis, aut personis Regularibus. Similiter cum *sess. 14. cap.* 20. voluisset causas omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes in prima instantia coram Ordinarijs locorum cognoscendas, nihilominus S. Congregatio Concilij declarauit non propterea sublatos esse conseruatores. Peirinis *to. 2. priuil. Minim. in constit. 5. Greg. XV. §. 1. num. 4.* Barb. *de officio, & potestat. Episcop. alleg.* 106. *num. 42. & 43.* & alij apud ipsos.

7 Dixi autem per Iudicem de quo sermo est in Conc. Trident. *sess. 7. cap.* 14. intelligi (secundum quosdam) conseruatorem quia re vera conformius texrui est ibi non loqui Concilium de Iudice conseruatore, sed de alio Iudice Apostolico designato pro Religiosis extra claustra degentibus, ac proinde ex mente Concilij Regulares extra claustra degentes conueniri debere coram Ordinarijs in causis ibi designatis. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 65. artic. 14. §. secundo est notandum.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat. 106. num.* 43. Vide dicta *tom. 1. cap. 15. num.* 10.

8 Ex harum igitur Religionum priuilegijs inferri potest doctrina circa materiam horum conseruatorum, earumdem, & aliarum, quæ cum ipsis communicationem priuilegiorum habent. In qua primum dicetur de eo quod tum iure communi, tum ex priuilegijs Regularium conseruatoribus ipsi competit. Postea verò de eo in quo moderatio facta est maximè post Gregor. XV. Constitutionem *Sanctissimus* de qua infra.

9 Primo igitur circa qualitatem horum in Iudices conseruatores eligendorum constat ex prædictis priuilegijs posse tale munus exercere quamcumque personam in Ecclesiastica dignitate constitutam. Sic enim habetur in prædicta Bulla Sixti IV. verbis allatis *num.* 3. & in Bulla Pij V. verbis relatis *num.* 4. ac Clement. VII. pro Minimis, ac demum Gregor. XIII. pro Iesuitis. Qualiter autem hoc non sufficiat post Constit. Gregor. XV. editam inferius dicetur.

10 Cum autem iuxta dicenda *capit. 18. num.* 2. dignitas sit administratio (intellige rerum Ecclesiasticarum) cum iurisdictione, in hoc enim distinguitur à personatu, quod personatus, vt ibidem dicetur, est præeminentia, seu præcedentia sine iurisdictione. Ideo omnes illi qui talem administrationem, cum iurisdictione habuerint eligi poterunt in Conseruatores. Moneta *de conseruatorib. cap. 5. q. 7. n.* 84. Peirinis *tom. 8. priuileg. Minim. in constitut. 5. Gregor. XV. §. 2. num.* 8.

11 Ex quo sequitur Episcopos, & ipsorum Superiores, scilicet Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, & etiam Abbates posse eligi ex vi prædictorum priuilegiorum Religionum in Iudices Conseruatores, non solùm quia sut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sed etiam, quia ad illos diriguntur aliquæ ex prædictis litteris conseruatorijs, videlicet illæ Clem. VII. pro Minimis, & Pij Quinti pro Dominicanis, in litteris autem Gregor. XIII. pro Iesuitis expressè fit mentio de Episcopis, & Archiepiscopis. Moneta *de conseruatorib. cap. 5. quæst. 6. num. 79. & 80.* [Id etiam quod attinet ad Episcopos constat ex quadam declaratione Sacræ Congregationis Episcoporum & Regularium pro 2. Decembris 1642. quam vidi, & de ijs omnibus id tenet Tamburinus de Iure Abbatum *tom. 3. disp. 17. quæst. 1. num.* 11.]

12 Imò etiam DD. Cardinales ex vi prædictorum priuilegiorum in Iudices Conseruatores eligi possunt. Quia etsi expressè non nominentur in illis, cum tamen maximam habeant dignitatem necesse est inter dignitates habentes comprehendi. Moneta *de conseruatoribus cap. 5. quæst. 3. à num.* 33. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minimor. in constitut. 5. Gregor. XV. §. 2. numer.* 12. Imò Cardinales Protectores Carmelitarum, & eorum, qui cum ipsis communicationem priuilegiorum habent, sunt ipsorum conseruatores Ordinarij, iuxta dicta cap. preced. numer. 13. & 14.

13 Sequitur etiam Vicarios Generales Episcoporum posse esse ex vi iuris communis, & prædictorum priuilegiorum Iudices conseruatores, cum sint personæ in dignitate constitutæ, & ad illos dirigantur litteræ conseruatoriæ Clem. VII. relatæ pro Minimis, dum dicitur: *Necnon eorumdem Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus, seu Vicarijs in spiritualibus Generalibus*, pariter etiam nominentur in litteris Pij Quinti pro Dominicanis dum dicitur: *Et quoscumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales*, ac in Bulla Gregor. XIII. pro Iesuitis. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. quæst. 65. artic.* 3. & alij apud Barbosam *de offic. & potest. Episcopi allegat. 106. numer.* 13. Esto autem hoc non esset verum ex vi iuris communis, vt plures auctores apud ipsum Barbosam relati satis probabiliter defendunt, ex vi tamen priuilegiorum, quæ adducta sunt, idest certum.

14 Similiter ex vi iuris communis, & prædictorum priuilegiorum, eligi possunt in Conseruatores Regularium Prælati, seu Superiores etiam immediati ipsorum Regularium, v.g. Priores, Guardiani, &c. Ratio est, quia etiam illi sunt personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, eorum enim munus est dignitas, iuxta dicenda *capit. 14. num.* 2. Accedit quod prædictæ litteræ conseruatoriæ Clementis VII. pro Minimis diriguntur etiam ad Priores, quo etiam videntur denotari Superiores immediati conuentuum religiosorum. Rodriquez *tom. 1. quæst.*

Regul.

*Regul. quæst.*65. *art.*3. Peirinis *tom* 2. *priuileg. Minimor. in constitut.* 5. *Gregorij XV.* §.2. *n.*11. [Tambutinus *sup.* q.4. addens ad id non requiri licentiam alterius superioris, nec vtilitatem aliam Monasterij, præter eam quæ est communis omnium Regularium quod ipsorum conseruatores potius sint Regulares, quàm sæculares.] Nisi tamen ex vi iuris communis, & prædictorum priuilegiorum, primò quia forsan Guardianis, seu Prælatis Minorum id est prohibitum à Clemente V. in Clement. *Exiuit de Paradiso*, vt tractat Rodrign. *ibid.* Secundò quia à Sacra Congregatione Cardinalium negotijs Episcoporum, & Regularium præpositorum Archiepiscopo Turritano interroganti an Regulares vnius Conuentus, Monasterij, vel domus aliquem Priorem, seu Guardianum, vel quemuis alium quauis dignitate Regulari fulgentem in suum Conseruatorem eligere, vel deputare possent, responsum est, non posse. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg.* 106. *num.* 15. (Vbi nota falsò referri hanc declarationem ab eodem Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Conseruator*, vt credo errore Typographi.) Gauantus *in Manual. Episcoporum verbo Conseruatores*. Erasmus CoKier *de iurisdict. Ordinarior. in exempt. par.* 1. q.39. *num.* 5. Video tamen Abbati Ordinis Oliuetani concessum esse à Sac. Congregatione posse eligi In conseruatorem si Episcopus in Synodo eum deputauit Iudicem synodalem. Barb. *in Collec. Bullar. verb. Abbas Oliuetanus* 6. & *v. conseruator.*

15 Infertur etiam Archidiaconum, Archipresbyterum, Primicerium, præpositum, & Decanum Ecclesiarum, imò etiam Vicecancellarium Papæ, Camerarium, Summum Pœnitentiarium, Clericos Cameræ, Auditorem Curiæ causarum dictæ Cameræ, Auditores Rotæ, Referendarios, & Protonotarios eligi posse, tum iure communi, tum ratione prædictorum priuilegiorum, in conseruatores, si quidem hi omnes habent dignitatem Ecclesiasticam. Moneta *de Conseruatoribus cap.* 5. *quæst.* 7. Peirinis *tomo secundo priuileg. Minim. in constitut. Gregor. XV.* §.2. *num.* 15. & 17. Barbosa *de offic. & potestat. Episcop. allegat.* 106. *num.* 3.

16 Canonici etiam saltem, ex vi prædictorum priuilegiorum eligi possunt in conseruatores, esto canonicatus nec dignitas, nec personatus esset, de quo alias. Nam in prædicta Bulla Sixti IV. pro Carmelitis verbis supra num. 3. relatis dicitur: *Et Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonico, &c.* & Bulla Clement. VII. pro Minimis dirigitur etiam ad Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicos, quod idem habetur in Bullis Pij V. pro Dominicanis, & Greg. XIII. pro Iesuitis. Rodrig. *tom.* 1 *quæst. Regular. quæst* 65. *art.* 2. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg.* 106. *num.* 11. De quibus autem canonicis id sit intelligendum, maximè post constitutiones Clement. VIII. & Greg. XV. ex dicendis n.52. constabit.

17 Quamuis autem in dignitate Ecclesiastica constituti eligi valeant in conseruatores Religionum, tum iure communi, tum propter priuilegia adducta, personatus autem, seu personatus habentes non videtur posse eligi in conseruatores à Regularibus ex priuilegijs ipsorum. Ratio est, quia etsi iure communi *cap. vltim. de offic. et potest. Iudic. delegat. in* 6. id fieri possit, nullum tamen ex priuilegijs adductis. nec alia, quæ videtur mentionem de ipsis facit, quo denotari videtur excludi ab hoc munere a Summis Pontificibus respectu Regularium. Quid tamen dicendum sit post tempora Clement. VIII. & Gregor. XV. dicetur inferius. [Illi etiam Regulares, qui Superiores, Vicarij, seu Priores Claustrales vocantur, qui videlicet in suis Monasterijs habent supra se alium superiorem localem, cum non sint personæ in dignitate constitutæ eligi nequeunt in conseruatores. Tambutinus *supra quæst.* 4. *num.* 7. ex Rodriguez, Miranda, Passarello, Moneta, & Peyrinis.]

18 Tenentur conseruatores electi à Regularibus acceptare tale munus non solum ex charitate ad euitandas iniurias, & violentias illis illatas, seu inferendas, sed etiam ex speciali mandato Summorum Pontificum, qui id ipsis præcipiunt, & aliquando sub grauibus pœnis. Etenim Iulius II. id præcipit sub pœna excommunicationis personis requisitis à Fratribus Minoribus. Similiter Leo X. in fauorem Mendicantium districtè id præcipit conseruatoribus ab ipsis requisitis. Clarius Pius V. in conseruatoria Dominicanorum relata conseruatoribus ab ipsis electis, idem præcipit sub excommunicationis, & suspensionis latæ sententiæ pœna, soli Papæ reseruata. Quare rei erunt peccati mortalis, nisi aliqua graui causa excusentur, non acceptantes tales conseruatorias. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. quæst.*65. *artic.* 4. Peirinis *tom.* 1. *priuil. Minim. in Constit* 4. *Iulij II. n.*30. Nota tamen conseruatorias has litteras Pij V. pro Dominicanis non esse certæ auctoritatis propter dicta supra num.4.

19 Designato autem vno conseruatore pro vna causa non potest pro ea alius nominari, quia iam talis persona nominata auctoritatem habet ad illam causam à Sede Apostolica; & propterea non potest illa priuari (intellige sine graui ratione de nouo vrgenti.) Rodriguez *to.* 1. *quæst. Regular. quæst.*65. *artic.* 5. Nauarrus *lib.* 1. *consil. de Offic. Iudic. delegati.*

20 Licet aliqui credant conseruatoris officium extingui, & expirare per obitum concedentis, quoad negotia non cepta Chokier *de iurisdict. Ordinar. in exempt. p.* 1. *quæst.* 39. *n.* 14. Barbosa *de offic. et potest. Episcop. allegat.* 106. *num.* 50. In Religionibus tamen, ad earum priuilegia attendendo, non cessat munus conseruatorum ob mortem Papæ concedentis, quia eliguntur virtute concessionis factæ Religioni, quæ est perpetua, vnde tale priuilegium est reale, non personale, & ita vsus obtinuit. Rodriguez *tom.* 1. *q. Regul. quæst.*65. *art.*6. Miranda *in Man. tom.* 2 *quæst.* 47. *artic.*6. Nota tamen etiam quoad hoc derogata videri priuilegia Religionum his temporibus post constitutionem Greg. XV. de qua inferius, eo quod per illam innouetur Constitutio Bonif. VIII. quæ incipit: *Hac Constitutione* seu *cap. fin. de offic. & potest. Iudic. delegati in* 6. vbi habetur [officium quorumcumque conseruatorum quoad non cepta negotia per obitum concedentis, expirare.] Nihilominus tamen dici potest in hoc cap. solùm esse sermonem de Conseruatorijs personalibus concessis priuatis personis, non de realibus concessis Religionibus, hæc enim censentur perpetuæ, (Miranda *vt supra*) ac per consequens non esse hoc reuocatum per dictam constitutionem Gregor. XV. præsertim quia in illa supponitur Regulares sibi eligere, seu assumere Conseruatores, & præcipitur vt durante quinquennio à die deputationis amoueri, aut mutari non possint, nulla facta mentione de obitu Papæ concedentis priuilegia ad tales electiones faciendas.

21 Nemo potest iure communi esse conseruator sui conseruatoris, nec habere pro conseruatore eum qui est sub eius iurisdictione, dominio, vel districtu Ecclesiastico, vel temporali. Regibus, & Reginis exceptis. Ita enim deciditur expressè *in dict. cap. vltim. de offic. et potest. delegat. in* 6. Erasmus Chochier *de iurisdict. Ordin. in exempt. p.* 1. *quæst.* 39. *num.* 3. Barbosa *de offic. et potest. Episcop. allegat.* 105. *num.* 14. Vnde mirum mihi est in Hispania (vbi absque vllius nationis iniuria sapientissimi vigent Doctores) vidisse quosdam Prælatos Regulares qui ad inuicem munus conseruatorum exercebant. Etsi enim priuilegia admittant electionem cuiuscumque personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, intelligi tamen id debet, iuxta conditiones à iure communi requisitas, quarum vna est quod vnus non sit Conseruator sui Conseruatoris.

22 Prædicti Conseruatores attento iure communi, & seclusis particularibus priuilegijs solùm possunt procedere contra manifestas iniurias, & violentias. Ita enim deciditur *cap.* 1. *et vltim. de offic. et potest. delegat. in* 6. Dicitur autem manifesta iniuria illa, quæ per facti euidentiam ita notoria est, vt examinatione non egeat, vel si egeat, probari tamen potest clarè, & certitudinaliter per multos testes, ita vt negari non possit. Tuschal. v. manifestum conclus. 71. n.7. Ioann. Monach. cap. 1. num. 3. de iudic. deleg. Violentia verò dicitur, iniuria cum vi, & impetu personis, vel rebus facta. De qua, & quod quintuplex sit vide Menoc. in prælud. de recuperand. possess. à n.38. Vide etiam Tuschum v. vis, & violentia conclus. 214. Nihilominus amplior, & extensior facultas conceditur conseruatoribus Religionum per priuilegia adducta. Verbis enim Sixti IV. pro Carmelitis adductis mandatur ipsis conseruatoribus *ne permittant eos indebitè molestari, aut eis*

grauamina, iniurias atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari. Similiter in Bulla Conseruatoria Clementis VII. pro Minimis dicitur. *Ne permittatis eosdem super libertatibus, priuilegijs, indultis rebus, & bonis prædictis, ab eisdem, & quibuslibet alijs indebitè molestari, vel eis grauamina, vel damna, seu iniurias irrogari, aut coram quibuscumque Iudicibus Ordinarijs, vel delegatis, etiam Apostolicis, quauis occasione, vel causa etiam criminali eosdem Fratres trahi, &c.* Item in Bulla Pij V. pro Dominicanis supra etiam relata (etsi eam certæ auctoritatis non esse dictum sit supra num. 4.) prædictis Conseruatoribus præcipitur vt eos defendant aduersus inferentes eis *molestias siue perturbationes aliquas, seu iniurias, grauamina, vel damna in personis, rebus, & bonis, &c.* In Bulla etiam Greg. XIII. pro Iesuitis relata amplissima facultas eisdem Conseruatoribus conceditur, videlicet *de quibuslibet molestijs, iniurijs, damnis nunc præsentibus, & futuris*. Ex quibus habetur eos posse cognoscere de omnibus causis tam manifestis, quam non manifestis. Farinacius 1. *part. decis.* 616. *num.* 3. & 4. Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Const.* 5. *Greg. XV.* §. 6. *n.* 34. & 48. Constabit autem ex dicendis *n.* 62. qualiter id his temporibus moderatum sit.

23 Extenditur hoc ad iniurias non solùm illatas, sed etiam ad illas, quæ probabiliter inferendæ timentur. Quia defensoris munus vtrasque respicit. Et ita in priuilegio illo Sixti IV. pro Carmelitis vniuersaliter, & indefinitè dicitur non permittendum eos *indebitè molestari, aut eis grauamina inferri* quod tam de futuris, quam de præteritis iniurijs verificatur. Clarius in conseruatoria Clem. VII. pro Minim. est sermo de *damnis præsentibus, & futuris*. Quod idem habetur in conseruatoria Gregor. XIII. pro Iesuitis. Molina *tom.* 6. *disp.* 29. *num.* 1. Miranda *tom.* 2. *Manual. Prælat. q.* 47. *artic.* 7. Vnde potest conseruator si videat aliquos paratos cum armis ad damnificandum aliquod Monasterium in illos excommunicationem ferre, vt desistant. Azor. *tom.* 2. *lib.* 5. *cap.* 34. *q.* 7. Barbosa *de offic. & potestat. Episcop. allegat.* 106. *num.* 34.

24 Similiter quamuis prædicti conseruatores stando in iure communi non possint cognoscere de ijs quæ iudicialem requirunt indaginem (idest quæ requirunt causæ cognitionem, & examinationem propter eius dubietatem. Glossa *in cap.* 1. referendo) vt habetur expressè *cap.* 1. *& vltim. de offic. & potest. iudic. delegat. in* 6. vt propterea dicto capit. vltim. pœna suspensionis per annum puniantur, qui oppositum fecerint, & colligitur ex dictis: si enim ius commune solùm permittit quod conseruatores iudicent de manifestis iniurijs, & violentijs, cum manifestum non indigeat iudiciali indagine, seu examinatione, ideo consequenter non permittit illos cognoscere de ijs quæ iudicialem requirunt indaginem, quia hæc non sunt manifesta, sed dubia. Nihilominus ex priuilegijs aliquorum Regularium maior, & amplior auctoritas aliquibus conseruatoribus conceditur. Specialiter ex illo Clem. VII. pro Minimis vbi dicitur debere illos facere iustitiæ complementum prædictis Minimis *in illis videlicet, quæ iudicialem requirunt indaginem summariè, simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicij, in alijs verè prout qualitas eorum exegerit*. Similiaque habentur in Bulla conseruatoria Iesuitarum à Greg. XIII. data de qua supra num. 5. Vbi manifestè supponit conseruatores procedere posse iudiciali indagine, & quocumque alio modo necessariò. Nec incongruè idem etiam elicitur ex illis verbis Sixti IV. pro Carmelitis relatis n. 4. *ac etiam summariè, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij*. Verbum enim illud *ac etiam* denotare videtur conseruatoribus tribui facultatem procedendi in defensione Carmelitarum prout qualitas causæ exegerit, *ac etiam de plano &c.* Esto autem hæc verba alium habere possent sensum, tamen propter communicationem priuilegiorum qua gaudent prædicti Carmelitæ concessione Clem. VII. & Gregor. XIII. vti valerent. Sorbus *in compend. priuil. Mendicant. verbo Conseruatores* §. *tamen Conseruator*. Quo modo autem etiam circa hæc moderata sit conseruatorum iurisdictio his temporibus infra *num.* 63. dicetur.

25 Pariter etiam quamuis communi iure conseruatores sint solùm Iudices delegati, iuxta dicta supra *num.* 1. ex priuilegijs tamen aliquorum Regularium sunt Iudices Ordinarij. Primò, quia in repetita Bulla Greg. XIII. pro Iesuitis tales expressè vocantur. Secundò, quia in prædictis priuilegijs conceditur conseruatoribus facultas ad delegandum suam auctoritatem, ille autem qui delegare potest Ordinarius vel quasi est. Id verò patet in illis verbis Sixti IV. pro Carmelitis in Bulla sæpius relata *per se, vel alium vel alios*. Et in Bulla Clem. VII. pro Minimis illis verbis, *per vos, vel alium, seu alios*. Ac in conseruatoria Greg. XIII. pro Iesuitis verbis illis, *per se, vel alium, seu alios*. Tertiò quia aliqui saltem illorum dantur ad vniuersitatem causarum. Iudex autem ad vniuersitatem causarum designatus Ordinarius est, iuxta dicenda *capit.* 13. *numer.* 16. At verò Iudices conseruatores aliquorum Regularium ad vniuersitatem causarum designatos esse, constat ex illis verbis Sixti Quarti pro Carmelitis *in quibuscumque causis per eos mouendis quacumque ratione, vel causa quæ excogitari posset eis ministrent iustitiæ complementum*. Idem etiam colligitur ex conseruatoria Clem. VII. pro Minimis, & Pij V. pro Dominicanis, ac Gregor. XIII. pro Iesuitis. Moneta *de conseruatoribus capit.* 1. *num.* 11. & *cap.* 7. *num.* 40. Barbosa *de offic. & potest Episcop. allegat.* 106. *num.* 1. & 3. Vnde non erit necesse quod in citationibus inserant litteras Conseruatorias, sed sufficiet instar aliorum Iudicum Ordinariorum, quod de eis constet in actis Notarij Curiæ Ordinarij. Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minim. in Constitut.* 5. *Gregor. XV.* §. 1. *num.* 2.

26 Præterea, quod ex dictis sequitur, quamuis conseruatores secundùm ius commune Subdelegatos creare non possint, conseruatores tamen quorumdam Regularium, quorum priuilegia *num. præced.* sunt relata, & aliorum, qui cum ipsis communicationem in priuilegijs habent, Subconseruatores instituere possunt. Tum ex dictis priuilegijs, tum ex eo quod, vt ibidem dictum est, sunt Ordinarij. Vnde *in cap. final. de offic. & potestat. iudic. delegat. in* 6. expressè dicitur. *Vices suas nulli alij committere possint, nisi hoc eis competierit ex beneficio litterarum*. Moneta *de Conseruatoribus cap.* 7. *quæst.* 2. *num.* 58. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. quæst.* 65. *art.* 10. Huiusmodi autem Subconseruatores debent habere omnes conditiones pro Conseruatoribus requisitas. Ita enim colligitur *ex cap. statutum* §. *in nullo de rescript. in* 6. Glossa *ibidem verb. designatus*, & Glossa *in cap. fin. de offic. & potest. iudic. delegat. in* 6. *verbo superius*, vbi inquit, *subdelegatus talis esse debet, cui possit delegari*. Peirinis *tom.* 2 *priuil. Minim. in Constit.* 5. *Gregor XV.* §. 2. *num.* 5. [Nota tamen me vidisse declarationem Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium pro 2. Decembris 1642. qua declarauit non potuisse conseruatorem PP. Cælestinorum elegisse pro sui absentia quendam Subconseruatorem. Sed quia non constat an id declaratum sit à Sacra Congregatione propterea quod ille Subconseruator non habuerit prædictas conditiones, aut quia PP. Cælestini non potiantur tali priuilegio, ideo dum de eiusdem Sacræ Congregationis mente non constiterit, sustineri debet sententia quam adduximus, scilicet, Conseruatores quorumdam Regularium posse Subdelegatus constituere. Prout tenent non solùm Authores relati, sed etiam Miranda, Sorbus, & Passarellus, quos refert & sequitur Tamburinus *supra quæsit.* 3. *num.* 6.]

27 Insuper licet stando in eodem iure communi conseruatores nequeant suum munus exercere, nisi *intra Ciuitates, seu Diœceses in quibus deputati fuerint*. Quia ita habetur *in c. vlt. de offic. & potest. iudic. delegat. in* 6. nihilominus ex dicta conseruatoria Gregor. XIII. pro Iesuitis, & Clem. VII. pro Minimis colligitur posse extra dictas Ciuitates, & Diœceses contra delinquentes procedere. Ponitur autem in eis terminus, dummodò id non sit vltra tres dietas Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Conseruatores Ordinis* §. *item Conseruator*. Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minim. in Const.* 5. *Gregor. XV.* §. 6. *num.* 48. Est autem vna dieta iter vnius diei, idest, viginti miliaria. Portellus *in Dub. Regular. verb. conseruatores num.* 5. A quo autem spatio computandæ sint istæ dietæ, vide Rodriguez *to.* 1. *quæstionum Regular. quæst.* 65. *artic.* 7. Qualiter etiam hoc limitatum sit Constit. Gregor. XV. inferius num. 64. dicetur.

28 Neque

28 Neque solùm possunt in prædictis causis conseruatores contra Clericos procedere, sed etiam contra laicos. Verba enim illa Sixti IV. *cuiuscumque qualitatis, & conditionis*, & illa Clementis VII. *ab eisdem, & quibuslibet alijs*; ac illa Gregor. XIII. *à quibuscumque personis tam Regularibus, quam Ecclesiasticis*. valde vniuersalia sunt, etiam laicos comprehendentia. Rodriguez *tom.1.quæst.Regular. quæst.65. artic.11.* Miranda *tom.2. quæst.47. artic.7. conclus.3.*

29 Item possunt ex vi prædictorum priuilegiorum cognoscere de omnibus causis tam criminalibus, quam mixtis, atque ciuilibus. Propter vniuersalitatem illorum verborum Sixti IV. pro Carmelitis, *In quibuscumque causis per eos mouendis, & quacumque ratione, vel causa*, & illorum Clement. VII. pro Minimis, *de quibuslibet molestijs, iniurijs, &c.* ac illorum Greg. XIII. pro Iesuitis, *vt in quibuscumque causis tam ciuilibus, quam criminalibus, ac mixtis*. Rodriguez *tom.1. quæst.Regul. q.65. art.12.* Peirinis *tom.2. priuileg. Minim. in Constit.5. Greg.XV. §.6. n.48.* An verò hoc limitatum, & coarctatum sit quoad debita ciuilia dicetur infra *n.61.* & de alijs limitationibus *n.60.* & sequentibus.

30 Insuper possunt conseruatores cognoscere de prædictis causis, siue Regulares sint rei, vel actores etiam stando in iure communi. Nam *in c.fin.de offic.& potest.iudic.delegat. in 6.* expresè præcipitur cōseruatorib. *ne aliquos vltra vnā dietam à fine diœcesum eorumdem trahere præsumat*, in quo supponitur posse trahere intra vnam dietam. Verbum autē trahere proprium est actoris reum ad Iudicium trahentis. Ioannes Andreas *dict.cap.fin. n.2.* Moneta *de Conseruatorib.cap.7. quæst.6.n.328.* Posse autem defendere eos quando sunt rei manifestum est apud omnes, & constabit ex dicendis. Ex priuilegijs autem posse cognoscere dictos conseruatores de causis Regularium vtroque modo constat ex conseruatoria Greg. XIII. pro Iesuitis (qua concessione tam ipsi, quam alij qui cum ipsis communicant in priuilegijs fruuntur) illis verbis, *etiam in eis, in quibus actores, vel conuenti rei forent*. Qualiter autem hæc limitata sint post Constitutionem Greg.XV. infra dicetur *à num.60.*

31 Possunt quoque Apostatas, & subtrahentes se ab obedientia Ordinis, censuris Ecclesiasticis ad Religionem reuocare, propter conseruatoriam Clem.VII. pro dictis Minimis, vbi id habetur. Item articulum ab alijs inchoatum prosequi. Ita enim habetur in conseruatoria Clem. VII. pro Minimis, & Gregor. XIII. pro Iesuitis. Citare per edictum vbi tutus non pater accessus ad personaliter citandum. Ex prædictis conseruatorijs Clem. VII. pro Minimis, & Greg. XIII. pro Iesuitis. Peirinis *tom.2. priuileg. Minim. in Constit.5. Gregorij XV. §.6. n.48.* Hæc tamen regulanda iuxta dicenda inferius circa Constitut. Clem. VIII. & Gregor. XV. ac decreta S.Congregationis.

32 Circa modum autem quo Conseruatores procedere debeant, an scilicet criminaliter, ciuiliter, vel mixtè, dicendum videtur iure communi non posse procedere criminaliter, aut mixtè, sed solùm ciuiliter. Ratio est, quia procedere criminaliter est cognoscere de delicto propter vtilitatem publicam, & mixtè est cognoscere de illo tum propter vtilitatem publicam, tum propter priuatam, procedere verò ciuiliter est cognoscere de delicto propter priuatam vtilitatem. Nauarr. *in Rubric. de iudicijs n.31.* Moneta *de Conseruatorib.cap.7.q.2.à num.208.* Cum autem conseruatores instituantur propter priuatam eorum vtilitatem quibus assignantur ad defensionem, ideo solùm videtur posse procedere, saltem iure communi, ciuiliter, non criminaliter, aut mixtè. Moneta *vt sup. n.253.& 267.* Peirinis *to.2. priuil. Minim. in Constit.5. Gregorij XV. §.6. n.43. & 44.* An verò stando in vi priuilegiorum Ordinum possint alio modo procedere, attendendum est ad verba formalia conseruatoriarum, in eis autem quas mihi videre permissum est nihil reperi, quo colligi possit eos alio modo quam ciuiliter posse procedere. Verbum enim illud, *inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis*, quod in multis huiusmodi conseruatorijs reperitur non cogit, vt dicamus oppositum, cum sufficienter exponi possit de auxilio necessario intra limites modi procedendi ciuiliter.

33 Pro prædictis verò causis etiam ciuiliter tractandis, poterunt censuris Ecclesiasticis vti. Iure quidem communi *ex cap.sanè el 2.de potest.iudic. deleg.* & supponitur *in cap. auctoritate, de priuileg.in 6.* & etiam, quia quoties mandatur alicui negotium, mandatur etiam id sine quo illud impleri non potest, præsertim quia frustra datur iurisdictio, quæ non est cum coactiua coniuncta. Azor. *tom.2. lib.5. cap.35. q.10.* Moneta *de Conseruatoribus cap.7. num.279.* Iure quoque speciali, propter priuilegia Conseruatoria Religionum, vt patet in Bulla Sixti pro Carmelitis. Clem. VII. pro Minimis, Pij V. pro Dominicanis, & Greg. XIII. pro Iesuitis. Cum autem contra Episcopos procedent adhibere debent diligentiam, vt modestè, patienter, & reuerenter se gerant, vt colligitur ex dicto *cap.sanè* Peirinis *to. 2.priuil. Minim. in constit.5. Gregor. XV. §.6. n.45.*

34 Conseruatorum auctoritas tanta est, vt impediri non possit ab Ordinarijs, nec à Legatis de latere in eorum iurisdictione, sed in causis eisdem commissis maiores sint prædictis Ordinarijs, & Legatis. Ita enim videtur colligi *ex c.2. de potest.iudic. deleg.in 6.* & tradit Sanch. *to.1. Consil. moral.lib.6.c.9. dub.6. n.4.* post Ancharanum, Ruinum, & Mandosium ab eo relatos. Quare contra prædictos, & etiam Nuncios Apostolicos, tueri se poterunt Regulares per suos Conseruatores, si ad hoc se extenderint eorum Conseruatoriæ, & iuxta limitationes afferendas.

35 Quamuis autem hæc quæ dicta sunt vera sint spectando, vel ius commune loquens de Conseruatoribus, vel iura particularia Religionum, iuxta priuilegia illis concessa, nihilominus variè postea à Sede Apostolica alterata, immutata, vel reuocata fuerunt. Primò enim Sacra Congregatio Concilij iussu Gregorij XIII. vt dictum est in *to.1.c.3. num.11.* declarauit quod Regulares *in Ciuitatibus Italiæ existentes sibi Conseruatores eligerent coram quibus conuenirentur, ac semel electos non nisi in Capitulis Prouincialibus mutarent, eorumque nomina intra mensem à die electionis Episcopis locorum Ordinarijs indicarent, alioquin coram ipsis Ordinarijs conueniri possent*. Quaranta in Summ.Bullar.verb. *Priuilegia Regular.* Quibus limitata est, & coarctata facultas Regularium in Italia existentium ad eligendum Conseruatores, ita scilicet vt semel electos non nisi in Capitulis prædictis mutarent, astrictique essent ad indicandum intra mensem nomina ipsorum Ordinarijs, quod si non fecissent possent, coram ipsis Ordinarijs conueniri. Limitata etiam videbatur in hac declaratione auctoritas ipsorum Conseruatorum, quatenus in illa supponi videtur eos solùm eligendos pro causis in quibus Regulares sunt rei *Coram quibus conuenirentur*, non autem quando sunt actores.

36 Postea tamen Clem.VIII. in Cōstitutione *Sanct.1592.* quæ habetur in 3.to. Bull. inter Constitutiones huius Pontificis *num.3.* & apud Erasmum CoKier *in tract.de iurisd. Ordinar.in exemp.p.1. q.39. num.5.* & apud Barbosam *de offic.& potest.Episcop.alleg.106.num.54.* in primis reuocauit, & declarauit nullas, omnes, & quascumque Iudicum conseruatorum deputationes qui qualitates non haberent requisitas à Bonifac.VIII. in const. quæ incipit, *Statutum*, & habetur *in cap.11.de rescrip.in 6.* vbi sic habet idem Bonifacius, *Sancimus igitur vt nullis nisi dignitate præditis, aut Personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis causæ auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel legatorum eiusdem de cætero committantur.* Deinde declarauit prædictos conseruatores debere esse electos, & designatos in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis, iuxta decretum Concilij Tridentini. Quod est dicere, necessarium esse quod hi qui eliguntur in conseruatores, electi prius, & designati sint in prædictis Concilijs. Quo sensu intelligendum est id quod dixi *tom.1.cap. 3. num.11.* Decretum autem Concilij Tridentini de quo hic loquitur Pontifex est *sess.25. cap.10. de reformatione* vbi *statuit S. Synodus in singulis Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesan. aliquos personas quæ qualitates habeant, iuxta Constitut. Bonifac.VIII. quæ incipit*, Statutum, *& alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum, ijs etiam post hac causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandæ committantur.* Hæc Concilium.

Pontifex autem vult, vt ex huiusmodi personis eligantur Conseruatores pro Regularibus. Quoad negotia tamen incepta, vel quoad ea, in quibus illæ Conseruatoriæ, seu Conseruatoriarum deputationes suum sortitæ erant effectum, seu executionem, nihil innouauit Pontifex. Voluit tamen vt Conseruatoriæ per Sedem Apostolicam inposterum concedendæ solùm ad Conseruatores, & Iudices qui qualitates à Bonifacio VIII. requisitas habuerint, & in præfatis Concilijs electi, & designati sint, & non alijs dirigantur, aliter verò expeditæ litteræ nullius sint roboris, & momenti. Hæc Clem. VIII. in dicta Constitutione. Per quam quid derogatum sit iuri communi, & priuilegijs Regularium circa Conseruatores inferius videbitur post Gregor. XV. Constitutionem.

37 Prædictus enim Gregor. XV. in Constitutione *Sanctissimus* anno 1621. edita quæ habetur in 4 tomo Bullar. inter Constitutiones huius Pontificia, *num*. 9. & apud Peirinis *to. 2 priuileg. Minim. inter constit. huius Papa n*. 5. & apud Barbosam *de offic. & potest. Episcop. n*. 55. vestigijs Clem. VIII. inhærendo in primis reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes Iudicum Conseruatorum electiones vsq; ad id tempus factas, illis verbis. Sanctissimus in Christo P. & D. N. D. Gregorius diuina prouidentia Papa XV. ex certis rationabilibus causis animum suum mouen. & de voto venerab. Fratrum suorum S.R.E. Cardinalium Concilij Trid. Interpretum, partim fælicis recordationis Clem. Papæ VIII. prędecessoris sui vestigijs inherendo reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quascumque Iudicum Conseruatorum electiones, nominationes, seu deputationes, tam in vim litterarum Conseruatoriarum, iuxta formam in quinterno Cancellariæ descriptam, quam in vim quorumcumque priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapsum Apostolica auctoritate concessorum, seu alias quocumque iure, vel titulo hactenus factas pro quibuscumque Conuentibus, Capitulis, Militijs, etiam S. Ioannis Hierosolymit. Congregationibus, Collegijs, Ordinibus, Monasterijs, Hospitalibus, aut alijs quibusuis pijs tam sæcularibus, quàm cuiusuis Ordinis, etiam Mendicantium, seu instituti, vel Societatis Regularibus locis, quantumuis exemptis, etiam de necessitate exprimendis, seu illorum personis cuiusuis qualitatis, seu conditionis existant.

38 Deinde qualitates pro futuris Conseruatoribus sic designauit. In futurum verò Sanctitas sua, hac generali, & perpetuò valitura Constit. statuit, & decreuit, vt Iudices Conseruatores huiusmodi, siue principales, siue subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi non solùm habeant qualitates requisitas, & descriptas in Const. similis record. Bonif. Papæ VIII. etiã prædecessoribus sui, quæ incipit, *Statutum*, ita vt vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel Personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant, sed etiam in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis iuxta decretum Concilij prædicti Iudices electi, seu designati sint. Quodque deinceps litteræ Conseruatoriæ per Sedem Apostolicam concedendæ, suprascriptis tantum dirigantur, etsi quæ litteræ aliter expedientur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti.

39 Postea pœnas contra eligentes Conseruatores secus quam iuxta formam præscriptam sic assignat. Et nihilominus qui secus quam iuxta formam superius præscriptam Conseruatores huiusmodi cũ effectu eligere, nominare, seu deputare, aut electis, nominatis, seu deputatis vti ausi fuerint Regulares quidẽ voce actiua, & passiua sint ipso iure priuati, adeo vt habilitationem a nemine prætetquam à Romano Pontifice consequi valeant. Reliqui verò alijs pęnis arbitrio Sanctitatis suæ coerceantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personæ, ac bona careant conseruatore ad annum, ita vt illorum causæ interea coram locorum Ordinarijs dumtaxat cognosci, ac definiri debeant.

40 Admonitos præterea volens locorum Ordinarios, vt in Synodis eligant quamplures personas aptas ad id munus, de eo, & quid faciendum sit si aliquis interim ex designatis mori contigerit sic definit. Cæterum, vt latius pateat conseruatorum huiusmodi deligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, vt in Synodis Prouincialibus, aut Diœcesanis, quamplures personas ex habentibus qualitates in prædicta Constit. eiusdem Bonif. prædecessoris contentas, & alioquin ad id aptas designari procurent, & si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram Prouincialem, aut Diœcesanam Synodum.

41 Qualiter autem Regulares se gerere debeant post electos Conseruatores, & quid illis interdicatur, sic describit Pontifex. Insuper Sanctitas sua, inhærendo hac in parte decreto similis recordationis Gregor. XIII. etiam prædecessoris sui, statuit, & ordinauit, vt Regulares, ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiam verò infra sex menses à die publicationis in Vrbe præsentis Constit. inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere conseruatores, iuxta formam superius propositam, eiusque electionis, seu assumptionis documentum, infra tempus huiusmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimictere teneantur, alioquin eo termino elapso, quandiu conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinarijs conueniantur. Quodque conseruatores huiusmodi semel legitimè deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijsdem Regularibus, & alijs supradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio à die deputationis amoueri, aut mutari nullatenus possint, aut valeant.

42 Circa auctoritatem verò prædictorum Conseruatorum & ipsius limitationem, & coarctationem hæc decernit. Ad hæc statuit Sanctitas sua, vt coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ suprascriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, ita vt memorati conseruatores in causis in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed ijs tantum in quibus rei extiterint. Neque extra ciuitates, seu Diœceses in quibus fuerint deputati contra quoscumque procedere præsumant.

43 Qualiter etiam lites, & controuersiæ inter Conseruatores, & Ordinarios exoriundæ dirimi debeant sic præscribit. Si qua verò inter Iudices conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

44 Pro pęnis autem Conseruatorum in suo officio excedentium, & innouatione alterius Constitutionis eiusdem Bonifac. VIII. sic habet. Quod si qui conseruatores siue in hac parte, siue alias quomodolibet suos limites excesserint per annum ab officio conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars quæ hoc fieri procurauerit sententiam excommunicationis incurrat, iuxta formam alterius Constitutionis eiusdem Bonifac. prædecessoris, quæ incipit, *Hac Constitutione*, quam Sanctitas sua in his omnibus, quæ præsenti Constitutione non aduersantur, innouauit, & innouat.

45 Qualiter quoque, & cum quibus Conditionibus possint Regulares à Principibus, seu Magistratibus sæcularibus Iudices alios habere sic decernit. Per hoc tamen non intendit Sanctitas sua prohibere, quominus Regulares, & alij supradicti, in casibus à iure permissis petant Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus sæcularibus, dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant, videlicet, vt Regulares, & alij prædicti sint actores, non autem rei; vtque agant contra laicum, non autem contra Ecclesiasticum, vel alias à iurisdictione sæculari exemptum; atque vt causa, in qua Iudex deputatur, fuerit profana, non autem Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum dispositionem, laicus, vt præfertur eligendus, Iudex competens existat.

46 Demum derogat contrarijs, priuilegia omnia in contrarium tollit, & omnes litteras cõseruatorias ad formam pręsentis Constitutionis reducit, vt videre est locis relatis.

47 Post hanc Constitutionem editam, cum dura videretur maximè quoad illam clausulam in qua ordinabatur, vt Regulares

gulares coram prædictis conseruatoribus conueniri, aut trahi deberent, ipsi autem non possent alios trahere, aut conuenire, ita vt memorati conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuissent, nullam prorsus iurisdictionem haberent, sed in ijs tantum in quibus rei extitissent, ad Sacram Congregationem Concilij recurrerunt dubitando, *An per hæc verba sublata sit facultas quã habent conseruatores defendendi Regulares, & alios à manifestis iniurijs, & violentijs quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deijciuntur, & proprijs bonis frui, aut vti impediuntur.* Ad quod eadem Sacra Congregatio anno 1624. respondit. Eiusmodi verbis minimè sublatam esse facultatem quam habent conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs, dummodo obseruent formam præscriptam Constitutionibus Innoc. IV. & Bonifac. VIII. relatis in c. 1. & fin. de offic. delegati in 6. Habetur hæc decisio in 4. tom. Bullar. inter Constit. Greg. XV. post nonam, & apud Peirinis, & Barbosam relatos.

48 Prætermitto Leonem X. in Concilio Lateranensi aliqualiter etiam suorum prædecessorum circa Conseruatores Regularium priuilegia moderasse, dum in Bulla *Dum intra* anno 1516. edita declarauit Conseruatores pro tempore Regularibus à Sede Apostolica deputandos, doctrina, & probitate præstantes, & in Ecclesiastica dignitate constitutos esse debere, & coram eis nullum trahi posse vltra duas dietas à loco suæ solitæ habitationis. Hoc inquam prætermitto, quia totum hoc magis declaratum est in prædictis Clem. VIII. Greg. XV. & S. Congregationis decretis, & ideo illis standum.

49 Ex huiusmodi autem tum Summorum Pontificum Clem. VIII. & Gregorij XV. tum Sacrarum S. Congregationum decretis elici potest quid his temporibus tenendum sit circa huiusmodi Conseruatores, & qualiter moderanda, vel intelligenda ea quæ superius dicta sunt illis competere iure communi, & propter priuilegia Regularium, ac quomodo faciendæ in posterum electiones talium Conseruatorum, cum antea factæ irritæ, & nullæ declarentur.

50 Primò enim quoad qualitates personæ eligendæ in Iudicem Conseruatorem sicut iure communi, & propter priuilegia Religionum dictum est supra n. 9. posse etiam quãcumque personam in dignitate Ecclesiastica constitutam eligi, sic etiam modo post prædicta decreta est dicendum. Etenim Constitutio Bonifac. VIII. quæ incipit, *Statutum* de qua Clemens VIII. & Gregor. XV. in prædictis Constitutionibus id exprimunt. Videtur autem requiri, vt prædicti actus habeant talem dignitatem; si enim illam dimiserint non sunt ad id munus eligibiles. Massobius *de Synod. Diœces. cap. 3. dub. 13.* Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in constit. 5. Gregor. XV. §. 2. n. 20.*

51 Quamuis autem supra *num. 17.* dictum sit obtinentes Personatum non posse eligi in conseruatores vi priuilegiorum Religionum, ex vi tamen Constitutionum Bonifac. VIII. Clem. VIII. & Gregor. XV. eligi possunt vt constat ex ipsis, in quibus expressè nominantur *Personatum obtinentes.*

52 Similiter quamuis Canonici Ecclesiarum Collegiatarum forsan possent olim propter aliqua Regularium priuilegia in conseruatores eligi, modo tamen post prædictas Cõstitutiones Clem. VIII. & Greg. XV. id fieri non potest, sed necesse est tales Canonicos Ecclesiarum Cathedralium existere, quia ita habetur in dicto *c. statutum*, & constitutionibus Clementis, & Gregorij. Vide Moneram *de conseruatoribus c. 5. q. 8. à n. 118.* Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Const. 5. Greg. XV. §. 2. n. 10.* Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg. 106. n. 12.* de quo etiam infra dicetur.

53 Præcipuè tamen post Constitutiones prædictas Clem. & Greg. ad hoc quod aliqui eligantur in conseruatores requiritur quod prius fuerint electi in Iudices (vt vocant) Synodales in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis. Ita enim decernitur à Clem. VIII. & Greg. XV. in prædictis constitutionibus. Quia verò in illis mẽtio fit de Conc. Tridentino, notandum hoc Concilium sess. 25. de reformatione c. 10. hæc statuere. [Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem personarum notitia quibus causæ mandantur, vsque adeo haberi non potest, hincque interdum Iudicibus non vndequaque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit Sancta Synodus, in singulis Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta Constitutionem Bonif. VIII. quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum ijs etiam posthac causæ Ecclesiasticæ, & spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandæ committantur, & si aliquem interim ex designatis mori contigerit: substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram Prouincialem, aut Diœcesanam Synodum: ita vt habeat quæque Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac vt supra qualificatas; quibus huiusmodi causæ à quolibet legato, vel nuncio, atque etiam à Sede Apost. committantur.

54 Huic ergo Concilij decreto innitentes Clemens VIII. & Gregor. XV. Pontifices statuerunt in præfatis Constitutionibus, nullum eligi posse in Conseruatorem Regularium, nisi aliquem ex prædictis Iudicibus in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis designatis. Voluit autem Concilium, vt prædicti habeant qualitates pro conseruatoribus requisitas à Bonif. VIII. in Const. *Statutum*, quæ adductæ sunt *n. 36.* & præterea quod sint personæ alioquin aptæ, Idest secundum scientiam, ætatem, & mores, iuxta *cap. cum in cunctis de elect.* Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constit. 5. Gregorij XV. §. 2. n. 18.* Cum autem in dicto cap. seu Constit. *Statutum* solùm admittantur Canonici Ecclesiarum Cathedralium, manifestius fit id quod supra dictum est, quod scilicet Canonici Ecclesiarum Collegiatarum his temporibus eligi non possint in conseruatores, cum nec possint eligi in Iudices Synodales, prout etiam declaratum dicunt à S. Congregatione Massobius *de Synod. diœces. c. 4. & Peirin. to. 2. priuil. Min. in Const. 5. Greg. XV. §. 2. n. 19.*

55 Quia tamen contingens est, vt propter paucitatem Iudicum Synodalium in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis designatorum, & multitudinem Religionum in ea Diœcesi consistentium, illi non possint attendere negotijs dictarum, religionum, & propterea pati cogantur aliquod detrimentum, seu iacturam, ideo Pontifex verbis relatis num. 40. admonitos esse vult Ordinarios, *vt in Synodis Prouincialibus, aut Diœcesanis quamplures personas ex habentibus qualitates in prædicta Constitutione Bonifacij contentas, & alioquin ad id aptas designari procurent.* Nec incongruè dici potest verbum illud *Admonitos voluit* denotare præceptum, tum propter grauitatem negotij, tum quia videtur per illud significare obligationem saltem ex charitate, & vt credo, ex iustitia, ad id faciendum. Peirinis *to. 2. priu. Minim. in Const. 5. Greg. XV. §. 4. n. 22.*

56 Ad maiorem etiam cautelam ordinat Pontifex, vt si aliquem ex designatis Iudicibus mori contigerit, substituat Ordinarius cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram Prouincialem, aut Diœcesanam Synodum. Ex quo habetur primò huiusmodi Iudicum Synodalium Officium vsque ad aliam futuram Synodum durare. Ita enim colligi videtur, tum ex decreto Concilij, tum ex huiusmodi constitutione. Secundò, quòd si Iudex Synodalis non moriatur, sed per longum tempus absentetur, idem faciendum esse ac si mortuus esset, prout dicitur declaratum à S. Congr. De quibus, & alijs concernentibus Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constitut. 5. Greg. XV. §. 4. num. 22.*

57 Deinde cum in hac constitutione Gregorij verbis relatis *n. 38.* manifestè distinguatur inter conseruatores principales, & subrogatos & *n. 44.* innouetur constitutio Bonifac. VIII. quæ incipit, *Hac constitutione* quæ est *in cap. fin. de offic. & potest. Iudic. delegat. in 6.* vbi expressè habetur, posse eos conseruatores, quibus *hoc eis competierit, ex beneficio litterarum*, vices suas alijs committere, ideo Conseruatores Regularium quibus ex priuilegijs competunt alijs suas vices delegare, id facere etiam possunt post Constitutionem istam Gregor. XV. cum in illa nihil quoad hoc derogetur. Quidquid in contrarium dicat Lauretus de Franchis in controuers. Episcopor. & Regul. supra hanc Constitutionem Gregor. pag. mihi 177. Aduerte tamen, iure communi, & secluso quocumque priuilegio licere Conuersatori citationes, & sententiarum denun-

ciationes per alios facere. Ita enim habetur in prædicto *cap.fin.de offic.& potest.Iudic.deleg in* 6. Barbosa post alios *de offic.& potest.Episc.alleg.*106.*num.*45.

58 Post editam huiusmodi Constitutionem tenebantur Regulares in Italia infra duos menses, extra Italiam verò infra sex eligere sibi Conseruatores, iuxta formam in illa descriptam, eiusque electionis instrumentum infra idem tempus penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, alioquin eo termino elapso, quandiu Conseruatores iuxta prædictam formam elegissent, coram ipsis Ordinarijs conuenirentur. Ita enim decernitur in prædicta Constitutione verbis relatis *num.*41. inhærendo decreto S.Congregationis sub Gregor. XIII.de quo *num.*35.Hoc autem absdubiè statum à Papa fuit, vt certò constare posset de Conseruatore à Regularibus electo, tum ad tollendas fraudes, quæ in hoc possent accidere. Peirinis *tom.*2.*priuil. Minim. in Constitut.*5.*Gregory XV.§.*5.*num.*31. Postea nihilominus declaratum est à S. Congreg. Regulares, qui in tempore eis à Gregor.XV. præfixo Conseruatores eligere non curauerunt, dicto tempore elapso quandocumque eis libuerit, eos eligere posse. Barbosa *in Collectan.Bullary verbo Regulares primo*.

59 Non possunt Regulares semel legitimè deputatos Conseruatores amouere, durantes quinquennio à die deputationis, nisi ex causa approbanda à Sede Apostolica, vel Ordinarijs. Ita enim decernitur in prædicta Constitutione verbis relatis. *n.*41. Dixi legitimè deputatos, quia non legitimè deputatos mutare poterunt. Causa autem amotionis poterit esse negligentia, impotentia, inimicitia, vel similis. Peirinis *to.*2.*priuil.Minim.in Const.*5.*Greg.XV*. §.5. *n.*32.

60 Loquendo autem de auctoritate, seu iurisdictione huiusmodi Iudicum Conseruatorum Regularium in multis videtur coarctata per decreta relata Summorum Pontificum, & SS.Congregationum. Cum enim iuxta dicta supra numeris 22.23.24.29.& 30. possent cognoscere de omnibus causis, tam ciuilibus, quam criminalibus, seu mixtis, tam in eis, in quibus rei, quam in quibus actores Regulares erant, & de quibuscumque iniurijs, molestijs, violentijs tam manifestis, quam non manifestis sine iudiciali indagine, vel cum illa, prout causa requireret, modo tamen, iuxta præscriptum Constit.Gregor.XV. solùm possunt cognoscere de illis causis in quibus Regulares sunt rei, non actores, & iuxta præscriptum prædictæ S. Congregat.etiam in his in quibus actores fuerint, quoad iniurias tantùm manifestas, & violentias, secundùm formam *c.fin.de offic.& potest.Iud.delegat.in* 6. quod incipit, *Hac Constitutione*, & innouatur à Greg. XV. in eis quæ Constitutioni ipsius non aduersatur.

61 Ex quo sequitur primò nō posse procedere hoc tempore Conseruatores Regularium cum ipsi Regulares sunt actores in causis ciuilibus eorum qui aliquam pecuniæ summam, vel aliquam rem ipsis debent ex locationibus, legatis, testamentis, & cet. petentes vt eam soluant. Ratio est, quia exceptio illa posita à Greg. XV. in prædicta Constitutione, sed alios conuenire, aut trahere non possunt, seu illa, ita vt memorati Conseruatores in causis in quibus Regulares actores fuerint nullam prorsus iurisdictionem habeant, nullum alium congruentiorem sensum potest habere præter istum. Cum enim Sac.Congregatio vt visum est decreuerit non esse per hæc verba sublatam facultatem quam habebant conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, seu violentijs, &c. quo illos posse, vt actores agere coram Conseruatoribus suis permittit, ne dicatur glossam esse contrariam textui, dicendum videtur Gregorium in sua Constitutione solùm negasse Conseruatoribus facultatem procedendi in huiusmodi causis ciuilibus debitorum quando Regulares sunt actores non tamen in alijs causis. Maximè quia hoc est conforme tum iuri communi quo statuitur, quod *Actor sequatur forum rei*, tum Concil. Trid. *sess.*14.*c.*5. Moneta *de Conseruator. c.*7. *q.*6. *num.*343. Peirinis *tom.* 2. *priuil. Minim. in Constit.*5. *Greg.XV*. §.6. *num.*50. [Nota tamen quod si in solutione prædictorum debitorum manifesta iniuria, seu violentia fiat ipsis Regularibus, prout sæpe contingere poterit, poterunt dicti Conseruatores contra tales debitores procedere. Ratio est, quia vt constat ex verbis Sacræ Congregationis adductis *supra num.*47. Conseruatores possunt defendere Regulares & alios *à manifestis iniurijs, & violentijs quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deijciuntur, & proprijs bonis frui, aut vti impediuntur*, quod contingit quando debitor non soluit id quod tenetur, quia tunc impedit ne creditor fruatur, aut vtatur proprijs bonis. Et ita hanc partem defendunt vterque Rodriguez, Portellus, & Ioannes de Cruce, quos refert & sequitur Diana 3.*p. tr.*1. *res.*20. licet aliqui ipsorum videre non potuerint Constitutionem Gregorij XV. relatam.]

62 Sequitur secundò nec posse procedere hoc tempore prædictos Conseruatores, siue in ciuilibus, siue in criminalibus, siue quando Regulares sunt rei, siue quando actores nisi in manifestis iniurijs, & violentijs, ita enim habetur in præfata Constitutione Gregorij adiuncta declaratione S. Congregationis, & similiter Constitutione Bonifacij VIII. quæ incipit *Hac Constitutione*, & est *cap.fin.de offic.& potest.iudic.deleg.in* 6. quæ per prædictam Constitutionem Gregorij innouarur, & in qua id expresse habetur. Quare necessarium est ad effectum, vt procedere valeat conseruator, quod ante omnia appareat, iniuriam seu violentiam fuisse manifestam, & notoriam, vbicumque enim iurisdictio competit alicui respectu certæ qualitatis, debet ante omnia eidem de illa qualitate constare. Miranda 2. *tom.quæst.*47. *art.*8. Barbosa *de offic. & potest.Episcop. alleg.*106.*num.*18. Si autem Conseruator dubitet de illa notorij qualitate, vel clarè de ea non appareat, poterit ante omnia examinare summariè an violentia, seu iniuria de qua agitur, notoria sit, & super eam probationes recipere ad fundandam suam iurisdictionem, itaut si inueniat eam notoriam, procedat, alias se incompetentem pronunciet. Barbosa *ibid. num.*20. vbi etiam sequentibus numeris alia affert ad intentum. Generaliter etiam conseruator potest eam adhibere indaginem quæ in notorijs adhiberi solet, & debetur. Quia cum committitur iurisdictio committitur quoque id sine quo illa exerceri non potest. Moneta *de Conseruatorib.c.*7. *quæst.*3. *num.* 90. & 93. Molina *tom.*6. *disput.*29. *num.* 2.

63 Ex quo etiam sequitur tertiò, nec posse hoc tempore Conseruatores in causis Regularium maximè cum ipsi Regulares actores fuerint iudiciali indagine procedere. Ratio est, tum quia in manifestis de quibus solùm, vt dictum est, iudicare possunt prædicti Conseruatores, non requiritur, aut admittitur iudicialis indago, tum quia Sac. Congregatio in decreto adducto *n.*47 dum admittit Regulares, vt actores agere posse coram suis Conseruatoribus, subdit, *Dummodo obseruent formam præscriptam Constitutionibus Innoc.IV. & Bonifac.VIII. relatis in cap.*1. *& fin.de offic.deleg.in* 6. Constat autem in prædicto *cap.*1. quod est Constitutio Innoc.IV. prohiberi expressè ne conseruatores ad illa *quæ iudicialem indaginem exigunt suam possint extendere potestatem*.

64 Similiter loquendo de termino, seu spatio intra quod exerceri potest auctoritas Conseruatorum, licet secundum priuilegia aliquarum Religionum, iuxta dicta supra *n.*27. exerceri posset extra Ciuitates, & Diœceses, in quibus deputati fuissent, hoc tamen tempore nullatenus extra Ciuitates, seu Diœceses in quibus deputati sunt procedere possunt. Ita enim habetur in dicta Constitutione Greg.XV. verbis relatis *num.*42. & in altera Constitutione Bonifac. VIII. quæ incipit *Hac constitutione*, & est *cap.fin.de offic. iudic.deleg.in* 6. quod innouatur dicta Constitutione Gregorij. Qualiter autem id sit intelligendum, vide Monetam *de conseruatoribus cap.*7. *q.*2. *n.*61. Peirin. *to.*2. *priuil. Minim. in constit.*5. *Gregor.XV*. §. 6. *n.*57.

65 Videtur etiam posse procedere Conseruatores ad id defensionem seruitorum, seu familiariū aliquorum Religiosorum in manifestis iniurijs, seu violentijs, modo tamen assignato, seu iuxta præscriptum dictæ Constitutionis Greg. XV. & decreti S.Congregationis. Ita .n. sumi videtur ex priuilegio Pij V. pro Dominicanis superius relato n.4. illis verbis, *aduersus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus agentibus, seruitoribus, & familiaribus in præmissis, & eorumdem aliquo molestias, iniurias, grauamina &c.* Quod intellige nisi hæc Constitutio Pij V. concedenda sit reuocata à Greg.XIII. propter dicta ibidem. Quo casu iuuare

re

re potest eiusdem Gregor. XIII. pro Iesuitis Bulla superius *num.6.* relata, vbi etiam fit mentio de familiaribus ipsorum (*Clericis tamen charactere insignitis.*) Limitari videntur hæc priuilegia ex doctrina Concil. Trident. *sess.24.cap.11.* ad seruitores qui Monasterij *actu seruiunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subq; eorum obedientia viuunt*, vt ibi dicitur. Rodrigu. *to.1.q.Regul.q.65.art.17.* Forsan dici possit huiusmodi concessiones, vtpotè post Conciliũ factas ipsi derogare. Vide etiam priuilegium Pij IV. pro Militibus Sancti Ioannis apud eumdem Rodriguez, vt supra *art.12.* & cautè procede in re satis incerta, & raro vsitata, maximè quia non video pro illa clarum priuilegium.

66 Specialiter etiam Procuratores, & Syndici Fratrum Minorum habent à Clement. VII. in Bulla *Dum consideramus*, apud Casarubium *in Compend. priuileg. Mendic. verbo Procuratores Fratrum num.* 13. & Rodriguez *tom. 3.quæst. Regular.q.39. art.4.* priuilegium, [vt in quibuscuis causis, & rebus ipsos Syndicum, & Procuratorem concernentibus, ciuilibus, criminalibus, & mixtis, non nisi coram Iudicibus Conseruatoribus domorum illarum quarum ipse Syndicus, & Procurator fuerit de iustitia respondere teneatur, &c. Inhibendo sub excommunicationis latæ sententiæ pœna vniuersis, & singulis Iudicibus Commissarijs Ecclesiasticis, & secularibus quacumque auctoritate fulgentibus ne de causis contra dictos Syndicos, & Procuratores, motis, & mouendis, directè, vel indirectè quouis quæsito colore, seu prætextu se intromittere quomodolibet audeant, &c.] Videtur tamen hoc intelligendum de causis spectantibus ad istos non vt singulares personæ sunt, sed quatenus Syndici, & Procuratores, & cum sit magnum priuilegium videndum, an sit, vel non consuetudine abrogatum. Portellus *in Dub. Regul. verb. Syndicus Minorum num.5.*

67 Similiter procedere possunt Conseruatores Regulariũ in manifestis tamen iniurijs, & violentijs, ac iuxta præscriptum Constitut. Gregor. XV. & S. Congregationis, ad defensionem quorumcumque bonorum mobilium, seu immobilium, iurium, seu possessionum Regularium sibi ad defensionem commissorum ex priuilegio Eugenij IV. pro Hieronymianis Monasterij S. Mariæ Guadalupæ, quod refert Rodriguez *tomo 1.q.Regular.q.65.art.12.* & dicit extensum esse ad omnia Ordinis D. Hieronymi Monasteria, Clem. VII. pro Minimis Pij V. pro Dominicanis, & Gregor. XIII. pro Iesuitis, de quibus supra. [Pro quo video Sacram Congregationem Episcoporum, & Regularium 1. Iunij 1635. declarasse in fauorem cuiusdam Archipresbyteri qui cum Conseruator esset Regularium, ipsorum bona defenderat.]

68 Maximè tamen pro defensione priuilegiorum, seu indultorum eorumdem, iuxta præscriptum modum à Gregor. XV. & Sacræ Congregat. procedere possunt ex priuilegijs Sixti IV. pro Carmelitis, Clem. XII. pro Minimis, & Gregor. XIII. pro Iesuitis, de quibus supra.

69 Controuersiæ ortæ inter conseruatores, & Ordinarios super competentia iurisdictionis per arbitros in forma iuris electos decidendæ, & interim in causa non procedendum. Sic enim habetur in præfata Constitut. Gregor. XV. verbis relatis *num.43.* idemque statuitur in Concil. Trid. *sess.14.cap.5.* Peirinis *to.2.priuil. Minim. in Const. 5.Greg. XV.§.7. num.58.*

70 Conseruatores limites suę iurisdictionis excedentes per annum sunt suspensi ab officio Conseruatoris. Ita enim habetur in prædicta Constitutione Gregor. XV. verbis relatis *num.44.* conformiter ad prædictum c. *fin. de offic. deleg. in 6.* vbi declarantur suspensi per vnum annum ab officio. Moneta *de Conseruatorib. cap.7.q.12.num.60.* Miranda *in 2.tom. man. Prelat. q.47.art.9.* Denotatur autem in prædicto *cap. fin.* requiri quod *Scienter* de alijs, quam de manifestis iniurijs, & violentijs se intromiserint ad incurrendam talem suspensionem. Ex quo videtur sequi illam non incurri ab ijs qui ex ignorantia etiam crassa id fecerint, iuxta dicta *to.1.c.10.num.33.* Licet autem in Constitutione Gregorij non apponatur illa particula, cum tamen in eo §. se remittat Pontifex ad formam Constitutionis Bonif. VIII. dicendum videtur quod iuxta eamdem formam incurratur suspensio. Cum verò hæc suspensio sit temporalis, scilicet per vnum annum, eo transacto statim absque alia absolutione cessat, iuxta communia principia de suspensione. Suarez *tomo 5. de censuris disp.26. sect.1. num.14.* Bonacina *disp.3. de suspensione punct.3.num.1.*

71 Pars quæ procurauerit quod Iudices Conseruatores excedant limites suæ auctoritatis, excommunicationis sententiam incurrit, à qua non potest absolui, *nisi ei, quem sic fatigauit indebitè, primo satisfaciat integraliter de expensis.* Ita enim habetur in dicto *cap. fin. de offic. iudic. delegat. in 6.* quod innouat Gregor. XV. Constit. relata. Vbi notandum hanc excommunicationem non incurri nisi à parte procurante, idest ab eo qui est pars in iudicio, reus scilicet, vel actor, non à tertia persona. Quia in textu dicitur, *pars verè quæ hæc procurabit.* Nauarrus *in Manual. cap.27.num.125.* Rodriguez *tom. 1.q. Regul.q.65.art.vlt.* Nec incurritur hæc excommunicatio ex sola procuratione, nisi sequatur effectus procuratus. Cum solùm propter illum prohibeatur, & illo non posito non censeatur consummata. Suarez *5.tom. in 3.par. disp.23. sect.4. num.10.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg.106. num.49.* Ab ea autem ante compensationem expensarum nemo potest absoluere nisi solus Papa, post compensationem verò Episcopus poterit. Moneta *de Conseruator. cap.7. num.591.* Barbosa *vt sup.*

72 Impedientes, vel molestantes Conseruatores Regularium ne suum officium exerceant incidere videntur in excommunicationem, seu suspensionem à diuinis latæ sententiæ, ex concessione Pij V. pro Dominicanis verbis relatis *num.4.* Sed quia hæc Bulla dubiæ auctoritatis est propter dicta supra ibidem, ideo ad alia priuilegia Religionum, si quæ fuerint, attendendum est.

73 Non est prohibitum Regularibus in casibus à iure permissis petere Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus sæcularibus, dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant, videlicet, vt ipsi sint actores, non rei, vtque agant contra laicum non contra Ecclesiasticum, aut alias à iurisdictione sæculari exemptum, & vt causa sit profana, non Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum dispositionem laicus eligendus Iudex competens existat. Ita enim decernitur in prædicta Constitut. Gregor. XV.

74 Potest Conseruator recusari vt suspectus, si causa de qua agitur talis sit, in qua ipse valeat reum grauare, nam in his terminis, & similibus recusatio admittitur, etiam in notorijs, vt si v. gr. maiorem pœnam imponat delicto quã iure mereatur. Panorm. *in cap. si quis contra Clericum de foro competenti num.11.* Farinac. *1. part. prax. crimin. q. 21. num.130.* Per arbitros autem in forma iuris electos super suspicione iudicandum est, iuxta doctrinam Concil. Trident. *sess.14. cap.5.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg.106. num. 32.* [Si verò Conseruatores exequantur pœnam à Iure impositam, nequeunt vt suspecti recusari. Quia tunc se habent vt meri executores. Azor. *tom.1. instit. moral. lib.5. cap.34. quæst.11.* Erasmus Cochier *de iurisdict. Ordin. in exempt. par.1. q.39. num.33.* consequenter etiam quod ad Regulares propriùs spectat, si præfati Conseruatores contra eos procedant limites suæ facultatis excedendo recusari possunt per text. *in cap. Si quis, contra Clericum de foro competenti cap. Secundò requiris. §. 3. de appellat.* Tambur. *supra quæsit.3.*

75 Potest etiam ab eiusdem sententia appellari. Tum quia ita praxi receptum est, tum quia etsi in notorijs non admittatur appellatio, quia tamen in infligenda pęna potest Conseruator excedere, & procedere in causa dubia, ideo admittitur appellatio. Farinac. *in prax. crim. q.21. num. 118. vsque ad 128.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg. 106. num.33.* Appellandum autem est ad solum Papam, quia Conseruator est Iudex à Papa delegatus. Tuscus *verbo Conseruatores concl. 760. num.6.* Ancharan. *consil.72. num.1.* Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg. 106. num.4.* Quãdo autem ab ipsis appellari potest, aut debet, vide Monetam *de Conseruatorib. cap.9. num.180.*

76 Circa munera ab huiusmodi Conseruatoribus non accipienda, & expensas euitandas Bonif. 8. in Constitut. quę incipit. *Hac Constitutione,* quæ est c. *fin. de offic. & potest. iudic. deleg. in 6.* & innouatur in prædicta constit. Gregor. XV. præcipit obseruandum, quod ipse alias præceperat in alia constitutione Iudicibus deleg. quæ habetur *in cap. statutum*

tutum de rescriptis in 6. §. insuper, vbi sic. [Insuper vt gratis, & cum omni puritate iudicium coram ipso procedat nullum munus, vel quicquid aliud nisi forsan esculentum, vel poculentum mera liberalitate oblatum, quod paucis consumi possit diebus, vel nisi cum ipsum propter causam sibi commissam contigerit extra suum domicilium proficisci, moderatas expensas recipere ab eisdem partibus qualitercumque præsumat. Prouisurus attente quod in ipsis expensis modum nequaquam excedat, nec plus ab vna parte, quam ab alia exigat, cum commune gerat negotium vtriusque: quandoque (vbi causæ sibi commissæ vtilitas, vel necessitas non exegerit) occasionem propter habendas expensas proficiscendi extra domicilium non assumat: sed & vbi notabiliter fuerint pauperes litigantes etiam nil prorsus exigat ab eisdem.]

77 Circa assessores autem, & notarius prædictorum conseruatorum, & illas personas, quæ testimonij causa vocantur ab eis idem Bonifac. V I I I. in dicto cap. fin. quod innouatur per Constitutionem Gregor. XV. præcipit obseruandum id quod ipse alias præceperat de Iudicibus delegatis in illa constitutione, seu *cap. statutum de rescriptis in 6.* vbi sic habetur. [Assessorem autem, vt quandoque faciunt aliqui fraudulenter, nisi eo indigeat, quod conscientiæ relinquatur eiusdem, sibi nequaquam adiungat; alioqui de suo proprio prouidere teneatur eidem. Si autem indigeat, ipsum neutri parti suspectum assumens, ei de competenti salario, prouidè moderando ab eo faciat à partibus communiter prouideri. Notarium verò, vel Notarios in causa sibi commissa scribentes qui vt plurimum in exigendo salario, metas rationis excedunt, (vt ad ipsius spectat officium) prouidenter restrenet. Nec cum ipsis, aut cum assessore præfato lucrum participer vllo modo. Si quid autem contra Constitutionem præsentem receperit ad ipsius restitutionem integram teneatur, nulla eorum quibus restitutio facienda fuerit, remissione vllatenus profutura eidem. Proferendo quoque testimonio, (prætextu cuius, aliqui alios fraudulenter interdum à Iudicibus vocari procurant, vt eos laboribus, & expensis fatigent, aut retorqueant aliquid ab eisdem) nullum vllatenus conuocet, nisi quando conditio, & status causæ requirent. Sed nec tunc (nisi à producente) competentes vocato pro testimonio veniendo, & redeundo faciat ministrari expensas. Quicquid autem contra præmissa, vel eorum aliquod contigerit attentari, sit ipso iure irritum, & inane.]

78 Horum conseruatorum priuilegia sunt primum, quod omnium ieiuniorum, orationum, ac sacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum, in Religione faciendorũ, & recitandorum participes sint, & illis communicata sunt, & esse debent, sic enim concessit Iulius I I. Conseruatoribus Minimorum in Bulla *Alias venerabilem* apud Peirinis *tomo 1. priuileg. Minimor. in Iulio II. Constitut. 4.* Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Conseruatores Ordin. §. Clemens V I I.* Secundum, quod Conseruatores per prædictos Minimos capitulariter pro tempore electi semel in vita, & in morte plenariam omnium peccatorum Indulgentiam consequuntur. [Ac quinquies orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam recitando, omnes, ac singulas Indulgentias quas diebus Indulgentiarum omnium Ecclesiarum dictæ Vrbis, & extra illius muros pro stationibus deputatarum consequuntur Ecclesias Vrbis, & extra muros huiusmodi visitantes planè, ac integrè consequantur, & consequi possint, ac si indulgentiarum huiusmodi diebus Ecclesias Vrbis, & extra muros huiusmodi, & earum quamlibet personaliter visitarent.] Sic enim concessit idem Iulius I I. in alia Bulla apud eumdem Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Iulio I I. num. 1.* Similiter Clemen. VII. concessit moderno, & pro tempore Generali Minimorum, vt Conseruatoribus plenariam omnium suorum peccatorum Indulgentiarum semel dumtaxat singulo quoque triennio elargiri posset, ipsisque conseruatoribus, vt de licentia dicti Generalis eligere possent Confessarium idoneum eiusdem Ordinis qui eos ab omnibus casibus etiam Episcopalibus, & censuris Ecclesiasticis absoluere posset, pœnitentia salutari iniuncta. Ita habetur inter priuilegia Minimorum apud Peirin. *to. 1. inter Constitutiones Clem. V II. num. 9.* Sed quia hæc concessio non fuit nisi per viuæ vocis oraculum facta, ideo hoc tempore quo omnes tales concessiones reuocatæ sunt à SS. D. N. Vrbano, nihil valet. Si autem innouetur ab aliquo Pontifice Confessarius ille approbatus debet esse ab Ordinario, iuxta doctrinam Concilij *sess. 23. capit. 15.* Rursus quantum ad absolutionem à casibus Episcopalibus cauenda est transgressio decreti Sac. Congregationis sub Clem. V I I I. & SS. D. N. Vrbano, de quo tom. 1. cap. 19. num. 17. Vide Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constitut. 9. Clem. V II. §. 2.*

79 Extat tandem decretum S. Congregationis Concilij, vel declaratio ab ipsa facta apud Barbosam *in Collect. an. Bullar. verbo Conseruator*, vbi habetur debere Regulares conseruatores eligere in singulis Diœcesibus, in quibus Monasteria, Conuentus, seu domos Regulares habent. Cum autem hæc decisio S. Congregat. facta fuerit anno 1628. & 1633. videtur inferri per illam (si certa est) declarari Constitutionem Greg. X V. & quod non sufficiat vnus conseruator pro multis Diœcesibus.

SVMMARIVM CAP. XI.

Ius patronatus est potestas alicui concessa præsentandi ad beneficium in aliqua Ecclesia. n. 1.
Patronus est ille qui habet tale ius. ibid.
Duplex est ius patronatus, Ecclesiasticum, & laicum. ib.
Quid vtrumque. ibid.
Vt aliquis sit Patronus aliquæ conditiones sunt necessariæ. num. 2.
Interueniente etiam auctoritate, & consensu Ordinarij. num. 3.
Quid autem si Ordinarius non consenserit. ibid.
Potest ius patronatus præscriptione acquiri. n. 4.
Non sic respectu electionis Prælatorum. ibid.
Est honorificum, vtile, & onerosum. n. 5.
Ecclesia quæ est iuris patronatus vniri non potest sine consensu Patroni. n. 6.
An sit materia simoniæ, & quomodo. n. 7.
Quid de actu istius iuris, scilicet præsentatione ad beneficia. ibid.
Transire tamen potest cum re vendita. n. 8.
Dummodo ratione illius res carius non vendatur. ibid.
Non potest Patronus ius patronatus in alios transferre, nisi modo, & casibus à iure expressis. n. 9.
Tribus modis potest ex vno ad alium transire. n. 10.
An transeat in Monasterium si patronus fiat Religiosus. num. 11.
Quæ Monasteria sint capacia. ibid.
An tunc debeat præsentare Religiosus, vel potius Monasterium, vel Superior. ibid.
Nouitius Patronus per se ipsum debet id facere. n. 12.
Quid si Monachus fundaret, construeret, vel dotaret Ecclesiam. n. 13.
Quis debeat præsentare, Superior, vel Monasterium. num. 14.
Præsentatio beneficij facta a Religioso sine licentia Prælati an sit irrita. n. 15.
Quid quando Religiosus præsentat vt procurator. n. 16.
Catholici Reges Hispaniarum Patroni sunt in illis partibus. n. 17.
Propterea in illis præsentant. ibid.
An debeant præsentare digniores. ibid.
An possit quis de bonis incertis fundare Ecclesiam reseruando sibi ius patronatus. n. 18.
Quid dicendum de fundatoribus Capellarum. n. 19.
An habentes facultatem nominandi Capellanos sint patroni. ibid.
Tenentur Patroni ad beneficia præsentare digniores. n. 20.
An idem de patronis laicis. ibid.
Præsentare indignum semper est peccatum mortale. n. 21.
Quas pœnas incurrat sic faciens. ibid.
Patroni an possint variare. n. 22.
Conditiones appositæ à fundatore iuris patronatus qualiter obseruandæ. n. 23.
Insignia non auferenda. ibid.
Quid de alijs benefactoribus, qui solum ius sepulturæ habent. ibid.
Conditiones appositæ contra ius naturale, vel diuinum non obseruandæ. n. 24.

Quid

De Patronis Monasteriorum, seu Ecclesiarum Regularium, eorumque facultatibus. Cap. X I.

1 IVS Patronatus est potestas alicui concessa præsentandi iostituendum ad beneficium Ecclesiasticum io Ecclesia pro eo quod eam fundauit, construxit, vel dotauit, Rodriguez *tom.2.quæst.Regul.quæst.*122. *art.*1. Vnde Patronus erit ille qui habuerit tale ius, & Patronus Monasteriorum Regularium ille qui habuerit tale ius in Monasterijs, seu Ecclesijs Regularium, de quo io præsenti. Non enim loquimur de iure patronatus ciuili, scilicet, quod iure ciuili introductum fuit, & conuenit Patrono respectu liberti, seu bonorum eius, sed de iure patronatus Canonico. Hoc autem ius patronatus est duplex, Ecclesiasticum scilicet, & laicum. Ius patronatus Ecclesiasticum est, quod competit personæ Ecclesiæ, vel ratione dignitatis, aut beneficij sui, putà, quia est Episcopus, Præpositus, Decanus, vel ratione fundationis, constructionis, vel dotationis à se factæ ex bonis Ecclesiasticis. Laicum est, quod conuenit, alicui, seu laicæ, seu Ecclesiasticæ personæ, ratione fundationis, constructionis, vel dotationis ex bonis proprijs, siue patrimonialibus. Couarruuias *cap.* 36. *pract. qq. num.* 2. Layman. *in Theolog. moral. lib.*2. *tractat.*2. *capit.* 13. *num.*4.

2 Ad hoc quod aliquis sit Patronus, seu, vt habeat prædictum ius patronatus in prædictis Monasterijs, seu Ecclesijs Regularium requiritur primò quod illud acquisierit vno ex tribus modis supra assignatis, scilicet fundatione, constructione, vel dotatione. Franciscus Leo *in Thesaur. fori Eccles. par.* 2.*c.*6 *num.*25. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat.* 70. *num.*1. Fundatione quidem quando assignauit fundum vbi construi deberet, *cap. nobis de iure patronatus.* Iulianus Viuianus *in praxi iuris patronatus par.* 1.*lib.*1.*cap.*1. *à num.*32. Barbosa *vt supra num.*2. Constructione, quando fecit expensas pro construēda de nouo Ecclesia. Azorius *institut. moral. par.*2.*lib.*6.*cap.*11.*quæst.*10. Zerola *in praxi Episc. verbo Ius patronatus pag.*179. Dotatione autem quando eam fundatam, & constructam dotauit sufficiente arbitrio Ordinarij. Viuian. *dict. part.*1. *lib.*1. *cap.* 1. *à num.* 51. Barbosa *vt supra à num.*9. Hinc versus.

Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus.

Rodriguez *tom.*2.*quæst. Regular. quæst.*49.*art.*7. Layman. *in Theolog. moral. lib.*4.*tract.*2.*cap.*13.*num.*1. Dotans autem insufficienter ad arbitrium Ordinarij non adquirit ius patronatus, sed dicitur benefactor. Declaratio Sac. Congregat. apud Garziam *de Benefic. p.*5.*cap.*9.*num.*52.

3 Ex prædictis tribus causis acquiritur Ius patronatus, interueniente tamen auctoritate, & consensu, Ordinarij, & non aliter, *ex cap. nobis de iure patronat.* Iulianus Viuianus *part.*1.*lib.*1.*cap.*1.*num.*24. Barbosa vt supra *num.*20. Ordinarij videlicet illius loci, io quo fundatur Ecclesia. Viuianus *num.*30. Barbosa *num.* 23. Si autem suum consensum præstare noluerit, potest ad eum præstandum compelli a Superiori, Archiepiscopo scilicet, vel Primate. Viuianus *in praxi iuris patronatus lib.* 2. *cap.* 1. *num.*19. & 20. *alias* 22. *in* 2. *edit.* Azorius *instit. moral. part.*2.*lib.*9.*c.*8. *quæst.*10.

4 Potest item Ius patronatus etiam à laicis præscriptione, vel consuetudine acquiri, *ex cap. querelam de elect. & ex cap. generali* 13. Barbosa *vt sup. num.*17. post alios. Quod tamen limitandum videtur vt non verificetur respectu electionis Prælatorum, ita vt nulla consuetudine, aut præscriptione iuuari possit patronus ad habendum suffragium io aliqua electione Prælati Regularis. Ratio est, nam id est expressè contra Canones Ecclesiasticos, Ecclesiasticam vtilitatem, & disciplinam Nauarr. *comment.* 3. *de Regular. num.*60. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.*2.*cap.*6.*num.* 19. Quod sic confirmatur, nam Ius eligendi prælatum Regularem competit solùm eis qui sunt de collegio, *cap. Quia propter* de elect. & cap. *cum eo*, siue ergo sæcularis sit, siue etiam Clericus patronus non potest hoc ius habere. Suarez *vt supr. num.*9. Barbosa etiam *vt sup. n.* 19.

5 Hoc Ius patronatus habet multa ex iure Canonico ratione quorum honorificū, vtile, & onerosum dicitur. Honorificum quidem, quia Patrono conuenientia obsequia præstari debent, & præsertim illi conceditur honorificus locus in sua Ecclesia. Vtile, quia si patronus ad egestatem deueniat, Ecclesia debet ei succurrere maiori cura, & obligatione quam alijs pauperibus, cap. *Quicumque*, cum sequentibus. Cui adiungitur saltem ex eo consuetudine Religionum, quòd pro huiusmodi patronis tum viuis, tum defunctis Orationes, suffragia, & sacrificia fieri soleant, prout debent fieri ad minus titulo gratitudinis, cum sint insignes benefactores Monasteriorum. Onerosum autem, qui patronus licitè potest defendere suam Ecclesiam ne bona eius dilapidentur, modo præscripto in cap. *filijs* 16. q. 7. Quæ omnia veluti ex natura rei sequuntur ex beneficio quod Patronus fecit Ecclesiæ eam fundando, construendo, vel dotando. Innoc. *in cap. præterea* 2. *de iure patronat.* Suarez *tom.*1. *de Relig. lib.*4. *de Simonia cap.*28. *num.*1. Layman *in Theolog. moral. lib.*4. *tractat.*2. *capit.* 13. *num.*8.

6 Insuper Ecclesia quæ est iuris patronatus, vniri non potest alij Ecclesiæ sine consenso patroni. Quippe præiudicium fit iuri præsentandi quod habet in illa, cum vel tollitur omnino, vel minuitur, vel saltem notabiliter mutatur. Et ideo vt rata sit talis vnio requiritur consensus patroni. Constat ex *cap. suggestum de iure patronatus.* Nauar. *lib.*3. *consil. in* 1. *edit. tit. de iure patronatus cons.*3.*num.*2. Azor. *tom.*2. *instit. moral. lib.* 6. *cap.*28. *q.*12. Quod est verum siue patronus sit sæcolaris, siue Ecclesiasticus. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.*29. *num.*168.

7 Quamuis autem Ius patronatus ratione horum fauorum scilicet, honoris, vtilitatis, & defensionis non sit materia Simoniæ, cum sint res temporales. Suarez *tom.*1. *de Relig. lib.*4. *de Simonia cap.*28. *num.*3. Nihilominus sumptū quatenus est ius præsentandi ad Ecclesiastica beneficia in Ecclesia fundata, constructa, vel dotata, materia Simoniæ est, ac subinde peccatum Simoniæ illud vendere *ex cap. de iure, & ex cap. præterea*, vbi id habetur expressè: est enim aliquid spirituale beneficium ad quod conferendum ordinatur. Suarez *vt supra num.* 5. Bonacina *de Simonia q.*4. *p.*1. *num.*3. Qui etiam satis probabiliter dicunt non solùm cōmitti Simoniam iure humano introductam in venditione Iuris patronatus, propter prædicta iura, sed etiam iuris diuini. Nam posita institutione Ecclesiæ ius hoc est aliquid spirituale. Specificatur enim admodum potentiæ à suo obiecto, quod est beneficium Ecclesiasticum, quod etiam est quid spirituale. Idem dicendum de actu illius iuris, scilicet præsentationem ad beneficium, materiam esse Simoniæ. Est enim spirituale, quia per ipsum res spiritualis, scilicet beneficium, confertur, & procedit à principio spirituali, scilicet iure patronatus. Redoanus *de Simonia* 3. *par. c.*13. *à num.*22. & *c.* 14. *per totum.* Suarez *vt supra num.* 21. Vnde præsentans non potest ob præsentationem imponere aliquod onus præsentato ad quod alias non teneretur vt si obliget illum ad tuendum ius præsentantis, & ad litem pro ipso prosequendam. Cum enim presentatio sit res spiritualis gratis debet dari, non ob mercedem. Vgolinus *Tab.*1.*c.*49. Suarez *vt supra n.*14.

8 Sed quamuis Ius patronatus vendi non possit, transire tamen potest cum re vendita, dummodo ratione illius res illa carius non vendatur. Ratio primæ partis est, quia ius Canonicum quod hanc gratiam patrono fecit, vt præsentaret beneficia in Ecclesia propter fundationem, constructionem, aut donationem ipsius, similiter illam concessit

pro

pro hæredibus,& succeßoribus, *c.ex litteris, cap.cum sæculum de iure patron.* Ratio verò secundæ est, quis alias iam venderetur illo maiori pretio ipsum Ius patronatus. Tabiena *verbo ius patronat. à num.7.* Suarez *tom.1.de Relig. lib.4.de Simon.c.28. n.12.& 13.*

9 Non potest Patronus Ius patronatus in alios transferre nisi modo,& casibus à iure expreßis. Ratio est, non solùm quia in spiritualibus non possunt laici nisi quod eis à iure permittitur, sed etiam quia ipsa natura Iuris patronatus pendet ab institutione iuris Canonici, & ita ad nihil extendi potest, nisi quod illi à iure conceditur. Menochius *cons. 90. num.79.* Suarez *tomo primo de Religio.lib.4.de Simon. cap.28. num. 15.*

10 Hinc tantum tribus modis, aut casibus potest ius patronatus ex vno ad alium transire. Quia in his tantum hæc facultas Patrono conceditur à iure. Primus est, hæreditario ad hæredes, siue necessario, siue voluntario, *cap.considerandum,& c.si plures 16.q.7.* Secundus est, per liberalem donationem, quia vnusquisque potest in alium transferre ius suum, *c. Circa de iure patronat.* Requiritur autem ad hoc Episcopi consensus, nisi in casu quo donatio fiat loco Religioso, vt colligitur *ex c.vnico de iure patronat. in 6.& cap. illud.* Tertius est, quando transfertur ius patronatus cum re vendita, iuxta cap.*ex litteris*,& cap.*Cum sæculum, de iure patronat.* De quibus, & alijs ad intentum Suarez *to.1.de Relig. lib.4.de Simon.c.28. à num.15.& deinceps.*

11 Si Ius patronatus conueniat alicui iure personæ si fiat Religiosus transit in Monasterium, quia Monasterium succedit in omnia iura Religiosi. Rodriguez *to.2. q.Regul. quæst.122.art.2. §. At contrarium.* Sanchez *lib.7.in decalog.c.14. num.2.* Si autem ius patronatus conueniat alicui non ratione personæ, sed ratione bonorum suorum quibus est annexum, tunc si fiat Religiosus tale ius pertinebit ad quem pertinēt bona, scilicet vel ad Monasterium, si est capax succedendi, vel ad illum ad quem bona illa transferuntur. Accessorium enim sequitur principale. Rodriguez *vt supra §.quantum ad primum.* Sanchez etiam *vt supra num. 5.* Quæ autem Monasteria capacia sint succedendi in bona Religiosi, maximè in ius patronatus dicetur capit. vltimo *num. 11.& 22.* Si verò ius patronatus conueniat alicui, ita vt industris personæ sit electa ad tale munus, tunc si fiat Religiosus, et si [illegible]andum decentiam, & æquitatem, Monasterium, seu Superior non debeant præsentare saltem sine consilio talis Religiosi, vt de se patet, tamen ius præsentandi non Religioso sed Monasterio, vel Superiori competit, quia Religiosus non habet velle, neque nolle, vt habetur in iure. Adeo vt si fundator iuris patronatus dixisset tale ius competere debere Petro ver. g. ita vt si fiat Religiosus nominet inuito Prælato, talis conditio reijci debeat, ac si non fuisset adiecta, quia scilicet est contra ius commune, vt Religiosus aliquid agat inuito Prælato, vt in simili dictum est *to.1.c.6.nu.34.* Rodriguez vt supra §. *Quantum ad tertium.* Vide infra *num.15.*

12 Notitius autem patronus habens ius præsentandi ad aliquod beneficium per se ipsum debet id facere, cum simpliciter non sit Religiosus, nec suum ius in Monasterium transtulerit. Glossa *in c.Beneficium verbo conferendum in fin.* Syluester *verbo Religio 5. q.11.* Sanchez *lib.7.in decalog.c.4.num.12.*

13 Si Monachus fundaret, construeret, vel dotaret Ecclesiam ius patronatus quod inde resultaret Monasterio suo acquireret. Ex generali regula, quod quidquid Monachus acquirit Monasterio acquirit. Lambertinus *de iure patronatus lib.1. part.1.quæst.8. art.9. num.7.* Sanchez *lib.7. in decalog. c.14.num.4.*

14 Quoties ius patronatus transit in Monasterium, neque solus Abbas, seu Superior præsentare potest, nisi hoc habeat ex præscripta consuetudine, vel priuilegio, sed id est totius Conuentus, cuius maior pars consentire debet, vt præsentatio legitima sit. Habetur *ex c.Nouit.& c.Quanto,& cap. ea noscitur de his quæ fiunt à Prælato.* Lambertinus *de iure patronat.lib.2.par.1.q.2.art.12.num.2.& 3.* Sanchez *lib.7. in decalog.c.14.num.7.* Quod si præsentatio fiat à solo prælato absque maioris partis consensu, probabilius est irritam esse. Quia etsi *in c.ea noscitur* solùm dicatur, *Institutiones huiusmodi conuentu euacuari*, quod solùm denotat præsentationem esse irritandam, attamen in *cap.Nouit.de his quæ fiunt à Prælat.* absolutè decernitur *carere robore firmitatis.* Lambertin. *vt supra num.8.* Sanchez etiam *vt supra num.8.*

15 Præsentatio beneficij facta à Religioso ratione iuris patronatus quod illi competebat dum esset sæcularis non solùm est illicita, si fiat sine licentia Prælati, quia vt dictum est Religiosus non habet velle, vel nolle, sed etiam est inualida, quia per professionem ius patronatus iam non est suū, sed Monasterij. Lambertin. *de iure patronat. lib.2.par.1. quæst.2. artic.11.num. vltim.* Sanchez *7.in decalog.capit. 14.num.10.*

16 Quando autem præsentatio, vel electio non competit Religioso ratione iuris patronatus, sed ex eo quod constitutus est à vero patrono, aut veris electoribus procurator ad præsentandum, aut eligendum, tunc, etsi præsentatio, aut electio ab ipso facta sine licentia prælati illicita sit, quia Religiosos, vt dictum manet, non habet velle, aut nolle, probabile tamen est validam esse, non solùm quia nullo iure irritatur, sed etiam, quia cum tunc non faciat Religiosus nomine suo, sed vt procurator nomine alterius non consideratur ad validitatem actus persona ipsius Religiosi, sed illius qui illi suas vices commisit. Sanchez *7. in decalog.c. 14. à num.11.*

17 Catholici Reges Hispaniarum patroni sunt in illis partibus Ecclesiarum Collegiatarum sæcularium, & Regularium, multarum scilicet, & ita in illis præsentant Abbates, & alios Præpositos, ex concessione Adriani VI. Nauarrus *in c.Nullam d.18.quæst.2.* Rodriguez *to.2.q. Regul. quæst. 122. art.4.* Præsentare tamen debent suæ Regiæ Maiestates dignos, iuxta *c. Monasterium 16.q.1.* Nauarrus,& Rodriguez *ibidem.* An verò digniores debeant esse ij, qui præsentandi sunt, constabit ex num.20.

18 Posse aliquem de bonis incertis, quæ pauperibus sunt restituenda fundare Ecclesiam reseruando sibi, suisque successoribus ius patronatus, etsi aliqui negent, alij probabiliter affirmant. Quia etsi illa bona non sint simpliciter ipsorum, cum possint tamen illa in pis opera distribuere, si ex eis fundent, vel dotent aliquam Ecclesiam sibi, & successoribus prædictum ius patronatus reseruando, nulli faciunt iniuriam. Henriquez *1.par.lib.7.de Indulgentijs 33. num.5.* Rodrigu.*to.2. q.Regul.q.122.art.5.*

19 Præter dictos patronos, habentes scilicet facultatem præsentandi in Ecclesijs à se fundatis, constructis, vel dotatis ad beneficia, sunt alij qui patroni etiam vocantur eo quod etiam aliquam Ecclesiam, Conuentum, vel Capellam Regularium fundarunt, construxerunt, vel dotarunt, & tamen prædictam facultatem præsentandi non habent, sed à principio fundationis, constructionis, vel dotationis, Missarum aliquarum, vel officiorum diuinorum solemnia in dictis locis quotannis celebrari instituerunt. Et hi non propriè, prout in præsenti patroni dicuntur. Isti autem, qui facultatem habent nominandi Capellanos in aliqua Ecclesia vel Capella, ratione fundationis, constructionis, vel dotationis proprius merentur nomen patronorum, maximè cū Capellaniæ Episcopi auctoritate institutæ sint. Tales namque Capellaniæ, etsi amouibiles sint ad nutū Episcopi, vel patroni, hoc tamen non obstat quominus beneficia Ecclesiastica, vel quasi beneficia dicantur, ad instar beneficiorū Regularium, quæ etiam, vt dictum sæpius est, reuocabilia, & manualia sunt. De hoc Azorius *to.1. instit.moral.lib.10. c.4.q.4.* Suarez *to.2.de Relig.lib.4. de orat.c.22.n.11.* Layman. *in Theolog.moral.lib.4.tract.2.c.4.num.6.* [Pro quo nota quod huiusmodi Capellaniæ si in Monasterijs sint fundatæ, præsumuntur esse beneficia Regularia nisi aliàs per sæculares solitæ sint regi. Rebuffus *in praxi beneficiorum, in præmio tit.quotuplex sit beneficium num.6.&* Sanchez *lib.7.in decalog.c.29.num.29.* De ijs autem Capellanijs plura dico *4.tomo verb. Missa n.43.*]

20 Tenentur patroni quicumque illi sint ad beneficia præsentare digniores. Colligitur ex Concil. Trident. *sess.24.c. 18.* illis verbis: *Si verò iurispatronatus Ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non ad alium pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Episcopo præsentare teneatur.* Et ratio est, quia licet beneficia primò,& per se instituta sint in vtilitatem Ecclesiæ, nihilominus sunt etiam præmia illorum, qui in Ecclesia virtute, & doctrina proficiunt, sicut ergo pro-

pter

pter hanc rationem electores ad beneficia tenentur eligere digniores, sic etiam Patroni præsentantes, qui succedunt prædictis electoribus. Molina *lib. 2. de primogen. c. 5. num.* 69 Aragon. 2. 2. q. 63. *art.* 2. *& quæst.* 62. *art.* 2. Sanchez *lib.* 2. *consil. moral. c.* 1. *dub.* 5. Sunt autem aliqui, qui probabiliter credunt patronos laicos, eos scilicet, quibus competit ius patronatus ratione fundationis, constructionis, vel dotationis factæ ex bonis proprijs, seu patrimonialibus satisfacere plerumque obligationi suæ, si libero præsentandi iure præditi, solùm dignos, & idoneos, non autem digniores præsentent. Si quidem hac gratia, vel fauore ab Ecclesia decorati videntur ob obsequia præstita ipsi fundatione, constructione, vel dotatione, vt possint quos voluerint præsentare, dummodo positiuè cognoscant eos dignos, & idoneos esse, & periculum nullum Ecclesiam subituram ex illorum prouisione. Ita etiam videtur colligi ex loco Tridentini adducto vbi solùm est sermo de patrono Ecclesiastico non de laico. Imò posteà sermonem faciens de patrono laico dicit: *Si ius patronatus laicorum fuerit, debeat, qui à Patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis vt supra, examinari, & non nisi idoneus repertus fuerit, admitti.* Quo denotare videtur Concilium posse patronum laicum præsentare solummodo dignum, & idoneum. Garzias *lib.* 7. *c.* 16. *num.* 19. Rodriguez *tom.* 1. *Summ. cap.* 106. *concl.* 6. Layman. *in Theol. mor. lib.* 4. *tract.* 2. *c.* 15. *num.* 7. Addens bene aliam rationem esse de prælatis, & patronis Ecclesiasticis, nam illis ex officio incumbit Ecclesiæ meliori modo prospicere, ac per consequens beneficia ex bonis Ecclesiasticis fundata, sine vlla personarum acceptione dignioribus conferre.

21 Præsentare autem indignum, si dignus haberi potest, semper est mortale peccatum. Tum ex grauitate pœnarum, quæ Canonico iure indigni electioni, & collationi decretæ sunt *cap. cum in cunctis de elect. c. graue nimis de præbend.* Tum ex incommodis, quæ exinde Ecclesiæ accipere solent. Petrus Nauarrus *lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 119. Layman. *in Theolog. moral. lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 15. *num.* 1. Pro pœnis autem quas incurrunt patroni indignos præsentantes, vide Syluestrum *in Sum. verb. ius patronatus* q. 7. *&* Sanchez *to.* 1. *consil. moral. lib.* 2. *c.* 1. *dub.* 6. *à num.* 15.

23 Patroni iuris patronatus laici possunt variare, id est, postquam vnum præsentarunt, præsentare etiam alterum, quo casu iudicio Episcopi relinquitur, vter eorum tamquam magis idoneus præferri debeat, Ita enim supponitur *in capitulo quod autem de iure patronatus*. In patronatu autem Ecclesiastico qui primo præsentatus est, si idoneus sit, institui debet. Propter decisionem *capitula cum autem eodem tit.* Layman. *in Theolog. moral. lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 13. *num.* 6.

23 Conditiones appositæ à fundatoris Iuris patronatus, ob cultum scilicet diuinum, sui memoriam, commodum, vel honorem suæ familiæ nullatenus mutari possunt. Tum quia piæ, & honestæ voluntates defunctorum obseruari debent *L. 1. C. de SS. Eccles. cap. vltima voluntas* 13. q. 2. Tum etiam quia fundatorem erexisse ius patronatus illis conditionibus arguit inter ipsum, & præfectos Ecclesiæ illas admittentes intercessisse pactum de illis non alterandis, ac perinde contra iustitiam peccare aliter facientes. Vnde insignia fundatores posita in Ecclesia, vel Capella, quam fundauit, construxit, vel dotauit, sepulchrum pro se, & descendentibus, seu hæredibus in ea positum, & similia nullatenus auferri possunt, etiamsi familia extincta sit, ad conseruandam memoriam fundatoris, & ne alij pij homines ab huiusmodi pijs operibus arceantur Lambertin. *de iure patronat. q.* 5. *principali art.* 4. Layman. *in Theolog. mor. lib.* 4. *tract.* 2. *c.* 13. *num.* 14. *&* 15. Secus videtur dicendum de alijs benefactoribus, qui Ecclesiam, vel Cappellam non fundarunt construxerunt, aut dotarunt, sed solùm ibi ius sepulturæ sibi compararunt, & suis hæredibus. Et si enim illis, & eorum hæredibus inuitis alios ibi sepelire non liceat, quia talia sepulchra instar hospitia, & fundi ipsorum censentur; postquam tamen tota ipsorum progenies est extincta, probabile est posse ibi sepulturam alijs concedi. Tum quia sicuti morte vsufructuarij eiusque descendentium redit vsufructus ad proprietarium, iuxta *L. corruptione C. de vsufructu*, ita etiam ius sepulturæ, mortuo benefactore, & eius hæredibus, redeat ad Ecclesiam. Tum etiam, quia alioquin impedirentur alij quominus Ecclesia ornare, & beneficijs augere possint. Angelus *in Sum. verb. sepultura num.* 41. Armilla *num.* 24. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regular.* q. 58. *art.* 10. Declaratum tamen dicitur à S. Congregatione in causa RR. PP. Discalceatorum nostri Ordinis fundatorem alicuius Monasterij non posse hanc legem imponere Fratribus, vt in Collecta quæ pro Rege dicitur etiam ipsius fundatoris nomen exprimeretur. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. fundatio*.

24 Conditiones autem aliæ assignatæ à fundatore iuris patronatus, quæ fuerint contra ius naturale, aut diuinum, inualidæ sunt, nec obseruandæ: cum naturale, & diuinum indispensabilia sint, nec vllo modo contra ea aliquid effici possit. Maior *in* 4. *d.* 24. *q.* 9. *&* q. 3. *ad* 4. Lambertinus *de iure patronatus lib.* 1. *p.* 1. *q.* 9. *princip. art.* 1. *n.* 37. *&* 38. Hinc si fundator poneret pro conditione quod ad beneficium admittatur indignus, talis conditio obseruanda non est, vt pote contra ius diuinum, & naturale. Aragon. 2. 2. q. 63. *art.* 2. Sotus 3. *de iustit. q.* 6. *art.* 2. *ante* 10. *conclus.* Si autem pro conditione poneret quod posset præsentari dignus, omisso digniori, valida esset, & obseruanda, quia talis conditio non est contra ius naturale, aut diuinum in casu, quo beneficium fundatum est non ex bonis communibus Ecclesiæ (quia vt sic digniori dari deberet) sed ex bonis ipsius Patroni, seu fundatoris. Maior *in* 4. *d.* 24. *q.* 3. *ad* 4. Sanchez *tom.* 1. *consil. moral. lib.* 2. *cap.* 1. *dub.* 10. *num.* 18. Similiter si apposita conditio sit de non præsentando nisi de sua familia, aut progenie, valida etiam erit, & obseruanda; cum non sit contra ius naturale, aut diuinum, eo quòd fundatio talis beneficij non est ex bonis communibus Ecclesiæ, quæ omnibus debentur, sed de bonis particularibus, quæ potest quisque dare cui voluerit. Couarrubias *Reg. peccatum* 2. *p.* §. 7. *num.* 5. Sanchez *vt supra num.* 14. Semper tamen supponenda est dignitas personæ præsentandę, & ideo indignus quantumuis de illa familia præsentari non potest, nec conditio de illo præsentando valida erit, iuxta dicta, & præsertim, quia indignus semper est, aut præsumitur Ecclesię nociuus. Nauar. *Miscellan.* 43. *num.* 76. Ledesma 2. *par.* 4. *quæst.* 18. *art.* 2. Si autem conditiones appositæ à fundatore Iuris patronatus solùm sint contra ius positiuum, pensandum est an Ordinarius, de cuius consensu fundatur, iuxta dicta supra *num.* 3. possit in prædictis conditionibus dispensare, vel non, si enim dispensare potest, censetur dispensasse, & ita validæ erunt, si autem non potest in eis dispensare, nec censetur dispensasse, nec ipsæ conditiones valere possunt. Vide Sanchez vt supra *à num.* 4.

25 Non possunt Patroni seipsos præsentare ad beneficia curata. Ratio sumitur ex decisione *cap. per nostras de iure patronat.* vbi quamuis solùm sit sermo de personatibus, tamen quia ratio textus, scilicet, *quod nullus se ingerere debeat Ecclesiasticæ prælationis officijs* etiam se extendi ad prædicta beneficia, ideo ad illa non se poterunt præsentare patroni, etsi alias idonei sint. Syluester *in Summ. verb. Ius patronatus* q. 7. Angelus etiam *in Summ. eodem verb. n.* 19. Potest tamen pater patronus præsentare filium aliàs idoneum, nullo enim iure id prohibetur. Lambertinus *de iure patronat. lib.* 2. *par.* 1. *q.* 8. *art.* 12. plures referens, Sanchez *to.* 1. *consil. moral. lib.* 2. *c.* 3. *dub.* 74. *num.* 4. Ad beneficia tamen simplicia potest se patronatus præsentare, quia textus dicti *cap. per nostras* non loquitur de simplicibus beneficijs, nec ratio ipsius ad ea se extendit. Lambertinus *vt supra art.* 2. *dicta q.* 8. Sanchez etiam *vt supra num.* 16. Imò etiam quando plures fuerint compatroni potest vnus ipsorum ab alijs præsentari ad beneficia etiam curata, quia iam cessat ratio dicti *c. per nostras* cum talis non se ingerat. Lambert. *d. q.* 8. *art.* 5. Molina *lib.* 2. *de primog. cap.* 4. *n.* 61.

26 Nec possunt patroni vltra alimenta illis debita, si ad egestatem deueniant, iuxta dicta, supra *num.* 5. exigere aliquod seruitium, vel aliquid temporale, censum scilicet, vel tributum, nisi concurrant duæ conditiones, altera, quod in limine fundationis id sit appositum, & altera, vt interuenerit licentia Diœcesani. Constat hoc *ex cap. præterea el* 2. *de iure patron.* Lambertinus *de iure patron. lib.* 1. *p.* 1. *q.* 9. *art.* 1. *num.* 81. *vsque ad* 85. Syluester *in Summ. verb. ius patronatus quæst.* 3. Angelus *ibidem num.* 23. Limitatur tamen ab aliquibus, si consuetudo sit immemorabilis in contrarium. Tum quia consuetudo immemorialis arguit quod

in ipsa

in ipsa fundatione sit factum legitimè. Tum quia Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 9. vbi id prohibet, solùm reprobat consuetudinem non immemorialem, & *sess.* 24. *cap.* 14. vbi id etiam reprobat, solùm loquitur cum Episcopis, ipsis præcipiens vt consuetudines in hoc non laudabiles reijciant, & aboleant. Lambertinus *de iure patronat. lib.* 3. *q.* 3. *art.* 16. Sanchez *to.* 1. *consil. mor. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 52. *num.* 6. & 7.

27 Quando sunt plures patroni eiusdem iuris patronatus, vel quia omnes simul fundarunt construxerunt, vel dotarunt Ecclesiam, vel quia ad omnes æquè peruenit ius præsentandi ad beneficia, non requiritur quòd omnes concordent in vnum præsentandum. Sed eligi debet præsentatus à maiori parte ipsorum. Ita enim habetur *ex cap. quoniam in de iure patronat.* Lambertin. *de iure patron. lib.* 2. *part.* 3. *quæst.* 4. *art.* 1. Syluest. *verbo ius patronatus quæst.* 12. Quod sic est accipiendum. Si illi plures patroni præsentant non per modum Collegij, aut Communitatis, sed vt dicitur, vt singuli, satis est quod maior pars ipsorum non simpliciter, sed respectu alterius compartis præsentent, id est, si sunt septem, & tres præsentarunt Petrum, duo Ioannem, & alij duo Franciscum, sufficiunt illi tres, quia licet non sint maior pars illius numeri absolutè, sunt tamen maior pars respectu aliorum. Si autem præsentant per modum Collegij, vel vniuersitatis tunc requiritur maior pars absolutè. Lambertinus *vt supra art.* 2. Syluest. *etiam vt supra q.* 13. Si verò patroni diuidant vota sua æqualiter, ita vt si sint quatuor, duo præsentent vnum, & duo alterum, datur optio instituenti, Episcopo scilicet, vel Prælato. Lambert. *vt supra quæst.* 5. *art.* 1. Sanchez *tomo* 1. *consil. mor. lib.* 2. *c.* 3. *dub.* 101.

28 Patroni Beneficiorum Ecclesiasticorum, siue laici, siue Clerici, qui aliquem apostatam ad beneficium de eorum iure patronatus existens tunc vacans præsentauerint, iure præsentandi alios ad eadem beneficia pro ea vice priuantur & præsentationes sunt eo ipso irritæ, & inanes. Ex Paulo IV. in Bulla *Postquam in to.* 1. *Bullar. num.* 14.

29 Patroni laici si plures Clericos præsentauerint, concursus fieri debet inter ipsos præsentatos tantum, & ex idoneis ab examinatoribus approbatis idoneos ab Episcopo est eligendus. Ex declaratione Sac. Congregat. apud Gonzalez *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 6. *num.* 138. Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. Patronat.* Idem dicendum respectiuè de prælato Regulari si ipsum quemadmodum ad Episcopum spectauerit eligere ad beneficia ex præsentatis à patronis laicis Monasterij.

30 Pro varijs declarationibus Sacr. Congregationis circa Ius patronatus videndi inter alios Garzia *de benefic. par.* 5. *cap.* 9. & *part.* 12. *cap.* 2. Gonzalez *ad Regul.* 8. *Cancell. glos.* 18. *num.* 46. & Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. ius patronatus per totum verb. Patronus ac verb. Præsentatus.* [De Patronis Monasteriorum Regularium habentibus ius ad præsentandum in illis aliquam personam pro habitu Religionis suscipiendo, Philosophandum est, sicut in superioribus diximus respectiuè tamen ad prælatorum munus patroni. Si tamen casus esset quod aliquis patronus præfatorum Monasteriorum præsentaret aliquam personam vt fieret Religiosa in dictis Monasterijs, & Religiosi, seu Religiosæ illorum nolent illi dare suffragium pro receptione iuxta morem solitum Religionis, eo quod persona illa non esset apta, aut idonea, tunc talis præsentatio inutilis est, & tenetur patronus aliam personam dignam præsentare. Tum quia patroni nequeunt præsentare indignos iuxta dicta *supra num.* 21. Tum etiam quia ius quod habent patroni ad præsentandum aliquam personam ad aliquam Religionem non tollit ius quod habet Religio ad examinandum, probandum, imò & reprobandum talem personam si idonea non fuerit vt constat à simili ex Concil. Trident. *sess.* 25. *capit.* 9. *de reform.* Portell. *in Respons. moral. tomo* 2. *casu* 105.

Demum nota posse Prælatos Regulares assensum præbere ad acquisitionem iuris patronatus in eorum Ecclesijs, seruatis tamen conditionibus ad ius patronatus requisitis, de quibus in superioribus est dictum. Ita enim decisum est à Rota *diuers. par.* 2. *decis.* 85. quam ad hoc intentum afferunt Garzia *de benef. par.* 5. *cap.* 9. *num.* 71. Barbosa *de officio & potestat. Episcop. part.* 3. *allegat.* 70. *num.* 31. & Tamburinus *de iure Abbat. tom.* 3. *disp.* 9. *quæsit.* 21. Possunt etiam instituere in Ecclesijs, & Capellis sibi pleno iure subiectis præsentatos à patronis *Clem.* 1. §. *Quidam præterea*, & §. *Quidam de excessib. Prælat.* Erasmus Chochier *de iurisdict. ordin in exempt. par.* 4. *q.* 83. Tambur. *de iure Abbat. tom.* 3. *disp.* 9. *q.* 22. Secus dic de Ecclesijs seu Capellis ad ipsos non pleno iure subiectis: quia tunc institutio spectet etiam ad Episcopum. Tamburinus *supra* ex Cochiero, Barbosa, & alijs.]

SVMMARIVM CAP. XII.

Capitulum, Dieta, seu Congregatio Regularium quid sit. num. 1.
Quotuplex sit. ibid.
Cuiuscumque auctoritas consistit in maiori, & saniori parte. num 2.
Quæ vocetur maior, & sanior pars. ibid.
Non possunt Capitula statuere aliquid contra ius commune. num. 3.
Possunt tamen ea omnia facere respectiuè, quæ tota Religio, tota Prouincia, vel totus Conuentus. num. 4.
Debent celebrari tempore, & loco statutis. n. 5.
Qua hora. ibid.
Capitulum Generale omnimodam habet auctoritatem. num. 6.
Condere potest leges obligantes totam Religionem. ibidem.
Quomodo comparetur cum Præside, vel Generali. ibid.
Non potest statuere aliquid contra ius commune. ibid.
An possit illud declarare. ibid.
Potest Generalem deponere, eligere, punire, & eius auctoritatem immutare. n. 7.
An exercere omnes actus iurisdictionis quos Generalis. ibidem.
Pertinet ad ipsum sex Patres eligere pro eijciendis incorrigibilibus. n. 8.
An sine illis fieri possit eiectio. ibid.
Non potest noua statuta supra Regulam imponere. n. 9.
Potest tamen Regulam collapsam restituere ad eam obligando subditos. n. 10.
Restringere, limitare, & tollere priuilegia. n. 11.
Reseruare casus aliquos, iuxta decretum Clem. VIII. num. 12.
Debent Capitula Generalia sæpius celebrari. n. 13.
Si tamen in eis agatur de reformatione Ordinum, non de alijs negotijs. ibid.
Quid de Congregationibus intermedijs dicendum. n. 14.
Intimari debent in quocumque Capitulo, seu Congregatione litteræ Apostolicæ ad S. Officium Inquisitionis spectantes. n. 15.
Sub pœnas. ibid.
Gremiales Capitulorum quas debent habere conditiones. num. 16.
Specialiter Socij quibus qualitatibus ornari esse debeant. num 17.
Capitula Prouincialia, seu Congregationes Prouinciales quando celebranda. n. 18.
Quæ facere possint. ibid.
An eijcere incorrigibiles. n. 19.
Quam auctoritatem habent in Indijs. n. 20.
An in Capitulis Prouincialibus, vel saltem Generalibus dispensari possit cum illegitimis. n. 21.
Qualiter, aut quibus conditionibus. ibid.
De Congregationibus Prouincialibus inter medijs. n. 22.
De intimatione litterarum Apostolicarum ad S. Inquisitionem pertinentium facienda in singulis Capitulis, seu Congregationibus sub pœnis, &c. n. 23.
De Capitulo Conuentuali, & eius auctoritate. n. 24.
De alijs ad ipsum spectantibus. ibid.
De electionibus quæ fieri solent in capitulis. n. 25.
Textus c. Quia propter de elect. *n.* 26.
Quot conditiones requirantur ad electionem Prælatorum, iuxta dictum c. Quia propter. *n.* 27.
Notanda circa illas. n. 28.
De habilitate eligentium, seu suffragatorum. n. 29.
Quid si inhabiles aliqui admittantur. ibid.
An inhabilis eijci debeat antequam talis sententialiter sit declaratus. n. 30.

Quid

Quid faciendum dum tempore electionis ad interrogationem Præsidis opponitur alicui electori aliqua inhabilitas. ibid.
Peccat inhabilis in electione dans suffragium. ibid.
Spectat ad Præsidem Capituli dirigere ad electiones faciendas iuxta decreta Summorum Pontific. n.31.
An possit suadere electores de eligenda certa persona. num.32.
In electionibus quæ obseruanda iuxta decreta Summor. Pontificum. n.33.
Debent esse secreta sine publicatione votorum etiam post electiones. n.34.
Omnino libera à coactione, pactis, seu promissionibus. num.35.
An illis debeant assistere Præsides magnæ auctoritatis. num.36.
Non decet præsides eligi ad aliquod Officium. n.37.
Quid debeant facere circa fugitiuos, aut eiectos ab Ordine. num.38.
De confirmatore, & eius munere. n.39.
Electio non legitimè facta confirmari non debet nec potest. num.40.
Priuilegium Ordinis prædicatorum circa hoc. n.41.
Intra quod spatium temporis debeat electio confirmari. num.42.
Electio illius qui requisitus ante electionem consensit illi antequam fieret, cassanda est. n.43.
Quid de electione per sortes an irrita, vel irritanda. n.44.
Quid quando sortes ipsam electionem præcesserunt. ibid.
Electio ex vi renunciationis facta antequam renunciatio acceptata fuisse à Superiore irrita est, nec confirmanda. num.45.
Electio in qua est electus qui causam scandali præbiturus est annullari debet. n.46.
Electio vsurarij, aut publici aleatoris irrita dicitur. ibid.
Electio facta per abusum sæcularis potestatis irrita est, nulla. num.47.
Quæ electio dicitur facta per talem abusum. ibid.
Potest electus sine nota ambitionis petere confirmationem. num.48.
Quid si importunè, & affectuosè petat. ibid.
Decretum electionis mittendum ad Confirmatorem. num.49.
Quid sit postulatio, & quomodo differat ab electione. n.50.
Quid ad illam requiratur. ibid.
Qui sunt habiles vt postulentur. ibid.
Qui effectus nascantur ex postulatione. n.51.
An licitus sit modus creandi Prælatos per postulationem. num.52.
Quid sit nominatio, & qualiter differat ab alijs modis creandi Prælatos. n.53.
De praxi celebrandi capitula. n.54.
Formula celebrandi capitula Prouincialia in Ordine Carmelitarum. n.55.

De Capitulis, Dietis, seu Congregationibus personarum Regularium, eorumque obligationibus, & priuilegijs. Cap. XII.

1 CApitulum, Dieta, seu Congregatio Regularium prout ad præsens attinet est adunatio ipsum Regularium pro aliqua re, seu negotio ad Religionis ipsorum statum pertinenti. Diuiditur in Generale, Prouinciale, & Conuentuale. Generale Capitulum est pro negotijs totius Ordinis, Prouinciale pro negotijs Prouinciæ, & Conuentuale pro negotijs conuentuum. Quibus accedunt Congregationes intermediæ quæ aliquando sunt Generales pro negotijs totius Religionis, & aliquando prouinciales solùm pro negotijs vnius Prouinciæ. De his sigillatim dicendum, primò scilicet de ijs quæ Capitulo competunt etiam Regularium in communi, deinde de ijs quæ capitulo generali, tertio de ijs quæ capitulo prouinciali, ac quarto de ijs quæ capitulo conuentuali conueniunt. [In primis supponendum celebrationem capitulorum, quantum est ex parte sua, valdè congruentem esse Religionibus. Primò vt diligentius Reformationi attendatur. Secundò vt defectus corrigantur. Tertiò vt legitimi Superiores ab illis qui ipsis subijci debent, eligantur. *cap. in singulis de stat. Monachor. Concil. Tridentin. sess. 25. c. 20. & 22.* Tamburinus *de iure Abbat. to. 3. disp. 1. quæsit. 1.*]

2 Cuiuscunque capituli auctoritas, & potestas consistit in maiori, & saniori parte, ita quod totum capitulum facere dicatur quod maior, & sanior ipsius pars fecerit. *ex c. Cum in cunctis de his quæ fiunt, & c.* Syluester *in Summa verbo capitulum num. 1.* Rodriguez *to. 1. qu. Regul. quæst. 41. art. 1.* afferens circa hoc in *art. 2.* priuilegia Clementis III. & Celest. III. pro Carthusiensibus. Quæ regula in eo, quod ad Regulares attinet, deficit, quod quando maior pars capituli delinquit, & propterea est sua auctoritate priuata, tunc tota capituli potestas residet in minori parte, quæ non deliquit, prout notat Panormitanus *in c. 1. de his quæ fiunt,* Syluester, & Rodriguez, vt supra, iuxta id etiam quod diximus *to. 5. c. 15. num. 6.* Maior, & sanior pars ea vocatur quæ innititur maiori rationi, & pietati. Syluester *loc. cit. § 1. quæritur.* Rodrig. *to. 3. q. Regul. q. 13. art. 9.* Vnde videtur ad disquirendum quæ sit maior, vel sanior pars, inquirere rationes, & motiua quæ habuerunt suffragatores ad aliquid faciendum. Hoc tamen solùm verum in gestis publicis capituli, in occultis tamen prout sunt electiones, cum Concilium Tridentin. *sess. 25. c. 6.* præcipiat vt fiant secreto, & vt eligentium nomina numquam publicentur, consequenter prohibet disquisitionem quæ antiquitus fiebat ad sciendum si sanior pars elegerit, ac perinde in electionibus maior pars erit sanior pars, iuxta dicta *to. 1. c. 15. n. 10.* & habent Tabiena *in Summ. verb. electio 1. num. 19.* Castellinus *de elect. Canon. prælat. c. 5. n. 49.*

3 Non possunt Capitula quæcumque illa sint statuere aliquid quod sit contra ius commune, vel Sacros Canones. Tum quia ita id habetur *in c. quod super his tit. de maior. & obed.* Tum quia cum quæcumque capitula inferiora sint Papæ non poterunt aliquid statuere contra prædictum Ius commune, aut Canonicum, quod conditum est pro omnibus à Papa. Nauarrus *to. 1. consil. tit. de Constit. cons. 9. n. 14.* Suarez *de legibus lib. 4. c. 19.* Castellinus *de elect. Canon. prælat. c. 1. num. 3.* Vide infra *n. 6.* [Et nota quod casu quo capitulum aliquod siue generale, siue prouinciale statuta aliqua conderet contra ius commune, illa eo ipso essent nulla, & irrita, nisi ex speciali priuilegio Sedis Apostolicæ facta fuissent. Cum solùm Sedes Apostolica possit Iuri communi derogare. Ita sumitur ex Panorm. & Decio *in c. Si duobus de appellat.* Duardo *in Bulla Cænæ lib. 2. c. 1. q. 1. num. 2.* & Tamburino *de iure Abbat. to. 3. disp. 3. quæsit. 2.* Et est decisum à Rota coram Ludouisio *decis. 267.* & alijs ab eo allegatis, & *in dec. 403. n. 7. par. 2. diuers.* Secus verò dicendum si hæc statuta confirmata essent à Papa. Nec sufficit à legato, vt volunt Gratianus *discept. forens. c. 9. num. 10. in fin.* & Tamburin. *supra* propter aliquas decisiones Rotæ. Addit etiam ex præfata Rotæ decisione coram Ludouisio, quod hæc confirmatio Papæ debet esse in forma speciali, non in forma communi.]

4 Possunt tamen ea omnia facere respectiuè, quæ tota Religio, tota Prouincia, vel totus Conuentus facere possunt. Ita scilicet vt capitula Generalia facere possint quæ totus Ordo, Prouincialia, quæ tota Prouincia, Conuentualia, quæ Conuentus ipsi. Hoc enim conforme est tum iuri naturali cum Capitula generalia constent ex supremo capite, & præcipuis membri totius Religionis, Prouincialia ex Capite, & præcipuis membris Prouinciæ, & Conuentualia ex Capite, & præcipuis membris Monasterij; tum iuri positiuo communi, tum speciali quorumcumque Ordinum.

5 Debent celebrari tempore, & loco à Regula, & constitutionibus Ordinum designatis. Pro quo vide dicta *to. 1. c. 15. num. 19.* Quoad horam tamen, qua fieri debent, extant duæ declarationes Sac. Congregationis, quæ licet ad congregationes capitulares Ecclesiarum Cathedralium, vel collegiatarum directæ videantur, comprehendunt tamen ob identitatem rationis Capitula Regularium. Prima est *Congregationes capitulares debent fieri peractis diuinis Officijs, & præsertim Missa maiori.* Barbosa *in collect.*

Bullar.

Bullar. verb. Congregationes capitulares. Secunda est ferè ad idem, explicatiua tamen prioris. *Congregationes capitulares habendæ non sunt eo tempore, quo diuina officia celebrantur, nisi causa vrgens in aliud tempus differri non pateretur*. Barbosa *ibid.*

6 Capitulum generale in Religionibus, Dieta, seu Congregatio generalis omnimodam, & plenam auctoritatem habet. Tum ex iure communi quia repræsentat totam religionem, tum ex Priuilegijs Summorum Pontificum diuersis Religionibus concessis, præsertim Innocentij VIII. Cisterciensibus, Martini V. Eugenij IV. & Leonis X. Camaldulensibus, Rodriguez *tom. 1. q. Regul. q. 41. artic. 2.* Suarez *4. to. de Relig. tract. 10. lib. 19. c. 1.* Hinc primo condere potest leges, seu constitutiones totam Religionem obligantes, iuxta dicta *to. 1. c. 18. num. 90.* Cum enim hæc potestas sit in Religionibus absdubiè erit in capitulis, Dietis, seu congregationibus generalibus, quæ vt dixi ipsas Religiones repræsentant. Residet etiam hæc auctoritas in capitulo generali etiam ante electionem generalis, vt eo *cap. 18. num. 90.* diximus, quia Regulariter supponitur capitulum cum Præside, vel Vicario Generali, ac per consequens cum capite. Si autem casus esset quod capitulum acephalum, seu sine capite esset, Præside scilicet, aut Vicario, tunc nec totam Religionem repræsentaret, nec leges condere posset. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. li. 2. c. 8. num. 8.* Quando autem capitulum cum generali præsenti fit, si maior pars capituli concordet in lege ferenda, quamuis generalis dissentiat, præualet sententia capituli, & lex tenet, quia potestas adæquata est in capitulo, seu maiori illius parte, & generalis solùm est vnus ex habentibus suffragium. In quo differt capitulum generale comparatum cum suo generali à concilio generali comparato ad Papam, nam cum generalis sit subditus capitulo, etiam si ipse nolit tenebit lex à capitulo facta, at verò cum Papa non sit subditus concilio generali, sed supra illud, non tenebit lex à concilio facta, Papa renuente. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 8. num. 4.* Legibus autem; siue statutis factis in capitulis generalibus parere debent omnes, etiam ipsi generales, non solùm propter dicta tom. 1. cap. 8. num. 51. sed etiam quia vt modo dictum est generales sunt subditi capituli generalis, & ita ipsi obedire tenentur. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 8. num. 18.* Non tamen possunt capitula generalia statuere aliquid contra ius commune, iuxta dicta de capitulis in communi supra *num. 3.* cum Ius commune sit à Papa, & capitula omnia Regularium inferiora Papæ sint. Rodriguez *tom. 3. q. Regul. q. 17. art. 20. §. nec contra hoc obstat*. Peytinis *to. 1. priuileg. Minim. in Constitut. Pyrrhi* §. 4. Possunt tamen constitutiones Iuris communis declarare, & innouare, & vbi pœna deficit apponere, vel augere. Quia hoc potius est adiuuare ius commune quod licitum esse dicitur *in c. 1. de nou. oper. nunciat.* Peirinis *vt supra.*

7 Potest item capitulum generale eligere generalem, ipsum deponere, punire, illius auctoritatem minuere, & augere. Hoc enim colligitur ex summa auctoritate capituli, & ex subiectione generali erga ipsum. Suarez *4. to. tract. 10. lib. 10. cap. 4.* Hinc etiam valdè probabile mihi est posse tempore quo durat, omnes actus iurisdictionis exercere quos generalis efficere potest, quod planè sequitur ex suprema potestate generalis capituli, & de congregatione generali Societatis Iesu docet idem Suarez *4. tom. de Relig. tract. 10. lib. 10. c. 4. num. 15.* licet vt idem Suarez *ibidem num. 16.* in vsu huius potestatis debeat capitulum conformare se constitutionibus Ordinum. Idem etiam mihi probabile est de quacumque etiam facultate, seu auctoritate generalibus, ex priuilegijs competenti, posse scilicet illum exercere capitulum, cum sit superius ipso generali, & vt dixi *tom. 1. c. 18. num. 3.* si priuilegium conceditur prælato inferiori censetur etiam concessum Superiori. [Electio autem generalis confirmatur à Summo Pontifice, vel specialiter, vel propter priuilegia Religionum, vt colligitur ex nostris constitutionibus *par. 4. cap. 6. num. 3.* & habet Sigismundus de Bononia *de elect. dub. 101. num. 3.*]

8 Pertinet etiam ad capitulum, seu congregationem generalem eligere sex Patres ex grauioribus Religionis, de quorum consilio, & assensu eijci possint professi eijciendi à Religione, ita enim decernitur à Sacra Congregatione Concilij in decretis *de Apostatis, & eiectis* sub SS. D. N. Vrbano VIII. anno 1624. editis, quæ habentur 4. tom. Bullar. inter constitutiones Vrbani *num. 26.* & de quibus diximus *tom. 1. c. 23. num. 3.* Neque enim licet generali se solo professos incorrigibiles eijcere, vt habetur in prædictis decretis cum reuocatione quorumcumque priuilegiorum. Aduertit tamen Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in constit. 10. Vrban. VIII. §. 4. num. 1.* quod cum difficile valdè existimatum fuisset generalem secum ducere semper prædictos ex Patres pro expulsione facienda quando casus occurrisset supplicatum esse Sacr. Congregationi pro remedio, ipsamque respondisse, posse generalem, vel Visitatorem generalem in qualibet prouincia in qua id opus fuerit assumere sibi sex ex Diffinitoribus illius, de quorum consilio, & assensu posset prædictos incorrigibiles eijcere, ita etiam nos idem diximus *to. 1. cap. 23. num. 5.* Verumtamen cum ipse non afferat huiusmodi decretum declaratum, sed solùm dicat id audiuisse à Religiosis fide dignis qui tamen falli possent, non videtur ipsi credendũ, præsertim quia anno 1635. proximè præcedenti cum Constitutiones quædam cuiusdam grauis Religionis SS. D. N. pro approbatione Apostolica oblatæ essent, Eminentiss. quidam Cardinalis, & Reuer. alij Prælati quibus cura eas examinandi à sua Sanctit. commissa fuit, noluerunt similem explicationem admittere, aut approbare, quo suspecta valdè redditur declaratio illa Sac. Congreg. à Peitinis relata, & quæ habetur in nostris constitutionib. *par. 4. c. 21. §. 14.* nec ea vti nos posse credo, dum clarius de ea non constiterit. Rectè ergo in congregatione nostrorum PP. Discalceatorum Hispaniæ cautum est, vt huiusmodi expulsio non fiat nisi à Generali cum sex Diffinitoribus. Constitut. PP. Discalceat. *par. 3. c. 7. num. 11. & 13. adiuncto num. 1.*

9 Non potest capitulum etiam generale noua statuta arctiora quæ simpliciter sint supra Regulam Ordinis imponere. Quia vt dictum est *tom. 1. c. 4. num. 13.* votum Obedientiæ Religiosorum solùm obligat illos ad ea quæ concernunt Regulam, siue explicitè, siue implicitè, quare ea quæ sunt simpliciter supra Regulam, cum illam non concernant (hoc enim est esse supra illam concernunt non sunt supra illam) non possunt præcipi à Prælatis Religionum. Angelus *verb. Religiosus num. 29.* Syluester *verb. Religio. 6. q. 6.* Peitinis *to. 1. de subdito Religioso q. 1. de obedientia* §. 1. Excipe quando Regula præcipiat (vt dicitur de Regula Minorum, & constit. Societatis Iesu) obediendum esse Superioribus etiamsi supra Regulam aliqua præcipiant. Eo enim casu id quod præcipitur est conforme Regulæ, iuxta dicta præd. *to. 1. c. 4. num. 13.*

10 Potest tamen generale capitulum Regulam iam collapsam, & relaxatam ad pristinum statum restituere obligando subditos ad obseruantiam illius sic restitutæ. Ratio est, quia hæc restitutio, seu redintegratio Regulæ concernit ipsam, nec est supra ipsam, imò maximè concernens ipsam, iuxta dicta *to. 1. c. 7. num. 19. & 20.* Syluester *verbo Religio 6. qu. 6.* Corduba *in exposit. Regula S. Francisci c. 10. quæst. 2. punct. 6.* Peitinis *tom. 1. de Religioso subdito quæst. 1. de obedientia* §. 3.

11 Auctoritatem etiam habet capitulum generale restringendi, & limitandi, imò etiam omnino tollendi in Religione vsum quorumcumque priuilegiorum Apostolicorum. Si enim, iuxta dicta *to. 1. c. 18. num. 56.* Prælati ipsi, generales maximè, id possunt facere, multò melius id etiam facere poterit capitulũ generale quod est supra omnes Prælatos, præcipuè, quia horum priuilegiorum restrictio, moderatio, & ablatio conducere valdè potest ad Ordinis reformationem. Rodriguez *tomo 1. quæst. Regul. q. 17. art. 5.*

12 Possunt etiam capitula generalia matura discussione præmissa reseruare in Religionibus casus aliquos graues pro Religionis conseruatione, aut conscientiæ puritate. Ratio est, quia et si Clemens VIII. in decreto pro reformatione casuum anno 1593. prohibuerit ne Superiores Religionum possent alios casus reseruare præter quosdam specialiter relatos *to. 1. c. 18. num. 20.* tamen ipsemet Pontifex in eodem decreto permittit hanc facultatem, reseruandi alios præter dictos capitulis generalibus, & Prouincialibus, non quidem dando nouam potestatem capitulis ad id faciendum, sed non auferendo eam quam iure communi, vel iuxta sua priuilegia habebant. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 18. num. 15.*

13 Debent Capitula generalia sæpius celebrari, & licet in hoc seruari debeant constitutiones Ordinum maximè auctoritate Apostolica confirmatæ, stando tamen io iure communi videtur dicendum, generalia capitula celebrari debere de triennio in triennium, tum à simili de Concilijs Prouincialibus, quæ à Concilio Lateranensi *sess.* 10. *cap.* 10. & Trident. *sess.* 24. *cap.* 2. quolibet triennio præcipiuntur celebrari, tum vt crebrius quam fieri posset agatur de reformatione Ordinis, Regulæ obseruantia, morum correctione, & controuersiarum decisione, hic enim præcipuus est finis celebrandorum Generalium Comitiorum. Rodriguez *tomo tertio quæst. Regul. quæst.* 47. *artic.* 2. & 3. Vbi piè deplorat quod in capitulis generalibus, & prouincialibus omne tempus in electionibus, & prouisionibus Prælatorum, & Officialium expendatur, & parum in ijs quæ pertinent ad morum reformationem. Affirmans vlterius Generales, & Prouinciales in hoc negligentes, non liberari à peccato mortali. Capitula autem generalia, in quibus parum, aut nihil de Ordinis reformatione agitur, sed alijs negotijs, prætensionibus scilicet Officiorum, graduum, & dignitatum, vix deberent celebrari. Neque enim pro eiusmodi rebus graues expensas fieri, aut longa itinera peragi conuenit Religiosis.

14 Ad generalia Capitula accedunt Congregationes aliquæ intermediæ, quæ aliquo modo generales dici possunt, vel quia constant ex eisdem Gremialibus, vel saltem ex Definitoribus, seu Assistentibus generalibus. De ijs autem nihil particulare dici potest, nisi quod, cum secundum ordinum statuta habeant dictæ Congregationes eamdem auctoritatem, ac generalia Capitula, eodem modo de illis Philosophandum est, si autem habeant minorem auctoritatem (quia maiorem habere non possunt) ex prædictis statutis pendet notitia eorum ad quæ se possunt extendere.

15 Debent in quocumque generali Capitolo, Congregatione, Dieta, seu Conuentu prælati Religionum monere suos subditos de iniuncta omnibus obseruantia, & executione litterarum Apostolicarum Constitutionum, & decretorum ad Sanctum Officium Inquisitionis pertinentium, prout habetur ex decreto SS. D. N. Vrbani VIII. in generali Congregatione S. R. Inquisitionis 24. April. 1633. Vbi prædictæ litteræ Apostolicæ Constitutiones, & decreta continentur. Quod præcipitur ipsis Superioribus sub pœna priuationis Officij ac vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrendę, ac alijs arbitrio S. suæ infligendis pœnis. Vide *tomo* 1. *cap.* 18. *num.* 100.

16 Gremiales seu Capitulares Patres Capitulorum, seu Congregationum generalium, qui vt in plurimum solent esse capita Prouinciarum, Prouinciales scilicet, Procuratores, vel alij similibus nominib. vocati, eorumq; Socij, seu Discreti debent habere conditiones assignatas *tomo* 1. *cap.* 15. *num.* 4. & 5. videlicet quod sint clerici in sacris constituti, liberi à censura, impedimento canonico, priuatione vocis, aut inhabilitate ad munus eligendi, non excommunicati maiori excommunicatione suspensi ab officio, interdicti, aut irregulares. Nota tamen declaratum dici à Sac. Congregat. pro Minimis Regularem suspensum à diuinis posse eligere, quia electio non pendet ab ordine, sed à regularitate. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Regulares* 1. Item eligentes indignum priuantur potestate eligendi. *cap. cum in cunctis de elect.* Præterea illi, qui per abusum potestatis sæcularis aliquem elegerunt priuati sunt ea etiam vice potestate eligendi. *cap. quisquis de elect.* Sylvester *in summa verbo electio* 1. *quæst.* 4. Qui autem dicantur elegisse per abusum sæcularis potestatis inferius declarabitur *num.* 47. dum de electionibus quæ confirmandæ non veniunt sermo erit.

17 Specialiter Socij, seu Discreti, qui simul cum Prouincialibus, aut Prouinciarum Superioribus Capitulorum generalium Gremiales sunt debent etiam prædictas conditiones habere. Item cum habere dignitates, vel personatus, quibus animarum cura non subest ad minus requirat ætatem 22. annorum, vt docet Concilium Trident. *sess.* 24. *cap.* 12. huiusmodi autem Socij, seu Discreti personatus quidam sint, ideo prædicta ætas pro ipsis ad munus necessaria, maximè cum habeant vocem actiuam in electionibus, quæ ex eodem Trident. *sess.* 22. *cap.* 4. Ordinem Subdiaconatus requirit qui ante prædictam ætatem non conceditur. Rodriguez *tomo* 1. *quæst. Regul. quæst.* 15. *art.* 2. Non possunt illegitimi non habita prius dispensatione eligi in Socios, seu Discretos pro Capitulis generalibus. Ratio est non solùm quia sunt personatus, qui illegitimis concedi non possunt iuxta *cap. fin. de filijs presbyterorum*, sed etiam quia prædicti Socij, vel Discreti etiam debent habere vocem passiuam ad prælaturas, dignitates, & personatus Ordinis, quorum sunt incapaces illegitimi, iuxta *cap.* 1. & *fin. de filijs presbyterorum* Rodriguez *tomo* 1. *quæst. Regular. quæst.* 13. *art.* 19. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Constitut.* 2. *Iulij §.* 29. *num.* 91. Generaliter etiam prædicti Socij, seu Discreti eas habere debent conditiones ad id munus, quas singulorum Ordinum statuta requirunt, quæ cum sint diuersæ nequeunt omnes dilucidari, sufficiat ergo conditiones iure communi pro illis designatas recensere. [Nota tamen huiusmodi Socios Priorum, Guardianorum &c. in aliquibus Religionibus sublatos esse, vel propter inconuenientia, quæ oriri solent in Conuentibus circa ipsorum electionem. Vnde Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium 5. Maij 1634. concessit Patribus Dominicanis Prouinciæ S. Catherinæ facultatem celebrandi Capitulum Prouinciale sine prædictis Socijs. Apud plures etiam Religiones huiusmodi socij eliguntur per sortes ex concessione Apostolica, prout fit in Congregatione Cisterciensium in Italia ex Gregorio XIII & in Religione Canonicorum Regularium S. Saluatoris ex Sixto V. Sigismundus de Bononia *de elect. dub.* 27. *num.* 5. & 6. & *dub.* 113. *num.* 2. Qui modus eligendi socios mihi valdè placet si à Sede Apostolica approbatur, ad euitandum rumores qui in electionibus alijs contingere solent. Circa officium, seu munus horum sociorum consulenda sunt statuta Religionum, & Sigismundus *dicto dub.* 113.]

18 Capitula prouincialia, seu Congregat. Prouinciales, eodem modo celebranda sæpius sunt pro Ordinis reformatione, regulæ, ac regularium obseruantiarum perfectiori custodia, morum reformatione, ac controuersiarum decisione, sicut diximus de generalibus capitulis, iure quidem communi de triennio in triennium, iure tamen particularium Religionum, iuxta earum statuta, & constitutiones. Vnde pari modo de illis respectiuè, ac de Capitulis, seu congregat. generalibus Philosophandum est. Possunt ergo condere leges, statuta, & decreta perpetuò duratura pro Prouincia, obligantia Fratres omnes Prouinciæ, Prouincialem quoque ipsum Prouincialem eligere, deponere, punire, ipsius auctoritatem minuere, & augere, omnisque facere, quæ ipse prouincialis facere posset. Quæcumque priuilegia etiam Apostolica Fratribus concessa, limitare, restringere, & etiam omnino tollere, reseruare casus aliquos propter grauia crimina. Non tamen imponere noua statuta arctiora, quæ simpliciter sint supra Regulam. Nec præcipere, aut ordinare aliquid contra ius commune, bene tamen illud declarare, & innouare, ac pœnas addingere. Quæ omnia à simili constant ex dictis de auctoritate capitulorum generalium.

19 Eijcere autem professos etiam incorrigibiles, aut designare Patres de quorum consilio eijciantur non est munus prouincialis capituli, nec ad hoc pertingit eius auctoritas. Etsi enim propter varia Religionum priuilegia id olim facere posset, modo tamen omnia prædicta priuilegia reuocata, & annullata sunt à Sac. Congreg. Concilij in decretis de Apostatis, & eiectis supra relatis, vbi totum hoc negotium remittitur soli Generali de consilio, & assensu sex Patrum ex grauioribus Religionis eligendis in singulis capitulis, vel Congregat. generalibus, iuxta dicta supra *num.* 8.

20 Habent item capitula prouincialia Religionum in Indijs auctoritatem dandi licentiam suis Fratribus, vt officium Parochi exerceant, Sacramenta ministrando &c. in quo etiam includitur facultas prædicandi, sepeliendi Indos, asportandi eorum corpora cruce alta, & habendi scholas puerorum. Sic .n. concessit Pius V. ad instantiam Philippi XI. Hispaniarum Regis. Rodriguez *tomo* 1. *quæst. Regul. quæst.* 35. *art.* 1. & *q.* 41. *art.* 1. Vbi etiam de alijs priuilegijs Capitulorum Prouincialium Mendicantium in illis Indiarum partibus, quæ non refero, quia dubium mihi est, an ea sint

sint viuæ vocis oraculo concessa, quia si talia sint nihil hoc tempore valent.

21 Possunt etiam generalis, & prouincialis cum capitulis generalibus, prouincialibus, seu intermedijs iuxta tenores priuilegiorum suis Ordinibus concessorum, si talia illis fuerint ante tempora Gregor. XIV. concessa, vsu recepta, nec reuocata, cum illegitimis dispensare ad honores, gradus, & dignitates obtinendas, cum illis tamen quos suffragantibus meritis dignos iudicauerint. Ita enim concessit ipse Gregor. XIV. anno 1591. in Bulla *Circumspecta* in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 3. Cum enim Sixtus V. Constitutione *Cum de omnibus* anno 1587. edita quam aliquatenus moderatus est sequenti anno alia Constitutione *ad Romanum* illegitimos ad gradus, honores, & dignitates inhabiles declarauerit, nec posse cum eis dispensari nisi à sola Sede Apostolica non obstantibus quibuscumque priuilegijs Religionibus concessis, postea Gregor. XIV. has Sixti Constitutiones modo dicto moderatus est, vt etiam dictum manet *tomo* 1. *cap.* 18. *num.* 60. Rodriguez *tomo* 1. *quæst. Regular. quæst.* 13. *artic.* 6. & 9. [Fatetur Sigismundus de Bononia *de elect. dub.* 76. *num.* 4. vbi etiam *num.* 5. quid intelligatur nomine intermedij capituli.] Nomine autem capituli generalis, prouincialis, seu intermedij capituli probabile est non intelligi totum capituli corpus, seu omnes Gremiales, sed solùm Definitorium, tum quia quod Definitorium agit à toto capitulo actum dicitur, tum quia cum dispensatio cum illegitimis negotium sit requirens secretum cum eius reuelatio aliquando infamiam, & scandalum parturire soleat, credi oportet nomine capituli cum quo generalem, vel prouincialem dispensare posse cum illegitimis vult Pontifex, intelligi posse solùm Definitorium. Rodriguez *tomo* 1 *quæst. Regul. quæst.* 13. *art.* 9. Electo autem aliquo illegitimo in Prælatum, vel similem officium in aliquo capitulo generali, prouinciali, vel intermedio, si ibi sit generalis, vel prouinciales potentes illum habilitare, habilis, & dispensatus saltem in foro conscientiæ debet reputari ipsa electione, si eligentes sciant eum esse illegitimum. Ratio est, quia cum eligere illegitimum in Prælatum non præmissa dispensatione sit peccatum mortale credendum est electores cum illum eligunt, cum ipso dispensare in tali impedimento, ne dicamus ipsos peccasse mortaliter. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Reg. q.* 13. *art.* 6. Port. *in dub. Regul. v. illegitimus num.* 7. In foro autem externo nec illegitimum illum manere dispensatum, nec electionem validam esse, tenent plures, propter differentiam quæ est inter Papam, & Prælatos inferiores, nam Papa præbens aliquid ei quem scit iure humano ad id inhabilem ipso facto sine expressione dispensationis censetur habilis, non sic Prælati inferiores. Nauarr. *in Man. cap.* 25. *num.* 74. Rodriguez *tom. quæst. Regul. quæst.* 13. *art.* 16. Rem tamen aliorum iudicio relinquo, inclinor enim valdè ad credendum prædictum illegitimum etiam in foro externo mansisse dispensatum tacita, & virtuali dispensatione, alias dicere cogeremur in foro externo peccasse mortaliter electores qui eum scientes esse illegitimum in Prælatum elegerunt. Quomodocumque autem dispensatio fiat cum illegitimo requiritur causa rationabilis, puta, quod sit nobilis, litteratus, bonus Religiosus, vtilis Religioni &c. Tum ex verbis Gregor. XIV. adductis *suffragantibus meritis*, quo denotat sine meritis cum eo dispensari non posse, tum ex generali regula, quod ad dispensationem semper requiritur causa, vt dictum est *tomo* 1. Videtur etiam requiri quod ipse illegitimus explicet qualitatem illegitimitatis, si videlicet sit spurius, naturalis, sacrilegus, incestuosus, quia istæ conditiones possunt faciliorem, & difficiliorem reddere dispensationem. Rodriguez *tomo* 1. *quæst. Regul. quæst.* 13. *art.* 17. Portel. *in dub. Regul. verbo illegitimus num.* 11. referens etiam Mirandam. An verò ipsi Prælati sine Capitulis prædictis possint cum illegitimis dispensare, vide dicta *tomo* 1. *cap.* 18. *num.* 60. & nota Portellum *in Dub. Regul. verb. illegitimus num* 9. & 10. asserere aliqua priuilegia pro parte affirmatiua. Sed de illis parum curandum, tum quia forsan sunt viuæ vocis oracula quæ his temporibus nihil valent, tum quia esto non essent talia, reuocata sunt à Sixto V. in prædictis Constitutionibus, & moderata à Gregor. XIV. in Constitutione allata, quatenus solùm permittit vsum illorum in Capitulis, & cum Capitulis, vt dictum est. Vide Rodriguez *tomo* 1. *quæst. Regular. quæst.* 13. *art.* 6.

22 De Congregationibus Prouincialibus intermedijs iudicandum est, ac de Congregationibus generalibus etiam intermedijs, & habent eamdem, similem, maiorem, vel minorem auctoritatem, cũ Prouincialibus capitulis, iuxta diuersorum Ordinũ diuersa statuta, & Constitutiones.

23 Debent in quocumque Capitulo Prouinciali, Congregatione, Dieta, vel Conuentu Prælati Religionum monere suos subditos de obseruantia, & executione litterarum Apostolicarum, & constitutionum, seu Decretorum ad S. Officium Inquisitionis pertinentium, sub pœnis supra *num.* 15. assignatis, prout habetur ex decreto SS. D. N. Vrbani ibidem relato.

24 Capitulum etiam conuentuale, illud scilicet quod celebratur ab immediato Prælato Monasteriorum cum Fratribus illius eam auctoritatem, & potestatem habet, quam ipsi concedunt Constitutiones, & consuetudines Religionum. Iure tamen communi loquendo hæc competunt illi. Primò, confunditur cum nomine Conuentus, ita vt quandoque promiscuè nominentur, quamuis rigorosè loquendo Conuentus dicatur Religiosorum, Capitulum verò sæcularium. Cardin. *de rebus Eccles. non alien. & in Clem.* 1. §. 1. Ioan. Bertachinus 1. *part. Repert. verb. Conuentus*. Ex quo infertur posse id totum facere Capitulum conuentuale quod facit conuentus, præsertim cum constet ex nobiliori parte Monasterij. Deinde, Capitulum hoc congregare pertinet ad Superiorem, Priorem scilicet, vel digniorem, aut antiquiorem. Bertachinus *vt supra verb. Capitulum*. Potest fieri ex duobus vel tribus tantùm Fratribus. Glossa 10. *quæst.* 1. *cap.* 1. *verb. Congregatio*, Bertachinus *vt supra verb. Collegium num.* 70. Sine Prioris sui consensu contrahere, vel aliud facere non potest. Ioan. Andr. *in cap. cum omnes de Const.* Paulus de Castro *in l.* 1. §. *in filij ff. ad Trebel.* Succedit Prælato in administratione, & est illius successor. Ioannes de Imola *super Clem. de procuratoribus num.* 12. Spectat ad Præsidem Capituli Conuentualis legere, & exponere Regulam Ordinis etiam vulgari sermone propter iuniores. Ita enim supponitur in *Clement ne in agro de statu Monachor.* verbis adductis *capit.* 2. *num.* 31. De alijs autem circumstantijs, loco scilicet, vel tempore celebrandi Capitulum hoc Conuentuale, qui possint vel non eidem interesse, culpis Fratrum in ipso disquirendis, & animaduertendis, tum ex dictis, & dicendis de Capitulis Generali, & Prouinciali, tum ex particularibus Religionum Regulis, Statutis, & Constitutionibus, seu etiam legitimis consuetudinibus ipsorum desumi potest quid dicendum.

25 Pro electionibus quæ regulariter fieri solent in Capitulis, seu Congregationibus Generalibus, Prouincialibus, seu localibus, attendenda sunt quæ *tomo* 3. *capit.* 15. dicta manent, quia tamen electiones per scrutinium quasi communes sunt in omnibus Religionibus maximè post Concil. Trident. & huiusmodi electionum conditiones assignatæ sunt *in capit. Quia propter de elect.* ideo accuratius illas iubet expendere, & quæ ex illis substantiales sint euucleare. Maximè quia, quæ iure Pontificio decernuntur in Titulo *de electione, & electi potestate* circa electionem Canonicam Prælatorum Ecclesiasticorum veniunt obseruanda in electionibus prælatorum Regularium. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 5. *num.* 1. Castellinus *de elect. canon. Prælat. c.* 1. *num.* 1.

26. Textus autem dicti *c. quia propter de elect.* sic se habet. [Quia propter diuersas electionum formas, quas quidam inuenire conantur, & multa impedimenta proueniunt, & magna pericula imminent Ecclesijs viduatis, statuimus, vt cum electio fuerit celebranda præsentibus omnibus qui debent, & volunt, & possunt commodè interesse, assumantur tres de Collegio fide digni, qui secreto, & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent in communi, nullo prorsus appellationis obstaculo interiecto, vt is collatione habita eligatur in quem omnes, vel maior, & sanior pars Capituli consenserit.

27 Ex quo habetur ad electionem per Scrutinium de qua in præd. *cap. Quia propter* multa esse necessaria. Primum, quod fiat per congregatos in vnum, neque enim sufficit, vt quolibet in sua camera existente fiat electio. Collegitur ex

illis

illis verbis *præsentibus omnibus*. Secundum quod Scrutatores assumantur per Collegium, non enim debent se ingerere, quia sic redderentur suspecti. Colligitur ex illis verbis *Assumantur tres de Collegio*. Tertium, quod Scrutatores assumantur tres, & non pauciores. Quia in textu dicitur *Assumantur tres*. Quartum, vt dicti Scrutatores sint de Collegio. Id enim exprimitur in textu *de Collegio*. Quintum, vt singulorum electorum vota exquirantur secretè. Id enim etiam exprimitur illis verbis *Qui secreto, & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant*. Sextum, vt inquisitio fiat *sigillatim*, ita scilicet vt non accedant suffragatores bini, aut terni, sigillatim quia hoc verbum *sigillatim* habetur in textu. Septimum, vt vota omnium exquirantur. Id enim denota verbum illud textus *vota cunctorum*. Octauum, vt vota exquisita redigantur in scriptis publicis aut priuatis. Hoc enim denotatur illis verbis, *& in scriptis redacta*. Nonum, vt vota scripta in communi, id est, in Capitulo publicentur. Sic enim dicitur in textu, *mox publicent in communi*. Decimum vt ista publicatio votorum fiat *mox*, idest, in continenti, nullo actu contrario interueniente post scripturam, & postquam vota fuerint redacta in scriptis, si quidem illa particula *mox* habetur in textu. Vndecimum, quod facta votorum, & suffragiorum publicatione statim fiat collatio suffragiorum respectu numeri, meriti, & zeli, ad inquirendum quisnam haberet maiorem, atque saniorem suffragiorum partem, quia dicitur in textu, *vt is collatione habita*. Duodecimum, vt dicta collatio fiat mox post suffragiorum publicationem, nullo actu extraneo intermisso, vt vult Glossa in d. cap. *Quia propter*. Tertiumdecimum, vt collatione facta fiat electio per vnum nomine Capituli. Hoc enim indicatur in textu dum dicitur, *vt is collatione facta eligatur*. Quartumdecimum, vt electio supradicta statim post collationem fiat nullo actu extraneo interueniente. Sic enim videntur intelligi verba illa *is collatione facta eligatur*. Quintumdecimum, vt electio fiat de eo, in quem maior, & sanior pars totius Capituli consenserit, vt exprimitur in textu. Decimum sextum, vt electio sit verbalis, neque enim alio modo videtur posse intelligi textus. Decimumseptimum, vt dicta electio solenniter publicetur. Hoc enim etiam insinuant verba textus. Decimum octauum, vt seruetur ordo prædictorum successiuè per ordinem vt numerata sunt, alias non valeat electio. Neque enim sine causa textus prædicta omnia modo prædicto describit. Ita habet Panormitanus in dicto *capit. Quia propter*, quem sequitur Syluester *in Summ. verb. electio 2. num.* 12. & recentiores, præsertim Miranda *tomo 2. manual. Prælator. quæst. 23. artic. 29.* Qui omnes, Panormitanus præsertim, & Syluester, volunt has omnes conditiones substantiales esse, etsi assignent alias non substantiales, scilicet primam, quod electioni præfigatur dies, secundam, quod electio quod Scrutatores sint fide digni, tertiam, fiat in Ecclesia de cuius Prælati sit electio, quartam, quod fiat post sepulturam prædecessoris.

28 Circa quæ aliqua animaduertenda sunt, primum, dispositionem huius capitis comprehendere etiam electionem omnium Prælatorum Regularium, vt dictum est, eis enim mortuis, vel deficientibus Ecclesiæ illorum dicuntur viduatæ, & sine pastore *capit. ne pro defectu de elect.* Deinde circa illam conditionem de assumptione trium, sufficienter saluari si tribus antiquioribus Capituli hoc munus committatur, vsu, & consuetudine Religionis, non designatione, aut nominatione, prout in nostra Religione in praxi seruatur. Item circa illa de tribus tantum Scrutatoribus assumendis, non videri de substantia electionis quod sint tantum tres, sed posse esse quatuor, cum per hoc nihil fiat contra finem legis; cui sententiæ fauent duæ declarationes Sac. Congregationis Cardinalium, quas affert Suarez 4. *tomo de Religio. tractat. 8. lib. 2. capit. 5. num.* 10. Item circa illas conditiones de votis singulorum secretè exquirendis, & scribendis, notandum duobus modis accipi posse, primò, vt electores coram Scrutatoribus voce proferant, quem eligunt, & ipsi Scrutatores, vel aliquis illorum id scribat, secundo, vt vnusquisque eligentium secretò scribat, vel scriptam deferat suum votum ad Scrutatores. Licet autem prior modus conformior sit decisioni *capit. Quia propter*, verba enim illa *vota cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent* eum denotare videntur; & per consequens in praxi obseruari possit, nihilominus posterior modus conformior est decreto Concil. Trident. *sess. 25. cap. 6.* vbi electionem Prælatorum dicit fieri debere *per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina nunquam publicentur*, magis enim secretè, & minus publicationis periculo exposita erunt vota, si vnusquisque suum votum scribat charactere aliquantulum immutato. Vnde iste modus etiam in praxi obseruari potest, prout in aliquibus Religionibus fit. Præterea circa publicationem votorum, debere fieri ab ipsis Scrutatoribus, vel ab vno alijs consentientibus. Circa conditionem de collatione ad sciendum quæ sit maior, vel sanior pars, notandum quod cum Concil. Trident. vt supra requirat, *vt nomina eligentium nunquam publicentur*, & collatio de saniori parte non possit fieri sine publicatione eligentium, ideo semper maiorem partem præsumendam saniorem. Circa 13. de electione facienda per vnum nomine Capituli, cum non exprimatur quis debeat esse ille vnus, quidam dicunt, esse scribam, alij vnum de Scrutatoribus, alij verò quod probabilius est, Capituli Præsidem, vel primam vocem habentem, etenim veluti ex natura rei ad illum videtur hoc munus spectare. Debet autem is dicere: *Ego nomine omnium eligentium eligo te N. in Prouincialem, Priorem, &c.* hoc enim est conformius textui, & ita præceptum obseruari in Capitulis Prouincialibus Ordinis nostri à Reuerendiss. Generali Theodoro Stratio. Vbi autem legitima consuetudine id non fuerit in vsu, licet ratione talis legitimæ consuetudinis permitti possit, introduci tamen debet propter decisionem prædicti capitis *quia propter*, & etiam capitulo *sicut de elect.* De his omnibus Suarez 4. *tomo de Religio. tractat. 8. lib. 2. capit. 5.* Quibus addendum quod cum in prædicto capit. *Quia propter* nihil dicatur de modo, quo Scrutatores debeant ferre suffragia, credendum est eodem modo, ac alios suffragatores id facturos, ita tamen, vt ad inuicem munus Scrutatorum exerceant.

29 Ideo autem in prædicto capite mentio non fit de habilitate, seu capacitate eorum qui suffragia habent in Capitulo, quia ex alijs iuribus constat eos debere esse habiles, & liberos ab omni impedimento, censura, vel inhabilitate, de quo *tomo 1. capit. 15.* Pro cuius maiori luce, & quia circa hoc sæpius controuersiæ, & contentiones in electionibus oriri solent, notandum primò, quod quando siue vnus, siue plures inhabiles ad electiones admittuntur ignoranter, valida est electio, etiamsi post illam constet de eorum inhabilitate, in hoc enim tenet regula illa *vtile per inutile non vitiatur*, & altera, *factum legitimè retractari non debet, licet casus postea eueniat à quo non potuit inchoari* de Regul. iuris Regul. 73. præsertim quia cū in negotijs vniuersitatis tota potestas resideat in his qui habiles sunt, ideo quamuis alij inhabiles ignoranter admisceantur, ij qui habiles sunt totum Capitulum, & legitimum repræsentare poterunt. Innoc. *in cap. illa num. 2. de elect.* Imola *num. 5.* Hostiens. *colum. 1.* Suarez 4. *tomo de Religio. tractat. 8. lib. 2. cap. 4. num. 9.* Similiter quando admittuntur prædicti inhabiles maiori parte Capituli illorum inhabilitatem sciente, sed est potestas in Capitulo ad dispensandum cum illis, etiam est valida electio, quia censendi sunt virtualiter dispensati ab ipso capitulo, ac per consequens validè elegisse. Ad quod deseruit doctrina tradita *tomo 1. capit. 18. num. 63.* de Prælato conferente alicui illegitimo aliquod officium; sciens enim subditum habere tale impedimentum, & conferens officium, censetur super illo dispensare, si potest. Sic enim videtur dicendum in præsenti. Quando verò à maiori parte Capituli inhabilitatem sciente nec potente ipso Capitulo super inhabilitate dispensare admittuntur isti inhabiles tunc irrita est electio, quia tunc habiles non censetur voluisse eligere sine dictis inhabilibus. Innocentius, Imola, Hostiensis allati, Siluester *verb. electio 1. num. 17. in fine*. Scio aliquos velle hoc solùm verificari in casibus à iure expressis, scilicet de excommunicato in *cap. fin. de procur.* & de laico *in capit. Massana de electionibus*. Sed verior, & communior sententia est, quod in omni casu electio in qua scienter admittuntur inhabiles modo dicto est irrita, & nulla.

30 Nullus tamen elector potest, aut debet excludi ab electione sub prætextu alicuius inhabilitatis, delicti, aut censuræ, etiam causa pendente, nisi prius fuerit sententialiter condemnatus. Ante sententiam enim in foro externo pro habili habetur. Hostiensis, Ioannes Andreas, & Felinus *cap. minime de accusat.* Castellinus *de elect. canon. Prælator. cap. 5. num. 1.* [Nec Præter Capituli, aut quicumque alius superior potest id facere propter causam sibi soli cognitam. Propter eandem rationem. Rodriguez *tom. 2. quæst. 21. art. 11.* Sigismundus *dub. 95. num. 8.*] Peccabit tamen elector qui in habilitate aliqua quantumuis occulta affectus accedit ad electionem ab illa inhabilitate non dispensatus, iuxta dicta *tom. 1. cap. 15. num. 5.* Quare, si dum tempore faciendæ electionis, interrogante Præside electores an sciant aliquem ex illis habere aliquem defectum, vel impedimentum, propter quod nequeat esse de gremio Capituli, aliquis opponat alij aliquam inhabilitatem, debet, quantum tempus permiserit, fieri inquisitio de ea, &, si confessione, vel euidenti probatione constaret veram esse oppositionem, statim debet eijci à Capitulo talis inhabilis, si sine scandalo fieri potest. Si autem constaret certò inhabilitatem illi electori oppositam, falsam, vel nullam esse, retinendus est in gremio sic accusatus. Quando verò res est dubia, cum in dubijs iuuet possessio, & fauendum potius sit reo, quam actori, admitti potest, & debet cum protestatione tamen facta illi, quod scilicet admittitur ad eligendum si, & in quantum appareat postmodum eum debuisse admitti. Panormitanus *in cap. Cumana de elect.* Syluester *in Summ. verb. electio 1. q. 15.* Peirinis *tom. 1. de subdito quæst. 1. de Obedientia cap. 31. §. 6. concl. 2.* plures alios referens. Idem dicendum quando inhabilitas obiecta est certa, sed est scandalum si eijciatur talis inhabilis, tunc enim admitti potest cum simili protestatione, vt habent præfati auctores; non tamen sine illa, ne videatur scienter admissus, & sic corruat tota electio. Syluester *ibidem.* Vide dicta *tom. 1. cap. 15. num. 7.*

31 De Præside tam Capitulorum quam electionum, quæ in ipsis fieri solent præter dicta *tom. 1. cap. 15.* illud addendum, ad ipsum tamquam caput, & Superiorem in Capitulo spectare dirigere Gremiales ad electiones legitimè faciendas maximè iuxta decreta Clementis VIII. confirmata à S. Congregatione Concilij sub SS. D. N. Vrbano VIII. quæ sunt huiusmodi. [Vt omnis officiorum ambitus occasio præcludatur caueant omnes à directa, vel indirecta vocum, seu suffragiorum procuratione tam pro se ipsis, quam pro alijs, cum in Capitulis locorum tum in cæteris præsertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, seu alibi. Quicumque secus fecerint præter alias pœnas, & censuras hactenus contra huiusmodi ambientes inflictas quas in suo robore permanere volumus in pœnam priuationis officiorum quæ obtinent eo ipso incidant, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur, super quo cum eis dispensari à nemine possit nisi à nobis, vel successoribus nostris, pro qualitate culparum grauius etiam plectantur. Porro supradictas omnes pœnas ad complices, ac simpliciter scientes, & non reuelantes extendimus.

32 Hoc tamen decreto, & alijs similibus non obstantibus, iuxta dicta *d. cap. 15. num. 24.* expediens erit, & sæpius necessarium pro bona directione electionis, ad quam procurandam Præsides præcipuè tenentur, vt electores instruant, moneant, & hortentur, modestè, charitatiuè, & religiosè, eos etiam suauiter suadendo, & inducendo ad eligendum personam digniorem Capituli, ipsius virtutes veras, & regimini necessarias ostendendo, hoc enim facientes rem Deo gratam, & valdè vtilem Religionibus nec contrariam prædictis decretis, aut alijs similibus, facient. Castellinus *de elect. canon. cap. 3. num. 6.* [Nota tamen quod quamuis electores non teneantur stare attestationi, siue testimonio Præsidis quantum ad maiorem, vel minorem idoneitatem eligendorum, maximè si eis constat contrarium, vel credunt illum ignorantia, vel passione duci; in re tamen dubia possunt cum ipso conformari, vtpote personæ qualificatæ & melius informatæ de eligendorum qualitatibus, & quia quoad hoc punctum de maiori idoneitate sufficiunt leues probationes, & suspiciones. Ita Sigismundus *supra dub. 95.* ex Rotæ decisionibus.]

33 Item ibidem [in Superiorum, & officialium omnium electionibus forma præscripta à Sacro Concilio Tridentino, & Ordinis Constitutionibus inuiolabiliter seruetur, iurentque electores secundùm veritatem cuiusque conscientiæ probiores, ac magis idoneos se electuros, ac propterea priusquam ad electionem deueniatur, in primis, & ante omnia prælegantur Constitutiones de qualitate, & requisitis eligendorum. Ad officia, gradus, & prælaturas illi præcipuè eligantur qui possint, & consueuerint Regulas Ordinis, & Constitutiones obseruare, præsertim, quæ pertinent ad seruitium Chori, ac vestitum, & victum commune. Eligantur in Capitulo Generali, vel prouinciali aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ saltem tres qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confessiones etiam ipsorum Fratrum, ac lectores publicos diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam curæ sit examinare, & probare tam quoad doctrinam, quam quoad mores promouendos ad quoscumque Ordines, in quo seruetur decretum Congreg. interpretum S. Conc. Trid. hac de causa nuper editum, & promulgatum.

34 Similiter quia iuxta Conc. Trid. decretum *sess. 25. cap. 6.* electiones fieri debent *per vota secreta ita vt singulorum eligentium nomina numquam publicentur.* Præsidis munus est curare vt electio omnino secretè fiat. Vt enim præd. *tom. 1. cap. 15. num. 17.* dictum manet, ipsi suffragatores astringuntur præcepto numquam publicandi sua vota etiam electione finita, &, si consentiente Capitulo, vel vnus electorum publicè suum votum manifestaret, electio irrita redderetur. Vnde prudenter in aliquibus Religionibus, vt in nostra (præcipiente Reuerendissimo Theodoro Stratio Generali) cautum est, vt electione finita schedulæ votorum statim comburantur, ne ex charactere cognosci possit ille qui votum dedit: imò etiam conditio hæc comburendi schedulas post factum scrutinium videtur esse tam necessario requisitas, vt defectus illius irritet electionem, propter declarationem Pij V. apud Rodriguez *tom. 2. Bullar. post Bullas Pij V. inter viuæ vocis oracula ipsius num. 4.* Castellinus *de elect. canon. Prælat. cap. 4. num. 62.*

35 Præcipuè tamen Præsidis munus est curare, vt electiones omninò liberè fiant, de quo *tom. 1. c. 15. num. 21.* Vnde Præses qui post vota recepta credens electum esse aliquem qui sibi non placet, iubet, vt ad aliam electionem procedatur, peccat grauiter mortaliter, contra decisionem c. *Quia propter* relati, vbi præcipitur, vt facta collatione suffragiorum fiat electio, id est, vt statim post suffragiorum collationem vnus nomine Capituli eligat illum in quem omnes, vel maior pars suffragatorum conuenerunt. Nau. *lib. 1. consil. tit. de elect. consil. 5.* Portell. *in responsionibus moralib. par. 2. cas. 16.* Imò in tali casu tenetur Præses ad restitutionem damni illati electo, cum ratione suffragiorum haberet ius ad illam dignitatem, seu officium, de quo fiebat electio. Rebellus *de oblig. iustit. 1. par. lib. 3. quæst. 2.* Portellus *vt supra.* Similiter grauiter peccabit Præses qui ante electionem dixerit ne dentur suffragia tali Religioso quia non esset illum confirmaturus. Hoc enim manifestè est contra libertatem electionis. Portell. *etiam vt supra.* Pariter Præses qui in electione aliqua vtitur precibus importunis, promissionibus, aut verbis asperis, vt eligatur ver. gr. Petrus, grauiter peccabit, & electio nulla erit. Quia preces importunæ maximè Superioris, promissiones, & similia causant inuoluntariam electionem. Sanch. *lib. 4. de matrimonio disput. 10. num. 2. & disput. 7. num. 5. 6. & seq.* Portellus *etiam vt supra.* Item si paciscatur cum electoribus quod si eligatur Petrus ver. gr. præses condonabit, & non puniet culpas quorumdam qui puniri debebant, peccatum simoniæ committet, quia est promissio rei temporalis, scilicet remissionis pœnæ, pro re spirituali, scilicet, voto, vel suffragio. Suarez *to. 1. de Relig. lib. 4. cap. 37.* Lessius *de iust. lib. 2. c. 35. dub. 21. num. 19.* Portellus *vt supra.* Præterea si faciat pactum cum aliquo dicendo, da mihi tuum suffragium, & ego illud tibi dabo, simoniam committit: fit enim clara pactio, seu conuentio in materia beneficiorum, seu quasi beneficiorum, qualia sunt Prælaturæ in Religionibus, quod iure Canonico veluti simoniacum est prohibitum, iuxta dicta *tom. 1. cap. 15. num. 29.* Excusari tamen potest si illa solum dicantur non

per

per modum pacti, sed per modum demonstrationis rei futuræ faciendæ gratiosè, & non ex conuentione. Rodriguez *tomo 3. quæst. Regul. q. 63. art. 4.* Portellus *in Dub. Regul. verbo simonia, num. 1.* Quo sensu, & non alio intelligi potest id quod docent aliqui in contrarium. Quos tacito nomine refert, & sequitur Sanchez *tomo 1. consil. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 44.* Sed neque huiusmodi oblationes rei futuræ admitti debent, tum quia simoniam sapiunt, tum quia subornationis speciem præseferunt, illis enim alliciuntur Religiosi ad dandum suffragium alijs, quod alias non facerent. Villalobos *in Summ. tomo 1. tract. 37. diff. 21. num. 2.* Diana *tract. 2. de Dub. Regul. resolut. 125.* Facilius tamen permitti possunt in præsidentibus capitulorum, si fiant non per modum pacti, vt dictum est, nec per modum subornationis, sed ad sedandos animos quorundam, & procurandum quiete, & pacificè digniorum electiones. Vt si prædicti præsides ad quos spectat dirigere electores ad digniorum electionem alicui tenuenti dare suffragium digniori dicant, da huic votum pro hoc officio, quia in alia occasione tibi prouidebitur, vel tui cura habebitur, &c.

36 Propter prædictam causam, videlicet conseruandæ omnimodæ libertatis in electionibus dubitant aliqui an licita sit consuetudo quarumdam Religionum, quod scilicet Generales, vel eorum Commissarij assistant electionibus prælatorum inferiorum. Nam electores ob timorem reuerentialem Generalium, vel Commissariorum ipsius suffragia dabunt non ad suam, sed ad prædictorum supremorum prælatorum voluntatem. Castellinus *de elect. can. cap. 14. num. 61.* Veruntamen si prædicti præsidentes sinant electores liberè omnino suffragia dare prout debent facere iuxta dicta, conueniens satis est, vt sint ex grauioribus patribus Religionum, vt auctoritate qua pollent dirigant dictos electores ad faciendum electiones canonicè, pacificè, & iuxta Ordinum statuta.

37 Non decet præsidem Capituli in eo eligi ad aliquod officium. Tum quia ob timorem, & reuerentiam ipsius electio non erit omnino libera. Tum quia præsumeretur fraus, & dolus. Miranda in *manual. tom. 2. quæst. 22. art. 7.* Castellinus *de elect. canon. cap. 13. à num. 30.*

38 Tenetur præsidens Capitulorum Regularium quærere annuatim suos Religiosos fugitiuos, aut eiectos. Ita enim deciditur *in capit. fin. de Regularibus* quod esto vsu receptum non fuerit prius, quia tamen a Sac. Congregat. Concil. sub SS. D. N. Vrbano VIII. innouatum est in decreto *de Apostatis, & eiectis*, ideo obligat ad sui obseruantiam, iuxta dicta, *tomo 1. cap. 23. num. 7.* Imò in iure naturali stando, & secluso quocumque positiuo, tenentur tam prædicti præsides in Capitulis cum in illis præcipuè agendum sit de profectu spirituali Religiosorum quam alij prælati præfatos fugitiuos quærere, & iuxta Regulæ, & Constitutionum præscriptum corrigere, & punire, & reuocare eiectos si spes emendationis in illis subsit. Vide Sanch. *lib. 6. in decal. cap. 9. num. 18.*

39 Circa Confirmatorem etiam electionum id notandum, præter dicta *tomo 1. cap. 15. num. 35. & 36.* quod etiam quando electores iurarunt se electuros digniorem (prout debent iurare, iuxta dicta eodem *cap. 15. num. 15.*) si tamen dignum, etsi minus dignum, elegerunt, tenetur Confirmator illum Confirmare. Ratio est, quia talis electio in foro externo valida est (esto electores fuerint periuri in illa) ergo confirmanda, quia confirmatio cum sit actus externus electioni in foro externo validæ conformari debet. Couarrubias *Reg. peccatum 2. part. §. 7. num. 4.* Sanchez *tomo 1. consil. moral. lib. 2. cap. 1. dub. 6. num. 3.* Quod intellige secundum ius commune, si enim iura particularia Religionum statuant Confirmatorem posse cassare electionem digni, si viderit dimissum esse digniorem, prout dicitur esse in Ordine Prædicatorum, poterit id fieri. Salon *2. 2. quæstio. 63. art. 2. ad 3. controuers. 3.* Sanchez *vt supra num. 4.* Hoc tamen intelligo si euidenter constaret relictum esse digniorem, alias enim ad euitandas lites, & contentiones melius esset confirmare electionem digni, sicut iure communi est licitum, & conformare se Confirmatorem electoribus. Confirmare autem indignum nullo pacto licet Confirmatori, iuxta dicta eodem *capit. 15. num. 36.* & videtur à simili de Episcopo confirmante indignum incidere in pœnas *capit. cum in cunctis de elect. §. fin.* Sanchez *vt supra num. 27.*

40 Electio quæ non fuit ritè, & l[...]imè facta confirmari nequit, quia vt habetur *ex cap. in[...] dilectos de fide instrument. §. cum ergo*, cum Princip[...]e non tenet, nec accessorium tenet, Confirmatio autem est iuris prius habiti per electionem corroboratio, vnde est quasi accessorium. Peirinis *tomo 1. de subdito quæst. 1. de obedientia cap. 21. §. 11. in 2. probat. 8. concl.* Castellinus *de elect. Canonica Prælator. capit. 14. num. 5.* Vnde talis confirmatio irrita est, sicut & ipsa electio, propter eamdem rationem. Peirinis *ibidem conclus. 8.* Quare Confirmatoris munus est considerare processum siue formam electionis, & modum in ea seruatum, ac disquirere an aliquis defectus in electione fuerit ratione cuius irrita sit, & nulla, ac per consequens non confirmanda. Castellinus *vt supra num. 6.*

41 Extat tamen quoad hoc notabile priuilegium Ordini Prædicatorum concessum ab Alexandro IV. & Sixto IV. quod scilicet quando electio facta de Prouinciali, aut Priore ex aliqua causa non contingeret confirmari, posset Superior ad quam confirmatio talis electionis pertinebat, idest Confirmator eligere aliquem de illis Fratribus quos ipsi electores, vel maior pars eorum per litteras suas ab eo petierint quando ad ipsum pro electi confirmatione transmitterent. Castellinus *de elect. Canonic. Prælator. capit. 3. num. 6. & 12.* Quo priuilegio tam Prædicatores quam alij Mendicantes, & cæteri, qui cum ipsis communicationem priuilegiorum habent potiri poterunt. Nisi obstent Constitutiones, & statuta particularia illorum, aut tali priuilegio scienter renunciauerint, aut eo vsi non sint illius habita scientia, iuxta dicenda *capit. 15. num. 17.*

42 Tempus trium mensium conceditur iure communi confirmatori ad disquirendum de validitate electionis *c. quam sit de elect. & electi potest in 6.* Castellinus *de elect. Canonic. Prælator. capit. 14. num. 11.* Quando autem interponitur in forma debita appellatio, ne ordinarius confirmator procedat ad confirmationem iam secutæ electionis, ad Papam, nequit ordinarius confirmator confirmare durante præd. appellatione *cap. sipostquam eodem titul.* Castellinus *vt supra num. 4.*

43 Electio illius qui requisitus ante electionem consentit electioni de sua persona facienda priusquam fiat, est cassanda. Ita enim colligitur ex *capit. cum post petitam de elect. & elect. potestate.* & ratio decisionis est quia talis præsumitur enormiter ambitiosus. Syluester *in Summ. verb. electio 1. num. 11.* Castellinus *de elect. canon. Prælator. c. 4. n. 6* post alios. [Electio etiam per dolum, aut fraudem qualis contingeret in casu quo Præses electionis paulo ante ipsam abstulerit aliquos Gremiales de Conuentu, vel posuerit in ipso alios de nouo ad dandum suffragia, non debet confirmari. Quia fraus & dolus nulli debet patrocinari, *cap. Sedes Apostolica, de rescript. & cap. Ex litteris, de dolo & contumacia.* Portellus *in Responsionibus moral. tomo 2. casu 74.* addens à tali electione antequam fieret potuisse appellare quemcumque Religiosum cui interesset talis electio. *canon. Non solent, quæstio. 6.* Vide quæ dico *3. tom. verbo Appellatio & Appellare num. 22. & 4. to. in Relectione circa validitatem cuiusdam capituli dubio 1.*]

44 Similiter electio facta per sortes Confirmari non potest. Quia est irrita, & nulla. Tum ex *capit. finali de sortilegijs*, vbi dicitur *Sortis vsum in electionibus perpetua prohibitione damnantes.* Tum quia esto quod ex vi prædicti *capitis fin.* electio non sit irrita, prout aliqui probabiliter tenent, tamen quia est contra formam *capit. Quia propter de elect.* vbi assignatis duobus modis electionis, scilicet per scrutinium, & per compromissum de quibus *tomo 1. capit. 15. num. 11.* dictum manet, subiungitur, *Aliter electio facta non valeat.* Tum denique quia ita credo, esse receptum in omnibus Religionibus maximè post decretum Concil. Tridentin. *sess. 25. capit. 6.* Suarez *tomo 1. de Religio. libro 2. de superstit. capit. 12. num. 9.* Castellinus *de elect.* canon. *Prælator. capit. 4. numero septimo.* An autem quando electio non fuit facta per sortes, sed per suffragia secreta, nihilominus electores ante ipsam conuenerunt vt is postea eligeretur, in quem sors ceciderit, & missis sortibus illum elege-

runt super quem sors cecidit, an inquam hæc electio sit irrita, vel irritanda, vel non confirmanda maius dubium est. In quo credo dicendum talem electionem in se irritam non esse. Ratio est, quia ipsa in se formaliter, vt ita dicam, sine sortibus facta est, sortes enim antecesserunt illam, si ergo alias nullo alio defectu vitiata fuit, irrita non erit. Confirmatur, quia Pontifex in dicto *cap. fin. de sortileg.* dicit se confirmare electionem pariter factam per sortes antecedentes ipsam, quod autem confirmatur supponitur non esse irritum, ac nullum. Fauet Suarez *vt supra num.* 10. dum inquit non omnem actionem ordinatam ad electionem factam per sortes esse irritam. Nihilominus puto irritandam prædictam electionem, nec à Confirmatore confirmandam. Tum quia esto in se libera fuerit, & sine sortibus, ab illis tamen dependens fuit, & illis innixa. Tum quia fuit ex pacto, & conuentione hac facta inter electores, si sors ceciderit super te, dabo tibi suffragium meum, si super me dabis mihi suffragium tuum, quæ aliquo saltem modo simoniam redolent, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 15. *num.* 29. Fauet ad intentum glossa in *d. cap. fin. de sortileg. verbo ad gratiam*, vbi inquit electionem de qua in præd. cap. quæ vt dixi facta est sortibus antecedenter missis, debere cassari, & propterea Pontificem dixisse *electionem factam de ipso ad gratiam confirmationis admittimus*. Maximè tamen fauet Castellinus vt supra dum asserit quamcumque electionem prælatorum in qua, siue ante, siue post, siue in ipso actu electionis admittitur vsus sortis esse ipso iure nullam. Adminus tamen prædicti electores sunt grauiter puniendi, tum propter dicta, tum quia faciunt electionem vt minimum dubiam, tum quia sorti committunt quod ipsi magna discretione deberent facere.

45 Electio facta ex vi renunciationis alicuius prælaturæ antequam fuerit acceptata a Superiore illius qui renunciauit, nulla est atque irrita, ac per consequens nullatenus confirmanda. Ratio est, quia prælatura non vacat ex vi solius renunciationis antequam acceptetur. Ricclus *in praxi rer. quotidianarum tomo* 3. *resolut.* 99. Castellinus *de elect. canon. Prelat. cap.* 4. *num.* 60. post multos alios.

46 Electio in qua est electus, qui causam scandali præbiturus est in populo illius loci cui præficiendus est in prælatum venit annullanda; & cassanda. Ex decisionibus Sacræ Rotæ quas refert Castellinus *de elect. canon. cap.* 4. *num.* 67. Qui etiam *num.* 58. asserit electionem vsurarij, publici aleatoris esse ipso iure nullam. Vnde talium electio confirmari non debet.

47 Electio facta per abusum sæcularis potestatis irrita est, & nulla, ac per consequens non confirmanda, & consentiens tali electioni ineligibilis est, nec absque dispensatione ad aliquam dignitatem eligi valet. Electores quoque ab officijs, & beneficijs suspenduntur per triennium, eligendi potestate priuati. Ita enim habetur *cap. quisquis de elect.* Ea porrò electio dicitur per abusum sæcularis potestatis facta, quæ fuit facta per interuentum Principis, seu potestatis secularis, seu ad instantiam sæcularis potestatis. Bellamera 1. *part. p. lib. decretal. sup. hoc capite*. Castellinus *de elect. canon. capit.* 5. *num.* 33. & 34. [Nota etiam videri electionem fieri per abusum sæcularis potestatis, cũ electores Principis, aut sæcularis potestatis præsentiam requirerent, vel eius consensu super eligendis certis personis, vel aut aliquod munus in ea exerceret. Ita Sigismundus de Bononia *de elect. dub.* 53. *num.* 1. post Innocentium, Panormitanum, Suarez, Azorium, & alios. Vbi etiam alia ad intentum.]

48 Potest electus canonicè in Prælatum confirmationem à confirmatore petere sine nota ambitionis. Quia habet ius ad Prælatiam ad quam est legitimè electus. Io: Andr. *in cap. publicato de elect.* Mandagot. 2. *part. sui tractat. de elect. cap.* 59. Si tamen importunè, & affectuosè instet pro confirmatione non effugiet saltem apud homines ambitiosi notam, cum onus humeris Angelicis impar subire tam obnixè procuret. Castellinus *de elect. canon. Prælator. cap.* 14. *num.* 65.

49 Decretum electionis, quod ab aliquibus vocatur scrutinium, ab alijs vero acta Capituli, & est scriptum continens seriem, siue formam electionis celebratæ cum expressione nominis electi, & numeri eligentium, mittendum est ad Confirmatorem, si sit absens, vt videat an electio confirmanda sit necne. Est enim adminus de solemnitate electionis. Mandagotus *de elect.* 1. *par. capit.* 38. Castellinus *de elect. canon. Prælat. capit.* 12. *num.* 30. Prædictum autem decretum siue testimonium authenticum, literæ testimoniales, aut fide digni testes de prædictis dici possunt de necessitate electionis prout confirmande. Quomodo n. Confirmator cõfirmare potest electionem absens, nisi aliquo ex prædictis modis illi constet fuisse ritè, & legitimè factam? Quando autem Confirmator præsens est, neutrum illorum est de substantia electionis, aut confirmationis, cum sine illorum aliquo possit Confirmatori constare electionem esse legitimè factam. Syluester *in Summ. verb. electio* 1. *num.* 21.

50 In gratiam quorumdam Regularium, in quorum Capitulis aliquando creantur Prælati solùm per postulationem, notandum ex Abbate *in Rubr. de postulatione*, quod postulatio est *quedam gratia petitio facta Superiori de promouendo aliquem ad Prælaturam, ad quam iure communi propter defectum aliquem eligi, seu promoueri non poterat*. Vnde licet electio latè sumpta comprehendat postulationem, vt colligitur ex *c. vn. de postul. Prælat. in* 6. & sub nomine electionis generaliter sumptæ cadat postulatio (Panormit. *in cap. in causis de elect. num.* 2.) nihilominus differunt primò quod per postulationem potest postulari aliquis qui per electionem eligi non potest, ver. gr. illegitimus. Constat hoc ex *cap. innotuit nobis de elect. & electi potest*. Castellinus *de elect. canon. Prælator. capit.* 1. *num.* 12. Differunt secundò quod per electionem Canonicè factam consentiunt electores in electum tamquam in sponsum Ecclesiæ, ad quam eligitur, per postulationem verò solum dirigunt vota sua ad Superiorem, vt ex gratia postulatum admittat. Panormit. *in tit. de postul. prælat. in princip.* Syluest. *in Summ. ver. elect.* 2. *num.* 3. Tertiò differunt quod postulatus ex vi postulationis nullum ius acquirit ad Prælaturam, bene tamen electus. Panormit. *cap. postulationem de postul.* Castellinus *vt sup. num.* 16. & 17. Requiruntur ad postulationem multa. Primum, quod fiat ab ijs, qui postulare possunt. Secundum, vt porrigatur illi, qui eam admittere potest. Tertium, quod fiat de eo, qui promoueri potest. Quartum, quòd sit concors, idest, ab omnibus Gremialibus Capituli, vel saltem à duabus partibus. Syluester *in Summ. verb. postulatio prælat. num.* 5. Angelus *in Summ. eodem verb.* Illi postulare possunt, qui possunt eligere. Syluester *ibid. num.* 4. Angelus *ibidem num.* 2. post Hostiensem. Cui postulatio fieri potest est ille, qui potest dispensare in defectu, vel impedimento, quod habet postulatus, vt si is est illegitimus, vel carens perfecta ætate ab eo porrigi debet postulatio pro ipso, qui potuerit in huiusmodi defectibus dispensare. Syluester *num.* 5. Angelus *num.* 1. Illi autem promoueri, seu postulari possunt, qui non habent aliquem defectum indispensabilem ab eo cui porrigitur supplicatio. Quare indigni postulari non possunt. Mandagotus *in tractat. de elect. Prælat.* 1. *part. cap.* 53. Castellinus *de elect. can. Prælat. cap.* 1. *num.* 9. Nec irregulares, aut homicidæ, nisi pœnitentiam egerint. Mandagotus *ibidem*. Idem dico de criminosis, puta periuris, & inobedientibus. Syluester *num.* 3. Angelus *dicto v. postulatio*. Postulari etiam non possunt, qui non fuerint in Religione professi, nisi necessitate cogente, & caso quo essent instructi in Regula Ordinis. Syluester *vt supra* Tabiena *in Summ. verb. postulatio num.* 3. Apud quos etiam de alijs, qui postulati nequeunt.

51 Ex postulatione autem ij effectus nascuntur. Primus, quod postulatus admissa postulatione ab eo cui porrigitur cum conditionibus assignatis, statim consequitur ius ad Prælatiam, ac si fuisset electus, & confirmatus. Panorm. *in cap.* 1. *de postulat.* Angelus *in Summ. verb. postulatio n.* 4. Tab. *in Sum. eodem v. n.* 6. Vnde non indiget alia electione, vel confirmatione. Angelus, & Tabiena *ibid.* Syluest. *in Summ. verb. postulatio num.* 6. Secundus effectus est, quod caso quo postulatio cum electione concurrat, licet cæteris paribus electio præponenda sit postulationi, si tamen postulatio habet duas tertias, seu duas partes ex tribus Capituli, electio autem non nisi maiorem partem, tunc postulatio præponitur. Ita enim colligitur *ex capit. scriptum est de elect.* Gloss. *ibid. v. maiorem*, Tab. *in Sum. vt supra num.* 2.

num. 2. Similiter postulatio facta concorditer ab omnibus, vel saltem à duabus partibus ex tribus non potest reijci à Superiore, nulla legitima electione existente. Panormit. *titulo de postul. capit. postulationem num.* 2. Castellinus *de elect. canon. prælat. cap.* 2. *num.* 3.

52 Cum autem, vt dictum est, iure communi permissus, & licitus sit modus creandi prælatos per postulationem, ideo non solùm in Religionibus vbi is vsus introductus est, sed etiam in alijs vbi non est introductus, recipi potest, nisi obstent Constitutiones à Sede Apostolica approbatæ, quæ hunc modum instituendi Prælatos reprobent.

53 Est etiam alius modus creandi, seu instituendi prælatos, qui vocatur Nominatio, quæ etiam largo modo potest dici electio, quia qui nominat alium prius ipsum mente elegit. Panorm. *in cap. quod sicut de elect. in notab.* Tab. *in Summ. v. postulatio num.* 7. Quamuis autem triplex vocetur huiusmodi Nominatio, illa tamen quæ dicitur solemnis, & est propriè Nominatio, est quando duo, vel plures nominantur Principi, vt ex eis eligatur vnus. Tabiena *ibidem*. Similiter est Nominatio quando omnes concordant in aliquo eligibili assumendo, & vadunt ad eum, à quo petendus est consensus, scilicet ad Superiorem, & requirunt eius consensum, vt cum ipso dispenset. Glossa 7. *in cap. bona memoria de postulat. Prælator.* Castellinus *de elect. canon. prælat. cap.* 2. *num.* 14. Sed Syluester *in Summ. verb. Nominatio*, eam esse dicit, quando duo, vel tres, qui sunt solemniores in Capitulo, vel alibi, nominantur Superiori, & petitur, vt de aliquo eorum prouideat. De hac autem Nominatione loquendo videtur aliquod ius per illam adquiri nominatis. Syluester *ibidem*. Vel adminus non posse nominantes variare postquam Superiori est præsentata Nominatio. Tabiena, & Syluester *vt supra*. Qualiter differat, vel conueniat is modus creandi Prælatos cum electione, vel postulatione ex dictis facilè conijcitur. Similiter an possit, vel non esse in vsu Religionum, constat etiam ex dictis, cum iure communi sit permissus, & in vsu aliquorum Regularium.

54 Pro praxi autem celebrandi Capituli Prouincialis in nostro Ordine Reuerendiss. Generalis Theodorus Stratius formam hanc breuem ex Sacris Canonibus, & Ordinis constitutionibus compilatam fecit, quam etiam Præsidentibus Capitulorum obseruandam transmisit, & in posterum transmittendam curabit. Hanc ergo hic placuit adiungere, etsi enim pro nostris solum edita sit, alijs tamen Religionibus inutilis non erit.

Modus celebrandi Capitulum Prouinciale in Ordine Carmelitarum.

55 PRimò loco sciendum, quòd ad patrem Prouincialem pertinet tertio suæ functionis anno conuocare capitulum prouinciale Dominica 3. post Pascha Resurrectionis celebrandum, nisi P. Ordinis disposuerit de præsidente, cum expressa facultate conuocandi Capitulum. Celebrandum est autem capitulum ex prioribus, & Vicarijs Conuentuum electis, vel legitimè institutis, & eorum Socijs ritè à Conuentibus electis, cum Prouinciali officium deposituro, & suo Socio visitationis, nec non cum præsidente, & socio per eum eligendo, qui vnus tantùm esse potest, quamuis præses à patre Generali fuerit institutus etiā cum Compræsidente. Quod pariter intelligi debet de præside auctoritate Apostolica in forma communi confirmato, quia confirmatio in forma communi nullum ius nouum tribuit, cum non sit ampliatio, sed corroboratio iuris quæsiti, faciatque rem confirmatam auctoritatis maioris, & quòd magis timeatur.

Possunt etiam interesse Capitulo Prouinciali Magistri in Sac. Theolog. qui promotionem tenuerunt per Ordinem sibi factam, complendo cursus suos secundum statuta Ordinis in prouincia, in qua collocati fuerint. Socij quoque prouincialis, qui electi fuerint pro Comitijs Generalibus celebrandis locum habent, & vocem in capitulo prouinciali ipsa Comitia Generalia sequenti, esto, quòd illis non interfuerint, modo ostendant, quòd legitimo impedimento non valuerint interesse. Et similiter P. Prouincialis, aut Vicarius Prouincialis absolutus in Comitijs Generalibus immediatè præcedentibus, necnon Vicarius electus in custodiam Prouinciæ pro absentia Prouincialis ituri ad Comitia Generalia, quamuis ipse prouincialis non accesserit, sed prouinciam custodierit. Est etiam de gremio capituli prouincialis electus quoad ea, quæ post eius legitimam, & canonicam electionem fieri contigerit.

Et quia in Congregationibus, in quibus non est ordo, plerumque multa tumultuosè fiunt, & dissensiones suboriuntur, ne in Capitulis Prouincialibus sit inter Gremiales vlla confusio, & contentio, primum in sessionibus locum tenebit P. Præses, secundùm prouincialis ab officio absoluendus, etiam postquam absolutus fuerit, & prouincialis electus post publicatam eius electionem, qui prouincialem ab officio absolutum præcedet: tertium Diffinitores, & si admissi fuerint aliqui ex gratia in Diffinitorio, vel ob longam consuetudinem, vel ob aliquod statutum particulare prouinciæ, isti cedent locum Diffinitoribus ordinarijs: quartum magistri in Theologia: quintum priores locales non magistri: sextum socius præsidentis, & post eum Socius Prouincialis officium deposituri, nisi fuerint magistri, & vltimum locum socij priorum, si similiter non fuerint magistri.

Vigilia vigiliæ, scilicet die Veneris, si nondum constiterit de præsidente cum facultate conuocandi, & celebrandi Capitulum à patre Ordinis constituto, de mandato prouincialis statim post decantatas Vesperas per sonum campanellæ ter pulsatæ, fiat signum Congregandi Capitulum, quo audito omnes Fratres conuenient ad locum deputatum, & eis consedentibus, prouincialis verbum habebit opportunum, quo expleto, præsentabuntur, & publicabuntur litteræ patris Ordinis, si quæ datæ fuerint, virtute quarũ aliquis sit institutus præses, qui statim pro tali ab omnibus est habendus, illique debita præstanda Obedientia, primò à prouinciali, deinde ab alijs successiuè. Qui præsidens deinceps suo fungetur officio. Ante publicationem autem litterarum Generalis, nullo modo rebus ad Capitulum pertinentibus se immiscere, vel vllam præeminentiam prætendere poterit. Quod si nullæ fuerint litteræ patris Ordinis præsentatæ prouincialis prouinciabit, & declarabit præsidentem primum, & maiorem ex Diffinitoribus præcedentis Capituli si fuerit Magister; nullo Diffinitore existente magistro, antiquiorem magistrum in prouincia.

Post hæc P. Præsidens eliget sibi socium, quem maluerit, non habentem Canonicum impedimentum; qui tamen prius non dederit suffragium in electione Socij alicuius prioris ituri ad idem Capitulum. Qui Socius poterit etiam deseruire pro Secretario Capituli, licet P. Præsidens facultatem habeat nominandi alium Secretarium, quem magis idoneum ad tale munus iudicauerit. Qui tamen, nisi aliàs fuerit de Gremio, non habebit locum, & vocem in Capitulo; cum enim eius officium sit nudum Ministerium, potest esse extraneus, & etiam laicus. Præstabit, iuramentum Secretarius de officio suo fideliter peragendo. Deinde P. Præsidens notificabit Gremio nouæ electionis prouincialis die crastina futuræ causam, vel ex completo officio, vel ex assumptione, vel morte, vel ex priuatione, vel ex renunciatione, vel ex quacumque alia, & quòd ad implorandum diuinum auxilium pro negotio tam graui ritè peragendo pernecessarium, præcantanda est Missa de Spiritu Sancto, omnesque Gremiales debent, & tenentur Sacrum facere, vel saltem Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento refici.

Deinde cum consilio Diffinitorum faciet officialium Capituli tabulam, instituendo scilicet & nominando Priorem ipsius Capituli, Superiorem, seu moderatorem chori, Concionatores, publicarum conclusionum defensores, causarum criminalium, & ciuilium Auditores, admittendorum ad Confessiones, & ad studia, promouendorum ad gradus, & ad Ordines, & recipiendorum ad habitum Religionis examinatores, librorum reuisores, & cursorem Capituli. Qua coram gremialibus lecta, vnumquemque officialem ad munus sibi impositum perficien-

dum adhortabitur, eamque in loco publico affigi curabit.

Poterit etiam eadem die, si gremio placuerit, pro prima sessione, & actione capitulari, vna cum Diffinitoribus examinare litteris Sociorum Priorum, necnon eorumdem priorum culpas audire, atque accusationes, & informationes contra eos captas, & præsentatas recipere, & si quæ ab eis culpæ fuerint confessæ, vel per tam sufficientem testiũ depositionem probatæ, quòd eis nulla competat apparens defensio, propter quas culpas secundum statuta Ordinis, seu sacros Canones, aut Pontificias Constitutiones, vocem amiserint, statim, nulla alia assignata pœna, excludentur à capitulo.

Quod si culpæ non fuerint confessæ, nec sufficienter probatæ, vel contra aliquos alios Gremiales facta fuerit oppositio de aliquo impedimento canonico, propter quod admittendi non sint in capitulo, de quo tamen non sufficiens exhibebitur probatio, quia tunc non datur tempus faciendi defensiones, nec sumendi nouas informationes, Gremiales contra quos factæ fuerint tales oppositiones, nõ poterunt excludi à capitulo; sed erunt admittendi cum protestatione quod admittantur si, & quatenus de iure admitti poterunt.

Antequam Gremiales procedant ad aliquem electionẽ præparetur in loco pro electionibus faciendis deputato, Altare cum Crucifixo, & vrne, in qua recipienda sint suffragia, necnon tot schedulæ de eadem charta, eiusdemque longitudinis, & latitudinis, & sine vllo puncto, vlloue signo notatæ, quot erunt necessariæ pro omnibus electionibus, in quibus ex vna parte sit eadem manu scriptum iuramentum de eligendo meliore, mandato Clementis VIII. præstandum, sub hac forma. Ego N. testem inuoco IESVM Christum, qui me iudicaturus est, quod eligo, quẽ secundum deum meæ conscientiæ censeo probiorem, & magis idoneum. Ex altera verò parte scripta sint hæc verba; *Ego eligo N. Patrem N.* ita vt nihil desit scribendum, nisi nomen electi.

Aduertendum etiam est, quod de mandato eiusdem Clementis VIII. prius quam deueniatur ad aliquam electionem, prælegendæ sunt Constitutiones de qualitatibus, & requisitis eligendorum, & quod ad prælaturas illi præcipuè sunt eligendi, qui possint, & consueuerint Regulas, & Constitutiones Ordinis obseruare, præsertim, quæ pertinent ad seruitium Chori, ad vestitum, & ad vitam communem.

Die Sabbati, non obstante cuiuscumque absentia, valdè manè, cantata Missa solemni de Spiritu Sancto, habito sermone, & commendatis Fratribus, benefactoribus, familiaribus, patronis, ac litteris Confraternitatis habentibus, defunctis singulorum Conuentuum citra capitulum Prouinciale vltimò celebratum, accedent ad locum pro electionibus faciendis præparatum omnes Gremiales, cum alijs Fratribus, cantando Hymnum *Veni creator Spiritus*. Quò vbi peruenerint, exclusis omnibus, qui non habent locum in capitulo, consedentibus Præsidente, Prouinciali, Diffinitoribus, & alijs de Gremio, pater Secretarius capituli surgens dicat; Reuerendi patres, qui in electionibus huius capituli vocem, & locum habebunt. Ad R. P. M. Fr. N. Præsidens Capituli. Ad R. P. Mag. Fr. N. Prouincialis. P. M. Fr. N. primus Diffinitor, nominando singulos electores per ordinem, quibus ex commissione Patris Præsidentis præcipiet, ne vllus in virtute sanctæ Obedientiæ, nisi completis omnes sessiones, & actiones Capitulares, & absolutas grauatum actiones, è loco Capituli, absque expressa eiusdem Præsidentis licentia, discedat.

Pronunciatis per Secretarium, & publicatis patribus vocalibus, per eos alta voce interrogabit P. præsidens, an sciant in aliquo esse defectum, vel impedimentum, propter quod non debeat esse de Gremio, & si in aliquo repertum fuerit aliquod impedimentum, confessum, vel sufficienter probatum, ille eijcietur statim antequam vltra procedatur.

Deinde pro maiori electionum, quæ in capitulo faciendæ sunt, firmitate, & conscientiæ Gremialium tranquillitate, esto nihil fuerit oppositum, eos absoluet, & cum eis dispensabit, in hunc modum. Omnes gremiales genuflexi dicent *Confiteor, &c.* & pater præsidens subiunget; *Misereatur vestri &c. Indulgentiam &c.* Ego N. in quantum Regularium priuilegia se extendunt, absoluo vos à quauis sententia excommunicationis, suspensionis, & interdicti, & à quibusuis sententijs, pœnis, & quatenus opus sit dispenso vobiscum super quauis irregularitate, (exceptis censuris, sententijs, pœnis, & irregularitatibus ob defectus ad electiones faciendas in isto capitulo pertinentes contractis, vel ad forum contentiosum deductis) ad effectum legitimæ electionis, vosque legitimos vocales declaro. In Nomine Patris, &cet.

Sic absolutis, dispensatis, & legitimatis vocalibus procedendum est primò ad electionem quatuor Diffinitorum. Quare vnusquisque gremialis de manu præsidis, vel Secretarij capituli accipiet vnam ex præparatis schedulis, & in ea propria manu scribet nomina quatuor patrum de Gremio, quos eliget in Diffinitores, immutato quantùm fieri poterit caractere, ne agnoscatur à patribus, qui visuri sunt, & lecturi suffragia.

Et licèt secundùm nostras Constitutiones omnes simplices Sacerdotes, qui habent quinque annos expletos professionis, & sunt in ætate triginta annorum, esse possint Diffinitores; nihilominus non omnes ad tantum munus apti sunt; ad eos enim spectat, vna cum P. Præsidente, singulis Prouinciæ Conuentibus de idoneis prælatis prouidere, de delictis, & excessibus patris etiam Prouincialis cognoscere, illumque cogere ad reddendam rationem de receptis, & datis pro Prouincia: statuta facere pro regimine Prouinciæ, & in toto triennio, futuro prouinciali in grauioribus negotijs assistere. Quare curabunt patres Gremiales eligere in Diffinitores patres magis insignes prudentia, vsuque rerum spectabiles, & quod præsertim sint in Sacra Theologia graduati, vel quod saltem in aliquibus Conuentibus Superioris munus laudabiliter gesserint.

Cum autem de iure communi in electionibus per scrutinium faciendis, tres sint assumendi Scrutatores de Collegio, tot ex electoribus capituli P. Præsidens de assensu veterum Diffinitorum contra quos nihil opponat aliquis ex gremialibus assumet, & si quis recusatus fuerit, P. Præsidens, de assensu pariter Diffinitorum illius locò alium nemini suspectum assumet. Horum Scrutatorum munus (vbi genuflexi ante præsidem iurauerint, se fideliter accepturos, & publicaturos suffragia, &, quia ad officium suum pertinent, sincera cum mente præstituros, ad mensamque præparatam accesserint) erit, singula vota eligentium complicata in vrna recipere, eadem extrahere, enumerare, aperire, legere, & publicare.

Declaratis igitur scrutatoribus, P. Secretarius Capituli surgens dicat; RR. Patres in nomine Domini ad danda suffragia accedite. Et in continenti primus omnium pater præsidens accedens ad Altare, genuflectat coram Crucifixo, & genuflexus signans se Cruce in nomine Patris, &c. legat iuramentum à tergo schedulæ scriptum, deinde surgens, & duobus digitis clausum suum suffragium ostendens in vrnam mittet, factaque inclinatione Altari, ad suum locum redibit. Quod idem faciant successiuè alij Gremiales. Et hic modus, hæcve forma dandi suffragia in omnibus alijs electionibus seruanda est.

Cum autem secundum nostras Constitutiones, & secundum ius commune, non possit fieri electio, nisi per præsentes; sciendum, quod si aliquis ex Gremialibus tempore electionis fuerit in Conuentu, vel in oppido, aut in Ciuitate, in qua celebrabitur electio, sed ita ægrotans, vt non valeat personaliter ad locum electionis accedere, pro præsenti nihilominus habendus est, & patres Scrutatores ad eum pro recipiendo eius suffragio se conferre debent.

Receptis omnib. suffragijs in vrna, vnus ex Scrutatoribus illa extrahet, numerabit, & euoluet, eaque visa, & alijs duobus ostensa leget, & publicabit, & interim dum schedulæ perleguntur, Secretarius Capituli vnumquodque suffragium in scriptis excipiet, electorum nomina prænotando, quod etiam à diuersis alijs Gremialibus saltem tribus a præsidente designandis, pariter fiet.

Post singulorum publicationem suffragiorum, si plures quam quatuor nominati fuerint Diffinitores, facienda est à Scrutatoribus collatio numeri ad numerum, vt appareat, quinam iuxta nostras Constitutiones remanserint legitimè electi, illi scilicet, in quos plures quàm in alios consenserint

senserint gremiales; quamuis non solùm isti, sed etiam omnes alij, qui pauciora habuerint vota adnotandi sint in libro Prouinciæ per ordinem secundùm numerum maiorem suffragiorum, vt ex eis possit suppleri numerus Diffinitorum, si casus euenerit faciendi supplementum.

Publicatis suffragijs Diffinitorum, P. Præsidens tet alta voce interrogabit Gremiales, vt moris est in Religione; An habeant illam electionem pro legitima, & canonica. Licet enim supposita præfata absolutione, & legitimatione vocalium, & dispensatione, nihil (saluis exceptionibus, de quibus supra) possit illis obijci, propter quod non sint habendi legitimi vocales; potest tamen opponi contra ipsam electionem, quòd non fuerit Canonicè facta, & propterea nulla, vel annullanda. Hic autem est aduertendum, quòd qui interrogati à præsidente nihil dixerint contra electionem; sed in eam, vel expressè, vel tacitè consenserint, illam postea secundùm sacros Canones impugnare nequeunt, nisi ex noua causa, vel veteri, sed nouiter eis manifestata.

Si aliquid igitur oppositum fuerit contra electionem Diffinitorum, P. Præsidens oppositionem cum antiquis Diffinitoribus statim summariè examinabit, determinabitque, an electio sit firmanda, vel infirmanda, & ad aliam procedendum. Si autem nulla fiet oppositio, dicet; Ego N. nomine meo, & nomine omnium istorum Gremialium eligo in Diffinitores præsentis Capituli nostræ Prouinciæ N. RR. Patres, Fra. N. & Fra. N. &c. Et incontinenti, hi quatuor patres electi accedent ad patrem præsidentem, & coram illo genuflectent, & ipse eos confirmabit, dicens; Ego N. auctoritate qua fungor, confirmo vos in Diffinitores præsentis Capituli dans vobis omnem auctoritatem, & potestatem, quam cæteri Diffinitores huiusmodi Capitulorum secundùm statuta nostri Ordinis habere solent. In nomine Patris &c. Qui sic confirmati, deosculata manu præsidentis, sedebunt iuxta prouincialem, ordinem inter seipsos consuetum seruantes. Antiqui autem Diffinitores recedant tunc à Capitulo, nisi alio titulo sint de gremio.

Sic electis, & confirmatis nouis Diffinitoribus, & in suo loco consedentibus ad dexteram, & sinistram præsidentis, prouincialis officium depositurus coram præsidente, & toto Gremio dicet culpas suas, & humiliter, ac mansuetè audiet reprehensiones, correctiones, & accusationes Fratrum, & si compertus fuerit reus talis culpæ, propter quam secundùm statuta Ordinis amiserit vocem, expellendus erit; nulla tamen ei iniungenda pœnitentia, donec fuerint eius culpæ in Diffinitorio visæ, & diligenter discussæ.

Et quia extat decretum in multis Capitulis Generalibus nostri Ordinis, factum videlicet in Capitulo Pataulj celebrato anno 1532. in celebrato Vincentiæ 1539. in celebrato Romæ anno 1564. in celebrato Placentiæ anno 1575. & in celebrato Romæ anno 1580. vt videre est in libro Ordinis, in vsuque positum in tota Religione, quòd nullus possit eligi in prouincialem, qui non sit ex nominatis, & præsentatis à patre Ordinis; procurabit præsidens legi, & publicari Gremialibus litteras Patris Generalis de ab eo nominatis, & præsentatis, vt vnum ex eis eligant in Prouincialem.

Deinde prælectis Constitutionibus de requisitis eligendi in prouincialem, procedent patres Gremiales ad eius electionem per secreta suffragia, seruata forma, de qua supra in electione Diffinitorum, & eos aduertet P. Præsidens, ne in scribendo nomine electi addant aliquod verbum; alioquin eorum suffragium erit nullum, & nullius valoris, & si lectis, publicatisque per Scrutatores suffragijs, & facta, (si plures fuerint nominati) collatione numeri ad numerum, constiterit aliquem habuisse plura vota quàm omnes alij simul, iste, si ad interrogationem præsidentis contra electionem nulla facta fuerit obiectio, erit prouincialis. Si verò in primo scrutinio nullus habuerit plura vota quam omnes alij simul, tentandum erit secundum scrutinium, & si neque in isto creabitur prouincialis, tertium erit tentandum, & hac tertia vice, etiamsi nullus plura habuerit suffragia quam omnes alij simul; qui tamen plura habuerint quàm alij singularim, prouincialis erit, & si plures in suffragijs æquales fuerint, ille præponetur, qui primum locum tenebit in Ordine, attenta tamen antiquitate professionis, vel gradus.

Et quia in electione prouincialis omnia sunt seruanda, quæ pro electione Generalis nostræ Constitutiones disponunt, & in electione Generalis, facta votorum, publicatione, & collatione, & constito in quem maior pars consenserit, habens primam vocem, suo, & omnium eligentium nomine, decretum electionis interponit, quod vtique Sacris Canonibus consonum est, sic etiam statim ac in electione prouincialis publicata fuerint vota, & facta eorum collatione apparuerit in quem maior pars consenserit, & ad interrogationem præsidentis iteratam nulla fiet obiectio, P. Præsidens interponet decretum electionis, in hanc formam. Ego N. nomine meo, & nomine omnium eligentium eligo, & denuncio Patrem Magistrum N. Prouincialem huius Prouinciæ.

Et istud decretum nullatenus est omittendum, quia DD. dicunt, in eo essentialiter consistere electionem. Quamobrem referunt, quòd in electione Petri Barbi Veneti in Pontificem, qui vocatus fuit Paulus secundus, Cardinalis Bessarion Tuschulanus Episcopus primum in Collegio locum habens vnumquemque ordine interrogans: Num ea placeret electio? Et cum ab omnibus prona assensione placere responsum esset, conuersus ad Petrum dixit. Patres hi te in Pontificem elegerunt, & ego omnium nominibus te eligo. Itque fecit, vt quæ sunt necessaria ad electionem legitimam viderentur in ea conuenisse. Quamobrem electio quæ fit per secreta vocalium suffragia, videtur solùm esse quoddam electionis præambulum necessarium ad inuestigandam Gremialium voluntatem, & ad cognoscendum in quem ipsi consenserint. Quare illud decretum describendum est inter acta Capituli.

Pronuntiato prædicto decreto, absoluta est vtique, & completa Prouincialis electio. Aduertendum tamen, quod quamuis Prouinciales extra Italiam, dum in ea commoratur Generalis, statim ac sunt electi suum officium exercere possint, licet cum obligatione obtinendi à Generali confirmationem infra quatuor, vel sex menses ad summum. Prouinciales tamen Italiæ nequeunt exercere suum officium, nisi habita prius confirmatione à Generali. Quare interim prouincia regenda est per priorem Conuentus, vbi celebratum fuerit Capitulum, si erit Magister. Sin minus, per antiquiorem Magistrum, qui tamquam Vicarius prouinciam administrabit. Nisi Pater Generalis fuerit extra Italiam, tunc enim prouinciales electi in Italia poterunt exercere officium cum eadem obligatione obtinendi confirmationem à Generali infra quatuor, vel sex menses. Quod si electus in natione, in qua fuerit Generalis, ante confirmationem per se, vel per alium, in totum, vel in partem, ea, quæ sunt sui officij exercuerit, secundùm ius commune eo ipso priuatus est, vel priuandus iure, quod ei per electionem quæsitum fuerat. At si prouincialis electus fuerit extra Europam, cum ob nimiam distantiam, itinerisque difficultatem, ac incertitudinem nequeat illi præscribi determinatum tempus ad procurandum confirmationem officij à Generali, poterit, seruatis seruandis, confirmari à præsidente Capituli, obligatus tamen erit obtinere quam primum poterit aliam confirmationem à Generali.

Prouinciali electo, statim præsidens, etsi infra futurum proximum triennium non sit celebrandum Capitulum Generale, procedet ad electionem Sociorum Prouincialis, & Diffinitoris pro ipso Capitulo Generali, ac etiam Vicarij prouinciæ pro absentia prouincialis ituri ad Capitulum Generale, & omnes istæ electiones fieri debent per vota secreta, & seruata forma, de qua supra. Electo prouinciæ Vicario, alium ad custodiam prouinciæ pro casibus fortuitis sua auctoritate substituet prouincialis electus, qui primi per mortem, vel aliter deficientis, vel à prouincia absentis, vices suppleat, & auctoritatem habeat ad quæcumque.

Circa electionem Sociorum duo sunt aduertenda. Alterum, quod nullus Gremialis, siue Generalis, siue Prouincialis, siue quisquis alius habiturus vocem in Capitulo Generali, in electione Sociorum vocem habet actiuam, &, si in ea suffragium dederit, vocem actiuam amittet in Capitulo Generali. Alterum, quòd cum omnes quatuor Diffi-

Diffinitores accedere teneantur ad Congregationem intermediam faciendam in Dominica 3. post Pascha Resurrectionis, & contingere possit, vt tunc temporis Socij accedant ad Capitulum Generale, & ita non valeant interuenire dictæ Congregationi, nullus Diffinitor potest eligi in Socium Prouincialis pro Capitulo Generali.

Electus Prouincialis tenetur in ipso Capitulo vnum Socium Prouinciæ eligere, quem semel electum, sine iusta causa mutare non potest, & Socius electus in eodem Capitulo debet Prouinciali fidelitatem iurare. Quamuis autem sit in Prouincialis potestate eligere Socium, quem ipse maluerit, nihilominus quia talis Socius debet semper supradictæ Congregationi intermediæ cum quatuor Diffinitoribus interesse etiamsi Prouincialis cum suis Socijs accesserit ad Capitulum Generale, consequens est vt Socius Prouinciæ non possit eligi aliquis, qui fuerit electus Socius Prouincialis pro Capitulo Generali, vel qui sit vnus ex quatuor Diffinitoribus. Debet etiam Prouincialis cauere, ne sibi Socium visitationis eligat Magistrum, aliquem de quo probabilem habeat suspicionem, quod post eum ad Prouincialatus officium aspiret, quia Socius talem habens prætensionem, tempore visitationis facilè, per fas, & nefas, studebit Priores sibi reddere beneuolos, minusque sincerè tractabit negotia Prouinciæ.

Absolutis præfatis electionibus coram toto gremio, comburendæ sunt schedulæ suffragiorum, deinde intonato per Præsidem hymno *Te Deum laudamus*, illum aliosuè prosequentes, Gremiales ducent Prouincialem electum ad Ecclesiam, vbi ante Altare maius tapetis appositis se prosternet, & prosternatus manebit, donec præfatos Hymnus percantetur, & dicantur à præside consuetæ Orationes. Quibus absolutis, cum Pius quartus in quadam sua Constitutione decreuerit, vt per quoscumque quibus de Monasterijs, Conuentibus, Domibus, & alijs quibuscumque locis Regularium quorumcunque Ordinum, quocumque nomine, vel titulo, prouidebitur, publica Orthodoxæ fidei professio fiat: etsi quoad prælatos Regulares ista fidei professio non sit in vsu, nihilominus censemus illam à prælatis nostri Ordinis faciendam esse. Quare prouincialis electus, statim ambabus manibus super Missale extensis, in manibus præsidentis Capituli professionem fidei genuflexus, cum iuramento, alta, & intelligibili voce sequenti forma emittet.

Ego F. N. prouincialis electus prouinciæ N. Ordinis B. Mariæ Virg. de Monte Carmeli Regularis obseruantiæ firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ: visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum. Et ex patre natum ante omnia sæcula: Deum de Deo: lumen de lumine: Deum verum de Deo vero, Genitum non factum, consubstantialem patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in Cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui loquutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & Constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum admitto, nec eam vnquam, nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque septem esse verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à Iesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, Baptismum, confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, extremam vnctionem, Ordinem, & matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem, sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Catholicæ Ecclesiæ ritus in supradictorum omnium Sacramentorum administratione recipio, & admitto. Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro viuis, atq; defunctis atq; in Sanctis. Eucharistiæ Sacramẽto esse verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem vna cum anima, & diuinitate D. N. Iesu Christi, fieriq; conuersionẽ totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos vna cum Christo regnantes venerandos atque inuocandos esse, eosque Orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas firmissimè assero.

Imagines Christi, & Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse atque eis debitum honorem, & venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictã fuisse, illarumque vsum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, magistram agnosco, Romanoque Pontifici B. Petri Apostolorum Principis Successori, ac Iesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, & iuro. Cætera item omnia à Sacris Canonibus, Oecumenicis Concilijs ac præcipuè à Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizato. Hanc veram Catholicam fidem extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam vsque ad extremum vitæ spiritum constantissimè Deo dante, retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari quantum in me erit, curaturum.

Ita ego Fr. N. spondeo, voueo, & iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangalia.

Emissa hac fidei professione, surgens Prouincialis, accedet ad Altare, illudque osculabitur reuerenter. Postmodum præsentato ei aspersorio, ipse primò se, deinde alios Fratres asperget, & facta aspersione, in loco sibi ante Altare preparato sedebit ad manum sinistram Præsidentis, & singuli Fratres ad eum accedent, & flexis genibus, manus eius humiliter, & reuerenter in obedientiæ signum osculabuntur.

Præstita obedientia Prouinciali electo, P. Præsidens incipiet cum Diffinitorio tractare de regimine Prouinciæ.

Sunt autem, si respiciamus id, quod habemus expressum in nostris Constitutionibus, quinque tantum Patres de corpore Diffinitorij cum voto decisiuo videlicet P. Præsidens, & quatuor Diffinitores, & vnus cum voto consultiuo, prouincialis scilicet absolutus; nihilominus vsu receptum etiam in Religione, quod cum voto decisiuo ingrediantur Diffinitorium Socius P. Præsidentis, & prouincialis electus, etiam ante confirmationem, & in nonnullis Prouincijs, etiam Socius visitationis electus in Capitulo à Prouinciali electo.

Locus pro Diffinitorio deputatus, decens sit, & secretus, & in eo paratum Altariolum cum Crucifixo, vrna, & tot schedulis, quot sufficiant pro electionibus omnium Priorum, scriptis cum iuramento, & electione, modo quo supra, ita vt solùm desideretur nomen eligendi, licet sufficiet semel tantùm præstare iuramentum in principio de eligendis omnibus, singulis prioribus probioribus, & magis idoneis.

Dictum locorum ingressus P. Præsidens cæteris de corpore Diffinitorij, omnibus genuflexis ante Altare ad inuo-

cap-

eandem Spiritus sancti adiutorium, incipiet sine nota *Veni creator spiritus*, & alternatim totum recitabunt. Præsidens. *Emitte spiritum tuum, &c. Domine exaudi, &c. Dominus vobiscum, &c. Oremus. Deus, qui corda fidelium, &c.* Deinde surgentes accedant ad mensam ibi paratam, super qua commodè scribere possint, & in qua sint omnia pro actionibus Diffinitorij necessaria, & per ordinem consedebunt.

Omnibus consedentibus, singuli iurabunt, quod absque licentia totius Diffinitorij nihil in eo tractatum, vel prolatum, alicui extra eo reuelabunt, & primus omnium iurabit P. Præsidens, & si prædictum silentium non seruauerint priuationem vtriusque vocis ad sexennium incurrent. Deinde prælectis Constitutionibus de requisitis eligendorum procedent in nomine Domini ad electiones per vota secreta faciendas.

Et quia Prioribus incumbit cura animarum, quæ est ars artium, & scientiarum, & nihil magis officit Religioni, quam ad regimen animarum indignos, vel minus idoneos assumi, antequam aggrediantur electiones Priorum, patres de Diffinitorio seriò discurrent, & tractabunt de singulis Conuentibus, quibus de Superioribus fuerit prouidendum, & de Patribus ad regimen magis idoneis. Quare examinabunt inuentaria statos Conuentuum, quæ secum deferre debent Priores ad Capitulum præsentibus Socijs, vt ex eorum inspectione aliquo modo conijcere possint Diffinitores, quinam priores benè, & malè se gesserint in suorum Conuentuum regimine, & quinam digni sint, vt in eodem Conuentu confirmentur, vel in alijs instituantur.

Curabit P. Præsidens, ne vllus eligatur in priorem, qui non habeat omnia secundum statuta Ordinis requisita, & præsertim, qui ob aliquam infirmitatem habitualem nequeat in diebus per nostras Constitutiones prohibitis à carnibus abstinere, ieiunia Ordinis seruare, vitam communem in Refectorio sequi, & Officio diuino de die, & de nocte in Choro interesse. Per habitualem autem infirmitatem, non debemus intelligere senectutem, imò eum senes, vt plurimum iudicio, prudentia, & dexteritate polleant, magis quam iuuenes, si in aliquo peculiaris obseruantiæ, & reformationis zelus effulserit, ei poterit alicuius Conuentus regimen committi, modò non sit adeo confectus senio, quod ad tale munus prorsus inhabilis reddatur. Cæterum si Diffinitores censuerint aliquem habituali infirmitate affectū esse valde præstantem in administratione, & Conuentibus proficuum, poterunt illum à Patre Ordinis postulare, illi causas notificando, propter quas cum illo supra Constitutionibus fuerit dispensandum.

Cætera, quæ facere debent Diffinitores videri possunt in nostris Constitutionibus p.4.cap.19. à num.4. Sed de vno præsertim eos admonitos esse volumus, vt scilicet non obstante quacumque consuetudine in contrarium cogant Prouincialem absolutum ab officio ad reddendam rationem de receptis à Prouincia, & de expensis tempore sui Prouincialatus, tam ordinarijs, quam extraordinarijs.

Debent etiam de mandato Clementis VIII. eligere tres saltem Patres graues, & peritos, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confessiones etiam ipsorum Fratrum ac lectores publicos diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam cura erit examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quam quoad mores promouendus ad quoscumque Ordines, in quo seruandum erit decretum Congregationis Interpretum Sacr. Concil. Tridentin. hac de causa editum, & promulgatum.

Dispositis omnibus per Diffinitorium, finaliter acta Capituli conscribentur in libro Prouinciæ, & ad pulsum nolæ Capitularis congregabuntur omnes Fratres in vnum locum, & ibi auctoritate Præsidis, ac Diffinitorum absoluentur omnes Priores, qui statim sigilla officiorum suorum præsidenti, & Diffinitoribus reddent. Deinde præsidens vocabit sigillatim per Secretarium nominibus proprijs omnes Priores instituendos, qui vocati coram eo genuflectēt, & ipse singulis tradendo sigillum Prioratus dicat. Auctoritate nostra, & de vnanimi consensu Diffinitorum præsentis Capituli facimus, & ordinamus te N. Priorem nostri Conuentus N. dantes tibi curam animarum, &c. Et Prior institutus cum humilitate, & reuerentia sigillum recipiet, manum præsidentis osculando, & dicendo. Deo gratias. Et si ille fuerit absens, dicet præsidens in tertia persona. Facimus, & Ordinamus Patrem N. Priorem Conuentus N. Deinde dandæ erunt vnicuique litteræ testimoniales de iniuncto illi officio, præsidentis sigillo munitæ.

Vbi priores sic fuerint instituti, omnes genuflexi in manu præsidis facient professionem fidei, vnus quidem alta, alij submissa voce in hanc formam. Ego Fr. N. Ordinis Carmelitarum Prior institutus Conuentus N. firma fide credo; & profiteor omnia, &c. vt habetur supra in professione emittenda à Prouinciali. Deinde vnusquisque alta voce, vnus post alterum iuramentum præstabit his verbis. Ego idem Fr. N. spondeo, voueo, & iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia. Et finaliter conscribantur acta Capituli in libro Prouinciæ.

Vnum aliud etiam in Capitulo prouinciali tanquam necessarium pro legitima receptione Nouitiorum aduertendum est, quod scilicet quando nostræ Constitutiones tribuunt soli Generali, vel prouinciali posse sine consensu cuiuscumque iuuenes ex sæculo ad Nouitiatum, & ad professionem recipere, sunt intelligendæ de minoribus sexdecim annis, maioris enim extra Capitulū Generale, vel prouinciale, siue Clerici sint, siue Laici non sunt recipiendi, nisi fiat, iuxta duas Constitutiones Sixti V. diligens inquisitio de eorum patre, patria, & anteacta vita, & ex accurata informatione, & fide digna relatione constiterit, eos non esse aliquorum criminum &c. reos, nec suspectos, neque grauatos ære alieno, &c. nec reddendis rationibus obnoxios, &c. quodque non humana aliqua ratione, &c. Religionem eligunt. Deinde notificata ista informatione duorum, vel trium, vel plurium, si commodè fieri poterit, Monasteriorum, quæ deputata fuerit in Prouincia, Superioribus, ab eis approbentur, & recipiantur ad habitum regularem. Quare P. Præsidens curabit in ipso Capitulo deputari duo, vel tria, vel plura, si commodè fieri poterit, Monasteria, quorum Superiores, saltem semel in anno ad dictam approbationem, & admissionem faciendam simul congregentur.

Vbi autem Congregatio intermedia Diffinitorialis Dominica 3. post Pascha Resurrectionis, iuxta dispositionem nostrarum Constitutionum, pro alijs negotijs celebrabitur, in ea etiam à P. Prouinciali cum consensu Diffinitorum, & sui Socij, prædicta nouitiorum approbatio, & admissio fieri poterit, perinde enim erit, ac si in Capitulo prouinciali fieret.

Quod si paucitas Monasteriorum, aut nimia eorum distantia in aliqua prouincia, vel Vicaria, vt in Brasilica, tot Monasteria deputari non patiatur, Capitulum prouinciale saltem tribus ex antiquioribus Patribus vnius Monasterij dictam facultatem approbandi, & admittendi ad habitum præfatos Nouitios demandare poterit.

Cæterum exteri ex longinquis partibus, vel ex locis hæreticorum, seu infidelium aduenientes, etiamsi de præfatis omnibus liquidò non constiterit, tamen si diligentia adhibita nihil apparuerit, quod eos impediat, ex declaratione eiusdem Sixti V. habiles reputandi sunt ad Religionem.

Professionem autem eorum, qui non seruata dicta forma recepti fuerint, Sixt. V. irritam, & nullam declarauit, & Superioribus inobedientibus inhabiles recipientibus nō; nullas poenas imposuit in prima Constitutione, quam tamen quoad nullitatem professionis Clemens VIII. in alia sua Constit. moderatus est, & ad terminos iuris communis reduxit, saluis poenis contra Superiores inobedientes.

Post hæc facienda est commemoratio Fratrum, familiarium, Patronorum, & litteras Confraternitatis habentium virorum, & mulierum per singulos Conuentus, & specialiter illorum qui capitulum prouinciale eleemosyna notabili adiuuerint, & illis recommendatis, recitabitur psalmus *Ad te leuaui oculos meos*, cum alijs precibus consuetis. Post quas P. Præsidens incipiet alta voce *Te Deum laudamus* quem prosequentes Fratres accedent ad Chorum, vbi terminato dicto hymno, P. Præsidens solus orationes recitabit. Deinde coram toto gremio publicabuntur acta Capituli, quorum copiam P. Præsidens ex papiro prouinciæ de verbo ad verbum fideliter extractā, & ab ipso præside, prouinciali electo, & Diffinitorib. subscriptam, curabit transmitti ad Patrem Ordinis pro confirmatione.

Publi-

Publicatis actis Capituli, omnes Fratres coram Præsidente prostrati dicent *Confiteor Deo, &c.* & ipse subiunget *Misereatur vestri, &c. Indulgentiam, &c.* eosque absoluet, & dispensabit prout in Breuiario, & in fine dicet *Benedictio Dei omnipotentis Patris, &c.*

Vnum tantùm aduertendum est, quod scilicet in quouis capitulo prouinciali debet publicari tum constitutio Clem. VIII. de largitione munerum Regularibus interdicta, tum decretum Congregationis generalis Sanctæ Romanæ, & vniuersalis Inquisitionis habitæ in Palatio Apostolico coram Sanctiss. D.N. Vrb. VIII. ac Eminentissimis, & Reuerendiss. Dominis S. R. E. Cardinalib. aduersus hæreticam prauitatem Inquisitoribus Generalibus a S. Sede Apostolica specialiter deputatis, & commonendi sunt omnes de obseruantia, & executione Apostolicarum constitutionum, & decretorum ad sanctum Officium Inquisitionis aduersus hæreticam prauitatem pertinentium, & præsertim constitutionum Apostolicarum, quæ in prædicto decreto referuntur.

Vt sciant Fratres nostri, ad quid absolutio, & dispensatio vocalium à P. Præsidente Capituli ante electiones facta, prosit. Notandum est, quòd plures Prælati Regulares virtute diuersorum priuilegiorum, quæ sibi à Sede Apostolica sunt concessa, & præsertim indulti cuiusdam Pij V. qui eis, quoad suos Fratres eamdem absoluendi, & dispensandi facultatem impartitus est, quam Episcopis dedit in quocumque sibi subditos in foro conscientiæ Conc. Trid. sess. 24. c. 6. de reform. possunt absoluere Fratres, & alias quascumque personas ratione professionis, & habitus eis subditas, a quibuluis maioris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione latis, etiam Sedi Apost. reseruatis, exceptis contentis in Bulla Cœnæ Domini, ac etiam cum eis dispensare super quibuscumque irregularitatibus, ex quauis occasione prouenientibus, præterquam ex homicidio voluntario, & bigamia, & membrorum mutilatione.

Et hæc facultas extendi potest, nedum ad censuras, sententias, & pœnas ante dicta priuilegia reseruatas; sed etiam ad reseruatas post, dummodo reseruatio non fuerit facta cum expressa priuilegiorum Regularium derogatione, sicut reseruata fuit à Sixto V. absolutio ab excommunicatione contra simoniacos in susceptione Ordinum lata.

Licet autem præfata facultas absoluendi, & dispensandi, si respiciamus priuilegium Pij V. & nonnulla alia, sit limitata ad forum conscientiæ; nihilominus, quia in nonnullis alijs priuilegijs conceditur, nulla addita limitatione, & nullo expresso foro, est valdè probabilis sententia multorum DD. qui affirmant Superiores prædictos Regulares ea in vtroque foro vti posse.

Est etiam aduertendum, quod etsi Prælati prædicti Regulares facultatem absoluendi, & dispensandi à Pio V. concessam alijs committere, & delegare non valeant, quia dictus Pontifex expressè concedit eis, vt per seipso absoluant, & dispensent; quia tameo per alia priuilegia eadem facultas eisdem absolutè concessa est, & est communis DD. sententia quod Commissarius perpetuus potest alteri vices suas cōmittere, hæc autem potestas data est Prælatis per priuilegia perpetua, eisque propriè dicitur competere ex officio, quia ratione officij, & dignitatis conuenit, possunt eam alijs committere, & delegare, nec desunt priuilegia, quæ istis hanc delegandi potestatem concedunt, vtque est in vsu apud Religiones.

Cæterum Religiosi omnes suam debent respicere Regulam, & suas Constitutiones, an per eas dicta facultas in aliquo fuerit pro bono regimine suæ Religionis limitata, & coarctata. Potest namque vnaquæque Religio priuilegia in sui fauorem concessa non recipere, vel limitare, & coarctare, secundùm quod magis sibi expedire iudicauerit. Quare in nostris Constitutionibus sublata est Prioribus localibus facultas absoluendi in foro fori suos subditos incurrentes in excommunicationem Canonis. Si quis suadente diabolo, etiam ob percussionem leuem.

Quoniam autem in forma absolutionis vocalium, extat ista clausula, Exceptis censuris, sententijs, pœnis, & irregularitatibus ob defectus ad electiones faciendas in isto Capitulo percipientes contractis. Pro illius intelligentia sciendum, quod si quis in Ordine ad aliquam electionem in Capitulo faciendam, obtinuisset litteras commendatitias extra Religionem, vel subornasset, aliquid dedisset, aut promisisset, vel quid aliud fecisset, propter quæ in aliquam censuram, sententiamque &c. incurrisset, nequaquam absolutus esset.

SVMMARIVM CAP. XIII.

Prædicta vt distincta nominantur sæpius in Constitutionibus Summorum Pontificum. n. 1.
Dignitas est administratio cum iurisdictione. n. 2.
Personatus est præeminentia, seu præcedentia sine iurisdictione. ibid.
Officium est administratio sine præeminentia, aut iurisdictione. ibid.
Præpositura secundum alios est munus præcedendi; sed communius accipitur pro prælatione. n. 3.
Prælatura coincidit cum dignitate, estque munus habendi administrationem cum iurisdictione. n. 4.
Quid decreuerit SS. Dom. N. Vrbanus circa Religiosos promittentes non procurare &c. huiusmodi dignitates. ibid.
Prælati possunt esse delegati ad litteras Pontificias exequendas. ibid.
Honorum nomine quid intelligatur. n. 5.
Graduum nomine quæ intelligenda. n. 6.
Officia, administrationes, & functiones pro eodem sumuntur, & important munus sine præeminentia, aut iurisdictione. num. 7.
Confundi solent cum Prælatijs, seu dignitatibus. ibid.
Hierarchia Religiosa assimilatur Ecclesiasticæ. n. 8.
Constat ex quasi similibus personis. ibid.
Ex Prælatis alij sunt habentes iurisdictionem ordinariam, alij delegatam. n. 9.
Generalis dignitas quæ aliquo modo correspondet Patriarchali per legitimam electionem creatur. n. 10.
Nisi incommoda, & inconuenientia oppositum suadeant. ibidem.
Quæ ætas requiratur pro Generali eligendo. n. 11.
Requiritur quod sit professus professione expressa in ipsa Religione. ibid.
Requiritur etiam conditio Sacerdotij. ibid.
Non videtur necessaria iure communi aliqua antiquitas in ordine. ibid.
Habent Generales in Religionibus supremam auctoritatem. n. 12.
An dicendum sit hæc potestas immediatè pendens à Papa, an verò à Capitulo generali. ibid.
Habent auctoritatem prouidendi officia, seu beneficia Religionum iuxta Regulam tamen, & constitutiones illarum. n. 13.
Debent eligere digniores. ibid.
Quid de electione digni relicto digniori. ibid.
An Generalibus competat facultas condendi leges, aut constitutiones perpetuo duraturas. n. 14.
Possunt condere decreta, seu statuta duratura tempore Generalatus. ibid.
Declarare Leges, & Constitutiones Ordinis. ibid.
An mortaliter peccantes saltem publicè teneantur explicare circumstantias Generalatus. n. 15.
Commissarij Generales Ordinum regulariter loquendo solum habent auctoritatem delegatam. n. 16.
Quando fiunt per electionem constitutionum, aut iura Ordinum, habent auctoritatem ordinariam. ibid.
Qui ex illis, & quomodo amoueri possint. ibid.
Quibus an possint delegare suam iurisdictionem. ibid.
Pari modo de Vicarijs Generalibus philosophandum est. num. 17.
Quando, expirat eorum auctoritas morte Generalis. num. 18.
De Visitationibus quid dicendum. ibid. & n. 19.
Assistentium, Consiliariorum, Diffinitorum, & Sociorum auctoritas quanta sit. n. 20.
Quidam habent solum votum consultiuum, alij etiam decisiuum. n. 21.
Quid sit habere votum consultiuum, seu decisiuum. ibid.

Conuenientius est vt iuniores prius loquantur. n.22.
An teneantur detegere defectus promouendorum. ibid.
Quando maior pars illorum aliquid decreuerit tenentur omnes subscribere: ibid.
An reuelare possint secreta Diffinitorij. ibid.
An Generales possint sine illis negotia grauia decidere. num.23.
Tenentur iuxta eorum conscientiam respondere. n.24.
Quid quando hoc sciunt esse contra voluntatem Generalis, vel nihil effecturos. ibid.
Procuratoris Generalis munus magna praeminentia est. num.25.
Aliquando fit per electionem, aliquando sine illa, aliquando habet munus praelatia adiunctum, aliquando non. ibidem.
Prouinciales sunt praefecti Prouinciarum habentes supremam iurisdictionem in illis. n.26.
Eorum munus dignitas est. ibid.
Quomodo creentur. ibid.
Habent iurisdictionem quasi Episcopalem. ibid.
Possunt suam auctoritatem delegare. ibid.
Quid de Commissarijs, seu Vicarijs Prouincialibus dicendum. n.27.
Quid de Visitatoribus Generalibus, vel Prouincialibus. num.28.
Tempore actualis visitationis ad quem pertineat regimen Conuentus, vel prouinciae. ibid.
Duplex est iurisdictio, alia contentiosa, alia voluntaria. ibidem.
Apostata, vel excommunicati à quo absoluendi tempore visitationis. n.29.
Auctoritas visitatorum pendet ex litteris patentibus commissionis. n.30.
Quando dantur cum clausula plenitudinis potestatis, quid possint facere. ibid.
Quando possunt delegare suam iurisdictionem. n.31.
Rebellantes contra illos, aut illis contradicentes quas poenas incurrunt. n.32.
Gesta à visitatoribus quanto tempore durare debeant. n.33.
Non debent formare processus contra Praelatos in rebus minimis. n.34.
Secus in Religionibus arctioribus. ibid.
Quando procedere debeant via inquisitionis generalis, aut specialis. n.35.
De Assistentibus, Diffinitoribus, Consiliarijs, seu Socijs Prouincialium quid dicendum. n.36.
Superiores immediati Conuentuum sunt verè Praelati habentes iurisdictionem quasi Episcopalem. n.37.
Eorum munus dignitas appellari potest. ibid.
Habent iurisdictionem ordinariam delegabilem. ibid.
Quae conditiones ad illos requirantur. ibid.
Quam etiam facultatem habeant. ibid.
An saeculares praefici possint Monasterijs Regularium. num.34.
Quid de Vicarijs in capite conuentuum. n.39.
Quid de Vicarijs, seu Superioribus qui in ipsis Conuentibus Superiorem agnoscunt. n.40.
An eorum munus dicendum sit personatus, vel officium. ibid.
Quae possint facere in absentia Praelatorum à Conuentibus. num.41.
An gradus possint conferri Religiosis. n.42.
Tenentur graduati sequi chorum non obstante quocumque priuilegio. ibid.
Non possunt vti aliquo priuilegio sui gradus nisi actu legant, vel praedicent. ibid.
Quid intelligatur pro actu legere. ibid.
Inepti, & idiotae peccant grauiter gradus praedictos petentes, aut retinentes. ibid.
Procuratoris munus quid sit. n.43.
Spectat ad illum bona Monasterij solum exigere, non autem conseruare, aut expendere. ibid.
Ad quos id spectat. ibid.
Administratores bonorum Monasterij amouibiles sunt. num.44.
Sacristae munus, seu officium in quo versetur. n.45.
Quas obligationes habeat. ibid.
De Sacristis Conuersis. n.46.
De Magistro Nouitiorum, & eius obligationibus. n.47.
Quid circa illum decreuerit Clem. VIII. ibid.
Quomodo id intelligendum veniat. n.48.
Non possunt Praelati, aut officiales Religionum excusari ignorantia in ijs quae pertinent ad eorum munera. n.49.
Illegitimi quas dignitates, personatus, beneficia, seu officia habere non possint. n.50.
Quae officia habere possint. ibid.
Quid faciendum cum alicui constat se esse electum ab vno qui erat inhabilis ad eligendum. n.51.
Quid quando electo constat se fuisse inhabilem vt eligeretur pro tempore quo electus fuit. n.52.
Praelato intruso qualiter sit, vel non obediendum. n.53.
Praelatis prohibitum est testari. n.54.
Professio fidei facienda est à promotis de Praelaturis. n.55.
Quid de Praelaturis non electiuis dicendum. n.56.
Sintne manuales, & amouibiles. ibid.

De Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, personatibus, præposituris, officijs, & administrationibus Regularium personarum, illorumque obligationibus.

Cap. XIII.

1 COntingit sæpius vt in constitutionibus Summorum Pontificum, & specialibus Religionum, prædicta omnia etiam vt distincta nominentur, ideo de singulis agendum in hoc capite. etsi enim sepissimè confundantur cum tamen in Bullis Pontificum sigillatim censeantur, valdè probabile est ea distingui, & accipienda esse in propria & primæua significatione. Portellus *in dub. Regul. v. Officia Ordin. in addit. n.2.*

2 Hæc tria *Dignitas, Personatus, Officium* sic distinguuntur. *Dignitas* propriè est administratio cum iurisdictione, cuiusmodi sunt omnes prælatiæ Religionum, v.g. Generalatus, Prouincialatus, Prioratus, Abbatia, Guardianatus &c. Omnes enim prælati habent administrationem cum iurisdictione tam in foro interno, quam externo, iuxta dicta *to.1. cap. 18*. *Personatus* est præeminentia, seu præcedentia sine iurisdictione, qualis est ea quæ reperitur in aliquibus Clericis qui præcedunt Canonicos in Ecclesijs Cathedralibus, seu Collegialibus, & in Religionibus in Diffinitoribus, & alijs huiusmodi. *Officium* autem propriè est administratione sine præeminentia, aut iurisdictione, qualis reperitur in Sacrista, Procuratore, Vicario Conuentus, seu Superiore in præsentia prælati. Syluester *v. Dignitas*. Rodrigu. *to.1.q. Regul.q.23.art.9.& quæst.13. artic.18.*

3 * *Præpositura* secundum aliquos est munus præcedendi. Ita Rodrigu. *to.1.quæst. Regular.quæst.23.art.9.* Sed communi vsu potius videtur importare munus prælationis, iuxta illud ad Heb.13. *Obedite Præpositis vestris*. Si autem solùm munus præcedendi denotat coincidet cum personatu.

4 *Prælatura*, vt diximus coincidit cum dignitate, & est munus habendi administrationem cum iurisdictione, qualis competit in Religionibus omnibus Superioribus, Generalibus scilicet, Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, Abbatibus, & similibus diuersis nominibus vocatis: omnes enim huiusmodi sunt in dignitate constituti. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.3. n.38.* Hinc huiusmodi prælati possunt esse delegati ad litteras Pontificis, vel eius Legati exequendas, quod munus conuenire non potest nisi personis in dignitate constitutis, iuxta *cap. statutum in principio de rescriptis in 6.* Sanchez *ibidem* post alios. An verò id liceat prælatis Ordinis Minorum tractant. Rodriguez *to.1. quæst. Regul. quæst.65. art.3. in fine*, & Sanchez *lib.6. in decalog. cap.13. n.81.*

Hic notandum SS.D.N. Vrbanum VIII. Motu proprio edito 21. Maij 1635. publicato tamen 20. Nouemb. 1636. declarasse quoscumque Regulares cuiusuis Ordinis, Congregationis,

gregationis, & instituti etiam Societati Iesu per quamcumque translationem ad aliam Religionem, etiam hactenus factam, & per quamcumque expulsionem, seu habitus Regularis dimissionem, non esse liberos à voto promissione, seu iuramento ab eis emisso, de non petenda, nec procuranda, minusve acceptanda aliqua dignitate, aut superioritate extra eorum Religioné, sed eos hactenus, & pro tempore, vt præfertur, translatos, expulsos, ac à delatione habitu Regularis absolutos, vel priuatos, quarumcumque dignitatum huiusmodi proinde incapaces, & ad illas petendas, acceptandas, & obtinendas, inhabiles remanere in omnibus, & per omnia, perinde, ac si translati, expulsi, seu à delatione habitus liberati non fuissent. Quæ placuit hic animaduertere (etsi non in proprio loco, quia huius Motus proprij notitia non nisi postquam typis mandabatur hæc secunda pars Summæ ad me peruenit) propter aliquot Regulares tale, vel simile votum emittentes, quorum aliquos retuli sup. c.4. n.13. 16. & 25.

5 *Honorum* nomine, vix aliud potest intelligi quam personatus, qui vt diximus, important honorifica in Religionibus. Vnde leges priuatores honoribus intelligendæ videntur de istis. Portellus *in dub. Regular. verb. officia ordinis num.* 2.

6 *Gradus* sunt tituli honorarij, in vniuersitatibus, vel Collegijs studiorum causa concessi, cuiusmodi sunt Doctoratus, Magisterium, Baccalaureatus, &c. Vnde vel coincidunt cum Personatibus, & honoribus, vel pro ijsdem communiter accipiuntur.

7 Officia etiam, administrationes, & functiones pro eodem sumuntur, & important, vt diximus, munus sine præeminentia, aut iurisdictione. Maximè autem confunduntur cum Prælatijs, seu Dignitatibus, adeo vt communi vsu plurium Religionum, & etiam aliquarum Constitutionum, seu decretorum Summorum Pontificum illorum nomine, officiorum præsertim, veniant etiam Prælatiæ, seu dignitates, dum ponitur pœna priuationis officiorum, &c. Portellus *in dubijs Regular. verb. officia Ordinis in addit. num.* 2.

8 Pro Prælatis autem notandum, Hierarchiam Religiosam assimilari Ecclesiasticæ, quemadmodum enim Hierarchia Ecclesiastica cõstat ex Parochis, Episcopis, Archiepiscopis, Patriarchis, & Primatibus, qui omnes Summo Pontifici subduntur, sic Hierarchia Religiosa constat Confessoribus, qui sunt veluti Parochi habentes solùm iurisdictionem in foro interno conscientiæ, Prioribus, Guardianis, Rectoribus, &c. qui sunt quasi Episcopi, quia habent iurisdictionem etiam externam quam Episcopalem, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 2. Prouincialibus, qui sunt veluti Archiepiscopi habentes sub se Superiores immediatos Monasteriorum, qui vt diximus quasi Episcopalem auctoritatem habent, & Generalibus qui sunt veluti Primates, & Patriarchæ, cum sub se contineant Prouinciales, & hi omnes sub Summo Pontifice tanquam Pastore vniuersali. Rodriguez *tom.* 1. *q. Regul. q.* 12. *art.* 5.

9 Item pro eisdem Prælatis, dignitatibus, seu præpositis Religionum notandum, quod alij sunt habentes iurisdictionem Ordinariam, vt sunt Generales, Prouinciales, Priores, Abbates, & alij similes, etsi diuersis nominibus vocati, alij verò delegatam, vt sunt Cõmmissarij, vel Visitatores Generales, vel Prouinciales. Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 13. *art.* 20. Vicarij autem istorum aliquando habent iurisdictionem Ordinariam aliquando delegatam, Ordinariam quidem quando non ex delegatione, sed vel electione, vel Constitutione, consuetudine, aut iure Ordinis eis competit Vicariatus, delegatam verò quando à prædictis nominantur, & delegantur. Vide dicta *tom.* 1. *capite* 18. *numero tertio*.

10 Supremum caput intra Religionem qui regulariter Generali nuncupatur, cuius dignitas, vt dictum est Patriarchali, seu Primatiali in Hierarchia Ecclesiastica correspondet, per legitimam electionem creandum est, hoc enim probat vsus, & institutio Religionum, & est consentaneum tum iuri Canonico dum de huiusmodi prælatorum electionibus agit, tum iuri naturali vt Religio in Pastore sibi eligendo consensum præbens maiori cum amore ipsum suscipiat, & ei obediat de cuius sufficientia publicum dedit per electionem testimonium. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 2. Quo non obstante, quando incommoda, vel inconuenientia cernentur ex Capituli celebratione propter bella, pestem, vel similia mala, & ad euitandas Ordinis expensas prudenter à maioribus Ordinis supplicari deberet Papa pro digniori, & magis benemerito Religioso in Generalem ab ipso instituendo, & ipse Pontifex annuere, prout fecit Sanctiss. D.N. Vrbanus VIII. ann. 1632. Reuerendiss. Mag. Theodorum Stratium in Generalem nostri Ordinis creando, quem digniorem, & probatiorem à grauioribus Ordinix Patribus nouerat.

11 Probabile etiam est, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 5. requiri pro Generali eligendo ætatem 30. annorum, cum hæc ætas requiratur pro Episcopis *cap. cum in cunctis de elect.* Dignitas autem Generalis sit quasi Episcopalis, imò sæpius maioris oneris, & laboris propter subditos diuersarum nationum, & regionum. Requiritur etiam quod sit professus ex *cap. cum ad nostram de elect. capitulo cum causa & capitulo cum in magistrum eodem titulo*. Professione expressa ex *cap. nullus de elect. in* 6. & in ipsa Religione in qua eligitur in Generalem, ex *Clemen.* 1. *de elect.* & Cõcil. Trident. *sess.* 14. *c.* 10. & *sess.* 25. *c.* 21. Requiritur item ex vi iuris communis conditio Sacerdotij ad Generalem ex *cap.* 1. *de ætate, & qualitate*. Non tamen videtur necessaria ex eodem iure communi aliqua antiquitas in Ordine pro prædicta Generalatus prælatione. De quibus, & alijs conditionibus egimus dicto *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 5. & 9. Suarez 4. *tom. de Religion. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 3. Qualiter etiam illegitimi, irregulares, excommunicati, & similibus censuris, aut pœnis obstricti non possint in prælatos eligi, quod maximè procedit de Generalatus officio, bene tamen saltem iure communi ex radice, aut genere infectis orti, dictum est eodem *tom.* 1. *cap.* 15. *n.* 25.

12 Habent prædicti Generales in Religionibus supremam auctoritatem, & iurisdictionem Ordinariam, tum internam in foro conscientiæ, tum externam in foro contentioso iuxta Regulam tamẽ, & Ordinum Constitutiones, & iuxta dicta *to.* 1. *c.* 18. *ferme per tot.* An autem dicenda sit potestas immediatè pendens à Papa, ita vt Capitulum Generale solùm designet personam, an verò immediatè ab ipso Capitulo, probabilius videtur dicendum regulariter loquendo hanc potestatem immediatè esse à Capitulis Generalibus, quæ illam à Papa acceperunt. Ratio est, quia regulariter loquendo Capitula Generalia superiora sunt Generalibus, cum Generales à Capitulis eligantur, & deponantur, & decretis ipsorum obedire teneantur, imò possit eorum auctoritas ab ipsis restringi, & limitari, ergo medijs ipsis Capitulis hæc auctoritas à Papa communicatur Generalibus. Idemque suadetur ex differentia quæ est inter Papam, & Concilium generale ex vna parte, ac Generalem, & Capitulum generale ex alia, quod Papa est supra Concilium generale, & ita ab ipso nihil accipit, sed solùm immediatè à Christo, Generalis autem est subditus Capituli, & ita ab ipso potest immediatè auctoritatem recipere. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 10. *lib.* 10. *cap.* 4.

13 Habent etiam prædicti Generales auctoritatem officiis, seu etiam beneficia Religionum, iuxta earum tamen statuta, & leges prouidendi. In quo id maximè notandum iuxta communem sententiam, teneri prædictos eligere ad præfata officia, seu beneficia digniores, & meliores attentis circumstantijs. Tum propter dicta *tom.* 1. *cap.* 15. *à num.* 12. tum etiam quia cum sint dispensatores, & non domini bonorum Religionum tenentur de ipsis disponere, prout melius, & vtilius eisdem Religionibus fore iudicauerint, alias iniqui dispensatores erunt, & contra iustitiam grauiter peccabunt. Rebellus *p.* 1. *lib.* 3. *quæst.* 4. *concl.* 5. Turrianus *tom.* 2. *in* 2. 2. *disput.* 22. *dub.* 4. *num.* 1. Portellus *in Dub. Regul. verb. electio num.* 6. Electio autem digni, relicto digniori bona solùm est in foro externo quoad homines, non in interno, & quoad Deum, iuxta dicta *eoc.* 15. *num.* 12. Diana *tract.* 15. *resol.* 61.

14 Quamuis leges, aut Constitutiones perpetuo duraturas condere pro Ordinibus non competat iure communi Generalibus, iuxta dicta *to.* 1. *c.* 18. *n.* 90. iure tamen particulari Religionum id habent aliqui illorum, iuxta ibidem dicta de generali Carmelitarum, quod etiam de generali patrum Iesuitarum affirmat Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 10. *lib.* 10. *cap.* 13. *n.* 14. Possunt etiam condere Decreta, seu

Statuta

Statuta duratura tempore Generalatus. Cum id pertineat ad munus prælatorum quod gerunt, & ad obedientiam à subditis illis promissam. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 8. num. 4.* Insuper possunt iure communi leges, & Constitutiones Ordinis, & Capitulorum generalium, ac dubia circa ipsas interpretari, & declarare. Quia hoc etiam spectat, & est necessarium ad eorum munus pro bono Ordinum regimine. Portellus *in Dub. Regul. verb. Generalis Ordinis.* [Circa durationem Generalatus officij consule dicta *tom. 1. cap. 18. num. 10.* Pro casibus autem in quibus potest deponi generalis, attendantur Constitutiones Religionum, sicut pro nostra, Ordinis Constitutiones *par. 4. cap. 5. num. 1.* In iure autem communi stando generalis qui insufficiens est suo muneri deponi debet. *l. Si quos Iudices. C. de offic. Præfect. præt. Orient. vel Illyr.* Glossa *in cap. 1. verb. insufficientem de renunciat. in 6.* Doctores *in cap. Si pro debilitate. de offic. delegat. & in l. 1. ff. de offic. eius cui, & in l. Si longius. ff. de iud.* Mascardus *conclus. 593.* Sigismundus de Bononia *de elect. dub. 102.* Huiusmodi autem insufficientia insurgere potest ex multis capitibus. Primo si sit notorius suæ Regulæ transgressor. *cap. Cum ad Monasterium. vers. quod si præuaricator. de stat. Monach.* Secundò si sit notoriè criminosus *c. Si quis Abbas 14. quæst. 2.* Tertiò si notabiliter negligens in officio suo *cap. dictum distinct. 81. cap. 1. distinct. 86. cap. Quoniam in fin. dist. 100. cap. Si quis Episcop. §. Eiecerum honoris 1. q. 1. cap. Placuit. 13. quæst. 3.* quæ maximè procedunt si sit incorrigibilis in præfatis defectibus. Quartò si sit ita senio confectus vt non possit attendere suo officio. *can. 1. dist. 85.* vel ita ægrotus vt ad id sit inhabilis. *cap. Alius 15. q. 6.* De his Panormitanus *in cap. Monach. num. 5. de Stat. Monach.* Glossa *in d. cap. 1. de renunciat. in 6.* Sigismundus de Bonon. *de elect. dub. 102.* vbi plura ad intentum.]

15 Sunt qui credant Generales Ordinum mortaliter peccantes teneri in confessione explicare hanc circumstantiam Generalatus. Eo quod ipsi præcipuè sint quasi Episcopi, qui cum ratione status specialiter vitæ perfectionem sequi teneantur, tenentur Episcopatus circumstantiam in omni peccato mortali confiteri. Fagundez *præcept. 2. lib. 4. cap. 3. num. 8.* Nugnus *in addit. ad 3. p. tom. 2. quæst. 9. art. 2. dub. 3. conclus. 2. & 3.* Hoc tamen solùm verum puto in peccatis publicis, propter circumstantiam scandali, & obligationem quam prædicti Episcopi, & Generales habent pascendi subditos verbo, & exemplo: Filiuccius *in tr. 30. to. 2. c. 7. n. 125.* Dian. post alios, quos refert, *in tr. de circumst. aggrauantib. resol. 6.* Idê respectiuè, & suo modo dicendum est de alijs prælatis, propter eandem, vel similem rationem.

16 Commissarij Generales Ordinum regulariter loquendo solùm habent auctoritatem delegatam circa ea quæ illis committuntur, cum solùm illam habeant per delegationem, vel nominationem factam à Generalibus, iuxta dicta supra. [Vnde tales non se debent ingerere in iurisdictionem ordinariam Prælatorum nisi in gradu appellationis. Prout declarauit Sacra Congregatio Episcoporum & Regularium 5. Octobris 1626. & 16. Ianuarij 1643. quod notandum duxi propter aliquos Commissarios, qui in Ordine nostro in aliquibus Conuentibus constituuntur.] Quando autem Commissarij fuerint tales per electionem, Constitutionem, aut Iura Ordinum, vt contingit in Ordine Minorum, qui auctoritate Apostolica quando Generalis est ex familia cismontana eligunt ex vltramontanis vnum in Commissarium, vel è contra quando generalis vltramontanus eligunt ipsum ex Cismontanis, tunc tales habebunt auctoritatem Ordinariam, iuxta dicta etiam supra. Hinc priores amoueri possunt à Generalibus, cum ipsorum auctoritas ab illis pendeat in esse, fieri, & conseruari. Posteriores verò non nisi ex culpa, quia ipsa non existente, iniuria illis fieret si spolientur a Generali Commissariatu, quē iure Ordinis, vel per electionem possident. Similiter priores non possunt subdelegare, cum habentes iurisdictionem delegatam subdelegare non possint. Nisi quando in commissione id eis committeretur, quia tunc nomine Generalis subdelegarent, vel ipsi essent Delegati ad vniuersitatem causarum, & non pro causa aliqua determinata; quia Delegatus ad vniuersitatem causarum subdelegare potest, vt tradunt Glossa *in c. cum causam de appell.* Syluester *verbo delegat. num. 12.* Rodriguez *tom. 1. quæstionum Regular. quæst. 51. artic. 3. & 4.* Posteriores verò cum sint verè Ordinarij suam auctoritatem delegare possent.

17 Pari etiam modo de Vicarijs generalibus philosophandum est si enim solùm per nominationem à Generali factam fiant, solùm habebunt iurisdictionem delegatam amouibilem à generalibus, nec poterunt illam subdelegare nisi in casibus assignatis pro Commissarijs, si autem iure Ordinis, vel electione facti fuerint, vt contingit in Vicario Generali Congregat. Mantuanæ Ordinis nostri, tales iurisdictionem habēt ordinariam alijs subdelegabilem, nec amouibilem, nisi propter culpam, iuxta dicta de Commissarijs.

18 Prędictorum autem Commissariorum, seu Vicariorum generaliū auctoritas, quādo ipsi iurisdictionem ordinariam habent non expirat morte generalis. Ordinaria enim iurisdictio non expirat morte siue concedentis, siue alius cuiusquam. Quando tamen illi solùm delegatam iurisdictionem habent expirat morte Generalis concedentis. Rodriguez post alios *tom. 1. quæst. Regular. quæst. 9. artic. 1.* Portellus *in dubijs Regularibus verbo Generalis*. Subiungens quod si Visitatores inceperunt suum munus exercere debent illud finire etiam Generali mortuo. Hoc tamen potius videtur ius particulare Ordinis Minorum quam commune.

19 De Visitatoribus Generalibus inferiùs dicetur loquendo de Visitatoribus Prouincialibus.

20 Generalibus proximè accedere videntur ij qui ipsis assistunt pro regimine Religionum, varijs nominibus nuncupati, videlicet, Assistentes, Consiliarij, Diffinitores, Socij, &c. cum quibus prædicti Generales grauiores Religionis causas decidere debent. Et quamuis eorum auctoritas iuxta Religionum diuersitatem diuersa etiam sit, aliqua tamen, quæ magis communia videntur tangemus.

21 Eorum ergo quidam cum Generalibus in prædictis causis habent votum decisiuum, alij verò solùm consultiuum. Assistentes enim Patrum Societatis solùm votum consultiuum habent (nisi casu aliquo) Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 10. cap. 1. num. 6.* Alij verò etiam decisiuum, vt nostrorum PP. Discalceatorum Diffinitores ex Bulla *Pastoralis officij* Clem. VIII. ann. 1593. quæ habetur inter priuilegia ipsorum, & 3. to. Bullar. inter Bullas huius Pontif. fol. mihi 32. Habere votum consultiuum cum Generali, est quod tota rei decisio, & iudicium à Generali fiat, consultis tamen, & auditis assistentibus, habere autem votum decisiuum, quod rei decisio pendeat etiam à sententia, & assensu Assistentium. Assistentes porro, siue consultiuum, siue decisiuum suffragium habentes non sunt dicendi assessores, quia assessorum munus solùm est assistere Iudici ipsum instruendo pro decisione causæ, hi autem assistentes non instruunt Iudicem, sed vel cum ipso causam, decidunt, vel consilium præbent pro decisione.

22 Hi Assistentes, Diffinitores, vel Socij, si voce tenus suffragium, vel consilium præbeant, licet vsus Regionis obseruari debeat, conuenientius est, vt à minoribus, seu iunioribus incipiatur, quemadmodum fit in multis Tribunalibus, nam maioribus, vel senioribus incipientibus, periculum est, vt illorum auctoritate minores moti loquantur, non secundum propriam sententiam, sed iuxta maiorum, & seniorum placitum: Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. quæst. 45. artic. 3.* Portellus *in Dubijs Regul. verb. Diffinitores, seu Consiliarij num. 1.* Tenentur detegere Prælati, seu Generali defectus publicos, si eos ignoret, eorum qui proponuntur ad dignitates, & officia Ordinum, ne indigni admittantur. Bonum enim publicum Religionis id requirit. D. Thom *2. 2. quæst. 69. art. 2.* Palud. *in 4. dist. 19. q. vlt.* Imò etiam defectus occultos non emēdatos. Quia bonum publicum Religionis præponderare debet bono priuato famæ Religiosi. Quod intellige quando aliter obuiari non posset illius defectuosi electio, & talis defectus nociuus esset communitati. Ludouicus Bria *in respons. moral. part. 3. casu 38.* Portellus *in Dub. Regular. verb. Diffinitores, seu Consiliarij num. 2. & 3.* Licet autem non teneantur subscribere nisi propriæ sententiæ, quando tamen maior pars illorum aliquid decreuit, possunt, & debent ij qui dissenserunt cum illis subscribere. Tum ne pax Religiosa turbetur, tum quia humilitas præscribit, vt

eo

eo casu vnus alij se summittat, tum quia quod maior pars decernit, à toto corpore dicitur decisum, ac per consequens omnes tunc debent subscribere. Rodriguez *tom.2. quæst. Regul. q.45. art.10.* Portellus *in Dub. Regular. verb. Diffinitores, seu Consiliarij num.4.* Reuelantes secreta Diffinitorij contra præceptum præsidis, & etiam præcepto non existente, cum res ipsa id postulat, grauiter puniendi. Quia peccant contra bonum commune Ordinis. Rodriguez *tom.2. quæst. Regul. quæst.36. artic.3.*

23 In Religionibus vbi hi Assistentes, Diffinitores, Consiliarij, vel Socij habent votum decisiuum ad res graues decidendas non possunt Generales sententiam aliquam grauem contra delinquentes Regulares ferre sine consensu illorum, & sententia ab eis lata sine maioris partis consensu nullius est valoris, & momenti. Sunt enim prædicti Assistentes coniudices cum Generali in prædictis causis grauibus, & ita sine ipsis nihil fit. Rodriguez *tom.2. quæst. Regular. quæst.45. artic.2.* In Religionibus autem vbi prædicti solùm habent votum consultiuum licet peccent Generales sine illorum consilio grauia aliqua decernentes, quia operantur contra finem intentum ab illis Religionibus in institutione talium Assistentium, reuera tamen sententia illorum valida erit, quia non petitio consilij non videtur esse contra formam substantialem sententiæ. Rodriguez *vt supra.* Consulenda nihilominus sunt particularia iura Religionum, quæ si non fuerint, prædicta obseruanda sunt.

24 Tenentur prædicti Assistentes, &c. iuxta eorum conscientiam respondere, alias infideles erunt muneri quod gerunt, etiamsi existiment Generales velle eos consentaneè ipsorum voluntati assentiri, aut tacere, aut nihil effecturos suam sententiam proferendo, vel solùm ceremoniæ causa interrogari; propter eamdem rationem. Rodriguez *tom.2. quæst. Regular. q.45. artic.4. & 6.* Subiungit teneri tacere, si eis à Generalibus ita præcipiatur. Sed hoc est verum in dubijs, & probabilibus, tunc enim præceptu Superiorum standum. Quando tamen certum & euident fuerit illos posse, & debere circa rem propositam suum sensum aperire, tunc non tenentur Superiorum præcepto stare, quia tale præceptum iniquum est, & non obligat, iuxta dicta *to.1. c.4. à n.2.* *Si* verò Generalis diceret se habere iustas causas ad aliquid faciendum, vel illis silentium imponendum, cum res sit dubia, & incomperta credendum illi est. [Vide circa hæc Sigismundum *supra dub.112. per totum*, ac Tamburinum *de iure Abbat. disp.1. quæsit.3.* vbi de illis hæc maximè notanda scribit: *Cum maxima igitur spiritus liberalitate, modestia, humilitate, & grauitate, & vrbanitate qua decet viros graues doctos & Religiosos suarum Religionum Principatum repræsentantes in prædictis Congressibus & Capitulis incolumi atque inuiolata semper manente veritate sententiam suam proferant cum vero Dei Zelo & communis boni vtilitate, cogitantes se de tali sententia rationem reddituros esse in tremendo Dei iudicio.* Notat etiam propterea necessarium esse vt præfati non sigillatim, sed collegialiter vnusquisque votum suum præbeant, ita vt aliàs facientes eorum assensus, vel dissensus nulli & inualidi sint. *c. in Genes. de elect. & l.1. C. de decur. lib.10.* Rota *in recent. par.2. decis.282. n.3.* Decius, Panormitanus, Felinus, & alij apud eundem Tamburinum.]

25 Procuratoris Generalis munus magnæ præeminentiæ est in Religionibus, Mendicantibus præsertim, in quibus ad eum pertinet orare in Capella Domini Papæ, & eidem Capellæ debito tempore interesse, quasi totius Ordinis, vel Generalis personam repræsentando. Rodriguez *to.1. quæstionum Regular. quæst.53. artic.2.* Instituitur, vel per electionem, vel per nominationem à Generalibus factam. Aliquando habet adiunctum munus prælatiæ, vel Superioritatis respectu aliquorum, hospitum scilicet, vel aliorum, & tales nominari possunt inter dignitates, quia vt diximus in principio huius capitis, dignitas est administratio cum iurisdictione, quando autem tale munus prælatiæ, vel Superioritatis non habuerit, vt contingit in Ordine nostro, munus Procuratoris Generalis erit solùm personatus, non dignitas, iuxta dicta *ibidem*. An illegitimi possint hoc munus subire inferius dicemus.

6 Prouinciales sunt Præfecti Prouinciarum Religionum habentes in illis supremam iurisdictionem, & potestatem iuxta Regulam, & Constitutionum statuta. Eorum munus dignitas appellanda est, cum sit administratio cum iurisdictione, iuxta dicta supra *num 2.* Fiunt, vel per electionem Prouinciarum, vt in nostra, & alijs pluribus Religionibus, vel per nominationem à Generali, vt in Societate Iesu, qui posterior modus instituendi illos commodior satis est ad euitanda incommoda, quæ ambitio parturire solet. Suarez *4. tomo de Relig. tract.10. lib.10. cap.3.* Quomodocumque autem fiant, scilicet, vel per electionem, vel per nominationem à supremo prælato Ordinis habent iurisdictionem ordinariam, & non tantum delegatam. Quia sunt Ordinarij Pastores, & veri prælati Prouinciarum, & regularium in eis existentium. Suarez *4. tomo de Relig. tract.10. lib.10. cap.5.* Habent iurisdictionem quasi Episcopalem in subditos, iuxta dicta *tomo 1. cap.18. num.2.* S.Thom. *2.2. quæst.33. artic.7.* Portellus *in Dub. Regular. verbo Prælati iurisdictio.* Imò assimilantur Archiepiscopis, iuxta dicta supra *num.8.* cum habeant sub se Superiores immediatos Conuentuum qui habent etiam quasi Episcopalem iurisdictionem. Rodriguez *tomo primo quæstionum Regular. quæst.12. articul.5.* Possunt suam auctoritatem delegare iuxta instituta tamen suorum Ordinum, omnis enim qui habet iurisdictionem Ordinariam eam delegare potest, cum eo ipso quod habeat illam ordinariam, habeat vt propriam, ac per consequens alijs eam dare possit. Portellus *in Dub. Regul. verbo Prælati potestas in addit. num.6.*

27 De Commissarijs, seu Vicarijs Prouincialibus eodem modo philosophandum est respectiuè, ac de Commissarijs, & Vicarijs Generalibus de quibus supra.

28 Circa Visitatores tam Generales, illos scilicet qui ad visitandas Prouincias veniunt, quam Prouinciales, eos videlicet qui intra eamdem prouinciam Conuentus visitant, dicendum est eos esse Iudices Ordinarios, vel Delegatos, amouibiles, vel inamouibiles censendos iuxta dicta de Commissarijs, & Vicarijs Generalibus, & Prouincialibus. Similiter de eorum auctoritate, an sit vel non sit delegabilis, expiret, vel non expiret morte concedentis, eodem modo, ac de prædictis Commissarijs, & Vicarijs philosophandum, cum re ipsa Visitatores isti Commissarij quidam, & Vicarij sint. Addendum quod tempore actualis Visitationis, stando in Iure communi, & præscindendo à particularibus statutis Religionum, totum regimen externum contentiosum Prouinciæ, vel Conuentus pertinet ad Visitatorem, non ad Prouincialem, aut prælatum Conuentus. Ratio est, quia Visitatori committuntur omnes causæ, & lites Prouinciæ, vel Conuentus, ergo pro illo tempore non pertinet ad Superiorem prædictæ Prouinciæ, vel Conuentus, alias esset inordinata confusio inter Religiosos dum vnus, vni Prouinciali scilicet, vel Priori, obedire vellet, alius Visitatori. Portellus *in Dub. Regular. verb. Prouincialis in addition. ad addit.* Pro quo notandum duplicem esse iurisdictionem, aliam contentiosam, aliam voluntariam, contentiosa est, quæ inter contradictores, actorem scilicet, & reum exercetur: voluntaria est quæ exercetur in volentes, & non contendentes cum aliquo. Exemplum prioris est, facere processus, examinare testes, proferre sententiam, &cet. Posterioris autem absolutio Sacramentalis, dispensatio voti irregularitatis, &cet. Dico ergo, tempore actualis Visitationis possunt Prouinciales, vel Priores, quorum prouincia, vel Conuentus visitantur exercere actus iurisdictionis voluntariæ, non autem contentiosæ. Ratio primæ partis est, non solùm quia per visitationem non priuantur Prouincialis, aut prior verb. gr. suis officijs, cum adhuc maneant prouincialis, & prior, & habeant sigilla illorum, sed etiam quia per exercitium talis iurisdictionis voluntariæ non impeditur, aut turbatur officium Visitatoris, potest ergo illam exercere. Ratio verò secundæ, quia alias iniuria fieret Visitatori intromittendo se in pertinentibus ad ipsius officium, quod est vt diximus, causas, & lites iudicare. Vide Sanchez *lib.3. de Matrimonio disputat.8.* Portellum *in Dub. Regular. verb. Prouincialis in additione ad additionem.*

29 Hinc possunt prælati prædicti tempore quo prouinciæ, vel Conuetus ipsorum à Visitatoribus visitantur absoluere

apo-

apostatas, vel excommunicatos etiam in foro externo, dummodo non sit hoc in causa litigiosa, quia per hoc nō fiet iniuria Visitatori. Non tamen poterunt facere aliqua quibus impediatur Visitatoris auctoritas, videlicet transferre, vel mutare aliquem Fratrem de vno loco ad alium, ne adsit visitationi, aut ne proferat testimonium, &c. Portell. *vt sup.*

30 Auctoritas horum Visitatorum pendet maximè ex litteris patentibus Commissionis, si enim in illis sit restricta, & limitata non possunt vltra illam aliquid agere, si autem sit cum plena potestate poterunt facere quidquid iure vel consuetudine Religionis receptum est. Vnde facere non poterunt etiam posita prædicta clausula plenitudinis potestatis, ea, quæ vel iure, vel consuetudine Ordinum solis Generalibus, vel Prouincialibus personaliter competunt. Hæc enim cum sint speciali nota digna in concessione generali non veniunt, iuxta communem iuris regulam inter regulas iuris *num.* 81. Vnde nec poterunt facere quæ ad solum Generale, vel Prouinciale Capitulum spectant, propter easdem rationes. Rodriguez *to. 1. quæst. Regul. quæst.* 54. *artic.* 1. & 4.

31 Cum mittuntur ad visitandam totam vnam Prouinciam cum plenitudine potestatis? possunt subdelegare, quia etsi sint Delegati, cum tamen sint Delegati ad vniuersitatem causarum maximè cum plenitudine potestatis, videtur ipsis concessa potestas ad subdelegandum, iuxta dicta supra. Rodriguez *tom.* 2. *q. Regul. q.* 4. *artic.* 3. Subiungens id non procedere quando committitur facultas, vt personaliter visitent aliquod Monasterium. Tunc enim videtur electa industria personæ, ac perinde eorum auctoritas alijs delegari non potest. Felinus *in c. quoniam* §. *is autem de offic. delegati.*

32 Rebellantes in Visitatores, aut illis contradicentes, ipso iure sunt excommunicati in Ordine Minorum, excommunicatione Papæ reseruata, & priuati officijs quæ actu habent, voce actiua, & passiua, & inhabiles ad officia, &c. prout ordinauit Gregorius XIII. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 54. *artic.* 4. Quo priuilegio etiam frui possunt aliæ Religiones communicantes cum Minoribus in priuilegijs. Non tamen incident in prædictas pœnas qui Visitatoribus contradixerint in ijs, in quibus excedunt auctoritatem quam habent. Rodrig. *vt supra artic.* 4.

33 Gesta à Visitatoribus rescindi, mutari aut alterari non possunt ab inferioribus finita visitatione, nam licet potestas eorum extinguatur tempore visitationis completo, durat tamen auctoritas eorum à quibus missi, & quorum virtute sunt facta. Vnde saltem ijs perseuerantibus in officijs suis, gesta à Visitatoribus debent permanere. Rodriguez *tom.* 1. *q. Regul. q.* 54. *artic.* 4. afferens ad hoc Bullam Gregorij XIII. pro Minoribus. Non tamen debent perpetuo durare, nisi ipsi, vel ij à quibus missi sunt potestatem haberent condendi leges, quia tunc decreta, & gesta ab ipsis vim legis habere possent, & per consequens perpetuò durare.

34 Non debent prædicti Visitatores formare processus, seu querelas contra prælatos pro rebus minimis. Alias auctoritas Prælatorum valde minueretur, & contemneretur. Portellus *in Dub. Regular. verbo Prouinciales in addit. ad addit. n.* 7. In Religionibus aut arctioribus de leuioribus culpis potest formari processus, quia si in talibus Religionibus hæ culpæ dissimularentur, perfectus rigor, & obseruantia illarum paulatim decideret. Portellus *ibid.* Nec etiam debent prædicti prælati puniri propter culpas sine dolo, aut malitia commissas, ne fiat odiosum, & contemptibiles munus prælatorum. Rodriguez *in addit. ad Sum. verb. delictos cap.* 103. Portellus *vt supra n.* 7.

35 Quando autem debeant procedere via inquisitionis generalis, aut specialis, & de alijs obseruandis à Iudice Regulari in Regularium causis. Vide dicta *tom.* 1. *c.* 27.

36 De Assistentibus, Diffinitoribus, Consiliarijs, seu Socijs Prouincialium videtur eodem modo philosophandum respectiuè, ac de Assistentibus, Diffinitoribus, Consiliarijs, seu Socijs Generalium de quibus supra diximus à nu. 20. Vide dicta eo numero, & sequentibus.

37 Superiores immediati Conuentuum, vel Monasteriorum, qui Abbates, Priores, Guardiani, Rectores, vel similibus nominibus nominantur sunt verè Prælati Angelus, & Syluester *verb. Prælatus*. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 2. Habent iurisdictionem quasi Episcopalem, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *n.* 2. de quo etiam Suarez relatus *præd. cap.* 2. *num.* 9. Eorum munus dignitas appellari potest, cum sit administratio cum iurisdictione, iuxta dicta in cap. n. 2. Angelus *tit. delegatus* §. 3. Habent iurisdictionem ordinariam delegabile, iuxta dicta *num.* 9. Eo quod habeant iurisdictionem ex officio, seu lege Canonica. Nauarr. *in cap. non dicatis num.* 95. Portellus *in Dub. Regular. verbo Prælati potestas in addit. n.* 2. Vnde quando siue in Regulis, siue in Constitutionibus Ordinum, siue in Bullis, aut Priuilegijs Summorum Pontificum nominantur indistinctè prælati, etiam illi intelliguntur. Portellus *in Dub. Regul. verbo Guardianus num.* 1. Requiritur ad minus ætas 25. annorum pro illis: etenim ex Concilio Tridentino *sess.* 24. *cap.* 12. nemo ad dignitates quascumque quibus animarum cura subest promoueri debet nisi qui saltem prædictum 25. annum attigerit. Colligitur etiam ex eo quod debent esse Sacerdotes qui etiam talem ætatem exigunt. Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regul. quæst.* 15. *artic.* 2. Circa potestatem quam illi habent absoluendi etiam à casibus reseruatis, dispensandi, irritandi vota, &c. Vide dicta *to.* 1. *cap.* 18. Maximè quam habent isti prælati immediati Dominicanorum, & aliorum Ordinum qui cum ipsis communicant in priuilegijs ex Pio V. Possunt enim circa suos subditos per seipsos omnem auctoritatem exercere quam Episcopi habent à Concilio erga suos, quantum ad absoluendi, & dispensandi facultatem, vt diximus præd. *cap.* 18. *num.* 31. Cum autem ex Conc. Trid. *sess.* 24. *cap.* 6. concedatur Episcopis facultas dispensandi in irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus poterunt prædicti prælati vti hac facultate, quæ verè magna est, per seipsos tamen solos, & in casibus occultis, vt diximus dicto *cap.* 18. *num.* 31. Vide Portellum *in Dub. Regul. verb. Abbas n.* 6. & *in additionib. num.* 3. Possunt etiam seipsos licentiare, seu vti omnibus illis licentijs, seu quasi dispensationibus, quas possunt concedere subditis, non enim sunt peioris conditionis illis. Miranda *tom.* 2. *Manual. Prælat. q.* 19. *artic.* 7. ex Corduba, Caietano, & Sanchez *lib.* 8. *de Matrim. disp.* 3. *concl.* 4. Portellus *in Dub. Regul. verb. Abbas num.* 9.

38 Possunt præfici Conuentibus Regularibus, Papæ auctoritate intercedente, etiam Clerici sæculares ob Summam Pontificis auctoritatem. Id tamen prohibitum est fieri à Conc. Trid. *sess.* 25. *cap.* 21. & meritò sanè, non solùm quia alias iniuria quodammodo fieret Religiosis, sed etiam quia vix possent talia Monasteria prudenter, & pacificè gubernari. Rodrig. *tom.* 2. *quæst.* 52. *artic.* 7. & 9. [Huiusmodi prælati immediati Monasteriorum, scilicet, Priores, Guardiani, &c. non possunt esse perpetui in dictis officijs, sed triennales, aut quadriennales iuxta diuersa Statuta Religionum. Ratio sumitur, ex *cap. Cum ad Monasterium*, §. *tales de stat. Monach.* Panormitanus ibi, & *cap. Cum inter* 1. *num.* 2. *de elect.* Sigismundus *de elect. dub.* 114. *num.* 7. Quod firmat Rota *decis.* 303. *num.* 1. *in fin. in* 2. *par. recent.* Addit Sigismundus quod si in aliqua Religione ex Apostolica sanctione, Statuto, aut consuetudine haberetur contrarium adhuc possent tales prælati ex rationabili causa amoueri à suis Superioribus, quia nunquam Sedes Apostolica consueuit talia officia approbare. *cap. Ad nostram.* & *cap. Porrecta. de confirm. vtil. vel inutil.* Addit secundò quod si Pontifex ex certa scientia, & cum causæ cognitione, specialique derogatione *d. cap. Ad nostram*, & *cap. Porrecta.* confirmaret alicui personaliter aliquam ex prædictis Praelaturis in perpetuum, tunc profectò ille non posset deponi propter *cap.* 1. & 2. *eod. tit.* Glossam, Innocentium, & Rotæ decisionem, quæ ibi, & *dub.* 39. *n.* 6. refert. Nota verba illa specialique derogatione *d. cap. Ad nostram*, & *c.* quibus denotare videtur talem Papæ confirmationem debere esse non solum ex certa scientia, & cum causæ cognitione, sed cum speciali etiam derogatione Iuris communis in prædictis capitibus.]

39 Inter Superiores immediatos Conuentuum iure veniūt connumerandi ij qui Vicarij Conuentuum, & Vicarij in Capite appellari solent, illi scilicet, qui in Conuentib. ipsis non habent Superiorem. Sunt. n. verè prælati, *vt to.* 1. *c.* 18. *num.* 3.

num. 3. diximus Rodrig. *to.* 1. *q. Regul. q.* 12. *artic.* 6. Vnde etiam sunt dicendi habere dignitatem Ecclesiasticam. Rodrig. *ibid.* Cum autem sint vere prælati omnia illa poterunt facere, quæ alij prælati immediati Conuentus, Priores, Abbates, Guardiani, &c. nuncupati facere possunt. Portellus *in Dub. Regul. verbo Vicarius in capite.*

40 Illi autem Vicarij Conuentuum qui in ipsis Conuentibus Superiorem agnoscunt, qui inter nostros Carmelitas Superiores vocantur, non sunt vere prælati, sed solum instituti vt prælatos adiuuent in eorum munere, vt diximus dicto *c.* 18. *n.* 3. Vnde nec sunt dicendi habere dignitatem Ecclesiasticam, cum nullam habeant iurisdictionem, nec possint facere quæ alij prælati Ordinis facere possunt. Dubitari tamen potest an huiusmodi Vicariatus, vel Superioratus dicendi sint personatus, an verò officia, seu administrationes, & quia hoc valdè pendet ex diuersis statutis Religionum, dicendum mihi videtur, quod si tales iuxta suarum Religionum statuta præter administrationem, qua funguntur habeant aliquam præeminentiam, vel præcedentiam vltra eam, quæ ipsis competit ratione suæ professionis, dicendi erunt personatus, vt etiam vidimus supra *num.* 2. personatus est præeminentia, seu præcedentia sine iurisdictione. Si autem non habeant illam, eorum munus dici debet officium, seu administratio, propter ibidem dicta. Credo tamen prædictos in Ordine nostro dicendos esse personatus, quia scilicet habent præeminentiam, seu præcedentiam sine iurisdictione præcedunt enim omnes simplices Sacerdotes etiam ipsis in Ordine antiquiores, regunt Monasteria Priore extra Conuentum in Ciuitate, vel Oppido existente, & Iure Ordinis tempore Capituli Prouincialis, si non eligantur pro Socijs, manent Vicarij Conuentuum. Quæ omnia præeminentiam denotant.

41 Circa ea autem, quæ possunt facere isti Vicarij Conuentuum, vel Superiores tempore absentiæ à Conuentibus Priorum, Guardianorum, &c. quando scilicet sunt in ciuitate, vel Oppidis, licet in hoc attendendum sit ad particularia statuta, & consuetudines Religionum, mihi videtur dicendum saluo doctiorum iudicio, posse ea facere in casibus occurrentibus quæ ipsi Priores, Guardiani, & cet. si essent præsentes facere possent. Ratio mihi est, quia eo tempore prædicti Præsidentes Monasteriorum, vel sunt prælati, vel quasi prælati, vel gerentes munus prælati, non enim pro tempore illo Monasteria sine capite sunt, ergo omnia quæ facere possent prælati facere possunt ipsi. Vnde Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Ordinis nostri dum facultatem concedit absoluendi venientes ad Ordinem à censuris ipsam tribuit § 6. Generalibus, Prouincialibus, & Prioribus, ac vices eorum gerentibus, & similis concessio quoad absolutionem Fratrum à censuris reperitur in Marimagno Prædicatorum pro Prioribus, & vices eorum gerentibus in Conuentibus, vt habet Casarubius *in Compend. priuil. Mendicant. verb. absolut. Ordinar. quoad Fratres §. aduertendum.* Ex hoc autem videtur sequi supponere Pontifices huiusmodi Vices gerentes prælatorum Conuentuum in eorum absentia auctoritate prælatorum fulgere. Sed vt dixi, obseruandæ sunt Constitutiones, & consuetudines Religionum. [Nota autem quod cum Priores sint in duplici differentia alij, qui vocantur Conuentuales, alij qui solum dicuntur claustrales. Ex quibus Priores Conuentuales sunt, qui conuentibus, vel Monasterijs vti veri Prælati præficiuntur. Claustrales vero illi qui post prælatos Monasteriorum in illis institui solent ad administrationem & regimen Conuentuum. De quibus *Clem. Ne in agro. §. Cæterum. de stat. Monach. c. Cum ad Monasterium. de stat. Monachor. & can. Nullam.* 18. *quæst.* 2. Nauarrus ibidem *num.* 4. Gonzalez *in reg.* 8. *Cancellariæ, gloss.* 8. *n.* 113. *&* 118. Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 3. *disput.* 9 *quæsit.* 3. Ideo prædicti Priores Claustrales idem videntur esse, ac Subpriores, seu Vicarij Conuentuum habentes supra se in eisdem Conuentibus alios Superiores, de quibus diximus.]

42 Pro graduatis Religiosis, Magistris, Baccalaureis, vel similibus dicendum falsò asseruisse Rebuffum *tit. dispens. cum irregular. num.* 27. titulum doctoratus in Theologia, vel iure Canonico non debere tribui Religiosis, cōtrarium enim praxi, & vsu Ecclesiæ, & plurium Religionum constat. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regular. quæst.* 74. *artic.* 3. Pro quo extant priuilegia Bonifac. IX. & Innoc. VIII. pro Prædicatoribus. Rodriguez *ibid.* Tenentur sequi Chorum non obstante quocumque priuilegio eis concesso, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 70. *& cap.* 10. *num.* 30. Non possunt vti aliquo gradus sui priuilegio nisi actu legant, vel prædicent, propter decretum Clementis VIII. & SS. D. N. Vrbani, de quo *to.* 1. *cap.* 8. *num.* 25. Vbi etiam quid intelligatur per actu legere. Ex quo videtur dicendum quod Magistri in Religionibus non possunt habere vocem actiuam, vel passiuam in Capitulis nisi actu legant, vel prædicent, habere enim talem vocem est priuilegium quoddam, non ius commune, cum non sint prælati. Excusari tamen poterunt à legendo, vel prædicando si valde senes, infirmi, vel impediti sint, iuxta dicta eodem *cap.* 10. *num.* 10. Similiter illud actu legere, vel prædicare trahi potest ad similes casus quales sunt libros edere, casus conscientiæ resoluere, & similia. Dictio enim taxatiua in decretis non excludit casus similes, vel vrgentiores, vt diximus *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 20. Maximè cum intentum Pontificum in illo decreto videatur esse quod Magistri, & graduati Religionum exerceantur semper in aliquo litterario exercitio si volunt vti graduum suorum priuilegijs, Notandum præterea id quod dicto *cap.* 8. *num.* 25. videlicet ineptos, & idiotas peccare mortaliter gradus prædictos petentes, aut retinentes. Contrarij enim sunt intentioni Ecclesiæ, & Religionum in huiusmodi graduum institutione, quæ est vt illi declarent, & defendant mysteria fidei contra infideles, & dubijs inter fideles emergentes satisfacere possint, quod nequeunt facere prædicti inhabiles. Syluester *verb. Doctor. quæst.* 4. Emanuel Sà *in Summ. verbo docere num.* 2. Sanchez *tom.* 1. *consil. moral. lib.* 2. *cap.* 2. *dub.* 57. [Nota tamen, quod licet, vt dictum est, Regulares possint ad Doctoratum Theologiæ, & Iuris Canonici promoueri, de licentia suorum Prælatorum; quia nullibi interdicitur harum facultatum studium, aut talium graduum assumptio, prout tenent Caietanus, Syluester, Tabiena, Armilla, Nauarrus, & alij quos referunt, & sequuntur Sanchez *tom.* 2. *in decalog. lib.* 6. *cap.* 14. *num.* 44. & Tamburinus *de Iure Abbat. to.* 3. *disput.* 3. *quæsit.* 6. *num.* 39. Nihilominus ipse Tamburinus ibid. dicit non posse promoueri ad gradus Doctoratus in Iure Ciuili, aut medicina, eo quod *in cap. Non magnopere, & in cap. Super specula, ne Clerici vel Monachi*, interdicatur ipsis Iuri Ciuili, aut medicinæ studere. Ex quo colligi videtur etiam esse illis interdictum talium facultatum gradus suscipere. Pro quo refert Sanchez *supra num.* 43. Sed Sanchez eo loco solum loquitur ex sententia Rebuffi, non ex propria. Ex propria enim sententia dicit infra *n.* 45. *&* 46. quod Religiosus qui licitè, idest existens in sæculo, vel illicitè, idest postquam est Religiosus his facultatibus operam dedit, poterit suscipere gradus illarum eo quod nullibi id prohibeatur, & in præfatis capitibus *Non magnopere, & super specula*, solum ipsis interdicitur auditio Iuris Ciuilis, aut medicinæ, non promotio ad gradus harum facultatum. Pro quo refert Calderinum, Felinum, Nauarrum, Salzedo, & Rodriguez.]

43 Procuratoris munus officium est, non dignitas, aut personatus, cum meram administrationem sine iurisdictione, aut præeminentia importet, in quo ratio officij consistit, vt supra *num.* 2. *&* 7. diximus. Ad Procuratorem spectat solum bonorum, ac redditNUM Monasteriorum exigendorum cura. Vnde ipse pecunias, aut res collectas conseruare, aut expendere non potest. Sic enim statuit Clemens VIII. in decretis *pro Reformat. Regular.* quæ habentur inter Bullas huius Pontificis 3. tom. Bullar. num. 60. & postea confirmata sunt à S. Congregatione Concilij iussu SS. D. N. Vrbani in decreto de Regularibus Apostatis, & eiectis vbi sic habetur, *Nullus ex Superioribus locorum administrationem bonorum, aut aliarū rerum, dispensationemque pecuniarum, & redditNUM sui Cōuentus, etiā nomine Conuentus, per se ipsū habere siue exercere possit, sed vniuersum id onus tribus Fratribus eiusdem Conuentus à Generali ita demandetur, vt vnus rerū & bonorum redditNUMq; colligendorum, ac exigendorū curam habeat, alter tāquā Depositarius pecunias, ac cætera ab illa*

colle-

collecta, & exacta fideliter asseruet; alius de pecunijs; & rebus à Depositario acceptis, Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerso de necessarijs, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed iuxta charitatis Regulam veluti bonus dispensator prouideat, officiorum huiusmodi confusione penitus interdicta. Ex quo habetur nullum ex Superioribus locorum posse exercere munus Procuratoris, aut habere per se ipsum administrationem bonorum Monasterij, quia hoc spectat ad ipsum Procuratorem. In Ordine autem Minorum non possunt Fratres esse Procuratores Monialium suarum. Id enim est illis prohibitum. Portellus *in Dub. Regul. verb. Procurator. Monialium*.

44 Huiusmodi autem administratores bonorum Monasteriorum amoueri possunt ad nutum Superiorum. Tum ex Concil. *sess.* 25. *cap.* 2. tum ex declarat. S. Congregat. apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. officiales*. Illorum electio spectat ad Superiores Monasterij, etiam in casu, quo Monasterium subiectum sit Episcopo. Sic colligo ex declaratione S. Congregat. apud Lauretum de Franchis *in Controuers. Episcop. & Regul. pag. mihi* 164.

45 Sacristæ munus (quod etiam officium dici debet, non dignitas aut personatus, cum non importet iurisdictionem, aut præeminentiam) consistit in attendendo rebus pertinentibus ad cultum diuinum, & celebrationem Missarum iuxta varias Ordinum Regularium Constitutiones. Videtur ad ipsum spectare, vt decreta S. Congregationis Rituum edita die 8. Aprilis 1628. de quibus *tom.* 1. *cap.* 12. *num.* 33. *& cap.* 21. *num.* 21. diximus, affixa habeantur, & conseruentur in Sacristia, præcipitur enim à S. Congregatione ibidem, vt affigantur in Sacristijs omnium Ecclesiarum, tam Regularium, quam sæcularium ibique perpetuo affixa seruentur. Adiuncta sunt postea prædicta decreta Missali, ac Breuiario Romano, quo sufficienter adimpleta videtur intentio S. Congreg. respectu talibus Missali, & Breuiario vtentium, non tamen respectu illarum Religionum, seu Ecclesiarum, quæ proprijs Breuiarijs, & Missalibus vtuntur, vt sunt Carmelitæ, & ita istis videtur necessarium prædicta decreta in Sacristijs perpetuò conseruare. Præcipitur etiam à Pio V. in Bulla *Cum primum*. anno 1566. edita quæ est in 2. tom. Bullar. *num.* 5. vt vidimus *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 6. in virtute S. Obedientiæ Religiosis (quod spectare videtur ad Sacristas) vt in Ecclesijs deputent aliquem qui pauperes mendicantes siue eleemosynam petentes tempore Missarum, prædicationum, aliorumque diuinorum Officiorum foras eijciant. Peyrinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Constitut.* 4. *Iulij II.* §. 1. *num.* 2.

46 Habent Sacristæ Conuersi professi facultatem tangendi Calices, & Patenas, & Purificatoria in necessitate à Sixto IV. vt refert Confettius in Collectan. litterar. Apostol. Mendic. in Sixto IV. num. 9. id priuilegium concedente Fratribus Augustinianis Prouinciæ Lombardiæ pro tempore quo Sacristiæ gerunt curam. Vide dicta *cap.* 8. *n.* 33. *&* 34.

47 Magistri Nouitiorum officium (neque enim dignitas, aut personatus appellari potest propter dicta in Superioribus) valdè necessarium in Religionibus est propter nouitiorum instructionem, & educationem iuxta decreta Clem. VIII. approbata, & confirmata à Sacr. Congregat. Concil. sub Sanctiss. Dom. Nost. Papa Vrbano. Debet talis Magister Nouitiorum habere Socium, & cum ipsis in Nouitiatu commorari, Nouitios instruere, docere, & curare, ne cum Nouitijs vllam alij Fratres communicationem habeant aut ad locum vbi sunt ingrediantur, loci clauem habere, eorum confessiones audire, ipsis semper assistere, & alia facere quæ in prædictis decretis continentur specialiter sequentia, quæ tam ad ipsum Magistrum Nouitiorum quam ad eius Socium spectant. Nouitiorum Magistro Socius si per Nouitiorum instruendorum multitudinem necessarius fuerit, vita, & moribus quoad fieri poterit consimilis deputetur, qui in his, quæ ad Nouitiatus regimen spectant dicto Magistro immediatè subiectus existat, eligantur que tam Magister quam Socius, per Prouinciale Capitulum per triennium ad minus officio huiusmodi fungituri. Quod si aliquo casu extra tempus capitulare noua loca Nouitiatus concedi contingat, tunc electionem Magistri Nouitiorum, & socij huiusmodi in his nouis locis per Generalem, vel Prouincialem, seu Ministrum, aut eorum Visitatores, seu Vicarios, de Deffinitorum tamen, vel grauiorum aliorum Patrum consensu fieri permittatur; idemque seruetur, si intra triennium, alterum, vel vtrumque vrgenti aliqua de causa ex illis locis amoueri, vel mori contigerit, in cuius, vel quorum locum alij consimiles subrogari debeant. Tam Nouitiorum Magister, quam Socius ab ijs omnibus officijs, oneribusque vacationem habeant, quæ Nouitiorum curam, & regimen impedire valeant. Ipse Magister Sacerdotali Ordine sit initiatus, ac in quinto saltem supra trigesimum ætatis suæ anno constitutus, & per decennium à professione emissa in religione perstiterit. Socius vero trigesimum annum excedat sintque ambo doctrina, & quantum per Superiorum diligentiam, & vires fieri poterit, vitæ etiam ante actæ exemplo præstantes, orationis præterea, & mortificationis operibus addicti, prudentia, charitateque referti, non sine affabilitate graues, zelum Dei cum mansuetudine præseferentes, ab omni cordis, ac animi perturbatione, ita præsertim, & indignatione quæ in se, & erga alios charitatem impedire consueuerunt, quam longissimè alieni; & tales demum, qui in omnibus se ipsos bonorum operum exemplum præbeant; vt ij qui eorum curæ subsunt, illos non tam metuant, quam reuereantur. Nec illis vnquam detrahere quicquam possint. Habeat etiam Magister plenam, & absolutam potestatem circa Nouitiorum institutionem, ac Nouitiatus regimen, ita vt in illis nemini (Visitatoribus, ac Superioribus maioribus, vel etiam localibus exceptis) quouis colore se ingerere liceat. Curam adhibeat diligentem, vt Nouitij omnes in Regulari disciplina sedulo exerceantur, agnoscantque præcipuè diuinæ qua digni facti sunt vocationis præstantiam, & excellentiam, quæ vera sit, atque perfecta votorum solemnium, & quam necessaria cuiusque Ordinis Constitutionum obseruantia, modum in Oratione, tum vocali, tum mentali fructuosè persistendi, illicitas passiones, & vitia, (ad quæ natura per peccatũ labefactata omni tempore prona est atque proclinis) per sensuum custodiam, & mortificationem cohibendi, austeritatem, ieiunia, cilicia, disciplinas, conscientiæ, puritatem, crebram illius discussionem, Sacramentorum frequentiam, confessionis præsertim, quæ bis saltem singulis mensibus fiat per aperitionem quotidianam motuum internorum cordis, & tentationum manifestationem, per exercitium humilitatis circa viliora ministeria, per modestiam in omnibus actionibus, diuturnumque silentium. Hæc ibi.

48 Circa illa tamen verba, *Habeat etiam Magister plenam, & absolutam potestatem circa Nouitiorum institutionem, &c.* aduertendum hic non concedi ipsis potestatem aliquam iurisdictionis in foro externo, hæc enim solum competit veris Prælatis. Vnde nec possunt censuras Nouitijs imponere cũ hoc sit actus iurisdictionis. Habent tamen in illos iurisdictionem in foro interno conscientiæ, cum iuxta prædicta decreta illorum confessiones audire debeant. Neque ad hoc munus Confessarij Nouitiorum requiritur, vt puto, approbatio Ordinarij, aut Episcopi, sed sufficit approbatio Superioris Ordinis, sicut ad audiendas confessiones aliorum Religiosorum, iuxta dicta *to.* 1. *cap.* 18. *num.* 27. Cum enim Nouitij tempore Nouitiatus maneant sub cura, & iurisdictione prælatorum Religionis, iuxta dicta eodem *tom.* 1. *c.* 24. *num.* 4. *&* 5. sicut prælati Religionum possunt concedere facultatem simplici Sacerdoti ad audiendas Confessiones Professorũ, sic & Nouitiorum. Nullatenus tamen admittendum est id quod aliqui (Portellus *in Dub. Regul. verb. Nouitij annus num.* 35.) dicunt, videlicet, Magistrum Nouitiorum negare posse suffragium Nouitio Indigno ob defectum solum cognitum in confessione. Hoc enim absdubiè est contra reuerentiam, & sigillum Sacramenti, si enim semel admittatur vti posse confessarium scientia habita in confessione quantumuis occultè in damnum pœnitentis, retrahentur multi à confessione integra suorum peccatorum facienda. Vide in simili dicta *tomo* 1. *capit.* 15. *num.* 14.

49 Non possunt prædicti de quibus in prẽsẽti capite loquuti sumus, siue Prælatias, siue officia, vel administrationes in

Religionibus habentes sint, excusari ignorantia in ijs, quæ spectant ad eorum officia rectè gerenda. Tenentur (inquit Rodriguez *tom.* 2. *q. Regular.* q. 72. *art.* 2.) *in his quæ suam gubernationem, officium, & regimen, & administrationem respiciunt deligentissime se informare de omnibus decretis, & constitutionibus, & reformationibus quæ in diem à Sede Apostolica manabunt, alioquin ignorantia non excusaret eos.* Portellus *in Dub. Regul. verb. Prælati num.* 17. Quod maximè procedit in foro externo, nam quoad internum ratione tum humanæ infirmitatis, tum multitudinis legum, & Decretorum, ipsorumque confusione quandoque excusari poterunt. Portellus *ibid.*

50 Illegitimi non possunt habere sine dispensatione in Religionibus prælatias, dignitates, aut personatus, aut beneficia curam animarum habentia. Ita enim habetur *cap.* 1. *& fin. de filijs Presbyterorum.* Etenim præd. c. 1. est sermo de prælatijs in *cap. autem finali* est sermo de dignitatibus, personatibus, & alijs beneficijs curam animarum habentibus. Vnde nec possunt esse Generales, Prouinciales, Priores, Guardiani, aut similes Superiores etiam locorum curam animarum habentes, quia ista sunt prælatiæ, & dignitates à quibus arcentur in prædictis capitibus. Nec Commissarij, Vicarij, aut Visitatores generales, vel Prouinciales, quia isti etiam sunt prælati tempore quo durant, & esto non habeant aliqui illorum nisi iurisdictionem delegatam, ea tamē est Superior iurisdictione ordinaria Prouincialium, vel Prælatorum conuentualium. Nec etiam possunt esse Procuratores Generales, Diffinitores, Assistentes, Socij, vel Consultores generalium, vel prouincialium, quia isti sunt personatus cum eorum munus importet præeminentiam, seu præcedentiam sine iurisdictione. [Licet quod attinet ad diffinitores oppositum teneat Sigismundus de Bononia *de elect. dub.* 72. propter Constitutionem quamdam Sixti V. Sed tu vide quæ dixi *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 33. circa verba illius Constitutionis.] Item nec possunt esse Superiores saltem in Ordine nostro, aut Vicarij conuentuum in illis Religionibus in quibus habent aliquam præeminentiam, quia tunc erunt personatus, & etiamsi nullam habeant præeminentiam, quando in absentia prælatorum conuentuum ipsi sunt præsidentes, quia hoc est esse prælatos. Possunt tamen illegitimi esse Procuratores conuentuum, Magistri Nouitiorum, Sacristæ, & habere alia officia manualia, illa scilicet, quæ nec prælatiam, nec dignitatem, personatum, aut curam animarum important, hoc enim modo intelligendum est id quod diximus *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 62. Pro quo etiam, vide Syluestrum *Summ. verb. Prælatur. num.* 3. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. quæst.* 13. *artic.* 18. 19. & 20. Portellum *in Dub. Regular. verb. illegitimi.* Qualiter hi illegitimi dispensari possint, vide *tom.* 1. *cap.* 18. *à num.* 60. An illegitimi possint esse socij, seu discreti pro Capitulis diximus *cap.* 12. *num.* 17. Nota etiam declaratum esse à Sac. Congregat. Regularem illegitimum, sed ad instantiam Patris legitimatum in infantia per legitimationem amplissimam vigore facultatum Dominorum de Campegijs non posse eligi generalem in sua Religione. Barb. *in Collectan. Bullar. verb. Regulares* 1.

51 Quando alicui prælato constat se esse electum ab vno qui erat inhabilis, & priuatus voce actiua, si sciente maiori parte Capituli illum defectum admissus est, tenetur renunciare, quia electio illa fuit nulla, iuxta dicta *cap.* 12. *num.* 19. si verò admissus est ignoranter, ignorante scilicet maiori parte capituli illum defectum non tenetur renunciare quia illa electio valida fuit iuxta *ibidem* dicta. Maximè quia ille elector tolerandus erat, ac per consequens gesta ab ipso valida. *L. Barbarius ff. de officio Prætoris.* Suarez *tom. de legib. lib.* 4. *cap.* 9. *num.* 5. Portellus *in Dub. Regul. verb. electio num.* 17.

52 Quando autem alicui prælato constat se tempore electionis non habuisse vocem passiuam, quia scilicet erat excommunicatus excommunicatione maiori quamuis occulta, tenetur quamprimum petere absolutionem ab excommunicatione, qua est irretitus, & postea curare, vt officium sibi de nouo conferatur ab eo, qui potest illud conferre. Ratio est quia prior collatio fuit inualida, & perinde ac si facta non fuisset. Nauarr. *cap.* 27. *num.* 21. & alij apud Bonacinam *disput.* 2. *de excommunicat. quæst.* 2. *punct.* 4. §. 1. *num.* 11. Quod tenet verum etiamsi ignoraret inuincibiliter se esse excommunicatum, quia quamuis illa ignorantia eum excusare possit à culpa, non potest tamen facere illum habilem ad id ad quod inhabilis erat. Lessius *lib.* 2. *de iustit. cap.* 34. *dub.* 22. *num.* 127. & alij quos sequitur Bonacina, *vt supra num.* 2. Quamuis tamen hæc sententia probabilior, & securior sit, contraria tamen probabiliter practicari potest, quod scilicet sufficiat auferre impedimentum, & secretè acceptare officium absque alia noua collatione, sed ex vi præteritæ, conualescens, ita tamen vt impedimentum sit omnino occultum, & vt id in nullius cedat præiudicium (prout contingeret in casu quo illud officium alteri tribui deberet qui in electione illius habuit pauciora vota) & quod impetretur dispensatio non solum illius impedimenti, sed etiam intrusionis per quod etiam fuit inhabilis ad idem officium. Sanchez *lib.* 8. *de Matrimon. disp.* 7. *n.* 12. Portellus *in responsion. casi moral. par.* 1. *cas.* 1.

53 Prælato intruso, & non canonicè electo si res sit dubia obediendum est, quia in dubijs possessio illi fauet, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 4. *num.* 25. Sanch. *lib.* 6. *in decalog. cap.* 3. *num.* 4. 29. & 30. Prælato tamen prædicto cum certò, & publicè constat ille defectus, non est obediendum, cum careat iurisdictione, iuxta dicta etiam eodem *tom.* 1. *cap.* 4. *num.* 38. Si autem defectus ille sit occultus, & subdito constet certo de prædicto defectu tenetur in publico obedire illi propter vitandum scandalum, in secreto tamen non tenetur ipsius mandatis obtemperare, quia verè caret auctoritate præcipiendi. Syluester *verbo beneficium* 3. *post principium.* Portell. *in responsion. cas. moral. par.* 2. *cas.* 16. *num.* 7.

54 Prohibitum est prælatis Regularibus, sicut & alijs Religiosis testari, seu testamentum condere. Quia prohibitio generalis testandi omnes Religiosos comprehendit, & ratio qua particulares in hac prohibitione comprehenduntur procedit etiam in prælatis, nempè quia non habent dominium, aut proprium. Graffis 1. *par. decision. lib.* 3. *c.* 5. *num.* 59. Lessius 2. *de iustit. cap.* 19. *dub.* 3. *numer.* 40. & *capit.* 41. *dub.* 8. *numer.* 73. Vide dicta *tomo* 1. *capit.* 9. *num.* 19.

55 Professio fidei facienda est à quibuscumque prouisis de prælaturis quorumcumque Monasteriorum, seu domorum Regularium etiam militarum, ex Pio IV. in Bulla *Iniunctum nobis*, quæ habetur in 2. tom. Bullar. inter Bullas ipsius num. 89. vbi decretum Concil. Tridentin. *sess.* 24. *cap.* 12. etiam ad prælatos Regulares extendit. Quia tamen hoc non est vsu receptum in multis Religionibus, ideo in illis non est obligatio ad id faciendum. Vt habent Sorbus *in annotat. ad compend. priuil. Mendic. verb. professio fidei* §. *& est primo notandum*, vbi etiam refert Cardinales, & alios doctissimos ita consuluisse. Tamburinus *de iure Abbatum tom.* 1. *disp.* 8. *quæst.* 3. *num.* 3. Portellus *in Dub. Regular. verbo professio fidei*, & alij apud Dianam *tract.* 2. *de Dub. Regular. resolut.* 78. Nihilominus de mandato Reuerendiss. Generalis Ordin. nostri Theodori Stratij introducta est obseruantia prædictæ Bullæ, cum qua etiam est modus faciendi talem professionem, qui habetur cap. præcedent. in formula celebrandi capitula in Ordine nostro.

56 Prælaturæ non electiuæ, quæ scilicet non dantur per electionem, sed per nominationem Superioris, Generalis scilicet, vel prouincialis, sunt manuales, ita vt mutari possint, etiam sine causa, quando Superioribus bene visum fuerit. Ita enim colligitur *ex capit. cum ad Monasterium de statu Monachor.* Nec ipsi prælati amoti conqueri iure possunt siue agere quidquam contra spoliatores Superiores. Cum isti nullam illis iniuriam faciant eos amouendo à dictis prælaturis, sed vtantur iure suo. Riccius *in praxi tom.* 4. *resol.* 51. *num.* 4. Sigismundus de Bononia *in trac. de elect. p.* 1. *cap.* 7. *dub.* 49. *num.* 6. & 14. Diana *tract.* 2. *de Dub. Regul. resol.* 117. Consulendum tamen est famæ tum Religionis, tum Religiosi amoti, alias iniusta esset talis remotio. Diana *ibid.* Dixi loquendo de prælaturis non electiuis, quia in alijs prælaturis obseruanda sunt statuta Religionum, earumque legitimæ consuetudines. [Stando autem in Iure communi nullus prælatus amoueri potest à sua prælatura nisi iusta & rationabili causa existente.

Ratio

Ratio est quia quamuis Religiosi nihil habeant proprium, nec etiam velle aut nolle; nihilominus quia iniuriosum videtur auferre ab aliquo id quod possidet sine rationabili causa, & quia talis spoliatio occasionem præbet malè iudicandi de persona spoliata, ideo non possunt prælati Regulares ad beneplacitum solùm superiorum amoueri. Id etiam colligitur ex *cap. Nullam potestatem. 18. quæst. 2. & cap. Monachi, in fin. de stat. Monachor.* vbi Glossa *verbo Non mutentur*, & Panormitanus *num. 8. vers. In glos. penult.* ibi: *Qui per electionem*. Azor. *par. 2. lib. 3. cap. 26. q. 5.* Sigismundus *supra*.

Ex dictis autem in toto hoc capite elici potest quod quia principatuum seu regiminum tres sunt formæ vt docet Aristotelis *D. Ethicor. cap 10. & 3 politicor. cap. 5.* & Plato *lib. 16.* de Regno, ac D. Thomas *de regimine principum c. 1.* & alij plures scilicet *Monarchia*, quæ est regimen per vnum commune caput; & *Aristocratia* quæ est per paucos, & optimates, & *Democratia* quæ est per multos & populares, ideo Religiones omnes iuxta earum institutum aliquo ex tribus modis regiminum vel vno cum mixtione aliorum gubernantur; Et quidem militantes sub Regula S. Benedicti ex sua primæua institutione Monarchia regebantur, vt constat ex *cap. 3.* Regulæ, & ex *cap. 65.* & ita habent Perez *in Regulam S. Benedicti cap. 65. num. 2.* Peyrinis *tom. 2. de Prælato quæst. 1. cap. 2. num. 3.* Tamburinus *tom. 3. de Iure Abbat. disput. 1. q. 2. num. 1.* quamuis prout de facto contingit non gubernentur nisi Aristocratia, vt notat *num. 4.* Basiliani etiam seu viuentes sub Regula Diui Basilij etiam Aristocratia gubernantur, prout colligitur ex Regula *cap. 45. & 48. & 54.* & ex Regula Breuiori *cap 112.* Peyrinis *supra num.* Tamburinus *n. 5.* Augustiniani etiam, seu viuentes sub Augustini Regula Aristocratia quoque gubernari videntur. Peyrinis *n. 5.* Tambur. *n. 6.* Militantes autem sub Regula S. Francisci quantum est ex vi Regulæ Democratia regi videntur, prout colligitur ex *cap. 7.* Regulæ, & tradunt Peyrinis supra *num. 8.* & Tamburinus *num. 7.* quamuis de facto potius Monarchia mixta gubernari videantur, prout habet Corduba *in caput 8. Regulæ*. Ordo autem noster Carmelitarum, licet ex vi Regulæ primitiuæ B. Alberti Democratia fuerit eò quod *in c. 2.* Regulæ assignatio cellularum dicatur fieri debere per dispositionem Prioris, *& de assensu aliorum Fratrum, vel sanioris partis*, idemque colligi videatur ex eadem Regula, prout ab Innocentio IV. declarata, correcta, & mitigata fuit. Siquidem *cap. 2.* dicitur, posse habere Religionem loca in Eremis vel vbi donata fuerint, *secundum quod Priori, & Fratribus videbitur expedire*: nihilominus in præsenti Religionis regimen Aristocraticum est, sicut & Congregationum Patrum Discalceatorum, siquidem ex antiquo Ordinis vsu Generalis regit Religionem cum Socijs sibi assistentibus, Prouincialis cum Diffinitoribus, & Priores Conuentuum cum Clauarijs. Et ita Aristocratiam esse modum regiminis nostræ Religionis tenet Thomas à Iesu *super Regulam Carmelitarum*, Peyrinis *supra num. 7.* licet addat se audire accedere ad Monarchiam. Sed nesçio à quo id audiuit, nec quo fundamento id dici possit. De regimine porro aliarum Religionum agunt Authores relati, & ex dictis elici potest qualis sit. Si enim ab vno solo Prælato sine consilio aut consortio aliorum gubernentur, erit Monarchia; si verò cum consilio, aut consortio paucorum & principaliorum erit Aristocratia; si multorum, & vulgarium erit Democratia.

SVMMARIVM CAP. XIV.

Tertiariorum quotuplex genus? n. 1.
Alij sunt in Religione viuentes cum tribus votis essentialibus. ibid.
Alij etsi tria vota facerent, sed non in Religione, aut sub Regula approbata. n. 2.
Alij neque in Religione viuunt, neque tria vota emittunt, sed Regulam aliquam approbatam obseruant. n. 3.
Sunt inter eos viri, & fœminæ diuersis nominibus appellati. n. 4.
Tertiarij primi generis sunt verè, & propriè Religiosi. num. 5.
Gaudentque multis priuilegijs. ibid.
Tertiarij secundi generis non sunt verè Religiosi. n. 6.
An debeant tolerari. ibid.
Tertiarij quoque tertij generis non sunt verè Religiosi. num. 7.
Nec modus viuendi ipsorum potest appellari Religio. ibid.
Bene tamen Ordo approbatus. ibid.
An latè, & analogicè Religio. ibid.
Habent facultatem recipiendi suos Tertiarios Minores S. Francisci. n. 8.
Dominicani. n. 9.
Augustiniani. n. 10.
Carmelitani. n. 11.
Seruitæ. n. 12.
Minimi. n. 13.
Possunt huiusmodi Tertiarij Fratres, aut Sorores tertij Ordinis dici. n. 14.
Profitentur Tertiarij aliquam Regulam approbatam. n. 15.
Gestant habitum Ordinum, quorum sunt Tertiarij. n. 16.
Qualis sit futurus talis habitus. ibid.
Proprium etiam modum profitendi habent. n. 17.
Qualis is sit. ibid.
An emittant aliqua vota. n. 18.
Qualiter peccent transgressores suæ professionis. n. 19.
An peccent transgredientes Regulam. n. 20.
Quomodo facienda sit illorum professio. n. 21.
Ante illam debet præcedere aliquod tempus probationis. num. 22.
An sint Apostatæ recedentes ab hoc statu. n. 23.
Differt valde hoc institutum Tertiariorum à Confraternitatibus. n. 24.
An sint dicendi personæ Ecclesiasticæ. n. 25.
Concessa illis sunt multa priuilegia. n. 26.
Moderata tamen à Leone X. in Conc. Later. n. 27.
Qualiter hæc moderatio accipienda. n. 28.
Quomodo id declaratum à Sacr. Congregat. Episc. & Regul. n. 29.
Tertiarij tripliciter viuere possunt. n. 30.
Diuersimodè sentiendum de viris, ac fœminis. n. 31.
Mariti, & maritatæ excluduntur à Tertiarijs. n. 32.
An possint sepulturam vbi voluerint eligere. n. 33.
Qualiter, & de quibus, id sit intelligendum. ibid.
Quo priuilegio circa Sacramenta potiantur. n. 35.
Quid de Eucharistia, pœnitentia, & extrema vnctione. ibid.
Quid dicendum de exemptione à foro sæculari. n. 35.
Quid de facultate audiendi diuina tempore interdicti. n. 36.
Quæ priuilegia ipsorum censentur abrogata. n. 37.
Quid de mulieribus collegialiter viuentibus. n. 38.
An Tertiarij gaudeant priuilegio Canonis. n. 39.
Quæ conditiones requirantur pro illis. n. 40.
Maximè pro habitu Pinzocherarum. ibid.
Quomodo subijciantur directioni Superiorũ Ordinũ. n. 41.
An possint habere aliquos Superiores ex seipsis. n. 42.
De indulgentijs Tertiariorum. n. 43.
Ad quem spectet cognoscere de qualitatibus, seu conditionibus pro Tertiarijs requisitis. n. 44.

De Tertiarijs Regularium, eorumque obligationibus, & Priuilegijs. Cap. XIV.

1 TErtiarij fuerunt, & sunt in multiplici differentia, licet ad triplex genus reduci possint. Aliqui enim sunt Tertiarij in Religione viuentes, & tria vota Religionis essentialia emittentes sub prælatorum obedientia. Hi sunt illi quibus Leo X. ann. 1521. Bulla *Inter cætera*, quæ in 1. to. Bull. inter Bullas huius Pontificis est 42. Regulam Sãcti Francisci aptauit, & accomodauit, & quos postea Pius V. anno 1568. in Bulla *Ea est officij*, quæ est in 2. to. Bullar. inter Bullas huius Pontificis 63. reformauit, ac Generali, & Prouincialib. Minorum de obseruantia subiecit, licet postea hanc Pij V. Constitutionem moderatus fuerit Sixtus V. in Constitut. *Roman. Pontificis* anno 1586. in eodem 2. tom. Bullar. inter Constitutiones Sixti num. 28. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendic. v. Tertiarij n. 24.* Peyrin. *to. 1. priuileg.*

priuileg. Minimor. in Constitut. 4. Sixti IV. §. 7. n. 31.

2 Alij erant, & forsan modo sunt Tertiarij, qui etsi tria vota essentialia facerent, aut fecerint, sed non emiserunt illa sub aliqua Religione, aut determinata Regula à Sede Apostolica approbata, quorum aliqui in Congregatione viuunt, seu viuebant, alij verò non in Congregatione, aut Communitate, sed in Eremitorijs, & separatim cum habitu tamen Religioso ab aliquo Regolari accepto, vel quem ipsi propria auctoritate acceperunt. Casarubius *vt supra §. Tertius insuper.* Sosa *in tract. de Profess. Tertiator. pag.* 201. Miranda *in manual. Prælator. tomo* 1. *q.* 36. *artic.* 3.

3 Alij sunt Tertiarij qui neque tria vota essentialia Religionis emittunt, nec in Communitate, aut Collegialiter viuunt, sed Regulam Carmelitarum, S. Dominici, S. Francisci, vel alterius Religionis approbatæ seruant in proprijs domibus, & quandoque, maximè fœminæ, in communi aliqua domo habitantes, quorum aliqui emittunt votum simplex castitatis, vel obedientiæ alij nullum nisi forsan obedientiæ. Casarub. *vt supra §. ex prædictis omnibus.* Peirinis etiam *vt supra n.* 35.

4 Sunt autem inter istos Tertiarios maximè primi, & tertij generis, viri, & fœminæ, & sicut viri vocantur Fratres Tertiarij de pœnitentia, Mantellati, Corrigiati, sic fœminæ vocantur Sorores Tertiariæ, de Pœnitentia, Mantellatæ, Corrigiatæ, Pinzocheræ, Beatæ, &c. Casarubius *vt supra à §. Alijverbreuius, & §. sciendum est vlterius* Peyrinis etiam *vt supra num.* 35. *&* 36. De quibus sigillatim dicendum est, maximè quod hæc materia intricatè satis, & confusè quibusdam tractetur.

5 Et primò, loquendo de Tertiarijs primi generis, seu de quibus primo loco dixi illi sunt verè, & propriè Religiosi, cum tria vota essentialia Religionis emittant, & sub obedientia, & iurisdictione Prælatorum viuant. Ita etiam declarasse videtur Leo X. in Bulla relata dum illis Regulam, modum profitendi, & recipiendi Nouitios, seu Nouitias, ieiunia, orationes, & similia præscribit, & Pius V. etiam in prædicta Bulla vbi illorum statutum Religionem appellat, ac Sixt. V. in Bul. quoque relata. Vnde illi vt verè personæ Ecclesiasticæ, & Religiosæ exempti sunt ab omni iurisdictione Seculari, & Ecclesiastica Episcoporum, & gaudent priuilegio Canonis, & fori habentque multa priuilegia, quæ Clemens VIII. in Bulla *Ratio Pastoralis* anno 1597. edita in 3. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 51. innouat, & confirmat. Casarub. *in Compend. priuileg. mendicant. v. Tertiarij num.* 24. *§. Quoad secundum gradum Tertiariorum.* Peyrinis *tom.* 1. *priuil. minim. in Constitut.* 4. *Sixti IV. §.* 7. *num.* 31. Portell. *in Dub. Regul. verb. Tertiarij n.* 1.

6 Tertiarij autem secundi generis tria vota essentialia Religionis emittentes, sed non sub aliqua Regula, aut Religione approbata, siue in Communitate, siue priuatim, aut seorsim in Eremitorijs, non sunt verè Religiosi, nec vnquam tales fuerunt. Ratio est, quia ad hoc, quod tria vota essentialia Religionis constituant aliquem Religiosum requiritur quod illa fiant secundum certam, & determinatam Regulam, & sub Religione aliqua à Sede Apostolica approbata, vt colligitur *ex c. vnico de voto, & voti Redempt. in* 6. vt dictum est *to.* 1. *cap.* 2. *n.* 1. Cum ergo isti non emiserint prædicta vota sub aliqua Regula, aut Religione approbata nullo pacto erunt veri Religiosi. Nauar. *Comment.* 1. *de Regul. super c. Cui portio n.* 18. *& in Consilijs lib.* 3. *de Regul. consil. mihi* 12. Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *quæst.* 36. *artic.* 3. *prima conclus.* Quod etiam est verum quamuis isti emisissent prædicta vota in manibus Episcopi. Quia ad essentialiter requiritur ad professionem veræ Religionis, quod sub determinata Regula, & Religione approbatis fiat. Sanchez *lib.* 5. *in decalog. cap.* 4. *num.* 74. Portellus *in respons. cas. mor. p.* 1. *cas.* 16. *n.* 8. Addunt aliqui hos esse sublatos à Leone X. in Bulla *Dum intra mentis.* Peirinis *n.* 32. Sed nihil tale in dicta Bulla inuenire potui. Alij volunt non esse huiusmodi homines permittendos. Casarub. *in Compend. priuil. Mendic. ver. Tertiarij num.* 24. *§. tertius insuper.* Rodriguez *tom.* 3. *q. Regul. q.* 72. *artic.* 1. *§.* 2. *conclusio.* Verumtamen nisi scandalosè viuant, aut habitum alicuius Religionis portent, cum tria illa vota quæ emiserunt pia sint, & honesta, & illos obligent, etsi non vt solemnia, saltem vt simplicia non video cur permitti non possint. Fatendum tamen est post tempora Pij V. huiusmodi Congregationes virorum Regularium formam præseferentium sine solemni professione sub aliqua ex Regulis approbatis abolitas, & sublatas esse, vt patet ex Bulla *Lubricum vitæ* anno 1568. edita quæ est in 2. tomo Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 76. Portellus *in Dub. Regul. v. Tertiarij in addit. num.* 4. aduertens bene hanc Pij V. Constitutionem solum de Congregationibus virorum, non de congregationibus fœminarum loqui.

7 Tertiarij autem tertij generis (de quibus principaliter hic est sermo) non sunt veri Religiosi, tam de viris, quam de fœminis loquendo. Ratio euidens est quia non promittunt tria vota essentialia Religionis, & sine quibus Religio non stat, iuxta dicta *to.* 1. *c.* 2. *n.* 1. Casarubius *in Compend. verbo Tertiarij.* Rodriquez *to.* 3. *quæst. Regul. q.* 72. *art.* 2. Glossa *in Clement. de sent. excommunicat. cap. ex eo &* Glossa *in Clement. de Religiosis domibus in* 6. *ver. obedientia*, & alij. Erit ita sibi, & non congregationibus, in quibus sunt, acquirere possunt. Angelus *verb. Religiosus n.* 53. Syluester *verb. Religio* 6. *q.* 1. *dict.* 3. Vnde nec modus iste viuendi potest appellari Religio, quia Religio denotat religationem per tria vota. Potest tamen appellari Ordo, quia Ordo prout in præsenti solum significat modum viuendi ordinatum sub certis Regula, & ceremonijs, quæ huic modo viuendi competunt, cum sit sub regula, & Ceremonijs religionis, & ita nomine Ordinis à pluribus Summis Pontificibus appellatur, vt videre est in aliquibus ex referendis. Carillus *lib.* 3. *de Tertiarijs cap.* 5. Portellus *in Dub Regular. verbo Tertiarij n.* 4. Ioannes Silu. *in tract. de Tertiarijs Carmelitarum.* Imò talis viuendi modus appellari potest Ordo approbatus ab Ecclesia. Est enim approbatus à Summis Pontificibus, præsertim Nicolao IV. pro Tertiarijs Ordinis Minorum, Innocent. VII. pro Tertiarijs Dominicanorum, Martino V. pro Seruitis, Eugenio IV. & Martino V. pro Tertiarijs Augustinianis, Sixto IV. pro Tertiarijs Carmelitarum, & Iulio II. pro Tertiarijs Minimorum. Portellus *vt supra.* Addere etiam possumus modum viuendi illorum Tertiariorum, qui vnum vel duo vota emittunt, de quibus infra, quamuis simpliciter status religiosus dici non possit, aliquo tamen modo lata scilicet significatione, & analogicè religiosum dici posse, quatenus imperfectè, & incompletè rationem status religiosi participant. Suarez 3. *tom. de Relig. lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 17. *&* 18. vbi specieliter loquitur de illis mulieribus Tertiarijs quæ in Hispania Beatæ vocantur. Ioannes Silueira *in tract. de Tertiarijs Carmelitarum* Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 22. & nota eos Tertiarios, quos eo loco dixi esse veros religiosos, si tria vota essentialia sub obedientia Prælatorum emittant, esse illos de quibus supra *n.* 1. *&* 5. est dictum.

8 Habent facultatem admittendi, seu recipiendi huiusmodi Tertiarios Ordines Mendicantes, & primo Minores. Nam S. Franciscus huius Sacri Ordinis Patriarcha instituit Fratres, & Sorores tertij Ordinis, eiusque Regulam præscripsit Nicolaus IV. Pontificatus sui anno 2. in Bulla *Supra montem.* quam refert Casarubius *in fine Compend. priuil. Mendicant. fol. mihi* 563. & habetur in 1. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num. 2. Et quamuis ipse Casarub. *in Compend. verb. Tertiarij num.* 24. *§. sciendum est vlterius* dicat quod solus S. Pater Franciscus Fratres, & sorores tertij Ordinis, seu de pœnitentia instituerit, vt propterea de eo canat Ecclesia *Tres Ordines hic ordinat, & cet.* alij tamen etiam hoc tribuunt S. Dominico, vt dicetur inferius, & dicunt eò solùm illa de B. Francisco dici ab Ecclesia quia ipse primus omnium fuit, & S. Dominicus ad Ipsius imitationem. Corduba *in annotation. ad Compend. priuil. Mendic. §. Quoad vltimum notabile.* Hæc autem Regula à S. Francisco tradita Tertiarijs secularibus est, quam postea Leo X. ann. 1521. Bulla *Inter cætera* alijs Tertiarijs S. Francisci, qui verè Religiosi sunt, aptauit, & accomodauit, vt dixi *n.* 1. Posse autem religiosos Minores tales Tertiarios recipere, seu admittere supponunt communiter Summi Pontifices in suis Bullis, specialiter inferius afferendi, videlicet Bonifac. VIII. Eugenius IV. Martin. I. & Sixtus IV. Quibus iunge Gregor. IX. Innoc. VIII.

Iulius

Iulius II. Alexand. VI. & Leonem X. apud Casarub. *in Compend. priuil. Mendic. v. Tertiary Fratres*, licet forsan aliqui horum solum loquantur de Tertiarijs verè religiosis Ordinis Minorum, de quibus num. 8. dictum est.

9 Patres etiam Dominicani Tertiarios vtriusque sexus Fratres, & Sorores de pœnitentia nuncupatos habent, ac facultatem eos recipiendi, ac admittendi, imò vt dicitur S. Dominicus ipsorum Patriarcha etiam tertium Ordinem tertiariorum instituit. S. Antonin. 3. *p. histor. tit.* 23. *cap.* 34. §. 2. Corduba *in Annot. ad Compend. priuileg. Mendic.* §. *quoad vltimum notabile*. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regular. quæst.* 72. *artic.* 2. Vnde de tertiarijs Ordinis Prædicatorum loquuntur Bonifac. VIII. Eugen. IV. Martinus V. Nicolaus V. & Sixtus IV. referendi inferius, specialiter Sixtus IV. in Bulla *Sacrosancta* anno 1475. & in Bulla *Iniunctum nobis* anno 1478. apud Confettium *in Collect. litter. Apostol. Mendicant. in Sixto IV. num.* 8. *&* 10. supponit in dicto Ordine esse tertiarios vtriusque sexus. Maximè Innocent. VII. in Bulla *Sedis Apostolica* quæ est vnica in Bullario Laertij tom. 1. vbi Regulam pro Fratribus, & sororibus 3. Ordinis S. Dominici approbat.

10 Augustiniani etiam Patres Tertiarias habent, ac facultatem illas admittendi, & recipiendi ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum Ordinum Minorum, & Prædicatorum, ex Bonifacio IV. Eugenio IV. & Martino V. Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regular. quæst.* 72. *artic.* 3. quorum Bullæ habentur in nostro Mari magno Bulla 41. 42. & 43. Idem colligitur ex Iulio II. in Bulla *Præ cæteris* apud Laurentium Empoli *in Bullar. Eremitar. S. Augustini in Iulio II. Constit.* 7. Maximè ex Sixto IV. in Mari magno ipsorum *in prædicto Bullario in Sixto IV. Constit.* 5. Aduertit tamen ipse Rodriguez ibidem se non inuenire in priuilegijs Eremitarum D. Augustini, aut Carmelitarum, habere Tertiarios vtriusque sexus, sed solum fœminas. Verum tamen quod ad Carmelitas attinet valdè decipitur, constat enim ex Sixto IV. in Bulla *Dum attenta* anno 1476. cuius verba relata sunt *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 22. & iterum postea referentur, posse recipere qualcumque mulieres, & vtriusque sexus personas. Quod attinet autem ad Patres Augustinianos, licet aliud non extaret, quam quod in dicta Bulla Sixti IV. conceditur Carmelitis priuilegium scilicet recipiendi personas vtriusque sexus, cum hoc dicat Pontifex se concedere *ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum, aut Fratrum de pœnitentia tertij Ordinis Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Eremitarum S. Augustini*, supponere videtur etiam Augustinianos Patres habere Fratres de pœnitentia, & vtriusque sexus tertiarios. Video tamen pro illis clarius priuilegium extare Pauli II. anno 1470. qui Generali, prouincialibus, ac prioribus congregationis Lombardiæ eiusdem Ordinis in Bulla *Exposcit vestra* concessit facultatem exhibendi viris Mantellum, seu habitum mantellatum nigri coloris, & habitui Fratrum eiusdem Ordinis in colore conformem, ad instar aliorum Mantellatorum aliorum Ordinum. Ioannes Baptista Confettius *in Collectan. litterarum Apostolicarum in Paulo II.* vbi etiam refertur Innocent. VIII. viuæ vocis oraculo concessisse Frat. Benigno de Ianua Vicario Generali eiusdem Congregationis, vt huiusmodi Mantellati, seu Mantellatæ sola ratione Corrigiæ priuilegijs eiusdem instituti potirentur. Id etiam colligitur ex Mari magno eorumdem Patrum apud Confettium *in Collect. Litterar. Apostol. Mendic. in Sixto IV. num.* 29. & in Bullario Empoli relato vbi vtens hac voce *Mantellata persona coniugata*, quæ etiam ad viros extenditur innuere videtur de Tertiarijs vtriusque sexus loqui.

11 Carmelitani etiam nostri facultatem eamdem habent admittendi, & recipiendi ad habitum Ordinis prædictos Tertiarios Fratres, & Sorores, vtriusque sexus. Nam quod attinet ad mulieres, id constat ex Nicolao V. in Bulla *Cum nulla fidelium* quam refert Ioannes Baptista Confettius *in Collectan. Litterarum Apostolicar. & priuileg. Regular. Mendicant. in Nicolao V. Bulla* 1. vbi sic ad intentum. *Ne Conuentus Religiosarum Virginum, Viduarum, Biguinarum, Mantellatarum, aut aliqua particulares ex ijs sub habitu, & protectione Ordinis Beatissima Dei Genitricis, semperque Virginis Maria de Monte Carmeli degentium, aut qua in posterum offerentur absque Apostolica auctoritatis munimine viuere videantur; harum tenore præsentium decernimus, vt Ordo præfatus, ac eiusdem Ordinis Magister Generalis, & Priores Prouinciales circa præfatarum receptionem, vita modum, admissionem, & protectionem illis eisdem, & prorsus similibus priuilegijs gaudeant, quibus Ordines Prædicatorum, & Eremitarum S. Augustini gaudent, & vtuntur. Dummodo Virgines, Vidua, Biguina, Mantellata prædicta continenter, & honeste viuant, seiunentque, ac omnia alia faciant, & obseruent.* Hæc ibi. Quod verò attinet non solùm ad mulieres, sed etiam ad personas vtriusque sexus id constat ex Bulla Sixti IV. *Dum attenta*, superius relata vbi sic ad intentum. Et vt Virgines, & Viduæ, & Coniugatæ personæ, Mantellatæ, seu Pynzocheræ dicti ordinis nuncupatæ prædictæ tanto feruentius iuxta earum viuendi ritum, & morem sub cura, & secundùm instituta dicti ordinis, ac ordinata per Bonifacium IX. in sua obedientia nuncupatum, & Martinum V. ac Eugenium IV. prædecessores prædictos confirmatâ quoad Moniales Virgines, & Viduas, coniugatas, & Mantellatas Pynzocheras ordinis Eremitarum S. Augustini, & per præfatum Nicolaum V. etiam prædecessorem nostrum quoad omnia, & singula indulta priuilegia, & Indulgentias Ordinum Prædicatorum, & Eremitarum ad Virgines, Viduas, Coniugatas personas, Mantellatas, Pinzocheras Ordinis Beatiss. Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli extensa, & ad quas Virgines, Mantellatas, Pinzocheras dicti Ordinis Beatissimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli singula priuilegia, & Indulgentias Ordini Minorum concessa, & indulta motu, & scientia similibus quoad omnia extendimus, & extensa volumus, & mandamus. Vt eo attentius diuinis studeant vacare beneficijs quanto maioribus priuilegijs, & fauoribus prædictæ Sedis cognouerint se fore refectas motu, scientia, & auctoritate prædictis volumus, & eisdem personis concedimus quod omnibus, & singulis priuilegijs immunitatibus, fauoribus, gratijs, & indultis in spiritualibus, & temporalibus prædictis Ordinibus, videlicet, Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini, & eorum Fratribus, & pro Fratribus Beatissimę Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli concessis, & concedendis, & quibus illi in genere quomodolibet potiuntur, & gaudent, tam in vita, quam in mortis articulo etiam circa peccatorum remissionem, & iniunctarum pœnitentiarum relaxationem vti, potiri, & gaudere, ac participes esse possint, & debeant. Liceatque Fratribus prædictis eisdem Pynzocheris, & Mantellatis personis in earum etiam domibus quoties opus fuerit confessionibus diligenter auditis de absolutionis beneficio prouidere, & Euchareſtiæ, ac extremæ vnctionis Sacramenta ministrare, & dum eos, vel eas decedere contigerit, illarum cadauera ad eorumdem Fratrum Ecclesias tumulanda deferre, etiam Ecclesiarum Parochialium personarum eorumdem Rectorum licentia desuper minimè requisita, & contradictione quacumque non obstante. Et ne oblati, & oblatæ eiusdem Ordinis suorum iure deuotionis ad Ordinem ipsum frustentur effectum, omnia, & singula circa Fratres, & Sorores, & Mantellatas, seu Pinzocheras nuncupatas personas prædictas in præsentibus litteris statuta, concessa, & ordinata, aut illis, & Fratribus prædictis in eorum commodum, & fauorem indulta ad easdem dicti Ordinis nunc, & pro tempore oblatas, & commissas vtriusque sexus personas, eisdem scientia, & motu, & auctoritate extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere debere perinde ac si pro eisdem oblatis, & commissis personis, & circa illas emanassent decernimus, volumus, & ordinamus. Hæc ibi. In quibus si expendantur verba illa *coniugata persona*, & iterum *coniugatas personas*, & postea *Mantellatis personis*, quæ vtriusque sexus personas indicant, maximè cum postea subiungatur, *& dum eos, vel eas decedere contigerit*, sufficienter denotat se loqui de Tertiarijs vtriusque sexus. Ad tollendum tamen omne dubium, & scrupulum in sequentibus verbis eiusdem Bullæ clarius exprimit se loqui de Tertiarijs tam viris, quam feminis. [Statuentes præterea Apostolica auctoritate, & præsentium tenore concedentes volumus, & ordinamus quod de cætero perpetuis futuris

temporibus tam magistro Generali quam cuilibet dicti Ordinis Officiali, Prioribus dicti Ordinis secundum morem, & instituta eiusdem Ordinis in quibuscumque Prouincijs constitutis tam præsentibus, quam futuris sit licitum, ac permissum quascumque mulieres, & vtriusque sexus personas si alias sint idoneæ, & aliud Canonicum non obsistat, quæ habitum Regularem prædicti Ordinis ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum, aut Fratrum de pœnitentia tertij Ordinis Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Eremitarum, S. Augustini habere voluerint, & gestare tam Virgines, ac Matronas, quã Viduas, ac Mantellatas, seu Pinzocheras, & vtriusque sexus personas dicti Ordinis Carmelitarũ recipere & admittere ac earum singulis habitum regularem, ac Regulam eiusdem Ordinis Carmelitarum ad instar huiusmodi Mantellatarum, seu Pinzocherarum vtriusque sexus Ordinum, & vtriusque sexus personarum Ordinum Fratrum Minorum, & prædicatorum, necnon, & Eremitarum S. Augustini præfatorum, prout secundum Deum saluti animarum earumdem personarum salubrius visum fuerit expedire etiam exhibere: quæ sic receptæ, & in posterum recipiendæ auctoritate præfata gaudeant, & gaudere possint, & debeant, tam exemptionis priuilegio quam omnibus immunitatibus libertatibus, Indulgentijs, & alijs priuilegijs quibuscumque præfato Ordini Beatæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli eiusque Fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam iam concessis, & quæ in posterum concedentur, quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, Indulgentiæ, ac quæcumque alia priuilegia ipsis Prioribus, & Fratribus Ordinis de Monte Carmeli competunt, vel competere possunt, seu poterunt, & priores, & Fratres, ac loca ipsa esse capacia, eorumdem Constitutionibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus tam vestri, quam aliorum Ordinum quorumcumque, & alijs contrarijs non obstantibus quibuscumque.] Habetur hæc Bulla in Mari magno Ordinis (imò ipsa est Mare magnum) & in Bullario Rodriguez *n.* 37. ita vt mirum sit ipsum loco superius relato dixisse se non inuenisse in priuilegijs Carmelitarum habere. Tertiarios vtriusque sexus, cum constet hoc ex eadem Bulla Sixti IV. quam ipse affert. Vnde propterea sic nouissimè causa vtrinque agitata, & sententia data pronunciatum est anno 1635. die 13. Aprilis Vlissipone ab Illustriss. Laurentio Tramalo Collectore Generali Lusitaniæ decernente sub pœnis excommunicationis, & suspensionis, ac alijs pecuniarijs, ne quis attendere publicè negare Carmelitarum Ordinem Tertiarios habere, aut facere posse.

12 Habent etiam Seruitarum Ordinis Patres Tertiarios, seu Sorores, vt colligitur ex Paulo II. in Bulla *Exposcit vestræ*; Augustinianis Congregationis Lombardiæ concessa, de qua supra *n.* 10. ibi enim id supponitur. Similiter id colligitur de Tertiarijs vtriusque sexus ex Leone X. in Bulla *Dudum per nos.* anno 1519. edita, vbi Fratres omnes Mendicantes, inter quos Seruitas recenset, etiam quoad personas vtriusque sexus de pœnitentia æquales esse in priuilegijs cõcedit. Confettius *in Collectan. Litterarum Apostolicarum Mendic. in Leone X. Bulla* 18. Maximè id constat ex Martino V. in Bulla *Sedis Apostolicæ, quæ est in Appendic. ad Bullarium inter Constitutiones huius Pontificis. num.* 1. Vbi approbat Regulam pro Fratribus, & Sororibus tertij Ordinis Seruitorum B. Mariæ Virginis. De qua plura in sequentibus afferentur. Vide Bullam loco relato.

13 Item Minimorum S. Francisci de Paula Religio suos Tertiarios vtriusque sexus habet, vt constat ex Iulio II. in Bulla *Dudum ad sacrum.* anno 1506. edita quæ habetur apud Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim.* & ex forma professionis eorumdem viuæ vocis oraculo ab eodem Iulio comprobata, etiam apud eumdem Peirinis *ibid.* Item ex Leone X. in Bulla *Ea quæ* anno 1513. edita apud eumdem etiam Peirinis vt supra *inter Bulla Leonis X. n.* 5. Miranda *in man. to.* 1. *q.* 36. *art.* 2.

14 Possunt etiam huiusmodi Tertiarij Religionum Fratres, aut Sorores tertij Ordinis nuncupari. Tum propter dicta *to.* 1. *c.* 3. *n.* 22. Tum specialiter quoad Minimorum Ordinem quia in Bulla Iulij II. relata expressè nominatur hæc Congregatio tertiariorum Tertius Ordo Minimorum, tum denique quoad nostros Carmelitanos, Eremitas S. Augustini, & alios habentes tertiarios, non solùm propter communicationem priuilegiorum, sed etiam quia tota ratio, quare in Ordine Minorum, Prædicatorum, & Minimorum reperitur tertius Ordo est quia in illis est Ordo virorum, seu Fratrum Religiosorum, Ordo fœminarum Religiosarum, seu Monialium, & Ordo Laicorum qui Regulam dicti Ordinis suo modo obseruant, quæ omnia etiam procedunt in Ordinibus Carmelitarum, & Eremitarum Sancti Augustini.

15 Profitentur huiusmodi Tertiarij aliquam Regulam ab Ecclesia approbatam. Nam tertiarij Minorum profitentur Regulam à Nicolao IV. illis concessam de qua supra num. 8. Tertiarij Prædicatorum Regulam ab Innoc. VII. approbatam in Bulla supra *n.* 9. relata. Tertiarij Eremitarum S. Augustini, Regulam, vt puto S. Augustini illis accomodatam, & applicatam. Tertiarij Carmelitarum Regulam ipsorum à B. Alberto Hierosolymitano Patriarcha traditam, & ab Innocent. IV. Eugenio IV. & alijs Pontificibus confirmatam: hoc enim concessit Sixtus IV. in verbis relatis *n.* 11. illis scilicet, *ac Regulam eiusdem Ordinis Carmelitarum, &c. exhibere.* Tertiarij Minimorum Regulam S Francisci de Paula à Leon. X. in Bulla *Dudum ad Sacrum* de qua supra *n.* 13. confirmatam. Ac tandem tertiarij Ordinis Seruitarum Regulam à Martino V. pro illis approbatam, quæ habetur, vt dixi in Appendic. Bullarij Laertij Cherubini inter Constitutiones ipsius *n.* 5. Quibus Regulis etiam adiunguntur particularia statuta, & ordinationes à prælatis Religionum pro prædictis Tertiarijs facta, quæ statui sæcularium, & Ordini aliquo modo Religioso, vel quasi Religioso, quem profitentur apta, & accomodata censentur.

16 Habent etiam prædicti tertiarij habitum ordinum quorum sunt tertiarij, non quidem eumdem omnino, sed similem, ad denotandum eos etsi sæculares, illorum tamen ordinum tertiarios esse. Primò enim Tertiarij Minorum habent habitum à Nicolao IV. in Bulla *Super montem* relata vbi *cap.* 3. sic habetur. [Fratres insuper ipsius fraternitatis, de humili panno in pretio, & colore, non prorsus albo, vel nigro communiter vestiantur, nisi fuerit ad tempus in pretio per visitatores de consilio Ministri ob causam legitimam, & apertam, cum aliquo dispensatum; Chlamydes quoque ac pelles absque scolaturis, scissas, vel integras, affibulatas tamen vel patulas, vt congruit honestati, clausasque manicas Fratres habeant supradicti. Sorores etiam chlamyde induantur, & tunica de huiusmodi humili panno factis, vel saltem cum chlamyde habeant guarnellum seu placentinum coloris albi, vel nigri, aut paludellum amplum de canabo, siue lino absque vlla crispatura consutum. Circa humilitatem verò panni, & pellitones Sororum ipsarum, iuxta conditionem cuiuslibet earumdem, ac loci consuetudinem poterit dispensari. Bindis, & ligaturis sericis non vtantur, pelles dumtaxat agninas, bursas de corio, & corrigias simpliciter absque serico vllo factas, & non alias, tam Fratres habebant, quam Sorores, depositis cæteris (iuxta B. Petri Apostolorum Principis salubre consilium) vanis huius sæculi ornamentis.] Aduertit tamen Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Tertiarijs §. Quoad primum gradum*, consuetudinem, vel potius corruptelam interpretasse in diuersis prouincijs, & Regnis diuersas formas habituum. Vide Rodriguez *tom.* 3. *quæst. Regul. quæst.* 72. *artic.* 4. Dominicanorum etiam Tertiarij habitum habent præscriptum ab Innocent. VII. in Bulla relata *num.* 9. Seruitarum à Martino V. in Bulla num. 12. relata. Minimorum autem tertiarij habitum gestant aliquo modo scilicet quoad materiam, & colorem ipsis Fratribus similem. Augustinianorum tertiarijs concessit Paulus II. relatus supra *num.* 10. vt Mantellum, seu habitum mantellatum nigri coloris, & habitui Fratrum eiusdem ordinis in colore conformem deferre, & accipere possent, & Innoc. VIII. etiam ibid. relatus declarauit, sola delatione, & retentione corrigiæ, licet habitum Mantellatorum, siue Mantellatarum quem susceperunt, cum licentia prioris non retineant, neq; continuè deferant, potiri priuilegijs, &c. ex quo videtur hũc esse proprium habitum horum tertiariorum ordinis S. Augustini. Quia tamen si hoc videtur fuisse viuæ vocis oraculum, vt notat Casarubius *in Comp. verb. Tertiarij n.* 29. ideo his temporibus

quando

quando omnia viuæ vocis oracula à SS. D. N. Vrbano reuocata sunt, parum videtur iuuare. De nostris quoque Carmelitarum Tertiarijs, cum iuxta Sixti IV. in Bulla *Dum attenta* verbis relatis *num.* 11. *habitum Regularem* Ordinis nostri suscipere debeant, ideo ipso induuntur, accommodato tamen pro ipsis. Vnde proprius ipsorum habitus, meo iudicio, est ille, qui quoad formam similis est sæcularium habitui; quoad materiam tamen, & colorem similis est habitui (non dico Cappæ) Fratrum nostrorum. Quod idem censeo dicendum de Tertiarijs aliorum Ordinum. Rodriguez *tom.* 3. *q. Regul. q.* 72. *art.* 4. §. *Quantum autem*. Pro habitu Pynzocherarum vide infra *num.* 40.

17 Proprium etiam modum profitendi habent Tertiarij. Nam Minorum Tertiarij iuxta prædictam Nicolai IV. Regulam promittere debent se diuina præcepta seruaturos, ac etiam satisfacturos, vt conuenit, de transgressionibus, quas contra hunc viuendi modum commiserunt, cum interpellati fuerint, & ad visitatoris voluntatem. Dominicanorum Generali Thomæ de Vio Caietano concessit Iulius II. anno 1509. in Bulla *Considerantes* apud Peirinis *to.* 1. *priuileg. Minimor. inter Constit. Iulij II. num.* 13. quod mulieres prædicti Ordinis, quæ Sorores de pœnitentia nuncupantur, & collegialiter viuunt, si ipsi placuerit, & illæ id cuperent, tria vota Religionis in manus ipsius, aut illorum, quos ad hoc duxerit deputandos emittere licitè valeant. At ex Bulla Innocent. VII. relata peculiarem modum profitendi habent illorum Tertiarij, quo profitentur de cætero viuere secundum formam, & Regulam Ordinis de pœnitentia B. Dominici. Similiter Seruitarum Tertiarij suum, & particularem modum profitendi habent à Martino V. in Bulla relata illis præscriptum. Carmelitarum verò Tertiarij Regulam Ordinis profitentur sicut alij Fratres, & Moniales, eo excepto quòd votum paupertatis non emittunt, sed solum castitatis iuxta eorum statum, & obedientiæ ad Superiores Religionis, eos scilicet quibus prædictorum Tertiariorum cura commissa est. Tertiarij tandem Minimorum sequi debent formam professionis, quam pro ipsis approbauit viuæ vocis Oraculo Iulius II. testante Bernardino Cardinali istius Ordinis Protectore, prout constat ex litteris datis anno 1507. apud Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. inter Constit. Iulij II. num.* 18. & est huiusmodi: [Ego N. promitto Deo omnipotenti, totique Curiæ Cœlesti, & tibi Patri, mores meos, ac vitam melius emendare, & Ordinis Minimorum vtriusque sexus fidelium regulæ per S. D. N. Iulium Papam II. confirmatæ salutifera præcepta pro posse obseruare, & Frat. Francisco de Paula, suisque successoribus eiusdem ordinis Minimorum Generalibus Correctoribus pro tempore existentibus obedire; necnon prædictæ Regulæ salubribus consilijs, ac monitis me conformare, & prædicti Ordinis honorem, & vtilitatem fideliter procurare.]

18 Ex quo infertur Tertiarios quosdam vota aliqua simplicia emittere in sua professione, alios non. Vota enim emittunt Tertiarij Carmelitæ (saltem in aliquibus locis) votum scilicet castitatis iuxta eorum statum, & obedientiæ, vt dictum est, & refert Ioannes Silueria *in tract. de Tertiarijs Carmelitarum*. Aliorũ verò Ordinum Tertiarij nullum votum propriè, quod sciam, emittunt, sed vel promittũt diuina pręcepta seruare, & satisfacere pro transgressionibus, vt faciunt Tertiarij Minorum, quod non est propriè votum, vt Portellus *in Dub. Regul. verb. Tertiarij num.* 5. post alios docet, vel promittunt mores, ac vitam in melius emendare, prout Minimorum Tertiarij, quod etiam proprium votum non inducit, vt testatur Peirinis *num. præced.* relatus, vel denique promittunt de cætero viuere secundum Regulam Religionum, prout faciunt Tertiarij Dominicanorum, & Seruitarum, quod similiter propriè votum non est, vt *num. seq.* dicetur. Non videtur autem necessarium simpliciter, nisi solum ex vsu Ordinis nostri, quòd Tertiarij nostri prędicta duo vota emittant, cum nec alij Tertiarij Prædicatorum, & Minorum id faciant, præsertim cum ita sit declaratum à Sac. Congregatione, vt infra à num. 27. dicetur. Qualiter autem ad fruendum priuilegijs Religionum ex nouo iure Concil. Lateranensis, & decreto Sac. Congregat. requiratur in fœminis Tertiarijs voti castitatis emissio, sicut in viris quod collegialiter viuant, aut cum claustralibus habitent, dicetur etiam ibidem.

19 Hinc sequitur qualiter peccẽt Tertiarij transgressores suę professionis. Qui enim vota emittunt si contra ea delinquant peccant peccato Sacrilegij, & contra virtutem Religionis, ac tenentur in confessione illam circumstantiam, vt potè nouam speciem malitiæ continentem, confiteri. Hoc enim commune est cuicumque peccato, quod est transgressio voti cuiuslibet. Tertiarij autem, qui nullum votum emittunt in professione si transgrediantur ea quæ promittunt, nullum peccatum committunt. Ratio est, quia etsi vtantur verbo *promitto* illud tamen, tum ex parte intentionis Pontificum hunc modum viuendi approbãtium, tum ea parte Prælatorum Ordinum in quorum manibus fit hæc professio non inducit obligationem ad culpã. Quare illud *promitto*, vel idem valet ac *propono*, vel si aliquo modo promissionem indicat, solum est promissio quædam communis, & generalis similis illi, quam in Baptismo omnes faciunt non peccandi, quæ non inducit specialem obligationem. Portel. *in Dub. Regul. verb. Tertiarij num.* 5. Peirin. *tomo* 1. *priuil. Minim. in Constit.* 18. *Iulij II.* §. 2.

20 Vnde quamuis obligatio Regulæ respectu Religiosorum aliquam culpam saltem venialem inducat, iuxta dicta *tomo* 1. *cap.* 7. respectu tamen Tertiariorum nullam culpam inducere videtur. Propter dicta *num. præced.* Et ideo Regula Nicolai IV. pro Tertiarijs Minorum nec etiam ad veniale obligat illos. Nam etsi Pontifex in ea declaret non obligare ad mortale, & nihil dicat de veniali, credo tamen ita fuisse receptam, vt nec ad veniale obliget, prout indicat Portell. *num. præcedenti*, & relatus Barbosa *in Collectan. Bullar. verbo Fratres, & Sorores Tertiorum Ordinum*. Idem exprimitur clarè ab Innocent. VII. in Regula pro tertiarijs Dominicanorum, & à Martino V. in Regula pro Tertiarijs Seruitarum. Idem dico. De Tertiarijs nostri Ordinis, eo quòd ad instar Tertiariorum Prædicatorum, & Minorum approbentur à Sixto IV. De Tertiarijs Minimorum hoc etiam dicit Peirinis *num. præcedenti* adductus. De Tertiarijs quoque Augustinianorum etsi id mihi non constet, puto idem esse dicendum. Declarauit tamen Innocent. VII. & Mart. V. in Regulis relatis, imò & Nicolaus IV. etiam in Regula adducta obligari. Tertiarios ad sustinendam pœnam illis infligendam à Superioribus, propter transgressiones Regulæ, quod idem dicendũ de alijs Tertiarijs.

21 Facienda est huiusmodi Tertiariorum, siue virorum siue fœminarum professio in manibus alicuius Superioris eorũ Ordinum, vel habentis à Superiore aliquo auctoritatem. Vnde in Regula Nicolai IV. pro Tertiarijs Minorum cap. 2. hoc munus dicitur pertinere ad Ministros ad receptionem talium deputatos, in Bulla etiam Sixti IV. vbi de nostris Tertiarijs verbis adductis supra *num.* 11. manifestè supponitur id munus pertinere ad Superiores ordinis, quod idem dicendum de Tertiarijs. Prædicatorum, Augustinianorum, & Seruitarum, ac ita exprimitur in Bullis Innoc. VII. & Martini V. relatis. Fauet etiam decretum Sac. Congregationis Episcoporum, & Regular. afferendum infra vbi dicitur de Tertiarijs *Ad habitum admittantur à Superioribus Regularibus* (Capuccinis exceptis) *ad id priuilegium habentibus*. Etsi enim expressè in his locis non fiat sermo de professione, sed de admissione, quia tamen principalior admissio fit in professione, ideo de illa videntur intelligenda.

22 Præcedere etiam debet professionem Tertiariorum aliquod tempus probationis ad modum Nouitiatus. Sic enim decernitur in præd. Regula Nicolai IV. pro Tertiarijs Minorum *post vnius anni spatium cum aliquorum Fratrum consilio recipiatur, &c.* & colligitur idem esse dicendum de tertiarijs aliorum Ordinum, tum quia illi sunt ad instar Tertiariorum Ordinum Minorum, tum quia cum in Bullis Pontificijs quibus conceditur prælatis facultas recipiendi Tertiarios dicitur, vel supponitur illos debere esse personas idoneas, & pro talibus habitas, videtur quasi iure naturæ necessarium aliquod tempus ad iudicandum de idoneitate illorum. Inter huiusmodi qualitates pro Tertiarijs requisitas computandæ sunt illæ, quas Sac. Congregatio Episcoporum, & Regularium designauit anno 1616. de quibus infra *num.* 29.

23 Infertur autem ex dictis huiusmodi Tertiarios, siue tertiarias, de quibus in præsenti, si ab eo statu recedunt etiam

in

in perpetuum, siue habitum deserentes, siue Matrimonio se copulantes non esse Apostatas. Quia apostasia est recessus à statu verè Religioso, horum autem status Religio non est, nec vt talis ab Ecclesia approbatus. Bannez 2.2.q.12.*art.1.dub.1. concl.*1. Sanchez *li.6.in decalog.cap.*8. *num.*6. Peccabunt tamen tum contra votum simplex castitatis si illo emisso Matrimonium contraxerunt, tum in dimissione habitus, si illum in professione facta semper gestare promiserunt.

24 Infertur etiam ex dictis valdè multumque differre hoc institutum Tertiariorum à Congregationibus, seu Confraternitatibus de quibus *cap. sequenti*. Nam Tertiariorum institutum est Ordo sub certis Regula, & ceremonijs ab Ecclesia approbatis, Confraternitatum autem, seu Congregationum institutum Ordo non est, cum non sit sub certa Regula, aut Ceremonijs ab Ecclesia approbatis, licet enim ex facultate à Pontificibus emanante instituantur, & aliquæ conditiones pro earum institutione, & conseruatione à Pontificibus etiam assignentur, vt cap. seq. dicetur, illæ autem non sunt Regula aliqua ex approbatis ab Ecclesia, sed mera statuta. Differunt etiam in professione, nam Tertiarij veram professionem, vel aliquorum votorum, vel saltem seruandi communia præcepta, vt dictum est, emittunt, non sic confratres. Tertiò differunt ex parte habitus nam regulariter loquendo (vt omittamus abusus qui in hoc casu sæpius videntur) habitus Tertiariorum est quasi ipsemet habitus illius Ordinis, cuius sunt Tertiarij, accommodatus, & aptatus modo sæculari, habitus verò Confratrum non est tam habitus, quàm signum habitus illius Ordinis. Confratres enim Confraternitatis Carmelitarum solum habent pro habitu paruulum scapulare Ordinis occultum, Tertiarij autem habitum, seu scapulare publicè gestant oblongum, imò tota ipsorum vestis similis esse debet habitui Religiosorum, saltem in colore, & materia. Vnde de Tertiarijs, ac Confratribus loquuntur Pontifices, ac de hominib. diuersorum institutorum, vt patet ex Iulio II. in Bulla supra *num.* 10. relata, vbi de Ordine S. Augustini loquens dicit in eo esse quatuor gradus, *videlicet*, Fratrum, Monialium, Mantellatarum, & sola zona præcinctorum, per Mantellatas Tertiarias intelligens, per zona præcinctos absque dubio Confratres. Idem habet Leo X. in alia Bulla in prædicto Bullario Eremit. S. Augustini *in Leone X. num.* 1. Idem etiam supponunt communiter auctores de Tertiarijs, ac Confratribus, tamquam de diuersis hominum generibus loquentes, vt patet inter alios in Ioanne Baptista Confettio *in Summ. declar. priuil. Maris magni* c.15. *&* 16.

25 Nihilominus simpliciter, & absolutè dicendi sunt Tertiarij personæ sæculares non Ecclesiasticæ, sic enim supponunt Pontifices dum eorum Congregationem, seu Ordinem, sæcularium, vel Laicorum appellant. Vt sunt Paulus II. in Bulla *Exposcit vestra num.* 10. relata, & Leo X. in Concilio Lateranensi ex Bulla inferius *num.* 27. referenda, vbi eos ad onera quæ Laicis incumbunt perferenda teneri, & in foro sæculari coram iudicibus sæcularibus conueniri posse declarauit, quod non fecisset, si eos personas Ecclesiasticas dici posse iudicaret. Imò hoc videtur fuisse intentum SS. Francisci, & Dominici qui hoc institutum saltem sub nomine Tertiariorum primi erexerũt, vt scilicet esset Congregatio quædam Laicorum, quæ suo etiam modo ad perfectionem tenderet, sicut tendunt Religiosi. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij num.* 24. *§. quoad primum gradum.* Quo tamen non obstante inconueniens non est dicere Tertiarios posse appellari personas Ecclesiasticas secundum quid, & aliquo modo, tum quia annexæ sunt Ordinibus à Sede Apostolica approbatis. Tũ quia eorum institutum est Ordo, vt dictum est supra *num.* 7. imò & Ordo approbatus, vt ibidem etiam dictum manet, tum quia mutant habitum, & statum, ac traditam sibi Regulam approbatam obseruant, ac aliqua, & multa participant de statu Religioso. (Rodriguez *tom.* 2. *q.* 65. *art.* 5.) ad modum quo supra eodem *num.* 7. dictum est Pinzocheras, seu Beatas vnum, vel duo vota emittentes in lata significatione, & analogicè Religiosas dici posse, vt habet Suarez loco citato, tum quia illos appellare videtur Ecclesiasticas personas Sixti IV. in Bulla *Sacrosancta* pro Tertiarijs Dominicanorum edita apud Ioan. Baptist. Confettium *in Collectan. Liter. Apost. & priuil. Regul. in Sixto IV. num.* 8.

26 Quamuis autem plura ipsis ab Ecclesia, & Summis Pontificibus antiquitus concessa sint, priuilegia, & immunitates, nam Sixt. IV. verbis adductis supra num. 11. nostris Tertiarijs concessit, [vt gaudere possint, & debeant tam exemptionis priuilegio quam omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentijs, & alijs priuilegijs quibuscumque præfato Ordini B. Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli, eiusque Fratribus, ac personis per Sedem Apostolicã iam concessis, & quæ in posterum concedentur, quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, Indulgentiæ, & quæcumque alia priuilegia ipsis Prioribus, & Fratribus Ordinis de Monte Carmeli competunt, vel competere possunt, seu poterunt, & Priores, & Fratres, ac loca ipsa esse capacia.] Idemque ferè pro Augustinianorum Tertiarijs conceditur à Paulo II. in Bulla *Exposcit vestræ* supra *num.* 10. relata, & à Sixto IV. in Bulla *Dum vacres* anno 1474. edita apud Confettium *in Collect. litterar. Apost. & priuileg. Mendicant. in Sixto IV. num.* 20. & ante illos à Bonifac. IX. Martino V. Eugenio IV. vt habetur in nostro Mari magno Bulla 41. 42. & 43. licet solum loquantur de Tertiarijs fœminis, & pro Fratribus, & Sororibus tertij Ordinis Prædicatorum à Sixt. IV. in Bulla *Sacrosancta* de qua supra *num. præced.* idem videatur cõcedi quoad priuilegia, & immunitates tam fori, quàm personarum, & rerum. Prò Minorum etiam, & eorumdem Prædicatorum Tertiarijs vtriusque sexus extat concessio in Bulla aurea, vt gaudeant eisdem priuilegijs concessis, & concedendis ipsismet Ordinibus. Vide Casarubium *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij num.* 9. *&* Corduban *in annotationibus ad Compend. ver. Tertiarij.* Quod etiam extendi videtur ad Minimos cum ipsi ex Iulio II. in Bulla *Dudum ad sacrum* anno 1506. edita amplissimam communicationem Priuilegiorum Mendicantium habeant.

27 Nihilominus Leo X. in Concilio Lateranensi, & Sacra Congregatio Concilij anno 1608. & Sac. Congregatio Episcoporum, & Regularium anno 1616. prædicta priuilegia moderati sunt. Etenim dictus Leo X. in Bulla *Dum intra* [illegible] in publica sessione in Lateranensi Ecclesia celebrata die 19. Decembris anno 1516. quæ habetur in 1. tomo Bullar. inter Bullas Leonis X. num. 22. dum priuilegia Mendicantium moderatur sic de Tertiarijs loquitur. *Fratres autem, & Sorores tertij Ordinis, necnon Mantellatas, Corrigiatos, Pinzocora, Cordellatas, & alij quocumque nomine nuncupati in proprijs domibus habitantes, sepulturam vbi voluerint eligere valeant. Sed die Paschatis tantum, Eucharistiam, necnon extremam vnctionem, cæteraque Ecclesiastica Sacramenta (pœnitentia Sacramento dumtaxat excepto) a proprio Sacerdote recipere, & ad onera, quæ Laicis incumbunt, perferenda teneantur, ac in foro sæculari coram Iudicibus sæcularibus conueniri possint. Et ne censura vilescat Ecclesiastica, & minoris aucteritatis interdicti sententia reputetur, ijdem dicti tertij Ordinis, ad diuina audienda, in Ecclesijs fratrum Ordinum tempore interdicti nullatenus admittantur, si causam dederint interdicto, vel causam ipsam nutriant, seu foueant, aut dantibus, auxilium, consilium, vel fauorem quoquo modo præstiterint. Collegialiter autem viuentes, seu cum Claustralibus habitantes, ac mulierem virginalem, seu cælibem, aut castam vidualem, expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducentes, priuilegijs quib. fratres Ordinis cum tertia Regula habitum gestant, gaudere debeant.*

28 Quale autem futurum sit illud votum mulierum de quo locutus fuerat, videlicet, an solemne, an verò simplex, quia de hoc dubium emergebat, declarat in alia Bulla *Nuper in sacro* in eodem loco Bullar. registrata, & anno 1518. edita. *Quod de voto solemni Religionis minimè intelligi debeat, ita vt mulieres virginalem, aut Cælibem vitam simpliciter viuentes, etiam in consanguineorum, & affinium suorum, aut proprijs domibus, vel seorsum habitantes, priuilegijs, & immunitatibus prædictis in omnibus, & per omnia frui, & gaudere debeant.* Sed quia non obstante tali declaratione adhuc vertebatur in dubium, an sub illo voto simplici castitatis includerentur alia duo scilicet obedientiæ, & paupertatis, & dato quod non includerentur, an reuocatũ

effet

esset priuilegium illud exemptionis à Leo. X. concessum per Bullas Pij V. *Ea est officij nostri*, in 2. tomo Bullar. in Pio V. num. 63. vbi Fratrum, & Sororum tertij Ordinis reformatio habetur, & Gregor. XIII. quæ incipit *ex benigna*, quam refert Confertius *in Collect. Litter. Apost. & priuil. Mendic. inter Constitutiones Gregorij num. 7.* ideo ad Papam negotium deductum est, & eius solutio remissa Sacræ Congregationi Concilij, quæ respondit sub anno 1608. Fratres Tertiarios, Mantellatos, Corrigiatos, aliosque similes ita demum Ordinis, cuius tertiæ Regulæ habitum assumpserunt, priuilegijs potiri, & ab Ordinarij iurisdictione exemptos esse si viri collegialiter viuant, seu cum claustralibus habitent, & mulieres virginalem, seu cælibem, aut castam vidualem expresso voto, sub dicto habitu vitam traduxerint. Quemadmodum cauetur Constit. Conc. Lateranen. sub Leone X. quę habetur sess. 11. in fine. Hoc autem mulierum voto alia duo scilicet paupertatis, & obedientiæ nequaquam includi. Quinimò huiusmodi mulieres si vitam Virginalem, aut cœlibem simpliciter expresséque vouerint, etiam in consanguineorum, & affinium suorum, aut proprijs domibus, vel seorsum habitantes, supradictis priuilegijs Ordinis, cuius tertiæ Regulæ habitum deferunt exemptioneque ab Ordinarij iurisdictione frui debere quẽadmodum idem Leo postea declarauit Constitutione edita 3. Martij anni 1518. Quod si Fratres, Sororesue tertij Ordinis quid amplius prætendunt vigore consuetudinis posse ius suum prosequi in iudicio ordinario. Hæc ibi. Sosa *in tract. profess. Tertiar. pag.* 102. Peirinis *to. 1. priuil. Minim. in Constit. 4. Sixti IV. §. 7. num. 37. & 38.*

29 Cum autem adhuc nouæ difficultates orirentur circa prædictorum Tertiariorum priuilegia Sac. Congregatio Cardinalium negotijs Episcoporum, & Regularium Præpositorum octo annis post supradictum decretum, anno videlicet 1616. statuit, iuxta multas eiusdem Congregationis responsiones, non posse Sacerdotes Regulares audire Confessiones Sacramentales mulierum tertij Ordinis quæ de pœnitentia dicuntur, nisi ab ordinario approbati fuerint ad Confessiones sæcularium audiendas, neque posse illas communicare in Paschate. Quoad sepulturam autem, & alia priuilegia, Fratres Tertiarios, & similes ita demum Ordinis cuius tertiæ Regulæ habitum assumpserunt priuilegijs potiri, & ab Ordinarij iurisdictione exemptos esse si viri collegialiter viuant, seu cum claustralibus habitent, & mulieres Virginalem, seu cælibem, aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu vitam traduxerint, prout cauetur Constitutione Concilij Lateranens. sub Leone X. quæ habetur sess. 11. in fine. Hoc autem mulierum voto, alia duo scilicet paupertatis, & obedientiæ non contineri, & decedentes sine electione sepulturæ ita demũ in Ecclesijs Ordinum sui habitus sepeliantur, si communis sepultura pro ipsis in eis repetiatur alias in Parochialibus sepeliantur. Ad habitum admittantur à Superioribus Regularibus, exceptis Capuccinis, ad id priuilegium habentibus. Ad illum autem non admittantur nisi spectatæ vitæ fuerint, & annorum saltem 40. quæ de proprio habeant, vt inde sufficienter viuere possint, & non cum alijs viris, quam cum consanguineis, vel affinibus in primo tantum gradu sibi coniunctis cohabitent, & ab Ordinario loci licentia prius impetrata, qui non aliter eam concedat quam si ei de prædictis qualitatibus diligenti præuio examine constiterit. In habitu verò deferendo omnino abstineant à velo supra caput, quod superiurum vocant, à pectorali, vulgo sotto gola, & a patientia. Supradictis vero decretis mulieres tertij Ordinis, quæ Collegialiter viuunt, non comprehendi, quinimo eas dispositioni Constitutionis Pij V. quæ incipit *Circa pastoralis* penitus subiacere expresse declarat. Erasmus Chocheir *in tract. de iurisdict. Ordinar. in exempt. tom. 1. part. 1. quæst. 17.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 4. Sixti IV. §. 7. num. 39.* Barbosa *in Collect. Bullar. Verb. Tertiaria, & Tertiarij.*

30 Ex quibus decretis, ac Bulla Leonis X. in Concilio Lateranensi edita plura sequuntur notata digna his temporibus pro huiusmodi Tertiarijs. Primum, tam Papam, Concilium, & SS. Congregationes supponere hoc Tertiarios, de quibus loquimur, tripliciter viuere posse, videlicet primo *Collegialiter*, secundo cum *Claustralibus*, tertio *in proprijs domibus*. Hi dicentur *Collegialiter* viuere qui in aliqua communi domo, aut Collegio sub habitu, & Regula Tertiariorum, non tamen vt Religiosi vixerint. Quare hi Tertiarij *Collegialiter* viuentes de quibus Papa, Conciliũ, & Sacræ Congregationes in præsenti nec sunt illi de quibus *num. 1. & 5.* dictum est esse verè, & propriè Religiosos, nec sunt illi de quibus *num. 6.* è contrario dictum est non esse verè, & propriè Religiosos etiam si tria vota essentialia Religionis emittant, eo quod illa non emittant sub aliqua Regula, aut Religione approbata, ac proinde huiusmodi virorum Congregationes abolitas esse à Pio V. Quod dixerim ne credatur Collegia seu domos communes Tertiariorum sub Regula, & habitu Tertiariorum degentes prohibita à Pio V. cum potius permissa videantur à Leone Papa, Concilio Lateranensi, & Sacris Congregationibus adductis. Hi autem dicentur cum *Claustralibus* viuere qui sub Regula, & habitu Tertiariorum tantum, cum Religiosis tamen morantur. De quibus multi (inquit Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. supra*) in Religione Minimorum reperiuntur. Illi verò dicentur *in proprijs domibus* habitare, qui siue in proprijs, siue alienis domibus, sigillatim tamen, seorsim, & separatim ab alijs Tertiarijs viuunt, quales sunt multi præsertim in Hispania, & Italia.

31 Secundum, in prædicta Bulla Leonis, & decretis Sacrarum Congregationum diuersimodè decerni, de viris, ac fęminis Tertiarijs. Vt enim viri Tertiarij priuilegijs quibus Fratres Ordinis cuius sunt Tertiarij fruantur, requiritur quod *Collegialiter* viuant, aut *cum Claustralibus* habitent, vt dictum est, ita vt si separatim, seorsim, aut singulatim viuant non possunt prædictis priuilegijs frui, aut gaudere. Ita enim clarè decernitur in dicta Bulla Leonis, & decretis Sacrorum Congregationum. At vero ad hoc quòd fœminæ Tertiariæ, Pinzocheræ, Beatæ, vel similibus nominibus cognominatæ prędictis priuilegiis fruantur, seu vtantur, non requiritur, quod Collegialiter viuant, aut cum Claustralibus habitent, sed quod *Virginalem cælibem, aut castam vidualem vitam* ducant, voto simplici solius eiusdẽ Virginalis, cœlibis, aut castæ Vidualis vitæ facto, & sub habitu illius Ordinis etiamsi in consanguineorum, aut affinium, aut proprijs domibus, vel seorsim habitent. Ita enim etiam decernitur in prædicta Bulla, & decretis. Declaratum etiam dicitur à S. Congreg. non debere Episcopũ explorare voluntates Tertiariarum si domi degunt, & ibi votũ cælibatus emittunt. Barb. *in Collec. Bull. ver. Tertiaria, & Tertiarij*. Quod obiter animaduerto ne credatur huiusmodi Tertiarias esse veluti Moniales interrogandas ab Episcopis an coactæ, vel seductæ sint, sicut de Monialibus dictum manet *to. 1. c. 25. num. 12.*

32 Tertium quod viri vxorati, aut fœminæ maritatæ, à prædictis priuilegijs Ordinum quorum sunt Tertiarij excluduntur, eo quod solum admittantur ad illa viri *Collegialiter* viuentes, aut *cum Claustralibus* habitantes, qui, vt manifestum est, vxores habere non possunt dum taliter viuunt, & fœminæ quæ *Virginalem cælibem, aut castam vidualem vitam* ex voto ducunt, idest Virgines, solutæ, aut viduæ, quo denotatur maritatas excludi.

33 Quartum, quod huiusmodi Tertiarii, mares, aut fœminę in propriis domibus habitantes, sepulturam vbi *voluerint eligere valent*, vt habetur in Bulla Leonis, & Concil. Lateranen. Quod videtur positum à Papa, & Concilio, ne crederetur prædictos necessario sepeliendos esse in domibus Ordinum quorum sunt Tertiarii. Videtur etiam id intelligendum quoad fœminas solum de illis quæ nec *virginalem cælibem, aut castam vidualem vitam* ducunt ex voto, nam de huiusmodi quæ talem vitam gerunt videtur permitti sepeliri posse in Ecclesiis suorum Ordinum. Casarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo mulieres, num. 6. & 7.* Quod tamen limitat S. Congregatio Episcoporum, & Regularium adducta de decedentibus sine electione sepulturæ, & quando communis sepultura pro ipsis in eis reperitur. Ita vt etiam si sine electione sepulturæ decederent, si tamen communis sepultura pro ipsis in Ecclesiis Ordinum, quorum sunt Tertiariæ non reperiatur, sepeliri debeant in Parochiis, vt in dicto decreto habetur. Gauantus *in Man. v. Tertiarij num. 11. & 12.* vbi etiam aliam declarationem Sac. Congregat. refert. Declaratum etiam est a Sac. Congregat. apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verbo Regulares quoad sepulturam 8*, posse Regulares in eorum

Ecclesiis

Ecclesijs sepelire, absque Parochi interuentu Tertiarios collegialiter viuentes, aut cum Claustralibus habitantes, nec non mulieres virginalem, aut cælibem, aut castam vidualem, expressu voto, & sub dicto habitu vitam ducentes. Quod si Tertiarij, vel Tertiariæ his careant qualitatib. non esse sepeliendos in Ecclesia Regularium, nisi ipsi dum vixerint in ea elegerint sepulturam, & tunc Parochum etiam esse adhibendum. Vide eundem Barbosam *ibidem. verb. Tertiariæ, & Tertiarij.*

34 Quintum, quod quoad Sacramenta recipienda, licet viri *Collegialiter* viuentes, aut *cum Claustralibus* habitantes, & fœminæ *Virginalem, cælibem, aut castam vidualem vitam* ex voto ducentes, possint vti priuilegijs suorum Ordinum, tamen viri separatim viuentes, aut fœminæ prędictam vitam non gerentes, quales sunt maritatæ, aut aliæ, quæ non habent prædictum votum, Eucharistiam in die Paschatis, extremam vnctionem, & alia Ecclesiastica Sacramenta (Sacramentu pœnitentiæ dumtaxat excepto) à proprio Sacerdote suscipere tenentur. Ita enim decernitur in prædicta Bulla Leonis X. & Concilio Lateranensi. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Mulieres num. 6. & 7.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q. 56. art. 10.* Gauantus *in man. Episcop. verb. Regular. iura sub Episcop. num. 53.* Ex quo sequitur quod Eucharistiam vltra diem Paschatis, & Sacramentum pœnitentiæ semper possint recipere ab alio quam à proprio Sacerdote iuxta sua priuilegia. Declarauit autem prædicta Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium, vt supra visum est. *Non posse Sacerdotes Regulares, audire Confessiones Sacramentales mulierum tertij Ordinis, quæ de pœnitentia dicuntur, nisi ab Ordinario approbati fuerint ad Confessiones sæcularium audiendas neque posse illas communicare in Paschate.* Gauantus *in Man. Episcop. verb. Regular. iura circa Tertiarias num. 1.* Ex quo videtur dicendum sub aliorum censura posse Sacerdotes Regulares audire confessiones Sacramentales virorum tertij Ordinis Collegialiter, aut cum Claustralibus viuentium, etiamsi ab Ordinario approbati non fuerint (intellige, si ex vi priuilegiorum sui Ordinis id facere poterant) eo quod Sac. Congregatio solum requirat huiusmodi approbationem Ordinarij pro confessarijs audientibus Confessiones mulierum, non autem Virorum Tertij Ordinis. Neque obstat quod in Concil. Trident. *sess. 23. c. 15.* decernatur nullum Confessarium etiam Regularem posse audire Confessiones sæcularium, nisi vel habeat beneficium Parochiale, vel approbationem ab Episcopis. Hoc enim videtur intelligendum de communibus sæcularibus non de Tertiarijs Religionum, quia licet simpliciter sæculares sint, sunt tamen aliquo modo personæ Ecclesiasticæ, & eiusdem Ordinis cum Regularibus eiusdem Ordinum. Sed vt dixi, aliorum sententiæ me submitto. Declaratum etiam est à Sac. Congregatione apud Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Regulares 1.* Regulares non debere extra Conuentum ministrare Sacramenta suis Tertiarijs, præter Sacramentum Pœnitentiæ.

35 Sextum, quod licet quoad exemptionem à foro sæculari, Ordinario, & oneribus quæ laicis incumbunt immunes non sint Tertiarij viri in proprijs domibus habitantes, & fœminæ prædictam vitam *Virginalem cælibem, aut castam vidualem,* ex voto non ducentes, viri tamen *Collegialiter* viuentes, aut *cum Claustralibus* commorantes, & fœminæ prædictam vitam &c. ex voto ducentes, ab eis liberi, & immunes sunt, si priuilegijs suarum Religionum, vt dictum est potiantur. Ita enim supponitur in prædicta Bulla Leonis X. & decretis Sacrarum Congregationum adductis. Extat etiam pro Tertiarijs viris habitantibus in domibus proprijs alia declaratio Sac. Congregat. Episc. & Regul. apud Gauantum *in Man. Episcop. v. Tertiarij num. 1.* Alia autem declaratio eiusdem Sac. Congregat. quam ibidem *num. 2.* affert idem Gauantus, qua decernitur, quod Tertiariæ non viuentes simul Ordinario subiectæ sint, intelligenda est iuxta sensum alterius declarationis superius allatæ, scilicet de Tertiarijs fœminis non habentibus Virginalem cœlibem, aut castam vidualem vitam, ex voto. Vide eumdem *ibidem num. 8. 9. & 10.*

36 Septimum, quod licet prædicti viri *Collegialiter viuentes,* aut *cum Claustralibus* commorantes, & fœminæ prædictam vitam vt dictum est, ex voto gerentes, possint vti priuilegijs suarum Religionum etiam quoad diuina audienda tempore interdicti in Ecclesijs illarum, illi tamen viri Tertiarij qui in domibus proprijs habitant, & mulieres Tertiariæ vitam illam *Virginalem &c.* ex voto non ducentes *ad diuina audienda in Ecclesijs suorum Ordinum tempore interdicti nullatenus admittantur, si causam dederint interdicto, vel causam ipsam nutriant, seu foueant, aut dantibus, auxilium, consilium, vel fauorem quoquomodo præstiterint.* Ita in præd. Bulla Leonis X. Quo videtur denotari quod si prædicta non fecerint admitti possint, saltem ex vi istius Bullæ.

37 Octauum, (quod generaliter aduertendum est pro priuilegiis Tertiariorum) quod cum in dicta Bulla Leonis, & decretis adductis prædicta obseruari præcipiantur *non obstantibus &c.* ideo Tertiariorum priuilegia quatenus contraria fuerint prædictæ Bullæ, & decretis omnino irrita, cassa, & nulla censenda erunt.

38 Nonum, circa vltima verba prædicti decreti, ideo à Sac. Congregatione dictum esse *prædictis decretis mulieres tertij Ordinis, quæ Collegialiter viuunt, non comprehendi, quinimo eas dispositioni Constitutionis Pij V. quæ incipit. Circa pastoralis penitus subiacere,* quia in prædicta Constitutione Pij V. quæ habetur in 2. tom. Bullarij num. 8. inter Bullas huius Pontificis, decernitur, quod mulieres Tertiariæ in Congregatione viuentes moneantur ab Ordinarijs, & Superioribus, vt votum solemne emittant, quod si non emiserint, non possint vllam aliam in futurum admittere. Quo videtur intentum Pontificis fuisse omnino extinguere Congregationes istas mulierum, votum solemne non emittentium, & ita declaratum dicitur à Sac. Congregatione anno 1596. Piasecus *in sua Praxi par. 2. cap. 3. num. 57.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 4. Sixti IV. §. 7. num. 35.* & propterea forsan à Sac. Congregatione Episcoporum, & Regularium ordinatum est vt in Ecclesijs Tertiariarum, quæ professionem solemnem non emittunt trium votorum, nec in clausura viuunt, non permittatur Eucharistia Gauant. *in Manual. Episcoporum verb. Eucharistia num. 3.*

39 Quoad priuilegium Canonis *Si quis suadente,* cum nihil dicatur in prædictis Bulla, & decretis, iudicandum est secundum Regulas iuris communis. Atque adeo dicendum Tertiarios viros *Collegialiter* viuentes, aut *cum Claustralibus* commorantes, aut Tertiarias, quæ Virginalem, cœlibem, aut castam vidualem vitam ducunt ex voto, & cum habitu gaudere hoc priuilegio. Cum etiam gaudeant alijs priuilegijs Ordinum suorum, iuxta dicta. Præsertim quia hoc non tam est priuilegium, quàm ius commune competens cunctis personis Deo dicatis. De alijs autem Tertiarijs vtriusque sexus, viris quidem separatim viuentibus, aut mulieribus sine tali voto vitam ducentibus difficilior est responsio. Nihilominus probabile est etiam gaudere priuilegio dicti Canonis, cum sint personæ etsi non simpliciter Religiosę, aut Ecclesiasticæ, aliquo tamē modo, & secundū quid tales, & Deo dicatæ, ac habentes modum viuendi approbatum à Sede Apostolica. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij num. 24. §. aliter breuius.* Si tamen habitum proprium Tertiariorum, seu tertij Ordinis portent. Portellus *in Dub. Regul. verb. Tertiar. num. 3.*

40 Inter qualitates requisitas vt Tertiarij siue mares, siue fœminæ ad habitum admittantur, computandæ etiam sunt illæ quas Sac. Congregatio Episcop. & Regul. circa fœminas obseruari præcipit, vt dictum est *num. 29.* eæ autem sunt sex. Prima, quod non recipiantur ad habitum *nisi spectatæ vitæ fuerint,* idest, bonis moribus, seu virtutibus ornatæ. Secunda, quoad ætatem quod sint *annorum saltem 40.* Tertia, quod habeant *de proprio vt inde sufficienter viuere possint.* Quarta, quod non habitent *cum alijs viris, quam cum consanguineis, vel affinibus in primo tantum gradu.* Quinta, quando *ab Ordinario loci licentia prius impetrata* (intellige recipiantur) *qui non aliter eam concedat, quam si ei de prædictis qualitatibus diligenti præuio examine, constiterit.* Sexta, *quod in habitu deferendo omnino abstineant à velo supra caput, quod superiutum vocant, & à pectorali, vulgo sotto gola, & à patientia.* Cum autem in huiusmodi decretis non apponatur clausula irritatoria, nec vtatur Sac. Congregatio verbo *non possint admitti,* aut simili,

mili, sed solum, *non admittantur*, videtur, defectum huiusmodi qualitatum, aut aliquarum ex ipsis non irritare professionem, seu receptionem prædictarum mulierum, licet peccatum committant transgressores horum decretorum. Quoad id tamen de patientia quæ prohibetur deferri à mulieribus Tertiarijs, quod attinet ad Pinzocheras, seu Beatas nostri Ordinis videtur limitandum, vt scilicet non illam deferāt eo modo quo Fratres, ac Moniales Ordinis, sed breuiores, & strictiores. Cum enim prædicta patientia sit proprius habitus Ordinis nostri, & ex concessione Summorum Pontificum prædictis Pinzocheris, seu Beatis habitum Ordinis communicare possimus, credendum est S. Congregationem non voluisse vt abstinerent omnino à tali patientia, sed solum modo dicto. Vnde Gauantus in Man. Episcoporum verbo Tertiarij notat ideo appositam esse hanc legem à Sac. Congregatione circa mulieres Tertiarias, *ne videantur esse Moniales*. Consonat alia declaratio Sac. Congregationis apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verbo Confratres*, vbi asseritur posse Confratribus sæcularibus concedi habitum patientiæ, quæ solis Religiosis propriè conuenit. Si enim Confratribus id conceditur multo potiori ratione Tertiarijs concedi debet, qui magis accedunt ad statum Religiosum.

41 Subijciuntur prædicti Tertiarij, viri scilicet non collegialiter viuentes, & fœminæ non ducentes vitam cœlibem, Virginalem & castam modo dicto, directioni, & gubernationi Superiorum Ordinum quorum sunt Tertiarij, non quidem propter iurisdictionem quam supra ipsos habeant, cum sint personæ simpliciter sæculares, sed propter curam spiritualem, & specialem diligentiam quam de salute spirituali ipsorum tenetur habere, cum sint aliquo modo membra Religionum, quarum sunt Tertiarij. Casarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Tertiarij num. 24. §. Quoad primum gradum.* Miranda *in Man. tom. 1. quæst. 36. art. 6.* Vnde illos punire non possunt, nec illi peccant non obediendo Superioribus. Port. *in Dub. Regul. verbo Tertiarij num. 6.* Loquendo autem de alijs Tertiarijs viris quidem collegialiter viuentibus, aut cum Claustralibus habitantibus, & mulieribus prædictam vitam cœlibem &c. ex voto ducentibus, cum exempti sint à iurisdictione Ordinarij, & sæculari videntur subijci iurisdictioni Prælatorum Ordinū, atque ita posse illos corrigere, punire, &c. sicut alios subditos Religiosos, ne dicamus eos sub nullius iurisdictione esse. Vnde propter hanc causam possunt illos priuare habitu Ordinis, vt docet Portellus *vt supra num. 10.*

42 Possunt nihilominus omnes isti Tertiarij ad instar modi, qui obseruatur communiter in Confraternitatibus habere veluti Superiores aliquos ex seipsis, vt eorum curam habeant ad conuocandum eos, corrigendum, &c. Id enim rationi, & intentioni Summorum Pontificum hunc modum viuendi approbantium conueniens videtur. Casarub. *in Comp. verb. Tertiarij vt supra.* Hi autem vocantur ab Innoc. VII. in Bulla sæpius relata pro Tertiarijs Dominicanorum Magistri, siue Directores, respectu virorum. Priorissæ, seu Suppriorissæ respectu fœminarum. Et a Martino V. in Bulla etiam sæpius relata pro Tertiarijs Seruitatum, Correctores, Subcorrectores, seu Vicarij respectu virorum & Priorissæ respectu fœminarum. Qui Superiores ab ipsis Tertiarijs eligi, vel nominari debent, vel saltem à Superioribus Religionum cum consilio tamen ipsorum Tertiariorum, prout rationi, & æquitati congruum est, & supponunt Innocent. VII. & Martinus V. in Bullis relatis.

43 Quoad indulgentias concessa huiusmodi Tertiarijs, constat Clem. VII. concessisse moderno, & pro tempore Generali Minimorum, vt Tertiarijs plenariam omnium suorum peccatorum indulgentiam semel dumtaxat singulo quoque triennio elargiri posset, ipsisque Tertiarijs vt de licentia dicti Generalis eligere possent vnum Confessorem idoneum eiusdem Ordinis qui eos ab omnibus casibus, etiā Episcopalibus, & censuris Ecclesiasticis absoluere posset, pœnitentia salutari iniuncta. Ita habetur inter priuilegia Minimorum apud Peirinis *tom. 1. inter Constitutiones Clemen. V II. num. 9.* Sed quia hæc concessio non fuit viuæ vocis oraculo facta, ideo hoc tempore quo omnes huiusmodi concessiones vocis oraculo factæ a SS. D. N. Vrbano reuocatæ sunt, nihil valet. Si autem innouetur ab aliquo Pontifice Confessarius ille approbatus debet esse ab Ordinario nisi forsan pro Tertiarijs viris, vt dixi supra *num.* 34. Rursus quantum ad absolutionem à casibus Episcopalibus cauenda est transgressio decreti S. Congregationis sub Clem. VIII. & Vrbano VIII. de quo *tom. 1. cap. 19. num. 17.* nisi fortè dici posset huiusmodi Tertiarios prædicto decreto non comprehendi, eo quod quamuis simpliciter sæculares sint, sunt tamen aliquo modo personæ Ecclesiasticæ, & eiusdem Ordinis, cuius sunt Tertiarij. Vide Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in constit. 9. Clem. V II. §. 2.* Hæc autem intellige secundum moderationem factam à Leone X. & S. Congreg. de quibus, supra scilicet de Tertiarijs, de quibus ibi dicitur gaudere posse priuilegijs Religionum.

44 An Tertiarijs conueniant qualitates, quas supra dictum est esse necessarias ad fruendum priuilegijs Tertiariorum, Ordinarij loci iudicium spectandum est. Ex Sac. Congreg. Episcop. & Regul. apud Barbosam *in Collect. Bullar. verbo Tertiaria, & Tertiarij.*

SVMMARIVM CAP. XV.

Nomen Confrater, vel confraternitas, alijs confratria vnde sumptum. n. 1.
Quid significet. ibid.
Quid sint huiusmodi confraternitates. n. 2.
Quæ sint dicendæ piæ, Ecclesiasticæ, & Religiosæ. num. 3.
An gaudeant priuilegio fori. n. 4.
An earum bona alienare possint sine solemnitate. ibid.
An sint immunes à solutione gabellarum. n. 5.
An gaudeant beneficio restitutionis. ibid.
An ad præscribendum contra ipsarum bona requiratur tempus 40. annorum. n. 6.
Quid antiquiores Pontifices circa earum institutionem decreuerint. n. 7.
Quid vero Clem. V III. ibid.
Vna tantum confraternitas in vno loco instituenda. n. 8.
Quomodo id intelligendum. ibid.
De Ordinarij consensu. n. 9.
Cum litteris testimonialibus eiusdem. ibid.
Quæ priuilegia, & indulgentiæ, & quomodo eis communicanda. n. 10.
An alijs petere possint. n. 11.
Qualiter possint pro eisdem fieri statuta. n. 12.
Quomodo subiaceant correctioni Episcopi. ibid.
Formula præscripta à Clem V III. obseruanda. n. 13.
Quomodo gratiæ, & indulgentiæ promulgandæ. n. 14.
Quomodo Eleemosynas possint petere. n. 15.
In quæ opera eroganda. ibid.
Facultas confessariorum confraternitatum. n. 16.
Quæ priuilegia dicantur esse in vsu. n. 17.
Quæ censeantur contraria Conc. Trid. n. 18.
Omnes confraternitates ante Clem. V III. institutæ renouandæ sunt. n. 19.
Alioquin nullius sunt roboris, & momenti. ibid.
Quid tamen circa hoc declaratum sit à S. Congregat. ibid.
Littera pro institutione confraternitatum omnino gratis danda. n. 20.
Pœna contra transgressores prædictorum decretorum. n. 21.
Confraternitates contra præfatam formam institutæ nullæ sunt, & irritæ. ibid.
Quæ circa confraternitates declarata sint à Sacra Congregatione. n. 22.
Quid circa earum præcedentiam. n. 23.
Num possint cogi accedere ad processiones. n. 24.
Processiones confraternitatum per quas vias extendendæ. num. 25.
Qualiter accedere debeant ad funeralia mortuorum. num. 26.
Quid de confraternitate Rosarij. ibid.
An possint aliquid recipere pro accessu. ibid.
Quod ius habeant DD. Episcopi visitandi confraternitates. num. 27.
Altaria, & cappellas illarum in Ecclesijs Regularium cōstructa. ibid.
Contribuere debent pro Seminario puerorum. n. 28.
De capellanis confraternitatum. n. 29.
An possit dari aliquid pro receptione alicuius confratris. num. 30.

An

An possit fieri statutum de hoc. ibid.
Confraternitates ditionis Mediolanensis quæ statuta obseruent. num. 31.
De confraternitate Beatiss. Virgin. Mariæ de Monte Carmelo. num. 32.
Quæ gratiæ eidem concessæ sint ab antiquioribus Pontificibus. num. 33.
Quid ei concesserit Vrb. IV. num. 34.
An maneat in sua vi. ibid.
Quid Clem. VII. num. 35. & 36.
Ex ijs quædam sublata sunt, alia moderata, alia manent in sua vi. num. 37.
Quid de illis Indulgentijs pro quibus manus adiutrices requiruntur. num. 38.
Gregor. XIII. concessiones. n. 39.
Pauli V. concessiones antiquioribus reuocatis. n. 40.
Indulgentia pro processione. n. 41.
Quæ notanda circa prædicta. n. 42.
Habitus, seu scapularis gestatio. n. 43.
Descriptio in libro confraternitatis. n. 44.
Seruanda castitas. n. 45.
Recitandum Officium Canonicum, vel ieiunandum, &c. num. 46.
Quis instituere possit hanc confraternitatem. n. 47.
An hæc facultas sit delegabilis. n. 48.
Concordia inter nostros, & RR. PP. Discalceatos. n. 49.
Qua conditione concedenda sit facultas instituendi confraternitates in alienis Ecclesijs. n. 50.
De grauissima Rosarij confraternitate. n. 51.
Indulgentiæ illi concessæ. ibid.
Sixti IV. approbatio pro vsu recitandi Rosarium. n. 52.
Leon. X. concessio. ibid.
Innocent. VIII. concessio. n. 53.
Raimundi Cardinalis Legati concessio. n. 54.
Leonis X. approbatio, & concessio priuilegiorum. n. 55.
An pro receptione in confratres sit aliquid accipiendum. num. 56.
Prædicta confraternitas à S. Dominico instituta. n. 57.
Quid concesserit ei Clem. VII. n. 58.
Decreta, statuta, & concessiones à Pio V. pro hac confraternitate facta. n. 59.
Sixti V. confirmatio. n. 60.
Notanda circa prædicta. n. 61.
Circa processionem huius confraternitatis declaratio. num. 62.
De confraternitate Chordæ Seraphici P. S. Francisci. num. 63.
A Sixto V. instituta. ibid.
Gratia, & indulgentia eidem concessa. ibid.
Conditiones ab hoc Pontifice pro ea designata. n. 64.
De confraternitate corrigiatorum Sancti Augustini. num. 65.
Quid concesserit Eugen. IV. pro illa ibid.
Quid Greg. XIII. ibid.
Nihil debet solui pro aggregatione. ibid.
Vnio confraternitatum, Castellæ Archiconfraternitati Beatæ Mariæ de Consolatione Conuentus Bononiensis, num. 66.
Cum certis gratijs, & priuilegijs. ibid.
Concessiones Greg. XIV. & Greg. XV. n. 67.

De Confratribus, & Confraternitatibus Regularium personarum, eorumque obligationibus, & Priuilegijs. Cap. XV.

1 NOmen Confrater, vel Confraternitas, alijs confratria à *con*, & *Frater* vel *Fraternitas* compositum, significat coniunctionem, vel communionem in Fraternitate, sicut consanguineus, vel consanguinitas, Compater, vel Compaternitas significant coniunctionem, vel communionem in sanguine, vel paternitate, eo scilicet quod confratres, vel confraternitates coniunctionem, vel communionem aliquam habeant.

2 Sunt autem huiusmodi confraternitates Congregationes quædam fidelium Laicorum ad pias, & deuotas exercendas actiones. Illæ enim Congreg. merè prophanæ quę neque auctoritate Episcopi, neque ad pias actiones exercendas sunt institutæ, quales sunt aliquæ congregationes Mercatorum, Artificum, Scholasticorum, &c. inter Confraternitates prout in præsenti non numerantur. Huiusmodi autem confraternitates ad pias, & deuotas actiones exercendas ordinatæ, alię sunt à Regularibus institutæ, alię à Laicis; rursus aliæ Episcopi auctoritate, seu consensu institutæ sunt; aliæ verò solùm priuatarum personarum consensu. Item aliæ proprias Ecclesias, seu Oratoria habent; aliæ non nisi capellas, aut Altaria in alijs Ecclesijs. De quibus omnibus agendum.

3 Quamuis confraternitates Episcopi auctoritate institutæ piæ, Ecclesiasticæ, & Religiosæ sint dicendæ, vt colligitur *ex cap. de Xenodochijs tit. de Religiosis domibus, &c. Ad hæc eod. tit.* Illæ tamen quæ absque Episcopi auctoritate institutæ fuerint, minimè Ecclesiasticæ, aut Religiosæ sunt censendæ: ex eo quod qualitatem hanc vt Ecclesiasticæ, seu Religiosæ fiant secundum Ius canonicum tribuere non possunt priuati absque Prælati auctoritate, ex dicto *cap. Ad hæc de Religios. domibus*. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat. 75. à num. 25.* Possunt tamen dici piæ cum in eis opera pietatis exerceantur, & ad illa exercenda ordinatæ sint. Barbosa. *ibidem num. 27.* Personæ autem ipsæ confratrum non sunt dicendæ Ecclesiasticæ, cum nec habitum, nec statum mutent, nec se ita specialiter Deo deuoueant sicut requiritur ad Ecclesiasticæ personæ rationem. Capist. *apud* Rodriguez *tomo 3. quæst. Regul. quæst. 21. art. 4. in fine.*

4 Hinc prædictæ confraternitates Episcopi auctoritate institutæ gaudent priuilegio fori, itaut si ipsarum corpora conueniantur ad forum Ecclesię pertineat cognitio, quia verè sunt Religiosæ, & Ecclesiasticę, similiter earum bona alienari non possint sine solemnitatibus requisitis in rerum Ecclesiasticarum alienationibus, quia verè sunt bona Ecclesiastica. Bonacina *de contractib. disp. 3. q. 8. punct. ... num. 21.* Barbosa *dicta allegat. 75. num. 31.* Quod secus dicendum de alijs confraternitatibus sine consensu Episcopi institutis. Personę autem confratrum non gaudent hoc priuilegio, cum non sint Ecclesiasticæ iuxta dicta *supra*.

5 A solutione etiam Gabellarum immunia sunt si vendantur bona prædictarum confraternitatum Episcopi auctoritate institutarum, cum sint Ecclesiastica, & ad pios vsus ordinata. Molina *tom. 3. de iust. disput. 671. in princip.* Barbosa *de offic. & potest. Episcopi allegat. 75. n. 35.* Quod etiam extendit ad bona illarum confraternitatum quę Episcopi auctoritate institutę non fuerint, eo quod in Authent. *Item nulla communitas Cod. de Episc. & cler.* exemptio à gabellis, & alijs tributis omnibus pijs locis, & causis conceditur, & huiusmodi confraternitatum bona ad pios vsus destinentur. An autem gaudeant beneficio restitutionis in integrum idem Barbosa *vt supra num. 36.* An ex ijs quę ipsis relinquuntur quarta canonica debeatur *à num. 43.* & an ex illis relictis quarta falcidia deduci possit *num. 50.*

6 Hinc etiam ad præscriptionem rerum pertinentium ad confraternitates, quæ Episcopi auctoritate institutę sunt, tempus quadraginta annorum necessario requiritur, cum bona Ecclesiastica sint, & per consequens talium priuilegijs gaudere debeant. Constat enim res Ecclesiarum minori spatio quam 40. annorum præscribi non posse. *Cap. ad aures, cap. Illud cap. De quarta*, cum multis similibus de præscriptionibus. Nec improbabile hoc etiam priuilegium extendi ad bona quoque confraternitatum quæ ad pios vsus institutæ sunt, siue cum Episcopi auctoritate, siue sine illa. Molina *de iustitia tract. 2. disp. 72. versu Hoc verò priuilegium*. Barbosa *dicta allegat. 75. num. 55.*

7 Quamuis à pluribus Romanis Pontificibus nonnullis Regularibus Ordinibus, Sæcularibusque Congregationibus, eorumque Superioribus concessæ fuerint variæ facultates erigendi, vel instituendi confraternitates, vel etiam eas sibi aggregandi, eisque priuilegia, & indulgentias communicandi; cum nulla forma certa, vel ratio præscripta esset qua id fieri deberet, nonnullæ prauæ consuetudines irrepserunt, multaque incommoda inde prouenerunt, siue negligentia Superiorum, siue aliorum officialium insti-

tuentium,

tuentium, erigentium, seu aggregantium prædictas Confraternitates. Propterea Clemens VIII. anno 1604. in Constitutione *Quæcumque a Sede* die 7. Decembris eiusdem anni edita, quæ habetur in 3. tom. Bullar. inter Constitutiones Clem. VIII. num. 115. & apud Quarantam *in Summa Bullar. verb. confraternitates*, quam postea confirmauit, & ad Canonicos, & Capitulum Ecclesiæ Lateranensis de Vrbe extendit Paulus V. in Bulla *Quæ salubriter* anno 1610. inter Bullas ipsius 3. tom. Bullar. num. 68. sequentia decreuit.

8 Primò, prædictos omnes facultatem habentes instituendi, erigendi, seu aggregandi Confraternitates, vnam tantum confraternitatem in eorum, & alijs Ecclesijs, & locis instituere, & aggregare posse. Gauantus *in Man. Episcop. verb. confraternitas num. 1.* Tamen à Sac. Congregatione super Indulgentijs declaratum, Superiores Regulares, quibus à Paul. V. concessa est facultas noua instituendi Confraternitates (qualis est Generalis Carmel. vt dicemus) posse super huiusmodi distantia inter confraternitates, tam quoad antiquas confirmandas, quam ad alias de nouo instituendas dispensare, ob iustam causam ab Ordinario loci approbandam in scriptis. Ita indicatur in nostris Constitutionibus *par. 4. c. 28. §. 2.* Declarationem autem ipsam refert Laur. de Franchis *in controuers. Episcop. & Regular. fol. mihi* 66. Vbi simul habetur eandem Sac. Congregationem declarasse posse confirmari à Superioribus Regularium plures Confraternitates ab antiquo institutas canonicè in Ecclesijs Regularibus Collegiatis duodecim Fratrum, & in eodem loco, etiamsi sint eiusdem nominis, & instituti, iuxta formam tamen huius Constitutionis. Confraternitatem tamen SS. Sacramenti conceditur erigi posse in omnibus Ecclesijs parochialibus. Laur. *vt supra.*

9 Secundò, huiusmodi Confraternitates institui, aut aggregari non posse à prædictis, nisi consensu Ordinarij loci, & cum litteris eius testimonialibus, quibus confraternitatis erigendæ, seu aggregandæ pietas, seu institutũ, & Christianæ charitatis officia quæ exercere copit, vel consueuit, commendentur. Ita scilicet *vt* cum confraternitas de nouo erigenda est, id non fieri possit sine consensu Ordinarij loci, *Et cum litteris eius testimonialibus quibus confraternitatis erigendæ, & instituendæ pietas, & Christianæ charitatis officia quæ exercere cupit apud eos commendetur.* Cũ verò confraternitas non erigitur, aut fundatur, sed alij Archiconfraternitati aggregatur id non possit fieri nisi *præuio similiter loci Ordinarij consensu, & cum eius litteris testimonialibus quibus eiusdem confraternitatis, & congregationis aggregandæ institutum, pietas, & Christianæ charitatis officia quæ exercere consueuit, apud eos commendẽtur.* Gauantus *vt supra num.* 3. Vide autem circa huiusmodi consensum Ordinarij dicenda infra *num.* 19. Cum verò ipsemet Pontifex institutiones, & aggregationes confraternitatum alio modo factas nullius roboris, & momenti esse declarauerit, vt inferius videbitur, iam Congregat. istæ sine consensu Ordinarij loci erectæ, aut erigendæ non erunt vocandæ confraternitates, nec priuilegijs, aut indulgentijs veris confraternitatibus concessis, de quibus etiam postea, gaudere, aut frui poterunt. Poterunt tamen vocari Congregationes piæ, seu pia loca, si ad pias actiones gerendas ordinantur, vt dictum est superius. Declaratum etiam à S. Congregat. Episcoporum, Regularium, non licere Clericis Societatis Iesu, nec Regularibus Ordinis S. Dominici instituere confraternitates nouas sæcularium sine Ordinarij licentia. Barbosa *in collect. Bullar. verb. confraternitas.* An verò ad confirmandas antiquas confraternitates requiratur etiam consensus Ordinarij, vide dicenda infra *num.* 19. & Lauretum de Franchis ibi afferendum.

10 Tertiò, decernit Pontifex in prædicta constitutione quod prælati, seu superiores confraternitates instituentes, vel aggregantes illis ea tantùm priuilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta, quæ ipsi Ordini, Religioni, instituto, erigenti, instituenti, ac communicanti, seu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti nominatim, & in specie, non autem quæ per extensionem, vel communicationem sibi quouis modo concessa sunt, & illa quidem non sub generali forma verborum, vel ad instar, sed expressè, & in specie communicare valeant. Gauantus *in Manual. Episcop. verb. confraternitates num.* 4. Vnde prædicti institutores, vel aggregatores confraternitatum non possunt dicere. *Communicamus huic confraternitati omnes gratias, & priuilegia, indulgentias, &c. quæ tali Ordini, aut confraternitati sunt concessa, aut quibus per communicationem potitur.* Sed debent dicere. *Communicamus tales, & tales gratias Ordini, vel confraternitati nostris concessas, quæ sunt ista, & ista, &c.*

11 Hic tamen dubitari potest, esto non possint ab institutoribus confraternitatum communicari ipsis nisi solum gratiæ ipsis Ordini, vel Archiconfraternitati concessæ, non verò eæ, quæ per communicationem priuilegiorum ipsis competunt, an saltem ipsæ confraternitates institutæ illis potiantur. Ex vna enim parte videtur quod non, cum nulla alia ratione videatur prohibitum à Pontifice vt non fiat communicatio gratiarum, quæ solum per communicationem priuilegiorum competunt institutorum Ordinibus, vel Archiconfraternitatibus, nisi quia non vult quod illis potiantur confraternitates institutæ, vel aggregatæ. Ex alia verò parte cum Pontifex non declaret se abrogare, aut cassare prædictas gratias quæ per communicationem priuilegiorum confraternitatibus competunt, videtur illis posse vti prædictas confraternitates institutas. Quæ posterior pars cum sit in materia fauorabili mihi probabilis videtur, & quod solum prohibuit Pontifex prædictam communicationem gratiarum solum per communicationem competentium Ordinibus, vel Archiconfraternitatibus instituentibus, vel aggregantibus confraternitates, tum propter tollendam confusionem quæ in communicatione gratiarum hoc modo facta reperitur, tum propter incertitudinem, quæ sæpius esse solet in tali communicatione priuilegiorum, seu gratiarum. Aliorum tamen iudicio rem relinquo.

12 Quartò, præcipit Pontifex, vt statuta talium confraternitatum instituendarum, seu aggregandarum sint prius ab Episcopo Diœcesano examinata, & pro ratione loci approbatæ, & eiusdem Episcopi decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus semper subiecta remaneant. Loqui autem videtur solum Pontifex de illis statutis, quæ edita sunt ab instituentibus, seu aggregantibus dictas Confraternitates, & quæ illis impartiuntur, vt patet ex textu Bullæ, non de illis statutis, quæ ipsæ Confraternitates institutæ pro suo bono regimine fecerint. Atque ita ea vi huius decreti non requiri prædictum Episcopi examen, vel approbationem ad ea statuta, quæ confraternitates ipsæ institutæ postea fecerint.

13 Quintò, ordinat vt prædicti confraternitatum institutores, seu aggregatores, in institutione, seu aggregatione ipsarum seruent formulam ab ipso Pontifice nouissimè approbatam, & secundum ipsam priuilegia, & indulgentias ipsis communicent nominatim, & expressè, vt supra dictum est. Quæ autem, & qualis sit ista formula de qua Põtifex hic loquitur, scire non potui. Verumtamen Flam. Cher. *in Compend. Bullar. super prædicta Bulla Clem. VIII. num.* 115. formulam quamdam refert quam dicit esse in vsu. Ea autem solum pro aggregatione Confraternitatum, non pro institutione facta videtur, etsi ex illa quoque qualis futura sit ea, qua pro institutione confraternitatum vti debent institutores dignosci potest.

14 Sextò, decernit vt prædictæ gratiæ, & indulgentiæ communicatæ præuia tamen recognitione Ordinarij loci (qui adhibitis duobus de eiusdem Ecclesiæ Capitulo illa iuxta Sacri Concilij Tridentini decretum promulgenda decernat) promulgari valeant. Gauantus *vt supra num.* 4. Vbi aduertendum non præcipi à Pontifice, vt Confraternitates non possent vti prædictis gratijs, & indulgentijs sine prædicta recognitione Ordinarij, &c. duorum de Capitulo; sed quod non possint illas promulgare, sine hac recognitione.

15. Præcipit septimò, vt licet Officialibus, & Ministris confraternitatum potestas sit excipiendi eleemosynas iuxta modum, & formam per Ordinarium loci præscribendam, hoc tamẽ sit, *remotis mensis, peluibus, & capsis, quæ in Ecclesijs, & Oratorijs dictarum confraternitatum, & congregationum publicè ad hoc exponi consueuerunt.* Prædictas autem eleemosynas erogandas, & expendendas volt in reparationem, & ornatum Ecclesiarum dictarum Confraternitatum, tam instituentium, & aggregantium, quam institutarum, & aggregatarum, aut in alios earum pios vsus

arbi-

arbitrio Vicarij S. suæ in Vrbe, & Ordinariorum locorum respectiuè.

16 Declarat octauò, confessarios qui virtute priuilegiorum dictarum Confraternitatum eligi possunt, si fuerint sæculares debere esse approbatos à Vicario Vrbis in ipsa Vrbe, & extra illam à locorum Ordinarijs. Si verò fuerint Regulares, non solum à prædicto Vicario Vrbis, & Ordinarijs locorum respectiuè, sed etiam à suis Superioribus. Insuper quod prædicti Confessarij Confratres confitentes absoluere valeant à criminibus, casibus, & censuris, iuxta formam dumtaxat dictorum priuilegiorum [quatenus tamen (inquit Pontifex) sint in vsu, & Sacris Concilij Trident. decretis, ac Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & nostris Constitutionibus non aduersentur, nec renocata, aut sub aliquibus reuocationibus comprehensa sint, formam, & tenorem dumtaxat absoluere valeant. Decernimus insuper, vt ijdem confessarij prædictos Confratres cuiuscumque gradus, status, conditionis, & præeminentiæ, etiamsi speciali nota dignæ fuerint, à casibus contentis in litteris quæ die Cœnæ Domini legi consueuerunt, necnon violationis immunitatis, & libertatis Ecclesiasticæ, & clausuræ Monasteriorum Monialium, si videlicet sine necessaria, & vrgenti causa, ac sine Superiorum licentia, vel etiamsi causa, & licentia concessa abutentes, prædicta Monasteria ingressi fuerint, nec non violentæ manus iniectionis in Clericum, & singularis certaminis, seu duelli, ac ab alijs etiam casibus tam à nobis quam à prædicto nostro in Vrbe Vicario, & locorum Ordinarijs respectiuè reseruatis, & pro tempore reseruandis, & etiam a quauis excommunicatione ab homine lata absoluere, & super irregularitatibus, tum ex aliquo defectu prouenientibus quã occasione delicti contractis cum aliquo dispensare prætextu dictorum priuilegiorum nullo modo possint.]

17 Circa quæ valdè vtile erit cognoscere quando priuilegia dicantur esse in vsu Religionum, vel Confraternitatum, quod non modo pro hac materia, sed pro alijs etiam deseruire potest. Primò ergo illa priuilegia dicentur esse in vsu Religionum, vel Confraternitatum, quæ sunt in viridi obseruantia, & quibus Religio vel Confraternitas actualiter vtitur, hoc enim certum est apud omnes. Secundò etiam dicentur esse in vsu Religionis, vel Confraternitatis, quando etsi illis non vtantur illorum tamen scientiam, aut cognitionem non habent, aut si habent, non est oblata occasio illis vtendi, aut fuit impedimentum ad vtendum illis, tunc enim quasi habitualiter dicuntur esse in vsu. Tertiò etiam dicuntur esse vsu, quando etsi Religio, aut confraternitas illis actualiter non vtatur, etiam data occasione, & potentia ad illud, & cum illorum notitia, contra illa tamen non est præscriptum tempore legitimo: cum enim priuilegia Religionum sint quædam bona ipsarum, & contra bona ipsarũ, vtporè Ecclesiastica non detur præscriptio iure communi nisi spatio 40. annorum *c. accedentes de priuileg.* de quo etiam supra *num. 6.* ideo contra priuilegia Regularium non datur præscriptio nisi dicto spatio, dum autem non est præscriptum contra illa, dicuntur esse in vsu saltem habitualiter, quatenus potest esse vsus illorum, sic sentio probabile sub doctiorum censura. Ita enim colligo ex Cordubа *in Compend. priuileg. verb. Absolutio quoad sæculares 1. §. quoad §. 19.* Rodriguez *tomo 1. quæst. Regul. quæst. 8. artic. 3. 4. 5.* Portellus *in Dub. Regular. verbo priuilegij cessatio per non vsum num. 57. & 58.* Peitinis *to. 1. priuileg. Minimor. in Constit. 15. Iul. II. §. 3.*

18 Similiter circa illud quod in constitutione Clementis dicitur de huiusmodi priuilegijs Religionum, & Confraternitatum, quod scilicet possint illis vti Confessarij dummodo non aduersentur decretis Concil. Tridentin. dubitari potest tam pro hac, quam pro alijs materijs, quæ decreta sint ista, quibus aduersantia priuilegia tolluntur. Pro quo notandum, quod inter decreta Concilij alia sunt quibus ita aliquid decernitur, vt tamen priuilegia contraria non reuocentur, alia verò quibus etiam priuilegia contraria reuocantur. Quando ergo Papa confirmat priuilegia, quatenus decretis Concil. Tridentini non aduersantur, intelligendus est de illis decretis quibus priuilegia reuocantur, non de illis quibus etsi aliquid decernatur id non est cum reuocatione priuilegiorum. Cum enim priuilegia non reuocet, videtur relinquere illa in sua vi, & quod dicta decreta solum pro non priuilegiatis locum habeant. Sic sentiunt probabiliter. Rodriquez *tomo 1. quæst. Regul. quæst. 8. artic. 6.* Portel. *in dub. Regul. verbo priuilegij confirmatio num. 61.* & fauet Suarez *lib. 8. de legib. cap. 8. ad finem.* Stando ergo in hac sententia probabile est priuilegia circa absolutionem confratrum quibus non vti permittit Pontifex confessarijs ipsorum in hac constitutione, intelligi illa quæ aduersantur decretis Concil. Trident. habentibus derogationem priuilegiorum in contrarium, non autem de illis quæ aduersantur alijs decretis non habentibus prædictam derogationem priuilegiorum. Vide dicta *capit. 1. num. 58.*

19 Prætерea nonò decernit Pontifex, vt omnes Confraternitates quæ vsque ad illud tempus institutæ, & aggregatæ erant, nouas institutionum, & aggregationum litteras iuxta formam ab ipso præscriptam intra annum si in Europa sint, & infra biennium si extra Europam à die publicationis prædictæ Constitutionis impetrare tenerentur, alioquin (inquit) dicto tempore elapso, erectiones, institutiones, & quæcumque communicationes priuilegiorum, facultatũ, indulgentiarum, aliarumque spiritualium gratiarum, & indultorum, & aggregationes illarum vigore ipsis concessæ nullius sint roboris, & momenti, ac reuocatæ, & abolitæ censeantur eo ipso. Ex quo infertur Confraternitates quaslibet ante huius constitutionis promulgationem erectas, seu aggregatas si in prædicto spatio temporis vnius, vel duorum annorum respectiuè innouatæ non fuerunt iuxta formulam ab ipso Pontifice præfixam, nullius momenti, aut valoris esse saltem in ratione confraternitatum, & quantum ad indulgentias, & priuilegia titulo confraternitatum concessa. Vnde à Reuerendiss. Generali Theodoro Stratio pro Ordine nostro prouisum est, vt prædictæ confraternitates de nouo instituerentur, iuxta prædictam Clement. VIII. formulam, litteris super hoc ad Prouinciales missis. Extat tamen declaratio Sac. Congregationis super indulgentijs, quam refert Lauretus de Franchis *in controuers. Episcop. & Regul. pag. mihi 65.* in qua decernitur, Superiores Regulares, quibus concessa est à Papa facultas noua instituendi Confraternitates secundum formam huius constitutionis posse confirmare sine Ordinarij consensu confraternitates iam pridem ante publicationem illius canonicè erectas in proprijs Ecclesijs Regularibus Collegiatis vbi ad minus essent duodecim Religiosi de familia; ad instituendum autem nouas Confraternitates in Ecclesijs siue sæcularibus, siue Regularibus, & confirmandum antiquas in Ecclesijs vbi non sunt prædicti duodecim Religiosi, requiri prædictum consensum Ordinarij cum alijs requisitis. Circa quam declarationem notandum eam editam fuisse anno 1607. sub Paulo V. Cum autem ipse Paulus in Bulla afferenda infra *num. 40.* facultatem nouam concesserit sub anno 1606. Generali nostro, & eo absente Vicario generali instituendi confraternitates iuxta præscriptum Constit. Clem. VIII. ideo gratia concessa in hac declaratione vti possunt nostri generales.

20 Decimò statuit Pontifex in dicta Constitutione, vt litteræ pro institutione, seu aggregatione dictarum Confraternitatum, & communicatione gratiarum *gratis omnino, ac nulla prorsus mercede etiam à sponte dantibus accepta expediri, & concedi debeant.* Gauantus *in Manuali Episcoporum verbo Confraternitates num. 5.*

21 Ac demum vndecimò contrauenientes quoslibet Ministros, Superiores, & Officiales Ordinum, seu Archiconfraternitatum, aut confraternitatum, priuationem officiorum quæ obtinent, & inhabilitatem ad illa, & alia in posterum obtinenda solum à Summo Pontifice relaxanda declarat incurrisse eo facto, ac institutiones Confraternitatum, & communicationes gratiarum, & priuilegiorum aliter factas nullius esse roboris, & momenti. Quomodo autem huiusmodi pœnæ priuationis, & inhabilitatis intelligendæ sint, & à quibus dispensari possent constat ex dictis *tom. 1. cap. 10. num. 30. 31. 35.* Pro Confraternitatibus autem institutis, aut aggregatis contra formam huius constitutionis cum nullæ, & irritæ declarentur, nullum aliud remedium superest, nisi quod de nouo instituantur, & aggregentur iuxta prædictam formam, vt superius dictum est, vel confirmentur, si adsint conditiones requisitæ à Sacr. Congregatione in declaratione allata *num. præcedent.* aliàs in malo

statu

statu conscientiæ Superiores ad quos id spectat versantur tum quia contra Pontificiam intentionem confraternitates ab ipso reprobatas fouent, tum quia falsò eis communicatas esse indulgentias, & gratias prædicant.

22 Præterea circa confraternitates sunt multa, & diuersa statuta, & decreta à S. Congregatione Episcoporum, & Regularium edita. Primum, quod non licet Regularibus instituere confraternitates cum vsu saccorum sine Ordinario loci S. Congregatio 6. *Decembris* 1616. Gauantus *in Man. Episcoporum verbo Confraternitas n.* 2 Secundum, quod Officiales quotannis eligantur, & cum secretis suffragijs. Eadem S. Congregatio 18. *Iulij* 1594. Gauantus *vt supra n.* 10. Tertium, quod electio Officialium ad confratres, confirmatio autem ad Episcopum spectat, exceptis ijs, quæ sub immediata Regum potestate existunt. Eadem S. Congregatio 11. *August.* 1617. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Electio.* Gauantus *vt supra n.* 11. Quartum, quod nihil inde emolumenti accipiatur neque Officiales ipsi eligant successores. Eadem S Congregatio 24. *April.* 1585. Gauantus *ibid. num.* 13. Quintum, quod in Oratorijs confratrum non retineatur Eucharistiç Sacramentum. Eadem S. Congregatio 21. *Martij* 1594. Gauantus *ibid. num.* 21. Additur in alia S. Congregationis decisione apud Barbosam *in Collect. Bullar. v. Confraternitas*, non posse id fieri à confraternitatibus Laicorum, nisi ex causa, & licentia Ordinarij. Sextum, quod neque exponatur Oratio quadraginta horarum sine licentia Episcopi. Eadem S. Congregatio 20. *August.* 1601. Gauantus etiam *ibid. num.* 23. Septimum, quod Parochus intra cuius fines est Ecclesia Cõfraternitatis debet adesse funeribus quæ fiunt in dicta Ecclesia, & idem debet cantare Missas solemnes, alioquin cantet Capellanus. Eadem S. Congregatio 20. *Aug.* 1601. Gauantus *vt supra n.* 41. Cui consonat alia S. Congregationis declaratio 18. *Maij* 1602. de qua idem Gauantus *v. Parochorum munera n.* 21. Octauum, quod nõ instituatur Confraternitas in Ecclesia Monialium. Eadem S. Congregatio Episcoporum, & Regularium 6. *Nouembris* 1595. Gauantus *in prædicto Manuali Episcoporum verbo Monialium clausura num.* 15.

23 Circa earum præcedentiam Gregor. XIII. anno 1583. decreuit eas præcedere debere, quæ sunt in possessione, & vbi de huiusmodi possessione non constat eas quæ prius saccis sunt. Gau. *in Man. Episcopor. verb. præcedent. n.* 2. & 3. Si autem contigeret quod Confraternitas quæ prius quam altera saccis vsa est, ad processionem accederet sine sacco, non gauderet prærogatiua præcedentiæ. Siquidem præcedentiam obtinere volens habitum suo gradui conuenientem gestare debet. Butr. *in cap.* 1. *per illum tex. de auth. & vsu pallij num.* 8. quem citat ad hoc Præposit. *in cap. Concilia* 7. §. *Episcopos dist.* 17. *n.* 3. & alios allegat Gratian. *in Disceptat. forens. cap.* 298. *sub num.* 65. Ita Flauius Casarub. *in Compend. Bullar. in Bulla* 84. *Gregor. VIII.*

24 Non possunt Confraternitates cogi ab Episcopo accedere ad Processiones. Sic enim fuit rescriptum à S. Congregatione Concilij ad Episcopum Scalensem, vt refert Quaranta *verbo præcedentia in fine*, & Gauantus *verbo processio num.* 13. Nisi adsit consuetudo, vt colligitur ex quadam declaratione S. Congregat. apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verbo Confratres.* Possunt tamen ab ipsis inuitari prout etiam declaratum referunt Franciscus Leo *in thesaur. par.* 1. *cap.* 8. *num.* 18. & Barbosa *de offic. & potestat. Episcopi allegat.* 78. *num.* 24. Quando autem accedunt ad processiones publicas incedunt ante Regulares, vt declaratum refert idem Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Confraternitas.*

25 Processiones confraternitatum non debent extendi per vias, sed circa muros Regularium, qui eas regunt. Ita enim dicitur decisum à S. Congregationibus. Gauantus *in Manual. Episc. verb. Processio n.* 49. Quo tamen non obstante video hic Romæ insignem confraternitatem B. Mariæ Virg. de Monte Carmelo in S. Martini de Montibus Cœnobio sitam extendere processionem quæ fit à prędicta Confraternitate in mense Iulij vsque ad Basilicam S. Mariæ Maioris, & per vicinas plateas. Vnde vel speciali concessione, vel consuetudine id haberi credendum. Declaratum etiam dicitur à S. Congreg. posse confraternitates Laicorum, & eorum Capellanos facere solitas processiones, quando non fiunt in parochiali, & primaria Ecclesia, & in eorum Ecclesia prædicare facere à Prædicatore approbato ab Ordinario, & benedicere palmas, ignem, & aquam. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Confraternitas.*

26 Non possunt eædem confraternitates accedere ad funeralia mortuorum, nisi specialiter, & expresè vocentur, & quando accedunt in actu associationis cadauerum nullo modo possunt erigere Crucem. Ita enim decisum dicitur à S. Congregatione. Barbosa *de offic. & potest. Parochi c.* 26. *num.* 61. Video tamen Pium V. in Bulla anno 1569. edita quæ habetur in 2. tom. Bull. inter Bullas huius Pontificis *n.* 86. decreuisse posse confratres confraternitatis Rosarij B. V. Mariæ ad quascumque processiones accedere & in quibus corpora defunctorum ad sepeliendum deferuntur cum eorum insignijs, cuiusuis etiam Superioris licentia minimè requisita. Quando autem accedunt non debent soluere Parocho quartam funeralem de candelis. Sic enim decisum est à S. Congregatione Episcop. & Regular. apud Barbosam *de offic. Parochi cap.* 25. *num.* 40. Similiter cum accedunt ad prædicta funeralia mortuorum possunt recipere aliquid non per modum pretij, quia hoc esset simoniacum, cum esset vendere rem spiritualem, scilicet orationes, vel suffragia pro pecunia, sed per modum congruæ sustentationis, vel eleemosynæ. Suarez *to.* 1. *de Relig. lib.* 4. *de simonia c.* 15. *n.* 7.

27 Habent Episcopi ius visitandi Confraternitates laicorum ijs exceptis quæ sub Regum immediata protectione sunt. Ita enim habetur in Concil. Trid. *sess.* 22. *c.* 8. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi alleg.* 75. *num.* 2. 16. & 19. Item confraternitates laicorum erectas in Ecclesijs Regularium non obstante quacumque contraria consuetudine. Ita enim decreuit S. Congregat. Episcop. & Regular. 17. Iulij 1615. Altaria tamen, & capellas in Regularium Ecclesijs etiam per sæcularium confraternitates cõstructas visitare non potest Episcopus. Ex declaratione S. Congregationis Episcop. & Regul. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Altare.* Quod intellige quatenus spectant ad Regulares ipsos, etenim prout spectant ad Confratres Capellæ ipsorum possunt ab Episcopo visitari. Ex alia declaratione eiusdem S. congreg. apud eumdem Barbosam *vt supra verb. confraternitas.* [Notanda etiam est alia declaratio Sacræ Congregationis Episcoporum & Regularium 31. Ianuarij 1642 qua declarauit Ordinarium non posse visitare confraternitatem quandam erectam in quadam Ecclesiam PP. Dominicanorum, qui faciebant totam expensam altarium dictæ confraternitatis, eò quod ipsa nullos redditus haberet; sed totam facultatem visitandi dictam confraternitaté apud Superioré Monasterij manere.

28 Tenentur confraternitates habentes redditus Ecclesiasticos etiam intra Regularium Ecclesias existentes contribuere pro seminario puerorum, de quo Concil. Trident. *sess.* 23. *cap.* 18. Ita enim dicitur decisum à S. Congregatione. Barbosa *de offic. & potest. Episcopi allegat.* 77. *num.* 10. & *in Collectan. Bullar. verbo Confraternitas.* vbi etiam aliam decisionem S. Congregationis affert qua id magis explicatur. Gauantus *in Man. verb. Seminarium Clericorum num.* 35.

29 Pro capellanis confraternitatum declaratum est à Sac. Congregatione. Primò, capellanos Societatum, qui habent curam celebrandi Missas per totum annum non debere prohiberi ab Archipresbyteris Ecclesiarum, vbi sunt fundatæ Societates, quin ipsi etiam celebrent in diebus festis ipsarum Societatum. Secundò, Capellanos confraternitatum non posse suo arbitrio sine expressa licentia Episcopi processiones facere. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Capellanus.* Tertiò, non posse prædictas confraternitates per suos capellanos in Ecclesijs quas habent facere solemniter celebrare, confessiones audire, sepelire Sacramenta ministrare, & similia, quæ ad solum Parochum spectant, absque expressa licentia Ordinarij, & Parochi. Barbosa *vt supra v. Confraternitas.*

30 Pro receptione alicuius confratris videtur dari non posse aliquid tanquam pretium, quia hoc olet simoniam, cum simoniacum sit dare pretium pro re spirituali. Esse autem, confratrem multa iura spiritualia inuoluat,

videlicet ad priuilegia, indulgentias, & gratias Confraternitatis. Vnde non placet quod in contrarium docet Sanchez *to.1.consil.moral.lib.2.c.3.dub.23.n.8.* Eo ductus fundamento quod Confraternitas non est Regligio, sed Congregatio ad benefaciendum. Etsi enim ita sit, nihilominus, quia Confraternitatibus adiuncta sunt prædicta iura spiritualia, ideo materia simoniæ reputanda sunt. Potest tamen dari aliquid pro dicta receptione per modo eleemosynæ, vel alio simili titulo, quia id nullo modum est illicitum. Nauar. *de Oratione in Miscellaneo num. 6. de Psalterio, & Rosario num.* 1. An autem licitum sit statutum confratriæ, quo præcipitur ne quis intret eam nisi certum quid soluat. Nauarr. *in dicto Miscellaneo num.*4. respondet negatiuè. Mihi tamen placet speculatiuè loquendo licitum esse tale statutum, dummodo illud quod datur non detur vt pretium receptionis, vt dictum est, sed propter aliqua causa videlicet pro alendis pauperibus, aut simili, & quod tale statutum non intelligatur nisi solum pro ijs qui facultatem habent soluendi illam quantitatem, ne excludentur pauperes à pijs operibus, quæ in confraternitatibus fiunt. Syluester *verbo Confraternitas n.*2. In praxi autem si tale statutum approbatum fuerit ab Episcopo, vel legitima consuetudine introductum seruari debet. Sanchez *vt supra*. Vide Laotetum de Franchis *in controuers. Episcop. & Reg. pag. mihi* 70.

31 Pro confraternitatibus ditionis Mediolanensis edita sunt multa decreta, & statuta à Concilijs Prouincialibus Mediolanensibus quæ hic placuit inserere, quia etsi in alijs locis obligationem non inducant pia tamen documenta omnibus præbent. Primò ergo decernitur, vt electio officialium fiat præsente Parocho, vel alio Sacerdote deputato ab Episcopo, nisi aliud videatur Episcopo. Secondò, quod electione officialium prorogata sine Ordinarij licentia, acta omnia sint deinceps nulla. Tertiò, quod non admittantur in confraternitatibus, qui doctrinam ignorant christianam. Quartò neque homines facinorosi. Quintò, neque turpis vitæ, aut infamiæ labe notati. Sextò, qui adscripti, & moniti non se emendarint, amoueantur. Septimò, amictus ne detur alicui nisi præsente Parocho, vel alio Sacerdote, qui amictum stata prece benedicat. Octauò, neque amictum domi, aut alibi quam in schola asseruet, & confratriæ dimittatur, quocumque casu ille recedat. Nonò, arma ne quis gerat vna cum sacro amictu. Decimò, si concedatur in Oratorijs seruari Eucharistiam, Sacerdos ibi ab Ordinario approbatur resideat. Vndecimò, prohibetur item processio Sanctissimi Sacramenti. Duodecimò, in Dominicis, & festis diebus Missæ sacrificium ne fiat ibi nisi tempore, & hora ab Ordinario præscribenda. Decimò tertiò, feria quinta, & Sabbato sancto nec ibi Missa celebretur, neque cuiquam, ne ipsis quidem Confratribus à Dominica Palmarum vsque ad Dominicam in Albis inclusiuè, Eucharistiam ministrare liceat. Quarto decimò, neque in Natali Domini, Ascensione, Pentecoste, Assumption. B. Virginis, & omnium Sanctorum festo. Quinto decimò, nullæ benedictiones ibi fiant candelarum, ramorum, ouorum, frugum sub poena Sacerdoti benedicenti suspensionis à diuinis eo ipso, confratribus autem arbitrio Episcopi. Sextò decimò, officium B. V. tantum, & submissa voce recitent, non autem cantent. Decimo septimò, Vesperas eodem modo. Decimo octauò, officia recitent, vel ante, vel post officia Cathedralis, & Parochialis Ecclesiæ, neque impediant Doctrinam Christianam. Decimo nonò, non benedictionem, neque thurificationem sibi inuicem, vel alijs impartiantur. Vigesimo, neque liceat sine licentia Episcopi quæritate eleemosynam. Vigesimo primò, oneribus satisfaciant, aut in propria Parochiali, aut in Ecclesijs intra eius Parochiæ fines ab Episcopo designatis, nisi testatores aliud statuerint. Vigesimo secundò anniuersaria, & quæ septimo, vel trigesimo die fiunt officia in Parochialibus fiant, nisi habeant ius sepulturæ. Vigesimo tertio, & tunc Parocho quoque præsente, qui officium peragat, & quando scilicet ibi cadauer est sepultum. Vigesimo quartò, duplicata eo casu detur Parocho eleemosyna. Vigesimo quintò, ne inuitent Confratrem, tacitè, vel expressè, vt ibi eligat sepulturam in eorum Ecclesijs in quibus est ius sepulturæ sub poena excommunicationis latæ sententiæ. Vigesimo sextò, & quicquid inde detrimenti cæperit Ecclesia Parochialis, seu alia cui sepeliendi ius competebat, totum resarciant. Vigesimo septimò neque possint associare funus vllum nisi qui obijt vnus sit ex ipsis, vel facultatem in scriptis obtinuerint ab Ordinario, quibus casibus nihil consequantur. Vigesimo octauò Psalmodia ad mortuorum corpora, thurificatio, atque aspersio laicis Confratrib. ne permittatur. Vigesimo nonò, sepultura nemini in eorum Oratorijs Ecclesijsue concedatur, nisi Episcopo constet id eis licere, vbi verò ius sepulturæ concessum est Confratribus, nemini alij, neque iure electionis, sed neque ipsis quidem Confratribus nisi per sex menses ante obitũ sint adscripti. Trigesimo, ad solemnes Cleri processiones accedant. Trigesimo primò, fiat processio quotannis ab omnibus simul Confratrijs in Ciuitate, in Diœcesi verò in proprijs locis, sumpta ab ijsdẽ Sac. Communione, in gratiarum actionem de dono indulgentiæ concesso à Sede Apostolica. Trigesimo secundò, dignior locus detur antiquiori Confratriæ quæ habitum prius assumpserit de Episcopi, aut Papæ facultate, & solita fuerit ante obire supplicationes, licet tempore sit inferior, & minoribus gaudeat priuilegijs. Trigesimo tertiò, cum processiones agunt, Sacerdotem secum habeant. Trigesimo quartò, neque Crucem quæ per Clericos præferri solet, deferant, sed imaginem Crucifixi, & Sanctorum. Trigesimo quintò, noctu ne obeant ipsi processiones sine licentia Episcopi, & cum certis regulis. Trigesimo sextò à laicis confratrib. non celebrentur exequiæ. De quibus, & alijs ad intentum Gauan. *Mani. Episc. v. Confraternitates*.

32 Loquendo autem specialiter de confraternitatib. Ordinum Mendicantium, ea quæ sub Vexillo B. V. Mariæ de Monte Carmelo militat, antiqua valdè in Ecclesia Dei est, cum constet Greg. decimum tertium in Bulla *Vt laudes* anno 1577. edita retulisse, & confirmasse indulgentias eidem Confraternitati concessas ab Hadriano II. Stephano V. Sergio III. Ioanne X. & II. Sergio IV. & Innoc. IV. Maximè ipse Innocent. IV. qui anno 1243. Pontificatum ascendit Confratriam dictam ingredientibus tertiam partem suorum peccatorum in Domino relaxauit, vt refertur à Greg. XIII. in præd. Bulla, & Sixto V. in Bulla *Dum attenta* ann. 1477. Insuper Vrb. IV. qui sub ann. 1261. Pontifex factus est concessit Fratribus nostris ann. 1. sui Pontificatus, vt Confratrum possent audire Confessiones, vt refertur ab eodem Sixto IV. in alia Bulla etiam sub titulo *Dum attenta*, anno 1476. Vt enim in nostris Annalibus to. 2. dicimus hæc Confraternitas propagari cæpit tempore B. Simoni Stoch Ordinis Generalis, qui priuilegium scapularis, & adiutorium Fratrum, & Confratrum post mortem à B. Virgine impetrauit. Huius enim singularis priuilegij occasione magnopere euulgata est B. Virginis deuotio, & Confraternitas. Cui etiam plures Summi Pontifices magna priuilegia concesserunt.

33 Primò enim Innocentius IV. vt dictum est, & ante ipsum Hadrianus II. Stephanus V. Sergius III. Ioannes X. & & XI. & Sergius IV. vt refertur in prædicta Bulla Gregor. XIII. omnibus Christi fidelibus verè pœnitentibus contritis, & confessis qui Confratriam Ordinis assumerent, & eam intrarẽt tertiam partem omnium peccatorum in Domino relaxarunt. Quia tamen Paul. V. anh. 1606. vt infra videbitur omnes indulgentias Confratrum antiquas cassauit, nouis alijs adiũctis, & confessis, ideo hæc remissio peccatorum quæ verè indulgentia est, pro vt concessa ab hoc Pontifice nullius est momenti. Maiorem tamen indulgẽtiã Paulus Pontifex concessit, videlicet plenariã, ingrediẽtibus prædictam Confraternitatem, vt ex dicendis constabit.

34 Deinde Vrb. IV. ann. 1. sui Pontificatus magnam Fratribus, & Confratribus nostris concessionem fecit, videlicet quod Sacerdotes Ord. nostri possent confratrum nostrorũ ad se recurrentium confessiones audire, de suorum (idest ipsorum confratrum) Prælatorum licentia, nisi ea forte talia commisissent propter quæ Sedes Apostolica esset cõsulenda. Huic concessioni (inquit Calat. *in Comp. priu. Mend. v. absolutio, quoad sæculares* 1.) non reperitur similis in priuilegijs Mendicantium. Ea . o . conceditur vt sine vlla approbatione Ordinarij possint Fratres nostri sæcolarium confessiones audire, & à casibus etiam Episcopalibus absoluere. Sed quoad primum derogatum est per Concil.

Trid.

Trid. vt dictum est *to. 1. cap. 19. à n. 2.* Quoad secundum verò etiam est omnino sublatum propter decreta SS. Congreg. adducta eod. *c. 19. n. 17.*

35 Præterea Clemens VII. ann. 1530. pridie Idus Augusti in Bulla *Ex Clementi* quæ habetur in 1. tomo Laertij Cherubini inter Bullas huius Pontificis num. 31. plures gratias, & indulgentias Confraternitatibus nostris concessit. Primò etenim singulare illud priuilegium de adiutorio à B. Virgine præstando animabus Fratrum, & Confratrum post eorum mortem approbauit, & innouauit. Id autem priuilegium illis verbis à Pontifice in Bulla relatis continetur. Sanè pro parte dilectorum Filiorum Nicolai Audetb Generalis, ac Prouincialium, & Priorum domorum Ordinis B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo, necnon confratrum vtriusque sexus Confraternitatum in Ecclesijs domorum eiusdem Ordinis institutarum, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias felic. recordat. Ioannes XXII. & Alexand. V. Roman. Pontif. prædecessores nostri vniuersis, & singulis Christi fidelibus qui Confraternitatem de Monte Carmelo ingredi, seu Confratrum Confraternitatum huiusmodi numero ascribi, ipsiusque Ordinis statuta obseruare, ac habitum dicti Ordinis deferre, seque Fratres, & Sorores dicti Ordinis appellare, ita quod si mulier Virgo castitatem, vidua verò continentiam, coniugata tamen matrimonij iura prout Sancta Ecclesia præcipit tempore earum ingressus inuiolabiliter seruare velle promitterent, & obseruarent, tertiam partem suorum peccatorum in Domino relaxarunt, ac ipsa gloriosissima Dei Genitrix semper Virgo Maria, ipsorum Confratrum, seu Religiosorum, ac Sororum animas, post eorum transitum, suis intercessionibus continuis, pijs suffragijs, & speciali protectione adiuuabit. Quodque Fratres ipsi gradarum earumdem prædecessorum participes fieri volentes, horas Canonicas, iuxta formam ab Alberto Patriarcha dicto ordini, concessam, & ordinatam recitare, ignari verò litterarum, diebus quib. S. Ecclesia ieiunare præcipit, ieiunare, necnon quarta feria, & Sabbatho toto tempore vitæ eorum præterquam die qua aliquarum ex ferijs prædictis natiuitatem Domini Nostri Iesu Christi occurrere contigerit, à carnibus abstinere deberent. Hæc ibi.

36 Inferius etiam amplissima hæc priuilegia eisdem Confratribus concessit. Omnibusque, & singulis vtriusque sexus Confratribus, & cuilibet eorum, aliquem Presbyterum idoneum sæcularem, vel cuiusuis Ordinis etiam Mendicantium, & de obseruantiam regularem in suum possint eligere Confessorem, qui vita eis comite, eos & eorum quemlibet à quibusuis etiam maioris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occasione, vel causa pro tempore latis, & quibus etiam pro tempore irretiti fuerint, etiamsi illorum absolutio Sedi prædictæ specialiter, vel generaliter (præterquam per litteras in Cœna Domini legi solitas) reseruata foret, ac quorumcumque votorum, & iuramentorum, necnon Ecclesiæ præceptorum transgressionibus, periuriorum, simoniæ, & homicidij, mentalis, vel casualis reatibus, manuum violentarum in quas vis personas Ecclesiasticas, non tamen Episcopos, vel eorum Superiores de præterito iniectionibus, ieiuniorum, horarum Canonicarum, diuinorum officiorum, ac pœnitentiarum iniunctarum, in toto, vel in parte omissionibus, omnibusque alijs eorum peccatis criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque grauibus, & enormibus, etiam talibus propter quæ Sedes prædicta merito consulenda foret, in casibus dictæ Sedi qualitercumque reseruati (exceptis contentis in dictis litteris Cœnæ Domini) semel in vita, & in mortis articulo, de alijs verò dictæ Sedi non reseruatis casibus toties quoties opportunum fuerit, eorum confessionibus diligenter auditis absoluere, illisque pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere. Vota verò visitationis quæcumque vltra marina (liminum Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum de Vrbe, ac S. Iacobi in Compostella, necnon Religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare, & iuramenta quæcumque sine tertij præiudicio relaxare, ac omnium eorum peccatorum semel in vita, & in mortis articulo, vt præfertur, etiamsi tunc non subsequatur, plenariam remissionem, & absolutionem auctoritate Apostolica impendere possit. Liceatque omnibus, & singulis vtriusque sexus Confratribus prædictis, & cuilibet eorum, habere Altare poratile cum debitis reuerentia, & honore, super quo in locis ad hoc congruentibus, & honestis, etiam non sacris, & quauis etiam Apostolica auctoritate interdictis, seu tempore cessationis à diuinis, dummodo causam non dederint huiusmodi interdicto, seu cessationi, & per eos non stet quominus pareatur Apostolico interdicto, etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, seu circa meridiem, cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, in eorum presentia, clausis ianuis, excommunicatis & interdictis exclusis, non pulsatis campanis, & submissa voce Missas, & alia diuina officia per Sacerdotes sæculares, vel Regulares huiusmodi celebrare, ac quocumque tempore Eucharistiam, & alia Sacramenta Ecclesiastica à quocumque maluerint Presbytero idoneo, & vbicumque sine Rectoris Parochialis Ecclesiæ præiudicio, recipere, & administrare liberè, & licitè valeant, & si contingat, eos, vel eorum aliquem, tempore interdicti huiusmodi ab humanis decedere, corpora eorum Ecclesiasticæ cum aliqua honesta tamen funerali pompa tradi possint sepulturæ. Quodque singulis quadragesimalibus, & alijs cuiuslibet anni temporibus, & diebus Stationum Basilicarum, & Ecclesiarum Almæ Vrbis Romæ, & extra illius muros, vnam, vel duas Ecclesias, aut vnum, duo, vel plura Altaria in partibus illis, vbi eos, seu eorum aliquem residere, seu quo declinare contigerit, quas, vel quæ ipsi, vel quilibet eorum duxerint eligendas, vel eligenda deuotè visitando, tot, & singulas, ac similes indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur quas consequerentur, si singulis diebus easdem singulas dictæ Vrbis, & extra eam Ecclesias pro Stationibus huiusmodi deputatas personaliter visitarent. Hæc ibi.

37 Circa quæ notandum aliqua ex istis omnino sublata esse, alia moderata, alia verò in sua vi, & robore permanere. Primò enim illud de eligendo confessore, intelligendum est dummodo ille sit approbatus ab Ordinario iuxta decretum Concil. Trid. *sess. 23. c. 15.* & Bullam Clementis VIII. prout supra *n. 16.* dictum manent. Similiter quoad censuras, & casus reseruatos à quibus absolui posse à prædicto confessario Confratres concedit hic Pôtifex, vide limitationem Clementis VIII. loco citato, quoad hoc enim priuilegia hęc Clementis VII. etiam moderata sunt. Vide etiam dicta *to. 1. c. 19. n. 20.* Quoad illud de facultate commutandi vota, & iuramenta exceptis illis de quibus ibi est sermo, non video vllam reuocationem, & ita manet, vt credo, in sua vi. Notandus tamen error qui in prædicta Bulla quoad hoc punctum videtur esse. Cum enim dicitur. *Vota vero visitationis quecumque vltra marina (liminum Beatorum Petri &c. exceptis)* errore Scriptoris ita factum esse videtur, ita vt dici deberet: *Vota verò quecumque (visitationis vltramarine, liminum Beatorum Petri, &c. exceptis.)* Intentum enim Pontificis illud videtur esse, vt quæcumque vota exceptis visitationis vltra marinę, liminum Apostolorum, S. Iacobi in Compostella, Religionis, & castitatis possent commutari in alia pietatis opera. Hic enim est communis modus concedendi hanc facultatem. Alias enim si prout in prædicta Bulla iacet esset legendum sequeretur posse prædictos confessarios commutare Confratrum vota visitandi S. Sepulchrum, non autem recitandi semel coronam Virginis quod est absurdum. Circa illud priuilegium pro tempore interdicti modo ibi assignato non videtur fuisse reuocatum à Concil. sed in suo vigore permanere. Etsi enim Concilium Tridentinum *sess. 25. c. 12.* iusserit interdicta omnia à Regularibus obseruari debere, tamen nec ibi nec in *cap. 22.* vbi reuocantur priuilegia contraria, loquitur de Confratrijs, aut Confratribus, sed solum de Religiosis. Illud verò de Altari portatili ea parte qua dicitur etiam in locis non sacris posse esse vsum illius, videtur reuocatum à Concil. *sess. 22. in decret. de obseruand. & vitand. in celebration. Missarum*, quatenus ibi ordinatur *ne in priuatis domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedi-*

cata oratoria, Sanctum Sacrificium peragatur cum reuocatione priuilegiorum in fine. Quamuis hoc non sit ita certum vt oppositum probabiliter dici non possit, asserendo Concilium solum loqui contra eos, qui regulariter, aut continuò vtuntur prædicto Altari portatili extra Ecclesiam, non de ijs qui in casu particulari, & raro contingenti, scilicet, in casu interdicti, eo vtuntur. Illud de sepultura tempore interdicti non video esse reuocatum. Fauet Gauantus *in Man. Episcoporum verbo interdictum num.* 50. Reuocatæ tamen sunt illæ Indulgentiæ pro diebus Stationum Romæ à Paulo V. vt inferius dicetur.

38 Demum idem Pontifex concedit in dicta Bulla omnibus alijs, qui gratijs eorumdem Confratrum gaudere voluerunt, vt aliquam eleemosinam, siue charitatem prout eis, ac præsidentibus Confraternitatum huiusmodi visum fuerit, dando, & largiendo gratiarum huiusmodi participes fiant. Quia tamen Pius V. anno 1567. In Bulla *Etsi Dominici*, quæ habetur in 2. tom. Bullar. inter Bullas ipsius *n.* 30. omnes indulgentias pro quibus porrigendæ sont manus adiutrices cassauerit, & annullauerit, ideo prædicta concessio, saltem quoad Indulgentias nullius est roboris, & momenti, nisi forsan ea faciant in quæ Greg. XIII. infra referendus huiusmodi Indulgentias propter eleemosynas, & manus adiutrices luctandas, commutauit. Et hoc non quoad Indulgentias personales, quia istæ sunt postea à Paulo V. reuocatæ, & coarctatæ, sed quoad locales, v.g. pro Ecclesias nostras visitantibus. Quoad alia verò priuilegia, non video tam manifestam derogationem in dicta Bulla Pij V. & propterea nihil audeo decernere aliorum iudicium expectans.

39 Postea Greg. XIII. anno 1577. in Bulla *Vt laudes* referens gratias, & priuilegia Ordini, ac Confraternitatibus nostris concessa, quæ approbat, & confirmat sic dicit. *Idemque Ioannes XXII. pro animabus quæ in Purgatorio existunt, & habitum huius Religionis gestarunt, vel eorum Confraternitatem ingressi fuerint, vel Confratrum numero ascripti in honorem eiusdem B. Mariæ Matris Dei, die Sabbati post eorum transitum, intercessionibus continuis pijs suffragijs, & meritis, ac speciali protectione adiuuandas publicauit, corroborauit, & confirmauit.* Inferius etiam quæ Clemens VII. post Ioannem XXII. & Alexand. V. Fratribus, & confratribus, concessit referens, ea etiam approbauit, & confirmauit, clausula tamen porrigendi eleemosynas, & manus adiutrices, dempta, & in alia opera commutata. Videlicet, *quod hi Christi fideles, qui ellas consequi voluerint, Ecclesias visitando sint contriti, & confessi, ac loco eleemosynæ prædicta iuxta prædecessorum prædictorum voluntatem eroganda septies orationem Dominicam, itidemque salutationem Angelicam, recitent, vel habitum dicti Ordinis sicut in litteris Apostolicis piæ memoriæ Ioannis Papæ XXII. ac Alexandri V. necnon Pij V. prædecessorum nostrorum continetur gestent, vel vesperas pro defunctis recitent, aut ante SS. D. N. Iesu Christi Corpus terram exosculentur, ac pro hæresum extirpatione, sanctæque Matris Ecclesiæ tranquillitate, Christianorumque Principum pace, & vnione pias ad Deum preces effundant, & alias iuxta dictorum prædecessorum nostrorum litterarum seriem orent, aliaque peragant.* Hæc Græg. XIII. in præd. Bulla.

40 Tandem Paulus V. Romæ apud S. Petrum die 30. Octob. anno 1606. in Bulla *Cum certas*, reuocatis, cassatis, omnibus, ac singulis indulgentijs, peccatorum remissionibus, ac pœnitentiarum relaxationibus concessis confraternitati nostri Ordinis, nouas has indulgentias ipsi concessit, his verbis. Omnibus vtriusque sexus Christi fidelibus, dictam Confraternitatem vbique locorum, tam hactenus canonicè (vt præfertur) institutam, quam deinceps vt Infra instituendam de cætero ingredientur, & habitum receperint, die primo eorum ingressus si verè pœnitentes, & confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint plenariam. Ac tam ipsis pro tempore describendis quam iam descriptis in dicta Confraternitate Confratribus, & Consororibus, etiam verè pœnitentibus, & confessis, ac Sacra Communione refectis, qui in festo principali Commemorationis eiusdem Beatæ Mariæ, die 16. mensis Iulij, aut iuxta ritum nonnullorum locorum die Dominica immediatè sequenti celebrari solito Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, ac pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, etiam plenariam. In mortis quoque articulo eisdem vtriusque sexus confratribus, qui pœnitentes, & confessi, ac Sanctissima Communione refecti, nomen Iesu ore, si potuerint, sin autem corde deuotè inuocauerint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, necnon ipsis confratribus, & consororibus qui similiter pœnitentes, & confessi, ac Sacra Communione refecti Processioni in vna Dominica cuiuslibet mensis per dictam confraternitatem, de Ordinarij licentia faciendæ deuotè interfuerint, & ibi (vt præfertur) orauerint, septem annos, & totidem quadragenas. Ipsis verò, qui ab esu carnis his diebus quibus confratres dictæ Confraternitatis ex illius instituto vesci non solent, abstinebunt, tercentum dies. Qui autem qualibet die septies orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam ad honorem septem gaudiorum eiusdem Beatæ Mariæ Virginis recitauerint quadraginta dies, nec non etiam qui cum habitu eisdem Confraternitatis pœnitentes, & confessi semel in mense Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, & vt præfertur, orauerint, quinque annos, & totidem quadragenas. Ijs verò confratribus, & consororibus qui pœnitentes, & confessi in qualibet ex festiuitatibus eiusdem Beatæ Mariæ Virginis dictum Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in Ecclesia, vel Capella dictæ Confraternitatis deuotè sumpserint, & vt supradictum est, orauerint, tres annos, & totidem quadragenas, qui autem cum lumine dictum Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum quando ad infirmos defertur comitati fuerint, & pro eisdem infirmis pias ad Deum præces effuderint, quinque annos, & totidem quadragenas. Qui verò corpora defunctorum, tam Confratrum, & Consororum quam aliorum ad sepulturam associauerint, & pro eorum animabus ad Deum orauerint, centum dies. Quoties verò prædicti confratres, & consorores officium eiusdem B.M. Virg. deuotè recitasint centum dies. Qui verò Missis, & alijs diuinis officijs in Ecclesia, vel capella, aut oratorio dictæ confraternitatis pro tempore celebrandis, & recitandis siue congregationibus, publicis, vel priuatis eiusdem Confraternitatis vbiuis faciendis interfuerint, aut pauperes hospitio susceperint, aut eis in eorum necessitatibus, vel in periculo peccandi existentibus auxiliati fuerint, aut eleemosynas temporales, vel spirituales eis dederint, vel pacem cum inimicis proprijs, vel alienis composuerint, seu componi fecerint, vel procurauerint, aut deuium aliquem ad viam salutis reduxerint, & ignorantes Dei præcepta, & ea quæ ad salutem sunt docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet prædictorum piorum operum cētū dies de iniunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentijs in forma Ecclesiæ cōsueta relaxamus. Ac dilecto filio nūc, & pro tempore existenti Priori Generali dicti Ordin. Carmelitarum, vel illo absente eius Vicario Generali, huiusmodi Confraternitatem B.M. de Mōte Carmelo vbiuis locorum extra Vrbem erigere, & instituere, illiq; omnes supradictas Indulgentias, & gratias spirituales (seruata tamen forma præscripta in Const. felic. record. Clementis prædecessoris super dictarum confraternitatum aggregationibus, & institutionibus edita) communicare similiter liberè, & licitè possit, & valeat auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem concedimus, & impartimur.

41 Quia tamen in hac Bulla ipsis confratribus, & consororibus assistentibus Processioni in vna Dominica cuiuslibet mensis per dictam confraternitatem faciendæ septem annos, & totidem quadragenas concesserat, vt præmissum est, postea sub anno 1609. plenariam Indulgentiam eisdem concessit, verè tamen pœnitentibus, confessis, & Sacra Communione refectis, & orantibus pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione. Item anno 1614. supplicante Theodoro Stratio eo temporis Procuratore Generali, nunc verò Priore Generali Ordinis extendit prædictam Indulgentiam ad Confraternitates omnes sub inuoca-

uocatione B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo in quacumque Mundi parte de cætero canonicè erigendas.

42 Circa prædictas autem Pauli V. Indulgentias aliqua notanda. Primum, quod per huiusmodi reuocationem Indulgentiarum non sunt reuocatæ, aut cassatæ illæ quæ concessæ erãt Ecclesijs Ordinis nostri, iuxta dicta *to.1.c.3. num.19.* Pro quo vide Gauantum *in Man. Episcop. verb. Indulgentia num.25.* Secundum probabile forsan esse, nec etiam reuocatas esse Indulgentias concessas confratribus defunctis, aut in articulo mortis constitutis, propter ea quæ dicta sunt citato loco, in hoc tamen aliorum iudicio me remitto. Tertium, quod licet ad lucrandas prædictas Indulgentias, sufficiat facere ea quæ à prædicto Pontifice designantur, ad fruendum tamen singulari priuilegio, quod vulgo Bullæ Sabbathinæ nuncupatur, videlicet, de auxilio, & patrocinio à B. Virgine præstando animabus Confratrum in Purgatorio existentibus post ipsorum mortem præcipuè die Sabbathi requiruntur sequentes conditiones.

43 Prima est, habitum, seu scapulare B. Virginis in vita gestare. Ita enim habetur in Bullis Ioannis XXII. Alexand. V. Clemen. VII. Gregor. XIII. ac in decreto S. Inquisitionis Romanæ, anno 1613. qui habitus, seu scapolare coloris griffei debet esse, & saltem pro prima vice ab aliquo Prælato Ordinis, seu ab ipso auctoritatem habente benedictum. Declaratur autem in nostris Constitutionibus *par.4. cap.28. num.6.* Superiorem qui potest habitum benedicere, & hanc facultatem delegare esse Generalem Ordinis pro tota Ecclesia, Prouinciales pro suis Prouincijs, Priores verò locales posse quidem id facere per se ipsos non tamen alijs delegare hanc facultatem. Debere autem dari tale scapulare, vel habitum à Superioribus Ordin. colligitur à simili de chorda D. Franc. quam debere similiter à Superioribus eiusdem Ordinis dari confratribus eius confratriæ expressit Sixtus V. in Bulla *Diuinæ charitatis*, anno 1587. apud Rodriguez *tom.1. quæst. Regul. q.58. artic.1.* Vbi etiam de benedictione talis chordæ à Superioribus facienda. Hic autem notandum à S. Congregatione declaratum esse, prout refert Barbosa *in Collect. Bullar. verb. confratres*, posse concedi confratribus sæcularibus habitum patientiæ, quæ solis Religiosis propriè conuenit. Quod intelligo quoad formam, & materiam, non quoad longitudinem, seu latitudinem.

44 Secunda, saltem ex consuetudine, & conformiter ad nostras Constitutiones *par.4. cap.28. num.7.* imò conformiter ad Bullam Pauli V. supra *n.40.* describi in libro confraternitatis. Quia tamen in Bulla Greg. XIII. & verbis adductis *n.39.* sub disiunctione ponitur, vel ingredi confraternitatem, vel confratrum numero ascribi, non videtur prædicta conditio essentialis, licet sine dubio obseruanda pro maiori cautela, maximè quia similis conditio pro confraternitate chordæ S. Francisci videtur necessaria, vt affert Rodriguez *to.1. q. Regul. quæst.58. artic.1.* & pro omnibus confraternitatibus id habet Flauius Cherubinus *in Compend. Bullar. in Sixto V. n.12. scholio 2.*

45 Tertia, seruare castitatem respectiuè eo statum in quo sunt confratres, & consorores. Hæc enim conditio à Summis Pontificibus relatis designatur. Quæ non sic est intelligenda, vt Confraternitatem ingredientes, teneantur votum castitatis emittere, quemadmodum Fratres in professione, sed quod castitatem pro suo statu colant. Nec ita est intelligenda quod statum mutare nequeant. Confratres enim soluti, & Consorores Virgines ad nuptias transire possunt, & tunc ad coniugalem castitatem, non ad Virginalem tenebuntur. Vnum etiam aliud pro hac (idem dico pro sequenti) conditione aduertendum est, quod scilicet quamuis aliquis humana fragilitate ductus semel, bis, aut pluries contra castitatem peccauerit, si tamen pœniteat, firmiterque proponat iterum eam seruare, vt huius priuilegij particeps efficiatur, non propterea incapax ipsius efficietur.

46 Quarta conditio est, recitare officium Canonicum, si illud recitare nouerint, sin autem non nouerint, loco officij, Ecclesiæ ieiunia obseruare, & feria 4. & Sabbatho à carnibus abstinere, nisi vbi in his diebus Natiuitatis Domini festum inciderit. Sic enim habetur in prædicta Bulla Clem. VII. referentis Ioannem XXII. & Alexand. V. & in decreto adducto S. Inquisitionis Romanæ anno 1613. & indicatur in lectionibus officij Commemorat. solemnis B. Virg. Mariæ de Monte Carmelo à S. Congregatione Rituum approbatis. Licet autem in prædicta Clem. VII. Bulla ex Ioanne XXII. & Alexandr. V. dicatur hoc officium debere esse *horas Canonicas iuxta formam ab Alberto Patriarcha dicto Ordini concessam, & ordinatam*, quia tamen in prædicto decreto S. Inquisitionis Romanæ dicitur. *Officiumque paruum recitauerint*, denotari videtur, Ecclesiam auctoritate qua pollet explicasse officium illud canonicum ad lucrandum hanc gratiam requisitum sufficienter suppleri per officium paruum B. Virginis, ita vt non recitantibus magnum officium, sufficiat paruum B. Virginis recitare. Probabile etiam confessarios posse cum legitimè impeditis prædicta requisita in alia opera pia æquiualentia commutare. Id enim de benignissima Virgine Maria hanc gratiam concedente, & de Summis Pontificibus etiam approbantibus credi debet.

47 *Solus Pater Generalis Ordinis pro tempore existens, & in sua absentia eius Vicarius Generalis, ex indulto Pauli V. potest vbique locorum extra Vrbem seruata forma præscripta à Clem. VIII. de qua infra, Confraternitates habitus erigere, & instituere, illisque Indulgentias, & gratias spirituales auctoritate Apostolica liberè, & licitè communicare. Vicarius autem Generalis Congregationis Mantuanæ, vt pluries declarauit Sac. Congregatio super indulgentijs, solum in Ecclesijs ipsius Congregationis ex indulto eiusdem Pauli V. Quoniam autem in Ordine nostro duo alij sunt supremi Generales (præter nostrum Discalceatorum primitiuam Regulam profitentium, vnus Congregationis Hispaniæ, alter Congregationis S. Eliæ, eadem Sacra Congregatio super Indulgentijs declarauit vnumquemque eorum liberam habere facultatem instituendi vbique locorum Confraternitatem nostram.* Ita in nostris constitutionibus *par.5. c.28. n.1.* Quæ placuit hic transcribere pro maiori luce dicendorum.

48 Dubitari tamen potest an Pater Generalis (idem dico de PP. Generalibus PP. Discalceatorum, & Vicario Generali Congregat. Mantuanæ respectiuè) possint confraternitates nostras instituendi facultatem alijs delegare. Videtur enim probabile quod sic, quia iuxta dicta *to.1. cap.18. num.4.* Commissarius ex priuilegio perpetuo potest alijs suas vices delegare, facultas autem hæc instituendi cõfraternitates est priuilegium perpetuum, præsertim quia Paul. III. concessit Generali Societatis, vt *omnes gratias, concessiones, & indulta sibi concessa à Sede Apostolica exercere possit per Vicarios, aut personas ad id sibi bene visas.* Suarez *4. tom. de Relig. tract.8. lib.2. cap.22. nu.8.* Similiter Sixt. V. in Bulla *Dum ineffabilia* ann. 1586. edita quæ est in 2. tom. Bullar. inter Bullas Sixti V. n.21: facultatem concessit omnibus Fratribus Ordinis Prædicatorum designandis à Generali, vel Vicario Generali eiusdem Ordinis instituendi confraternitates Rosarij vbique. His enim priuilegijs videtur vti posse Generales Ordinis nostri. Nihilominus Reuerendissim. Theodorus Stratius generalis Ordinis cautius, & prudentius per se solum instituit etiam absens confraternitates, in illis scilicet locis, quos Prouinciales designant, committendo tamen ipsis vt loca designent cum conditionibus à Clem. VIII. requisitis.

49 Item cum vnica tantum instituti nostri confraternitas erigi possit in eodem loco, iuxta dicta supra ex Clem. VIII. *n.8.* ideo ad conseruandam bonam pacem inter nostros, & Patres nostros Discalceatos ann. 1616. die 24. August. Romæ Reuerendiss. Magister Sebastianus Fantonus Prior generalis Ordinis, Reuerendiss. P. Fr. Ferdinandus à S. Maria præpositus generalis nostrorum PP. Discalceatorum Congregat. S. Eliæ, ac admod. R. P. Franciscus à Sanctiss. Sacramento Procurator Generalis Congregationis Hispaniarum eorumdem PP. Discalceatorum in hanc deuenerunt concordiam his verbis descriptam in Bulla Pauli V. *Ad ea per quæ* anno 1617. die 24. Aprilis qua prędicta concordia ab hoc Pontifice approbatur, & confirmatur. Ideo prædicti Patres Reuerendiss. P. Magister Generalis, & Reuerendiss. P. Præpositus generalis, & Procurator Generalis Hispaniæ sub vna Beatissimæ Virginis tutela militantes, vt charitas mutua sine vllius offensione

foueatur ; sponte &c. & omni &c. nominibus prædictis conueniunt, & paciscuntur hoc propositio medio, videlicet, vt vbi Fratres Carmelitani erectam iam habeant confraternitatem possint Discalceati sanctum Scapulare petentibus concedere, sodalesque ita admittere, vt eo ipso confraternitati Patrum Carmelitarum adscripti censeantur, & sint, & easdem indulgentias, priuilegia, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta consequantur modo quo supra. Item quoad processiones tam præcipuam mensis Iulij ad Sanctissimæ Virginis Commemorationem solemnem fieri solitam, quam alias, quæ in aliqua Dominica singulorum mensium fiunt, quibus assistentibus confratribus, & consororibus plenaria Indulgentia per SS. D. N. Paulum Papam V. sub die 3. Augusti 1609. in perpetuum concessa est, & postea ab eodem sub die 19. Iulij 1614. ad omnes in posterum erigendas in quauis mundi parte confraternitates extensa, ita pariter conueniunt, & paciscuntur, vt vbi confraternitas in domibus Patrum Discalceatorum fuerit erecta, nolintque ipsi dictam processionem, seu processiones facere possint PP. Carmelitani eam, vel eas celebrare, illique vel illis assistentes confratres lucrentur Indulgentiam, ac si in eorum domo esset confraternitas; & è conuerso si in domibus PP. Carmelitarum fuerit erecta confraternitas, nolintque ipsi processionem celebrare, possint PP. Discalceati eam facere, confratresque assistentes consequantur Indulgentiam prædictam, quia sic inter eos actum &c. Hæc ibi. Habetur hæc Bulla in lib. cui titulus est *Priuilegia Ordinis Fratrum Carmelitarum Discalceatorum* à pag. 126.

50 Statuta etiam sunt hæc pro institutione prædictarum confraternitatum in nostris constitutionibus p. 4. cap. 28. num. 3. Et ne, quod in fauorem nostræ Religionis à Summis Pontificibus concessum fuit aliquando in illius detrimentum vergat Reuerendiss. Pater in posterum confraternitatem nostram in exteris Ecclesijs præsertim aliorum Regularium non instituat, nisi sub hac expressa conditione, quod si temporis successu nostra Religio domum in eodem loco fundauerit, institutio confraternitatis in aliena Ecclesia facta eo ipso penitus expiret, nulliusque reddatur valoris, & momenti, & valeat P. Generalis nouam erectionem in nostra Ecclesia seruatis seruandis facere: & nisi etiam sub iuramento promittant tum Superiores exterarum Ecclesiarum in quibus instituenda fuerit confraternitas, tum confratres, quod nec directè, nec indirectè, nec per se, nec per alios vllo vnquam tempore impedient, quominus possimus nos, si se obtulerit occasio, nouum ibi Monasterium acquirere, imò expressè protestentur se ad id quatenus opus fuerit, ex nunc pro tunc suum præbere consensum. Hæc ibi. [Vnde declaratum video à Sac. Congregatione Episcoporum & Regularium sub 15. Septembris 1624. confraternitatem nostram erectam in quadam Ecclesia Patrum Augustinianorum suspendi debere, vt posset institui in Ecclesia nostri Ordinis.

51 Grauissima Rosarij B. Virginis Mariæ confraternitas, quam clarissima Dominicanorum PP. familia habet, iuxta Nau. *in Miscellaneis de Psalterio, & Rosario Virginis Matris Miscellaneo* 4. cœpit ann. 1476. à quodam egregio Doctore Prouinciali eiusdem ordinis nomine Iacobo Spenger, qui simul vocatur Prior Monasterij Prædicatorum Coloniæ, quibusdam Statutis super ingressu, & obligatione Confratrum adiectis, quam Alexander Legatus ad instantiam Imperatoris Federici III. & eius vxoris Augustæ confirmauit, & indulgentias auxit. Hæ autem indulgentiæ, prout constat ex Bulla Leonis X. inferius referendæ sunt, confratribus, seu consororibus in singulis quinque B. Virginis Mariæ festiuitatibus, scilicet Anounciatione, Visitatione, Assumptione, Natiuitate, & Purificatione centum dies Indulgentiæ, & quoties Rosarium per se, vel per alium legerent, vel legi facerent, seu Sabbatis, & festiuis diebus decantationi *Salue Regina*, quod in dicta Ecclesia cantabatur, interessent, quadraginta dies.

52 Deinde Sixtus IV. in Bulla *Ea quæ ex fidelium*, anno 1479. in 1. tom. Bullar. inter Bullas eiusdem Sixti n. 18. ad instantiam Ducis, & Ducissæ Britanniæ approbauit antiquum vsum orandi qui dicitur Psalterium, seu Rosarium B. Virginis, quo scilicet toties Angelica Salutatio *Aue Maria* dicitur, quot sunt Psalmi in Psalterio Dauidico scilicet 150. singulis decem Salutationibus orationem Dominicam semel præponendo, concedens insuper pro qualibet quinquagena prædicti Psalterij quinque annos, & totidem quadragenas Indulgentiæ. Constat etiam ex Leone X. in Bulla *Pastoris æterni* anno 1520. edita in *Appendic. ad Bullarium num. 2. inter Bullas Leonis* eumdem Sixt. IV. voluisse, & ordinasse quod omnes, & singuli confratres vtriusque sexus confraternitatem prædictam seruantes tam in dicta Ciuitate Coloniensi, quam vbicumque locorum verè pœnitentes, & confessi, qui orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam prædictam modo præmisso dicerent in singulis Natiuitatis, Annunciationis, Assumptionis eiusdem B. V. Mariæ festiuitatibus Indulgentiam septem annorum, & totidem quadragenarum consequerentur.

53 Successiuè Innocentius VIII. cum anno 1483. vel 1484. Bartholomæus de Comatijs Generalis eorumdem Patrum Dominicanorum Capitulum Generale Romæ celebraret, vt constat ex prædicta Bulla Leonis X. Bartholomæo Generali viuæ vocis oraculo, omnibus qui tunc erant, & in futurum essent de dicta confraternitate, & per hebdomadam dicerent Psalterium B. Mariæ Virginis huiusmodi plenariam omnium peccatorum suorum remissionem, semel in vita, & semel in mortis articulo, ac etiam receptis per litteras ad beneficia dicti Ordinis, non autem quæstu, sed deuotionis causa, concessit, de qua concessione per litteras testimoniales ipsius Bartholomæi sui secreti sigilli seu signati visualis impressione munitas constat.

54 Insuper, vt etiam ex eiusdem Leonis Bulla constat *Raymundus tit. S. Mariæ nouæ Presbyter Cardinalis tunc per Germaniam dictæ Sedis Legatus, eisdem Confratribus, & consororibus, pro quolibet Rosario centum dies Indulgentiarum perpetuò, & similiter plures, ac diuersi locorum Ordinarij singuli Indulgentiam 40. dierum concesserunt, prout etiam in Raymundi Cardinalis Legati, necnon Alexandri Episcopi, & Nuncij, & Ordinariorum huiusmodi singulis desuper confectis litteris dicitur plenius contineri.*

55 Post quæ idem Leo X. in Bulla relata confraternitatem, ritum, seu modum orandi, & prædictas Indulgentias per Sixtum, Innocentium, Legatum, & Ordinarios prædictos concessas approbauit, aliasque Indulgentias, & priuilegia his verbis concessit. De omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, Ioanni Duci, Mariæ Ducissæ, Sibillæ Marchionissæ, Ioanni Præposito, Priori, ac Fratribus Prædicatoribus, & eorum singulis, ac vniuersis, alijsque vtriusque sexus Christi fidelibus dictæ confraternitatis confratribus, & consororibus, vbilibet existentibus, tam præsentibus, quam futuris, verè pœnitentibus, & confessis, seu confitendi propositum habentibus, qui ter in hebdomada dictum Rosarium deuotè orauerint, vt præfertur pro qualibet vice alios decem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentijs misericorditer in Domino relaxamus. Ac quod omnes prædicti eorum singuli in Paschæ Resurrectionis, & festiuitatibus prædictis, ac tribus diebus singulis festiuitatum earumdem præcedentibus, quemcumque Presbyterum domus Ordinis Prædicatorum Fratrum professorum per eorum singulos pro tempore eligendos peccata sua confiteri valeant, ipseque Presbyter eorum confessionibus diligenter auditis, ipsos, & eorum singulos ab omnibus, & singulis excommunicationibus, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, & promulgatis, necnon sacrilegijs, incestibus, adulterijs, pœnitentiarum iniunctarum, & diuinorum officiorum, & ieiuniorum omissionibus, alijsque eorum peccatis, criminibus, excessibus, delictis, quantumcumq; grauibus, & enormibus, in singulis etiam Sedi Apostolicæ reseruatis casibus (contentis in Bulla singulis annis die Cœnæ Domini legi consueta, dumtaxat exceptis) absoluere, & eis pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere, ac iuramenta quæcumque sine alicuius præiudicio relaxare, & vota quæcumque (vltramarina, visitationis liminum Beatorum Petri, & Pauli, præfatorum, ac S. Iacobi in Compostella, necnon Religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis) in

alia.

alia pietatis opera commutare liberè possit; Ordinarij, & Archidiaconi loci, ac Rectorum parochialium, & cuiusuis alterius licentia desuper minimè requisita. Qualiter autem hæc priuilegia absoluendi Confratres moderata, vel ablata iam sint vide dicta supra *num.* 37.

56 Ordinauit insuper, ac statuit, pro receptione, & conscriptione aliquorum Confratrum, siue Consororum in dicta Cōfraternitate, nihil omnino temporale exigi debere, sed sponte oblata dumtaxat recipi posse. Vide d. supr. *n.* 30.

57 Refert etiam idem Pontifex prædictam Confraternitatem iam olim prout in historijs legitur à S. Dominico institutam fuisse, & in diuersis mundi partibus prædicatam sequentibus signis. Quod etiam corroborant, quæ de hac historia referunt Dominicani Patres, specialiter Abrahamus Bzouios *tom.* 13. *Annal. circa ann.* 1213. *numer.* 9. *& sequentibus*, vbi de quadam victoria meritis Beatæ Virginis Dei Matris accepta, alijsque miraculis Rosarij institutum comprobantibus, ex varijs auctoribus agit.

58 Postea Clemens VII. in Bulla *Etsi temporalium*, anno 1534. edita, in tom. 1. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num. 40. dictam Confraternitatem, Indulgentias, & priuilegia illi à Prædecessoribus concessa approbauit, & confirmauit. Declarauit etiam satis esse Rosarium in hebdomadæ cursu recitari, & quia Leo X. concesserat visitantibus quinque Altaria cuiuscumque Ecclesiæ, vel vnum, aut duo quinquies si quinque defuissent, Indulgentias Stationum Almæ Vrbis, idem approbauit, & confirmauit. Item auxit Indulgentias concessas à Sixto IV. recitantibus Rosarium Beatæ Virginis. Animaduertit autem Laertius Cherubinus Collector Bullarum in hac Bulla Clem. VII. eam approbatam fuisse à Paulo III. & Iulio III.

59 Item sub anno 1569. Pius V. duas edidit Bullas, seu Constitutiones circa huiusmodi Confraternitatem. Priorem 28. Iunij, & posteriorem die 17. Septembris, quæ habetur in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis n. 86. In priori decernit solum Priorem Generalem, aut ab eo deputatos, & Ambrosium Saluium Prouincialem prouinciæ Neapolitanæ posse Confraternitatem prædictam in quibuscumque Ecclesijs erigere, nullum Confratrem pro ingressu in Confratriam aliquid soluturum, posse Confratres ad quascumque processiones accedere, & in quibus corpora Defunctorum ad sepeliendum deferuntur, cum eorum insignijs, cuiusuis etiam Superioris licentia minimè requisita, prohibens ne dictis Generali, seu deputandis, & Ambrosio prædicto, aut ipsis Confratribus in præmissis aliquid molestiæ inferatur, ac illis concedens Indulgentias à prædecessoribus, præsertim Leone X. concessas. In posteriori autem prædictum Psalterium, seu Rosarium B. Virginis omniaque indulta Indulgentias, & priuilegia per quoscumque Summos Pontifices, seu Legatos concessa confirmauit, & approbauit, facultatem percipiendi legata concessit, ac sequentes Indulgentias concessit his verbis. Et insuper quo quisque ad se numero Confratrum præfatorum aggregandum, promptior, & alacrior fiat. De omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus, & singulis Confratribus prædictis per deputatos prædictos descriptis, verè pœnitentibus, & confessis qui prima vice qua descripti fuerint, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in aliqua Ecclesia, aut Capella dictæ Confraternitatis perceperint, & vnam saltem quinquagenam Rosarij recitauerint, & pro tranquillitate Sanctæ Matris Ecclesiæ orauerint, necnon qui in mortis articulo constituti salutaris pœnitentiæ, & viatici Sacramento muniti fuerint plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Qui verò in Resurrectionis Domini Nostri Iesu Christi, Annunciationis, & Assumptionis Beatæ Mariæ præfatum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, & partem Rosarij, vt præfertur, recitauerint, decem annos, & totidem quadragenas: Eisdem autem Confratribus qui in reliquis Domini Nostri IESV Christi, & Beatæ MARIÆ Virginis præfatorum festis diebus in quibus Sacra ipsius Rosarij mysteria recensentur, vnam saltem Rosarij quinquagenam recitauerint, necnon alijs omnibus, & singulis vtriusque sexus Christi fidelibus, etiam non confratribus qui in eiusdem Rosarij Processione, quæ mense quolibet fieri consueuit deuotè interfuerint, & pariter confratribus præfatis qui ipsum Rosarium integrum qualibet hebdomada deuotè recitauerint, septem annos, & totidem quadragenas de iniunctis sibi pœnitentijs, etiam misericorditer in Domino relaxamus. Hæc ibi.

60 Præterea Sixtus V. in Bulla *Dum ineffabilia* anno 1586. edita quæ est in 2. tom. Bullarij inter Bullas Sixti n. 21. confirmauit, & approbauit Indulgentias, priuilegia, & indulta dictæ confraternitati à suis Prædecessoribus concessa, & pro potiori cautela ea de nouo concessit, & innouauit. Facultatem item concessit Fratribus dicti Ordinis Prædicatorum per magistrum, & Vicarium Generales pro tempore deputandis instituendi prædictas confraternitates Rosarij eisque erectis omnes gratias, & indulta elargiendi. Insuper sequentes eisdem confratribus indulgentias concessit, ijs verbis: De omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus, & singulis vtriusque sexus confratribus singularum confraternitatum Rosarij huiusmodi, tam hactenus erectarum, quam in posterum erigendarum, vt præfertur, vbicumque nunc, & pro tempore existentibus, & in dictis confraternitatibus pro tempore descriptis, & describendis, itinerantibus, vel nauigantibus, ac seruientibus, totum Rosarium, infirmis verò, aut aliàs legitimè impeditis tertiam eius partem deuotè recitantibus, necnon temporibus debitis, & ab Ecclesia statutis, confitendi, & communicandi firmum propositum habentibus, qui Capellam B. MARIÆ Rosarij in Eccl. ipsius B. MARIÆ supra Mineruam de Vrbe eiusdem Ordinis Prædicatorum institutam, vel alias Eccles. seu Capellas vbicumque dicta confraternitas canonicè fundata fuerit ijs diebus quibus festa mysteriorum eiusdem Rosarij celebrantur visitare, & processioni, quæ prima Dominica cuiuslibet mensis fieri solet, interesse non poterint; plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem auctoritate, & tenore prædictis, concedimus, & elargimur. Illisque omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones etiam plenarias alijs confratribus, & Sororibus, capellas, seu Ecclesias Rosarij huiusmodi dictis diebus visitantibus, ac dictæ Processioni interessentibus, specialiter, vel generaliter concessas, & in futurum concedendas, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si dictas capellas, seu Ecclesias dictis diebus personaliter visitarent, & processionibus huiusmodi interessent auctoritate, & tenore prædictis communicamus, ac communicatas esse specialiter, vel generaliter decernimus, & declaramus. Hæc ibi.

61 Circa prædicta notandum primò S. Congregationem Episcoporum declarasse 13. Maij 1603. facultates concessas PP. Dominicanis pro Societate Rosarij locum non habere in Societatibus eiusdem extra eorum Ecclesias. Gauantus *in Man. Episcopor. ver. Confraternitates n.* 8. Notandum 2. Ioannem XXIII. concessisse Fratribus Ordinis Prædicatorum, quod confratres ipsorum possent sepelire tempore interdicti in Ecclesia, vel Cœmeterio eorumdem Fratrum nisi fuerint excommunicati publicè, vel [illegible] tim, ibiq; diuina celebrare seu audire. Ita Casarub. *in Com. ... priu. Mendic. verb. Interdictum* 3. *n.* 5. iungens quod cum prædicti Prædicatores hac gratia frui vellent, re discussa in insigni vniuersitate Salmantina declaratum fuit solum debere ista concessione vti iuxta cap. *Vt priuilegia de priuilegijs, & excessibus* eos confratres, qui adhuc manentes in sæculo eorum Ordini sunt oblati, mutato habitu sæculari, & qui bona sua dederunt inter viuos, retento sibi vsufructu, sic. n. deciditur in dicto c. *Vt priuilegia*. Verumtamen cum concessio Ioannis XXIII. posterior fuerit hac decisione iuris communis non video cur iuxta illam debeat intelligi. Dubium tamen mihi ingerit an hi confratres Fratrum Prædicatorum sint ijdem, ac confratres Rosarij. Hoc tamen scire spectat ad prædictos Patres. Tertiò notandum, quod quamuis Paulus V. omnes, & singulas Indulgentias tam confraternitati Rosarij, quàm alijs confraternitatibus à suis prædecessoribus concessas reuocauerit, nouas indulgentias, & priuilegia concedens postea tamen ad instantiam Ordinis Prædicatorum dictam reuocationem ad terminos iuris reduxit,

concedens, & indulgens, vt Rosarij confraternitas vti posset, & gaudere Indulgentijs aliàs eidem à Summis Pontificibus concessis, prout antea vtebantur, & non aliàs. Hoc patet ex Bulla eiusdem Paul. V. *Cum olim* anno 1608. edita.

62 Circa processionem autem huius Confraternitatis notandum quod licet, iuxta dicta *to. 1. c. 12. n. 41.* à S. Congregat. declaratum sit non licere Regularibus facere processiones sui Ordinis extra Ecclesias suas, & ambitum illius, circa processionem tamen Rosarij, refert Festus *in Const. sui Ordinis p. 1. cap. 23.* declarasse S. Congregationem posse dictam processionem fieri per totam Ciuitatem si ita habeat consuetudo à 30. retro annis seruata, in quatuor festiuitatibus B. V. Mariæ, nimirum. Natiuitatis, Annunciationis, Purificationis, & Assumptionis.

63 Circa Confraternitatem chordę Seraphici Patris S. Frãcisci constat ex Sixto V. in Bulla *Diuinæ charitatis altitudo* anno 1587. edita quæ habetur apud Rodrig. *to. 1. q. Regul. q. 58. artic. 1. & in Bullario eiusdem Auctoris tom. 2. Bulla 8. in Sixto V.* eam institutam fuisse ab eodem Sixto V. in Ecclesia S. Francisci Assisiensis, in qua sub Altari maiori corpus eiusdem S. Francisci requiescit, concessisseque facultatem Clementi Boniadesio Generalis Minorum prędictam Confraternitatem instituendi in quibuscumque Ecclesijs eorumdem Minorum tam Conuentualium, quam de obseruantia, & Capuccinorum cum varijs Indulgentijs, & peccatorum remissionibus. Sequentes autem expressit idem Pontifex in dicta Bulla ijs verbis: *Necnon de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi vtriusque sexus Confratribus Chordigerorum huiusmodi præter Indulgentias Religioni præfatæ concessas in mortis articulo, necnon quoties processionibus Archiconfraternitatis Cordigerorum huiusmodi singulis mensibus fieri solitis interfuerint ijsdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem perpetuò concessimus*. Bulla autem eiusdem Sixti, qua prædictam Confraternitatem erexit habetur in 2. tomo Bullar. inter Bulla Sixti n. 13. vbi etiam varias Indulgentias eidem Confraternitati concedi præsertim eas, quæ Archiconfraternitati Confalonis concessæ erant, nec reuocatæ.

64 Declarat autem idem Pontifex chordam debere esse cinctam, & susceptam à Superioribus Ordinis. Deinde vult esse benedictam ab eisdem Superioribus, Guardianos etiam atque Præsidentes intelligendo. Requiritur etiam vt ipsi Confratres in Confratriam ingrediantur, & in libris ipsius scribantur. Rodriguez, vt supra *tom. 1. q. Regul. q. 58. art. 1.* Flauius Cherubinus *in Comp. Bullar. in Sixto V. n. 13. scholio 2.* [Pro indulgentijs autem huius Confraternitatis chorde S. Francisci, consule Portellum in Responsion. *moral. tom. 2. casu 44.*]

65 Circa Confraternitatem Confratriæ Corrigiatorum S. Augustini, notandum quod Eugenius IV. Romæ ann. Domini millesimo quadrigentesimo trigesimo confirmauit licentiam datam à Fratre Gerardo de Ariminio Generali Ordinis Eremitarum D. Augustini Fratri. Cesario de Roma eiusdem Ordinis Professori, vt Corrigiatorum posset in[illegible]re Confratrias, Postea auctoritate Greg. XIII. Prior Ge[illegible]lis Ord. Fratrum Erem. D. August. Confraternitatem [illegible]triusque sexus fidelium Cincturatorum, & Cincturatorum S. August. & S. Monicæ nuncupatam in Ecclesia S. Iacobi Ciuitatis Bononiensis fundatam auctoritate Eugenij IV. vniuit simili Confraternitatis sua inuocatione B. Mariæ Virg. de Consolatione nuncupatæ, in eadem Ecclesia canonicè institutæ. Quam vnionem, & incorporationem Greg. XIII. Romæ apud D. Petrum sub annulo Piscatoris die 10. Iunij an. Incarnationis Dominicæ 1575. Pontificatus sui anno 4. motu proprio, & ex certa scientia confirmauit, & idem Gregor. XIII. in quadam Bulla data Romæ apud D. Petrum sub annulo Piscatoris die 12. Nouemb. anno Domini 1578. Pontificatus sui anno 8. præcipit in virtute S. Obedientiæ omnibus ad quos spectat, ne dictæ Confraternitates sic vt præfertur pro tempore aggregatæ, ad quidquam soluendum dictæ Confraternitati S. Iacobi ratione aggregationis huiusmodi soluere teneantur. Hæc ad litteram Rodrig. *to. 1. q. 58. art. 2.*

66 Postea verò Gregor. Petrechinus Cardinalis auctoritate Apostolica sibi concessa, rescriptum in forma Breuis edidit. Quo in omnibus Ecclesijs Domorum, & Conuentuum Fratrum Ordinis Eremitarum S. Augustini in Prouincia Castellæ iam erectis, seu de cætero erigendis, ac earum singulis vnam Confraternitatem vtriusque sexus Christi fidelium Corrigiatorum, seu Cinctoriatorum D. Augustini, eiusque D. Matris Monicæ in Capella, seu Altari à Priori, & Conuentu specialiter ibi eligendo de nouo perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam gratis, vbique, & alias seruata forma dictarum litterarum Papæ Gregor. XIII. erexit, & instituit, & fundauit, ac erectam, fundatam, & institutam censeri, & omnino esse voluit, illasque, & earum singulas sic vt præfertur erectas, & fundatas Archiconfraternitati B. Mariæ Virg. de Consolatione Corrigiatorum, seu Cinctoriatorum S. Augustini, & eius Matris S. Monicæ, in Ecclesia Domus, seu conuentus Fratrum S. Iacobi dicti Ordinis Bononiensis, vt præfertur, institutæ specialiter, & expresse etiam gratis, & perpetuò aggregauit, vniuit, & incorporauit. Ac singularum confraternitatum sub dicta inuocatione erectarum huiusmodi vtriusque sexus confratribus, & eorum quibuslibet omnia, & singula priuilegia, concessiones, & indulta tam spiritualia, quam temporalia, ac etiam peccatorum remissiones, & Indulgentias etiam plenarias, & perpetuas, vel quascumq; alias qualitercumque, & quomodolibet qualificatas, & nuncupatas per quoscumque Summos Pontifices litteris Apostolicis varijs temporibus singulis Archiconfraternitatis prædictæ cõfratribus quomodolibet, & ex quauis causa concessa, & largitas perpetuò etiam communicauit, & ad singulas ex nunc dicta auctoritate Apostolica extendit, & ampliauit, illisque omnibus, & singulis eorum quemlibet gaudere debere, & de illis alijsque spiritualibus suffragijs, operibus meritorijs dictæ Archiconfraternitati, & illius vtriusq; sexus confratribus concessis, & per eos aliosq: totius Ordinis Eremitarum D. Augustini Fratres vbilibet pro tempore quomodolibet participes fecit, & participare debere dicta auctoritate Apostolica declarauit. Hæc etiam idem Rodrig. *dicto artic. 2.*

67 Postea etiam Greg. XIV. in Bulla quæ incipit *Cum sicut accepimus* declarauit posse confratres vtriusque sexus corrigiatorum D. Augustini vti frui, & gaudere indulgentijs, gratijs spiritualibus Ordini eiusdem S. Augustini concessis omniumque bonorum, quæ fiunt in dicto Ordine participes esse, dummodo inter alia tenerentur quotidie recitare tredecim *Pater noster*, & totidem *Aue Maria*, & vnum *Salue Regina* pro salute Romani Pontificis, ac fœlici statu S. Matris Ecclesiæ, vel nescientes dicere ipsum *Salue Regina* loco ipsius quinque *Aue Maria*. Ampliorem quoque gratiam quarumdam Indulgentiarum in alia Bulla concessit idem Pontifex eidem confraternitati, prout refert Rodriguez *vt sup. artic. 2.* Omnium tandem gratiarum, & priuilegiorum huius confraternitatis approbatio, & confirmatio habetur ex Greg. XV. in Bulla *Iniunctis nobis* in Bullar. Eremitar. S. Augustini Laurentij Empoli *in eodem Greg. num. 2.* [Demum circa titulos quibus vocari solent confraternitates laicorum, notanda est declaratio Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium, qua 23. Martij 1640. declarauit pro Fratribus conuentualibus Spoleti quod quædam confraternitas S. Iosephi titulo cognominata in Ecclesia Parochiali erecta, relinqueret præfatum titulum, eò quod priùs erecta fuerat alia confraternitas apud prædictos Patres sub eodem titulo.

SVMMARIVM CAP. XVI.

Quid Martinus V. pro Familiaribus Monachorum S. Benedicti. n.8.
Quæ Sixtus IV. pro Carmelitarum seruitoribus. n.9.
Quid Iulius II. pro Minimorum Famulis. n.10.
Quid Leo X. pro eisdem. n.11.
Specialiter pro tempore interdicti ab Alexand. IV. Clem. IV. Sixt. IV. n.12.
Innocentij V. Ii concessio pro Familiaribus Carthusiensiũ. ib.
Vrb. V. pro eisdem. ibid.
Concessio pro Familiaribus Fratrum Prædicatorum. ibid.
Qualiter ea moderata sint à Leone X. in Concil. Lateran. num.13.
A Conc. Trid. sess.24. c.11. n.14.
Quomodo ea intelligenda. ibid.
Quæ ex dictis priuilegijs modo subsistant. n.15.
Possunt Familiares dictas conditiones habentes à Regularibus recipere Sacramenta. ibid.
Vt recipiant Sacramentum pœnitentiæ necessaria est in confessario approbatio Ordinarij. n.16.
An oppositum sit probabile. ibid.
An confessarij possint eos absoluere à casibus Ordinario reseruatis. n.17.
Quid de Sacramento Matrimonij. n.18.
Quid de Sacra Eucharistia tempore Paschatis. n.19.
Quid de Sacramento extremæ vnctionis. n.20.
An pro administratione Sacramentorum Eucharistiæ, & extremæ vnctionis Familiaribus requiratur Episcopi approbatio. n.21.
An sepultura possit illis concedi. n.22.
An possint excommunicari, aut interdici ab Episcopo, quando, & quomodo. n.23.
Quibus priuilegijs frui possint præsertim in mortis articulo. num.24.
Quid de Indulgentijs dicendum. n.25.
An possint in illegitimitate dispensari. n.26.
Quid possint facere tempore interdicti. n.27.
An ea veniant intelligenda etiam de Seruitricibus Monialium. n.28.
Impediantur ne ista per Bullam Cruciatæ in locis vbi publicatur. n.29.
Seclusis omnibus priuilegijs an possint Missis inseruire tempore interdicti. n.30.
Qui assumpti sunt in fraudem legis vt potiantur dictis priuilegijs, non potiuntur illis. n.31.
Nec etiam qui seruiunt particularibus Religiosis non designatis à Prælatis. n.32.
An gaudeant familiares Regularium facultate habendi conseruatores. n.33.
Non possunt familiares Fratrum vti suis priuilegijs contra ipsos Fratres. n.34.
Secus esset si talia priuilegia essent illis æquè principaliter concessa. ibid.
Quid si Fratres perdiderint talia priuilegia. n.35.

De familiaribus, seu Seruitoribus Regularium personarum, eorumq; priuilegijs. Cap. XVI.

1 FAmiliares, seu Seruitores Regularium in præsenti appellantur illi qui ipsis inseruiunt, & cum illis cohabitant, ita vt sint ipsorum quasi commensales. Ita enim colligitur *ex cap. vltim. de verbor. signific. in 6.* Rota Roman. diuers. *p.2. decis.203. n.2.* Suar. *4. to. de Rel. tr. 10. lib. 9. c.4. n.14.* Barbosa *de offic. & potest. Episcopi alleg.5. n.2.* Non tamen videtur simpliciter necessarium, vt aliquis familiaris censeatur, quod propter stipendium, vel mercedem inseruiat. Nam si aliquis gratis seruire velit Monasterio familiaris vtique erit. Felinus *c. in litteris.* Suar. *vt supra.* Requiri tamen videtur ad familiaris rationem in præsenti, quòd continuò, vel quasi continuò in Regularium domibus cohabitet. Quia alias non vocabitur de familia ac per consequens nec familiaris. Prout in simili de familiari Episcopi loquuntur Bonacina *de Sacrament. disp.8. q. vnic. punct.4. n.18.* Barbosa *vt sup. n.6.* Sed ægrotus, & qui pro aliquo tempore ad propria negotia, vel Monasterij pertractanda absens est familiaris nomen non perdit. Glossa *in cap. vlt. de verb signif. in 6.* & Suar. *vt supr.*

2 Constat huiusmodi familiares Regularium personas Regulares non esse, cum vota solemnia, vt supponimus non emittant. An autem Ecclesiasticæ personæ dicendæ sint, dubium esse potest, cum pertineant ad personas Ecclesiasticas, & sint quasi bona ipsarum. Nihilominus esto quod secundùm quid Ecclesiastici iuris dici possint, propter rationem allatam, absolutè tamen, & simpliciter dicendi sunt sæculares, seu laici, quemadmodum etiam familiares Episcoporum, qui alias clerici non sunt, vt supponitur in declaratione Sac. Congreg. Episcop. & Regul. apud Barbosam *in Collect. Bullar. ver. familia,* in qua dicitur, familiares Episcopi etiam laicos fori priuilegio gaudere, quo supponitur Episcoporum familiares, si alias clerici non fuerint, pro laicis personis haberi.

3 Nihilominus varia, ac plurima eisdem seruitoribus, seu familiaribus Regularium, seu potius ipsis Regularibus in ordine ad prædictos Summi Pontifices concessere priuilegia, quæ placuit primum referre, vt postmodum, quænam ex illis, aut quomodo reuocata sint, dici possit. Alexand. ergo IV. Generali, Prouincialibus, Prioribus, & Fratribus Carmelitis concessit facultatem eis ministrandi Ecclesiastica Sacramenta, ac tradendi eos Ecclesiasticæ sepulturæ sine alieni iuris præiudicio. Habetur Bulla in Mari magno Ordinis n.18. & illius meminit Casarubius *in Compend. priuileg. Mendican. verbo familiares, seu famuli Fratrum n.2.* Rodrig. *to.2. q. Regular. q.67. art.1.*

4 Idem Alexand. IV. confirmauit litteras Honorij, & Innocentij Prædecessorum, quibus auctoritate Apostolica interdixerunt vt nemini liceret sine speciali mandato Romani Pontificis seruientes Fratribus Hospitalis S. Ioannis siue Clericos, siue laicos, donec in seruitio domus fuerint, excommunicationi, vel interdicto subijcere, & si qua sententia in præfatos aliter lata fuerit, eam irritam esse, & inanem censuit. Casarubius *in Compend. priuil. Mendic. verb. familiares n.10.*

5 Idem etiam Alexander concessit quod si quando in personas, vel terras, vbi residere Fratres Minores excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, pueri Fratrum seruitijs deputati, negotiorumque suorum gestores, seu Procuratores, & operarij qui in locis Fratrum huiusmodi operibus eorum personaliter constituti institerint, prædictis sententijs excommunicationis, vel interdicti obnoxij nullatenus habeantur, ibique possint audire diuina iuxta formam quæ à Sede Apostolica est concessa eo casu, scilicet tempore interdicti, nisi prædictæ personæ causam dederint, vel excommunicari, seu interdici contingat. Casarubius *in Compend. priuil. Mendic. verbo interdictum 3. n.1.*

6 Similiter Vrb. IV. concessit Presbyteris Ordinis nostri, vt familiarium nostrorum audire possent confessiones de suorum licentia Prælatorum, & eis pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere, nisi fortè talia commisissent propter quæ Sedes Apostolica esset meritò consulenda. Habetur Bulla in eodem Mari magno Ordinis num.19. Illius etiam meminit idem Casarubius *in Compend. priuil. Mendicant. ver. absolutio quoad sæculares 1. num.9.*

7 Item Clemens IV. concessit Fratribus Minoribus, vt his qui in eorum morantur obsequijs cuncta libere ministrare possent Sacramenta, & ipsos cum decesserint in suis cœmeterijs sepelire. Item quod si quando in terras, in quibus resident Fratres Minores, vel in earum personas, excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, pueri seruitijs Fratrum deputati, negotiorum quoque gestores, & operarij, qui in locis Fratrum pro eorum operibus personaliter continuo extiterint, huiusmodi sententijs obnoxij minimè habeantur, ibique possint audire diuina, iuxta formam quæ ipsis in locis in eo casu à Sede Apostolica est concessa, nisi ijdem causam dederint, vel contingeret eosdem excommunicari specialiter, seu interdici. Casarubius *in Comp. priuil. Mendic. verb. familiares, seu famuli fratrum n.3. & 4.* adiungens etiã *n.5.* Greg. XI. fecisse similem cõcessionem familiaribus ordinis Prædicatorum, etsi non explicet an extendatur ad vtramque concessionem Clem. IV. Sorb. *in Adnotationibus ad Compend. ver. familiares,*

Item

8 Item Martinus V. concessit Monachis S. Benedicti obseruantiæ Hispan. vt confessiones quorumcumque familiarium suorum, tam laicorum, quam Regularium, & secularium intra, & extra septa suorum Monasteriorum commorantium audire, nec non dictis familiaribus tam intra, quàm extra septa præfata commorantibus, Ecclesiastica Sacramenta quoties fuerit opportunum ministrare valerent. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendic. verb. familiares num.* 10.

9 Maximè tamen Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*; quæ est Mare magnum Carmelitarum ipsis pro suis seruitoribus, & familiaribus hæc concessit. His verò qui vestris immorantur obsequijs cuncta liberè ministrare possitis Ecclesiastica Sacramenta, & ipsos cum decedunt in vestris cœmeterijs sepelire. Si quando autem in terras in quibus residetis, vel in earum personas excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, pueri vestris seruitijs deputati, negotiorum vestrorum Procuratores, & operarij qui in vestris locis eorum operibus personaliter continuò institerint huiusmodi sententiæ obnoxij minimè habeantur, ibique possint quemadmodum Fratres diuina audire, iuxta formam quæ locis ipsis, & eorum vtriusque sexus personis in eo casu a Sede Apostolica est concessa, nisi eidem interdicto, causam dederint, vel excommonicari specialiter, vel interdici contingat eosdem. Hæc ibi.

10 Postea Iulius II. Bulla *Dudum* concessit, quod famuli domorum Ordinis Minimorum, & cæteri eiusdem ordinis habitum portantes, & in articulo mortis in dictis domibus sepulturam eligentes omnibus, & singulis priuilegijs Ordini illi concessis gaudere possent. Casarub. *in Compend. priuileg. Mendic. verbo familiares num.* 8. *&* Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Iulio II. constit.* 1.

11 Eisdem quoque Minimis Leo X. in Bulla *His quæ* anno 1517. edita apud Peirinis *to.* 1. *priuileg. Minim. inter Constitutiones Leonis X. num.* 4. hanc amplam concessionem fecit. [Vt Fratres Ordinis Minimor. huiusmodi dictarum domorum famulorum pro tempore in habitu sæculari eis deseruientium quoties opus fuerit, etiam Paschatis tempore, & in mortis articulo in eorum domibus, & Ecclesijs huiusmodi confessiones audire ipsisque, & eorum cuilibet Eucharistiæ, extremæ vnctionis Sacramenta ministrare; ac illis, & cuilibet eorum inhumationis, & sepulturæ beneficia, cuiusuis licentia super hoc minimè requisita impendere licitè valeant. Ita quod singulæ personæ huiusmodi, & prout dicti fratres, priuilegijs, & indultis huiusmodi in eorum mortis articulo frui, & gaudere valeant, ac si eis expressè concessa fuissent, eisdem auctoritate, & tenore præsentium extendimus, & ampliamus.]

12 Specialiter pro tempore interdicti non pauca Summi Pontifices ijs Regularium familiaribus priuilegia concesserunt. Etenim præter Alexandrum IV. *num.* 5. relatum, Clem. IV. *n.* 7. & Sixtum IV. *n.* 9. Eugenius IV. concessit Monachis S. Benedicti Congregationis Hispaniæ, quod tempore interdicti generalis, vel specialis à iure, vel ab homine quomodocumq; latè, liberè, & licitè in suis Monasterijs, siue Ecclesijs, aut Capellis eorumdem possent recipere ad audiendam Missam, & alia diuina officia omnes, & singulos familiares, Officiales, & Seruitores, quorumlibet Monasteriorum huiusmodi, ac eis Eucharistiam, & alia Ecclesiastica Sacramenta ministrare, eorumque corpora tumulare, seu tumulari facere, dum tamen nullus istorum dederit causam interdicto, secreto tamē modo, ianuis clausis, & campanis non pulsatis. Item Innoc. VI. cōcessit Carthusiensibus, vt tempore generalis interdicti liceret eis recipere ad diuina familiares suos, & alios seculares infra septa Prioratuum, & domorum suarum habitantes. Similiter Vrbanus V. concessit præfatis Carthusiensibus, vt personas dicti Ordinis cum seruitoribus suis aliunde venientibus, & mercenarios in grangijs, & cellarijs suis residentes possent tempore interdicti recipere ad diuina, dummodo huiusmodi interdicti causam non dederint, nec id eis contingat specialiter dici. Casarub. *in Compend. priuil. Mendicant. verbo interdictum* 3. *n.* 11. 12. *&* 13. Similiter Alexand. IV. vel VI. in Bulla *Vt in vestris* apud Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. inter Constit. Alexandri VI. num.* 4. Fratribus Ordinis Prædicatorum concessit, quod si quando in personas, vel terras vbi residerent, excommunicationis, vel interdicti sententia contingeret promulgari, pueri illorum seruitijs deputati, & operarij qui in locis ipsorum eorum operibus personaliter constituti institissent, huiusmodi sententijs obnoxij non haberentur, ibique possent audire diuina iuxta formam quæ in locis ipsis eo casu à Sede Apostolica esset concessa, nisi eidem causam dedissent, vel excommunicati specialiter, seu interdicti essent.

13 Moderata postea sunt huiusmodi prædicta priuilegia pro Regularium familiaribus ipsis concessa. Primò enim Leo X. in Concilio Lateranensi anno 1516 Bulla *Dum intra mentis*, apud Peirinis *to.* 1. *priuileg. Minim. inter Constit. Leonis X. num.* 26. declarauit Regulares non posse ministrare Sacramenta eorum obsequio insistentibus, nisi illorum durante obsequio, & quod operarij eorum seruitijs insistentes sententijs excommunicationis promulgatis illaqueati essent, & esse censerentur, si illis causam dedissent, aut dantibus, cōsilium, auxilium, vel fauorem præstitissent.

14 Maximè tamen moderata sunt à Concil. Trident. *sess.* 24. *cap.* 11. his verbis. [Quoniam priuilegia, & exemptiones quæ varijs titulis plerisque conceduntur hodie perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitę præbere cognoscuntur, decernit Sancta Synodus, vt si quando iustis, grauibus, & fere necessarijs suadentibus causis aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolitatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Rom. Curia, vel extra insignibus decernendos esse placuerit; necnon alios, cuicumque Monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine seruientium militijs, aut Monasterijs, Hospitalibus, Collegijs, aut quocumque alio titulo assumi; nihil ex ijs priuilegijs detractum esse Ordinarijs intelligatur, quo minus ij, quibus ea iam concessa sunt, vel in posterum concedi cōtingerit ipsis Ordinarijs, tanquam Apostolicæ Sedis delegatis plenè in omnibus, & quoad capellanos Regios iuxta Constit. Innoc. III. quæ incipit Cum capella, subiecti existant, exceptis tamen ijs qui prædictis locis, aut militijs actu seruiunt, & intra eo septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt, siuè ijs qui legitimè, & secundū Regulam earumdem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat; non obstantib. &c.] Circa quæ Concilij verba notandum primo, tres illas conditiones requisitas à Concilio scilicet, actu seruire Religiosis, & intra eorum septa, ac domos residere, ac sub eorum obedientia viuere requirit coniunctim, seu copulatiuè, vtitur enim Concilium particulis *&*, & *que*, quæ coniunctionem significant. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in Constit. I. Iulij II.* §. 15. Secundò, verba illa, subque *eorum obedientia, &c.* non intelligi de obedientia religiosa, sed de obedientia seruili qualem habent serui respectu Dominorum suorum. Alias prædicti familiares non sæculares, sed fratres essent, constat autem ex sequentibus verbis Concilium distinguere illos ab eis qui veram professionem fecerint. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 10. *lib.* 9. *c.* 4. *num.* 11. Tertiò probabile esse Concilium non loqui de quibuscumque priuilegijs, sed de illis tantum quæ *perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere cognoscuntur*, vt idem Concilium in principio illius capitis dicit. Quare illa priuilegia familiarium Regularium quæ nihil horum parturire possint, qualia erunt Indulgentiæ, & similes remissiones peccatorum non videntur modificatæ à Concilio, sed derelicta in sua vi iuxta tenorem ipsorum. Rodrig. *tom.* 1. *q. Regul. q.* 55. *art.* 21.

15 Ex his ergo colligi potest quibus priuilegijs gaudeant, aut gaudere possint huiusmodi familiares, seu seruitores Regularium habentium dicta priuilegia, vel communicationē cum illis in priuilegijs. Primò enim familiares, seu seruitores prædicti qui iuxta moderationem Leonis X. *num.* 13. allatam actualiter prędictis Regularibus inseruiunt, & qui iuxta moderationem etiam Concilij Tridentini *num.* 14. adductam actu illis seruiunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt possunt à prædictis Regularibus Sacramenta recipere. Sic enim concesserunt Alexand. IV. Carmelitis, vt visum est *n.* 3. Clemens IV. Minoribus, vt supra *num.* 7. est dictum, Sixtus IV. Carmelitis, vt ex *num.* 9. constat Martinus V. Benedictis *num.* 8. & Leo X. Minimis *num.* 11. Est etiam id conforme iuri communi in Clementina *Religiosi de priuilegijs & ex-*

& excessibus priuilegiator. cap. 1. vbi cum interdictum fuisset Religiosis Sacramenta fidelibus ministrare sine licentia Parochi subditur *§. fin. Sanè Religiosis illis quibus est ab Apostolica Sede concessum, vt familiaribus suis domesticis aut pauperibus in hospitalibus suis degentibus Sacramenta possint Ecclesiastica ministrare, nullum ex præmissis volumus quoad hoc præiudicium generari.* Rodriguez *tom.* 2. *q. Regular. q.* 67. *art.* 1. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in Constit. Iulij II.* §. 15. *n.* 1. Portellus *in Dub. Regul. verb. famuli n.* 1.

16 Vt autem Sacramentum pœnitentiæ familiaribus prædictis dictorum Regularium ministretur necessaria est in confessario approbatio ab ordinario. Constat enim ex Concil. Trident. *sess.* 23. *cap.* 15. *nullum etiam Regularem posse Confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, &c.* idoneus iudicetur. Rodrig. *to.* 2. *q. Regular. q.* 67. *art.* 1. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 9. *c.* 4. *num.* 18. Nihilominus non caret probabilitate asserere prædictos Regulares approbatos à Prælatis Ordinis solum, absque eo quod approbationem ab Ordinarijs habuerint, posse audire confessiones prædictorum suorum familiarium. Nam cum non solum ex priuilegijs, sed etiam ex iure communi *Clement. Religiosi §. sanè, vt num.* 15 dictum est id possint facere, videtur nō derogatum à Concil. Trident. quod vt quidam volunt nihil innouauit quoad hoc sed ius antiquum explicauit. Craz *lib.* 2. *de statu Relig. c.* 6. *dub.* 1. *concl.* 1. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in constit.* 1. *Iulij II.* §. 15. *n.* 12. Hoc autem præcipuè est verum loquendo de familiaribus, qui sunt verè de familia Regularium, & commensales. Ita enim decisum dicitur à S. Congregatione Bullarium Rodriguez *to.* 2. *in Gregor. XIII in fine.* Peirinis *vt supra*, Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg.* 25. *n.* 65. *& in Collect. Bullarij verb. Confessarios primo*, vbi hanc declarationem S. Congregationis affert. *Confessarij Regulares in Monasterijs, & Collegijs Regularium, vbi regularia instituta seruantur, possunt absque licentia Episcopi audire confessiones eorum sæcularium, qui sunt verè de familia, & communes commensales, non tamen illorum, qui tantum deseruiunt in Monasterijs.* Vide Armendariz locis ab eodem Barbosa relatis.

17 Volunt aliqui dictos Confessarios absoluere posse prædictos familiares à casibus locorum Ordinarijs reseruatis. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in Constit.* 1. *Iulij II.* §. 15. *n.* 14. Sed in primis non video circa hoc speciale priuilegium à Summis Pontificibus antiquioribus concessum. Etsi enim Vrbanus IV. *num.* 6. adductus facultatem dederit Carmelitis nostris absoluendi familiares suos, nisi forte talia commisissent propter quæ Sedes Apostolica esset consulenda. Hæc tamen concessio reuocata videtur per decreta S. Cōgregationis de quibus *to.* 1. *c.* 19. *num.* 15. dictum est. Deinde esto quod Clem. VIII. id concesserit Carthusiensibus, vt habet Peregrinus 1 *part. sui Compend. tit. absolutio quoad sæculares* §. 3. nihilominus decreto S. Congregationis Regularium sub SS. Domino nostro Vrbano de quo *tom.* 1. *c.* 19. *num.* 17. dixi talis concessio videtur reuocata.

18 Quamuis autem generaliter ex vi dictorum priuilegiorum concedatur prędictis regularibus facultas administrādi Sacramenta suis familiaribus cum conditionibus tamen assignatis, nihilominus quoad Sacramentum matrimonij vacat hæc concessio. Ratio est, tum quia Concil. Trident. *sess.* 24. *c.* 1. ad hoc Sacramentum requirit præsentiam Parochi, tum quia Sacramentum propriè non ministratur à Sacerdotibus, sed ipsi contrahentes sunt ministri ipsius, tum quia, vt puto, cum hac limitatione intellecta semper sunt prædicta priuilegia. Et ita vbi Regulares Parochi officium non exercent, nec suorum familiarium Matrimonijs assistere poterunt Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 9. *cap.* 4. *num.* 19. 20. 21.

19 Cum autem in priuilegio illo Leonis X. pro Minimis de quo *num.* 11. dicatur eos posse suis familiaribus etiam Paschatis tempore Eucharistiam, & alia Sacramenta ministrare, dicendum videtur tam prædictos Minimos, quam quoscumque alios Regulares cum ipsis communicationē priuilegiorum habentes id posse facere. Cum nullam videam huius priuilegij reuocationem, & conforme sit iuri communi *in Clement. Religiosi §. sane.*

20 Similiter, quoad extremæ vnctionis Sacramentum illud possunt ministrare prædicti Regulares ad id priuilegium habentes iuxta dicta superius, vel qui cum ipsis communicant in priuilegijs præfatis, suis familiarib. præfatas conditiones habentibus. Ex prædictis priuilegijs Alex. IV. pro Carmelitis Clem. IV. pro Minoribus, Martini V. pro Benedictinis, & Leonis X. pro Minimis. Rodriguez *tom.* 2. *q. Regul. quæst.* 67. *art.* 1. Vnde priuilegium quoddam Nicolai Franci Nuncij Apostolici cum potestate legati à latere concessum Benedictinis Hispaniæ administrandum Sacramentum extremæ vnctionis illis qui intra septa Monasteriorum infirmati fuerint, non tam videtur intelligi de familiaribus habentibus prædictas conditiones à Leone X. & Concil. Trid. assignatas, quia pro istis iure communi est id concessum, quam de alijs sæcularibus quos intra dicta Monasteria infirmari contigerit. Rodriguez *vt supra, & tom.* 3. *q.* 79. *art.* 1. Dubitari tamen potest an inter viuæ vocis oracula recensendum, & per consequens his temporibus inutile.

21 Pro administratione autem prædictorum Sacramentorum Eucharistiæ, & Extremæ vnctionis familiaribus nulla requiritur approbatio ab Episcopo, cum iure communi pro illis non requiratur, sed solum potestas Ordinis, quæ est in omnibus Sacerdotibus, & iurisdictionis quam Summi Pontifices concedunt dictis priuilegijs. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 9. *c.* 4. *num.* 17.

22 Pariter etiam quoad sepulturam poterunt Regulares habentes præfata priuilegia, vel cum ipsis communicantes in priuilegijs ipsam concedere prædictis familiaribus, qui præfatas conditiones habuerint. Ita enim habetur ex concessionibus Alexan. IV. & Sixti IV. pro Carmel. Clem. IV. pro Minoribus, & Leonis X. pro Minimis. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. quæst.* 67. *art.* 2. Portellus *in Dub. Regul. verb. sepultura num.* 2.

23 Non possunt prædicti familiares, seu seruitores eorum durante obsequio iuxta limitationem Leonis X. adductā, & actu inseruientes, & intra Regularium septa, seu domos residentes, ac sub eorum obedientia viuentes, iuxta limitationem Concil. Trident. adductam, ab Episcopis excommunicari, aut interdici nisi causam dederint excommunicationi, aut dantibus, consilium, auxilium, vel fauorem pręstiterint, iuxta limitationem Leonis X. etiam adductam, aut nisi specialiter excommunicari, aut interdici contingeret. Ita enim habetur ex concessionibus adductis Alexand. IV. pro Fratribus Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, Minoribus, & Dominicanis, Clem. IV. pro Minoribus, Sixti IV. pro Carmelitis, eisque gaudere possunt tam illi, quàm qui cum ipsis communicant in priuilegijs. Rodriguez *to.* 2. *q. Regul. q.* 67. *art.* 3. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in Constit.* 1. *Iulij II.* §. 15. *num.* 13. Portellus *in Dub. Regul. verb. famuli num.* 4.

24 Insuper prædicti familiares Minimorum, & aliorum Regularium habentium communicationem in priuilegijs cum ipsis præfatas conditiones habentes frui possunt in eorum mortis articulo priuilegijs, & indultis Fratrib. concessis. Ita enim concessit Iulius II. in Bullam *Dudum n.* 10. relata: estque magnum priuilegium, etsi illud non extendendum credo nisi solum ad ea quæ pertinent ad animarum ipsorum salutem: extenditur tamen id priuilegium ad cæteros seculares habitum Ordinis portantes, & in articulo mortis in domibus Fratrum sepulturam eligentes, propter concessionem eiusdem in Iulij II. in dicta Bulla Rodriguez *to.* 2. *q. Regul. q.* 67. *art.* 2. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in pred. Bulla Iulij II.* §. 15. *num.* 18.

25 Pro indulgentijs tamen eisdem familiaribus concessis consule Rodrig. *to.* 2. *q. Regul. q.* 67. *art.* 3. Cauendum tamen est an illæ concessiones quas ibi refert viuæ vocis oracula sint, quia si talia fuerint nullius momenti erunt hoc tempore, quo à SS. D. N. Vrbano VIII. reuocata sunt, iuxta *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 21.

26 Volunt quidam posse Regulares quosdam dispensare cū prædictis familiaribus (quod intellige de habentibus conditiones assignatas superius) in illegitimitate, seu natalium defectu proueniente etiam ex incestuoso, vel alio quouis damnato, sacrilego, atque illicito coitu, ad hoc quod possent qualecumque beneficium regulare cum cura, & sine cura quorumcumque Monasteriorum, vel Prioratuum obtinere dummodo beneficium perpetuum non sit. Ex priuilegio

Pauli

Pauli III. Hieronyminianis concessio. Rodriquez *to. 1. q. Regul. q. 13. art. 23.* Portellus *in Dub. Regular. verb. illegitimus num. 13.* Sed tamen cauendum est an hoc priuilegiũ sit solum viuæ vocis oraculo concessum, quod mihi constare non potuit. Si enim tale fuerit nullius est momenti his temporibus propter dicta, sicut etiam nullius est momenti aliud Sixti IV. Priuilegium, quod refert idem Rodriguez *to. 1. q. 62. art. 6.* quo conceditur Fratribus Minoribus facultas absoluendi familiares à quibuscumque peccatis, & cẽsuris &c. ac dispensandi in irregularitatibus, quia hæc concessio est viuæ vocis oraculo facta, vt habet Casarubius *in Compend. priuil. Mendicant. verb. Absolutio extraordinaria quoad fratres*, propterea enim notat illam litteram, O, quæ apud ipsum denotat viuæ vocis oraculum. Placet tamen quod ipse Rodrig. subiungit dicto *to. 1. q. 13. art. 24.* scilicet quod prędicta dispensatio (casu quo fieri posset ex vi talis priuilegij) dari posset extra Capitulum, cum talis cõcessio nihil tale dicat de capitulo, & limitatio Greg. XIV. circa legitimationem, seu dispensationem illegitimorum in Capitulo, facienda solum loquatur de Fratribus non de familiaribus. Vide alia apud eumdem *ibidem*.

27 Maximè tamen præfati familiares Regularium conditiones sæpius assignatas habentes possunt tempore interdicti generalis in Ecclesiis Regularium quorum sunt familiares audire Missam, & alia diuina Officia iuxta formã, qua ipsi Regulares id facere possunt, nisi interdicto causam dederint, aut ipsi essent specialiter excommunicati, aut interdicti. Id enim constat ex priuilegijs superius adductis videlicet Alex. IV. pro Dominicanis, Clem. IV. pro Minoribus, Sixti IV. pro Carmelitis, Innocentij VI. & Vrbani V. pro Carthusiensibus, ac Eugenij IV. pro Benedictinis Hispaniæ. Qualiter autem eo tempore, aut quo modo liceat Regularibus diuina Officia celebrare dictum est *to. 1. c. 21. num. 19. & 20.* Eo etiam tempore possunt dictis familiaribus administrari Sacramenta, & si mori contingerit concedi sepultura. Ita enim habetur in prædicta concessione Eugenij IV. & in alia Clem. IV. pro Minoribus. Hi autem priuilegijs gaudere possunt tam nominati Regulares, quam alij, qui cum ipsis habent communicationem priuilegiorũ. Casarub. *in Compend. priuil. mendicant. verb. interdictum 3.* Rodriguez *to. 2. q. Regul. q. 114. art. 1.* Corduba *in Annotationibus ad Compendium verb. interdictum 3.* Sorbus *ibidem §. 5. Tertiary*.

28 Ea porrò quæ dicta sunt de familiaribus Religiosorum tempore interdicti, intelligenda etiam videntur respectiuè de seruitricibus Monialium dictorum Ordinum eisdem conditionibus suppositis. Ratio est, quia Moniales regulariter gaudent priuilegijs Religiosorum sui Ordinis respectiuè, ac per consequens etiam ipsarum seruitrices. Sorbus *in Addit. ad comp. priuileg. mendicant. verb. interdict. 3. §. 5. Tertiary, & §. & notandum.* Pro quo etiam extant aliqua priuilegia præsertim Leonis X. apud Casarubium *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdictum 1. num. 25. & interdictum 2. num. 11.*

29 Similiter ea quæ dicta sunt de priuilegijs horum familiarium tempore interdicti intelligi debere pro illis locis in quibus non publicatur Bulla Cruciatæ, in locis enim vbi publicatur, cum per illam suspendantur priuilegia Mendicantium quoad sæculares non possunt illis vti, volunt aliqui, specialiter Sorbus *in Additionib. ad Compend. priuil. Mendicant. verb. interdictum. 3. §. 2. conclusio.* Rodriguez *in explicat. Bulla Cruciata §. 5. à num. 39.* Sed tu vide dicta *c. 1. num. 59.*

30 Secluso autem omni priuilegio, & stando in iure communi, cum Religiosi iuxta dicta *to. 1. c. 21. num. 19. & 20.* possint tempore interdicti modo ibi assignato Missas celebrare, possunt pro inseruiendis Missis vti eisdem famulis, vel pueris sæcularibus qui necessarij ad id fuerint. Iuxta doctrinam Nauarr. *in Manual. c. 27. num. 181.* Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdict. 3. §. Tertia conclusio.*

31 Generaliter etiam aduertendum illos seruitores, vel familiares Regularium, qui etsi actu inseruiunt, & cum alijs assignatis conditionibus, assumpti tamen sunt in fraudem legis, vt potiantur dictis priuilegijs, non potiri illis, quia fraus nulli prodesse debet. Nauarr. *in Man. c. 27. num. 180.* Rodriguez *tom. 2. q. Regul. q. 67. art. 1.*

32 Neque etiam videntur posse frui dictis priuilegijs familiares, seu famulos dictorum Regularium, qui seruiunt particularibus Religiosis ex eorum libito assumptos, & non à Prælatis designatos, sed tantum illos qui, vel inseruiunt toti communitati, vel Conuentui, vel etiam particularibus Religiosis designati tamen à Prælatis, vel Superioribus. Hos enim solum approbat Religio, & ita solum pro illis intelligenda sunt Summorum Pontif. priuilegia Rodriguez *to. 2. q. Regul. q. 67. art. 1.*

33 Gaudere etiam videntur aliqui familiares quorumdam Regularium, & aliorum qui cum illis communicationem habent priuilegiorum facultate habendi Conseruatores, qui eos defendant in manifestis iniurijs, seu violentijs, iuxta limitationes factas, tũ à Summis Pontificibus Clem. VIII. & Greg. XV. tum à Sac. Congregatione: propter priuilegia Pij V. pro Dominicanis, & quia illud dubiæ auctoritatis est saltem propter priuilegium Greg. XIII. pro Iesuitis. Rodriguez *to. 1. q. Regular. q. 65. art. 17.* Portellus *in Dub. Regul. verbo Conseruatores num. 10.* Vide dicta in cap. 10. num. 65. & cautè procede, vt ibi dixi.

34 Circa hæc tamen & alia similia priuilegia notandum non posse familiares fratrum vti suis priuilegijs contra ipsos Fratres. Quia quod in fauorem ipsorum Fratrum principaliter concessum est (quod scilicet ipsorum familiares vtantur ipsorum priuilegijs) non debet contra ipsos, seu in eorum dispendium retorqueri, iuxta Regulam Iuris. Corduba *in Additionib. ad Comp. priuileg. Mendicant. verb. Communicatio priuilegijs §. tandem quoad hanc.* Cõfettius *in Summar. priuil. Maris magni cap. 5.* Rodriguez *to. 1. q. Regul. q. 55. art. 21.* Secus dicendum esset si huiusmodi priuilegia æque primo, principaliter, & independenter à Regularibus essent concessa familiaribus prædictis. Tunc enim æqualiter, & ex æquo essent participabilia tam à familiaribus, quam à Fratribus, & ita vti possent illis etiam contra prædictos Fratres. Corduba, & Rodriguez *ibidem*.

35 Similiter si fratres perdiderint talia priuilegia per non vsum, reuocationem, aut alio modo etiam familiares illa perdent. Quia ea communicantur familiaribus dependenter à fratribus, & accessorium sequitur principale. Corduba *in Additionibus ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. communicatio priuileg. §. Tandem quoad hanc.* Rodrigues *tom. 1. q. Regul. q. 55. art. 21.*

SVMMARIVM CAP. XVII.

Etiam pro Procuratoribus Regularium Summi Pontifices priuilegia concesserunt. num. 1.
Qui sint tales Procuratores. ibid.
Quæ priuilegia concesserit Clemens IV. Procuratoribus Fratrum Minorum. num. 2.
Quid Innocentius VI. Augustinensibus pro suis Procuratoribus. ibid.
Quid Sixtus IV. pro Procuratoribus Carmelitarum. ibid.
Quid idem Sixtus IV. pro Procuratoribus minorum tempore interdicti. num. 3.
Quid Alexand. IV. Fratribus Prædicatoribus pro suis Procuratoribus. ibid.
Quid Iulius II. pro Procuratoribus Ordinis Minorum. num. 4.
Quid Martinus IV. pro Procuratoribus Minorum in Curiis Ecclesiasticis. ibid.
Qualiter hæc moderata sint à Leone X. in Concil. Lateranen. num. 5.
An etiam moderata sint à Concil. Trid. ibid.
Quid possint prædicti Procuratores tempore interdicti. n. 6.
An eo tempore possint illis administrari omnia Sacramenta, & concedi Ecclesiastica sepultura. n. 7.
Quid si lata fuerit sententia excommunicationis, vel interdicti, an ea comprehendantur dicti Procuratores. n. 8.
Quibus gratijs fruantur Procuratores Minorum. n. 9.
Quibus Aduocati Carmelitarum. n. 10.
An medici fratrum minorum aliqua gratia perfruantur. num. 11.
Syndici fratrum minorum sub procuratoribus videntur comprehendi. n. 12.
Qua auctoritate potiantur. ibid.
Quibus priuilegijs. num. 13.

Qualiter

Qualiter ea intelligenda. ibid.
An suspendantur per Bullam Cruciata. n. 14.

De Regularium Procuratoribus, seu negotiorum ipsorum gestoribus, ipsorumque priuilegijs. Cap. XVII.

1 SOllicitè, & accuratè Summi Pontifices vetustiores, Regulares, præsertim Mendicantes, propensiori charitate, & paterno affectu amplectentes, attendentes insuper illos suis sanctis studijs, honestisque laboribus salutem animarũ procurare, plura, variaque priuilegia ne dum ipsis, sed ipsorum Tertiarijs, Confratribus, Conseruatoribus, & familiaribus contulerunt, vt ex dictis constare poterit. *Iustus enim & honestus labor præmijs, ac splendore decoratur*, vt dicebat Cicero 1. *de Orat.* Propterea etiam Procuratoribus sæcularibus, seu gestoribus negotiorum ipsorum, aliqua etiam priuilegia dederunt, quæ in hoc capite discutienda sunt, videndum quænam illorum, aut qualiter reuocata, vel non fuerint. Sunt autem Procuratores illi qui aliena negotia mandato sibi à Domino facto gerenda suscipiunt. *cap. saluator 1. q. 3. in l. 1. ff. de Procurator.* Rodrig. *to. 3. q. Regul. q. 40. vel 41. art. 1.*

2 Primò enim Clem. IV. concessit Minoribus, quod si quãdo in terras in quibus resident ipsi fratres, vel in earum personas, excommunicationis, seu interdicti sententias contingeris promulgari, negotiorum gestores huiusmodi sententijs obnoxij minimè habeantur. Casarubius *in Comp. priuil. Mendicant. verbo familiares n. 4.* Eamdem etiam concessionem fecit Alexand. IV. eisdem negotiorum gestoribus, seu Procuratoribus fratrum Minorum. Casarub. *in Comp. verb. interdictum 3. n. 1.* Similiter idem Clem. IV. concessit quod Procuratores negotiorum fratrum Minorum possint tempore interdicti in locis prædictorum Fratrum audire diuina, nisi ipsi Procuratores causam dederint interdicto, vel excommunicari specialiter, seu interdici cõtigerit eosdem. Casarubius *in Compend. priuil. Mendicant. verb. Procuratores num. 2.* Item Innocentius VI. concessit Fratribus Augustiniensibus quod tempore interdicti possint Procuratores iurati negotiorum Conuentuum, & locorum dicti Ordinis etiam si sæculares, & laici existant, interesse diuinis Officijs vnà cum prædictis fratribus, dummodo ipsi non dederint causam interdicto, nec sint specialiter interdicti. Idem Casarubius *num. 6.* Præterea Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelitarum, pro tempore etiam interdicti concessione Innocentij IV. Alex. IV. & Greg. XI. extendendo ad Procuratores, & Aduocatos, ac negotia gerentes sic habet. Et quia ex concessione continetur dictorum Innocentij IV. Alexand. IV. & Greg. XI. prædecessorum quod liceat eis cum interdictum generale terræ fuerit, dummodo causam non dederint interdicto, clausis ianuis, excommunicatis, & interdictis exclusis, submissa voce, Missas, & alia diuina Officia celebrare: eorumdem fratrum deuotionis non plenè consulitur, concessionem eamdem extendendo, eisdem Fratribus, vt liceat eis habere Altare portatile cum debita reuerentia, & honore, super quo in locis ad hoc conuenientibus, & honestis, præterquam in Ecclesijs ab Ordinarij obedientia non exemptis, quoties id eis contigerit interdici, possint Missas, & alia diuina Officia in quorumcumque præsentia celebrare, & interdicti tempore ad diuina huiusmodi cum eis mantellatas, & pinzocheras, ac oblatas, commissasque personas, & ipsorum fratrum, ac Monasteriorũ Monialium Ordinis prædicti Procuratores, Aduocatos prædictos, & negotia gerentes vtriusque sexus admittere, præfatis scientia, motu, & auctoritate indulgemus. Hęc ibi.

3 Item idem Sixtus IV. Fratribus Minoribus concessit posse tempore interdicti admittere ad diuina Procuratores ipsorum. Casarub. *vt supra num. 7.* Præterea Alexand. IV. in Bulla *Vt in vestris* apud Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. inter Constitutiones Alexand. VI. num. 4.* concessit fratribus Ordinis Prædicatorum, quod si quando in personas, vel terras in quibus residerent excommunicationis, seu interdicti sententia contigerit promulgari, Procuratores negotiorum ipsorum huiusmodi sententijs obnoxij nullatenus haberentur, & in ipsorum locis audire possint diuina iuxta formam quæ in locis ipsis in eo casu à Sede Apostolica est concessa, nisi eisdem causam dedissent, vel excommunicari specialiter, aut interdici contigeret.

4 Item Iulius II. in Bulla *Alias venerabilem* apud Peirinis *to. 1. priuil. minim. inter Constitut. Iulij II. num. 4.* decreuit quod Procuratores, & Procuratrices, Tutores, & Tutrices domorum Ordinis Minimorum, omnium, & singulorum ipsorum ieiuniorum, orationum, & sacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum in toto Ordine faciendorum, & recitandorum participes forent, & illis cõmunicata esse deberent. Item Martin. 4. concessit Procuratoribus fratrum Minorum in curijs Ecclesiasticis, & ciuilibus laborantes pro defensione Ordinis prædictorum Fratrum, Ecclesiarumque suarum, singulis annis indulgẽtiam centum annorum. Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Procuratores num. 4.* quod etiam *num. 5.* refert fecisse Nicolaum IV.

5 Aliquatenus moderata hæc sunt à Leone X. in Concilio Lateranensi, & Bulla *Dum intra mentis*, vbi statuit Procuratores, & negotiorum gestores Regularium Mendicantium sententijs excommunicationis promulgatis illaqueatos censendos, si illis causam dedissent, aut dantibus, consilium, auxilium, vel fauorem præstitissent. Moderata etiam videntur decreto Concil. Trident. *sess. 24. c. 11.* adducto *c. præcedenti num. 14.* quatenus dicit omnes quomodocumque Monasterijs addictos Ordinarijs subiectos esse debere, exceptis ijs qui actu seruiunt Monasterijs, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt. Sed in hoc loco non videtur loqui Consilium nisi de illis qui seruiunt, aut addicti sunt tamquam famuli, aut seruitores, non de Procuratoribus, aut negotiorum gestoribus, qui regulariter loquendo maioris notæ, & æstimationis sunt quam prædicti famuli, aut seruitores, & ideo ipsorum priuilegia non videntur à Concilio modificata, aut coarctata saltem in foro conscientiæ solum ad eos qui actu seruiunt Monasterijs, & intra eorum septa, aut domos resident, & sub obedientia ipsorum viuunt.

6 Possunt ergo in foro conscientiæ prædicti Procuratores Regularium habentium dicta priuilegia, vel communionẽ priuilegiorum cum ipsis, tempore interdicti generalis ad diuina Officia cum ipsis Regularibus adesse, ex concessionibus adductis Alex. IV. pro Dominicanis, Sixti IV. pro Minoribus, & Carmelitis, & Innocentij VI. pro Procuratoribus iuratis Augustinianorum, ac Clem. IV. etiam pro Minoribus. Si tamen causam interdicto non dederint, aut non sint specialiter interdicti, aut excommunicati. Sorbus *in Annotationibus ad Compend. priuileg. Mendicant. ver. interdictum 3. §. 5. Tertiarij*. Quomodo autem Regularibus liceat celebrare Officia diuina eo tempore dictum est *to. 1. c. 21. num. 19.*

7 Posse etiam prædictis Procuratoribus Regularium tempore interdicti administrari omnia Sacramenta, & cõcedi Ecclesiasticam sepulturam, si decesserint è vita, tenet Sorbus *in Annotationib. ad Compend. priuileg. mendicant. verb. interdictum 3. §. 5. Tertiarij*. Verumtamen non video expressum priuilegium quoad hoc pro prædictis Procuratoribus, & ita non est id faciendum, nisi constet de illo, & quod non sit viuæ vocis oraculum. Neque sequitur ex doctrina tradita cap. præcedenti pro familiaribus, quia isti Procuratores, & negotiorum gestores non sunt propriè famuli, aut familiares Monasteriorum, neque etiam sequitur ex eo quod ipsis concedatur, vt dictum est, posse assistere diuinis, quia vt bene Portellus *in Dub. Regular. verbo interdictum num. 72.* tria ista per interdictum prohibita, scilicet Sacramenta, diuina, & sepultura, sunt diuersa, & vno concesso non conceditur aliud.

8 Si tamen in terris vbi fratres degunt generaliter lata fuerit sententia excommunicationis, vel interdicti, non comprehenduntur dicti Procuratores, seu negotiorum gestores in foro conscientiæ nisi causam dedissent, aut excommunicarentur, vel interdicerentur specialiter. Ita enim habetur ex concessionibus Alex. IV. pro Dominicanis, Clem. 4. pro Minoribus, & Sixti 4. pro Carmelitis, quibus etiam fruuntur aliæ Religiones quibus communicata sunt priuilegia Mendicantium.

9 Fruuntur etiam Procuratores domorum Minimorum,

& alij

& alij aliorum Regularium habentium communicationẽ in priuilegijs cum illis illa gratia à Iulio II. ipsis concessa, quod scilicet omnium, & singulorum ieiuniorum orationum, & Sacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum operum, quæ in Religionibus quatum sunt Procuratores fiunt participes reddantur.

10 Ex speciali etiam illo priuilegio Sixti IV. adducto *num.* 2. etiam Aduocati Carmelitarum (idem dico de alijs Religiosis cum ipsis communicationem priuilegiorum habentibus) possunt admitti modo dicto tempore interdicti ad diuina. Sorbus *in Annotat. in Compend. priuileg. Mendic. verb. interdictum* 3. §. 5. *Tertiarij*, Portel. *in Dub. Regul. v. interdictum num.* 70.

11 Pro Medicis etiam ordinarijs fratrum Minorum refertur priuilegium Alexand. VI. quo illis dicitur concessisse priuilegia, & gratias quibus gaudent Syndici, & Procuratores. Quia tamen mihi non constat an priuilegium hoc sit necne viuæ vocis oraculum (quia si tale fuerit nullius est momenti hoc tempore) ideo nihil affirmare, vel negare possum in hac difficultate. Vide Rodriguez *to.* 2. *q. Regul. q.* 114. *art.* 3.

12 De Syndicis autem fratrum Minorum (qui sunt Procuratores Sedis Apostolicæ ipsius nomine constituti ad Fratrum negotia expedienda) loquendo, videntur sub procuratoribus constitui, ita vt quæ de procuratoribus dicta sunt illis applicari possint. Vnde Rodriguez *tom.* 3. *q.* 40. *vel* 41. *art.* 1. eos vocat propriè procuratores. Quod confirmat priuilegium Sixti IV in Bulla aurea, vbi concedit quod procuratores, & Syndici Monialium S. Claræ, & Tertij Ordinis Fratrum, & Sororum S. Francisci eisdem priuilegijs, gratijs fauoribus, concessionibus, indultis spiritualibus, & temporalibus procuratoribus, & Syndicis Fratrum Minorum, & Prædicatorum, concessis, & concedendis gaudeant. Casarubius *in Comp. priuil. Mendicant. verb. Procuratores fratrum num.* 10. *& verbo Communicatio priuil. num.* 2. Ex quo videtur haberi eos vt veros procuratores iudicandos. Nihilominus peculiaria quędam ipsis competunt tam quoad eorum auctoritatem quam quoad priuilegia illis concessa quę breuiter expedienda sunt, cum de hoc patres ipsi Minores multa, & doctissimè scripserint. Quoad auctoritatẽ enim ex Bullis Summorum Pontificum illis competit recipere, vendere, dispensare, alienare, iudicialiter repetere, &c. nomine Papæ, & Ecclesiæ bona pertinentia ad ipsos Fratres. Sorbus *in Annotationib. & Comp. priuil. mendicant. verb. Procuratores fratrum* §. *ita quod Syndicus* Portellus *in dubijs Regul. verbo Syndicus, & in additione ad idem verbum*.

13 Quoad priuilegia autem Sixtus IV. in Bulla *Aurea*, concessit, vt dictum est, Syndicis Monialium S. Claræ quod eisdem priuilegijs, immunitatibus, gratijs, fauoribus, concessionibus, indultis, spiritualibus, & temporalibus concessis, & concedendis Procuratoribus, & Syndicis fratrum Minorum, & Prædicatorum gauderent. Casarubius *in Cõpend. priuileg. mendicant. verb. Procuratores fratrum n.* 10. Rodrigu. *to.* 3. *q. Regul. q.* 39. *art.* 3. Similiter Clem. VII. in Bulla *Dum consideramus* anno 1526. edita apud eumdẽ Rodriguez *ibid. art.* 4. concessit vni Syndico, & Procuratori Ordinis Minorum cum illius vxore, & liberis, quod de cætero omnibus, & singulis indulgentijs, & peccatorum remissionibus, fauoribus, & gratijs quibus Fratres Ordinis obseruantiæ prædictorum vtuntur, potiuntur, & gaudent, seu vti, potiri, & gaudere poterunt, fruantur. Casarubius *vt supra num.* 12 Rodriguez *ibid.* Insuper idem Clem. VII. in eadem Bulla magnam concessionem illis fecit, quod scilicet in quibusuis causis, & rebus ipsos concernentibus, ciuilibus, criminalibus, & mixtis, non nisi coram Iudicibus Cõseruatoribus domorum illorum, quarum Syndici fuerint de iustitia respondere teneantur, pręcipiens sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, vniuersis, & singulis iudicibus commissarijs Ecclesiasticis, & sæcularibus quacomque auctoritate fungentibus ne de causis contra dictos Syndicos motis, & mouendis directè, vel indirectè se intromittere audeant. Casarub. *ibid. num.* 17. Rodrigu. *etiam ibid.* Hoc tamen priuilegium non videtur intelligendum nisi de causis prædictos Syndicos tangentibus, quatenus Syndici sunt, non quatenus tales personæ sunt, vel ad minus standum est consuetudini cum sit magnum priuilegium, & valde exorbitans à iure communi. Portellus *in Dub. Regul. verb. Syndicus Minorum num.* 5.

14 Notandum priuilegia horum sæcularium videri solum intelligenda pro locis in quibus non publicatur Bulla Cruciatæ, in locis enim vbi publicatur, cum per illam suspendantur priuilegia Mendicantium quoad sæculares, videtur non posse Procuratores istos illis vti, vt volunt plures, specialiter Sorbus *in Addition. ad Compend. priuil. Mendicant. verbo interdictum* 3 §. 2. *conclus.* Rodriguez *in explicat. Bulla Cruciata* §. 5. *à num.* 29. Verumtamen vide dicta c. 1. *num.* 59. & iuxta ea intelliges quænam, aut qualia ex istis priuilegijs suspendantur, vel non in dictis locis, in quibus publicatur Bulla Cruciatæ, pro huiusmodi Procuratoribus.

SVMMARIVM CAP. XVIII.

Quid

Quid etiam circa visitationem Ecclesiarum vnitarum monasterijs. n. 27.
Quid circa salarium. ibid.
Bona adquisita à Religioso in beneficio an possint deferri in Monasterium. n.28.
An possit idem Religiosus habere duo beneficia. n.29.
Eo ipso quod Ecclesia Monachis concessa est conceditur facultas conferendi ipsam, & ponendi in ea Rectorem. num.30.
An beneficia Regularia possint seminario vniri. n.31.
Quid possint Religiosi in Indijs circa beneficia. n.32.
In quæ debeant beneficiarij Regulares redditus suos expendere. num.33.
Alexiani an sint capaces beneficiorum. n.34.
Beneficiarij ex Carmelitis assumpti non admittuntur in capitulis, nisi de consensu Generalis. n.35.
Quomodo intelligendum priuilegium Calixti III. n.36.
An Regulares sint capaces pensionis. n.37.
An prouisi de beneficijs Regularibus teneantur facere professionem fidei. n.38.
Collatores beneficiorum nihil accipere possunt. n.39.
An teneantur regulares beneficiarij adire congregationes casuum conscientiæ. n.40.

De beneficijs Regularibus. Cap. XVIII.

1 DVo sunt genera beneficiorum, sæcularium, & Regularium. Beneficia sæcularia dicuntur, quæ sæcularibus dari solent ex debito, institutione, aut legitima consuetudine. Regularia verò quæ Religiosis addicta sunt ex fundatione Ordinarij, aut superioris institutione, aut legitima etiam consuetudine. Rodriguez *to. 1. q. Regular. q. 34. art. 1.* Suarez *to. 4. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 19. num. 2.* In præsenti solum est sermo de beneficijs Regularibus, nam de sæcularibus loquendo iam diximus *to. 1. c. 4. num. 17* quod quamuis Religiosi capaces sint ad illa possidenda de facto tamen illis non conceduntur siue Papæ licentia, vel dispensatione. Suarez *vt sup. n. 26. & 27.* [Sicque etiam video declaratum à Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium 26. Ianuarij 1635. Sed nota quæ dico de Canonicis Regularibus *hoc 2. tom. Addit. ad n. 6. c. 4.* Excipe etiam casum necessitatis quando scilicet necessitas vrgeret, nec essent aliqui sæculares idonei pro beneficijs sæcularibus obtinendis, tunc enim Regularibus conferri possent, sicut è conuerso. *c. inter quatuor. de relig. domib.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancellar. Gloss. 8. num. 41.* Garzia *de benefic. 1. p. 7. c. 10. num. 161* Tamburinus *de iure Abbat. to. 4. disp. 9. quæsit. 2. n. 5.*] Ratio autem quare prædicta licentia, vel dispensatio requiratur ad hoc vt Religiosus beneficium sæculare obtineat, sumitur, tum ex parte ipsius beneficij, quod petit conferri ijs quibus iure, vel consuetudine est destinatum, tum ex parte ipsius Religiosi, quia cum eius status non ordinetur ad huiusmodi Clericorum ministeria generalia non debet se in illis immiscere, solum ergo agemus de beneficijs Regularibus. Definitur autem beneficium prout abstrahit à sæculari, & Regulari hoc modo. *Ius recipiendi redditus ex bonis Ecclesiæ, ratione spiritualis officij, Ecclesiastica auctoritate constitutum.* Laymao *in Theolog. morali. l. 4. tract. 2. c. 1.*

2 Regulares ergo capaces sunt beneficiorum Regularium, quod ex ipsis terminis est manifestum, cum beneficia ista solum Regularibus conferantur, & ab eis solum ministrentur, ex hoc enim euidenter sequitur capaces esse illorum. Syluest. *verbo religio 6.* Nau. *Comment. 5. de regularibus num. 23.* Et vlterius declaratur, quia nihil est in Religioso quod repugnet beneficij Regularis administrationi. Obedientiæ enim votum non repugnat, cum beneficia hæc voluntate Superiorum concedantur, nec castitas vt per se patet, nec paupertas, cum beneficiarius Regularis nihil proprij habeat, sed tantum vsum, administrationem, seu dispensationem bonorum beneficij.

3 Debent tamen prouideri beneficia Regularia non Regularib. alterius Ordinis, sed ipsismet eiusdem, cuius sunt. Ita enim habetur *c. cum singula 32. de præbend. in 6.* & in Concilij Trident *sess. 14. c. 10.* Rodriguez *tom. 1. q. regul. q. 34. art. 3.* Vnde non possunt duo Religiosi diuersorum Ordinum permutare beneficia Regularia quæ possident, etiã de licentia suorum Superiorum. Quia neuter est capax beneficij alterius Ordinis, nec Superior vnius habet auctoritatem supra beneficium alterius. Sanch. *lib. 7. in Decalog. cap. 29. num. 31.*

4 Debent etiam Religiosi quibus conceduntur esse professi, vel saltem habitum Religiosum suscepturi, & in ea Religione professuri. Ita enim habetur in Concil. Trident. *sess. 14. c. 10.* & declarasse dicitur Sacram Congregationẽ. Quod sic videtur intelligendum, quod scilicet, si isti Religiosi professi non sint, beneficia regularia ipsis concedi nõ possint nisi conuentione facta, vt intra certum tempus ad Religionem suscipiendam, & profitendam teneantur, sicut beneficia curata quando dantur non Sacerdotibus sub ea conditione dantur, vt intra certum tempus ad sacerdotiũ promoueantur. Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 4. num. 24.* Vide etiam Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. beneficium regulare 5.* vbi aliquas etiam affert Sac. Congregationis declarationes ad intentum. Addit Rodriguez *to. 1. q. regular. q. 34. art. 3.* debere tales esse expresse professos. Vide declarationem S. Congregat. apud Gonzal. *ad Reg. 8. Cancellariæ glos. 8. num. 78.* Barbosam *in Collect. Bullar. verb. Abbatia.*

5 Similiter nec Religiosus vnius monasterij capax est Beneficij Regularis alterius monasterij eiusdem Ordinis. Ita enim habetur *c. cum singula §. prohibemus de præbendis in 6.* Rodriguez *to. 1. q. Regular. q. 34. art. 8.* Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 29. num. 59.* Quare non possunt duo Religiosi diuersorum Monasteriorum eiusdem Ordinis permutare beneficia Regularia quæ possident de licentia suorum superiorum. Quia neuter est capax alterius beneficij, & Superior vnius non habet authoritatem supra beneficium alterius. [Vnde nec Summus Pontifex solet concedere licentiam Regularibus assequendi beneficium alterius Religionis, nisi transferendo illos ad Monasterium, ad quod spectat illud beneficium. Barbosa *de iure Ecclesiastico lib. 3. c. 13. num. 159.* Tamburinus *de iure Abbat. tom. 3. disp. 9. quæsit. 6. num. 8.*]

6 Non sunt beneficia Regularia Regulariter loquendo dicenda beneficia simpliciter, sed solum manualia. Ratio est, quia regulariter non sunt firma, & perpetua, qualia sunt beneficia sæcularia, sed amouibilia à voluntate Superioris, cũ Regularis ex eo quod beneficium accipiat non eximatur à sui Superioris obedientia, qui potest illum à beneficio amouere. Rodriguez *to. 1. q. Regular. q. 34. art. 2.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 29. num. 106.* Dixi regulariter, quia aliquando beneficia regularia non sunt manualia, & amouibilia, & tunc erunt simpliciter beneficia: videlicet quando vel ex institutione eorum, vel ex recepta consuetudine, vel ex priuilegio Pontificio fuerint perpetua. Nauarrus *Comment. 2. de Regularib. n. 8.* Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 19. num. 20.* Similiter quando beneficij Regularis collatio non pleno iure spectat ad Superiorem Monasterij, vel ipsum monasterium, sed simul ad Episcopum, vel alium prælatum, tunc tale beneficium perpetuum erit, & simpliciter beneficium, non manuale, seu amouibile. Suarez *vt supra num. 23.* In dubio autem omnia beneficia præsumuntur sæcularia. Thomas Zerola *in praxi Episc. 1. p. verb. beneficium vers. 19* Ac per consequens perpetua. [Vt autem beneficium aliquod mutetur ex sæculari in Regulare, aut è contra, aliquæ conditiones requiruntur. Prima, vt tempore ad legitimam præscriptionem à Iure petito administratum sit, per Regulares quidem vt ex sæculari fiat regularis, & per sæculares vt ex Regulari, fiat sæculare. *cap. Ad aures, & c. De quarta de præscrip.* Secunda vt possidẽtes beneficium sint in eo instituti, si enim de facto absque vlla institutione illud possiderent non possit habere locum hic transitus *c. Cum de beneficio. de præbend. in 6.* Tertia est vt sint in eo beneficio instituti Rectores. *c. Cum de beneficio* relato. Quarta, est quod transeat beneficium in Regulare vt administretur à Regularibus tamquam Regulare, non tamquam sæculare. Quinta est, vt conferens animo & intentione beneficium conferat, vt velit imprimere illum statum beneficio, quem exprimit, ita vt in collatione dicat Regulari confero tibi beneficium sæculare, & sæculari, confero tibi beneficium Regulare. Vltima est, vt id beneficium Regulare possideatur bona fide à sæculari, & sæculare à

lare à Regulari. Quia possessor malæ fidei nullo tempore præscribit. De ijs Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 29. num. 16. & sequentibus*, & Tamburinus *de iure Abbat. to. 3. disp. 9. q. 3.* ex alijs.]

7 Prouisio beneficiorum Regularium quæ electiua vocantur, idest, quæ per electionem Canonicam suffragijs electorum fiunt, pertinet ad capitulum Conuentus, accedente confirmatione Superioris, sicut generaliter quidquid fit per electionem à Regularibus. Prouisio autem beneficiorum Regularium quæ collatiua vocantur, quia scilicet instar secularium conferuntur auctoritate Superioris, spectat, vel ad Superiorem solum, vel ad superiorem cum capitulo, iuxta varia statuta, & consuetudines Religionum. Vbi autem de his non constaret, stando in iure communi pertinet ad superiorem cum consensu maioris partis Conuentus, cum sit hæc ex rebus grauioribus Monasterij Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 29. num.* 108. Suarez *to. 4. de Religion. tract. 8. lib. 3. c. 19. num. 4.* Vide declarationem Sacr. Congregat. apud Barbosam *in Collect. Bullar. ver. cura animarum.*

8 Semper tamen requiritur examen, & approbatio Episcopi pro huiusmodi beneficiarijs Regularibus curam animarum habentibus. Franciscus Leo *in thesauro fori Ecclesiastici p. 1. c. 8. n. 20.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg. 74. num. 18. & 24.* Dicitur etiam declaratum à Sacr. Congregation. Concilij quod quoties denuo Religiosi ad curam animarum exercendam deputantur, esse iterum ab Episcopo examinandos, & approbandos. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Abbas 1. §. vltimo.* Vtrumque autem colligitur ex Tridentin. *sess. 25. c. 11.* illis verbis. *Nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles deputent nisi de eiusdem* (scilicet Episcopi) *consensu ac præuio examine, &c.*

9 Item prædicti beneficiarij Regulares subsunt immediatè iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in his quæ ad curam, & Sacramentorum administrationem pertinent. Ita enim colligitur ex Tridentino *sess. 25. c. 11.* & ex declaratione Sac. Congregationis apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. fratres S. Ioannis Hierosolymitani*, & clarius habetur ex Constitut. Gregor. XV. de exemptorum priuilegijs, quæ extat 4. to. Bullar. inter Bull. huius Pontificis num. 18. vbi sic habetur. *Statuimus, & declaramus, vt deinceps tam Regulares, quam seculares quomodolibet exẽpti, siue animarum curam personarum secularium Monasterijs, seu domib. Regularibus, aut quibusuis alijs Ecclesijs, vel beneficijs siue Regularibus siue secularibus incumbentem exerceant, siue alias Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrent præuia Episcopi licentia, & approbatione, siue quoquomodo in dicta cura exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerunt, in his quæ eiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimoda iurisdictioni, visitationi, & correctioni Diœcesani Episcopi tanquam Sedis Apostolicæ delegati, plenè in omnibus subijciantur.* Barbosa *de offic. & potest. Episcopi part. 3. alleg. 74. num. 18. & 27.* Nota tamen hanc Constitutionem suspensam esse pro Regnis Hispaniarum, vt diximus *tom. 1. c. 19. num. 35.*

10 Cæterum loquendo de Regularibus inseruientibus de licentia suorum Superiorum beneficijs simplicibus, quæ tamen membra sunt Monasteriorum, seu Religionis, declaratum video à Sac. Congregatione non posse visitari ab Ordinarijs. Armendariz *in additionibus ad recopilat. leg. Nauarr. lib. 1. tit. 6. de visitat. lib. 5. §. 2. num. 96.* Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Regulares 1.*

11 Non tamen debent vocari ad concursum per edicta Regulares electi, vel nominari ad Beneficia Regularia seruienda; sed sufficit quod examinentur, & approbentur ab Ordinarijs. Ita enim determinatum est à S. Congregatione Cõcilij, vt testatur Sixtus V. in Bulla *Ex iniuncto* in Bullario Rodriguez *to. 2. Bulla 22. in Sixto V.* vbi ad instantiam Congregationis S. Benedicti Portogaliæ id decernit. Habetur id etiam ex alia declaratione eiusdem Sacr. Congregat. apud Gonzalez *ad Regul. 8. Cancell. gloss. 6. num. 162. &* Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. examen.*

12 Cogi potest Religiosus à prælato ad acceptandum beneficium Regulare. Quia hoc præceptum iustum est, nec excedit latitudinem obedientiæ Religiosæ, cum gubernatio beneficiorum Monasterij valdè pertineat ad vtilitatem eiusdem. Nauar. *Comment. 4. de Regularib. num. 23.* Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 19. num. 5.* quod extenditur etiam ad beneficium tenue, & paucos redditus habens, dummodo possit ex illis sustentari Religiosus. Propter eamdem rationem. Nauarrus, & Suarez *vt supr.* Rodriguez *tom. 1. q. Regular. q. 34. art. 3.* Addit non posse cogi ad accipienda beneficia secularia, nec Regularia aliorum Ordinum, nec alterius Monasterij eiusdem Ordinis. Sed hæc limitanda sunt, nam, vt credo, cogi potest Religiosus ad accipienda prædicta omnia, si ab habente auctoritatem illa conferantur, & cedat in bonum, & vtilitatem suæ religionis, quia hoc concernit Regulam, quam professus est Religiosus, & cum prædictis conditionibus res est licita, & honesta talia beneficia acceptare.

13 Debet assignari prædictis Religiosis seruientibus Beneficijs, seu Ecclesijs Parochialibus congruum salarium pro ipsorum sustentatione, ne salarij paruitate aliunde quærere vnde viuant, & curam animarum negligenter curare cogantur. Colligitur ex Conc. Trident. *sess. de reformatione c. 7.* Rodriguez *to. 1. q. Regular. q. 56. art. 2.* referens concessionem Sixti V. Congregationi S. Benedicti Portugalliæ factam, qua illis conceditur vt salario decenti beneficiarijs designato, reliqui fructus in vsus Monachorum conuerti possint, & aliam cuiusdam Rainerij Papæ auctoritate posterioris Congregationi S. Elisi circa huiusmodi salaria, pacta pro illis tribuendis, & non maioribus, etiam locorum Ordinarijs, & illorum visitatoribus aliter præcipientibus. Quia tamen hæc posterior concessio contraria videtur decreto Concilij Tridentini adducto, ideò cautè in hoc negotio procedendum, maximè quia non constat an sit viuæ vocis oraculum quia si talis esset nihil valeret, iuxta dicta *to. 1. c. 3. num. 23.* De priori autem concessione Sixti V. constat fuisse per Bullam quam refert idem Rodriguez *in Bullar. tom. 2. inter Bullas Sixti V. num. 24.* Vbi vlterius Pontifex statuit ne in dictis Ecclesijs Monachi ad vitam instituantur, & quod prædicti Presbyteri seculares ab Ordinarijs locorum approbati sint, insuper quod salarium illud bene visum sit eisdem Ordinarijs. Vide dicenda infra *num. 27.*

14 Religiosi sic Beneficiatij non solum tenentur votis Religionis generalibus, præcepto portandi habitum, vocis specialibus suorum Ordinum, sed & obseruantijs Regularibus, & Constitutionibus suarum Religionum, quatenus non repugnant muneri quod gerunt, iuxta dicta *tom. 1. c. 17. num. 16.* cum verè maneant sub iugo Religionum suarum, quantum in priuata domo, & extra Monasterium fieri potest. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 19. num. 6.* Non tamen tenentur soluere Officium diuinum iuxta ritum suarum Religionum, sed Ecclesiarum quibus seruiunt vt etiam loco citato diximus, vbi etiam quid de Socio sit dicendum. Si tamen redditus, seu salarium pro socio habendo non sufficerent ab hoc onere immunes erunt, nisi in casu, quòd socius alio honesto modo sustentari posset.

15 Quæ adquirunt hi Beneficiatij intuitu Ecclesiæ cui seruiunt, eidem Ecclesiæ adquirunt, quæ autem adquirunt non intuitu Ecclesiæ cui seruiunt, sed intuitu Religionis cuius sunt, vel aliunde, adquirunt Religioni. Hoc enim suadetur tum ex æquitate rationis, tum ex ijs quę diximus *prædicto to. c. 17. num. 15. & 16.* de quo etiam Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 32. num. 76.* Suar. *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 19. num. 8.* De fructibus autem Beneficiorum quibus potiuntur, cum concedantur intuitu Ecclesiarum, quibus seruiunt, debent tamquam boni dispensatores primum prouidere ipsis Ecclesijs, deinde pauperibus sibi subiectis, si quid verò postea superfuerit, licet securius sit debere eo Ecclesias suas augere, probabile tamen est posse suo Monasterio donare, quia est opus Religionis, & misericordiæ nullo iure prohibitum, sed potius, vt apparet, permissum, eo ipso quod prædictorum bonorum fiunt dispensatores. Suarez vt supra *num. 10.*

16 Similiter hi Religiosi Beneficiarij licet quod ea quæ pertinent ad statum Religiosum, & obseruantiam Regularẽ, seu quæ non contradicunt beneficijs quæ obtinent teneãtur obedire suis superioribus, cum verè illis sint subiecti, in his tamen rebus quæ fuerint contrariæ, seu repugnantes prædictis beneficijs, cum ipsi ex iustitia ratione muneris suscepti teneantur facere quicquid ad illa spectat, non debent

bent obedire suis Prælatis. Suarez 4. *tom de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 18. In his autem quæ pertinent ad vtilitatem beneficiorum, & rectam ipsorum administrationem tenentur obedire illi, vel illis, cui, vel quibus subiecta est illa Ecclesia, scilicet Prælato Ordinis, si illi pleno iure subiecta fuerit, Episcopo, si ipsi subijciatur, vel vtrique si ad vtrumque spectat. Suarez *vt supra num.* 19. Rodriguez *tom.* 1. *q. Regul. q.* 34. *art.* 6. & 7.

17 Vacant beneficia Regularia manualia collatiua quoties Superior reuocat collationem. Hoc enim est esse manualia, scilicet pendere à nutu Superioris. Federicus *in tract. permutationum quæst.* 16. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 107. Etiamsi beneficium collatum sit à Superiore pro toto vitæ tempore, quia non obstante tali concessione manet beneficium sub Superioris potestate. Selua *de beneficijs* 3. *parte quæst.* 68. *num.* 4. Sanchez *vt supra num.* 124. Etiamsi Superior promiserit se non reuocaturum concessionem, quia talis promissio est irrita, cum sit contra ius, & naturam beneficij manualis, quod petit esse reuocabile ad nutum Superioris. Selua *vt supra quæst.* 69. *num.* 1. Sanchez *vt supra num.* 125. Imò ad hoc quod talis reuocatio valida sit non requiritur aliqua causa, quia Prælatus vtitur iure suo erga rem, & personam sibi subditam. Sanchez *ibid. num.* 111. Additur ex declaratione Sacræ Cougregat. Concilij posse Abbates Ordinum inuito Episcopo reuocare absolutè ad Monasterium Religiosos exercentes curam animarum in Ecclesijs, quæ sunt vnitæ ipsis Monasterijs. Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Abbas* 1. Ad hoc autem quod licitè, & prudenter fiat reuocatio requiritur aliqua causa rationabilis, non quidem culpa ipsius beneficiarij, sed quæcumque vtilitas, vel commoditas Religionis, aut Ecclesiæ, prudens enim gubernatio id exigit. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 21. Si autem scandalum aliquod, vel infamia Religiosi beneficiarij sequatur ex tali reuocatione tunc requiritur maior causa, vt scandalo, vel infamiæ obuietur. Casu etiam quo constaret reuocationē factam esse malo animo, malitia, aut odio posset Religiosus spoliatus implorare auxilium Superioris Prælati contra eum qui prædicto modo ipsum spoliauit beneficio. Lessius 2. *de iustit. & iure cap.* 41. *dub.* 12. *num.* 98. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 115. In alijs tamen occasionibus etiam si sine causa spolietur Regularis beneficio non potest agere contra Superiorem spoliantem coram Superiori prælato, nisi solum proponendo, aut supplicando pro restitutione. Sanchez *ibid.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 21. Quod est verum quamuis collatio spectet ad Abbatem, & Conuentum, quia etiam in tali casu Abbas solus potest reuocare Monachum beneficiarium, cum hæc sit natura beneficij manualis. Sanchez *num.* 112.

18 Non tamen vacant prædicta beneficia Regularia morte Abbatis, vel superioris conferentis. Quia per solam mortem non inducitur reuocatio *cap. si delegatus de offic. delegat. in* 6. Abbas *cap. final. num.* 6. *de precarijs*. Felin. *cap. per tuas num.* 4. *de maior. & obed.* Secus si beneficij concessio esset solum ad beneplacitum Abbatis, vel Superioris, quia beneplacitum expirat morte concedentis *cap. si gratiosè, de rescript. in* 6. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 113.

19 De beneficijs autem Regularibus electiuis multi dicunt absque legitima causa tolli non posse à beneficiarijs, ac proinde esse perpetua. Ita aliqui Canonistæ quos sequitur Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 118. Sed mea videri consuetudo, tum patriæ, tum Religionis in hoc attendenda est, multa enim officia in religionibus per electionem concessa reuocari possunt, saltem à supremo Prælato sine alia causa, quam ea quæ spectet ad bonum regimen Ordinis.

20 Quoties autem beneficia huiusmodi Regularia fuerint perpetua, & non manualia, scilicet ex institutione, consuetudine, vel priuilegio Summi Pontificis, non possunt Religiosi illa possidentes remoueri, sine culpa ipsorum. Quia hæc est qualitas, aut natura beneficij perpetui. Selua *de beneficijs* 3. *par. quæst.* 69. *num. vlt.* Nauarrus *comment.* 2. *de Regularib. num.* 65. Vnde in talibus casibus potest Religiosus spoliatus agere contra Superiorem spoliantem, vt potè contra iniustè procedentem. Nauarrus *ibidem*. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 122. & 123. Idem dico quando talium beneficiorum collatio non pertinet pleno iure ad superiorem Religionis, sed simul ad Episcopum, vel alium Prælatum. Sicut enim ea non possunt per solam voluntatem à Superiore Ordinis prouideri, sic nec ab ipso tolli. Vnde sunt perpetua. Suarez 4. *tom. de Relig. tractat.* 8. *lib.* 3. *c.* 19. *à num.* 22.

21 Quando verò huiusmodi beneficia Regularia ex natura sua manualia à Papa immediatè conferuntur, si dentur cum *clausula* vt retineantur toto vitæ tempore reuocari non poterunt ab inferiori Prælato, cum euidenter constet de voluntate supremi Prælati quod non reuocentur. Innocentius *capit. cum inter R. statim in principio de elect.* Felinus *capit. constitutus num.* 10. *de rescript. & capit. per tuas num.* 4. *de maior. & obedient.* Si verò non apponatur talis clausula mihi probabilius est posse reuocari. Quia cum natura dictorum beneficiorum sit esse manualia, & amouibilia, si Pontifex oppositum non explicet censendus est noluisse illorum naturam alterare, sed relinquere illam vt prius, maximè cum hoc cedat in fauorem obedientiæ promissæ à religiosa cui Pontifices fauent semper nisi aliud exprimant. Abbas *cap. ad nostram num.* 7. Lapus *allegat.* 26. & alij.

22 Idem dico quando concessioni factæ à Prælatis beneficij Regularis manualis alicui Religioso accedit confirmatio Pontificia, potest enim etiam tunc Prælatus reuocare concessionem, cum per talem confirmationem Pontificiam nisi aliud in ipsa exprimatur, non alteretur, aut mutetur natura ipsius beneficij. Quod etiam intelligo (quidquid in contrarium dicant Sanchez *lib.* 7. *in decalog. capit.* 29. *num.* 130. & alij ab ipso citati) adhuc in casu quo Pontifex ex certa scientia confirmaret concessionem. Propter rationem adductam, & quia certa scientia Papæ confirmãtis solum iuuat ad hoc quod rescriptum, vel Breue non possit argui de surreptione.

23 Fauet ad intentum Extrauagans *Rursus* Benedicti 12. vbi determinatur quod habentes Beneficia in ordine Monachorum nigrorum S. Benedicti ex collatione, prouisione, vel ordinatione Sedis Apostolicæ, vel Legatorum, seu executorum, vel prouisorum eiusdem Sedis, vel per litteras prædictorum, subsint in omnibus, & per omnia suis prelatis, & possint ab eis reuocari prout si ea haberent à suis Abbatibus. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. c.* 29. *num.* 137. Consulantur etiam aliorum Ordinum Monachorum priuilegia.

24 Licet Episcopus stando in iure communi antiquo posset vnire Ecclesias suæ Diœcesis ex *capit. sicut vnire de excess. Prelat. & capit. exposuisti de præbendis*, vt fatentur communiter Doctores, & posset etiam consequenter vnire alicui Religioni Ecclesiam, seu Beneficium suæ Diœcesis, vt constat *ex Clemen.* 2. *de rebus Ecclesiæ non alienandis*. Azorius *tomo* 2. *institut. moral. lib.* 6. *capit.* 28. *quæstio.* 19. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. capit.* 29. *num.* 147. & *sequentibus*, id tamen modo post Concil. Trident. dupliciter limitatum est, primò, vt Beneficium non sit extra Diœcesim, in qua est Monasterium, etenim in eodem Concilio *sess.* 14. *cap.* 9. id prohibetur. Secundò, ne Beneficium illud vniendum sit curatum, quia id etiam interdicitur in Concil. *sess.* 24. *capit.* 13. Cum autem solum in prædictis duobus casibus limitauerit, aut abstulerit Concilium Episcopis auctoritatem vniendi, dicendum est in alijs casibus posse ea vti, ac per consequens vnire Beneficia Monasterijs sicut iam etiam factum ab Archiepiscopo Hispalensi refert Sanchez *numero* 187. Poterunt ergo Beneficia simplicia vniri Monasterijs, prout colligitur ex dicta *Clemen.* 2. *de rebus Eccles. non alienandis*. Idem Sanchez *tomo* 1. *consil. moral. lib.* 2. *capit.* 2. *dub.* 3. Debet autem talis vnio fieri ex causa legitima. Syluester *in Sum. verbo alienatio quæstio.* 12. Videtur autem id proprium esse Episcoporum, vt colligitur *ex capit. sicut vnire de excess. Prelator.* Azor. *tomo* 2. *institut. moral. libr.* 6. *capit.* 28. Licet Sanchez etiam Abbatibus, & alijs Prælatis iurisdictionem, quasi Episcopalem habentibus hanc etiam facultatem concedat in Ecclesijs plenè sibi subiectis *num.* 160. Vbi in sequentibus de conditionibus ad id necessarijs.

25 Casu autem quo siue ab Episcopo, siue à Papa hæc vnio beneficiorum monasterio fiat gubernari poterunt per Re-

ligiosos sicut alia beneficia Regularia, iuxta dicta in superioribus. Faoent Felious *cap. in nostra Corol. 42. num. 41. notab. 3. de rescript.* Selua *de beneficijs 3. part. q. 11. num. 126.* referens quamdam Rotæ decisionem. Manebunt autem subditi suo prælato sicut de alijs beneficiarijs Regularibus dictum est *num. 14. & 16.*

26 Hinc declaratum dicitur à S. Congregat. Concilij Canonicum Regularem iussu sui Superioris degentem in ædibus Parochialis Ecclesiæ Congregationi vnitæ, in qua curam animarum exercet, & Sacramenta administrat, si delictum non concernens curam animarum, nec administrationem Sacramentorum commiserit, non posse ab Episcopo puniri vigore decreti Concil. *cap. 3. sess. 6.* Barb. *in Collect. Bull. v. Canonic. Regul. 25.* Quod etiam videtur dicendum de alijs Regularibus seruientibus similibus Parochijs iuxta dicta *to. 1. c. 13. n. 8.*

27 Declaratum etiam dicitur, posse Ordinarios locorum visitare curatas Ecclesias si sint vnitæ Monasterijs, & in eis ponere Vicarios perpetuos, siue temporarios iuxta dispositionem *cap. 7. sess. 7.* Concil. Tridentin. Ita ex declaratione S. Congregat. Garzia *de benefic. par. 11. cap. 2. num. 12.* Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Curati.* Pro salario autem illis assignando vide Bullam Pij V. *Ad exequendum* in 2. tom. Bullar. num. 47. quæ etsi reuocata fuerit à Gregor. XIII. in Bulla *In tanta* num. 9. inter Bullas Gregorij, nihilominus in suo robore manere dicitur, tum ob reualidationem ipsius ab eodem Gregor. factam, tum ob declarationem Sac. Congregat. De quo Gonzalez *supra 8. regul. Cancellar. de mens. & alternat. gloss. 5. §. 4. num. 79.* Cherubinus *in Compend. Bullar. supra dict. am Bullam 47. Pij V.* Lauretus de Franchis *in controuersijs Episc. & Regul. pag. mihi 14.*

28 Religiosus reuocatus à beneficio Regulari quod gerebat potest ea bona quæ habebat ex prædicto beneficio vsui suo applicata ad Monasterium deferre. Quia etsi fuerint ex fructibus beneficij cum sibi fuerint legitimè applicata, sequuntur ipsum quocumque ierit. Debent ergo cum ipso ad monasterium venire, non vt liberam eorum administrationem sicut prius habeat, sed vt incorporentur cum alijs bonis Monasterij, iuxta præscriptum Regulæ, & Constitutionum. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 19. num. 11.*

29 Duo, vel plura beneficia eidem Regulari à Superiori Ordinis concedi non possunt nisi vnum ex eis ab alio dependeat, vel ad inuicem sint annexa. Ita enim decidiitur *cap. cum singula in princ. de præbend. in 6.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 34. art. 9.* Vnde ad id requiritur Sedis Apostolicæ auctoritas, vt ibidem habetur. Nauarr. *Comment. 4. num. 23. de Regular.* Azor. *tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 22.* Laymann *in Theolog. mor. lib. 4. tract. 2. cap. 8. num 8.*

30 Eo ipso quod Ecclesia concessa Monachis est ipso iure intelligitur concessa ipsis facultas conferendi ipsam, & constituendi in ipsa Rectorem. Ita post alios Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 36. art. 1.* afferens pro hoc puncto priuilegia Leonis X. Camaldulensibus (alij 11.) Oliuetanis, & aliorum Pontificum.

31 Beneficia Regularia siue dentur in titulum, siue in commendam non possunt [illegible] vero si dantur [illegible]. Ex declaratione S. Congregat. apud Barbosam *in Collect. Bullar. verbo Beneficium. regul. 4.*

32 Ex concessione Pij V. anno 1567. ad instantiam Philippi 2. Hispaniarum Regis possunt Capitula omnia Prouincialia Indiarum quorumcumque Ordinum etiam non Mendicantium dare licentiam suis Fratribus, vt officium Parochi exerceant, Sacramenta ministrando, &cet. In quo etiā includitur facultas prædicandi, sepeliendi Indos, asportandi eorum corpora Cruce alta, habendi scholas puerorum, &c. Rodriguez *tomo 1. quæst. Regul. quæst. 35. art. 1.* Vbi alia ad intentum.

33 Possunt prædicti beneficiarij Regulares tam liberè impendere de redditibus suis in eleemosynas, & pia opera, præsertim spectantia ad suas Ecclesias, sicut & beneficiarij sæculares. Ratio est, quia etsi non sint Domini illorum redditiuum, sunt tamen Procuratores, œconomi, & dispensatorem illorum. Nauarr. *commentar. 2. n. 6. fin. corollar. 9. de Regul.* Rodriguez *ex to. 2. q. Regul. q. 58. art. 8.* Non tamen propterea possunt facere expensas superfluas, aut donationes illicitas, sed eas tantum quæ necessariæ, vtiles, vel conuenientes fuerint beneficijs, quæ possident, & statui ipsorum. Vnde licitè possunt disponere de prædictis bonis ad moderatam sustentationem secundum statum, eleemosynas, & pia opera. Graffis *1. p. decis. lib. 3. c. 5. n. 43.* Sanch. *lib. 6. in decalog. cap. 6. n. 14.* Nec assentior alijs, qui dicunt non obligari hos Religiosos beneficiarios constitut. Clem. VIII. *de larg. munerum.* Bonac. *de largit. munerum punct. 2. num. 2.* Etenim quantum ad donationes superfluas, & illicitas eodem modo ac alij astringuntur prædicta constitutione, neque est aliqua ratio cur quoad illas eximantur.

34 Illegitimi non sunt capaces ante dispensationem cum illis factam alicuius beneficij sæcularis, siue Regularis. Ita habetur *ex capit. 1. & cap. finali de filijs Presbyterorum.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 13. art. 1.* Nec etiam Vicariatus Episcopalis, cum dignitas quædam sit, à qua arcentur Abbas *in cap. 1. de filijs Presbyterorum.* Rodriguez *tom. 1. q. Regular. q. 13. art. 13.* [An autem idem dicendum sit de excommunicatis, suspensis, interdictis, ita vt illi inhabiles etiam sint ad beneficia etiam Regularia, dico *3. to. verbo Beneficium, & Beneficiati num. 4. & sequentibus.* An verò hæresis, Apostasia, Sodomia, simonia, concubinatus, periurium, & similia crimina reddant inhabiles ad beneficia, præter ea quæ dico in speciali de illis in hac summa, cōsule Barbosam *de iure Ecclesiastico lib. 3. cap. 13. num. 170. & sequentib.* ac Tamburinum *de iure Abbat. tom. 3. disp. 9. quæst. 7.* post plures Rotæ decisiones, & alios Authores quos referunt.]

35 Prædicti Beneficiatij regulares ex ordine nostro assumpti etiamsi Beneficia dimiserint, in capitulis, vel Congregationibus Ordinis non admittuntur nisi de consensu Generalis, iuxta dicta *to. 1. c. 16. num. 24.* ex priuilegio Calixti III. quod habetur in Mari magno ordinis Bulla 39. vbi hęc ad intentum. Hac irrefragabili constitutione perpetuo valitura constituimus, statuimus, ac etiam ordinamus, quod nullus dictorum professorum beneficia sæcularia, seu etiā Regularia, ex nostra, vel prędecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, aut Sedis Apostolicæ, vel legatorum eius concessione, vel indulto, aut alias quouis modo in titulum, vel in commendam pro tempore obtinentium aut qui futuris temporibus qualibet obtinebunt, etiamsi illa, simpliciter, vel alio quouis modo dimiserint, in prædictis capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, aut Congregationibus, seu negotijs, officijs, vel alijs administrationibus dicti ordinis, nisi Generalis pro tempore consensu interueniente quomodolibet admittantur, sub excommunicationis pœna quam admissi, & admittentes, prout in his scriptis ferimus, incurrant ipso facto, & si dicti beneficiati vltro admitti quouis quæsito colore contra voluntatem Generalis prędicti procurauerint, similimodo irregularitatis, & inhabilitatis maculas incurrant, beneficijsque per eos obtentis ipso facto priuati existant, & alijs personis idoneis per illos ad quos ipsorum collatio pertinere dignoscitur conferantur, dictique beneficia, seu officia ambientes, vel procurantes perpetuo inhabiles, & ineligibiles absq; alicuius regressus spe maneant, & pro talibus perpetuo habeantur. Quæ etiam confirmans Sixti IV. in Bulla *Dum attenta* hæc etiā habet: Prouidam verò Calixti Papę III prædecessoris præfati constitutionem quæ incipit *Ad futuram rei memoriā Ad Roman. Pontificem*, qua voluit quod nullus dicti ordinis professorum Beneficia sæcularia, seu etiam Regularia quorumuis Romanorum Pont. aut Sedis Apostolicæ, vel legatorum eius cōcessione, vel indulto quouis modo in titulum, vel commendam pro tempore obtinentium, aut quę futuris tēporibus quomodolibet obtinebūt, etiamsi illa simpliciter, vel alio quouis modo dimiserint, in capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, aut Congregationibus, seu negotijs, officijs, vel alijs administrationibus dicti ordinis, nisi Generalis pro tempore consensu interueniente, quomodolibet admittantur sub excommunicationis pœna quā admissi, & admittentes ipso facto incurrant auctoritate, scientia, & motu prædictis etiam in Archiepiscopali, & Episcopali dignitate fulgentibus, aut Monasteria aliqua vel Prouinciam in commendam obtinentibus locum habere decernimus, atque prædictas litteras, & omnia, & singula in eis contenta ad eos qui in dignitatibus huiusmodi

sunt

sunt constituti extendimus; distinctè præcipiendo sub pœnis in dicta constitutione contentis omnibus, & singulis prædicta beneficia, aut dignitates quauis auctoritate, vel indulto obtinentibus, vt nullo modo de administratione Fratrum, aut domorum, aut Prouinciarum, seu Conuentuum, aliorumque bonorum se impediant absque dicti Ordinis Magistri Generalis expressa licentia, non obstantibus quibuscumque litteris etiam à Sede Apostolica impetratis, vel imposterum impetrandis, quibus ex certa sciẽtia, & motu proprio derogamus, & per præsentes derogari volumus, etiamsi de illis habenda foret mentio specialis, vt singula bona Ordinis videlicet Prouinciæ, Ecclesiæ, domus, & supposita, & vtriusque sexus professi, vt tenentur, sub integra Magistri Generalis existant obedientia.

36 Cæterum verba illa Calixti 3. *Etsi dicti beneficiati, &c.* dubia mihi sunt, an scilicet solum intelligantur de ijs quæ beneficiati cum sint procurant admitti in prædictis Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus prout videtur textus requirere, an verò etiam de ijs qui procurant ad prædicta beneficia promoueri, vt ibi dicitur *contra voluntatem Generalis*. Et licet ad vtrumque sensum facilè trahi possent; credo in priori sensu sumenda, illa autem quæ sequuntur, scilicet, *dictique beneficia, seu officia ambientes, vel procurantes, &c.* ad vtrosque extendi; per verbum *beneficia* ad eos, qui illa ambiunt, vel procurant, & per verbum *officia* ad eos, qui beneficiati cum sint, officia nihilominus Ordinis procurant, qui omnes grauissimis illis pœnis à Pontifice afficiuntur.

37 Non sunt capaces Regulares pensionis propriè dictæ super beneficio Regulari sui Monasterij ponendæ à Superiori ipsius sine dispensatione Sedi Apostolicæ. Primò, quia attento Romanæ Curiæ vsu, propriæ, & veræ pensiones quibus beneficia ipsa onerantur ad certam redditum partem alteri dandam sola Pontificia auctoritate conceduntur, vt dictum est *cap. 2. num.* 20. Secundò, quia *in Clem. vnica, de supplen. neglig. Prelator.* ita videtur decerni. Archidiaconus *c. fin. num. 2. de offic. Ordin. in 6.* Sanchez *lib. 7. in decal. cap. 29. num.* 95. Loquendo autem de impropria pensione quæ scilicet non imponitur beneficio, sed ipsi beneficiario, credo posse imponi à Prælato Regulari conferente Religioso beneficium Regulare, si videlicet ex causa rationabili imponat illi vt partem fructuum beneficij soluat alicui Religioso, vel det pro fabrica Monasterij, vel alterius operis pij, amouibiliter à volũtate ipsius Superioris. Ratio est, tum quia hoc nullo modo est contrarium voto paupertatis, aut obedientiæ Religiosæ, quin potius illis conforme, tum quia in hoc casu beneficium non est eo onere pensionis affectum sed persona, tum quia secundum aliquos id etiam possunt facere Episcopi, tum denique quia cum beneficia Regularia non conferantur vt perpetua, sed vt manualia, sicut ipsa subsunt dispositioni Superioris, ita & fructus illorum, ac per consequens poterit de illis disponere quando, & quomodo voluerit. Poterit ergo de prædictis fructibus partem aliquam applicare alij Religioso, vel pio operi. Azor. *to. 2. instit. moral. lib. 8. cap. 6. q. 1. vers. extra omnem controuersiam.* Lessius *secundo de iust. c. 41. dub. 11. num. 94.* Sanchez *vt supra num. 99.* Idque, vt audiui, vsu receptum est in Religione S. Spiritus in Saxia, vt à Reuerendiss. Præceptore huius Religionis beneficia huiusmodi cũ talibus pensionibus conferantur, idque fieri posse consultus à quodam Religioso illius respondi.

38 Prouisi de beneficijs Regularibus videntur etiam obligati ad professionem fidei faciendam, sicut & alij quicumque prouisi de beneficijs quibuscumque curam animarum habentibus, iuxta Concil. Tridentini decretum *sess. 24. cap. 12.* Concilium enim loquitur de quibuscumque prouisis ad beneficia curam animarum habentia, quamuis non exprimat an id de beneficijs sæcularibus solum, an verò etiam de Regularibus intelligi debeat. Desidero tamen aliorum sententiam in hoc audire, cũ nullum vsque modo viderim.

39 Collatores beneficiorum quacumque dignitate præfulgeant nihil pro collatione, seu quauis alia dispositione beneficiorum quouis quæsito colore, directè, vel indirectè, etiam sub nomine annatæ, aut cuiusuis alterius portioni fructuum à sponte dantibus, vel offerentibus accipere, aut exigere possunt. Ita enim habetur ex declaratione Sac. Congregationis. Garzia *de benefic. part. 8. capit. 1. num. 75. & 76.* Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. collatio.* Apud quos etiam de Notarijs, à quibus fiunt instrumenta collationis.

40 Videtur teneri prædictos beneficiarios curam animarum gerentes adire Congregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientiæ differendos habentur, etiamsi sint in Parochialibus Hierosolymitanæ Religionis. Tum ex dictis *tomo primo cap. 19 num. 44.* tum ex declaratione Sacr. Congregat. apud Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Congreg. diuers. 5.*

SVMMARIVM CAP. XIX.

Quæ Monasteria habere possint bona stabilia. n. 1.
Quæ bona Fratribus sint permissa. n. 2.
Per bona stabilia quæ intelligantur. n. 3.
Monasteria immobilium capacia an, & quando possint possidere feudum. n. 4.
Quid sit feudum. ibid.
Quotuplex est seruitium per feudum requisitum. ibid.
Quid quando feudum habet dignitatem annexam. ibid.
Capacia etiam sunt emphyteosis. n. 5.
Quoties pensionis solutio non repugnat illis. ibid.
Quid sit emphyteosis. ibid.
An possint dare bona immobilia Monasteriorum in feudũ, seu emphyteosim. ibid.
Capacia etiam sunt iurisdictionis temporalis. n. 6.
Item possidendi maioratus. n. 7.
De quibus maioratibus id intelligendum. ibid. & num. 8.
An Regnum, Ducatum, Marchionatum, &c. n. 8.
An maioratus institutos fauore agnationis. n. 9.
An fidei commissa. n. 10.
Quid sit fideicommissum. ibid.
Capacia item sunt possidendi ius patronatus. n. 11.
Item ius nominandi ad emphiteosim. n. 12.
Tribus etiam modis acquirere possint. n. 13.
Donatione, emptione, & successione. ibid.
Quæ domus Religiosæ adquirere non possint successione. ibidem.
Iura feudorum adquirere possunt. n. 14.
Iura etiam emphyteosis. n. 15.
Quando id intelligendum. ibid.
Item iurisdictionem temporalem. n. 16.
Quando succedent in maioratus. n. 17.
Quid de alijs maioratibus. n. 18.
An possint eos adquirere emptione, vel donatione. n. 19.
An possint dicta Monasteria primogenia instituere. ibidem.
Quomodo adquirere possint fideicommissa. n. 20.
Quomodo iura Patronatus. n. 21.
De quibus, aut quomodo. ibid.
An donatione, seu translatione eorum qui illa habebant. num. 22.
Quid quando ius patronatus competit Monasterio solum ratione personæ Religiosi. n. 23.
An succedant prædicta monasteria in ius nominandi ad emphyteosim. n. 24.
An succedant in legitimam debitam professo. n. 25.
An in iura similitatis, & agnationis, iura sanguinis, & cognitionis, &c. n. 26.
Transeantne ad prædicta monasteria bona quæ habebat professus in sæculo cum pacto non alienandi. n. 27.
An illa quæ habebat grauatus eo onere, vt si moreretur absque filijs transirent ad aliquem tertium. n. 28.
Quid dicendum de vsufructu quem habebat ille qui professionem emisit. n. 29.
Quid dicendum de precario. n. 30.
Transeunt ad prædicta monasteria omnia bona de quibus Religiosus ante professionem non disposuerat, siue ab ipso sunt adquisita. n. 31.
Potest ne contraria consuetudine derogari huic iuri succedendi. n. 32.
An id fieri possit iure ciuili. n. 33.
Non succedunt prædicta monasteria in beneficia Nouitij. num. 34.
Nec in bona professi qui tempore Nouitiatus renunciauit illis. n. 35.

Nec in bona Nouitij quæ sunt legitima filiorum quos habet in sæculo. n.36.
Nec in bona Professi quæ sunt legitima patri. n.37.
A quo tempore debeantur talia bona tradi patri. n.38.
Nec etiam succedent ante mortem patris in hereditatem quæ contingeret poterat filio post patris mortem. n.39.
Nec etiam succedent in bona relicta Religioso substitutis alijs post ipsum. n.40.
Nec in vsum fructum quem habet pater in bonis aduentitijs filij. num. 41.
An succedant in ius petendæ renouationis emphyteosis, aut in ius retractus sanguinis. n.42.
Quid si aliquis professus est propter dolum, & cupiditatem Prælati ad illius bona inhiantis. n.43.
Adquirere etiam possunt prædicta Monasteria bona temporalia, si heredes instituantur. n.44.
Capacia etiam sunt legati. n.45.
Legata relicta particularibus Religiosis transeunt ad monasteria. n.46.
Legata relicta ad certum vsum an possint ad alios applicari. num.47.
An bona inuenta quorum Dominus ignoratur illis applicari possint. n.48.
Quid de aliquibus priuilegijs Religionum sentiendum. ibid.
Quid de bonis incertis, malè adquisitis ex contractu, furto, aut alia defraudatione. n.49.
Quid de bonis monasteriorum Monialium destitutorum, num.50.
Damnificantes, seu occupantes bona Regularium quibus pœnis subiaceant. n.51.
Administratio bonorum monasterij ad quē pertineat. n.52.
Administratio tres actus includit. n.53.
Alienare quæ bona possint Religiosi. n.54.
Præsertim donando illa. ibid.
De alienatione bonorum immobilium, & mobilium pretiosorum. n.55.
Qui contractus nomine alienationis intelligantur. ibid.
Transferre etiam bona vnius monasterij in aliud fieri non potest à Regularibus. n.56.
Alienari possunt ab ipsis sine S. Congregationis licentia mobilia non pretiosa. n.57.
Item mobilia etiam pretiosa quæ seruando seruari non possunt. ibid.
Quid de mancipijs. ibid.
Quid de oblationibus factis sacris Imaginibus. ibid.
In quibus casibus etiam de immobilibus facere possunt Regulares alienationē sine licentia S. Congregationis n.58.
An pecunia prohibita sit alienari, & quando. n.59.
An repudiari possit, seu non acceptari legatum, vel hereditas. num.60.
Non effugiunt pœnas Extrauagantis, & decreti S. Congregationis qui res monasteriorum alienant dicentes id facere saluo S. Apostolicæ consensu. n.61.
Quæ solemnitas requiratur ad alienationem rerum Ecclesiasticarum. n.62.
An quoad hoc reuocata sint priuilegia Regularium. ibid.
Quanto tēpore præscribitur contra bona Regularium. n.63.

De bonis, & possessionibus quibus capacia sunt Monasteria Regularium personarum, seu in quæ succedere possunt, & de eorum administratione. Cap. XIX.

1 CVm certum sit ex dictis *to.1.c.6. n.5. & in hoc to.c.* 8. *à n.2.* omnia Monasteria Regularium etiam Mendicantium tam virorum, quam mulierum (exceptis Capuccinis S. Francisci, Minoribus de obseruantia qui à Concilio Tridentino excepti sunt, & domibus professis Societatis Iesu, ac etiam Conuentibus nostrorum PP. Discalceatorū Hispaniæ propter peculiares ipsorum leges) posse bona stabilia, seu immobilia possidere, & multo magis bona mobilia, ideo de huiusmodi bonis in præsenti dicendum. Primò in genere de bonis quibus capacia sunt. Secundò de modis quibus ea adquirere possunt. Ac tertiò, ad quem, vel quos pertineat illorum administratio.

2 Est autem sermo de ipsis Monasterijs, aut Conuentibus, non de fratribus, aut religiosis in particulari, quia de istis dictum est *to.1.c.6. num.19.* non posse se habere bona aliqua immobilia, etiam à voluntate Superiorum dependentia, vel reuocabilia, iuxta decreta Concil. Tridentini, & Summorū Pontificum ibi adducta, nisi forsan per accidens in aliquo casu, vt ibi etiam à *num.21.* dictum manet, posse tamen mobilia bona, ad vsum facti reuocabilem, & amouibilem rerum necessariarū statuti, & personæ habere, iuxta ibidem dicta *num.3. & 16.* De Religiosis autem Societatis Iesu qui sola biennij vota emiserunt specialis est ratio propter specialem modum paupertatis huius Religionis, de quo Sanchez *lib.7. in decalog. c.27.*

3 Per bona autem stabilia quæ prædicta Monasteria Regularium possidere possunt, intelliguntur domus, vineæ, prata, prædia, annui redditus, census, iura, & actiones ad aliqua faciendum, vel recipiendum quæcumque bona, siue mobilia, siue immobilia. Abbàs *in cap. Nulli de reb. Eccles. non alienand. num.9. & 10.* Suarez *4. tom. de Relig. tract.8. lib.2. c.27. num.16. & 17.* Vnde per stabilia bona non solum intelliguntur ea quæ fixam habent radicem, vt sunt fundi, prædia, domus, sed etiam iura fructifera, vt sunt census quibus annui redditus correspondent, seruitutes, & similia bona, quæ incorporalia dicuntur. Suarez *de defens. fidei, lib.4. c.18. num.1.*

4 Capacia item sunt prædicta monasteria quæ in communi bona immobilia possidere possunt, possidendi etiam feudum, quando seruitium petitum in feudo est tale quod possit à monasterio exhiberi, secus autem quādo tale est, quod exhiberi nequeat. Pro quo notandū feudum esse ius habendi rem aliquam immobilem quoad dominium vtile cū onere obsequij, vel seruitij exhibendi principali habenti dominium directum talis rei. Quando ergo tale obsequium, vel seruitium exhibendum est tale, quod à monasterio exhiberi possit, tunc capax erit feudi, secus verò quando non potest ab ipso exhiberi. Ratio est, quia feudum habet annexū illud onus, quando ergo monasterium capax est subeundi tale onus, capax etiam erit feudi, quādo autem incapax est oneris subeundi, incapax quoque erit feudi, Molina *to.1. de iustitia disp.140. ver. Regulam,* Lessius *2. de iust. c.42. dub.10. n.84.* Sanchez *lib.7. in decalog. cap.15. n.36.* Extat insuper priuilegium Celestini V. suæ Congregationi de quo Rodriguez *to.1. q.38. art.3.* vbi etiam de alijs circa hoc. Tunc autem erit Monasterium capax talis oneris subeundi cū seruitium præstandum patrono directo feudi est reale consistens in pecunia, vel alia re tradenda, vel si sit personale nō dedeceat religionem illud subire, vel casu quod dedeceat, possit per substitutum exhiberi. Sanch. *vt supra.* Vnde feudi petētis seruitium incertum ad arbitrium domini capacia non sunt monasteria, cum posset tunc à domino postulari seruitium quod non posset, vel non deceret à monasterio exhiberi. Menochius *cons.54. n.15.* Sanchez *vt supra n.44.* Limitatur tamen tradita doctrina de capacitate monasteriorum ad possidendum feudum ad feudum quod nō habet dignitatem annexam cuius incapax est monasterium, vt regni, Ducatus, marchionatus, & Comitatus. Cum enim monasteria capacia non sint huiusmodi dignitatum, vt dicetur inferius *n.8.* sic neque feudi cui annexæ sunt. Molina vt supra. Azor. *tom.1. instit. moral. lib.12. c.8. q.5* Quando autem succedat monasterium in feudum Nouitij dicetur infra *num.14.*

5 Capacia etiam sunt prędicta monasteria bona immobilia possidentia emphyteosis, sicut, & feudi, quoties pensionis solutio non repugnaret, aut esset indecens monasterijs. Pro quo etiam notandum, emphyteosim esse ius habendi rem aliquam immobilem quoad dominium vtile cū onere soluendi realem aliquam pensionem domino in recognitionem directi dominij. Quoties ergo talis pensionis solutio non repugnat, aut indecens est monasterio, capax erit emphyteosis. Ratio est, quia cum generaliter loquendo prædicta monasteria capacia sint possidendi bona immobilia, cum emphyteosis inter illa numeretur, nec possit esse aliqua ratio specialis illa, nisi repugnantia, aut indecentia solutionis pensionis, si hæc non est, nulla erit. Nauarrus *comment. 2. num.55. fin. de Regular.* Azor. *tom. primo instit. moral.*

moral. lib. 12. capit. 8. quæstio. 4. Possunt etiam dari bona immobilia monasteriorum tam in feudum, quam in emphyteosim, quod intellige seruata solemnitate requisita pro alienatione bonorum Ecclesiæ de quo infra à *num.* 54. *& tomo* 1. *cap.* 10. *à num.* 1. Pro quo videtur extare priuilegium Leonis X. Societati Charitatis de Vrbe, quod refert Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 38. *art.* 2. *ex Compend. priuilegiorum Societatis Iesu.* Licet dubitem an illo possint frui Regulares. Casu autem quod emphyteuta, ille scilicet, qui habet bona illa à principali domino, pensionem non soluat, cadere in commissum, & posse expelli auctoritate prælati, habent plures; & habetur ex priuilegio Pij V. concesso Fratribus SS. Trinitatis. Syluester *verb. emphyteo. n.* 2. Rodriguez vt supra.

6 Sunt quoque capacia prædicta Monasteria iurisdictionis temporalis, prout colligitur *ex cap. cum dilectus de ordine cognit. ex cap. Abbate sanè de sentent. & re iudicat. in* 6. & ex quadam lege recopilationis *L.* 4. *tit.* 3. *lib.* 1. *recop.* Experientia quoque ipsa qua constat in partibus Hispaniarum multa Monasteria possidere villas, & castra cum iurisdictione. Et ratio est, quia nihil est in iurisdictione temporali quod impediat quominus Monasterijs conuenire possit. Si enim dicatur indecens esse Religiosos sæcularia negotia pertractare, aut iurisdictionem criminalem exercere, maximè vbi interuenit causa sanguinis, id solum probat hanc iurisdictionem à Religiosis mediatè solum, & per substitutos, aut delegatos exerceri debere, quod est verum & colligitur ex *c. finali ne Clerici, vel Monachi in* 6. Rodriguez *to.* 2. *q. Regul. q.* 78. *art.* 12. *§. neque obstat alia decretalis.* Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 15. *num.* 12.

7 Pariter etiam videtur dicendum prædicta Monasteria possidendi Maioratus capacia esse, tam loquendo de Maioratibus non habentibus iurisdictionem temporalem annexam, quam de illis qui habent illam. Tum quia capacia sunt quorumcumque bonorum, & iurium immobilium, vt colligitur ex *authen. ingressi C. de Sacrosancta Ecclesia,* & Conc. Trident. *sess.* 25. *c.* 3. Tum quia nihil est in maioratibus quod repugnet statui Religioso Monasteriorum, vt discurrenti per singula patebit, & constat ex dictis *num. præced.* Rodrig. *to.* 2. *q. Regul. q.* 78. *art.* 12. post alios. An autem de facto in huiusmodi maioratus succedant monasteria dicetur inferius num 17. Intelligitur autem doctrina tradita de maioratibus inferioribus, non de his qui summam dignitatem, aut iurisdictionem annexam habent pro qua perita videatur industria personæ singularis, propter dicenda num. sequenti.

8 Nihilominus non videntur prædicta monasteria habere posse, aut capacia esse habendi maioratus illos, qui summã, aut supremam dignitatem, aut iurisdictionem habent annexam, vt sunt Regnum, Ducatus, Marchionatus, Comitatus. Ratio est, quia huiusmodi dignitates, seu maioratus, ea munera, & ministeria habent annexa, quæ vix, aut nullo modo per substitutas personas exerceri possint, vt propterea tam iure gentium, quam ex institutione harum dignitatum videantur personales, & ad illas industria personarum requisita, ita vt per substitutos administrari non possint. Rex enim personaliter debet adesse Curiæ, Comitijs, bello &c. Duces etiam, Marchiones, & Comites personaliter seruire debent exercitui, assistere Regi, Curiæ, bello &c. Glossa *c. scripsit. verb. dignitates* 27. *q.* 2. Tiraquell. *de nobilitat. c.* 26. *n.* 3. Molina *lib.* 1. *de primog. c.* 13. *num.* 18. Specialiter aliqui qui sustinent posse monasteria maioratus alios inferiores possi[de]re id negant de istis. Auendagno iunior *L.* 40. *Tauri gloss.* 4. *num.* 39. *&* 45. Rodriguez *to.* 1. *q. Regul. q.* 78. *art.* 12. *paragr. præterea licet,* vbi inquit: Hoc autem cessat in primogenijs, quæ dignitates has supremas annexas non habent, sed tantum Vassallus, & iurisdictionem, cuius iurisdictionis seruitium, & ministerium non est personale, & per substitutos potest exerceri.

9 Probabile etiam valdè est prædicta monasteria capacia etiam esse habendi maioratus institutos fauore agnationis, familiæque conseruandæ, durante scilicet vita Religiosi, cui talis maioratus competebat. Ratio est, quia Religiosus non perdit iura sanguinis, nec ex eo quod Religiosus est, desinit esse de genere, familia, & agnatione sua, nec perdit nobilitatem quam habebat, vt dixi *tom.* 1. *cap.* 2. *num.* 16. ergo ratione ipsius capax erit Monasterium possidendi huiusmodi maioratus, cum monasterium possideat illa bona seu iura quæ Religiosis competunt, aut competere possunt siue ante, siue post professionem. Quod intellige pro tempore quo viuit Religiosus, ita vt post illius mortem transeat maioratus ad alium agnatum vocatum in institutione illius. Rodriguez *tomo* 1. *quæst. Regular. quæst.* 78. *articul.* 12. *paragr. neque etiam obstat,* & probabile id putat, etsi probabilius contrarium; Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. capit.* 15. *num.* 19.

10 Multo magis certum est prædicta Monasteria capacia esse habendi, aut possidendi fideicommissum (idest ius habendi aliquam hæreditatem alicui relictam eo onere vt alteri postea restituatur) ratione Religiosi ad quem spectabat, etiamsi illud relictum esset familiæ, aut agnatis. Ratio est, quia cum Religiosus familiam, & agnationem seruet, vt *num. præced.* dictum est, & ex alia parte monasteria capacia sint cuiuscumque hæreditatis Religioso competentis, absdubio ratione illius capax erit talis fideicommissi. Mantica *de coniectur. vlt. voluntat. lib.* 8. *titul.* 12. *num.* 25. *&* 27. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. c.* 25. *num.* 21.

11 Sunt quoque præfata Monasteria capacia habendi Ius patronatus, quod vt dixi *cap.* 11. *num.* 1. non est aliud, quam potestas præsentandi instituendum ad beneficium Ecclesiasticum in Ecclesia pro eo quod eam fundauit, vel construxit, vel dotauit. Ratio est, quia nihil est in tali iure patronatus, vel exercitio ipsius quod repugnet Religiosorum domibus, vel indecens illis sit, cum ergo ex alia parte prædicta monasteria capacia sint quorumcumque iurium, seu bonorum etiam immobilium, capacia etiam erunt huiusmodi Iuris patronatus. Et ita id supponunt Lambertinus *de iure patronat. lib.* 1. *par.* 1. *quæst.* 8. *art.* 9. *num.* 7. Rodriguez *tomo* 2. *q. Regul. q.* 122. *art.* 2. Sanchez *lib.* 7. *in decal. cap.* 14. *num.* 5. quomodo autem in illud succedat inferius num. 21. dicetur.

12 Insuper præfata monasteria capacia sunt habendi ius nominandi ad emphyteosim, quam Religiosi habebant ante professionem. Nihil enim est in hoc iure, aut exercitio ipsius quod repugnet, vel indecens sit monasterijs, casu ergo quod Religiosi ante professionem tale ius habuissent cum post professionem nullum temporalium bonorum ius maneat in ipsis, sed totum transeat ad monasterium, transibit etiam, & istud. Molina *to.* 2. *de iustit. disp.* 482. *vers. vtrum autem Religiosus.* Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 14. *num.* 16. *&* 17. [Vnde de moniali quadam olim coniugata, quæ in tali statu non fecit nominationem in re emphyteutica, prout poterat facere, non posse illam facere postea dum est monialis, resoluit Portellus *in Resolut. moral. tom.* 2. *casu* 38.] Quando etiam succedat in hoc ius monasterium dicetur infra num. 24.

13 Prædicta autem bona, seu iura, quibus capacia esse monasteria Regularia, quæ immobilia possidere possunt dictum est, tribus præsertim modis, aut aliquo ipsorum, acquiri possunt à monasterijs, videlicet donatione, emptione, & successione, ad quos tres modos acquirendi reduci possunt alij. His autem modis acquirere posse monasteria constat tum ex iure communi, & praxi Ecclesiæ, tum ex multis priuilegijs Religionum. Praxis Ecclesiæ nota est apud omnes. Ius commune habetur *in cap. nullum* 18. *quæst.* 2. de quo Suarez 3. *tomo de Relig. lib.* 2. *capit.* 26. Priuilegia quoque Religionum multa afferri possent, de quibus Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Bona; verb. Eleemosyna, verbo Hæreditas, verb. Legatum, & verb. Possessiones Fratrum.* Portellus *in Dub. Regular. verbo Bona verba, verb. Eleemosyna, & verb. Legatum.* Excipitur ab hoc vltimo acquirendi modo qui est per successionem religio Societatis Iesu quoad collegia, etsi enim annuos redditus, & bona stabilia possideant, nihilominus priuata sunt iure succedendi in bona suorum religiosorum, iuxta dicta *cap.* 1. *num.* 7. Quod idem dico de Collegijs nostrorum PP. Discalceatorum Congregationis Hispaniæ, nequeunt enim in Fratrum hæreditatem succedere, vt ibi diximus. Prædicta ergo Collegia, quantum ad hoc punctũ succedendi intelligi debent excepta. De alijs est sermo in præsenti.

14 Igitur acquirere posse prædicta Monasteria iura feudorum, seu feuda ipsa, successione, eo quod aliquis feudum possidens ingrediatur, & profiteatur Religionem, pa-

ret, quia cum Monasteria succedant in omnia iura professi, quibus capacia sunt ipsa Monasteria, cum illa capacia sint possidendi feudum, quando seruitium per illod postulatum est tale, vt ab ipsis exhiberi possit, iuxta dicta *num*. 4, absdubiè transibit etiam feudum talis professi, cum alijs ipsius bonis ad Monasterium. Confirmatur, quia Nouitius minimè amittit feudum per ingressum Religionis, sicut nec alia bona, cuius signum est, quod egrediens Religionem retinet omnia illa. Ergo, quemadmodum cum profitetur Religionem in alia bona ipsius succedit Religio si est capax succedendi, sic & in feudum, ac perinde successione acquiret Monasterium feudum. Azor. *to. 2. instit. moral. lib.* 12. c. 8. q. 5. Rodriguez *to.* 1. q. *Regular.* q. 38. *art.* 3. & *to.* 2. q. 62. *art.* 5. & q. 78. *art.* 12. *vers. Tertio probatur*. Posse etiam donatione acquiri constat ex priuilegio Celestini V. facto Congregationi Celestinorum, de quo Rodrig. *dicto tom.* 1. q. 38. *art.* 4. Vbi etiam de alio simili priuilegio concesso Congregationi S. Georgij in Alga. Emptione autem posse acquiri, constat ex dictis, quæ enim successione, & donatione acquirere possunt Monasteria, etiam emptione acquirent, posita ipsorum capacitate.

15 Idem etiam de emphyteosi dicendum videtur, posse scilicet prædicta Monasteria bonorum immobilium capacia acquirere illam successione, ob professionem videlicet in Religione alicuius talem emphyteusim possidentis, quando scilicet, vt dictum est *num.* 4. pensio soluenda non est indecens, aut repugnans Monasterio. Cum omnia iura, & bona professi, vt dictum est, ad Monasterium transeant. Nauarr. *Comm.* 2. *num.* 55. *sin. de Regular.* Molina *to.* 1. *de iustit. disp.* 140. Sanchez *lib.* 7. *in decalog.* c. 15. *a num.* 53. apud quos etiam, quæ & qualis sit hæc emphyteusis, in quam Monasteria prædicta succedant. Posse etiam illam acquirere Monasteria donatione sibi ab alijs facta, vel etiam emptione ex eo constat, quod in eo nulla apparet repugnantia, aut indecentia, quare id fieri non possit.

16 Pariter de iurisdictione temporali dicendum est, eam scilicet acquirere posse prædicta Monasteria bonorum immobilium capacia, tum successione ratione Nouitij in Religione profitentis, tum emptione, & donatione, cum in hoc nulla sit repugnantia, aut indecentia. Maximè quia cum possint his tribus modis acquirere villas, castra, seu pagos quibus annexa est talis iurisdictio temporalis, eisdem etiam modis illam acquirent.

17 De Maioratibus autem loquendo quamuis, vt dictum est *n.* 7. prædicta Monasteria aliquas illorum habendi capacia sint, quasi in actu primo, & in potentia, nihilominus in illos non succedunt ratione professorum in Religione. Primò, quoties à primo maioratus institutore adiecta est clausula ne in illum succedant Monachi. Talis enim conditio iusta est, & valida, cum non contendat, vt à statu Monachali retrahat, sed vt familia conseruetur. Couarrub. *lib.* 2. *variar.* c. 19. *num.* 10. Molina *to.* 1. *de iust. disp.* 267. *concl.* 2. & 3. *to. disp.* 624. *num.* 2. & alter Molina *de Hispan. primog. lib.* 2. c. 13. *num.* 54. In tali autem casu statim à die professionis possessoris maioratus deuoluitur ipse maioratus ad sequentem vocatum, non aliter, quam si possessor naturaliter mortuus fuisset. Ea enim professio æquiparatur morti naturali quemadmodum ergo si talis possessor maioratus naturaliter moreretur deuolueretur ad sequentem vocatum, sic etiam in præsenti cum Monasterium sit exclusum. Molina *to.* 3. *de iust. disp.* 623. *num.* 2. Sanchez *lib.* 7. *in decalog.* c. 15. *num.* 10. Secundò, etiam si à primo institutore maioratus non sit apposita prædicta clausula exclusiua monachorum, quoties verisimiliter præsumitur ex signis, vel conditionibus in institutione positis nullatenus voluisse prædictum institutorem, vt maioratus ad monasteria peruenirent. Cum enim talis voluntas rationabilis sit, valida erit, sicut dictum est de voluntate expressa per clausulam excludentem, Molina *lib.* 1. *de primogenijs cap.* 13. *a num.* 81. *vsque ad* 94. Graffis 2. *p. decis. lib.* 3. *cap.* 19. *num. penult.* Molina *Societat. Iesu to.* 3. *de iustit. dicta disp.* 624. *num.* 4. Quo etiam casu iudicandus erit professus maioratum obtinens quasi naturaliter mortuus, & transibit maioratus ad alium vocatum, vt dictum est supra, propter eamdem rationem. Signa autem talis voluntatis institutoris maioratus erunt, si petat arma, & nomen suum à successoribus in maioratu obseruari, saltem eo modo honorifico, ac splendore, quo à Religiosis id fieri nequeat, aut non deceat. Si habens filium monachum tempore quo instituebat maioratum nullam de ipso mentionem fecit, sed solum de alijs filijs, filiabus, aut consanguineis. Si petat quod successor in maioratu vadat personaliter cum Rege ad bellum, & similia. Sanchez *lib.* 7. *in decalog.* c. 15. *num.* 23. & 26.

18 In alios autem maioratus in quorum institutione nō apponitur clausula expressè exclusiua Monachorum, neque sunt signa præsumptionis talis exclusionis, siue habeant, siue non habeant annexam iurisdictionem, dummodo non sint ex illis qui summam dignitatem, vel iurisdictionem importent, de quibus supra *num* 8. succedere possunt prædicta Monasteria. Ratio est, quia cum illorum capacia sint iuxta dicta *num.* 7. & ex alia parte regula generalis sit ex *authent. ingressi Cod. de Sacrosanct. Eccl.* quod Monasteria in omnia professi bona, & iura succedant, non est cur à tali successione excludantur, maximè quia priuari Monasteria tali successione quædam pœna videatur iuris communis restrictiua, pœna autem irrogari nequit nisi sit in iure expressa. Quæ sententia, quoad maioratus iurisdictione carentes receptissima est apud auctores. Molina *lib.* 1. *de primogenijs cap.* 13. *num.* 95. & alter Molina Iesuita *tom.* 3. *de iustit. disp.* 623. *num.* 3. Quoad maioratus verò iurisdictionem habentes est probabilissima. Auendagnus *in respons. lib.* 40. *Tauri Gloss.* 4. *num.* 29. Rodriguez late, & doctè 2. *to. q. Regul.* q. 78. *art.* 12. vbi in fine concludit ita iudicatum esse in Senatu Pintiano in causa cuiusdam maioratus.

19 Ex quibus constat prædicta Monasteria acquirere posse successione, & in persona professorum in aliquos, & plures maioratus succedere. An verò similiter eos possint acquirere emptione, vel donatione, pendet ex cognitione naturæ dictorum maioratuum, de quo alias. Cum autem capacia sint saltem aliquorum, vt dictum est, nisi natura ipsorum maioratuum repugnet, etiam emptione, vel donatione eos acquirere poterunt. Idem etiam videtur dicendū de institutione primogenij, etsi enim Religiosus particularis primogenium instituere non possit quia est actus dominij, & quia is qui non potest contrahere, nec vltimam voluntatem facere, primogenium instituere non potest, vt docent Tapia *authent. ingressi verb. ideoque nec de his* c. 1. *num.* 73. Molina *to.* 3. *de iustitia disp.* 604. *num.* 4. de Monasterijs autem cum capacia sint dominij, & possint contrahere, videtur posse illud instituere, saltem in iure communi naturali stando. Quamuis quia primogenium est res prophana abstinere ab ipsius institutione debeant etiam Monasteria, nisi ex pia aliqua, & honesta causa. Molina *lib.* 2. *de primog. cap.* 1. *n.* 68. & alter Molina Iesuita *d. disp.* 604. *n.* 5.

20 Pari etiam ratione possunt prædicta Monasteria fidei commissa successione acquirere, cum capacia sint illa possidendi, iuxta dicta *supra num.* 10. & tenet Mantica, & Sanchez *ibidem relati*. Emptione quoque, & donatione illa etiam acquirere posse videtur, nisi obstet natura, aut qualitas ipsorum.

21 De iure patronatus loquendo cum illius capacia sint prædicta monasteria, iuxta dicta supra *num.* 13. ideo successione acquiri potest ab ipsis, sicut, & alia professi iura, vt Lambertinus, Rodriguez, & Sanchez *ibid.* relati docent. Intelligendum autem hoc erit de iure patron. seu præsentandi, quod iure singulari, aut personali pertinebat ad professum, si .n. illud cōpetebat ipsi nō iure singulari, aut personali, sed quatenus erat in sæculo pars alicuius cōmunitatis, vel Collegij, cū ratione professionis desinat esse talis pars, non trāsiet ad monasterium. Glossa *in c. beneficium v. conferendū in additionib. de Regul. in* 6. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 34. *num.* 1. Similiter acquiretur monasterio ius patronatus quod acquireret monachus iā professus fundans, cōstruens vel dotans Ecclesiam. Cum quidquid monachus acquirit monasterio acquirit. Lambertinus *de iure patron. lib.* 1. *par.* 5. q. 8. *art.* 9. *num.* 7. Addit Sanchez vt supra *num.* 4. id esse quando monachus ex legitima licentia fundaret, construeret, vel dotaret Ecclesiam. Verumtamen etiamsi non adsit talis licentia, sed demum, quod monachus sine illa illegitimè, vel peccaminosè contra votum obedientiæ, vel paupertatis fundaret, construeret, vel dotaret talem Ecclesiā, adhuc ius patron. quod acquisiuerat transit ad monasteriū, iuxta dicta *to.* 1. c. 6. *num.* 40. Præterea acquirere possunt successione prædicta monasteria ius patronatus quod est

annexum

annexum aliquibus bonis professi in quæ succedunt ipsa Monasteria. Cum enim accessorium sequatur naturam principalis, si Monasterium succedit in bona professi, succedet etiam in ius patronatus illis annexum. Rodrig. *to.*3. *q.Reg. q.*122. *artic.*2.

22 Acquirere etiam possunt prædicta Monasteria ius patronatus donatione, seu translatione facta ab eo qui illud habebat, & erat patronus cum facultate donandi. Cum enim illius habendi capacia sint, iuxta dicta supra *num.* 11. non est aliqua ratio quare ipsis donari non possit, modo tamen assignato *cap.* 11. *num.* 10. Non tamen possunt acquirere illud emptione cum sit inuendibile, & materia simoniæ, iuxta dicta eodem *c.*11. *n.*7.

23 Quando ius patronatus competit Monasterio solum ratione personæ Religiosi in ipso professi, ita vt illud sit annexum personæ, sequitur ipsam, ita vt post mortem ipsius expiret ius patronatus, & ipso translato ad aliud Monasterium transeat idem ius cum illo, si autem est annexum bonis, durat quantum durant illa bona. Quorum ratio est, quia accessorium, & annexum alicui sequitur ipsum. Rodriguez *to.*2. *q.Regul. q.*122. *artic.*2. Sanchez *lib.*7. *in decal. c.*14. *n.*6. Ad quem autem pertineat ius præsentandi quando ius patronatus transit ad Monasterium ratione personæ Religiosæ an scilicet ad illum, an verò ad Monasterium dictum est *c.*11. *n.*11. 15. *&* 16.

24 Succedent etiam prædicta Monasteria in ius nominandi ad emphyteusim competens professionem emittenti, iuxta dicta supra *n.*12. quod intellige nisi tale ius sit personale, vel ex coniecturis eliciatur electam esse industriam personæ. Emptione etiam, & donatione etiam acquiri potest à prædictis Monasterijs, cum in hoc nulla sit repugnantia, vel indecentia.

25 Succedent insuper prædicta Monasteria in legitimam debitam professo, cum succedant in omnia iura ipsius. Sed hic notandum nequaquam patre superstite deberi legitimã filio professo, eo quod viuentis nulla sit hæreditas *L. qui superstites ff. de acquir. here. & L.*1. *§. si impubers ff. de collat. bonor.* & tradunt Decius, Felinus, & alij quos refert Tapia *authent. ingressi verb. sua c.*4. *n.*10. quod videtur limitandum nisi pater vergeret ad inopiam dissipando bona sua, aut in casu quo filius existens in sæculo posset à patre postulare legitimam. Hiscenim casibus etiam Monasterium posset petere legitimam filij viuente patre, cum ius filij translatum sit in Monasterium. Tapia *ibid. n.*11. Sanchez *lib.*7. *in decalog. c.*10. *n. vlt.*

26 Præterea succedent in iura suitatis, & agnationis, iura Sanguinis, & cognationis, qualitates, & prærogatiuas professi, quatenus, & eo modo quo ipsi, & Monasterijs ipsis competere possunt. Constat *ex l. fin. C. de Episc. & Cleric.* constabit etiam ex infra dicendis. Mant. *de Coniectur. vlt. volunt. lib.*8. *tit.*12. *n.*25. Mol. *lib.*2. *de primog. c.*13. *n.*47.

27 Transeunt etiam ad prædicta Monasteria bona illa quæ habebat professus in sæculo cum pacto non alienandi, nisi per tale pactum exprimeretur hæc transactio. Quia si talis expressio non habetur, nomine alienationis solum videtur importari alienatio voluntaria, non illa quæ per legem inducta est, qualis est de qua in præsenti. Molin. *lib.*1. *de primog. c.*13. *n.*77. Tapia *authent. ingressi verb. sua c.*12. *n.*38.

28 Transeunt præterea ad dicta Monasteria bona illa quæ habebat aliquis grauatus eo onere, vt si moreretur absque filijs transirent ad aliquem tertium, & ipsis nullis filijs relictis Monasterium ingreditur. Ratio est, quia ita deciditur *in authent. de sanctiss. Episcop. paragr. sed & hoc præsente*, quæ approbatur *c. in præsentia de approbat.* & communi Pontificum consensu. Cuius etiam decisionis ratio est, quia vel Monasterium habetur loco filij, vt tradunt post alios. Molina *lib.*2. *de primog. c.*9. *n.*4. Lessius 2. *de iustitia c.*41. *dub.*41. *n.*84. vel quod ea conditio si absque liberis decesserit videatur turpis, vtpote auertens à Religioso statu, ac per consequens habeatur pro non adiecta, vt habent etiam Angelus *verb. heres. n.*21. *& ibid.* Tabiena *q.*16. *n.*17. Armilla *verb. hereditas n.*22. vel quia ita præsumitur voluntas testatoris, aut relinquentis talia bona, vt volunt Molina *to.*1. *de iust. disp.*190. *vers. quando quis*, Sanchez *lib.*7. *in decalog. c.*16. *n.*8. Addo oppositum esse dicendum in casu quo constaret expressè de voluntate testatoris, aut relinquentis talia bona. Sanchez *ibid. n.*12.

29 Item transit ad prædicta Monasteria vsus fructus quem habebat ille qui professionem emisit in illa. Cum enim *auth. ingressi C. de sacrosf. Eccles.* decidatur omnia bona, iura & actiones monachi transire in Monasterium, nec ibi aut alibi excipiatur vsus fructus, idem de illo dici debet, Syluester *verbo Religio* 6. *q.*1. *dicto* 2. *& verbo hereditas n.*1. *q.*7. *& verb Religio n.*21. Nauarrus *Comment.* 2. *n.*38. *de regular.* Graffis 2 *p. decis. lib.*3. *c.*19. *n.*43. Quod etiam videtur verum de patria vsu fructu in filij bona aduentitia, quando talis pater professionem emittit, cum nulla sufficiens ratio discriminis inter hunc, & alios vsus fructus assignari possit. Molina *to.*1. *de iust. disp.*9 *ad finem.* & *disp.* 140. *column.*4. Lessius 2. *de iust. c.*41. *dub.* 10. *n.*83.

30 Transire etiam videtur ad prædicta Monasteria præcarium quod erat illius qui Religiosus effectus est, cum sic eadem ratio de hoc ac de alijs iuribus. Sanchez *lib.*7. *in decalog. c.*15. *n.*60. Nota autem præcarium esse ius habendi aliquam rem solum pro tempore quo is qui eam concessit voluerit. De quo Azor. *tom.*3. *lib.*7. Bonacina *de contract. q.*14.

31 Denique generaliter loquendo prædicta Monasteria succedunt in omnia Religiosi bona de quibus ipse ante professionem legitimè non disposuerat, siue ab ipso quomodolibet ante, vel post professionem acquisita sunt, iuxta dicta ex illa generali regula. Quidquid Monachus acquirit Monasterio acquirit *to.*1. *c.*6. *n.*40. Constat quoque hoc *ex §. Si qua mulier auth. de sanctis Episcop. & §. illud quoque auth. de Monachis, & auth. si qua mulier. & auth. ingressi. C. de Sacrosf. Eccles. & c. Si qua mulier, & c. quia ingredientibus* 19. *q.*3. Nauarrus *Comment.* 2. *de Regular. n.*55. Sanchez *lib.*7. *in decal. c.*10. *n.*4. [Lugo *de iust. & iure to.*1. *disp.*3. *sect.*9. *n.*190. *&* 192. Et ratio omniũ est quia cum religiosus per professionem se totaliter Deo dedicet, consequenter etiam dedicat ei omnia quæ possidet, & ita monasterium succedit in omnia iura, & facultates quæ professo competere possunt. Rodrig. *to.*2. *q. Regular. q.*80. *art.*2. Tamburinus *de iure Abbatum to.*3. *disp.*11. *quæsit.*4. *n.*7.] Vnde in his, in quæ es professi persona succedunt, illis actionibus agere possunt quæ professo ante ingressum competerent. Si quidem in omnia eius iura succedunt. Syluest. *verb. religio* 6. *q.*2. Angelus *in summa verb. religio n.* 59. [Vt verò sciatur quæ bona sunt illa quæ ex filio familias in Religione professo transeant cum ipso ad Religionem, notandum ex communi Doctorum sententia, quadruplex esse filij familias peculium nempe castrense, quasi castrense, aduentitium, & profectitium. Castrense dicitur illud quod in castris, seu bello adquiritur.

Quasi Castrense, quod ex publico aliquo officio. Aduentitium, quod neque ex bello, neque ex officio aliquo publico, nec ex bonis paternis aut patris intuitu, sed aliunde adquiritur, vt donatione, legato, successione materna, opera propria, aut ex artificio. Profectitium verò quod pecunijs aut rebus patris, aut patris occasione adquiritur. Ex quibus peculijs Castrense, & quasi Castrense pertinent ad filium quoad proprietatem, & vsumfructum. Aduentitium pertinet ad filium quoad proprietatem, & ad patrem quoad vsumfructum. Profectitium verò pertinet ad Patrem tam quoad proprietatem, quàm quoad vsumfructum. Ergo ad intentum filio familias professo transeunt cum ipso ad Religionẽ peculium Castrense, & quasi Castrense: quia hæc sunt omnino ipsius filij. Profectitium nullo modo transit ad Monasterium, quia est omnino patris. Aduentitium autem transit quoad proprietatem ad Monasterium, cum quoad proprietatem sit filij. In quo conueniunt DD. specialiter Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.*13. *num.*37. & Lugo *to.*1. *de iustit. & iure, disp.*3. *sect.*9. *n.*196. An verò trãseat quoad vsumfructum, etsi aliqui affirment, meritò tamen communis sententia tenet contrarium, scilicet, non transire hoc modo ad Monasterium, sed manere apud patrem, eo quod re vera hoc modo sit patris, & pertineat ad patriam potestatem quæ non soluitur per professionem filij. Sanch. *sup. n.*39. post plures alios, quos sequitur Lugo *sup.*

Dubitari autem solet, An libri quos pater filio dederat studiorum causa transeant cum ipso ad Monasterium. Et dicendum quod si filius erat iam Doctor, & iam exercebat munus aliquod in Republica, vel in procinctu erat ad il-

lud

lud exercendum, tunc libri illi censentur vt bona Castrensia filij, & ipse veluti emancipatus, ac proinde transibunt cum ipso ad Monasterium. Si verò nondum absoluerat sua studia censentur bona profectitia, sicut & alia supellex à patre filio concessa, vt poté manenti sub patris potestate, ac proinde non transibunt cum filio ad Monasterium. Ita Lugo supra ex doctrina Molin. *to. 1. de iustit. & iure, disp. 239.*

Nota præterea probabile valdè esse bona quæ adquirunt Nouitij tempore Nouitiatus esse bona quasi Castrensia, eo quod Nouitij per Nouitiatum veluti egressi sunt de patria potestate, & censentur Clerici, quorum priuilegium est, vt quæ post Clericatum adquirunt sint bona quasi Castrensia, ac proinde etiam talia bona transibunt cum ipsis ad Monasterium, si professionem emiserint. Sanchez *dicto c. 13. n. 46.* Lugo *sup. n. 196.*

32 Potest tamen contraria consuetudine legitimè præscripta derogari huic iuri succedendi prædicta Monasteria in bona suorum professorum, sicut derogatum dicitur apud Gallos, ita vt ipsorum bona pertineant ad consanguineos propinquiores. Ratio est, quia hoc ius succedendi, etsi satis conforme sit iuri naturæ, cum ratio postulet, vt qui se dicat Deo, omnia etiam sua ipsi etiam dedicet, nihilominus solo iure humano, vt patet ex locis citatis *n. præced.* introductum est, iuri autem humano consuetudo legitimè præscripta derogare potest. Couar. *de pactis p. 3. §. 2. n. 4. ad fin. et c. 1. fine de testam.* Azor. *to. 1. instit. mor. lib. 12. cap. 8. quæst. 1.*

33 Quamuis autem iure Pontificio abrogari possit tale ius succedendi in bona professorum causa rationabili subsistente cum Pontifex dominus sit, vel supremus administrator bonorum Ecclesiæ, iure tamen ciuili id fieri non potest, quia cum Principes temporales, à quibus dimanat ius ciuile non habeant iurisdictionem in Ecclesiasticas personas, aut bona ipsarum, neque etiam habent potestatem ad auferendum id quod ab Ecclesia Monasterijs est concessum. Couarrub. *de pactis 3. p. §. 2. n. 4. vers. Illud sane.* Rodriguez *tom. 2. q. Regul. q. 77. artic. 2.* Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 12. n. 18.* plures alios referens, & impugnans oppositum sentientes.

34 Non tamen succedunt prædicta Monasteria in beneficia Nouitij qui in illis emisit professionem vacant enim talia beneficia per professionem, vt habetur ex *cap. Beneficium de Regul. in sexto,* vt dictum est *tom. 1. c. 2. n. 17.* nec in pensiones, propter eamdem rationem. Gygas *de pensionib. q. 5. n. 6.* Sanchez *lib. 7. in decal. c. 4. n. 13.* Vide dicta *hoc 2. tom. c. 2. n. 21.*

35 Nec etiam succedent prædicta Monasteria in bona professi quando ipse tempore Nouitiatus modo assignato *to. 1. c. 24. n. 32.* vel alio modo ante ingressum in Religionem renunciauit hæreditati suæ, aut bonis quæ ad ipsum pertinebant. Eo enim ipso quod talem renunciationem legitimè fecit nullum ius remanet in ipso ad prædicta bona, ac per consequens nec Monasteria in illa succedent. Quia tamen adhuc facta renunciatione hæreditatis remanet in renunciante ius ad aliqua alia bona, ideo in ipsa succedet Monasterium. Quæ autem sint hæc bona non comprehensa in renunciatione hæreditatis, tractant. Azorius *to. 2. inst. moral. lib. 2. c. 28. q. 8.* Molina *to. 2. de iust. disp. 579.* Rodrig. *to. 2. q. Reg. q. 78 art. vlt.* Sanch. *lib. 7. in decal. c. 7.*

36 Nec etiam succedent prædicta Monasteria in illa bona Nouitij professionem emittentis quæ sunt legitima filiorum quos habet in sæculo. Prædicta enim bona non spectant ad ipsum professum, sed ad filios ipsius, ac per consequens, nec ad Monasterium, quod solum succedit in iura professi. A quo autem tempore debeatur dicta legitima filijs, an scilicet à tempore professionis patris, an solum post mortem ipsius? Probabilius est, statim ac parens profitetur deberi. Talis enim professio est quædam mors ciuilis ipsius, & ratione illius fictione iuris desinit esse in rerum natura. Syluester *verbo hæreditas 1. q. 7. n. 10. dicto 6. & verb. Religio 6. q. 1. dicto 1.* Angelus *in summa verb. Religiosus n. 49. & verb. hæreditas n. 22.* Nauar. *commen. 2. n. 48. & 54. de Regularib.* Quod etiam verum habet in filijs illegitimis in regnis in quibus succedunt in bona parentum. Azor. *tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 8. q. 7.* Molina *tom. 1. de iust. disp. 140. vers. à regula illa.* Tempore etiam quo illa bona possidentur à Monasterio tenetur ministrare alimenta filijs illius professi, quando scilicet pater eos tenetetur alere, quia succedit Monasterium in oneta bonorum illius professi, & talia bona sunt adstricta huic oneri. Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 10. n. 8.* Pro quota autem bonorum parentis professi assignanda filijs in alimenta, vide Syluestrum, & Angelum *vt supra.*

37 Pariter nec succedent in ea bona professi quæ sunt legitima patris ipsius, propter eamdem rationem, quia scilicet talia bona non ad filium professum, sed ad patrem spectant.

38 Debentur etiam ea bona à tempore professionis filij sicut dictum est supra de professione patris, propter eamdem rationem. Tapia *Authent. ingressi verb. fuerit a. 4. fin. C. de sacrosanct. Eccles.* Azor. *to. 1. instit. moral. lib. 12. c. 8. q. 8.* Interim tamen tenebitur Monasterium alimenta patri præbere, sicut etiam dictum est supra de filijs, cum eadem sit ratio. Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 10. n. 11.*

39 Nec etiam succedent ante mortem patris in hæreditatem quæ contingere poterat filio professo post eiusdem patris mortem. Quia cum ius succedendi non competat alicui nisi post obitum eius cui succedendum est, professus nequit hoc ius in Monasterium transferre ante obitum illius cui succedit. Glossa *final. c. vnico 18. q. 1.* Felinus *c. in præsentia n. 56. de probat.*

40 Similiter nec succedent propter professionem Religiosi in bona relicta illi substitutis alijs post ipsum. Ratio est, quia cum in hac institutione non claudatur conditio *si absque liberis decesserit,* non militat in illa dispositio *cap. in præsentia de prob. et §. sed et hoc præsens authent. de sanctis Episcop. de qua supra n. 38.* quæ loquitur existente huiusmodi conditione. Talia ergo bona non venient ad Monasterium nisi solum pro tempore vitæ talis professi, & post illam ad substitutos Molina *to. 1. de iustit. disp. 190. column. penult.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 16. à num. 80. et 82.*

41 Item nec succedent in vsum fructum quem habet pater in bonis aduentitijs filij, filio professionem emittente. Quia professio facta à filio iuri patris quod antea habebat derogare non potest, nec patri adimere ius quod in filijs bonis acquisierat. Syluester *verb. Religio 6. q. 1. dicto 5.* Azor. *to. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 8. §. Tertio quæritur, et to. 2. lib. 2. c. 22. §. Quinto quæritur.*

42 Præterea nec videntur succedere posse in ius petendæ reuocationis emphyteusis, nec in ius retractus sanguinis quæ habebat ille, qui in Religionem ingressus est. Videtur enim cessare ratio horum iurium quæ est ne res illa à proprio sanguine, seu genere alienetur, cum ille professus non iam sibi, sed Monasterio acquirat, & Monasterium non sit de genere, aut familia illius. Sanchez post alios *lib. 7. in decal. c. 14. n. 24. 26. & 27.*

43 Qualiter etiam non succedant Monasteria in bona Religiosi, qui etsi valide professus est, tamen id fuit propter fraudem, dolum, & cupiditatem Prælati ad illa inhiantis. dictum est *to. 1. c. 12. n. 19.*

44 Acquirere etiam possunt prædicta Monasteria bonorum immobilium capacia bona temporalia iure hæreditario, seu vt hæredes, si tales ex testamento instituantur Religiosi ipsorum. Ita enim colligitur *ex l. fi. §. hoc etiam C. de Episcop. et Cleric.* vbi decernitur quoslibet tales Religiosos esse successionis hæreditariæ capaces. Et ratio est, quia id non repugnat voto paupertatis, cum ipsi Religiosi non sibi, sed Monasterijs acquirant, quæ tamen, vt dictum est in *hoc cap. num. 1,* illa possunt possidere. Nauarrus *comment. 2. num. 47. de Regul.* Molina *to. 1. de iust. disp. 140. column. 8. vers. non solum bona, et disp. 154. post principium.* Extenditur etiam hoc ad Collegia Societatis Iesu & ad domos professas, etsi enim prædicta Collegia in suorum bona non succedant, vt dictum est supra *nu 13.* possunt tamen institui hæredes, similiter, licet domus professæ immobilia possidere non possint, vt dictum est *cap. 7. num. 7.* hæredes quoque possunt institui, siue bonorum mobilium, siue stabilium, non vt ista retineant, sed vt vendant. Molina *tom. 1. de iust. disput. 195. vers. a regula proposita.* Sanchez *lib. 7. in decalog. ca. 27. num. 1. et 15.* Non tamen extenditur ad Minores de obseruantia, & Capuccinos, quia hoc est illis expressè prohibitum ab Ec-

clesia

clesia *in c. exiij de verbor. significationib. in 6.* Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. quæst. 78. art. 1.* Sorbus *in Compend. priuil. Mendicant. verb. hæreditas*. Vide dicta *to. 1. cap. 6. num. 45.*

45 Capacia etiam sunt prædicta Monasteria, quæ immobilia possident legatis. Quippe certa res est ijs omnibus posse legari, qui possunt hæredes institui, vt expressè habetur *Inst. de legatis §. legari, & l. regia tit. 9. par. 6.* prædicta autem Monasteria, vt visum est, hæredes possunt institui. Extenditur hoc ad Minores de obseruantia, & Capuccinos, etenim etsi illi, illorumque Monasteria hæredes institui nequeant, legari tamen illis potest. *cap. exiji. de verbor. significat. in 6.* Et ratio, est quia legatum est quædam donatio à defuncto relicta ab hærede præstanda §. *legatum. inst. de legat. & l. regia 1. tit. 9. par. 6.* at prædicti Patres, eorumque Cœnobia capacia sunt vt sibi donetur, ergo, & quod sibi legetur. Rodriguez *tom. 2. q. Regul. q. 125. art. 6.* Sorbus *in Compend. priuil. Mendic. verb. legata*. Portellus *in Dub. regul. verb. legatum*. Extenditur etiam ad domos professas Societatis Iesu, etenim etiam illæ legata recipere possunt, sicut & institui hæredes, vt *n. preced.* dictum est, esto bonorum immobilium capaces non sint, vt ibidem etiam dictum.

46 Legata relicta particularibus Religiosis transeunt ad Monasterium, cum ipsi acquirant quidquid acquirunt, iuxta dicta *to. 1 c. 6. n. 4.* Vbi etiam *n. 26.* quid dicendum sit de legato relicto Religioso ea conditione, vt ad ipsum, non autem ad Conuentum spectet, maximè si testator vlterius procedat dicendo se velle. vt dominium illius rei pertineat ad Religiosum, & quod si secus fiat pertineat ad extraneum. Vide ibi dicta.

47 Legata relicta Monasterijs ad certum vsum verb. g. pro indumentis Fratrum posse conuerti à Prælatis in alium vsum, v. g. panem, & vinum emendum, tenent Rodriguez *to. 2. q. Regul. q. 125. art. 9. &* Peirinis *to. 1. priuil. Minim. in Constit. II. Iulij II. paragr. 26. n. 72.* Sed tu vide dicta *to. 1. cap. 18. n. 94.* Neque enim iure communi id fieri potest, solus enim Papa potest vltimam testatoris voluntatem alterare. Rodriguez ibid. Nec de hoc video solidum aliquod priuilegium, quæ enim ibi adducuntur à Rodriguez, & Peirinis sunt viuæ vocis oracula quæ hoc tempore nihil valent, vt sepè dixi. Priuilegium autem Iulij II. quod ibi affert Peirinis satis obscurum est, & limitatum. Sunt tamen docti aliqui qui putant legatum relictum pro indumento Fratrum posse conuerti in cibus ipsorum, etiam standoin iure communi. Ijs tamen non assentior, propter dicta, nisi in casu talis necessitatis in qua prudenter existimari possit voluntatem testatoris eam fuisse.

48 Applicari etiam possunt Monasterijs egenis Regularium bona inuenta quorum dominus facta sufficienti diligentia pro ipso inueniendo ignoratur. Cum enim talia bona restitui debeant pauperibus (Lessius *lib. 2. de iust. cap. 14. n. 49.* Molina *to. 3. disp. 746.*) non est cur excludantur Monasteria egena necessarijs carentia. Bonacina *de contract. disp. 1. q. 3. punct. 4. num. 5.* post alios. Si autem lege, vel consuetudine introductum, vt inuenta, cuius, facta sufficienti diligentia, ignoratur dominus, alicui pio operi applicentur, ita est faciendum. In Hispaniarum verò Regnis applicata sunt aliqua ex huiusmodi inuentis Religionibus SS. Trinitatis, & S. Mariæ de Mercede, Pontificia, & Regia auctoritate, ita scilicet vt habeant ius illa petendi, ac propterea si alij operi pio non sint applicata ab inuentoribus, sed maneant in propria specie, teneantur reddi petentibus, cum illis sint applicata. Rodriguez *to. 1. q. Regul. q. 38. art. 4.* Extat etiam concessio Clemen. IV. pro Minoribus, quod scilicet cum aliqui assumentium habitum ipsorum fuerint obligati ad restitutionem aliquorum bonorum diuersis personis, quæ sciri, & inueniri non possunt Ministri, & Custodes, & eorum Vicarij, eorumque singuli in locis sibi commissis possint bona huiusmodi in pios vsus conuertere, prout secundum Deum viderint expedire. Rodrig. *vt sup.* Casarub. *in compend. priuileg. Mendic. ver. bona n. 4.* Similis etiam concessio extat Sixti IV. pro Carmelitis, qua Generali, Prouinciali, & Prioribus localibus concedit quod prædicta bona Ordinem ingredientium possint in pios vsus conuertere. Cord. *in Annotat. ad compend. priu. Mendic.* Circa concessionem autem Clem. IV. (& idem est de concessione Sixti IV.) aduertit Rodrig. vt supra solum pro Minoribus qui de rebus instantium in Religione nihil accipere possunt deseruire, non pro alijs Religionibus, quia secundum ius commune id fieri potest. Verumtamen etiam pro alijs Religionibus, Carmelitarum scilicet, & eorum qui cum ipsis in priuilegijs communicant, deseruit, nam licet iure communi prædicta bona inuenta, & incerti domini applicari possint pauperibus, ac per consequens monasterijs egenis, & necessitijs carentibus, vt dictum est, non tamen diuitibus, & in nullo egentibus (si talia fuerint aliqua Monasteria) pro istis ergo dici potest deseruire talem concessionem. Licet hoc solum sub dubio dictum sit, & sub doctiorum censura.

49 Idem dicendum de alijs bonis incertis malè adquisitis ex contractu, furto, aut alia defraudatione, quorum facta diligenti inquisitione ignoratur dominus, posse scilicet applicari Monasterijs egenis Regularium. Tum quia possunt applicari pauperibus, vt habent Lessius *lib. 2. de iust. cap. 14. dub. 6* Bonac. *de contract. disp. 1. q. 3. p. 4. n. 8. & 9.* Tum ex priuilegio Alexand. IV. pro Minoribus, quo tam ipsi quam alij qui cum ipsis communicationem priuilegiorum habent participare possunt. Concessit autem illis vt de male adquisitis, & incertis relictis possint recipere quæcumque eis data fuerint. Casarub. *in Compend. priuil. Mendic. v. Bona nu. 2.* Rodrig. *to. 1. q. Regul. q. 38. art. 1.* Portell. *in dub. Regul. v. Bona n. 3.*

50 Applicari etiam possunt bona Monasteriorum Monialium destitutorum Monasterijs Fratrum aliquarum Religionum, & earum quæ cum ipsis communicationem priuilegiorum habent. Etenim Carmelitis nostris id concessit Sixtus IV. in Mari magno verbis allatis *to. 1. cap. 29. n. 98.* & quoad Monasteria S. Claræ Minoribus fere similia, quod idem dicitur haberi in Mari magno Prædicatorum, & Augustinianorum. Additur tamen in prędicta concessione pro Carmelitis, & Minoribus. *Prouiso tamen quod eorum* (scilicet monasteriorum prædictorum monialium) *Ecclesia, & Oratoria ad prophanos vsus non redigantur, sed in illis quandoque diuina officia celebrentur.* Quæ clausula conformis est Sacris Canonibus. Nam 19. *q. 3. cap. quæ semel* Monasteria numquam possint fieri sæcularia habitacula, & res quæ ad ea pertinent reseruari debeant. Casarub. *in compend. priuil. Mendic. verb. bona n. 7.* Rodrig. *to. 1. q. Regul. quæst. 38. art. 6.*

51 Contra damnificantes, seu occupantes bona Regolarium varijs pœnis Summi Pontifices procedunt. Primò enim Eugenius IV. concessit Congregationi Montis Oliueti quod quæcumque persona *bona mobilia, seu immobilia, possessiones, domos, molendina, aquas, piscaria, iura, iurisdictiones, & alia quæcumque ad præfatam Congregationem, & illius Monasteria pertinentia, perturbare, vel fatigare præsumpserit, nisi infra tres dies postquam bonis ordinis certior facta fuerit se correxerit, aut debitam contionem de restituendo, & satisfaciendo non præstiterit, excommunicationis sententiam ipso facto incurrat, à qua nisi à Summo Pontifice, aut in mortis articulo beneficium absolutionis nequit obtinere*. Compend. Societ. & Cisterc. Rodrig. *tom. 1. q. Regul. q. 38. artic. 7.* Portel. *in dub. Regul. v. bona num. 1.* Item Iulius II. similia concedens præcipit omnibus Christi fidelibus, vt nemo ipsorum, bona Ordinis S. Augustini occupare, seu damnificare auderet, quod tam de attinentibus ad personas Fratrum quam de pertinentibus ad loca, seu Conuentus, & possessiones eorumdem intelligi voluit, & quod si contrarium facientes admoniti à Fratribus prædicti Ordinis non restituerent omnia integrè, aut vexare destiterint infra tridui spatium, excommunicationis sententiam incurrant, à qua non nisi per Summum Pontificem absolui possint. Casarubius *in Comp. priuil. Mendic. v. Bona n. 10.* Rodrig. *vt supra*.

52 Iuxta primæuam institutionem Religionum tota administratio bonorum Monasterij erat apud Abbatem, seu Superiorem, vt colligitur ex *cap. Nullam 18. q. 2.* Cum enim illa non posset commodè per totam communitatem exerceri congruens fuit alicui committi, & maximè Prælato, vt debitus ordo, & perfecta obedientia in omnibus seruaretur. Suar. *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 26.* Nau. *Comment. 3. de Regul. n. 5. & 6.* Quod intelligitur tam quoad acquisitionem, seu receptionem, quam quoad con-

ser-

seruationem, seu alienationem. Suar. *ibid.* Nunc autem attendendum est ad leges, vel Constitutiones Religionum, vel consuetudines rationabiles in ipsis receptas, quibus limitatur, vel declaratur dicta auctoritas Superiorum Monasteriorum. Vide dicta *tom.* 1. *c.* 18. *n.* 13. Et nota administratores bonorum Monasteriorum non teneri reddere rationem Ordinarijs. Ex declarat. Sac. Congregat. apud Barbos. *in Collect. Bullar. v. Administratores*. Posse etiam amoueri ad nutum Superiorum, tum ex Conc. Trid. *sess.* 25. *c.* 2. tum ex alia declaratione apud eumdem Barb. *verbo officiales*.

53 Administratio autem prædictorum bonorum Monasterij tres præcipuè actus includit, scilicet receptionem, conseruationem, & alienationem. Sub prima comprehenditur omnis modus acquisitionis prædictorum bonorum. Sub secunda, omnis actio quæ pertinet ad gubernationem, beneficientiam, augmentum, custodiam, & vsum talium bonorum. Sub tertia autem omnis consumptio, distractio, seu alienatio. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 26. *n.* 1. De prima dictum est in toto hoc capite, vbi de ijs quæ Monasteria acquirere possunt manet discussum. De secunda etiam consequenter est dictum, nam ea quæ possunt acquiri, seu possideri, consequenter possunt conseruari, gubernari, custodiri, &c. Solum ergo restat aliquid dicendum de tertia.

54 Et primò loquendo de bonorum mobilium alienatione dicendum generaliter posse prædicta Monasteria, vel ipsorum Superiores iuxta varias Religionum leges, vel consuetudines de illis disponere, alienando, distrahendo, consumendo, vendendo fideliter tamen, & in vtilitatem Monasterij. Ita enim colligitur ex *cap. nullam* 18. *q.* 2. & ex ratione ipsa qua constat, bonum regimen Monasterij tam in spiritualibus, quam temporalibus consistere non posse sine huiusmodi facultate. Suar. 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 26. *à n.* 8. Est autem hic solum sermo de bonorum mobilium non prætiosorum alienatione, quia mobilia prætiosa sunt quasi immobilia quantum ad alienationem, & de illis postea. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. alienatio n.* 42. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat.* 95. *n.* 39. Rursus sermo est, stando in iure communi, nam propter Constitutionem Clement. VIII. de largitione munerum 3. tom. Bullar. inter Constitutiones ipsius num. 18. valde, stricta, & coarctata est huiusmodi facultas quantum ad dandum, vel donandum aliqua, vt patet illis verbis. *Regularibus personis vtriuslibet sexus omnem, & quamcumque largitionem, & missionem munerum penitus interdicimus. Sub qua prohibitione comprehendi volumus omnia, & singula Capitula, Conuentus, & Congregationes tam singulorum Conuentualium, Monasteriorum, Prioratuum, Propositurarum, Præceptoriarum, Domorum & locorum; quam Prouincialia, aut Generalia cuiuslibet Prouinciæ siue vniuersi Ordinis, Societatis, aut instituti. eorumque vel earum Camerarios, Commissarios, & quoscumque officiales, & singulares personas, ipsos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiusmodi Superiores quascumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Prouinciales, Magistros, Ministros, & quocumque nomine Præfectos, necnon Conuentuum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & locorum quorumcumque Abbates, Præpositos, Præceptores, etiam maiores, Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, Priorissas, & alio quouis titulo Præsidentes tam ipsis Regularibus, quam laicorum Ordinarijs, seu quibusuis Superioribus subiectas vtriuslibet sexus ad vitam, vel ad tempus deputatos. Adeo vt nemo vnquam eorum, vel earum directè, vel indirectè, palam, vel occultè tam communi, quam particulari, & proprio nomine, etiam sub quouis statuti, vel consuetudinis seu verius corruptela, aut alio prætextu, vel quacumque causa, nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione re maturè discussa vnanimi consensu omnium, Superiorumque permissu causa approbata fuerit quicquam tale attentare valeat. Id autem ita absolute, & generatim vetitum intelligatur, vt neque omnino fas sit, quicquam donare tam ex fructibus, redditibus, & prouentibus, collectis, vel contributionibus, aut obligationibus, siue eleemosynis, aut subsidijs certis, vel incertis, ordinarijs, seu extraordinarijs, mensa, seu massa communis, vel cuiusuis fabricæ, & Sacristiæ, quorum bona communiter, vt præfertur, administrantur, seu quæ rationibus reddendis sunt obnoxia, quam ex pecunijs etiā quæ à singulis quouis modo acquisita in commune conferenda omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune congerantur. Nec si forsan priuatim, & nominatim cuilibet Religioso à suis Superioribus, vel à proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut beneuolis, vel à pijs Christi fidelibus etiam eleemosyna, aut charitatis, & illius propriæ personæ intuitu attributa, seu quoquo modo per quemlibet Religiosum suo Monasterio, domui, aut loco acquisita, eique vt ad libitum de eis disponat per Superiores concessa fuerint, præterquam leuiora esculenta, aut poculenta, aut ad deuotionem, vel Religionem pertinentia munuscula, communi tantum, nunquam verò particulari nomine (vbi Superiori de consensu Conuentus videbitur) tradenda, sed & huiusmodi missiones munerum ipsis Religiosis vtriuslibet sexus, non solum per se, verum etiam per alios tam directè quam indirectè prohibitas declaramus.* Quia tamen hæc Constitutio in aliquibus locis non satis vsu recepta est, vel ad minus non eo rigore quo verba ipsius sonant, ideo ab illius expositione supersedendum duxi. Illam verò exponunt Sosa *in speciali Tractatu de hac re*. Sorb. *in Comp. priuileg. Mendicant. verb. dare*. Bonacina *in speciali etiam tractatu de hac re*. Diana *in tract.* 6. *de pauperi. Religiosa*, & alij.

55 Circa alienationem autem bonorum immobilium, & mobilium prætiosorum Monasteriorum, de quibus diximus *to.* 1. *c.* 10. *à n.* 1. non posse fieri à Regularibus quantumuis priuilegiatis sine licentia S. Congregationis Concilij, exceptis casibus à iure permissis, quia res est multis, & quotidianis difficultatibus implicata, aliqua vlterius animaduertenda sunt. Primò ergo notandum prohibitionem de rebus Ecclesiæ non alienandis, de qua in præsenti, comprehendere etiam domus professas Societatis Iesu, prout declaratum dicitur à S. Congregat. Concilij. Barbosa *in Collect. Bullar. ver. Domus*. Secundò notandum nomine alienationis in præsenti intelligi actum, quo dominium rei directum, aut indirectum, vtile vsusfructus, possessio, aut ius in alterum transfertur, vel abdicatur. Rodriguez *to.* 1. *q. Regul. q.* 27. *art.* 1. Bonacina *tract. de alien. bonor. Eccles. q. vnica punct.* 2. *n.* 1. Vnde non solum donatio, aut venditio, seu alius quilibet contractus gratuitus, aut onerosus quo rei dominium in alterum transfertur, prohibita sunt dictis Regularibus sine prædicta licentia, sed etiam omnis alius contractus, vbi transfertur dominium vtile, retento directo. Quaranta *in Summ. Bullar. ver. alienatio num.* 15. & 16. Prohibita etiam est pignoratio, vt dixi dicto *c.* 10. *n.* 4. Locatio, seu conductio vltra triennium, modo ibi designato. Impositio census siue vitalitij, aut acceptio pecuniarum ad cambium cum solutione lucri cessantis, vel damni emergentis, vt *dicto cap. n.* 7. dictum est. Prohibetur etiam hypotheca, tum quia expressè ponitur inter contractus prohibitos tam in Extrauagāti *Ambitiosæ*, quam in decreto S. Congregationis, tum quia qui non potest alienare, nec etiam potest hypothecare. Barbosa *de officio, & potest. Episcopi Allegat.* 19. *num.* 85. Quod tamen intelligo de hypotheca speciali, quādo scilicet aliqua res in speciali hypothecaretur, non de hypotheca generali quando omnia bona subijciuntur hypothecæ. Molina *de contractibus disp.* 466. *num.* 2. Layman *in Theolog. mor. lib.* 3. *tract.* 4. *c.* 10. *n.* 2. Licet alij etiam ad hypothecam generalem hoc extendant. Quaranta *vt supra n.* 17. Similiter concessio in feudum, vel emphyteusim nisi concurrentibus tribus conditionibus simul, scilicet in casibus à iure permissis, de bonis solitis ab antiquo concedi in emphyteusim, ac cum euidenti Ecclesiæ vtilitate. Quaranta *vt supra num.* 39. Barbosa *de officio, & potestat. Episcopi, vt sup. n.* 22. Item alienatio rei sterilis, seu domus ex qua nihil vtilitatis percipitur, quia adhuc illa est res immobilis. Bonacina vt supra *n.* 9. Quaranta *n.* 27. Declaratum etiam dicitur à S. Congreg. Episcop. & Regular. non conuenire Regularibus stabilia vendere pro fabrica Monasterij, vel ad effectum emendi census. Barbosa *in Collect. Bullar. ver. stabilia*. Item alienari non possunt sine prædicta licentia bona mobilia prætiosa, vt dictum est dicto *c.* 10. *n.* 4. illa scilicet quæ seruando seruari possunt, vt

col-

colligitur ex prædicta Extrauag. *Ambitiosa*. Couar. *2. variar. c. 17. n. 2.* Bonacina *de Contractib. disp. 3. q. 8. punct. 4. n. 4. & in Tract. de alienat. bonor. Ecclesiast. disp. 2. q. vnica punct. 2. n. 2.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop.* vt supra *n. 39.* Illa autem bona dicuntur seruando seruari posse, quæ per triennium durant, vsu non consumuntur, vel fructificant, vt sunt vasa aurea, vel argentea, grex pecudum, armentum boum &c. Bonacina, & Barbosa relati. Peirinis *tom. 1. priu. Minim. in Const. IX. Iul. II. n. 10.*

56 Pariter etiam prohibitum est Regularibus, iuxta dicta *to. 1. c. 18. n. 13.* transferre bona vnius Monasterij in aliud, loquendo de bonis immobilibus, aut mobilibus prætiosis, quæ scilicet seruando seruari possunt, cum ista translatio sit quædam alienationis species. Bonacina *de alienat. bonor. Ecclesiast. disp. 2. q. vnica punct. 2. n. 9.* Quare aliqua priuilegia Religionum, quibus id permitti videtur, de quibus Rodriguez *to. 2. q. 125. art. 9.* & Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Const. II. Iulij II. n. 76.* quoad huiusmodi bona transferenda vacant propter decretum Sac. Congregationis adductum, quo reuocantur omnia priuilegia Regularium in ordine ad alienationes prædictorum faciendas. Non vacant tamen quoad translationem bonorum mobilium non prætiosorum, aut prætiosorum, quæ seruando seruari non possunt. Horum .n. alienatio non est probibita Regularibus vt inferius dicetur. Idē dico de permutatione, seu commutatione, quia permutatio est alienatio. Quaranta *in Sum. Bullar. ver. alienatio n. 15.* Vnde non potest fieri à Regularibus sine licentia Sac. Congregationis, nisi de rebus mobilibus non prætiosis, aut quæ seruando seruari non possunt. Idem de precario, seu præcaria dicendum, quia etiam per illud, vel illam transfertur res quoad dominium vtile. Riccius *in praxi fori Ecclesiast. decis. 64.* Quaranta *vt supra n. 15.* Idem dico de iuribus, actionibus, seu seruitutibus quæ sunt quædam bona incorporalia, ac per consequens comprehenduntur generali prohibitione. Syluester *verb. alienatio n. 10.* Bonacina *vt supra n. 19.* Idem de Oratorio, seu Capella Ecclesiæ: etsi enim possit vsus sepulturæ alicui in illis concedi, nam ad hunc vsum ordinantur, non tamen possunt vendi sine prædicta licentia Sac. Congregationis, quia sunt bona immobilia Regularia. Riccius *dec. 42.* Quaranta vt supra *n. 19.* Bonac. etiā vt supra *n. 12.*

57 Nihilominus alienari possunt à Regularibus sine S. Cōgregationis licentia mobilia non prætiosa, vt dictum est supra *n. 54.* v.g. vinum, frumentum, vestes tritæ, & alia huiusmodi. Quia in decreto S. Congregationis dicto *cap. 10. n. 2.* adducto solum prohibetur bonorum mobilium pretiosorum alienatio sine eiusdem S. Congregationis licentia. Alienari quoque possunt sine prædicta Congregationis licentia bona mobilia etiam prætiosa, quæ tamen seruando seruari non possunt. Ratio est, quia etsi hoc non exprimatur in dicto decreto Sac. Congregationis, colligitur tamen ex Extrauaganti *Ambitiosa* quam roborare curat prædictum decretum; etenim in prædicta Extrauaganti expressè conceditur alienatio illorum, quæ seruando seruari non possunt. Molina *de contract. disput. 465. n. 1.* Quæ autem sunt ista quæ seruando seruari non possint, dicendum est ea esse, quæ non durant triennio, vel vsu consumuntur, & non fructificant. Riccius *prax. fori Ecclesiast. decis. 62. in 1. edit. & resolut. 59. in 2.* Barbosa *de offic. & potest. Episcopi alleg. 95. n. 28.* Vnde declaratum dicitur à S. Congregatione posse Superiores Monasteriorum, non obstante decreto de rebus Regularium non alienandis, ex fructibus bonorum pingues eleemosynas facere, puta decem rubiorum tritici, & similium quia fructus non comprehenduntur in dicto decreto. Barbosa *in Collect. Bullar. verb. Superior Regularis.* Similiter pecunia data pro dote Monialis, quamuis non possit alienari, aut distrahi in alios vsus, quam de fructibus illius sustentari possit, potest tamen absque licentia S. Congreg. insumi in emendo agro, vel vinea, vt de fructibus ipsius Monialis sustentetur. Bonacina *de alienat. bonor. Ecclesiast. disp. 2. q. vnica punct. 2. n. 5.* Computantur etiam inter bona mobilia non prætiosa, seu quæ seruando seruari non possunt mancipia, & his similia, cum morbis, morti, & alijs similibus casibus sint obnoxia. Secus autem quando illa sunt annexa, vel affixa prædijs, aut domibus tamquam illorum partes, tunc etenim sicut ipsa prædia, & domus sunt bona immobilia, & sic ista inter immobilia numerantur. Mol. *de contract. disp. 465.* Bonacina vt supra *n. 4.* Pariter etiam computantur inter bona mobilia non prætiosa oblationes factæ Sacris Imaginibus Sanctorum, quæ in aliquibus Ecclesijs reseruantur, nisi fortè sint aureæ, vel argenti magni valoris. Riccius *vt supra dec. 102.* Bonacin. vt supra. Possunt etiam accomodari ad breue tempus bona monasteriorum, ita vt merus vsus illorum concedatur, non autem dominium directum, aut indirectum, cum per dictam *Extrauagantem*, & decretum S. Congregationis solum alienationes prohibeantur, id autem quod accomodatur, non alienatur. Riccius *decis. 74. & 68.* Bonac. vt supra *n. 32.*

58 Imò etiam tam de rebus immobilibus, quam mobilibus, prætiosis facere possunt Regulares alienationes sine licentia S. Congreg. primò quando res est relicta Monasterio per fideicommissum cum onere, quod post aliquod tempus alij restituatur, transacto enim illo tempore res iam non est Monasterij. Quaranta *in Summa Bullar. verbor. alienatio n. 45.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg. 95. n. 61.* vbi hunc casum refert inter eos qui iure sunt permissi. [Ad quod reducitur etiam casus quo res relicta esset Monasterio cum obligatione illam permutandi; aut cum res ex necessitate debet alienari, v.g. quia est indiuisum in manu sæcularis, qui illam vult vendere; aut cum venit ad Monasterium cum pacto reuendendi illam. De ijs casibus latè & doctè Bordonus *in suis Resolutionibus Resolut. 27. à num. 3. vsque ad 12.* et alijs Authoribus.] Secundò, quando res iniustè detinetur à Monasterio. Quaranta *ibid. n. 45. §. 11. limita.* Tertiò probabiliter, saltem secundum aliquos, in remissionem caducitatis emphyteutæ. Quaranta *vt supra n. 44.* Barb. etiam, vt supra *n. 64. & 65.* qui etiam hunc casum ponit inter eos, in quibus fieri potest alienatio sine Sedis Apostolicæ consensu. Licet oppositum securius, & probabilius censeam, cum talis remissio sit remissio iuris rei immobilis competentis Monasterio, quæ est quædam species alienationis. Vide in simili dicenda *n. 60.*

59 De pecunia autem an prohibita sit alienari, cum ex vna parte comprehendi videatur inter mobilia prætiosa, quæ seruando seruari possunt, ex alia verò inter mobilia non prætiosa communiter reputetur, quia de se non fructificat, aliqua dicenda sunt. Et primò, pecunia, quæ ad quotidianos vsus necessaria est, & pro quotidianis necessitatibus deseruit inter mobilia non prætiosa, quæ seruando seruari non possunt, connumeratur, ac proinde alienari potest sine prædicta S. Congregationis licentia. Syluester *verb. alienatio n. 7.* Quaranta *in Summa Bullar. verb. alienatio n. 25.* Bonacina *de alienat. bonor. Ecclesiast. disp. 2. q. vnica punct. 2 num. 5.* Pecunia autem quæ destinata est ad emptionem stabilium, censuum, vel mobilium prætiosorum, vel quæ est fructifera, seu non otiosa, qualis est pecunia in montibus, vel censibus collocata, vel in banchis campsorum cum vtilitate reposita, inter bona immobilia, seu mobilia prætiosa, quæ seruando seruari possunt, connumeratur, ac per consequens sine dicta licentia alienari non potest. Syluester, Quaranta, & Bonacina relati. [Et Tamburinus *de iure Abbat. to. 3. disp. 13. q. 1. n. 4.* licet Bordonus *supra n. 51.* oppositum teneat loquendo præsertim *n. 52.* de pecunia consignata in banco S. Ambrosij Mediolanensi sine à particulari Religioso, siue à Conuentu. Melius loquitur *num. 55.* dum pecuniam quæ peruenit ad Monasterium ex extinctione census alicuius, dicit non posse alienari, sed iterum inuestiri debere: quia annui redditus computantur inter immobilia] Idem dico de magna quantitate pecuniæ, quæ seruatur in aliquo Monasterio; scilicet, non posse alienari absque assensu Sedis Apostolicæ. Et ita fuit resolutum à Rota Romana in vna Venetiarum vbi fuit quoque dictum hoc procedere licet præfata pecunia esset conuertenda in vtilitatem Ecclesiæ. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg. 95. n. 43.* Similiter idem quoque asserendum de pecunia data pro dote Monialis, maximè cum detur Monasterio vt de fructibus ipsius illa possit sustentari, illa enim non potest expendi nisi in eos vsus pro quibus data est. Bonacina vt supra, *& de Contract. disp. 3. q. 8. punct. 4. n. 2.*

60 An autem Prælatus Monasterij, cum ipso possit repudiare, seu non acceptare legatum, vel hæreditatem monasterio relicta, non incurrendo in pœnas dictæ Extrauag. *Ambitio-*

bitiosa, aut decreti S. Congregationis? Licet multi satis probabiliter teneant partem negatiuam, vt sunt Molina *de Contract. disp.* 468. *n.* 11. Nihilominus etiam est probabile posse id fieri non incurrendo dictas pœnas. Ratio est, quia in dicta Extrauag. & decreto solum prohibentur alienationes, non acceptatio autem, seu repudiatio rei non incorporatæ, non est alienatio, *L. alienationes ff. de verbor. signif.* quia alienatio est distractio rei iam appropriatæ. Legatum autem, vel hæreditas non sunt appropriata nisi quando sunt acceptata. Riccius *in praxi fori Ecclesiast. decis.* 96. *in 1. editio & in 2. decis.* 82. Quaranta *in Summa Bullar. verb. alienatio n.* 41. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg.* 95. *n.* 52. Vbi etiam hunc casum refert inter eos qui iure sunt permissi. Verum quidem est posse Prælatum, imò & ipsum monasterium grauiter peccare non admittendo tale legatum, vel hæreditatem, nisi ex causa valdè rationabili id fieret, Prælatum quidem contra iustitiam, quia ex iustitia tenetur consulere vtilitati proprij monasterij, monasterium autem contra charitatem, vel aliam virtutem prodigè renunciando emolumento, quod ex illa hæreditate, vel legato successoribus euenire posset. Bonac. *de contract. disp.* 3. *q.* 8. *punct.* 4. *n.* 38 Posset propterea forsan monasterium postea vti priuilegio restitutionis in integrum. Molina, & Bonacina, vt supra, Layman. *in Theolog. moral. lib.* 3. *tract.* 4. *c.* 10. *n.* 7. Dixi autem satis probabile esse incurri dictas pœnas Extrauag. *Ambitiosæ*, & decreti S. Congregationis à Prælato qui repudiaret talem hæreditatem, vel legatum, quia quamuis dominium illius non sit acquisitum monasterio, est tamen illi acquisitum ius ad rem illam habendam, quemadmodum ergo si Prælatus renunciasset iuri cuicumque monasterij incurreret dictas pœnas, sic renunciando huic iuri, & ita in hanc partem magis inclinor, prout etiam faciunt Quaranta vt supra relatus, & Barbosa etiam relatus *num.* 54. cum Naldo, & alijs. [Consequenter etiam videtur Prælatos Regulares posse trãsigere super re litigiosa, aut quæ sit magni dispendij monasterio. Ratio est, quia res litigiosa non dicitur Religioni incorporata; ac per consequens videtur posse illi cedere, præsertim ad euitandum detrimentum quod ex lite proueniet monasterio. Bordon. *Resol.* 17. *n.* 59.]

61 Notandum non effugere pœnas Extrauagantis, & decreti Sac. Congregationis eos Regulares, qui res monasteriorum alienant, aut contractum celebrant alienationis, dicentes id facere saluo Sedis Apostolicæ, aut Sacræ Congregationis consensu. Ratio est, tum quia protestatio est contraria facto, tum quia quoties aliquid pertinet ad formam actus debet ipsum actum præcedere, consensus autem Sedis Apostolicæ pertinet ad formam alienationis rerum Ecclesiasticarum. Quaranta *in Summa Bullar. verb. alienation.* 8. & 9 Peirinis *to.* 1. *priuil. M. nim. in Constit. IX. Iulij II. n.* 14. Bonacina *de alienat. bonor. Eccles. disp.* 2. *q. vnica punct.* 4. *n.* 5. Si tamen non tradatur possessio rei alienatæ non incurrentur dictæ pœnæ, quia tunc possessio manebit apud monasterium, & ille cui traditur talis res solum habebit ius ad illam, & conditionatum, nempe supposito assensu Sedis Apostolicæ, non absolutum, aut ius in re.

62 Præterea aduertendum quod licet iure communi ad alienationem rerum Ecclesiasticarum requiratur iuris solemnitas, quæ continet quatuor, scilicet, auctoritatem Prælati, tractatum circa alienationem faciendam, consensum Capituli, & subscriptionem singulorum saltem per notarium. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. alienatio n.* 4. Peirinis *to.* 1. *priu. Minim. in Const. IX. Iulij II. n.* 7. Verumtamen quia plures Religiones priuilegia habent ad faciendum alienationes sine prædicta solemnitate, qualiter Carmelitæ habent a Greg. XIII. in Bulla *Ex incumbenti* anno 1576. in 2. to. Bullar. n. 34. facultatem illas faciendi, dummodo sint in commodum, & vtilitatem monasteriorum, & ex consensu duarum ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium, accedente etiam consensu, vel ratihabitione Generalis, insuper Religiosi Societatis Iesu alium etiam modum solemnitatis habent ab eodem Greg. XIII. illis præscriptum, de quo Molina *de contract. disp.* 463. §. *Quarta conclusio.* Ideo quælibet Religio, iuxta formam priuilegiorum quæ habet post Extrauagantem *Ambitiosa* à Sede Apostolica impetrata potest facere prædictas alienationes, habita tamen licentia Sedis Apostolicæ, vel Sac. Congregationis, cum quoad illud reuocata non sint eorum priuilegia, si illa habent. Decretum enim S. Congregationis Concilij, de quo sæpe dictum est, & relatum *to.* 1. *c.* 10. *n.* 2. solum reuocare videtur priuilegia Regularium quantum ad hoc quod est facere alienationes sine consensu eiusdem S. Congregationis, non quantum ad alia quæ pertinent ad solemnitatem illarum. [Pro Religionibus autem non habentibus priuilegium ad alienandum cum sola licentia Sedis Apostolicæ; notandum ad talem alienationem requiri quatuor prædicta, scilicet, authoritatem Prælati, tractatum circa alienationem, consensum Capituli, & subscriptionem singulorum, saltem per Notarium: De quibus conditionibus non solum Quaranta, & Peyrinis, sed etiam Tamburinus *de Iure Abbat. to.* 3. *disp.* 13. *q.* 4. Maximè nota quod quando, alienatio fit interueniente Papæ authoritate tunc neque consensus, neque tractatus requiruntur: quia Papæ authoritas facit inferioris authoritatem cessare. Vnde tunc solemnitates non requiruntur. Tamburinus *supr. n.* 9. ex Panormitano, Rebusso, Riccio, & Rotæ decisione. Quæ maximè dixerim propter Religionem nostram, in qua video in vsu esse vt alienationes solùm fiant de licentia Sedis Apostolicæ omissa omni alia solemnitate. Semper tamen requiritur consensus Prælatorum Superiorum, scilicet, Generalis, vel saltem Prouincialis. Tum ex vsu Religionum. Tum ex aliquibus priuilegijs ipsarum. De quibus idem Tamburinus *sup. q.* 8. Similiter etiam requiritur semper ad tales alienationes legitima causa, ita vt ea non subsistente illæ sint inualidæ. Bordon. *in suis Resolutionibus, Resolut.* 17. *n.* 11. *& sequentibus*, vbi etiam de quatuor alijs conditionibus assignatis, & *n.* 36. an posita licentia Papæ aliæ conditiones sint requisitæ.]

63 Non præscribitur contra bona Regularia cum sint etiã Ecclesiastica nisi spatio 40. annorum *c. de quarta de prescription.* & hoc est de iure communi. Ex priuilegio autem Eugen. IV. concesso Monachis Congregationis S. Iustinæ Ordinis S. Benedicti maior gratia ipsis, & alijs Religionibus communicationem priuilegiorum cum ipsis, habentibus conceditur per hæc verba, prout ex Bulla ipsius Eugenij in Bull. Rodrig. to. 1. Bulla septima inter Bullas Eug. *n.* 7. habetur. *Insuper cum plerumque contingat in Curia, aut neglectu Prælatorum qui hactenus bona Monasteriorum dictæ Congregat. antequam præfacta Congregat. vnirentur gubernaunt, aut post modum ex ignorantia, vel alia quauis causa à plerisque ipsorum Monasteriorum bona in præiudicium animarum suarum indebite detineri, & occupari, præsertim sub colore præscriptionis, aut alias quocumque modo ex quo non modica iactura consueuit præfatis Monasterijs euenire. Nos volentes ac remedio opportuno prouidere in fauorem obseruantiæ Regularis, ex certa scientia, motu proprio, ac de plenitudine potestatis Apostolicæ, volumus; statuimus, & decernimus quod contra præfata Congregationis Monasteria, loca, personas, & bona aliqua non currat præscriptio, nisi post lapsum sexaginta annorum, quod quidem indultum tam in casibus, rebus, & bonis præteritis, quam futuris potestate, & scientia similibus extendi, & locum habere omnino volumus.* Rodrig. *tom.* 3. *q. Regul. q.* 35. *art.* 2. Portel. *in dub. Regul. verb. præscriptio*, apud quos etiam alia priuilegia habentur quæ non refero, quia mihi non constat an sint, vel non sint viuæ vocis oraculo concessa, & per consequens his temporibus inualida.

Laus Deo, Beatissimæque Virgini Mariæ de Monte Carmelo.

